

اسناد لانه جاسوسی آمریکا

کتاب چهارم

موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی

بسم الله الرحمن الرحیم

اسناد لانه جاسوسی آمریکا

نویسنده:

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

ناشر چاپی:

موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

اسناد لانه جاسوسی آمریکا جلد ۴

مشخصات کتاب

سرشناسه : ایالات متحده. سفارت (ایران).

عنوان و نام پدیدآور : اسناد لانه جاسوسی آمریکا / دانشجویان مسلمان پیرو خط امام.

وضعیت ویراست : [ویراست ۳؟].

مشخصات نشر : تهران : موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی ، ۱۳۸۶-

مشخصات ظاهری : ج.+ یک لوح فشرده.

شابک : دوره : ۹۷۸۹۶۴۵۶۴۵۷۵۳ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج.۱ : ۹۷۸۹۶۴۵۶۴۵۷۴۶ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج.۲ : ۹۷۸۹۶۴۵۶۴۵۷۶۴ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج.۳ ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۴۵-۷۹-۱: ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج.۴ : ۹۷۸۹۶۴۵۶۴۵۸۰۷ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج. ۵ : ۹۷۸۹۶۴۵۶۴۵۸۱۴ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج. ۹ : ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۴۵-۸۸-۳ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج.۱۰ : ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۴۵-۸۹-۰ ؛ ۷۰۰۰۰ریال : ج. ۱۱ : ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۴۵-۹۶-۸

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : ص.ع. به انگلیسی: Documents from the U.S. espionage den.

یادداشت : چاپ قبلی: جهان کتاب، ۱۳.

یادداشت : ج. ۳ (چاپ اول: ۱۳۸۵) (فیپا).

یادداشت : ج. ۴ و ۵ (چاپ اول: ۱۳۸۶) (فیپا).

یادداشت : ج. ۹ و ۱۰ (چاپ اول: ۱۳۸۶) (فیپا).

یادداشت : ج. ۱۱ (چاپ اول: ۱۳۸۸) (فیپا).

یادداشت : نمایه.

مندرجات : ج. ۹. اسناد لانه جاسوسی (روزشمار انقلاب).- ج. ۱۰. اسناد لانه جاسوسی (روزشمار انقلاب).- ج. ۱۱. خلیج فارس

عنوان دیگر : مجموعه اسناد لانه جاسوسی آمریکا.

موضوع : سفارتخانه ها و کنسولگری های آمریکا-- ایران

موضوع : ایران -- روابط خارجی -- ایالات متحده -- اسناد و مدارک

موضوع : ایالات متحده -- روابط خارجی -- ایران -- اسناد و مدارک

موضوع : ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ -- اسناد و مدارک

شناسه افزوده : دانشجو یان مسلمان پیرو خط امام

شناسه افزوده : موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی

رده بندی کنگره : ۱۵۰۲/۳DSRالف۹ الف۸۶ ۱۳۸۶

رده بندی دیویی : ۳۲۷/۵۵۰۷۳

شماره کتابشناسی ملی : م۸۵-۴۷۸۴۰

ص: ۱

کتاب سی و دوم

کردستان (۲)

بسمه تعالی

اولین پرونده از اسناد سازمان سیا در این مجموعه مربوط به یکی از سران فراری ساواک می باشد که مقارن با پیروزی انقلاب به آمریکا گریخت. این فرد پیش از انقلاب رئیس بخش کردستان ساواک بوده و قبل از آن مشاغلی در دفتر سیاسی شاه تحت نظر تیمسار پاکروان؛ مأمور بازرسی در آستان قدس تحت نظر ولیان؛ مأمور رابط ساواک با ملا مصطفی بارزانی؛ مأمور در قرارگاه ساواک در بغداد و ریاست یکی از بخشهای اداره دوم ساواک؛ داشته است.

سیا برای جمع آوری اطلاعات راجع به کردستان در بهمن ۵۷ درصدد می شود از پرکار اقدم در این رابطه استفاده کند. لذا مقدمات اعزام او را به اروپا و خاورمیانه برای تماس با رابطهای کرد پیشینیش تدارک می بیند. برای این کار لازم می شود، پرکار اقدم به دفترچه یادداشتی که نشانی رابطهای خود را در آن نوشته و در تهران به جای گذارده است، دست یابد. از طرف دیگر برای خروج پرکار اقدم از آمریکا پاسپورت قدیمی او می بایست تمدید شود. در این رابطه ادارات فنی سیا خود را برای جعل مهرهای مربوط به پاسپورت وی آماده کرده بودند، ولی با مراجعه پرکار اقدم به سفارت ایران در واشنگتن و اعلام اینکه می خواهد به ایران بازگشته و برای دولت موقت کار کند (احیاناً در پست متخصص امور کردها) بعد از چندی پاسپورت خود را رسما تمدید می کند و لزوم دستکاری فنی سیا در پاسپورت منتفی می شود. در این مرحله امکان استخدام شدن پرکار اقدم در دولت موقت بیشتر از امکان جاسوسی درباره امور کردها توجه سیا را جلب می کند. در ضمن این جریانات سیا، جاسوسهای دیگری را در رابطه با گزارشگری از وقایع کردستان فراهم می کند و عاقبت با بی جواب ماندن طرح استخدام در دولت موقت و اشکالاتی که طرح مسافرت به اروپا و خاورمیانه به وجود آورده بود، کل طرح استفاده از پرکار اقدم در این زمینه ها کنار گذارده می شود و تصمیم گرفته می شود در سایر زمینه های مربوط به ایران او را به کار بگیرند. نام رمز

پر کار اقدم، اس. دی. تراب / ۱ می باشد.

پر کار اقدم بااسم رمز اس. دی. تراب

سند شماره (۱)

سری ۱۳ مرداد ۵۸

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۱۸به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب

عطف به: رئیس..........

۱ از بابت فعالیتی .... که رودما .... استارک پول و همردیفش پی ببوچپ، مأمورین اعزام موقت از بخش اداره امور بیگانگان در اینجا داشته اند متشکریم. اس. دی. تراب /ا (ت /ا) اکنون یک اجازه ورود مجدد .... دارد که به او امکان خواهد داد برای اجرای مأموریتهایی که سیا به او ابلاغ می کند کشور را ترک کرده و مجدداً وارد شود. کمکی که به نفع سایر اعضای خانواده ت /ا به عمل آمد نیز باید قدری از نگرانیهای وی در مورد وضع آنها را تقلیل دهد و به وی امکان دهد که حالا توجه خود را روی طرح عملیات متمرکز کند.

۲ مأمور مربوطه .... در تاریخ ۱۱ مرداد در زمینه های پوشش، تهیه اسناد و مسیر مسافرت با ت /ا به مذاکره پرداخت. یکی از چیزهایی هم که مطرح شد این بود که توقع ت /ا از سیا به عنوان دستمزدش برای کاری که به نفع ما انجام می دهد احتمالاً چه می باشد.

۳ این پایگاه .... می کند و ت /ا هم به طور کلی با این اقدام موافقت دارد که ت /ا به محض تدارک اسنادش برای مدت دو یا سه هفته یک مسافرت اکتشافی به اروپا انجام دهد. با این قصد که مجدداً با هرکس از آشنایان پیشین کرد که می تواند پیدا کند تماس بگیرد و از طریق آنها ردی از محل سایرین به دست آورد. وی همچنین هر مقدار اطلاعات که به دستش برسد درباره فعالیتها و طرحهای دسته های مختلف کرد .... خواهد کرد.

به ت /ا باید طرح تماس احتمالی با قرارگاههای محل داده شود. ت /ا .... طرح در لندن، پاریس و آلمان توقف خواهد داشت. ت /ا.......................... .... خواهد کرد غیر از افرادی که در تلگرامهای بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۴۳۰۷ و بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۴۲۳۵ نامشان ذکر شده در لندن برادر رهبر حزب دمکرات کردستان ابراهیم احمد را پیدا کند. ت /ا اکنون سعی دارد از طریق دخترش محل فعلی علی قاضی را مشخص کند. اگر چنانچه تصور می شود او در آلمان باشد، وی یک منبع اصلی خبر درباره سایر شخصیتهای کرد خواهد بود .... دفترچه های آدرس و پرونده های قدیم ت /ا همچنان در آپارتمان دخترش در تهران می باشد و دخترش به سختی می تواند آنها را کشف رمز کند .... پیشنهاد شد که اگر بشود به بهانه ای دخترش به بخش کنسولی سفارتخانه احضار گردد. او می تواند .... ت /ا را به یک مأمور قرارگاه بدهد تا به اینجا ارسال شود. تصمیم درباره این امکان را به ستاد واگذار می کنیم. در غیر این صورت ت /ا مجبور خواهد بود که از دفترچه راهنمای تلفن محلی استفاده کند و یا به محلهایی که کردها اغلب پرسه می زنند رفت و آمد کند. او این شیوه را در سفر سال ۱۳۵۴ خود به اروپا که برای دفتر اطلاعات شاه بود به کار گرفت. به ت /ا راهنمایی شده که .... از تلفن استفاده کرده و پیش از مسافرت سعی کند محل هدفهای خود را مشخص نماید.

۴ ت /ا معتقد است که داستان پوشش مسافرتش به اروپا باید چندین لایه داشته باشد تا به اقتضای شرایط از هرکدام آنها استفاده شود .... ترین لایه داستان مسافرت برای بررسی .... دختر

یا همسرش خواهد بود. دومین لایه، این داستان را در برخواهد داشت که او با نمایندگان دولت بازرگان در واشنگتن در تماس بوده و آنها او را به یک تلاش برای برقراری گفتگو با سران حزب دمکرات در خارج فرا خوانده اند. مقصد این مأموریت اطلاع از شرایط .... برای صلح با دولت مرکزی است .... حساس است زیرا بازرگان حاضر به امتیاز دادن هست، اما در حال حاضر مسئله با خمینی و سرسختیها .... × (سومین م) .... ۰ داستان این است که پس از اظهار دومین داستان، ت / ا .... خود را بررسی می کند و پیشنهاد می کند نوعی فعالیت خصوصی بین آن دو انجام دهد تا .... از نقش ت / ۱ به عنوان فرستاده ویژه به چنگ آورد، یعنی خودشان .... بسازند و شاید کمک از بازرگان اخذ کند .... و ت / ا به مأمورین مربوطه این داستان را در کنار داستان قبلی پیشنهاد کرد که او در مکزیکو .... بوده و از افراد دور و بر شاه قول کمک گرفته به شرط آنکه .... کردها کنار یکدیگر قرار گرفته تا از بازگشت ولیعهد حداقل (اگر نه شاه م) حمایت کنند.

.... مأمور مربوطه نظر موافقی با این داستان دوم ندارد، زیرا:

(۱) بازگشت پهلوی تحت هر شرایطی غیر محتمل به نظر می رسد.

(۲) کردها و سران .... حزب دمکرات تصور می کنند که در گذشته .... آنها را تنها واگذاشته و احتمالاً نمی خواهند آن تجربه را تکرار کنند.

ت / ا می داند که .... شاه پول دارد و قابل تصور است که او حاضر باشد مقداری از آن پول را برای ایذای آنهایی که او را بیرون انداختند خرج کند. (شایعه اینکه یک نیروی کرد طرفدار شاه تحت نظر تیمسار پالیزبان در عراق تشکیل می شود رواجش قدری .... می باشد).

۵ در مورد تهیه مدارک برای مسافرت به اروپا، ت / ا معتقد است که بهترین چاره ممکن (که ضمناً داستان پوششی فرستاده ویژه بازرگان را هم تقویت می کند) پاسپورت ایرانی با نام حقیقی است؛ چون

کسانی که با آنها تماس خواهد گرفت وی را با نام حقیقی می شناسند و او می خواهد که آنها بدانند وی در آنجاست، به نظر وی بهترین کار همین است. توجه داشته باشید که ت /ا یک پاسپورت عادی ایرانی که از تاریخش گذشته با نام حقیقی خود در آن دارد که اگر نمونه جدید (مهرها) در دسترس نیست شاید لازم باشد قدری تاریخش تجدید شود. به نظر مأمور مربوطه ت /ا می تواند حتی از جواز ورود مجدد آمریکایی خود که نام حقیقی وی در آن است و شکل پاسپورت را دارد و برای ثبت (مهرها و نوشته های ویزا جا دارد، استفاده کند، به شرط آنکه ت /ا احتیاجش نشود به کسانی که تماس می گیرد توضیح دهد چرا نتوانسته یک پاسپورت ایرانی از دولت فعلی ایران (که ادعا کرده با دادن مأموریت حساس پوششی به وی اطمینان نموده اند) بگیرد.

۶ ت /ا به مأمور مربوطه گفت که بیش از هزینه های مسافرت و عملیات دستمزد دیگر نمی خواهد و توقع ندارد. ولی در یک فرصت آینده (و هرچه زودتر بهتر) می خواهد امکان بیابد وجوهات ریالی خود را که نزد خانواده اش در ایران است به دلار تبدیل کرده و در حساب بانکی خود در آمریکا واریز نماید. ت /ا اظهار داشت که درخواستش برای انتقال (وجوهات) اکنون برای مبلغی حدود ۱۰۰۰۰ دلار و بعداً تا ۰۰۰/۵۰ دلار می باشد. مأمور مربوطه به ت /ا گفت که در حال حاضر ریالهای زیادی ما را اشباع کرده اند. بهترین کار این است که وی مسافرت تحقیقی خود را انجام دهد و قدری نتیجه ببار آورد و بعد این مطلب را به صورت یک تقاضای رسمی اظهار دارد. (اگر استارک پول در اداره مهاجرت و تابعیت به نفع

ت/ا چند معجزه کوچک صورت نداده بود، مأمور مربوطه فکر می کند که ت /ا در تقاضای تبدیل ارزی خود حتی جسورتر می بود. مأمور مربوطه تصور می کند که پیشنهاد ت /ا مبنی بر اینکه دخترش مدارک شخصی او را به کنسولگری تهران بیاورد، ممکن است قدری هم برای برقراری یک کانال تبدیل ریال به دلار حساب شده باشد.)

۷ از ستاد تقاضا داریم در مورد فوق نظر خود را ابراز دارد. ملاقات بعدی با ت /ا در ۲۲ مرداد یا همان حدود خواهد بود.

۸ پرونده: ۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۳ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری.

توضیح سیستم انتشار پیامها: پیرو تلگرام رئیس ۴۹۱۴۱۲ برای تهران رونوشت شد.سری

سند شماره (۲)

سری ۱۸ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۱۴۱۸به: با حق تقدم به بخش خارجه / سانفرانسیسکو رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. سی. یو. گوراس. دی. تراب اس. جی. سویرل(۱)

عطف به: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۱۸ (برای تهران مخابره می شود)(۲)

۱ این قضیه به خوبی پیشرفت می کند و تصور می کنیم که ما به موازات مسافرت اکتشافی اس. دی تراب /ا (ت /ا) به اروپا مطابق پیشنهاد مطروحه در پاراگراف ۳ جلو می رویم.

۲ الف. صلاح بودن مسافرت ت /ا به صورت T/N مورد تأیید است. درباره تهیه اسناد به اطلاع می رساند که دیرتک (مدیریت فنی) می تواند برای پاسپورت توریستی ت /ا علامت مهر تمدید اعتبار سفارت ایران در واشنگتن دی. سی. مورخ ۵ فروردین .... تهیه کند. مهر تمدید اعتبار معمولاً برای یک سال معتبر است. با این وجود توجه داشته باشید که در اسفندماه سفارت (ایران در) واشنگتن هنوز از

مهر شاهنشاهی استفاده می کرد که اشاره ای به اسلام یا انقلاب ندارد. پیشنهاد می شود که این را به ت /ا تذکر دهید هرچند که پیش بینی نمی کنیم مسئله ای پیش بیاید. اگر ت /ا با استفاده از این علامت موافق است تقاضا می شود پاسپورت او را هرچه زودتر به ستاد ارسال دارید.

ب. جواز ورود دوباره به آمریکا به مدت یک سال اعتبار دارد و ورود و خروج ت /ا را به آمریکا محدود (نمی کند). با این وصف، ما فکر می کنیم که بهتر است از نقطه نظر عملیاتی ت /ا برای مسافرت به اروپا و خاورمیانه از پاسپورت ایرانی استفاده کند تا پوشش جعلی خود را تا به آخر کار داشته باشد. خواهشمند است به ت /ا به طور مؤکد گفته شود که از اجازه ورود به آمریکا به عنوان ذخیره و فقط در موارد اضطراری موارد اضطراری و یا به هنگام ورود مجدد ...... باید استفاده نماید.

۳ پاراگراف ۳ سئوال مربوط به کتابچه آدرس و پرونده های .... ت /ا را برای پیدا کردن رابطهای کرد وی به میان آورده است.

به نظر ما هم بهتر است به منظور صرفه جویی در وقت اینها را به دست بیاوریم و مطمئن شویم که کار کتابچه فهرست و خاطرات ت /ا تمام می شود.

۱- علامت اس. جی. سویرل در ارتباط با گزارشهایی است که به آزمایشات دروغ سنجی مربوط می شوند.
۲- تلگرام مرجع این سند سند شماره (۱) می باشد.

معهذا فکر می کنیم که اگر دختر ت /ا سعی کند با اسناد به سفارت آمریکا در تهران وارد شود مخاطره این کار جنبه تسهیل کار را تحت الشعاع قرار می دهد؛ چون سفارت همچنان به وسیله مجاهدین حراست می شود و هرکس که بخواهد وارد محوطه سفارت بشود مورد تفحص و تفتیش قرار خواهد گرفت. به شرط توافق قرارگاه تهران ما پیشنهاد می کنیم که .... (ملاقاتی م) بین یکی از اعضای قرارگاه و دختر ت /ا دور از سفارت به عمل آید تا مطالب گرفته شود و ارسال گردد. در زمینه طرح ریزی (برای این کار) پیشنهاد می کنیم که از ت /ا خواسته شود که محل مناسبی را برای مبادله و این که چطور و در چه زمانی او می تواند با دخترش طبق دستور تماس گرفته و دستورالعمل به او بدهد انتخاب نماید.

۴ طبق پاراگراف ۴ ما هم موافقیم که از پوشش بازگشت پهلوی باید اجتناب شود، سایر «پوسته ها» که وسیله خود ت /ا درست شده عملی تر است .... (تصور می کنیم که .... ت /ا می تواند از خودش مواظبت کند، ولی خواهشمند است به او تأکید نمایید که از یک داستان پوششی .... موجه استفاده کند چون برای سفرهای بعدی وی به عراق و سایر جاها اهمیت ویژه ای خواهد داشت.

۵ از موضع پایگاه در مورد تعویض ریال که قولی را به عهده نگرفتید بسیار متشکر هستیم و خواهش می کنیم که این موضع را تا حداکثر مدت ممکن و حداقل تا وقتی که ت /ا از طرف ما به یک مسافرت برود حفظ کنید. ت /ا (و خانواده اش) از موضوع تابعیت سود زیادی برده اند و این خود باید (حداقل در زمان حاضر) انگیزه ای برای ت /ا در مورد دستمزد به حساب آید. بخصوص با شایعاتی که فعلاً درباره تغییر پول رایج و از دور خارج کردن پول (فعلی م) در ایران وجود دارد و به نظر ما احتیاط حکم می کند که قبل از اینکه به مبادله ارزی خصوصاً به میزان مورد نظرت /ا بپردازیم، حداقل چند ماه صبر کنیم.

۶ طرح قبلی در این مورد شامل ترتیب دادن شرکت ت /ا برای تست دروغ سنجی بود. لطفاً این را هم در برنامه کنونی جای داده و تاریخی را که ت /ا برای این آزمایش حاضر خواهد بود به علاوه تاریخ

جایگزین را اطلاع دهید.

۷ برای تهران: الف. برای اطلاع شما اس. دی. تراب /۱ (هویت) عامل بخش خارجی سانفرانسیسکو است که سرهنگ پیشین ساواک و رئیس بخش فعالیتهای کردی بوده است. (همین اس. دی. تراب /۱ بود که واسطه معرفی اس. دی. ترمال به پایگاه گردید. ت /۱ در کالیفرنیا زندگی می کند (وی اخیراً موقعیت و مجوز مخصوص بیگانه دائم الاقامه کسب کرده است) و در حال حاضر در وضعیتی است که می تواند به منظور اجرای پیشنهادی که در بهمن ۵۷ نموده بود که از طرف سیا جهت تماس مجدد با دوستان و آشنایان کرد، عزیمت نموده، گزارشاتی در مورد حزب دمکرات کردستان به طور کلی و فعالیتهای اکراد تهیه کند. خود ت /۱ نیز کرد است و با فرزندان بارزانی تماسهای دیرینه ای داشته است. بخش خارجی سانفرانسیسکو، ت /۱ را در مورد رابطهای کردش وسیعاً تخلیه اطلاعاتی کرده و نیز در مورد پیشنهاد وی مبنی بر بازگشت به ایران برای به دست آوردن شغل رابط دولت موقت با کردها مذاکره نموده است. ت /۱ سعی کرد دریابد استقبال از چنان درخواستی در تهران تا چه اندازه بود لیکن با عدم اظهار هرگونه پیشنهاد قابل اطمینان (همراه با شواهدی دال بر اینکه برای او بازگشت به ایران صلاح نیست) طرح «مسافر سیار» برای او در نظر گرفته شد. ب. این طرح محورش این است که ت /۱ با پاسپورت T/N توریستی ایرانی خود که از مهلتش گذشته (توسط مدیریت فنی تا تاریخ مناسبی تمدید شده) به دنبال شبکه آشنایان کرد خود در گذشته به اروپا و خاورمیانه به استثنای ایران مسافرت کند. این طرح ریزی تا اصلاحی که اخیراً در وضع

وی به عمل آمد و اکنون می تواند با داشتن اجازه ورود مجدد از آمریکا خارج یا به آن داخل شود با یک بن بست روبرو بود. با حل یک مشکل عمده، ما اکنون منتظر هستیم تا در این پرونده تسریع حاصل شود و سفر اکتشافی ت /ا هرچه زودتر در صورت عملی بودن آغاز گردد.

ب. با نظر به پاراگراف ۳ تلگرام مرجع و پاراگراف ۳ بالا خواهشمند است، اظهارنظر نمایید که مطالب ت /ا را از چه طریقی می توان به بهترین وجه وسیله قرارگاه اخذ نمود تا به بخش خارجی سانفرانسیسکو فرستاده شود. تصور می کنیم که قرارگاه هم موافقت دارد که مخاطره ورود دختر ت /ا به محوطه سفارت زائد و بی فایده است. یک پیشنهاد ما برای راه حل این است که جیگامیان(۱) با دخترت /ا تماس بگیرد و جهت ردوبدل نمودن مطالب ترتیب یک ملاقات بی خطر را بدهد. بخش خارجی سانفرانسیسکو از ت /ا خواهد خواست تا دستورات لازم را برای .... قرارگاه فراهم آورد و به دخترش بگوید گوش به زنگ یک تلفن از طرف «یک دوست آمریکایی» باشد.

ت. از هرگونه اظهارنظر و توصیه قرارگاه درباره این قضیه که احساس می کنیم با توجه به دسترسی منحصر به فرد ت /ا به رهبران اکراد از امکانات و استعداد عملیاتی قابل توجهی برخوردار است متشکر خواهیم شد.

۸ پرونده: ۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۷ مرداد ۵۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۳)

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۷۴ (به کفالت مدنسکی)سری ۳۵ مرداد ۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم به رئیس رونوشت با حق تقدم برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب اس. جی. سویرل

عطف به: الف: رئیس ۴۷۶۵۱۲، ب: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۱۸ ج: رئیس ۴۹۱۴۱۸ د: تهران ۵۳۸۸۰

۱ اس دی تراب /ا (ت /ا) در ۲۴ مرداد ۵۸ به مأمور مربوطه خبر داد که در دیدار همانروزش از کنسولگری ایران، غفاری معاون کنسول بوی گفت که از تهران به او مجوز داده شده بود که یک پاسپورت جدید عادی به ت /ا بدهد. پاسپورت در ۳۰ مرداد برای تحویل آماده خواهد بود. غفاری درباره پیام وزارت خارجه برای تصویب صدور پاسپورت توضیحی نداد و اهمیت رویداد در رابطه با وضع ت /ا در قبال دولت موقت هنوز روشن نیست. به هر صورت این تحویل، لزوم دستکاری پاسپورت قدیمی لغو شده را برای استفاده در مسافرت خارجی مذکور در تلگرامهای مرجع برطرف می سازد.

۲ راههای رساندن یادداشتهای ت /ا از دخترش به مأمور قرارگاه تهران با ت /ا مورد بحث قرار گرفت. طرح ذیل که به قرارگاه تهران امکان می دهد تعیین تاریخ و محل ملاقات را در دست داشته باشد پیشنهاد می شود: ت /ا به دخترش تلفن خواهد کرد و مطمئن می شود که او مدارک مورد علاقه را شناخته و در دست دارد. در تلفن دوم و جداگانه ای ت /ا به او اطلاع می دهد که منتظر تماسی از یک مأمور سفارت درباره ملاقات پیرامون مسئله ویزا باشد. در همان موقع، ت /ا به او خواهد گفت که «کاغذهایی را که در

۱- جیگامیان نام رمز یکی از اعضای سیا در قرارگاه تهران به نام جون والش بوده است.

تماس قبلی ذکر کرد» به آن ملاقات ببرد و تحویل بدهد. (فکر می کنیم که اگر مکالمه دوم کنترل شود، اشاره به کاغذها به اندازه کافی مبهم خواهد بود تا گوش کننده منطقاً تحلیل کند که منظور از کاغذها فرمهای کنسولی است.) دخترش (هویت)، انگلیسی را در سطح متوسط صحبت می کند که قطعاً برای کار محدود جواب دادن به تماس مأمور قرارگاه و فهمیدن ترتیبات ملاقات کافی می باشد. اگر هنگامی که مأمور قرارگاه تماس می گیرد شوهر دخترت /ا حضور داشته باشد ممکن است کنجکاو شود. بهترین موقع برای تماس در ساعات اداری و هنگامی است که او احتمالاً در اداره است. برای صرفه جویی در وقتی که ارسال محمولات از دو طرف می گیرد پیشنهاد می شود که فرستادن یادداشت دستورالعمل از طرف ت /ا به دخترش حذف شود (و)، او خواستهای خود را در مکالمات تلفنی جداگانه روشن خواهد کرد. هم اینک به ت /ا گفته ایم که اولین تماس را انجام دهد. منتظر هستیم تا گیرنده این گزارش (یعنی رئیس مترجم) تأیید خود را اعلام نماید و آنگاه بگذاریم تماس دوم صورت پذیرد.

۳ به نظر این پایگاه می توان انتظار داشت که مسافرت اول و اکتشافی ت /ا از اواخر شهریور ماه صورت نپذیرد (با توجه به زمانی که اعاده یادداشتها به اینجا، آزمایش دروغ سنجی و سایر مقدمات لازم دارد). ت /ا فعلاً با (اجرای) آزمایش دروغ سنجی موافقت کرده است. پیشنهاد می شود که همان متصدی آزمایش دروغ سنجی که مصاحبه وی. پی. تایکون /ا را (مراجعه شود به تلگرام بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۵۲) در اوائل تا اواسط شهریور در سانفرانسیسکو به انجام می رساند همان موقع مصاحبه ت /ا را هم انجام دهد. به هر صورت فعلاً که ت /ا برای هر موقع حاضر است.

۴ مایلیم توهمی را که تلگرام مرجع(۱) به طور ضمنی ایجاد می کند که مهمترین حوزه دسترسی ت /ا به دسته بارزانی است اصلاح کنیم. برخلاف آن (توهم)، اگرچه ت /ا مأمور رابط ساواك با ملا مصطفی بود و مسعود و ادریس را به خوبی می شناسد، ولی شخصاً از بارزانیها متنفر است و این احساس احتمالاً در

طرف مقابل نیز وجود دارد. ت /ا در تشویق رهبری ساواک و شاه به حمایت از جناح جلال طالبانی در حزب دمکرات کردستان توفیقی نیافت و این مهمترین دلیلی بود که باعث شد وی عاقبت از ساواک بیرون بیاید. ت /ا به جناح جلال طالبانی ابراهیم احمد حزب دمکرات بیشترین دسترسی را دارد. مشخص شده که نفر دوم (ابراهیم احمد) در لندن می باشد و ت /ا در حال حاضر سعی دارد شماره تلفن او در لندن را (از طریق همسرش) از (شوهر خواهر یا برادر زن یا باجناق م) احمد در تهران به نام احمد خالقی بگیرد.

۵ برای رئیس: ت /ا نسخه ای از تلگرام «ویزای ۴۰» در دست دارد که از دفتر سانفرانسیسکو به ستاد مرکزی اداره مهاجرت و تابعیت فرستاده و اطلاع داده شده که درخواست مهاجرت پسر ت /ا (شهروند) به نیابت مادرش (همسر ت /ا) تصویب گردیده و می بایست به کنسولگری تهران فرستاده می شد. تا به امروز همسر ت /ا از طرف کنسولگری تهران احضار نشده است. اگر ستاد مرکزی، برایش امکان دارد که تحقیق کند آیا آن تلگرام واقعاً از طریق وزارت خارجه به تهران فرستاده شده ممنون می شویم این مطلب را (برای ما) معین نمایند.

۶ پرونده: ۲۰۱ ۰۳۲۸۹۹۵ تا تاریخ ۲۵ مرداد ۱۳۵۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- تلگرام مرجع ب سند شماره ۱ و مرجع ج سند شماره ۲ می باشند و تلگرامهای مرجع الف و د به دست نیامده اند.

سری

سند شماره (۴)

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۱۷۵ (به کفالت مدنسکی)سری ۲۵ مرداد ۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم به رئیس رونوشت با حق تقدم به تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب اس. جی. سویرل

عطف به: بخش خارجه / سانفرانسیسکو (۱)۲۵۱۷۴

۱ هویت: خانم ژاله پرکار اقدم(۲)

خیابان مصدق، خیابان مهناز بلوک ۱۱ آپارتمان ۳، تهران تلفن: ۲۹۳۳۶۷

۲ پرونده: ۰۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۵ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماماً سری

سری

سند شماره (۵)

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۲۸۰سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

به: رئیس با حق تقدم رونوشت برای تهران

عطف به: الف. بخش خارجه سانفرانسیسکو ۲۵۱۷۴، ب. بخش خارجه سانفرانسیسکو ۲۵۲۱۵، ج.

بخش خارجه سانفرانسیسکو ۲۵۲۳۳، د. رئیس ۴۹۹۹۶۹، ه. تهران ۵۴۰۸۶

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب(۳)

۱ در ۷ شهریور اس. د. تراب /۱ (ت /۱) پاسپورت عادی جدید خود را از دست کنسول تازه وارد، خرم که نام کوچک وی مشخص نمی باشد، دریافت نمود. این قضیه نیاز برای هر نوع دستکاری دبلیو. او. لاک در پاسپورت باطل شده قدیمی ت /۱ را که به ستاد مرکزی حمل می شود، برطرف می کند.

۲ در جریان گفتگوی گرم طولانی با خرم، که در حدود ۲۲ سال دارد، خرم گفت که اخیراً به وسیله یزدی وارد وزارت خارجه شده است، ت /ا سابقه خود را برای خرم بازگو نمود. سپس ت /ا تلاشهای بی فایده قبلی خود را برای گرفتن پاسخ مثبت از یک مقام عالیرتبه دولت انقلابی در رابطه با تمایل وی برای بازگشت به ایران و کارکردن با سازمان جانشین (ساواک) و با به عنوان یک متخصص امور کردی نشان داد. ت /ا همچنین برای جلب توجه اضافه نمود که او آشنایی زودگذری در گذشته (در دبیرستانی در کرمانشاه و برخورد او در حدود ۱۰ سال بعد) با دکتر مصطفی چمران رئیس کنونی اطلاعات ایران داشته است، خرم علاقه شدیدی به این (مطلب) ابراز نمود و گفت او یک پیامی را برای تهران ارسال خواهد نمود. (ت /ا هنوز بر این اعتقاد است که او شانس کمی برای دوباره استخدام شدن به وسیله رژیم جدید دارد و اگر هرگونه فرصتی پیش بیاید او آنرا از دست نخواهد داد).

۳ ت /ا با دخترش در تهران برای دومین بار تماس گرفته و به وی اطلاع داده که منتظر تماس با کارمند سفارت در رابطه با قضیه ویزا باشد. با تغییرات جدید، در حال حاضر ت /ا در نظر دارد که حمید پسرش را در پانزدهم شهریور برای دو، سه هفته ای با حق وکالت به ایران بفرستد تا در مورد فروش خانه

۱- این سند عطف به سند شماره (۳) می باشد.
۲- با توجه به سند شماره (۳) معلوم می شود که نام دختر اس. دی. تراب /ا ژاله پرکار اقدم بوده است.
۳- تلگرامهای مرجع ب و ج و د و ه به دست نیامده اند. تلگرام مرجع الف سند شماره ۴ می باشد.

ت /ا صحبت کند. ت /ا می خواهد کار را تمام کند و با یک تاجر آمریکایی در اینجا (آمریکا) در یک شرکت ساختمانی شریک بشود. (اینکه او چگونه قصد دارد درآمد حاصله (از فروش خانه) را خارج کند .... نیست .... پسر ت /ا البته در تماس با خواهرش ژاله خواهد بود و مستقیماً او را در جریان موضوع تحویل مدارک ت /ا به یک مأمور سفارتخانه که تماس خواهد گرفت قرار می دهد، و نامه دستورالعمل ت /ا را که مسیرش به قرارگاه تهران را به کندی طی خواهد کرد اضافی خواهد بود. پایگاه توصیه می کند که آن نامه (که اکنون در راه رسیدن به ستاد است) در صورتی که طرح مسافرت حمید تغییر یافت به هرحال از آنجا به قرارگاه (تهران) ارسال شود. با این وجود، همین که اطلاع پیدا کردیم که حمید به تهران رسیده و با خواهرش گفتگو کرده، قرارگاه (تهران) می تواند بدون اینکه منتظر ورود نامه ارسالی شود با خواهرش تماس بگیرد.

۴ ت /ا در اواخر جلسه مسئله مالی را مطرح کرد و از مأمور مربوطه پرسید آیا سازمان حالا می تواند ۵۰۰۰ دلار به او وام بدهد با آگاهی از اینکه به محض دریافت عایدات فروش خانه او آن مبلغ را بازپرداخت خواهد نمود. (به مطلب بالا مراجعه شود) ت /ا گفت که پول حقوقش (۳۰۰۰ دلار) در ماه اوت نرسیده و او از حساب پس انداز خود تا حد نازل خطرناکی استفاده کرده بود. مأمور مربوطه جواب گفت که این احتیاج موقت را با ستاد در میان خواهد گذارد و می بیند که چکار می شود کرد. با عطف به ماسبق به نظر مأمور مربوطه می رسد که ت /ا در این درخواستش سعی داشته از مسئله تبدیل ارزی طفره برود، اما در واقع توقع داشته که بالاخره «وام» را به ریال پرداخت کند. اگرچه پایگاه با ستاد اتفاق نظر دارد که ما نباید اجازه دهیم ت /ا خیلی از (حیطه کنترل م) ما جلو رفته دور شود، به نظر می رسد که او در حال حاضر حقیقتاً تحت فشار ما نیست و استعداد و امکانات فراوانی دارد و فکر می کنیم دادن یک جواب مطلوب در همین زمان توهین آمیز نباشد. پیشنهاد می شود پرداخت یک مبلغ ۲۰۰۰ دلار که می تواند به

عنوان پاداش استخدام پس از یک آزمایش موفق دروغ سنجی داده شود، بررسی گردد. اگر ت /ا اصرار بورزد که بالاخره آنرا بازپرداخت کند، پایگاه می تواند آن را به عنوان وام عملیاتی از دفتر (هزینه ها) محاسبه کند. لطفاً اطلاع دهید.

۵ درباره تلگرام درخواست مهاجرت (ویزای چهل) ت /ا هیچ راهی نیست که بتوان تلگرام را قبل از ۱۰ مرداد به تهران ارسال داشت. به نتیجه ای که رسیده ایم این است که این تلگرام هیچ گاه از واشنگتن بیرون فرستاده نشده و تحقیق باید از اداره مهاجرت و تابعیت در واشنگتن شروع شود.

۶ پرونده: ۰۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۹ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماماً سری

ص: ۱۲

سری

سند شماره (۶)

سری ۱۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۶۷۵۵به: با حق تقدم به بخش خارجه / سانفرانسیسکو رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اس. دی. تراب اس. جی. سویرل

عطف به: بخش خارجه / سانفرانسیسکو (۱)۲۵۲۸۰

۱ پیرو پاراگراف ب تلگرام مرجع پرداخت ۳۰۰۰ دلار بابت استخدام و پاداش آزمایش دروغ سنجی تصویب می شود. با این وجود به عنوان یک شرط دیگر ما می خواهیم هنگامی این پول پرداخت گردد که ت/ا برای مسافرت اکتشافی خود به اروپا مسیر و موعد نسبتاً معینی را ارائه دهد. با توجه به تغییراتی که در مسئله اخذ پاسپورت روی داده و اطلاع عمومی ت / ا از محل و فعالیتهای فعلی رابطهای مهم کردش تصور می کنیم، که ارائه این چیزها اکنون امکان پذیر باشد. ما همچنان منتظریم که ت / ا هرچه زودتر با آشنایان خود دوباره تماس بگیرد و در حالی که مشکلات گوناگون در قضیه او به کرات مسافرتش را به تأخیر انداخته اند، تصویب پرداخت مبلغ فوق حقیقتاً ت / ا را مجبور می کند که طرحهای مسافرت را به اتمام رسانده و چیزی تحویل ما بدهد.

۲ خوشحالیم که به اطلاع برسانیم که ت / ا تلاشهای خود را برای گرفتن شغل متخصص امور کردها در رژیم ایران و چشم داشتن به تحولاتی که در این رابطه روی می دهند، به طور کامل کنار نگذاشته است. همان طور که در پیامهای قبلی اظهار شد طرح برای گرفتن شغل «گردآورنده اطلاعات سیار» از امکان بازدهی خوبی برخوردار است، اما اساساً این کار یک چاره دست دوم برای موقعی است که ت / ا نتوانسته یک شغل دولتی را احراز کند. لطفاً همچنان ت / ا را تشویق کنید به همین ترتیب (درباره قضیه) فکر کند.

این واقعیت که دادن پاسپورت به ت /ا به آن سرعت مورد تصویب قرار گرفت شاید حاکی از آن باشد که ت/ا در قبال رژیم وضع خوبی دارد و تصور اینکه این امر امکان بازگشت او به ایران را با داشتن یک شغل دولتی تقویت می کند، از عقل به دور نیست.

۳ تأییدیه از آزمایش دروغ سنجی در دست تهیه است. اطلاع خواهیم داد.

۴ پیرو پاراگراف ۵ تلگرام مرجع، ما مشغول بررسی این مسئله با اداره امور بیگانگان هستیم. اطلاع خواهیم داد.

۵ پرونده: ۲۰۱ ۳۲۸۹۹۵ تا تاریخ ۱۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- این سند عطف به سند شماره ۵ می باشد.

ص: ۱۳

سری

سند شماره (۷)(۱)

۲۰ شهریور ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۲۹به: با حق تقدم رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب اس. جی. سویرل

عطف به: الف رئیس ۵۰۶۷۵۵، ب رئیس ۵۰۸۵۸۰ (برای تهران ارسال نشده)

۱ اس. دی. تراب / ا در تاریخ ۱۶ شهریور تحت آزمایش دروغ سنجی قرار گرفت و در نتیجه هیچ نشانه ای حاکی از اینکه وی عامل شوروی، عضو حزب توده یا حزب دمکرات کردستان بوده باشد به دست نیامد. آزمایش همچنین تکذیبهای وی در مورد همکاری سری با سران حزب دمکرات کردستان در عراق بدون آگاهی دولت ایران، و اینکه از هنگام اقامتش در آمریکا برای ساواک کار نکرده و اینکه طی دوران اقامت خود در آمریکا با نمایندگان حزب دمکرات تماسی نداشته را تأیید کرد.

۲ به همین منوال آزمایش نشان داد که او بجز خانواده اش و اس. دی. ترمال / ا وی رابطه سری خود با سیا را با کسی در میان نگذارده است. بعد از خاطره ای که پیش از آزمایش به یاد آورد که آقای خرم از ت ا خواسته بود شرح فعالیتهای خود برای شاه را بنویسد تا او این اظهارات را به تهران بفرستد هیچ نشانه دیگری از اینکه ت / ا در گزارش خود از ملاقات ۷ شهریور با آقای خرم، صداقت و جامعیت نداشته مشاهده نشد. آزمایش نشان داد که ت / ا هیچ خبر نگفته ای درباره وضع اس. دی/ ترمال / ا در تهران نداشت.

۳ آزمایش نهائی در مورد مسئله مانع تراشی آگاهانه در تلاشهای .... پلیس و آمریکا علیه شورویها به طوری که در سوابق گزارش شده از ستاد آمده، نشان دهنده فریبه کاری (ت / ا م) و این نکته

بود که ت /ا هنوز اطلاعاتی را نزد خود داشت. معهذا ت /ا در نتیجه آزمایش دروغ سنجی عنوان داشت که در آن زمان وی فکر می کرد ساواک نه پلیس کشوری باید با نمایندگان آمریکایی کار کند. به علاوه ت /ا ادعا کرد که شاه به او دستور داده بود در طرح ترور تیمسار بختیار، رئیس پیشین ساواک همکاری کند و این نسبت به عملیات مشترک اولویت داشت. وقتی که آزمایش نشان داد او باز هم فریبه کاری می کند، ت /ا یک مسئله تشریفاتی را در رابطه با نمایندگان آمریکایی مطرح کرد. آنها (نمایندگان آمریکایی) برای جلسه دوم با ت /ا درباره عملیات مشترک به موقع نیامدند بنابراین وی با عدم ملاقات به آنها بی اعتنایی نمود.

۴ پرونده: ۰۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

۱- این سند عطف به سند شماره ۶ می باشد.

ص: ۱۴

سری

سند شماره (۸)(۱)

۲۱ شهریور ۵۸ اعضاءسری

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۳۱به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب اس. جی. سویرل

عطف به: الف. رئیس ۵۰۸۵۸۰، ب. رئیس ۵۰۶۷۵۵، ج. بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۲۹

۱ اس دی تراب /۱ (ت /۱) در ۱۶ شهریور مورد آزمایش دروغ سنجی قرار گرفت که نتایج آن در تلگرام مرجع ج آمده است.

در حالی که ضرایب و مسائل ضداطلاعاتی به حد کافی حل شده، اجتناب ت /۱ از پاسخگویی به سئوال درباره .... وی در یک عملیات همکاری اطلاعاتی در سال ۱۳۴۸ حداقل نشان می دهد که .... آتی می تواند وجود داشته باشد و مداومت پیدا کند. پایگاه در پاراگراف بعدی پیشنهادات خود را ارائه داده است.

۲ آزمایش دروغ سنجی سبب شد که اطلاعات جدیدی به دست آید. یکی اینکه اعتراف کرد که به محض بازگشتش از یک سفر خارج در سال ۱۳۵۴ جهت تماس با رهبران اکراد که بنا به تقاضای شاه صورت گرفته بود، ت /۱ بنا به دستور فرمانده ساواک وقت تیمسار نصیری در فرودگاه به مدت ۲۴ ساعت توقیف شده بود تا اینکه شاه دستور آزادیش را صادر کرد. وی گفت که فکر می کند که آن عده از خانواده جاف که او با آنها در اروپا تماس برقرار کرده بود باید خبرچین ساواک نیز بوده باشند و نصیری نیز که از دستورات صادره از طرف مقام بالا برای ت /۱ از پیش مطلع نبوده، از طریق آنها (خبرچینها) از سفر ت /۱ مطلع شده بود. ت /۱ اضافه کرد که علیرغم دستور صادره توسط شاه جهت آزادی او، نصیری از تیمسار

هاشمی رئیس اداره هشتم ساواک خواست تا علیه ت /ا تحقیقاتی انجام دهد.

در رابطه با سئوال مربوط به عضویت او در حزب توده (که ت /ا سئوال را پذیرفت)، ت /ا گفت که این موضوع یک برچسب کهنه است که توسط ملامصطفی بارزانی به او زده شده است.

۳ در رابطه با همکاری (اطلاعاتی رسمی م) ت /ا با آمریکاییها در بغداد در سال های ۱۳۴۳ ۱۳۳۸: ت /ا بیان داشت که این (همکاری م) در نتیجه تماس با وابسته نیروی هوایی آمریکا و ردوبدل نمودن غیر رسمی اطلاعات در مورد وضعیت کردها آغاز شد. شاه این ارتباط را تأیید کرد و به ت /ا دستور همکاری داد (بنا به گفته ت /ا شاه امیدوار بود که از طریق این همکاری بتواند سلاحهای پیشرفته و تجهیزات پیچیده ای را برای عناصر کردی که با ایران همکاری می کردند از آمریکا بگیرد). ت /ا گفت که بعدها یک سرهنگ آمریکایی به همراه نماینده ای به عنوان سخنگو (که پایگاه فکر می کند اسمیورث بوده باشد ولی ت /ا ادعا می کند که همه اسامی را فراموش کرده است) وارد بغداد گردید که ت /ا فکر می کند که این نفر دوم عضو سیا بوده، ولی این موضوع هیچ گاه روشن نشد. روابط ت /ا با این نماینده به طور مرتب به تهران گزارش می شد و او فکر نمی کند که توجه این نماینده به وی غیر از آنچه حرفه اش ایجاب می کرد، طور دیگری باشد. درباره این که آیا او با آمریکاییها قبلاً تماس داشته است ت /ا اظهار داشت که اداره دوم ساواک، که محل کار او در دوران پیش از مأموریت وی به بغداد بود یک مشاور سازمان سیا داشت که او (ت /ا) درباره اش فقط گفت که خیلی بلندقد بود.

۱- تلگرام مرجع ب سند شماره ۶ و مرجع ج سند شماره ۷ می باشد. مرجع الف برای قرارگاه تهران اصلاً فرستاده نشده است.

۴ در رابطه با واقعه بین پلیس و سیا در سال ۱۳۴۸، ت /ا بعد از .... شماره یک ذکر کرد که او دستورات جعفری معاونت رئیس پلیس کشور را (مبنی بر اینکه او تماس با نمایندگان آمریکا را معطوف به موضوعات روسی بکند) مورد تردید قرار داده بود به این دلیل که آنها را مغایر با درک خود از وظایف اداره اطلاعات و سد راه انجام پروژه های مهمتری که توسط شاه و رئیس پلیس مبصر به عهده اش گذاشته شود بود (از میان آنها پروژه بدام انداختن و قتل بختیار رئیس پیشین ساواک شایان توجه بوده است) تشخیص داده بود. ت /ا گفت که او به مبصر گفته بود که یا .... جعفری در رابطه با طرح بختیار را متوقف کند (ساواک نیز طرح خود را در حال اجرا داشت که سرانجام همان طرح موفقیت به دست آورد) و یا اینکه کاری کند که جعفری مانع او نشود. ت /ا به مأمور مربوطه و .... متذکر شد که به نظر او فعالیتهای ضد روسی در ایران از وظایف .... اداره هشتم ساواک بوده است. ت /ا با عصبانیت جعفری را متهم به این می کرد که می خواسته از طریق برقرار کردن همکاری ضد روسی با سیا بتواند به طور مجانی به آمریکا سفر کند (که البته موفق هم شد). معذالک ت /ا گفت که وی یک ملاقات نیمساعته با نمایندگان سیا در دفترش داشت و وقت جلسه بعدی نیز تعیین گردید. ت /ا گفت که در ساعت ۰۰/۶ روز تعیین شده در دفترش حاضر شده بود، و دستیارش نیز درباره جلسه به او یادآوری کرد، تا ساعت ۰۰/۸ منتظر و چشم به راه ورود میهمانان شد. در ساعت ۳۰/۸ ت /ا عملاً از دفترش غیبش زد تا بدین وسیله نارضایتی خود را از دیرکرد آنها که به نظرش عملاً در خور یک نظامی نبود نشان دهد. ت /ا گفت که دیگر هیچ گاه با آن نمایندگان آمریکایی ملاقات نکرد، و پرونده را تحویل یکی از زیردستان خود که یک سرگرد بود داد و به او گفت که تمام وسایل لازم برای کار خودشان را فراهم سازد. ت /ا در ادامه گفت که از این فعالیت و میزان پیشرفت آن خبری به دست نیاورد.

توضیح حوزه فعالیت: ناراحتی مستمر ت /ا در رابطه با این مسئله به احتمال قوی می تواند از آنجا

ناشی شده باشد که دستوری که داده بود درباره «تمام وسایل لازم» یا صحت نداشته و یا عبارتی که دلسردکننده تر بودند بیان شده بود.

اینکه ت /ا .... شخصی خود را در انجام وظیفه دخالت می دهد قابل قبول و منطقی به نظر می رسد در صورتی که جنبه خودخواهی .... او را در نظر بگیریم. به هرحال، «توضیحات» ت /ا .... با آنچه که قرارگاه تهران در سال ۱۳۴۸ درباره رقابت فعال در آن زمان بین ساواک و پلیس در عملیات مربوط به شوروی شرح داده .... می کند و به نظر نمی رسد که ت /ا یکی از رقابت کنندگان آن دوره بوده باشد.

۵ نتایج مصاحبه همچنین آشکار ساخت که ت /ا در تمام طول سالهای ۱۳۵۵ ۱۳۵۰ احتمالا در استخدام دفتر مشاور سیاسی شاه (ژنرال پاکروان) بوده است و نه، تکرار می شود نه اداره اطلاعات ویژه ژنرال فردوست آن طور که قبلاً گزارش شده بود. تنها مأموریتی که وی انجام داد سفری به اروپا در سال ۱۳۵۴ بود. استخدام در دفتر آستان قدس دکتر ولیان که ت /ا از آن به عنوان «پوشش» یاد می کرد، ظاهراً شغل حقیقی او بوده است (که خیلی هم به گمان ما پردرآمد بوده است). ت /ا سفرهایی را که از طرف ولیان به جنوب ایران کرده بود تا در مورد فساد در میان مقامات اداره کننده درآمدهای .... اراضی تحقیق به عمل آورد و هنگامی که مأمور مربوطه به ت /ا اظهار داشت که برای آدم نااهلی (ولیان م) گزارش تهیه کرده بود، وی شانه اش را بالا انداخت.

۶ آزمایش دروغ سنجی تصویر بهتری را از مردی ارائه داده است که تقریباً همیشه به دنبال منافع خودش بوده و قطعاً فرصت قبلی نداشته است (ولی فرصتهایی نیز برایش پیش آمده بود) تا مسیر خود را کنار گذاشته و به منافع دولت آمریکا بپردازد. اینکه آیا او اکنون نیز مایل است این کار انجام دهد یا نه باید در رابطه با شرایط گذشته و حال او در نظر گرفته شود. در حال حاضر تقریباً واضح است که ت /۱ امیدوار است از طریق سیا بتواند مقداری از موجودیهای ریالی خود در ایران را خارج کند و این خود احتمالاً یکی از قویترین عواملی است که او را وادار کرده به دنبال یک نقش عملیاتی با ما باشد. البته ما ممکن است باز هم بتوانیم معامله ای انجام دهیم، ولی روشن است که کنترل از نزدیک ضرورت خواهد داشت. طرح «گردآورنده اطلاعات سیار» که در آن ت /۱ مدتهای مدیدی دور از دسترس ما، تا حد زیادی ابتکار فردی و مستقل خود را در مورد سفرهای خارجی به کار گیرد فاصله ت /۱ با ما را شاید بیش از حد لزوم زیاد می کند. اگر ت /۱ شغل مهمی در دولت موقت می داشت و حاضر بود اسنادی را در ازاء پول نقد به ما بدهد از نظر اخلاق و استعدادهای این مرد و تناسب کنترل و امنیتی بهتر بود.

۷ در ملاقات بعد از مصاحبه آزمایش به ت /۱ گفته شد که او آزمایش را با وضع خوبی قبول شده. مأمور مربوطه دوباره درباره سفر اکتشافی با ت /۱ به بحث پرداخت، و ت /۱ قبول نمود که در صورتی که .... با ابراهیم احمد پیش از عزیمت تماس بگیرد و قرار ملاقاتی با او را در انگلستان ترتیب دهد، احتمال اینکه بتواند اطلاعات چشمگیری در این اقدام اول به دست آورد ضعیف است به ت /۱ گفته شد که تا هنگام سنجش مجدد نتایج آزمایش دروغ سنجی باید تلاش خود را بر آن دارد تا شماره تلفن احمد در لندن را از طریق یکی از اقوامش به نام اشراقی در تهران به دست آورده، ارتباط تلفنی برقرار نماید. پیرو تلگرام مرجع ب به ت /۱ گفته شد تبدیل وجوهات او در حال حاضر ممکن نبوده و یک امکان برای وامگیری وجود دارد اما در صورتی که بتواند با احمد ملاقاتی برقرار سازد و نشان دهد که سفرش

ارزشمند بوده است، ما تهیه یک کمک حداکثر ۲۰۰۰ دلاری به او را بررسی خواهیم کرد. که (برای اطلاع شما: حتی پیش از آزمایش دروغ سنجی و ملاقات بعدی آن، ت / ا از فرستادن فرزندش حمید به ایران به منظور فروش خانه اش منصرف گردیده بود. ت / ا گفت که دختر کوچکترش می تواند این معامله را انجام دهد. مأمور مربوطه تأکید کرد که دختر کوچکتر وی به نام ژاله حداقل در ماه سپتامبر (حدود شهریورماه) در تهران منتظر تماس از طرف یک مقام دولت آمریکا خواهد بود.

۸ همچنین با ت / ا درباره صلاح بودن پاسخ وی به درخواست سرکنسول خرم مبنی بر اینکه برای پیگیری تقاضای یک شغل مناسب در دولت جدید از طرف ت / ا گزارش مکتوبی درباره سوابق و فعالیتهایش تحویل گردیده، به تهران فرستاده شود، بحث شد. ت / ا به متصدیان پیشین شغل خرم یک چنین خلاصه سوابقی را فرستاده است و به نظر ما دولت موقت اطلاعات کافی درباره او دارد و به جای اینکه در اینجا به نوشتن خلاصه سوابق بیشتر پرداخته شود، به نظر پایگاه ت / ا باید هرچه زودتر با ابراهیم احمد در لندن تماس برقرار سازد، و منتظر رسیدن اسنادش از تهران نباشد، و بعد بازگردد و به ما گزارش بدهد. تا آن زمان که ت / ا حداقل مأموریت عملیاتی را با موفقیت انجام دهد (و یک تست دروغ سنجی دیگر چندان هم بی مورد نخواهد بود) ما یک .... درباره استعدادهای اولیه او که تأییدکننده ادامه صرف وقت و فعالیت در اینجا خواهیم داشت. اگر در چند هفته آینده قرار یک ملاقات با احمد امکان نپذیرد، پیشنهاد می کنیم که طمع خود را کنار گذارده به قصد فراهم آوردن امکان بازگشت ت / ا به ایران با

او تماس ضعیفی داشته باشیم. تقاضا می شود .... نظریات خود را ابراز دارند.

۹ پرونده: ۰۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۹)

۲۷ شهریور ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: رئیس ۵۱۵۷۷۷۵به: با حق تقدم به بخش خارجه / سانفرانسیسکو رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس دی. تراب

عطف به: الف بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۳۱، ب بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۲۹(۱)

۱ از تأخیری که در ارائه پاسخ به عمل آمد عذر می خواهیم. ستاد کاملاً با ارزیابیهای اخیر پایگاه در مورد اس. دی تراب /۱ (ت /۱) در رابطه با نتایج تست دروغ سنجی مطروحه در تلگرام مرجع الف موافق است. واضح است که ابهامات قبلی رفع شده، ولی با شما موافقیم که آن بخشهایی از (طرح) پوششی که به نفع خود (ت /۱) تمام می شوند و یا کاملاً مفید (برای سازمان م) نیستند لازم می دارند برای ت /۱ نقشی تعیین شود که بیشتر بتوان بر آن نظارت داشت.

۲ بنابراین با پیشنهاد پایگاه (مطروحه در پاراگراف ۶ تلگرام مرجع الف) موافقت می شود که ت /۱ موظف شود، با ابراهیم احمد تماس گرفته سریعاً به لندن سفر کند و منتظر رسیدن محموله از تهران نشود. ما می توانیم پیشنهاد اجرای دومین آزمایش دروغ سنجی را پس از تخلیه اطلاعات ت /۱ را در مورد مسافرتش مطرح نماییم.

۳ در قبال کاهش علاقه ما (هرچند که کاملاً آنرا رها نکرده ایم) به مأموریت ت /۱ به صورت

گردآورنده اطلاعات سیار که خالی از کنترل و نظارت است، این امکان که او شاید بتواند در تهران در دولت جدید کاری به دست آورد بسیار بیشتر جلب توجه می کند. به نظر ما ت / ا باید با خرم در زمینه اطلاعاتی که وی در باره او می خواهد بپردازد (که امید داریم باعث متهم شدن او نشود) به طور کامل همکاری کند تا نیازهای خرم (که حالا دیگر دارد از حد لزوم تجاوز می کند) برآورده شود. باید از ت / ا بخواهیم که به خرم وانمود سازد در وضع فعلی خود بی حوصله و بیقرار است و اشتیاق دارد تا هرچه زودتر با احراز یک مقام رسمی به ایران بازگردد.

۴ پرونده: ۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۷ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۸ و مرجع ب سند شماره ۷ می باشد.

ص: ۱۸

سری

سند شماره (۱۰)

سری ۵ مهر ۱۳۵۸ اعضاء

از: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۴۲۴به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. تراب

عطف به: الف: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۳۱، ب: بخش خارجه / سانفرانسیسکو ۲۵۳۲۹،

ج: رئیس ۵۱۵۷۷۵

۱ ذیلاً موقعیت فعلی اس. دی. تراب /۱ (ت /۱) گزارش می شود:

تا تاریخ ۲۹ شهریور ت /۱ همچنان سعی داشته شماره تلفن ابراهیم احمد در لندن را به دست آورد. او چند بار به خالقی، داماد احمد تلفن کرده، هر بار پاسخ شنیده که خالقی به دریای خزر رفته است. او همچنین سعی کرد که شماره تلفن احمد را از طریق کهروم (نام اولش مشخص نیست) که از مأموران پیشین ساواک بوده و اکنون در لندن زندگی می کند، به دست بیاورد. او چند بار به مأمور مربوطه خبر داده که کهروم سه ماه پیش از سانفرانسیسکو عبور کرده تا با یک خویشاوند خود در اینجا به نام ابول بلوغی دیدار کند، و ت /۱ در آن موقع .... که کهروم به ت /۱ گفته یک مأمور سابق ساواک دیگر ساواک به نام عمانی (نام اولش مشخص نیست) نیز در لندن زندگی می کند (ت /۱ عمانی را از .... هنگامی که هر دو در بخش کردی ساواک بودند به یاد دارد). ت /۱ فکر می کند که .... از طریق کهروم به (احمد یا عمانی م) دسترسی پیدا کند و شماره احمد را مخصوصاً از عمانی بپرسد.

(توضیح پایگاه: ما قصد داریم مفصلاً از ت /۱ درباره تماسی که در اینجا با کهروم داشته و قبلاً گزارش نشده بازجویی کنیم. سوابق موجود درباره کهروم و عمانی درخواست می شود).

۲ ت /ا همچنین گزارش داده که دختر کوچکش ژاله بناست به تماسی که قرارگاه درباره مدارکش خواهد داشت جواب دهد. او (ژاله) ویزای توریستی گرفته و قصد داشته همراه مادرش در ۱۴ مهر تهران را ترک کند (در صورتی که مادرش توسط ت /ا ویزای مهاجرتی بگیرد). چون مادرش (همسر ت /ا) از کنسولگری خبری نشنیده، .... غیرمحتمل است که .... آنها در ۱۴ مهر عازم آمریکا شوند. به هر حال .... آن موقعیت ادامه خواهد یافت و اگر ژاله بدون .... به ت /ا خواهیم گفت که همان دستورالعملهایی که به ژاله داده به دختر بزرگترش ژیلا داده شود و .... ۰۰ شماره تلفن و نشانی ژیلا را به قرارگاه (تهران) اطلاع خواهیم داد.

۳ ت /ا در تدارک نوشتن CV برای سرکنسول .... هیچ خبر رسمی دیگری از .... شنیده نمی شود.

۴ پرونده: ۲۰۱ ۰۳۲۸۹۹۵ تا تاریخ ۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۱)

۱ نبیعی صبح .... تحویل مدارک پدرش .... در چه روزهایی می توان ملاقات کرد، دخترش .... همان بعد از ظهر .... مأمور مربوطه با دخترش ملاقات کرد و.............. خاطرات روزانه / دفترچه های تلفن و پوشه یادداشتها و .... (که به فارسی، عربی و کردی با هم و

با «رمز» شخصی پدرش نوشته شده بود) .... تمام آنها در ۲۴ مهر به وسیله ....

شماره ۷۱۹۴ به ستاد ارسال شد. هنوز گزارشی که یکی از اعضای خانواده طالبانی درباره اوضاع جاری

کردها نوشته وصول نشده است.

۲ سپس دخترش مأمور مربوطه را به یک گفتگوی طولانی درباره مناسبات ایران و آمریکا من جمله

.... کشاند(۱) ....

سند شماره (۱۲)

۳ آبان ۱۳۵۸، تلگرام غیرفوریسری

از: واشنگتن ۵۴۰۴۴۳به: بخش خارجی / سانفرانسیسکو، رونوشت تهران.

عطف به: الف بخش خارجی سانفرانسیسکو ۹ (۰۰) ۲۵۵، ب رئیس ۵۲۵۷۴۴، ج رئیس ۵۱۵۷۷۵

د بخش خارجی / سانفرانسیسکو ۲۵۳۳۱، ه بخش خارجی / سانفرانسیسکو (۲)۲۵۱۱۸

موضوع: اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. تراب وضع اس، دی. تراب / ا

۱ با دریافت تلگرام مرجع الف پرونده اس. دی. تراب / ا (ت / ا) را که قبلاً طولانی شده بود مطالعه

کرده و با نظر به تلاشهای دیگرمان در قبال هدفهای کرد ما مشغول بررسی مجدد آینده روابطمان با این

قضیه و فایده عملیاتی که می توان از وی توقع داشت، هستیم. هنگامی که در بهمن ماه ۱۳۵۷ برای اولین بار

قضیه (ت / ا) پیش آمد درباره فعالیتهای اکراد اطلاعات کمی داشتیم و منابعمان نیز کمتر بودند. تصور

می شد که سوابق، مهارت و رابطهای ت / ا، به طور بالقوه موارد مهم کمبود را هم در زمینه خبرگیری

اطلاعاتی و هم عملیات، ما پر کنند و ما در آن زمان بابت جوابهای سریع و حرفه ای پایگاه به مسائل ما و

بابت قضیه ت / ا تقدیر به عمل آورده و هنوز هم تقدیر به عمل می آوریم.

۲ همانگونه که پایگاه خبر دارد از آن هنگام روند این قضیه به علت تغییر ناپذیری هدفی که در رابطه

با ایران انتخاب شده به طور قابل ملاحظه ای رو به کندی گذاشته و طی این فاصله زمانی ما توانسته ایم منابع دیگری را در رابطه با فعالیتهای اکراد فراهم کنیم. گزارشهایی که از این افراد به دست می آید مبدایی برای زیر نظر داشتن وقایع کردستان به دست می دهند. با آنکه احاطه ما به این هدف (وقایع کردستان م) آنچنانکه مطلوب ما بود نیست نگرانی ما در مورد توانایی ت /ا در گزارشگری نسبت به مسائل کردها این است که وی هنوز به طور واقعی دست به کار نشده و وقتی هم که دست به کار بشود، این طور به نظر می رسد که در خیلی از همان زمینه هایی گزارش خواهد داد که سایر منابع فعالانه از آن گزارش می دهند. به عنوان یک قضیه قابل ذکر در این رابطه، توجه کنید به تذکری که در تلگرام مرجع ه داده شده بود مبنی بر اینکه ت /ا سعی دارد با هویت الف تماس بگیرد تا دفترچه و کتابهای آدرس خود را از تهران .... تا بتواند آن تماس را برقرار کند ما را به این باور منتهی می کند که ت /ا آن چنان که ما امید داشتیم با جنبش کردها مرتبط نیست. هویت الف. سی. آ. تومیک / ۱۹ یک کرد بسیار سرشناس است که سایر کردها در پیدا کردنش با هیچ اشکالی مواجه نمی شوند و ارتباط گزارشگری خود را با سیا از سر گرفته است. به علاوه ما با اس. دی. جانوس / ۲۰ (هویت ب) که ت /ا مایل است از وی به عنوان منبعی برای کسب خبر در مورد

۱- این سند از درون دستگاه پودرکنی بیرون کشیده شده لذا قسمتهایی از سند از بین رفته و در ترجمه به جای آنها نقطه چین گذارده شده است.

۲- تلگرامهای مرجع الف و ب به دست نیامده اند. مرجع ج سند شماره ۹ مرجع د سند شماره ۸ مرجع ه سند شماره ۱ می باشد.

رابطهای مختلف کرد خود استفاده کند، در ارتباط مستقیم هستیم. رابطه و دسترسی اس. دی. جانوس / ۲۰ به جامعه کرد خیلی جدیدتر از دسترسی ت / ا است و معتقدیم که لااقل از بخش ساواک او گزارشگر پرثمرتری خواهد بود. خلاصه در حال حاضر فکر می کنیم که ت / ا را می توان به طرز سودمندانه تری به سمت هدفهای دیگری متوجه کرد و باید ت / ا را واداشت که از تلاشهای خود برای فعالیت در جهت کسب اطلاعات در مسائل مربوط به کردها کناره گیرد.

۳ ما هنوز مایلیم که پایگاه را ترغیب کنیم که در صورت امکان ت / ا را متوجه کسب اطلاعات در سایر موارد مربوط به ایران کند. ما هنوز به امکان اینکه ت / ا در دولت موقت ایران خصوصاً در سازمان اطلاعاتی جدید مجدداً موقعیتی به دست آورد خیلی علاقمند هستیم و همان طور که تلگرام مرجع ج خاطرنشان می سازد این را به عنوان جالبترین راه چاره می دانیم، چاره ای که منجر به تأمین مسائل گزارشی مهم در خبرگیری خارجی خواهد شد. از نظریات پایگاه در مورد بهترین نحوه دستیابی به این مقصود با التفات به این نکته که ممکن است در انتها صلاحیت ت / ا برای چنین عملیاتی مورد تردید قرار بگیرد، استقبال می کنیم.

۴ پرونده ۳۲۸۹۹۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۴ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

علی (هومن) قاضی با رمز سی. آ. تومیک

سری

سند شماره (۱۳)

۳ آبان ۵۸ تلگرام غیر فوریسری

از: واشنگتن ۵۴۰۴۶۱به: بخش خارجی / سانفرانسیسکو رونوشت برای تهران

از: شعبه ایران رونوشت برای بخش خارجی / ۳ / سانفرانسیسکو

اخطار / شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است ا س. دی. تراب /ا

وضع اس. دی. تراب /ا سی. ا. تومیک

عطف به: واشنگتن ۵۴۰۴۴۳(۱)

۱ هویت الف: علی هومن قاضی

هویت ب: جمشید عمانی(۲)

۲ پرونده: ۲۰۱ ۳۲۸۹۹۵ تا تاریخ ۳ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۱۲ می باشد.

۲- با توجه به سند شماره ۱۲ معلوم می شود که علی قاضی و جمشید عمانی دو جاسوس سیا در رابطه با امور کردی هستند. نام رمز علی قاضی سی. آ. تومیک / ۱۹ و نام رمز عمانی اس. دی. جانوس / ۲۰ می باشد.

سری

سند شماره (۱)(۱)

سری ۲۸ فروردین ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۲۰۳۱۱به: بن با حق تقدم رونوشت برای آلمان، تهران، وین

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است حساس سی. آ. تومیک

عطف به: بن ۸۰۱۹۸ (ارسال نشده و لازم نیست)(۲)

۱ تقریباً هرگونه توضیحی که سی. آ. تومیک / ۱۹ (آ / ۱۹) (مشخصات برای تهران فقط ارسال شده)

بتواند در مورد حزب دمکرات کردستان، چه در داخل و چه در خارج از ایران بدهد، مورد علاقه می باشد،

لطفاً نام منابع فرعی را مشخص نمائید. (خواستار پاسخ به سئوالات زیر هستیم) مشخصاً در مورد ایران:

الف: چه کسی حزب دمکرات کردستان را در ایران رهبری می کند و افراد دیگر رهبری چه کسانی هستند.

ب: ساخت حزب چگونه است، چه در داخل و چه در خارج ایران.

ج: رابطه حزب با احزاب مشابهش در عراق، سوریه و ترکیه چگونه است؟

د: رابطه اش با حزب کمونیست عراق چگونه است؟

ه: آیا قاسملو عضو حزب کمونیست عراق است؟ در این صورت آیا او نماینده حزب کمونیست عراق در حزب دمکرات کردستان است؟

و: آیا حزب دمکرات کردستان شاخه نظامی دارد؟ اگر دارد چه کسی آنرا رهبری می کند؟

ز: رابطه بین حزب دمکرات کردستان و سازمان آزادیبخش فلسطین چگونه است؟

ح: رابطه بین کردهای ایران و حزب توده چگونه است؟

در مورد عراق:

الف: وضعیت تماس بین کردهای عراق و اعضای حزب کمونیست عراق چگونه است؟ آنها چگونه فعالیتهایشان را با گروههای کرد کشورهای همسایه نظیر ایران و ترکیه هماهنگ می کنند؟

ب: اتحاد شوروی در مسائل کردستان هیچ نقش دارد؟ اگر دارد، چه نقشی؟

ج: چه نوع کمکهایی و به چه مقداری توسط لیبی برای گروههای کرد فراهم می شود؟

در مورد ترکیه:

الف: قدرت کمی کردهای ترکیه در آلمان چقدر است؟ آیا آنها به نحوی سازمان داده شده اند؟

ب: آیا هیچ گروه کرد طرفدار عمل سیاسی و انقلابی در آلمان وجود دارد؟

۱- اسناد این بخش مربوط به تماسهای فردی به نام علی (هومن) قاضی با مأمورین سیا می باشد. از قرار معلوم او پیش از انقلاب اسلامی نیز با سیا رابطه داشته □ ولی مدتی در این ارتباط وقفه حاصل می شود و پس از پیروزی انقلاب اسلامی با مطرح شدن مسائل کردستان این رابطه تجدید می گردد. علی قاضی پیش از انقلاب از اعضای سفارت شاهنشاهی در آلمان غربی بود. قاضی از آن جهت مورد توجه سیا بود که از یک خانواده سرشناس کرد و دارای رابطهای فراوانی بود. نام رمز علی قاضی در اسناد سیاسی. آ. تومیک/ ۱۹ بود □ که در بعضی اسناد مختصر آن به شکل ت/ ۱۹□ آ/ ۱۹□ سی/ ۱۹□ به آن اشاره شده است. در ضمن این پرونده □ اسنادی هم به فردی به نام سردار جاف مربوط می شوند که از سران ایل جاف □ برادر سالار جاف نماینده معدوم مجلس شورای ملی و شوهر خواهر علی قاضی می باشد. در یکی از اسناد به سردار با نام رمز اس. دی. دیز /۱ اشاره شده است.

۲- این تلگراف که سند حاضر به آن عطف شده در دسترس ما نیست و از جمله درون پرانتز مشخص می شود که این تلگراف اصلاً برای قرارگاه تهران ارسال نشده است.

ج: آیا این گروهها در جنبشها و فعالیتهای کردها در دیگر کشورها مشارکت دارند؟

د: آ/ ۱۹ در ترکیه با چه کسی در ارتباط است؟

ه: آیا این کردهای ترکیه از لحاظ سیاسی فعال هستند؟

و: بین کردهای ایران، عراق، ترکیه و سوریه چه رابطه ای موجود است؟

۲ برای وین: از مطالب فوق می توان در رابطه با اس. دی. گابل استفاده نمود.(۱)

۳ پرونده ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۷ فروردین ۱۳۷۸ در بایگانی حفظ شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۲)

سری ۲۰ مرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۳۰۸۴به: تهران رونوشت برای بخش خبرگیری داخلی / ستاد، بخش خبرگیری داخلی / شیکاگو، سنگاپور

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است

۱ در نتیجه ملاقات بین مأمور ستاد و رابرت مک کی برنز رابط بخش خبرگیری داخلی، ما توانسته ایم فردی را در تهران شناسایی کنیم که ممکن است قرارگاه او را سودمند بیابد، ما درک می کنیم که این انحراف از عرف معمول مبنی بر عدم تحمیل طرحهای جدید عملیاتی به قرارگاه است. ولی معتقدیم که شما با ما موافق خواهید بود که این مورد دارای امکانات منحصر به فرد بالقوه است.

۲ برنز از اوائل ۱۳۵۵ تا آذرماه ۱۳۵۷ مدیر شرکت اف. ام. سی. در تهران بود. او در جریان مأموری در آنجا چندین رابط عالیرتبه در بخشهای کشاورزی، نظامی و تجاری دولت ایران فراهم کرد. وی به

هنگام عزیمتش از تهران در اواخر ۱۳۵۷ هنری سنت مارتین تبعه کانادا را به عنوان مسئول عملیات شرکت اف. ام. سی در ایران به جای گذاشت و هنری سنت مارتین عملیات آن شرکت را در آنجا ادامه داده و چند تن از آن رابطها را حفظ کرده است. از آن مهمتر گفته می شود که سنت مارتین طی چند سال گذشته رابطهای متعددی در جنبش کردها فراهم کرده است. او این رابطها را از طریق زن آذربایجانیش که به نوبه خود اقوام کرد فراوانی دارد به دست آورده است. درخواست این رابطهای کرد بود که سنت مارتین را واداشت تا از طریق برنز اقدام به تماس با ما نماید.

۳ سنت مارتین که ۳۰ سال دارد از اهالی کبک و فارغ التحصیل دانشگاه مونترال بوده و در سال ۱۹۷۶ به همراه همسر ایرانیش وارد ایران شد. او در تهران تا تابستان ۱۹۷۸، هنگامی که به استخدام شرکت اف. ام. سی درآمد، مشاغل گوناگونی را اختیار کرد. سنت مارتین طی سه سال اقامت خود در تهران علاقمند به تحقیق در مورد مردم کرد شده است و از طریق همسرش رابطهای متعددی برای خود به دست آورده است. در خرداد ۱۳۵۸ او و همسرش برای چند هفته به کردستان سفر کردند و با چند رهبر مهم کرد، منجمله رحیم سیف قاضی ملاقات کردند. سیف قاضی به همراه دیگر اعضای فامیل قاضی به سنت مارتین گفتند که خواستار کمک او هستند تا به قدرتهای غربی پیام دهند که نهضتشان محتاج یاری غرب است و

۱- از این جمله معلوم می شود که اس. دی. گابل یکی از جاسوسان سیا است که در وین (اطریش) به سر می برد.

آنها در تلاش جهت تضمین آن کمکها مایلند راهی برای ارتباط با غرب باز کنند. به گفته سنت مارتین این گروه که شامل محمود و صدر قاضی هم می شد، مدعی طرفداری از شیخ عزالدین حسینی بودند و اظهار داشتند که خواستار استقلال کردها نیستند، بلکه فقط خواهان خودمختاری در حد معقولی در حیطه کشور ایران می باشند. آنها به دلیل عدم اعتمادشان به اعمال شوروی که در سال ۱۳۲۶ منجر به سقوط جمهوری کرد مهاباد شد، نمی خواستند حمایتهای شوروی را برای کوششهای خود خواستار شوند و این گروه مایل نیست خود را با بارزانیها متحد کند، زیرا تقریباً به همان اندازه شوروی به آنها بی اعتمادند.

۴ همان گونه که قرارگاه اطلاع دارد، هیچ یک از این موارد جدید نیستند، زیرا سی. ا. تومیک / ۱۹ از فروردین ۱۳۵۸ مشغول ابلاغ همین پیام بوده، اما این امکان هم وجود دارد که با استفاده جستن از یک خارجی مقیم تهران که ممکن است رابطهای نسبتاً خوبی در جنبش کردهای ایران داشته باشد، راه نفوذی به درون آن جنبش فراهم کرد. سنت مارتین ممکن است از چندین نظر دیگر نیز جالب توجه باشد. زیرا که به گفته برنز، فارسی وی عالی است و به فرانسه زبان مادری خود و انگلیسی تکلم می کند، اگرچه انگلیسیش لهجه ای سنگین دارد. به گفته برنز اگر او تقاضا بکند سنت مارتین حاضر به همکاری با سیا خواهد بود و قصد دارد تا مدت مشخصی در ایران بماند. البته لازم خواهد بود که برای استفاده از سنت مارتین از مراحل تأییدیه شرکت و کانادا بگذریم و تصور می کنیم که حداقل سه تا چهار هفته طول خواهد کشید تا بتوانیم مراحل اداری یا تأییدیه های لازم را تکمیل کنیم. اگر برای شما جالب است هم اکنون طی آن مراحل را شروع کنیم. نظر ما این است که تماس اولیه با سنت مارتین برای سنجش مقدماتی و در صورت ممکن استخدام و آموزش وی قبل از تحویلش به قرارگاه، در نقطه ای خارج از تهران باشد. اما ممکن است چاره های دیگری منجمله تماس اولیه در تهران وجود داشته باشد، از نظریات شما استقبال می کنیم.

۵ پرونده: بخش خبرگیری داخلی قضیه ۰۶۲۶۳۸ تا تاریخ ۱۹ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۳)

سری ۱۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۶۳۶۳به: بن رونوشت برای آلمان، برلین، تهران

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. سی. ا. تومیک / ۱۹

عطف به: بن (۱)۸۴۰۱۶

۱ بابت تلاشهای داخلی که نمایانگر پیشرفت خوبی در قبال این قضیه همواره مشکل است، بسیار متشکریم. سی. ا. تومیک / ۱۹ (سی / ۱۹) نسبت به عدم حمایت دولت آمریکا از جنبش ناسیونالیستی کرد طی بهار سال ۵۸ خشمگین بود و بدون شک حالا حتی انگیزه بیشتری برای سرخوردگی دارد.

۲ به هرحال قضیه سی / ۱۹ و دسترسی طبیعی او هنوز از لحاظ علاقه ما دارای اولویت است و ما مایلیم که یک بار دیگر با استفاده از والتر جی. نویکوفسکی شانس خود را درباره وی بیازماییم، چرا که به

۱- تلگرام بن ۸۴۰۱۶ فعلاً در دست نیست.

دلیل سابقه اش در ایران و فارسی دانستنش ممکن است بتوانیم ارتباط را ادامه دهیم. بنابراین با ورود طرف دوم (یعنی سی / ۱۹) در فاصله ۱۰ تا ۱۷ شهریور برای نویکوفسکی مأموریت موقت در بن پیشنهاد می شود تا با سی / ۱۹ ملاقات کند و حد تمایل او را به ادامه رابطه خود با سیا در حیطه تنگناهای سیاستهای جاری دولت آمریکا معین نماید. در ۱۳ شهریور ۵۸ تاریخ قطعی سفر را اطلاع خواهیم داد. متشکر می شویم که بن حد دسترسی به سی / ۱۹ و تمایل او به ملاقات مجدد با نویکوفسکی را معین نمایند.

۳ پرونده: ۲۰۱ ۰۳۰۶۴۱۴ تا تاریخ ۱۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سی / ۱۹ و تمایل او به ملاقات مجدد با نویکوفسکی را معین نمایند.

تماماً سری

دیدار یک هیئت نمایندگی از اتحاد شوروی

سند شماره (۴)(۱)

کشور: ایران / شورویطبقه بندی گزارش سری

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

منبع: عضو یک خانواده سرشناس کرد که روابط دیرینه ای با سران کرد دارد. معهذا تماسهای وی با این سران کرد در حال حاضر محدود است و اخبار او تاکنون به وسیله گزارشهای دیگر تأیید نشده اند. قابلیت اطمینان به این منبع مشخص نشده است.

موضوع: دیدار یک هیئت نمایندگی از اتحاد شوروی (تاریخ خبر: اوائل شهریور ۵۸)

۱ یک هیئت شش نفره به نمایندگی حزب دمکرات کردستان و سایر دسته های کرد در اواسط شهریور

۱۳۵۸ به مسکو رفته تا با مقامات شوروی درباره تدارکات برای جنبش ناسیونالیستی کردها و هماهنگی با آن گفتگو کند .... مقامات همراه هیئت شناخته شده نیست، اما به هر حال هیچ یک از چهره های اصلی جنبش کردهای ایران که بسیاری از آنان به دنبال ترک مراکز تجمع مردم کرد ایران در عراق به سر می برند، در آن هیئت نیستند. با این وجود سران مذکور به این هیئت اختیار داده اند برای اینکه امکان و راههای پشتیبانی سیاسی، مالی و تسلیحاتی شوروی از جنبش خود را بررسی کند. روی آوری به سوی شوروی تا حدی انعکاس این دیدگاه رایج کردهاست که آمریکا و قدرتهای غربی تصمیم گرفته اند از دولت تهران حمایت کنند و آنها دوباره باید برای کسب حمایت خارجی لازم برای به دست آوردن خودمختاری در محدوده کشور ایران به سمت شمال رویگردان شوند.

۲ به دست آمده در ۱۹ شهریور ۱۳۵۸.

۱- این سند که از لحاظ شکل با گزارشهای قبلی تفاوت دارد گزارش خبری می باشد. در این گزارشها از نام منبع و جزئیات عملیاتی چیزی نوشته نمی شود بنحوی که سیا بتواند به وسیله آنها اطلاعاتی را که به دست می آورد به مقامات مختلف دولت آمریکا یا سازمانهای اطلاعاتی کشورهای هم پیمان یا وابسته به خود برساند. اطلاعاتی که در این گزارشها درج می شوند غالباً همراه با یک معرفی کلی منبع گزارش و حد اطمینان به گفته هایش و محل اخذ گزارش می باشند. البته گاهی برای مخفی داشتن هرچه بیشتر منبع و شیوه های به کار گرفته شده منبع و محل و تاریخ اخذ گزارش به طور جعلی و دروغ نوشته می شود. همراه هریک از این گزارشها که به قرارگاههای سیا می رسد یک صفحه راجع به جزئیات عملیاتی تهیه گزارش می آید که درباره آن در پاورقی سند شماره ۱۹ توضیح داده خواهد شد.

۳ انتشار از حوزه فعالیت: به آنکارا، استانبول و تهران فرستاده شد.

طبقه بندی گزارش: سری. هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان. غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار. پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

سند شماره (۵)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۴۵۴به: فوری به بن رونوشت برای آلمان، اشتوتگارت، تهران، آنکارا، استانبول.

اقدام شبانه بن.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک

عطف به: الف بن ۸۴۶۶۰، ب رئیس ۵۱۵۰۹۱، ج بن ۸۴۴۲۱

۱ فکر می کنیم که تلگرام مرجع ب جواب تلگرام مرجع ج را بدهد. اگر شما در .... تلگرام مرجع ب نیستید، (اطلاع می دهیم) که آن تلگرام پیشنهاد تلگرام مرجع را تصویب می کند که در ابتدا ۷۵۰۰ مارک برای هزینه های سی. آ. تومیک /۱۹ از اردیبهشت ۵۸ تا شهریور ۵۸ براساس نرخ ماهیانه ۱۵۰۰ مارک پرداخت شود، و یک دوره آزمایش دیگر از مهر تا دی با همان نرخ برقرار گردد.

۲ پرونده: ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاءسری

از: بن ۸۴۴۲۱به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای آلمان، آنکارا، استانبول، تهران، اشتوتگارت

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک

عطف به: بن ۸۴۴۲۰ (۷۷۷۵ (۱)(EGN)

۱ گزارش مرجع در جریان دو ملاقات با سی. آ. تومیک / ۱۹ (سی / ۱۹) به دست آمد که طی آنها عمده وقت، صرف شکل دادن به جزئیات همکاری آینده اش با سیا شد. اصل توافق این است که سی / ۱۹ هر دو هفته یک بار طی یک «دوره آزمایشی» سه ماهه با همکار نویکوفسکی ملاقات می کند و خبرهایی را که درباره دامنه و ماهیت جنبش کردها توانسته از ابطهایش در داخل و خارج .... به دست بیارود در اختیار می گذارد. او اکنون کاملاً واقف است به اینکه هیچ احتمال حمایت آمریکا از جنبش وی وجود ندارد. به این ترتیب همکاری سی / ۱۹ براساس تمایل وی به ارائه قضیه از لحاظ جنبش وی به عنوان یک کانال (ارتباط) شخصی با غرب و مجرای کمک مالی شخصی مبتنی می باشد. مأمور مربوطه به طور موقتی پذیرفت که ماهانه ۱۵۰۰ مارک آلمان بابت هزینه ها (که شامل صورت حساب ماهانه، از

۱- از آن اخذ شده به دست نیامده است. احتمال دارد این گزارش خبری سند شماره (۴ (۱ EGN تلگرام بن ۸۴۴۲۰ که گزارش خبری (۷۷۷۵ باشد که در ملاقات روز ۱۹ شهریور به دست مأموران سیا رسید.

تاریخ اردیبهشت ۱۳۵۸ نمی شود) به سی / ۱۹ بپردازد و این روال در سه ماه آینده ادامه یابد. پس از این مدت پس از تجدیدنظر در بازدهی و وضع مناسبات فیمابین احتمالاً تعدیلی به عمل خواهد آمد. سی / ۱۹ می داند که این یک تعهد قطعی نیست و منتظر اولین ملاقات خود با همکار نویکوفسکی است تا این ترتیبات را تأیید کند. پایگاه پیشنهاد می کند مأمور پایگاه اشتوتگارت کیث. ال. تولرنی مأمور مربوطه سی/ ۱۹ شود و پیش بینی می کند موعد ملاقات بعدی ۲۹ شهریور باشد. طبیعت بسته قاطبه کرد ناحیه بن و کلن امکان مداخله مأمور پایگاه بن را نفی می کند.

۲ سی/ ۱۹ بسیار از رویدادهای کردستان افسرده است و از اینکه با عدم اقدام دولت آمریکا در قبال تعقیب و آزار کردهای ایران مواجه شده خشمگین می باشد. او تاکنون سه تن از افراد خانواده اش را در جنگ .... خلخالی از دست داده و نسبت به آینده نزدیک که به نظرش .... می باشد بدبین است(۱) ....

سند شماره (۷)

۳۱ شهریور ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: رئیس ۵۱۸۷۷۷به: بن با حق تقدم، رونوشت برای تهران

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است سی. آ. تومیك

عطف به: بن ۸۴۶۲۱(۲)

۱ توافقی که بین سی. آ. تومیك / ۱۹ (سی / ۱۹) و نویکوفسکی تا تاریخ شهریور ۱۳۵۸ حاصل شد، این است که ما بابت هزینه تماسهای تلفنی یا شخصی وی با طعمه های کرد مورد نظر ماهانه ۱۵۰۰ مارك آلمان به وی بپردازیم و از آنجایی که وی این کار را از فروردین ۱۳۵۸ تا مرداد و شهریور ۱۳۵۸ که دوباره با وی تماس گرفتیم انجام داده است، ما آن هزینه ها را (نرخ ۱۵۰۰ مارك آلمان در ماه) از اردیبهشت تا

شهریور ۱۳۵۸، تأمین می نماییم. نویکوفسکی در فروردین ۱۳۵۸، ۱۵۰۰ مارک آلمان به او پرداخته است.

همچنین از مهرماه تا آذرماه را نیز به عنوان بخشی از یک «دوره آزمایشی» تکمیلی جهت تشخیص سودمندی اطلاعات وی ماهانه مبلغ ۱۵۰۰ مارک آلمان به وی می پردازیم. سی ۱۹ در ازای پولی که دریافت می کند، موافقت نموده که هر دو هفته یکبار با مأموری از سیا ملاقات نموده تا احتیاجات ما را پاسخگو باشد. نویکوفسکی و سی / ۱۹ موافقت کردند که ما در آخر آذرماه اطلاعات تهیه شده را بررسی و بر طبق آن «اضافه هزینه» وی را تنظیم نماییم. جهت گرفتن این پول نه لازم است که صورتحساب تهیه شود و نه اینکه او مجبور است حساب هزینه ها را پس بدهد.

۲ امیدواریم این تلگرام موضوع را روشن کند. در مورد این قضیه تشکر می شود.

۳ پرونده ۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا ۳۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- صفحه دوم این سند هنوز به دست نیامده است

۲- این تلگرام هنوز به دست نیامده است.

سری

سند شماره (۸)

سری ۳ مهر ۵۸ اعضاء

از: اشتوتگارت ۱۷۹۳۷به: با حق تقدم به رئیس، بن رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است حساس. سی. آ. تومیک

عطف به: بن (۱)۸۴۶۶۰

۱ کیث ال. تولرنی مطابق برنامه ملاقات آشنایی خود را با سی. آ. تومیك / ۱۹ (ت / ۱۹) به تاریخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۷۹ در ساعت ۳۰/۱۹ در اتاق ۱۰۰۵ هتل اینترکنتینانتال کلن برگزار نمود. این ملاقات تقریباً چهار ساعت طول کشید و مبلغ ۷۵۰۰ مارك آلمان برای حدفاصل اردیبهشت ۵۸ الی شهریور ۵۸ با نرخ ماهانه ۱۵۰۰ مارك آلمان بابت «هزینه ها» به ت / ۱۹ پرداخت که او با نام مستعار عادی خود قبض دست نوشته را امضاء نمود. موافقت شد که ملاقاتها برای مدت آزمایش سه ماهه یعنی از مهر تا آذر ادامه یابد و ماهانه مبلغ ۱۵۰۰ مارك آلمان بابت «هزینه ها» پرداخت گردد. ملاقات بعدی در ۲۷ سپتامبر خواهد بود. هیچ اشکال امنیتی مشاهده نگردید.

۲ محیط: تولرنی صحبت را با تأکید بر سن خود (که مختصری بالا رفته) و سابقه طولانی خود در ناحیه شروع کرد با اشاره به این نکات که از کردستان دیدار کرده، اطلاعش از تاریخ کردها چقدر است و از این قبیل. آنگاه وی افزود که قصد دارد هرگاه لازم باشد با ت / ۱۹ مانند یك پدر صحبت کند و این برای خیر خود ت / ۱۹ خواهد بود. آنگاه وی شروع به سئوال از ت / ۱۹ درباره جدیتش در مسائل کردی نمود و به ملایمت اشاره نمود که ت / ۱۹ پس از طی دوران بلوغ خود با ناسیونالیسم کردی کم ارتباط داشته و ضمناً از پدر ت / ۱۹ و مشی او تمجید کرد. تولرنی این مقدمه را با ابراز علاقه فردی خود به کردها و

طرفداری خود از خواست ت / ۱۹ در کمک به مردمش خاتمه داد. تمام اینها با عکس العمل خوب روبرو شد.

۳ مقاصد: آنگاه تولرنی مسئله اینکه از ت / ۱۹ چه می خواهد را مطرح کرد. علیرغم خواستهای ت / ۱۹، ما در اینزمان هیچ قصد نداریم با پول و اسلحه به ناسیونالیسم کردی کمک کنیم و ت / ۱۹ باید از علل این امر آگاه باشد. بعلاوه ما نمی خواهیم ت / ۱۹ حتی برای دیدار به صورت «مخفی» به کردستان بازگردد زیرا این احتمالاً برای همه مشکلات بیشتری را ببار خواهد آورد. او با تأمین اطلاعات صحیح درباره رویدادهای آنجا و نحوه کنترل رویدادها می تواند به بهترین نحو به کشور خود خدمت کند. این قدم اول و اصلی بود. ت / ۱۹ اظهار کرد که خط مشی ما را درک می کند هرچند که آنرا دوست ندارد و یک مدت آزمایش سه ماهه امتحان خوبی خواهد بود. آنگاه وی وارد سخنرانی طولانی در این مورد شد که رفته رفته از منابع خود جدا می گردد و بزودی چیزی برای گزارش کردن نخواهد داشت. سپس گفت که می تواند با موفقیت وارد کردستان شود و کانالهای جدید برقرار کند. وی همچنین این را مطرح کرد که آیا ما می توانیم در دو مورد به او کمک کنیم: (الف) تأمین ارتباطات مطمئن برای او یعنی تسهیلات پستی بین آلمان و ایران و (ب) آیا به او کمک می کنیم تا تیمهای مطبوعاتی تلویزیونی به طور «مخفی» به کردستان اعزام نماید تا وضع حقیقی امور در آنجا را تبلیغ کنند. تولرنی جواب داد که باید هر دو مسئله را قبل از جواب بررسی کنیم اما هیچ تعهدی را قبول نمی کنیم. ت / ۱۹ ادامه داد که عمدتاً از طریق نامه رسان و

۱- این تلگرام هنوز به دست نیامده است.

مکالمات تلفنی با خواهر خود در تهران ارتباط داشته بود. خواهر وی همسر رئیس ایل جاف است و او نیز به نوبه خود با تلفن و نامه با کردستان تماس داشت. اکنون رابطهای خواهرش در کردستان به کوهها گریخته اند و خواهرش نیز به بن نقل مکان نموده است. بعلاوه، ارتباطات عمومی در کردستان نیز مانند تهران روزبروز بیشتر تحت مراقبت قرار می گیرد. ت / ۱۹ اصرار ورزید که هنوز خیلی منابع بالقوه در کردستان دارد اما هیچ راهی برای دسترسی به آنها از آلمان و تعیین کانالها و نامه رسانهای جدید ندارد.

۴ اطلاعات: ت / ۱۹ هیچ اطلاعاتی بجز این گفته کلی که در تاریخ ۱۸ سپتامبر در بسیاری از شهرهای کردنشین جنگ در گرفته بود، هیچ نام یا شماره ای برای عرضه کردن نداشت. تولرنی با ت / ۱۹ در خصوص مشکلش ابراز همدردی می کند و پیشنهاد کرد که او سعی کند اطلاعات بیشتری از کردهائی که در آلمان هستند و آنها نیز منابع خود را دارند استخراج کند او قبول کرد که این کار را انجام دهد.

۵ اهداف: تولرنی به ت / ۱۹ گفت که اولین کار گردآوری فهرستهای اسامی، نشانیها، و جزئیات بیوگرافی کردهایی که در آلمان هستند می باشد، کسانی که ت / ۱۹ به آنها اعتماد دارد و فکر می کند که از عهده کسب اطلاعات مهم از کردستان برمی آیند. وی همچنین درخواست کرد فهرستهای مشابهی از کردهای مقیم تهران و کردهای کردستان بوی داده شود. ما با تکیه به این فهرستها می توانیم به ت / ۱۹ کمک کنیم که معین نماید (الف) چه کسی قابل اعتماد است. (ب) آیا برای ما امکان دارد که به او در کار تماس با شبکه منابعش کمک کنیم. ابتدائاً می بایست بدانیم که با چه کسانی سروکار داریم و سوابق آنها چگونه است. ت / ۱۹ فوراً پس از تفکر دقیق درباره آن و اطمینان یافتن از اینکه اطلاعات را به نحوی مطمئن حفظ خواهیم کرد پذیرفت. او قول داد که در جلسه بعد اطلاعاتی با خود داشته باشد.

۶ نفوذ شوروی: ت / ۱۹ اطلاعات مستندی درباره پیوندهای شورویها با نیروهای ناسیونالیستی کردستان خصوصاً در هفته های اخیر نداشت. او اشاره نمود که تقریباً تمامی رهبران کرد قدری تماس با

شورویها داشته اند که معمولاً برای غرضی بوده است، مثلاً، او قاسملو را به عنوان کمونیست و عضو حزب توده می شناخت اما بعد قاسملو از شورویها برید و شاید الان دوباره با آنها باشد. در غیاب اطلاعات مستند و جاری از هر کردی تقریباً می توان عقلاً انتظار داشت که پیوندهائی با شورویها داشته باشد. حتی پدر او که فردی عمیقاً متدین و قویاً ناسیونالیست بود برای نیل به مقصود خود کمک شورویها را پذیرفته بود. به ت / ۱۹ تذکر داده شد که خصوصاً گوش به زنگ اطلاعات مربوط به نفوذ شوروی باشد.

۷ تماسهای ت / ۱۹ با شورویها: در این موقع، تولرنی از ت / ۱۹ در مورد تماسهایش با شورویها سئوال کرد. چند ماه پیش او الکساندر اس. کولین دبیر سوم سفارت شوروی را به میهمانی خود دعوت کرده بود و چند هفته پیش کولین به طور غیرمترقبه بازگشت و با اشاره به اینکه ت / ۱۹ مقام دیپلماتیک خود را از دست داده بود (۱) پرسید آیا برای کمک به ت / ۱۹ هیچکاری از او برمی آید؟ بگفته ت / ۱۹، آنها به صحبت پرداختند و کولین با گفتن اینکه بازخواهد گشت، رفت اما هنوز بازنگشته است. ت / ۱۹ نمی داند آیا این یک پیشنهاد آزمایشی یا حرکت آتی بود یا نه، اما توقع دارد که کولین بازگردد و درباره ت / ۱۹ و اوضاع کردستان صحبت کند. ت / ۱۹ قول داد که هرگونه تماس را فوراً و به تفصیل گزارش کند. همچنین به وی در مورد امکان مراقبت تلفنی و شخصی هشدار داده شد. آنگاه ت / ۱۹ پرسید آیا به نظر تولرنی کولین با موضوعی که پسرعمویش رحیم سیف قاضی استاد دانشگاه در رشته تاریخ و فرهنگ کردی در باکو با او در میان گذارده بود مرتبط بود. ت / ۱۹

پس از سالها چند ماه پیش با پسرعموی خود در برلین ملاقات نمود و پسرعمویش اظهار داشت که ممکن است «یک نفر» نزد ت / ۱۹ بفرستد که ت / ۱۹ در آن موقع درباره آن فکر نکرد. بعداً تعجب نمود که چگونه پسرعمویش اجازه یافته بود به برلین بیاید، چونکه پیش از این به وی اجازه نداده بودند که از اتحاد شوروی خارج شود. ت / ۱۹ اکنون مطمئن نیست آیا منظور پسرعمویش از «یک نفر» یک کرد بوده که می تواند درباره کردهای شوروی یا پیوندهای شوروی با کردها به او خبر دهد یا اینکه منظورش فردی بوده که نماینده حاکمیت شوروی است. تولرنی گفت که نمی داند و ت / ۱۹ پرسید آیا باید از پسرعمویش بخواهد که آن «یک نفر» را بفرستد. تولرنی توصیه کرد که صبر کند.

تقاضاهای ت / ۱۹: ت / ۱۹ سه تقاضا داشت (الف) می خواست بداند آیا بن می تواند به خواهرش که اینک در بن است برای تحصیل فرزندانش در مدرسه آمریکائی کمک کند چون آنها قبلاً به مدرسه آمریکائیها در تهران می رفتند. تولرنی گفت درباره مدرسه بن چیزی نمی داند، اما خود را با اوضاع آشنا خواهد ساخت. (ب) ت / ۱۹ خواستار نسخه ای از کتاب ایگلتون (نام اول مشخص نیست) درباره کردهاست. (ج) نسخه ای هم از مقاله روزولت در میدل ایست جورنال (نشریه خاورمیانه) درباره جمهوری کردستان سالهای ۴۶ ۱۹۴۵ می خواهد. او هیچ تقاضای پول ننمود و نزدیک بود فراموش کند که پولهای داده شده را جمع کند.

۸ به طور کلی این ملاقات خیلی خوب و با صمیمیت حقیقی و بغل گرفتن یکدیگر در انتهای آن و اشتیاق ظاهری برای ادامه معامله برگزار شد. ت / ۱۹ پیشنهاد کرد که تاریخ ملاقات بعدی از ۴ اکتبر به ۲۷ عقب برده شود. درست هنگام عزیمت، ت / ۱۹ اظهار داشت که در .... سپتامبر قصد دارد گروهی را در بن به ثبت برساند که اسمش «شورای خودمختاری کردها» خواهد بود. او اسناد آنرا تکمیل کرده بود و این کار ابتدایی کوشش وی برای برپا کردن تشکیلاتی خواهد بود که بتواند از آن استفاده کند.

تولرنی نسخه ای از اسناد و جزئیات بیشتر را در ملاقات بعدی به دست خواهد آورد.

۹ نظریات: در اوضاع فعلی و با دستورالعملهای فعلی واقعاً ما چیز فراوانی برای عرضه به ت / ۱۹ نداریم و ت / ۱۹ نیز چیز فراوانی برای عرضه به ما ندارد. ما باید هرچه زودتر پیش از اینکه بیشتر از آنقدری که می خواهیم، درگیر شویم خود را کنار بکشیم. سه ماه آزمایش باید کافی باشد. از طرف دیگر، تولرنی تصور می کند که اگر ما می خواهیم نقش فعالتری بر این مبنا داشته باشیم که فقط در قبال نیل به مطلوبات پاداش داده شود آنگاه ممکن است که ت / ۱۹ استعداد چشمگیری داشته باشد. به نظر می رسد کرد دیگری با سابقه خانوادگی و تجربه بین المللی که بتواند .... قوی برای رهبری کردها باشد وجود نداشته باشد شاید خود ت / ۱۹ نیز نتواند. اما رویدادهای ماههای اخیر در ایران و کردستان تأثیر عمیقی بر او داشته اند شاید بحدی که به او اجازه دهد در همه چیز یکباره تجدیدنظر کند. تولرنی با لحن خشک به او گفت که هیچ کس به او کمک نخواهد کرد مگر اینکه خود به چیزی برسد و سوابقش به عنوان یک ناسیونالیست کرد بسیار ضعیف است. او باید خود را فردی بسازد که دیگران یعنی هم کردها و هم خارجیها به او روی آوردند به جای اینکه او برای کمک از آنها گدائی کند. ت / ۱۹ این را خیلی جدی گرفت وی عاقبت گفت که باید خیلی سخت کار کند و کار کند تا به آنچه می خواهد برسد. وی اشاره نمود که خمینی بدون داشتن کمک و در حال تبعید به خیلی چیزها رسیده بود. تولرنی فکر می کند که سیا باید قبل از خاتمه مدت آزمایشی در دسامبر جداً در نظر گیرد که در نهایت می خواهد با ت / ۱۹ به کجا برسد و

چگونه. تولرنی همچنین فکر می کند که اگر فردا شورویها به ت / ۱۹ پیشنهاد اسلحه و پول و کمک کردند او برای خودداری از آن دچار اضطراب و تردید خواهد شد.

ت / ۱۹ می گوید که معتقد به خودمختاری به جای استقلال برای کردهاست و می گوید که حاضر خواهد بود برای کمک به کردها در رسیدن به آن (خودمختاری) تقریباً هر کاری بکند. او شروع کرده به اینکه بیشتر به فکر تقلید از پدرش باشد که چگونه ایران در هم ریخته است. قضاوت در این مورد که از او چه کاری برمی آید، چقدر می تواند گذشته خوشگذرانی خود را عوض کند، دوباره به اسم خود چه وجاهتی می تواند بدهد مشکل است. نکته این است که ما بتدریج باید تصمیم بگیریم که آیا او را می خواهیم، او را برای چه می خواهیم و چقدر او را می خواهیم. اگر او را نخواستیم او یا دیگر نخواهد خواست برای کردها کاری کند یا اینکه ممکن است پیش از آن کسی او را ببرد.

۱۰ پرونده ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۳ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۹)

سری ۵ مهر ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۳۲۱به: اشتوتگارت رونوشت برای رئیس، بن، آلمان، آنکارا، استانبول

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است سی. ا. تومیک

عطف به: اشتوتگارت (۱)۱۷۹۳۷

۱ مطابق نسخه ۲۱ شهریور هفته نامه انگلیسی زبانی بنام «ایرانیان» رحیم قاضی در فروردین ۱۳۵۸ به ایران بازگشت. مجله می گوید که او عضو یک هیئت کردی است که اخیراً جهت مذاکره با دولت موقت در مورد شورش کردها به تهران آمد. درباره مسافرت قاضی به خارج ایران پس از مراجعتش از شوروی هیچ ذکری به میان نیامده است.

۲ پرونده: ۲۰۱ ۰۳۰۶۴۱۴ تا تاریخ ۵ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۰)

۶ مهر ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بن ۸۴۹۴۱به: رئیس، اشتوتگارت رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیك

عطف به: اشتوتگارت (۲)۱۷۹۳۷

۱ در ۵ مهر ۱۳۵۸ سی. آ. تومیك / ۱۹ نکات ذیل را گزارش کرد. او اطلاعاتی را که در پاراگرافهای پنج و نه تلگرام مرجع .... به واسطه یک اتفاق در منزل نیاورد، اما دوباره قول داد جلسه بعد آن را تهیه کند.

۲ مهمترین چهره در امور کردها در عراق یك فرد نه چندان معروف به نام دکتر مراد عزیز است که در

۱- تلگراف اشتوتگارت ۱۷۹۳۷ که سند حاضر به آن عطف شده است سند شماره ۸ می باشد.

۲- این تگلرام سند شماره (۸) می باشد.

.... زندگی می کند و همیشه با اسکورت ۲ مرسدس بنز که پر از محافظان امنیتی مسلح به سلاحهای اتوماتیک هستند، رفت و آمد می کند. موقعیت او در رابطه با دولت عراق مشخص نیست .... از احترامی که برای او قائل می شوند، احتمالاً مقام بالایی دارد. در فاصله ۴۶ (..............)

۱۹ دکتر عزیز در آذربایجان به عنوان گروهبان مراد رزم آور ارتش ایران شناخته می شد و برای جمهوری کوتاه مدت کردستان کار کرد. پس از سقوط جمهوری او به .... گریخت و تا هنگامی که در بغداد به عنوان دکتر عزیز خود را نشان داد از وی اطلاعی در دست نبود.

۳ تعدادی از افراد کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان در حال حاضر به شرح زیرند:

الف: عبدالرحمن قاسملو رئیس.

ب: غني بلوریان. معاون رئیس که هنگامی که قاسملو برای شرکت در مجلس مقننه جدید در دولت بازرگان انتخاب شد، مسئول حزب بود.

ج: محمد امین سراجی

د: محمد امین شیخ الاسلام

ه: کریم حسامی

و: امیر قاضی

ز: ملا رسول بابی ....

ح: صنار مآمدی

تمام اعضای فوق اکنون یا در بغداد یا در کردستان می باشند.

۴ در ۲ مهر ۱۳۵۸ دکل رادیوی دولتی ایران در کرمانشاه توسط شورشیان کرد، منفجر شد. این حمله را جوانروویلانهای قبیله جاف که دسته هایی در ایران دارد، هرچند که اکثر افراد این قبیله در عراق مستقر

می باشند، انجام دادند. رهبر آن پسرعموی رئیس جوانرووپلانها بود. این گروه در اصل قصد داشت به تأسیسات شرکت نفت در منطقه حمله کند. اما پس از مذاکره ای ....، توافق شد حفاظت از این تأسیسات آنقدر بود که کسب موفقیت را مورد تردید قرار می داد.

۵ مسعود بارزانی اکنون در پیرانشهر می باشد. محل فعلی برادرش ادریس مشخص نیست. ادریس در تهران بوده و به طوری که گزارش شده سعی داشته بر سر موقعیت آینده کردها خصوصاً کردهایی که از دسته .... متابعت می کنند با آیت اللّه خمینی به توافق برسد. در ۲۸ شهریور ۱۳۵۸ اقدامی برای ترور ادریس صورت گرفت. وی در این حادثه جراحتی برنداشت و گریخت. هویت تروریستها معلوم نیست. اما محافل کردی در تهران معتقدند که این اقدام تلاش برای جلوگیری از توافق با خمینی بود که به وسیله کردهای ضد بارزانی یا سایر گروهها در تهران که با خمینی مخالفند و مایلند شورش کردها رشد یابد انجام گرفت.

۶ پرونده: ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۶ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۱۱)

۶ مهر ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بن ۸۴۹۵۲به: رئیس، اشتوتگارت رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. سی. آ. تومیک

عطف به: الف: اشتوتگارت (۱)۱۷۹۳۷ ب: بن (۲)۸۴۹۴۱

۱ در تلگرام مرجع ب اطلاعاتی که از ملاقات ۵ مهر با سی. آ. تومیک / ۱۹ (ت / ۱۹) به دست آمد گزارش شد.

۲ سردار جاف یکی از سران ایل کرد جاف شوهر خواهر ت / ۱۹ است (پاراگراف ۸ مرجع الف). او پس از فرار از ایران، عاقبت به بغداد رفت و در آنجا به همکاری با سرویس اطلاعاتی نظامی عراق پرداخت و در کارکردهایی که در عراق به آنها پناهندگی داده شده بود، کمک نمود. قبیله جاف طی جنگ عراق و کردها در دهه هفتاد .... از هم پاشید و ظاهراً سردار ۰ .... انتخابات ۰ .... قرار بود که او حدود ۳۰ شهریور با گروه نظامی عراق به آلمان بیاید و ت / ۱۹ و خواهرش را ببینند. و در آخرین لحظه این سفر به تعویق افتاد و لذا سردار توانست مسافرتی به کردستان داشته باشد و اینک قرار است که در ۱۳ مهرماه وارد بن شود. ت / ۱۹ ترتیبی خواهد داد تا تولرنی با سردار ملاقات کند.

به گفته ت / ۱۹، بچه های سردار (۳ نفرند) به یک مدرسه آمریکایی برده شده اند، اما هزینه آن بالغ بر ۸۰۰۰ دلار است (این رقم صحت دارد) ت / ۱۹ خواستار کمک ما شده است پس از مشورت با بن، تولرنی پیشنهاد می کند در رابطه با سردار از برنامه مالی مدرسه استفاده شود و در ازای همکاری مداوم او یک شیوه «پرداخت ضمن ادامه کار» به کار گرفته شود. هدفها .... کردها و سازمان اطلاعاتی عراق هردو خواهند بود. شیوه ارتباط مخفی نویسی خواهد بود البته اگر زمان برای آموزش موجود باشد. در

غیر این صورت .... تکمیلی (که ما می توانیم آن را توصیه کنیم) به آلمان «برای دیدار از خانواده»

ترتیب خواهیم داد که هم امکان آموزش و هم امکان آزمایش دروغ سنجی را فراهم کند.

۳ سوابقی که در مورد سردار موجود باشند تقاضا می گردد. همچنین تقاضا می شود این پیشنهاد را تا

۱۳ مهر تصویب نمایید.

۴ پرونده: ۲۰۱ ۰۳۰۶۴۱۴ تا تاریخ ۶ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۱۲)

۱۱ مهر ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بن ۸۵۰۴۸به: رئیس اشتوتگارت رونوشت آلمان، تهران، آنکارا

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. سی. آ. تومیکعطف به: بن (۳)۸۴۹۵۲

۱ اطلاعات زیر توسط سی. آ. تومیك / ۱۹ (ت / ۱۹) طی آخرین ملاقاتش با تولرنی فراهم گردیده و

جهت اطلاع و اظهارنظر احتمالی به ستاد مرکزی ارسال می گردد.

۱- تلگرام یاد شده سند شماره ۸ است.

۲- تلگرام یاد شده سند شماره ۱۰ است.

۳- تلگرام بن ۸۴۹۵۲ سند شماره (۱۱) می باشد.

الف: صادق طباطبائی نایب دوم رئیس قوه مقننه(۱) دارای همسری (از بستگان خمینی) است که هم اکنون در بوخوم آلمان غربی تحصیل می کند. ت / ۱۹ تلفن و امکان ملاقات با وی را دارد. آیا علاقه ای به این امر هست؟

ب: (ت / ۱۹) داستانی درباره پسر یک کرد اهل ترکیه به نام .... دری که اسم کوچکش معلوم نیست دارد که ت / ۱۹ به درخواست پسرش در سال ۱۳۵۶ او را از زندان شاه بیرون آورده بود. این پسر اخیراً با کرد ناشناسی بنام احمد که نام خانوادگیش مشخص نیست با داستان عجیبی نزد ت / ۱۹ آمد. کشوری سوسیالیستی که هویتش پوشیده ماند تحت این پوشش که اسلحه توسط کردهای هوادار در اروپا فرستاده می شود، می خواهد برای کردها اسلحه بفرستد. شخص کرد از ت / ۱۹ خواست که اگر ممکن است با یک «کمپانی» که بتواند اسلحه را توسط چتر نجات به کردستان بفرستد تماس بگیرد. داستان احتیاج به جزئیات و اثبات خیلی بیشتری دارد، که تولرنی از ت / ۱۹ خواست در ملاقات بعدی با کرد ناشناس، که حدوداً قرار است سه هفته دیگر برگزار شود به دست آورد. ت / ۱۹ پیشنهاد کرد که تولرنی یک متخصص که بهتر است تبعه آلمان باشد پیدا کند که بتواند تحت پوشش بررسی قابلیت تحقق ....، عمیقتر تولرنی نسبت به داستان اظهار تردید کرد و تعهدی ننمود.

ج: الکساندر کولین روسی (فرد مذکور در پاراگراف هفت تلگرام مرجع الف) هیچ تماس دیگری نگرفت ....

۲ پرونده ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۱ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی حفظ شود.سری

سند شماره (۱۳)

۱۳ مهرماه ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بن ۸۵۱۱۲به: رئیس با حق تقدم، اشتوتگارت، رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک

عطف به: رئیس (۲)۵۲۶۱۱۹

۱ همانطور که در پیام مرجع حدس زده شده بود، سردار جاف واقعاً برادر سالار (جاف) است. سی. آ. تومیک / ۱۹ (ت / ۱۹) در ۱۲ مهرماه به تولرنی اطلاع داد که سردار جاف ۱۳ مهرماه بغداد را ترک خواهد کرد. هرچند تولرنی نمی داند آیا سردار اول به لندن می رود یا به بن. جاف فقط چند روز در بن خواهد بود و ت / ۱۹ در آن موقع واسطه ملاقات بین جاف و مأمور مربوطه خواهد شد. از آن فرصت برای کسب اطلاعاتی که جاف ممکن است داشته باشد، استفاده خواهد شد. وی ممکن است اطلاعاتی نسبت به همکاری عراق با کردهای مخالف خمینی، ارسال اسلحه به کردها و رهبری نظامی کردها داشته باشد.

۲ با در نظر داشتن محدودیتهایی که در تلگرام مرجع شرح داده شده، از این فرصت برای سنجش بیشتر جاف استفاده خواهد شد. اگر زمینه به نظر مساعد برسد، پایگاه پیشنهاد می کند هزینه بازگشت هرچه زودتر جاف از بغداد به بن تضمین شود. در آن زمان ما بهتر می توانیم مقدورات و امکانات جاف را بسنجیم و معلوم کنیم که کجا می خواهیم با او مخاطب واقع شویم، کمک قابل ملاحظه ای در کار کردن

۱- خبری که جاسوس سیا درباره آقای طباطبایی داده مخدوش بوده و ایشان هیچگاه چنین سمتی را نداشته است.
۲- تلگرام رئیس ۵۲۶۱۱۹ هنوز به دست نیامده است.

روی قضایای کردی خواهد بود تا بدین ترتیب از دوباره نویسی گزارشها اجتناب شده و آگاهیهای بدوی با سرعت لازم فراهم گردند.

۳ ستاد: اشتوتگارت و بن تلگرامهای مربوط به کردستان را کمتر از MILDIST(۱) دریافت می کنند. اگر ممکن باشد که ما در گزارشهای مربوط به کردها مخاطب واقع شویم، کمک قابل ملاحظه ای در کار کردن روی قضایای کردی خواهد بود تا بدین ترتیب از دوباره نویسی گزارشها اجتناب شده و آگاهیهای بدوی با سرعت لازم فراهم گردند.

۴ حدوداً ظرف سه هفته آینده مأمور مربوطه اس. دی. تراب / ا با این منبع ذخیره ملاقات خواهد داشت، احتمال زیادی است که اس. دی. تراب / ا، از سردار جاف خبر داشته و بتواند اطلاعات مقدماتی جهت ارزیابی تهیه کند.

۵ پرونده: ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا ۱۳ مهرماه ۷۸ در بایگانی حفظ شود.سری

سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۱۸ مهر ماه ۱۳۵۸ اعضاء سری

از: بن ۸۵۲۲۱به: فوری رئیس رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول، اشتوتگارت

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است سی. آ. تومیک

عطف به: بن (۲)۸۵۱۱۲

۱ در ملاقات ۱۸ مهر ۱۳۵۸ با سردار جاف شوهر خواهر سی. آ. تومیک / ۱۹ (ت / ۱۹) اطلاعات زیر به دست آمد.

۲ جاف در ارسال اسلحه به کردهای جاف که ناحیه شرق و غرب کرمانشاه را در اختیار دارند، با دولت عراق همکاری نزدیکی دارد. جاف در ناحیه اش ۱۵۰۰ نفر را دارد. این تعداد عمداً کم نگهداشته

شده است تا کیفیت جنگی ایشان بالا رود. ذخیره اصلی تسلیحات آنها، در اوائل اردیبهشت ۱۳۵۸ با تصرف قلعه نظامی دالاهو (عین نقل قول) واقع در شمال کرمانشاه حاصل شد. آنها از این قلعه بیش از ۱۰۰۰ ژ۳ آلمانی بعلاوه ۱۰۰ ژ۳ بزرگ که محتملاً تیربار آن است، ۱۲ خمپاره ۸۲ ساخت آمریکا؛ دو فقره «کوچک» توپخانه و سه کامیون مهمات به دست آوردند. طی هفته دوم مهر، جاف ۴۰۰ کلاشینکوف دیگر که دولت عراق در اختیار گذارده بود، برای این گروه فرستاد. این گروه در ناحیه کرمانشاه و سنندج فعالیت دارد. در ناحیه شرقی تا مرز عراق (ناحیه سردشت بانه)، عناصر کرد تحت کنترل حزب دمکرات کردستان هستند و به طور تقریب عمدتاً همین گروه مجری حمله ای بود که خبر آن توسط مقامات ایرانی در ۱۸ مهرماه انتشار یافت.

۳ جاف که در ۱۳ مهرماه بغداد را ترک نمود، برای ملاقاتی در ۲۰ مهرماه با بختیار نخست وزیر پیشین در پاریس بوده است. جاف خبردار شده که شاه و اویسی (نام اولش مشخص نیست) افسر سابق ایرانی می خواهند وی را ببینند، اما تاکنون از هیچ هیچ یک ندایی نشنیده است. او انتظار دارد که در پی دیدارش از پاریس و آلمان در بازگشتش به بغداد با پرزیدنت صدام ملاقات کند. دیدار دومش برای رفتن نزد یک

۱- به معنای پخش و ارسال گزارش به فرماندهیهای نظامی باشد. ۱ MILLITARY DISTRILUTION این عبارت ممکن است مخفف

۲- تلگرام بن ۸۵۱۱۲ سند شماره (۱۳) می باشد.

دندانپزشک است. وی سپس به بن باز خواهد گشت و همسر و سه فرزندش را با خود به بغداد خواهد برد. او از این بابت متأسف است، اما از لحاظ مالی نمی تواند آنها را در آلمان نگهدارد. او انتظار دارد ظرف یک تا سه ماه آینده به آلمان بازگردد.

۴ جاف ادعا می کند که هیچ کس به استثنای عراق به کردها کمک نمی رساند و کمک عراق بسیار زیاد است. به نظر می رسد که کردهایی که از حسن اعتبار برخوردار باشند، تقریباً در درخواست کمک از عراق اختیار کامل دارند. سوریه به کردهای شمال، سورانیها که تحت رهبری جلال طالبانی قرار دارند کمک می رسانده، اما اینک از کمک آنها کاسته شده است. در ۰ .... هنگامی که جاف بغداد را ترک کرد، طالبانی در بغداد به دنبال کمک بود. با در نظر داشتن اینکه آنها در ۵۴ ۱۳۵۳ با عراقیها جنگیدند، این یک عمل غیرعادی خواهد بود. حزب دمکرات کردستان نیز مقداری کمک از عراق دریافت می دارد، اگرچه اکثر تسلیحات آنها از مقامات ایرانی به تاراج برده شده است. حتی قاسملو «رهبر» فعلی حزب دمکرات چند بار از بغداد دیدن کرده است. جاف تأکید می کند که اتحاد شوروی برای یاری کردها کاری نمی کند، اگرچه آنها می توانند از طریق مرزهای مشترک این کار را به آسانی انجام دهند، و هرچند که اکثر اعضای حزب دمکرات در نظر کردها، کمونیست و یا حداقل چپی می باشند. جاف می گوید گروهی که برای جلب کمک به اتحاد شوروی رفت (قبلاً گزارش شد) تا آنجا که وی اطلاع دارد، هنوز بازنگشته است. او اضافه نمود که کردها از قبایل بسیاری از طریق اقوام خود در شوروی خواستار کمک شده اند، اما تا آنجا که وی می داند هیچ یک ادعا نمی کنند که کمک گرفته اند و شواهد آشکاری در تأیید آن نیست. پرسیده شد آیا شورویها می توانند از طریق عراق به شورشیان کرد کمک برسانند؟ جاف مؤکداً جواب داد که صدام از شوروی که ظاهراً حتی کلاشینکوفهایی که او احتیاج دارد، نخواهد فرستاد خیلی خشمگین است. بنابراین او اینک اسلحه را در اروپا می خرد. در حالی که عراق در هر زمینه ای همکاری می کند و در کنار تأمین

کمک، مرز را برای فعالیت مخفی باز کرده و می بندد. در اوائل شهریور صدام از سلیمانیه، مرکز کردهای عراق دیدار کرد و خبر کمک او به کردهای ایران چنان آشکار و پذیرفته شده بود که مانند یک قهرمان به او خوش آمد گفته شد. سفرهای عادی به ناحیه کردنشین فقط از طریق هوا و با تأمین شدید نظامی صورت می گرفت. هنگامی که پرسیده شد با در نظر داشتن تمام برخوردهایی که عراق با شورشیان کرد داشته، قصد عراق در کمک به کردها چیست، جاف گفت که فکر می کند عراق می خواهد در آینده از کردها بر علیه خمینی استفاده کند، و به نظر می رسد که عراق از این دوران اشتراک هدف برای امتحان این مطلب استفاده می کند، که شاید بهتر باشد به جای برانداختن کردها آنها را مورد لطف قرار دهد. او اضافه کرد که او خودش متقاعد نشده و صدام می تواند از آنها روی بگرداند، همان طور که دیگران روی گردانیده بودند. اما در حال حاضر او تنها دوست کردها است.

۵ جاف گفت که تیمسار پالیزبان (نام کوچکش مشخص نیست) که گزارشها از او به عنوان رهبر نوظهور کردها نام برده اند در مهاباد .... است؛ او در کانادا است و گزارشهایی با نام او .... تهران می رسند به هر صورت وی هیچ گروهی را تحت فرمان ندارد و در واقع او از اصحاب مذهب گوران / خاخانی .... که احتمالاً علی اللهی و مردمان نسبتاً عجیبی هستند می باشد.

۶ پیام جداگانه ای که تا اندازه ای در ادامه اطلاعات فوق الذکر است، در مورد عملیات پیشنهاد شده ای که باید اولویت داشته باشند، ارسال می گردد.

۷ پرونده ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۸ مهرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سلاحهایی که به دست یک گروه کرد رسیده

سند شماره (۱۵)

۱۰ آبان ۵۸ اطلاعاتیسری

از: رئیس ۵۴۳۷۳۰

به: تهران، رونوشت برای بن، آلمان، آنکارا، استانبول، اشتوتگارت، تل آویو، مسکو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک اطلاعاتی.

عطف به: بن ۸۵۲۲۱ (به تل آویو فرستاده نشده است)

در اینجا گزارش ۷۹ ۱۹۰۶۵/۳۱۵ TDFIRDB که براساس تلگرام مرجع تنظیم شده، برای انتشار بر مبنای خط مربوط به انتشار از حوزه فعالیت می آید.۷۹ ۱۹۰۶۵ ۳۱۵ TDFIRDB

کشور: ایران / عراق / شورویپخش در: ۸ آبان ۱۳۵۸

این یک گزارش خبری است که مورد سنجش نهائی اطلاعاتی قرار نگرفته است.

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس تحت نظر تهیه کننده است.

منبع: عضو یک خانواده سرشناس کرد که روابط دیرینه ای با سران کرد دارد. قابلیت اطمینان به وی تأیید نشده است. کسی که خبر را به او داده به آن به خوبی دسترسی داشته است.

موضوع: ۱ سلاحهایی که به دست یک گروه کرد رسیده

اظهارات رئیس یک قبیله کرد پیرامون کمک یک کشور دیگر به کردها

کمک یک کشور دیگر به کردها (تاریخ خبر: اکتبر ۱۹۷۹ مهر و آبان ۱۳۵۸)

۱ یک قبیله کرد به نام جاف در حال حاضر در منطقه شرق و غرب کرمانشاه مستقر شده است. در این منطقه قبیله یاد شده ۱۵۰۰ نفر دارد. این تعداد عمداً کم نگهداشته شده تا کیفیت جنگی ایشان بالا رود. ذخیره اصلی تسلیحات آنها در اوائل اردیبهشت ۱۳۵۸ با تصرف یک محیط نظامی در نزدیکی کرمانشاه حاصل شد. آنها از این قلعه بیش از ۱۰۰۰ ژ۳ آلمانی، به علاوه ۱۰۰ ژ۳ «بزرگ» که احتمالاً تیربار آن است؛ ۱۲ خمپاره ۸۲ ساخت آمریکا؛ دو فقره «کوچک» توپخانه و سه کامیون مهمات به دست آوردند. طی هفته دوم مهرماه، آنها ۴۰۰ کلاشینکف دیگر دریافت داشتند که دولت عراق در اختیار آنها گذارده بود. این گروه در منطقه کرمانشاه سنندج فعالیت دارد. در ناحیه غربی این منطقه تا مرز عراق منطقه سردشت، بانه عناصر کرد تحت کنترل حزب دمکرات کردستان می باشند.

۲ یکی از سران برجسته جافها ادعا می کند که هیچ کس به استثنای عراق به کردها کمک نمی رساند و کمک عراق بسیار زیاد است. (توضیح منبع: کردهایی که از حسن اعتبار برخوردارند ظاهراً در درخواست کمک از عراق اختیار کامل دارند) سوریه به کردهای شمال، سورانیها که تحت رهبری جلال طالبانی قرار دارند کمک می رسانده، اما اینک از کمک آنها کاسته شده است. طالبانی اخیراً در بغداد به دنبال کمک بود. (توضیح منبع: با در نظر داشتن اینکه طالبانی در سالهای ۵۴ ۱۳۵۳ با عراقیها جنگید، این یک عمل غیرعادی به نظر می آید).

حزب دمکرات کردستان نیز مقداری کمک از عراق دریافت می دارد، اگرچه اکثر تسلیحات آنها از

مقامات ایرانی به تاراج برده شده است. حتی عبدالرحمن قاسملو، رهبر فعلی حزب دمکرات کردستان چند بار از بغداد دیدن کرده است.

۳ اتحاد شوروی برای یاری کردها کاری نمی کند، اگرچه آنها می توانند از طریق مرزهای مشترک این کار را به آسانی به انجام برسانند. هرچند که اکثر اعضای حزب دمکرات در نظر کردها کمونیست و یا حداقل چپی می باشند. گروهی که برای جلب کمک به اتحاد شوروی رفت تا تاریخ ۲۶ شهریور بازنگشته بود. (توضیح ستاد: گزارش TDFIRDB ۷۹/۱۶۰۷۸/۳۱۵ مورخ ۱۶ شهریور از همین منبع را که درباره این دیدار بود ملاحظه کنید) (توضیح حوزه فعالیت: به گفته منبع، کردهای قبایل بسیاری از طریق اقوام خود در شوروی خواستار کمک شده اند اما منبع گفت تا آنجا که می داند، هیچ یک ادعا نمی کنند که کمک گرفته اند و از هیچ نشانه ای دال بر اینکه چنین کمکی داده شده خبر ندارد).

۴ از طرف دیگر، عراق، در هر زمینه ای همکاری می کند و در کنار تأمین کمک، مرز را برای فعالیت مخفی باز کرده و می بندد. در اوائل شهریور صدام حسین از سلیمانیه مرکز کردهای عراق دیدار کرد و خبر کمک او به کردهای ایران چنان آشکار و پذیرفته شده بود که مانند یک قهرمان به او خوشامد گفته شد. (توضیح منبع: در حالی که کمک به کردهای ایران ممکن است دوباره به تجدید فعالیت کردهای عراق منجر شود، ظاهراً عراقیها می خواهند از کردها علیه خمینی در ایران استفاده کنند. به نظر می رسد که عراق از این دوران اشتراک هدف برای امتحان این مطلب استفاده می کند که شاید بهتر باشد به جای جنگیدن با کردها آنها را مورد لطف قرار دهد).

۵ به دست آمده در: (۱۸ مهر ۱۳۵۸)

۶ انتشار از حوزه فعالیت: فرستاده شد به تهران، آنکارا، استانبول.

طبقه بندی گزارش: سری هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای

بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه

کننده است.

تا تاریخ ۸ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تمام قسمتها حاوی طبقه بندی و قیود کلی سند می باشند.

سند شماره (۱۶)

سری ۱۸ مهر ۱۳۵۸ اعضاء

از: بن ۸۵۲۲۲به: با حق تقدم رئیس، رونوشت برای آلمان، آنکارا، استانبول، تهران، اشتوتگارت.

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است سی. آ. تومیک

عطف به: بن ۸۵۲۲۱(۱)

۱ متعاقب تلگراف عملیاتی اطلاعاتی مرجع، کیث. ال. تولرنی با سی. آ. تومیک / ۱۹ (ت / ۱۹) و

سردار جاف در ۱۸ مهرماه ۱۳۵۸ برای دو ساعت ملاقات نمود، که برای دسته بندی کردن تمام

موضوعات عملیات کافی نبود، اما حداکثر زمانی بود که می شد با جاف صرف کرد. ملاقات بعدی با ت /

۱۹ برای ۲ آبان برنامه ریزی شده است.

جاف خیلی محتاطانه برخورد کرد؛ با عقاید محکمی در مورد آنچه می دانست و آنچه نمی دانست،

۱- تلگرام بن ۸۵۲۲۱ سند شماره (۱۴) می باشد.

تاریخها را خوب نمی دانست (که امری نسبتاً رایج است)، در مورد اسامی خیلی دقت به خرج می داد، اگرچه چندتایی را جا انداخت. او قصد فروش نداشت. او مردی توپر و چاق با قیافه ای تقریباً مشخص می باشد. پوستش قهوه ای روشن و موهایش خاکستری و یک سیمای ساکت حاکی از اقتدار دارد. تولرنی احساس کرد اصولاً به دلیل اینکه ت / ۱۹ قول داده بود که وی را به ملاقات ما بیاورد، به ملاقات آمده بود. به مروری که مذاکره پیش می رفت او بیشتر آسوده خاطر و صمیمی شد. او تقاضای هیچ گونه کمکی حتی برای تحصیلات فرزندانش که در واقع توسط ت / ۱۹ مطرح شده بود، نکرد. تولرنی این مسئله را به جهت مقابله با مطرح کردن آن توسط ایشان مطرح کرد و فوراً به وی گفته شد که جاف تصمیم گرفته که خانواده را همراه خود به بغداد برگرداند و او استطاعت نگهداری آنها می باشد. را در بن ندارد. تولرنی متذکر شد اینجا برای آنها بهتر است، زیرا عراق ممکن است، خطرناک باشد. جاف موافق بود اما اظهار داشت که او راه دیگری ندارد و دیگر لازم نیست که تولرنی بیشتر آنرا پیگیری کند. او گفت «با وجود این متشکرم». او به اندازه کافی باهوش است تا حدس بزند ما احتمالاً می خواهیم چه معامله ای بکنیم و نمی خواست که خانواده اش را درگیر کند. تولرنی با گفتن اینکه اگر اوضاع برای خانواده اش در بغداد به خوبی پیش نرود از طریق ت / ۱۹ ما را مطلع کند، مطلب را خاتمه داد و جاف اظهار خرسندی کرد.

۲ جاف احتمالاً ظرف یک هفته بعد از دیدن نخست وزیر پیشین بختیار در پاریس و یک دندانپزشک در لندن به بن باز خواهد گشت. تا آنجایی که مربوط به ملاقات بختیار می شود، اطلاعات در مورد آن را می شود احتمالاً از طریق ت / ۱۹ به دست آورد، اما اگر ستاد می خواهد پیشنهاد قبلی در مورد تأمین هزینه های تحصیل در بن را مورد تجدیدنظر قرار دهد (و ما هم از این طرح پشتیبانی می کنیم) ما می توانیم آخرین تلاش خود را (وقتی که او ظرف یک هفته برمی گردد)، بکنیم.

۳ جاف به طور خیلی جدی نگران امنیت خود در رابطه با عراقیها است و گفت که آنها او را ظرف یک

دقیقه می کشند، او درخواست نمود در استفاده از او هرچه از او می گیریم، نامش محفوظ بماند. ما با این موافقیم و تقاضا می کنیم هرگونه اطلاعاتی که از تلگرام مرجع انتشار می یابد، نام جاف محفوظ بماند. همچنین ما تقاضا داریم برای جاف اسم رمز معین شده و پرونده ۲۰۱ برای او گشوده شود.

۴ تولرنی (به عنوان یک تاکتیک) بوی گفت که سیا علاقه ای به عراقیها ندارد، اما به کردها خیلی علاقه داریم. هرگونه اقداماتی که توسط آمریکا انجام می شود یا اقداماتی که از آن اجتناب می شود، براساس شواهدی است که ما از اوضاع در دست داریم. اگر او می خواهد که همراه آمریکا به کردها کمک کند، بهترین راه این است که آنچه در مورد اوضاع می داند، دقیقاً به ما بگوید. اگر او چیز خصوصاً مهمی به دست آورد، باید بهانه ای جهت ملاقات با ت / ۱۹ تراشیده و به آلمان بیاید و ما هزینه اش را تقبل می کنیم. او لبخندی زد و گفت که همیشه می تواند از خطوط هوایی عراق استفاده کند، اما از پیشنهاد ما جداً متشکر است. اینکه او وقتی خانواده اش به بغداد می رسد این کار را بکند، کمتر بکند، کمتر قطعی است، هرچند که او جداً می گفت که احتمالاً ظرف یک تا سه ماه باز خواهد گشت. تولرنی اصرار کرد که زودتر بیاید و او لبخند زد.

۵ برداشت تولرنی از یک ملاقات کوتاه این است که جاف به عنوان یک رهبر کرد دسترسی خوبی به نواحی کردستان یافته است و دیگر اینکه با اسلوبی نامعین و رو به تزاید او مشغول افزایش دسترسی خود به رهبران کرد پناهنده، ایرانیان تبعیدی و دولت عراق می باشد. مأمور مربوطه عقیده دارد بسته به اینکه با

جاف چگونه رفتار شود، او همچنان اطلاعاتش را در ملاقاتها در میان خواهد گذاشت. به هرحال او به سادگی به استخدام در نخواهد آمد، زیرا که چیز زیادی دارد که از دست بدهد و تا به حال چیز زیادی عایدش نشده است. مثل اکثر هم پالگی هایش به نظر می رسد که وی از گذشته هنوز این باور ضعیف را دارد که ایالات متحده بالاخره آنچه را که انتظار می رود به نحوی انجام خواهد داد. این باوری است که تولرنی مشوق آن نبوده است. اگر بتوان او را ترغیب نمود تا خانواده اش را در بن نگه دارد، با کمک مالی ما برای حداقل یک سال تحصیلی ممکن است، او عقیده اش را عوض کند. مشخصاً بگوییم این نمی تواند بر یک اساس پایاپای در مقابل اطلاعات صورت پذیرد. ما قصد نداریم بر این اساس به وی نزدیک شویم، چرا که چنین چیزی ممکن است توهین به وی باشد، اما وی ممنون خواهد شد، نکات را از نظر دور نخواهد داشت و بدون شک به آلمان خواهد آمد.

۶ پیشنهاد می شود ستاد پرداخت شهریه سه فرزند را که مجموعاً حدود ۸/۰۰۰ دلار آمریکا (برای سال تحصیلی ۱۳۵۹ ۱۳۵۸) بوده به منظور «امن نگه داشتن خانواده او در اینجا» در نظر داشته باشد و بعداً به جنبه خبرگیری از او ضمن مسافرتها و ملاقاتهای متعددش به اینجا بپردازد. معتقدیم که این چنین تعهدی سرانجام چیزی را به دنبال خواهد داشت. تقاضا می شود با قید حق تقدم پاسخ داده شود تا قبل از عزیمت جاف در ۲۸ مهر دوباره با وی تماس بگیریم.

۷ پرونده ۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا ۱۸ مهرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۱۷)

۲۶ مهرماه ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: رئیس ۵۳۵۰۴۵به: بن اشتوتگارت، رونوشت جهت: آلمان، تهران، آنکارا، استانبول .... و

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. فیکل اس. دی. دیز سی. ا. تومیک.

عطف به: بن ۸۵۲۲۱(۱)

۱ در خلال ملاقاتهای جاری یا آینده با اس. دی. فیکل (اف / ا)(۲) و سی. آ. تومیک / ۱۹ (تی / ۱۹) از دریافت هرگونه اطلاع موجود به دنبال گزارش مرجع از اس. دی. دیز (د / ا)(۳) مربوط به حمایت دولت عراق از کردها در جنگ با نیروهای ایران استقبال خواهد شد. علاوه بر این بابت هرگونه اطلاعی که هرکدام از منابع فوق الذکر بتوانند در مورد خانواده نقشبندی که بین مردم از خانواده های معروف کرد بوده و رهبران آن به عراق گریخته اند فراهم کنند، قدردانی می شود. خانواده مزبور از قرار معلوم سابقه طولانی در همکاری با شاه داشته اند.

۲ پرونده ۲۰۱ ۹۶۳۱۶۰؛ ۲۰۱ ۹۶۰۹۵۱؛ ۲۰۱ ۳۰۶۴۱۴ تا تاریخ ۲۶ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماماً سری

سری

تلاشهای آشکار نخست وزیر پیشین ایران بختیار برای دوباره به دست گرفتن قدرت

۱- تلگرام بن ۸۵۲۲۱ سند شماره (۱۴) می باشد.

۲- اس. دی. فیکل / ۱ نام رمز رفعت مآمدی می باشد که اسنادی از پرونده او در این مجموعه ارائه شده است.

۳- با توجه به اینکه اطلاعات تلگرام مرجع این سند را سردار جاف تهیه کرده و در پاراگراف ۳ سند شماره (۱۶) درخواست نام رمز برای جاف شده معلوم می شود که نام رمز اس. دی. دیز / ا برای سردار جاف معین شده است.

ص: ۴۰

سند شماره (۱۸)

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

کشور: ایران

منبع: عضو یک خانواده برجسته کرد که با سران کرد روابط دیرینه ای دارد، بعضی از اطلاعات وی به طور کلی درست بوده است. او به اطلاعاتی که در ذیل آمده است دسترسی خوبی داشته است:

موضوع: تلاشهای آشکار نخست وزیر پیشین ایران بختیار برای دوباره به دست گرفتن قدرت

(تاریخ اطلاعات اواخر مهر ۱۳۵۸)

۱ نخست وزیر پیشین ایران شاهپور بختیار با اعضای با نفوذ چند گروه کرد در پاریس و با چند گروه تبعیدی در اروپای غربی و آمریکا مذاکراتی انجام داده است. بختیار به این گروهها اکیداً اعلام کرده است که اگر او به قدرت برسد به کردها خودمختاری خواهد داد، ولی جدا شدن آنها از ایران را نخواهد پذیرفت. بختیار همچنین خاطرنشان ساخته است که او از نظر سیاسی از حمایت کافی برخوردار است و به زودی کمکهای مادی کافی کسب خواهد کرد تا دست به اقدامات سیاسی و نظامی علیه رژیم خمینی بزند. وی علاوه بر این اظهار داشت که در تماس غیر مستقیم با شاه سابق بوده، لیکن وفاداری گذشته وی به شاه هیچ نقشی در برنامه های آینده وی برای به دست گرفتن دوباره قدرت در ایران بازی نمی کند.

۲ بختیار از کردها به طور معنوی حمایت کرده است. بنا به تقاضای کردها بختیار همچنین موافقت کرده است که افسران پیشین ساواک یا ارتش را به کمک مبارزان کرد اعزام دارد. بختیار هم با کردهای کرمانشاه و هم کردهای مهاباد به عنوان مناطقی که رهبری این نیروها را خواهند داشت تماس داشته است. او در نظر دارد که در اواخر آبان و اوائل آذر نماینده ای به ایران بفرستد تا در مورد ارتباط سیاسی و

نظامی با حزب دموکرات کردستان مذاکره نماید.

۳ بختیار می داند که اگر بخواهد نفوذ گذشته خود را در ایران باز یابد و آن را حفظ کند علاوه بر کسب توافق با کردها باید با کمونیستهای ایران نیز رابطه برقرار کند.

۴ (توضیح منبع: بختیار از بازگشت خویش به قدرت در آخرالامر با اطمینان سخن می گوید، و شواهدی ارائه می کند بر اینکه قادر است از عناصر مخالف ایرانی تعداد هرچه افزونتری را به دور خود جمع کند).

۵ به دست آمده در (۴ آبان ۱۳۵۸)

۶ انتشار از حوزه فعالیت: به تهران، آنکارا، استانبول، پاریس، لندن و تل آویو فرستاده شد.

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان، غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس اطلاعات تحت نظر تهیه کننده است. تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تمام اجزای گزارش دارای طبقه بندی و قیود کل سند است.

سند شماره (۱۹)

۷ آبان ۵۸ اطلاعاتیسری

از: بن ۸۵۷۷۳به: رئیس رونوشت برای اشتوتگارت، آلمان، برلین، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک زی. آر. واهو

جزئیات تکمیلی(۱): زی. آر. واهو. برای مطلب مربوط به کشور ثالث.

منبع: سی. آ. تومیک / ۱۹.

به دست آمده توسط ماکاگون. محل دستیابی برای اختفای منبع حذف گردید. به تلگرام بن ۸۵۷۷۲ (به تمام قرارگاهها فرستاده نشده) برای اطلاع از جزئیات دستیابی که برای مخاطبین فرستاده نشده مراجعه کنید. به سازمانهای اطلاعاتی همکار داده نشود. بدون نام برای ثبت در فهرست (بایگانی). تا پرونده: ۲۰۱ ۰۳۰۶۴۱۴ و ۷۸۵۱ ۷ EGNتاریخ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سند شماره (۲۰)

سری ۱۱ آبان ۱۳۵۸ اعضاء

از: بن ۸۵۹۱۲به: با حق تقدم رئیس رونوشت اشتوتگارت، آلمان، تهران، پاریس، ژنو

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. سی. آ. تومیک

عطف به: الف بن ۸۵۷۹۷، ب رئیس ۵۴۳۳۴۳(۲)

۱ ملاقات با سی. اتومیک (ت / ۱۹) در ۹ آبان انجام شد. ملاقات بعدی برای تاریخ ۱۷ آبان برنامه ریزی شده تا با بازگشت ت / ۱۹ از پاریس همزمان باشد.

۲ (ت / ۱۹) از طریق تلفن با مشاورین بختیار در پاریس صحبت کرده است. بختیار پنهانی از پاریس خارج شده و در خلال هفته هفتم آبان به عراق مسافرت کرد و در آنجا با رهبران سطح بالای دولت عراق

ملاقات کرد. انتظار می رفت که بختیار در آخر هفته به پاریس برگردد و به ت / ۱۹ دستور داده شد که به پاریس بیاید تا در تاریخ ۱۳ آبان با وی ملاقات کند.

۳ همچنین ت / ۱۹ در بن با جیمز سالیناس نماینده خطوط هوایی گلوبال ملاقات کرد که در تلگرام مرجع الف و ب شرح داده شده است. ملاقات حول امکانات گلوبال در قاچاق اسلحه دور می زد. سالیناس در تهیه و تدارک کمک به کردها در اینچنین فعالیتهایی بسیار علاقمند بود. این کار در ادامه خبری بود که

۱- همراه گزارشـهای خبری یـک تلگرام از طرف واحـدی که گزارش را تهیه کرده ارسـال می شود که حاوی نکات اداری و بایگـانی و آمـاری مربـوط بـه گزارش برای اسـتفاده داخلی سـیا می باشــد و عنـوان "جزئیـات تکمیلی" دارد. هرگـاه در این گزارشـهای "جزئیات تکمیلی" علامت زی. آر. واهو بیایـد بـدین معنی است که اداره انتشار اطلاعات ستاد مرکزی سیا عهده دار کار تعیین واحـدهای مناسب برای دریافت گزارش می گردد و پس از مشورت با بخشـهای مربوطه گزارش را انتشار می دهد و این واحدها علاوه بر یـا به جای واحـدهایی که در انتهای گزارش خبری پس از عبارت "انتشار از حوزه فعالیت:" نام برده می شونـد خواهنـد بـود. پس از هر علامـت زی. آر. واهـو اینکـه بـه چه علت گزارش خبری بایـد در ستاد مرور شـود و واحـدهای دریـافت کننـده در آنجـا تعیین شونـد ذکر می گردد. مثلاً در این سـند عبارت "برای مطلب مربوط به کشور ثالث" آمـده یعنی اینکه اخبـار این گزارشـی که قرارگـاه بن تهیه کرده مربوط به آلمـان نیست و به کشور ثالثی مثل ایران مربوط می شـود و بایـد متن آن مرور و پس از مشـورت بـا ادارات داخلی مربوط به منطقه ایران و آسـیا واحـدهای منـاسب برای دریـافت گزارش تعیین شوند.

۲- تلگرامهای بن ۸۵۷۹۷ و رئیس ۵۴۳۳۴۳ به دست نیامده اند.

ت / ۱۹ داشته مبنی بر اینکه یک کشور اروپای شرقی، احتمالاً چکسلواکی، با تهیه اسلحه و مهمات برای

کردها موافقت کرده ولی گفته بود که کردها باید خودشان ترتیب حمل و نقل اسلحه را بدهند.

۴ ت / ۱۹ درباره شایعات مربوط به وقوع تظاهرات به طرفداری از شاه در ایران صحبت کرد، ولی

نتوانست جزئیاتش یا منبع قابل اطمینانی برای آن را ارائه کند.

۵ پرونده: ۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

توضیح سیستم انتشار پیامها: رونوشت برای تهران، پاریس، ژنو مطابق تلگرام رئیس ۵۴۵۶۸۰

مخابره شد. سری

دیدار مخفیانه شاهپور بختیار نخست وزیر پیشین ایران از عراق

سند شماره (۲۱)

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای

پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

۱۲ آبان ۵۸ اطلاعاتیسری

از: رئیس ۵۴۵۷۰۰به: تهران، رونوشت برای پاریس، لندن، ژنو، بن، اشتوتگارت، آلمان.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی. آ. تومیک اطلاعاتی

عطف به: بن (۱)۸۵۹۱۲ (برای پاریس، ژنو ارسال می شود)

(برای لندن فرستاده نشد، مورد احتیاج نیست)

در اینجا گزارش ۷۹ ۱۹۳۳۴/۳۱۵ TDFIRDBمی آید که براساس تلگرام مرجع برای انتشار بر

مبنای خط مربوط به انتشار از حوزه فعالیت تنظیم شده است. برای لندن: جهت تحویل به سازمان

اطلاعاتی انگلستان موافقت می شود به این ترتیب که منبع آن یک منبع آزمایش نشده با دسترسی خوب به

خبر ذکر شود.

۷۹ ۱۹۳۳۴/۳۱۵ TDFIRDBسری

این یک گزارش خبری است که مورد سنجش نهائی اطلاعاتی قرار نگرفته است.

کشور: ایران / عراق(تاریخ اطلاعات ۷ آبان تا اواسط آبان ۱۳۵۸)

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس گزارش تحت نظر تهیه کننده است.

منبع: عضو یک خانواده برجسته کرد که روابط دیرینه ای با سران کرد دارد. حد اطمینان به وی مشخص نگردیده است. بعضی از خبرهای وی تأیید شده اند. او به خبر نقل شده در ذیل به خوبی دسترسی داشته است.

موضوع: دیدار مخفیانه شاهپور بختیار نخست وزیر پیشین ایران از عراق

۱ طی هفته حول ۷ آبان ۱۳۵۸ شاهپور بختیار نخست وزیر پیشین ایران از پاریس که مکان اقامت فعلیش است خارج شد و به عراق رفت. در آنجا ۰ .... با سران عالیرتبه دولت عراق ملاقات کند.

۰۰ .... بود بختیار در آخر آن هفته به پاریس بازگردد. (توضیح حوزه فعالیت: منبع از غرض

۱- تلگرام بن ۸۵۹۱۲ سند شماره (۲۰) می باشد.

مسافرت بختیار به عراق و اینکه او با مقامات عراق درباره چه مذاکره کرد خبر نداشت).

۲ به دست آمده در ۹ آبان ۱۳۵۸

۳ انتشار از حوزه فعالیت: فرستاده شد به تهران، پاریس، لندن

طبقه بندی گزارش: سری اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس اطلاعات تحت نظر تهیه کننده است. تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود..........

تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا می باشند.

سند شماره (۲۲)

سری ۱۲ آبان ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۴۵۶۸۶به: با حق تقدم به بن، ژنو رونوشت برای پاریس، اشتوتگارت، آلمان، تهران

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. استی سی. آ. تومیک

عطف به: الف بن ۸۵۹۱۲ (برای ژنو، پاریس، تهران، مخابره می شود)، ب رئیس ۵۳۶۳۷۸ (برای بن، اشتوتگارت، آلمان، تهران ارسال نشد، لازم نبود)(۱).

۱ ما به هرگونه جزئیاتی که سی. ا. تومیک (ت / ۱۹) (مشخصات او برای ژنو و پاریس ارسال گردید) بتواند در تکمیل گزارش مرجع درباره مسافرت بختیار به عراق تهیه کند، بسیار علاقه مند هستیم. ما به خصوص در این مورد که او با چه کسانی ملاقات نموده و موضوع مورد بحث، نوع و نتیجه هرگونه توافق حاصله، اقداماتی که در نتیجه این ملاقاتها اتخاذ شد چه بوده است، علاقه مندیم. لطفاً هرگونه خبر از این قبیل را در شکل اطلاعاتی عرضه کنید تا موجب تسریع انتشار گردد.

۲ برای ژنو: تلگرام مرجع الف اهمیت پیشنهاد تماس با اس. دی. استی /۱ (اس /۱) در تلگرام مرجع

ب را ضروری تر می کند و متشکر خواهیم بود اگر گیونیون سعی کند که در اولین فرصت به منظور تلاش جهت کسب اطلاعات مطمئن از نتایج سفر بختیار به عراق و هرگونه خبر دیگری درباره فعالیتهای جاری بختیار با اس /ا تماس بگیرد. لطفاً ما را مطلع نگه دارید. (مشخصات اس. دی. استی برای بن، اشتوتگارت و آلمان ارسال می گردد.)

۳ برای بن: ما همچنین به جزئیات تماس ت / ۱۹ با صادرکنندگان اسلحه و نقش سی / ۱۹ در تمام این جریان علاقه مندیم. از کجا سی / ۱۹ فهمیده است که یک کشور اروپای شرقی موافقت نموده که اسلحه کردها را تأمین نماید، تدارکات مزبور را چه کسی ترتیب می دهد، سلاحها چگونه قبل از تحویل به پرواز اجازه ای که سی / ۱۹ آن را فراهم می کند صادر می شوند؟

۴ پرونده: ۰۳۰۶۴۱۴ ۲۰۱؛ ۰۲۱۲۱۴۹ ۲۰۱، تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

بازجویی از تام اهرن

۱- تلگرام بن ۸۵۹۱۲ سند شماره (۲۰) و تلگرام رئیس ۵۳۶۳۷۸ چنان که توضیح داده شده به قرارگاه تهران ارسال نشده است.

سند شماره (۲۳)

بازجویی از تام اهرن(۱)

سی. ا. تومیک / ۱۹. نام نمی دانم.(۲) در برلین اقامت دارد. ممکن است یک آموزگار باشد. خود را یکی از رهبران عمده جامعه کردها در اروپا می داند. از یک خانواده سرشناس کرد است (ممکن است که این خانواده هم در ایران و هم در عراق شعباتی داشته باشد) مدت زیادی قبل از انقلاب در اروپا بوده و ممکن است که خانواده اش از مخالفان شاه بوده و در نتیجه او تبعید شده باشد.

غرض از تماس: خبرگیری از اوضاع کردستان بود. قرار بر این بود که سی / ۱۹ برای ما از افرادی که از تحولات کردستان آگاهی دست اول دارند، اطلاعات استخراج کرده یا آنها را به ما معرفی نماید. تصور می شود که او بود که یک رهبر کرد را که به اروپا سفر می کرد در شهریور یا مهرماه معرفی کرد. اسم او را به خاطر نمی آورم، اما تصور می شود که او برادر آن رهبر کردی باشد که احتمالاً در ماه مارس (اسفند یا فروردین) پس از انقلاب اعدام شد. با او یک یا دو ملاقات انجام شد که طی آنها وی ادعا کرد عراق به قوای کرد او در نزدیکی کرمانشاه کمک می کند.

همایون روشنی مقدم باسم رمز اس. دی. ترانزیت

سری

سند شماره (۱)(۳)

سری ۱۱ خرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۴۹۱۹۳به: تهران رونوشت برای بخش خارجی / لس آنجلس

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. ترانزیت

عطف به: رئیس (۴)۴۴۹۱۴۹

۱ هویت الف همایون روشائی است.(۵)

هویت ب امیر روشائی است.(۶)

هویت ج حسن روشائی است.(۷)

۱- متن حاضر ترجمه بازجویی از تام اهرن رئیس قرارگاه سیا در تهران است که متن انگلیسی آن توسط خود وی ماشین شده است.

۲- در موقعی که این بازجویی انجام می گرفت اسناد سی. آ. تومیک ۱۹ در دست نبود و ما نام وی را نمی دانستیم اهرن هم در اینجا ادعا کرده که نام وی را نمی داند. البته بعدها ما نام وی را در میان اسنادی که از رشته ها تکمیل شدند پیدا نمودیم.

۳- این پرونده مربوط به یکی دیگر از جاسوسان "سیا" است که در رابطه با کردستان به کار گرفته شده است. این فرد "همایون روشنی مقدم" با نام رمز اس. دی. ترانزیت /۱ می باشد. او پیش از انقلاب در آمریکا به تحصیل مشغول بوده و پس از فارغ التحصیل شدن و پیش از آنکه عازم ایران شود آموزشهایی از "سیا" می بیند. قصد "سیا" این بود که با توجه به رشته مهندسی "روشنی مقدم" در شرکت نفت استخدام شود و از منطقه خوزستان و صنعت نفت گزارش تهیه کند ولی با توجه به یک ریشه کردی که وی داشته می تواند به کردستان برود و در مورد وضعیت کردستان گزارش تهیه نماید.

۴- تلگرام رئیس ۴۴۹۱۴۹ که سند حاضر به آن عطف شده در دست نیست.

۵- کنار این عبارت با خودکار نوشته شده "ت /۱" که مشخص می کند این فرد خود ت /۱ است. توضیح آنکه ت /۱ مخفف اسم رمز اس. دی. ترانزیت /۱ است.

۶- کنار این عبارت با خودکار نوشته شده "برادر ت /۱ که در هواپیمایی کشوری کار می کند".

۷- کنار این عبارت با خودکار نوشته شده "برادر ت /۱ که در آبادان کار می کند". توضیح: با آنکه تلگرام مرجع این سند در دست نیست اما می توان با اطمینان گفت که متن آن درباره ت /۱ و مشخصات وی منجمله برادرانش و خانواده اش می باشد ولی ذکر نام اس. دی. ترانزیت /۱ و برادرانش به تلگرام دیگری (همین سند) موکول شده است. براساس این سند نام جاسوس سیا با نام رمز اس. دی. ترانزیت /۱ همایون روشائی و نام دو تن از برادرانش امیر و حسن می باشد (در سند شماره ۲ نام "روشائی" به "روشنی" تصحیح می گردد).

۲ پرونده ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۰ خرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۲)

سری ۱۱ خرداد ۵۸ اعضاء

از: بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۰۲به: فوری برای رئیس رونوشت با حق تقدم برای (تهران)

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. ترانزیت

عطف به: بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۰۱(۱)

۱ هویات (عبارتند از): الف: همایون روشنی مقدم، ب: رحمت روشنی مقدم، ج: حسن روشنی مقدم

د: حسین روشنی مقدم

در اداره بررسی ....

۲ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۱ خرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

...

سند شماره (۳)

سری ۲۹ خرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: بخش خارجی / لس آنجلس ۲۰۵۳۳ (به کفالت هگرآپ)

به: فوری رئیس رونوشت با حق تقدم برای تهران

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. ترانزیت

عطف به: رئیس (۲)۴۵۸۱۰۳

۱ در تماس ۲۸ خرداد با اس. دی. ترانزیت (ت /ا) او به پایگاه اطلاع داد که مشغول خرید هدایا برای خانواده خود در تهران و فروش اتومبیل است. او عزیمت خود را صرفاً به این جهت به تأخیر انداخته که منتظر پاسخ قطعی از واشنگتن به این پرسش است که آیا با سازمان اطلاعات ایالات متحده همکاری خواهد داشت یا نه. اگر اظهار علاقه شود، او برای آموزش و یا برنامه های تخلیه اطلاعات در مدت لازم حاضر خواهد بود.

۱- تلگرام مرجع بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۰۱□ فعلاً در دست نیست. توضیح: سند شماره (۱) به تاریخ ۱۱ خرداد از طرف رئیس با رونوشت برای بخش خارجه قرارگاه لوس آنجلس برای تهران ارسال شده بود تا هویت اس. دی. ترانزیت /ا و اعضای خانواده اش را اعلام بدارد. به طوری که از سند حاضر (شماره ۲) برمی آید قرارگاه لوس آنجلس که در جریان قرار گرفته و در ضمن عهده دار عمده عملیات و ارتباط با اس. دی. ترانزیت /ا در آمریکاست □ اسمهای مندرج در سند شماره (۱) را تا حدی ناقص تشخیص داده و درصدد تصحیح برمی آید و در همان روز ۱۱ خرداد طی تلگرام لوس آنجلس ۲۰۵۰۱ (رئیس) را مخاطب قرار داده و این نکته را متذکر می شود و بر طبق قاعده اعلام هویت را به تلگراف بعدی یعنی تلگرام لوس آنجلس ۲۰۵۰۲ که همین سند شماره ۲ است موکول می کند. در نتیجه محرز میشود که نام حقیقی و صحیح جاسوس سیا (اس. دی. ترانزیت /ا) □ همایون روشنی مقدم است.

۲- این تلگرام که سند حاضر به آن عطف شده فعلاً در دست نیست.

۲ همان طور که پایگاه طی مذاکره تلفنی با ت /ا در ۲۵ خرداد درخواست کرد، او در ۲۷ خرداد به برادر خود در آبادان تلفن نمود. همچنین در آخر هفته با خانواده خود در تهران نیز صحبت کرد. برادرش گفت که در شرایط فعلی ت /ا نمی بایست متوقع باشد قبل از ورود به کشور در شغل پیشنهادی در شرکت ملی نفت ایران استخدام شود، و متذکر شد این امر برای هر کارمندی در هر سطحی قطعی و غیر قابل تردید است. حتی کسانی که قبلاً توسط شرکت نفت برای آموزش به خارج فرستاده شده اند، نمی توانستند مطمئن باشند هنگام بازگشت شغلی خواهند داشت. برادرش توضیح داد که هیچ صاحب مقامی این مسئولیت را نخواهد پذیرفت، اما افزود که شانس ت /ا برای استخدام به دلایل زیر خیلی زیاد است: ت /ا پیش از این برای پالایشگاه آبادان کار کرده بود و...بازگردد تا تقاضای استخدام مجدد در همان تشکیلات کلی نماید. خود برادر ت /ا یک عضو کمیته بوده و در تشکیل کمیته اصلی یازده نفری طرفدار انقلاب و طرفدار خمینی در پالایشگاه آبادان زمانی که خمینی هنوز در پاریس بود فعالیت داشت. برادر ت /ا کارمند اداره پالایش، طرح ریزی و مهندسی پالایشگاه آبادان است... او با استفاده از دوستان خود در کمیته های انقلاب به استخدام ت /ا در شرکت ملی نفت ایران کمک خواهد کرد. همچنین برادرش به عنوان یکی از مقامات شرکت نفت، توصیه کرد که ت /ا به حسن نزیه... روی آورد و گفت که در صورت لزوم برای این امر یک توصیه نامه تهیه خواهد کرد.

۳ در مکالمه ت /ا با خانواده اش در تهران به وی اطلاع داده شد پدرش که یک مقام بازنشسته دولتی از وزارت ترابری است، می تواند از نفوذ جواد شهرستانی استفاده کند. جواد شهرستانی یکی از دوستان خمینی است و مشخصاً در مقامهای استانداری خراسان، استانداری کرمانشاه، وزارت راه و ترابری و استانداری تهران خدمت کرده است. بطوری که پدر ت /ا اظهار می دارد حدود یکسال پیش شهرستانی از مقام استانداری تهران استعفا داده بود ولی خمینی با او تماس گرفته تا این شغل را دوباره بپذیرد. از آنجائی

که این پیشنهاد با خرده گیری افراد مشخص از اعضای کمیته انقلاب روبرو شد، انتصاب وی نیز کنار گذاشته شد، اما شهرستانی همچنان دوست خمینی است و خمینی گاهگاهی با وی مسائلی را در میان می گذارد. این خانواده رابطه ای هم با رئیس پلیس قم زاگران (احتمالاً...گران) که نام اول وی مشخص نیست دارند. او نیز یکی از معتمدین و دوستان قدیمی خمینی است. ت / ا و خانواده اش درباره ترتیب یک گفتگوی شخصی با خمینی بهنگام بازگشت ت / ا در رابطه با کوششهایش برای استخدام صحبت کردند. خانواده ت / ا او را ترغیب کردند که باور نماید این گفتگو با ارتباطاتی که خانواده اش دارد، تجربه اش در آبادان، هوش آشکار وی و تحصیلاتش در مهندسی نفت امکان پذیر است. والدینش ادعا نمودند که خمینی و اطرافیانش اغلب گفته اند که آنها فعالانه به دنبال حمایت ایرانیان جوان تحصیلکرده ای هستند که بتوان به ایشان اعتماد کرد و مشتاق بازگشت به ایران برای کار باشند.(۱)

۴ پایگاه این امر که ت / ا پیش از بازگشت به ایران مقداری آموزش ببیند را بسیار اساسی می داند.

۱- البته بیشتر آنچه درباره رابطه شهرستانی و زاگران با امام از قول جاسوس سیا نقل شده جعلی بوده و احتمالاً برای تحکیم موقعیت خود در نظر اربابانش و جلب اعتماد آنها بوده است. توضیح: تا به اینجا فهمیده می شود که اس. دی. ترانزیت / ا فردیست که در آمریکا تحصیلاتش را تکمیل کرده و قصد دارد به ایران بازگردد. او پس از مدتی تماس با سیا در آمریکا می خواهد رسماً به عنوان یک عامل جاسوس به مملکتش بازگردد لذا امکانات آتی خود را من جمله محل اشتغال احتمالی خود موقعیت برادرش و پدرش و از این قبیل را بازگو می کند.

آموزش وی نباید صرفاً به قول تلگرام مرجع «نوعی آموزش ارتباطات» برای تماس با سیا پس از اطمینان از اشتغال به کار خود باشد.

پایگاه ستاد را ترغیب می کند که شرایط فوق الذکر را با رعایت حق تقدم مرور نماید، زیرا که ت /ا به احتمال قریب به یقین نمی تواند بدون نوعی پشت گرمی به اینکه نسبت به او قطعاً علاقه داریم همچنان عزیمت خود را به تأخیر بیاندازد، و چنین هم نخواهد کرد. به او می توان تا مادامی که آموزش طول می کشد دسترسی داشت، اما وی همچنان نگران سرانجام کارش است.

۵ پرونده: ۰۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ خرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سند شماره (۴)

از: رئیس ۴۶۱۸۲۶سری ۳۰ خرداد ۱۳۵۸ اعضاء

به: فوری، بخش خارجی / لس آنجلس، رونوشت فوری برای تهران، دیرتک، آتتک

هشدار اطلاعاتی: شامل .... اس دی. ترانزیت.

عطف به: بخش خارجی / لس آنجلس (۱)۲۰۵۳۳

۱ از تأکید تلگرام مرجع به اینکه برای تسریع عزیمت ت /ا امنیت عملیاتی ارتباطات به او آموزش داده شود، تقدیر می گردد. پاسخ برادرش در رابطه با دورنمای شغلیش، همان طوری بود که پیش بینی می شد. اما براساس این فرض که ت /ا به موقعیت جالبی در شرکت نفت دست خواهد یافت، پیش خواهیم رفت.

۲ پیشنهاد می شود که ت /ا توسط یک مربی از اداره آموزشهای تکنیکی دوره مخفی نویسی و سیستمهای ال. ام. آی(۲) را آموزش ببیند. مخفی نویسی چاره عملی ارتباط با ت /ا خواهد بود که از تهران

به دور بوده و احتمالاً نمی تواند مکرراً ملاقاتهای منظم حضوری با مأمور قرارگاه تهران داشته باشد.

همچنین پیشنهاد می شود تا به ت /ا آدرس عملیاتی(۳) داده شود، اما تعیین محل آنرا به پایگاه و ت /ا

واگذار می کنیم. از آنجایی که وی مدتی در کالیفرنیا اقامت داشته، منطقی به نظر می رسد که دوستی در آنجا

داشته باشد. اگر این مناسب است و یا اینکه پایگاه می تواند آدرس عملیاتی فراهم کند، لطفا اطلاع دهید.

۳ دیرتک گوش به زنگ باشد که متعاقب تماس تلفنی ۷ یک مربی را با مأموریت موقت اعزام کند.

۱- این تلگراف عطف به سند قبلی یعنی سند شماره ۳ می باشد.

۲- سیستمهای ال. ام. آی شامل قلمها □ کاغذها □ جوهرها و مداد شیمیایی مخصوص برای نوشتن گزارشهای نامرئی و ظهور آنها می باشند. که دوستی در آنجا داشته باشد. اگر این مناسب است و یا اینکه پایگاه می تواند آدرس عملیاتی فراهم کند □ لطفاً اطلاع دهید

۳- گاهی اوقات تماس حضوری و یا تلفنی با جاسوسان به لحاظ امنیتی امکان ندارد. در این صورت برای تماس با منبع از این روش استفاده می شود که آدرسی را در یکی از شهرها به جاسوس مربوطه می دهند. این آدرس می تواند آدرس یکی از خانه های امن "سیا" و یا آدرس یکی از جاسوسان دیگر "سیا" باشد. به این ترتیب بدون اینکه با جاسوسان تماس گرفته شود و امنیت وی به خطر بیفتد □ وی به آدرس داده شده نامه می نویسد □ اطلاعات را می دهد و از طریق نامه دستورالعملها را می گیرد. به این آدرس اصطلاحاً آدرس عملیاتی گفته می شود (برای توضیحات بیشتر به سند شماره ۶ مراجعه شود).

لطفاً در اسرع وقت تاریخهایی را که برای آموزش معین گردیده به دیرتک(۱) را برای دیرتک تهیه نمائید. بدهید. (کمی فرصت اولیه برای تسهیل رزرو هواپیما که در حال حاضر با ترتیب فرود هواپیماهای دی. سی ۱۰ مغشوش شده، موجب قدردانی می گردد) به علاوه درخواست می کنیم که فرم درخواست ۳۰(۲) را برای دیرتک تهیه نمایید.

۴ متأسفیم که به سبب برنامه کاری فوق العاده سنگین، مربی آموزش مخفی، فوراً در دسترس نیست. مردادماه نزدیکترین فرصتی است که می توان ترتیب امر آموزش را داد. از آنجایی که مهم است هرچه زودتر ت /ا را دست به کار کنیم، درخواست می شود به ت /ا تعلیمات اصول حرفه ای و گزارش نویسی داده شود.

(لطفاً توجه کنید که مشکلات ما در رابطه با تأمین معلم آموزش مخفی، به هیچ وجه اعتنای ما را به استعداد ت /ا به عنوان یک عامل تقلیل نمی دهد. کمبود معلم مشکلی است که بر آموزش بسیاری از منابع ذخیره جدیدالاستخدام تأثیر دارد).

۵ به نظر ما اساس آموزش فنون حرفه ای، باید امنیت عملیاتی در اجرای ملاقاتهای حضوری خصوصاً ملاقات در اتومبیل(۳) باشد، چرا که با اوضاع کنونی اینها رایجترین نوع ملاقات با عوامل در تهران هستند. او باید از روشهای ارتباطات منظم و اضطراری مطلع گردد، اما پیامهای تلفنی با رمز آشکار نیز برای اعلام ملاقاتهای بدون برنامه باید تعلیم داده شوند. نظر به احتمال استقرار وی در آبادان، این جنبه ممکن است خصوصاً مناسب باشد. بعلاوه پیشنهاد می شود که آموزش نظری و عملی در مراقبت و کشف مراقبت (چه با وسیله نقلیه و چه بدون آن) و همچنین آموزش علائم و پیام انداختنها(۴) به وی عرضه گردد.

۶ پیشنهاد می شود که یک ملاقات اولیه با مأمور قرارگاه تهران ترتیب داده شود تا ت /ا بتواند همین که در شغل جدید مستقر شد، تماس بگیرد، به نظر ما ت /ا این ملاقات را با علامت رمز آشکار مناسب

اعلام کند. خواستار نظریات بیشتر پایگاه درباره بهترین طریقه سرهم کردن یک طرح ارتباطی برای ت /ا هستیم.

۷ برای تهران: لطفاً محل سوار کردن به اتومبیل را همراه با هرگونه پیشنهاد در این رابطه با ذکر درجه اولویت فوری در اختیار لوس آنجلس قرار دهید.

۱- دیرتک اداره مدیریت تکنیکی "سیا" می باشد. آتتک هم شعبه ای از این اداره است که در سفارت آمریکا در آتن قرار دارد.

۲- احتمالاً این فرم فرم درخواست مربی آموزشهای فنی می باشد.

۳- مسئله ملاقات در اتومبیل مفصلاً در سند شماره ۵ شرح داده می شود. اما مختصراً باین صورت است که از قبل محلی و زمانی مشخص می شود و در آن ساعت مأمور "سیا" می آید و جاسوس را سوار ماشین کرده و اطلاعات را از وی می گیرد.

۴- پیام انداختنها به این صورت است که محلی از قبل مشخص می شود و جاسوس مطالبی را که می خواهد گزارش بدهد در ساعت مشخص در آن محل انداخته و بعد مأمور سیا می آید و آن را برمی دارد بدون اینکه اصلاً با جاسوس مزبور تماس برقرار کند. به عنوان مثال مأمور سیا ماشین خود را در محلی که جلب توجه نکند پارک کرده و شیشه آن را پایین می کشد جاسوس مزبور با رد شدن از کنار ماشین نوشته ها را درون ماشین انداخته و از محل دور می شود. توضیح: این سند عطف به سند شماره ۳ میباشد. مشاهده می شود که در این سند با بکارگیری اس. دی. ترانزیت /ا به عنوان جاسوس موافقت شده و قرار است مربی برای آموزش وی از اداره مدیریت تکنیکی سیا اعزام شود. همچنین برای تماس با ت /ا وقتی که وی به تهران می آید قرار شد به وی ابزار و ادوات مخفی نویسی بدهند و آدرسی هم در کالیفرنیا به وی بدهند تا بتواند مطالب خود را به صورت مخفی نوشته و بعد به آن آدرس که در حقیقت خانه امن سیا می باشد پست نماید.کالیفرنیا از آن جهت انتخاب شده که ت /ا مدتی در آنجا بوده و در نتیجه طبیعی به نظر می رسد که در آنجا دوستی داشته باشد که بخواهد با وی مکاتبه نماید.

۸ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۳۰ خرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری

سند شماره (۵)

از تهران ۵۳۵۰۶ (به کفالت بیلینسکی)(۱) سری ۳۱ خرداد ۵۸ اعضاء

به: فوری بخش خارجی / لوس آنجلس رونوشت با حق تقدم برای رئیس

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. ترانزیت

عطف به: الف رئیس ۴۶۱۸۲۶، ب بخش خارجی / لوس آنجلس (۲)۲۰۵۳۳

۱ محل سوار شدن به اتومبیل برای اس. دی. ترانزیت / ا:

۲ منطقه کلی: درون منطقه ای که کاملاً به شکل مثلثی است که ضلع جنوبی آن خیابان عباس آباد، ضلع غربی آن خیابان بخارست و ضلع دیگر آن یک جاده چهار خطه بدون نام که بین میدان آرژانتین و بزرگراه شاهنشاهی قرار دارد. در این صورت میدان آرژانتین در رأس شمالی آن واقع می شود.

۳ منطقه جزئی: با رفتن به سمت شمال خیابان بخارست از خیابان عباس آباد به طرف میدان آرژانتین در اولین تقاطعی که چراغ راهنمایی دارد (پس از گذشتن از تقاطع اصلی عباس آباد بخارست) در سمت راست، خیابان هشتم واقع است طرف مقابل تقاطع خیابان هفتم است. خیابان هشتم بین بخارست و خیابان بدون اسم اشاره شده در پاراگراف ۱ قرار دارد اما از نزدیکی محل پیوستن خیابان بدون اسم و بزرگراه شاهنشاهی هم عبور می کند. اس. دی. ترانزیت / ا باید نزدیک انتهای شرقی خیابان هشتم طرف جنوبی آن بایستد از آنجایی که نامگذاری دوباره خیابانها در جریان است ت / ا باید متوجه باشد که خیابان هشتم اولین تقاطعی است که در شمال تقاطع بخارست و عباس آباد چراغ راهنمایی قرار دارد.(۳)

۴ تصور می شود که باید شماره تلفن قرارگاه (۸۳۰۳۹۹ تکرار می شود ۸۳۰۳۹۹) به منظور تماس با رمز باز برای ترتیب دادن یک تماس داده شود. چون دیدارهای وی از تهران احتمالاً متناوب خواهند بود،

پیشنهاد می شود که به مأمور مربوطه راهی عرضه کند تا بدین در پاسخ تماسش بوی تلفن کند و با استفاده

از رمز باز روز و ساعت ملاقات مقرر گردد. در صورت امکان او می تواند رأس زمان معینی در تهران منزل

یکی از اقوامش برای تماس با مأمور مربوطه باشد.(۴)

۵ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۳۱ خرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

۱- هرگاه رئیس قرارگاه به عللی در قرارگاه نباشد قائممقام وی عهده دار امور مربوطه است. در این تاریخ هم رئیس قرارگاه در تهران نبوده و بیلینسکی به کفالت وی امور را انجام می داده است.

۲- سند حاضر عطف به شماره (۳) و سند شماره (۴) می باشد.

۳- اصل نقشه ای را که جاسوسان برای عملیات خود مورد استفاده قرار داده بودند و بعد در جریان اشغال لانه جاسوسی رشته رشته شد تکمیل گردیده و همه سایر اسناد در این کتاب آمده است.

۴- تلفن عملیاتی قرارگاه تلفنی است که فقط برای قرارهای ملاقات با جاسوسان از آن استفاده می شده است. البته مکالمه با رمز صورت می گرفته به طوری که اگر کسی تلفن را گوش کند متوجه اصل قضیه نشود.

ص: ۵۰

سری

سند شماره (۶)

تاریخ: ۱۵ تیر ۱۳۵۸ اعضاءسری

از: بخش خارجی / لس آنجلس ۲۰۵۸۱ (به کفالت هگرآپ)

به: با حق تقدم تهران، رئیس رونوشت برای دیرتک، آتتک

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است حساس اس. دی. ترانزیت

عطف به: الف دیرتک ۵۳۲۷۰، ب رئیس ۴۴۹۸۰۸، ج بخش خارجی / لس آنجلس ۲۰۵۷۷

د تهران (۱)۵۳۵۰۶

۱ در (۱۵ تیر) اس. دی. ترانزیت (ت ا) برای نوبت ماقبل آخر با هگرآپ در لس آنجلس ملاقات نمود. (آخرین ملاقات در ساعت ۱۵ روز ۱۸ تیر است) او تمام مقدمات عزیمت را تکمیل نموده، به استثنای بسته بندی تعدادی کتاب که به دوستش واگذارده تا بعداً برایش بفرستد. وی هنوز اتومبیل را نفروخته، اما عصر همان روز همراه خریدار عازم بانک بودند. او از (موضوع) تلگرام مرجع ب مطلع شد. از اینکه انتظام دیگر در مقام معاونت نخست وزیر نبود، اظهار تعجب کرد. او گفت دستیار دیگری که به جای انتظام خواهد نشست (حسن؟) صباغیان دوست خانوادگیشان که سخنگوی سابق نخست وزیر است، خواهد بود. در مورد برادرش که قرارها را صورت داده بود (وی گفت که) او از طرف خانواده واکنش نشان می دهد، نه خود. ت ا گفت که دسترسی خاصی به وی ندارد، اما از آن نوع برادرهایی است که خیلیها دوستش دارند و در برآوردن احتیاجات خانوادگی فعال است. از توجه به اعضاء خانواده ت ا، رابطها و دوستانشان تا هنگامی که ت ا عملاً با قرارگاه تماس پیدا نکرده چشم پوشی شد.

۲ درباره مخفی نویسی: هگرآپ آخرین نامه آزمایشی را از فلور مأمور دیرتک توسط نامه سفارشی

در تاریخ (۱۳ تیر) دریافت داشت. ت ا در اتومبیل با نتایج عالی نامه را ظاهر کرد. او در مورد سهولت ظهور پیام اطمینان داد. پایگاه از این کمک افزوده که شواهدش در پاراگراف چهار تلگرام مرجع الف مرور شدند، تقدیر می کند، تنها یک مورد جهت استفاده در متن ظاهری افزوده گشت. این در صورت پیش آمدن واقعه غیرمحتملی است که ت ا تحت فشار مجبور شود که آدرس عملیاتی(۲) را بنویسد. نامه شامل این جمله خواهد بود «نوشته را نفرست، زیرا که من دیگر قصد ندارم به مدرسه بازگردم» هویت الف (تلگرام مرجع) آدرس عملیاتی است تا ت ا در صورتی که بخواهد به کالیفرنیای جنوبی نامه بنویسد، از آن استفاده کند.

۳ در مورد ارتباط تلفنی: شماره تلفن مذکور در پاراگراف چهار مرجع د به عنوان راه دیگر تماس با قرارگاه به ت ا داده شد. در مورد این نحوه تماس احتمالی اگر ت ا تلفن کند می گوید که من ما یک هستم آیا می توانم با چارلز صحبت کنم؟ وقتی چارلز پای تلفن می آید، تعارفاتی را ردوبدل می کند و سپس متذکر می شود که آنها باید برای صرف قهوه یا چای به هم بپیوندند، محل تماس در مکان سوار کردن او به

۱- تلگرامهای مرجع الف و ب و ج هنوز به دست نیامده اند. تلگرام مرجع د (تهران ۵۳۵۰۶) سند شماره (۵) می باشد.

۲- آدرس عملیاتی موقعی به کار می رود که تماس حضوری با جاسوسان مشکل یا غیرممکن باشد در این صورت از مکاتبه مخفی استفاده می شود. بدین ترتیب که آدرس یکی از خانه های امن سیا به جاسوس مربوطه داده می شود و او هم با مکاتبه با این آدرس اطلاعات مورد نظر را به سازمان سیا انتقل می دهد. در نوشتن این گونه نامه ها از قلم و کاغذهای مخصوص استفاده می شود و متن نامه عموماً دارای یک متن ظاهری است که در آن از مسائل عادی بحث شده و یک متن مخفی نیز دارد که پس از تحولات شیمیایی لازم ظاهر می شود.

ماشین که در تلگرام مرجع د ذکر شده می باشد. هر محل دیگری که به وسیله یکی از دو طرف مکالمه ذکر شود. بی معنی خواهد بود و نباید به آن اعتنا شود، چرا که مطرح کردن آن فقط به قصد مکالمه می باشد زمان و ساعت ملاقات می تواند به وسیله هریک از دو طرف پیشنهاد شود و در تلفن توافق شود. مهم نیست که بر سر چه چیزی توافق شود، زمان و ساعت ملاقات ۲ روز و ۲ ساعت قبل از موعد توافق شده است، یعنی اگر بر سر ساعت ۱۰ (۲۲) روز دوشنبه توافق شود ملاقات در اتومبیل ساعت ۸ (۲۰) شنبه خواهد بود. ت ا این سیستم ۲ ۲ ساده را حفظ کرده است. در موردی که قرارگاه بخواهد به ت ا تلفن کند، این امر لزوماً قبل از تماس باید قرار گذاشته شده باشد. زمان تماس براساس همان سیستم ۲۲ خواهد بود. اگر به ت ا اطلاع داده شود که با او تماس گرفته خواهد شد، روز و ساعت تماس باید به وی داده شود. او ترتیبی خواهد داد که در موعد مقرر برای تماس در منزل والدینش باشد. شماره تلفن تماس «هویت ب» می باشد و تماس گیرنده باید «هویت ج» را سراغ بگیرد. اگر تماس به فارسی روان صورت بگیرد، عالی است.

۴ در مورد ملاقات درون اتومبیل: ت ا درخواست نمود که اولین موعد ملاقات در اتومبیل روز ۲۹ تیر تکرار می شود، ۲۹ تیر در ساعت ۲۱ و اگر نشد ساعت ۲۲ باشد. اگر این ملاقات انجام گرفت او اول و پانزدهم هر ماه میلادی بعد رجوع خواهد کرد. ملاقات در همان محل سوار اتومبیل شدن همواره در ساعت ۲۱ و اگر نشد ساعت ۲۲ خواهد بود. او حداکثر برای ده دقیقه در محل خواهد ماند. ت ا سعی خواهد کرد که در دست چپ یک کیف خرید کوچک بگیرد و در دست راست یک روزنامه خواهد داشت. او گرمکن یقه اسکی سیاه و شلوار جین آبی می پوشد (فوت اخیر یکی از بستگانش، این لباس را موجه می سازد). او عینک سنگین قاب شاخی با شیشه های روشن می زند. او از تقاطع اصلی عباس آباد بخارست به محل سوار شدن به اتومبیل روانه می شود. او محل را می شناخت و گفت که قبل از ملاقات با ماشین برادرش به نزدیکی محل خواهد رفت تا مطمئن شود آنجا را کاملاً به خاطر دارد.

۵ ت ا دقیق و باهوش است، دستورات را بدون هیچ سؤالی می پذیرد و راهنماییهایی که قبلاً به وی

داده شده به خوبی تکرار می کند. او سریعاً می خواهد تماس بگیرد تا هرچه زودتر کارش را شروع کند. او

توانایی خودش و سایر جوانب عملیاتی را مورد تردید قرار نمی دهد. پایگاه آخرین ملاقات را انجام

خواهد داد و اگر وقایع، ضرورت خبردهی بوسیله پایگاه را ایجاب کند، به اطلاع مخاطبین خواهیم رساند.

او برای ساعت ۱۰ روز ۱۹ تیرماه بلیط دارد. موفق باشید.

۶ پرونده: ۲۰۱۰۹۶۱۰۴۵ تا ۱۵ تیرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماماً سری

سری

سند شماره (۷)

از: بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۸۲ (به کفالت هگرآپ)سری ۱۵ تیر ۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم به تهران، رئیس رونوشت برای دیرتک، آتتک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است .... اس. دی. ترانزیت

عطف به: بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۸۱(۱)

۱ هویت الف پروفسور رابرت ام. کارتر، دانشگاه کالیفرنیای جنوبی ساختمان تایلر، خیابان

۱- تلگرام مرجع سند شماره (۶) می باشد.

.... شماره ۳۶۰۱، لوس آنجلس، کالیفرنیا ۹۰۰۰۷(۱)

هویت ب ۵۵۷۷۰۵ تکرار می شود ۵۵۷۷۰۵(۲)

هویت ج همایون(۳)

۲ پرونده: ۰۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۵ تیر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری

سند شماره (۸)

از: بخش خارجی / لس آنجلس ۲۰۵۸۹ (به کفالت گلگروف)سری ۲۰ تیرماه ۱۳۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم تهران رونوشت برای رئیس

هشدار اطلاعاتی: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است حساس. اس. دی. ترانزیت

عطف به: الف بخش خارجی / لس آنجلس ۲۰۵۸۱، ب بخش خارجی / لس آنجلس (۴)۲۰۵۳۳

۱ در تاریخ ۱۸ تیر جلسه نهایی و مختصر با اس. دی. ترانزیت (ت ا) برگزار شد و نتیجه این بود که ت ا اطلاع داد تا ۲۴ تیرماه لس آنجلس را ترک نخواهد کرد. تمام مقدمات ملاقاتها به همان صورت باقی می مانند. علت تعویق سفر، تلفن یکی از نزدیکترین دوستان ت ا بود که اطلاع داد پدرش اخیراً از تهران آمده است. پدر وی که یک تیمسار (پلیس) به نام شهرستانی است و اسم کوچکش مشخص نیست، اخیراً توسط دولت فعلی زمانی که به سن ۵۵ سالگی رسید، بازنشسته شد. این مرد دو پسرعموی دیگر دارد: یکی با همان نام خانوادگی که وزیر جدید راه و ترابری و دارای سایر مشاغلی که در پاراگراف سوم تلگرام مرجع ب ذکر شده بوده است. آن طور که ت ا می گوید او آخرین شغلش ریاست پلیس راه بوده است. از آن مهمتر او دوست نزدیک رئیس پلیس قم است که در پاراگراف سوم تلگرام مرجع «ب» به عنوان دوست خانواده ت ا از وی نام برده شده است. ت ا ضمن حضور در شامی که ۱۹ تیرماه به آن دعوت شده بود، خواست که خروجش را تا پرواز بعدی هواپیمایی ملی ایران به تعویق بیفکند تا فرصت داشته باشد از

شهرستانی برای رئیس پلیس قم توصیه نامه و معرفی نامه درخواست کند.

۲ ت ا اشکالی نمی دید که اولین ملاقاتش در اتومبیل در تاریخ ۲۹ تیرماه باشد و در محل حاضر

خواهد بود.

۳ پرونده ۰۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ .... تیرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری

۱- با توجه به هویت الف در سند شماره (۶) که آدرس عملیاتی برای مکاتبه مخفی بود مشخص می شود که صاحب این آدرس یعنی آقای رابرت ام کارتر از اساتید دانشگاه کالیفرنیای جنوبی از عوامل سیا می باشد.

۲- هویت ب در سند شماره (۶) مربوط به شماره تلفن منزل والدین اس. دی. ترانزیت بوده که در اینجا شماره اش مشخص شده است.

۳- هویت ج در سند شماره (۶) مربوط به نامی بوده که مأمور سیا در تماس با شماره فوق می بایست بخواهد با او صحبت کند.

۴- تلگرام مرجع الف سند شماره (۶) می باشد و تلگرام مرجع ب به دست نیامده است.

سند شماره (۹)(۱)

سری ۲۱ تیر ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۷۴۹۹۸به: بخش خارجه / لوس آنجلس رونوشت با حق تقدم برای تهران

عطف به: بخش خارجه / لوس آنجلس ۲۰۵۸۹

موضوع: اس. دی. ترانزیت

۱ ما به هرگونه خبری که ممکن است شهرستانی درباره اوضاع ایران داشته باشد، علاقه وافری داریم. اگر ممکن باشد در مدت کوتاهی که احتمالاً از اقامت ت / ا در ناحیه لوس آنجلس باقیمانده میل داریم او اطلاعات شهرستانی درباره موضوعات مندرج در ذیل را تخلیه نماید. ت / ا خودش باید موضوعات خصوصاً آنهایی را که به قم مربوط می شوند در خاطر نگاه دارد، چرا که پس از دیداری که مطرح شده (در تلگرام مرجع اشاره گردید) در موقعیتی خواهد بود که می تواند جواب دهد. برای تهران: نظر به آنکه دیگر چیزی به عزیمت ت / ا از آمریکا نمانده اگر بخش خارجه / لوس آنجلس قادر نبود درخواستهای ذیل را برآورد شما اطلاعات درباره ملاقات با تیمسار شهرستانی را پس از برقراری مجدد تماس در تهران تخلیه نمایید.

۲ نکات خواسته شده بدین قرارند:

الف: بنا به گزارشهای مطبوعات دولت موقت سعی نموده سرتیپ عزیزاللّه رحیمی فرمانده صریح البیان دژبانی ارتش را اخراج کند، اما آیت اللّه خمینی مانع امر شد و این موجب ضربه قابل ملاحظه ای به دولت شد. وزیر دفاع ریاحی و رئیس ستاد نیروی زمینی، فربد، هردو گفته اند که از دستور خمینی اطاعت خواهند نمود. خواهان اظهارنظر منبع درباره قضیه ریاحی هستیم. آیا رحیمی سعی دارد خود را در موقعیتی قرار دهد که جای ریاحی یا فربد را بگیرد؟ رحیمی در ارتش از چه اندازه پشتیبانی برخوردار

است؟

ب: موقعیت گروههای همافر چگونه است؟ آیا آنها متحد با مجاهدین خلق هستند؟ آیا آنها در حال سلب حمایت خود از خمینی هستند؟

ج: کمیته های درون ارتش: آیا ساخت یا سلسله مراتب فرماندهی وجود دارد؟ آیا آنها توسط فردی یا گروهی معرفی یا انتخاب می شوند؟ هیچ رهبر برجسته ای از آنها دارد بیرون می آید؟ درباره رابطه مدنی با کمیته ها اظهارنظر شود. رابطه بین کمیته های نظامی و غیرنظامی چگونه است؟

ه: اظهارنظر درباره انفجار جاری در لوله های نفت: آیا منبع درباره مشکلات کارگری در حوزه های نفتی چیزی می داند؟ درباره اعتراضات اعراب در خوزستان چطور؟

و: آیا عراقیها فعالانه در مشکلات خوزستان دخالت دارند؟

ز: آیا او هیچ خبری از فعالیتهای قبیله قشقایی دارد؟

کمیته ها

ح: آیا رؤسای کمیته ها مستقیماً به خمینی دسترسی دارند یا اینکه باید از طریق کمیته مرکزی تهران اقدام کنند؟ یا از طریق شورای انقلاب اسلامی؟

۱- این سند عطف به سند شماره (۸) می باشد.

ط: آیا جدا از کمیته ها نیروی دیگری در حال شکل گرفتن برای تشکیل پلیس و سایر نهادها است؟ آیا منبع می تواند نوع بعضی از تخاصماتی را که بین کمیته ها و دیگران روی می دهد و اکنون به نظر می رسد از شهرستانها مکرراً گزارش آنها می آید توصیف کند؟

ی: تشکیلات ستاد خمینی را توصیف کنید. آیا ستاد او واقعاً در مدرسه فیضیه قرار دارد؟ یا اینکه او از ساختمانهای دیگری استفاده می کند؟ نحوه تشکیلات محافظان چگونه است؟ آیا تعلیم دیده اند؟ توسط چه کسی؟ آنها چه کسانی هستند؟ آیا نوعی دفتر مدیریت هم دارند؟ چه کسی آن را اداره می کند؟

س: تمام جزئیات ممکنه درباره افرادی که بلافاصله پیرامون خمینی هستند تهیه کنید. چه کسی بیشتر اوقات با اوست؟ آیا هیچ یک از کسانی که ذیلاً نامبرده می شوند، به طور مرتب نزد او می روند و اگر آری لطفاً هرگونه جزئیات ممکن درباره آنها و رابطه شان با خمینی را تهیه کنید: پسرش احمد، دامادش اشراقی، بهشتی، بنی صدر، خلخالی، لاهوتی، ملکوتی، منتظری. رابطه خمینی با فداییان اسلام چگونه است؟ آیا خلخالی رهبر آن است؟ مقاصد فداییان اسلام چیست؟ چه تعداد عضو دارد؟

ع: لطفاً رابطه بین خمینی، شریعتمداری، گلپایگانی و مرعشی نجفی را توصیف کنید. آیا هریک از این آیت اللّه های اخیر برای خود ستاد دارند؟ آیا خودشان محافظ دارند؟ آیا بین گروههای مختلف محافظان خصومت وجود دارد؟ گروههای مختلف محافظان به چه اندازه هستند؟

ف: آیا شورای انقلاب اسلامی در تهران قرار دارد یا در قم؟ در رأس آن چه کسی است؟ هر چند وقت یک بار جلسه دارد؟ آیا به طور منظم با خمینی ملاقات دارد؟

ص: خمینی در ملاقاتهای کوچک چه کسانی را می پذیرد؟ چگونه افراد ترتیب دسترسی به خمینی را می دهند؟ شخص باید چه موقعیتی داشته باشد تا بتواند او را ملاقات کند؟

ق: وضع فعلی سلامتی خمینی چگونه است؟

ر: جانشین احتمالی خمینی در صورت مرگ وی چه کسی خواهد بود؟ آیا حدسی درباره اینکه امکاناً در قم چه روی خواهد داد زده می شود؟ فعالان عمده ممکن است چه کسانی باشند؟

ش: آیا در قم واحد سپاه پاسداران هست؟ چند نفر آنها آنجا هستند؟ آیا تعلیم دیده اند؟ توسط چه کسی؟

ت: تصور می شود سیاه جامگانی که با رحیمی هستند نوعی ارتباط خاص با خمینی داشته باشند. آنها چه کسانی هستند؟ چه کسی آنها را آموزش داده؟ چند نفر هستند؟ به چه کسانی وفادارند؟

ك: وضع امنیتی در قم چگونه است؟ تا چه حدی (قم) برای بیگانگان قابل دسترسی است؟ آیا پلیس مسئول امنیت قم است یا مجاهدین یا پاسداران انقلاب؟ ارتباط آنها با یکدیگر چگونه است؟

ل: در چه نوع حوادثی تروریستها دست دارند؟ آنها چه کسانی هستند؟ بعد از دستگیری آنها به چه نوع مجازاتهایی محکوم می شوند؟ آیا کشور خارجی با تروریستها همدست است یا از آنها حمایت می کند؟

۴ امیدواریم مطالب فوق مفید باشند. می دانیم که منبع قادر نخواهد بود همه نکات فوق را برآورده سازد، با این وجود او باید آنها را برای .... به خاطر بسپارد.

۵ پرونده: ۲۰۱۰۹۶۱۰۴۵ تا تاریخ ۲۱ تیر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۰)

سری ۳ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۲۳۷۹به: فوری تهران رونوشت بخش خارجی / لوس آنجلس

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس دی ترانزیت

عطف به: الف تهران ۵۳۷۶۵ ب بخش خارجی / لوس آنجلس ۲۱۵۸۱ ج تهران (۱)۵۳۵۰۶

۱ فرد مورد اشاره تلگرام مرجع الف که تماس گرفت اس. دی. ترانزیت / ا است. آنچه در ذیل می آید

طرح تماس بود:

الف: ارتباط تلفنی: ت / ا با شماره تلفن عملیاتی قرارگاه، ۸۳۰۳۹۹ تکرار می شود ۸۳۰۳۹۹ تماس

خواهد گرفت و می گوید «سلام، من ما یک هستم، می توانم با چارلز صحبت کنم» هنگامی که چارلز پای

تلفن می آید او تعارفاتی را ردوبدل می کند و آنگاه می گوید که باید برای صرف قهوه یا چای ملاقات کنند.

مکانی که برای تماس ذکر می شود محل سوار شدن به اتومبیل خواهد بود که در زیر توضیح داده شده است.

هر محل دیگری را که یکی از دو طرف ذکر کند بی معنی بوده و باید به آن اکتفا نشود، چرا که مطرح کردن آن

فقط به قصد مکالمه است. یکی از طرفین فقط به قصد مکالمه است. یکی از طرفین می تواند تاریخ و محل

را پیشنهاد نموده و در تلفن بر سر آن توافق گردد. مورد توافق مهم نیست، تاریخ و محل (قرار) دو روز و دو

ساعت جلوتر از آنچه که مقرر گردیده می باشد، یعنی اگر دوشنبه ساعت ۲۲ مورد توافق قرار می گیرد

ملاقات در اتومبیل شنبه شب ساعت ۲۰ خواهد بود. در صورتی که قرارگاه بخواهد با ت / ا تماس بگیرد،

ترتیب این امر باید توسط نوشته مخفی یا در ملاقات حضوری از قبل داده شود. زمان تماس بر همان

اساس ۲۲ (ساعت و روز جلوتر) مبتنی خواهد بود. اگر به ت / ا گفته شود که با او تماس خواهند گرفت،

تاریخ و زمان آن باید داده شود. او ترتیبی می دهد که در مورد مقرر برای تماس در منزل والدینش باشد.

شماره ای که باید با آن تماس گرفته شود هویت الف بوده و تماس گیرنده باید هویت ب را سراغ بگیرد.

بهترین حالت این خواهد بود که تماس به فارسی صورت پذیرد.

ب: ملاقات در اتومبیل: ت / ا درخواست کرده بود که اولین روز ملاقاتش در اتومبیل ۲۹ تیر تکرار می شود و ۲۹ تیر رأس ساعت ۲۱ و اگر نشد ۲۲ باشد. اگر این تماس حاصل نشد او اول و پانزدهم هر ماه میلادی بعد آن رجوع خواهد کرد. ملاقات در همان محل سوار شدن به اتومبیل همواره در ساعت ۲۱ و ۲۲ خواهد بود. او در محل حداکثر ده دقیقه منتظر خواهد ماند. ت / ا سعی خواهد کرد که در دست چپ یک کیف خرید کوچک بگیرد و در دست راست یک روزنامه خواهد داشت. او گرمکن یقه اسکی سیاه و شلوار جین آبی می پوشد. او عینک سنگین قاب شاخی با شیشه های روشن می زند و از تقاطع اصلی عباس آباد بخارست به طرف محل سوار شدن به اتومبیل روانه می شود. وی محل را می شناخت و گفت که

۱- از سه تلگرامی که سند حاضر به آن عطف شده است تلگرام ج سند شماره (۵) و تلگرام ب سند شماره ۶ است تلگرام الف در دست نیست. توضیح: به طوری که از جمله اول پاراگراف ۱ و از پاراگراف ۲ و مراجعه به اسناد شماره (۵) و (۶) که طرحهای تماس هستند دریافت می شود اس. دی. ترانزیت در اولین روزهای مرداد ماه به تهران بازگشته و مطابق طرح مقرر با قرارگاه سیا در تهران تماس گرفته است ولی احتمالاً مقداری از اسناد غیر لازم پرونده ای که طرحهای تماس در آن قرار داده می شده مطابق برنامه های عادی قرارگاههای سیا از بین برده شده که در ضمن آن اسناد اضافی سندهای طرح تماس با اس. دی. ترانزیت نیز بوده است. لذا قرارگاه تهران نمی تواند در تماس تلفنی جاسوس ترتیبات لازم را تشخیص دهد و با تلگرام مرجع الف ماوقع را به مرکز گزارش می کند و رئیس هویت فردی را که تلفن کرده اعلام و طرح تماس را عیناً یادآوری می کند.

قبل از ملاقات، با اتومبیل برادرش به نزدیکی محل خواهد رفت تا مطمئن شود آنجا را کاملاً به خاطر دارد. منطقه کلی این محل درون منطقه مثلثی شکلی است که خیابان عباس آباد ضلع جنوبی آن، خیابان بخارست ضلع غربی و یک جاده بدون نام چهار خطه که بین میدان آرژانتین و بزرگراه شاهنشاهی قرار دارد (ضلع دیگر آن) است. در این صورت میدان آرژانتین رأس شمالی مثلث واقع می شود. جزئیات منطقه با رفتن سمت شمال خیابان بخارست از خیابان عباس آباد به طرف میدان آرژانتین در اولین تقاطعی که چراغ راهنمایی دارد. (پس از گذشتن از تقاطع اصلی عباس آباد بخارست) سمت راست خیابان هشتم قرار دارد. طرف مقابل تقاطع خیابان هفتم است. خیابان هشتم بین خیابان بخارست و خیابان بدون اسم فوق الذکر واقع است اما آنرا در نزدیکی تقاطع خیابان بدون اسم و بزرگراه شاهنشاهی قطع می کند. ت / ا باید نزدیک انتهای شرقی خیابان هشتم در طرف جنوب آن بایستد. از آنجایی که خیابانها دوباره نامگذاری می شوند، باید روی این نکته توجه شود که خیابان هشتم اولین تقاطعی است که در شمال تقاطع بخارست و عباس آباد چراغ راهنمایی دارد.

۲ اگر تلگرافهای مرجع و دیگر مطالب مربوط به اس. دی. ترانزیت / ا از بین رفته اند اطلاع دهید، و ما ارسال خواهیم نمود.

۳ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۳ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۱)

از: رئیس ۴۸۲۷۱۱سری ۳ مرداد ۱۳۵۸ اطلاعاتی

به: تهران رونوشت برای دهلی نو، اسلام آباد، کراچی، کابل، تل آویو، عمان، قاهره، بیروت، جده، کویت،

بخش خارجی / لس آنجلس و ریاضتاریخ پخش: ۳ مرداد ۱۳۵۸

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اطلاعاتی گزارشی که می آید ۷۹ ۱۳۱۴۱/۳۱۵

TDFIRDB است که باید مطابق حوزه پخش مذکور در پاراگراف چهار بخش گردد.

TDFIRDB ۱۳۱۴۱/۳۱۵ ۷۹

این یک گزارش خبری است که بررسی نهایی اطلاعاتی نشده است. طبقه بندی گزارش سری است.

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان. غیر قابل رؤیت برای

پیمانکاران و مشاوران پیمانکاران.

کشور: ایران

موضوع: وضعیت نیروهای پلیس ایران تا آخر بهار ۱۳۵۸ (تاریخ اطلاعات اردیبهشت تا تیر ۱۳۵۸)

منبع: یک منبع ایرانی که تحصیلات خوبی دارد و علاقه مند به امور سیاسی و اقتصادی است. حد اعتماد به

وی معلوم نگردیده است. او این اطلاعات را از یک منبع با دسترسی خوب به دست آورد.(۱)

۱- "منبع ایرانی با تحصیلات خوب" اس. دی. ترانزیت /۱ است و "منبع با دسترسی خوب" همان تیمسار شهرستانی است که پسرش به اس. دی. ترانزیت /۱ خبر داده که وارد آمریکا شده و اس. دی. ترانزیت /۱ نیز برای ملاقات با او و مسافرتش به ایران را به تعویق انداخته بود. مطلب درباره هویت منبع این گزارش با مراجعه به اسناد شماره (۱۴) و (۱۵) محرز می گردد.

۱ پلیس کشوری ایران همچنان در حفظ نظم داخلی و عمل به عنوان یک نیروی پلیسی مؤثر عاجز است. روحیه نیروهای پلیس که عمدتاً به وسیله پاسداران کنار زده شده اند، به پایین ترین حد ممکن رسیده است. آنها غیر مسلح هستند. اکثر افراد رده پایین اعتنایی به افسران خود نمی کنند یا یونیفورمهای خود را نمی پوشند و ظاهرشان عموماً آشفته است. نظم عمومی کشور همچنان توسط پاسداران حفظ می شود که توانستند به محض اینکه آیت اللّه روح اللّه خمینی دستور داد، یک نیروی پلیس کشوری تشکیل دهند. حتی اگر دوباره مسئولیت حفظ نظم عمومی به پلیس کشوری ایران داده شود، در شرایط فعلی آنها قادر به اجرای آن نخواهند بود.

۲ فرمانده فعلی پلیس کشوری ایران سرهنگ دومی به نام ناصر مجللی است که رأساً در مقابل وزیر کشور مسئول است. قم حداقل راهنمائیهایی در مورد فعالیتهای پلیس کشوری به وی می دهد. سیستم قضائی درست کار نمی کند و اگر پلیس درگیر دستگیری یک تبهکار مهم شوند، تبهکار هنوز به جای سیستم قضائی دولتی تسلیم دادگاههای انقلاب می شود.

۳ به دست آمده در تاریخ ۲۹ تیرماه ۱۳۵۸.

۴ حوزه پخش: فرستاده شد به تهران، دهلی نو، اسلام آباد، کراچی، کابل، تل آویو، عمان، قاهره، بیروت، جده و کویت.

طبقه بندی گزارش سری شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل دسترسی برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاورین پیمانکاران پخش و اقتباس تحت نظر تهیه کننده گزارش است. تا تاریخ ۳ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا است.

سند شماره (۱۲)

سری ۱۱ مرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۳۸۲۷به: رئیس، رونوشت برای لس آنجلس

اخطار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. ترانزیت

۱ مأمور قرارگاه اولین ملاقات ماه اوت خود را با اس. دی. ترانزیت برگزار کرد تا درباره فعالیتهایش و احتمالاتی که جهت استخدام در شرکت ملی نفت ایران برای وی موجود بودند، مذاکره گردد.

۲ ت / ا به دفتر آیت اللّه طالقانی رفته است تا جهت به دست آوردن یک شغل خوب از آنجا کمک بگیرد. در روز .... مرداد به همین منظور قرار ملاقاتی با آیت اللّه خمینی در قم خواهد داشت. در این ملاقاتها نکته اصلی حرفهایش این خواهد بود که او یک مهندس .... و یک مسلمان ایرانی وفادار است که می خواهد به کشورش کمک نماید. او از این مصاحبات توقع هیچ کمک مستقیمی ندارد، اما به هر حال به اعتبار او کمک خواهند کرد. مأمور مربوطه او را .... کرد که به تمام صور اداری مربوط به مصاحبه اش با خمینی توجه داشته باشد تا .... ممکن .... بعداً گزارش تهیه کند.

۳ ت / ا همچنین یک خلاصه نامه و .... همراه با (متن) سخنرانی که در آمریکا در مورد اسلام ایراد کرده بود، تهیه کرد و این اعتبارنامه ها را به منشی حسن نزیه رئیس شرکت نفت تسلیم کرد. در آبادان او با خاچاطوریان که نام اول او مشخص نیست و .... پالایشگاه آبادان است ملاقات کرده تا برای

گرفتن شغلی در آنجا درخواست نماید. محتمل به نظر می رسد که ت /ا شغلی در آبادان به دست آورد، اما درباره تهران مطمئن نیست. مأمور مربوطه به او گفت که ما به اوضاع خوزستان خیلی علاقمندیم و مایلیم که او در آنجا باشد. اگر او در بخش تعیین خط مشی شرکت نفت .... خوبی می گرفت تا به عنوان .... در تهران کار کند باز هم ما به آن علاقه مندیم. مأمور مربوطه هشدار داد که به آمار تولیدات و صادرات علاقه چندانی نداریم در مورد تحقیق و مراحل تولیدی علاقه ما از آن هم کمتر خواهد بود. اگر از این نوع مشاغل در تهران اختیار کند، ما نسبت به حفظ این ارتباط احساس .... نخواهیم کرد. ت /ا این ملاحظات را درک نمود.

۴ کوچکترین برادر ت /ا به نام مسعود در .... به تاریخ دوشنبه ۱۰ تیر کشته شد. خانواده ت / ا دو سه سال بود که می دانستند مسعود عضو فداییان (چریکها) بوده، درباره فعالیتهایش اطلاع به خصوصی نداشتند. آنها دقیقاً نمی دانستند که علت مرگش چه بود، هرچند که تشخیص خودکشی را که پاسداران انقلاب این طور اعلام کرده بودند باور نداشتند، خود ت /ا هوادار مجاهدین است، اما بعضی فداییان را که رابطهای برادرش بودند، می شناسد. از جانب این دوستان به طور تعارف عنوان شده است که او در رفتن به کردستان با جمع آنها باشد تا ببیند که چگونه فداییان از حزب دمکرات پشتیبانی می کنند. مأمور مربوطه به ت /ا گفت که ما میل نداریم مسائل دیگر او را از هدف خود که به دست آوردن شغلی در شرکت نفت و ترجیحاً در خوزستان است، بازدارند. به هر حال همکاری بین کردها و فداییان برای گزارش از اهمیت برخوردار خواهد بود، به شرط اینکه او بتواند این سفر را به نحوی ترتیب دهد که با مراحل استخدام وی تداخل نکند. ت /ا تصور می کند که قادر به چنین کاری هست و در مورد فداییانی که شرکت دارند، جزئیاتی را گزارش خواهد کرد. این مسافرت حدود یک هفته طول خواهد کشید و ممکن نیست که قبل از پایان ۱۰ مرداد صورت پذیرد.

۵ ت /ا از برادرش در کمیته ای در آبادان در مورد مشکلات کارگری شرکت نفت خبردار شده است. کارگران درباره مزایای جیره غذایی که در .... سال گذشته صرف کرده بودند و لغو گشته اند خیلی نگران بوده اند. هماهنگی بین نیروی حفاظت و محافظین پاسدار مشکل بزرگی است. او قبل از مراجعت به تهران از طریق قم در ۱۲ مرداد برای دیدار خانواده اش و .... (هویت) به آبادان باز خواهد گشت. مأمور مربوطه تأکید کرد که ما به تمام مشکلاتی که برادرش در آبادان با آنها مواجه است علاقه مندیم و ت/ا هم باید به تمام اظهارات برادرش در مورد مشکلات کارگری توجه داشته باشد و بعداً آنها را گزارش کند. ت /ا همچنین با یک شیخ عرب که در دوره شاه .... سیاسی ارشد در خوزستان بود آشنایی دارد. مأمور مربوطه به او گفت که ما در مورد مواضع اعراب و .... سیاسی با عطف توجه به تفاوتهای فارس و عرب در خوزستان علاقه مند به کسب اطلاع هستیم.

۶ برای ملاقات آینده که قرار است در ۲۴ مرداد باشد، ت /ا در مورد آینده کارش در شرکت نفت، اخباری که از برادرش در کمیته آبادان گرفته و مصاحبه اش با خمینی در قم گزارش خواهد کرد. به علاوه او احتمالاً در مورد همکاری فداییان و حزب دمکرات کردستان گزارش خواهد کرد.

۷ بخش خارجه / لوس آنجلس: پس از این ملاقات اول، به نظر می آید که اس. دی. ترانزیت /ا عاملیست که به خوبی تحریک شده و نقش مخفی خود را کاملاً پذیرفته است. ارزش او در آینده بستگی خواهد داشت به اینکه شغلی با دسترسی خوب (به اطلاعات م) به دست آید، اما او از آن نوع عاملهائی

است که .... مادی احتیاج ....

۸ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۱ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۳)

سری ۱۶ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۹۷۵۶به: تهران، رئیس رونوشت برای بخش خارجه / لوس آنجلس

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. ترانزیت

عطف به: الف. تهران ۵۳۸۲۸، ب. تهران ۵۳۸۲۷(۱)

۱ ستاد مرکزی از اینکه مطابق تلگرام مرجع باب تماس بین قرارگاه و اس. دی. ترانزیت (ت / ا) به آرامی گشوده می شود، خشنود است. تلگرام مرجع حاوی زوایای عملیاتی امیدوارکننده و مختلف بود و ما بسیار علاقه مند به این امکان هستیم که درباره مجاهدین، فداییان و مناسبات بین جنبشهای تجزیه طلب (کرد) گزارش شود. با طرح قرارگاه موافقت می شود که از ت / ا درباره روابط حزب دمکرات کردستان با فداییان و همچنین درباره سایر موضوعات مورد توجه، سؤال شود و در ضمن ت / ا را متوجه به پیدا نمودن شغلی در آبادان نگاه داریم. منتظر نتایج ملاقات ۲۴ مرداد هستیم.

۲ ستاد درباره نامزد ت / ا سوابقی ندارد.(۲)

۳ پرونده: ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۷ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۴)

سری ۲۳ مرداد ۵۸ تلگرام غیر فوری

از: تهران ۵۳۹۱۶به: رئیس

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است منابع

۱ لطفاً منابع گزارشهای منتشره ذیل را اطلاع دهید:

(۴۸۲۰۸۱ رئیس) ۷۹ ۱۳۰۹۲/۳۱۵ TDFIRDB

(۴۸۲۷۱۱ رئیس) ۷۹ ۱۳۱۴۱/۳۱۵ TDFIRDB

(۴۷۰۶۹۷ رئیس) ۷۹ ۱۰۰۶۱/۳۱۵ TDFIRDB

(۴۸۴۳۰۴ رئیس) ۷۹ ۱۳۲۱۶/۳۱۵ TDFIRDB

۲ بدون پرونده تا تاریخ ۲۳ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری.

۱- تلگرام مرجع الف فعلاً در دست نیست و تلگرام مرجع ب سند شماره ۱۲ است.

۲- از قرار معلوم ت /ا در اولین ملاقات حضوری خود در تهران مسائل دیگری منجمله نام نامزد خود را نیز عنوان کرده که در سند شماره ۱۲ (تهران ۵۳۸۲۷) مطرح نشده بلکه در تلگرام دیگری بلافاصله بعد از آن (تهران ۵۳۸۲۸) گزارش شده و طبق معمول درخواست گردیده سوابق موجود در بایگانیهای ستاد سیا درباره آن اسم اعلام شود که در اینجا ستاد نتیجه را منفی اعلام می کند.

ص: ۶۰

سری

سند شماره (۱۵)

سری ۲۶ مرداد ۵۸ تلگرام غیر فوری

از: واشنگتن ۴۹۶۸۵۹به: تهران

عطف به: تهران ۵۳۹۱۶(۱)

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است منابع

۱ منابع گزارشهای پخش شده مورد اشاره به قرار ذیلند:

الف. اس. دی. ولید / ا ۷۹۱۳۰۹۲/۳۱۵ TDFIRDB

ب . اس. دی. ترانزیت / ا ۷۹۱۳۱۴۱/۳۱۵ (۲)TDFIRDB(

ج. اس. دی. آس / ا ۷۹۱۲۰۶۱/۳۱۵ (۳)TDFIRDB

د. اس. دی. ولید / ا ۷۹۱۳۲۱۶/۳۱۵ (۴)TDFIRDB

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۲۵ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۶)

سری ۳۰ مرداد ۱۳۵۸ تلگرام غیر فوری

از: تهران ۵۳۹۸۳به: واشنگتن

برای: شعبه ایران

موضوع: هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اطلاعاتی اوصاف پیشنهادی برای منابع

۱ با نظر به دستاوردهای اطلاعاتی اس. دی. ترانزیت و اس. دی. پروب ا، مطالب ذیل برای توصیف منابع پیشنهاد می شود:

الف: اس. دی. پروب ا(۵)

(۱) برای گزارش در مواردی که نام اس. دی. پروب ا به عنوان آخرین منبع به کار می رود، مثلاً تحت عنوان «نظریات (اس. دی. پروب ا) درباره .... ». عبارت: «یکی از اعضای حزب جمهوری خلق مسلمان که دوست نزدیک (اس. دی. پروب ا) است. تصور می شود که او هرچه را که می شنود، به دقت گزارش می دهد» به کار رود.

(۲) برای سایر گزارشها عبارت: «یک سیاستمدار لیبرال که ارتباطات خوبی میان سیاستمداران و

۱- این تلگرام همان سند شماره (۱۴) است.

۲- سند شماره (۱۱) است که در اینجا مشخص می شود منبع آن اس. دی. ترانزیت /ا می باشد. ۲ / ۳۱۵ TDFIRDB گزارش ۷۹ ۱۳۱۴۱

۳- اس. دی. آ س /ا یک جاسوس متخصص امور نفتی به نام غفور یوسفیانی بوده که در دادگاه انقلاب اسلامی محاکمه شد و اکنون در زندان دوران محکومیت خود را می گذراند.

۴- اس. دی. ولید /ا جاسوسی بود که رابطه تماس "سیا" با شریعتمداری را بر عهده داشت و اسنادش در دسترس مردم مسلمان ایران قرار گرفت.

۵- اس. دی. پروب /ا نام رمز رحمت الله مقدم مراغهای جاسوس سابقه دار سیا می باشد که اسنادش به یاری خدای متعال به زودی منتشر خواهد شد.

دولتمردان دارد. حد اعتماد به گزارش دهی وی ثابت نشده است» به کار رود.

ب: اس. دی. ترانزیت ا

(۱) برای گزارش در مورد نفت و خوزستان عبارت: «یک ایرانی دانشگاهی که ارتباطات خوبی در

صنعت نفت ایران دارد. حد اعتماد به وی مشخص نشده است» به کار رود.

(۲) برای گزارش در مورد کردستان و مسائل سیاسی تهران عبارت: «یک روشنفکر ایرانی

کردی الاصل که با سازمانهای فداییان و مجاهدین ارتباطات شخصی دارد، حد اعتماد به وی مشخص

نشده است» به کار رود.

۲ نظر ستاد موجب امتنان است. لطفاً عناوین تصویب نشده را اطلاع دهید.

۳ بدون پرونده. تا ۳۰ مرداد ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۷)

سری ۲۶ مهر ۱۳۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۵۲۵به: رئیس، رونوشت برای بخش امور خارجه / لس آنجلس

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. ترانزیت

۱ مأمور مربوطه در تاریخ ۲۳ و ۲۵ مهرماه با اس. دی. ترانزیت ا (ت ا) ملاقات نمود تا اطلاعاتی

در مورد فعالیتهایش در دو ماه گذشته به دست آورد. ت ا اکثر ماه مرداد را در کردستان همراه با چریکهای

فدایی که کردها را کمک می کردند، به سر برد. او چند صد عکس به جلسه ملاقات ۲۳ مهرماه آورد که

بعضی از آنها سندهایی بودند که شرکت فداییان را در تظاهرات کردستان نشان می دادند. مأمور مربوطه

مقداری از آنها را برای کپی کردن و فرستادن به ستاد مرکزی انتخاب کرد.(۱)

۲ در تاریخ ۱۸ شهریور ت ا در نزدیکی پاوه به وسیله یک پاسدار مجروح شد. گلوله به پهلویش اصابت کرده و از کنار دنده ها خارج شده است. یک دکتر کرد او را معالجه نمود و او جهت بهبودی به تهران مراجعت کرد. در شهریور ماه و مهرماه او به تلاشهایش جهت کسب شغل خوبی در شرکت ملی نفت ایران در تهران و یا آبادان ادامه داد. به او پیشنهاداتی مبنی بر تدریس در دانشگاه شیراز و یا انستیتو تکنولوژی آبادان ارائه شد، ولی هیچ کدام از این دو پیشنهاد از لحاظ عملیاتی جالب نیست. ت ا نمی خواهد این مقامها را بپذیرد، زیرا که احساس می کند با اعتباری که دارد شایسته مقامهای بهتری است.

۳ ت ا نتوانست در ملاقاتها حاضر شود به این دلیل که یا در کردستان بوده و یا دوره نقاهت را می گذرانده است. او گفت که در آخرین ملاقات که روز ۹ مهرماه بود یک پاسدار در محل قرار ظاهر شد و از او پرسید که در آنجا چه می کند. ت ا گفت که منتظر دوستش است. مأمور مربوطه و ت ا محل ملاقات را به خیابان ناهید منشعب از خیابان مصدق ساعت ۱۹ و اگر نشد، ساعت ۲۰ تغییر دادند.

۱- در جریان تسخیر جاسوسخانه آمریکا و مقر سیا در ایران عکسهائی که این جاسوس به مأمور خود داده بود همراه با فیلم آنها به دست آمد که در این کتاب چند فقره از آن عکسها آمده است. البته بعضی از آن تصاویر مربوط به روزهای پس از انقلاب و بعضی مربوط به سران جنبش خودمختاری و مابقی مربوط به دوران مسافرت جاسوس می باشد.

۴ مأمور مربوطه و ت ا دوباره در ۲۷ مهرماه ملاقات می کند. ما در حال تنظیم اطلاعات در مورد همکاری فداییان با کردها جهت انتشار آنها هستیم.

۵ پرونده ۹۶۱۰۴۵ ۲۰۱ تا ۲۶ مهرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۸)

طبقه بندی گزارش سری

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیرقابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکاران

کشور: ایران

منبع: یک ایرانی کردی الاصل که با سازمانهای فداییان و مجاهدین روابط شخصی دارد. قابلیت اطمینان به وی مشخص نشده است.(۱)

موضوع: فعالیتهای حزب دمکرات و فداییان خلق در کردستان (تاریخ اطلاعات مرداد و شهریور ۱۳۵۸)

۱ در خلال ماههای مرداد و شهریور ۱۳۵۸، نواحی کردنشین غربی ایران اطراف بانه و مهاباد تحت کنترل افراد محلی بود که شدیداً طرفدار رهبر حزب دمکرات کردستان می باشند.

آیت اللّه عزالدین حسینی در میان رهبران حزب دمکرات بیشترین وجهه را دارد در حالی که عبدالرحمن قاسملو از احترام کمتری برخوردار است. برادران بارزانی، ادریس و مسعود پسران ملامصطفی بارزانی مزدورانی (جاش) محسوب می گردند، که از شاه و بیگانگان پول می گرفتند و حالا هیچ پایگاهی میان طرفداران حزب دمکرات کردستان ندارند.

۲ تشکیلات کارگران فعال در میان حزب دمکرات کردستان، به کمیته زحمتکشان کردستان موسوم است و شامل تمامی کردهایی است که سهم فعالی در حمایت چریکهای جنگجو، پیشمرگان دارند. این سازمان غیر رسمی است و حاضر است به هر کردی که بخواهد بجنگد، بدون تحقیق در مورد صلاحیتش، کمک کند. فقط با این شرط که اصل و نسبش کرد باشد. (نظریه منبع: در خلال شهریورماه ۱۳۵۸ اعضای این سازمان در شهر مرزی بانه به هر فردی که داوطلب جنگ با نیروهای دولتی بود، آزادانه اسلحه می دادند).

۳ در حدود ۹۵ درصد نیروهای مسلح کردها، متعلق به پیشمرگان حزب دمکرات کردستان است، در حالی که چریکهای فدایی خلق بیش از ۵ درصد تمامی جنگجویان را هم تشکیل نمی دهند. در خلال ماههای مرداد و شهریور ۱۳۵۸ در حدود ۲۵ فدایی شناخته شده در ناحیه بانه مهاباد بودند. (نظریه منبع: در خلال این مدت، در سراسر کردستان احتمالاً بیش از ۲۰۰ فدایی جنگجو وجود نداشتند).

۴ از بهمن ۱۳۵۷ چریکها و هواداران فدایی خلق همراه با اعضای حزب دمکرات کردستان جنگ و تظاهرات نموده اند، اما سازمانی که فعالیتهای علنی فداییان را با فعالیتهای حزب دمکرات هماهنگ کند، وجود ندارد. در شهرهای بزرگی مانند مهاباد و سنندج که فداییان دوش به دوش پیشمرگان حزب

۱- چنان که در سند شماره (۱۹) مشخص خواهد شد منبع این گزارش اس. دی. ترانزیت /۱ است.

دمکرات کردستان جنگیده اند، از فداییان استقبال می شود. در صورتی که فداییان مارکسیست در دهکده های کوچکتر و روستاها که مردمشان مسلمانان مخلص و عمیقاً ضد کمونیست هستند، تمایلات خودشان را مخفی نگه می دارند.

۵ اگرچه فداییان به دو گروه «هواداران» و «جنگجویان» طبقه بندی شده اند، اعضای هر دو گروه در ماههای مرداد و شهریور جهت نبرد به کردستان مسافرت کرده اند. (نظریه منبع: فداییان اغلب با استفاده از وسائل نقلیه معمولی، در گروههای کوچک مسافرت می کنند و بعد از اینکه به کردستان وارد شدند، سلاحها را تحویل می گیرند).

۶ به دست آمده در ایران، تهران (۲۸ مهر ۱۳۵۸) شماره ۷۸۷ و ۱۰ NIT

۷ حوزه پخش: سفارت و وابسته دفاعی در تهران فرستاده شد به عمان، بیروت، قاهره، اسلام آباد، جده، کراچی، کویت، منامه، دهلی نو و تل آویو.

طبقه بندی گزارش سری اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس اطلاعات تحت نظر تهیه کننده است. تا تاریخ ۳ آبان ماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود .... تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا می باشند.

سند شماره (۱۹)(۱)

سری .... مهر ۵۸ اطلاعاتی

از: تهرانبه: رئیس

رونوشت برای عمان، بیروت، قاهره، اسلام آباد، جده، کراچی، کویت، منامه، دهلی نو، تل آویو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. ترانزیت

جزئیات تکمیلی: اس. دی. ترانزیت /ا به سازمانهای اطلاعاتی همکار داده نشود. بدون نام قابل ثبت در فهرست (بایگانی). توسط جاموتی به دست آمده. شماره گزارش: NIT ۱۰۷۸۷ طبقه بندی توسط b ۱۵۳۵. پکوئین تأیید کرده.

نوشته تام اهرن در مورد اس. دی. ترانزیت

سند شماره (۲۰)

نوشته تام اهرن در مورد اس. دی. ترانزیت ا

اس. دی. ترانزیت ا. نام، نامعلوم،(۲) وضعیت تأهل: تصور می شود که مجرد است. سن: احتمالاً بیست و پنج سال. تحصیلکرده در ایالات متحده. مدرسه معلوم نیست. تخصص دانشگاهی: مهندسی نفت یا

۱- روی آن نوشته شده است. از آنجایی که NIT ۱ این سند مانند سند قبلی از روی نوار تایپی پیاده شده که پیش نویس گزارش ۱۰۷۸۷ پیش نویس گزارش به اتاق مخابره نرفته شماره گزارش و تاریخ ارسال آن درج نشده است. توضیح: این سند شامل نکات فنی تکمیلی برای سند شماره (۱۸) می باشد. از این مطالب دریافت می شود که نام منبع آن گزارش اس. دی. ترانزیت /ا است. ارائه این گزارش به سازمانهای اطلاعاتی دوست تجویز نمی شود. نام رمز مأموری که با جاسوس ملاقات کرده و گزارش را ۱۵۳۵ . (شماره کارمندی جاموتی) صورت گرفته است. پکوئین مندرجات b گرفته جاموتی بوده است. طبقه بندی گزارش توسط مأمور شماره این گزارش را تصویب کرده است.

۲- متنی که پیش روی شما است توسط تام آهرن رئیس قرارگاه سیا در تهران طی بازجوییهایش در مورد منابع سفارت تایپ شده است.

احتمالاً یک رشته نزدیک به آن در تیر یا مرداد از ایالات متحده بازگشت. از زمان بازگشت خود، وضع استخدامی مرتبی نداشته است.

تماسها: مواقعی که در تهران بود، تقریباً هفته ای یک بار ملاقات داشتیم (پاراگرافت زیر را ببینید).

ملاقات، با سوار کردن به اتومبیل صورت می گرفت، ملاقاتها یا از قبل ترتیب داده می شد یا اینکه با تلفنی از طرف منبع، برنامه آن معین می گشت.

غرض از تماس ۱) خبرگیری درباره تشکیلات و فعالیتهای فداییان ۲) خبرگیری درباره صنعت نفت (تولید، امنیت فیزیکی، وضع کارگری و از این قبیل؛ ۳) تشکیلات اعراب و سیاستهای مربوطه در خوزستان و دخالت احتمالی عراق. تذکر ۱): منبع در بین فداییان دوستان شخصی داشت و اگرچه خود یک عضو نبود، توانست تا حداکثر دو هفته با آنها در کردستان به سر برد، در آنجا جراحتی از گلوله نصیبش شد. (او گزارش داد که حداکثر ۵۰ فدایی همراه با مخالفین کرد مشغول جنگ هستند) تذکر ۲) به این منبع دست کم یک شغل در شرکت نفت تهران پیشنهاد گردید، اما تشخیص داده شد که این شغل به طور مطلوب امکان دسترسی به اوضاع در خود مناطق نفتی را تأمین نمی کند و تا تاریخ ۱۳ آبان او مشغول بررسی دورنمای مشاغل در آبادان بود.

تذکر ۳) در صورتی که در خوزستان شغلی پیدا می کرد، دسترسی او به وضع اعراب محتمل می بود.

پرداخت: این منبع بطور منظم دستمزد می گرفت، مبالغ دقیقاً معلوم نیست.

رفعت مامدی با رمز اس. دی. فیکل

سند شماره (۱)(۱)

سری ۳۱ خرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: بن ۸۲۲۱۸به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است کی. وی. سی. کی. لگ اس. دی. فیکل.

عطف به: الف: رئیس ۴۴۴۵۴۳، ب: بن ۸۱۳۴۵، ج: واشنگتن: (۲) ۴۵۹۹۷۰

۲۹ خرداد ۱۳۵۸

۱ مطابق دستور رئیس پایگاه، والدوآر فلت هاوس با اس. دی. فیکل /۱ (اس /۱) تماس گرفت و ترتیب ملاقاتی با او را در بعد از ظهر ۲۸ خرداد داد. این ملاقات که بیش از دو ساعت و نیم به طول انجامید در هتل(۳) ... کلن صورت پذیرفت. این ملاقات به آرامی و بدون رویدادی برگزار شد. فلت هاوس از نام مستعار «جام ام سیمد» استفاده کرد و... والنتین و اسیلویچ را... ولادیمیر ریابنچین (۰۸۹۶۲۶ ۲۰۱)... (تذکر: در ملاقات اولمان با اس /۱، ما تصاویر روسیهای محل را به او نشان ندادیم). والنتین گفت که اس /۱ ساعت ۱۲/۰۰ روز ۹ تیر با او ملاقات کند. والنتین در خیابان مقابل کلیسای کوچک واقع در رین

۱- در این بخش اسناد مربوط به رفعت مآمدی معرفی می شود. او یک دانشجوی کرد در آلمان غربی بوده است. وی پیش از آنکه به استخدام سیا در بیاید برای ساواک جاسوسی می کرده است. پس از انقلاب اسلامی و انحلال ساواک او به مزدوری برای سیا می پردازد و در این رابطه با هزینه سیا مسافرتی به کردستان انجام می دهد. نام رمز رفعت مآمدی در اسناد سیا اس. دی. فیکل /۱ بوده است.

۲- هیچ یک از تلگرامهای مرجع به دست نیامده اند.

۳- در این سند رشته های وسط بعضی صفحات و تمام چند صفحه به دست نیامده اند. لذا به جای خطوط و صفحات مفقوده در متن ترجمه نقطه چین گذارده شده است.

اوفرهافن کلن با او ملاقات خواهد کرد. اس /ا گفت که تمام ملاقاتهایش با شورویها به استثنای ملاقات ۵ خرداد را به تفصیل به مأمور مربوطه سابق ساواک گزارش داده بود.

ج. به گفته اس /ا، مأمور مربوطه وی از ساواک در مورد نوع موضوعاتی که در تماس با رابطهای روسی خود مطرح کند و انواع اخباری که به آنها رد کند آموزش داده بود. اس /ا متقاعد شد، که شورویها باورشان شده است اخباری که او به آنها داده صحت دارند و آنها به او اعتماد دارند. اس /ا فکر می کند به این دلیل است که شورویها او را به برلن شرقی دعوت کردند. اس /ا با دستوراتی که از مأمور مربوطه ساواک خود گرفته بود، دعوت را پذیرفت. وی در آخرین هفته ژوئیه ۷۸ (اولین هفته مرداد ۵۷) به برلین غربی رفت و در محلی که از پیش قرار گذاشته شده بود، واقع در باند اس ایستگاه شارلوتنبرگ با نویکوف ملاقات نمود. آنها بلافاصله با قطار باند اس به برلین شرقی رفتند، و از محل بازرسی مرزی در خیابان فریدریش که در آنجا دو روسی دیگر منتظر آنها بودند، عبور کردند. آنها اس /ا را با اتومبیل به آپارتمان شماره ۲۰ خیابان کوپرنیک که چندان از محل سفارت دور نیست بردند. اس /ا سه روز را در برلین شرقی گذراند. افراد شوروی او را به تماشای مناظر بردند، اما با او مذاکراتی نیز درباره فعالیتهای انجمن دانشجویی کردها، حزب دمکرات کردستان، و «اتحاد کردهای انقلابی ترکیه» برگزار کردند. اس /ا گفت که شورویها نسبت به حزب دمکرات نظرشان خیلی منفی بود، اما با غرور اظهار داشتند که از اتحاد کردهای انقلابی ترکیه حمایت می کنند. شورویها پیشنهاد کردند که اس /ا از حزب دمکرات استعفا نماید و خود را کاملاً وقف فعالیتهای (احتمالاً اتحاد کردهای انقلابی م) نماید و همچنین پیشنهاد کردند که اس /ا به... به پیوندد...امتناع ورزید و گفت که... بنابراین اس /ا پس از مذاکره با مأمور مربوطه خود در ساواک در یک نوبت ۱۰۰۰ مارک آلمان، در دو مورد هرکدام ۲۰۰۰ مارک و یک نوبت ۵۰۰ مارک را قبول کرد. اس /ا گفت که تمام اینها را گزارش کرده بود و پول را هم به ساواک تحویل داده بود.

ه در رابطه با ارتباطات، اس /ا گفت که تمام ملاقاتهایش با شورویها بجز ملاقات اولش با ولادیمیر از پیش ترتیب داده شده بودند. در هیچ ملاقاتی غیبت نشده بود. تنها در یک مورد نویکوف به اس /ا یک شماره تلفن عملیاتی داده بود. این درست پیش از آخرین ملاقات برژنف از آلمان غربی بود. نویکوف به اس /ا گفت که او درباره طرح هرگونه اقدام خشونت آمیز علیه برژنف خبر دارد یا اطلاع حاصل کرد که قرار است، نوعی تظاهرات علیه برژنف صورت پذیرد، او باید فوراً، با آن شماره تماس بگیرد و خبر را برساند. این شماره تلفن که نویکوف به اس /ا داد ۱۴۰۵۳۹ ۰۲۷۹ بود. (اظهارنظر مأمور مربوطه...

۵ ...مادرش سعادت،... بود. برادر بزرگترش سنقر متولد... است و در حال حاضر املاک خانوادگی را اداره می کند. برادر کوچکش حکمت متولد ۱۳۳۳ است و با برادرش سنقر در املاک خانوادگی کار می کنند. یک برادر کوچکتر دیگر به نام بختیار متولد ۱۳۳۷ است و به زودی از دبیرستان واقع در شهر شاهپور فارغ التحصیل خواهد شد.

بختیار به زودی به آلمان غربی خواهد آمد تا در زمستان به تحصیل مشغول شود. کوچکترین برادر بنام فاهر متولد ۱۳۴۱ و هنوز دانش آموز است. اس /ا یک خواهر به نام دولت دارد که با یک کرد ترکیه ازدواج کرده و در بکالی در استان وان ترکیه اقامت دارد. اس /ا با کمک شوهر خواهرش به طور غیر قانونی از مرز ایران و ترکیه عبور نمود.

۶ اس /ا حدود سه سال پیش با ساواک تماس گرفتن و از همکاران آن شد. او این کار را کرد تا به

پدرش که در زندان رژیم شاه بود، کمک کند. در آغاز اس /ا پول قبول ننمود، اما بعداً معادل ۸۰۰ مارک آلمان حقوق ماهانه به علاوه هزینه های عملیاتی دریافت کرد. همچنین وی گاهگاهی پاداشهایی از ساواک دریافت می کرد. فلت هاوس پیشنهاد کرد که حقوق ماهانه ای معادل ۸۰۰ مارک آلمان از ۱۱ خرداد ۵۸ برای یک مدت آزمایشی شش ماهه به اس /ا بپردازد. مشارالیه پذیرفت، همچنین توافق شد که در ۱۷ خرداد در دوسلدرف دوباره ملاقات شود.

۷ نظریه مأمور مربوطه: اس /ا خود را خوب نشان داد، و ما تصور می کنیم که درباره مناسبات خود با شورویها حقیقت را بیان کرد. ما برای حصول اطمینان مایلیم که برای اس /ا یک آزمایش دروغ سنجی ترتیب دهیم. معهذا ما نمی خواهیم در این کار عجله کنیم، زیرا اس /ا استقلال مالی دارد و یک... مغرور است، و ما نمی خواهیم احساسات وی را جریحه دار سازیم.

۸ ما خواستار... ستاد و تهران... هستیم.

سند شماره (۲)

به: رئیس، آلمان، استانبول، تهرانسری ۲۶ مرداد ۵۸ اعضاء

از:.....(۱)

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است

سی. کی. لگ اس. دی. جانوس اس. دی. فیکل(۲)

عطف به: الف بن ۸۳۶۷۳، ب واشنگتن ۴۹۶۰۹۰(۳)

۱ ... اوضاع در شرق مطمئناً آرام نیست، احساس می کنیم... از طریق تماسهای خانوادگیش ممکن است بتواند آزادانه تر از دیگر خارجیان... او می تواند وارد شود... بدون تمایز قائل شدن از همه افراد سئوالاتی بکند،... انتظار... که او چنین کند.

توضیح: در این سند مقدمات اعزام اس. دی. فیکل /۱ به کردستان مورد بحث قرار می گیرد.

۲ ... این است که آیا اس. دی. فیکل قادر خواهد بود برای توجیه هزینه مسافرت که ما تصور می کنیم... بودجه... اطلاعات فراهم کند. از داشتن جزئیات بیشتر در مورد اینکه اس. دی. فیکل... چه کسانی را خواهد دید و قادر خواهد بود چه اطلاعات به خصوصی را جمع کند، قدردانی می شود. آیا او قادر خواهد بود اطلاعات مشخصی درباره حمایت شوروی، حمایت احتمالی... کشورها و قاچاق اسلحه... آیا او خواهد... اطلاعات مفصل و مورد نظر را در مورد... کردها، مقاصد آینده شان و اثر متقابل... ما، هم به نوع تبلیغاتی... و هم... علاقه داریم.

۳ پرونده: ۲۰۱ ۹۶۰۹۵۱، ۲۰۱ ۳۰۶۴۱۴ تا تاریخ ۲۶ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

۱- سند حاضر از درون دستگاه پودرکن اسناد بیرون کشیده شده و بعضی قسمتهای آن از بین رفته که به جای آنها در ترجمه نقطه چین گذاشته شده است.

۲- سی. کی. لگ در رابطه با گزارشهایی است که به عوامل شوروی مربوط می شوند. اس. دی. جانوس در رابطه با گزارشهایی است که به عوامل ساواک مربوط می شوند.

۳- هیچ یک از تلگرامهای مرجع به دست نیامده اند. در این سند مقدمات اعزام اس. دی. فیکل/۱ به کردستان مورد بحث قرار می گیرد.

ص: ۶۷

سند شماره (۳)

سری ۳۰ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۸۹۹۴به: با حق تقدم بن، آنکارا رونوشت آلمان، استانبول، تهران

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. جانوس اس. دی. فیکل

عطف به: الف آنکارا ۴۴۳۵۵، ب واشنگتن ۴۹۶۰۹۰، ج بن ۸۳۶۷۳(۱)

۱ در واقع ما به مسافرت اس. دی. فیکل (ف /ا) به ترکیه و از این مهمتر در صورت تمایل وی به سفرش در کردستان عراق و ایران علاقه مندیم .... همان گونه که مخاطبین اطلاع دارند، حوادث کردستان با سرعت نسبتاً زیادی روی می دهند و هر دو منطقه از لحاظ اطلاعات خارجی جایز اولویتند. همان طور که تلگرام مرجع ب اظهار می دارد در رابطه با مسافرت ف /ا به ترکیه به سبب احتمال پیش آمدن موقعیت اضطراری و خطر، ما موانعی می بینیم و به همین گونه نسبت به مسافرت ف /ا به ایران احساس نگرانی داریم. همزمان با آن، تصور می کنیم که اگر ف /ا بطرز صحیح در مورد مسائل مورد نیاز توجیه و در ارتباط با فعالیتهایش هشدار داده شود، هر دو کار (مسافرتها) می توانند انجام شوند. بنابراین از اینکه بن در اولین فرصت با ف /ا مجدداً تماس برقرار کند ممنون خواهیم شد، تا آمادگی وی به مسافرت از طریق ترکیه به ایران برای جمع آوری اطلاعات خارجی را معلوم کنیم. ما مایلیم در صورت امکان مسافرت ف /ا این هفته یا اول هفته آینده شروع شود و پیش بینی می کنیم که سفر او یک تا دو هفته طول بکشد اگر ف /ا مایل یا قادر باشد هم به ایران و هم به ترکیه مسافرت کند معتقدیم که او نباید بیش از دو یا سه روز را در شرق ترکیه بگذراند، چرا که مسایل ایران دارای ارجحیت می باشند.

۲ آماده ایم که هزینه مسافرت ف /ا را تأمین کنیم و اگر او در جواب احتیاجات مندرج در زیر بتواند گزارشهای قابل ملاحظه ای تهیه کند، براساس کمیت و کیفیت اطلاعات و برآوردن احتیاجات، به او

فوق العاده بدهیم.

۳ ما می خواهیم که نیاز به توجیه دقیق ف /ا درباره واقعیات اوضاع شرق ترکیه و شمال غرب ....(۲) را تأکید کنیم که با کرد بودن او ما اطمینان داریم او به حد کافی اطلاع دارد. او باید از خطر اینکه ممکن است با مسافرتهای خود جلب توجه کند، برحذر داشته شود و او باید در مورد اینکه با چه کسانی تماس می گیرد و چگونه اطلاعات به دست می آورد، احتیاط به خرج دهد، زیرا مقامات امنیتی ترکیه فقط مترصد همان نوع فعالیتهایی هستند که او انجام می دهد. در ایران همانگونه که ف /ا حتی بیشتر آگاهی دارد، دولت ایران سرکوبی جنبش کردها را شروع کرده و توانایی او به مسافرت یا تماس گرفتن با اعضای خانواده یا .... ممکن است، محدود باشد. البته او هیچ گاه تحت هیچ شرایطی نباید به ارتباط خود با سیا اعتراف کند و ما در موقعیتی نیستیم که در صورت مواجهه او با مشکلات در هریک از دو کشور، بتوانیم به او کمک رسانیم. فلت هاوس باید اطمینان حاصل کند که ف /ا قبل از آنکه دستورالعملهای ما در خصوص مسافرتش را بپذیرد. تمام مطالب فوق را درک می کند.

۴ پیش بینی می کنیم که طی اقامت ف /ا در ترکیه تماسی حاصل نگردد، زیرا او باید در بازگشت از مسافرتش در بن سؤال و جواب شود، در عین حال از داشتن دستورالعملهای لازم برای تماس اضطراری

۱- از تلگرامهای مرجع الف و ب و ج هیچکدام در دست نیستند. امکان دارد تلگرام مرجع الف (آنکارا ۴۴۳۵۵) سند شماره ۲ باشد.

۲- نقطه چینها مربوط به بخشهایی از سند می باشند که رشته های آنها به دست نیامده اند.

ممنون می گردیم تا در صورتی که ف /ا اطلاعات فوق العاده خوبی داشت که ممکن نباشد تا بازگشتش به آلمان تأمل کند، به کار گرفته شوند. ف /ا هیچ انگلیسی نمی داند، کمی ترکی بلد است و علاوه بر کردی که زبان اصلیش است، آلمانی و فارسی را در سطح عالی تکلم می کند. استانبول به عنوان بهترین مکان برای تماس پیشنهاد می شود، زیرا رئیس پایگاه زبان آلمانی را به خوبی می داند، لطفاً راهنمایی کنید.

۵ در جواب به سئوالات تلگرام مرجع نسبت به دسترسی ف /ا ما تصور می کنیم که او قادر خواهد بود آن احتیاجات را با تهیه جزئیات کافی برآورد و موجه بودن هزینه های مصرف شده را ثابت نماید. از آنجا که ف /ا عمدتاً برای مسئله کردهای ایران در نظر گرفته شده است، این مسئله را که او دقیقاً چه کسانی را خواهد توانست در ترکیه ببیند، به بن ارجاع می کنیم. علاوه بر مسائل مورد نیاز مطرح شده در تلگرام مرجع الف در رابطه با کردهای ایران مسائل یا موضوعات زیر بسیار مورد توجه است:

الف: شناسایی دسته های مختلف و رهبران جنبش کردها همچنان مورد توجه است.

ب: شناسایی پشتیبانی خارجی از جنبش کردها در صورت وجود آن، پشتیبانی از چه نوع است؟ اسلحه؟ پول؟ آیا دخالت .... کوبا و شوروی را می توان شناسایی کرد؟

ج: آیا شواهدی دال بر پشتیبانی حزب توده یا چریکهای فدایی خلق از کردها وجود دارد؟

د: استراتژی کردها در رابطه با حل مسئله اقلیتها در بحث قانون اساسی چیست؟

ه: با رشد شواهدی مبنی بر اینکه دسته های کرد رقیب یکدیگر در حال ایجاد مناطق محصوری در کردستان هستند، یعنی ارتباط ف /ا با حزب دمکرات کردستان ....(۱)

سند شماره (۴)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: بن ۸۴۳۸۳به: پاریس رونوشت برای رئیس، آلمان، تهران، آنکارا، استانبول

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. فیکل

عطف به: پاریس ۱۱۸۳۶(۲)

۱ در ملاقات ۱۷ شهریور اس. دی. فیکل گفت که خانم عبدالرحمن قاسملو ۴۴ تا ۴۶ ساله به نظر می رسد، قد متوسط و موی قهوه ای روشن دارد که گاهی اوقات آن را رنگ می کند. او به طور متناسب و معتدل لباس می پوشد. دختر بزرگتر حدود ۲۱ ۲۰ و کوچکتر حدود ۱۹۱۷ سال دارد. هردو دختر کاملاً بلندقدند. اس. دی. فیکل مطمئن نیست، اما فکر می کند که دختر بزرگترش در دانشکده ولی دختر کوچکترش در یک مدرسه متوسط فرانسوی تحصیل می کند.

۲ بگفته خانواده اس. دی. فیکل، قاسملو برای اقامت و کار در پاریس از محورهای ویژه تبعیدی سیاسی برخوردار است. چنین مجوزهایی بین محافل کردهای پاریس فراوان به چشم می خورند.

۳ پرونده: ۰۹۶۲۰۰۴ ۲۰۱، ۰۹۶۰۹۵۱ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

۱- از این سند فقط دو صفحه آن به دست آمده و صفحه یا صفحات آخر هنوز پیدا نشده اند.
۲- تلگراف پاریس ۱۱۸۳۶ که سند حاضر به آن عطف شده است فعلاً در دست نمی باشد.

سری

سند شماره (۵)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: بن ۸۴۳۸۴به: با حق تقدم رئیس رونوشت برای آلمان، آنکارا، استانبول، تهران

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. اس. دی. فیکل

عطف به: الف رئیس ۵۰۸۷۵۲، ب بن ۸۴۳۸۵(۱)

۱ ۱۷ شهریور هنگام شب فلت هاوس و نویکوفسکی با اس. دی. فیکل ملاقات نمودند. برای مسافرت آتی به کردستان احتیاجات (اطلاعاتی) تلگرام مرجع الف و سایر مسایل بوی داده شد. طی ملاقات مکرراً به ف /ا در مورد مقتضیات تخلف ناپذیر امنیتی و این حقیقت که در صورت مواجهه او با هرگونه دردسر در ترکیه یا ایران ما در موقعیت عرضه هیچ گونه کمکی قرار ندادیم، توجیه شد. ف /ا پذیرفت و بابت (دریافت) ۲۵۰۰ مارک آلمان هزینه مسافرت، ۸۰۰ مارک آلمان برای دستمزد ماه اوت و ۲۰۰ مارک آلمان برای هزینه های عملیاتی رسید داد.

۲ ف /ا مطابق برنامه اش باید در ۱۸ شهریور ۵۸ عازم پاریس شود، تا النا قاسملو را ببیند و نامه ای بگیرد و آن را به شوهرش برساند. ف /ا به بن باز خواهد گشت و از طریق خطوط هوایی ترکیه در ۲۱ شهریور بن را به مقصد استانبول و وان ترک خواهد کرد. آنگاه وی به کردستان ترکیه و ایران خواهد رفت، انتظار می رود که در پایان سپتامبر (حدود ۸ مهر) به اروپا بازگردد. در آن موقع با او ملاقات خواهیم کرد و اطلاعاتش را استخراج خواهیم نمود.

۳ پرونده ۰۹۶۰۹۵۱ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۶)

سری ۱۷ مهرماه ۵۸

از: بن ۸۵۱۴۴به: با حق تقدم رئیس رونوشت برای تهران، آنکارا، استانبول............

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. فیکل

عطف به: بن (۲)۸۴۳۸۴

۱ اس. دی. فیکل از مسافرت خود به کردستان ترکیه و ایران بازگشته است. فلت هاوس عصر روز .... مهر با وی تماس گرفت و برای ۱۷ مهر در .... مناسب قرار یک جلسه سؤال و جواب گذاشت.

۲ یکی از دلایل اینکه در بازگشت اس. دی. فیکل تأخیر حاصل شد، این بود که او در سلماس (شاهپور) توسط مقامات (نظامی) ایران دستگیر و مدت چهار روز بازداشت شده بود. وی متهم شده بود که به طور غیرقانونی از مرز ایران و ترکیه عبور کرده و مدارک قانونی نداشته است. اس. دی. فیکل گفت که پاسپورت را عمداً در ترکیه جای گذاشته بود. خوشبختانه قاضی محلی و مقامات ایرانی، کرد و از دوستان پدر اس. دی. فیکل بودند و بنابراین او را آزاد کردند. یک مقاله خبری تحت عنوان «پسر صنار مآمدی

۱- هیچ یک از تلگرامهای مرجع به دست نیامده اند.
۲- تلگرام مرجع سند شماره ۵ می باشد.

دستگیر شد» در روزنامه کیهان شماره .... مورخ ۲۷ شهریور به چاپ رسید.(۱) اینک ما بریده

روزنامه مربوط به دستگیری اس. دی. فیکل را از طریق شماره .... ۴۴ به ستاد ارسال می داریم.

۳ نتایج جلسه سؤال و جواب هرچه زودتر ارسال خواهند شد.

۴ پرونده: ۰۹۶۰۹۵۱ ۲۰۱ تا تاریخ ۱۷ مهرماه ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

پسر صنار مآمدی بازداشت شد.

ارومیه خبرنگار کیهان رفعت مآمدی پسر صنار مآمدی که در آلمان تحصیل می کند، هنگامی که

برای دیدن پدرش از طریق ترکیه به منطقه سلماس آمده بود براساس خبر رسیده از پادگان این شهر برای

تحقیق بازداشت شد.

چنگیز مآمدی پسر دیگر صنار مآمدی هفته گذشته با دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام همبستگی

کرد.

صنار مآمدی اکنون با عده ای از یاران خود در کوههای اطراف سلماس به سر می برد.

چهارشنبه ۲۸

شهریور ۱۳۵۸

صفحه ۲ شماره

۱۰۸۱۰

سند شماره (۷)(۲)

سری ۲۵ مهر ۵۸ اطلاعاتی

از: بن ۸۵۴۸۱به: رئیس رونوشت برای آلمان، آنکارا، استانبول، تهران

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است اس. دی. فیکل زی. آر. واهو(۳)

جزئیات تکمیلی: ری آر واهو برای مطلب مربوط به کشور ثالث، منبع اس. دی. فیکل / ا منابع فرعی پدر اس. دی. فیکل / ا و سایر کسانی که در تلگرام بن ۸۵۳۳۰ ذکر شده اند.(۴) به دست آمده توسط فلت هاوس محل دستیابی (به اطلاعات) برای اختفای منبع حذف گردید. هدف: اس ا. به سازمانهای اطلاعاتی همکار داده نشود. بدون نام برای فهرست.

پرونده: ۲۰۱ ۰۹۶۰۹۵۱ تا تاریخ ۲۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

وضع جنبش کردها در ایران

۱- با مراجعه ای که به روزنامه کیهان مورخ ۲۷ شهریور داشتیم چنین مطلبی پیدا نشد. اما در روزنامه چهارشنبه ۲۸ شهریور شماره ۱۰۸۱۰ این متن به دست آمد که در اینجا کپی آن آورده می شود. به این ترتیب فهمیده می شود که اس. دی. فیکل / ا نام رمز رفعت مآمدی فرزند صنار مآمدی است که برای جاسوسی با هزینه سازمان سیا به کردستان آمد.

۲- این سند جزئیات فنی سند شماره ۸ را اعلام می دارد.

۳- در پرونده سی. آ. تومیک / ۱۹ یک نمونه از این شکل گزارشها شرح داده شده است.

۴- تلگرام بن ۸۵۳۳۰ به دست نیامده است.

سند شماره (۸)

طبقه بندی گزارش سری(۱)

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده

کشور: ایران

منبع: یک کرد که اینک مقیم خارج است و تصور می شود که به جامعه کرد در ایران دسترسی خوبی دارد و اخیراً دیداری از کردستان داشته است، قابلیت اطمینان به گزارشهای او معین نشده است.

موضوع: وضع جنبش کردها در ایران (تاریخ خبر: اوائل مهرماه ۱۳۵۸)

خلاصه: روحیه مبارزان پارتیزان کردستان ایران بالا است و کردها همچنان مصمم به کسب خودمختاری هستند. گروههای اصلی پارتیزان که در حال حاضر مشغول فعالیت در کردستان ایران هستند، عبارتند از:

گروه مقاومت حزب دمکرات کردستان، سازمان زحمتکشان کردستان، فداییان خلق شاخه کردستان و طرفداران حسینی. کردها به سلاحهایی که ضمن حملات به پادگانهای ایران ربوده شده و اسلحه هایی که عراق تأمین کرده، مسلحند. نیروهای کرد با حزب توده مقداری تماس دارند، اما عملاً فقط با فداییان خلق و چریکهای خلقی ایران همکاری می کنند. سازمان جدیدی تشکیل شد تا کردهایی را که با رژیم خمینی همکاری می کنند، تصفیه نماید. (پایان خلاصه).

۱ علیرغم عقب نشینی مدافعان جنگنده کرد و تلفات وسیع مالی و انسانی که در مرداد ۵۸ متحمل آن شدند، قوت قلب و روحیه عموم مردم کرد و جنگندگان پارتیزان در ایران بالا است. کردها نسبت به آینده امیدوارند و مصمم هستند در مبارزه برای خودمختاری پیروز شوند. مردم عبدالرحمن قاسملو دبیر کل

حزب دمکرات کردستان با عزالدین حسینی رهبر مذهبی کرد را مسئول تلفات و عقب نشینی حساب نمی کنند. کردها به این طور دو رهبر احترام گذاشته و تحسینشان می کنند.

۲ اکثریت واحدهای مقاومت کرد نزدیک مرز عراق و ترکیه و کوهها و مناطق جنگلی کردستان قرار دارند.

چهار گروه اصلی پارتیزان مسلح کرد وجود دارند که عبارتند از:

الف: گروه مقاومت مسلحانه حزب دمکرات کردستان رهبر این گروه عبدالرحیم عباسی سرگرد سابق نیروی زمینی ایران و عضو کمیته مرکزی حزب دمکرات است. ستاد این گروه در جنگل سردشت قرار دارد. این نیروها در حال حاضر مشغول تعلیمات فشرده برای حملات ناگهانی و عقب نشینی سریع هستند. واحدهای نظامی حزب دمکرات کردستان از آذربایجان غربی تا جنوب رشته کوههای کردستان به طرف عراق فعالیت دارند.

ب: واحدهای نظامی سازمان زحمتکشان کردستان این واحد نظامی چپ مارکسیست لنینیست است که تحت رهبری صالح مهتدی دانشجوی سابق حقوق قرار دارد. شایع است که سازمان زحمتکشان کردستان در جنوب نزدیک مرز عراق با سرحدات سنندج فعالیت دارد.

ج: فداییان خلق بخش کردستان (شاخه کردستان) این گروه کرد نیز عقاید مارکسیست لنینیستی

۱- چنانکه از سند شماره ۷ معلوم می شود این گزارش را اس. دی. فیکل / ا تهیه کرده است.

دارد و جزئی از فداییان خلق است. گروه مذکور قویاً با رژیم فعلی خمینی مخالفت دارد. گروههای به اصطلاح رادیکال کرد کمونیست یعنی بخش کردی فداییان خلق و سازمان زحمتکشان کردستان تفاوتشان در این است که اولی جزئی از یک تشکیلات ایرانی است، ولی دومی هویتی صرفاً کردی دارد، هر دو ضد شورویند. در حال حاضر خصومتی بین آنها وجود ندارد. شاخه کردستان فداییان خلق در ناحیه مریوان فعالیت دارد.

د: طرفداران مسلح حسینی رهبر مذهبی و قومی آنها گروههای کوچک مختلفی هستند که در شهرها و دهات بزرگ بین عموم مردم جای دارند.

ه: به علاوه چهار گروه فوق الذکر، گروههای کوچک متعدد کردی وجود دارند که مسلحانه مقاومت می کنند و از میان آنها دو گروه برجسته هستند که یکی گروهی که تحت رهبری رسول مولمان از جنبش سوسیالیست خلق کرد عراق و دیگری گروه محمود عثمان که آن نیز از عراق است.

۳ تعداد تخمینی جنگندگان مقاومت کرد در ایران بالغ بر ۲۰/۰۰۰ نفر می شود. اکثریت جنگندگان به گروه مسلح حزب دمکرات کردستان تعلق دارد. آنها مسلح به سلاحهایی هستند که در بهمن ۱۳۵۷ از پادگانهای مهاباد، سنندج و نوسود مصادره کردند. کردها برای گذراندن عملیات زمستان سلاح و مهمات کافی در اختیار دارند.

۴ تسلیحات بیشتری برای کردهای ایران از عراق می آید. تأمین کننده اصلی این تسلیحات دولت عراق است که آنها را از طریق تشکیلات جلال طالبانی ارسال می کند. کردهای ایران از آلمان شرقی، رومانی و کوبا نیز کمک دریافت می کنند. به هر حال این کمک شامل مواد دارویی، غذا و البسه است و اغلب از طریق عراق به کردها می رسد. در مرداد ۱۳۵۸ حزب دمکرات گروه ویژه ای را روانه کوبا کرد. تا اوائل مهر این هیئت هنوز به ایران بازنگشته بود.

۵ قاسملو بیشتر اوقات خود را در عراق می گذراند و به ندرت به ایران می آید. حسینی نیز در عراق مخفی است، اما مکرراً به کردستان ایران می آید. اکثریت اعضای کمیته مرکزی حزب دمکرات مثل محمد امین سیراسی (سراجی م)، امیر خاری (قاضی م) و هانی (غنی م) بلوریان با گروههای مسلح در کردستان ایران باقی هستند.

۶ حزب دمکرات و گروههای مسلح دیگر با حزب توده مقداری تماس دارند، اما با آن همکاری نمی کنند. معهذا حزب دمکرات و دسته های دیگر کرد با فداییان خلق، چریکهای خلق ایران و سایر گروههای ناراضی که با رژیم خمینی مخالف هستند، به طور نزدیک همکاری می کنند. مذاکراتی در جریان است تا یک طرح اقدام مشترک در شش ماه آینده علیه رژیم خمینی اتخاذ گردد.

۷ واحدهای ارتش ایران که در حال حاضر در کردستان مستقر شده اند، سعی می کنند با جمعیت محلی رابطه خوبی برقرار کنند. آنها اغلب از اهالی محل در برابر نیروهای شبه نظامی بومی خمینی حفاظت می کنند، حزب دمکرات و دسته های دیگر کرد به این تلاش ارج می نهند و آنرا نشانه خوبی از آینده می دانند. حزب دمکرات سعی دارد که برای برقراری ارتباط خوب با واحدهای ارتش ایران بین همه موافقت ایجاد کند.

۸ یک سازمان جدید کردی در کردستان ایران ایجاد می شود. نام این سازمان شاهد است. هدف این سازمان تصفیه کردهایی است که با رژیم خمینی همکاری می کنند. چندی پیش شاهد یک زمیندار کرد

بنام تلیبک (که نام خانوادگیش مشخص نیست) را که با نمایندگان خمینی همکاری داشت، به قتل رساند. اینک این سازمان در نظر دارد علیه سایر کردهایی که مظنون به فعالیت برای رژیم خمینی هستند، دست به عمل بزند.

۹ نه سازمان آزادیبخش فلسطین و نه سازمانهای دیگر فلسطینی هیچ کدام در کردستان ایران دفتر یا نماینده ندارند. کریم حسامی عضو دفتر سیاسی حزب دمکرات با یک نماینده سازمان آزادیبخش در بغداد تماس دارد. حسامی همچنین سرپرستی یک هیئت نمایندگی حزب دمکرات را که از مراکز سازمان آزادیبخش در لبنان دیدار به عمل آورد به عهده داشت. از آن زمان به بعد او با سازمان آزادیبخش فلسطین ارتباط نزدیک داشته است. حسامی تقریباً ۵۴ ساله است و چندین سال مقیم پراگ بوده است. خانواده وی هنوز در پراگ زندگی می کنند، اما خود حسامی در کردستان ایران است.

۱۰ مجلس قانون اساسی در تهران جلسه دارد. کردها به آن توجهی نمی کنند و احساس می کنند که این مجلس بی ارزش است. فقط یک کرد از سنندج عضو مجلس قانون اساسی است که در آن نفوذی ندارد.

۱۱ به دست آمده در ۱۷ مهر ۱۳۵۸

۱۲ انتشار از حوزه فعالیت: برای آنکارا، استانبول، تهران فرستاده شد.

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار. پخش و اقتباس خبر تحت نظارت تهیه کننده. تا تاریخ ۲۵ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تمام بخشها حاوی طبقه بندی و قیود کل سند هستند.

سند شماره (۹)

سری ۲ آبان ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۸۹۲۹به: بن رونوشت تهران

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. زی. آر. واهو

عطف به: بن ۸۵۵۴۱ (EGN ۷۸۳۹)

۱ قصد نداریم پیام مرجع را پخش کنیم، زیرا گزارش آن طور که نوشته شده بود، ظاهراً اخبار جدیدی به آنچه تا به حال معلوم شده است، نمی افزاید تا مستلزم پخش باشد.

۲ قبلاً می دانستیم که کوششهای گذشته بارزانی و طالبانی برای هماهنگ کردن فعالیتهای خود به شکست انجامیده بود. این مطلب توسط گزارش ۷۹ ۱۳۵۲۴/۳۱۵ TDFIRDB از سرویس اطلاعاتی انگلیس (به نقل از یک منبع جا افتاده که خود او از منابع فرعی که میزان اطمینان به آنها و یافته هایشان قابل سنجش نیست، به دست آورده) تأیید می شود که گزارش داد مسعود بارزانی از ایران به شمال عراق رفته و گروه زیادی از پیشمرگان را با خود برده بود. جلال طالبانی، رهبر ناراضی کرد که تا این اواخر تحت حمایت سوریه قرار داشت، جهت آشتی با مسعود تلاش کرد و مسعود پیشنهادهای او را رد کرد. همچنین بنا به این گزارش، مسعود بارزانی روابط خوبی با یزدی وزیر امور خارجه ایران برقرار کرده و حزب دمکرات کردستان حمایت حکومت ایران را که به آن اسلحه و کمک مالی داده، جلب کرده است. سی. آ.

تومیک ۱۹ هم در تلگرام(۱) (۸۴۰۱۵ بن) ۱۵۱۱۲۰۷۹/۳۱۵ TDFIRDBگزارش داد که برادران بارزانی برای هماهنگ کردن فعالیتهایشان با طالبانی رهبر کرد عراقی تلاشی نکرده بودند. در مقابل این، دو گزارش صادره از بغداد در مرداد ماه ۱۳۵۸ حاکی از این هستند که در اوائل شهریور ۱۳۵۸ قرار بود، تلاشهای جدیدی بین دو جناح صورت پذیرد تا با اجرای بعضی از تغییرات به نوعی موافقتنامه دست یابند.

۳ با ملاحظه اطلاعات فوق معتقدیم اگر اس. دی. فیکل ا بتواند تاریخ اطلاعات خود را بهتر تصریح کند، گزارش مرجع سودمندتر می شود. آیا وی هیچ اطلاع خاصی در مورد ملاقاتهای پیشنهاد شده در شهریور یا مهرماه به دست آورده، اگر آری آیا این کوششها هم رد شدند، و همچنین مفید خواهد بود اگر اس. دی. فیکل بتواند اطلاعات صریحتری در مقایسه با گزارش بن ۸۵۳۳۰ تهیه کند. در مورد اینکه آن منابع فرعی که می توانند، به طور یقین وجود هرگونه تلاش جدیدی را در ارائه جزئیات بیشتر در مورد هماهنگی بین جناحهای کرد و کمونیستها در گذشته به علاوه بار کردن معنای دقیق عبارت «ارتباطی از این گونه غیر ممکن است، زیرا رژیم بغداد کمونیستهای عراقی را به چشم خائن می نگرد و فعالانه در تعقیب ایشان است» نیز مفید خواهد بود.

۴ لطفاً ما را در جریان قرار دهید. بدون پرونده. تا تاریخ ۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱۰)

سری ۹ آبان ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۴۳۳۷۵به: بن رونوشت برای آلمان، تهران.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فیکل

عطف به: بن (۲)۸۵۷۰۶

۱ با پاراگراف دوم تلگرام مرجع موافقیم.

جزئیات بیشتری در مورد نتایج مسافرت اس. دی. فیکل در آینده نزدیک برای شما ارسال خواهیم نمود. ما خیلی راضی هستیم.

۳ پرونده: ۰۹۶۰۹۵۱ ۲۰۱ تا تاریخ ۸ آبان ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

دو جاسوس خبرنگار با اسم رمزهای یو. ان. کمل و یو. ان. فسیل

۱- این تلگرام مرجع و سایر تلگرامهایی که در این سند به آنها اشاره شده به دست نیامده اند. توضیح: از قرار معلوم اس. دی فیکل /۱ در بازگشت از مأموریت مجموعه گزارشهایی تحویل سیا داده که مرکزیت سیا توضیح بیشتری راجع به آنها را درخواست می کند مثلاً- اس. دی. فیکل /۱ در بن از قول چند نفر دیگر (منابع فرعی) نقل کرده که آنها با قطعیت اظهار داشته اند تلاش جدیدی برای هماهنگی بین گروه بارزانی با گروه طالبانی در جریان نیست. در اینجا ریاست سیا می خواهد بفهمد. آن چند نفر چه کسانی بوده اند. یا آنکه در یکی از گزارشهای اس. دی. فیکل /۱ عبارتی آمده که قدری برای ریاست سیا مبهم بوده است.

۲- تلگرام بن ۸۵۷۰۶ به دست نیامده است.

ص: ۷۵

سری

بسمه تعالی

در این قسمت اسناد مربوط به دو جاسوس خبرنگار با نامهای رمز. یو. ان کمل /ا و یو. ان . فسیل /ا ارائه می شوند. در اوائل سال ۵۸ سازمان سیا تصمیم می گیرد دو تن از جاسوسان خود را به ایران اعزام دارد تا تحت عنوان خبرنگاری، اطلاعات دست اولی درباره شخصیت سران شورشیان کرد و اوضاع منطقه کردستان برای این سازمان فراهم کنند و کسانی را که سیا بتواند در آینده از آنها استفاده نماید، شناسایی کنند.

یو. ان. کمل /ا از سابقه فعالیت چپی در فرانسه برخوردار بوده و سیا پیش بینی می کرده که او بتواند در وهله اول با داشتن این سابقه حسن نظر گروهکهای فعال در کردستان را که آنها نیز ادعاهای چپگرایانه داشتند، جلب نماید.

یو. ان. فسیل /ا یک خبرنگار و فیلمساز آمریکایی بوده که در پاریس اقامت داشته و به عنوان عامل دسترسی به کسانی که سیا به آنها نظر داشته و چپگرا بودند، استخدام شده بود. وی توانسته بود هنگام اقامت امام در فرانسه اعتماد چند تن از کسانی را که اطراف ایشان بودند جلب کند، و سیا با تکیه به این سابقه او را بیشتر به قصد کسب اطلاعات از این قبیل افراد که مشاغل کلیدی در دولت موقت را به دست گرفته بودند و سیاست دولت در مورد کردستان را مشخص می کردند، روانه ایران نمود.

اسناد این پرونده کلاً از درون دستگاه پودرکن بیرون آمده است. در حین اشغال لانه جاسوسی آمریکا در ایران، مأموران وحشت زده سیا سعی داشتند، مقادیر هرچه بیشتری از اسناد تبهکاری و توطئه آمریکا را از بین ببرند، ولی به خواست الهی بخشی از آن اسناد سالم و بخشی دیگر به صورت پاره پاره به دست ملت مسلمان ایران افتاد و اسناد این پرونده نیز جزء اسناد پاره پاره شده است. علیرغم تلاش برای یافتن و

متصل ساختن قطعات جدا شده به یکدیگر، اسناد به صورت حاضر درآمده، هنوز بعضی قطعات مفقودند و در نتیجه چند سند غیر قابل ترجمه مانده و در ترجمه چند سند به جای آن قطعات و عبارات، نقطه چین گذارده شده است. در بعضی موارد هم که کلمه ای یا کلماتی از یک عبارت مفقود بوده، ولی از سیاق عبارات به وجود آن می شد یقین حاصل کرد، آن کلمه یا کلمات در ترجمه گنجانده شده و در بعضی موارد هم که فقدان آن کلمه یا کلمات به درک عبارت لطمه می زده و احتمالی برای وجود آن داده شده، آن کلمه در پرانتز آمده است. برای سهولت خواندن هرگاه تشخیص داده شده که جمله تمام شده و جمله دیگر شروع شده در وسط آن دو جمله علامت × گذارده شده است.

سند شماره (۱)

سری ۲۵ فروردین ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۱۹۵۷۷به: تهران رونوشت برای پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. کمل، یو. ان. فسیل

عطف به: الف رئیس ۴۰۸۷۵۰ (برای تهران فرستاده نشده / لازم نبود)، ب پاریس ۹۸۱۳۲ (برای تهران فرستاده خواهد شد)، ج پاریس ۹۵۷۰۲، د پاریس ۹۶۰۱۰ (بهمن ۱۳۵۷)(۱)

۱ در تلگرام مرجع الف از قرارگاه پاریس خواسته شده بود ۰ .... منابع استخدام شده آن

۱- هیچ یک از تلگرامهای مرجع مذکور به دست نیامده اند.

قرارگاه، یو. ان. کمل /۱ و یو. ان. فسیل . ۱ .... × .... درباره جنبش استقلال طلبی کردها .... فعالیتهایشان در ایران .... و .... منابعی را که به خبرهای مربوط به قبایل دسترسی دارند .... شناسایی کنند.

۲ اضافه بر آنچه که در جواب مندرج در تلگرام مرجع ب...یو. ان. کمل /۱ یک شهروند فرانسوی است که به طور آزاد روزنامه نگاری می کند... حزب کمونیست فرانسه... ×... قرارگاه پاریس از ۱۳۵۱ به عنوان گزارشگر... درباره امور حزب کمونیست فرانسه و درباره کمونیستها... × مسافرتهای فراوانی در ... و رابطهایی در... مختلف آفریقایی، محافل... منجمله... خمینی... فرانسه وارد. یو. ان. کمل /۱ با... مصاحبه نمود × همچنین در رابطه با تلگرام مرجع ج و .... بعدی .... ×................

۳ ....

۴ .... به مطالب فوق، آیا یو. ان. کمل /۱ هیچ رابط قابل استفاده ای در بین عناصر کمونیست ایران دارد؟

۵ (...........) پاریس .... که یو. ان. فسیل /۱ آماده است، مسافرت خود را از ۳۱ فروردین شروع کند. (ما پیش بینی نمی کنیم که در فعالیت این عمال تداخل روی دهد، چون آنها جداگانه در رابطه با هدفهای .... متفاوت اعزام خواهند شد.) یو. ان. فسیل /۱ یک شهروند آمریکایی است که در پاریس اقامت دارد و در آنجا برای خودش به عنوان عکاس و فیلمساز کار می کند. او مدت کوتاهی در سال ۱۹۷۷ به استخدام دولت ایران درآمد تا یک مجموعه .... برای تلویزیون بسازد و از قرار معلوم طی آن دوره مدتی را در ایران گذراند. او که یک عامل حقوق بگیر و آگاه از کار خود است در .... ۱۹۷۸ به عنوان عامل دسترسی به هدفهای چپی و اهل جنوب شرقی آسیا در فرانسه و سایر مناطق استخدام شد. یو. ان. فسیل /۱ در مجموعه مصاحباتی که در آبان ماه با خمینی صورت گرفت همراه

یک عکاس بود. او توانست اعتماد اطرافیان نزدیک خمینی را جلب کند و از آن هنگام روابط شخصی خوبی با یزدی مشاور اصلی خمینی که براساس تلگرام مرجع .... یک دعوتنامه دائمی برای یو. ان. فسیل /۱ صادر کرد تا با او در ایران ملاقات کند، برقرار کرد. یو. ان. فسیل /۱ همچنین برای همراهی با گروه خمینی در سفر از فرانسه به ایران دعوتنامه ای دریافت کرد، ولی به دلیل تعهدات حرفه ای متناقض با هم نتوانست آن را قبول کند.

۶ پیش بینی می شود مسافرتهای یو. ان. کمل /۱ و یو. ان. فسیل /۱ بیش از دو هفته طول نکشد و بنابراین فعلاً نیازی نیست به اینکه مستقیماً با قرارگاه تماس حاصل شود. به هر صورت درخواست می شود قرارگاه تهران دستورالعملهای تماس اضطراری را اطلاع دهد، تا اگر هریک از دو منبع اطلاعات فوتی به دستشان رسید (تماس بگیرند). همچنین از نظریات پیشنهادی قرارگاه تهران درباره فوق و همچنین تعیین بهترین هدف برای آنها استقبال می شود.

۷ پرونده: ۳/۲۴۸ ۶ ۲۹، ۲۸۴ ....

تماماً سری ۲۴ فروردین ۱۳۷۸

ص: ۷۷

سری

سند شماره (۲)

سری ۲۶ فروردین ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۲۷۰۵ (به کفالت گلگروف)

به: پاریس رونوشت برای رئیس

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. یو. ان. کمل یو. ان. فسیل

عطف به: الف پاریس ۹۸۱۳۲، ب رئیس ۴۱۹۵۷۷(۱)

۱ تصور می شود که اگر یو. ان. کمل (ک /۱) هنگام درخواست ویزا بر روی این نکته تأکید کند که یک روزنامه نگار فرانسوی مجرب و از استطاعت مالی نسبی برخوردار است، و به طور کلی از اعلان وابستگی سیاسی خود اجتناب ورزد، برای مسافرتش به تهران یا مناطق کردنشین با هیچ چیز مواجه نخواهد شد. وی همین که به ایران آمد باید از معرفی نامه حزب کمونیست خود استفاده نماید، تا حزب دموکرات کردستان .... صمیمانه تری نسبت به او ابراز دارد. روزنامه نگاران غربی حتی آمریکاییها، اخیراً به مناطق دوردست سفر کرده اند و تا آنجا که اطلاع داریم با مشکلی برنخوردند. (وابسته مطبوعاتی سفارت این را تأیید می کند) به جواز دولت موقت احتیاج نیست، اما تصور می کنیم که احتمال موفقیت ک /۱ افزایش می یابد، اگر که در تهران از یک کمک محلی برخوردار گردد. اگر بتوانیم از طریق دوستان یک راننده راهنما که لهجه کردی را می فهمد مهیا سازیم او در این مسئله یک دستیار هم خواهد داشت × ۰ .... پیشنهاد می شود که در پاریس تحقیق نماید نماینده مطبوعات فرانسه در ایران کیست. فقط برای اطلاع قرارگاه یادآوری می شود که منبع ذخیره تهران اس. دی. ترامپ (ت /۱) در ژورنال دو تهران کار می کرد، تا اینکه اخیراً بسته شد و خبرنگار خبرگزاری فرانسه است. در صورتی که ک /۱ بتواند خودش

با ت /ا تماس برقرار کند، محتمل است که ت /ا توصیه و کمک خود را در اختیارش بگذارد. ما پیشنهاد نمی کنیم تکرار می شود، پیشنهاد نمی کنیم که خودمان ک /ا و ت /ا را در تماس با یکدیگر قرار دهیم.

۲ پیشنهاد می شود که ک /ا با مصاحبه با عبدالرحمن قاسملو رهبر حزب دموکرات کردستان که دفتر حزب را در مهاباد افتتاح کرده و در حال حاضر به عنوان نیروی متحدکننده دسته های مختلف کرد عمل می کند، تحقیق خود را شروع نماید، واضح است که قاس .... علی حزب دموکرات را به ک /ا عرضه خواهد کرد، با این امید که (ک /ا) با دید مثبت آنها را نشر دهد. احتیاجات (اطلاعاتی) ستاد بطور مفصل .... و ک /ا در صورتی فرصت و بخت داشته باشد خواهد توانست .... سئوالاتی را که بسیار مورد علاقه اند .... در پایان دیدار در صورتی که ک /ا خود را از همکاری چپیهای محل برخوردار کرده باشد یا کند، ما ممنون خواهیم شد اگر خلاصه ای در مورد این افراد دریافت داریم. اگر ک/ا متقبل خطر صحبت با فداییان (چریکها) یا مجاهدین مارکسیستی محل شود، این کار برای ما حکم یک عملیات با ارزش را خواهد داشت. برای نیل به این مقصود او باید از دانشگاه تهران که یک مرکز فعالیت چپی است دیدار نماید.

۳ در حالی که یو. ان. فسیل /ا (ف /ا) همان طور که در پاراگراف .... تلگرام مرجع ب ذکر شده، دسترسیش به گروه خمینی عالی است، ممکن است که در سعی وی برای صحبت با رهبران این امتیاز به ضررش تمام شود. گزارش شده است که آیت اللّه صفدری، رهبر شیعیان کرد که به خمینی نزدیکی

۱- تلگرام مرجع الف به دست نیامده و تلگرام مرجع ب سند شماره ۱ این بخش می باشد.

داشت، کردستان را .... است و علامه مفتی زاده هم که .... خمینی به حزب دموکرات بود، محبوبیت خود را از دست داد و منزوی شده است. بنابراین در زمینه بهترین برخورد ف /ا با مسأله، موضع ما کمی نامطلوب است. اگر او خود را تحت اختیار گروه خمینی قرار دهد انتظار می رود، در مورد اینکه در برابر خواستهای اقلیت برای خودمختاری دولت موقت چگونه رفتاری .... بیانات قالبی به او تحویل داده شود. از طرف دیگر، اگر برای ف /ا همان طور برای ک /ا پیشنهاد شد بدون کمک دیگران مسافرت کند، نسبتاً بخت موفقیت خواهد داشت. اگر ف /ا از .... دیداری نماید ما از او می خواهیم که در پایان سفر از گروه خمینی (منجمله ....) دیدار کند و ما پیش از عزیمتش از پاریس احتیاجات اطلاعاتی مناسب را در اختیار خواهیم گذارد.

۴ ک /ا و ف /ا هردو باید .... در هتل اینترکنتینانتال (محل پرسه روزنامه نگاران) اقامت کند اگر ف /ا و ک /ا قصد دارند در ۳۱ فروردین از پاریس عزیمت کنند، پیشنهاد می شود که ک /ا برنامه عزیمتش را برای .... دیرتر ترتیب دهد، بدین قرار او زمانی با کردها صحبت می کند، که قانون اساسی اعلان شده است. وقایع ایران بسیار متغیرند و مفید .... که زمان بندی مسافرت به مناطق گسترده شود. که شماره تلفن تماس با قرارگاه به ف /ا و ک /ا داده شود و می توان ملاقات اولیه را در اتاق هتل ترتیب داد، لطفاً توانایی ربانی و نام حقیقی هریک از منابع ذخیره را .... × قرارگاه دستورالعمل تماس را فراهم خواهد کرد.

۵ پرونده: ۲۴۸ ۶ ۲۹ ۴۲۸۴ .... تا تاریخ ۲۶ فروردین ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سند شماره (۳)(۱)

سری ۳۱ فروردین ۱۳۵۸

از: پاریس ۹۸۵۳۲به: رئیس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

یو. ان. کمل

عطف به: الف رئیس ۴۱۹۵۷۷، ب تهران ۵۲۷۰۵

۱ مأمور مربوطه، یو. ان. کمل /۱ به طور کلی درباره بخشهای مربوطه تلگرامهای مرجع(۲) توجیه نمود.

درباره پاراگراف چهار تلگرام مرجع الف (به اطلاع می رساند که)، یو. ان. کمل /۱ کسی را از عناصر کمونیست ایرانی نمی شناسد، اما گفت که یک نفر را دارد که آنها را بشناسد، او ژاک وارن است که در نشریه حزب کمونیست فرانسه به نام «فرانسه جدید» کار می کند. به گفته یو. ان. کمل /۱، وارن هنگامی که کمونیستهای منفرد ایرانی در اینجا در تبعید و اختفا به سر می بردند، آشنایان نزدیکی در حزب توده داشت.

وارن همچنین کارهای چاپ اعلامیه را برای .... انجام می داد .... یو. ان. کمل /۱ شخصاً

۱- توضیح: به طوری که از این سند معلوم می شود از مرکز سیا پیشنهاد شده است که یو. ان. کمل /۱ اگر در بین کمونیستهای ایران آشنا دارد یا می تواند به واسطه ای آشنا شود در ایران نزد آنها برود (اشاره به پاراگراف ۴ تلگرام مرجع الف). بر این اساس یو. ان. کمل /۱ دوست خود ژاک وارن را که در نشریه کمونیستی "فرانسه جدید" فعالیت دارد معرفی می کند که با بعضی کمونیستهای تک روی ایرانی مقیم پاریس آشنایی داشته است.

۲- تلگرام مرجع الف سند شماره (۱) است و تلگرام مرجع ب سند شماره ۲ می باشد.

وارن را می شناسد و خواستار کمک .... او در مورد مسافرت احتمالی خود به ایران خواهد شد. یو. ان. کمل /ا تصور می کند .... دفتر خبرگزاری فرانسه در تهران .... و در اینجا تحقیقاتی به عمل خواهد آورد در مورد اینکه چه کسی .... است. شما را در جریان خواهیم گذارد.

۲ نام وارن در فهرست (بایگانی) ثبت شود.

پرونده: ۳/۲۸۴ .... تا تاریخ ۳۱ فروردین ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری. سری

سند شماره (۴)

سری ۲۲ اردیبهشت ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۳۷۰۵۳به: با حق تقدم به تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

یو. ان. فسیل

عطف به: الف NIT ۱۰۵۹۱ تهران ۵۳۰۰۶، ۷۹ ۰۸۴۵۳/۳۱۵ TDFIRDB، ب NIT ۱۰۵۹۳ تهران ۵۳۰۱۳، ۷۹ ۰۸۵۲۹/۳۱۵ TDFIRDB

۱ تلگرامهای مرجع(۱) گزارشهای خوبی بودند، که مورد استقبال واقع شدند. با این وجود بار دیگر این مسئله را طرح می کنند که آیا حزب دموکرات کردستان قاسملو و حزب دموکرات کرد بارزانی دو حزب جدا و متمایزند یا آنکه جناحهای یک حزب واحدند. در گذشته اخیر گزارشهای متناقضی درباره این موضوع به چشم می خورد. اضافه بر سردرگمی فعلی، اس. دی. گابل /ا گزارش داد، که یکی از چهار رئیس که در چهارمین کنگره عمومی حزب دموکرات کردستان به تاریخ ۶ اسفند ۵۷ شرکت نمود، مشاور نزدیک جلال طالبانی است (که بنابر شواهدی که داریم رئیس اتحادیه وطنی کردستان است) و از قرار معلوم در آن کنگره به نفع طالبانی سخنرانی کرد.

۲ از هر خبری که منابع مربوطه بتوانند راجع به تشکیلات و ساخت حزب دموکرات کرد به علاوه روشنگری مطلب فوق و در صورتی که این حزب جناح آن طرف مرز حزب دموکرات کرد است ارتباطش با همتاهای خود در عراق، سوریه و ترکیه تهیه کنند قدردانی می شود.

۳ بدون پرونده: تا تاریخ ۲۲ اردیبهشت ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماماً سری

سری

سند شماره (۵)(۲)

عضو کادر حزب دموکرات کردستان امجد متوسلی (دوست یو. ان. فسیل / ۱) دفتر حزب دمکرات

کوچه گل انداز (نزدیک خیابان آیزنهاور و شادمان) تلفن ۹۷۶۱۲۷

رئیس یک انجمن کردی که روابطی با حزب دموکرات دارد صادق وزیری

۶۸۱۰۵ (اس. دی. راتر / ۴ با او ملاقات کرده)

۱- تلگرامهای مرجع از قرار معلوم گزارشهای یو. ان. فسیل به قرارگاه تهران بوده اند که به دست نیامده اند.
۲- این سند از کارتهای بایگانی داخلی قرارگاه تهران بوده که مشخصات افراد روی آن ثبت می شده است. اس. دی. راتر / ۴ نام رمز خسرو قشقایی عامل قدیمی و سرسپرده سیا در ایران است.

ص: ۸۰

سند شماره (۶)

سری ۴ تیر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۰۲۷۶به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. کمل

عطف به: الف تهران ۵۳۲۹۴، ب رئیس ۴۵۱۸۸۹، ج تهران (۱)۵۱۴۱۰

۱ برای تأخیری که روی داد متأسفیم اما (یو. ان. فسیل /۱ م) درباره مسافرت خود به ۰ ....

ایران چیز قابل توجهی برای گزارش کردن نداشت. تا آخر هفته آینده یو. ان. کمل /۱ .... خواهد

توانست به مسافرت برود × .... سردبیران مجله دست چپی پاریس به نام فردای .... که در

گذشته برای آن مقاله می نوشته .... به آنها گفت که او .... با (کمک مالی ضمنی) از

.... و پرسید آیا مجله علاقه مند به .... مقاله ها یا عکسهایش .... × سردبیران آن

مجله .... بدون ابراز اشتیاق چشمگیری جواب دادند و یو. ان. کمل /۱ .... حداقل یک

معرفی نامه بگیرد. او .... وارن .... که آشنایش در مجله «فرانسه جدید» حزب کمونیست

فرانسه است و (یو. ان. کمل /۱) شنیده بود که .... دارد، وارن او را به نوری البالا .... عضو

حزب کمونیست فرانسه، رئیس .... یکساله AFASPI(انجمن فرانسوی حامی مردم ایران) البالا

.... در ایران .... × وارن سعی دارد .... به نام ناظری (نام اولش مشخص نیست) که

به عنوان .... در پاریس توصیف شده .... تحولات جدید را گزارش خواهم کرد.

۲ ....

۳ نام .... ثبت شود .... تا تاریخ ۴ تیر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۷)

سری ۱۱ تیر ۵۸ اعضاء

از: .... به: .... رئیس

عطف به: .... ۰۲۷۶(۲)

۱ متن ذیل طرح جدید ارتباط با یو. ان. کمل /۱ است. شماره تلفن تماس ۰۹۱ ۸۲۰ داخلی ۱۱۳۸

۱- هیچ یک از تلگرامهای مرجع در دست نمی باشند. توضیح: از این سند دریافت می شود که یو. ان. فسیل /۱ مسافرت خود را به ایران انجام داده و بازگشته است و یو. ان. کمل /۱ مقدمات سفر خود را تدارک می بیند و به این منظور به یک مجله چپی پاریس مراجعه و پیشنهاد کرده در ازای تهیه مقاله یا عکسهایی از مسافرت خود از کمک مالی آن مؤسسه برخوردار شود که جواب چندان دلگرم کننده ای نمی شنود و بعد درخواست می کند که حداقل یک معرفینامه از این مجله که قبلاً برای آن مطلب می نوشته بگیرد. همانطور که در سند شماره ۴ آمده یو. ان. کمل /۱ اظهار داشته که قصد دارد نزد ژاک وارن که بین عناصر چپ ایران آشنایانی دارد رفته و خواستار کمک او شود. احتمالاً اشاراتی که در این سند (شماره ۵) به او شده مربوط به این مطلب است و وارن یو. ان. کمل /۱ را به نوری البالاـ معرفی کرده و دنبال فرد دیگری به نام ناظری بوده تا به او نیز معرفیش کند.

۲- این تلگرام مرجع احتمالاً سند شماره ۶ (پاریس ۱۰۲۷۶) است. توضیح: این پیام به احتمال قوی از تهران مخابره شده است چرا که طرحهای جزئی تماس را خود قرارگاه مورد تماس تهیه می کند و شماره های تلفن متعلق به قرارگاه سیا در تهران بوده اند.

هنگام روز یا ۸۳۵۵۳۰ بعدازظهرهاست و ك / ا خود را هنری معرفی می کند. ملاقات در محل و تاریخی

که در مکالمه تلفنی گفته می شود، ولی یک ساعت جلوتر از موعد مقرر در مکالمه انجام می شود. ك / ا باید

مجله لوله شده در دست داشته باشد، مأمور مربوطه نیز همین طور.

۲ متأسفیم که مشخصات ظاهری یو. ان. کمل / ا دیگر در ضبط پرونده های قرارگاه نمی باشد. لطفاً

آنها را ارسال نمایید.

۳ پرونده: ۲۰۰۶ ۰۱۹ تا تاریخ ۱۱ تیر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

یک کرد عراقی بنام احمد رئوف النقیب

سند شماره (۱)(۱)

سری ۱۹ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: وست پورت ۴۸۶۱۰به: رئیس رونوشت برای آلمان، بن، مونیخ، تهران، آنکارا

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. حساس. ردگیری

عطف به: وست پورت ۴۴۶۴۸

۱ متن زیر یک گزارش سنجش از شرح احوال، سابقه شخصیت احمد رئوف النقیب، یک کرد عراقی

است که در تاریخ .... به سرکنسولگری آمریکا در مونیخ آمد و متعاقباً توسط آلمر. جی. زاکریسون

در مونیخ مورد مصاحبه قرار گرفت:

الف: احمد رئوف النقیب (از اینجا به بعد «الف» خوانده می شود) در ۱۹ آبان ۱۳۱۰ در سلیمانیه

کردستان عراق به دنیا آمد. وی از تبار کردها و تبعه عراق است. در سال ۱۳۲۹ به دنبال تکمیل تحصیلات

متوسطه (در یک مدرسه آمادگی برای دانشگاه) در سلیمانیه، وی در یک مدرسه کشاورزی در ابوغراب نزدیک بغداد، نام نویسی کرد. الف از مدرسه مذکور فارغ التحصیل نشد، معذالک چند سال بعد مطالعات خود را در دانشکده کشاورزی «نیکلای بالچسکو» بخارست رومانی، ادامه داد. در رومانی الف با ایلزه نی گلش که آلمانی الاصل است در سال ۱۳۴۳ ازدواج کرد. آنها یک پسر هفت ساله به نام نوری دارند. از ۱۳۳۵ تا ۱۳۳۷ الف با درجه ستوانی در نیروی زمینی عراق مستقر در کردستان خدمت نمود. از ۱۳۴۰ الف متوالیاً در عراق، ایران و آلمان غربی اقامت گزید. از ۱۳۴۰ تا۱۳۴۱ او در فرانکفورت ماین، سپس در اشتوتگارت (۴۳ ۱۳۴۰)، مونیخ (۴۴ ۱۳۴۳)، گیس (۴۷ ۱۳۴۴)، تهران (سه ماه در ۱۳۴۷)، سلیمانیه (۵۲ ۱۳۴۷) جایی که مدیر مرکز اطلاعات کشاورزی محل بود اقامت داشت. از ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۳ برای مدت ۶ ماه، الف مشاور کشاورزی مصطفی بارزانی رهبر فقید شورش کردها بود در ۱۳۵۳ زمانی که شورش در هم شکسته شد، الف همراه با کردهای در حال عقب نشینی از مرز ایران و عراق عبور کرده و به ایران آمد، در آنجا، او در آغاز سرپرستی یک اردوگاه پناهندگان کرد نزدیک پاوه را (برای مدتی حدوداً سه ماه) بر عهده داشت. سپس در سه ماه بعد در سرپل ذهاب که آن هم در ایران است، اقامت نمود.

پس از ۱۵ روزی که در تهران بود، الف عازم دوسلدرف ۱

مان، ۳آلمان غربی شد و در آنجا تا سال ۱۳۵۴ همراه

برادر خود .... نوری سکونت داشت. از ۱۳۵۴ تا خرداد ۱۳۵۸ در سلیمانیه بود و در آنجا اکثر

۱- این بخش از اسناد مربوط به یک کرد عراقی به نام احمد رئوف النقیب است که به خاطر گویایی اسناد احتیاجی به توضیح نیست.

اوقات بیکار بوده و با پول توجیبی که پدر ثروتمندش به او می داد، زندگی می کرد. در این بین در پاییز ۱۳۵۷ الف به دیدار برادرش و اقوام سببی خود در آلمان غربی رفت، الف ادعا می کند که به علت تبعیضی که از طرف دولت عراق نسبت به کردها اعمال می شد، او قادر نبود یک شغل مناسب پیدا کند.

ب: الف ادعا می کند که عضو قبیله باردینگی (جمعیت ۰۰۰/۴۰) و فرزند شیخ رئوف النقیب تاجر و زمیندار ۶۷ ساله مشهور در سلیمانیه است (تلفن وی ۲۳۵۱۴ می باشد). پدرش صاحب یک کشتزار، یک ویلای گرانقیمت و تعدادی مغازه در سلیمانیه است. الف در عراق دو برادر دارد که هردو سابقاً سرهنگ ارتش بوده اند: طاهر النقیب حسابدار در یک اداره دولتی بغداد، و صلاح الدین النقیب مقامی در مرکز حسابرسی ارتش در کرکوک، یک برادر دیگر وی تریک نوری، پزشکی است که برای خود کار می کند و در گیس کیرشن نزدیک مونشن گلادباخ در آلمان فدرال سکونت دارد.

ج: وابستگی سیاسی: الف ادعا می کند که عضو حزب دمکرات کردستان (عراق) است. از ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۷ عضو کمیته مرکزی حزب دمکرات بود. پیش از آن دبیر سازمان دانشجویی کردها در اروپا بود. به ادعای الف او تمام افراد اصلی حزب دمکرات در عراق به علاوه تعداد زیادی از رهبران کرد در ایران را می شناسد. الف شخصاً با دو پسر مصطفی بارزانی بنامهای مسعود و ادریس آشنایی دارد. الف می گوید که مسعود بارزانی جهت جانشینی مصطفی بارزانی به عنوان رهبر عمومی مردم کرد، انتخاب شده است.

درباره مسعود گزارش شده که در حال حاضر در شرق ترکیه اقامت دارد. الف همچنین می گوید که رقیب سیاسی وی، عبدالرحمن قاسملو، که از ایام گذشته در اروپا است ریاست حزب دمکرات کردستان در ایران را به عهده دارد. قاسملو تحصیلات خود را در سی. اس. اس. آر به انجام رسانده و جهت گیری کمونیستی دارد. او یک کتاب درباره کردستان تألیف کرده است. الف اظهار می دارد که در حال حاضر دو دسته کرد شورشی در عراق وجود دارند: یک دسته تحت رهبری ادریس بارزانی و دیگری تحت رهبری

جلال طالبانی که طرفدار کمونیستها است و به مهاباد ایران رفته تا به کردهای آنجا در گرفتن خودمختاری از ایرانیها یاری دهد.

د: ارتباطات با سازمانهای جاسوسی خارجی: الف می گوید که با مطلع نمودن دولتهای مختلف از طریق سازمانهای اطلاعاتیشان از رنج مردم کرد در جنگشان برای کسب استقلال و یا خودمختاری خواسته به این مردم کمک نماید. در سالهای ۱۳۴۳، ۱۳۴۶ و بار دیگر در پاییز ۱۳۵۷ الف با سفارت اسرائیل در بادگودسبرگ تماس گرفت و مذاکراتی با مقامات اسرائیلی آنجا داشت، وی همچنین گزارشهایی درباره اوضاع کردها در عراق .... الف می گوید که فقدان وجوهات اینک مانع رفتن مجدد او نزد اسرائیلیها در بادگودسبرگ می شود. در ۱۳۴۷ الف همچنین با سازمان اطلاعاتی ایران، ساواک، در بادگودسبرگ رابطه برقرار کرد. همکاری او با ساواک تا سال ۱۳۵۴ ادامه داشت و در آن سال او .... به ایران رفت. در ۱۳۴۷ الف به مدت تقریباً سه ماه در تهران میهمان ساواک بود. طی این مدت به برقراری روابط بین ساواک و کردهای عراقی تحت رهبری مصطفی بارزانی کمک نمود. الف می گوید گزارشهای طولانی مفصلی درباره وضع کردها در عراق به ساواک داده است. از ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۲ او ضمن همراهی شورشیان کرد در کردستان تماس خود را با ساواک حفظ نمود. الف تأکید کرد که خود داوطلب تهیه اطلاعات برای اسرائیلیها و ایرانیها بوده و هیچ گاه در .... جز برای هزینه ها، دستمزد مالی قبول نکرده است.

ه : ارتباطات مقامات آمریکایی در خارج: الف همچنین با تماس با مقامات آمریکایی در تأسیسات مختلف آمریکا در خارج درخواست کمک کرده است. در سال ۱۳۴۲ یا ۱۳۴۳ او با سفارت آمریکا در بن تماس گرفت. در ۱۳۴۷ و در ۱۳۵۳ او با کنسول آمریکا در تهران تماس گرفت. در آنجا به سال ۱۳۵۳ وی درباره مسئله کردها با آقای لاری سیماک (؟) مذاکره کرد. در شهریور ۱۳۵۷ الف دیداری از سفارت آمریکا در آنکارا داشت و در آنجا شفاهاً گزارشی درباره اوضاع کردستان تقدیم کرد. در مهرماه ۱۳۵۷ به کنسولگری آمریکا در مونیخ رفته و درباره مشکل کردها با یک مقام مؤنث مذاکره کرده و به او نیز یک گزارش «..............» (نوشته شده به کردی) درباره اوضاع در حال تحول ایران تسلیم کرد (تلگرام مرجع را ببینید) الف در دیدار ۵ مهر ۱۳۵۸ خود از کنسولگری مونیخ، گزارش دیگری را (که آن هم به کردی است) تسلیم کرد که می گوید در رابطه با موضوعات زیر قرار دارد:

وضع کردها در عراق، محموله های قاچاق سلاحهای شوروی برای گروههای ایرانی از طریق عراق .... با تأیید .... دولت عراق، حضور عیدی امین در عراق (خبر از شایعات)، وضع کشاورزی کردستان و اخبار در مورد اکراد مقیم خارج.

و: سنجش شخصیت: الف از خود تأثیر کلی خوبی بجا می گذارد، او یک مرد خوش تیپ و آراسته و جذاب و موقر و با هوش است. او دارای قد بلند، موی نیمه خاکستری، یک سبیل سیاه بوده و سیمای ظریفی دارد. او با ظرافت لباس می پوشد. یک ناسیونالیست و مسلمان شیعه معتقد است و ادعا می کند که اولاد محمد پیامبر بوده و لذا می خواهد به ایجاد صلح بین کردها و دولت ایران کمک نماید. الف یک طومار در تأیید نوادگی پیامبر بودن دارد. با این تأییدیه وی تصور می کند، که خواهد توانست آیت اللّه خمینی را متقاعد کند که الف طرف صالحی برای مذاکره صلح بین اکراد و دولت ایران است. الف ظاهراً یک متعصب مذهبی نیست، معهذا به نظر می رسد که رنج مردمش و جنگ آنها برای کردستان مستقل ذهن وی را

مشغول کرده است. الف متکلم خوبی است و ظاهراً دوستان فراوانی در عراق و سایر جاها دارد. الف به علاوه زبان مادری خود که کردی می باشد عربی (عراقی) را با سهولت صحبت می کند و ایرانی و آلمانی را می داند، به علاوه انگلیسی را خوب و زبان رومانی و ترکی را کمی می داند.

۲ الف قبل از خداحافظی از زاکریسون، اظهار داشت که مایل است با کارشناس(های) آمریکا در امور خاورمیانه درباره اوضاع جاری کردستان مذاکره نماید و افزود که به منظور حفظ کردستان از اینکه کمونیستها کنترل کامل آنرا به دست گیرند، می خواهد آمریکا را در جریان وقایع کردستان قرار دهد. هنگامی که راکزیسون پرسید، آیا علاقه دارد در رابطه با مطالب فوق با ما همکاری نماید یا نه، الف جواب داد که خوشحال خواهد شد چنین کاری بکند، اما این همکاری فقط باید در ازای حمایت آمریکا از آمال کردها باشد، نه دستمزد مالی.

۳ الف قصد دارد همراه با همسرش (که پاسپورت آلمان غربی دارد) و پسرش در تاریخ ۲۸ شهریور به عراق بازگردد. او پاسپورت عراقی (پاسپورت را هنگام صحبت همراه نداشت) با ویزای سه ماهه آلمان غربی دارد که تا تاریخ .... معتبر است. اگر ستاد علاقه مند به سنجش بیشتر و یا استخدام الف است، لطفاً اطلاع دهید. از طریق فامیل سببی الف در گگش، کیرشن زئن اوستر دوم، اگل هارتینگ نزدیک مونیخ (محل اقامت فعلیش) شماره تلفن ۲۵۸۲ ۰۸۰۹۱ می توان تماس گرفت و یا از طریق برادرش در گیسن گیرشن که قصد دارد قبل از عزیمتش از آلمان به آنجا برود.

۴ گزارشها و سه قطعه عکس الف (الف همراه با چند کرد با نفوذ) در اسرع وقت برای ستاد ارسال خواهد شد.

۵ شماره پرونده بعداً تعیین شود. تا تاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۲)

از: رئیس ۵۱۱۱۴۸۰سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

به: فوری وست پورت رونوشت فوری برای بن، مونیخ، آلمان، عادی برای تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. حساس. ردگیری

عطف به: الف وست پورت (..........)، (به استانبول مخابره می شود)، ب وست پورت (..........) (برای تمام مخاطبین ارسال نمی شود)

۱ ستاد مرکزی درباره احمد رئوف النقیب (سابقاً پرونده ۲۰۱ ۸۷۲۵۶۱ برای او تعیین شده بود) این اطلاعات را دارد.

الف: مطابق تلگرام شماره ۱۷۲۹ (...........) بغداد مورخ ۱۳ فروردین ۱۳۴۴، سازمان رسمی (جاسوسی) آلمان از نقیب به عنوان .... مأمور رابط انجمن دانشجویان کرد اروپا یاد کرده است. او فارغ التحصیل یک دبیرستان کشاورزی عراق و در سالهای ۳۸ ۱۳۳۷ در رومانی دانشجوی رشته کشاورزی عمومی بوده است.

ب: در تلگرام شماره بن (..............) مورخ ۱۰ فروردین ۱۳۴۴ همسر النقیب ادعا کرده که برای اینکه بتواند پاسپورت بگیرد و به شوهرش در آلمان بپیوندد، مجبور شده بود به همکاری با سازمان مخفی رومانی تن در دهد. نقیب فکر می کرد که همسرش هنوز با آنها همکاری می کند و با رومانیها تماسهای مکرر دارد، علیرغم اینکه همسرش عکس آن را عنوان می کند.

ج: در گزارش (..............) NIT A مورخ ۲۹ آبان ۱۳۴۷ آمده که نقیب به سفارتخانه تهران آمد تا با یک کارمند سیاسی صحبت کند. اطلاعات این سند (که آخرین سند پرونده است) تقریباً با اطلاعات مندرج در تلگرام مرجع الف .... است. به نقیب گفته شد که خط مشی رسمی این است که توافق بین نیروهای .... مقابل بهترین راه حل است هرچند که آمریکا از خواست اقلیتها طرفداری می کند. نقیب گفت می فهمد که این موضع رسمی آمریکاست و آمریکاست و رضایت کارمند سیاسی به گوش دادن به گفته خود را به هیچ عنوان حمایت سفارت آمریکا از کردهای بارزانی تعبیر نخواهد کرد.

۲ فرد مزبور به طور قطع از لحاظ عملیاتی جالب به نظر می رسد و مطابق پاراگراف ۲ تلگرام مرجع الف مأمور .... سیا با تجربه در خاورمیانه باید در جلسه تکمیلی تخلیه اطلاعات شرکت کند. آقای فرانک اندرسون که مأمور ستاد است، برای مأموریت دیگری در ۲۷ شهریور در مونیخ خواهد بود، اگر او بتواند عزیمت خود را چند روزی به تأخیر اندازد، آقای آندرسن با او ملاقات خواهد نمود. تقاضا می شود که وست پورت با او تماس بگیرد و اطمینان حاصل کند، آیا او می تواند تا حدود اول مهر در مونیخ بماند و فوراً به ستاد اطلاع دهد.

۳ نکات مورد علاقه برای تخلیه اطلاعات جداگانه ارسال می شود.

۴ بن: لطفاً اطمینان حاصل کنید که آقای جک گریرسون که از کارمندان شعبه ایران و مشغول دیدار از

آنجاست، پیامهای این قضیه را ملاحظه می کند. ستاد ترجیح می دهد که آقای گریرسون با اتمام امور خود در بن به کشور بازگردد، اما اگر النقیب بیشتر از ۱۹ شهریور در مونیخ می ماند، شاید لازم باشد که از آقای گریرسون خواسته شود که این مطلب را به دست گیرد. تقاضا می شود که او تا اتخاذ تصمیم جنب قرارگاه بن باشد.

۵ پرونده: ۲۰۱ ۸۷۲۵۶۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۹ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۳)

سری ۲۱ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: وست پورت ۴۸۶۲۸به: فوری رئیس، رونوشت بن آلمان، مونیخ، تهران، آنکارا، استانبول

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. حساس

عطف به: رئیس ۵۱۴۸۰(۱)

۱ احمد رئوف النقیب موافقت کرده که عزیمت خود را از آلمان تا ۳۱ شهریور به تأخیر اندازد، او چشم انتظار ملاقات با کارشناس خاورمیانه است و رأس ساعت ۱۰ روز ۲۷ شهریور گوش به زنگ تماس تلفنی راکزیسون خواهد بود. النقیب قصد دارد با اتومبیل از طریق یوگسلاوی، یونان و ترکیه به عراق بازگردد.

اگر وست پورت می تواند به نحوی به مأمور خاور نزدیک کمک نماید .... اطلاع دهید.

پرونده: ۲۰۱ ۸۷۲۵۶۱ تا تاریخ ۲۱ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۴)

از: رئیس ۵۱۲۲۳۲سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم به وست پورت، رونوشت با حق تقدم برای آلمان، بن، مونیخ، عادی برای تهران، آنکارا

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس

عطف به: الف وست پورت (۲)۴۸۶۱۰ ، ب رئیس (.........) ۳۱۱۴۸

۱ در ذیل احتیاجات اطلاعاتی برای استفاده در رابطه با مشارالیه (۸۷۲۵۶۱ ۲۰۱) آمده است:

الف: آیا کردهای عراقی به گروههای کرد ایرانی پشتیبانی می دهند و اگر آری، این پشتیبانی چگونه است؟ ناآرامیها در مناطق کردنشین چه تأثیراتی بر قاطبه اکراد عراق دارد؟ گزارشهای صریح و غیر کلی از مقاصد اکراد عراق برای دو سال آینده مورد توجه می باشند و در صورت امکان نوعی محاسبه از اینکه این مقاصد تا چه حد واقع بینانه می باشند، به علاوه طرحهای کردها برای کسب خودمختاری بیشتر و غیره.

ب: مایلیم فهرست و همچنین جزئیات احوال زندگی تمام سران حزب دمکرات کردستان باستثنای بارزانیها را که او بتواند تهیه کند، به دست بیاوریم.

۱– این تلگرام سند شماره (۲) می باشد.

۲– تلگرام مرجع الف سند شماره (۱) این بخش است و تلگرام مرجع ب در دست نیست.

ج: نظریات منبع درباره امکان ائتلاف جناحهای بارزانی و طالبانی به علاوه تفصیل ملاقاتهای اخیر این دو گروه در صورتی که انجام شده باشد و یک خلاصه از هرگونه کمکی که آنها احتمالاً در اختیار یکدیگر قرار می دهند.

د: تفصیلات هرگونه ارتباط همکاری احتمالی بین حزب دمکرات و گروههای شیعی عراق.

ه: گزارش تفصیلی درباره تعداد نیروهای کرد، محل استقرار اردوگاهها و اظهارنظر درباره کیفیت تسلیحات مورد استفاده آنها، به علاوه ذکر هرگونه خبر از اینکه آنها کمک خارجی دریافت می دارند و در این صورت ذکر نوع کمک.

و: حزب دمکرات یا دسته های طرفدار طالبانی از دولت خمینی کمکی دریافت می دارند، این کمک چگونه است.

ز: تفصیل همراه با ذکر شواهد این ادعاها که شورویها با تأیید ضمنی عراق به داخل ایران اسلحه می رسانند.

ح: هرگونه خبری که ممکن است او درباره کمک احتمالی عراق به گروههای عرب .... در خوزستان داشته باشد.

ط: ما همچنین به نامها به علاوه جزئیات درباره شخصیت افراد و تفصیلات درباره کمونیستهای عراقی که به کردها پناهنده شده اند، علاقه مندیم. این اعضای حزب کمونیست عراق چه دستورالعملها و کمکی از شورویها و دیگران دریافت می دارند. حزب کمونیست عراق چه کمک خاصی در اختیار کردها قرار می دهد.

ی: هرگونه جزئیاتی که منبع ممکن است درباره گروههای شیعی عراق داشته باشد، مانند نامهای رهبران، تخمین کیفیت تشکیلاتی آنها، دامنه کمکی که احتمالاً از شیعیان ایران دریافت می دارند، هرگونه

خبری که از منابع خوب شنیده باشد، درباره اینکه شیعیان نوعی کمک مادی از دولت ایران دریافت می دارند، هرگونه طرحی که آنها ممکن است برای نیل هرچه بیشتر به مقاصد خود داشته باشند و غیره.

۲ سئوالات عملیاتی ذیل نیز باید در ملاقاتهای آتی با مشارالیه در نظر گرفته شوند.

الف: وضع فعلی و مناسبات فرد مزبور با دولت عراق چگونه است. هرچند گاه یک بار وی می تواند به خارج عراق مسافرت کند و چگونه می تواند از عهده این مسافرت برآید.

ب: تا حد امکان مشارکت گذشته ادعا شده همسر مشارالیه با سازمان اطلاعات رومانی را روشن نمایید، وضع فعلی چگونه است.

ج: آیا مشارالیه اکنون با ناراضیان کرد ارتباط دارد. فهرست مفصل منابع فرد مزبور و روابطش با هرکدام را لازم داریم.

د: آخرین باری که مشارالیه با اسرائیلیها ملاقات نمود، کی بود و آیا وی قصد دارد ارتباطش را تجدید کند؟

ه : مشارالیه چه تماسهای به خصوصی با سران شیعی ایران دارد.

و: فرد مزبور تا چه اندازه ای حاضر است بر مبنای منظم با سیا ارتباط داشته باشد، بدون اینکه از جانب ما تعهدی برای حمایت سیاسی از کردها داده شود.(۱)

اسناد متفرقه سیا

۱- ادامه این سند هنوز به دست نیامده است.

سند شماره (۵)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۲۲۳۴به: فوری به وست پورت، بن رونوشت برای آلمان، مونیخ، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس

عطف به: الف وست پورت ۲۸ ( ) () ۴، ب رئیس ۱۴۸۰ ( ) ( )

۱ بابت تلاشهای زاکریسون که در تلگرام مرجع(۱) الف ذکر شده متشکریم. آقای فرانک آندرسن از طریق پرواز ۶۹ لوفت هانزا از لندن در ۲۷ شهریور ساعت ۳۵/۴ (..........) وارد مونیخ خواهد شد (مسیر مسافرت قبلاً برای مونیخ ارسال شده). همین که آندرسن با پایگاه مونیخ تماس می گیرد و برنامه اش را معین می کند، وی در رابطه با .... النقیب با وست پورت تماس خواهد گرفت.

۲ برای بن: از آمادگی عمل آقای جک گریرسون تقدیر می کنیم، با این وجود با توجه به تلگرام مرجع الف و آمادگی آندرسن تقاضا می شود، آقای گریرسون به ستاد بازگردد.

۳ پرونده: ۷۲۵۶۱ ( ) ۲۰۱ تا تاریخ ۲۱ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۶)

سری ۲۳ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: آنکارا ۴۴۶۳۱به: وست پورت رونوشت به رئیس، آلمان، بن، مونیخ، تهران

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. حساس. ردگیری

عطف به: وست پورت (۲)۴۸۶۱۰

۱ همان طور که در پاراگراف اول بند ه گزارش مرجع عنوان شده برای گزارش مذاکره با احمد رئوف النقیب لطفاً به ایرگرام (نامه هوایی) سفارت آنکارا به شماره آ ۷۰ مورخ .... مراجعه کنید.

۲ بایگانی: بعداً تعیین شود. تا تاریخ ۲۳ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۱)(۳)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: مونیخ ۴۸۶۱۹به: رئیس، برلین، پاریس، تهران، رونوشت برای آلمان، بن، رم

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. سی. آ. اسکوپ

اطلاعاتی

گزارش ذیل درباره پناهندگان کرد از یک منبع آزمایش نشده سازمان اطلاعات آلمان غربی BND

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره (۳) و تلگرام مرجع ب سند شماره (۲) می باشد.

۲- این تلگرام سند شماره (۳) می باشد.

۳- اسناد متفرقه ای که به فعالیتهای "سیا" در رابطه با کردستان مربوط می شوند در این بخش جای گرفته اند

می باشد، که خبر را در اوائل این ماه به دست آورد. در عین حالی که خبر مورد علاقه مخاطبین می باشد فکر می کنیم که خبر ضعیفتر از آن است که انتشار به شکل (گزارش) اطلاعاتی داشته باشد.

۱ در چند روز گذشته پناهندگان کرد با تعداد فزونی یابنده ای راهی برلین غربی شده اند، چون در آنجا یک سازمان تبعیدیان برای کمک به آنها وجود دارد. پناهندگان برای رسیدن به برلین غربی از دو مسیر استفاده می کنند:

از رم به پراگ و برلین شرقی

از طریق یوگسلاوی، مجارستان، چکسلواکی، و برلین شرقی (برای نرفتن به اتریش).

پناهندگان اوراق مسافرت معتبر ایرانی دارند.

۲ کردهای اهل عراق، ایران، سوریه و ترکیه قرار است در هفته دوم ۲۳ ۱۹ شهریور در پاریس تجمع کنند، تا روی یک اقدام دراز مدت هماهنگ توافق یابند.

۳ توضیح تحلیلی سازمان اطلاعات آلمان غربی در ذیل می آید: این حرکت کردها باید با توجه به شورش محدود کردها در ایران که فعلاً سرکوب شده در نظر گرفته شود. سایر خبرهای اطلاعاتی در همین ضمن، خبر این حرکات و راههای مورد استفاده را تأیید کرده اند. شواهد هرچه بیشتری به چشم می خورد دال بر اینکه یک تهاجم وسیع تبلیغاتی کردی در کشورهای اروپایی به اجرا در خواهد آمد. ما انتظار داریم که سایر گروههای چپ ایرانی در اروپا در این مبارزه به کردها بپیوندند. این گروههای دیگر که عمدتاً جهت گیری مارکسیستی دارند حمایت خود را از خواست خودمختاری قومی برای اقلیتهای ایران اعلام کرده اند. این گروهها می خواهند در قبال سرکوب افزایش یافته تمام نیروهای غیردینی میانه و چپ در ایران از تحولات کردی اخیر برای شهرت بیشتر خود، استفاده کنند.

آن سازمان تبعیدیان کرد که در برلین مستقر است و در فوق به آن اشاره شد احتمالاً اتحادیه ....(۱)

سند شماره (۲)

سری ۲۴ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۲۱۹به: رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی ات. ال. دبلیو. شل (۲)کیو. آر. بولستر

عطف به: رئیس ۷۳( ) ( )۵۱(۳)

۱ ما به خاطر نمی آوریم گزارش اطلاعاتی درباره کمک مادی شوروی به کردهای ایران که در پاراگراف شش تلگرام مرجع به آن اشاره شده، دیده باشیم. تقاضا می شود که نشانی چنین گزارشهایی را برای ما مشخص نمائید یا اگر که گزارش تاکنون فرستاده نشده، آن را مخابره کنید.

۲ واضح است که گزارشهایی از این کمک که باورکردنی باشند مطلوبترین گزارشها برای استفاده با اس. دی. پلاد / ا(۴) خواهند بود. اگر قریباً با او ملاقاتی در میان نخواهد بود، این مطلب را می توان (به شرط

۱- دنباله سند هنوز به دست نیامده است.
۲- ال. دبلیو. شل عنوانی است که کلاً به عملیات مخفی در ارتباط با وسایل ارتباط جمعی جهانی مربوط می شود.
۳- این تلگرام مرجع هنوز به دست نیامده است.
۴- اس. دی. پلاد / ا نام رمز امیر انتظام معاون نخست وزیر دولت موقت بوده است.

اینکه به جایی نسبت داده شود) با اس. دی. ارن/ا. اس. دی. کوئیک / ا(۱) اس. دی. ترامپ /ا (۲)استفاده نمود.

۳ بدون پرونده. تا تاریخ ۲۴ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۳)

سری ۲۸ شهریور ۵۸ اعضاء

از: استانبول ۳۳۰۶۵به: با حق تقدم رئیس، آنکارا، استکهلم رونوشت برای تهران

هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است.

۱ این پایگاه از ستاد مرکزی و مخاطبین تقاضا دارد، هرگونه خبری درباره تأسیس یک انجمن کردی

در این اواخر به عنوان سخنگوی جنبشهای جدایی طلب کرد در ترکیه .... و ایران دارند ارسال

نمایند.

این پایگاه فعلاً مشغول تهیه یک گزارش اطلاعاتی درباره .... به این انجمن است و از ارسال

اطلاعات در اسرع وقت تقدیر خواهیم کرد.

۲ بدون پرونده: تا تاریخ ۲۸ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۴)

سری ۲۸ شهریور ۵۸ اعضاء

از: استکهلم ۲۶۱۸۴به: با حق تقدم به استانبول رونوشت برای آنکارا، تهران، رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: استانبول ۳۳۰۶۵(۳)

۱ متأسفیم که هیچ خبری از برقراری یک انجمن کردی در استکهلم نداریم. در .... بعدی با سازمان اطلاعاتی همکار(۴) تحقیق خواهد شد، اما جواب آن به موقع برای .... شما نخواهد شد.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۲۸ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

۱- تا آنجائی که اطلاع داریم این دو جاسوس با چند تن از مقامات دولت موقت آشنایی نزدیک داشته اند و تا حدی با نفوذ بوده اند.

۲- اس. دی. ترامپ /ا که نامش در یکی از اسناد جاسوسان خبرنگار هم ذکر شده خبرنگار فرانس پرس بوده و در رابطه با اسناد لانه جاسوسی محاکمه و اعدام شده است. توضیح: در پاراگراف ۲ پیشنهاد شده که اخبار مربوط به این موضوع در جلسات تبادل اطلاعات با دولت موقت استفاده شود وگرنه می توان آنها را به چند جاسوس با نفوذ در دولت یا خبرگزاریها داد.

۳- این تلگرام سند شماره (۲) این بخش است.

۴- منظور سازمان اطلاعاتی سوئد است.

سری

سند شماره (۵)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۰۴۸به: با حق تقدم استانبول، آنکارا، استکهلم رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: استانبول (۱)۳۳۰۶۵

۱ هرچند که ما درباره موجودیت یک انجمن کردی در استکهلم تردیدی نداریم، ولی ستاد هیچ

خبری از چنین انجمنی ندارد.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۲۸ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

طرحها و مقاصد دانشجویان فدایی و چریک برای ایجاد یک حزب فداییان

سند شماره (۶)

سری ۶ مهر ۵۸ تلگرام غیر فوری

از: واشنگتن ۵۲۲۷۵۹به: تهران

موضوع: هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. طرحها و مقاصد دانشجویان فدایی و چریک

برای ایجاد یک حزب فداییان

۱ متن ذیل در تاریخ ۳ مهر از اس. دی. پارتنر /۱ گرفته شد. لطفاً قرارگاه نظر خود را ابراز دارد.

طی گردهمایی ناسیونالیستهای کرد، دانشجویان (طرفدار) چریکها و فداییان مخالف رژیم آیت اللّه

خمینی، این دانشجویان اتفاق نظر یافتند که قدرت و مشارکت خود را در دولت جدید ایران از دست

داده اند علیرغم اینکه آنها در سرنگونی شاه نقش بزرگی داشتند، علت هم این بوده که آنها دارای هیچ

وسیله واقعی پایگاه قدرت سیاسی نبودند، تا پس از اتمام کار فیزیکی برکناری شاه، حق رأی آنها در دولت جدید تضمین گردد. بنابراین، فداییان به این نتیجه رسیده اند که مقدمترین کار ایجاد یک حزب سیاسی تحت مقررات رسمی دولت ایران است.

رهبری فعلی حزب با اشعار به اینکه این حزب در اوضاع فعلی ایران جنجال برانگیز خواهد بود، ضمن آنکه قصد دارد افراد صف اول مختلفی در ایران داشته باشد، خارج از کشور خواهد بود و چنان که فعلاً قصد دارند پایگاهش در ایالات متحده در ناحیه واشنگتن. دی سی خواهد بود.

۲ پرونده: ۹۶۲۵۳۹ ۲۰۱ تا تاریخ ۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۷)

.... در پارلمان براساس حزبی تشکیل خواهد شد و کاملاً محتمل است که دانشجویان بخواهند ....

۲ اشاره تلگرام مرجع(۲) به دانشجویان چریک و فدایی ظاهراً یک اشتباه بوده، چونکه این دو عنوان

۱- تلگرام استانبول ۳۳۰۶۵ سند شماره ۲ این بخش می باشد.

۲- منظور سند شماره (۵) این بخش است. توضیح: این سند از درون دستگاه پودرکنی بیرون کشیده شده و به این لحاظ تنها پاره ای از آن به دست آمده و موجب شده در ترجمه نقطه چین گذاشته شود. متن آن به احتمال قوی از طرف قرارگاه تهران ارسال شده است.

اجزائی از نام یک سازمان واحد یعنی چریکهای فدایی خلق می باشند. آیا اس. دی. پارتنر /ا فقط به یک سازمان اشاره داشت یا اینکه می خواسته مجاهدین خلق را که جهت گیری اسلامی دارند نیز مشمول آن کند؟ ما تاکنون خبری از ارتباطات چشمگیر بین ناسیونالیستهای کرد و فداییان نشنیده ایم.

۳ ....

سند شماره (۸)

سری ۶ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۳۴۸۷به: آنکارا، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. آر. تی. وینر(۱)

۱ ستاد مرکزی در حال حاضر به دنبال اطلاعات بیشتر درباره حمایتهای احتمالی از اقلیتهای کرد و سایر اقلیتهای ایران که خواستار خودمختاری و استقلال هستند، می باشد. ما در فکر احتمال بهره برداری از این گونه حمایتها هستیم. به هر صورت، از آنجایی که این وضع قطعاً حکم یک شمشیر دولبه دارد، از قرارگاهها تقاضا می کنیم که نظریات و آراء خود را اظهار نمایند.

برای اطلاع شما: مبنای خط مشی ما در عنوان دخالت شوروی در امور سایر کشورها قرار دارد، و هیچ

.... مصوبه ریاست جمهوری لزومی نخواهد داشت.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۶ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

سند شماره (۹)(۲)

.... در تلاش برای پیشبرد منافع گوناگون آمریکا در اینجا خصوصاً در زمینه جمع آوری

اطلاعات می توان از .... کردها یا سایر اقلیتها به نحو پرثمری استفاده کرد. لبه دیگر تیغ از نظر ما در

۱- آر. تی. وینر مانند ال. دبلیو. شل از مشخصه های یکی از انواع اسناد مربوط به عملیات مخفی است ولی از جزئیات تفاوت این دو فعلاً- اطلاع نداریم. توضیح: برای هریک از فعالیتهای عملیات مخفی یک عنوان و عبارت کوتاه تعیین شده که جهت کلی فعالیت را نشان می دهد و حکم یک مجوز برای کارهای مختلف در آن رابطه مثل جمع آوری اطلاعات و غیره می باشد. این عناوین از طرف ستاد مرکزی سیا به واحدها و غالباً موقعی داده می شود که رئیس جمهوری آمریکا در اجرای سیاستهای خود مثل تضعیف وجهه یک کشور می خواهد از شبکه عوامل عملیات مخفی سیا استفاده کند. در این موارد ریاست جمهوری موضوعی را تصویب می کند و به ریاست سیا می دهد. آنگاه ستاد مرکزی مصوبه ریاست جمهوری را ضمن فورموله کردن در قالب یک عنوان کلی به واحدهای مربوطه می دهد تا عمل کنند. در این سند ستاد مرکزی سیا در رابطه با عنوان ذکر شده از واحدهای خود خواسته اطلاعات جمع آوری کنند معهذا تصریح کرده که ".......... مصوبه ریاست جمهوری مورد لزوم نخواهد بود. یعنی لازم نیست عملاً در رابطه با عوامل شبکه کاری صورت گیرد و رئیس جمهور اقدامی را خواستار نشده بلکه مجرد جمع آوری اطلاعات فعلاً کفایت می کند.

۲- این سند نیز از درون دستگاه پودرکنی بیرون آمده و به صورت پاره است. متن آن مربوط به سند شماره ۷ است. چنان که در آن سند اشاره به "وضعی که حکم تیغ دو لبه دارد" شده بود ظاهراً برای قرارگاه تهران به اندازه کافی مبهم بوده تا توضیح این مطلب را درخواست کند و سند حاضر بخشی از توضیحی است که برای سند شماره (۷) از مرکز سیا (رئیس) ارسال شده است.

اینجا این است که بسیاری شاید اکثر ایرانیان تمایل دارند به اینکه ابرقدرتها را سروته یک کرباس ببینند و صاحبان این طرز فکر تصور خواهند کرد که روسها هر کاری که می کنند، ما هم باید در کاری به همان اندازه .... دست داشته باشیم. به این دلیل گمان می کنیم که مؤثرترین استفاده .... از کمک به .... تجزیه طلبان قومی مستلزم .... دادن اطلاعات به مقامات مربوطه باشد.

سند شماره (۱۰)

سری ۹ مهر ۵۸ اعضاء

از: آنکارا ۴۴۸۰۲به: رئیس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. آر. تی. وینر

عطف به: الف رئیس ۵۲۳۴۸۷، ب تهران (۱)۵۴۳۵۵

۱ قرارگاه فکر می کند که هرگونه تلاشی در جهت عملیات مخفی برای .... شورویها با اقلیتهای کرد ایران یا از آن هم بیشتر ترکیه باید مبتنی بر شواهد قابل تقویت باشد، تا قابل قبول گردد. در غیر این صورت تلاش ما ممکن است که فقط به افزایش این ظن .... که دولت آمریکا در این ناحیه دخالت دارد، کمک کند و ممکن است در این کشمکش عاقبت بازنده شویم. تا به امروز قرارگاه هیچ خبری به دست نیاورده که در .... زمینه عملیات مخفی قابل استفاده باشد. آخرین خبر از تأمین اسلحه برای کردهای ترکیه از جانب ای. ایکس. پرامیس /۱ بوده که به تازگی از .... شرق ترکیه بازگشته است. وی در آنجا با افسران ارشد .... ترکیه صحبت کرده است. به گفته این منابع تفنگهای روسی .... از طریق دریای سیاه به ناحیه ترابوزان قاچاق می شوند .... نوع خبریست که می تواند .... تأثیر داشته باشد ....

۲ .... تا تاریخ ۹ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماماً سری

سیاست رژیم عراق در مورد مسئله کردها

سری

سند شماره (۱۱)

طبقه بندی گزارش: سری

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده.

کشور: عراق

منبع: یک سازمان رسمی اسرائیلی «از چند منبع که عموماً قابل اطمینانند»

موضوع: سیاست رژیم عراق در مورد مسئله کردها (تاریخ خبر: اواخر مرداد اواسط مهر ۱۳۵۸)

۱ در اواخر مرداد ۱۳۵۸، رژیم عراق شروع به اجرای عملیات نظامی علیه شورشیان کرد، در کردستان نمود. واحدهای عراقی از پشتیبانی هوایی برخوردار بودند. در اواسط مهر، این عملیات تقلیل یافت، اما فعالیتهای امنیتی معمول در منطقه ادامه داشت.

۲ در همان زمان، رژیم عراق چندین ژست حسن نیت از خود نشان داد. کردهایی که پس از

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۷ این بخش و تلگرام مرجع ب هنوز در دست نیست.

موافقتنامه اسفند ۱۳۵۳ با ایران به مناطق مرکزی و جنوبی عراق تبعید شده بودند، اجازه یافتند به منطقه شمال بازگردند. در مرداد ۱۳۵۸ کردهای تبعیدی که عمدتاً مقیم ایران بودند، تحت یک فرمان عفوی که رژیم عراق اعلام کرد اجازه بازگشت به .... یافتند.

۳ (توضیح سازمان اسرائیلی: اگرچه علی الظاهر .... مذکور در فوق متناقض به نظر می آیند، ولی در واقع دو روی یک سکه می باشند، هردوی آنها به قصد حل مسئله کردها و اعاده آرامش در منطقه آنهاست. چندین نظر در تأثیر بر سیاست دولت عراق در مورد این مسئله .... × اولاً اینکه سیاست مربوط به کردستان را تمایل رئیس جمهور عراق، صدام حسین برای کاهش تشنج در کشور به دنبال اعدامها و بازداشتهای مخالفینش تعیین می کند. ثانیاً اینکه تمایلی به انجام دادن کاری درباره اخیر .... فعالیت نظامی کردها وجود دارد. کردهایی که به دنبال نبردهای خود در ایران با قوای دولتی از هنگام .... ۱۳۵۸ از آنجا به عراق می گریزند شاید به این افزایش کمک کرده باشند. ثالثا دردسر اسکان مجدد در مناطق کوهستانی که .... متعاقب خاتمه شورش در اسفند ۱۳۵۳ آن مناطق را ترک کردند، ظاهراً مصادر امر را به این نتیجه رسانده که فقط خود کردها می توانند در دهات دوردست کردستان مجدداً اسکان یابند.)

۴ به دست آمده در: اسرائیل، تل آویو، (۷ آبان ۱۳۵۸) شماره از حوزه فعالیت (؟؟؟ ۲ NFV -)

۵ انتشار از حوزه فعالیت: سفارتخانه در تل آویو. فرستاده شد به عمان، بیروت، ....، تهران، اسلام آباد، جده، کراچی، کویت، منامه، دهلی نو، ....

سند شماره (۱۲)

از: رئیس ۵۴۵۷۶۷سری ۱۲ آبان ۵۸ اعضاء

به: تل آویو، رونوشت برای عمان، بیروت، قاهره، دمشق، کراچی، کویت، اسلام آباد، دهلی نو و منامه

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

اطلاعات کشور بیگانه زی. آر. واهو

عطف به: تل آویو ۳۰۰۳۱ (۴ ؟ ۲۳ NFV)

۱ قصد نداریم تلگرام مرجع را انتشار دهیم، چون گزارش فاقد خبرهای جدید به حد مورد علاقه است. ستاد با تحلیل اسرائیلیها موافق است که رژیم فعلی عراق قویاً طرفدار متد حکومتی نشان دادن در باغ سبز می باشد. معهذا، در این مورد، ستاد هیچ .... ندارد که در مردادماه فعالیت نظامی علیه شورشیان کرد افزایش پیدا کرد. (فقط برای اطلاع قرارگاه: این .... گزارش یک منبع حساس که معمولاً تا حدی قابل اطمینان است .... چنین افزایش فعالیت نظامی عراق است) پاراگراف یک اگر خبرهای دقیقتری در تأیید این ادعا که چنین افزایش فعالیت نظامی واقعاً روی داده داشت، می توانست بیشتر مورد توجه قرار بگیرد. خبر مندرج در پاراگراف دو درباره اسکان مجدد چیز آشکاری است و این موضوع در گزارش بخش حفاظت منافع (آمریکا در) بغداد مطرح شده که آن هم این شیوه را برای آرام نگاه داشتن کردهای عراقی وصف کرده، مطرح شده است.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۱۰ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

سری

تحولات در امور کردها

سند شماره (۱۳)

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان و غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکارسری

کشور: عراق، ایران

منبع: یک سازمان رسمی انگلیس از «یک منبع جدید که از تعدادی مسافر کرد به انگلیس نقل قول کرده است»

موضوع: تحولات در امور کردها (تاریخ اطلاعات: مهر ۱۳۵۸)

۱ یک کرد که در میان کردهای مسافر به بریتانیا از آشنایان خوبی برخوردار است، در اواخر اکتبر ۱۹۷۹ (اوائل آبان ۱۳۵۸) گفته که بین مسعود بارزانی و برادرش ادریس بارزانی شکاف به وجود آمده است. مسعود اظهار داشته است که کردهای عراق و ایران باید تلاشهای خود را هماهنگ کنند، تا از دولتین ایران و عراق خودمختاری بگیرند. او گفته که کردها با همکاری با یکی از این دولتها علیه دیگری چیزی عایدشان نمی شود و فکر می کند کردهای ایران و عراق متحداً می توانند یک واحد مستقل ایجاد کنند، که تحت تسلط هیچ یک از دو دولت نباشد.

۲ به گفته این کرد، ادریس بارزانی احساس می کند که با همکاری نزدیک با آیت اللّه روح اللّه خمینی در ایران بهتر می توان به آمال کردها خدمت کرد. تا این مرحله ادریس یک رابطه نزدیک کاری با خمینی که برای استفاده از کردها به عنوان سلاحی در مقابل عراقیها .... است برقرار کرده است، (نظریه منبع انگلیسی: شکاف بین مسعود و ادریس قلابی است و به دلایل تاکتیکی ایجاد شده تا به کردهای عراق امکان یک پناهگاه در ایران برای موقع لزوم بدهد. به عوض ادریس، مسعود از پشتیبانی جنگجویان کرد برخوردار است).

۳ این کرد گفت که دکتر محمود عثمان که یک گروه منشعب حزب دمکرات کردستان را پس از موافقتنامه ۱۹۷۵ الجزیره تشکیل داده بود، خود با دولت عراق صلح کرده بود. او و هزار و یکصد و سی تن از پیروانش در ماه مهر در بغداد بودند. آنها سعی نموده بودند که با اسلحه خود از ایران خارج شوند، اما قبل از خروج توسط افراد جلال طالبانی خلع سلاح شده بودند.

۴ این کرد همچنین افزود که حزب دمکرات دیگر از کشورهای غربی انتظار کمک ندارد. این حزب امیدهایش به اتحاد شوروی است. شورویها با نمایندگان کردها در آلمان غربی تماس گرفته بودند.

۵ به دست آمده در: انگلستان، لندن (۷ آبان ۱۳۵۸) شماره از حوزه فعالیت OEL ۷۴۳۵۷

۶ انتشار از حوزه فعالیت: سفارتخانه لندن و به عمان، بیروت، قاهره، دمشق، جده، کویت، تهران، تل آویو فرستاده شد.

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس اطلاعات تحت نظر تهیه کننده است. خبر از کشور بیگانه تا تاریخ ۸ آبان ۱۳۵۸ در بایگانی ضبط شود. تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا می باشند.

ص: ۹۵

سند شماره (۱۴)(۱)

سری ۸ آبان ۵۸ اطلاعاتی

از: لندن ۱۹۱۰۲

به: رئیس رونوشت برای عمان، بیروت، قاهره، دمشق، جده، .... ریاض، تهران، تل آویو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

خبر کشور بیگانه اطلاعاتی زی. آر. واهو

جزئیات تکمیلی: زی. آر. واهو برای مرور در اداره (امور ایران م)

سازمان اطلاعاتی انگلستان از .... با کنترلهای حساس برای منبع ....

شماره گزارش از حوزه فعالیت: OEL ۷۴۳۵۷. به رابط سازمان اطلاعاتی همکار داده نشود. بدون

نام برای ثبت در فهرست بایگانی .... تا تاریخ ۸ آبان ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

فعالیت کردهای عراق

سند شماره (۱۵)

طبقه بندی گزارش: سری

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای

مشاوران یا مشاوران پیمانکار.

منبع: یک سازمان رسمی اسرائیلی از منبعی که گفته اند «نزدیک به محافل دولتی عراق است، قابلیت

اطمینان به وی سنجیده نشده است».

کشور: عراق، ایران

موضوع: فعالیت کردهای عراق (تاریخ اطلاعات: اوائل مهر ۱۳۵۸)

۱ هر هفته دولت عراق از طریق قبایل کرد سورژیل که حکم «سواره نظام» دولت عراق را دارند، کمکهای نظامی و غیره برای کردهای ایران ارسال می کند. (توضیح سازمان اسرائیلی: اینها یعنی آن سواره نظام، واحدهای مسلح اکرادی هستند که بغداد آنها را تحریک نموده است) کردهایی که در ایران مجروح می شوند، توسط دولت عراق به بیمارستانهای نظامی و غیرنظامی در شمال عراق خصوصاً ناحیه سلیمانیه انتقال داده می شوند. بیمارستانهای نظامی و غیر نظامی نواحی رشدار و رانیه مملو از مجروحین سوختگی است. دولت عراق همچنین به کردهای عراق اجازه می دهد، که اسلحه گرفته و سپس به ایران بروند تا علیه رژیم رهبر ایران آیت اللّه خمینی بجنگند. هر کردی در عراق می تواند به جنگ در ایران بپیوندد، به شرط اینکه مقامات عراقی را در جریان قرار دهد. مقامات رسمی نیز پس از دریافت اسلحه می توانند به ایران بروند. (توضیح سازمان اسرائیلی: این گفته به نظر اغراق آمیز می آید.)

۲ به خانواده های کرد ایرانی اجازه داده شده که وارد عراق شوند. دولت عراق در نواحی حلبچه و پنجوین امکاناتی مانند اردوگاههای ویژه دارای بیمارستانهای کوچک برپا کرده است. به آنها هر روز پول و غذا داده می شود. تمام اعضای رهبری بارزانیها که اخیراً به عراق بازگشتند از کمک دولت عراق برخوردار شدند. به آنها خانه هایی در بخش المنصور بغداد، اتومبیل شخصی و مبلغی پول داده شد. انتخاب شهر محل اقامت نیز به خودشان واگذار شد.

۱- این سند جزئیات فنی مربوط به سند شماره ۱۳ می باشد.

۳ فعالیت افراد جلال طالبانی در نواحی شمالی اکنون کاملاً متوقف شده، چون تمام مردان مسلح همراه کردهای ایران مشغول فعالیت علیه رژیم خمینی می باشند. مذاکرات بین دولت عراق و دبیرکل حزب دموکرات کردستان ایران عبدالرحمن قاسملو با موفقیت انجام شد. قاسملو با افراد طالبانی همکاری نمود.

۴ به دست آمده در: اسرائیل، تل آویو (۱۰ آبان ۱۳۵۸ شماره از حوزه عملیاتی ۲۳۹۷ NEV).

۵ حوزه انتشار: سفارتخانه تل آویو. فرستاده شد به تهران، عمان، بیروت، قاهره، اسلام آباد، جده، کراچی، کویت، منامه، دهلی نو.

تا تاریخ ۱۰ آبان ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

محل کنونی تیمسار عزیزاللّه پالیزبان

سند شماره (۱۶)

طبقه بندی گزارش: سری

۷۹ ۱۹۲۶۸/۳۱۵ TDFIRDBتوزیع: ۱۱ آبان ۱۳۵۸

این یک گزارش خبری است که مورد سنجش نهایی اطلاعاتی قرار نگرفته است.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

کشور: ایران

منبع: یک سازمان رسمی اسرائیل (تاریخ اطلاعات: اواخر مرداد شهریور)

موضوع: محل کنونی رئیس پیشین .... تیمسار عزیزاللّه پالیزبان

۱ رئیس پیشین رکن ۲ نیروهای مسلح ایران تیمسار عزیزاللّه .... پالیزبان در اواخر شهریور

۱۳۵۸ از ایران به ایتالیا رفت و فعلاً در آنجا زندگی می کند. پسر وی .... پالیزبان نیز همراه همسر و دو فرزندش در ایتالیا اقامت دارد. آنها پاسپورت ایرانی دارند. یک برادر و یک خواهر .... اخیراً به آمریکا رفته اند. تیمسار پالیزبان تا پیش از عزیمتش از ایران اکثر اوقات خود را در ناحیه...... گذرانده بود.

(توضیح ستاد: گزارش TDFIRDB ۰۴/۳۱۵ مورخ .... اسفند ۱۳۵۷ از یک منبع عموماً قابل اطمینان نقل می کرد که پس از انقلاب تیمسار پالیزبان از دستگیری توسط «کمیته» آیت اللّه روح اللّه خمینی گریخته و مردان قبیله ای کرد او را مخفی داشته اند. از آن هنگام شایعات متناوبی شنیده شده که تیمسار پالیزبان مشغول تشکیل یک نیروی چریکی کرد به قصد سرنگونی دولت اسلامی است.)

۲ به دست آمده در: اسرائیل، تل آویو (۹ آبان ۱۳۵۸)

۳ انتشار از حوزه فعالیت: سفارتخانه تل آویو: فرستاده شد به تهران، رم، پاریس، لندن.

طبقه بندی گزارش سری هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده است.

بازگشت کردهای عراقی جابه جا شده به موطن اصلی خود در شمال عراق

ص: ۹۷

سند شماره (۱۷)

طبقه بندی گزارش: سری

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس اطلاعات تحت نظر تهیه کننده

کشور: عراق

(تاریخ خبر: اوائل آبان ۱۳۵۸)

منبع: یک بازرگان عرب خوش موقعیت که در بین شخصیتهای سیاسی و نظامی عراق رابطهای تأیید شده ای دارد. حد اطمینان به گزارشهای وی تعیین نشده است.

موضوع: بازگشت کردهای عراقی جابه جا شده به موطن اصلی خود در شمال عراق

۱ در خلال اواخر تابستان ۱۳۵۸ طی یک مبارزه دولت عراق به قصد خنثی سازی جنبش خودمختاری کردها، ۰۰۰/۱۰ کرد عراقی که چند سال گذشته را در مناطقی واقع در جنوب عراق، .... بغداد، حله، بصره، عماره و کربلا به زور اسکان داده شده بودند، به محل اصلی سکونت خود در شمال عراق بازگردانده شدند. در اینجا، دولت بعثی خانه هایی (در بعضی موارد خانه های خودشان را که پس از جابجایی اولشان متروک مانده اند و همچنین اعانه غذایی و مالی) در اختیارشان می گذارد تا آنها را تا هنگامی که به راحتی اسکان نیافته اند، قادر به گذران زندگی کند.

۲ دولت مرکزی بعث عراق، با این تدبیر آشتی جویانه ای که .... اقلیت کرد خود .... قصد دارد، کردهای مبارز را به حمایت از دولت صدام حسین در هرگونه دعوای آتی با ایران وادارد (اظهار نظر حوزه فعالیت: رجوع کنید به گزارش ۷۹ ۱۷ ؟؟ ۱۷/۳۱۵ TDFIRDBاز همین منبع که درباره جابجایی محل سکونت تقریباً .... هزار پناهنده کرد ایرانی در عراق بود که از آنها نیز به عنوان یک

نیروی شبه نظامی در خصومتهایی که آخرالامر با دولت ایران در خواهد گرفت، استفاده شود.

۳ به دست آمده در: (۷ آبان ۱۳۵۸)

۴ حوزه انتشار: فرستاده شد به عمان، بیروت، قاهره، دمشق، اورشلیم، جده، کویت، تهران.

طبقه بندی گزارش: سری

هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار ....

تا تاریخ ۸ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود .... تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا می باشند.

سند شماره (۱۸)(۱)

سری ۸ آبان ۵۸ اطلاعاتی

از: عمان ۴۸۱۹۳ (به کفالت شوئلکه)

به: رئیس رونوشت، بیروت، قاهره، دمشق، اورشلیم، جده، کویت، تل آویو، ریاض، تهران،پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اطلاعاتی

جزئیات تکمیلی: زی. آر. واهو برای مرور ستاد. بدون اقدام عملیاتی.

منبع: سی. یو. میرث /۱ (هویتی که به ستاد اعلام شد) (یک جانبه).

شماره از حوزه فعالیت ۲۴۹۴۲ .... N. داشل به دست آورده

به رابط سازمان اطلاعاتی همکار داده نشود.

توسط (مأمور شماره) ۰۳۷۶۵۰ طبقه بندی شده.

هدف: اس ا آ شماره پرونده بعداً تعیین شود. لندن برای کیلتایگر. پاریس برای پرستراو و ....

بایگانی: ۳۰۱۳۰۲۷

سند شماره (۱۹)

تاریخ: ۱۹ مهر ۵۸ اعضاءسری

از: تهرانبه: رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

اس. دی. بلید(۲)

۱ در پیام مخفی نویس که اس. دی. بلید /۱ در ۱۸ مهر انداخت، اس. دی. بلید /۱ گزارش داد که نیروی زمینی ایران در نظر دارد اقدامات «قاطع» و «جدی» علیه شورشیان کرد در غرب ایران به عمل آورد.

مطبوعات نیز تهدیداتی به همین مضمون درج کرده اند. قرار است طرحهای مربوطه در هفته آینده به اجرا درآیند. مابقی پیام گزارش حمله ۱۷ مهر علیه نیروهای پاسداران از طرف کردها و دیدار چمران وزیر دفاع از کردستان به دنبال این حمله بود، که تمام آنها به طور مفصل در وسایل ارتباط جمعی محلی گزارش شده است.

۲ پرونده (..............) ۲۰۱ ۸۷۳ تا تاریخ ۱۹ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً سری

توجه تیمسار مبصر به مخالفین تبعیدی منجمله یک رهبر کرد که ارتش کوچک دارد

۱- این سند جزئیات فنی سند شماره ۱۷ را شرح می دهد.

۲- اس. دی. بلید یکی از جاسوسان سیا در ستاد نیروی زمینی به نام سرهنگ رضوی می باشد. نامبرده بلافاصله پس از اشغال لانه جاسوسی از کشور گریخت. این سند از نوار تایپ به جای مانده در قرارگاه سیا در تهران پیاده شده و چون هنوز به اتاق مخابرات نرفته بود شماره و تاریخ نخورده است.

سند شماره (۲۰)

طبقه بندی گزارش: سری

TDFIRDB ۱۹۰۹۵/۳۱۵/۷۹ توزیع: ۱۱ آبان ۱۳۵۸

این یک گزارش خبری است که از لحاظ اطلاعاتی مورد سنجش نهائی قرار نگرفته است.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران و یا مشاوران پیمانکار پخش منحصراً برای مخاطبینی که نامشان در پاراگراف آخر فهرست شده.

کشور: ایران

(تاریخ خبر: مهر ۱۳۵۸)

منبع: یک مقام پیشین ایرانی که قابلیت اطمینان به وی معین نگردیده. او به اخبار ذیل دسترسی خوبی داشت.

موضوع: توجه تیمسار مبصر به مخالفین تبعیدی منجمله یک رهبر کرد که ارتش کوچک دارد

۱ در روز جمعه ۲۷ مهر ۱۳۵۸ تیمسار منوچهر هاشمی، رئیس پیشین بخش ضد اطلاعات سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) که اینک منحل شده است، تیمسار عزت افشایی رئیس پیشین ساواک استان آذربایجان غربی و سایر مأموران سابق ساواک با تیمسار محسن مبصر رئیس سابق پلیس کشوری ایران در لندن ملاقات داشتند. تیمسار مبصر درباره ضرورت تشکیل جنبش برای مقابله با دولت اسلامی جدید ایران صحبت نمود، که از تشکل ایرانیان مقیم خارج به وجود بیاید. او فکر می کند که طرفداران شاپور بختیار نخست وزیر سابق ایران تشکل کافی برای ایجاد یک جنبش پایدار را ندارند و این جنبش جدید باید تمام افسران و ایرانیان شناخته شده مقیم لندن را متشکل کند. (توضیح ستاد: اخباری که از

گزارش دیگر موجود است حاکی از آنند که مبصر در حمایت از بختیار فعال بوده است).

۲ تیمسار مبصر به آن گروه کوچک گفت که رهبر جافها که یک قبیله بزرگ کرد می باشند، اخیراً دیداری از لندن داشته و با تیمسار مبصر ملاقات نموده است. (توضیح منبع: این رهبر کرد با بختیار نیز تماس داشته است). این رهبر کرد یک ارتش کوچک ۱۵۰۰ نفره دارد، که مجهز به مسلسل و تفنگهایی می باشد که در مرز ایران و عراق استقرار دارند. او به حمایت مالی احتیاج ندارد، اما محتاج متخصصین نظامی حداقل به تعداد دو یا سه افسر که بتوانند ارتش او را تعلیم دهند، می باشد. این رهبر کرد .... برای تعلیم افسران و بستگانش در عراق چون او قویاً توسط دولت عراق حمایت می شود. تیمسار مبصر در فکر اعزام سرهنگ حسن شاملو که چترباز و فرمانده سابق یک گروه ضدتروریست در نیروهای زمینی بوده است، تا یکی از مربیان باشد. سرهنگ شاملو یک افسر ایرانی است که اخیراً از ایران به لندن رفت. (اظهارنظر منبع: سرهنگ شاملو، به دلیل اینکه به سهولت توانست ایران را ترک کند، مظنون به همکاری با رژیم جدید است. او تنها پس از آنکه از مظنونیت به همکاری با نیروهای آیت اللّه خمینی تبرئه گردد، به آن رهبر کرد معرفی خواهد شد).

۳ به دلیل احتیاجی که اخیراً به وحدت کردها پیش آمده، این رهبر کرد ناچار شد به حزب دمکرات کردستان به پیوندد. با این وجود او درخواست کرده که خود رهبر جنبش کردها شود و حزب دمکرات به او به پیوندد. او همچنین درخواست کرده که یک سازمان جدید اطلاعاتی در لندن تشکیل شود، تا برای

مقابله با دولت اسلامی اطلاعات گرد آورد. او تصور می کند پس از آنکه ارتش وی تعلیم یافت و او اطلاعات کافی برای شروع یک حمله علیه رژیم خمینی گرفت، باید یک حمله همزمان در سرتاسر ایران یا حداقل در چند استان صورت پذیرد. (توضیح منبع: تیمسار مبصر فکر می کند که این رهبر کرد سعی دارد با اقدام به کسب حمایت یک دولت غربی نقش ملامصطفی بارزانی را ایفا کند).

۴ انتشار از حوزه فعالیت: فرستاده شد به لندن، تهران، پاریس، آنکارا، استانبول.

۵ انتشار از واشنگتن:

به وزارت خارجه منحصراً برای مدیر اطلاعات و تحقیقات، به سازمان اطلاعات دفاعی منحصراً برای مدیر سازمان اطلاعات دفاعی

طبقه بندی گزارش: سری هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود .... تمام اجزاء گزارش طبقه بندی و قیود کل سند را دارا می باشند.

سند شماره (۲۱)(۱)

به کلی سری اومبرا ۱۱ آبان ۱۳۵۸ کانال ویژه

از: کانال ویژه واشنگتن ۳۶۵۹۴به: کانال ویژه تهران

اخطار شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است.

متن زیر به عنوان ۷۹ ۶۵۱۷۳/آ. آ/ ۳ انتشار یافت.

از: وابسته دفاعی عراق در لندنبه: وزارت دفاع بغداد.........

از عاید (۱) به علی (۱)

شاپور بختیار پسرعموی خود رستم بختیار را به لندن فرستاده تا با سردار(۲) ملاقات کرده و درباره

مسئله تماسی که از طرف برزان (۲) با بختیار صورت پذیرفت، مذاکره نماید.

این ملاقاتی که برزان با بختیار داشت، یک روز پس از ملاقات ما با بختیار روی داد. ملاقات با برزان

سه ساعت طول کشید و برزان موافقت کرد به هیئت اعزامی بختیار از هر طریق، یاری نماید.

بختیار موافقت کرد که ۳۰ افسر با خود ببرد.

او طی ده روز آینده عازم عراق خواهد شد.

زیرنویس (۱) بیشتر شناخته نشد.

(۲) امکان دارد مسعود بارزانی رئیس حزب دموکرات کردستان ایران باشد.

تا تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماماً به کلی سری

به کلی سری

کتاب سی و سوم

غیرمتعهدها

۱- این تلگرام را سیا کشف رمز کرده و بختیار و عراق همکاری نزدیکی برای سرنگونی جمهوری اسلامی داشته اند.
۲- منظور از سردار سردار جاف است که به ملاقات او با بختیار در اسناد سی. آ. تومیک / ۱۹ اشاره شده است. به علاوه از این عبارت که "برزان موافقت کرد تا به هیئت اعزامی بختیار از هر طریق یاری نماید" معلوم می شود که "برزان" در موقعیت تصمیم گیری بالائی بوده است.

در پی انتشار اسناد لانه جاسوسی در رابطه با افغانستان و افشای جنایات مشترک آمریکا و شوروی در این کشور مسلمان، اینک به افشای اسناد لانه جاسوسی پیرامون جریانی که با صورت ظاهری یک سازمان مستقل بین المللی صحنه برخورد و هدایت جریانهای روسی و آمریکایی می شود، می پردازیم، سازمانی که به عنوان یک جنبش ضداستعماری و با دعوی عدم وابستگی به بلوکهای موجود جهانی کار خود را شروع کرد، ولی در اثر گذشت زمان رفته رفته از سیاستهای بلوک مختلف رنگ گرفت و اینک به جرأت می توان گفت مجموعه کوچکتری است از نمونه سازمان ملل با این تفاوت که سیاستهای قدرتهای استکباری جهانی اینجا به جای اینکه مستقیما اعمال شوند، به توسط واسطه های مختلف به نسبت درجات وابستگی و حرف شنویشان از ارباب خود پیاده می شوند. در میان این کشورها حتی کسانی که جزء بنیانگذاران اصلی بودند، عده ای اینک از تحت الحمایه های مستقیم آمریکا هستند و بقیه نیز علیرغم ادعای پایبندی به اصول عدم تعهد در خفا با شیطان بزرگ همدل و هم جهت کشتی این معرکه فریب را به پیش می برند.

اسناد حاضر عمدتا پیرامون تلاشهای به اصطلاح دیپلماتیک شیطان بزرگ برای رقابت با ابرقدرت شرق در رابطه با اجلاس ششم سران کشورهای عضو نهضت عدم تعهد در کوبا می باشد.

آمریکاییها نگران آن هستند که مبادا جریانی که توانسته اند بر آن سوار شوند و آنرا مهار کنند اختیارش به دست رقیب بیفتد و کلامی در عرصه جهانی در مخالف با سیاستهای شیطان بزرگ گفته شود. بلی حتی کلامی!

چرا که این گونه قطعنامه ولو شدیدترین و تندترین تصمیمات هم در آن گنجانده شود، هرگز جامه عمل نخواهد پوشید، آن گونه عملی که راهگشای مستضعفین باشد، یعنی کسانی که بار اصلی این تعهدها به شرق و غرب را به دوش می کشند.

بر این اساس آمریکای جنایتکار تمام هم و غم ایادی و کارگزارانش را برای مواجه با این کنفرانس و کشاندن آن به سمتی که منافع وی خدشه دار نشود! بسیج می کند. در این رهگذر به خوبی می توان نقاط اساسی به اصطلاح منافع آمریکا را دریافت.

رژیم صهیونیستی: آمریکا نگران است که مبادا قرار داد به اصطلاح صلح دست پرورده اش در کمپ دیوید مابین مصر و رژیم صهیونیستی مورد حمله قرار گیرد.اساسا آمریکا تلاشهای وسیعی را به کار می گیرد، تا مبادا موجودیت رژیم صهیونیستی در پی این اجلاس مورد سؤال قرار گیرد و با نگرانی تمام اظهار نظر می کند که پیش نویس دوم ارائه شده از سوی کوبا را می توان «فریادی برای نابودی اسرائیل به

حساب آورد.» در اینجا باید برادران عرب مسلمان را به این نکته توجه داد که چه کسی پشت سیاستهای تجاوزکارانه رژیم نژاد پرست صهیونیست قرار دارد، و همه جانبه از آن پشتیبانی به عمل می آورد. کمکهای نقدی و غیرنقدی که بالغ بر میلیاردها دلار می شود، همه ساله از سوی کدام کشور به رژیم غاصب قدس عزیز هدیه می شود و اینجا در کنفرانس سران عدم تعهد کدام کشور تمامی امکانات سیاسی و دیپلماتیک خود را برای ممانعت از محکومیت رژیم اشغالگر قدس فراهم می آورد. با این حساب چگونه می توان از رژیمهایی که از روابط کاملاً صمیمانه با آمریکا برخوردارند، پذیرفت که در صف مبارزه با رژیم صهیونیستی قرار دارند. وزیر خارجه بحرین در حالی که گویی بسیار متأسف است به سفیر آمریکا می گوید در این کنفرانس عدم تعهد به علت اینکه آمریکا به عنوان دشمن حقوق فلسطین نشان داده شده، در پی آن نتوانسته است همراه با دیگر همقطارانش در مورد هیچ مسئله ای از آمریکا حمایت کند. آیا دیگر بهتر از این می شود مددکار اشغالگران قدس بود.

مصر: حاکمان فاسد و فاجر مصر، پاداش خیانت خود به آرمان فلسطین و رهایی قدس را با پشتیبانی همه جانبه آمریکا برای جلوگیری از اخراج از جنبش عدم تعهد دریافت می کنند. در این زمینه حمایت کشورهای آفریقایی و همراهی کشورهای مدعی استقلال چون هند و یوگسلاوی با آمریکای جنایتکار قابل توجه است.

آمریکا همچنین در پی آن است که نسبت به جنایات او در آمریکای لاتین، پورتوریکو و نیکاراگوئه اشاره نشود و گویا تا حدودی هم موفق می شود. این موفقیت را نیز مرهون تلاشهای کشور غیرمتعهد! پرو می باشد.

در رابطه با آسیای جنوب شرقی و کامبوج شیطان بزرگ به پیروزی دست می یابد، چرا که در بیانیه از ویتنام بطور ضمنی انتقاد می شود! در اقیانوس هند نیز آمریکا نگران آن است که به خاطر لشکرکشی و

وجود گسترده نیروهای نظامی خود با انتقاد روبرو به شود، ولی متحدین غیرمتعهد نفوذ خود را بکار می گیرند و آخرالامر تمام عبارات یک جانبه ای که در رابطه با آمریکا در بیانیه آمده بود حذف می شود و کلمات مبهم و کلی جای آنها را می گیرد.

شیطان بزرگ همچنین درصدد آن است که نهایت حمایت از رژیمهای نژادپرست دست نشانده اش چون رودزیا و آفریقای جنوبی به عمل آید و.....

به هر حال آنچه که از همه این تلاشها بر می آید رقابتها و جدالی است که مابین حامیان غرب و شرق وجود دارد و تنها چیزی که مطرح نیست عدم تعهد و عدم وابستگی است، چرا که اصول بنیادین تفکر تشکیل دهندگان این جنبش نمی تواند لحظه ای عدم اتکاء به یک قدرت بزرگ خارجی را متصور شود، که تداوم بقایشان در گروه همین وابستگی است. به راستی آیا جز کسانی که در مقابل نیروی لایزال الهی خاشع و خاضعند و به سنن باری تعالی متعهدند می توانند در برابر قدرتهای رنگارنگ استکباری احساس استقلال و بی نیازی نمایند. چگونه است که رژیم صهیونیستی عراق هم در میان غیرمتعهدهاست، کسی که با تعهد در مقابل تمام شیاطین اینگونه به آتش افروزی و تجاوز مشغول بوده و هست و هیچ نیروی غیرمتعهدی ندایی بر نمی آورد و جالب است که در میان اسامی غیرمتعهدها به افغانستان و مصر و عربستان و .... نیز برمی خوریم. تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل.

اسناد این مجموعه در دو بخش تدوین شده که یک بخش متعلق به اسناد وزارت خارجه و بخش دیگر

ص: ۱۰۵

مربوط به اسناد سیا است.

به امید نصرت اسلام و مسلمین و برپایی حاکمیت مستضعفین متعهد به خدا و غیرمتعهد در برابر تمامی مستکبرین.

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

هندوستان و جنبش عدم تعهد

سند شماره (۱)

از: سفارت آمریکا در دهلی نو. شماره ۷۸۵۲ طبقه بندی: خیلی محرمانه

به: وزارت خارجه واشنگتن دی سیتاریخ: ۱۸ اردیبهشت ۵۸

رونوشت برای کنسولگری آمریکا در بمبئی

سفارت آمریکا در پکن، کلمبو، داکا، بلگراد، دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا، سفارت آمریکا در اسلام آباد، کابل، کاتماندو، کلکته، مسکو، کنسولگری آمریکا در مدرس، دفتر نمایندگی آمریکا در سازمان ملل نیویورک، سرفرماندهی اقیانوس آرام، سفارت آمریکا در تهران؛ سرفرماندهی اقیانوس آرام برای مشاور سیاسی.

عطف به: الف وزارت خارجه ۴۱۹۳۳، ب بلگراد ۱۹۶۷، ج هاوانا ۱۸۶۱، د دفتر نمایندگی در سازمان ملل ۱۲۷۷

موضوع: هندوستان و جنبش عدم تعهد

(به تمام گیرندگان ارسال نشده)

۱ (خیلی محرمانه تمام متن)

۲ خلاصه: به نظر هندوستان، جنبش عدم تعهد در حال گریز از یک «مرحله بحرانی » است اما به گفته دبیر مشترک MEA (سازمان ملل) آقای م. دابی، هند امیدوار است میانه روهای جنبش بتوانند ماجراجویی کوبا را مهار کنند. دولت هندوستان اینک با یوگسلاوی و سایر اعضای همفکر مشغول همکاری صمیمی است تا با تشدید مقررات اداری جنبش عدم تعهد آزادی عمل کوبا به عنوان رئیس را محدود کنند. نخست وزیر هندوستان دسای به کوباییها اخطار کرده که جنبش عدم تعهد باید خصیصه استقلال خود را حفظ کند. دولت هند فکر می کند که در نتیجه این گفتگوهای «فوق العاده صریح» کوباییها

«خیلی محتاط» شده اند و اینک از موضع رودرویی ایدئولوژیک عقب نشینی می کنند. هندوستان به تمامی اعضای جنبش اصرار می کند که در اجلاس نهائی هاوانا شرکت کنند، اما احساس می کند که شروع یک «مبارزه» علیه کوبا ممکن است ذاتا محکوم به شکست باشد، این مسئله ای است که در مورد «جزئیات و اسلوب» آن هند با یوگسلاوی اختلاف نظر دارد.

مسائل اصلی که در حال حاضر جنبش عدم تعهد با آنها مواجه است شامل این موارد می شوند:

اخراج مصر (هندوستان قویا با آن مخالفت خواهد کرد و فکر می کند در این زمینه موفق شود)؛

اختصاص یک صندلی برای هیئت نمایندگی کامبوج (تا هنگام جلسه دفتر هماهنگی جنبش در کلمبو دولت هند تصمیمی نخواهد گرفت)؛ عضویت پاکستان (هند از آن حمایت خواهد کرد، اما کوبا به نفع افغانستان با آن مخالفت خواهد کرد)؛ ورود ایران (درخواست نامه آن هنوز دریافت نشده اما به ایرانیها اطمینان داده شده که از حمایت گسترده ای برخوردار خواهند شد). هند فکر می کند که کوبا با کوشش بولیوی برای ارتقاء وضع خود در جنبش مخالفت می کند، اما یقین ندارد که کوبا چگونه می خواهد، با مسئله گوانتانامو برخورد کند.

دابی تأکید کرد که علیرغم تغییری که در سال ۱۹۷۷ در دولت حاصل شد، تعهد هندوستان به جنبش عدم تعهد ثابت مانده است. چنان که وی گفت، اگر تغییری هم روی داده باشد این است که هندوستان در مجامع جنبش عدم تعهد کارآمدتر شده، چون جاناتا پایبند عدم تعهد «اصیل» می باشد. توصیه شخصی دابی این

بود که ایالات متحده سعی کند این گمان را تخفیف دهد که ایالات متحده و چین از گروه اعضای مخالف کوبا حمایت می کنند و از مبالغه پیرامون مشکلات میانه روها در برابر کوبا اجتناب ورزد، چون این کار فقط ممکن است اوضاع را بدتر کند. هندوستان ظاهرا اطمینان دارد که می تواند نقش متعادل کننده را ایفا کند و از اینکه کوبا جنبش عدم تعهد را به اردوگاه سوسیالیسم بکشاند، جلوگیری کند. (پایان خلاصه).

۳ نگرانیهای هندوستان: طی ملاقات ۱۴ اردیبهشت مأموران سفارتخانه با دابی، یکی از مجربترین دیپلماتهای دولت هند در زمینه امور غیرمتعهدها، ارزیابی صریحی از جنبش ارائه نمود، به نظر ما این یکی از مفیدترین ملاقاتهایی بوده که بعد از مدتی درباره این موضوع با هندیها داشته ایم. دابی بی تکلف اظهار داشت که جنبش عدم تعهد از یک «مرحله بحرانی» گذر می کند. مسائل جدید نیستند، اما به شکل ظریفی دوباره مطرح شده اند. آنها از این قرارند (الف) تمایل بعضی کشورها (کوبا و متحدانش) به انحراف جنبش در یک جهت خاص (ب) منافع ملی ناهمگون کشورهای عضو. دابی خاطرنشان ساخت که کوبا آشکارا از همبستگی جنبش با بلوک سوسیالیست حمایت کرده است. طرفداران عدم تعهد«اصیل» (هند، یوگسلاوی و متحدانشان)

برای دفع این پیشنهاد زحمات زیادی کشیده اند، اما تاکنون موفق بوده اند. دابی به موفقیت هند برای «بازگرداندن تعادل» در اجلاس وزرا در بلگراد و تاحدی در ماپوتو اشاره کرد، کار خیلی بیشتری باید انجام گیرد، خصوصا برای اجلاس نهائی هاوانا، اما تلاش همچنان ادامه دارد.

۴ دفتر هماهنگی غیرمتعهدها: دابی اذعان داشت که بین میانه روهای جنبش این نگرانی وجود دارد که پس از اجلاس نهائی کوبا از اختیارات خود به عنوان رئیس استفاده کرده و به منافع سایر اعضاء توجه ننماید و از طریق اعمال نفوذ در دفتر هماهنگی موضع خود را پیش ببرد. وی گفت که هند و یوگسلاوی با هم همکاری دارند، تا تأثیر این مسئله را به حداقل برسانند. او اظهار اطمینان نمود که بعضی از

پیشنهادهای مندرج در بند ۱۵ که هند و سایر میانه روها از آنها طرفداری می کنند، در اجلاس نهائی به تصویب خواهد رسید، او احتیاط را کنار گذارد و اظهار داشت که کوبا پیشنهاد توسعه دفتر را خواهد پذیرفت، هرچند که احتمالاً بیش از ۳۰ عضو قبول نخواهد کرد. کوباییها خواهند دید که مقاومت در برابر این پیشنهاد که جلسات دفتر هماهنگی باز باشند (یعنی هر عضوی که خواست بتواند شرکت کند) سخت می باشد. معذالك، دابی پیش بینی می کند که کوبا قویا با کوششهایی که برای محدود ساختن اختیارات تصمیم گیری دفتر هماهنگی به عمل می آیند، مخالفت ورزد (این کار را با ارجاع مسائل عمده جنبش به مجامعی که تمامی اعضای جنبش شرکت دارند، انجام خواهد داد) یا با کوششهایی که برای ایجاد امکان انتخاب سه معاون منطقه ای صورت می گیرند (که یکی از پیشنهادهای اصلی دولت هند است) مخالفت کند. به علاوه، کوبا به سختی با هر اقدامی در جهت توضیح مجدد و تقویت اصل اجماع مبارزه خواهد کرد.

۵ جدا از کوششهایی که برای محدود ساختن اختیارات کوبا به عنوان رئیس صورت گرفته، به گفته دابی هندوستان برای کوبا این را «خیلی روشن» ساخته که حفظ موضع عدم تعهد جنبش امری اساسی است. جنبش باید مستقل و وفادار به اصول اساسی خود باشد. دولت هند تأکید کرده که اگر جنبش بخواهد در مورد مسائل بین المللی کلیدی مثل خلع سلاح (جهانی) که از صفوف ایدئولوژیکی فراتر می روند، کارایی داشته باشد باید حتما واجد این شرایط باشد. دابی اشاره داشت که نخست وزیر هند دسای در مذاکره اش پیرامون این مسئله و سایر مسائل با هیئت کوبایی که جهت دعوت رسمی هند به اجلاس نهائی

در ۴ و ۵ آوریل به دهلی نو آمده «فوق العاده صریح» بود. وی گفت در نتیجه «گفتگوی بی ملاحظه و بی پرده» نخست وزیر، کوباییها «خیلی محتاط» شده اند، بنابر اخبار بعدی که دولت هند از هاوانا دریافت داشته، کوباییها اینک از تبلیغ این ایده که بلوک سوسیالیست متحد طبیعی جنبش عدم تعهدند، دست می کشند. با اصرار دسای، کوباییها موافقت کردند که در صدور دعوتنامه برای اجلاس نهائی تبعیضی نباشد، این موضعی بود که دولت از پیش اتخاذ کرد تا از مصر حفاظت کرده باشد.

۶ اجلاس هاوانا: دابی دوباره موضع مشهور هند را مطرح کرد که تمام اعضای جنبش باید در اجلاس حاضر شوند. و با لحن محکمی که تعجب آور بود، تأکید کرد که «جنبش به کوبا تعلق ندارد، بلکه متعلق به ماست (منظورش از ما هند، یوگسلاوی و سایر مدافعان عدم تعهد» اصیل بود). بنابراین میانه روهای جنبش باید برای دفاع از جنبش در هاوانا قوای خود را جمع کنند تا مبادا کوبا بتواند با قصور و کوتاهی بر آن استیلا یابد. دابی افزود در صورتی که این امر روی دهد به منافع کشورهای سوسیالیست نیز لطمه خواهد خورد. در حالی که آنها فعلاً از اینکه جنبش غیرمتعهدها تا حدی از مقاصد آنها مثل ضدیت با امپریالیسم حمایت می کند منفعت می برند، اگر قرار باشد که جنبش فقط ابزار دست کوبا و متحدان رادیکالش بشود، دیگر چنین منفعتی را نخواهند برد. وی گفت در مقابل این شیوه کوبا که می خواهد با آتش بازی کند باید مقاومت شود، اما شروع یک «مبارزه» علیه کوبا ذاتا محکوم به شکست است. در این رابطه بین هند و یوگسلاوی اختلافی در زمینه «جزئیات و اسلوب» وجود دارد، اما دو کشور در اصول کاملاً با هم متحدند. دابی ریشه این اختلاف را که به نظر او جزئی است، نگرانیهای امنیتی یوگسلاوی در برابر اتحاد شوروی و کشورهای بلوک شرق که بیشتر تمایل دارند، کوبا را هم جزو آنها به حساب آورند، دانست.

۷ مسائل اصلی: دابی گفت که در مورد مسائل سیاسی اصلی که هند همواره توصیه نموده باید در

مجامع دیگری مثل سازمان ملل، سازمان وحدت آفریقا، اتحادیه عرب و غیره مطرح شود به ناچار اختلافاتی بین اعضای جنبش روی می دهند. هند همان توصیه را در کلمبو و اجلاس هاوانا دوباره خواهد نمود، اما می داند که نمی توان از همه مشکلات دوری گزید در رأس مبرمترین مسائلی که اینک در برابر جنبش عدم تعهد قرار دارند مسائل ذیل می باشند:

اخراج مصر: موضع دولت مصر این است که قانونی برای تعلیق یا اخراج یک عضو از جنبش پیش بینی نشده است. هند از حق عضویت مصر دفاع خواهد کرد و در این رابطه درخواستی تسلیم کشورهای عربی که با مصر مخالفند کرده است. دولت هند همچنین مخالف هر حرکتی برای محکوم کردن مصر توسط جنبش می باشد. دابی اظهارنظر کرد که به مصر اجازه داده خواهد شد که روی صندلی خود بنشیند و اعراب با خشم این را خواهند پذیرفت. آنگاه پیمان (کمپ دیوید احتمالاً م) مسئله عمده خواهد شد و احتمالاً آن را محکوم می کند و بدین ترتیب غیرمستقیم به مصر حمله می شود. در این مورد، دولت هند «موضع معمول خود را خواهد داشت» (با اکثریت همراهی خواهد کرد).

کامبوج: به گفته دابی، هر دو رژیم می خواهند ناظرانی به جلسه دفتر هماهنگی در کلمبو اعزام دارند، سری لانکا که اشتیاق دارد بار مسئولیت را تماما به عهده دفتر بیندازد، به هند گفته که به هر دو هیئت نمایندگی ویزای ورود خواهد داد و می گذارد دفتر تصمیم بگیرد، کدامیک شرکت داشته باشند. دولت هند با علاقه نظاره گر «اوضاع بی ثبات» کامبوج می باشد و درست تا قبل از جلسه کلمبو تصمیمی اتخاذ خواهد

کرد. بنابراین هند مخالفت هرگونه اقدام قبلی در مورد این مسئله در نیویورک می باشد.

عضویت پاکستان؛ دابی گفت که دولت هند یک برخورد «اصولی» با درخواست پاکستان برای عضویت در جنبش عدم تعهد خواهد داشت. در این رابطه، بیرون آمدن پاکستان از سنتو ملاکهای لازم را تأمین می کند. هند موافقت نامه سال ۱۹۵۹ پاکستان با آمریکا را مطرح نخواهد کرد. معذالک کوبا به هند اطلاع داده که با عضویت پاکستان به علت مداخله آن در امور کشوری دیگر (افغانستان) مقابله خواهد کرد، هند این استدلال را رد می کند. دابی این را به عنوان نمونه آورد که چگونه اصل اجماع که معمولاً سلاحی در دست میانه روها تلقی می شود، می تواند یک تیغ دولبه گردد.

عضویت ایران: ایران گفته که می خواهد درخواست (عضویت) نماید اما به گفته دابی، هنوز این کار را نکرده است. با این وجود او احتمال داد که ایران اگر در جلسه دفتر هماهنگی در کلمبو درخواست ننمود، پیش از اجلاس نهائی در هاوانا این کار را خواهد کرد. کوبا به هند اطلاع داده که از ایران حمایت خواهد نمود، چنانکه دولت هند نیز همین کار را خواهد کرد.

سایر درخواستهای عضویت: دابی گفت که بولیوی می خواهد موقعیت خود را در جنبش «ارتقاء» دهد، اما کوبا که قبلاً با چنین حرکتی مخالفت کرده احتمالاً دوباره همین کار را خواهد نمود. دولت هند از بولیوی حمایت خواهد کرد. از او پرسیده شد آیا می توانند اخباری را که مأموران سفارتخانه در محافل دیپلماتیک دهلی شنیده اند (سفیر آرژانتین شایع کرده) مبنی بر اینکه کاستاریکا نیز درخواست عضویت نموده، تأیید کند، دابی جواب داد که چیزی در این خصوص نشنیده بود.

خلیج گوانتانامو: پرسیدیم آیا چیزی در مورد اینکه کوبا قصد دارد مسئله حضور آمریکا در گوانتانامو (تلگرام مرجع د) را در اجلاس نهائی طرح کند، شنیده است دابی گفت که که یقین ندارد، اما فکر می کند که آنها ممکن است در بخش مربوط به آمریکای لاتین آن را عنوان کنند. معذالک وی تردید داشت

که کوبا آن را به عنوان یک مسئله جداگانه طرح نماید.

مسائل اقتصادی: دابی اظهار تأسف کرد که در جنبش عدم تعهد به واسطه تمرکز روی اوضاع سیاسی، مسائل اقتصادی مهمی که امیدوار بود در اجلاس نهائی مد نظر قرار گیرند وی نمونه ای ارائه نکرد دست کم گرفته می شوند. هند این امر را ناخوشایند تلقی می کند، اما نتیجه گرفت که تحت شرایط فعلی چندان کاری نمی توان انجام داد.

۸ تعهد هندوستان: دابی گفت که علیرغم تغییری که در سال ۱۹۷۷ در دولت حاصل شد پایبندی هند به جنبش عدم تعهد ثابت مانده است. اگر چه گاهی اوقات اتهاماتی برخلاف آن ایراد می شود، ولی دابی استدلال کرد که این فقط انعکاسی از سیاست داخله است. وی گفت اگر تغییری هم روی داده باشد این است که هند در دوران جاناتا در امور جنبش کارآمدتر هم شده است. اینک مسائل به دقت بر اساس مراتبشان (یعنی با توجه به عدم تعهد «اصیل») بررسی می شوند، وی تلویحا گفت این شیوه ای هست که خانم گاندی همیشه آن را دنبال نمی کرد.

۹ نقش ایالات متحده: پرسیده شد در مقطع بحرانی فعلی، به نظر او آمریکا باید چه موضعی در قبال جنبش عدم تعهد اتخاذ کند، دابی اشاره داشت که بین بعضی اعضای جنبش این احساس وجود دارد که آمریکا و چین پشت سر گروهی که با کوبا مخالفت می کنند، هستند. وی گفت، وزیر خارجه کوبا مالمیرکا در انتشار این قضیه در جلسه وزرا در بلگراد در سال ۱۹۷۸ دست داشته است. دولت هند این را صرف

تبلیغات به حساب می آورد، ولی تمام اعضای جنبش حاضر نیستند، این معنا را رد کنند. وی توصیه کرد اگر فرصتی برای تخفیف این گمانها پیش آمد آمریکا باید این کار را بکند. ثانیا دابی هشدار داد که آمریکا نباید پیرامون مسائل و مشکلاتی که جنبش عدم تعهد در برابر کوبا دارد، مبالغه نماید. این کار فقط می تواند اوضاع را وخیمتر کند و به نفع کوبا تمام شود. وی گفت هند، کوباییها را دست کم نمی گیرد، اما برای آن حاضر به خدمت هم نیست. او تأکید که میانه روها به اعمال فشار ادامه خواهند داد. او اظهار اطمینان کرد که می توان بدون قربانی کردن اصول اساسی جنبش عدم تعهد از ایجاد یک شکاف در جنبش اجتناب کرد. هندوستان که سیاست خارجیش در جنبش مستحکم می شود در این مورد خوشبین است و می داند که بسیاری از سایر اعضای جنبش نیز همین طور فکر می کنند.

۱۰ نظریه: علیرغم ادامه نگرانی نسبت به مقاصد کوبا در رابطه با جنبش عدم تعهد، هند ظاهرا خوشبین است که می تواند تهاجم ایدئولوژیکی کوبا را مهار کند. تأکید سرسختانه دابی به اینکه «جنبش عدم تعهد متعلق به ماست» و هشدار شدید دسای درباره حفظ خصیصه اصلی جنبش حاکی از آن است که دولت هند قویا با هر کوشش کوبا برای استیلا یافتن بر جنبش مقابله خواهد کرد. در

عین حال، هند اقدامی برای آشفته کردن اجلاس نهائی هاوانا اتخاذ نکرده است. آنچه در این مورد نامفهوم است این عقیده هندوستان می باشد که (الف) یک استراتژی تحریمی زیان آور غیر مثمر است و (ب) کوبا برای منفعت خود اقدام به ایجاد شکاف در جنبش نخواهد کرد. هند به جای آنکه برای یک رودررویی آشکار تحریک کند حاضر است در داخل جنبش فعالیت داشته باشد و در عین حال به دنبال جلوگیری از هر فشاری به سوی اردوگاه سوسیالیسم باشد. دولت هند احتمالاً نتیجه گرفته که این برخورد، آن دولت را در موقعیت خوبی قرار می دهد تا نقش متعادل کننده را ایفا کند که هند به عنوان یک میانه روی دارای روابط نزدیک با بلوک سوسیالیست به خوبی می تواند آن را انجام دهد. اگرچه کوبا در اجلاس نهایی موقعیت

برتری خواهد داشت و می توان انتظار داشت که از این فرصت حداکثر استفاده را ببرد، ولی هند در موقعیتی خواهد بود که در جلسه وزرا در دهلی نو سال ۱۹۸۱ تعادل را باز گرداند. این امر، به علاوه اطلاع از اینکه میانه روها در جنبش از حمایت چشمگیری برخوردارند، احتمالاً دلیل موضع مطمئن هند در قبال کوباییهاست.

گوهین

خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۲۰

سند شماره (۲)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۱۳۷۰۴۴ طبقه بندی: سری

به: هیئت نمایندگی آمریکا در سیناتاریخ: ۸ خرداد ۵۸

رونوشت برای سفارت آمریکا در: ابوظبی، الجزیره، آنکارا، آتن، دفتر حفاظت منافع در بغداد، سفارت آمریکا در پکن، برازیلیا، بوئنوس آیرس، قاهره کاراکاس، دوحه، کنسولگری آمریکا در بیت المقدس، سفارت آمریکا در کویت، لندن، مادرید، منامه، مکزیکو، مگادیشو، مسکو، نیکوزیا، نوآکچوت، پاریس، رباط، تهران،تل آویو، تریپولی، تونس، صنعا، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، وزارت خزانه داری.

لندن برای گلاسپی، پاریس برای نیکولاس، مورفی، وزارت دفاع ISA برای رنسام، سایر گیرندگان برای روسای هیئتهای نمایندگی، پکن برای سفیر اشتراوس.

(پاراگرافهای ۱ ۸ سری هستند)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۸۲۰ خرداد ۱۳۵۸

۱ به دنبال موفقیت در به تعلیق درآوردن عضویت مصر از کنفرانس اسلامی، اعراب تندرو تلاش خود را بر آن متمرکز کرده اند، تا بتوانند به انجام همان کار و نتیجه، علیه مصر در نهضت غیرمتعهدها نیز دست یابند. اولین تلاش در اجلاس اوائل ژوئن دفتر هماهنگی نهضت غیرمتعهدها در کلمبو انجام خواهد شد.

۲ آینده به انحراف کشیده شدن موضوع تعلیق در نهضت غیرمتعهدها امیدوارکننده تر است.

(الف) رهبران غیرمتعهد میانه رو موافقت کرده اند، که علیه چنین عملی تلاشهای خود را بسیج نمایند.

(ب) حمایت کشورهای غیرعربی به خصوص آفریقای مادون صحرا از این موضوع بسیار جزئی است.

(ج) کوبا ظاهرا تصمیم گرفته است، این موضوع را چندان پراهمیت جلوه ندهد.

۳ حتی قبل از کنفرانس اسلامی نیز ساف، عراق و سوریه تلاشهای خود را برای به تعلیق درآوردن عضویت مصر در نهضت غیرمتعهدها به منظور قرار دادن آن در برنامه کار دفتر هماهنگی غیرمتعهدها در کلمبو در سطح وزرا هماهنگ کرده بودند. ولی تلاشهای اولیه آنها برای به تعلیق درآوردن مصر در نهضت غیرمتعهدها در دفتر هماهنگی به نتیجه نرسید. در اجلاس آوریل دفتر هماهنگی مصر تحت حمایت سری لانکا، هند، و یوگسلاوی از انتشار نامه به اعضای غیرمتعهدها جهت به تعلیق درآوردن عضویت خودداری کرد.

۴ این شکست مرحله اول سبب شده که بسیاری از سفیران عربی در مورد احتمال موفقیت در به تعلیق درآوردن عضویت مصر در نهضت غیرمتعهدها و سازمان وحدت آفریقا دچار تردید بشوند.

۵ یوگسلاوی و هند از سطوح وزیران خود نمایندگی را به میان اعضای آسیایی و عربی نهضت می فرستند تا علیه به تعلیق درآمدن عضویت مصر تلاش نمایند. تیتو در نظر دارد در ۳۱ ماه می از لیبی به منظور فشار وارد آوردن بر قذافی دیدار نماید.

۶ علاوه بر اعتراض اصولی خود نسبت به تعلیق مصر، یوگسلاوی نگران شدت احساسات ضدمصری در میان دیگر اعراب است که ممکن است بلگراد را نیز وادار به حمایت از آنها نماید.

۷ به نظر یوگسلاوی مهمترین مانع برای اخراج مصر از نهضت غیرمتعهدها مخالفت ۳۸ عضو

آفریقایی از ۸۸ عضو نهضت می باشد. دلایل موجود حاکی از آن است که اعراب نخواهند توانست آفریقاییها را وادار به پذیرش این موضوع به نمایند و با وجود اینکه متکی به کمکهای اقتصادی، مالی، و غیره، عربی هستند، ولی آفریقاییها نسبت به مسائل خاورمیانه به طور منفی عمل می کنند.

۸ موضع کوبا به عنوان یکی از اعضای بانفوذ و میزبان آینده اجلاس نهضت غیرمتعهدها نیز از اهمیت خاصی برخوردار است. معمولاً کوبا نیز به حمایت از تندروهای عربی باید از موضوع تعلیق حمایت کند، و به این ترتیب در برابر تلاش پیشین مصر جهت «اخراج» کوبا از نهضت و تغییر اجلاس هاوانا به اقدام تلافی جویانه دست بزنند. ولی کوباییها نمی خواهند که در رابطه با موضوع تعلیق قرار داشته باشند، چون مایل هستند که اجلاس با موفقیت به پیش رود، یعنی زیادترین تعداد سران دولتها در آن حضور یافته و مسائل اختلاف برانگیز در آنجا حاکم نباشد.

۹ (محرمانه) مصر: سفارت در قاهره گزارش داده است که انتخابات پارلمانی ۷ ژوئن سروصدای چندانی به پا نکرد، اگرچه تعداد زیادی نامزد در انتخابات شرکت کرده بودند (۱۸۵۷ نامزد برای ۳۸۲ کرسی پارلمانی) محدودیتهایی که وسیله وزیر کشور در مورد مبارزات انتخاباتی تعیین شده از قبیل محدودیت مالی غیر معقول باعث شده که نامزدها نتوانند به خوبی با توده های مردمی تماس بگیرند. حزب دموکراتیک ملی سادات مجلس را کاملاً پاکسازی کرده و به جای ۱۰۳ عضو پیشین اعضای حزبی خود را که تحصیلکرده تر و جذاب تر نیز هستند، قرار داده است. ولی با افزایش زیاد تعداد نامزدها گمان نمی رود که حزب دموکراتیک ملی بتواند موفقیتی مشابه دور اول را کسب نماید، به خصوص که نتوانسته است به ایجاد یک سازمان تحت حمایت توده ها دست بزند. سفارت ما خاطرنشان ساخته است که تقاضای دولت برای در دسترس قرار گرفتن رسانه های گروهی توسط مخالفین تحقق نپذیرفته است، و تصرف مرکز تبلیغات حزب چپگرا در این اواخر حاکی از آن است که دولت آماده است به اقدامات قانونی قبل از

انتخابات علیه گروه پیشرو ملی دست بزنند.

۱۰ (طبقه بندی نشده) تحریمهای عربی: فدراسیون آژانسهای خبری عربی تحریم کلی آژانس خبری رسمی مصر یعنی منا را توصیه کرده است. پیشنهاد ۲۶ ماه می پس از خاتمه یک گردهمایی دوروزه در بیروت حاصل گردید.

۱۱ (طبقه بندی نشده) مصر و اسرائیل: سادات در مصاحبه اخیر خود با روزنامه انگلیسی «جیوئیش کرانیکل» گفت که مسئله اورشلیم قابل حل است. وی گفت که این شهر دیگر نباید تجزیه شود، و مردم مذاهب گوناگون باید اجازه ورود به این شهر را داشته باشند و حاکمیت بخش غربی نیز باید «حفظ» گردد.

۱۲ (طبقه بندی نشده) الاهرام توصیه کرده است که بیانیه وزیر امور خارجه ونس در ۲۵ ماه می به عنوان محور اصلی مذاکرات سه جانبه تعیین گردد. این روزنامه یادآور می شود که این بیانیه دربرگیرنده مهمترین اصول قرارداد کمپ دیوید و «نامه مکمل» در مورد ساحل غربی و نوار غزه می باشد، در حالی که طرح تصویب شده به وسیله کابینه اسرائیل با این اسناد در تضاد است. مطبوعات اسرائیلی هم به نوبه خود نکات مطرح شده به وسیله وزیر امور خارجه را به نفع اعراب قلمداد کردند. سفارت واقع در تل آویو گزارش داده است، به نظر مطبوعات وی «بدون وقفه» به از بین بردن مواضع اختلاف اسرائیل پیرامون بسیاری از مسائل پرداخته است.

۱۳ (طبقه بندی نشده) مطبوعات مصری بر اساس بیانات غالی و ژنرال علی در ۲۸ ماه می پیش بینی

کرده اند که مرز مصر و اسرائیل برخلاف ادعاهای بگین باز نخواهد شد. مطبوعات مدعی هستند که از مرز فقط برای استفاده اداری بهره برداری خواهد شد و غالی پیرامون این موضوع در ۴ ژوئن با دایان به بحث خواهد پرداخت.

۱۴ (طبقه بندی نشده) الاخبار در ۲۸ ماه می گزارش داد که پطروس غالی اولین سفیر مصر در اسرائیل خواهد بود.

۱۵ (طبقه بندی نشده) اسرائیل: رادیو اورشلیم گزارش داد که بمب کوچکی در ۲۸ می در حیفا منفجر شد. در این انفجار به یک زن جراحات ناچیزی وارد گردید. بنا به گزارش آسوشیتدپرس یکی از مقامات ساف مسئولیت این انفجار را به عهده گرفته است.

۱۶ (طبقه بندی نشده) اسرائیل: بنا به گزارش رادیو اورشلیم اسرائیل ۱۶ زندانی عرب را از زندانهای اسرائیل به عنوان حسن نیت در برابر مصر آزاد نمود. آزادشدگان عبارتند از ۱۰ نفر که دادگاههای نظامی آنها را به اتهامات جزئی امنیتی متهم ساخته بودند.

۱۷ (محرمانه) بنا به گزارش مطبوعات اورشلیم مقامات اسرائیلی تصمیم گرفته اند دانشگاه بیرزیت را برای «مدت نامعلوم» تعطیل نمایند. مقامات گفته اند این تصمیم زمانی اتخاذ شد که مدیریت و شورای دانشجویان دانشگاه در برقراری نظم و ترتیب همکاری ننمودند. سرکنسول ما در اورشلیم گفته است که مدیریت و دانشجویان دانشگاه از ترس اینکه مبادا مورد اتهام همکاری با اسرائیلیها واقع شوند مسئولیت «حفظ نظم» در دانشگاه را به عهده نمی گیرند. یکی از اساتید دانشگاه بیرزیت اعلام کرده است که به آمریکا باز می گردد، تا افکار عمومی را علیه ایجاد «جو رعب و وحشت» توسط اسرائیل تجهیز سازد.

۱۸ (طبقه بندی نشده) بنا به گزارشی از رادیو اورشلیم عضو کنست موشه شاهال گفته است که به پیشنهاد نماینده کنگره فیندلی حاضر نیست با عرفات ملاقات نماید. بنا به همین گزارش شاهال گفته است

که به ادعای این نماینده کنگره ساف حاضر است اسرائیل را به رسمیت بشناسد. همچنین شاهال گفت در صورتی که مذاکرات بدون شرکت رهبران فلسطینی به موفقیت دست پیدا نکند، آمریکا در چند ماه آینده ساف را به رسمیت خواهد شناخت.

۱۹ (طبقه بندی نشده) فلسطینیها: در مصاحبه ای که در ۲۵ ماه می منتشر گردید، عرفات اعلام داشت که راه حل فلسطینیها در برابر قرارداد صلح بازگشت به سازمان ملل است. او در این مورد به تفصیلات نپرداخت، ولی از بیانیه مشترک آمریکا و شوروی در اکتبر ۱۹۷۷ سخن به میان آورد.

۲۰ (طبقه بندی نشده) سرکنسول ما در اورشلیم گزارش داد که القدس در ۲۸ ماه می اعلامیه شهردار غزه شاوا را به دنبال مشورتهای خود با رهبران ساف در عمان، دمشق و بیروت منتشر ساخته است. شاوا از وحدت میان مردم «ما» و ساف که باید به عنوان طرف ضروری در مذاکرات شرکت جسته راه حل عادلانه و مستمر را جویا باشد، سخن رانده است. شاوا طرح پیشنهادی خودمختاری را تداوم اشغالگری نامید، چون آب و زمین در دست اسرائیلیهاست، حضور نظامی مداوم اسرائیل تضمین شده، و اورشلیم اسلامی نیز «پایتخت همیشگی» اسرائیل خواهد شد. معذالك وی اظهار داشت که حاضر است با همه طرفین تماس گرفته تقاضای فلسطینیها را برایشان توضیح دهد.

۲۱ (طبقه بندی نشده) لبنان: نماینده لبنان در سازمان ملل در ۲۴ ماه می نامه ای برای والدهایم فرستاد و در آن اسرائیل را متهم به انجام «اعمال شدیدا تهاجمی» به وسیله نیروی هوایی و توپخانه

اسرائیل در خاک لبنان نمود. بنا به گزارش رویتر سفیر لبنان گفته است که حملات چریکی در اسرائیل توجیه کننده، تهاجمات اسرائیل به لبنان نمی باشد. سفیر اسرائیل در سازمان ملل نیز به والدهایم نامه ای نوشته است، نامه او حاکی از آنست که تاکنون در سال بین المللی کودک، ۲۷ کودک اسرائیلی به وسیله چریکها کشته و یا زخمی شده اند. بنا به گفته رادیو بیروت، سفیر لبنان در سازمان ملل یادداشت دیگری را درباره «تهاجمات مکرر اسرائیل علیه جنوب لبنان» تسلیم شورای امنیت خواهد نمود.

۲۲ (محرمانه) سفارت ما در بیروت گزارش داد که رئیس جمهور سرکیس به مشورتهای خود با نماینده فالانژها به ریاست پیر جمایل در ۲۴ ماه می پیرامون تشکیل دولت جدید لبنان ادامه می دهد. سرکیس همچنین با جناح مارونیهای مستقل و با نمایندگی پارلمانی ارمنی نیز ملاقاتهایی داشته است.

۲۳ (طبقه بندی نشده) اسرائیل: سوریه: والدهایم رسما اعلام داشته که سوریه و اسرائیل با تجدید حضور نیروهای سازمان ملل در ارتفاعات جولان به مدت شش ماه موافقت کرده اند. تاریخ پایان این موافقت نامه آخر همین ماه است.

۲۴ (طبقه بندی نشده) آژانس خبری کویت «به نقل از منابع بسیار مطلع در دمشق» گفته است که سوریه زمانی با این قرارداد موافقت کرد که شوروی به آن گفته بود که با تجدید نیروهای سازمان ملل در صحرای سینا موافقت ننماید.

۲۵ (خیلی محرمانه) عربستان سعودی، وضع سلامت شاه خالد: سفارت واقع در رباط گزارش داد که ناظران مراکشی گفته اند که شاه خالد به هنگام بازدید از مراکش در ۱۹ ماه می دارای وضع مزاجی چندان خوبی نبود. به گفته یکی از مراکشیها خالد بسیار خسته و کم حوصله به نظر می آمد. یکی از مقامات مراکشی گفت ظاهر خالد سبب شد که شاه حسین نتواند پس از اولین دیدار با شاه سعودی در فرودگاه در انظار عمومی حاضر شود. کریستوفر

اجلاس دفتر هماهنگ کننده غیرمتعهدها در کلمبو تعلیق عضویت مصر و موضوع کامبوج

سند شماره (۳)

تاریخ: ۱۶ خرداد ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کلمبو شماره ۲۹۰۰به: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سی

رونوشت برای: MACB، سفارت آمریکا در امان، بانکوک، پکن، بخارست، اسلام آباد، جده، کویت، کوالالامپور، لاپاز، مانیل، پاراماریبو، سئول، سنگاپور، رباط، تل آویو، تهران، تریپولی، تونس، آرژانتین ارتباطات بین المللی واشنگتن دی سی.

عطف به: الف کلمبو ۲۸۷۸ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)، ب کلمبو ۲۸۸۱ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)

موضوع: اجلاس دفتر هماهنگ کننده غیرمتعهدها در کلمبو:

تعلیق عضویت مصر، در ۵ ژوئن مهمترین مسئله موضوع کامبوج بود

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه: موضوع به تعلیق درآوردن عضویت مصر در نهضت غیرمتعهدها در سطح مقامات از برنامه کار کلمبو حذف شده، ولی امکان دارد که در سطح وزرا این گردهمایی دوباره مطرح گردد. براساس «فرمول ماپوتو «استثنائا» به رژیم پول پت اجازه داده شده به عنوان نماینده کامبوج در این گردهمایی

شرکت جوید البته مشروط بر اینکه صحبت ننماید و این موضوع در رفراندومی که در قرارگاههای این رژیم در کامبوج برگزار گردید مورد قبول واقع شد. اجلاس کلمبو احتمالاً از نهضت غیرمتعهدها خواهد خواست که عضویت ایران، پاکستان، گرانادا، و سورینام، را در این نهضت تأیید و تصویب نماید. کشور بولیوی نیز ممکن است به فهرست اعضاء اضافه شود. (پایان خلاصه).

۳ موضوع به تعلیق درآمدن مصر: با وجود اینکه برای اولین بار مطرح گردید، ولی موفقیتی حاصل نشد. تلاشهای سرسختانه مصر و موضع متحدانه آفریقائیها علیه تعلیق عضویت مصر در ۵ ژوئن سبب شد که این موضوع از برنامه کار کلمبو در سطح مقامات حذف گردد، ولی در سطح وزرای این اجلاس این موضوع دوباره ممکن است مطرح گردد. در کمیته تدارکاتی اجلاس کلمبو موافقت شد که برنامه کاری اجلاس که قرار است در تاریخ ۶ ژوئن تسلیم وزرا شود در برگیرنده موضوع تعلیق نباشد. گزارش کمیته تدارکاتی به وزراء خاطرنشان خواهد کرد که کشورهای الجزایر، عراق، سوریه و ساف پیشنهادکننده این موضوع بوده اند، ولی در سطح مقامات در مورد اینکه آیا این موضوع باید در برنامه کاری قرار گیرد یا نه «تصمیمی اتخاذ نشده است». همان گونه که نمایندگان گزارشگر مطلع توصیف کرده اند، نتایجی که از این پس به بار خواهد آمد، به قرار ذیل خواهد بود: دور دوم: الجزایر، عراق، سوریه و ساف باید در موضع خود در برابر قدرت موضع آفریقاییها تجدیدنظر نمایند، چون اگر این پیشنهاد خود را در اجلاس کلمبو پس نگیرند و آن را دوباره در سطح وزراء مطرح سازند و موفقیتی برایشان حاصل نشود در موقع وخیمتری قرار خواهند گرفت (اظهارنظر: موسی مصری به دفتر نمایندگی آمریکا در ۶ ژوئن اطلاع داد که او مطمئن است که وزرای جبهه پایداری عرب پیشنهاد خود را دوباره مطرح خواهند کرد. (پایان اظهارنظر.) ولی در صورتی که الجزیره و دیگران موفق شوند در اجلاس وزراء پیشنهاد خود را در برنامه کار کلمبو بگنجانند، دور سوم آغاز خواهد گردید. دور سوم (در صورت برگزار شدن) به این معنی است که وزرا باید در مورد

توصیه کلمبو پیرامون به تعلیق درآمدن عضویت مصر تصمیمی اتخاذ نمایند. ولی برای این توصیه سه راه بیشتر باقی نمانده است، که عبارتند از: (الف) مطرح شدن موضوع تعلیق در اجلاس ماه ژوئیه سازمان وحدت آفریقا؛ (ب) قرار گرفتن موضوع تعلیق در برنامه کار در اجلاس نهضت غیرمتعهدها در ماه سپتامبر؛ (ج) و به تعلیق درآمدن عضویت مصر توسط نهضت غیرمتعهدها. امکان بواقعیت پیوستن این سومین راه خیلی ضعیف است

۴ کامبوج: سازش، تنها کلمه ای که از این هیاهو و جنجال به گوش می رسد. صورت تغییر یافته ای از «فرمول ماپوتو» در سطح مقامات مورد قبول واقع شده است و نماینده پول پت در کلمبو منتظر دریافت دستور از رژیم خود می باشد. فرمول مورد موافقت این است که (الف) رژیم پول پت کرسی خود را حفظ خواهد کرد؛ (ب) رژیم هنگ سامرین مستثنی خواهد ماند؛ (ج) اعلامیه از طرف ریاست اجلاس صادر شده، اعلام خواهد کرد که این تصمیم بدون در نظر گرفتن مواضع این کشور در کلمبو، هاوانا و یا اصولاً موضوع مورد بحث مسئله اتخاذ گردیده است؛ (د) بر اساس یک توافق شرافتمندانه رژیم پول پت تعهد می کند که حق صحبت نداشته باشد، و هیچ یک از نمایندگان آن رژیم موضوع کامبوج را در اجلاسهای کامل و در کمیته ها مطرح ننمایند. هیچ کس این توافق را رضایتبخش نمی داند. ولی اگر قرارگاههای پول پت (و پکن) آن را بپذیرند حتما به قوت خود باقی خواهد ماند.

۵ اعضای جدید: سی و شش نفر از نمایندگان به حمایت از تقاضاهای ایران، پاکستان، گرانادا، و

سورینام برای عضویت یافتن در نهضت غیرمتعهدها سخن گفتند. در مورد پاکستان مخالفت رسمی ابراز نگردید. لیکن افغانستان در مورد احترام به حاکمیت همسایگان سخن راند و بنا بر گزارشات رسیده به انتقاد در مورد تماسهای مداوم «پیرامون قراردادهای نظامی» پرداخت. احتمالاً اجلاس کلمبو به عضویت درآمدن این چهار کشور را توصیه خواهد کرد. کوباییهای نگران به مقام نمایندگی آمریکا در نیمروز ۶ ژوئن گفتند که در آخرین لحظه کشور بولیوی نیز توسط تلکس درخواست عضویت کرده و تقاضانامه آن در کمیته تدارکاتی بدون مناظره «مورد بررسی» است. البته تمام شایعات در چنین زمانی قبل از آماده شدن پیش نویس نهائی پخش می شود، و یکی از موضوعات دیگری که سبب نگرانی و هیجان کوبا شده این است که کره جنوبی هم تقاضای عضویت در نهضت غیرمتعهدها را نموده است. این سفارت در مورد صحت و کذب این شایعه با نماینده موقت کره جنوبی در فرصت مناسب صحبت خواهد کرد.

۶ ایران به دنبال تقاضای خود یک هیئت نمایندگی دو نفره را نیز به این کنفرانس اعزام می دارد؛ این دو نفر عبارتند از؛ علی صادقی معاون امور اقتصادی و بین المللی و (گویا حسین) س. اسفندیاری مدیرکل امور بین المللی.

۷ کمیته کار خود پیرامون گردهمایی را آغاز می کند. کمیته اقتصادی گردهمایی کلمبو، به ریاست ل. م. ه. بارنت از جامائیکا پیرامون بخش اقتصادی گردهمایی کار خود را آغاز کرده است و سعی آن بر این است که پیش نویس اصلی مربوط به سری لانکا را با تصمیمات گروه ۷۷ و نتایج کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل شماره ۵ هماهنگ سازد. در همان حال کمیته سیاسی به ریاست پل لوزاکا از زامبیا تا ساعت ۴ بعدازظهر ۶ ژوئن فقط به استماع بیانات پرداخته ولی نتوانسته، است برای تهیه پیش نویس اقدامی نماید. نمایندگان در تلاش برای شرکت در جلسه تهیه پیش نویس هستند که ممکن است، در ازای آن به شب نیز بکشد. نماینده «۷۳۵» رومانی به نام پیتر ولیسکو به مقام نمایندگی آمریکا و مقام سفارت در ۵ ژوئن گفت

که بخش نامیبیایی گردهمایی با درنظر داشتن قطعنامه اخیر مجمع عمومی سازمان ملل کار خود را آغاز خواهد کرد. به طور کلی، TYEتأیید کرد که آفریقاییها هنوز هم معتقدند که تمام بخشهای گردهمایی باید به انتقاد از مواضع غرب (و آمریکا) در قبال آفریقای جنوبی بپردازند. نگرانی عمده ولیسکو این است که این انتقادها (که در نتیجه مواضع غرب حاصل می شود) به کوباییها کمک خواهد کرد که نهضت غیرمتعهدها را به طرف شوروی گرایش دهند. کوباییها به مقام نمایندگی آمریکا اظهار داشتند که بخش پورتوریکویی همان نتیجه گیری «حاصله در بلگراد» را به همراه خواهد داشت.

۸ کمیته سیاسی اصلاحیه های بسیاری را در مورد پیش نویس سری لانکایی دریافت کرده که اکثر آنها منعکس کننده نگرانیهای ملی می باشند. یکی از آنها (که مؤلف آن نامعلوم است) خواستار به تعویق افتادن اجلاس هاوانا شده است. دیگری که وسیله مراکش تهیه شده، درخواست کرده است که اجلاس بعدی نهضت غیرمتعهدها در رباط برگزار گردد. نتیجه توصیه های «ماده ۱۵» در مورد ساخت و روشهای نهضت غیرمتعهدها هنوز معلوم نیست، فقط پیشنهاد مربوط به افزایش اعضای دفتر هماهنگی نهضت غیرمتعهدها به ۳۰ عضو از حمایت همه جانبه برخوردار است. برای حفظ و برقراری «فرمول ماپوتو» در مورد کامبوج ممکن است، پاراگراف مربوط به آسیای جنوب شرقی حذف گردد. بخش آفریقایی نیز احتمالاً در مورد اوگاندا صحبتی به میان نخواهد آورد.

لوین

دفتر هماهنگی غیرمتعهدها و گردهمایی وزرا در کلمبو

سند شماره (۴)

تاریخ: ۲۵ خرداد ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۱۵۶۲۱۰ به: نمایندگی آمریکا در ناتو

سفارت آمریکا در الجزیره دفتر حفاظت منافع در بغداد، سفارت آمریکا در پکن، بلگراد، بوگوتا، بن، برازیلیا، بریج تاون، کاراکاس، قاهره، کلمبو، دمشق، دارالسلام، گابورون، جرج تاون، دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا، سفارت آمریکا در جاکارتا، کابل، خارطوم، کینگستون، کینشازا، لاگوس، لیما، لندن، لوزاکا، مکزیکو مونرو‌ویا، دهلی نو، نیامی، پاناما، پاراماریبو، پاریس، پورت آواسپاین، سن خوزه، توکیو، رونوشت برای تمام واحدهای دیپلماتیک، سفارت آمریکا در وین تیان توسط پست سیاسی

عطف به: الف وزارتخانه ۱۳۶۵۰۸ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)، ب نمایندگی آمریکا در ناتو ۴۲۴۳ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)، ج وزارتخانه ۱۴۷۰۵۰ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)

موضوع: دفتر هماهنگی غیرمتعهدها و گردهمایی وزرا در کلمبو: ارزیابی.

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ مقدمه: گردهمایی وزرای کشورهای غیرمتعهد در کلمبو هم برای کشورهای غیرمتعهد و هم برای آمریکا بسیار شایان توجه بود. بررسی نظریات غیرمتعهدها و هم پیمانان ما پیرامون موارد مطروحه و تأثیر اجلاسهای بین المللی از قبیل اجلاس ماه ژوئیه سازمان وحدت آفریقا در مونرو‌ویا، اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا در ماه سپتامبر و سی و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل که قرار است در ماه سپتامبر تشکیل شود، بسیار مفید می باشد. واحدهای دیپلماتیک اقدام کننده در صورتی که معترض به این امر نباشند، بایستی با دولتهای میزبان خود جلساتی برقرار ساخته با درنظر گرفتن مفاد تلگرام مرجع (الف) و پیام حاضر به عنوان زمینه فکری قبلی به تبادل ارزیابی بپردازند. شایسته است واحدهای دیپلماتیک از

نظریات دولت میزبان پیرامون اجلاس مطلع شوند و در صورت امکان بهتر است به این دولتها تفهیم شود، که موضع آمریکا بیشتر موضع یک ناظر است که پیرامون موضوعات مطروحه در جلسات کشورهای غیرمتعهد توجه زیادی را معطوف می دارد.

اقدامات مورد نیاز:

الف: برای نمایندگی آمریکا در ناتو: پیشنهاد می شود که شما با استفاده از تلگرام مرجع (الف) و پیام کنونی که در جلسه مشاورین سیاسی در ۱۸ ژوئن دوباره مطرح خواهد شد، برای خود یک زمینه فکری فراهم آورید. پاراگراف ۴ الف ن را می توانید به عنوان یک رساله توجیهی طبقه بندی شده منتشر سازید.

ب: برای لندن، پاریس، بن، توکیو: ما مایل به دریافت نظریات هم پیمانان خود که در اجلاس مشاورین سیاسی مطرح می گردد و نیز نظریات جداگانه هر یک از آنها پیرامون مواضع کشورهای غیرمتعهد هستیم. تلگرام ماه سپتامبر که به لندن و بن ارسال شده بود، با درنظر گرفتن آرای مصریها چنین نتیجه گیری می کند که اعضاء کشورهای غیرمتعهد ممکن است، به طور کتبی قرارداد صلح مصر و اسرائیل را در گردهمایی کلمبو محکوم نمایند. (اعضای غیرمتعهدها احتمالاً در دو هفته نظرات خود را به دفتر هماهنگی ارسال خواهند داشت، تا در برنامه کار رسمی این گردهمایی گنجانده شود.) تلگرام سپتامبر این اطلاعات را به پاریس و توکیو نیز فرستاده است.

ج: برای بلگراد، دهلی نو: در مورد حمایت دولتهای میزبان از مصر در صورتی که موضوع به تعلیق

درآمدن عضویت آن کشور مطرح گردد، گزارشات مبهمی به دست آورده ایم. مایلیم عقاید دولتهای میزبان را به طور آشکار و واضح بدانیم. این امر نباشند بایستی با دولت های این امر نباشند بایستی با دولتهای نمایندگی ما در بلگراد می تواند این گردهمایی را از نظر فرمول بندی حقوق بشر در میان گذاشته، چگونگی تغییرات حقوق بشر را از زمان تشکیل این گردهمایی در بلگراد که در آنجا حقوق بشر به خوبی مورد استفاده واقع شده بود، مطرح نماید.

د: برای کلمبو: در صورتی که آن نمایندگی بتواند گزارشی از گفتگوی خود با وزیر خارجه حمید (کلمبو ۳۰۴۶) را که حاوی نظریات ایشان پیرامون این گردهمایی بوده است، برای ما ارسال دارد، سبب سپاسگزاری این وزارتخانه خواهد شد. برداشت ما این است که عقاید رئیس جمهور سری لانکا جایاواردن با عقاید وزیر امور خارجه اش درباره مسائل غیرمتعهدها چندان هم خالی از تفاوت نیست. به نظر ما در صورتی که موقعیت ایجاب نماید، او نیز نظریات خود را پیرامون این اجلاس حتما ارائه خواهد نمود. از نظر ما شما نکات بسیار جالبی را در پاسخ حمید ارائه کرده اید که بد نیست همان نکات را برای جایاواردن نیز مطرح نمایید.

ه : برای دارالسلام، گابورون، خارطوم، کینشازا، لاگوس، لوزاکا، مونروویا، نیامی: سفارت ما در این نقاط بهتر است مطرح سازند که آمریکا شدیدا مایل است که دولت های آفریقایی در صورت مطرح شدن تعلیق عضویت مصر در گردهمایی کلمبو به حمایت صددرصد از مصر برخیزند. در گذشته نیز این مهمترین عامل قدرت برای مصر و یکی از ضرایب قاطع در به شکست کشانیدن ابتکارات عربی بوده است.

بهتر است از دولتهای میزبان سؤال شود که آیا اعراب پس از گردهمایی کلمبو نیز سعی خواهند کرد که موضوع به تعلیق درآوردن عضویت مصر را در اجلاس سازمان وحدت آفریقا مطرح سازند و اگر جواب مثبت است نتیجه این اقدام آنها چه خواهد بود. برای اطلاع شما، همانگونه که در پاراگراف ۳ ب عنوان

شده بود این وزارتخانه معتقد است که غیرمتعهدها سعی دارند نمایندگان خود را در هر یک از این پایتختها متقاعد سازند که به طور کتبی قرارداد صلح مصر و اسرائیل را محکوم سازند. بدون اینکه این موضوع را با دولتهای میزبان خود مطرح سازید برای ما بنویسید که اقدام به چنین عملی در پایتخت محل خدمت شما آیا دارای کارایی خواهد بود یا خیر. پایان بخش برای اطلاع شما.

و: برای قاهره: در حالی که نتیجه گردهمایی کلمبو معلوم شود ما را از ارزیابی دولت مصر درباره آنچه که بر مسائل خاورمیانه در اجلاسهای مونروویا و هاوانا خواهد گذشت مطلع سازید. این اطلاعات در برگیرنده برنامه ریزیهای مصر برای این اجلاسها و نیز چگونگی مساعدت ما در حمایت از تلاشهای دیپلماتیک آنها باید باشد. موارد مطروحه در تلگرام سپتامبر (پاراگراف ۳ ب و ۳ ج) باید مرکز ثقل تمام مباحثات باشد.

ز: برای جورج تاون، کینگستون، لیما، پاناما: این وزارتخانه مایل است نظر دولت میزبان را درباره نیروی محرکه اجلاس کشورهای آمریکای لاتین که سبب بروز بیانیه کلمبو پیرامون مسئله پورتوریکو گردید، بداند. شما باید به دولت میزبان خود تفهیم نمایید که تأیید دوباره بیانیه بلگراد از مسئله پورتوریکو برای ما قابل قبول نیست، بگذریم از اینکه بیانیه فعلی به طور شفاهی تکرار هم نشد. این دولتها نظرات غیرقابل تغییر ما را پیرامون مسئله پورتوریکو به خوبی می دانند.

ح: برای کابل، هاوانا، دمشق بغداد: واحدهای دیپلماتیک در نحوه برخورد خودمختار می باشند. ولی

برخورد مستقیم شما با دولتهای میزبان باید بسیار کم اهمیت تلقی شود و هدف شما باید این باشد که در مورد نظریات و طرحهای دولتهای میزبان اطلاعاتی کسب نمایید. در مورد دمشق می خواهیم بدانیم که در صورت موفق نشدن تعلیق عضویت مصر آیا اعراب در تاکتیکهای خود در سازمانهای بین المللی به تجدید نظر خواهند پرداخت یا خیر.

ط: برای الجزیره: ما مایل هستیم که الجزیره در گردهمایی کلمبو از اعراب خصومت پیشه فاصله بگیرد.

ی: برای برزیل، بوگوتا، بریجتاون، کاراکاس، لاپاز، مکزیک، بندر اسپانیا، سن خوزه، پاراماریبو. مارا از نظریات و ارزیابی دولتهای میزبان خود که ناظرانی را به کلمبو فرستاده اند، مطلع نمایید.

ک: برای پکن: بهتر است سفارت در برخوردهای بسیار عادی نظریات چینیها را در مورد حذف موضوع کره از گردهمایی کلمبو و نیز اهداف دیپلماتیک کنونی کره شمالی در کشورهای غیرمتعهد دریافته ما را در جریان آن قرار دهد.

ل: برای همه مخاطبهای اقدام گر در کشورهای غیرمتعهد: اگر برای سفارت مانعی وجود ندارد، در صورتی که با شما مشورت گردید بهتر است، شما هم از اینکه این دفتر هماهنگی قرارداد صلح مصر و اسرائیل و سیاستهای آمریکا در خاورمیانه را محکوم کرده است، در حالی که بسیاری از اعضا از روی تمایل این کار را نکرده اند، اظهار تأسف نمایید.

۴ خلاصه رخ دادهای کلمبو: پاراگرافهای ذیل تا آنجا که ما می دانیم نشانگر نتایج و رخدادهای کلمبو می باشد. درباره بخش اقتصادی گردهمایی کلمبو هنوز اطلاعی به دست نیاورده ایم. در صورتی که اطلاعات جدیدی که توجه واحدهای دیپلماتیک را جلب نموده به دست آمد ما نیز آنها را در تلگرام سپتامبر منتشر خواهیم نمود. واحدهای دیپلماتیک اقدام کننده باید از پاراگرافهای ذیل استفاده کنند و به

استثنای هیئت نمایندگی آمریکا در ناتو پیرامون مسائل دیگر واحدها باید نظریات دولتهای میزبان را جویا شوند، نه اینکه به مطرح کردن عقاید و نظریات آمریکا بپردازند.

الف: این اجلاس که در آن ۲۳ عضو اصلی، ۵۱ نماینده ناظر غیرمتعهدها و بیش از ۲۰ میهمان دعوت شده شرکت داشتند، یکی از نامنظم ترین و غیرقابل پیش بینی ترین اجلاسهای غیرمتعهدها در طول این سالها بوده است. از نظر ما نتایج حاصله چندان روشن نبود. موضوع به تعلیق درآمدن مصر از حمایت کافی برخوردار نبود، ولی کاملاً هم از بین نرفته است. نقش آمریکا در خاورمیانه و قرارداد صلح مصر و اسرائیل مورد انتقاد قرار گرفت. دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها (NACB) درباره ابتکارات غرب در آفریقای جنوبی سخنی به میان نیاورد. پورتوریکو هنوز هم در برنامه کار باقی است و قرارداد کانال پاناما نیز در آن ظاهر گشته است. فعالیت آمریکا در اقیانوس هند نیز مورد بررسی و انتقاد بسیار تند واقع گردید.

ب: ایدئولوژی: مسائل منطقه اختلافات ایدئولوژیک موجود بین یوگسلاوی و کوبا را از دیده ها پنهان ساخته است. ایندو کشور در حال حاضر در مورد جهت سیاسی نهضت غیرمتعهدها موافقت کسب کرده و ظاهرا در گردهمایی کلمبو فعالیت چندانی بروز نداده اند. کوبا تعریف «غیر بلوکه» را به جای عبارت غیرمتعهد بودن که «اتحاد طبیعی » یک کشور غیرمتعهد را با کشورهای کمونیستی مستثنی می سازد، پذیرفته است. یوگسلاوی نیز سعی زیادی برای ممانعت از وظایف کوبا به عنوان ریاست نهضت غیرمتعهدها به خرج نداد.

ج: تعلیق عضویت مصر: علیرغم عدم قاطعیت مصر در کنفرانس وزرای خارجه اسلامی در ماه می، با نمایندگان و رهبریت بسیار مؤثر در این پایتختها این کشور توانست تلاش کشورهای عربی را در بتعلیق درآوردن عضویت خود، با شکست مواجه سازد. سرانجام تصمیم گرفته شد که موضوع عضویت مصر به اجلاس کشورهای غیرمتعهد واگذار شود. ولی باید اذعان داشت که بدون حمایت همه جانبه کشورهای آفریقایی مصر هرگز نمی توانست، موفقیتی کسب نماید. این حمایت احتمالاً حاوی این معنی است که اعراب دیگر نخواهند توانست مصر را از سازمان وحدت آفریقا و نهضت غیرمتعهدها مستثنی سازند. دو کشور هند و مصر قبلاً هم قول حمایت شدید از موضع مصر را داده بودند، ولی ما نمی دانیم که این دو در اصل تا چه حد از خود فعالیت نشان داده اند.

د: قرارداد صلح مصر و اسرائیل: جدایی که در کشورهای آفریقایی پدیده آمد و نیز استدلال اعراب مبنی بر اینکه نباید اجلاس را بدون نتیجه ترک نمایند، سبب به وجود آمدن بیانیه ای گردید که در آن (الف) نقش آمریکا در خاور میانه شدیدا محکوم گردیده است. (ب) با درنظر گرفتن این امکان که احتمالاً حضور نیروهای اضطراری سازمان ملل تجدید نخواهد گردید، استفاده از نیروهای نظامی قید نشده در بیانیه شورای امنیت سازمان ملل مردود شناخته شد (ج) و تمام بیانیه هایی را که حقوق فلسطینیها را به رسمیت نمی شناسند «بی اعتبار و پوچ» اعلام کردند. این اولین انتقاد مستقیم از قرارداد صلح در متن غیرمتعهدها بوده است. با وجود اینکه در میان اعضای دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها نسبت به این قرارداد سوءظن و مخالفت قابل ملاحظه ای دیده می شود، ولی این اتفاق آراء در کلمبو که به نظر ما نتیجه ضرایبی چون اقدامات پارلمانی بسیار تند است، نمی تواند منعکس کننده واقعی نظریات و عقاید دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها و حتی نهضت غیرمتعهدها باشد.

ه: کامبوج: علیرغم اعتراضات شدید ویتنامیها؛ این اجلاس به طور غیررسمی ترتیبی اتخاذ نمود تا

نمایندگان پول پت در کرسی نظارت کامبوج باقی بمانند، مشروط بر اینکه در اجلاس اظهارنظر ننمایند و هنگ سامرین نیز از این قاعده مستثنی گردید. هیچ یک از نمایندگان کامبوج این فرمول بندی را رسما نپذیرفتند. رژیم پول پت از گردهمایی کلمبو با وضع خوبی بیرون آمد، ولی این موضوع باز هم در هاوانا مطرح خواهد گردید.

و: کره: کره شمالی موافقت کرد که مسئله کره را در گردهمایی کلمبو مطرح نسازد. و ظاهرا امیدوار است که این نحوه منطقی بازی خود را در دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها به کرسی بنشاند. با این وصف این مسئله در برنامه کار هاوانا قرار دارد.

ز: اقیانوس هند: دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها حضور نیروی دریایی آمریکا در اقیانوس آرام را که خطری برای کشورهای تولیدکننده نفت به شمار می رود، تأسف بار قلمداد نمود. از هر دو ابرقدرت خواسته شد که مذاکرات محدودیت تسلیحاتی اقیانوس هند را از سر گیرند. ما از اینکه با هر دوی ما همسان برخورد نمی شود اظهار تأسف کرده و معتقدیم که دگرگون جلوه دادن حضور آمریکا نمی تواند، موجب دست یافتن به یک راه حل در این منطقه شود.

ح: آفریقای جنوبی: همانگونه که انتظار می رفت، این گردهمایی روابط سیاسی، اقتصادی، تکنولوژیکی و نظامی غرب با آفریقای جنوبی را قابل انتقاد بسیار می داند. عناصر جدید آن عبارتند از بیان نگرانی شدید درباره ابتکارات دولت انگلیس و سنای آمریکا در به رسمیت شناختن دولت اسمیت

موزوریو و لغو تحریمها علیه رودزیا. در این متن درباره ابتکارات غرب در آفریقای جنوبی به طور مستقیم سخن نرفته، بنابراین راه برای حرکات آتی غرب در این منطقه باز می ماند. سیاست ما در قبال آفریقای جنوبی معلوم و غیرقابل تغییر است؛ پافشاری کارتر بر برقراری حاکمیت اکثریت در رودزیا در تصمیم وی مبنی بر برقرار بودن تحریم رودزیا توسط آمریکا که در ۷ ژوئن ۱۹۷۹ بیان شده بود، نشان داده شده است.

ط: حقوق بشر: برای دومین بار پس از بلگراد باز هم حقوق بشر در گردهمایی کلمبو مطرح گردید. ما از توجهی که به این موضوع می شود بسیار خرسندیم، ولی از نحوه برخورد با آن چندان رضایت نداریم. این گردهمایی بیان می دارد که حقوق فردی از حقوق مردم جدا نمی باشد، ولی باید به سرپیچیهایی که از این حقوق در نتیجه «آپارتاید، تبعیض نژادی، استعمار، و تهاجم بیگانه و خطری که حاکمیت ملی و تمامیت ارضی را تهدید می کند» به وجود می آید توجه بسیار معطوف گردد. به نظر ما این بیانیه با موضوع پیشین گردهمایی بلگراد که بیان داشته بود، هیچ یک از اصول حقوق بشر بر دیگری برتری و رجحان ندارد، کاملاً فرق می کند. موضع ما این است که حقوق سیاسی، مدنی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی همه از اهمیت یکسان برخوردار می باشند.

ی: رسانه های گروهی: این گردهمایی باز هم به تکرار اهمیت بدون وقفه «استعمارزدایی» در زمینه اطلاعات پرداخت.

ک: خلع سلاح و مسائل انرژی هسته ای: مواضع استاندارد غیرمتعهدها پیرامون خلع سلاح و مسائل انرژی هسته ای باز هم تکرار گردید. گذشته از مسائل دیگر این گردهمایی تأکید کرد که همه کشورهای باید به طور مساوی در مذاکرات بین المللی خلع سلاح شرکت جسته و همه کشورهای در حال توسعه حق دارند، از صنعت هسته ای برای پیشبرد اهداف صلح جویانه بهره برداری نمایند. گردهمایی به خاطرنشان ساختن پیشرفتهای حاصل از مذاکرات سالت پرداخت و اظهار امیدواری کرد که این مذاکرات فقط به عقد

یک قرارداد خاتمه نیافته، اقدامات واقعی در زمینه خلع سلاح صورت پذیرد. با وجود اینکه درباره «بعضی از عرضه کنندگان انرژی هسته ای» که در مسیر مقاصد انحصارطلبانه خود گام برمی دارند انتقادهایی شد، ولی روی هم رفته ما از این گردهمایی با وضع خوبی بیرون آمدیم.

ل: پورتوریکو: بیانیه این گردهمایی با لحنی بسیار ساده خواستار خودمختاری و استقلال پورتوریکو طبق قطعنامه ۱۵۱۴ سازمان ملل شده بود، ولی از تأیید بیانیه های غیر قابل پذیرش پیشین خود نیز فروگذار ننموده است. این گردهمایی نیز مانند گردهمایی سال قبل در بلگراد بیانیه رئیس جمهور را که در ۲۵ ژوئیه ۱۹۷۸ ایراد شده بود، نادیده گرفته است. متن آن به وسیله کوبا پیش نویس شده بود و بدون اینکه تغییری در آن به وجود آید به وسیله دیگر اعضای آمریکای لاتین پذیرفته شده بود. علیرغم سادگی ظاهری، این متن برای آمریکا قابل قبول نمی باشد.

م: پاناما: موضوع پاناما که پس از تأیید قرارداد پاناما توسط سنا از برنامه کار غیرمتعهدها حذف شده بود، بار دیگر مطرح گردید. بیانیه مقامات پانامایی که از آمریکا خواسته است که بدون ایجاد تغییرات بیشتر این قرارداد را به مرحله اجرا درآورد با در نظر گرفتن نحوه برخورد کنگره با قانون این قرارداد مشکلاتی را برای آمریکا در اجلاس هاوانا فراهم خواهد آورد.

ن: اعضای جدید: ایران، پاکستان، گرانادا، سورینام، جبهه وطنی زیمبابوه، و سازمان خلق آفریقای جنوب غربی به صورت عضوهای اصلی نهضت غیرمتعهدها درآمدند. بولیوی نیز تقاضای عضویت

نموده، ولی نتیجه آن هنوز معلوم نشده است. پذیرش رسمی اعضای جدید در هاوانا صورت خواهد گرفت

۵ ملاحظات.

الف: علیرغم توجهی که یوگسلاوی و دیگران به مسائل ایدئولوژیک دارند و علیرغم انتقادهای شدیدی که از گذشته استعماری و جنگ سرد نهضت غیرمتعهدها می شود، گردهمایی کلمبو به جای پرداختن به مسائل ایدئولوژیک اینبار فقط به مطرح کردن مسائل پرداخت. مدتها طول خواهد کشید تا رخدادهای رودزیا، نامیبیا، مذاکرات ساحل غربی رود اردن، و نیز رخدادهای آسیا بتواند نحوه برخورد اجلاس هاوانا را تشکل ببخشد.

ب: کوباییها در هاوانا با مشکلاتی بسیار جدی روبرو هستند. در صورتی که سادات را به این اجلاس دعوت ننمایند که خیلی هم مایل هستند این کار انجام شود، دوستان مصر و خود مصر آن را به منزله یک توهین قلمداد کرده ممکن است موجبات تحریم اعراب فراهم آید. به همین ترتیب آنها مجبور هستند به عنوان کشور میزبان نماینده پول پت را نیز پذیرا شوند، گرچه دولت هنگ سامرین را نیز به رسمیت شناخته اند، مگر اینکه وقایع دیگری رخ دهد.

ج: گردهمایی کلمبو تعیین کننده خطوط اصلی اعلامیه های هاوانا است، ولی کوباییها را نیز با خلق و خوی غیرمتعهدها آشنا می سازد. البته این حالت توأم با عصبانیت است و کوباییها به هنگام تهیه پیش نویس گردهمایی هاوانا نمی توانند چیزی را سرسری بگیرند. پس از دریافت گزارشات واحدهای دیپلماتیک این وزارتخانه به تهیه دستورالعملی درباره مسائلی که در هاوانا مطرح خواهد شد، خواهد پرداخت. کریستوفر

گردهمایی دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در کلمبو

سند شماره (۵)

تاریخ: ۷ تیر ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۱۶۶۷۲۹

به: سفارت آمریکا در صنعا، کویت، مسقط، دوحه، جده، ابوظبی

رونوشت: برای سفارت آمریکا در بیروت، امان، اسلام آباد، کابل، تل آویو، تهران، دفتر حفاظت منابع آمریکا در بغداد، سفارت آمریکا در کانبرا، ولینگتون، رانگون، توکیو، مسکو، رباط، تونس، نایروبی، خارطوم، دهلی نو، جاکارتا، کوالالامپور، سنگاپور، کلمبو، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل نیویورک.

عطف به: الف کلمبو ۲۹۷۹، ب کلمبو ۳۰۴۱، ج وزارتخانه ۱۵۶۲۱۰

موضوع: گردهمایی دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در کلمبو: اقیانوس هند

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ همان طور که در تلگرام ج اشاره شد بیانیه نهائی اتخاذ شده در گردهمایی دفتر هماهنگی غیرمتعهدها در کلمبو حاوی حملات تند و غیرمتعادل نسبت به فعالیتهای نظامی آمریکا در اقیانوس هند می باشد. عبارات مهم به شرح زیر است:

«دفتر انزجار خود را از تصمیم آمریکا برای تشکیل ناوگان پنجم و تقویت پایگاههای نظامی خود در دیه گو گارسیا و اقیانوس هند ابراز کرد و با نگرانی عمیق یادآور شد که در رابطه با وقایع اخیر منطقه واحدهای دریایی آمریکا در دریای عربی صف آرایی کرده اند. این اعمال و دیگر کارهای مشابه توأم با

توسل به زور و تحریک و مانور خطراتی مستقیم علیه استقلال، امنیت و ثبات کشورهای منطقه و ساحلی به شمار رفته و خطر مکرر آمریکا علیه کشورهای تولیدکننده نفت و به خصوص کشورهای حوزه خلیج عربی را تشدید می کند»

۳ این بیانیه همچنین تأسف خود را از تشدید رقابت ابرقدرتها در اقیانوس هند و عدم موفقیت این ابرقدرتها در همکاری برای اجرای منشور اقیانوس هند محدوده صلح ابراز داشته است. لیکن در این بیانیه به فعالیتهای نیروی دریایی شوروی در این منطقه اصلاً اشاره ای نشده است.

۴ ما نیز از لحن بیانیه مذکور دچار تأسف شده ایم و نمی دانیم که کشورهای دوست حاضر در اجلاس کلمبو چگونه توانسته اند بر آن صحه بگذارند. ما می دانیم که در اجلاس کلمبو، کشورهای دوست تحت فشار مجبور به اتخاذ بیانیه نهائی شده اند، ولی از نظر ما مهم است که این کشورهای دوست از نگرانی ما آگاه باشند.

۵ برای: جده، صنعا، مسقط، دوهه، کویت، ابوظبی: نکات مطروحه ذیل را با مقامات مربوطه در دولت میزبان خود در میان بگذارید:

آمریکا از عدم صحت و عدم تعادل موجود در بخش مربوط به اقیانوس هند بیانیه نهائی صادره توسط دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در اجلاس اخیر خود در کلمبو اظهار تأسف می کند.

به خصوص از اینکه بیانیه اعلام کرده است که صف آرایی اخیر نیروی دریایی آمریکا در دریای عربی خطری علیه کشورهای تولیدکننده نفت به شمار می رود، متأسف هستیم.

نگرانی دیگر ما از این جهت است که با نیروی دریایی آمریکا نیروی دریایی شوروی در اقیانوس هند به طور مساوی برخورد صورت نگرفته است.

صف آرایی نیروی دریای آمریکا عکس العملی در رابطه با حمله جمهوری دموکراتیک خلق یمن به

یمن شمالی بوده است. حضور ما نشانگر مخالفت ما با اقداماتی است، که تمامیت ارضی کشورهای منطقه را به خطر می اندازد.

ما امیدواریم که دولت میزبان مساعدت خود را در عدم اتخاذ بیانیه مشابه در اجلاس هاوانا دریغ ننماید.

۶ برای کلمبو جاکارتا، خارطوم، دهلی نو: این سفارات مخاطبهای اقدام گر در مورد تلگرام ج بوده اند و احتمالاً نارضایتی ما را از لحن تند و نامتعادل بیانیه کلمبو پیرامون این مسئله با دولتهای میزبان در میان گذاشته اند. مایل به دریافت عکس العمل و پاسخ دولتهای میزبان هستیم.

۷ برای صنعا: با اوضاع کنونی، سفارت باید با احتیاط زیاد در مورد زمان مطرح شدن این مسئله با دولت جمهوری عربی یمن عمل نماید.کریستوفر

پیش نویس کوبا برای اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا

ص: ۱۲۴

سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۹ تیر ۵۸طبقه بندی:خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۱۸۷۴۲۰به: سفارت آمریکا در بلگراد

رونوشت برای: تمام واحدهای دیپلماتیک

موضوع: ملاقات نیوسام و بلاوسکی: پیش نویس کوبا برای اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا

۱ (تمام متن خیل محرمانه است.)

۲ خلاصه: معاون وزیر امور خارجه نیوسام سفیر یوگسلاوی بلاوسکی را در ۱۸ ژوئیه به حضور پذیرفت تا پیرامون پیش نویس کوبا برای اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا به بحث و تبادل نظر بپردازند. نیوسام نگرانی آمریکا را در مورد ماهیت افراطی پیش نویس کوبا که نوعی اعلام جرم علیه آمریکا و دیگر کشورهای غربی جهان است، ابراز داشت. شرح مفصل نمایش نگرانی آمریکا توسط نیوسام در ذیل گزارش شده است. بلاوسکی گفت که بلگراد نیز در نگرانی آمریکا سهیم است. به خصوص که کوبا سعی دارد اعضای جنبش غیرمتعهدها را از این جنبش دور ساخته با سیاست خارجی شوروی مرتبط سازد. بلاوسکی گفت یوگسلاوی و اکثریت غیرمتعهدها سخت در تلاشند تا بتوانند در پیش نویس کوبا تجدید نظری بعمل آورند، به دنبال تلگرام سپتامبر راهنماییهای لازم خواهد شد. (پایان خلاصه).

۳ معاون وزیر نیوسام با یادآوری بحث پیشین خود در بهار گذشته پیرامون نهضت غیرمتعهدها در بلگراد صحبت را آغاز کرد.

آمریکا بخشی از نهضت غیرمتعهدها نبوده و نمی خواهد در منازعات ایدئولوژیکی آن شرکت نماید، ولی امیدوار است که دوستان ما بتوانند به درک نگرانیهای ما نیز بپردازند. با تفاهمی که آمریکا از نهضت غیرمتعهدها و منافع یوگسلاوی دارد. ما از ماهیت افراطی مواضع مقدماتی پیش نویس کوبا برای اجلاس

غیرمتعهدها در هاوانا بسیار نگران و متأسف هستیم. تحلیل مقدماتی مشکلات اساسی زیر را روشن می سازد:

الف: خاورمیانه: پیش نویس کوبا با این مسئله خیلی خشن تر از متن دفتر هماهنگی نهضت غیرمتعهدها در کلمبو برخورد نموده است. این پیش نویس قرارداد صلح را محکوم می نماید و سعی دارد از شورای امنیت سازمان ملل بخواهد که تحریمهای فصل هفتم را به خاطر مسئله فلسطین علیه اسرائیل به کار گیرد و اعلام می دارد که اسرائیل باید از جامعه بین الملل منزوی گردد. اعراب تندرو سالهاست که این روش را در پیش گرفته اند. ما هم از نگرانی یوگسلاوی آگاه هستیم، ولی میل داریم نارضایتی خود را در قبال این مواضع افراطی بیان داریم.

ب: آفریقا: کوباییها فقط به محکوم کردن تلاشهای دیپلماتیک غرب در مورد رودزیا و نامیبیا پرداخته، آمریکا، انگلیس، فرانسه و آلمان غربی را مسئول نظام آپارتاید می دانند، ولی از نقش کشورهای کمونیست قدردانی می نمایند. این پیش نویس از سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل می خواهد که در زمینه اتحاد با خلق آفریقای جنوبی اعلامیه ای منتشر ساخته و به این ترتیب اهمیت جبهه وطن پرست را به عنوان تنها نماینده قانونی خلق «بالا می برد. و به آمریکا به خاطر حمایت آن کشور از دولت موزوریوا حمله می نماید.

ج: نیوسام تأکید کرد که به تأیید کشورهای خط مقدم دولت آمریکا تلاشهای زیادی را برای حل

مسئله رودزیا و نامیبیا انجام داد. حفظ موضع درباره بعضی از مسائل آفریقا کار آسانی نبود و پیش نویس کوبا به طور صحیح فعالیتهای دیپلماتیک ما را در مورد قدردانی و ارزیابی قرار نداده است. یک چنین حمله یک جانبه آن هم از طرف اجلاس غیرمتعهدها علیه سیاستهای آمریکا نمی تواند در تداوم تلاشهای آمریکا مفید واقع شود.

د: آمریکای لاتین: بار دیگر فهرستی از مشکلات در برابر آمریکا قرار داده شد در حالی که هیچیک از تلاشهای آمریکا و دیگر کشورهای دموکراتیک از قبیل مکزیک، کاستاریکا و ملل آندرا برای به وجود آوردن یک رژیم دموکراتیک در نیکاراگوئه به رسمیت نشناخته اند. پیش نویس کوبا خواستار انتقال سریع قدرت به دست خلق پورتوریکو گردیده، آمریکا را مسئول ظلمی که بر نیکاراگوئه رفته می داند و نیز خواستار لغو قرارداد ریو و سازمانهای وابسته دفاعی گردیده است.

ه: اقیانوس هند: پیش نویس کوبا از فعالیتهای دریایی آمریکا در اقیانوس هند و دریای عربی اظهار تأسف می نماید، ولی در مورد فعالیتهای شوروی اصلاً اشاره ای نمی نماید.

و: صهیونیزم و نژادپرستی: با وجود اینکه در گردهمایی غیرمتعهدها در بلگراد به این موضوع اهمیت چندانی داده نشده بود، ولی این رابطه موضوعی دوباره مورد تأیید قرار گرفت.

ز: کره: پیش نویس کوبا به دوباره بیان نمودن موضع کره شمالی در مورد اقلیت و اتحاد پرداخته است و ابتکارات اخیر رئیس جمهور را در این منطقه مهم نادیده گرفته است.

ح: خلع سلاح: به عنوان یک بیانیه سازنده ولی منزوی، سالت ۲ شدیدا مورد تأیید قرار گرفته است.

۴ نیوسام گفت نکات بالا نشان دهنده مسائل موجود در پیش نویس کوباست. وی گفت این روش از نظر آمریکا روش برخورد یک نهضت غیرمتعهد واقعی نیست.

۵ سفیر بلاوسکی در پاسخ گفت که با مضمون صحبتهای معاون وزیر کاملاً موافق است. سفیر

بلاوسکی با اعتراف به این موضوع که بنا به دستور صحبت نمی کند و مطمئن است یک نظریه معتبر را ابراز خواهد داشت به تشریح نظریات یوگسلاوی با استفاده از اطلاعاتی که برای سفارتش فرستاده شده بود، در قبال پیش نویس کوبا پرداخت.

الف: اجلاس وزیران دفتر هماهنگی نهضت غیرمتعهدها در کلمبو به بلگراد اطمینان داده بود که اکثریت کشورهای غیرمتعهد به اصل غیر بلوکه بودن و استقلال طلبی نهضت غیرمتعهدها وفادار می باشند. کوباییها در تاکتیکهای خود در کلمبو تغییراتی ایجاد کرده بودند و سند حاضر نقش مهمی را در مذاکرات هاوانا ایفا خواهد کرد. ولی پیش نویس کوبا روش دیگری را اتخاذ کرده با کمال پررویی مواضع کوبا را درباره همه مسائل بیان داشته است. متن کوبایی که غیرمتعهدها را با شوروی در جبهه» ضد امپریالیستی «قرار می دهد، از نظر یوگسلاوی کاملاً غیرقابل قبول است. این پیش نویس چکیده ای از بحرانهای جهانی بوده، تمام تقصیرها را به گردن آمریکا انداخته و تمام سپاس و قدردانی ها را نسبت به» نیروهای صلح طلب و پیشرو ابراز داشته است، که این فرمول بندی نیز بر این یوگسلاوی قابل پذیرش نیست.

ب: پیش نویس کوبا تعدادی از مواضع و عقاید مهم نهضت غیرمتعهدها را حذف نموده است، که عبارتند از:

۱) جامعیت و قابلیت قبولی نهضت غیرمتعهدها در امور جهانی که تلاشی است برای کم اهمیت جلوه دادن نقش غیرمتعهدها)؛ ۲) هدف نهضت از ایجاد یک نظام جدید روابط بین المللی بر اساس استقلال،

تساوی و NIEO؛ ۳) ماهیت غیر بلوکه نهضت غیرمتعهدها؛ ۴) مطابقت با اسناد پیشین جنبش غیرمتعهدها؛ ۵) نقش و هدف غیرمتعهدها از تشنج زدایی که در روابط بین بلوکها به طور ضمنی بدان اشاره شده بود، در حالی که یوگسلاوی و اکثریت نهضت غیرمتعهدها می دانند که به رابطه بین دولتهای هر نظام یا بلوك نیز مربوط می گردد؛ ۶) اصل مهم عدم مداخله در امور داخلی دیگران؛ ۷) دموکراتیزه کردن نهضت غیرمتعهدها؛ ۸) دلایل مشکلات اقتصادی کشورهای کمتر توسعه یافته که خیلی فراتر از کیفرخواست کوبایی علیه استعمار و امپریالیسم می رود؛ ۹) یک روحیه متعادل در قبال نقاط بحرانی جهان و حقوق بشر، برخلاف روحیه شدیدا طرفدار شوروی که در پیش نویس کوبایی مندرج است.

ج: مهمترین نکته این است که مقامات یوگسلاوی نمی خواهند بحث و مناظره پیرامون پیش نویس کوبایی به منزله تضاد میان کوبا و یوگسلاوی تلقی گردد. بلکه یوگسلاوها می خواهند در مقایسه با پیش نویس کوبا که در تضاد کامل با اعلامیه حاصل از گردهمایی دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در کلمبو و اسناد پیشین جنبش است، به حفظ و حراست از روش اصیل غیرمتعهد بودن در جنبش غیرمتعهدها بپردازند. بلاوسکی گفت که به نظر وی اکثریت اعضای غیرمتعهدها حامی این اهداف یوگسلاوی هستند، و در این رابطه، هند، سری لانکا، نیجریه و اندونزی از متحدان اصلی به شمار می روند. در صورتی که هم پیمانان اصلی کوبا، افغانستان، اتیوپی، ویتنام، موزامبیک آنگولا خواهند بود. مصر نیز به خاطر مشکلات خود حالت بی طرفی را اختیار کرده است. بلاوسکی با نگرانی اظهار داشت که ممکن است اوضاع داخلی سیاسی هند به تضعیف موضع نفوذی هند کمک نماید.

د: یوگسلاوها برای نمایان ساختن نگرانی خود در پایتختهای مهم جنبش غیرمتعهدها در سطوح کلی به تماس خواهند پرداخت. و پس از آن در صورتی که لازم باشد اصلاحیه های ویژه و یا یک پیش نویس جدید به وسیله یوگسلاوها و دیگر میانه روهای جنبش پیشنهاد خواهد گردید. دفتر هماهنگی جنبش

غیرمتعهدها در کلمبو در سطح سفیران یک جلسه دائمی گشوده است و پیرامون این مسئله نیز کار خواهد کرد. در هفته اول اوت کوباییها خواستار اصلاحاتی در پیش نویس شده اند و به نظر مقامات یوگسلاوی بحث و مناظره جنبش غیرمتعهدها در جلسه تدارکاتی وزیران جنبش نیز که یک هفته قبل از برگزاری اجلاس جنبش در هاوانا تشکیل می شود، ادامه خواهد داشت. تیتو در این رابطه تلاشهای بسیاری به خرج داده است. آنها امیدوارند که دیگر دولتهای محافظه کار نیز سران دولت یا حکومتی خود را به هاوانا بفرستند تا با تیتو همکاری نمایند. تیتو، و همه اعضای ریاست جمهوری یوگسلاوی و دیگر رهبران ملی در صورت لزوم به کار و سفر با یکدیگر خواهند پرداخت.

۶ بلاوسکی با ابراز قدردانی از نحوه برخورد مسئولانه آمریکا، با جنبش غیرمتعهدها گفت که امیدوار است که باز هم آمریکا نسبت به توانایی اکثریت اعضای جنبش در ارائه یک روش و نتیجه منطقی با «حس اعتماد» برخورد نماید. وی اذعان دارد که آمریکا حق دارد نگرانی خود را پیرامون مسائلی که منافعش را به خطر می اندازد ابراز نماید، خصوصا اینکه این اجلاس «در همسایگی» این کشور یعنی در هاوانا برگزار می شود. با این وصف، بلاوسکی امیدوار است که آمریکا اقدامات خود را به طریقی انجام دهد که به عنوان مداخله در امور جنبش غیرمتعهدها برداشت نشود، در غیر این صورت یوگسلاوی و دیگر محافظه کاران با مشکلات بسیاری روبرو خواهند گردید. یوگسلاوها شدیدا تلاش خواهند کرد که از اتخاذ مواضعی که به ضرر آمریکاست اجتناب ورزیده شود، لیکن ممکن است در انتها مصالحه هایی

صورت گیرد که برای آمریکا تولید اشکال نماید.

۷ معاون وزیر نیوسام خاطرنشان ساخت که آمریکا در رابطه با پیش نویس کوبا ابتدا و پیش از همه با یوگسلاوی سخن می گوید، چون معتقد است که آمریکا و یوگسلاوی دارای منافع موازی می باشند. نیوسام پس از یادآوری نکات مطروحه توسط بلاوسکی گفت این وظیفه ماست که به عنوان نماینده آمریکا، نگرانی خود را نسبت به مواضعی که در امور جهانی اتخاذ شده و به ما مرتبط است، با کشورهای دیگر در میان بگذاریم. ما بنا را بر آن نداریم که در شناخت و فلسفه جنبش مداخله نماییم، ولی مجبور خواهیم بود با ملت هایی چند نگرانی خود را در میان نهیم تا مطمئن شویم که منافع ما تأمین گردیده است. ما از ارائه عکس العمل خودداری خواهیم کرد و از ایراد بیانات هیجان انگیز در ملاءعام اجتناب خواهیم ورزید. ولی با نزدیک شدن اجلاس هاوانا فشار حاصل از توجه مطبوعات ما را مجبور به سخن گفتن خواهد کرد، مگر اینکه دوستان ما در جنبش غیرمتعهدها بتوانند روحیه افراطی پیش نویس کوبا را به میانه روی تبدیل نمایند.

۸ برای اطلاع شما: مطالب بالا برای استفاده واحدهایی است که برای آنها رونوشت ارسال شده است به استثنای بلگراد. دستورات جداگانه دیگری برای واحدهای منتخب دیگر ارسال خواهد گردید. پایان

برای اطلاع شما.ونس

تجدیدنظر و ارزیابی اجلاس کشورهای ساحلی و غیرساحلی

سند شماره (۷)

تاریخ: ۳۰ تیر ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی شماره ۱۸۸۷۶۱

رونوشت برای: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به اقیانوس هند

مطلب ذیل در ۲۸ تیر به وزارت خارجه (برای اقدام) رونوشت برای آتن، ژنو، اسلو، رم، لاهه، فرستاده شد.

ابتدای نقل قول: از نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک ۳۰۵۹

وزارتخانه لطفا برای مجمع گیرندگان مطالب مربوط به اقیانوس هند انتشار دهد

عطف به: الف نمایندگی در سازمان ملل ۲۸۴۳، ب نمایندگی در سازمان ملل ۲۹۳۱، ج وزارتخانه ۱۶۷۴۱۹، د نمایندگی در سازمان ملل ۳۰۱۰

موضوع: (خیلی محرمانه) اقیانوس هند: تجدیدنظر و ارزیابی اجلاس کشورهای ساحلی و غیرساحلی در ۱۳ ۲ ژوئیه

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه: علیرغم تمایل اعضای فعال غیرمتعهدها برای بهره برداری از اجلاس ژوئیه ۱۹۷۹ که بنا به درخواست سی و سومین مجمع عمومی سازمان ملل جهت ایجاد اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح تشکیل شده بود، اجلاسهای مقدماتی کمیته اقیانوس هند نتوانست اختلاف موجود بین اعضاء را از بین ببرد. در جلسه ژوئیه بعضی از اختلافات برای بار دیگر ظاهر گردید. اکثریت شرکت کنندگان خواستار غیرنظامی شدن کامل و اقدامات عدم تکثیر تسلیحاتی شدند، ولی با مخالفت کشورهای هم پیمان با آمریکا از نظر امنیتی (چون استرالیا، ژاپن و یونان) و نیز هند روبرو شدند. تلاشهای رئیس جلسه (فرناندو

از سری لانکا) برای فرمولبندی قابل قبول سند نهائی در نتیجه مخالف سرسختانه تندروهایی چون عراق با موافقت روبرو نگردید.

سند نهائی که بدون اتفاق نظر «تصویب گردید» از سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل تقاضا دارد که تاریخ و زمان برگزاری کنفرانس را تعیین کند و چنین می پندارد که قرارداد نهائی در مورد ایجاد اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح به وجود خواهد آمد. آمریکا که تاکنون در جلسه سمت نظارت داشته، به وسیله فرناندو ریاست کمیته اقیانوس هند مورد تماس واقع خواهد شد و پس از آن تصمیم گرفته خواهد شد که آیا باید در کارهای آتی کمیته و یا کنفرانس شرکت نماید یا خیر. (پایان خلاصه).

۳ زمینه قبلی: پس از مطرح شدن اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح به وسیله سری لانکا در اواسط سالهای ۱۹۶۰، این وظیفه یکی از نکات مقدس مورد بحث در نهضت غیرمتعهدها گردیده و اجلاس ژوئیه ۱۹۷۹ کشورهای ساحلی و غیرساحلی نشانگر زنجیره تلاشهایی است که درنظر دارد این عقیده را واقعیت بخشد. ناراضی از «پیشرفتهای» حاصل در شش سال گذشته در نتیجه اجلاسهای مکرر پس از تشکیل کمیته مشترک اقیانوس هند در سازمان ملل در سال ۱۹۷۲ که گزارشات سالانه آن در مجمع عمومی سازمان ملل نیز مورد توجه قرار می گرفت، اعضای فعال کمیته (چون، سری لانکا، پاکستان، عراق، و ماداگاسکار) سعی کردند این مسئله را با تشکیل یک کنفرانس در سال ۱۹۷۸ خاتمه دهند. چون در سی و سومین مجمع عمومی سازمان ملل در مورد تشکیل یک کنفرانس همه جانبه اتفاق نظر به دست نیامد، بر اساس قطعنامه ۳۳۶۸ تصمیم گرفته شد که در اواسط ۱۹۷۹ یک جلسه تدارکاتی به وسیله کشورهای ساحلی و غیرساحلی تشکیل گردد. سه جلسه کمیته اقیانوس هند در سال ۱۹۷۹ نتوانست در مورد «اصول» اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح و یا گامهایی که برای به «اجرا گذاردن» لازم است توافقی به دست دهد، و جلسه ژوئیه با یک پیش نویس سنگین برای تهیه سند اصلی آغاز به کار کرد. کلیه

شرکت کنندگان از اعضای کمیته (کشورهای منطقه اقیانوس هند، چین، ژاپن و یونان) بودند. از «قدرتهای بزرگ» (آمریکا، شوروی، انگلیس، فرانسه) و «استفاده کنندگان مهم دریایی» (چون کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی) خواسته شد که در جلسه افتتاحیه سخنرانی نموده و در صورتی که مایل باشند در جلسات دیگر نیز به عنوان ناظر حضور به هم رسانند. فنلاند، اطریش و ویتنام نیز به تقاضای خودشان به عنوان ناظر پذیرفته شدند.

۴ بحث کلی: پس از انتخاب به عنوان رئیس جلسه، فرناندو ریاست کمیته اقیانوس هند (نماینده دائمی سری لانکا) محتاطانه به سخنرانی افتتاحیه پرداخت (مرجع الف) که در آن منافع همه شرکت کنندگان را در نظر گرفت، و در پایان خواستار توسعه اجلاس اقیانوس هند و ظهور نهائی قرارداد منطقه صلح گردید. ولی، همان دو نکته مورد اختلاف قبلی این بار هم در مناظره ظاهر گردید (۲۵ ژوئیه): حذف عبارت حضور نظامی «قدرت بزرگ» که هدف از آن آمریکاست و گزارش مطبوعات نیز حاکی از آن است که این کشور در حال افزایش قدرت نیروی دریایی خود در اقیانوس هند می باشد؛ و تلاش بعضی از اعضاء که در نظر دارند محدودیت پیشنهادی برای «قدرتهای بزرگ» را با اقدامات منطقه ای به منظور کاهش رقابت نظامی میان کشورهای منطقه همزمان سازند (مرجع ب). بیانیه افتتاحی آمریکا براساس منشور سازمان ملل پیرامون دریانوردی آزاد، و اقدامات فردی و یا جمعی دفاعی به عنوان بیان صادقانه نظریات آمریکا تلقی گردید: بیانیه طولانی هیئت نمایندگی روسی به ریاست مندیویچ

نیز با همین عکس العمل مواجه گردید، ولی به هنگام تهیه سند نهائی بیانیه هردو نماینده از طرف اعضاء نادیده گرفته شد. اعضای محافظه کار غیرمتعهدها مخالفت با اعضای رادیکال را در حذف «تمام جنبه های» حضور نظامی قدرت های بزرگ از اقیانوس هند، کاری مشکل می دانند. هندیها به خاطر خودشان (یعنی انحراف توجه از عدم تکثیر تسلیحاتی منطقه و تسلط نظامی هند) به این بحث پیوسته اند، چین نیز فروگذار نکرد و اظهار داشت که سند نهایی باید به «رقابت ابرقدرتها» اشاره نموده و مذاکرات دوجانبه آمریکا و شوروی را ساختگی قلمداد بنماید. تلاش پاکستان برای بالا بردن «حسن سلوک» منطقه به خاطر لجبازی های هند، به طور چشمگیری با همدردی کمتر روبرو شد.

۵ نتیجه: گروه ویژه اجلاس نتوانست آکولادهای پیش نویس نهائی را در تاریخ ۱۲ ۵ ژوئیه از بین بردارد. تقاضای شوروی برای شرکت مورد قبول فرناندو واقع نشد و او قول داد که دائما با شوروی (و آمریکا) برای دستیابی به یک فرمول مورد مشورت نماید، ولی از وی خبری نشد، تا اینکه در دوروز آخر اجلاس با «نکات مورد توافق» ظاهر گردید. در آن زمان برای برداشتن موانع موجود در سر راه «اصول» و به کار بسته شدن «سند نهائی اقیانوس هند به عنوان منطقه صلح فرناندو نکات زیر را مطرح نمود.»

(الف) محدوده اقیانوس هند به عنوان منطقه صلح (پاراگراف ۱۴): آغاز نقل قول: به پیروی از مفاد قطعنامه ۲۸۳۲ محدوده اقیانوس هند باید دربرگیرنده خود اقیانوس هند، زوائد طبیعی آن، جزایر آن اقیانوس، بستر اقیانوس، کشورهای ساحلی و غیره ساحلی و منطقه هوایی آن باشد.

ولی در مورد محدوده نهائی اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح باید توافق حاصل گردد. (پایان نقل قول).

(ب) حضور نظامی قدرتهای بزرگ (پاراگراف ۱۵): آغاز نقل قول:... از قدرتهای بزرگ خواسته می شود تا:

(خیلی محرمانه)، کشورهای ساحلی و غیر ساحلی برای به دست آوردن یک فرمول مورد توافق جهت حذف پایگاههای نظامی خود و (تأسیسات نظامی، تسهیلات لجستیکی، از بین بردن سلاحهای هسته ای و دیگر سلاحهای کشتار دسته جمعی و هر جنبه حضور نظامی خود به مشورت و گفتگو بپردازند. (پایان نقل قول).

(الف) و اقداماتی انجام دهند که هیچ یک از کشتیهای جنگی و هواپیماهای نظامی و دیگر نیروهای نظامی از اقیانوس هند برای حمله و یا اعمال قدرت علیه حاکمیت، تمامیت ارضی و استقلال کشورهای ساحلی و غیر ساحلی اقیانوس هند بر اساس منشور سازمان ملل بهره برداری ننمایند.

(ب) با قدرتهای بزرگ در فعالیتهای نظامی خلاف اعلامیه اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح همکاری ننمایند. (پایان نقل قول).

(ج) از بین بردن سلاحهای هسته ای (پاراگراف ۱۷): آغاز نقل قول:

(الف) از کشورهای دارای سلاحهای هسته ای خواسته می شود که به ایجاد پایگاههای هسته ای و انجام آزمایشات هسته ای در اقیانوس هند مبادرت نورزند.

(ب) به همین ترتیب کشورهای ساحلی و غیرساحلی نیز نباید مبادرت به دریافت و یا وارد کردن سلاحهای هسته ای در اقیانوس هند کرده، اجازه وارد شدن این گونه سلاحها را نیز به وسیله قدرتهای خارجی ندهند.... (پایان نقل قول).

(ج) عدم استفاده از سلاحهای هسته ای (پاراگراف ۱۹): آغاز نقل قول:

... کشورهای دارای سلاحهای هسته ای، جهت برقراری این منطقه امنیتی باید کشورهای ساحلی و غیرساحلی را از عدم استفاده از سلاحهای هسته ای مطمئن سازند. (پایان نقل قول).

(د) نحوه به کارگیری (پاراگراف ۲۱): آغاز نقل قول: این اجلاس به سی و چهارمین جلسه مجمع عمومی سازمان ملل پیشنهاد می کند که تاریخ و مکان کنفرانس اقیانوس هند را بنا به درخواست قطعنامه مجمع عمومی به شماره ۳۳/۶۸ تعیین کرده، از کمیته مشترک اقیانوس هند که باید به این منظور توسعه یابد بخواهد که کار پیرامون کنفرانس و نیز اقدامات لازم برای عقد یک قرارداد بین المللی که ممکن است جهت اعلام اقیانوس هند به عنوان یک منطقه صلح همانگونه که در پاراگراف ۳ قطعنامه ۲۸۳۲ مجمع عمومی بیان گردیده، ظاهر گردد، انجام دهد. این اجلاس از مجمع عمومی می خواهد که به دعوت اعضای دائمی شورای امنیت و استفاده کنندگان مهم دریایی اقیانوس هند بپردازد، تا در کمیته مشترک توسعه یافته شرکت جسته در تدارکات کنفرانس شرکت جویند. (پایان نقل قول).

۶ نکات مورد توافق «فرناندو» برخلاف بیانات افتتاحیه اش متمایل به مواضع تندروها بود. رئیس و اکثریت اعضای جلسه به هنگام تلاش هم پیمانان (استرالیا، ژاپن و یونان) برای تغییر لحن بیانیه به

خصوص در مورد بندهای ۱۴ و ۱۵ و ۱۹ و مشارکتشان در جلسه، سرسختی بسیار نشان دادند. در مورد انتقادهای هند از پاراگراف ۱۷ ب، که خطر تفرقه در نهضت غیرمتعهدها را گوشزد می کرد، شرکت کنندگان به هند اجازه دادند که در مورد مذاکرات آینده متن پاورقی ایجاد نماید. این نوع «دودوزه بازی» سبب بروز اعتراض از طرف ناظران هم پیمان غربی گردید (همه آنها بجز فرانسه در جلسات حضور داشتند). عدم اتفاق نظر «تصویب» سند نهائی را بی معنی جلوه گر ساخت؛ بیانیه عدم ارتباط استرالیا همراه با انتقادات ژاپن و یونان در گزارشی به همراه بیانیه ای مبنی بر «تصویب» گزارش آمده است (مرجع ج).

۷ پیشگویی و اظهارنظر: کمیته مشترک اقیانوس هند بار دیگر در ماه سپتامبر تشکیل جلسه خواهد داد تا به تهیه پیش نویس تدارکاتی قطعنامه سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل در مورد زمان و مکان برگزاری کنفرانس اقیانوس هند در پاراگراف ۲۱ سند نهائی بپردازد. با آمریکا، شوروی و دیگر ناظران حتما بوسیله فرناندو تماس گرفته و از آنها پرسیده خواهد شد که آیا مایلند در کارهای آتی کمیته مشترک، کارهای مقدماتی برای تشکیل کنفرانس، و یا در خود کنفرانس شرکت نمایند یا خیر. علیرغم رفتار بد اکثریت غیرمتعهدها، استرالیاییها هنوز هم مایلند در کمیته بمانند و از آمریکا نیز می خواهند که در کارهای آتی این کمیته برای نشان دادن موضع غرب شرکت نماید. فرانسه حتما توسعه کمیته را تحریم خواهد نمود. دیگر هم پیمانان غربی نیز دنباله رو آمریکا خواهند بود. نحوه برخورد شوروی مبهم است؛ چون در تمام طول جلسه مندیویچ اعلام حمایت از منطقه صلح می نمود، ولی انتقادات بعدی او در مورد نتایج حاصله سبب شد که شوروی تصمیم به عدم مشارکت بگیرد. تصمیم آمریکا مبنی بر شرکت در جلسات آینده اقیانوس هند سبب خواهد شد که فشار مستقیم فقط متوجه آمریکا و نیروی دریایی آن کشور در اقیانوس هند شود. از طرف دیگر، شرکت در کمیته به این معنی است که می توان با گروههای منطقه پیرامون موضوعات بحرانی چون تکثیر هسته ای در آسیای جنوبی به توافق دست یافت. به عنوان شرط اصلی آمریکا برای شرکت باید از فرناندو رئیس کمیته و دیگر اعضاء کمیته اقیانوس هند خواسته

شود که به اصل رأی گیری اتکاء شود، که در اجلاس ماه ژوئیه این اصل رعایت نشده بود.

ص: ۱۳۱

تصحیح: در خط ۱۵ پاراگراف سوم عبارت «قطعنامه ۳۳۶۸» به عبارت «قطعنامه ۶۸/۳۳» تغییر

یابد.یانگ

عکس العمل آمریکا در رابطه با پیش نویس کوبا در اجلاس هاوانا

سند شماره (۸)

تاریخ: ۳ مرداد ۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۱۹۳۰۷۳

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها

سفارت آمریکا در بریج تاون، تل آویو، دوبلین، لندن، پاریس، بن، رم، لوگزامبورگ، لاهه، کپنهاک، بروکسل، اتاوا، توکیو، کانبرا، هیئت نمایندگی آمریکا در ناتو، سفارت آمریکا در مادرید، لیسبون، پکن، مکزیکو، بوگوتا، سن خوزه، کاراکاس، برازیلیا، مانیل، بانکوک، استکهلم، وین، برن، بخارست، کابل، دمشق، الجزیره، دفتر حفاظت منافع در بغداد، سفارت آمریکا در کوتونو، برازاویل، دفتر حفاظت منافع در هاوانا، سفارت آمریکا در آدیس آبابا، تریپولی، آنتناریو، ماپوتو، مسکو، سئول.

بروکسل به بخش جامعه اروپایی هم برسد، از نیوسام معاون وزیر.

موضوع: عکس العمل آمریکا در رابطه با پیش نویس کوبا در اجلاس هاوانا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ از تمام واحدهای اقدام گر خواسته می شود که با مقامات مهم دولت میزبان خود تماس حاصل کرده از آنها بخواهند که طبق دستورات ذیل در مورد پیش نویس کوبا عکس العمل نشان دهند. چون کوباییها در هفته اول ماه اوت آماده شنیدن نقطه نظرهای غیرمتعهدها هستند، ما باید بتوانیم نظریات خود را نیز از این طریق اعمال نماییم. لطفا گزارشات خود را تا آخر وقت اداری ۳۰ ژوئیه ارسال نمایید.

۳ ما مایل به مداخله در امور داخلی و بحثهای ایدئولوژیکی جنبش غیرمتعهدها نیستیم. بلکه همان گونه که با مقامات یوگسلاوی در میان گذاشته شد (تلگرام مرجع پاراگراف ۶)، تأکید ما بر مسائلی است که در رابطه با منافع آمریکا می باشد. آمریکا در نظر دارد در سپتامبر با اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا با یک نگرش وسیع که منعکس کننده درک ما از غیر بلوکه بودن جنبش غیرمتعهدهاست برخورد نماید و طبیعتا امیدوار هستیم که غیرمتعهدها به ما پاسخ مثبت داده، مسائل را در رابطه با شایستگی هاشان در اجلاس مورد بررسی قرار داده، مواضع متعادلی را اتخاذ نمایند، که به حل مسائل مورد اختلاف بین المللی کمک نماید.

۴ در همین رابطه، ما پیش نویس کوبایی را که در این گردهمایی جهت دریافت نقطه نظرها بین اعضای غیرمتعهدها پخش شده، چه از نظر معارفه و چه از نظر مواضع خاص کاملاً غیرمفید می دانیم. در صورتی که این پیش نویس کوبایی به صورت کنونی و یا شبیه به آن مورد تصویب قرار گیرد، آمریکا را به برخوردهای سه سال قبل سوق خواهد داد، که سبب تیره تر شدن روابط بین آمریکا و جهان سوم گردیده بود. تلاش برای حل مشکلات موجود در آفریقای جنوبی و خاورمیانه، و دستیابی به پیشرفت اقتصادی، در چنین جوی ممکن نیست و به شهرت و اعتبار جنبش غیرمتعهدها به عنوان یک نیروی سازنده و مستقل حامی صلح مطمئنا لطمه وارد خواهد شد.

۵ به نظر ما اکثریت اعضای غیرمتعهدها مایل نیستند که جنبش در نتیجه تلاش کوباییها به برخوردی

کشیده شود که آن را از نظر موضع با شوروی در یک طرف قرار می دهد، ما امیدواریم که اکثریت اعضای غیرمتعهدها، به خاطر خودشان تلاش کنند که پیش نویس کوبایی به صورت سندی در آید که سیاستهای واقعی غیر بلوکه ای در آن منعکس شده باشد، که البته مورد قبول آمریکا نیز هست.

۶ آمریکا هدف مستقیم انتقادهای آمده در پیش نویس واقع گردیده است. به طور مثال، از دوباره مطرح شدن متن راجع به ویتنام که صریحا آمریکا را مقصر می شناسد، اظهار تأسف می کنیم. لحن بیانیه در مورد هند و چین به خاطر تداوم اشغال کامبوج توسط ویتنامیها و فرار پناهندگان کاملاً نادرست است.

۷ ما به همراه هم پیمانان و دوستان خود از کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت مایل هستیم نظریات خود را در رابطه با مسائل مطروحه در جنبش غیرمتعهدها بیان داریم. و از کشورهای غیرمتعهد می خواهیم که با دیدی انتقادآمیز و در رابطه با منافع ملی خودشان، پیش نویس را مورد مطالعه و بررسی قرار دهند. آنها باید به بررسی لحن بیانیه در مورد شرایط عینی و تأثیر آن بر تقویت روابط بین المللی مسالمت آمیز، نقش آن در حل مشکلات اقتصادی بین المللی، کمک آن به بالا رفتن میزان اعتبار و شهرت جنبش غیرمتعهدها و نیز همگونی آن با اصول پذیرفته شده غیر بلوکه بودن پرداخته آن را مورد آزمایش و بررسی قرار دهند.

۸ ما بار دیگر با غیرمتعهدها در مورد مسائلی که باید در اجلاس مطرح گردد، مشورت خواهیم کرد. لیکن در حال حاضر فقط آماده دریافت نقطه نظرهای دولتهای میزبان در مورد محتوای پیش نویس کوبا به خصوص در زمینه برخورد آن با خاورمیانه، آفریقای جنوبی، آسیا، آمریکای لاتین، و مسائل پورتوریکو و مقبول بودن آنها نزد اعضای غیرمتعهدها هستیم.

۹ علاوه بر این مایل هستیم عکس العمل کنونی خود را در رابطه با پیش نویس کوبایی با آنها درمیان بگذاریم. بنابراین، همه مخاطبهای اقدام گر باید از تحلیلهای ارائه شده توسط معاون وزیر نیوسام در

تلگرام مرجع، پاراگراف ۳، بدون ذکر نام یوگسلاوی استفاده نمایند. در صورتی که لازم بدانید، می توانید از این تحلیل بدون ذکر سندیت آن استفاده نمایید. در صورت تمایل می توانید از پاراگرافهای ۳ ۸ بالا و نیز پاراگراف ۶ با اشاره به مطالب مربوط به هند و چین و اوضاع آوارگان استفاده کنید. پس از دریافت گزارشات و توصیه های شما راهنماییهای لازم را ارائه خواهیم کرد. گزارشات مفصل مداوم و توزیع یک جانبه آنها در تمام دوره برگزاری اجلاس در هاوانا برای این وزارتخانه مشمرثمر می باشد. لطفا در تمام گزارشهای خود قید کنید که به IO/ML ارسال شود.

۱۰ برای مخاطبهایی که در ذیل نام آنها ذکر نشده است: سفارتها می توانند از پاراگرافهای ۳ ۸ و بیانات نیوسام در مورد یوگسلاوی، در شرایط محلی مناسب استفاده نمایند. در اجرای این امر باید به دولتهای میزبان خود خاطرنشان سازید که ما مایل نیستیم که آنها حتما با آمریکا در مورد مسائل مطروحه در پیش نویس کوبایی موافق باشند، بلکه معتقدیم که نکات مورد توافق و مورد توجهی نیز وجود دارند که به وسیله این بیانیه نشان داده نشده اند و در نتیجه روابط بین المللی را بد جلوه داده است. قطعا ما نیز می خواهیم که در زمینه سازندگی و حسن سلوک پیش نویس در سطح بین المللی تا حد امکان هماهنگی به وجود آید. در این مسیر نقش اعضای غیرمتعهدها در رابطه با تأثیر بین المللی مهمتر از لحن یک سند یا بیانیه است، و امیدواریم که هر یک از دولتهای میزبان نقش ویژه خود را ایفا نماید.

۱۱ برای بلگراد: با وجود اینکه یوگسلاوی در نظریات خود بر مسائل ایدئولوژیک بیشتر از مسائل

دیگر تأکید دارد، ولی از نظر ما بین نظریات آمریکا و یوگسلاوی توافق وجود دارد. شما باید گفتگوی نیوسام با بلاوسکی را در مورد نقطه نظرهای آمریکا پیرامون مسائل ویژه مورد مطالعه قرار دهید. در صورتی که در مورد نقشه های یوگسلاوی برای مبارزه علیه پیش نویس کوبایی و یا گفتگوهای مقامات این کشور با دیگر کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها اطلاعاتی به دست آورید، ما را در جریان امر قرار دهید.

۱۲ برای دهلی نو، جاکارتا، کلمبو، لاگوس: شما باید تأکید، اعتماد و امید ما را به این مسئله که می دانیم اکثریت میانه روی کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها جنبه افراطی پیش نویس کوبایی را رد کرده و به تهیه پیش نویسی که منعکس کننده آرمانهای واقعی غیر بلوکه هاست کمک می کنند، نمایان سازید. همچنین از این دولتها بخواهید که نگرانی ما را در مورد مذاکراتی که اعضای آمریکایی در حال حاضر در پیش دارند، درک نمایند.

۱۳ برای قاهره و تل آویو: ما مایل هستیم به طور مفصل به بحث پیرامون مسائل مربوط به خاورمیانه با دولتهای میزبان پس از دریافت گزارش شما پیرامون عکس العملهای مصر و اسرائیل بپردازیم.

۱۴ برای دوبلین، لندن، پاریس، بن، رم، لوگزامبورگ، لاهه، کپنهاک، بروکسل، اتاوا، توکیو و کانبرا: دوبلین باید به توزیع بیانات نیوسام (پاراگراف ۳ تلگرام مرجع) در سطح ریاست جمهوری ۹ ECایرلند پرداخته از آنها بخواهید که آن را به عنوان عکس العمل اولیه آمریکا نسبت به پیش نویس کوبا توزیع نمایند. سفارتهای واقع در پایتختهای ۹ EC باید از اروپاییها بخواهند که با کشورهای تحت نفوذ خود تماسهایی مانند تماسهای نیوسام بگیرند. امیدواریم که انگلیس و فرانسه نیز با دوستان آفریقایی متمایل به انگلیس و متمایل به فرانسه چنین رفتاری بنمایند. در مورد محدودیت زمانی نیز با انگلیس و فرانسه صحبت کرده و نیاز به اقدام فوری را بیان نمایید. کانبرا، اتاوا و توکیو نیز باید با دولتهای میزبان خود از

همین روش استفاده کرده، از آنها نیز بخواهند با کشورهای دارای رابطه نزدیک با خود رفتاری مشابه داشته باشند و در مورد اجلاس هاوانا با ما مشورت نمایند. از سفارتهای واقع در لندن، اتاوا و کانبرا خواسته شده بود که در مورد کنفرانس کشورهای مشترک المنافع در لوزاکا همین اعمال را انجام دهند.

۱۵ برای نمایندگی آمریکا در ناتو: شما نیز تحلیل نیوسام در پاراگراف ۳ تلگرام مرجع را تکثیر کرده، اظهار نمایید که این تحلیل نشانگر عکس العمل مقدماتی آمریکا در رابطه با پیش نویس کوبایی است. ولی در حال حاضر لازم نیست با ناتو خواستار هماهنگی شوید. چون نمی خواهیم که ناتو محل ایجاد هماهنگی در مورد اجلاس هاوانا بشود. ولی اطلاعات به دست آمده درباره هرگونه عکس العمل هم پیمانان ما در ناتو را برای ما ارسال دارید.

۱۶ برای مادرید و لیسبون: گفتگوهای دوجانبه اخیر در این پایتختها حاکی از آن بود که طرفین تمایل داشتند به بحث و تبادل نظر پیرامون اجلاس هاوانا (که قرار است دولت اسپانیا و دولت پرتقال به عنوان ناظر به آنجا دعوت شوند) و مسائل کلی غیرمتعهدها بپردازند. در مورد این مسئله در جلسه مشاوره ای که در واشنگتن بر سر آمریکای لاتین برگزار شده بود، با اسپانیاییها نیز بحث و گفتگو شد. سفارتها باید خاطرنشان سازند که تبادل نظر در مورد پیش نویس کوبا بخشی از همکاری لازم بین آمریکا و دوستان اروپایی ما را تشکیل داده و ما امیدواریم که بتوانیم به هماهنگ نمودن اقدامات هم پیمانان خود در جنبش غیرمتعهدها بپردازیم. ما به خصوص خواهان برخورداری از نظریات و مساعدت های اسپانیا و

پرتقال در مورد آمریکای لاتین هستیم. تلگرام سپتامبر نشانگر نگرانی ما از حضور احتمالی پرتقال در هاوانا در اجلاس وزیران است.

۱۷ برای استکهلم، وین و برن: اروپاییهای بی طرف از موضع سیاسی و اخلاقی مهمی در جنبش غیرمتعهدها برخوردارند. ما امیدواریم که این دوستان اروپای غربی با آمریکا مشورت کرده و از نحوه برخورد معاون وزیر نیوسام حمایت نمایند.

۱۸ برای بخارست: سفارت باید با خاطرنشان ساختن عکس العملهای مقدماتی ما با رومانیها یادآور شود که ما مایل به مداخله در امور جنبش نیستیم، ولی مایل هستیم در مورد مسائل خاص نگرانیهای خود را ابراز داریم. باید در مورد نظریات رومانیها و عکس العمل و تلاشهای احتمالی دیپلماتیک آنها اطلاعاتی کسب کرده، برای ما گزارش نمایید.

۱۹ برای پکن: این سفارت نیز باید عکس العمل ما را با مقامات خارجه مهم این کشور درمیان بگذارد. در مورد نظریات چینیها پیرامون پیش نویس، اطلاعاتی به دست آورید. ما مایلیم به دانیم چینیها چگونه می خواهند با متن پیش نویس کوبایی مقابله نمایند.

ولی به هیچ وجه چنین وانمود ننمایید که می خواهیم به یک اقدام مشترک در مورد غیرمتعهدها دست بزنیم.

۲۰ برای مخاطبهای آسیایی: از زمینه و اطلاعات آمده در پاراگراف ۹ استفاده کرده جویای نظریات دولت میزبان خود باشید. آیا اعضای آسیایی در نظر دارند بحثهای اجلاس جنبش غیرمتعهدها در مورد هند و چین را فراتر از مسئله نمایندگی کامبوج برده، مسئله هند و چین و آوارگان را نیز به میان بکشند. بسته به عکس العمل دیگر آسیاییها و نتیجه کنفرانس ژنو راهنماییهای خود را برای شما خواهیم فرستاد.

۲۱ برای مکزیکو، بوگوتا، سن خوزه، کاراکاس، بریج تاون، برازیلیا: از آنها بخواهید از نفوذ خود با

کشورهای آمریکای لاتین عضو غیرمتعهدها (آرژانتین، کوبا، گینه، جامائیکا، پاناما، پرو، ترینیداد) و دیگر اعضا از قبیل (سورینام، بولیوی، گرانادا) استفاده کرده از آنها بخواهند که به تجدیدنظر در مورد بخش آمریکای لاتینی پیش نویس به خصوص پیرامون پورتوریکو و مسائل امنیتی آمریکا بپردازند. آمریکا امیدوار است که همکاران وی در آمریکای لاتین در مورد نظام بین کشورهای آمریکای لاتین با پیش نویس کوبایی برخورد قاطع نشان دهند. تلگرام سپتامبر در مورد گفتگوی وزیر امور خارجه ونس با وزیر خارجه مکزیک کاستاندا گزارش کرده راهنمایی نموده است.

۲۲ برای بوئنوس آیرس، پاناما، پورت آواسپاین، کینگستون، لیما: سفارتهای مذکور باید با استفاده از مطالب پاراگراف ۲۱ و بیانات معاون وزیر خارجه نیوسام اقدامات لازم را بنمایند.

۲۳ برای نمایندگی آمریکا در سازمان ملل و ژنو: در موقعیتهای مناسب نگرانی ما را در مورد پیش نویس کوبایی با نمایندگیهای دیگر درمیان بگذارید. دیگر مقامات مهم نمایندگی آمریکا در سازمان ملل نیز ممکن است بخواهند نارضایتی ما را منعکس ساخته خواستار میانه روی بیشتر بشوند. مایل هستیم در مورد اجلاسهای دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در نیویورک که به گفته یوگسلاوها برقرار است، برای ما گزارشهایی ارسال نمایید.

۲۴ برای کابل، کاتونو، دمشق، الجزیره، برازاویل، هاوانا، آدیس بابا، بغداد، تریپولی، آنتاناریو، ماپوتو: بنا به تشخیص وزارت امور خارجه این دولتهای میزبان با منافع آمریکا سرسختانه مخالفت

ورزیده ممکن است، تلاش ورزند تا جنبه افراطی پیش نویس کوبایی حتی الامکان حفظ گردد. در صورتی که سفارتهای مزبور می دانند که در میان گذاشتن نگرانی ما با این دولتها می تواند در پیشبرد اهداف ما را یاری دهد، می توانید دست به اقدامات لازم بزنند. در مورد تاکتیکهای این دولتها برای صدور بیانیه نهائی غیرمتعهدها در صورت امکان اطلاعاتی در اختیار ما قرار دهید. الجزیره احتمالاً مایل است توصیه هایی در مورد نحوه مبارزه با دولت آمریکا بنماید.

۲۵ برای گابورون، یااونده، لیبرویل، بیسو، بانگول، ابیجان، نایروبی، مونروویا، نیامی، داکار، خارطوم، موگادیشو، اوگادوگو، کینشازا، باماکو: این دولتهای آفریقا اصولاً محافظه کار بوده و در بسیاری از مسائل به خصوص خاورمیانه و مسائلی چون حمایت از عضویت مصر در مجامع بین المللی و مبارزه علیه تلاش اعراب برای برقراری معادله صهیونیزم و نژادپرستی کمک بسیار کرده اند. تداوم کمک آنها که به نظر ما می تواند نتیجه ابتکارات ما در رودزیا و نامیبیا در چند ماه آینده باشد، می تواند تهدیدی جدی علیه پیش نویس کوبایی باشد. به هنگام درمیان گذاشتن نظریات ما باید اظهار نمایید که ما از نقش ویژه آنها در غیرمتعهدها و دیگر مجامع بین المللی آگاه بود. و از تلاش آنها برای دفاع از منافع میانه روانه علیه کوباییها و دیگر افراطیون طرفداری می کنیم. می توانید از این دولتها بخواهید که با هماهنگ کردن تلاش خود بیشترین تأثیر را بر پیش نویس کوبایی بگذارند. سفارت واقع در مونروویا باید به رئیس جمهور تولبرت اظهار دارد که ما برای رهبری وی در سازمان وحدت آفریقا اهمیت بسیار قائل هستیم.

۲۶ برای لاپاز، پاراماریبو، تهران، اسلام آباد: اعضای جدید جنبش غیرمتعهد (با آغاز به کار کردن در اجلاس هاوانا) که در بعضی موارد از تغییرات درونی سختی رنج می برند ممکن است، مایل به تجدیدنظر پیرامون مواضع خود باشند. پیش نویس کوبایی آنها را وادار به تصمیم گیری سریع خواهد کرد. ما مایل به تبادل نظر پیرامون آن دسته از مسائل غیرمتعهدها که مورد علاقه طرفین باشد بوده و نظریات آنها را به طور

عینی و با جدیت مورد بررسی قرار خواهیم داد. البته ما هم مایل هستیم که آنها نیز با ما همین طریقه را در پیش گیرند. لاپاز و پاراماریبو باید تلاش خود را بر آمریکای لاتین متمرکز سازند. سفارت آمریکا در تهران نیز می تواند با استفاده از مطالب بالا بهره برداری لازم را بنماید.ونس

حضور مقامات بلندپایه اجلاس جنبش غیرمتعهدها

سند شماره (۹)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۱۹۴۷۹۳ تاریخ: ۵ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها طبقه بندی: خیلی محرمانه

سفارت آمریکا در آنکارا، برن، بوگوتا، برازیلیا، بریج تاون، بخارست، کاراکاس، لاپاز، لیسبون، اسلام آباد، مادرید، مکزیکو، مونته ویدئو، پاراماریبو، کیتو، سن خوزه، استکهلم، تهران، وین

موضوع: حضور مقامات بلندپایه اجلاس جنبش غیرمتعهدها / مجمع عمومی سازمان ملل متحد

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ در رابطه با نزدیک بودن زمان اجلاس جنبش غیرمتعهدها در هاوانا و تشکیل سی و چهارمین جلسه مجمع عمومی سازمان ملل، لازم است که تعدادی از سران کشوری یا حکومتی و یا مقامات بالارتبه دیگر پس از اجلاس به نیویورک آمده در اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل شرکت نمایند. همچنین نزدیکی جغرافیایی نیز ممکن است سبب شود که بعضی از آنها در حال رفتن و یا بازگشتن از اجلاس در

نظر داشته باشند در آمریکا توقفی داشته باشند.

۳ از واحدهای دیپلماتیک تقاضا می شود که در صورت اطلاع داشتن پیرامون این توقفها وزارت امور خارجه و ASAP را هر چه زودتر در جریان امر قرار دهند. ولی از واحدهای دیپلماتیک با تأکید خواسته می شود که این موضوع را با دولت میزبان در میان نگذاشته به هیچ وجه وانمود ننمایند که ملاقاتی نیز با وزیر امور خارجه، معاون رئیس جمهور و یا رئیس جمهور قرار است صورت بگیرد.ونس

عکس العمل ایرانیها نسبت به پیش نویس کوبایی در اجلاس هاوانا

سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۸ مرداد ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۸۰۷۴ به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

عطف به: الف وزارتخانه ۱۹۳۰۷۳، ب - ۱۸۷۴۲۰

موضوع: عکس العمل ایرانیها نسبت به پیش نویس کوبایی در اجلاس هاوانا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ طبق دستورات آمده در مرجع الف مشاور سیاسی در ۳۰ ژوئیه با سرپرست سازمانهای بین المللی وزارت امور خارجه مهدی احساسی ملاقات کرده و نکات مطروحه در پاراگرافهای ۳ تا ۸ مرجع الف را و نیز نگرانیهایی را که در پاراگراف ۳ مرجع الف بدانها اشاره شده بود به وی گوشزد کرد. احساسی به مشاور سیاسی پاسخ داد که چون ایران هنوز به عضویت تمام عیار جنبش غیرمتعهدها درنیامده است، لذا کوباییها خواستار اظهارنظر از این کشور پیرامون پیش نویس کوبایی نشده اند. علاوه بر این دولت موقت ایران سعی دارد، سیاستهای خود را در قبال بسیاری از مسائل و نیز آنها که بوسیله مشاور سیاسی مطرح شده مشخص سازد. بنابراین او یعنی احساسی در موقعیتی قرار ندارد که بتواند به طور رسمی نسبت به دعوت

مشاور سیاسی عکس العملی نشان دهد.

۳ ولی، وی گفت که فقط به طور غیررسمی می تواند ابراز اطمینان نماید که ایران در جنبش غیرمتعهدها با بررسی خصوصیات هر مسئله یک سیاست مستقل را دنبال خواهد کرد. وی اذعان داشت که در داخل جنبش غیرمتعهدها بلوکهای مختلفی وجود دارند که هر کدام از مواضع بسیار افراطی برخوردار هستند. گاهی «نیز ممکن است ایران متوجه شود که بر سر یک مسئله خاص با یکی از بلوکها هم عقیده شده است، ولی این به این دلیل نخواهد بود که ایران با آن بلوک پیمان بسته باشد، بلکه بررسی مستقلانه مسئله باعث شده است که ایران به اتخاذ موضع خود همت ورزیده باشد.

۴ اظهارنظر: ایران به دنبال انقلاب فوریه هنوز سرگرم نظم و انضباط بخشیدن به وزارت امور خارجه خود می باشد. به نظر ما احساسی وقتی از اظهارنظر پیرامون مسائل به مطروحه وسیله مشاور سیاسی به این دلیل که دولت متبوع وی هنوز یک موضع رسمی پیرامون آنها اتخاذ نکرده امتناع ورزید، واقعیت را اظهار می داشته است. در شرایط کنونی، به نظر ما موضع ایران در جنبش غیرمتعهدها و نیز در دیگر مجامع بین المللی، حداقل در آینده نزدیک منبعث از شخصیت رهبر هیئت نمایندگی خواهد بود. در صورتی که وزیر امور خارجه یزدی حضور یابد، ما می توانیم انتظار داشته باشیم که ایران نقش نسبتا مسئولانه ای را در قبال مسائل ایفا نماید، البته باید دید که ارزیابی منطقی ایران از منافع ملی خودش چیست. لیکن اگر رهبری هیئت نمایندگی ایران را شخص کم تجربه ای یا شخصی که شیفته انقلاب اسلامی است برعهده

داشته باشد، میانه روی و پراگماتیسم احتمالاً از بین خواهد رفت.لینگن

ارسال پیش نویس کوبایی اجلاس هاوانا

سند شماره (۱۱)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۱۹۸۰۵۴ تاریخ: ۹ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها طبقه بندی: محرمانه

سفارت آمریکا در بریج تاون، تل آویو، دوبلین، لندن، پاریس، بن، رم، لوکزامبورگ، لاهه، کپنهاک، بروکسل، اتاوا، توکیو، کانبرا، نمایندگی امریکا در ناتو، سفارت آمریکا در مادرید، لیسبون، پکن، مکزیکو، بوگوتا، سن خوزه، کاراکاس، برازیلیا، مانیل، بانکوک، استکهلم، وین، برن، بخارست، مسکو، سئول

عطف به: وزارتخانه ۱۹۳۰۷۳

موضوع: ارسال پیش نویس کوبایی اجلاس هاوانا

۱ بسیاری از این وزارتخانه خواسته اند که متن کامل پیش نویس کوبایی برای آنها ارسال گردد. در نتیجه ما هم به نوبه خود این متن ۷۵ صفحه ای را برای همه مخاطبهای خود ارسال می داریم.

۲ چون این پیش نویس به طور محرمانه در اختیار ما قرار داده شده است، واحدها نباید بیاناتی مبنی بر اینکه این پیش نویس در اختیار ما قرار دارد، بنمایند. واحدهای مستقر در ناتو، توکیو و کانبرا در صورتی که از طرف دولتهای میزبان تقاضا شود می توانند یک نسخه از پیش نویس را در اختیار آنها قرار دهند. بخارست و واحدهای مستقر در غیر کشورهای ناتو که تقاضای دریافت این پیش نویس را کرده اند، در صورت تمایل دولتهای میزبان می توانند آنها را به اعضای غیرمتعهدی که با آنها روابط نزدیک دارند ارجاع دهند. این واحدها بدون دریافت تأییدیه قبلی از این وزارتخانه حق انتشار و توزیع این پیش نویس

را ندارند. ونس

بخشهای اقتصادی پیش نویس کوبایی در اجلاس غیرمتعهدهاو...

سند شماره (۱۲)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۱۹۹۱۴۵ تاریخ: ۱۹ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها

سفارت آمریکا در بریج تاون، تل آویو، دوبلین، لندن، پاریس، بن، رم، لوکزامبورگ، لاهه، کپنهاک، بروکسل، اتاوا، توکیو، کانبرا، نمایندگی آمریکا در ناتو، مادرید، لیسبون، پکن، مکزیکو، بوگوتا، سن خوزه، کاراکاس، برازیلیا، مانیل، بانکوک، استکهلم، وین، برن، بخارست، کابل، دمشق، الجزیره، دفتر حفاظت منافع در بغداد، سفارت آمریکا در کوتونو، برازاویل، دفتر حفاظت منافع در هاوانا، سفارت آمریکا در آدیس آبابا، تریپولی، آنتناریو، ماپوتو، مسکو، سئول

عطف به: وزارتخانه ۱۹۳۰۹۳

موضوع: بخشهای اقتصادی پیش نویس کوبایی در اجلاس غیرمتعهدها و

کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ تلگرام مرجع از مخاطبهای خود خواسته بود تا به ابراز نظر پیرامون جنبه های سیاسی پیش نویس

کوبایی اجلاس غیرمتعهدها بپردازند. آنچه در ذیل می آید تحلیل این وزارتخانه پیرامون بخشهای اقتصادی این پیش نویس است. در گفتگو با مقامات دولتهای میزبان خود می توانید از این تحلیل استفاده کرده، علاقه آمریکا را به بالا بردن میزان همکاری بین کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت مورد تأکید قرار دهید و در ضمن عدم رضایت ما را از تلاش نامساعد کوباییها در مورد لحن تضادآمیز و حاکی از برخورد این پیش نویس ابراز نمایید.

۳ بخش اعظم قسمت اقتصادی پیش نویس کوبایی تکرارکننده مطالبی است که در اجلاس دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در کلمبو، اجلاس وزیران ARUSHA گروه ۷۷ و در بیانیه شماره ۵ کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل در مانیل مطرح شده بود که عبارت است، از تغییر در شرایط تجارت به نفع کشورهای کمتر توسعه یافته؛ کارتلهای تولیدکننده؛ خرید بیشتر تولیدات کشورهای کمتر توسعه یافته؛ مشخص شدن قیمت کالاها؛ افزایش کمکهای عمران رسمی؛ نظارت بر شرکتهای چند ملیتی؛ حاکمیت بر منابع؛ و غیره.

۴ لیکن، پیش نویس کوبایی این عقاید را طوری به کار می برد که منجر به محکوم شدن بازار اقتصادی کشورهای پیشرفته می گردد. این پیش نویس ارزش گفتگو و مذاکره را ناچیز پنداشته اظهار می دارد که «امپریالیسم مانع اصلی پیشرفت بوده و خواهد بود.»

۵ نحوه گفتاری کوباییها را می توان در نمونه های ذیل مشاهده نمود. «عدم موفقیت کنفرانس شماره ۵ تجاری و توسعه سازمان ملل و رفتارهای ناجور و بسیط اتخاذ شده توسط بازارهای اقتصادی کشورهای پیشرفته»، به روایت کوباییها، به معنی این است که «باید به دنبال راههای جدیدی باشیم، (خط تأکید آغاز می شود) که منحصرا به گفتگوها و مذاکرات پارلمانی کنونی متکی نباشد (پایان خط تأکید)، تا بتوان مبارزه کشورهای در حال پیشرفت را برای احقاق حقوق مشروع خود افزایش داد.، معلوم نیست که

منظور کوباییها چه می تواند باشد، لیکن به علت نقش رهبری کوبا در جنبش غیرمتعهدها و به طور کلی در کشورهای در حال پیشرفت تأثیر این گفتارها چندان هم دلپذیر نمی تواند باشد.

۶ یکی از پیشنهادات اقتصادی جدید آمده در پیش نویس کوبایی خواستار ایجاد یک سیستم پولی بین المللی، منطقی و منصفانه است که به حذف (مابه التفاوت پرداختهای کشوری کمتر توسعه یافته) کمک کرده، نقش مسلط و ویژه بعضی از ارزها به خصوص دلار آمریکایی را کاهش دهد و به ایجاد تساوی بین کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت در تصمیم گیریها منجر شود. علاوه بر این اظهار می دارد که «در چهارچوب نهادهای پولی موجود نمی توان این نظام پولی را برقرار ساخت. هنوز معلوم نیست که در چه مجمعی بتوان این تغییر مهم را سبب شد، لیکن در مذاکرات پیرامون آن «باید همه کشورها به طور مساوی به شرکت کامل بپردازند». این پیشنهاد حتی اگر به وسیله کنفرانس تصویب شود، از نظر ما پایه قابل قبولی برای آغاز مذاکرات نمی تواند باشد. این چنین نظریات مبهم و عجیب سبب می گردد که نتوان مشکلات اقتصادی قابل لمس را حل نمود.

۷ لحن خصمانه پیش نویس کوبا با روشنی و وضوح بیان می دارد که کوبا هنوز سعی دارد موجبات برخورد شمال و جنوب را فراهم آورد، و طبق نتیجه گیری ما اصول واقعی غیر بلوکه بودن را رعایت نخواهد کرد. همانطور که قبلاً بیان داشتیم این پیش نویس هاوانا را محل مناسبی برای برگزاری کنفرانس ششم تجاری و توسعه سازمان ملل نمی داند.

۸ تاکنون کوبا تنها کشوری بوده است که به انجام یک دعوت رسمی برای برگزاری کنفرانس ششم تجاری و توسعه سازمان ملل در سال ۱۹۸۲ یا ۱۹۸۳ در کشور خود مبادرت ورزیده است. این کشور سعی داشت دعوت خود را مورد قبول کنفرانس پنجم تجاری و توسعه سازمان ملل که در مانیل برگزار شده بود، واقع سازد. کنفرانس پنجم در مورد محل برگزاری کنفرانس بعدی تصمیمی اتخاذ ننمود، لیکن به اتفاق آراء تصمیم گرفته شد که از مجمع عمومی سازمان ملل توسط دفتر تجارت و توسعه کنفرانس خواسته شود که «با توجه به» پیشنهاد کوبا محل برگزاری کنفرانس بعدی را انتخاب نماید. این قطعنامه همچنین به تأیید دوباره قطعنامه مصوبه مجمع عمومی سازمان ملل پرداخت که در آن گفته شد که هیئتهای سازمان ملل باید در قرارگاه های مخصوص خود جلسات خود را برگزار کند (که در مورد کنفرانس تجاری و توسعه سازمان ملل محل برگزاری کنفرانس بعدی قطعا باید ژنو بوده باشد). لیکن امکان دارد که در اجلاس جنبش غیرمتعهدها کوباییها، اصرار بر قبول پیشنهاد خود داشته باشند و در جلسه بعدی دفتر تجارت و توسعه کنفرانس که در ماه اکتبر برگزار می گردد، به همین منظور حاضر شوند.

۹ به نظر ما درست نیست که در حال حاضر در این باره تصمیمی اتخاذ شود. دفتر تجارت و توسعه کنفرانس مجبور نیست به ارائه توصیه های خود تا اجلاس بعدی که در پاییز ۱۹۸۰ برگزار خواهد شد، بپردازد. علاوه بر این کوبا هنوز رهبری سه ساله خود را در جنبش غیرمتعهدها آغاز نکرده است. نتیجه اجلاس جنبش و نحوه رهبری کوبا پس از اجلاس دلایلی ارائه خواهد کرد تا اعضای کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل براساس آنها بتوانند، مناسب بودن هاوانا و دیگر پایتختهای حاضر را به عنوان محل برگزاری کنفرانس ششم تجارت و توسعه سازمان ملل مورد مطالعه قرار دهند.

۱۰ از واحدهای اقدام گر تقاضا می شود که عکس العملها را در رابطه با نکات مطروحه بالا تا آخر وقت اداری سوم اوت گزارش نمائید.

۱۱ برای بلگراد: سفارت باید به دولت یوگسلاوی خاطرنشان سازد که با استفاده از پاراگراف ۹ می توان به متقاعد ساختن میانه روها در هاوانا و یا دوره بعد از برگزاری اجلاس جنبش غیرمتعهدها پرداخت. ونس

خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۶۶

سند شماره (۱۳)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۰۱۱۳۷ تاریخ: ۱۱ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان خلاصه اطلاعاتی طبقه بندی: سری

رونوشت برای: وزارت خزانه داری وزارت دفاع

لندن: برای گلاسپی، پاریس برای نیکولاس مورفی، وزارت دفاع برای رنسام، سایر گیرندگان برای روسای هیئتهای نمایندگی.

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۶۶ ۱۱ مرداد ۱۳۵۸

(پاراگرافهای ۱ تا ۱۰ خیلی محرمانه)

۱ نهضت غیرمتعهدها: مصر در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا مواجه با وضع دشواری است. مصر در کوشش برای اینکه در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا به خاطر امضای یک صلح جداگانه با اسرائیل و کوتاهی در حل مسئله فلسطین محکوم نشود، ناگزیر خواهد بود با

یک نبرد شدیدی مواجه شود. کوبا به نوبه خود با توجه به احتمال شکست کوششی از سوی کشورهای جبهه پایداری برای معلق گذاردن عضویت مصر در نهضت کشورهای غیرمتعهد خواستار اتخاذ روش سرسختی در مقابل مصر شده است. کشورهای آفریقایی جنوب صحرا برای استراتژی مصر اهمیت فوق العاده دارند. این کشورها با معلق گذاردن مصر از نهضت کشورهای غیرمتعهد مخالفت می کنند، ولی آنها در عین حال درباره معقول بودن پیمان مصر و اسرائیل نگرانند، زیرا این پیمان با آنچه که آنها مسئله اساسی می دانند و مربوط به حقوق فلسطینیها می باشد عدول کرده و موجب ضعف اتحاد آفریقا و کشورهای عربی گشته است. مصر در عین حال نمی تواند بر روی پشتیبانی رهبران نهضت کشورهای غیرمتعهد، یعنی یوگسلاوی و هند حساب کند.

۲ کشورهای جبهه پایداری به احتمال خواهند کوشید تا با تقاضاهای خود برای معلق گذاردن مصر از نهضت کشورهای غیرمتعهد این کشور را در انزوای بیشتری قرار دهند. معذالک احتمال نمی رود که آنها در این امر موفق شوند. سه اجتماع بزرگ بین المللی از ماه ژوئن گذشته تاکنون ثابت کرده اند که برای معلق گذاردن مصر از هیئتهای بین المللی که کشورهای عربی در آن جزو اقلیت به شمار می روند، علاقه کمتری وجود دارد.

۳ شکست مبارزه تبلیغاتی و سیاسی جهت تعلیق مصر، کشورهای جبهه پایداری را وادار کرده است تا از طریق محکوم کردن موافقتنامه کمپ دیوید و پیمان مصر و اسرائیل به عنوان «نقض قطعنامه های جنبش غیرمتعهدها و سازمان ملل متحد» درباره مسئله فلسطین، مصر (و ایالات متحده آمریکا) مورد حمله قرار گیرند. این کشورها موفق شدند که در اجتماع دفتر هماهنگی نهضت کشورهای غیرمتعهد در کلمبو پایتخت سری لانکا در ماه ژوئن گذشته مصر و آمریکا را محکوم کنند. معذالک در کنفرانس اخیر سران کشورهای سازمان وحدت آفریقا تنها چیزی که نصیب آنها شده انتقاد غیرمستقیم از مصر بود.

۴ موضع سرسخت کوبا: کوبا از این تغییر تاکتیک استقبال کرد. کوبا نمی خواهد که ارتباط نزدیکی با اقدام تعلیق مصر داشته باشد، زیرا با توجه به اختلاف آراء درباره این مسئله، به منافع کوبا در تشکیل یک اجتماع موفق سران کشورهای غیرمتعهد لطمه خواهد خورد. شکست مبارزه تبلیغاتی در کنفرانس کلمبو (در سطح وزیران کمیته هماهنگی نهضت کشورهای غیرمتعهد) کوبا را وادار کرد تا دعوتنامه ای برای شرکت در اجلاسیه هاوانا، برای سادات بفرستد و این اقدام کشورهای مخالف صلح با اسرائیل را بر آن داشت تا کنفرانس سران نهضت کشورهای غیرمتعهد را به تحریم تهدید کنند.

۵ کوباییها برای آرام کردن این کشورهای جبهه پایداری (و همچنین انتقاد از ایالات متحده) در پیش نویس اعلامیه نهائی کنفرانس هاوانا، لحن شدیدی را در محکوم کردن موافقتنامه کمپ دیوید و پیمان مصر و اسرائیل به عنوان نقض کننده آشکار قطعنامه های ملل متحد و اعلامیه های نهضت کشورهای غیرمتعهد و همچنین به عنوان مشوق کشور صهیونیستی به ادامه سیاست گسترش طلبانه و نژادپرستانه و تبعیض آمیز و تجاوزکارانه، به کار بردند، در اعلامیه نهائی همچنین مصر به انحراف از سیاست کشورهای غیرمتعهد و نادیده گرفتن حقوق فلسطینیها، متهم شده است.

۶ علاوه بر این کوباییها کوششهای مصر را درباره بحث در اطراف اعلامیه هاوانا قبل از تشکیل جلسه سران، نادیده گرفتند. مصریها با آن بخشی از این قطعنامه که مربوط به خاورمیانه بود اظهار عدم رضایت شدید کردند و از کوبا خواستند تا این لحن توهین آمیز را در اعلامیه حذف کند. کوبا روشن ساخت

که قبل از تشکیل کنفرانس سران نهضت کشورهای غیرمتعهد هیچ گونه تغییری در لحن این اعلامیه نخواهد داد.

۷ تضعیف پشتیبانی آفریقاییها: خط اصلی دفاعی مصر همانا کشورهای آفریقایی است ولی اکثریتی از کشورهای آفریقای جنوب صحرا در حالی که با تعلیق مصر از تریبونهای بین المللی مخالفند از آن نگرانند که ابتکار سادات در مورد اسرائیل آنچه را که آنها قلب بحران خاورمیانه تلقی می کنند، یعنی اعاده حقوق فلسطینیها و برقراری یک دولت مستقل فلسطینی حل نخواهد کرد.

۸ پطروس غالی وزیر امور خارجه مصر روز ۳۰ ژوئیه علنا اخطار کرد که «پیروزی» مصر در کنفرانس سران سازمان وحدت آفریقا لزوما به معنی پیروزی در هاوانا نخواهد بود، هرچند همه کشورهای آفریقایی در عین حال اعضای نهضت کشورهای غیرمتعهد نیز می باشند.

۹ هیچ گونه کمکی از رهبران کشورهای میانه رو برنمی آید. مصریها نمی توانند برای دفاع از خود در هاوانا بر روی پشتیبانی یوگسلاوی و هند حساب کنند، مگر اینکه کوشش برای تعلیق مصر به عمل آید. نقش رهبری یوگسلاوی و هند در پشتیبانی از مصر در کنفرانس وزیران کمیته هماهنگی نهضت کشورهای غیرمتعهد در کلمبو تضعیف شد. در این کنفرانس نه یوگسلاوی و نه هند، هنگامی که از سوی کشورهای عربی تحت فشار شدید قرار گرفتند، نخواستند تا برای انتخاب بین کشورهای عربی جبهه پایداری و مصر تحت فشار قرار بگیرند.

۱۰ در چنین اوضاع و احوالی، یعنی کمبود پشتیبانی نیرومند از کشورهای میانه روی نهضت غیرمتعهدها و وضع متزلزل آفریقاییها، سادات در معرض تحقیر از سوی کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد و لطمات بعدی آن به حیثیت و اعتبار او قرار گرفته است. ولی سادات قبلاً نیز ریسکهایی کرده است و او ممکن است احساس اعتماد کند که حضور او و قدرت متقاعد ساختن او ممکن است، لااقل

نیروهایی را که انتقاد از سیاستهای او را پیش می برند و مصر را به انزوا می کشانند، تضعیف کند.

۱۱ (خیلی محرمانه) نقض پیمان مصر و اسرائیل و سیاست اسرائیل: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که دایان به نحو غیرمستقیمی از واینرمن به خاطر درمیان گذاردن نقض پیمان صلح صحرای سینا از سوی مصر برای توجه کابینه ایراد گرفته است. در این پیمان تصریح شده است که فرودگاه نظامی الاریش باید به یک فرودگاه غیرنظامی تبدیل شود، ولی نظامیان مصری همچنان در عملیات این فرودگاه نظامی فعال باقی مانده اند و رادارهای راهنمایی کننده را (غیر از رادارهای هشداردهنده) با افراد خود مجهز کرده و یک اسکادران هلیکوپتر در آنجا نگه می دارند. وزارت دفاع اسرائیل این اوضاع را دو ماه قبل به ایالات متحده اطلاع داده است، ولی اظهار اعتماد کرده است که ژنرال علی و وایزمن وزیر دفاع اسرائیل می توانند موضوع را روشن کنند. مصر مدعی است که سرگرم آموزش دادن غیرنظامیان است که باند فرودگاه را در دست بگیرند. سفارت آمریکا در تل آویو اظهارنظر کرده است که در نتیجه بیماری بگین و بستری شدن او در بیمارستان، دایان ممکن است نفوذ و اعتبار خود را بار دیگر در شورای امنیت ملی در امور دفاعی و سیاست خارجی تحمیل کند وایزمن را از میدان بدر برد.

۱۲ بدون طبقه بندی

۱۳ (خیلی محرمانه) مطبوعات مصر درباره بگین: سردبیر روزنامه مصری الجمهوریه در تاریخ اول اوت بار دیگر بگین را مورد حمله قرار داد. او گفت صلح به نفع اسرائیل نیست. او افزود که گزارشهای

مربوط به بیماریهای بگین ایمان مرا به خدا محکمتر می کند. آترتون سفیر آمریکا قصد دارد توجه حسنی مبارک، نایب رئیس جمهوری را به این مقاله جلب کند.

۱۴ بدون طبقه بندی

۱۵ (سری) مصر و لهستان؛ یک بازرگان اروپایی به سفارت آمریکا در ورشو گفته است که او سرگرم مذاکره با حکومت لهستان برای فروش لوازم یدکی میگ ۱۷ و ۱۹ و ۲۱ به مصر می باشد. تجهیزات الکترونیکی شوروی و موتورهای دیزل جهت تانکها به طوری که معلوم شده است در این فروش پیشنهادی گنجانده شده اند. این بازرگان مدعی است، که مقامات لهستانی گفته اند که فروش این اقلام از نظر شوروی بلامانع است.

۱۶ (خیلی محرمانه) سوریه، قتل افراد علوی: سفارت آمریکا از دمشق گزارش می دهد که یک پزشک برجسته متعلق به فرقه علوی روز ۳۱ ژوئیه در دمشق به قتل رسیده است. به موجب این گزارش، این پزشک درجه سرهنگی در ارتش دارد و به موجب یک گزارش او از خویشاوندان حافظ اسد رئیس جمهور سوریه است. این حمله، نخستین حادثه مشابهی است که از آغاز ماه مبارک رمضان در سوریه اتفاق افتاده است. لازم بتوجه است که مخالفان سنی رژیم سوریه در این کشور مدعی شده اند که آنها در ماه مبارک رمضان از حمله علیه افراد وابسته به فرقه علوی خودداری خواهند کرد.

۱۷ بدون طبقه بندی ونس

اجلاس نهضت غیرمتعهدها در هاوانا: صهیونیزم و نژادپرستی

سند شماره (۱۴)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۰۰۵۹ تاریخ: ۳۱ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها طبقه بندی: خیلی محرمانه

رونوشت برای: سفارت آمریکا در تل آویو

نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک

موضوع: اجلاس نهضت غیرمتعهدها در هاوانا صهیونیزم و نژادپرستی

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ در تماسهایی که بین واحدها و دولتهای میزبان در رابطه با پیش نویس کوبایی و اجلاس جنبش غیرمتعهدها برقرار می شود درخواست می گردد که شما قویا تأکید کنید که اگر در اجلاس جنبش غیرمتعهدها دوباره روی معادله صهیونیزم و نژادپرستی تأکید شود عکس العمل سیاسی فوق العاده منفی در اینجا (واشنگتن) به دنبال خواهد داشت و از نکات ذیل باید استفاده کنید:

تکرار مکرر رابطه بین صهیونیزم و نژادپرستی در پیش نویس کوبایی نمونه فاحشی از صفت برخوردگرایی و غیرواقعی جلوه دادن حقایق توسط این بیانیه است.

تأیید مکرر معادله صهیونیزم و نژادپرستی در اجلاس هاوانا سبب خواهد شد که بیگانگان به مفهوم درستی از جنبش غیرمتعهدها دست پیدا ننمایند، و سبب خواهد شد که آمریکا نتواند در تلاش خود برای دادن بهای لازم به نظریات مشروع جنبش غیرمتعهدها و مقاصد آن موفق باشد و با ابراز همدردی به آنها پاسخ دهد.

در اجلاس دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در سال ۱۹۷۸ در بلگراد به معادله صهیونیزم و

نژادپرستی اهمیت چندانی داده نشده بود و برخورد آمریکا با این نظریه نیز مثبت بود.

از نظر ما پیدایش دوباره معادله صهیونیزم و نژادپرستی درست در زمانی که اسرائیل در حال خروج از سرزمینهای اشغالی صحرای سیناست و وارد مرحله مذاکره با مصر در جهت خودمختاری فلسطینیهاست، نامناسب و نامساعد است. ذکر مجدد معادله صهیونیزم و نژادپرستی در این مرحله زمانی تنها اوضاع را پیچیده تر کرده، مانعی در راه تلاش برای ایجاد صلح پدید می آورد.

به همین علت، ما امیدواریم که اعضای جنبش غیرمتعهدها به معادله صهیونیزم و نژادپرستی به عنوان یک عامل واردکننده لطمه به اهداف مشترک خود نگریسته در اجلاس هاوانا و بیانیه نهائی از آن حرفی به میان نیاورند.

۳ برای مخاطبهای آفریقایی: در گفتگوی خود با دولتهای میزبان درباره معادله صهیونیزم و نژادپرستی، همانگونه که در تلگرام دولتی به شماره ۲۱۶۸۲۹ و دیگر تماسها خاطرنشان گردید، از شما تقاضا می شود که عکس العمل شدید سیاسی مردم آمریکا را دارای تأکید و اهمیت بسیار جلوه گر نمایید.

۴ برای واحدهای مستقر در کشورهای عربی، جاکارتا و کوالالامپور: پیشنهاد می شود که شما هم به تناسب موضوع از نکات بالا استفاده نمائید. لیکن طوری این موضوع را مطرح نمایید که دولت میزبان در مورد حساسیت سیاسی اینجا در رابطه با معادله صهیونیزم و نژادپرستی و مشکلاتی که ممکن است در نتیجه آن برای آمریکا ایجاد شود، به ورطه اشتباه سوق داده نشود.

کریستوفر

اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا صهیونیزم و نژادپرستی

سند شماره (۱۵)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. بشماره ۲۲۰۵۶۱ طبقه بندی: خیلی محرمانه

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها تاریخ: ۱۱ مرداد ۵۸

رونوشت برای: سفارت آمریکا در تل آویو

نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک

عطف به: وزارتخانه ۲۲۰۰۵۹

موضوع: اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا صهیونیزم و نژادپرستی

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ جهت استفاده از تلگرام مرجع، واحدهایی که تا به حال موفق نشده اند در این زمینه با وزارتهای امور خارجه در کشورهای میزبان تماس حاصل نمایند، باید موضوع بند سوم را که با عبارت (به صهیونیزم نژادپرستی اهمیت چندانی داده نشده بود...الخ.) آغاز می شود حذف نمایید.

کریستوفر

سند شماره (۱۶)

تاریخ: ۱ شهریور ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۹۳۸۴ به: وزارت خارجه واشنگتن دی سی.

رونوشت برای: سفارت آمریکا تل آویو

نمایندگی آمریکا در سازمان ملل وزارتخانه لطفا به مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها انتقال دهد. با قید فوریت.

عطف به: وزارتخانه ۲۲۰۰۵۹

موضوع: اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا صهیونیزم و نژادپرستی

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ کاردار در ملاقات خود با وزیر امور خارجه دکتر یزدی در ۲۲ اوت به گفتگو پیرامون پیش نویس کوبایی و تأکید دوباره آن بر معادله صهیونیزم و نژادپرستی پرداخت. یزدی با این سؤال که شما در رابطه با این معادله چه اعتراضی می توانید داشته باشید ؟ «عکس العمل نشان داد و به سخنرانی پیرامون سیاست دوگانه آمریکا درباره فعالیتهای آن کشور نسبت به اسرائیل و لبنان و بخصوص شیعیان لبنان که آماج حملات اسرائیل در جنوب لبنان واقع شده اند، پرداخت. وی گفت ایران نمی تواند نسبت به این سیاست نژادپرستانه آشکار که هدفش نابودی جامعه شیعیان لبنان است بی تفاوت بماند. وی گفت ایران پیرامون این مسئله مطرح شده در پیش نویس کوبا موافقت دارد گرچه در مورد مسائل دیگری که منجر به انحراف در اهداف واقعی غیر بلوکه بودن می شود از سیاست مستقلی پیروی خواهد کرد.

۳ در مورد موضع آمریکا نسبت به حملات اسرائیل بحث طولانی پیش کشیده شد، ولی یزدی به این بهانه که آمریکا با این مسئله به طور منصفانه برخورد نکرده است از موضع خود پایین نیامد. در مورد

معادله صهیونیزم و نژادپرستی اسرائیل یزدی نظریات ثابتی داشت که به هیچ وجه قابل تزلزل و تغییر نبود. از طرف ایران نمی توان در کنفرانس جنبش غیرمتعهدها پیرامون معادله صهیونیزم و نژادپرستی انتظار کمک و مساعدت داشت. لیکن ما نسبت به مواضع ایران در قبال دیگر مسائل مطروحه در پیش نویس کوبایی خوش بین هستیم. و واقعیت این است که به گفته خود یزدی او با همه مسائل مطرح شده در پیش نویس کوبا موافق نیست. لینگن

موضع آمریکا در مذاکرات اقیانوس هند

سند شماره (۱۷)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۳۱۰ تاریخ: ۲ شهریور ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به اقیانوس هندطبقه بندی: خیلی محرمانه

رونوشت برای: نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک

سفارت آمریکا در مسکو

عطف به: الف وزارتخانه ۲۰۰۲۴۰، ب وزارتخانه ۱۶۷۴۱۹

موضوع: موضع آمریکا در مذاکرات اقیانوس هند.

۱ در بیست و یکم اوت شورویها به انتقاد آشکار از مواضع آمریکا در مذاکرات اقیانوس هند پرداختند. یکی از مقالات پراودا آمریکا را متهم به ایجاد وقفه در غیرنظامی کردن اقیانوس هند علیرغم

موافقتنامه های کنفرانس وین نموده است. پراودا گفته است که ما در ملاقات اخیر خود با مقامات شوروی خواستار از سرگرفته شدن مذاکرات نبوده ایم.

۲ مخاطبهای اقدام گری که کشورهای میزبانشان نمایندگانی برای اجلاس جنبش غیرمتعهدها در هاوانا می فرستند، باید نقطه نظرهای ما را درباره مذاکرات اقیانوس هند برای وزارتهای امور خارجه (کشورهای میزبان) روشن نمایند تا قبل از افتتاح جلسه دفتر هماهنگی جنبش غیرمتعهدها در ۲۸ اوت از آنها باخبر شده باشند.

آمریکا مایل است از رقابت نظامی آمریکا و شوروی در اقیانوس هند اجتناب ورزد و ما نیز موافق اظهارات کشورهای اقیانوس هند مبنی بر اینکه اقیانوس هند نباید صحنه مسابقات تسلیحاتی باشد هستیم.

در اوائل ۱۹۷۷ آمریکا به ابتکار خود در مذاکرات دوجانبه شوروی پیشنهاداتی کرد تا از طریق آنها به گسترش رقابت آمیز حضور نظامی آمریکا و شوروی در اقیانوس هند خاتمه داده شود. بین ژوئن ۱۹۷۷ و فوریه ۱۹۷۸ چهار دور از این مذاکرات انجام شد. متأسفانه در اثناء مذاکرات شوروی حجم نیروی دریایی خود در اقیانوس هند را در رابطه درگیری خود در شاخ آفریقا افزایش داد. این عمل سبب به تعلیق درآمدن مذاکرات گردید، و مسائل حل نشده اقیانوس هند تلاش برای از سرگرفته شدن مذاکرات را مشکل نموده است.

در ملاقات اخیر بین رئیس جمهور کارتر و برژنف موافقت شد که نمایندگان دو کشور برای از سرگرفته شدن مذاکرات، ملاقات نمایند. طبق این موافقت، سفیر رالف ارل سرپرست هیئت نمایندگی اقیانوس هند در ۲۰ ژوئیه با همتای خود سفیر ل. ی. مندیویچ در واشنگتن ملاقات نمود. در این ملاقات موقعیت مذاکرات و آینده از سرگرفته شدن مذاکرات مورد بررسی قرار گرفت. از طرف آمریکا پیشنهاد

شد که ملاقات دیگری بین سران هیئت نمایندگی دو کشور در پاییز صورت گیرد. مقامات شوروی از این روش ابراز نارضایتی کردند ولی گفتند این پیشنهاد را حتما مورد بررسی قرار خواهند داد.

بیانات عمومی اخیر پراودا در مورد وضعیت مذاکرات اقیانوس هند نتوانسته است به بهبود مذاکرات دیپلماتیک بین طرفین منجر گردد. ولی ما حاضر هستیم به تماسهای خود با شوروی ادامه دهیم تا مذاکرات رسمی از سرگرفته شود. کریستوفر

روابط کوبا و شوروی

سند شماره (۱۸)

تاریخ: ۳ شهریور ۵۸ طبقه بندی: سری

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۳۲۷۳ به: تمام واحدهای دیپلماتیک

فقط برای سفیر یا کاردار

موضوع: روابط کوبا و شوروی

۱ در رابطه با تلاشهای تهاجمی کوبا جهت سلطه بر نهضت غیرمتعهدها، و در رابطه با دنباله اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا در جستجوی راهی هستیم، تا از طریق آن توجه بین المللی را به وابستگی اقتصادی و نظامی کوبا به شوروی و تشابه سیاست خارجی این دو کشور جلب نماییم. ما سعی داریم سفارتها را با وسایل و لوازم مورد نیاز جهت استفاده در کشورهای میزبان مجهز سازیم که حوزه روابط و وابستگی

اقتصادی نظامی کوبا به شوروی در به اجرا درآوردن سیاستهای خارجی، سهیم بودن هر دو کشور مزبور در استفاده از تسهیلات سمعی بصری بین المللی، حضور شوروی در کوبا، و نقش کوباییها به عنوان نفوذکنندگان روسی در صحنه بین المللی و بسیاری از کشورهای خاص را روشن سازند. آژانس بین المللی ارتباطات نیز در گسترش این موضوعات همیاری خواهد نمود.

۲ جهت کمک به وزارتخانه در این کار پاسخ مخاطبین در مورد نکات زیر مورد نیاز است:

(الف) یک چنین اطلاعاتی به چه صورت به بهترین وجه خواهد توانست مورد استفاده در کشور شما قرار گیرد. حتما می دانید که در بعضی از کشورها استفاده از این اطلاعات می تواند بی حاصل و یا خصومت برانگیز باشد و شاید کشورهایی باشند که ما فقط باید به طور محرمانه حکومتهایشان را مطلع سازیم و یا اینکه این اطلاعات را از طریق یک کشور سوم و نه از طریق کانالهای عمومی در اختیار کشور مورد نظر قرار دهیم.

(ب) چه نوع اطلاعاتی برای دولت و مردم میزبان شما مفیدتر می باشد.

(ج) تأثیر یک چنین تلاشی بر سیاستها و یا مواضع دولت میزبان شما در حوزه بین المللی چه می تواند باشد.

(د) در رابطه با روابط کوبا شوروی که کشور میزبان شما را نیز درگیر می کند، به نظر شما استفاده از چه نوع اطلاعاتی می تواند موجب مستحکمتر شدن روش ما در کشور میزبان شما و جاهای دیگر شود.

در صورتی که دلایلی حاکی از اختلاف و تضاد سیاست بین کوبا و شوروی که بر کشور میزبان شما تأثیر می بخشد نیز وجود داشته باشد، لطفا این نکات را هم اظهار دارید.

۳ جوابهایتان نباید دیرتر از ۳۱ اوت برسند. در فرمولبندی پاسخها می توانید با سیا و مسئول روابط عمومی مشورت کنید، ولی توزیع این پیام و آگاهی درباره این عمل در هر واحد باید با محدودیت باشد.

واضح است که واحدها نباید این اطلاعات را در اختیار دولتهای میزبان خود قرار دهند. کریستوفر

عبور مقامات عالی رتبه شرکت کننده در اجلاس جنبش غیرمتعهدها از آمریکا

سند شماره (۱۹)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۳۴۴۵ تاریخ: ۳ شهریور ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدهاطبقه بندی: محرمانه

سفارت آمریکا در آنکارا، برن، بوگوتا، برازیلیا، بریج تاون، بخارست، کاراکاس، اسلام آباد، لاپاز، لیسبون، هلسینکی، مادرید، مکزیکو، مونته ویدئو، پارماریبو، کیتو، سن خوزه، استکهلم، تهران، وین

عطف به: وزارتخانه ۱۹۴۷۹۱

موضوع: عبور مقامات عالی رتبه شرکت کننده در اجلاس جنبش غیرمتعهدها از آمریکا

۱ این وزارتخانه گزارشهای پراکنده ای پیرامون عبور و یا توقف مقامات عالیرتبه شرکت کننده در اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا در تاریخ ۷ ۳ سپتامبر به هنگام عزیمت یا مراجعت از اجلاس در آمریکا دریافت نموده است. از مخاطبها تقاضا می شود به بررسی پاسخ های خود در رابطه با تلگرام مرجع (همین موضوع) پرداخته سریعا اطلاعات جدید خود را برای ما گزارش نمایند.

۲ پاسخها باید حداکثر تا آخر وقت اداری سه شنبه ۲۸ اوت (به وقت واشنگتن) برای ما سریعا ارسال گردد. پاسخها باید حاوی مشخصات تلگرام مرجع مربوط به خود باشند.

ص: ۱۴۷

۳ تقاضا می شود فقط پاسخهای مثبت را ارسال نمایید. کریستوفر

نحوه برخوردها در آغاز اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا (۳ ۷ سپتامبر)

سند شماره (۲۰)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۴۸۶۰ تاریخ: ۵ شهریور ۵۸

به: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاواناطبقه بندی: خیلی محرمانه

رونوشت برای: تمام واحدهای دیپلماتیک

موضوع: نحوه برخوردها در آغاز اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا (۳ ۷ سپتامبر)

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است.)

۲ جلسات مقدماتی در سطح سفرا و خبرگان در ۲۸ ماه اوت آغاز می گردد. ظاهرا میانه روها سؤالات ایدئولوژیک را از قبل آماده کرده در تلاشند تا فعالیت کوبایی ها را برای جلب حمایت جنبش غیرمتعهدها از سیاستهای شوروی خنثی نمایند. ولی موضع آنها در قبال مسائل مورد نگرانی آمریکا هنوز روشن نیست.

۳ پیش نویس کاملاً نامتعادل کوبایی موجبات مخالفت همه جانبه، انحراف، و دیپلماسی شدید را در بین اعضاء غیرمتعهدها فراهم آورده است. اعضاء آمریکای لاتین، آسیایی، آفریقایی و یوگسلاوی فعالانه سعی دارند به مسائل مورد نظر خود پرداخته روشهایی را به وجود آورند که موجب محدود شدن آزادی عمل کوبا به عنوان رئیس جنبش غیرمتعهدها (۱۹۷۹) بشود. هنوز نمی دانیم نتیجه این فعالیتها چه بوده است، ولی قرار است از طرف کوباییها در یکی دو روز آینده یک پیش نویس دیگر انتشار یابد.

۴ از نظر دیپلماتیک ما در حال انجام امور زیر هستیم: الف) از اعضاء آمریکای لاتین می خواهیم که خود را سازماندهی کرده برای دوبار نوشته شدن و تغییر لحن بیانیه در مورد مسائل نیمکره خود تلاش

نمایند؛

ب) از آفریقاییها می خواهیم که در مورد مسائل آفریقای جنوبی و خاورمیانه ای به خصوص عضویت مصر تلاش و همکاری خود را مبذول نمایند؛ (پ) از همه کشورهای غیرمتعهد و هم پیمانان خود می خواهیم که در مورد معادله صهیونیزم و نژادپرستی و نیز مسئله پورتوریکو، ما را یاری دهند. علاوه بر این کشورهای آسیایی در نظر دارند از مسئله اعتبار کامبوج فراتر رفته، به بحث سیاسی وسیع در مورد آسیای جنوب شرقی با درنظر گرفتن نقش ویتنام مبادرت ورزند.

۵ یک مسئله روشن است. این اجلاس که در آن حدود ۵۰ ۴۰ نفر از سران کشوری و دولتی در آن شرکت کرده و حدود ۱۰۰ هیئت نمایندگی ملی در آن حضور دارند، یک محل فعالیت سیاسی عظیم می باشد. رسانه های گروهی دنیا نیز نمایندگانی در آنجا خواهند داشت، که در میان آنها باربارا والترز شخصیت تلویزیونی نیز دیده می شود. کاسترو تا سر حد امکان برای حضور احتمالی خود در مجمع عمومی سازمان ملل در اواخر سپتامبر در اینجا از نظر سیاسی سرمایه گذاری خواهد کرد.

۶ ما به کار سیستماتیک خود در تمام طول برگزاری اجلاس ادامه داده و تعداد زیادی از دیپلماتهای خود را در هاوانا قرار داده ایم، تا ما را در جریان وقایع قرار دهند.

کریستوفر

عبور مقامات شرکت کننده در اجلاس هاوانا

ص: ۱۴۸

سند شماره (۲۱)

تاریخ: ۶ شهریور ۵۸ طبقه بندی: محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۹۵۲۱ به: وزارت خارجه واشنگتن دی سی.

عطف به: وزارتخانه ۲۲۳۴۴۵

موضوع: عبور مقامات شرکت کننده در اجلاس هاوانا

۱ وزارت امور خارجه به سفارت اطلاع داده است که به نظر آنها هیچ یک از اعضاء هیئت نمایندگی ایرانی قرار نیست هنگام بازگشت از هاوانا به ایران از آمریکا دیدار به عمل آورند.

۲ هیئت نمایندگی شش نفره ایرانی به سرپرستی وزیر امور خارجه دکتر یزدی در ۲۶ اوت تهران را به قصد هاوانا ترک نمودند و در میان دیگر اعضاء دکتر منصور فرهنگ استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران؛ جواد یارجانی استاد دانشگاه در رشته اقتصاد؛ و مهدی احساسی رئیس بخش سازمانهای بین المللی وزارت امور خارجه دیده می شوند.

۳ طبق اطلاع وزارت امور خارجه قرار است کاردار ایران در سازمان ملل و حدود دو نفر از اعضای رسمی سفارت ایران در واشنگتن نیز در این کنفرانس شرکت نمایند.

۴ در صورتیکه در این برنامه تغییراتی داده شود، دفتر امور خارجه به سفارت آمریکا در تهران اطلاع خواهد داد. ولی بهتر است که وزارت امور خارجه (آمریکا م) با سفارت ایران در واشنگتن نیز پیرامون این موضوع تماس حاصل نماید. تامست

اجلاس جنبش غیرمتعهدها در هاوانا

سند شماره (۲۲)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۲۹۲۸۵ تاریخ: ۹ شهریور ۵۸

به: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا طبقه بندی: محرمانه

رونوشت برای: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها

موضوع: اجلاس جنبش غیرمتعهدها در هاوانا: دسترسی مطبوعاتی / راهنمایی

۱ مقامات این وزارتخانه جهت توجیه نمایندگان مطبوعاتی و رسانه های گروهی آمریکا قبل از عزیمت به هاوانا اقدامات زیر را انجام داده اند. ما اطمینان داریم که دفتر حفاظت تا حد امکان و لزوم به مسائل آنان در هاوانا رسیدگی خواهد کرد.

۲ بسیاری از روزنامه نگاران در مورد تصمیم خود مبنی بر ایجاد تماس با دفتر حفاظت آمریکا در هاوانا با ما صحبت کرده اند. ولی باید این نکته را حتما به یاد داشته باشید که ما به هیچ وجه مطالب یا خود پیش نویس را در اختیار آنها قرار نداده ایم، ولی در بعضی از موارد آنها را توجیه کرده ایم.

۳ ولی سیاست خود را که عبارت است از (الف) عدم مداخله در مسائل ایدئولوژیکی یا داخلی جنبش غیرمتعهدها و اعتماد ما به چیره شدن میانه روها؛ و (ب) تلاش برای ابراز نگرانی خود پیرامون مسائلی که از نظر منافع ما دارای اهمیت است، مورد تأکید قرار دادیم.

۴ نکات ذیل که برای استفاده در کاخ سفید تهیه شده ممکن است در ملاقاتهایتان با نمایندگان مطبوعاتی آمریکایی مفید واقع گردد:

جنبش غیرمتعهدها که دارای ۸۷ ملت عضو می باشد سومین اجلاس سالانه خود را در تاریخ ۳ ۷

سپتامبر در هاوانا برگزار می کند.

کوبا به عنوان کشور میزبان و ریاست جنبش در سه سال آینده به تهیه یک پیش نویس بسیار افراطی مبادرت ورزیده که جنبش را از هدف غیر بلوکه بودن واقعی دور ساخته، وارد خط طرفدار شوروی و ضدآمریکایی می نماید.

ما به تلاشهای دیپلماتیک وسیعی دست زده ایم تا بتوانیم به وسیله آنها تغییراتی در این پیش نویس ایجاد نماییم. و در همان حال که صادقانه سعی کرده ایم در امور داخلی و منازعات ایدئولوژیکی جنبش غیرمتعهدها دخالت ننماییم، نگرانی شدید خود را از برخورد خصمانه پیش نویس کوبایی در رابطه با مسائلی که در رابطه مستقیم با منافع آمریکا می باشد، ابراز نموده ایم. مسائلی که برای ما غیرقابل قبول هستند عبارتند از مسائل مربوط به خاورمیانه، آمریکای لاتین (شامل پورتوریکو)، آمریکای جنوب شرقی، و آفریقای جنوبی.

میانه روهای جنبش عدم تعهد نیز با ما در مورد لحن خصومت آمیز و یک طرفه پیش نویس کوبایی موافق بوده و اذعان می دارند که این روش تغییر و انحراف از اصول غیر بلوکه بودن است. آنها برای به وجود آمدن تغییرات اساسی تلاش می کنند و احتمالاً قادر خواهند بود تلاش کوبا را برای منحرف ساختن اصول عدم تعهد که منجر به «طبیعی جلوه دادن اتحاد» آن با شوروی است خنثی سازند.

ما نمی دانیم در رابطه با این مسائل چه نتیجه ای عاید خواهد شد، ولی از میانه روها خواسته ایم که در رابطه با مسائل مهم مورد نگرانی آمریکا کاری انجام ندهند که کوبا بتواند در قبال آنها از نظر اصول ایدئولوژیک جنبش عدم تعهد امتیازاتی کسب نماید. اگر مواضع خصومت آمیز و طرفدار شوروی جنبش عدم تعهد در مورد بعضی از مسائل غالب گردد، اعتراف به اصول ایدئولوژیک خاص جنبش معنی و مفهومی نخواهد داشت.

البته هیچ یک از بیانیه های اجلاس جنبش عدم تعهد نمی تواند به طور کامل مورد قبول آمریکا واقع گردد، چون نتایج حاصله از اجلاس هاوانا هم منعکس کننده نظریات عدم تعهد و هم بازتاب نفوذ کوبا به عنوان کشور میزبان اجلاس خواهد بود. معذالك امیدواریم که اجلاس جنبش عدم تعهد نتیجه ای منطقی و متعادل ارائه نماید. ونس

تحلیل دومین پیش نویس کوبایی در اجلاس هاوانا

سند شماره (۲۳)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۳۰۶۴۴ تاریخ: ۹ مرداد ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدهاطبقه بندی: خیلی محرمانه

سفارت آمریکا در آنکارا، آتن، بوگوتا، بن، برازیلیا، بروکسل، کاراکاس، کپنهاك، نمایندگی آمریکا در ژنو، سفارت آمریکا در لاهه، لیسبون، لندن، لوکزامبورگ، مادرید، ماناگوا، مونته ویدئو، نمایندگی آمریکا در ناتو، سفارت آمریکا در اسلو، اتاوا، پاریس، کیتو، رم، سن خوزه، استکهلم، تل آویو، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، سفارت آمریکا در کانبرا

موضوع: تحلیل دومین پیش نویس کوبایی در اجلاس هاوانا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است.)

۲ تحلیلی که از بخشهای مورد تجدیدنظر قرار گرفته پیش نویسی که با کوبا در آغاز اجلاس (۳۷

سپتامبر) تسلیم وزرای خارجه غیرمتعهدها در هاوانا نمود، نشان می دهد که این تجدیدنظرها چه از نظر ما و چه از نظر میانه روها تغییرات مهمی نبوده است. این تغییرات نمی تواند مانع فشار وارده از طرف میانه روها برای به وجود آوردن تغییرات عمده باشد و نیز قادر نخواهد بود محدودیتهایی را که مایلند علیه کوبا به هنگام رهبری آن کشور در جنبش غیرمتعهدها به وجود آورند، متوقف نماید.

۳ بخشهای مهم پیش نویس مورد تجدیدنظر قرار گرفته:

الف: خاورمیانه: گذشته از تغییرات انشایی و مفاد اضافه شده درباره سازمان آزادیبخش، اسرائیل و اوضاع لبنان، این بیانیه نیز به حملات منظم خود علیه سیاست های آمریکا ادامه داده، به محکوم کردن مصر، اسرائیل، آمریکا، موافقتنامه کمپ دیوید و قرارداد صلح مصر و اسرائیل می پردازد. این پیش نویس زمینه را برای اخراج مصر به عنوان «متخلف» از قراردادهای جنبش غیرمتعهدها فراهم می آورد.

ب: آسیای جنوب شرقی: در یک پاراگراف به ستایش از ویتنام پرداخته (که اشاره به فعالیتهای نظامی آمریکا در هند و چین است) و در پاراگراف بعدی به نیاز دوستی و تعاون بین کشورهای منطقه، بدون ذکر نام از هیچ یک از آنها می پردازد، و برای گروههای آسیایی که خواستار محکوم شمردن ویتنامیها هستند، اقدامی انجام نمی دهد. مسئله اعتبار کامبوج هنوز هم مورد بحث است.

ج: کره: در خط سنتی جنبش غیرمتعهدها که حمایت از کره شمالی است، تغییری پدید نمی آورد.

د: آمریکای لاتین: به حملات منظم خود علیه حضور سیاسی، اقتصادی و نظامی آمریکا در نیمکره و نیز علیه نظام بین کشورهای آمریکای لاتین، قرارداد ریو و سازمانهای دفاعی مربوطه می پردازد، این پیش نویس خواستار استقلال پورتوریکو شده است. تنها موردی که درباره آن تغییراتی داده شده نیکاراگوئه است که در آن به طرزی عجیب از حمله مستقیم به آمریکا امتناع می ورزد.

ه : آفریقای جنوبی: با ایجاد کمی تغییر در نحوه انشاء این پیش نویس نیز آمریکا، انگلیس، آلمان

غربی، فرانسه و اسرائیل را مسئول تداوم آپارتاید و ایجاد «راه حلهای داخلی» در رودزیا و نامیبیا که برخلاف تمایل ملت است می داند، و حمایت کامل خود را از نبرد مسلحانه جبهه وطن پرست و سوآپو اعلام داشته و خواستار کمک کشورهای «سوسیالیستی» به نبردهای آزادیبخش می شود. در مورد ابتکار کشورهای مشترک المنافع در خصوص رودزیا صحبتی به میان آورده نشده است.

۴ خلاصه اینکه به نظر می رسد پیش نویس دوم تازه مقدمه ای برای درگیری باشد در حالی که کوباییها و میانه روها آمادگی خود را برای مذاکره همچنان حفظ کرده اند. چگونگی پیشرفت کنفرانس پس از ملاقات کاسترو و تیتو که در ۳۱ اوت آغاز خواهد شد، معلوم می گردد.

۵ واحدها در صورت لزوم می توانند از نکات بالا استفاده نمایند.

ونس

پیش نویس دوم کوبا در اجلاس خاورمیانه

ص: ۱۵۱

سند شماره (۲۴)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۳۰۶۴۵

به: مجمع گیرندگان مطالب به جنبش غیرمتعهدها

تاریخ: ۱۰ شهریور ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

سفارت آمریکا در لندن، پاریس، بن، اتاوا، توکیو، کانبرا، استکهلم، نمایندگی آمریکا در ناتو، سفارت آمریکا در اسلو، کپنهاک، لاهه، بروکسل، لوگزامبورگ، لیسبون، مادرید، رم، آتن، آنکارا، برازیلیا، مونته ویدئو، کیتو، بوگوتا، سن خوزه، ماناگوا، تل آویو، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل ژنو.

عطف به: هاوانا ۷۹۴۴ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)

موضوع: اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا: پیش نویس دوم کوبا در اجلاس خاورمیانه

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ بخش خاورمیانه ای پیش نویس دوم (تلگرام مرجع) در برگیرنده همان نکات نامساعد پیش نویس اول است، ولی از نظر انشاء تغییراتی در آن داده شده و پیرامون سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) و اوضاع لبنان مطالبی به آن اضافه شده است. با وجود افراط گرایی و بی بندباری آن در استفاده از عبارات، آن را می توان به عنوان فریادی برای نابودی اسرائیل به حساب آورد. بنابراین پیش نویس دوم به عنوان اساس مورد بحث پیرامون خاورمیانه در هاوانا با پیش نویس اول تفاوتی نکرده است. در گفتگوهای خود با رابطین خود در جنبش عدم تعهد و هم پیمانان ما می توانید این موضوع را متذکر شوید. گزارشات خود را فقط پیرامون عکس العملهای نشان داده شده علیه لحن پیش نویس جدید در مورد خاورمیانه و به خصوص مصر برای ما ارسال نمایید.

۳ پیش نویس دوم:

بیان می دارد که آمریکا نسبت به حقوق فلسطین و خروج اسرائیل از سرزمینهای اشغالی حالتی خصمانه داشته است.

سیاست حل مسائل و قراردادهای یک جانبه را که به روایتی آمریکا در حال تحمیل آنهاست محکوم می نماید.

موافقتنامه کمپ دیوید و قرارداد صلح مصر و اسرائیل تحت حمایت آمریکا را محکوم می نماید.

از همه اعضای عدم تعهد می خواهد که از شرکت در مذاکرات مربوط به این موافقت نامه و قرارداد امتناع ورزند.

سازمان آزادیبخش فلسطین را به عنوان نماینده مشروع و قانونی خلق فلسطین به رسمیت می شناسد.

حق فلسطینیها را در ایجاد یک دولت و کشور ملی به رسمیت می شناسد.

و بیان می دارد که مصر از مواضع عدم تعهد منحرف گردیده و به هنگام امضاء قراردادهای خود با اسرائیل و آمریکا از اصول عدم تعهد سرپیچی نموده است.

قرارداد منعقده بین مصر و اسرائیل را تشویق اسرائیل به توسعه طلبی می داند.

اظهار می دارد که ساف به طور مطلق حق دارد به مبارزه خود علیه سیاست آمریکا، به هر نحو و با استفاده از جبر ادامه دهد.

روابط جنگی اسرائیل با آمریکا، آفریقای جنوبی و دیگران (نامشخص) را محکوم نموده است. فعالیتهای نیروهای «امپریالیستی» (که در جای دیگر این نیروها را شامل آمریکا، انگلیس، آلمان غربی، و فرانسه دانسته است) را برای افزایش حضور دائمی خود در خاورمیانه و تهدید علیه کشورهای عربی و تولیدکننده نفت منطقه محکوم می شمارد. ونس

اجلاس جنبش غیرمتعهدها

سند شماره (۲۵)

از: وزارت خارجه، واشنگتن، دی سی. شماره ۲۳۱۱۴۷ تاریخ: ۱۰ شهریور ۵۸

به: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاواناطبقه بندی: خیلی محرمانه

رونوشت برای: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها، سفارت آمریکا در بلگراد، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک، سفارت آمریکا در مکزیکو.

عطف به: الف هاوانا ۸۰۱۱، ب بلگراد ۶۵۳۶، ج هاوانا ۸۰۳۷، د هاوانا ۸۰۳۳، ه هاوانا ۸۰۳۲

موضوع: اجلاس جنبش غیرمتعهدها

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است.)

۲ از گزارش مفصل و تحلیل جالبی که برای ما ارسال داشتید بسیار متشکریم.

۳ موضع گراهام در رابطه با HABGAGبسیار درست بود (تلگرام مرجع الف) و همین موضع حفظ شود.

۴ خیلی مایل هستیم در مورد گزارش بلگراد (مرجع ب) که در یکم سپتامبر در واشنگتن پست (به وسیله کارن دویانگ در هاوانا) منعکس شده بود و حاکی از آن بود که «یوگسلاوی بطور مرتب به توزیع یک پیش نویس برای جایگزینی پیش نویس کوبایی نموده است» تأییدیه ای دریافت نماییم. اگر در مورد

این پیش نویس جایگزین شونده اطلاعی دارید برای ما ارسال دارید.

۵ معاونتهای نمایندگی های یوگسلاوی، هند و نیجریه در اینجا به هلمان و کاپلان گفته اند که میانه روها در حالی که «چند پیش نویس کامل» به همراه داشتند، به هاوانا رفته اند. مهمترین مسئله برای میانه روها زمان و نحوه ارائه تاکتیکهای آنها در کنفرانس است. مثلاً عکس العمل میانه روها نسبت به اصلاحیه های وارده در پیش نویس دوم و در مورد اصول و اهداف چگونه است ؟ (مرجع ج) «عصبانیت» میانه روها در برابر استفاده سرسختانه کوباییها از کرسی رهبری (مرجع د) چگونه ممکن است منجر به اتخاذ یک استراتژی و تاکتیک مبتنی بر میانه روی بشود ؟

۶ مایلیم در مورد نحوه برخورد این پیش نویسهای جایگزین با مسائل مورد علاقه ما و نیز مسائل ایدئولوژیکی مبتنی بر میانه روی اطلاعاتی دریافت نماییم. در تماسهای خود با هیئت نمایندگیهای دوست سعی کنید نگرانی ما را در مورد از دست دادن امتیازاتی که ممکن است منافع ما را به طور مستقیم به مخاطره افکند، یادآور شوید.

۷ عکس العمل این کنفرانس نسبت به گزارشات پیرامون حضور نظامی شوروی در کوبا را نیز برای ما ارسال دارید. آیا از این گزارشها چنین سوءتعبیر می شود که آمریکا سعی دارد امور اجلاس را تحت تأثیر قرار دهد، یا آنکه از گزارشها تأکید بیشتر بر وجود روابط صمیمی بین کوبا و شوروی استنباط می شود، تأکیدی که موجب تضعیف تلاشهای هاوانا برای پیش بردن نظریه «اتحاد طبیعی» جنبش عدم تعهد با

شوروی است.

۸ خیلی مایل هستیم عکس العمل کشورهای واردکننده نفت را در مورد خط حمایت از خط اوپک که

در بخش اقتصادی تصحیح شده عنوان گردیده (مرجع ه) بدانیم. ونس

اظهارنظر وزارت امور خارجه در مورد سخنرانی کاسترو...

سند شماره (۲۶)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۳۲۶۵۱ تاریخ: ۱۴ شهریور ۵۸

به: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاواناطبقه بندی: محرمانه

رونوشت برای: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدها

سفارت آمریکا در پکن

نمایندگی آمریکا در سازمان ملل.

موضوع: اجلاس عدم تعهد اظهارنظر وزارت امور خارجه در مورد سخنرانی کاسترو در سوم سپتامبر

۱ آنچه در ذیل آمده نسخه غیررسمی تبادل نظر بین خبرنگار رویتر و سخنگوی مطبوعاتی وزارت

امور خارجه کارتر می باشد، که در کنفرانس مطبوعاتی نیمروز وزارتخانه در ۴ سپتامبر ایراد گردیده است:

۲ آغاز متن: سؤال. نظر شما در مورد سخنان کاسترو چیست ؟

جواب: به عقیده من با خارج شدن رئیس دفتر حفاظت از جلسه نظر ما معلوم شده است. پایان متن.

ونس

خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۹۰

سند شماره (۲۷)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۳۴۲۰۰ تاریخ: ۱۵ شهریور ۵۸

به: مجمع گیرندگان خلاصه اطلاعاتی طبقه بندی: سری

رونوشت برای: وزارت خزانه داری وزارت دفاع

لندن برای گلاسپی، پاریس برای نیکولاس مورفی، وزارت دفاع برای رنسام، سایر گیرندگان برای روسای هیئتهای نمایندگی

(پاراگراف های ۱ ۸ سری می باشد).

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۹۰ ۱۵ شهریور ۱۳۵۸

۱ اجلاس کشورهای غیرمتعهد: وخامت اوضاع مصر علیرغم کوششهای مصر برای به دست آوردن حمایت کشورهای غیرمتعهد در جلسه هاوانا محکومیت مصر به خاطر امضای قرارداد کمپ دیوید و صلح با اسرائیل اجتناب ناپذیر خواهد بود. این بدلایل زیر می باشد:

الف) میانه روها مشغول مبارزه ایدئولوژیک با کوبا بر سر وظیفه و جهت جنبش غیرمتعهدها هستند و لذا روی مسئله حمایت از مصر متمرکز نشده اند.

ب) مصر سعی خود را بر جلوگیری از اخراج خود از جنبش مصروف کرده و برای تغییر در لحن محکومیت خود تلاش به خرج نداده است.

ج) کاسترو قویا قرارداد مصر و اسرائیل را مورد حمله قرار داده.

د) اعضای آفریقایی جنبش با وجود اینکه مخالف حذف مصر هستند، ولی از قرارداد صلح اسرائیل و

مصر حمایت نمی کنند.

ه) سادات در جلسه حضور ندارد، در حالی که گروه پایداری عرب رؤسای کشوری و دولتی را به عنوان نمایندگان خود به آنجا فرستاده است.

۲ مصر برای کسب موقعیت در میان غیرمتعهدهای میانه رو به خصوص یوگسلاوی و هند که نسبت به قرارداد صلح بی تفاوت هستند، به همراه آنان در برابر پیشنهاد کوبا برای ایجاد پیمان نزدیکتر با بلوک سوسیالیست موضعگیری کرده است. مصر پیش نویس اصلاح شده اطلاعیه شدیداللحن کوبا را پخش کرد.

(اطلاعیه قرارداد کمپ دیوید و قرارداد صلح مصر و اسرائیل را به خاطر نقض آشکار قطعنامه های سازمان ملل و بیانیه های جنبش کشورهای غیرمتعهد محکوم کرده و مصر را به انحراف از سیاستهای جنبش و بی توجهی به حقوق فلسطینیان متهم کرده است.) اطلاعیه مصر تمام پیش نویس کوبا را بی اساس خواند و ذکر کرده است که اطلاعیه سعی داشته مواضع جنبش را بعنوان یک نیروی مستقل غیر بلوکه به سوی یک «اتحاد طبیعی» با شوروی بکشاند.

۳ مصر همچنین با یوگسلاوی و دیگر میانه روها در جهت محدود ساختن قدرت کوبا به عنوان رئیس دفتر هماهنگی جنبش کشورهای غیرمتعهد، برای سه سال آینده با سازماندهی دوباره دفتر و مشخص کردن فعالیتها و گسترش تعداد اعضا به تلاش پرداخت. مصر همچنین کوشید تا کرسی پیشین خود در این دفتر را که در اجلاس ۱۹۷۶ در کلمبو از دست داده بود، بازیابد.

۴ مصریها سعی کرده اند به طور مستقیم با کوبا صحبت کنند، ولی پاسخ کوبا به تلاشهای مصر سریع و منفی بود. بخش خاورمیانه ای بیانیه آخر و اصلاح شده کوبا لحن شدیدتر و تندتری نسبت به مصر داشت. علاوه بر نامیدن قرارداد کمپ دیوید و قرارداد صلح مصر و اسرائیل به عنوان نقض قطعنامه سازمان ملل و

تصمیمات جنبش آنها را توطئه آشکار بر علیه فلسطینیان و اعراب نامیده است، و از کلیه اعضای جنبش خواسته است که آنها را به رسمیت نشناسند، چون آنها برای اسرائیل انگیزه ای می شوند تا او به سیاستهای توسعه طلبانه، تبعیض نژادی، و سلطه طلبانه خود ادامه دهد.

۵ در همان حال جبهه پایداری به رهبری عراقیها کوشید تا مصر را از جنبش اخراج کند. در ۳۰ اوت گروه پایداری در هاوانا پیش نویس قطعنامه عراق را به تصویب رساندند. این قطعنامه خواستار اخراج مصر از جنبش غیرمتعهدها و لغو قرارداد صلح کمپ دیوید شده بود.

۶ رئیس جمهور عراق صدام حسین، رئیس جمهور سوریه حافظ اسد، قذافی، عرفات، رئیس جمهور الجزایر بن جدید و رئیس شورای یمن جنوبی اسماعیل به عنوان نمایندگان گروه پایداری در کنفرانس شرکت کرده بودند. حضور این نمایندگان عالیرتبه از جناح پایداری و غیبت سادات فشار زیادی بر کشورهای غیرعرب می آورد تا بیاناتی را که سیاستهای مصر نسبت به اسرائیل را محکوم می کنند، تصویب نمایند.

۷ در جواب به نمایندگان آمریکا که به خاطر مصر تلاش می کردند رهبران آفریقاییها در جنبش گفته اند که درست است که مخالف اخراج مصر هستند، لیکن لحن شدید قرارداد مصر و اسرائیل مسئله دیگری است. خیلیها معتقدند که قرارداد ضربه هایی به آرمان فلسطینیان زده است.

۸ بیشترین کاری که آفریقاییها می توانستند انجام دهند. این بود که سعی کنند بیانات کوبا را با مواضع

سازمان وحدت آفریقا تطبیق دهند، یعنی انتقاد غیرمستقیم ولی آشکار از مصر به عمل آید و قرارداد کمپ دیوید و مصر و اسرائیل به خاطر نقض آشکار قطعنامه های سازمان ملل و سازمان وحدت آفریقا محکوم گردند. ولی با توجه به موضع کوبا و عکس العمل اعراب و حضور سادات در حیفا در حالی که مذاکره بر سر بیانات جنبش صورت می گیرد، گمان نمی رود که آفریقاییها بتوانند مواضع کوبا را تغییر دهند.

۹ مذاکرات بگین و سادات در حیفا: سادات و بگین در ۵ سپتامبر پس از دومین ملاقات خود در حیفا توافق خود را بر سر مسائل متعدد در یک کنفرانس مطبوعاتی ابراز داشتند. مسائل مهمی که بر سر آنها توافق نسبی وجود داشت عبارتند از:

(الف) در مورد نظارت بر خطوط جداسازنده دو ارتش آنها در صحرای سینا به طور موقت تصمیمی گرفته شد. هر دو کشور تصمیم گرفته اند که آمریکا را متقاعد سازند که از ایجاد یک نیروی چندملیتی در صحرای سینا حمایت نماید. وزرای دفاع مصر و اسرائیل تصمیم گرفته اند که به واشنگتن بیایند تا بر سر این مسئله با وزیر امور خارجه ونس تبادل نظر بنمایند.

(ب) مصر موافقت کرده است که نفت در اختیار اسرائیل قرار دهد، لیکن مقامات مصری گفته اند که اسرائیل یا باید کمیت و یا قیمت را در مورد نفت انتخاب نماید.

(ج) سادات گفت که از بگین برای دیدار در مصر دعوت کرده است، ولی درباره تاریخ این سفر پیشنهادی نکرد. هر دو رئیس جمهور در نظر دارند با کارتر در ماه نوامبر بر سر خطوط قرارداد کمپ دیوید ملاقاتی داشته باشند.

(د) اسرائیل موافقت کرده است که منطقه نفت کاترین در صحرای سینا را قبل از آغاز برنامه تحویل مصر بدهد.

مهمترین مسائلی که بر سر آنها توافق وجود نداشت، عبارتند از:

(الف) مسئله حاکمیت اورشلیم؛ و

(ب) میزان خودمختاری برای فلسطینیها.

۱۰ (خیلی محرمانه) یهودی نشینهای اسرائیلی: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش داد که ایگال یادین معاون نخست وزیر در ۲ سپتامبر در اعتراض به «ریاکاری شارون وزیر کشاورزی، در ایجاد یهودی نشینهای جدید تحت پوشش «گسترش» یهودی نشینهای کنونی در غیاب وی» جلسه کابینه را ترک گفت. پس از گفتگو پیرامون این مسئله توسط یادین که در چه مسافتی از یک یهودی نشین می توان یهودی نشین دیگری مستقر نمود، شارون اعتراف کرد که عنوان گسترش درست نیست و منظور وی ایجاد «بلوکهای» یهودی نشین بوده است. در همان حال بگین اعلام کرده است که قرارداد مؤتلفه قبلی که به حزب دموکراتیک یادین اختیار ارجاع مسائل مربوط به یهودی نشینها را به کمیته دفاعی و امور خارجه کنست می داد دیگر قابل کاربرد و اجرا نیست. این تنها وسیله ای بود که یادین می توانست از طریق آن موفقیتی به دست آورد. طبق اظهارنظر سفارت شارون سعی دارد راه خود را در مورد یهودی نشینها در پیش گیرد، چون هیچ یک از وزرای دیگر قدرت مقاومت در برابر بولدوزرهای شارون را ندارند، مگر اینکه موضوع تصرف زمینها و املاک کاملاً خصوصی درمیان باشد.

۱۱ (محرمانه) مصر اسرائیل نفت: طبق گزارش مطبوعاتی که سفارت آمریکا در تل آویو نیز آنها را تأیید نموده است، مودای وزیر انرژی در کابینه وزیران در ۲ سپتامبر پیشنهاد کرده است که اسرائیل

حوزه های نفتی آلمان را به مصر تحویل ندهد، تا بتواند بر سر مقدار و قیمت نفت تولیدی با همتای مصری خود به توافق برسد. این پیشنهاد از حمایت کافی کابینه برخوردار نبود، لیکن بنا به همین گزارش سه تن از وزیران از بگین خواستند که نه تنها مسئله نفت را با سادات حل نماید بلکه یک تضمین کتبی نیز در این باره دریافت نماید.

۱۲ (محرمانه) اسرائیل شهرداران ساحل غربی: بنا به گزارش اورشلیم پست، از تشکیل یک جلسه سیاسی در اورشلیم شرقی در اعتراض به سادات وسیله تعدادی از «شخصیتهای عمومی عربی» به خصوص شهرداران ساحل غربی در ۴ سپتامبر، ممانعت به عمل آمد. بنا به گزارش همین روزنامه دولت نظامی با انتشار اعلامیه هایی به افراد و اشخاص دستور داد که وارد خاک اسرائیل و نیز حومه های اورشلیم شرقی که محل برگزاری اجلاس است، نشوند. شهردار نابلس نیز محتوی این گزارش را تأیید کرده، به سرکنسول آمریکا در ۵ سپتامبر گفت که وی را در یک محل بازرسی نظامی از ۱۰ کیلومتری جنوب نابلس باز گردانده اند.

۱۳ (طبقه بندی نشده) لیکود دایان: بنابه گفته رادیوی نیروهای دفاعی اسرائیل تعدادی از اعضاء جناحهای لیکود از وزیر امور خارجه دایان خواهند خواست که پس از ملاقات خود با حامیان فلسطین در مناطق اشغالی از مقام خود استعفا نماید. دایان گفته است که وی به ملاقات با مردم در این مناطق ادامه خواهد داد. یکی از دستیاران دایان گفته هدف از این مذاکرات اینست که «ببینیم که آیا در این مناطق کسی هست که بتوان با او درباره خودمختاری سخن گفت یا خیر.»

۱۴ (محرمانه) «اجلاس کوچک» سرکیس. طبق گزارش یکی از مقامات روزنامه بیروت السفیر در ۴ سپتامبر رئیس جمهور در حال بررسی امکان یک «اجلاس کوچک» مرکب از خودش، اسد و عرفات می باشد.

۱۵ (طبقه بندی نشده) ایران دعوت از صدام حسین: بنا به یک گزارش مطبوعاتی در ۵ سپتامبر از دوحه، وزیر خارجه ایران یزدی گفته است که از رئیس جمهور صدام حسین برای سفر به ایران دعوت کرده است. یزدی که در حال حاضر در اجلاس هاوانا به سر می برد به یک روزنامه کویتی گفته است که سازمان جاسوسی اسرائیل و آمریکا سعی دارند در روابط بین ایران و همسایگانش به خصوص عراق تیرگی به وجود بیاورند. همچنین یزدی گفته است که سعی دارد به تفاهم بهتر با عربستان سعودی دست پیدا کند.ونس

نیروهای زمینی شوروی در کوبا

سند شماره (۲۸)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۳۶۲۴۶تاریخ: ۱۷ شهریور ۵۸

به: تمام واحدهای دیپلماتیک و کنسولی طبقه بندی: محرمانه

موضوع: نیروهای زمینی شوروی در کوبا

خلاصه: این پیام در مورد توجیه دولتهای میزبان درباره نیروهای زمینی شوروی در کوبا راهنمایی می دهد. اقدامی را که در پاراگراف ۷ درخواست شده ملاحظه کنید. (پایان خلاصه).

۱ برای توجیه دولتهای میزبانی که در مورد مسئله نیروهای زمینی شوروی در کوبا درخواست خبر کرده اند، شما می توانید از مطالب ذیل استفاده کنید. بیشتر این اخبار از بیانیه مطبوعاتی وزیر مورخ ۱۴

شهریور اقتباس شده است. با دریافت اخبار بیشتر ما راهنماییهای دیگری تهیه خواهیم کرد.

۲ سابقه: ما اخیرا در مورد حضور یک واحد نیروی زمینی شوروی در کوبا یقین حاصل کرده ایم. پیش از آن شواهد پراکنده ای که از حضور آن واحد داشتیم قطعی نبودند. بهترین تخمینی که می توانیم داشته باشیم، این است که این واحد حداقل از اواسط دهه ۱۹۷۰ در کوبا بوده، هرچند امکان دارد که این واحد قبل از آن هم حضور داشته است.

۳ ترکیب: به نظر می رسد که این واحد از ۳۰۰۰ ۲۰۰۰ نفر تشکیل شده باشد. واحد مذکور شامل گردانهای موتوری تفنگدار، گردانهای تانک و توپخانه و بخشهای پشتیبانی رزمی و خدماتی می باشد. این ارقام جدا از مستشاران نظامی و پرسنل فنی نظامی شوروی در کوباست که اکنون به تخمین ما بین ۱۵۰۰ و ۲۰۰۰ نفر می باشند.

۴ مأموریت: مأموریت این واحد روشن نیست.این واحد از هیچ ظرفیت ترابری هوایی یا دریایی برخوردار نیست. تفاهمات دو جانبه ما با شوروی در مورد کوبا که عمدتا مربوط به سیستمهای سلاحهای تهاجمی بوده اند، شامل حضور این واحد نمی شود.

۵ موضع ایالات متحده: معذالک حضور این واحد یک مسئله نگران کننده جدی برای ایالات متحده است.

۶ تماس با شورویها: ما برای شورویها، روشن ساخته ایم که نگرانیهای ما در این مورد جدی می باشند. وزیر خارجه ونس در ۱۴ شهریور اظهار داشت که: «من به وضع فعلی رضایت نخواهم داد.» در یک سطح عالی مذاکراتی در جریان است.

۷ اقدام درخواستی: واحدهای دیپلماتیک نماینده در پیمان آتلانتیک، سازمان کشورهای آمریکایی و واحدهای اصلی نماینده در جنبش غیرمتعهدها باید واکنشهای چشمگیر محلی نسبت به گزارشهای

مربوط به نیروهای زمینی شوروی در کوبا را تا پایان وقت اداری دوشنبه ۱۹ شهریور به واشنگتن گزارش دهند. مفیدترین شکل گزارش این است که نتیجه گیریها خلاصه باشد، به جای آنکه به طور مورد به مورد شرح ما وقع داده شود. ونس

سند شماره (۲۹)

تاریخ: ۱۹ شهریور ۵۸ طبقه بندی: محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۹۹۱۹ به: وزارت خارجه واشنگتن دی سی.

عطف به: وزارتخانه ۲۳۶۲۴۶

موضوع: نیروهای زمینی شوروی در کوبا

۱ درخواستی برای دریافت خبر درباره نیروهای زمینی شوروی در کوبا به سفارتخانه تسلیم نشده است. با توجه به تمجید صمیمانه وزیر خارجه یزدی از پرزیدنت کاسترو، فکر می کنیم که احتمال ندارد ما با درخواستی برای توجیه درباره این موضوع روبرو شویم.

۲ وسایل جمعی ایران اگر چه مقدار چشمگیری از گزارشهای خود را به اجلاس نهائی جنبش غیرمتعهدها اختصاص داده اند، ولی عموما به مناقشه مربوط به نیروهای زمینی شوروی توجهی نکرده اند. فقط روزنامه فارسی زبان «اطلاعات» مورخ ۱۵ شهریور بوده که عنوان درشت «روابط شوروی و آمریکا

به خاطر کوبا وخیم می شود» را داشته است. این نشریه مقاله خبرگزاری فرانسه درباره جلسه ۱۴ شهریور شورای امنیت کشور درباره این موضوع را نقل کرده بود. این روزنامه گزارش یونایتدپرس را نیز درباره بیانیه ونس در انتقاد از ادعای کوبا مبنی بر عدم تعهد خود را درج نموده بود. درباره این موضوع در آن روزنامه چیزی ابراز نشده بود.تامست

وزیر امور خارجه یزدی در اجلاس غیرمتعهدها

سند شماره (۳۰)

تاریخ: ۲۲ شهریور ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۱۰۰۴۹

به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

رونوشت برای: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا

موضوع: وزیر امور خارجه یزدی در اجلاس غیرمتعهدها

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ هرگونه اطلاعاتی که آن وزارتخانه یا هاوانا در مورد فعالیتها و بیانات وزیر امور خارجه ایران دکتر یزدی در اجلاس غیرمتعهدها در اختیار دارد، برای ما ارسال نمایید. این اجلاس از این جهت برای ایرانیان حائز اهمیت بود که برای اولین بار دولت جدید توانسته بود، در جهان غیرمتعهدها گام بگذارد.

۳ چون قرار است کاردار با وزیر امور خارجه یزدی در روز سه شنبه ۱۸ سپتامبر ملاقات نماید تقاضا دارد، پاسخ سریع خود را تا آخر وقت اداری ۱۷ اوت (۱۷ سپتامبر) به وقت واشنگتن برای ما بفرستید.

لینگن

اجلاس نهضت غیرمتعهدها

سند شماره (۳۱)

تاریخ: ۲۶ شهریور ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۴۴۱۷۸

به: سفارت آمریکا در جرج تاون، مانیل، بانکوک، اسلام آباد، داکا، مونرוویا، پاناما، لیبرویل، کوناکری، رباط، الجزیره، مسقط، کوالالامپور، جاکارتا، خارطوم، موگادیشو، بوئنوس آیرس، رانگون، امان، سنگاپور، کاراکاس، لاپاز، برازیلیا، کیتو، لیما، گابورون، دارالسلام، کلمبو، سن خوزه، بلگراد، دهلی نو، قاهره، بوگوتا، داکار، ابیجان، لاگوس، لندن، پاریس، بن، لوکزامبورگ، لاهه، کپنهاک، بروکسل، اتاوا، توکیو، کانبرا، آتن، آنکارا، بخارست، مادرید، لیسبون، استکهلم، هلسینکی، برن، دوبلین، نمایندگی آمریکا در ناتو، سفارت آمریکا در پکن، تونس، دوآلا، سئول، بریج تاون، وزارت دفاع، کاخ سفید، سیا آژانس ارتباطات بین المللی آمریکا، سازمان امنیت کشور،

رونوشت برای: تمام واحدهای دیپلماتیک کنسولگری آمریکا در لوبومباشی، ژوهانسبورگ

موضوع: اجلاس نهضت غیرمتعهدها

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ آگاهی از نظرات شرکت کنندگان مختلف در اجلاس نهضت غیرمتعهدها و اقداماتی که هر یک از این دولتها می توانند در قبال فعالیتهای کنفرانس انجام دهند برای ما بسیار شایان توجه است. در همان

حال ما معتقدیم که تلاش عمده ما در تأثیر بخشیدن بر دولتها به خصوص در زمینه نهضت غیرمتعهدها می تواند منافع ما را با عکس العملهایی روبرو نماید. بنابراین، تلگرام حاضر حاوی نتیجه گیری مقدماتی ما پیرامون نتایج کنفرانس بوده و نیز در برگیرنده سؤالاتی پیرامون عکس العملها و اقدامات دیگر دولتهای شرکت کننده است که ما مایل به دریافت پاسخ در رابطه با آنها هستیم. به طور مکرر پیشنهاد می کنیم که در این زمینه به هیچ گونه اقدام دیپلماتیک دست نزنید مگر اینکه قبلاً مطمئن شده باشید که این کار شما هیچ گونه عکس العمل منفی را به بار نخواهد آورد. از نظر ما بهتر است که سفرای ما در اکثر موارد از موقعیتهای غیررسمی و یا رسمی استفاده کرده با در میان گذاشتن مسائل دیگر با دولتها به طور ضمنی نظریات مقامات دولت میزبان خود را در این زمینه نیز استخراج نمایند. آنچه در ذیل آمده نشانگر ارزیابی مقدماتی ما از اجلاس نهضت غیرمتعهدها و مسائلی است که مخاطبهای اقدام گر ما باید در مباحثات خود با مقامات دولت میزبان مورد استفاده قرار بدهند.

۳ بر اساس تجزیه و تحلیل مقدماتی ما از بیانیه اجلاس نهضت غیرمتعهدها این چنین به نظر می رسد که اعلامیه اجلاس نهضت غیرمتعهدها در هاوانا موجبات رضایت آن دسته از اعضای غیرمتعهدها را که اصول فلسفه این نهضت را دارای اهمیت خاص تلقی می کنند، فراهم آورده است. با درنظر گرفتن اصول استاندارد نهضت غیرمتعهدها باید گفت نتایج به دست آمده بر سر مسائل مهم مذکور در بیانیه چندان هم یکدست نیست.

۴ از جزئیات اعلامیه که بگذریم، کاسترو در هاوانا آنچنان رویداد سیاسی «ضد آمریکایی» را پدید آورد که اکثر مطبوعات جهان متوجه آن گردیدند. لیکن هنوز معلوم نیست که این عملکرد کوبا بتواند در درازمدت سبب شود که کاسترو رهبری جهان سوم را به دست گیرد (که بخشی از این رؤیا از طریق نهضت غیرمتعهدها عملی خواهد شد) و یا این معنی را که کوبا اصولاً بر شوروی متکی است، در اذهان تقویت

نماید. ما هنوز قادر به ارزشیابی تأثیر کلی این بازی تبلیغاتی کاسترو نیستیم، ولی مایل هستیم که به میانه روهای نهضت غیرمتعهدها فهمانده شود که ما در مورد این جنبه جدی کنفرانس بسیار نگران هستیم.

۵ اصول و گرایشهای نهضت غیرمتعهدها یوگسلاوها و هندیها و دیگران ظاهرا توانسته اند بیانیه اصلی کوبا را که در آن درباره گرایش ایدئولوژیکی به مسکو سخن رانده شده، برداشته به جای آن رساله ای را که محافظه کاران نهضت با تأکید بر روش سنتی «بین بلوکها» تهیه کرده بودند قرار دهند. این امتیازات که یوگسلاوها آنها را بزرگترین پیروزی تیتو نام گذارده اند به وسیله معیارهای مورد بحث نهضت غیرمتعهدها درباره امپریالیسم، استعمار، و صهیونیزم و نژادپرستی تضعیف و خنثی می شوند. علاوه بر اینها این اعلامیه حاوی یک لحن شدیدا ضدآمریکایی می باشد. ولی مهمتر از همه این است که در این اعلامیه درباره «سلطه جویی» (مثلاً شوروی) نیز سخن به میان آورده شده است.

۶ درباره موضوعات خاص:

الف: پیرامون آمریکای لاتین، بحث درباره لغو قرارداد ریو و هیئت دفاعی درون آمریکایی (بین کشورهای آمریکای لاتین م) حذف شده است. لحن مقامات پانامایی کاملاً بهتر شده است (البته با ابتکارات خود پاناماییها) و اعلامیه با حالتی حاکی از خشنودی از بیانیه ای که کشورهای تحت قرارداد آن را صادر کرده و از اصول اساسی نهضت غیرمتعهدها پشتیبانی کامل خود را ابراز داشته اند، یاد کرده است. ظاهرا در این پیشرفتها کشور پرو دارای یک نقش اساسی و مهم بوده است. در مورد پورتوریکو بیانیه

خواستار انتقال قدرت است در حالی که از آزادی چهار ناسیونالیست پورتوریکویی نیز ابراز خشنودی، کرده است. با این وصف لحن ضدآمریکایی کوبا در چند مرحله مورد انتقاد قرار گرفت. این بیانیه برخلاف پیش نویس قبلی کوبا، دیگر آمریکا را مسئول رژیم سوموزای نیکاراگوئه نمی داند. پاراگرافهایی که آمریکا را متهم به بدرفتاری با مهاجرین آمریکای لاتین می کرد و نیز آن را متهم به استفاده از اسرائیل به عنوان یک منبع تسلیحاتی (به عنوان دلیلی بر تزویر آمریکا درباره حقوق بشر) برای حفاظت از رژیمهای منطقه نموده بود، حذف گردید. ابقای یکی از پاراگرافها که روابط آمریکای لاتین با اسرائیل را مورد انتقاد قرار داده بود، موجب بلند شدن صدای اعتراض از طرف کشورهای پرو، پاناما، بولیوی و آرژانتین گردید، سخنان آنها در متن گنجانده شد. در این متن هنوز هم از استقلال جزایر کارائیب فرانسه حمایت می گردد.

ب: لحن بیانیه در مورد آسیای جنوب شرقی که بر دوستی و اعتماد دو جانبه ملل منطقه تأکید داشت، از دولتهای این منطقه خواسته است که بر اساس اصول نهضت غیرمتعهدها اختلافات خود را کنار بگذارند (که این اصول احتمالاً عدم مداخله و احترام به تمامیت ارضی می باشد). در این بیانیه پاراگرافی نیز آمده است که می توان آن را نوعی انتقاد از ویتنام دانست، چون کنفرانس ژنو پیرامون مسئله، آوارگان را یادآور می شود و از طرفین می خواهد که وظایف خود را انجام دهند. متن این بیانیه از کاهش تعداد مهاجرین غیرقانونی اظهار خشنودی کرده امیدوار است که برای پایان یافتن اینگونه مهاجرتها تلاشهایی انجام شود (که یک انتقاد ضمنی از ویتنام به شمار می رود).

ج: در مورد اقیانوس آرام نیز با ایجاد تغییرات زیاد در پیش نویس تهیه شده به وسیله کوبا، یک روش هماهنگتر اتخاذ شده است. تمام عبارات یک جانبه ای که در رابطه با آمریکا در بیانیه آمده بود حذف گردید، و به جای کلمات امپریالیست یا حضور نظامی آمریکا کلماتی چون مداخله یک ابرقدرت گنجانده شد. اکنون بیانیه خواستار خروج همه پایگاههای خارجی، واحدهای نظامی و پایگاههای پشتیبانی و

غیره شده است، تا این منطقه بتواند با صلح و آرامش توأم گردد.

د: در مورد آفریقا نیز به کنفرانس کشورهای مشترک المنافع لوزاکا اشاره شد، که نمایندگان جبهه وطن پرست پیرامون آن توضیحاتی دادند. این بیانیه با تأکید اعلام داشت که نتایج مذاکرات قدرتها در صورتی حاصل خواهد شد که حاکمیت اکثریت واقعی و استقلال منطبق با قطعنامه های سازمان وحدت آفریقا، مجمع عمومی سازمان ملل و نهضت غیرمتعهدها ایجاد شده باشد. قطعنامه ۴۳۵ شورای امنیت سازمان ملل در رابطه با تلاش گروههای رابط غربی درباره نامیبیا نیز به طور مختصر مورد بحث قرار گرفت. سایر قسمتهای مربوط به بخش آفریقائی (پیش نویس) با تعدادی از هم پیمانان ما که نامشان در کنار نام ما به عنوان حمایت کنندگان از آفریقای جنوبی مشخص گردید، نسبتا لحن خصمانه دارد. این هم پیمانان ما عبارتند از فرانسه، آلمان غربی، انگلیس، ایتالیا، بلژیک، کانادا، استرالیا، اسرائیل و ژاپن. این اجلاس تقاضای سازمان وحدت آفریقا را برای تشکیل یک کنفرانس در سال ۱۹۸۰ که نتیجه آن تحریم آفریقای جنوبی از نظر اقتصادی و دیگر موارد است، در خود درج نموده است.

ه : بخش مربوط به خاورمیانه ظاهرا از نظر منافع آمریکا اصلاً قابل پذیرش نمی باشد. محکومیت کمپ دیوید در بیانیه ای جدا از اعلامیه آمده و در آن خواسته شده است، که پیرامون عضویت مصر در کنفرانس وزرای غیرمتعهدها در سال ۱۹۸۱ گزارشی ارائه شود. اعراب تلاش زیادی بکار بردند تا مصر اخراج شود و این بیش از حد انتظار بود، ولی با تلاشهای آفریقاییها عضویت مصر بر سر جای خود باقی

مانده است. بنا به گزارشات رسیده بسیاری از رهبران آفریقایی در این زمینه با برگزاری جلسات شبانه طولانی تلاش زیادی به کار گرفتند. امیدواریم درباره خاورمیانه نیز لحن بیانیه عوض بشود.

و: بخش اقتصادی در تلگرام سپتامبر مطرح خواهد گردید.

۷ به طور خلاصه باید گفت که به خاطر تلاشهای واحدهای دیپلماتیک ما چند نکته نگران کننده که توسط نمایندگان مطرح شده بود، برطرف گردید. علاوه بر اینها، یوگسلاوی و دیگر محافظه کاران توانستند، تغییری در اتحاد بین غیرمتعهدها و شوروی که کاسترو خواستار آن بود پدید آورده، اصول نخست نهضت را جایگزین سازند.

۸ مهمترین مسئله ای که در دوره بعد از اجلاس باقی ماند این است که تاکتیکهای هراس انگیزی که کوبا در هاوانا به کار می برد تا چه حد می تواند کاسترو را به عنوان ریاست نهضت غیرمتعهدها که دچار تفرقه و خالی از نفوذ شده و دیگر نمی تواند به عنوان عنصری در سیاست خارجی کوبا مفید واقع شود، باقی نگاهدارد.

۹ برای تمام مخاطبهای اقدام گر. ما واحدهای شما را برای اقدام پیرامون این پیام انتخاب کرده ایم، چون می خواهیم در این مورد از نظریات هم پیمانان خود و کشورهای محافظه کار عضو نهضت غیرمتعهدها اطلاع حاصل نماییم. به هنگام اقدام طبق دستورالعمل ذیل باید یادآور شد که اهداف ما عبارتند از:

الف: به درک بهتر و بیشتری از مفاد و جو این کنفرانس (که به نظر آمریکا) در پشت درهای بسته انجام گرفته بود نائل آییم؛

ب: با کشورهای هم پیمان خود و نیز کشورهایی که عضو غیرمتعهدها نیستند، بتوانیم به یک ارزیابی مشترک دست یابیم.

ج: از نقش سازنده ای که بعضی از دولتها در هاوانا ایفا کردند، مطلع شویم. ضمنا مایلیم در این باره نظریات شما را نیز بدانیم؛

د: در مورد مواضع عمده نهضت غیرمتعهدها که با منافع آمریکا منافاتی ندارد، نگرانی ما را نشان دهید و در صورت لزوم از دولتهای میزبان بخواهید که به انتقاد از اعلامیه نهائی بپردازند.

ه: در مورد موضع کشورهای عضو در رابطه با اجلاس نهضت غیرمتعهدها در بعد از هاوانا، و نیز تلاش محافظه کاران در جهت محدود نمودن توانایی کاسترو در سوءاستفاده کردن از سمت خود به عنوان ریاست نهضت اطلاعاتی به دست آورید.

و: تا آنجا که امکان دارد میزان همبستگی کشورهای عضو نهضت غیرمتعهدها را به مواضع بیان شده در اعلامیه حاصله از اجلاس و رعایت آنها را در مناظرات مجمع عمومی سازمان ملل برای ما بیان نمائید. لازم نیست که از مقاصد دولتهای میزبان آگاه شوید.

۱۰ پس از دریافت گزارشات شما در نظر داریم در سیاست خود در قبال نهضت غیرمتعهدها تجدیدنظر کرده در صورت لزوم و در صورت مفید بودن از آن دسته از رهبران غیرمتعهدها که نسبت به سیاستهای آمریکا و خود آمریکا با لحن توهین آمیز برخورد کرده اند. ابراز نارضایتی نماییم. ما نظرات سفارت واقع در کنیگزتون را مطالعه کرده و در تلگرام سپتامبر به آن پاسخ خواهیم داد.

۱۱ به همین ترتیب با استفاده از راهنماییهایی که در پاراگراف آغازین این پیام آمد واحدها در

صورتی که مطمئن هستند که کار آنها هیچ گونه عکس العمل منفی را به همراه نخواهد داشت در موقعیتهای غیررسمی و یا رسمی که برای مطرح کردن مسائل دیگر برگزار شود، باید در دیدار با آن دسته از مقاماتی که در اجلاس نهضت غیرمتعهدها شرکت نموده اند، گفتگو نمایند. شما باید در مورد نظریات آنها درباره کنفرانس؛ آینده غیرمتعهدها به ریاست کوباییها؛ دموکراتیزه کردن اجلاس غیرمتعهدها به خصوص پس از کارهای کوباییها در هاوانا؛ و نقشی که دولت میزبان شما می خواهد در اجلاسهای آتی غیرمتعهدها ایفا نماید اطلاعاتی کسب نمائید. ما به خصوص مایل هستیم بدانیم روشهای محرکه و نتایج نهایی چگونه از جلسات کمیته حاصل شده اند. بسیار خوب خواهد بود، اگر بتوانید درباره کشورهایی که به حمایت و یا مخالفت از نظریات و منافع آمریکا پرداخته اند، اطلاعاتی در اختیار ما قرار دهید.

۱۲ شما باید نشان دهنده نگرانی ما در رابطه با بخشهای مربوط به خاورمیانه، پورتوریکو، شمال و جنوب باشید و خاطرنشان سازید که این بخش و دیگر بخش ها و نیز نحوه برخورد بسیاری از گفتارها در اعلامیه نهائی نمی توانند سبب ایجاد تفاهم بین المللی و بالا بردن نفوذ نهضت غیرمتعهدها بشوند. همه مخاطبهای اقدام گر (به استثناء بخش خاور نزدیک) باید از دولتهای میزبان خود بخواهند که درباره مفاد این اعلامیه پیرامون خاورمیانه، پورتوریکو و صهیونیزم و نژادپرستی با حالتی انتقادآمیز برخورد نمایند. در صورتی که سفارتها لازم بدانند، می توانند در مورد نقشه دولتهای میزبان جهت انتقاد از سایر بخشهای اعلامیه نیز اطلاعاتی کسب نمایند. سرانجام باید اظهار نمائید که آمریکا در آینده نزدیک امیدوار است بتواند لحن مضر هاوانا را آنچنان تحت تسلط خود درآورد تا تمام تلاش خود را به حل مسالمت آمیز مسائل معطوف داشته، روابط اقتصادی جهانی را بالا ببرد.

۱۳ مخاطبهای اقدام کننده در صورت نیاز می توانند از ارزیابیهای مقدماتی آمریکا در پاراگرافهای ۳ ۸ استفاده نمایند. عکس العملهای دولت میزبان خود را حداقل تا پایان وقت اداری سه شنبه ۲۰ سپتامبر

گزارش نمائید. در صورتی که واحدها لازم بدانند می توانند جهت استخراج اطلاعات لازم پیرامون نتایج اجلاس از نکاتی که در بالا مطرح شده، استفاده نمایند. در صورتی که واحدهای دیپلماتیک مستقر در خاور نزدیک بتوانند در پایتختهای عربی اطلاعاتی در خاورمیانه و اخراج مصر به دست آورند، موجب امتنان ما خواهد گردید.

۱۴ با وقوف به این حقیقت که بسیاری از رهبران در حال مراجعت هنوز در حال سفر هستند، می دانیم که بعضی از مشورتهای در سطح بالا بعدا باید انجام شود. برای این کار اقدام خواهیم کرد، ولی برای ما بسیار ضروری است که درباره عکس العملهای اولیه اطلاعاتی به دست آوریم. راهنماییهای بیشتر برای واحدهای ویژه در ذیل می آید.

۱۵ برای دوبلین، نمایندگی آمریکا در ناتو، لندن، پاریس، بن، رم، لوکزامبورگ، لاهه، کپنهاگ، بروکسل، اوتاوا، توکیو، کانبرا، آتن، آنکارا، بخارست، مادرید، لیسبون، استکهلم، هلسینکی، وین، و برن. شما باید از نظرات دولت میزبان درباره نتایج کنفرانس و نتیجه حضور آنها در پایتختهای کشورهای نهضت غیرمتعهدها مطلع بشوید. برای ما جالب است که بدانیم که آیا آنها می خواهند درباره اجلاس بیانیه عمومی منتشر سازند و یا اینکه در سطح نمایندگی دیپلماتیک اجلاس اقدام نمایند. توکیو باید به تکرار قدردانی آمریکا از تلاشهای سونودا در آمریکای لاتین بپردازد. واحد مادرید نیز باید از تلاش اسپانیاییها در مورد آمریکای لاتین با بهبودی که در این زمینه فراهم آمده، قدردانی نماید. مادرید و لیسبون باید

درباره نظریات اسپانیاییها بعد از اجلاس هاوانا اطلاعاتی گردآوری نمایند. بن باید بداند که سفارت ما در آلمان غربی اطلاع داده که صدراعظم اشمیت از اینکه آلمان غربی در بخش آفریقای جنوبی مورد انتقاد واقع شده، بسیار عصبانی است. سفارتهای ما در دیگر کشورهای مورد انتقاد (به پاراگراف ۵ د مراجعه شود) نیز شاید بخواهند از عکس العمل دولتهای میزبان خود مطلع شوند. لندن نیز باید از ارزیابی انگلیس از اجلاس نهضت غیرمتعهدها ما را باخبر سازد.

۱۶ برای بلگراد، شما باید احترام ما را نسبت به نقش رئیس جمهور تیتو در حراست از اصول اساسی غیرمتعهدها که منشاء الهام تیتو و دیگر مؤسسین غیرمتعهدها بوده است، مورد تأکید قرار دهید. و باید آنها را در جریان نگرانی ما بر سر نتایج ناراحت کننده ای که پیرامون خاورمیانه و دیگر مسائل به وجود آمده و نیز لحن شدیدا ضدآمریکایی بسیاری از گفتارها و اعلامیه نهائی قرار دهید. ببینید نظر یوگسلاوها درباره آینده نهضت غیرمتعهدها به ریاست کاسترو چیست. و سعی کنید به آنها تفهیم کنید که ما به تحلیل یوگسلاوها درباره کنفرانس هاوانا علاقه مند هستیم.

۱۷ برای دهلی نو: برداشت ما این بوده است که با وجود عدم ثبات سیاسی در دهلی نو هیئت نمایندگی هندی برخلاف انتظار نقش بسیار مفیدی را ایفا نموده است. با استفاده از تلگرام شماره ۲۴۰۳۴۱ می توانید مراتب امتنان ما را به میشرا وزیر امور خارجه برسانید، ولی نگرانی آمریکا را از نحوه برخورد در بخش شمال و جنوب نیز خاطرنشان ساخته یادآور شوید که این لحن نمی تواند، به وجود آورنده پیشرفت و بهبود در وضع منطقه باشد.

۱۸ برای قاهره: از سفیر درخواست شد که به ملاقات با پطروس غالی پرداخته اعلام دارد که برخلاف مزاحمتهایی که در هاوانا فراهم شده بود مصر توانست از اخراج خود از نهضت غیرمتعهدها جلوگیری نماید. بهتر است نارضایتی ما را در مورد بخش خاورمیانه این اعلامیه که در آن به جای قرارداد

صلح کمپ دیوید هیچ گونه راه حلی ارائه نشده است، نیز اعلام نمایید. از مقامات مصر به پرسید که آیا مایلند درباره بخش خاورمیانه همراه با آفریقاییها به انتقاد بپردازند و دیگر اینکه ما هم مایل هستیم در زمینه دیپلماسی خود با آنها هماهنگی ایجاد نماییم. پاسخ مصر را سریعتر برای ما ارسال دارید. تلگرام سپتامبر شامل نظرات موسی (MUSSA) پیرامون آمریکا و نهضت غیرمتعهدهاست و لازم نیست که از آن نسخه برداری نمایید.

۱۹ برای پکن: سفارت باید سعی نماید نظرات و عقاید ما را با مقامات مهم امور خارجه درمیان گذاشته، با استفاده از پاراگرافهای ۳ ۸ اطلاعات لازم را در مورد عکس العمل چینی ها به دست آورند.

۲۰ برای داکار و ابیجان: مراتب قدردانی ما را به وزرای امور خارجه به خاطر حضور متهورانه شان در اجلاس و حمایت از اصول واقعی غیرمتعهدها و مواضع محافظه کارنه اش ابراز نمایید. مایل هستیم نظرات آنها را درباره آینده نهضت غیرمتعهدها و نقشی که در آینده ایفا خواهند کرد، بدانیم.

۲۱ برای لیما و بوئنوس آیرس: برای اطلاع شما. طبق اطلاع ما پرو و آرژانتین در این اجلاس نقشهای سازنده ایفا کرده اند، مایلیم نظر سفارت را نیز در این باره بدانیم. پایان برای اطلاع شما. پیرامون نظرات این دو کشور درباره اجلاس (به خصوص نیروی محرکه آمریکای لاتین)، آینده نهضت غیرمتعهدها و نقش آمریکای لاتین در نهضت اطلاعاتی برای ما ارسال نمایید. شما حتما به انتقاد از بعضی از قسمتهای گردهمایی خواهید پرداخت و امیدواریم پورتوریکو و قسمت مربوط به آمریکای لاتین را نیز

در این بخش گنجانده باشید.

۲۲ برای پاناما: سفارت باید مراتب قدردانی ما را از نقش پاناماییها در هاوانا ابراز داشته نظر دولت پاناما را پیرامون اجلاس جویا شود. شما نیز حتما به انتقاد از بعضی از قسمتهای بیانیه خواهید پرداخت که امیدواریم پورتوریکو و قسمت مربوط برای آمریکای لاتین را نیز در این بخش گنجانده باشید.

۲۳ برای بوگوتا، سان خوزه، کاراکاس، لاپاز، برازیلیا، کیتو: ما مایل هستیم نظر دولتهای میزبان درباره اجلاس، آینده غیرمتعهدها، و آینده روابط آمریکای لاتین با نهضت غیرمتعهدها را بدانیم. شما نیز باید به انتقاد از بخش مربوط به پورتوریکو و آمریکای لاتین بپردازید. کاراکاس می تواند با استفاده از پاراگرافهای ۳۸ به توجیه نمایندگان IPUآمریکا بپردازد.

۲۴ برای دارالسلام و لاگوس: شما باید درباره ارزشیابی اجلاس آینده نهضت غیرمتعهدها و نقش آتی آفریقاییها در آن اطلاعاتی به دست آورید.

۲۵ برای کلمبو، اسلام آباد، و داکا: سفارتها باید درباره ارزیابی دولتهای میزبان درباره اجلاس اطلاعاتی تهیه نمایند.

۲۶ برای رانگون: شنیده ایم که برمه ایها می خواهند از نهضت غیرمتعهدها خارج شوند، در صورتی که در این مورد اطلاعاتی برای ما ارسال نمایید بسیار خوشحال خواهیم شد. ولی در صورتی که شما مورد سؤال قرار گرفتید نباید موضع خود را روشن سازید. و مراتب قدردانی ما را از زحمات وزیر امور خارجه در اتکاء به اصول واقعی غیرمتعهدها و مواضع محافظه کارانه به ایشان ابراز دارید.

۲۷ برای پایتخت آسیایی: بسیار جالب خواهد بود اگر بتوانید عکس العمل دولتهای میزبان را در رابطه با اجلاس، تأثیر مسائل دریایی مهمی که مطرح شده بود، طرحهای آنها برای ایفاء نقش در آینده نهضت غیرمتعهدها و یا انتقادات آنها برای ما ارسال نمایید. سفارت ما در سنگاپور مراتب قدردانی ما را

نسبت به نقشی که وزیر امور خارجه به حمایت از محافظه کاران هاوانا ایفا کرده بود، به ایشان ابراز دارد.

سفارت آمریکا در مانیل نیز پیرامون نظریات دولت فیلیپین در رابطه با نهضت غیرمتعهدها پس از هاوانا اطلاعاتی تهیه نماید و در پاسخ به شماره ۱۷۳۹۰ شما بهتر است از پاراگرافهای ۳ ۸ بالا استفاده نمایید.

علاوه بر اینکه بر نکات مثبت داخل اعلامیه اشاره می کنید به جو ضدآمریکایی و ضدغربی حاکم بر نهضت در اجلاس هاوانا نیز اشاره ای بنمایید.

۲۸ برای امان، مسقط، خارطوم و موگادیشو: ببینید دولتهای میزبان تا چه حد از تاکتیکهای عربی در هاوانا حمایت می کنند.

۲۹ برای سئول: آیا کره ایها در نظر دارند از بخش مربوط به کره در اعلامیه که به سادگی به بیان مکرر موضع کره شمالی پرداخته است، انتقاد نمایند؟

۳۰ برای نمایندگی آمریکا در سازمان ملل: این وزارتخانه جهت آگاهی هیئت نمایندگی اطلاع می دهد که بهتر است از تحلیل نمایندگی آمریکا در سازمان ملل پیرامون تأثیر اجلاس نهضت غیرمتعهدها بر سی و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل مطلع گردد. در پایان سی و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل مایلیم از شما گزارشی دریافت نماییم که در آن از میزان انجام وظیفه اعضای غیرمتعهدها در دفاع از مواضع اجلاس در مجمع عمومی سازمان ملل سخن رفته باشد.

۳۱ برای باربادوس: می توانید پیرامون ارزیابی دولت باربادوس از اجلاس اطلاعاتی به دست

بیاورید، ولی این موضوع را به هیچ وجه با گرانادا، دومنیکا، یا سنت لوشا در میان نگذارید.ونس

اجلاس جنبش غیرمتعهدها

سند شماره (۳۲)

تاریخ: ۲۸ شهریور ۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران شماره ۲۲۲به: وزارت خارجه در واشنگتن دی سی، فوری

عطف به: وزارتخانه ۲۴۴۱۷۸

موضوع: اجلاس جنبش غیرمتعهدها

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ طی ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه در ۱۸ سپتامبر، کاردار خواستار نظریات یزدی درباره نتایج اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا شد.

۳ در هنگام گفتگو، یزدی بر نقش مستقل ایران از جنبش غیرمتعهدها تأکید کرده گفت ایران از روش کوبا در اجلاس پیروی نخواهد کرد. یزدی به طور مختصر به مسائل جنبش غیرمتعهدها اشاره کرد، خصوصا درباره تلاش ایران برای به تعلیق درآوردن عضویت مصر سخن گفت. وی گفت که اجلاس موافقتنامه کمپ دیوید را محکوم شمرده بود و توافق کرده بود که تا سال ۱۹۸۱ در مورد مصر تصمیمی اتخاذ ننماید. یزدی گفت که کامبوج نیز یکی دیگر از مسائل مهم مطروحه در اجلاس بود، که برای آن راه حلی پیدا نشد. وی بیان داشت که جنبش به محکوم کردن مداخله ویتنامیها در امور جنبش غیرمتعهدها پرداخت و اظهار داشت که درست است که نتیجه حاصله از مداخله ویتنامیها خوب بود، ولی اهداف ویتنام نمی تواند توجیه کننده وسایل آن کشور باشد.

۴ یزدی گفت از اینکه توانسته بود جنبش غیرمتعهدها را با مساعدت خود غیر بلوکه نگاهدارد

خوشحال است: به گفته وی مهمترین کمک ایران این بود که از جنبش خواست که از نظر «فرهنگی» غیر بلوکه باقی بماند. یزدی گفت بسیاری از اعضاء جنبش ضد امپریالیست هستند، ولی مانند غربیها فکر می کنند. بسیاری دیگر از آنها ضد شوروی هستند ولی مانند روسها فکر می کنند، و بسیاری از آنها ضد نژادپرستی هستند، ولی دارای تفکری نژادپرستانه هستند. وی گفت که نحوه تفکر و فرهنگ کشورهای غیرمتعهد باید به طور واقعی غیر بلوکه بشود.لینگن

وزیر امور خارجه ایران دکتر یزدی در اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا

سند شماره (۳۳)

تاریخ: ۲۹ شهریور ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا شماره ۸۵۸۲ به: سفارت آمریکا در تهران

رونوشت برای: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی.

نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک

عطف به: تهران ۱۰۰۴۹

موضوع: (خیلی محرمانه) وزیر امور خارجه ایران دکتر یزدی در اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است.)

۲ متن سخنرانی وزیر امور خارجه ایران دکتر یزدی را که در گردهمایی عمومی جنبش غیرمتعهدها

ایراد شده بود، در اختیار نداریم. بخشی از سخنان یزدی در روزنامه حزب کمونیست کوبا به نام «گرانما» به چاپ رسیده است، ولی نمی توان آن را معادل کل سخنرانی وی دانسته و یا از نظر صحت برای آن اعتباری قائل شد. ولی هر چه باشد ما خطوط اصلی مطالب چاپ شده در «گرانما» را در ذیل می آوریم.

۳ یزدی با اعلام اینکه پیروزی نهائی مستضعفین حتمی است به «امپریالیسم آمریکا» بخاطر حمایت از «رژیم خونخوار» شاه حمله کرد. وی گفت، درست در زمانی که امپریالیستها از حقوق بشر سخن می رانند، شکنجه گران مردم به دریافت سلاح و کمکهای نظامی آمریکا ادامه می دهند.

۴ یزدی اظهار داشت که دولت وی از ساف و آزادی آفریقای جنوبی حمایت می کند و دیگر اینکه سیاست ایران بر «تساوی و صفات بشر دوستانه اسلام» متکی است. در ادامه سخنان خود وی گفت که از این نظر «فیدل کاسترو از هر مسلمان دیگری به اسلام نزدیکتر است» که البته این موضوع حتما باعث خنده کاخ سفید گردیده است.

۵ علیرغم لحن ظاهرا تند مشهود در سخنان یزدی، دیگر ناظران دیپلماتیک در اینجا اظهار داشته اند که هیئت نمایندگی ایرانی را نمی توان به هیچوجه در زمره «آتشخواران اصلی» اجلاس به حساب آورد. یکی از اعضای هیئت نمایندگی ایران به مقام دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا گفت «این موضوع فقط جنبه یک گردهمایی اجتماعی دارد؛ در اینجا به هدفی دست یافته نخواهد شد، ولی همه به هنگام مراجعت از اینکه عقده خود را خالی کرده اند، خوشحال خواهند بود».

اسمیت

وزیر امور خارجه بحرین: رابطه بین مسئله فلسطینیها و...

سند شماره (۳۴)

تاریخ: ۲ مهر ۵۸ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در منامه شماره ۱۹۱۵ به: وزارت خارجه واشنگتن دی سی.

رونوشت برای: سفارت آمریکا در ابوظبی، امان، دفتر حفاظت منافع آمریکا در بغداد، سفارت آمریکا در بیروت، قاهره، دمشق، ظهران، دوحه، کنسولگری آمریکا در بیت المقدس، سفارت آمریکا در جده، کویت، لندن، مسقط،... ریاض، سفارت آمریکا در صنعا، تهران، تل آویو، تریپولی، دفتر نمایندگی آمریکا در نیویورک،..... در بحرین، فرماندهی نیروی خاورمیانه، سرفرماندهی نیروهای آمریکا در اروپا، سرفرماندهی نیروی دریایی آمریکا در اروپا.

موضوع: بحث پیرامون اجلاس جنبش غیرمتعهدها توسط وزیر امور خارجه بحرین: رابطه بین مسئله فلسطینیها و همکاری امنیتی منطقه ای در خلیج

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است.)

۲ در ملاقات با معاون وزیر امور خارجه توینام در ۱۱ سپتامبر و در دیدار پرفسور ر. ک. رمضانی در ۱۵ سپتامبر، وزیر امور خارجه بحرین نظریات خود را پیرامون جنبش غیرمتعهدها برای ما ابراز نمود:

(الف) با وجود اینکه مالزی و اندونزی در مورد برخی از مسائل موفق بودند، ولی روی هم رفته این کنفرانس میانه روها را با مشکلات زیادی روبرو ساخت. پس از کاسترو، فلسطینیها بزرگترین پیروزی را به دست آورند.

(ب) کاسترو با استفاده از این تاکتیک که او بیش از عرفات، فلسطینی است خود را از انتقاد دور نگاه

داشت. پس از ایراد سخنرانی وی به طرفداری از فلسطینیها، هیچ یک از نمایندگان عربی در سیاستهای غیرمتعهدانه او شک و تردید بدل راه ندادند.

(ج) نشان دادن آمریکا به عنوان دشمن حقوق فلسطین سبب شد که هیچ یک از نمایندگان نتوانند در مورد هیچ مسئله ای از آمریکا حمایت نمایند. از طرف دیگر سامورا ماشل از موزامبیک می توانست از شوروی ستایش نموده مورد تشویق هم قرار گیرد. او حتی می توانست از مداخله کوبا در آفریقا نیز سخن بگوید و باز هم مورد تشویق قرار گیرد.

(د) اشتباه است اگر فکر کنیم که مصر در اجلاس حتی مقداری پیروزی به دست آورد. پطروس غالی کاملاً منزوی و مورد تحقیر قرار گرفت. همه نمایندگان به تحقیر مصر پرداختند و سادات را خائن به جنبشی که ناصر مبتکر آن بود، قلمداد کردند.

(ه) وزیر امور خارجه بحرین برای اولین بار با وزیر امور خارجه یزدی در کنفرانس ملاقات و گفتگو کرد. یزدی به وی اطمینان داد، که دولت کنونی ایران تمایل و یا قصد مداخله در امور بحرین را ندارد. در این ملاقات یزدی از نزاعهای درونی شریرانه و وقت تلف کننده در هیئت حاکمه ایران سخن گفت. یزدی در بیانات خود کاملاً ضدآمریکایی می نمود. یزدی به وزیر امور خارجه گفت که بحرین باید به حمایت بیشتر از فلسطینیها بپردازد، ولی شیخ محمد خود را معذور دانست.

۳ اظهارنظر: نظریات وزیر امور خارجه به طور کلی حاکی از بدبینی بود. نمایان ساختن آمریکا به عنوان دشمن فلسطینیها می تواند، روحیه کشورهای جهان سوم را در برابر آمریکا تشکل ببخشد. وی از توینام پرسید، آیا آمریکا نمی تواند اعلام نماید که از خودمختاری فلسطینیها حمایت می کند ؟

۴ وزیر امور خارجه در هر دو گفتگوی خود اظهار داشت با وجود اینکه بحرین خود را دوست دیرین آمریکا و غرب می داند، ولی نمی تواند در جو سیاسی حاضر مداخله مستقیم آمریکا و کمکهای او را در

همکاری امنیتی منطقه خلیج پذیرا شود. امنیت خلیج و مسئله فلسطینیها به هم پیوسته است و تا زمانی که آمریکا مسئله دوم را حل نکرده یا مواضع خود را در قبال آن تغییر نداده باشد، برای بحرین و دیگر کشورهای خلیج (به استثناء عمان) پذیرش دخالت آمریکا در امنیت خلیج ممکن نیست. توینام در توضیح گفت، آمریکا در تلاش دستیابی به یک راه حل عادلانه است و خاطرنشان ساخت که برای تحقق آن زمان لازم است. وی از وزیر امور خارجه پرسید، آمریکا برای کمک به بحرین و کشورهای همجوار در جهت تأمین ثبات خود و خلیج با وجود تلاشهای حاضر می تواند چه کاری انجام دهد ؟ وزیر امور خارجه در این مورد پاسخی نداد، ولی بار دیگر مسئله فلسطین را مرکز تمام مواضع درازمدت آمریکا در منطقه دانست.

پلت رو

مصر و اجلاس جنبش غیرمتعهدها

سند شماره (۳۵)

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۵۲۴۹۹ تاریخ: ۳ مهر ۵۸

به: مجمع گیرندگان مطالب مربوط به جنبش غیرمتعهدهاطبقه بندی: محرمانه

متن ذیل تکرار تلگرام قاهره ۱۹۴۲۹ است که به وزارت خارجه بلگراد، ژنو، هاوانا، دهلی نو، تل آویو، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل در ۳۰ شهریور فرستاده شد. ابتدای نقل قول از قاهره ۱۹۴۲۹ محرمانه نسخه تصحیح شده (متن مرجع حذف گردید)

عطف به: وزارتخانه ۲۴۴۴۷۴

موضوع: مصر و اجلاس جنبش غیرمتعهدها

۱ (محرمانه) همان گونه که در تلگرام مرجع اشاره شد آنچه در ذیل می آید متن نامه وزیر امور خارجه مصر پطروس غالی است، که در آن انتقادات مصر را از اجلاس جنبش غیرمتعهدها برای ریاست جنبش یعنی کاسترو و دیگر اعضای غیرمتعهدها فرستاده و از دیگر اعضاء نیز خواستار انجام اقدامات مشابه گردیده است.

۲ (محرمانه آغاز متن).

عالیجناب:

در رابطه با ششمین کنفرانس خاتمه یافته اخیر سران کشوری و یا دولتی کشورهای غیرمتعهدها، مفتخرا یک نسخه از نامه ای را که برای رئیس جمهور فیدل کاسترو، ریاست کنفرانس مزبور ارسال داشته ام برای شما نیز ارسال می نمایم، و بدین وسیله موضع جمهوری عربی مصر را در مورد پیشنهاد دفتر کنفرانس که پس از مشاورتهای آمده در بیانیه دفتر هماهنگی غیرمتعهدها در کلمبو کنفرانس شماره ۶ بیانیه شماره ۲ اتخاذ گردیده و به وسیله ایشان این اتفاق نظر اعلام گردیده، ابراز نمایم. دولت مصر رأی اعلام شده را در

مورد بعضی از جنبه های مسئله خاورمیانه رد کرده، نسبت به روش غیرمعمولی و بی سابقه ای که در بخشهای آخر کنفرانس در پیش گرفته شده بود اعتراض خود را اعلام می دارد.

می خواهم از این فرصت استفاده کرده احساسات خود را نسبت به موضعی که نمایندگان شما در کنفرانس برای دفاع از سنت ها، اصول و اهداف عدم تعهد اتخاذ کرده بودند و کاملاً با روش، «پیشنهاد» و اعلامیه ریاست جنبش مغایرت دارد، اعلام نمایم.

در خاتمه، خوشحال خواهیم شد اگر دولت جنابعالی در این رابطه به ارسال یک انتقاد رسمی برای ریاست یا دبیر کل کنفرانس همت ورزد.

عالیجناب خواهشمند است، بهترین احترامات مرا بپذیرد.

پایان متن

پطروس غالی

۳ آغاز متن

آقای رئیس جمهور:

افتخار دارم که مطالب زیر را مورد توجه شما ریاست جنبش غیرمتعهدها قرار دهم:

عقیده دولت جمهوری عربی مصر بر این است که «پیشنهاد دفتر کنفرانس که پس از مشاورتهای» آمده در

بیانیه دفتر هماهنگی غیرمتعهدها در کلمبو / کنفرانس شماره ۶ / و بیانیه دوم، و بیانات جنابعالی در رابطه با اتخاذ آن در آخرین جلسه ششمین کنفراس سران دولتی و کشوری کشورهای غیرمتعهد در نهم سپتامبر با اصول و اهداف غیر بلوکه بودن کاملاً مغایرت دارد. بنابراین اینجانب رد این پیشنهاد توسط دولت جمهوری عربی مصر را اعلام می دارم.

علاوه بر این دولت جمهوری عربی مصر مایل است مخالفت شدید خود را نسبت به روش غیر عادی و بی سابقه ای که متأسفانه در آخرین مراحل کنفرانس در پیش گرفته شده بود، ابراز نماید. چون این روش اصولاً با روشهای مورد قبول جهانیان که باید بین دو دولت حکمفرما باشد منافات دارد. چون اگر این روش تکرار شود بدون شک نتایج بسیار تأسف باری به بار آورده، وحدت اعضای جنبش غیرمتعهدها را خدشه دار خواهد کرد. عدم تعهد شکل گرفت و به وجود آمد، تا به حراست از حاکمیت و استقلال سیاسی اعضای خود بپردازد. کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها همیشه خواستار عدم مداخله در امور داخلی دیگران بوده اند. بنابراین این روش سرپیچی از اصول عالیه عدم تعهد یعنی تجاوز به حاکمیت کشورهای عضو و مورد سؤال قرار دادن حق حاکمیت یک کشور در اتخاذ سیاستهای خارجی خود که بر طبق تمایل خلق خود از طریق نهادهایی که به طریقه دموکراتیک انتخاب شده اند در پیش گرفته می شود، می باشد.

دفتر کنفرانس به عملی مغایر با سنتهای عدم تعهد دست زده است و حقی را از آن خود دانسته است که بدون تردید خارج از حوزه استعداد و شایستگی آن است. چون دفتر کنفرانس یک ارگان سیاسی نیست. در نتیجه این دفتر حق ندارد بدون دریافت مجوز از طرف کنفرانس چنین مسئله ای را مد نظر قرار دهد، خصوصا اینکه این موضوع در کمیته سیاسی در سطح وزیران مورد بحث و مناظر، قرار گرفته بود.

بعضی از جنبه های سیاست خارجی مصر دگرگون جلوه داده شد و به عنوان تخلف از اصول عدم تعهد تشریح گردید. قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت سازمان ملل اساس مورد قبول در تضاد اعراب و اسرائیل است

و به شرایط این قطعنامه در کمال وفاداری پاسخ داده شده بود. بد نیست یادآور شوم که روش اتخاذ شده به وسیله مصر، طبق یادداشت سفیر جارینگ فرستاده ویژه دبیر کل در ۸ فوریه ۱۹۷۱ به مصر و اسرائیل کاملاً درست است. این روش همچنین توسط مجمع عمومی سازمان ملل به وسیله قطعنامه ۲۷۹۹ و ۲۹۴۹ و نیز به وسیله سازمان وحدت آفریقا مورد قبول واقع گردید.

آقای رئیس جمهور، در خاتمه باید باز هم یادآور شوم که «پیشنهاد» اتخاذ شده، نوعی مداخله در امور داخلی مصر و تجاوز به حق حاکمیت این کشور است. و بنابراین سرپیچی آشکار از اصول و اهداف عدم تعهد به شمار می رود.

بر اساس همین دلایل دولت جمهوری عربی مصر به طور مؤکد روش در پیش گرفته شده و اتفاق نظر اعلام شده را در رابطه با «پیشنهاد» مذکور مردود اعلام می دارد.

عالیجناب، خواهشمند است احترامات گرم مرا بپذیرید.

پایان متن

پطروس غالی

۴ (طبقه بندی نشده) این وزارتخانه بنا به مصلحت خود این متون را در اختیار دیگر واحدها نیز قرار خواهد داد.

کریستوفر

مذاکرات شمال و جنوب پس از اجلاس غیرمتعهدها و COW

سند شماره (۳۶)

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی شماره ۲۵۵۴۷۱ تاریخ: ۶ مهر ۵۸

به: تمام واحدهای دیپلماتیک به استثنای سفارت آمریکا در قاهرهطبقه بندی: خیلی محرمانه

عطف به: الف وزارتخانه ۲۰۳۹۸۳، ب وزارتخانه ۲۱۲۶۳۱ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)

موضوع: مذاکرات شمال و جنوب پس از اجلاس غیرمتعهدها و COW

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ خلاصه: از زمان ارسال مرجع الف، اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا بیانیه ای رسمی صادر کرد و به وسیله آن خواستار آغاز مذاکرات جهانی گردید. این بیانیه به وسیله گروه ۷۷ به عنوان یک اقدام در جلسه ۱۰ ۱۵ سپتامبر کمیته مجمع WHOLE عمومی سازمان ملل تصویب گردید، و سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل در مورد این پیشنهاد اقدام خواهد نمود. بنابراین همانگونه که در تلگرام مرجع ب پیش بینی شده بود، مذاکرات جهانی به عنوان یک عنصر مرکزی در استراتژی گروه ۷۷ در گفتگوی بین شمال و جنوب ظاهر گشته است. کمیته مطالعه و تحقیقات فنی سازمان ملل با آغازی ضعیف توانست به موفقیتی نسبتا خوب دست یابد و آن این بود که توانست این احساس را در کشورهای کمتر پیشرفته و پیشرفته به وجود آورد که آنها بالاخره توانستند در مورد مسائل مورد نگرانی طرفین به نوعی تفاهم دست پیدا کنند. این نتیجه گیری سبب شد که ما به این فکر دست یابیم که برای پیشرفت در گفتگوهای شمال و جنوب باید بر پیشرفتهای عینی توجه داشته باشیم. اجلاس ۵ ۲ اکتبر صندوق بین المللی پول یا بانک جهانی در بلگراد برای ششمین بار به تجدید منابع پولی مؤسسه عمران بین المللی خواهد پرداخت، که سرمایه کلی بانک و منابع مالی مورد نیاز برای کشورهای در حال پیشرفت افزایش می یابد. (پایان خلاصه).

۳ سران دولتی و کشوری شرکت کننده در اجلاس ۶ ۳ سپتامبر غیرمتعهدها به اتفاق آراء تصمیماتی را در زمینه بخش اقتصادی بیانیه هاوانا و قطعنامه های دیگر اتخاذ کردند که احتمالاً بر آینده گفتگوهای بین شمال و جنوب تأثیر خواهد گذاشت. شرکت کنندگان خصوصا خواستار دور جدیدی از مذکرات جهانی در زمینه همکاری بین المللی در رابطه با پیشرفت و عمران شده اند. آنها همچنین اظهار داشته اند که مذاکرات باید «اقدام گرانه بوده به یک روش کامل در مورد مسائل اصلی پرداخته و با مجاز دانستن مشارکت همگانی همزمان به مسائل مختلف نیز بپردازد». علاوه بر این خاطرنشان ساخته اند که: مذاکرات در چهارچوب سازمان ملل انجام گیرد؛ در یک محدوده زمانی مشخص به پایان برسد؛ و به مسائلی چون مواد خام، انرژی، تجارت، عمران و توسعه، پول و امور مالی بپردازد؛ و در اجرای استراتژی عمران بین المللی مشارکت نماید. قطعنامه جنبش غیرمتعهدها از کمیته WHOLE مجمع عمومی COWخواسته است که به عنوان کمیته تدارکاتی در دور جدید جهانی شرکت نماید و در مورد روشها، محدوده زمانی، و برنامه کار مربوط توصیه های خود را به مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۱۹۸۰ تسلیم نماید.

۴ اقدام گران اصلی جنبش غیرمتعهدها حمایت گروه ۷۷ را جلب کرده، خواستار تسلیم یک قطعنامه مشابه در اجلاس ۱۰ ۱۵ ،COW سپتامبر در نیویورک شدند. COW این پیشنهاد را با اکثر کشورهای صنعتی درمیان گذاشت و درباره تأثیر آن بر مذاکرات کنونی پیشنهاد گروه ۷۷ اطلاعاتی تهیه نمود؛ همه آنها اذعان داشتند که تصمیم آنها در مورد این پیشنهاد بستگی به نظریات مقامات عالیرتبه در پایتختها

دارد. COWقطعنامه گروه ۷۷ پیرامون مذاکرات جهان را به مجمع عمومی سازمان ملل ارجاع نمود و آن را به عنوان یک اقدام مهم به رسمیت شناخت و توصیه نمود که آن را «به عنوان یک موضوع دارای اولویت» مورد ملاحظه قرار دهند.

۵ عنصر اصلی پیشنهاد گروه ۷۷، انرژی به عنوان موضوع مذاکرات بین المللی است. پس از اختتام کنفرانس بین المللی همکاری اقتصادی در اواسط ۱۹۷۷ اعضای اوپک به گروه ۷۷ اجازه ندادند، که پاسخگوی مباحثات جهانی انرژی باشد. ناراحتی و عصبانیت بعضی کشورهای تولیدکننده نفت و در حال پیشرفت در این رابطه به طور آشکار در کنفرانس پنجم تجارت و توسعه سازمان ملل برای اولین بار مطرح گردید. در گروه ۷۷ از کشورهای اوپک خواسته شد که به بحث پیرامون نحوه کمک به کشورهای تولیدکننده نفت و در حال پیشرفت پرداخته در مذاکرات شمال و جنوب انرژی را نیز وارد نمایند. چون کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل و الجزیره و ونزوئلا با حمایت از محدود ماندن عصیان کشورهای تولیدکننده نفت و در حال پیشرفت در مذاکرات جهانی نشان داده اند، که مانند سالهای ۷۷ ۱۹۷۵ عمل می کنند که در آن کشورهای اوپک اصرار داشتند که موضوع انرژی در مذاکرات شمال و جنوب گنجانده شود تا کشورهای مصرف کننده پیشرفته و در حال پیشرفت موضع متحدی را علیه آنها اتخاذ ننمایند.

۶ هنوز میزان موفقیت این تاکتیک روشن نشده است. ولی کشورهای واردکننده نفت در حال پیشرفت تحت تأثیر این مانور قرار نگرفته اند. در هاوانا، آنها اصرار داشتند که یک قطعنامه برای خودکفایی جمعی شمال و جنوب تدوین گردد، و در آخرین ساعات موفق نیز شدند که بر اساس این قطعنامه کشورهای صادرکننده نفت موظف هستند، در صورت کمبود نفت کشورهای واردکننده نفت در حال پیشرفت را در اولویت قرار دهند. کشورهای واردکننده نفت در حال پیشرفت امیدوارند که بتوانند در جلسه گروه ۷۷ در نیویورک که در ماه ژانویه قبل از اجلاس COW برگزار می شود، بتوانند از طرف

کشورهای صادرکننده نفت ضمانت اجرائی برای خواستهای خود دریافت نمایند، تا بتوانند در صورت موافقت مجمع عمومی سازمان ملل با این کار به تشکیل طرحهای خود برای شرکت در مذاکرات جهانی بپردازند.

۷ البته کشورهای اوپک می توانند از طریق چند تن از اعضای گروه ۷۷ راههای دیگری را در پیش پای کشورهای واردکننده نفت در حال پیشرفت قرار دهند. که عبارتند از: (۱) اوپک می تواند یک نرخ گذاری دوگانه و یا طرحی کمکی برای کشورهای بسیار فقیر را اتخاذ نماید؛ (۲) و هر یک از اعضاء اوپک با کشورهای غیرنفتی با نفوذ گروه ۷۷ جهت جلب موافقت آنها بر سر سیاست انرژی گروه ۷۷ تلاش خواهند کرد (مثلاً تقصیر را به گردن آن دسته از کشورهای مصرف کننده پیشرفته ای بیاندازند که صرفه جویی نمی کنند.)؛ یا (۳) اینکه کشورهای اوپک میزان کمک دو جانبه یا چند جانبه خود را به کشورهای واردکننده نفت در حال پیشرفت افزایش دهند. در گذشته کشورهای اوپک مخالف نرخ گذاری دوگانه بودند، ولی اکنون گویا طرحی دلخواه را در این مورد با چند کشور اصلی در حال پیشرفت پیاده کرده اند. اطلاعات کافی را برای اینکه ببینیم هر یک از این موضوعات تا چه حد حمایت گروه های ۷۷ را به خود جلب کرده، در دست نداریم. بعضی از آنها ممکن است مغایر با منافع آمریکا و دیگر کشورهای صنعتی باشند.

۸ انرژی تنها موضوع مهم اقتصادی است که در مذاکرات شمال و جنوب تاکنون مطرح نشده بود، و

اهمیت آن آنقدر زیاد است که اقتصاد جهانی نمی تواند، آن را نادیده بگیرد. معذالک ما به این مذاکرات تن در نخواهیم داد، مگر اینکه نکته سازنده ای در آنها یافته باشیم. یک روش بین المللی که در نتیجه آن نفت کافی با قیمتی مناسب به فروش رسد مورد پسند ما نیز هست، ولی بعید است بتوان به آن دست یافت. یکی از روشهای سازنده این است که با استفاده از صنعت غرب و منابع مالی غرب و کشورهای اوپک منابع جایگزین انرژی را در کشورهای کمتر پیشرفته ایجاد نمود.

۹ آنچه که در پیشنهاد گروه ۷۷ برای دور جدید مذاکرات پیرامون همکاری اقتصادی برای عمران و توسعه جدید نیست، این است که این گروه مایل است انرژی را به مسائلی از قبیل تجارت، توسعه، مواد خام، پول و منابع مالی ربط دهد. با وجود اینکه ما اذعان داریم (مرجع ب) که این مسائل با یکدیگر ارتباط دارند ولی هر یک از آنها در مجامع دیگری که تخصص مربوطه را نیز دارا هستند، مورد بحث و بررسی می باشند. علاوه بر این، در مذاکرات استراتژی توسعه بین المللی آنها را در رابطه با هم مورد بحث قرار داده و می دهند، و ما نمی خواهیم که کار هیئتهای کنونی دوچندان شود. و نیز مایلیم هزینه های مالی و انسانی تشکیل هیئتهای جدید را نیز در نظر داشته باشیم، چون همان کار در حال دیگر باز هم ادامه خواهد یافت.

۱۰ در رابطه با پیشنهاد گروه ۷۷ برای چنین مذاکراتی، وزیر امور خارجه ونس در سخنان خود در مجمع عمومی سازمان ملل در ۲۴ سپتامبر بیان داشت که آمریکا حاضر است، در کمیته WHOLEبرای تصمیم گیری پیرامون مؤثرترین راه برای انجام این مذاکرات شرکت نماید. وی گفت اولویت باید به مسائلی داده شود که نتیجه مسلم داشته باشند و نباید به تکرار کاری که در جای دیگر انجام می شود، منجر گردد.

۱۱ کنفرانس UNCSTAD موافقت کرد که یک صندوق پول در سازمان ملل در زمینه علوم و تکنولوژی پیشرفت تحت مدیریت برنامه توسعه و عمران سازمان ملل افتتاح گردد. این صندوق دارای اهدافی است که به کمک مالی داوطلبانه کمتر از ۲۵۰ میلیون دلار در ۲ سال نیاز ندارد. این کنفرانس به

ایجاد یک کمیته میان حکومتی اقتصادی و اجتماعی به مجمع عمومی گزارش می دهد. ما فکر می کنیم که اجلاس کنونی مجمع عمومی سازمان ملل این کمیته و این صندوق پولی را مورد تصویب قرار خواهد داد. این کنفرانس در مورد نحوه استفاده از علم و تکنولوژی برای ایجاد پیشرفت در کشورهای در حال توسعه اتفاق نظر داشت، ولی در مورد انتقال تکنولوژی نتوانست تصمیمی اتخاذ نماید. طرفین نتایج حاصله از UNCSTAD را موفقیت آمیز و مثمر ثمر می دانند.

۱۲ اجلاسهای سالانه بانک جهانی و صندوق بین المللی پول در ۵ ۲ اکتبر در بلگراد برگزار خواهد شد. مسائل مهم قابل بحث در بانک جهانی عبارت خواهد بود، از افزایش سرمایه کل بانک و تجدید وامهای مناسب برای ششمین بار و مؤسسه عمران و آبادانی بین المللی. بحث پیرامون افزایش سرمایه کلی بانک عبارت خواهد بود، از پیشنهادی که بر اساس آن سرمایه ۴۰ میلیون دلاری بانک به ۸۰ میلیون افزایش یابد، که البته مدیران آن را تصویب کرده و برای دریافت آرای رسمی به رؤسای بانک ارجاع داده اند.

رؤسای آمریکایی بانک تنها پس از موافقت کنگره آمریکا خواهند توانست این افزایش سرمایه کلی را تأیید نمایند. در ششمین اجلاس مؤسسه عمران و آبادانی بین المللی موضوع مورد بحث در بلگراد (و در مذاکرات ۹ ۸ اکتبر در دوبرونیک) میزان افزایش مالی و سهم نسبی هر یک از کمک کنندگان خواهند بود. ظاهرا در مورد ارقامی از قبیل ۵/۱۱ تا ۵/۱۲ بلیون دلار توافق به دست خواهد آمد.

۱۳ انتظار نمی رود که صندوق بین المللی پول در بلگراد به مسائل مورد بحث شمال و جنوب به طور رسمی بپردازد. گروه ۲۴ برنامه ای را پیشنهاد کرده است که ممکن است در گروه ۷۷ در اجلاس وزیران بلگراد در ۲۹ سپتامبر، مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد. این برنامه ممکن است توسط دولتهای کشورهای کمتر پیشرفته در اجلاس سالانه صندوق بین المللی پول مطرح گردد. برنامه گروه ۲۴ شامل تقاضا برای در اختیار گذاشتن منابع مالی موردنیاز میان دوره ای، و آزادسازی CFF و کاهش در شرایط برداشت از صندوق بین المللی پول می باشد. این مسائل در سال گذشته توسط مدیر اجرائی صندوق بین المللی پول مطرح گردید. در مورد شرایط راهنماییهایی شد و CFF نیز آزاد گردید. بررسی شدید از صندوق بین المللی پول، ایجاد منابع مالی میان دوره ای را ضروری ندانست. کمیته صندوق بین المللی (متشکل از ۲۰ وزیر مالی که ۱۰ تن از آنان از کشورهای پیشرفته بوده و ۱۰ تن دیگر از کشورهای کمتر پیشرفته) در ۳۰ سپتامبر در بلگراد جلسه تشکیل خواهند داد. یکی از مسائل مهم افزایش جریان مالی به کشورهای کمتر پیشرفته است. مدیریت صندوق بین المللی پول سه پیشنهاد را در رابطه با برنامه کار به کمیته عمران و توسعه تسلیم نمود، که نتیجه تجربه و تحلیل ستاد بانک و صندوق در مورد جریان منابع مالی به کشورهای کمتر توسعه یافته است. آنها مطابق عناصر موجود در برنامه گروه ۲۴ به منظور و اقدام سریع در زمینه اصلاحیه های پولی می باشند.

۱۵ اولین این پیشنهادها این است که مدت برداشت مالی از ۸ به ۱۰ سال تغییر یابد. دومین پیشنهاد این است که حسابی افتتاح شود که کشورها بتوانند پول مورد نیاز خود را با بهره کمتر از آن برداشت نمایند. برداشتهای SFFباید با نرخ بهره نزدیکترین بازار ارزی بازگردانده شود. آمریکا از بررسی بیشتر هیئت مدیره صندوق پیرامون این مسئله حمایت می کند. سومین پیشنهاد این است که صندوق بین المللی پول و بانک جهانی بازسازی به همکاری با کشورهایی نیز بپردازد که کمبود مالی دارند و از بانک

بین المللی بازسازی و عمران بانکهای منطقه بخواهد که در برنامه های خود و معیارهایشان در وامها تجدیدنظر نمایند، آمریکا نیز مایل است در برنامه های بانک بین المللی بازسازی و عمران در همکاری با صندوق بین المللی پول افزایش حاصل شود، ولی نمی تواند برنامه وامهای بانکهای منطقه ای را پیشنهاد نماید.

۱۶ آمریکا حامی قدرتمند کمیته عمران و توسعه است، با وجود اینکه مانند دیگران از عدم موفقیت این کمیته در زمینه بعضی از مسائل ناراضی هستیم، ولی امیدواریم که در آینده مفیدتر واقع گردد.ونس

روابط کوبا و شوروی

سند شماره (۳۷)

تاریخ: ۶ مهر ۵۸ طبقه بندی: سری

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۵۵۵۶۵ به: تمام واحدهای دیپلماتیک

برای سفیر یا کاردار

عطف به: الف وزارتخانه ۲۲۳۲۷۳، ب وزارتخانه ۲۳۶۶۴۳ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)،

ج وزارتخانه ۲۵۰۳۹۲ (کانال راجر به تمام گیرندگان ارسال نشده)

موضوع: روابط کوبا و شوروی

۱ سری (تمام متن، به استثنای پاراگرافهای ۴ ۷ که طبقه بندی ندارد)

۲ ضمن آنکه به بررسی راه حلهای مختلف برای رسیدگی به مسئله وجود تیپ رزمی شوروی در کوبا ادامه می دهیم، ولی فکر می کنیم آشنایی اساسی تمام واحدها با وجود روابط بین کوبا و شوروی امر مهمی می باشد. اطلاعات مندرج در ذیل برای آگاهی شما فقط در این مرحله است. می توانید به تشخیص خود آن را در اختیار سایر اعضای هیئت نمایندگی قرار دهید. با آنکه از لحاظ فنی پاراگرافهای ۴ الی ۸ بدون طبقه بندی هستند، ولی واحدها باید آنها را به مثابه محرمانه به حساب آورند. به شما راهنمایی نمی کنیم که حالا از این اخبار برای هر کدام از مقاصد مطرح شده، در تلگرام مرجع الف استفاده کنید.

۳ تمام واحدهای منطقه ای: می دانیم که اخبار تهیه شده در ذیل احتمالاً فقط به مقدار جزئی تکمیل کننده آنچه در تلگرام مرجع ب، و در بعضی موارد، تلگرام مرجع ج و آنچه از کانالهای سیا ملاحظه کرده اید، در پاراگراف ۲ فوق به هیچ وجه نباید دستورالعملهایی را که در پاراگرافهای ب و ج دریافت داشته اید و تحت الشعاع قرار دهد.

۴ شروع قسمت بدون طبقه بندی. روابط کوبا و شوروی. وابستگی اقتصادی کوبا.

از ابتدای دهه ۱۹۶۰ وابستگی اقتصادی کوبا به اتحاد شوروی افزایش یافته است اما شدیدترین سیر وابستگی آن در چند سال گذشته بوده تا آنجا که اکنون اگر شوروی از کمک اقتصادی خود امتناع ورزد، سقوط چشمگیر فوری در فعالیت اقتصادی داخلی کوبا پیش خواهد آمد، به مدت حداقل چندین سال امکان رشد اقتصادی وجود نخواهد داشت، و کاهش اجباری، تندی در واردات ایجاد می شود و احتمالاً در پرداخت وامهای مختلف (غربی) ورشکستگی روی می دهد.

کمکهای جنسی بلاعوض شوروی به کوبا از سال ۱۹۷۵ سه برابر شده و فعلاً به سطح ۷/۲ میلیارد دلار در سال رسیده است. اگر مقایسه شود می بینیم که کمکهای بلاعوض شوروی به کوبا در فاصله ۱۹۷۰ ۱۹۶۰ کلاً به ۱ میلیارد دلار می رسد.

بزرگترین بخشهای این نوع کمک، قیمت مصنوعا بالایی است که شوروی بابت شکر کوبا می پردازد (حدود پنج برابر قیمت جهانی فعلی) و قیمت نازلی است که کوبا بابت نفت شوروی می دهد که حدودا دو سوم قیمت متوسط فعلی اوپک می باشد.

کوبا برای تأمین نفت خود تقریبا به طور انحصاری متکی به شوروی است، حتی بخش کوچکی را هم که ونزوئلا به موجب یک قرارداد مبادله چهارجانبه می دهد، از شوروی با قیمت تقلیل یافته خریداری می شود.

کل کمک شوروی در سال گذشته بالغ بر ۳ میلیارد دلار شده که تقریبا معادل یک چهارم درآمد سرانه کوبا می باشد، این کمک شامل سایر شکلهای کمک اقتصادی (موازنه پرداختها و کمک عمرانی) می شود. (طی دهه ۱۹۶۰، موازنه پرداختها و کمک عمرانی شکل اصلی کمک اقتصادی شوروی بود، که در فاصله ۱۹۶۱ تا ۱۹۷۰ به خوبی از مبلغ کل ۲ میلیارد تجاوز نمود).

شورویها کشورهای اروپای شرقی را هم تحریک کرده به کوبا اعتبار خرید داده و در خرید شکر به طور بلاعوض کمک نمایند تا آنجا که اغلب بیش از آنچه واقعا احتیاج داشته اند از کوبا شکر خریده اند.

از سال ۱۹۶۰ ارزش این کمک بالغ بر ۱ میلیارد دلار شده است.

تقریبا سه چهارم صادرات کوبا به شوروی می رود، در حالی که ۶۰درصد واردات کوبا از شوروی است و شامل اکثر مواد غذایی و نسبت بزرگی از کالاهای اساسی می شود.

کوبا عضو کامل CEMA می باشد؛ تنها کشورهای دیگر خارج پیمان ورشو که به طور کامل در CEMA شرکت دارند، مونگولیا و ویتنام می باشد.

از اواخر دهه ۱۹۶۰ مسکو از نفوذ اقتصادی خود به منظور تشویق برقراری اقتصاد و بازسازی سیاسی به سبک شوروی در خود کوبا استفاده نموده است.

۵ کمک نظامی: کوبا که تا سال ۱۹۷۵ بیشتر یک دریافت کننده غیرفعال عطایای نظامی شوروی بوده، در سالهای اخیر تبدیل به یک متحد نظامی فعال شوروی شده است.

انتقالات تجهیزات نظامی شوروی به کوبا، که به طور متوسط در فاصله ۱۹۷۴ ۱۹۶۹ سالانه ۰۰۰/۱۰ تن متریک بوده، در اواخر سال ۱۹۷۵ (تقریبا همزمان با دخالت کوبا در آنگولا) رو به تزاید گذاشت و اکنون حدود دو برابر مقدار داده شده در اوائل دهه ۱۹۷۰ می باشد.

خصوصیت منحصر به فرد انتقالات تسلیحاتی شوروی به کوبا این است که هیچ نشانه ای حاکی از اینکه کوبا بابت سلاحهای دریافتی خود مبلغی بپردازد، وجود ندارد (برخلاف، مثلاً سایر دریافت کنندگان کمک نظامی شوروی از قبیل اتیوپی و لیبی که با آنها ترتیباتی برای بازپرداخت تثبیت شده، هرچند که گاهی اوقات از شرایط بسیار سهلی برخوردار دارند).

ارزش تسلیحات ارسالی از شوروی به کوبا از سال ۱۹۶۱ حداقل به مقدار ۵/۱ میلیارد دلار تخمین زده شده است.

انتقالات اخیر شامل سلاحهای پیشرفته تری بوده اند یعنی این تجهیزات: میگهای ۲۳، زیردریایی AN کلاس F (دیزل تهاجمی)، هلیکوپترهای تهاجمی ۸ MI، قایقهای گشتی OSAIIمجهز به موشکهای هدایت شونده، دو قایق گشتی هیدروفویل TURYکلاسA – ASW و ۲۰ نقلیه باری نیرو از نوع ۲۶ AN، نقلیه های زرهی رزمی از نوع BMP، تانکهای ۶۲ T، و توپهای ضدهوایی ۴/۲۳ ZSUاینها علاوه

بر تسلیحاتی است که در ازای تجهیزات کوبایی ارسالی به آفریقا و تدارکات عادی انتقال یافته اند.

۶ هماهنگی نظامی:

یک تیپ از نیروهای زمینی شوروی متشکل از ۲۰۰۰ الی ۳۰۰۰ نفر و شامل عناصر زرهی، توپخانه، پیاده موتوری و همچنین ضدهوایی و پشتیبانیهای مختلف از حداقل چند سال گذشته در کوبا مستقر بوده است.

در مواقع مختلف طی سه سال گذشته خلبانهای شوروی، هواپیماهای نیروی هوایی کوبا را در مأموریتهای عملیاتی عادی پرواز داده اند.

کشتیهای نیروی دریایی شوروی طی مأموریتهای خود به منطقه کارائیب در بنادر و تسلیحات دریایی کوبا پهلو می گیرند، و تمرینهای مشترک با نیروهای دریایی و هوایی کوبا یکی از خصوصیات این مأموریتها بوده است.

هواپیمای شناسایی TU ۹۵ شوروی به طور متناوب از کوبا برمی خیزد تا بر آبهای اقیانوس آرام نظارت داشته باشد.

کوبا و اتحاد شوروی در عملیات نظامی در آنگولا، اتیوپی و سایر مناطق بطور صمیمی با هم همکاری داشته اند. در آنگولا، بخش بزرگی از تسلیحات مورد استفاده نیروهای زمینی کوبا تجهیزات تدارک شده از شوروی بوده که از کوبا حمل شده بودند. در اتیوپی، تقریبا تمام سلاحهای مورد استفاده

نیروهای کوبا را شوروی تدارک کرده بود و مستقیما از شوروی حمل هوایی یا دریایی شده بود.

هواپیماهای IL ۶۵ به خلبانی روسها، رقم بزرگی از سربازان کوبایی را در سال ۱۹۷۵ به آنگولا پرواز دادند. چندین هزار سرباز کوبایی نیز با کشتیهای شوروی به اتیوپی حمل شدند. بسیاری از این نیروها ابتدا به اتحاد شوروی رفتند و بعد به کشتیهایی که از بنادر دریای سیاه حرکت کردند، انتقال یافتند. بیشتر هزینه های این انتقالات را ظاهرا شورویها پرداختند.

اگر چه در آنگولا سالهای ۱۹۷۶ ۱۹۷۵ در صحنه مبارز وظیفه کم نمودتری به عهده گرفتند، ولی در اتیوپی اوضاع کاملاً متفاوت بود. در آنجا برای اولین مرتبه، نیروهای هوایی و زمینی کوبا تحت فرماندهی کلی افسران ارتش شوروی جنگیدند. بخشی از هماهنگی عملیات نظامی مشترک در اتیوپی از طریق مشورتهای سطح عالی همین مقامات کوبا و شوروی در مسکو، هاوانا و آدیس آبابا صورت گرفت. از سال ۱۹۷۷، تحت نظارت کلی شورویها مشاوران کوبایی و روس در تعلیم نیروهای زاپو (اتحاد خلقهای آفریقایی زیمبابوه) در زیمبابوه و آنگولا همکاری داشته اند.

به دنبال شیوع جنگ بین یمن شمالی و یمن جنوبی در فوریه ۱۹۷۹، هواپیماهای شوروی حداقل چند صد نفر از نیروهای کوبایی را از اتیوپی به یمن حمل کردند و تعداد افراد نظامی کوبایی در آنجا را به ۰۰۰/۱ نفر رساندند. کوباییها خدمات پشتیبانی و امنیت پشت جبهه را تأمین نمودند و به نیروهای زمینی و هوایی یمن دموکراتیک در استفاده از تجهیزات شوروی راهنمایی می کردند، ما نتوانسته ایم گزارشهایی را که از تلفات کوباییها در میدان جنگ در طول مرز داده شده تأیید کنیم.)

۷ هماهنگی سیاسی:

قانون اساسی کوبا که در سال ۱۹۷۵ تصویب شد، حاوی یک عبارت در تمجید از اتحاد شوروی می باشد این خصوصیتی مشترک بین قوانین اساسی اکثر کشورهای اروپای شرقی است، اما با قانون

اساسی هیچ کشور عضو جنبش غیرمتعهدها اشتراک ندارد (تا آنجا که ما اطلاع داریم).

در سالهای اخیر اهداف کوبا و شوروی به طور رو به تزایدی با یکدیگر مطابقت داشته اند. اقدامات سیاسی و همچنین نظامی کوبا در آفریقا و سایر مناطق جهان سوم در بسیاری از موارد آشکارا اهداف سیاست شوروی را پیش برده اند. فعالیتهای مشترک ایندو از طریق مشورتهایی که بین مقامات عالیرتبه کوبا و شوروی در مسکو و گاهی اوقات در هاوانا صورت گرفته، هماهنگ شده اند.

شورویها از نفوذ خود برای شکل دادن به سیاستهای کوبا در سایر زمینه ها نیز استفاده کرده اند. برای مثال، مسکو هاوانا را تحت فشار قرار داد، تا به فعالیتهای انقلابی در نیمکره غربی توسط احزاب کمونیست محلی کمک برساند، به جای آنکه مستقیما به سایر گروههای انقلابی که کمتر جزمی یا بیشتر رادیکال بوده اند کمک بدهد. در این هنگام کوباییها از حدود ۱۵ سازمان شورشگر در آمریکای لاتین حمایت می کنند.

کوبا با جدیت در جنبش غیرمتعهدها از منافع شوروی دفاع کرده و بدون شرمساری برای پیشبرد نظریه «اتحاد طبیعی» بین بلوک شوروی و جنبش غیرمتعهدها مبارزه کرده است. در حالی که این مطلب در اجلاس اخیر هاوانا بسیار چشمگیر بود، ولی حتی در اجلاس الجزیره در ۱۹۷۳ نیز در برابر نظریه «دوامپریالیسم» که الجزیره و سایرین عنوان کرده بودند، کاسترو با قوت از اتحاد شوروی دفاع کرد.

در مجمع عمومی سازمان ملل، آراء کوبا چنان با منافع شوروی پیوسته است، که در چهار نوبت از

پنج مجمع عمومی کوبا در مورد مسائلی که عموما مهمترین مسائل به حساب می آیند، بسیار بیش از کل اروپای شرقیها هماهنگ با شوروی رأی داده است. در فاصله ۱۹۷۸ ۱۹۷۴، در مورد مسائل مهم مطرح شده در مجمع عمومی، آراء کوبا در ۸۶ درصد موارد با شوروی بوده است، در حالی که کل کشورهای اروپای شرقی فقط در ۵۷ درصد این موارد با شوروی رأی دادند. (پایان بخش بدون طبقه بندی).

۸ روابط آمریکا و کوبا، در اوائل ۱۹۷۷، دستگاه کارتر تلاشی را برای بهبود روابط با کوبا شروع کرد. خصومت دو طرفه به تدریج جای خود را به تمایل مصلحت بینانه تری برای مذاکره پیرامون مسائل مورد اختلاف و اتخاذ گامهای کوچکی در جهت بهبود روابط بر اساس شناسایی محدودی از موجودیت یکدیگر داد. در سپتامبر ۱۹۷۷ ایالات متحده و کوبا دفاتر حفاظت منافع در پایتختهای یکدیگر دایر کردند. ایالات متحده ممنوعیت مسافرت آمریکاییها به کوبا را لغو کرد و از سرگیری پروازهای اجاره ای بین دو کشور را اجازه داد. در نوامبر ۱۹۷۸، کاسترو اعلام کرد قصد دارد اکثر زندانیان سیاسی کوبا را آزاد کند و به آنها اجازه دهد همراه خانواده هایشان کشور را ترک کنند. از زمان اعلام این قصد توسط کاسترو، کوبا بیش از ۲۴۰۰ زندانی سیاسی را آزاد کرده است. معذالك آنچه این تغییرات را تحت الشعاع قرار داده، ادامه حضور نظامی کوبا در آفریقا بوده، که هنوز حدود ۴۰/۰۰۰ نیروی نظامی کوبا در آنجا می باشند. ایالات متحده به کوبا تأکید کرده که در عادی سازی روابط فیمابین پیشرفت چشمگیری نمی تواند صورت گیرد، مگر آنکه در سیاست نظامی کوبا در آفریقا تغییری حاصل شود، و منجمله تعداد نیروها تقلیل یابد. با شروع رویدادهای اخیر در گرانادا و نیکاراگوئه ایالات متحده همچنان رفتار کوبا را تحت نظر خواهد داشت تا اطمینان یابد کوبا به سیاست پیشین قبل از دهه ۱۹۷۰ خود دایر بر «صدر انقلاب» در این نیمکره باز نمی گردد.ونس

بیانیه رئیس جمهور در مورد حضور نظامیان شوروی در کوبا

سند شماره (۳۸)

تاریخ: ۹ مهر ۵۸ طبقه بندی: سری

از: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی. شماره ۲۵۸۱۹۸ به: تمام واحدهای دیپلماتیک

رونوشت برای: سفارت آمریکا در بلگراد، مادرید، رم، بریج تاون، پورت واسپاین، سانتادومینگو، پکن، جده، توکیو، کانبرا، ولینگتون، مکزیکو، کاراکاس، بوگوتا، پاناما، قاهره، تل آویو، نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، دفتر حفاظت منافع آمریکا در هاوانا، سفارت آمریکا در مسکو، لندن، پاریس، بن، رم، نمایندگی آمریکا در ناتو، سفارت آمریکا در اتاوا، برازیلیا، بروکسل، کپنهاک، آتن، لاهه، ریک یاویک، لوکزامبورگ، اسلو، لیسبون، آنکارا، امان، دوبلین،

رم برای واتیکان

موضوع: بیانیه رئیس جمهور در مورد حضور نظامیان شوروی در کوبا

۱ سفیر یا کاردار باید به استفاده از نکات زیر به توجیه مقامات مهم وزارت امور خارجه در مورد بیانات یکم اکتبر رئیس جمهور درباره تیپ رزمی شوروی در کوبا (تلگرام سپتامبر) بپردازد. در حالی که نحوه توجیه به خودتان واگذار شده است، از شما خواسته می شود که فقط از نکات زیر استفاده نمایید.

آغاز متن

۱ این نیروی شوروی یک تیپ پیاده متشکل، آموزش دیده، فرماندهی شده و مسلح روسی است و بدون شک دارای استعدادهای رزمی نیز هست. این واحد حداقل از سال ۱۹۷۶ یا پیشتر به صورت کنونی در کوبا مستقر بوده است.

۲ این تیپ برای آمریکا یک تهدید نظامی به شمار نمی آید. ولی از نظر ما مسئله ای بسیار مهم است و به بالا رفتن میزان تشنج در جزایر کارائیب و آمریکای مرکزی کمک کرده ترس بسیاری از کشورها را از نفوذ شوروی و کوبا افزایش می دهد. این نیرو بخشی از رابطه نزدیک نظامی شوروی و کوباست و برای مسلح کردن کوبا به سلاحهای مدرن به کار می رود، و نمی توان آن را از طرح وسیعتر شوروی در حمایت از مداخله مسلحانه کوبا در بخشهای مختلف جهان جدا دانست.

۳ در سه هفته گذشته، مقامات آمریکا پیرامون این مسئله با مقامات برجسته شوروی به تفصیل بحث کرده اند. ما بیان داشته ایم که حضور یک واحد رزمی شوروی در کوبا موضوع مورد نگرانی ماست.

۴ شوروی این واحد را به عنوان یک واحد رزمی قبول ندارد. ولی، شورویها در رابطه با نگرانیهای ما بیاناتی ایراد نموده اند:

واحد مورد نظر یک مرکز آموزشی بوده و بیش از آموزش دادن نمی تواند کاری انجام دهد؛

آنها درنظر ندارند وظایف یا موقعیت این مرکز آموزشی را تغییر دهند؛ و استنباط ما از این مسئله

این است که آنها مایل نیستند، استعدادها و نیروی این واحد را افزایش دهند؛

پرسنل شوروی در کوبا به منزله تهدید نظامی علیه آمریکا و یا دیگر ملل نبوده و نخواهد بود؛

شورویها قرارداد ۱۹۷۲ را مورد تأیید دوباره قرار داده، قرارداد دوجانبه ۱۹۷۰ مبنی بر عدم وارد کردن سلاحهای تهاجمی به کوبا را پای برجا اعلام کرده قول داده اند که در آینده نیز مفاد آن را در نظر

داشته باشند. آمریکا نیز به سهم خود این قرارداد را تأیید می نماید.

۵ این اطمینانها از طرف مقامات عالیرتبه شوروی به آمریکا داده شده است. با وجود اینکه ما متقاعد هستیم که این واحد یک نیروی رزمی است، بیانات شوروی مبنی بر شرایط غیررزمی این واحد در آینده نیز حائز اهمیت است. آنها به وضوح پذیرفته اند که حضور یک واحد رزمی شوروی در کوبا موجبات نگرانی آمریکا و دیگر ملل را فراهم می آورد. ولی آمریکا نمی تواند فقط به این بیانات شوروی متکی باشد.

ما اطمینان می دهیم که هیچ یک از واحدهای شوروی در کوبا، به عنوان یک نیروی نظامی علیه امنیت آمریکا و دیگر ملل نیمکره غرب به کار نخواهند رفت. در صورتی که چنین خطری از طرف شوروی یا کوبا مشاهده شود، آمریکا نیز به تناسب دست به اقدام خواهد زد. (برای مخاطبهای واقع در آمریکای لاتین: این سیاست شامل مسئولیتهای ما در سازمان کشورهای آمریکایی و معاهده ریواست. در شرایط جدید بیانیه رئیس جمهور کندی را که «ما اجازه نخواهیم داد که هیچ یک از نظامیان کوبا از جزیره کوبا جهت انجام اقدامات تهاجمی علیه کشورهای همجوار خارج شوند». مورد تأیید دوباره قرار می دهد.)

ما به احداث یک قرارگاه مشترک کارائیب در فلوریدا دست خواهیم زد؛ تا ظرفیت ما را از نظر کنترل و پاسخگویی سریع به هرگونه تجاوز نظامی در منطقه افزایش دهد.

ما عملیات نظامی خود در منطقه را افزایش خواهیم داد.

کمکهای اقتصادی خود به کشورهای کارائیب و آمریکای مرکزی را افزایش خواهیم داد تا آنها بتوانند با ناآرامیهایی که در نتیجه نیازهای برآورده نشده اقتصادی و اجتماعی به وجود می آید، مبارزه نمایند؛

ما تلاش خود را برای افزایش ظرفیت و استعداد خود در انتقال نیروی نظامی خود در سرتاسر جهان برای پاسخ گفتن به درخواست کمک دوستان و هم پیمانان خود سرعت خواهیم بخشید؛

ما ظرفیت و توانایی اطلاعاتی خود را برای نظارت بر فعالیتهای نظامی شوروی و کوبا در کوبا و دیگر نقاط جهان افزایش خواهیم داد.

۶ این گامها نشانگر تصمیم راسخ رئیس جمهور برای برقراری صلح، تقویت هم پیمانان و دفاع از منافع آمریکا می باشد. در همان حال رئیس جمهور اعلام می دارد که مسئله این تیپ نمی تواند دلیلی برای رجعت به جنگ سرد باشد. آمریکا همه تلاشهای خود را به کار خواهد برد تا قرارداد سالت ۲ سریعا مورد تصویب قرار گیرد.

۷ هدف اقدام اعلام شده توسط رئیس جمهور در شب گذشته با اهداف سالت ۲ کاملاً مطابقت دارد؛ و این هدف عبارت است از یک صلح عادلانه و پایدار در جهان. دولت آمریکا خواستار حمایت دولت شما از این اقدامات است. (پایان متن).ونس

روابط کوبا و شوروی

سند شماره (۳۹)

تاریخ: ۲۰ مهر ۵۸ طبقه بندی: سری

از: وزارت خارجه، واشنگتن، دی سی. شماره ۲۶۶۶۹۵ به: تمام واحدهای دیپلماتیک

کنسولگری آمریکا در مونترال

عطف به: الف وزارتخانه ۲۲۳۲۷۳، ب وزارتخانه ۲۳۶۶۴۳ (به تمام گیرندگان ارسال نشده)،

ج وزارتخانه ۲۵۰۳۹۲ (کانال راجر به تمام گیرندگان ارسال نشده)، د وزارتخانه ۲۵۵۵۶۵

موضوع: روابط کوبا و شوروی

۱ سری تمام متن

۲ وزارت خارجه از جوابهای صادقانه ای که نمایندگیهای دیپلماتیک به تلگرام مرجع «الف» دادند، تشکر می کند، بسیاری از واحدها پیشنهادهای مفید دادند، به زمینه هایی که در محل منطقه نسبت به آنها نگرانی یا حساسیت ویژه ابراز می شود. اشاره کردند و رهنمودهای مفیدی برای راهنمایی تلاشهای ما در جهت افزودن بر آگاهی جهانی از جوانب روابط بین کوبا و شوروی اظهار نمودند.

۳ فعالیتی که رئوس آن در اینجا مشخص شده فقط یک جنبه از یک ابتکار وسیعتر ایالات متحده است که هدف آن عبارت است از:

الف: جلوگیری از تقویت نیروهای مسلح کوبا توسط شوروی

ب: مقابله با فعالیتهای خارجی سیاسی نظامی کوبا که شوروی از آن پشتیبانی می کند و میل کوبا به استیل در جهان سوم می باشد. بسیاری از نمایندگیها ظرف چند هفته آینده دستورالعملهای دیگر اضافی در رابطه با این ابتکار دریافت خواهند کرد.

۴ کوشش ما برای «جنجال» پیرامون دامنه روابط بین کوبا و شوروی پنج عنصر اصلی خواهد داشت:

(۱) تماسهای انتخابی و محتاطانه واحدها با چهره های اداری و وسایل ارتباط جمعی دولت میزبان و در جاهایی که بالقوه مفید باشد با همکاران دیپلمات خارجی؛

(۲) پشتیبانی آژانس ارتباطات جهانی، شامل تلکس نامه های متوالی و سایر مقالات برای استفاده به تشخیص هیئت نمایندگی، و به طور مقتضی، افزایش توجه به این موضوع در برنامه های صدای آمریکا؛

(۳) یک تلاش زمینه ای و پشتیبانی توسط مقامات دولت آمریکا که روی دامنه و تأثیرات تبانی شوروی / کوبا و «عدم تعهد» کوبا تأکید دارد؛

(۴) هماهنگی با سازمان سیا؛

(۵) درخواستی مبنی بر اینکه هر نمایندگی در تهیه گزارشهای خود توجه بیشتری به اخبار مربوط به روابط بین کوبا و شوروی نماید.

۵ تمام واحدهای دیپلماتیک در جمهوریهای آمریکای (لاتین) باید دستورالعملهای مندرج در این پیام را در ادامه و تکمیل مرجع ب و ج به حساب آورند. لزومی ندارد که حرکات سیاسی دیپلماتیک تکرار شوند.

۶ رهنمودها. چنانچه فوقا ذکر شد، اکثر هیئتها در جواب به تلگرام مرجع الف، به زمینه های خاصی که مورد حساسیت قرار داشتند یا ملاحظاتی که مستلزم رعایت احتیاط در اجرای این تلاش در کشورهای میزبان بودند اشاره کردند. بنابر این دلایل و به دلیل اینکه عملاً امکان نداشت که وزارتخانه به طور مؤثری این فعالیت را برای هر کشور به طور جداگانه سازمان دهد، تا حد معتنابهی مصلحت بینی به عهده خود هیئتها واگذاشته شده است. با این وجود تمام هیئتها باید از این رهنمودها پیروی کنند:

و نظارت این کوشش باشد، و به طور نزدیک با سیا هماهنگی کند که تعداد آمریکاییهای درگیر خصوصا

در انتقال اخبار به مقامات دولت میزبان و سایرین، باید محدود باشد و در موارد کمی علاوه بر سفیر / کاردار، سیا، و به تشخیص سفراء کارمندان روابط عمومی از یک یا دو نفر تجاوز کند.

در کشورهایی که سیا هم اکنون نیز در این زمینه فعال است سفیر / کاردار باید در تعیین دامنه فعالیت «علنی» که رئوسش در اینجا مشخص شده، اطمینان حاصل کند، که یک فعالیت موجب تضعیف یا بی اعتباری فعالیت دیگر نمی شود.

هیئتهایی که در جواب به تلگرام مرجع «الف» استدلال کردند که در حال حاضر در کشورهای میزبان فعالیت جدیدی نباید سر گرفته شود و تمام نمایندگیهای آمریکا در سازمانهای جهانی، لزومی ندارد که در جواب به این تلگرام اقدامی اتخاذ کنند، مگر اقداماتی که در پاراگراف ۹ خواسته شده یعنی گزارش واکنش وسایل ارتباط جمعی محلی و انتشار مطالب در آنها و در پاراگراف ۱۲ یعنی گزارشگری کلی نمایندگی و پاراگراف ۱۸ خواسته شده است. موارد فوق به این شرط می باشند که در تلگرام جداگانه ای دستورالعمل دیگری داده نشود.

از جمله عواملی که روشن است نمایندگیها برای تعیین کارآمدترین نحوه اجرای این فعالیت لازم خواهند داشت که به دقت بسنجند، وضع روابط کشور میزبان با کوباییها و شورویهاست در کشورهایی که این روابط صمیمی می باشند و هر دو طرف آن را سودمند تشخیص می دهند، احتیاط ویژه ای باید مراعات شود. به همین ترتیب، نمایندگیها باید در به کارگیری اخبار مربوط به جوانبی از روابط کوبا و شوروی که

ممکن است به طور ناخواسته ای مشابه اقدامات آمریکا در کشور میزبان یا سایر کشورها به نظر بیاید، محتاط باشند.

آژانس ارتباطات جهانی ایالات متحده، برای رعایت بیانیه مأموریتش از طرف رئیس جمهور، خود را درگیر فعالیتهایی که نسبتا می توان آنها را مخفی دانست، نخواهد کرد.

۷ مبنای فعلی اخبار برای استفاده نمایندگیها در قسمت (۱) این فعالیت در پاراگرافهای ۴ ۷ تلگرام مرجع «د» به واحدها مخابره شد. با دریافت اخبار بیشتر، آنچه داده شده تکمیل خواهد شد. نمایندگیها باید این مطالب را با توجه به شرایط و نگرانیهای محلی یا منطقه ای جرح و تعدیل کنند. (برای مثال، بعضی از اطلاعات پاراگراف ۴ تلگرام مرجع «د» اگر در رابطه با مقامات یک کشور در حال توسعه که خود آن کشور خواهان کمک در شکل اعانه بلاعوض جنسی و دریافت نفت با قیمتهای تقلیل یافته کمکی می باشد به کار گرفته شود، ممکن است مثمرثمر نبوده و زیان آور باشد.) اگر اخبار راجع به موضوعات خاصی که به روابط بین کوبا و شوروی مربوط می شوند به طور خاصی به نمایندگی شما کمک می کند تا این فعالیت را تحقق بخشید و شما فکر می کنید که اخبار راجع به این موضوعات احتمالاً موجود می باشند، لطفا به وزارتخانه اطلاع دهید. در جواب درخواستهای خاصی که تاکنون بعضی نمایندگیها تسلیم کرده اند اخبار مربوط به شرط موجود بودن یا به محض دریافت، در اختیار گذارده خواهد شد.

۸ اقدام درخواستی قسمت (۱). به استثنای نمایندگیهایی که در بند سوم پاراگراف ۶ به آنها اشاره شد، (بقیه) نمایندگیها باید تصمیم بگیرند به چه کسی اخبار را منتقل کنند و از اولین فرصت مناسب برای این کار استفاده نمایند. تماس با مقامات دولت میزبان می تواند به هر صورتی که به نظر شما بیشترین تأثیر را دارد باشد.

۹ اقدام درخواستی قسمت (۲). آژانس ارتباطات جهانی در تلکس نامه های خود اظهارات

رسمی، سخنرانیها و مصاحباتی را که با مقامات دولت آمریکا در رابطه با موضوعات هدف این فعالیت صورت می گیرند گزارش خواهد کرد، تا با تشخیص نمایندگی مورد استفاده قرار گیرد. سرویس مطبوعاتی و انتشاراتی این آژانس نوشته های مناسبی را که در نشریات و روزنامه های آمریکا و خارج انتشار می یابند شناسایی خواهد کرد، و متون آنها را از طریق تلکس نامه یا پست سیاسی ارسال خواهد کرد. به علاوه از نشریاتی که هر یک از نمایندگیها حق اشتراک می پردازند، سرویس دیده بان مقالات آژانس ارتباطات جهانی ایالات متحده به طور مستمر نوشته هایی را ارائه خواهد نمود که می توان در آن واحد از آنها نسخه برداری کرد و با تشخیص نمایندگی آنها را توزیع نمود، در جای مقتضی خود، تلکس نامه آژانس ارتباطات جهانی ایالات متحده بر اساس اخبار روز و مستند، مقالاتی را به عنوان زمینه تهیه خواهد کرد و در مواقعی که امکان پذیر باشد آنها را مناسب مسائل و نگرانیهای خاص منطقه ای جرح و تعدیل خواهد نمود. در هنگام تصمیم گیری در این مورد که چگونه و به چه کسانی این مقالات ارائه شود، نمایندگیها باید مقررات «کشور ثالث» و سایر مقررات احتمالی کشور میزبان در مورد انتشار عمومی مقالات توسط سفارتخانه ها را مد نظر داشته باشند. نمایندگیها باید خصوصا منتظر و مراقب مقالاتی در مطبوعات کشور میزبان باشند، که به تاکتیکهای کوبا در جنبش غیرمتعهدها و سایر موضوعاتی راجع به روابط بین کوبا و شوروی مربوط می شوند و برای توزیع احتمالی آن به سایر نمایندگیهای علاقه مند و استفاده آنها، چنین مقالاتی را هر چه زودتر به وزارتخانه (برای S / P و اداره اطلاعات و پژوهشها)

بفرستند. به علاوه آژانس ارتباطات جهانی باید هرگونه یادداشت سردبیری یا گزارش مطبوعاتی قابل ملاحظه را از طریق کانالهای عادی آمریکا و سایر تولیدات وسایل جمعی که برای گزارش واکنش وسائل جمعی دارد اطلاع دهد، تا احتمالاً در برنامه های صدای آژانس مورد استفاده قرار گیرد. آژانس ارتباطات باید گزارشهای خود را برای RC / PGMصدای آمریکا توزیع کند و به وزارتخانه (برای توزیع به S / P و اداره اطلاعات و پژوهشها) بفرستد. در برنامه های صدای آمریکا گزارشهای مستمری از اخبار جدید مربوط به این موضوع گنجانده خواهد شد و تأکید روی اظهارات رسمی ایالات متحده خواهد بود و در جاهای مناسب تفسیرهایی در تأیید سیاستهای رسمی داده می شود.

۱۰ اظهارات رسمی دولت آمریکا و زمینه چینی برای روزنامه نگاران: بسیاری از نمایندگیها خاطرنشان ساختند که وسایل جمعی کشور میزبان نسبت به چ: مجدد مقالات اخذ شده از مطبوعات غربی و تلکس نامه ها در مقایسه با سایر منابع، استقبال بسیار بیشتری به عمل می آورند. ما توقع داریم که در گزارشهای مطبوعاتی و تلکس از اظهارات رسمی دولت آمریکا در آتیه و از زمینه چینی وزارتخانه برای روزنامه نگاران درباره این موضوع به عنوان مبنایی برای این مقالات استفاده شود.

۱۱ بررسی جوانبی از کل فعالیت که به سیا مربوط می شوند، از کانالهای خودشان فرستاده خواهد شد.

۱۲ گزارشگری نمایندگیها، نمایندگیها باید فورا شروع به تمرکز بیشتری روی هرگونه نشانه همکاری کوبا و شوروی، فعالیت مشترک و غیره اعم از اینکه مستقیما به کشور میزبان مربوط باشد یا نباشد، بنمایند. آنچه بیش از همه مورد علاقه است شواهد حاکی از فعالیت کوبا به دستور، یا تحت راهنمایی شورویهاست. شواهد حاکی از مشابهت مواضع اتخاذ شده و تاکتیکهای به کار گرفته شده، در سازمانهای جهانی نیز مفید می باشد.

۱۳ راهنماییهای بیشتر در انتقال اخبار مندرج در تلگرام مرجع «د» به افراد مختلف نمایندگیها باید به اظهارات ۱ اکتبر رئیس جمهور درباره حضور یک تیپ رزمی شوروی در کوبا به عنوان بیان محکمی از نگرانی ما در مورد روابط در حال توسعه کوبا و شوروی و تصمیم ما به اتخاذ اقدامات مناسب برای دفاع از منافع ایالات متحده که به این ترتیب تهدید شده، رجوع کنند. در صورت لزوم پاراگراف ۸ تلگرام مرجع «د» شرح خلاصه ای از وضع فعلی روابط آمریکا و کوبا برای استفاده نمایندگیها در اختیار می گذارد. به علاوه، در قبال تقاضاهای مختلفی که ممکن است در انتقال اخبار مربوط به روابط کوبا و شوروی به افراد مختلف روبرو شوید، در پاراگرافهای ۱۷ ۱۴ ذیل نکاتی برای گفتگو و تشریح درج شده تا نمایندگیها به طور لازم و در صورتی که خواستند با جرح و تعدیل استفاده کنند.

۱۴ ادعا: وابستگی کوبا به اتحاد شوروی بیشتر در نتیجه انزوای «اجباری» آن توسط ایالات متحده و تعدادی از همسایگان آمریکای لاتین کوبا می باشد.

جواب:

سیاست ایالات متحده در قبال کوبا در بعد از ۱۹۵۹ در واقع با تأثیر این عوامل شکل گرفت:

مجموعه تحریکاتی که دولت کاسترو به عمل آورد شامل موارد نقض حقوق بشر، اخراج یا فراری دادن اکثر دموکراتهایی که در اولین دولت کاسترو در ۱۹۵۹ شرکت داشتند، مصادره بدون بازپرداخت معادل دو میلیارد دلار از اموال ایالات متحده، تشدید یکنواخت انتقادهای کاسترو از آمریکا، و حمایت وی از

انقلاب خشونت آمیز در نیمکره غربی پس از ۱۹۶۰.

پاسخ ایالات متحده به اقدامات کاسترو بدون همراهی نبود هر چه باشد، دولتهای دیگر آمریکای لاتین اهداف اصلی کوششهای کاسترو برای براندازی بودند. قطعنامه سازمان کشورهای آمریکای لاتین که در سال ۱۹۶۴ صادر شد، حکم می کرد که کشورهای عضو به تمام روابط دیپلماتیک و تجاری خود با کوبا خاتمه دهند. و تمام کشورهای عضو به استثنای مکزیکو آن را اجرا کردند.

به هر حال با توانایی کوبا به اینکه عملاً هر محصولی را که تا سال ۱۹۶۲ از آمریکا می خرید از اروپای غربی یا ژاپن به دست آورد تأثیرات حتی این «انزوا» نیز تخفیف یافت.

کاسترو داشتن یک موضع خصمانه نسبت به ایالات متحده را برای نیل به مقاصد سیاسی داخلی فوق العاده مفید دانست، قطع رابطه با ایالات متحده را گام مهمی برای «انقلاب» کوبا معرفی کرد و در حالی که شاید بتوان در اصل و ریشه تعهد مارکسیستی کاسترو تردید داشت، ولی او چندان تلاشی در جهت آشکار کردن استقبال خود از داشتن روابط نزدیک با اتحاد شوروی ننمود.

قطع نظر از اعتباری که شخص ممکن است تمایل داشته باشد برای نظریه «انزوا» قائل شود تا کشش اولیه کاسترو به طرف اتحاد شوروی را توجیه کند، با این استدلال نمی توان رشد سریع روابط کوبا و شوروی در فاصله حدود چهار سال گذشته، یا تشدید عمده فعالیت نظامی خارجی کوبا با حمایت شوروی در طی این مدت را توجیه نمود. طی دو سال و نیم از این مدت دستگاه کارتر فعالانه تلاش کرده به روابط آمریکا و کوبا بهبود بخشد.

۱۵ ادعا: روابط شوروی با کوبا (یا حداقل جوانب مختلف آن) ماهیتا با روابط نزدیک بین ایالات متحده و تعدادی از کشورها تفاوت ندارند.

جواب:

تقریبا در هر حوزه فعالیت جهانی، سیاستها و مواضع کوبا و شوروی موازی، تقویت کننده یکدیگر و یا با هماهنگی نزدیک می باشند. روابط ایالات متحده با هیچ کشوری منجمله نزدیکترین متحدین پیمانی ما، این اندازه تفاوت را نشان نمی دهد.

در زمینه تجارت باید گفت، تجارت با آمریکا شاید برای کشورهای معدودی از لحاظ درصد، به اندازه تجارت کوبا با اتحاد شوروی باشد، با این همه ماهیت تجارت ایالات متحده با این کشورها، مضامینی که این تجارت برای سایر جوانب روابطمان با آنها در بردارد، اساسا با تجارت شوروی کوبا متفاوت است. تجارت خارجی شوروی در مرکز تعیین می شود و در جهت مقاصد بارز سیاسی یا سیاسی نظامی تأمین می شود چنانکه مورد کوبا از این قبیل است. برعکس، تجارت ایالات متحده، عمدتا تحت تأثیر نیروهای بازار جهانی تعیین می شود.

در زمینه کمک عمرانی، شورویها اکثر این کمک عمرانی (یا آنچه آنها شاید ادعا کنند کمک عمرانی نام دارد) را به طور دوجانبه فراهم می کنند تا مقاصد سیاسی خود را پیش ببرند. ایالات متحده قسمت اعظم کمک عمرانی خود را از طریق نهادهای چندجانبه فراهم می کند، که این کار به طور جدی امکان اینکه کمک دارای جهت گیری «سیاسی» باشد را تقلیل می دهد.

بیشتر افزایشی که در کمک اقتصادی شوروی به کوبا در سالهای اخیر یعنی در کمکهای پرحجم بلاعوض جنسی بوده، تأثیرش جاروجنجال تبلیغاتی پیرامون تنوع در اقتصاد کوبا و عمیقتر کردن روابط

وابستگی بوده است. در واقع، علیرغم کمک مسکو، امروزه کوبا همانقدر وابسته به یک اقتصاد

تک محصولی یعنی تولید شکر، است که پیش از انقلاب بود.

در زمینه کمک نظامی، ایالات متحده این کمکها را همراه با یک حکم واضح کنگره دایر بر ممنوعیت

استفاده از آنها برای مقاصد تهاجمی فراهم می کند. نه تنها کمکهای نظامی شوروی بدون چنین ممنوعیتی

داده می شوند، بلکه در اکثر اوقات در اختیار کشورهایی هم قرار می گیرند که استفاده احتمالی آنها برای

مقاصد نظامی یک نتیجه از پیش معلوم شده است.

فی الجمله اینکه دامنه و عمق روابط کوبا و شوروی و هماهنگی نزدیک خط مشی های سیاسی و

نظامی خارجی با آن طرفداری شدید خود از اعمال فشار مستقیم، منحصر به فرد می باشد.

۱۶ ادعا: کشورهای دیگری، تحت نفوذ ایالات متحده منافع جهانی آمریکا در زمینه های نظامی و

غیرنظامی را در مناطق ثالث تأمین کرده اند.

جواب:

کوباییها با حمایت شوروی، بخش قابل ملاحظه ای از نیروهای خوب خود را درگیر کشمکشهای

متعددی کرده اند، که مخیله انسان نمی تواند تصور کند به منافع امنیتی کوبا مربوط می شده اند. در چند مورد

حتی پس از «پیروزی» رژیم با جناح سیاسی که از آن حمایت می کردند و مدت متناسبی برای استقرار

ثبات، نیروهای کوبایی تحت الحمایه شوروی فراخوانده یا تقلیل داده نشده اند. در هر یک از مراتب

مذکور، تبانی شوروی و کوبا در فعالیتهای نظامی خارجی به طور ریشه ای از هرگونه همکاری ایالات

متحده یا متحدینش با سایر کشورهای مناطق ثالث تفاوت داشته است.

دخالت نظامی کوبا شوروی در دعواهای منطقه ای یا محلی در اکثر اوقات (الف) اوضاع را

وخیمتر کرده، (ب) مانع کوششهای سازمانهای منطقه ای یا دیگران برای حل و فصل اوضاع از طرق

صلح آمیز شده، اگر نگوییم که آنها را بازداشته و (ج) سطح عمومی هراس و نگرانی در منطقه را بالا برده است، خصوصا این معنا که سلاحها و نیروهای خارجی برای تعیین نتیجه سایر دعواهای منطقه ای امکان دارد به کار گرفته شود، یا خواهد شد.

وابستگی کوبا به اتحاد شوروی اکنون آنقدر زیاد است که در توانایی آن به ایجاد کاهشی چشمگیر در نمودار فعالیت نظامی خارجی با پشتیبانی شوروی تردید می انگیزد. (برای اطلاع شما: در حالی که ایالات متحده همانا نیروهای مراکشی را در سال ۱۹۷۸ به زئیر انتقال داد تا به آن کشور کمک کند و تهاجم نظامی را که سررشته آن در آنگولا بود دفع نماید، با این همه این نیروها سریعا در یک نیروی چند ملیتی حافظ صلح که به درخواست زئیر تشکیل شدند ادغام شدند و پس از مدت نسبتا کوتاهی خارج گردیدند.)

۱۷ ادعا: با آنکه احتمال دارد در کوبا نیروهای رزمی شوروی حضور داشته باشند، ولی خود ایالات متحده نیروهایی در نزدیکی مرزهای شوروی دارد.

جواب:

گرچه ایالات متحده در هیچ کشوری که واقعا مجاور اتحاد شوروی باشد، قوای رزمی متشکل ندارد، ولی در جنوب ژاپن نیروهای هوایی و زمینی آمریکا حاضر می باشند.

برای مثال، ایالات متحده مستشاران / کارشناسان هم در ترکیه دارد، اما نه ژاپن نه ترکیه خود را غیرمتعهد وانمود نمی کنند، چه رسد به اینکه شایستگی رهبری جنبش غیرمتعهدها را داشته باشند چنانچه کوبا

وانمود می کند.

۱۸ تمام نمایندگیها باید تا ۲۴ آبان درباره کارهائی که در جواب به این دستورالعملها کرده اند و درباره واکنشهای اولیه نسبت به این کوشش و نتایج آن در صورتی که به چشم خورد، به وزارتخانه (برای S/Pو اداره اطلاعات و پژوهشها) گزارش کنند. جوابهای «منفی» از نمایندگیهایی که در بند سوم پاراگراف ۶ ذکر شدند نیز درخواست می شود.

برای سفیر یا کاردار

ژنو برای نمایندگی آمریکا در دفتر اروپایی سازمان ملل و سایر سازمانهای جهانی.

وین برای نمایندگی آمریکا در IAEO و نمایندگی آمریکا در UNIDO

مونترال فقط برای نمایندگی آمریکا در ICAO

پاریس برای نمایندگی آمریکا در یونسکو

رم برای دفتر نماینده آمریکا در FAO

نایروبی برای دفتر نمایندگی آمریکا در UNEP

روابط کوبا و شوروی

تاریخ: ۲۴ مهر ۵۸

از: وزارت خارجه واشنگتن دی سی. شماره ۲۶۹۶۷۸ به: تمام واحدهای دیپلماتیک

عطف به: وزارتخانه ۲۶۶۶۹۵

موضوع: روابط کوبا و شوروی

لطفا در تلگرام مرجع پاراگراف ۱۴، بند چهارم، خطوط ۵ تا ۷ را به این نحو تصحیح فرمائید. «... او تلاش چندانی برای مخفی کردن استقبال خود از روابط نزدیک با اتحاد شوروی به عمل نیاورد. »

سند شماره (۴۰)

از: نمایندگی آمریکا در سازمان ملل، نیویورک شماره ۴۳۳۷ تاریخ: ۲۰ مهر ۵۸

به: وزارت خارجه، واشنگتن دی سی.طبقه بندی: خیلی محرمانه

رونوشت برای: سفارت آمریکا در امان، ابوظبی، الجزیره، دفتر حفاظت منافع آمریکا در بغداد، سفارت آمریکا در پکن، بیروت، قاهره، داکا، داکار، دمشق، جیبوتی، دوحه، دفتر حفاظت منافع در هاوانا، کنسولگری آمریکا در بیت المقدس، سفارت آمریکا در جده، خارطوم، کینگزتون، کویت، لاگوس، لاپاز، لیبرویل، لیسبون، لندن، لوزاکا، منامه، موگادیشو، مسکو، مسقط، نوآکچوت، اسلو، پاریس، پراگ، رباط، صنعا، تهران، تل آویو، تریپولی، تونس.

موضوع: بخش خاورمیانه ای سخنان کاسترو در سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل در ۱۲ اکتبر ۷۹

۱ (طبقه بندی نشده) خلاصه: بخش اعظم سخنانی که کاسترو در سی و چهارمین مجمع عمومی سازمان ملل در ۱۲ اکتبر ایراد نمود، در برگیرنده مواضع انتقادگرانه غیرمتعهدها پیرامون اسرائیل، موافقتنامه کمپ دیوید، قرارداد صلح مصر و اسرائیل بود. ولی اظهارنظرهای کاسترو در مورد مصر خیلی ملایمتر از سخنانی بود که در هاوانا ایراد نموده بود، چون وی اظهار داشت که غیرمتعهدها ملت مصر را

مورد انتقاد قرار نداده، نقش مصر را به عنوان ملت مؤسس غیرمتعهدها نادیده نگرفته اند. نماینده دائمی اسرائیل در سازمان ملل کمی بعد از اختتام سخنرانی کاسترو در یک کنفرانس مطبوعاتی پاسخ نیشداری به سخنان وی داد، و وی را متهم کرد که او یکی از بازیچه های شوروی است که دست به عملیاتی به نام «مجمع الجزایر گولاک حاره ای» زده است. (پایان خلاصه).

۲ (طبقه بندی نشده) آنچه در ذیل می آید متن بخش خاورمیانه ای سخنان کاسترو است.

آقای رئیس، مسئله خاورمیانه امروز بدون شک یکی از نگرانیهای مهم جهان را به وجود آورده است. اجلاس کنفرانس ششم آن را از دو بعد مورد بررسی قرار داد.

کنفرانس از یک طرف به این نتیجه رسید که ادامه سیاست تهاجمی، توسعه طلبانه، و ایجاد اردوگاههای استعماری اسرائیل در مناطق اشغالی با حمایت آمریکا مهمترین خطر را برای صلح و امنیت جهان تشکیل می دهد.

این کنفرانس مسئله را از نظر حقوق خلق عرب و مشکل فلسطین نیز مورد بررسی قرار داد.

از نظر غیرمتعهدها، مسئله فلسطین هسته مشکلات خاورمیانه است. ایندو مسئله لازم و ملزوم یکدیگر بوده و هیچ یک از آنها را نمی توان بدون دیگری یا دور از دیگری حل نمود.

در این منطقه نمی توان به یک صلح عادلانه دست یافت، مگر اینکه زیربنای آن خروج بی قید و شرط و کامل اسرائیل از همه مناطق عربی تحت اشغال، و بازگرداندن تمام حقوق حقه فلسطینیها به خودشان باشد، که این حقوق دربرگیرنده حق آنها در بازگشت به وطن، خود مختاری و ایجاد یک کشور مستقل فلسطینی طبق قطعنامه ۳۲۶۳ مجمع عمومی سازمان ملل در فلسطین می باشد. این موضوع بدین معنی است که همه اقدامات اسرائیل در فلسطین و دیگر مناطق عربی شامل ایجاد اردوگاههای استعماری در فلسطین و دیگر سرزمینهای عربی در دستیابی به یک راه حل پیرامون این مشکل وقفه ایجاد می کنند و

بنابراین غیرقانونی و خالی از هرگونه اعتبار هستند.

همان گونه که در خطابه خود در کنفرانس ششم بیان داشتم «... ما متعصب نیستیم. جنبش انقلابی آموخته است که از تبعیض نژادی و هرگونه کشتار دسته جمعی متنفر باشد. ما از صمیم قلب کشتارها و مجازاتهای بیرحمانه ای را که نازیها بر قوم یهود روا داشتند، محکوم می شماریم. ولی در تاریخ حاضر هیچ واقعه ای مشابه کشتار و مجازاتهای بیرحمانه ای نیست که امپریالیسم و صهیونیزم در حق خلق فلسطین روا می دارند. زمین را از آنها گرفتند، از کشور اخراجشان کردند، در سرتاسر جهان پراکنده شان ساختند، به اعدام و کشتارشان مبادرت ورزیدند، با این وصف فلسطینیها نمونه زنده فداکاری و وطن پرستی شدند، و در همان حال سمبل زنده وحشتناکترین جنایات دوران ما نیز گردیدند».

چگونه می توان تعجب کرد، اگر این کنفرانس بنا به دلایلی که از تعصب سیاسی سرچشمه نمی گیرد، بلکه منشأ آن بررسی عینی حقایق است به این نتیجه می رسد که سیاست آمریکا خود را با اسرائیل هماهنگ کرده است و با حمایت و تلاش برای ایجاد یک راه حل یکجانبه که به نفع اهداف صهیونیزم بود، ثمره تهاجمات اسرائیل را به قیمت از دست رفتن حقوق خلق عربی فلسطین و تمام ملتهای عربی تضمین می کند، نقش عظیمی را در ممانعت در ایجاد یک صلح پایدار و عادلانه در این منطقه ایفا کرده است ؟

آری تنها حقایق و فقط حقایق سبب شده است که کنفرانس به محکوم کردن سیاستها و

مانورهای آمریکا در منطقه بپردازد.

زمانی که سران کشوری و دولتی با اتفاق نظر موافقت نامه های کمپ دیوید و قرارداد صلح مارس ۱۹۷۹ مصر و اسرائیل را محکوم کرد، بررسی طولانی و تبادل نظرهای ثمربخش سبب شد که کنفرانس این قراردادها را نه تنها انحراف از انقلاب کشورهای عربی تلقی نمایند، بلکه آنرا نوعی همکاری در زمینه اشغال دائمی سرزمینهای عربی بدانند. شرایط حاصله سخت هستند، ولی عادلانه و واقعی نیز می باشند. خلق مصر مورد قضاوت هیئتهای جنبش قرار نگرفته اند. مردم مصر مورد احترام تک تک کشورهای ما می باشند و اتحاد مردم ما با آنها پا برجاست.

همان نداهایی که به محکوم کردن موافقتنامه های کمپ دیوید پرداخت گویا از گلوی جمال عبدالناصر یکی از مؤسسین جنبش و نگاهبان سنت مبارزه ملت عربی نیز برخواسته است. هیچ کس نقش تاریخی مصر را در فرهنگ عربی و به عنوان یک ملت مؤسس و یک نیروی محرکه در جنبش کشورهای غیرمتعهد فراموش نکرده و نخواهد کرد. (پایان متن).

۳ (خیلی محرمانه) مشاور سیاسی مصر به ما گفت که هیئت نمایندگی مصر از لحن نسبتا ملایم موجود در سخنان کاسترو درباره مصر به خصوص در مقایسه با سخنان وی در هاوانا دچار تعجب و شگفتی شده اند. وی معتقد است که کوبا با این کار خود می خواهد برای به دست آوردن کرسی شورای امنیت آمریکای لاتین حمایت زیادی کسب نماید.

۴ (طبقه بندی نشده) از طرف دیگر، بلوم نماینده دائمی اسرائیل در سازمان ملل، با انتشار یک بیانیه شدیداللحن مطبوعاتی، گفت که کاسترو یکی از مزدوران و بازیچه های خود خواسته شوروی است و در نظر دارد ثبات موجود در چند منطقه را که خاورمیانه یکی از آنهاست برهم زند. بلوم گفت، کاسترو قبل از اینکه خودش را به شوروی بفروشد، در مورد اسرائیل نظریه ای کاملاً متفاوت داشت. ولی امروز او هم به

آن دسته ای پیوسته است که از دشمنان صلح در خاورمیانه به شمار می روند.مک هنری

بخش دوم اسناد غیرمتعهدها مربوط به CIA

سند شماره (۴۱)

سری

نهضت غیرمتعهدها در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا یک ارزیابی اطلاعاتی

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

اطلاعات امنیت کلی افشای غیرمجاز مشمول مجازاتهای جنایی است. پژوهش مربوط به این

گزارش در ۱۷ اوت ۱۹۷۹ تکمیل شده است.

این رساله به وسیله تحلیلگران در دفتر تحلیلهای سیاسی تهیه شده است، نویسنده اصلی شارون

مک کوای فاستر می باشد و کتی سامرز (در قسمت اقتصادی) ودان لینچ (ضمیمه الف) و دیوید کرینس

(ضمیمه ب) در تهیه آن کمک کرده اند. اظهار نظرها و پرسشها پذیرفته می شود و بایستی به خانم فاستر

تلفن شماره ۶۴۴۹ ۳۵۱ ارجاع شود.

این مطالعه در محدوده دفتر مبدأ و با دفتر پژوهشهای اقتصادی هماهنگ شده است و به وسیله مأمور

اطلاعات کشوری متخصص برای آمریکای لاتین بررسی و مرور شده است.

نهضت غیرمتعهدها در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا نگرشی کلی کوبا در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا امیدوار است که این اجتماع آغازگر دوران جدیدی برای این نهضت باشد(۱) دورانی که در آن این نهضت در امور بین المللی فعالتر شده و از لحاظ ایدئولوژیک به نحو مشخصی گرایش بیشتری به سوی شوروی خواهد داشت. در چهارچوب رهبری کوبا این کشور می تواند انتظار داشته باشد تا پیشرفتهای کوچکی در جهت این هدفها حاصل کند، زیرا عضویت در نهضت غیرمتعهدها وسیعتر و نامتجانستر از آن است که کوبا و یا هر کشور دیگری بتواند دگرگونیهای چشمگیری در نقش و رهبری این سازمان داشته باشد.

تنگناهای ذاتی هدف دیگر کاسترو دایر بر اینکه نهضت غیرمتعهدها را به یک سکوی تبلیغاتی برای پیگیری منافع خود جدا از منافع شوروی تبدیل کند نیز، عامل بازدارنده دیگری در راه نیل به آن هدفهاست.

اکثریت اعضای نهضت کشورهای غیرمتعهد اصالتا از اصل استقلال از ابرقدرتها پیروی می کنند و در مقابل کوششهای کوبا برای وابسته کردن این نهضت به گرایشهای شوروی مقاومت خواهند کرد. تمایل وسیع در میان اعضای این نهضت برای اجتناب از مداخله داشتن در تضادهای ابرقدرتها، هم چنین اثرات بالقوه نهضت غیرمتعهدها را بر امور بین المللی محدود می کند. همچنانکه اختلاف وسیع در زمینه های ایدئولوژیک سیاسی و اقتصادی در میان اعضاء و فقدان یک ساخت نیرومند نهادی که امکان دهد این نهضت اختلافات داخلی را حل کند یا بر آن فائق شود نیز، امکانات آن را محدود می کند.

نهضت غیرمتعهدها علیرغم ضعف درونی و تنوع آن درباره عده ای از مسائل بین المللی که امکان یک اجماع نیرومند درباره آنها وجود دارد و بیشتر مربوط به مسائل ضداستعمار و نظام جدید اقتصاد

بین المللی است. نیروی با اهمیتی را داشته است. بنابراین ریاست نهضت غیرمتعهدها توسط کوبا می تواند به مقیاس مهمی تلاش هاوانا را برای بالا بردن حیثیت و اعتبار خود و ایفای یک نقش فعالتر بین المللی به عنوان سخنگوی کشورهایی که رشد کمتری دارند کمک کند. معذالک هرگونه تلاشی از جانب کوبا برای تحمیل دگرگونیهای مطلوب خود بر نهضت غیرمتعهدها کاری خواهد بود که بر ضد هدف وسیعتر آن انجام می گیرد، زیرا چنین تلاشی ممکن است به انشعاب در نهضت منجر شود.

اجتماع سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا بیش از کنفرانسهای سلف آن نسبت به جهت گرایی اساسی و ساخت نهضت دچار عوامل ضد و نقیض خواهد شد. ولی احتمال نمی رود که کوبا از طریق توسل به تمایلات ایدئولوژیک خود در مقابل مخالفت اکثریت، خطر ایجاد شکاف ر در نهضت غیرمتعهدها به وجود آورد.

مسائل عمده دیگر ضد و نقیض در این اجتماع سران غیرمتعهدها شامل منافع فوری سیاسی و اقتصادی اعضای آن خواهد بود، از قبیل کشمکشهای منطقه ای مانند بحران خاورمیانه و اختلافات ویتنام و کامبوج و خواستهای اقتصادی بین المللی کشورهای کم رشد. اختلافات دوجانبه بین احزاب مانند اختلافات بین اتیوپی و سومالی و اختلافات بین الجزایر و مراکش بر سر صحرای باختری بر تشنج

۱- برای بحث درباره سازمان و ساختار نهضت غیرمتعهدها به رساله "نهضت غیرمتعهدها" پویایی و چشم انداز ۱۰۱۷۷ ۷۹ آوریل ۱۹۷۹ خیلی محرمانه مراجعه شود.

می افزایند و سروکار داشتن با مسائل مهمتر را از سوی اعضای آن دشوارتر می کنند. هرچند شکاف بین کشورهای میانه رو و رادیکال در داخل نهضت غیرمتعهدها بر مشخص کردن صف بندیها درباره این مسائل اثراتی خواهد داشت. معذالك منافع انفرادی ژئوپولتیك و اقتصادی به احتمال در شکل دادن به مواضع مهمتر خواهد بود. باقیمانده دستور جلسه شامل مسائلی است نظیر جنوب آفریقا و خلع سلاح که اعضای این نهضت درباره آن توافق وسیع دارند و احتمالاً کمتر مسائل مورد اختلاف درباره آنها در کنفرانس به وجود خواهد آمد. اطلاعات فوق طبقه بندی نشده است.

مقدمه:

این ارزیابی به دو قسمت تقسیم شده است. متن اصلی بحثی است درباره اجتماع آینده سران کشورهای غیرمتعهد و تأکید بر مبارزه ایدئولوژیك و رهبری بین به اصطلاح «میانه روها» و «رادیکالها» و مسائلی که به احتمال زیاد درباره آنها از سوی اعضای نهضت غیرمتعهدها مورد بحث قرار خواهد گرفت. در این بخش همچنین راههای تأثیر فعل و انفعالات نیروهای سیاسی درونی بر اعلامیه نهائی نهضت غیرمتعهدها بررسی خواهد شد.

بخش دوم ارزیابی شامل دو ضمیمه است: یکی درباره کوبا و دیگری درباره یوگسلاوی. این دو کشور نمایندگان دو مسیر فلسفی نهضت می باشند. در این دو ضمیمه گرایشها و انگیزه های هر یك از کشورها نسبت به نهضت غیرمتعهدها به تفصیل توصیف شده است و همچنین درباره شیوه هایی که این کشورها در کنفرانس سران برای تعقیب هدفهای خود از آنها پیروی خواهند کرد، حدسیاتی زده شده است.

اطلاعات فوق طبقه بندی نشده است.

نهضت غیرمتعهدها در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا

شالوده عدم تعهد

از سوم تا هفتم سپتامبر اجتماع سران کشورهای غیرمتعهد برای نخستین بار در تاریخ این نهضت به ریاست کشوری تشکیل خواهد شد که دوام اقتصادی آن به طور عمده متکی به اتحاد شوروی است.

ریاست این نهضت به وسیله کوبا برای سه سال آینده این مسئله را تضمین می کند که بحثهای ضد و نقیض در اجتماع سران در اطراف اصول اساسی و ساخت نهضت غیرمتعهدها خواهد بود (طبقه بندی نشده).

فلسفه کوبا، فلسفه بنیانگذاران نهضت غیرمتعهدها را که این نهضت را به عنوان یک نیروی مستقل و جدا از دو بلوک ابرقدرتها تلقی می کردند نمی پذیرد. در عوض هاوانا معتقد به یک نوع اتحاد طبیعی بین نهضت غیرمتعهدها و اتحاد شوروی است. یوگسلاوی مدافع عمده اصول بنیادی نهضت غیرمتعهدها، در رأس کوششهایی قرار گرفته که هدف آن جلوگیری از تحمیل نوع کوبایی تعهد بر این نهضت می باشد (طبقه بندی نشده).

اختلاف بر سر جهت گرایی اساسی نهضت غیرمتعهدها اکنون در اطراف اعلامیه ای که اخیرا از سوی کوبا در ۷۵ صفحه تنظیم شده است. در این متن تنظیمی نظر کوبا درباره اتحاد بین نهضت غیرمتعهدها و کشورهای «سوسیالیست» در مقابل غرب «امپریالیست» مستقیما ذکر نشده است، ولی به طور واضح در

ص: ۱۹۰

آن مستتر است (خیلی محرمانه)

بسیاری از اعضای نهضت غیرمتعهدها از گرایش آشکار به سوی اتحاد شوروی و ادعانامه کلی علیه تعداد بزرگی از اصول سیاست خارجی. ایالات متحده و غرب در شگفت بودند. تأکید کمتری که کوبا در اجتماع وزیران امور خارجه در بلگراد در سال گذشته و همچنین در اجتماع دفتر هماهنگی این نهضت در کلمبو به عمل آورد اعضای این نهضت را تسکین داد تا فکر کنند که کوبا تاکتیکهای خود را اعتدالی تر کرده است، ولی این آسودگی خاطر اکنون بشدت متزلزل شده است (خیلی محرمانه).

هدف کوبا در تهیه یک چنین پیش نویس تندی شاید آن بوده باشد که در مذاکرات محلی برای «دادن امتیاز» وجود داشته باشد، تا شورویها را آرام کند و پشتیبانی سیاسی رادیکالهای نهضت غیرمتعهدها را به دست آورد. در عین حال کوبا امیدوار بود با اشاره به رفتار خود در ملاقاتهای بلگراد و کلمبو و با آمادگی اعلام شده خود به پذیرفتن تجدیدنظر در این پیش نویس مخالفت با این پیش نویس را متعادل تر کند.

ظاهرا کوبا در این هدف اخیر خود موفق نشده است. پیش نویس هاوانا سوءظن کشورهای میانه رو را چنان برانگیخته است که این کشورها اکنون با یک حالت روحی تعرض آمیز به این اجتماع سران می نگرند (خیلی محرمانه)

یوگسلاوی و هند که تقریبا با نیمی از اعضای نهضت غیرمتعهدها تماس نزدیک دارند، سرگرم تدارک تجدیدنظرهای مهمی در این متن هستند. اعضای اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی و آفریقایی ممکن است بخشهای مربوط منطقه ای را بازنویسی کنند. یوگسلاوی بر اساس رفتار مذاکرات قبلی خویش در این گونه اجتماعات توجه اصلی خود را به جنبه های فلسفی پیش نویس معطوف خواهد داشت، و حتی الامکان از مسائل مشخصتر سیاسی مانند بحران خاورمیانه اجتناب خواهد کرد، بنابراین بیشتر لفاظی های ضد غربی که با مسائل ویژه موجود در متن وابستگی دارد، همچنان باقی خواهد ماند.

جناح یوگسلاوی بیشتر در اطراف برطرف کردن صحه گذاری بر فلسفه شوروی توجه خواهد کرد تا اینکه عناصر غربی آن را پاک کند (خیلی محرمانه)

واکنش هماهنگ علیه لحن کلی این پیش نویس از سوی اکثریت نهضت غیرمتعهدها به نحو شدیدی این موضوع را القا می کند که آنها معتقدند که این پیش نویس در برگیرنده اصول نهضت غیرمتعهدها یا منافع آنها نیست و اینکه آنها مایلند در مقابل هرگونه کوشش کوبا برای تسلط بر نهضت غیرمتعهدها و دادن جهت جدیدی به آن قیام کنند. بنابراین کوبا به احتمال قوی بر روی فلسفه خود درباره نهضت غیرمتعهدها تأکید نخواهد کرد، زیرا کوبا به نظر نمی آید آماده مشاهده انشعاب باشد. (خیلی محرمانه).

ساختار یوگسلاوی به احتمال قوی در کوششهای خود جهت تغییر ساختار نهضت غیرمتعهدها کمتر موفق خواهد بود تا در مبارزه خود برای حفظ اصول اساسی این نهضت. دستگاه سست نهادی نهضت غیرمتعهدها اختیارات وسیعی را به رئیس نهضت که در ضمن در رأس دفتر هماهنگی قرار گرفته و بیشتر پیش نویسها را تهیه می کند و صورت جلسه اجتماعها را آماده کرده، تفویض می کند. در سال ۱۹۷۸ یوگسلاوی چند تغییر نهادی به منظور کاهش دادن اختیارات کوبا پیشنهاد کرد که عبارتند از: تعیین روشنتر وظایف رئیس دفتر هماهنگی، توسعه اعضای دفتر هماهنگی برای اینکه مناطق مختلف، نمایندگان بیشتری داشته باشند، کنفرانس سالیانه وزیران امور خارجه که نقش دفتر هماهنگی را کاهش خواهد داد، و شرکت کامل همه اعضای نهضت غیرمتعهدها در اخذ تصمیم (خیلی محرمانه).

نهضت غیرمتعهدها با اجماع آراء تصمیم می گیرد، ولی تعریف مبهم این مفهوم با گذشت سالها به رؤسای نیرومند اجازه داده است، علیرغم بی میلی بعضی از اعضاء وجود اجماع آراء را اعلام کنند. یوگسلاوی خواهان تعریف روشنتری از این مفهوم می باشد تا کوبا نتواند با توافق اکثریت اقدام کند (خیلی محرمانه).

هرچند اکثریت اعضاء توافق دارند که بعضی تغییرات ضروری است، آنها با نهادی کردن روندهای نهضت غیرمتعهدها مخالفند. بیشتر اعضای نهضت غیرمتعهدها از این بیم دارند که روندهای به روشنی تعریف شده و محدود کننده، سازمانی را که شامل انواع مختلفی از کشورها و نقطه نظرهاست فلج خواهد کرد. چیزی که مهمتر است این است که اعضاء نمی خواهند روندهایی را نهادی کنند که ممکن است آنها را به رهنمودهای نهضت غیرمتعهدها به هر صورتی که شده، ملزم کند. بعضی از تغییرات ساختاری احتمالاً پذیرفته خواهد شد، ولی اصلاحات جدی کمتر احتمال می رود. تاکنون گروه کاری مأمور توصیه تغییرات روندی نتوانسته است پیشنهادهای ضد و نقیض را برای تغییرات با یکدیگر آشتی دهد، بجز آنکه تعداد اعضای دفتر هماهنگی را از ۲۵ کشور به ۳۵ کشور افزایش دهد. (خیلی محرمانه)

مسائل منطقه ای

اختلافات دوجانبه بین اعضای نهضت غیرمتعهدها اگر به یکدیگر اضافه شود، موجب تشدید تشنج در میان نهضت غیرمتعهدها می شود، ولی اگر به طور انفرادی مورد بحث قرار گیرد تهدیدی برای شکاف در نهضت شمرده نخواهد شد. دسته دیگری از مسائل که بالقوه ممکن است نفاق افکن باشد و شاید باعث ایجاد مخالف گوییهایی در اجتماع سران کشورهای غیرمتعهدها شود، شامل کشمکشهای سیاسی و نظامی منطقه ای می باشد، هرچند شکاف بین رادیکالها و میانه روها در داخل نهضت غیرمتعهدها در موضع کشورهای عضو نسبت به مسائل منطقه ای نفوذ خواهد داشت. معذالک منافع ژئوپولتیک با اهمیت

احتمالاً در شکل دادن روشها مهمتر خواهد بود (طبقه بندی نشده). خاورمیانه. انعقاد پیمان صلح بین مصر و اسرائیل مشکل ویژه ای برای نهضت غیرمتعهدها ایجاد کرده است. مصر به عنوان یکی از چهار کشور بنیان گذار نهضت غیرمتعهدها همواره از یک موضع ممتاز در نهضت برخوردار بوده است.

این موقعیت با پشتیبانی شدید اعضا از کشورهای عربی درگیر شدید اعضا از کشورهای عربی درگیر با اسرائیل کاملاً سازگار بود، ولی این موقعیت اکنون دیگر وجود ندارد (طبقه بندی نشده). اندکی پس از موافقتنامه مصر و اسرائیل کشورهای عربی مبارزه ای را برای اخراج مصر از نهضت غیرمتعهدها آغاز کردند، ولی هنوز تاکنون چندان موفقیتی به دست نیاورده اند. اخیرا در پی یک اجتماع سازمان وحدت آفریقا، کشورهای آفریقایی از سرزنش ابتکار مصر در خاورمیانه خودداری کردند و همچنین از اخراج مصر از سازمان وحدت آفریقا یا نهضت غیرمتعهدها سر باز زدند.

بسیاری از اعضای نهضت غیرمتعهدها از جمله کوبا تمایل مساعدتری نسبت به موضع اعراب دارند، ولی از این نگرانند که اخراج مصر ممکن است یک سابقه خطرناکی برای نهضت به وجود آورد. (طبقه بندی نشده).

هنوز روشن نیست که آیا کشورهای عربی همچنان در تقاضای خود برای اخراج مصر از نهضت غیرمتعهدها در اجتماع سران در هاوانا پافشاری خواهند کرد یا خیر. چند عمل در تأیید این نظریه است

که آنها پافشاری نخواهند کرد. اولین عامل مخالفتی است که این پیشنهاد تاکنون با آن مواجه شده است.

عامل دوم این است که عراق در نتیجه آشوبهای سیاسی داخلی که گرفتار شده، ممکن است قادر نباشد شتاب ضد سادات را که در ماه می گذشته در بغداد آغاز شد احیاء کند (خیلی محرمانه).

عدم تمایل ظاهری اعضای نهضت غیرمتعهدها در اخراج مصر بدان معنا نیست که آنها در موضع جانبداری شدید از اعراب در کشمکش و بحران خاورمیانه تغییری داده باشند. این کشورها به طور کلی از انعقاد پیمان صلح مصر با اسرائیل چندان دل خوشی ندارند و همچنان به شدت از حق فلسطینیها در ایجاد کشوری از خود و شناسایی سازمان آزادیبخش فلسطین به عنوان نماینده مشروع فلسطینیها پشتیبانی می کنند. نتیجه اجلاس شورای امنیت ملل متحد درباره تجدیدنظر در قطعنامه(۱) ۲۴۲ به اندازه قابل ملاحظه ای لحن بحثهای مربوط به بحران خاورمیانه در هاوانا را تعیین خواهد کرد.

اگر نتیجه نسبت به اعراب نامساعد باشد آنها ممکن است تمایل به محکوم کردن بی قید و شرط این موافقتنامه صلح را داشته باشند و سازمان آزادیبخش فلسطین احتمالاً از کنفرانس سران نهضت غیرمتعهدها تقاضا خواهد کرد، که خواستار اجلاسیه ویژه سازمان ملل متحد درباره فلسطین شود. (خیلی محرمانه).

آسیای جنوب شرقی کشمکش بین کامبوج و ویتنام علاوه بر اینکه دو کشور عضو نهضت غیرمتعهدها را در بر می گیرد، به نحو اجتناب ناپذیری رقابت چین و شوروی را وارد نهضت غیرمتعهدها می کند و اصول عدم تعهد بار دیگر در معرض تهدید قرار می گیرد. بسیاری از کشورهای غیرمتعهد هجوم ویتنام به کامبوج جهت برقراری یک دولت طرفدار ویتنام در کامبوج را به عنوان کوششی از سوی شوروی تلقی می کنند که از طریق یک کشور دیگر می خواهد نفوذ خود را در این منطقه اعمال کند. به طور کلی تر آنها این گونه اقدامات را نقض کننده اصول عدم مداخله و احترام به مرزهای بین المللی که اصول

مورد احترام کشورهای عضو نهضت غیرمتعهدها می باشند، تلقی می کنند. (طبقه بندی نشده).

چین و اتحاد شوروی سعی داشتند حمایت کشورهای دوست خود در نهضت غیرمتعهدها را به نفع پل پت و هنگ سامرین جلب کنند. هرچند بیشتر اعضای نهضت غیرمتعهدها ترجیح می دهند از چنین مجادلاتی برکنار باشند، ولی سنگاپور ممکن است بکوشد درباره این مسئله بحثی در کنفرانس سران به راه بیاندازد. سنگاپور در اجتماع دفتر هماهنگی در کلمبو (شاید) اجازه نیافت نظر خود را درباره اینکه راه حل مسئله کامبوج باید عبارت از خروج کامل ویتنام و به دنبال آن انتخابات آزاد و بدون نظارت باشد، اعلام به دارد. کشورهای عضو اتحادیه آسیای جنوب شرقی مانند سنگاپور از اقدامات ویتنام در کامبوج ناراضی هستند و هرچند در اجتماع کلمبو مستقیما علیه ویتنام اقدام نکردند، ولی گزارشهایی که اخیرا تهیه شده حاکی از آن است که آنها مایلند این مسئله را در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا مستقیما مورد بررسی قرار دهند. بحثهای مربوط به اوضاع آسیای جنوب شرقی به احتمال در این کنفرانس بسیار پرجوش و خروش خواهد بود، ولی اعضای نهضت غیرمتعهدها ممکن است مسئله اعتبار نماینده کامبوج را در کنفرانس هاوانا برای سومین بار بدین ترتیب حل کنند که یا «فرمول ماپوتو» را به کار بندند که به موجب آن به نماینده جناح پل پت اجازه داده می شود در کنفرانس شرکت کند، بدون آنکه حق اظهارنظر

۱- قطعنامه ۲۴۲ که در سال ۱۹۶۷ به دنبال جنگ خاورمیانه در شورای امنیت به تصویب رسید حق اسرائیل رابرای موجودیت به رسمیت می شناسد. اصلاحیه پیشنهادی این است که حق فلسطینیها برای تعیین سرنوشت خود به رسمیت شناخته شود. (طبقه بندی نشده).

داشته باشد، یا اینکه تا روشن شدن اوضاع در کامبوج هیچ کدام از دولتهای کامبوج حق شرکت در کنفرانس سران غیرمتعهدها را نداشته باشد. (طبقه بندی نشده).

حل و فصل اختلافات منطقه ای سازش درباره مسئله نمایندگی کامبوج مسئله اساسی را که نتایج تفرقه انگیز بحثهای دوجانبه در وحدت غیرمتعهدها است، تحت الشعاع قرار نخواهد داد. بنابراین سری لانکا پیشنهاد کرده است که در نهضت غیرمتعهدها یک کمیسیون حل اختلافات مرزی تشکیل شود و یوگسلاوی اندیشه ایجاد یک دستگاه در داخل نهضت غیرمتعهدها برای میانجیگری در اختلافات کشورهای عضو را احیا کرده است. گمان نمی رود که هیچ کدام از این دو پیشنهاد در کنفرانس هاوانا اکثریت لازم را به دست آورد. زیرا اعضای نهضت غیرمتعهدها نمی خواهند شاهد تشکیل نهادی باشند که به موجب آن اجازه داده شود کشورهای غیرمنطقه ای اجازه داشته باشند در اختلافات منطقه ای داوری کنند. (طبقه بندی نشده).

سایر مسائل منطقه ای در کنفرانس سران نهضت غیرمتعهدها درباره مسائل سیاسی دیگر که مورد علاقه ایالات متحده است، موضع سختی گرفته خواهد شد. این مسائل همه ماهیت ضداستعماری دارند و عبارتند از پورتوریکو، کانال پاناما، پایگاههای نظامی خارجی (به ویژه دیه گو گارسیا، پورتوریکو و گوانتانامو) و محاصره اقتصادی کوبا از سوی ایالات متحده. هرچند نهضت کشورهای غیرمتعهد درباره این مسائل موضوع ضداستعماری خواهند داشت ولی این مسائل فقط مورد علاقه چند عضو این نهضت به ویژه کوبا می باشند. (طبقه بندی نشده).

مسائل اقتصادی

کشورهای روبه رشد در حال حاضر از نتایج پنجمین سازمان ملل متحد درباره بازرگانی و عمران ناراضی بوده، بر سر مسئله انرژی دچار تفرقه شده و درباره مشی آینده مذاکرات اقتصادی کشورهای رو

به رشد دچار سردرگمی شده اند. بنابراین چند کشور عضو نهضت غیرمتعهدها امیدوارند که کنفرانس سران این نهضت مسائل اقتصادی را در کانون توجه خود قرار دهد، تا تقاضای کشورهای کم رشد مجددا شناخته شود و همبستگی کشورهای کم رشد درباره مسائل اقتصادی مجددا برقرار گردد، و اولویت نهضت غیرمتعهدها بر گروه ۷۷ به عنوان سخنگوی برجسته کشورهای رو به رشد درباره مسائل اقتصادی بار دیگر مسجل شود (طبقه بندی نشده).

در اعلامیه ای که از طرف کوبا درباره پایان کنفرانس سران تهیه شده، کوششهایی برای پاسخگویی به این نگرانیها به عمل آمده و تقاضای شدیدتری برای کمک اقتصادی به کشورهای کم رشد و انگشت گذاری بر اقتصادهای بازار کشورهای رشد یافته (یعنی غربی) به عنوان علت العلل مشکلات اقتصادی کشورهای کم رشد به عمل آمده است. به این ترتیب کشورهای بلوک شوروی و همچنین کشورهای صادرکننده نفت از داشتن مسؤلیت در شوراهای اقتصادی کشورهای کم رشد معاف شده اند. (خیلی محرمانه).

اعضای نهضت غیرمتعهدها به علت سرخوردگیشان از پنجمین کنفرانس ملل متحد برای بازرگانی و عمران، متمایل شده اند تا از یک اعلامیه ای با جمله بندیهای شدیداللحن اقتصادی جانبداری کنند، ولی لحن پر سر و صدای ضدغربی پیش نویس تهیه شده به وسیله کوبا، برای بسیاری از آنها زننده است.

بنابراین ما انتظار داریم که بخش اقتصادی این اعلامیه مجددا بازنویسی شود و کوبا راضی شود تا لحن ملایمتری در آن پیش گرفته شود. (خیلی محرمانه).

هر چند در متن تهیه شده از سوی کوبا تضاد منافع بر سر انرژی باعث جدایی بین کشورهای کم رشد واردکننده و صادرکننده انرژی شده است، سایر اعضای نهضت غیرمتعهدها می کوشند این مسئله را مستقیما مورد بررسی قرار دهند. الجزایر که تا اندازه ای تحت فشار واردکنندگان نفت قرار گرفته است در اجتماع کلمبو دور جدیدی از مذاکرات را مشابه کنفرانس پاریس درباره همکاری اقتصادی بین المللی است، پیشنهاد کرد که در این کنفرانس مسئله انرژی در چهارچوب وسیعتری از سایر مذاکرات اقتصادی مورد بحث قرار گیرد. معذالک تریبون تبلیغاتی که از سوی الجزایر پیشنهاد شده است، برخلاف کنفرانس پاریس درباره همکاری اقتصادی بین المللی جزئی از نظام سازمان ملل متحد خواهد بود و همه کشورهای عضو این سازمان برای عضویت در آن آزاد خواهند بود (خیلی محرمانه).

پیشنهاد الجزایر احتمالاً از سوی یک گروه مشورتی کارشناسان از حدود دوازده کشور غیرمتعهد در یک اجتماع قبل از کنفرانس سران در روزهای ۲۲ و ۲۳ اوت در گویانا مورد بحث قرار خواهد گرفت. کارشناسان همچنین پیشنهادهای مختلفی را برای وارد کردن اوپک به اجرای روندهایی برای بهبود موازنه پرداختهای کشورهای کم رشد واردکننده نفت درنظر خواهند گرفت (طبقه بندی نشده).

هر پیشنهادی که در اجتماع کارشناسان در گویانا مورد توافق قرار گیرد، رسما به کنفرانس سران کشورها غیرمتعهد ارائه خواهد شد. اگر کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد این پیشنهاد را تصویب کند آنگاه این پیشنهادها به گروه ۷۷ احاله خواهد شد تا بعد از تصویب به شکل قطعنامه ای به مجمع عمومی ملل متحد تسلیم شود. در این موقع شایسته توجه است که پیش نویس کوبا، نهضت کشورهای غیرمتعهد را به عنوان تریبون تبلیغاتی مرکزی برای تهیه و تصویب تصمیمات سیاسی کشورهای روبه رشد «و گروه ۷۷

به عنوان» یک ابزار پر ارزش جهت هماهنگی و اجرای چنین تصمیمات سیاسی «توصیف کرده است.

(طبقه بندی نشده).

نتیجه گیریها

نتیجه کنفرانس سران در هاوانا باید جهت حرکت نهضت کشورهای غیرمتعهد در دوره سه ساله ریاست کوبا روشن سازد. کوبا به روشنی میل دارد، از ابتدا کنفرانس سران نهضت کشورهای غیرمتعهد را به فعالیت بیشتر در امور بین المللی و یکسان شدن و طرفداری آشکار و مکرر از سیاست شوروی رهبری کند. ولی پاسخ اولیه کشورهای عضو نهضت غیرمتعهدها به متن اعلامیه ای که از طرف کوبا تهیه و توزیع شده است، نشان می دهد که کنفرانس هاوانا در بهترین صورت آن می تواند تنها پیشرفتهای محدودی در جهت این هدفها داشته باشد. (طبقه بندی نشده).

هر چند موضوع کوبا به عنوان رئیس نهضت کشورهای غیرمتعهد این کشور را در یک موقعیت ممتازی برای پیشبرد هدفهای خویش در این نهضت قرار می دهد، ولی این امتیاز به اندازه ای نیست تا کشور بر فشار ناشی از موضع عدم تعهد بیشتر کشورهای عضو و اختلافات آنها بر سر مسائل ویژه غلبه کند. علاوه بر این هدفهای ضد و نقیض خود کوبا برای پیشبرد منافع شوروی در نهضت کشورهای غیرمتعهد، در عین بهره برداری از این نهضت به عنوان یک تریبون تبلیغاتی جهت تعقیب هدفهای خود یک

فشار اضافی است. (طبقه بندی نشده).

موضع ضد استعماری نهضت کشورهای غیرمتعهد بدین معناست که بسیاری از اعلامیه های آن به طور اجتناب ناپذیری یک لحن ضد غربی دارد. ولی تعداد بسیار کمی از کشورهای عضو این نهضت حاضرند اجازه دهند که نهضت به صورت یک تریبون تبلیغاتی منحصرا ضد غربی یا حتی ضد آمریکایی درآید. و همچنین نمی خواهند این نهضت به یک سازمان طرفدار شوروی تبدیل گردد. (طبقه بندی نشده).

عدم تعهد در امور جهانی که از سوی اکثریت نهضت کشورهای غیرمتعهد پیش گرفته شده است دارای یک بعد منفی و همچنین یک بعد مثبت است. نهضت کشورهای غیرمتعهد به جای کوشش به میانجیگری در اختلافهایی که ابرقدرتها در آن درگیرند، مثل اختلافهای بین ویتنام و کامبوج می کوشد تا از هرگونه درگیری در این اختلافات اجتناب کند. این تمایل، نهضت کشورهای غیرمتعهد را برای اینکه یک نیروی مهمی در امور سیاسی و نظامی بین المللی بشود حتی تحت رهبری فعالانه ای مانند کوبا دشوار می سازد. (طبقه بندی نشده).

توانایی نهضت کشورهای غیرمتعهد به اقدام در صحنه جهانی در نتیجه تنوع وسیع منافع اعضای آن کاهش می یابد. با آگاهی از تضاد منافع خود اعضای نهضت کشورهای غیرمتعهد به طور مداوم در مقابل ایجاد هرگونه نهاد نیرومندی که ممکن است به نهضت امکان دهد تا مافوق این اختلافات قرار گیرد، مقاومت می کنند. بنابراین حالا هم نهضت کشورهای غیرمتعهد مانند گذشته نخواهد توانست در قبال تضادهای سیاسی منطقه ای مربوط به اعضا موضعی خاص اتخاذ نماید. همچنین کمتر احتمال می رود که این نهضت بتواند اولویت خود را بر گروه ۷۷ به عنوان سخنگوی منافع کشورهای کم رشد کشورهای غیرمتعهد همچنین کمتر احتمال می رود که این نهضت بتواند اولویت خود را بر گروه ۷۷ به عنوان سخنگوی منافع کشورهای کم رشد در مذاکرات چند جانبه دوباره به دست آورد. (طبقه بندی نشده).

کوبا به عنوان رئیس این نهضت احتمالاً خواهد توانست فشار خود را بر ایالات متحده درباره سه مسئله اساسی که قبلاً در نهضت کشورهای غیرمتعهد به پیش برده است و کشورهای دیگر عضو درباره آن نظر شدیدی ندارند، بیفزاید. این سه مسئله عبارتند از پایان دادن به محاصره اقتصادی؛ بازپس گرفتن پایگاه دریایی گوانتانامو؛ و استقلال پورتوریکو. کوبا همچنین از نهضت کشورهای غیرمتعهد برای افزایش نقش خود (به طور کلی) در سازمانهای بین المللی از جمله کوشش در به دست آوردن یک کرسی در شورای امنیت سازمان ملل متحد و همچنین مبارزه تبلیغاتی برای اینکه میزبان اجتماع آینده کنفرانس ملل متحد برای بازرگانی و عمران در سال ۱۹۸۲ یا ۱۹۸۳ بشود، افزایش خواهد داد. ولی کوبا شاید نتواند نهضت کشورهای غیرمتعهد را به نحو محسوسی بیشتر در جهت یک موضع ضد آمریکایی و طرفدار شوروی رهبری کند. هرگونه کوششی در این زمینه خطر شکاف در نهضت را به دنبال خواهد داشت و کوبا بیشتر میل دارد، نهضت کشورهای غیرمتعهد را رهبری کند، تا اینکه این نهضت منعکس کننده تمایلات ایدئولوژیک کوبا باشد. (خیلی محرمانه).

کوبا و کنفرانس سران کشورهای نهضت غیرمتعهد

زمینه

کمتر مسائلی توجه فیدل کاسترو را به اندازه نقش کوبا در میان کشورهای کم رشد جهان تا این اندازه

به خود معطوف داشته است. از همان سالهای اولیه ۱۹۵۹ یعنی زمانی که کوبا سعی داشت برای اجتناب از سلطه هر کدام از دو ابرقدرت جلب حمایت نماید. کاسترو علاقه شدیدی به متحد کردن کشورهای «ندار» داشت تا این کشورها بتوانند با تقاضاهای خود کشورهای «دارا» را تحت فشار قرار دهند. کوبا با جهشی از فرصت استفاده کرد و از اعضای مؤسس نهضت کشورهای غیرمتعهد گردید. ولی کاسترو شخصا تصمیم نداشت که کوبا نقش بزرگی در نهضت غیرمتعهدها داشته باشد، تا اینکه در سال ۱۹۷۳ در آخرین لحظات تصمیم گرفت در رأس هیئت نمایندگی کوبا در کنفرانس کشورهای غیرمتعهد در الجزیره شرکت کند. تصمیم او برای توسعه فعالیتهای کوبا در جهان سوم در آن دوران به خصوص تا اندازه ای ناشی از این تمایل فیدل کاسترو بود که می خواست اختیارات خود را در سر و کار داشتن با شورویها که در سال قبل به نحو قابل ملاحظه ای در امور داخلی کوبا نفوذ کرده بودند، افزایش دهد. (طبقه بندی نشده).

در الجزیره کاسترو در پی آن بود که بر تردیدهای شوروی درباره وظیفه جدید کوبا با تمجید علنی فراوان از اتحاد جماهیر شوروی و عنوان کردن اتحاد طبیعی بین کوبا و دیگر کشورهای کمونیستی با دیگر کشورهای جهان سوم، غلبه کند. معذالک ابراز احساسات و گرمگیری کاسترو چنان بیش از حد بود که قذافی رهبر لیبی در جریان نطق او از سالن خارج شد و پرنس سیها نوک از کامبوج نطق وی را در وسط جمله قطع کرد. بر اثر قطع شدن موقتی برق نطق کاسترو نیز ناتمام ماند و سالن کنفرانس تاریک شد و در همین اوضاع و احوال اشخاصی که با خونسردی با اوضاع مقابله می کردند توانستند، نظم را برقرار کنند، ولی کاسترو ناگزیر شد بقیه اقامت خود را در الجزیره به ترمیم موقعیت خویش بپردازد و برای اینکه هیئتهای نمایندگی کشورهای عرب را آرامتر کند روابط خود را با اسرائیل چنان ناگهانی قطع کرد که وزارت امور خارجه کوبا از این تصمیم تنها پس از اینکه سفیر اسرائیل در هاوانا این مطلب را به آنها اطلاع داد، در جریان ماجرا قرار گرفت. این امر به اضافه کوششهای هواری بومدین رئیس جمهوری الجزایر

برای ترمیم اهانتهای وارده به اشخاص، به زحمت توانست از پایان فلاکت بار عملکرد کاسترو جلوگیری کند (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

کاسترو با استفاده از تجربه ای که در الجزیره به دست آورد و در حالی که نگران بود از اینکه حضور او ممکن است باعث ابراز انتقاداتی درباره نقش جدید نظامی کوبا در آفریقا شود، در سال ۱۹۷۶ تصمیم گرفت در پنجمین کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در کلمبو شرکت نکند. در عوض کارلوس رافائیل رودریگز کارشناس عالیرتبه امور خارجی در رأس نمایندگی هیئت کوبا قرار گرفت و توانست از هرگونه محکوم کردن رسمی میلیتاریسم کوبا جلوگیری کند و موفق شد هاوانا را به عنوان محل تشکیل ششمین کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد مورد تصویب قرار دهد. (طبقه بندی نشده).

تدارکات کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد

کاسترو برای موفقیت ششمین کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد چنان اولویتی قائل شده بود که مقامات رسمی کوبا برای تدارک آن دست به افراط کاری زده بودند. هزینه ساختمان یک کاخ کنگره به طور ویژه برای این کنفرانس ۲۳ میلیون پزوس (پول کوبا م) تمام شد و این مبلغ چنان زیاد بود که غرولند مردم در کوبا درباره افراط کاری با توجه به وضع دشوار داخلی بالا گرفت. به دنبال آن در سال ۱۹۷۸ سیلی از فرستادگان کوبا از کارمندان وزارت امور خارجه گرفته تا سفیران و بعدا وزیر و سرانجام نائب

رئیس جمهور عملاً به تمام کشورهای غیرمتعهد فرستاده شدند، تا از نظر کشورها با اطلاع شده و سیاستها و اقدامات آنها را با کوبا توضیح دهند و دعوتنامه های رسمی و اسناد پیش نویس شده تسلیم کنند و خطوط ارتباطات راحتی با کشورهایی که انتظار می رفت نسبت به موضع کوبا روش خصمانه داشته باشند، بازنگهدارند (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

سیل اطلاعات سرازیر شده به سوی هاوانا آنقدر عظیم بوده که رهبری کوبا درباره همه مسائلی که می تواند در ماه سپتامبر مشکلاتی به وجود آورد و نیز درباره مواضع اولویتهای هیئتهای نمایندگی درباره همه مسائل در دقیقی کسب کرده است. عده ای از حکومتها متحمل زحمت شده و نگرانی خود را درباره مقاصد کوبا و به ویژه آمادگی کوبا برای خدمت به عنوان یک عامل نفوذ شوروی در نهضت کشورهای غیرمتعهد برای مقامات کوبا توضیح دادند. بسیاری از آنها به وضوح نگرانی خود را از اینکه رهبری نهضت غیرمتعهدها از طرف کوبا ممکن است، اثر تفرقه اندازی در این نهضت داشته باشد، به طور علنی ابراز داشتند. شاید در تاریخ هیجده ساله موجودیت این نهضت هیچ کدام از کشورهای میزبان کنفرانس ریاست کشورهای غیرمتعهد تا این اندازه با اضطراب و شک و تردید از سوی این همه کشور مواجه نبوده و این پیام به گوش دستگاه رهبری کوبا رسیده است. اگر کاسترو مانند ماجرای سال ۱۹۷۳ مرتکب خطاهای دیپلماتیک شود نمی تواند مدعی آن باشد که اطلاعات کافی نداشته است و از سوی دیگر اگر کاسترو بر روی خط مشی خاصی در جهت مخالف احساسات حاکم اعمال فشار کند، باید تصور کرد که او بر اساس یک خطر حساب شده اقدامی کند و اقدام او بر اثر بی اطلاعی نیست (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

موضع کوبا

کاسترو می داند که مبارزه جویی اعراب رادیکال در قبال تداوم عضویت مداوم مصر یک خطر شدید

احتمالی برای کوبا به شمار می رود. کاسترو می داند که اکثریت کشورهای غیرمتعهد با اخراج مصر از این نهضت مخالفت خواهند کرد، ولی او از ماهها قبل متعهد شد که از رادیکالها پشتیبانی کند زیرا کوبا به پشتیبانی مالی دوجانبه آنها (که در دو سال گذشته به نحو حادی بالا رفته است) نیاز دارد. او بدون شک انتظار دارد که تا زمانی که کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد افتتاح می شود شواهدی به اندازه کافی جمع خواهد کرد تا درباره بیهوده بودن فشار برای دادن رأی علیه مصر آنها را متقاعد سازد و به جای آن درباره محکوم کردن مصر و اسرائیل و پیمانهای کمپ دیوید آنها را متقاعد سازد. اگر کشورهای عربی با او کنار بیایند او مناسبات دوجانبه خود را با آنها حفظ خواهد کرد و از درگیر شدن در مسئله ای که چندان نفعی برای کوبا ندارد، اجتناب خواهد کرد. او همچنین از لحاظ اقدام بر اساس مسئولیت برای ایجاد سازش هنگام مواجهه با یک مسئله خطرناک و تفرقه انداز کسب حیثیت و اعتبار خواهد کرد. معذالک اگر کشورهای رادیکال عرب درباره اخراج مصر پافشاری کنند، کوبا خود را در یک وضع ناهنجاری که وحدت کشورهای غیرمتعهد را به مخاطره می اندازد خواهد یافت و اگر کوبا ناگزیر شود یکی از دو راه انتخاب کند، کاسترو احتمالاً به پشتیبانی از رادیکالها در مقابل اکثریت تصمیم خواهد گرفت (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

کاسترو احتمالاً همچنین انتظار دارد درباره مسئله نمایندگی کامبوج از طریق یک نوع مانور مربوط به

روندها زرنگی به خرج دهد. در صورتی که نتواند تصمیم قطعی به نفع رژیم کامبوج پشتیبانی شده از سوی ویتنام به دست آورد، انتظار خواهد داشت که نتیجتا حوادث خارجی مسئله را از وضع حاد خود خارج سازند. او از رژیم کامبوج که توسط ویتنام تحمیل شده است شدیدا پشتیبانی می کند و از قرار معلوم یقین دارد که زمانه، اعتبار ادعای گروه پل پت را نسبت به مشروعیت خود کاهش خواهد داد. به همین ترتیب کاسترو احتمالاً درباره صحرای باختری با احتیاط بسیار رفتار خواهد کرد، تا مبادا الجزایر و سایر کشورهای رادیکال عرب را از خود بیگانه کند و یا اینکه برعکس به پیوندهای آسیب دیده خود با مراکش و به طور غیرمستقیم پیوندهای مراکش را با مسکو از طریق انتخاب جانبداری از جبهه پولیساریو یا خلاف آن زیان برساند. اعتقادات انقلابی او وی را وادار خواهد کرد که اگر ناگزیر به انتخاب شد از جبهه پولیساریو پشتیبانی کند، ولی او احتمالاً برای جلوگیری از اینکه مسئله به این مرحله برسد به طرق دیپلماتیک متوسل خواهد شد (طبقه بندی نشده).

کاسترو به احتمال قوی شوروی را دارای ماهیت خیراندیشانه توصیف خواهد کرد و مدعی خواهد شد که اتحاد جماهیر شوروی سنگر اصلی جهان در مقابل امپریالیسم» است، ولی برخلاف سال ۱۹۷۳ او در راه قبولاندن این خط مشی در برابر اکثریت سران کشورهای غیرمتعهد مبارزه نخواهد کرد. در عین حال این بدان معنا نیست که هاوانا مفهوم «اتحاد طبیعی» را رها کرده است، بلکه تنها این معنا را دارد که ترتیب اولویت آن را مشخص کرده است. اولویت اول این است که اعتماد اکثریت کشورهای عضو غیرمتعهدها را به دست آورد. کاسترو به اندازه کافی پس از کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد فرصت خواهد داشت، تا در راه جلب پشتیبانی از نقطه نظرهای خود از سوی این کشورها تلاش کند. (طبقه بندی نشده).

حفظ نفوذ کوبا

رژیم کاسترو به کمکهای غیرنظامی که به بیش از بیست کشور جهان سوم می دهد افتخار می کند، ولی

دلیل و منطق این برنامه های کمکی بیشتر مبتنی بر جنبه های عملی است تا غرور ملی یا عوامل اخلاقی.

کوباییها هیئتهای کمک رسانی خود را در بسیاری از موارد برای محبوب القلوب کردن خود نزد کشورهای دوست و توسعه نفوذ کوبا در کشورهای دریافت کننده کمک به کار می برند. رژیم کاسترو با اعزام هزاران کوبایی به کشورهای دیگر در پاسخ به تقاضای آنها برای کمک همچنین انتظار دارد ذخیره بزرگی از دیون سیاسی فراهم کند و این امر در مشورتهایی که در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد صورت می گیرد می تواند سودمند واقع شود (طبقه بندی نشده).

نشانه هایی در دست است که هاوانا در واقع قصد دارد مدیون بودن کشورهای دریافت کننده کمک را یادآوری کند. از آغاز سال جاری گروههایی از فیلمبرداران وابسته به کمیسیونی که برنامه های کمکهای خارجی کوبا را اداره می کند به کشورهای متعددی سفر کرده و از تلاشهای تیمهای پزشکی و گروههای ساختمانی و مشاوران کشاورزی و ماهیگیری و آموزگاران و سایر کارشناسان غیرنظامی کوبایی

فیلمبرداری می کنند. اگر این فیلمها برای تبلیغات عمومی بود به احتمال بسیار قوی از سوی گروههایی از سایر نهادهای حکومتی تهیه می شد. مقالات متعددی در تمجید از کوششهای همکاریهای بین المللی کوبا در نشریات کوبا درج شده و طی آن اعتقاد کوبا را درباره اینکه جنبه بشر دوستانه کار حدود یازده هزار شهروند کوبایی که در کشورهای بیگانه خدمت می کنند می تواند به نحو مؤثری برای خنثی کردن اثرات

منفی ۳۵ هزار نظامی کوبایی یا بیشتر که در کشورهای بیگانه مستقر هستند، به کار رود. علاوه بر این یک نشریه ماهانه جهان سوم که به سه زبان در شهر مکزیکو پایتخت مکزیک از سوی یک سازمان وابسته به جبهه کوبا منتشر می شود، تقریبا نیمی از شماره ماه مارس خود را به یک سلسله از مقالات بسیار مساعد درباره برنامه های کمکی کوبا و شهروندان این کشور در آفریقا و خاورمیانه اختصاص داده است (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

نشانه ها همچنین دلالت بر آن دارد که کاسترو توجه مخصوصی نسبت به این مطلب دارد که رسانه های گروهی جریان کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد را بیش از هر کنفرانس مشابه قبلی بپوشانند. کارمندان ارتباطی کوبا برای ترتیب دادن این پوشش رسانه های گروهی به کشورهای خارج فرستاده شده اند و تأسیسات جدیدی در داخل برای تضمین مخابرات رادیویی، تلویزیونی، تلفنی و مطبوعاتی ساخته می شود. کاسترو بدون شک آگاه است که با استفاده از تأسیسات ارتباطاتی درست، کنفرانس سران را از وسیعترین تعداد مخاطبان برخوردار خواهد کرد و بدین ترتیب مهمترین فرصتهای او برای پیشبرد هدفهای سیاست خارجی کوبا فراهم خواهد شد. کاسترو خواهد کوشید نطقهای خود را در ساعات بامدادی ایراد کند تا بدین ترتیب در کشورهای اروپایی و آفریقایی و خاورمیانه جریان ساعتهای استماع در بعد از ظهرها و شب هنگام به طور زنده پخش شود. کاسترو که می کوشد توجه تعداد وسیعی از مخاطبان را در جهان به سوی نطقهای خود جلب کند، در نطقهای خود از موضعگیری به نفع یا علیه مسائل حساس مربوط به کشورهای غیرمتعهد خودداری خواهد کرد. و بیشتر بر روی مسائل «بی خطر» از قبیل محکوم کردن اسرائیل و آفریقای جنوبی و ایالات متحده تکیه خواهد کرد، با این اعتقاد که گرایش ضداستعماری، بیشتر مخاطبان او را نسبت به استدلالهای او علیه «محاصره» اقتصادی آمریکا و پایگاه دریایی گوانتانامو و وضع کنونی پورتوریکو متمایل خواهد کرد (سری غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

تأیید مقاصد کوبا برای اینکه راه خطا در پیش نگیرد و در کنفرانس سران از خطر قطبی شدن نهضت اجتناب کند، احتمالاً ابتدا در مذاکرات قبل از کنفرانس سران درباره پیش نویس، متن اعلامیه آشکار خواهد شد. هاوانا اخیرا یک پیش نویس بسیار شدیداللحن را بین نمایندگان توزیع کرد و اعلام کرد که قطعا این پیش نویس در معرض تجدیدنظر قرار خواهد گرفت. کوبا با مذاکره درباره لحن ملایمتر نسبت به مسائل حساس و امیدوار است که از خود چهره ای منطقی و مسؤلانه تر ایجاد کند و منتقدان را خلع سلاح نماید. کاسترو آنگاه می تواند درباره لحن شدیدتری نسبت به مسائلی که کمتر حساس هستند از قبیل امپریالیسم و استعمار و ایالات متحده پافشاری کند. آنگاه کوبا بیانیه ای در دست خواهد داشت که به نحو آشکارا از پشتیبانی قسمت اعظم جمعیت جهان برخوردار است و توانست این بیانیه را در سایر تریبونهای تبلیغاتی بین المللی برای کاستن نفوذ ایالات متحده به کار برد. (طبقه بندی نشده).

پس از کنفرانس هاوانا

فیدل کاسترو بر این عقیده نیست که کنفرانس موفقت آمیز سران کشورهای غیرمتعهد به خودی خود یک هدف است، در عوض او معتقد است که این کنفرانس در درجه اول وسیله ای برای اعمال نفوذ و ایجاد وزنه علیه ایالات متحده برای حل بعضی از مسائل اساسی است، که برای کوبا در درجه اول اهمیت قرار گرفته است. او شاهد آن بوده است که ایالات متحده با کشور پرو درباره داراییهای ملی شده مذاکره نموده

و با پاناما نیز برای بازگشت دادن کانال پاناما به کنترل حکومت پاناما مذاکره کرده است. این واقعیات کاسترو را بر آن داشته است که معتقد باشد که واشنگتن اگر در معرض فشار افکار عمومی جهان قرار بگیرد، ترجیح خواهد داد به جای نشان دادن عکس العمل نظامی وارد مذاکره شود. کاسترو با خوشبینی معتقد است که اگر این گرایش ایالات متحده به نحو شایسته ای بهره برداری کند به موقع سود شاهد خاتمه یافتن «محاصره اقتصادی و بازپس گرفتن پایگاه دریایی گوانتانامو به وسیله کوبا خواهد بود. کاسترو ممکن است حتی معتقد باشد که می تواند زمینه استقلال پورتوریکو را فراهم آورد، و این عمل سرمایه گذاری منابع ناچیز کوبا در سازمانهایی نظیر نهضت کشورهای غیرمتعهد و سازمان ملل متحد توجیه می کند. بنابراین یک نهضت نیرومند و متحد کشورهای غیرمتعهد به نفع کاستروست و او از اقداماتی که منجر به قطبی شدن نهضت کشورهای غیرمتعهد بشود، پرهیز خواهد کرد. معذالک او کنترل کامل حوادث را در دست نخواهد داشت و اگر بعضی از هیئتهای نمایندگی با نفوذ درباره مواضع افراطی موضع آشتی ناپذیر اتخاذ کنند، او ممکن است علیرغم بهترین کوششهای خود در پرهیز از برخورد،وحدت این نهضت را در خطر ببیند.

از سوی دیگر اگر کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد با موفقیت انجام یابد، اعتقاد او درباره اینکه در صحنه بین المللی باید سرمایه گذاری بیشتری کرد تقویت خواهد شد و این امر بیش از مسائل داخلی قسمت اعظم توجه او را به خود معطوف خواهد کرد (طبقه بندی نشده).

ضمیمه ب

یوگسلاوی و کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد

اعتماد و نگرانی

بلگراد اعتماد دارد که در اجلاس غیرمتعهدها در هاوانا می تواند تلاش کوبا را در نزدیک ساختن

نهضت غیرمتعهد ها به شوروی، با موفقیت خنثی سازد، معذالک در دراز مدت، یوگسلاوی چندان دلگرم نیست که نهضت کشورهای غیرمتعهد تحت رهبری تشریفاتی کوبا تا سال ۱۹۸۲ بتواند به عنوان یک نیروی مستقل و غیر بلوکه باقی بماند. تیتو رئیس جمهوری یوگسلاوی که تنها بنیان گذار بازمانده نهضت کشورهای غیرمتعهد است، به کرات چه علنا و چه به طور خصوصی علیه کوششهایی که برای دستکاری در این نهضت و ایجاد تفرقه در آن می شود هشدار داده است. (سری).

یوگسلاوها در تدارک اجتماع سران کشورهای غیرمتعهد در هاوانا در ۱۸ ماه اخیر درباره مخاطرات کوششهای الهام شده از جانب شوروی برای کشاندن اعضای رادیکالتر این نهضت به همکاری نزدیکتر و سوق دادن نهضت به سوی یکسان شدن هدفها با سیاستهای مسکو آگاهتر شده اند. علاوه بر این فعالیتهای کوبا در آفریقا و هجوم ویتنام به کامبوج با پشتیبانی شوروی خشم یوگسلاوی را درباره مقاصد اتحاد جماهیر شوروی نسبت به جهان سوم افزایش داده است (سری).

بلگراد ضمن نگاه به سوی کنفرانس سران و مهمتر از آن به سوی دوران بعد از آنکه کاسترو رئیس جمهور کوبا ریاست نهضت کشورهای غیرمتعهد را به عهده بگیرد، از این نگران است که تمایل نسبت به شوروی در این نهضت ممکن است قویتر شود و باعث ایجاد شکاف در این نهضت گردیده. یوگسلاوی را از قسمت اعظم کشورهای غیرمتعهد دورتر کند. بلگراد به طور اخص از این نگران است که کاسترو به عنوان

سخنگوی این نهضت ممکن است، سیاستهایی را به نام نهضت کشورهای غیرمتعهد اتخاذ کند و باعث کاهش استقلال این نهضت شده و با سیاست خارجی یوگسلاوی تضاد مستقیم داشته باشد، مگر اینکه در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد اقدامات کاسترو مهار شود. (سری).

بلگراد همچنین وحدت متزلزل نهضت کشورهای غیرمتعهد را در نتیجه کشمکشهای منطقه ای در معرض خطر تلقی می کند. مثلاً کوششهای کشورهای عربی رادیکالتر برای اخراج مصر به دنبال امضای پیمان صلح با اسرائیل لااقل به عنوان یک نیروی تفرقه انداز در کنفرانس سران به شمار خواهد آمد. فقدان هرگونه مسئله منحصر به فرد و مشخص بین المللی که کنفرانس سران توجه خود را به آن معطوف دارد، به ایجاد تفرقه در میان نهضت در جهت خط مشی های منطقه ای کمک خواهد کرد. (سری).

ارتباط شوروی

نقش یوگسلاوی در نهضت کشورهای غیرمتعهد همواره یک عامل ناراحت کننده در مناسبات بین یوگسلاوی و شوروی بوده است. سیاست غیرمتعهد یوگسلاوی بلگراد را قادر ساخت که از انزوای دیپلماتیک واقعی در اوائل سالهای ۱۹۵۰ به دنبال قطع روابط بین تیتو و استالین خارج شود. از آن زمان به بعد اعتبار و حیثیت تیتو به عنوان یک رهبر مهم نهضت کشورهای غیرمتعهد همواره رو به رشد بوده است. و نفوذ بین المللی یوگسلاوی نیز افزایش یافته است. استوارنامه های یوگسلاوی در نهضت کشورهای غیرمتعهد یک عامل مهم خنثی کننده کوششهای شوروی برای تحت فشار قرار دادن این کشور به بازگشت به مدار شوروی به حساب آمده است. (سری).

شورویها نیک آگاهند که یوگسلاوی به عنوان یک کشور متوسط که با موفقیت در مقابل یک ابرقدرت قد علم کرده است، برای کشورهای رو به رشد جذابیت ویژه ای دارد. علاوه بر این شورویها قبول دارند که سوسیالیزم از نوع یوگسلاوی مفهوم مردمی تری در بیشتر کشورهای جهان سوم نسبت به مدل سوسیالیزم

شوروی دارد. بنابراین جای شگفتی نیست، اگر کرملین فعالیتهای یوگسلاوی را در نهضت کشورهای غیرمتعهد به عنوان عامل بازدارنده نفوذ شوروی در جهان سوم تلقی کند. (سری).

تاکتیک و استراتژی

در حالی که رهبری یوگسلاوی به یک دوران انتقالی نزدیک می شود، یوگسلاوی ادامه نهضت حقیقتا مستقل کشورهای غیرمتعهد را برای منافع و هدفهای خویش و آن را برای بقای یوگسلاوی به عنوان یک کشور مستقل فوق العاده حساس، حیاتی تلقی می کند. تیتو مبارزه برای حفظ اصول اساسی و نقش عدم تعهد را رهبری کرده است. گزارشهایی وجود دارد که تیتو قصد دارد چند روز قبل از افتتاح کنفرانس سران وارد هاوانا شود تا بکوشد کاسترو را شخصا تحت نفوذ خویش قرار دهد و برای تغییرات اساسی در اعلامیه کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد کار کند. (سری).

دیپلماتهای یوگسلاوی همچنین فعالیتهای دامنه داری را در بیشتر پایتختهای کشورهای غیرمتعهد و سازمان ملل متحد آغاز کرده اند، تا یقین حاصل کنند که کنفرانس سران از سیاستهای باب طبع یوگسلاوی پیروی می کند و برای پشتیبانی از این کوشش تمام مرخصیها معلق شده است و کارمندان دیپلماتیک یوگسلاوی دستور گرفته اند درباره نظرهای خود در کشورهای غیرمتعهد پافشاری کنند. (خیلی محرمانه

غیرقابل رؤیت برای بیگانگان غیرقابل رؤیت برای پیمانکاران و مشاوران پیمانکار).

بلگراد همچنین رهبری کوششهایی را برای کم کردن قدرت کوبا به عنوان رئیس نهضت کشورهای غیرمتعهد به دست گرفته است. یوگسلاوی ها قصد دارند از طریق ایجاد تغییراتی در فرایند تصمیم گیری نهضت و همچنین از طریق حمایت برای سایر تغییرات نهادی در داخل نهضت کشورهای غیرمتعهد به هدفهای خود برسند. تاکتیکهای بلگراد از این قرار است:

پیشنهاد برای ایجاد نائبهای منطقه ای ریاست نهضت

اعلام مجدد و قاطع اصول اساسی نهضت کشورهای غیرمتعهد در کنفرانس سران کشورها از جمله همزیستی مسالمت آمیز و استقلال سیاسی و اقتصادی اعضای نهضت کشورهای غیرمتعهد و منع عضویت کشورهای غیرمتعهد در بلوکهای نظامی.

اعلام نیاز به حل مسالمت آمیز اختلاف میان اعضای نهضت کشورهای غیرمتعهد (خیلی محرمانه).

یوگسلاوی احتمالاً برای اینکه حداقل شاهد تأیید قاطع اصول نهضت کشورهای غیرمتعهد در هاوانا باشد در پی جمع آوری پشتیبانی کشورهای دیگر خواهد شد. حتی نشانه هایی در دست است که برای انتخاب نایبهای منطقه ای ریاست نهضت پشتیبانی فزاینده ای موجود است. اما درباره مسائل تفرقه انداز مانند کوششهای کشورهای عربی برای اخراج مصر از این نهضت، یوگسلاوها از لحاظ مخالفت با اقداماتی که برای اخراج یکی از اعضاء به عمل می آید شهرت دارند، ولی ممکن است که این پشتیبانی از استوارنامه های عدم تعهد مصر را به آفریقاییها واگذار کنند، چنان که در کنفرانس وزرای امور خارجه کشورهای غیرمتعهد در کلمبو یوگسلاوها رفتار مشابهی داشتند (سری).

ماوراء کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد

در حالی که کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد ممکن است با یک لحن روی هم رفته مقرون به

رضایت پایان یابد، نتایج نهائی آن ممکن است عبارت از یک سلسله سازشهایی باشد که شرکت کنندگان در آن با یکدیگر به توافق برسند. یوگسلاوها ممکن است با نتایج ملایم آن سازش کنند، ولی به دقت مراقب رهبری کوباییها در دوران بعد از کنفرانس سران خواهند بود. تا زمانی که تیتو زنده است، نیروی محض حضور و حیثیت او شاید برای خنثی کردن کوششهای کوبا، برای نزدیکتر کردن نهضت به مسکو، کافی باشد. (سری).

معذالک به محض اینکه رهبر ۸۷ ساله یوگسلاوی فوت کند، نفوذ یوگسلاوی در این نهضت به احتمال قوی کاهش خواهد یافت. هرچند نسل جدیدی از رهبران یوگسلاوی همچنان به پرورش پیوندهای سیاسی و اقتصادی این کشور با جهان سوم ادامه خواهند داد، معذالک عدم تعهد از عوامل مرکبه نیرومند سیاست خارجی یوگسلاوی نخواهد بود، و وظیفه رهبری مخالفان برای صف بندی مجدد در نهضت کشورهای غیرمتعهد ممکن است آن زمان بدوش یک کشور پرنفوذ دیگر از قبیل هند، عراق یا الجزایر گذاشته شود. (سری).

ص: ۲۰۳

سند شماره (۴۲)

سری تاریخ: ۲۹ خرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۰۰۴۹به: قرارگاهها و پایگاههای خاور نزدیک (به استثنای بیروت)

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. ال. دبلیو. واین کی. ام. استون

۱ سرعت کارهای آمادگی برای ششمین گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد در هاوانا (۳ تا ۶ سپتامبر) فزونی می یابد. از سیا خواسته شده که در قبال توجه تصمیم گیرندگان سیاسی عالیرتبه به جنبش غیرمتعهدها گزارشهای مخفی بیشتری فراهم نماید. هیئت نمایندگی آمریکا در سازمان ملل نیویورک یک پیش نویس هفتاد و پنج صفحه ای کوبایی را به دست آورد، که برای بیانیه نهایی خاتمه گردهمایی پیشنهاد شده است. این پیش نویس بین تمام هیئتهای نمایندگی کشورهای غیرمتعهد در سازمان ملل همراه با نامه ای که «نظریات و ملاحظات» آنها را تا هفته اول ماه اوت خواسته بود، توزیع گردید. در نظر وزارت خارجه، پیش نویس کوبایی یک حمله زننده علیه آمریکا و یکی از پراهمیت ترین اسنادی است که تاکنون برای اعلان در مجامع جهانی علیه آمریکا مطرح گشته است. وزارتخارجه در صدد اقدام به «فعالیت قوی دیپلماتیک» خصوصا در رابطه با میانه روهای جنبش غیرمتعهدها است، تا مخالفت معتنابهی در بین این کشورها با پیش نویس کوبایی ایجاد کند. دولت درخواست اولویت برای گزارشهای مخفی در مورد مواضع، واکنشها حمایت یا مخالفت کشورهای غیرمتعهد در قبال پیش نویس کوبایی و طرحهایی که هر کدام از این کشورها برای مقابله با آن دارند یا گزارش مخفی از نشانه (وجود) طرحهای دیگر جهت ارائه یک پیش نویس جایگزین معتدلتر کرده است.

۲ به علاوه احتیاج تصریح شده در پاراگراف ۱ فوق، از مخاطبین تقاضا می شود که پیش از اول اوت از هر منبع ذخیره ای که قصد دارد در گردهمایی هاوانا حضور یابد یا به اخبار مربوط به کار آمادگی برای

گردهمایی غیرمتعهدها دسترسی دارد، اطلاع دهند. ما همچنین به گزارش از منابع ذخیره ای که به نمایندگان مراجعه کننده از گردهمایی یا مقامات کشوری مربوطه در دوره بلافاصله پس از گردهمایی دسترسی خواهند داشت. علاقمندیم در مورد هر منبع، لطفا نوع دسترسی به کار جنبش غیرمتعهدها را اعلام دارید و ستاد (فهرست) احتیاجات اطلاعاتی مناسب او را ارسال خواهد داشت. همچنین در موارد خاص به شرط تصویب ویژه قبلی، ستاد حاضر است در تأمین هزینه های سفر منبع سری کمک نماید. ما به منابعی که به طرحها و تاکتیکهای کوبا یا سایر اعضای رادیکال جنبش غیرمتعهدها دسترسی دارند، علاقه وافر داریم.

۳اگرچه کشورهای بعضی از قرارگاهها یا پایگاههای مخاطب اعضای جنبش نیستند، شرکت کنندگان در گردهمایی با عناوین متعدد دیگری از جمله کشور «ناظر» و «میهمان» به علاوه سازمانهای ملل و منطقه ای و نهضتهای آزادیبخش می باشند.

۴ ستاد هنوز منبعی را که از خاور نزدیک شناسایی نکرده که قصد داشته باشد در اجلاس هاوانا حضور یابد.

۵ پرونده: ۱۲ ۳۰۰ ۲۰۰ تا تاریخ ۳۰ تیر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

ص: ۲۰۴

سری

سند شماره (۴۳)

سری تاریخ: ۵ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۴۲۳۵ به: فوری به قرارگاهها و پایگاههای خاور نزدیک (به استثنای بیروت)

هشدار: شامل منابل و شیوه های اطلاعاتی است. ال. دبلیو. واین کیو. آر. رام

عطف به: الف رئیس ۴۸۰۰۴۹، ب وزارت خارجه ۱۹۳۰۷۳ مورخ ۳ مرداد ۵۸

۱ در ۲۳ ژوئیه ۷۹ وزیر امور خارجه علنا اظهار کرد که نتایج (کنفرانس) شمال و جنوب در سیاست خارجی سال ۱۹۸۰ اولویت بسیار خواهند داشت. در این زمینه، تصمیم گیرندگان سیاسی عالیرتبه نگران کوششهای کوبا برای کسب رهبری جنبش غیرمتعهدها که تجمع سیاسی عمده جهان سوم است، هستند. نقطه برخورد مشخص با جنبش غیرمتعهدها بیانیه کوبایی برای گردهمایی نهائی غیرمتعهدهاست، که وصف آن در تلگرام مرجع الف آمده و منظور از آن وحدت جهان سوم برای اتخاذ یک موضع واحد و تندروانه ضد آمریکایی در قبال تقریبا هر نکته مهم از نتایج کنفرانس شمال و جنوب است. در تلگرام مرجع ب (که به اکثر واحدهای مخاطب ارسال شده) وزارت امور خارجه دست به یک عمل بزرگ و غیرمعمول زده و برای تمام کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها به علاوه کشورهای دیگری که می توانند بر اعضای جنبش غیرمتعهدها نفوذ داشته باشند، نظریات سیاسی خود را قویا ارائه کرده است. وزارت خارجه از دبلیو. او. مایس (مدیریت عملیات م) می خواهد که به طور یکجانبه و با مراعات اولویت، اطلاعات «اختصاصی» مربوط به واکنشها، زیر و بمهای سیاسی و طرحهای کشوری مختلف جنبش غیرمتعهدها چه منفرد چه گروه های کاری غیررسمی در ارتباط با پیش نویس کوبایی و همچنین مواضع جنبش در هاوانا و پس از آن را جمع آورد. خواسته های وزارت خارجه به تفصیل در زیر آورده شده است.

(تذکر: وزارت خارجه هشدار داد که اطلاع نیافتن دولتهای میزبان از فعالیت مدیریت عملیات در رابطه با مسائل جنبش غیرمتعهدها آمری ضروری است و بنابراین از سازمانهای اطلاعاتی رابط هیچ چیزی نباید تقاضا شود.) در حالی که بعضی از مخاطبین خبر داده اند که در حال حاضر امکاناتشان کم یا هیچ است، این خواسته ها به تمام مخاطبین تلگرام الف فرستاده می شوند تا در صورت فراهم آمدن امکانات، برای اطلاع و مراجعه موجود باشند. از مخاطبین خواسته می شود که برای تأمین این خواسته ها از منابع ذخیره موجود استفاده ببرند.

۲ خواسته های ارائه شده برای گزارش نویسی درباره جلسه نهائی جنبش غیرمتعهدها در هاوانا از ۳ تا ۷ سپتامبر در مقوله های کلی فهرست شده در پاراگراف ذیل جای می گیرند. آنها عموما در مورد منابع ذکر شده در جوابهایتان به تلگرام مرجع الف قابل اطلاق هستند اما خود قرارگاهها باید آنها را برای مطابقت با رابطه خود با منبع جرح و تعدیل کنند. در موارد مناسب برای یک منبع یا یک گروه کوچک از منابع در تلگرام جداگانه ای خواسته های اضافی ارسال خواهد شد. در حالی که گزارشهای پس از گردهمایی نهائی جنبش غیرمتعهدها ضروری خواهد بود، نیاز مبرمی به گزارشهای فوری درباره تحولات دوره پیش از این گردهمایی وجود دارد. به گزارشهای اطلاعاتی پیش از گردهمایی حق تقدم مناسب باید داده شود تا توزیع و ارائه آنها برای استفاده تاکتیکی سیاسی در هفته ها و روزهای پیش از گردهمایی تضمین گردد. این خصوصا از آن جهت اهمیت دارد که فرصتهای مدیریت عملیات برای تهیه گزارشهای اطلاعاتی در جریان خود گردهمایی شدیدا محدود است.

در حال حاضر ما از برگزاری یک جلسه ویژه در اول اوت در نیویورک و برنامه یک جلسه دیگر قبل از گردهمایی در هاوانا در سطح خبر داریم. ما انتظار داریم که اکثر تحولات در جلسات غیر رسمی مختلف در بسیاری از پایتختهای گروههای اصلی یا در جلسات مربوط به منافع مشترک خاص یا در مذاکرات همراه با معاملات و مصالحات زیرکانه بین دسته ها صورت پذیرند. به همین ترتیب، هیئتهای نمایندگی سیار متعدد از تمام طرفها وجود دارند، که برای منافع خاص خود کار می کنند. ما لازم داریم که این حرکات دسته ای را به موقع برای تصمیم گیرندگان سیاسی شناسایی کنیم، تا از این را به موقع اطلاعات استفاده کنند.

۳ خواسته های کلی در سه مقوله فهرست شده اند (الف) تاکتیکهایی که اعضای جنبش غیرمتعهدها و کشورهای غیر عضو برای نفوذ در جریان وقایع به کار می گیرند (ب) نکات اصلی در قطعنامه ها و «مطالب مورد توافق» جنبش غیرمتعهد ها و (ج) مقوله های خاصی که تاکتیکها و قطعنامه ها را در بر می گیرد. تلگرام مرجع ب مقدمه ای را برای اطلاع شما فراهم خواهد کرد. اگر شما نمی توانید نسخه ای از تلگرام مرجع ب را به دست آورید، ستاد این کار را انجام خواهد داد.

الف: تاکتیکها:

استراتژی و تاکتیکهای گروه طرفدار کوبا و دیگر گروههای منطقه ای، بلوکها و دسته بندیهای مختلف (وزارت امور خارجه از اهداف سیاست خارجی کوبا در صدور پیش نویس بیانیه شدیدا ضد آمریکایی مطمئن نیست.. هرگونه جزئیات درباره اینکه آنها واقعا به چه چیز می خواهند دست یابند و تا چه حدی حاضرند به مصالحه بپردازند، بسیار مفید خواهد بود).

چه کوششها و طرحهایی در جریانند تا طی ریاست کوباییها در سه سال پس از گردهمایی...........

جنبش غیرمتعهدها محدود گردد. (وزارت خارجه بر اهمیت این خواسته تأکید کرد).

جریان تغییرات در دسته بندیهای جنبش غیرمتعهدها

گروههای فرعی، هسته ها، جلسات و هیئتهای نمایندگی سیار جنبش غیرمتعهدها و مقاصدشان را شناسایی کنید. آیا اعضای مشخصی از جنبش غیرمتعهدها هستند که معمولاً باید با گروهی که کنار گذاشته می شود، رابطه برقرار کنند ؟

هیئتهای نمایندگی، نمایندگان و شرکت کنندگان غیرعضو که به نظر می رسد در درون جنبش غیرمتعهدها نفوذ منحصر به فرد داشته باشند (تکان دهنده ها و محرکین) و موقعیتهایشان را شناسایی کنید.

نقاط ضعف کوبا در مسائل جنبش غیرمتعهدها و اعمال کوبا برای خنثی کردن کوششهای آمریکا برای تعویض پیش نویس کوبایی جنبش غیرمتعهدها را شناسایی کنید.

کدام اعضای مشخصی از جنبش غیرمتعهدها را کوبایی ها سعی دارند با خود همراه کنند؟ چگونه؟

دخالت شوروی و جریاناتی که برای حمایت از رل کوباییها به کار گرفته می شود.

مقدار و جزئیات چگونگی موارد دعوا برانگیز مشخص را شناسایی کنید.

ب: تصمیمات اصلی جنبش غیرمتعهدها

مواضعی که در مورد معاهده صلح در خاورمیانه (پیمانهای کمپ دیوید) اختیار می شوند.

تلاشها برای اخراج مصر از جنبش غیرمتعهدها و نوع حمایت از مصر

درگیری (دخالت) کوبا در آفریقا و آمریکای مرکزی

مسئله شرکت نماینده کامبوج در جنبش

اقیانوس هند

نیکاراگوئه، شامل شواهد و گفتگو یا مواضع مطروحه در جلسات درباره ارتباطات کوبا با ساندنیستها از جمله حمایت مالی.

مسئله پناهندگان هند و چین

مسائل مربوط به کنفرانس شمال و جنوب

کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل گروه ۷۷ تصمیمات اقتصادی مذاکرات شمال و جنوب در جنبش غیرمتعهدها چگونه درنظر گرفته خواهد شد ؟ نشانه ای ملاحظه می شود که کاستاریکا با پشتیبانی کشورهای دیگر در حال توسعه قصد دارد، مسئله تأثیر استفاده های قیمتهای اوپک بر استفاده های قیمتهای کشورهای در حال توسعه را مطرح کند. همچنین نتایج گردهمایی جنبش درباره کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل که در می و ژوئن ۱۹۷۹ در مانیل برگزار می گردد مورد توجه است.

ج: مقوله های خاص:

پیش نویس متون تغییراتی که برای نسخه کوبایی بیانیه نهائی گردهمایی عرضه می شوند مورد احتیاج هستند.

هرگونه مسائل به خصوصی را که بر سر آنها در جنبش شکاف وسیع ایجاد شده شناسایی کنید.

مراتب زیر که به کشورهای به خصوصی مربوط می شوند نیز مورد توجه اند:

الف) «نقش کره شمالی» در رابطه با جنبش، زیرا آنها در مسائل مختلف به طور وسیعی بین میانه روها، و تندروها می لغزند در حالی که در کل با کوبا چندان صمیمی به نظر نمی رسند.

ب) «نقش سومالی؟» سومالی ضد کوبا و طرفدار اعراب است اما از مصر کمک نظامی دریافت

می کند.

ج) «نقش جمهوری خلق چین؟» شواهد قوی موجود است که جمهوری خلق چین فعالانه به دنبال کسب حمایت از مواضع ضد شوروی، ضد کوبایی خود است. برای مقابله با پیش نویس کوبایی بیانیه، چینیها درصدد چه اقداماتی هستند ؟

د) «نقش یوگسلاوی» یوگسلاوی رهبر مخالفین با کوششهای کوبا برای کشاندن جنبش غیرمتعهدها به طرف اتحاد شوروی است. هم هند و هم مصر که بنیانگذاران و اعضای قدیمی جنبش هستند با مشکلات دیگر منحرفت شده اند. شواهد حاکی از اینکه هند نقش تهاجمی تری دارد مورد علاقه می باشند (هند، اندونزی، سری لانکا، و نیجریه، در کمپ یوگسلاوی محسوب می شوند).

ه) نقش بلوک غرب.

۴ رباط: لطفا استعداد کیو. یو. الود / ۱ (الف / ۱) را برای گزارشگری پیش از گردهمایی چه در مراکش و چه با مسافرت به محلهایی که امکان دسترسی قویست بررسی کنید. حضور وی در جلسه سازمان وحدت آفریقا در مونروویا باید امکان منحصر به فردی را برای شروع به الف / ۱ بدهد. قبل از گردهمایی و طی آن ما گزارشگری وسیعتری را درباره گروههای چپ و تندرو لازم داریم.

۵ الجزایر: شبیه مطالب فوق برای جی. ال. کلانگ / ۱

۶ به اضافه پیامهای عملیاتی، لطفا ال. دبلیو. واین را در عنوان تمام گزارش های اطلاعاتی جنبش

غیرمتعهدها جای دهید.

۷ پرونده: ۱۱۲ ۳۰۰ ۲۰۰ تا تاریخ ۲۹ خرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۴)

سری تاریخ: ۱۰ مرداد ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۳۸۲۳به: رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. ال. دبلیو. واینکی. ام. استون

عطف به: رئیس ۴۸۰۰۴۹

۱ قرارگاه تهران هیچ عاملی که در اجلاس نهائی جنبش غیرمتعهدها شرکت کند، ندارد. اس. دی.

ترامپ / ۱ موظف شده اخباری راجع به خواسته های اطلاعاتی پاراگراف یک تلگرام مرجع به دست آورد

و به یک یا چند نفر از اعضای هیئت احتمالاً اعزامی ایران دسترسی پیدا کند. ت / ۱ همچنین به دنبال خبر

مربوط به هیئت کوبایی است که گفته شده قرار است، پیش از اجلاس نهائی هاوانا به تهران بیایند.

۲ نتایج را اطلاع خواهیم داد.

۳ پرونده: ۱۱۲ ۳۰۰ ۲۰۰ تا تاریخ ۱۰ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

احتیاجات اصلاح شده گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد

سری

سند شماره (۴۵)

سری تاریخ ۱۲ مرداد ۵۸ اعضاء

از: با حق تقدم الجزایر، امان، بغداد، کلمبو، داکا، کابل، دهلی نو، تهران، تریپولی

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. ال. دبلیو. واین. کی.ام. استون کیو. آر. رام

عطف به: الف وزارت خارجه ۱۹۳۰۷۳، ب وزارت خارجه ۱۸۷۴۲۰، ج وزارت خارجه ۱۹۹۱۴۵،

د رئیس ۴۸۴۲۳۵

احتیاجات اصلاح شده گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد

۱ اطلاعات جاری حاکی از آنند که پیش از گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد حداقل سه جلسه در هاوانا برگزار خواهد شد، بدین قرار که: جلسه ای بین عراق، سری لانکا، هندوستان، یوگسلاوی و کوبا، یکی در سطح سفرا از ۲۶ یا ۲۸ تا ۳۰ اوت، و یک جلسه هم در سطح وزراء از ۳۱ اوت تا اول سپتامبر. به علاوه یکی هم در سازمان ملل نیویورک در نظر گرفته شده (هیچ تاریخی معین نگردیده) و یک جلسه دیگر از ۱۱ کشور هم در جرج تاون گینه برای ۲۳ ۲۲ اوت هست. همچنین شواهدی هم در دست است که کشورهای عضو جامعه کشورهای جنوب شرقی آسیا و پیمان ANDEAN ممکن است در خصوص پیش نویس کوبایی اعلامیه کشورهای غیرمتعهد جلسات جداگانه ای برگزار کنند. اجلاس رؤسای ممالک غیرمتعهد (که هم اکنون در جریان است) به احتمال بسیار قوی بخشهای دستور کار و کاغذ پیش نویس کوبایی را موضوع مذاکره خود قرار خواهند داد.

۲ سفارتخانه های ایالات متحده در قبال مانورهای سیاسی ذکر شده در تلگرام مرجع الف عموما

جوابهای مطلوبی دریافت داشتند. به هرحال وزارت خارجه برای تعیین میزان صحت اظهاراتی که راجع به این مطلب شده و اقدامی که در هر یک از کشورها به دنبال خواهد داشت، احتیاج مبرم به گزارشهای سیا دارد. وزارت خارجه قصد دارد مانورهای سیاسی مداوم را تعقیب کند، تا کشورهایی را که احساس می کند می توان با استفاده از موقعیتشان مواضع ایالات متحده را تقویت نمود، انتخاب نماید. بنابراین، پیشنهادهای هر یک از کشورها و گروههای منطقه ای برای اصلاح متن اعلامیه پیش نویس کوبایی و اتخاذ مواضع نسبت به هر یک از مسائل گردهمایی کشورهای غیرمتعهد شدیدا مورد توجه قرار دارند. خبر تغییر تاریخها، شرکت کنندگان، مقاصد جلسات فوق الذکر یا جلسات مرتبط دیگر، نتایج و دیگر امور مورد احتیاج می باشند. نشانه های نقاط یا اهرمهای مناسب برای ایراد فشار که می توانند برای اعمال نفوذ بر هر یک از کشورها به کار گرفته شوند، بسیار گرانبها خواهند بود. مواضع اردن نسبت به گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد نیز حائز اهمیت خاص هستند. وزارت خارجه در آینده تصمیم خواهد گرفت، آیا سعودیها را به اعزام هیئت نمایندگی به گردهمایی نهائی کشورهای غیرمتعهد تشویق کند یا نکند، و آیا سادات را به شرکت در آن تشویق کند یا نه. به اطلاعاتی که در اتخاذ این تصمیمات تأثیر دارند علاقه داریم.

۳ قرارگاههای مخاطب یا ظرفیت گزارش خود را در ارتباط با کشورهای غیرمتعهد ابراز داشته اند یا اینکه در کشورهایی واقعند که درگیر جلسات مرتبط با کشورهای غیرمتعهد می باشند. پیشنهاد می شود که مخاطبین برای اطلاع از زمینه احتیاجات مربوط به گردهمایی کشورهای غیرمتعهد تلگرامهای مرجع الف تاج را به علاوه دستورالعملهای بیشتری که وزارت خارجه برای هر یک از سفارتخانه ها خواهد فرستاد، بخوانند. اطلاعاتی که در دستورالعملها درخواست می شوند از طریق مجاری آشکار وزارت خارجه قابل دسترسی نیستند و باید در شکل اطلاعاتی و با عنوان ال. دبلیو. واین گزارش شوند. لطفا تمام تلگرامهای

اطلاعاتی مربوط به کشورهای غیرمتعهد را به این نشانی ارسال کنید: بخش خارجه / نیویورک، دهلی نو، مکزیکوسیتی، گینه، ژنو، سنگاپور، کینشازا، جاکارتا، به علاوه هر قرارگاه دیگر که به گزارشهای معینی ارتباط دارند.

۴ پرونده: ۱۱۲ ۳۰۰ ۲۰۰ تا تاریخ ۱۲ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۴۶)

سری

از: رئیس ۵۰۸۰۵۴ تاریخ: ۱۵ شهریور ۵۸ اعضاء

به: با حق تقدم به پایگاهها و قرارگاههای آفریقا، آسیای شرقی (به استثنای پکن) اروپا، آمریکای لاتین (به استثنای سن خوزه، پاناماسیتی، پورت آوپرینس)، خاور نزدیک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.ال. دبلیو. شل کیو. آر. رام

از مدیریت عملیات

عطف به: ۲۲۳۲۷۳ وزارت خارجه

۱ تلگرام مرجع حاوی پاسخ وزارت خارجه به وظیفه ای است که ریاست جمهوری به وزارت

خارجه، آژانس ارتباطات جهانی و سیا محول کرده تا پیرامون وابستگی کوبا به اتحاد شوروی جنجال کنند. سیا البته مدتی است که تحت مجوز چندین مصوبه ریاست جمهوری و برنامه، در سطح جهانی روی این موضوع کار کرده و ما کاخ سفید را در جریان دامنه و تأثیر کوششهای خود قرار داده ایم. گزارشهایی که حوزه های فعالیت داده اند، بیشترین فایده را در این رابطه داشته اند.

۲ درگیر شدن ناگهانی طرف علنی هیئت نمایندگی (دیپلماتیک) در این مبارزه، چنان که تعدادی از پیامهای قرارگاهها و سفارتخانه ها اظهار داشته اند، ممکن است برای منافع ذخیره عملیات مخفی ما مسائل امنیتی ایجاد کند. رؤسای قرارگاهها باید فعالیتهای وزارت خارجه و آژانس ارتباطات جهانی را از نزدیک تحت نظر بگیرند تا مبادا تلاشهای شما را عینا انجام دهند و به این ترتیب موجب افشای آنها شوند. اگر چنانکه اتفاق افتاده، سفرا از شما درخواست کردند تا در جهت نیل به مقاصد خود از کمک منابع ذخیره عملیات مخفی برخوردار شوند، شما باید با دیپلماسی اظهار دارید که شما به طور جداگانه وظایف خود را دریافت می دارید، از کانالهای خودتان گزارش می دهید و درگیری منابع ذخیره شما در مبارزه علنی می تواند مسائل امنیتی ایجاد کند. همچنین شما باید در برابر هرگونه تقاضا برای کمک به محتوای کار مقاومت کنید. اولاً چون این بر تسهیلات محدود ما برای پشتیبانی تبلیغات مخفی فشار می آورد، و ثانیا چون تلگرام مرجع به وضوح بیان می دارد که آژانس ارتباطات جهانی مشغول تهیه مطالب مربوط به محتوی می باشد.

۳ به هرحال، تا آنجا که ملاحظات امنیتی لطمه نمی بینند، درگیری وزارت خارجه و آژانس ارتباطات جهانی نباید تلاشهای خود شما در جهت پخش تبلیغات راجع به ارتباط بین کوبا و شوروی را کاهش دهد. همان طور که گفته شد این مبارزه مورد توجه مستقیم رئیس جمهور است.

۴ تا تاریخ ۱۴ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۴۷)

سری

از: رئیس ۵۱۲۳۵۰ تاریخ: ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

به: فوری به بخش خارجه / واشنگتن، بخش خارجه / نیویورک، جاکارتا، کوالالامپور، مانیل، رانگون، سنگاپور، توکیو، ابیجان، اکرا، آدیس آبابا، کوناکری، دارالسلام، داکار، خارطوم، کینشازا، لاگوس، لوزاکا، مگادیشو، مونرוویا، نایروبی، کامپالا، نوآکچوت، پرتوریا،......، الجزیره، امان، کلمبو، داکا، کابل، دهلی نو، رباط، تهران، تریپولی، تونس، قاهره، برلین، بن، آلمان، بروکسل، ژنو، هلسینکی، لندن، نیکوزیا، اسلو، پاریس، رم، مادرید، لیسبون، بوگوتا، بوئنوس آیرس، کاراکاس، جرج تاون، کینگزتون، لیما، مکزیکوسیتی، پاناماسیتی، مونته، ویدئو،.......، ریودوژانیرو، سن خوزه، بخش آمریکای لاتین/ میامی

پیام اداری

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. ال. دبلیو. واین کی. ام. استون کیو. آر. رام

تحدید خواسته های اطلاعاتی اجلاس نهائی جنبش غیرمتعهدها

۱ وزارت خارجه شدیدا به ارائه یک تصویر از زیر و بمهای اجلاس نهائی جنبش غیرمتعهدها که تا

حد امکان کامل باشد و به اقدام مطرح شده احتیاج دارد. به دلیل کنترلهای کوباییها در هاوانا، وزارت خارجه نتوانست خبری راجع به جلسات مختلف کمیته های تهیه پیش نویس که در آنها اقدام اصلی صورت پذیرفت به دست آورد. اسناد نهائی مربوط به بیانیه های سیاسی و اقتصادی رسمی را بخش حفاظت منافع آمریکا وزارت خارجه در هاوانا به دست آورد. خبرهای ذیل هنوز شدیدا مورد احتیاج می باشند:

الف: در مورد جزئیات آنچه در کمیته کاری رسمی و جلسات ناگهانی منطقه ای روی داد یک کمبود کامل اطلاعات وجود دارد.

چگونه فعالیت هر یک از کشورها در جلسات کمیته ها با حضورشان در جلسات علنی مطابقت داشت؟ چه بده و بستانهایی توسط چه کسانی و چگونه صورت پذیرفتند ؟ کشورهای مورد علاقه خاص در این رابطه کویت، جامائیکا، پرو، گینه، و پاناما می باشند. (یک شب را نمایندگان «شب جهنمی» نامیدند، در این شب چه روی داد ؟)

ب: به نظر هر یک از کشورها، با توجه به اقدامات کوبا برای اینکه جنبش را به بلوک شوروی نزدیک تر کند، آینده جنبش غیرمتعهدها چگونه است ؟

ج: پایتختهای مختلف به اجلاس نهائی با چه دیدی می نگرند ؟ نقش کوبا در فعالیتهای مانووری ؟ ایذای بعضی از هیئتهای نمایندگی به خاطر صحبت با ناظران اروپای غربی، کانادایی و آمریکایی ؟ آیا آنها به مواضع سابق خود در مورد مسائل جنبش غیرمتعهدها باز خواهند گشت یا در قبال کنفرانسهای هاوانا مسیر جدیدی را شروع خواهند کرد ؟

د: تا چه حدی کوبا (و شخص کاسترو) از نتایج جنبش غیرمتعهدها در مجمع عمومی سازمان ملل استفاده خواهد کرد ؟ آیا مسئله پورتوریکو در مجمع عمومی مطرح خواهد شد ؟

ه : زامبیا: آیا گروههای کاری زامبیایی اقدامات معتدل کننده ای اتخاذ کردند یا آنکه اقداماتشان کاملاً در جهت حمایت از کوبا بود ؟

و: روابط هیئتهای نمایندگی کوبا و عراق با هم چگونه بود (آیا عراق ریاست کمیته سیاسی را به عهده داشت) ؟

ز: کشورهای آمریکای لاتین خصوصا پاناماییها و ونزوئلاییها در جلسات بسته چه کاری برای معتدل کردن لحن بیانیه نهائی در جهت منافع آمریکا در حمایت از مواضع خود انجام دادند ؟

ح: آیا هیچ یک از اعراب برای ملایم کردن محکومیت آمریکا کاری انجام دادند ؟ در چه مسائلی ؟

ط: هندوستان در مورد هر یک از مسائل مطروحه در جلسات کمیته ها چه مواضعی اتخاذ کرد ؟

ی: آیا هیچ یک از نمایندگیها نسبت به اداره اجلاس نهائی توسط کوباییها اظهار انتقاد یا ناراحتی نمودند؟ آیا هیچ دست پشت پرده چینیها یا شورویها مشاهده شد ؟

ک: چه نمایندگیهایی اجلاس نهائی را یک موفقیت یا یک شکست محسوب می دارند و به چه دلایلی؟

ل: هر یک از کشورها چه طرحی در مورد تصویب اعتبار کامبوج در مجمع عمومی دارند ؟

م: تا چه حدی اوپک حرف خود را پیش برد ؟ در چه مسائلی ؟ کنترل قیمت نفت اوپک در آینده چگونه بازی خواهد شد ؟

ن: عکس العمل کشورهائی از آمریکای لاتین که عضو جنبش نیستند، نسبت به اجلاس چه بوده و آیا

هیچ کدام آنها قصد دارند درخواست عضویت نمایند ؟

س: مواضع هر یک از کشورها در قبال برگزاری کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل در هاوانا چیست ؟ آیا هیچ یک از کشورها قصد دارند با محل آن در هاوانا مخالفت کنند ؟

ع: کدام کشورها...... برای بیانیه نهائی تسلیم خواهند کرد، در چه مسائلی ؟

۲ جوابها باید در شکل اطلاعاتی و با قید حق تقدم و استفاده از عنوان ال. دبلیو. واین باشند.

۳ پرونده: ۱۱۲ ۳۰۰ ۲۰۰ تا تاریخ ۲۱ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۴۸)

سری تاریخ: ۵ مهر ۵۸ تلگرام غیرفوری

از: واشنگتن ۵۲۱۰۰به: پایگاهها و قرارگاههای خاور نزدیک

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است مطلب برای رابط سازمان اطلاعاتی همکار

۱ اخیرا یک رویداد در یک قرارگاه خاور نزدیک دوباره بر لزوم بازبینی دقیق مطالبی که قرار است به رابط سازمان اطلاعاتی همکار داده شود، تأکید کرد. در این رویداد متن یک نقد از بیانیه نهائی پیش نویس اول کوباییها به یک سازمان اطلاعاتی همکار داده شد، که عکس العمل رئیس آن درخواست فوری برای توضیح چندین عبارت بود. رئیس آن سازمان مؤدبانه درخواست کرد سابقه اینکه این نقد چگونه تأیید شده بود و تأیید در چه سطحی بود روشن شود و اظهار داشت به نظر می رسد این نقد با عجله تهیه شده است.

۲ لزومی به گفتن ندارد که این نقد دوباره نویسی خط مشی دولت آمریکا نبود، بلکه یک حرکت تبلیغاتی بود که با عجله علیه پیش نویس بیانیه هدف گیری شده بود. به هر حال، ما با دادن بیانیه اصلاح

نشده خود را در موقعیتی قرار دادیم که رابطهای سازمانهای اطلاعاتی همکار را کمی گوش به زنگ کرد و ما ناچار شدیم از خود دفاع کنیم.

۳ مروری بر این رویداد به خصوص در ستاد ما را تشویق کرد که سعی کنیم هماهنگی روی این پیامها را پیش از آنکه از ستاد بیرون روند تشدید کنیم، اما هنوز باید در آخر کار روی رئیس قرارگاه و خود قرارگاه تکیه کنیم تا با یک توجه خاص به حساسیتهای سازمانهای میزبان رابط یک مرور نهائی به عمل آورند.

۴ می توانیم اضافه کنیم که با آنکه رویداد فوق مربوط به مطالب تبلیغاتی بود، رویدادهای قبلی موجب تحویل نامبارک مطالبی بود که رابط سازمان اطلاعاتی هیچ گاه نمی بایست به آنها دسترسی پیدا کند. تنها شیوه مطمئنی که می توانیم جهت جلوگیری از چنین «رویدادهایی» توصیه کنیم مرور کامل هر تکه کاغذ توسط حداقل دو عضو قرارگاه پیش از تحویل آنها می باشد. (یک رویداد دیگر این درس را به ما آموخت که شما باید پاکتهای «خالی» را نیز وارسی کنید تا از اینکه مطالب تجویز نشده به دست رابط سازمان اطلاعاتی همکار برسد، جلوگیری شود).

۵ بدون پرونده. تا تاریخ ۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

کتاب سی و چهارم

استعمار سیاسی آمریکا

آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است.آمریکا برای سیطره سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و نظامی خویش بر جهان زیر سلطه از هیچ جنایتی خودداری نمی نماید.

امروز زمانی است که ملتها چراغ راه روشنفکرانشان شوند و آنان را از خودباختگی و زبونی در مقابل شرق و غرب نجات دهند که امروز روز حرمت ملتهاست و آنان هادی هدایت کنندگان تاکنونند.

ای کشورهای بیطرف! شما را به شهادت می طلبیم که آمریکا قصد نابودی ما را دارد، کمی به خود آیید و ما را در هدفمان کمک کنید، ما به شرق و غرب و به شوروی و آمریکا پشت کرده ایم تا خود، کشور خود را اداره کنیم.

امام خمینی

ابعاد جنایات بیشمار شیطان بزرگ در این مملکت و میزان غارتگریهایش در این مرز و بوم بر کسی پوشیده نیست و این ملت تمام ظلمها را با ذره ذره وجود خویش در طی سالهای حاکمیت شیطان بزرگ در این مملکت لمس کرده است. از دست رفتن منابع طبیعی، نابودی استعدادها، ویرانی کشاورزی، مسخ فرهنگ و آیین، بی عفتی و بی بندوباری ثمره سالها وابستگی به این جرثومه فساد بود. لیکن فریاد رهایی و بیداری وجدان بیدار امت خمینی بت شکن به عصر تبه کاریهای سیاه دلان در پایگاه اسلام و ولایت پایان داد. باشد که قدردان این نعمت الهی باشیم و شکر گذار رهایی از ظلمت و پیوستن به نور.

مجموعه حاضر شامل یک جزوه گزارشی تحقیقاتی مربوط به سال ۱۹۷۶ از اهداف و خط مشی ها و منافع آمریکا در ایران قبل از انقلاب اسلامی و همچنین شامل تعدادی سند در مورد شیوه برخورد آمریکا با انقلاب اسلامی و حرکات و اعمال مسئولان دولت وقت است که بیشتر حاوی ملاقاتهای دیپلماتیک بین مسئولین دولت موقت و عناصر آمریکایی مرتبط با این امور می باشد. در این مجموعه فقط به کل روابط ایران و آمریکا اشاره شده و انشاءالله در آینده در ابعاد نظامی و اقتصادی و میزان وابستگی به آمریکا کتابهایی منتشر خواهد شد.

شرح زیر یک جمع بندی مختصر از مجموعه فوق است که با توجه به محتوی اسناد، شامل همه نکات مطروحه در اسناد و ابعاد گوناگون نمی باشد. ولی در مورد رئوس کلی گویاست.

خط مشی های کلیدی آمریکا در ایران

«الف: پشتیبانی از ایمنی و ثبات کلی (تأمین تسلیحات و مستشاران و وسائل خدماتی)

ب: کسب دسترسی مداوم به نفت منطقه به قیمتهای منطقی و به مقدار کافی.

ج: تشویق کشورهای منطقه د ر رفع منازعات ارضی از طریق اقدام مسالمت آمیز.

د: توسعه حضور و فعالیتهای مالی، تجارتی، فنی، فرهنگی و سیاسی آمریکا.

ه: کمک به صادرکنندگان نفت در مصرف درآمدهای سریع الرشدشان در راه سازندگی و به حمایت از سیستم بین المللی.» (سند۱)

«... ایالات متحده در تعقیب یک خط مشی درباره ایران درصدد رسیدن به این هدف بوده است که یک کشور دوست، متعهد و با ثبات داشته باشد تا (الف) تسهیلات نظامی استراتژیکی و نفت و بازارهای خود را در دسترس آمریکا قرار دهد، و (ب) یک نقش منطقه ای سازنده شامل محدود کردن نفوذ شوروی در منطقه بازی کند.» (سند ۱)

آنچه برای آمریکا در سطح جهان مطرح است، گسترش نفوذ و پایگاهها برای دستیابی هر چه بیشتر به منابع و حفظ منافعش است. این اصل کلی برای آمریکا ایجاب می کند تا در جهت کسب این منافع زمینه سازیهایی بنماید. خصلت جهان خوارگی و ماهیت امپریالیستی ابرقدرتهای شرق و غرب زمینه رقابتی را بین آنها به وجود آورده تا بر سر به غارت بردن منابع جهان به تلاش و مبارزه برخیزند و همین امر بزرگترین زمینه را جهت ایجاد ترس و غلطیدن به دامن یکی از ترس دیگری به وجود می آورد. در ایران طرح خطر شوروی همیشه به عنوان یک عامل بالقوه و بالفعل برای سیطره و نفوذ در این کشور از سوی

انگلستان و آمریکا بوده است و به گونه ای با این امر از سوی ابرقدرتها برخورد شده و قدرت مادی و تسلیحات را به عنوان تنها ملاک و ضابطه قلمداد کرده اند که به صورت یک باور نه تنها در ذهن سران کشور و عامه مردم بلکه حتی در ذهن انقلابیون درآمده تا آنجا که اکثر انقلابها و حرکات را تنها در کانال حمایت شرق یا غرب پذیرفته اند. براساس این زمینه است که ایران نقش منطقه ای سازنده ای را برای محدود کردن نفوذ شوروی در منطقه بازی می کند. در جهت و متعاقب منظور فوق (جلوگیری از نفوذ شوروی در منطقه) روی کار آوردن رژیمها و هیئت حاکمه های مزدور و خودفروخته و در پی آن فروش لوازم و تسلیحات تولیدی آمریکا و حضور مستشاران آنها لزوم پیدا می کند. تبادلات فرهنگی و گسترش تفکرات و فرهنگ غربی لازم می شود و این مستلزم مسخ و بیگانه کردن مردم از فرهنگ و مذهبشان است. گسیل شدن سیل دانشجویان برای استحکام بخشیدن به این طرز تفکر و خروج سرمایه های ارزی هنگفت از طریق این دانشجویان، به عنوان یک منبع درآمد برای آمریکا محسوب شده و تحقق بخش یکی دیگر از اهداف کلیدی آمریکا می باشد. با پذیرش و رسوخ فرهنگ غرب، نیاز به تکنولوژی و محصولات مصرفی صنعتی غرب که زاییده همین طرز نگرش است، هم بازارهای خارجی آمریکا را رونق می بخشد و هم صنایع داخلی را در جهت برآورده کردن اینگونه احتیاجات کاذب سوق می دهد.بهای این گونه صنایع و محصولات و رواج روزافزون کالاهای مصرفی جز از طریق مواد خام و اولیه و بخصوص نفت

کشورهای مزبور تأمین نمی شود. نفت و تأمین آن برای به حرکت درآمدن چرخهای صنایع آمریکا، ژاپن و کشورهای اروپای غربی حکم حیاتی ترین ماده خام را پیدا می کند. سرازیر شدن سیل مداوم نفت به این کشورها ایجاد منطقه ای امن و به دور از آشوب را نیاز دارد تا هم این دسترسی مداوم به نفت را تضمین کند و هم امنیت چاههای نفت را و در اینجا کلمه ثبات منطقه و تشویق کشورهای منطقه (خاورمیانه و خلیج فارس) به رفع منازعات از طریق اقدام مسالمت آمیز معنی پیدا می کند.

تحقق خط مشی ها جلوگیری از نفوذ شوروی

ایران به خاطر موقعیت استراتژیک، سیاسی و اقتصادی به صورت بهشت غارتگران و استعمارگران درمی آید. در بعد استراتژیکی نظامی به صورت منحصر بفردترین پایگاه اطلاعات جاسوسی بر علیه شوروی می شود، عمده ترین و حساسترین نقش منطقه ای حائل بین شوروی و آبهای خلیج فارس و اقیانوس هند را پیدا می کند و ... برای درک و توضیح این موارد به ذکر گوشه هایی از اسناد بسنده می شود:

«منافع وسیع آمریکا مستلزم یک ایران صمیمی، متعهد و با ثبات است. همچنین لازمه اش یک همکاری عملی گسترده است. ایالات متحده نیازمند تسهیلات اطلاعات نظامی خاصی است که برای توانایی آمریکا در نظارت و تجزیه و تحلیل پیشرفتهای موشکی و تواناییهای شوروی و رعایت موافقتنامه های کنترل سلاحها از طرف این کشور ضروری می باشد. به بازرسان گفته شد که هیچ مکان دیگری به جای آنها که اینک آمریکا در ایران داراست وجود ندارد. ایالات متحده همچنین محتاج به داشتن امتیاز پروازهای فوق العاده است تا هواپیماهای نظامی و غیر نظامی آمریکایی از طریق اروپا و مدیترانه دسترسی به اقیانوس هند و آسیای جنوبی (از راه ترکیه) داشته باشند. تنها مسیر جایگزین از طریق مصر یا اسرائیل است که حساستر می باشد.»

«ایران برای آینده غیر قابل پیش بینی بسیار مورد توجه ایالات متحده خواهد بود. موقعیت مکانی این

کشور به تنهایی ضامن این پیش بینی است. ایران کشور عمده منطقه سپر (ترکیه، ایران، پاکستان) میان اتحاد شوروی و شبه جزیره سرشار از نفت عربستان می باشد...»

«ایران محل وسائل اطلاعاتی آمریکاست که با فایده بی همتایی که دارد در هیچ مکان دیگری قابل تقلید نیست و بالاخره ایران و آمریکا علایق مشابه در گسترش صلح و استقلال منطقه خلیج فارس دارند و این ایران است که این علایق را در تماسهایش با سایر کشورهای خاورمیانه و آسیای جنوبی به پیش می برد.»

همان گونه که گفته شد رقابت شرق و غرب که صرفا ریشه در ماهیت تجاوزگرانه و جهانخوارانه دو ابر قدرت شرق و غرب دارد برای هرچه بیشتر به غارت بردن منابع خلقها مبارزه و جنگی را پایه ریزی کرده که قربانیان آنها تنها ملل محروم و مستضعف جهان می باشند. شوروی با حضور سیاسی، نظامی و اقتصادی در کشورهای بلوک شرق، رژیمها و سیستمهایی را پی ریزی کرده که تاکتیک عمده و برنامه ریزیهای نظامی تسلیحاتی و خلاصه قسمت اعظم بودجه و درآمد سالیانه شان در جهت به اصطلاح مبارزه با نفوذ آمریکا طرح ریزی شده است و این بودجه جز ماحصل تلاش و منابع ملل مظلوم این کشورها نیست. در جهت دیگر نیز آمریکا با اعمال همین سیاست در کشورهای بلوک غرب، بخش اعظم درآمد و بودجه این مردم را در جهت به اصطلاح مبارزه با شوروی به کار می گیرد.

اعمال این سیاستها تنها ضامن فروش مداوم تسلیحات، قبضه بازارها و تجارت، تأمین و دستیابی به مواد خام و اولیه معدنی و ... است. تنها بدین طریق است که رونق اقتصادی و صنعتی خودشان را بیمه می کنند.

دستیابی به منابع و اهداف تعیین شده در مورد ایران

«همچنین ایالات متحده، به دلایلی که برای مدتهای مدیدی معتبر خواهد بود، اهمیت قابل توجهی برای ایران دارد. ایالات متحده تنها قدرت غربی است که قادر است تجاوز احتمالی شوروی را در خاورمیانه دفع کند. ایالات متحده آمریکا در حال حاضر و نیز به طور بالقوه در آینده، منبع وسائل پیشرفته و تکنولوژی است که ایران برای تبدیل منابع طبیعی در حال تخلیه اش نفت به صورت سرمایه انسانی با دوام احتیاج دارد، یعنی کارگر ماهر و نخبگان تحصیلکرده.»

«ایران به ایالات متحده امتیاز پرواز اضافی، تسهیلات اساسی اطلاعات نظامی و دستیابی به بازارهای نفت خود را می دهد. آمریکا هم برای ایران، مواد غذایی و سیستمهای سلاحهای پیشرفته، اطلاعات و تکنولوژی می فرستد». (به وسیله آموزش حدود ۲۵۰۰۰ دانشجو در آمریکا و اعزام پرسنل نظامی و غیرنظامی آمریکایی به ایران تا به هزینه ایران یک طیف وسیع از مساعدت فنی به عمل آورد).

تنها وظیفه شاه و دولتهای وابسته اش تحکیم نفوذ پایه های غرب و به ویژه آمریکا در ایران بود و خوش خدمتیها و وطن فروشیهای این مزدوران، آمریکا را به اعتراف به این امر واداشته بود که: «ریزش کالا و تکنسین های نظامی و غیرنظامی از آمریکا به ایران تقریبا به طور کامل به وسیله دولت ایران تأمین مالی می شود. این کشور از نظر مالی خیلی بیشتر از دولت آمریکا در رابطه دوجانبه ایران و آمریکا کمک می کند. آن کس که مزد نوازنده را می دهد اختیار آهنگ را دارد و خوشبختانه این آهنگ برای آمریکا عموما مطبوع است.»

تداوم این خوش خدمتیها به آمریکا تا آنجا پیش می رود که آنها می گویند: «خط مشی آمریکا نسبت به ایران در جهت ارتقای منافع آمریکا مؤثر بوده است. بیشتر هدفهای خط مشی حاصل شده و آن هم در حداقل هزینه از نظر منابع رسمی ایالات متحده.»

شاه معدوم برای ارضای جاه طلبیها و اثبات وفاداریش به آمریکا تحت لوای گسترش و رشد ایران در جهت صنعتی شدن و خودکفایی و دروازه های تمدن بزرگ با اتلاف اکثر ذخایر و منابع و حیثیت این ملت مجری طرحهایی بود که جز منافع صددرصد آمریکا چیزی را تأمین نمی کرد:« (شاه) خواهان آخرین وسایل نظامی آمریکاست و آنها را به دست می آورد و به مستشاران و تکنیسینها و مربیان نظامی و غیر نظامی آمریکا پول می پردازد. همچنین دولت ایران جهت خرید تسهیلات و کمکهای فنی و آموزشی در مورد بسیاری از زمینه های غیر نظامی قرارداد می بندد. ایالات متحده تأمین کننده مرجح در زمینه های نظامی و غیر نظامی برای ایران می باشد... ایالات متحده باید آماده کمک به دولت ایران برای گرفتن بهترین کالا و خدمات آمریکایی با بهای کامل باشد. همکاری ایران و آمریکا مبتنی است بر این اعتقاد که ایالات متحده بهترین طیف کالاهای تولیدی و تکنولوژی را داراست. بهترین هم معمولاً گرانترین است. نفع آمریکا در عرضه بهترین قرارداد، یعنی تأمین کالاها و تکنولوژی (بر مبنای اخذ قیمت تمام عیار) برای کشور در حال توسعه پولداری که مشتاق است بالاتر از همسایگانش باشد، جاذبه دارد».

«تخمین زده می شود که اکنون بین ۲۲ تا ۲۵ هزار آمریکایی در ایران است. گمان می رود که این تعداد ممکن است به حدود ۳۰ هزار تا ۸۱۱۹۸۰ افزایش یابد...(از ۳۰ هزار آمریکایی در سال ۸۱۸۰، تعداد۳۲ آنها شرکتهای قرارداد دفاعی و بستگانشان خواهند بود)».

«ایران یک کشور سلطنتی است که به وسیله شاهی اداره می شود با قدرت نامحدود به طور دینامیک که خودش کلیه تصمیمات مهم را در ایران می گیرد و تمامی جنبه های اقتصادی و حیات سیاسی کشور را کنترل می کند.هیچ نوع مقابله داخلی مؤثری در مورد رهبری او وجود ندارد... لااقل در حال حاضر تولید نفت ایران برای آمریکا مهم و برای اروپای غربی و اسرائیل و ژاپن حیاتی است... در ۱۹۷۵ موازنه دوجانبه تجارت بجز فروش وسائل نظامی، به ۱/۱ میلیارد دلار به نفع آمریکا بالغ گردید. ایران بدون شک بازار مهمی برای آمریکا تا آینده قابل پیش بینی خواهد بود... تکامل سیاست آمریکا نسبت به ایران منجر به یک تأکید بسیار سنگین در مورد عوامل اطلاعاتی و نظامی در رابطه بین دو کشور شده است... واردات غیر نظامی ایران در ۱۹۷۵ مبلغ ۳/۱۰ میلیارد دلار بوده است که از این مقدار ایالات متحده ۲ میلیارد دلار عرضه کرده است. تخمین زده می شود که تا ۱۹۸۰ بازار غیر نظامی ایران در حدود ۶/۲۰ میلیارد دلار خواهد بود. نفت ایران برای آمریکا مهم و برای متحدانش ضروری است. این امر برای مدت ۱۰ سال دیگر صدق می کند.»

«به نظر می آید سیاست آمریکا دایر بر حمایت از تلاشهای منطقه ای برای دستیابی به امنیت جمعی از طریق معاضدت امنیتی و فروش اسلحه و انواع دیگر پشتیبانی، اینک کمک به ایجاد وضعیتی در منطقه خلیج نموده است که از نقطه نظر ایالات متحده رضایت بخش تر از سالهای مدیدی بوده است ... ایران و عراق روابط خود را اصلاح نمودند و ایران اقدام به بهبود روابطش با سایر حکومتهای عربی کرده است. در نتیجه دخالت مسلحانه ایران در ظفار،شورش آنجا تحت کنترل است. هر چند که اساس آرامش فعلی

شکننده و آینده اش نامطمئن است اما این حقیقتی است که ثبات سیاسی نسبی وجود داشته و توسعه اقتصادی سریعی در سرتاسر منطقه در حال انجام است و آمریکا در زمینه های تجارتی و سیاسی در این وضعیت سود می برد.»

نگرشی ساده به مطالب فوق عظمت عظیمترین انقلاب را در صحنه گیتی، اگر بخواهیم تنها از بعد ضد امپریالیستیش به آن بنگریم، بر ما آشکار می کند. انقلابی که کوبنده ترین ضربه را بر پیکره امپریالیسم در ایران وارد کرد، دست نشانده ترین مزدور آمریکا را نابود کرد، منحصر به فردترین پایگاههای اطلاعاتی آمریکا را در منطقه برچید، ارسال نفت به اسرائیل و آمریکا را قطع کرد. انقلابی که شکست ناپذیری آمریکا را به مسخره گرفت و به خلقهای تحت ستم مفهوم مبارزه و انقلاب آموخت. انقلابی که انسان مسخ شده را به فطرت الهیش بازگرداند و ایمان چراغ راهش شد و شهادت وسیله قربش. انقلابی که شعارش اللّه اکبر بود و سلاحش ایمان، نه دربند خاک بود نه در یوغ ملیت. انقلابی که گستره گیتی را فریاد می کرد که تا بانگ لااله الااللّه و محمد رسول اللّه در تمام جهان طنین نیفکند مبارزه هست و تا مبارزه هست ما هستیم.

دولت موقت و آمریکا

آنان که انقلاب اسلامی و اهداف آن را درک نکرده بودند و تداوم انقلاب نیز نیاز به افشای ماهیتشان داشت، با پیروزی آن به تکاپو برخاستند. اینان به خاطر عدم شناخت اسلام در تمامی ابعادش و ماهیت

غرب گرایانه تفکراتشان، قصد آن داشتند تا همان سیاستها را شاید به گونه ای معتدل تر و با شیوه هایی جدیدتر تداوم بخشند. دیدگاههای کلی و سوابق زندگی عناصر دولت موقت که به کرات ذکر آنها رفته خود به تنهایی بیانگر این امر است. در ذیل موضع گیریها و نظارت چند تن از عناصر تشکیل دهنده دولت موقت به عنوان مشت نمونه خروار می آید:

«سلامتیان گفت که سفیر باید با کسانی که مشورت می کند بر موفقیت انقلاب و تمایل ایران به داشتن روابط نزدیک با آمریکا تأکید نماید. او اضافه کرد که این مطلب را قبلاً با نخست وزیر و وزیر امور خارجه در میان گذاشته اند لذا این اعلام دوستی موضع مشترک بلندپایه ترین مقامات کشور بود... سلامتیان گفت که آمریکاییان باید بفهمند که انقلاب ایران از خیلی جهات شبیه انقلاب ۱۷۷۹ آمریکا بوده است. رؤسای جمهور بزرگ آمریکا، واشنگتن، جفرسون و لینکلن اینجا خیلی مورد احترام هستند. خیلی از جوانب قانون اساسی ایران از قانون اساسی آمریکا الهام گرفته بود». (سند ۵)

«او (یزدی) گفت گذشته، گذشته است و ایرانیان مردان عمل هستند و زمینه های بسیار برای همکاری وجود دارد. ایران نیز به مرور زمان نیازمند تکنولوژی و محصولات کشاورزی آمریکا خواهد بود و مناسبات عادی بر مبنای احترام متقابل خواهد بود.»(سند ۸)

«... صدر، وزیر بازرگانی در پاسخ گفت که پس از ۲۰ سال مطالعه و کار و زندگی در ایالات متحده او اعتقاد دارد که آمریکاییها عملگراترین اشخاص در دنیا هستند و یک نفر آمریکایی می تواند خود را با اوضاع جدید وفق دهد به همان گونه او می تواند خود را با اوضاع ایران وفق دهد... سرانجام او گفت که اطلاعات و اولویتهای گذشته دقیق نبوده و بایستی اصلاح شود. مناسبات ایران با ایالات متحده اعم از فرهنگی و تکنولوژیک و پیوندهای خانوادگی طوری است که از تمایل ایران به حفظ مناسبات با ایالات متحده پشتیبانی می کند.» (سند۱۴)

«امیر انتظام به خبرنگاران گفت که امیدوار است روابط با آمریکا به زودی به سوی بهبودی رود و در مورد قراردادهای نظامی او گفت فسخ تمام قراردادهای سابق که ایران قبلاً در آنها میلیاردها دلار سرمایه گذاری کرده بود غیرعاقلانه است. او حتی به طور غیرمستقیم به لزوم متخصصان نظامی آمریکایی اشاره کرد.» (سند ۳۸)

«یزدی مطرح نمود که ایران نمی تواند به تنهایی به پیش برود یزدی صریحا به ادامه وابستگی به غرب اقرار کرد و گفت که فسخ سریع قراردادها توسط ایران بیشتر به ضرر ایران خواهد بود تا فروشندگان خارجی ...» (سند ۳۸)

چنین بافت و طرز تفکری نمی تواند مورد مخالفت آمریکا قرار گیرد و در مقابله با خط اصیل انقلاب اسلامی این افراد می توانند به عنوان پایگاههایی برای اعاده منافع آمریکا در ابعاد نظامی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی به حساب آیند. آمریکا در ایران سرمایه گذاریهای هنگفتی داشت و نمی توانست به راحتی از آنها چشم پوشی کند. آمریکا به دنبال ارائه روشهایی بود که بتواند سلطه مجدد خویش را اعمال کند. در همین رابطه، گذشته از تحلیل شرایط و اوضاع و شناسایی نقاط قوت و ضعف و بافتهای موافق و مخالف آمریکا به تماسهای به اصطلاح رسمی و دیپلماتیک با سران دولت موقت می پرداخت.

تداوم خط مشی ها و اهداف

آمریکا به خاطر منافع بی همتایش در ایران، در پی برآوردن و دستیابی به اهداف کلیدیش با توجه به زمینه هایی که داشت، برآمد. این زمینه ها به طور اختصار و به طور پراکنده در این مجموعه وجود دارد. (آنچه در مورد شرکتها، وضع نفت، مسائل اقتصادی و نظامی در این مجموعه وجود دارد بیانگر عمق وابستگی و سلطه شیطانی آمریکا در ایران نیست و انشاءاللّه در این موارد مجموعه های مستقل دیگری انتشار خواهد یافت.)

«او (کاردار) گفت که شرکتهای ایالات متحده هنوز هم ایران را یک بازار مهم تلقی خواهند کرد. آنها تکنولوژی مهمی به ایران آورده اند و آنها همچنین می توانند خود را با محیط جدید وفق دهند تا بتوانند مناسبات خود را با ایران ادامه دهند.» (سند ۱۴)

«من از شما (یزدی) در مورد موضوع انجمن ایران و آمریکا در اصفهان و دفتر تعلیم و تربیت اصفهان استمداد می طلبم. همان طور که شما می دانید، انجمن ایران و آمریکا یک مؤسسه فرهنگی خصوصی است که سعی دارد روابط بین ملت ایران و آمریکا را از طریق برنامه تبادل و وقایع فرهنگی، کتابخانه و جلسات ملاقات و کلاسهای انگلیسی برای ایرانیان و کلاسهای فارسی برای آمریکاییان نگهدارد و بهتر سازد...

اگرچه انجمن ایران و آمریکا یک سازمان دولتی آمریکا نمی باشد، ولی سفارت آمریکا از اهداف انجمن پشتیبانی به عمل آورده و معتقد است که این همکاریها باعث تفاهم بیشتر بین دو کشور خواهد شد». (سند۳۳)

«ساندرز (معاون وزیر امور خارجه آمریکا) علاقه ما را به داشتن ایرانی نیرومند و مستقل و برخوردار از پشتیبانی خلق که بتواند در مقابل فشارهای شوروی ایستادگی کند و به موقع سرگرم مناسبات سازنده متقابل با ایالات متحده باشد، به آگاه (کاردار ایران در آمریکا)تأکید کرد. ایالات متحده علاقه ای به وارد کردن خود و مداخله در امور داخلی ایران ندارد بلکه می خواهد مقامات ایران بدانند که ما حاضریم در

زمینه های منابع و و مصالح مشترك با یکدیگر همکاری کنیم. آگاه متقابلاً این احساسات را تأیید کرد و احساسات دوستانه و تحسین مردم ایران را نسبت به ایالات متحده، علیرغم پیوندهای ایالات متحده با رژیم شاه تشریح کرد.» (سند ۴۸)

دولت موقت و علاقه به از سرگیری روابط

مواردی که دولت موقت بعد از روی کارآمدنش در رابطه با آمریکا با آن روبه رو شد، مسائل متعددی بود که یک سری مانند قراردادهای نظامی و پولهای پرداخت شده بابت لوازم یدکی و مسئله شرکتها و قراردادهای اقتصادی بود و دسته دیگر مسائل به وجود آمده بعد از انقلاب بود، مانند رفتن شاه به آمریکا، دیدارها و ملاقاتها با سران و وزیران آمریکا و اظهارنظر راجع به کل مشکلات و مسائل ایران و آمریکا.

برخورد دولت موقت با تمام این مسائل، در جهت حل آنها و تفاهم و از سرگیری روابطی برمبنای جدید و آغازی نوین بود:

«من (کاردار) مراتب فوق را صرفا بدان جهت گزارش می دهم؛ برای آنکه طرز فکر وزیر امور خارجه ایران و عده زیاد دیگری از شخصیتهایی که در حکومت حاضر وجود دارند نشان دهد یزدی به نظر می رسد اساسا نسبت به ایالات متحده روش دوستانه دارد و مایل است که مناسبات عادی بین ایران و

آمریکا برقرار شود، ولی مخالفت او با شاه در گذشته و در پیچیدگی پیوندهای ایالات متحده با رژیم پهلوی، در شخص او وزنه سنگینی تشکیل می دهد.» (سند ۲۵)

«در ملاقات اخیر بین یزدی و تامانی نی، سفیر ایتالیا در ایران، یزدی اظهار علاقه به خرید لوازم یدکی کرده است که در ایتالیا طبق پروانه ایالات متحده برای تجهیزات نظامی که اکنون در ایران وجود دارد تولید می شود. کارمند مربوطه گفت که ایتالیاییها که اکنون در اندیشه دادن پاسخ به این پیشنهاد هستند، معتقدند که تقاضای یزدی کوششی برای بهبود تماسها با ایالات متحده از طریق یک کشور ثالث است زیرا از لحاظ سیاسی در حال حاضر مراجعه به ایالات متحده به طور مستقیم امکان پذیر نیست.»(سند ۳۰)

«من در حال حاضر هیچ دلیلی ندارم که فکر کنم گرایش دولت جدید به طور مؤثری با گرایش دولت موقت ایران تفاوت خواهد داشت. خود من در اینجا در تمام سطوح به گرمی پذیرفته شده ام. سروصداهای اخیر دولت درباره ما عموما مثبت بوده اند... ما احساس می کنیم که هم یزدی و هم بازرگان، به طور فزاینده ای نیاز به حرکت در جهت یک تفاهم بهتر با ما را تشخیص می دهند. این موضوع حتی به میزان زیادتری در مورد رهبریت نظامی وجود دارد.»(سند ۵۰)

اسناد ۵۱ و ۵۲ در مورد علاقه به از سرگیری روابط بین ایران و آمریکا و ابراز این امر از سوی دولت موقت نشانگر گسترش این طرز فکر در بین عناصر دولت موقت است تا آنجا که خواستار تبادل اطلاعات می شوند. (سند ۸۵)

حمایت آمریکا از دولت موقت

موضع گیری آمریکا در قبال دولت موقت به عنوان عکس العملی مثبت در برابر گرایشها و امیال قلبی این افراد بود که سعی داشتند با روشی متعادلتر و نوین و یا به قول خودشان با از سرگیری روابط بر اساس آغازی جدید، منافع غرب و آمریکا را تأمین کنند. مسلم است که این طرز نگرش نمی تواند مورد مخالفت

آمریکاییها قرار گیرد با توجه به اینکه این عناصر به طور بالقوه نیز قادر بودند در برابر جناح ضد آمریکایی و ضد کفر امام نیز به مقابله برخیزند:

«آنچه ما باید انجام دهیم این است که تا مدتی با جریان امور هماهنگی داشته باشیم. یزدی و انتظام هر دو با کاردار درباره آغاز دوره جدید، که با ورود سفیر جدید عملی خواهد شد صحبت کرده اند.»(سند ۱۲)

«تمام این جریان اشاره بر این دارد که بهترین امید ما به دستیابی به یک توافق رضایت بخش با ایران جدید در دیپلماسی ساکت و آرام نهفته است. علیرغم ناسازگاری خمینی نسبت به ایالات متحده، خیلیها در اینجا هستند که خالصانه مایل به داشتن روابط دوستانه و همیارانه با ما می باشند و نظرات ما را پذیرا هستند و در مورد طرز تفکر بین المللی راجع به موضوعاتی از قبیل حقوق بشر حساس می باشند. متأسفانه خمینی در حال حاضر قدرتمندترین چهره سیاسی در ایران می باشد. و شخصی است که شاید ایرانیان مترقی جرأت نمی کنند رودررو با او برخورد نمایند.ما نبایستی توانایی خود را در تأثیر گذاردن بر جریانات در اینجا بیش از حد ارزیابی کنیم، ولی می توانیم امیدوار باشیم با کار سرسختانه با آن ایرانیانی که مایل هستند دوستی با ایالات متحده را درک نمایند تا حدی تأثیر مهمی داشته باشیم.» (سند ۲۸)

«تا زمانی که دولت موقت قدرت بیشتری نیابد، این نداهای میانه روانه مانند یزدی، امیر انتظام و حتی بازرگان، بعید است که اثری داشته باشند. با توجه به جو سیاسی نامطلوب اصلاً نمی توان مطمئن بود که

میانه روها در دولت موقت آنقدر زیاد هستند و یا آنقدر نفوذ دارند که بتوانند مانع از حملات شوند و یا مواضع ضدآمریکایی که مانع از سرگیری فعالیتهای تجار آمریکایی در ایران شده را تغییر دهند.»(سند ۳۶)

«ما خصوصا (منظور از ما وزارت امور خارجه آمریکاست) در هر گونه اقدام عملی که وی (بازرگان) فکر می کند ایالات متحده می تواند برای کمک به دولت موقت ایران در تلاشهایش برای بالا بردن ثبات و فراهم آوردن زندگی بهتر برای شهروندان ایرانی انجام دهد، ذیعلاقه هستیم. محدودیتهای آشکاری در آنچه که ایالات متحده می تواند انجام دهد وجود دارد، ولی در جایی که مقتضی باشد می خواهیم که تا آنجایی که می توانیم برای بازرگان نخست وزیر و دولتش مفید باشیم.» (سند ۵۱)

«منافع ما در ایران بالاتر از هر گونه رژیم خاصی قرار دارد. موضوعی که ما تلاش کردیم تا برای حاکمان جدید ایران آن را روشن سازیم، به این منظور که از سوءظنهای آنان در این مورد که ما به تبانی با شاه سابق ادامه می دهیم، کاسته باشیم. در حال حاضر به نظر می رسد که منافع ما به بهترین نحو با همکاری با دولت مهدی بازرگان جهت برپایی مجدد روابط دوجانبه بر اساس تشریک مساعی بین ایران و ایالات متحده برآورده می شود.»(سند ۶۰)

«(سخنان پرشت مدیر میز ایران با یزدی)... علاقه ما به ایران این است که ایران مستقل و از لحاظ تمامیت ارضی دست نخورده باقی بماند، یک حکومت با ثبات فزاینده داشته باشد و بتواند با مشکلاتی که بروز می نماید مقابله کند. او گفت ما آرزومندیم که دولت موقت ایران در کوششهای خود موفق باشد زیرا به همان اندازه که دولت موقت ایران نسبت به ثبات پیشرفت حاصل کند، منافع ما در ایران پیش می رود. پرشت خاطرنشان ساخت که باید صراحتا گفت که ما راه با دوام دیگری را نسبت به دولت کنونی نمی بینیم و بنابراین به هیچ وجه هیچ گونه نفعی نداریم که جز کمک به هر ترتیب به موقعیت آن کار دیگری انجام

دهیم...

پاسخ یزدی به همه این مراتب روی هم رفته مثبت بود. او موافقت کرد که در زمینه داد و ستد پیشرفتهایی حاصل شده است. او گفت از اظهارت پرشت درباره روش دولت آمریکا نسبت به مناسبات با ایران قدردانی می کند. دولت موقت ایران نیز به نوبه خود مایل است مناسبات حسنه و سازنده ای با ایالات متحده داشته باشد ولی ابتدا لازم است مسائل مربوط به مناسبات قدیمی حل و فصل شود تا مناسبات جدید بر یک شالوده سالمی آغاز شود.» (سند ۸۶)

سیاست آمریکا در قبال جو ضد آمریکایی مردمی و مطبوعاتی ناشی از وقوع انقلاب اسلامی مبتنی بر سکوت بوده تا با غیر فعال نشان دادن خود در صحنه دیپلماسی ایران و وسایل ارتباط جمعی مانع از گسترش و شدت یافتن فعالیتهای ضد آمریکایی شود و در جهت دیگر سعی بر گسترش و ایجاد حلقه های ارتباطی با افراد و کسانی که فکر می کرد می توانند در آینده چه از نظر فرهنگی یا سیاسی مؤثر باشند، می نمود:

«در هر حال من فکر کردم که ما برای انجام آنچه که در توان داریم جهت آرام کردن احساسات فعلی باید از دیپلماسی (سکوت) آرام استفاده کنیم». (سند ۲۹)

«... در مراحل اولیه (برای ایجاد حلقه های ارتباطی) روابط شخصی توسعه یافته دوستانه و با تفاهم شخص با شخص مهم می باشند. از طریق این ارتباطات شخصی حلقه های ارتباطی نهادی دقیقا معینی

می تواند به وجود آید که به نوبه خودش می تواند روابط دوجانبه بیشتری به بار آورد....» (سند ۶۷)

ملاقاتها و دیدارهای همیشگی کاردار با یزدی و یا دیدار و ملاقات یزدی با وزیر امور خارجه آمریکا و معاون او و همچنین با ژنرال گریوز و مک گیفرت و سمینار وزارت امور خارجه، نشانه گسترش روابط، هر چند با پوشش دیپلماتیک و رسمی است.

از جمله موضوعات مطروح در اسناد این مجموعه، مسئله آوردن شاه و انعکاس این عمل بر روی روابط دوجانبه آتی ایران و آمریکاست. از یک سو نپذیرفتن شاه در آمریکا می توانست باعث عدم اعتماد بقیه سران مزدور کشورهای جهان و منطقه شود که در صورت مواجه شدن با مشکلی مانند آنچه که شاه با آن رو به رو شد نمی توانستند حداقل آمریکا را به صورت مأمن و پناهگاهی برای گذران بقیه عمرشان در نظر بگیرند و به ناچار این امید مبدل به یأس می شد و آنها را احتمالاً وادار به تغییر موضع می کرد. از سوی دیگر پذیرفته شدن شاه در آمریکا روابط تصور شده ایران و آمریکا که آمریکا با وجود دولت موقت به آن امید بسته بود را تیره می کرد. بر این اساس آمریکا برای اینکه هم شاه را بپذیرد و هم به روابط جدیدش با دولت موقت لطمه وارد نکند علیرغم جناحهای موافق و مخالف در هیئت حاکمه اش سعی کرد در پوشش اقدام از سوی شهروندان آمریکایی و به بیانی دیگر اقدام از سوی مقامات غیر رسمی (البته با طرح و برنامه ریزی مقامات رسمی) شاه را به آمریکا بیاورد. در هر صورت آمریکا قصد داشت که شاه را به آمریکا بیاورد چون با توجه به بافت دولت موقت و به گمان خودشان کاسته شدن از حرارت تب آلود انقلاب در بین مردم فکر می کرد این امر اثر چندان ناخوشایندی بر از سرگیری روابط نخواهد داشت:

«دومین نکته ای که آگاه در میان گذشت درباره این امکان بود که شاه ممکن است به آمریکا بیاید اظهار نگرانی کرد. بعضی از اشخاص در ایران این احساس را دارند که لااقل تشویق از در عقبی از سوی عناصری در دستگاه دولتی ایالات متحده برای آمدن شاه به آمریکا وجود دارد. ساندرز (معاون وزیر

خارجه آمریکا) اظهار نظر کرد که مرحله ای از زمان در آینده، هنگامی که از حرارت تب آلود انقلاب کاسته شود، ما تصور می کنیم که ایران کمتر به آن چه که انقلاب علیه آنها بود توجه خواهد کرد و بیشتر به آنچه که انقلاب قرار بود تحقق بخشد، توجه خواهد نمود.» (سند ۴۸)

«همچنین ملاحظه برخورد ما با شاه که هم بر برنامه زمان بندی و هم بر جو موجود تأثیر می گذارد مطرح است. به نظر من قبل از اینکه ما سفیری در اینجا داشته باشیم خیلی مطلوب است که شاه به ایالات متحده نیاید. استحکام و دوام افزون شده در روابط دوجانبه ما که می تواند به دنبال انتصاب یک سفیر صورت پذیرد، با عکس العمل ناچارا مغایر با برخوردهای ما نسبت به شاه خصوصا از جانب آیت اللّه مقابله خواهد نمود.» (سند ۵۰)

«وزیر (وزیر امور خارجه آمریکا) پاسخ داد که آمریکاییها آزاد هستند تا با شاه ملاقات کنند و دولت ایالات متحده نمی تواند در این مورد کاری انجام دهد. یزدی سیاست ما را در مورد شاه جویا شد. وزیر گفت که روشن است ما به او گفته ایم در این زمان ما فکر نمی کنیم که وی به ایالات متحده بیاید، ما قادر نیستیم آنچه را که در آینده پیش می آید بگوییم». (سند ۵۵)

علیرغم روشن و واضح بودن حرکات آمریکا مبنی بر آوردن شاه به آمریکا برای دولت موقت و ابراز این نظر هر چند به طور ضمنی برای مقامات دولت موقت، عکس العمل و موضع آنها بیشتر مبتنی بر از سرگیری روابط و گسترش آن بود و زمینه سازی برای ملاقات با برژینسکی در الجزایر از سوی بازرگان،

یزدی، و ...با توجه به تمام این موارد صورت گرفت و این ناشی از تمایل دوجانبه ای بود که هر دو طرف نسبت به یکدیگر احساس می کردند.

«... مشاهده کردیم که شاه و برژینسکی و افراد دیگری از طرف آمریکا در این جشنها (جشن بیست و پنجمین سالگرد انقلاب الجزایر) شرکت خواهند کرد. من فکر می کنم اگر یک نفر یا بیشتر از شما فرصت گفتگو با اعضای هیئت نمایندگی دولت موقت ایران و مخصوصا بازرگان را پیدا کند، خیلی مفید خواهد بود. من این تصادف را امروز به بازرگان در یک مجمع اجتماعی پیشنهاد کردم و او به نظر می رسد که با روی باز با این فکر برخورد کرد.» (سند ۸۸)

«کاردار ایران در الجزایر امروز مرا (سفیر آمریکا در الجزایر) از ارسال پیام به تهران جهت مشخص نمودن علاقه احتمالی بازرگان نخست وزیر یا دیگر اعضای هیئت نمایندگی دولت ایران در ملاقات با دکتر برژینسکی یا دیگر مقامات بازدید کننده مناسب آمریکایی، مطلع نمود.»(سند ۸۹)

خط امام در برابر آمریکا

نگرانی آمریکا در مورد آینده روابطش و تردید در مورد از سرگیری مجدد روابط ایران و آمریکا با وجود پایگاهی چون دولت موقت و روشنفکران و دستجات غرب زده، ناشی از بینش و گرایش حاکم بر خط مردمی انقلاب بود، ایدئولوژی اسلامی. رهبری قاطع و حضور دائمی مردم در صحنه، آمریکا را در تمامی ابعاد مورد هجوم قرار می داد. نظرات آمریکاییها بهترین توصیف بر اصالت انقلاب اسلامی و روشنترین برهان بر شهامت و عظمت بزرگمردی است که سر تسلیم در برابر هیچ قدرتی جز قدرت لایزال الهی فرود نمی آورد و صریحترین بیان بر وجود نفرتی بنیادین از کفر جهانی و سردمدار آن آمریکا، در سینه مردم مسلمان ایران است:

«این دشمنان با پشتیبانی آنهایی که چه طرف راست و چه طرف چپ حقیقتا از ما تنفر دارند، جوی را

ایجاد کرده اند که در نتیجه آن هر چیزی که آمریکایی باشد خائنانه و ضداسلامی و شر است. کوششهای اسلامی برای پاکسازی ایران از نفوذهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی غرب به یک نوع تعقیب جادوگران تبدیل شده است که در نتیجه آن هر گونه تقصیری در معاشرت با آمریکاییها برای مظنون ساختن طرف یا محکوم کردن او کافی است.» (سند ۱۲)

«فرضیاتی که در بالا تشریح شد (گرایشات یزدی و بازرگان برای از سرگیری روابط) با توجه به گرایشات عادی دولت می باشند. قم نیز مطرح است. همان طوری که می دانید نظریات سیاسی ابرازشده آیت اللّه و یارانش در هفته های اخیر معتدل تر بوده است. ولی بایستی تأکید کنم که گرایش و برخوردهای او متکی به چیزی است که به گمان ما ناخوشایندی و تنفر بنیانی از ایالات متحده می باشد. خیلی از آنهایی که در اطراف او هستند به نظر می آید که حتی نسبت به مقاصد ما مظنون تر باشند. چون که این محفل دسترسی سریع به گفته های روزانه آیت اللّه و اثر فوری بر روی آن را دارد، همیشه به عنوان یک خطر مداوم در مورد حملات از جانب آن به شمار می رود که غیر قابل پیش بینی است.» (سند ۵۰)

«تضاد و دوگانگی بین (الف) مواضع به طور کلی عاقلانه خیلی از مقامات ارشد دولت موقت که متوجه لزوم برقراری روابط عادی تر دیپلماتیک و تبادلات تجاری با آمریکا شده اند و (ب) مواضع ضد آمریکایی انقلابی مطبوعات، روحانیون اطراف خمینی و خیلی از ایرانیان که ضد خارجی هستند و در سطوح دوم و

پایین تر دولت موقت می باشند، همچنان تلاشهایمان را برای عادی کردن روابط خنثی می سازند.» (سند ۳۸)

آمریکا در مقابله با این جناح، دست به اقدامات زیادی می زند که عمده این اقدامات گذشته از گسترش تماسها و برخوردهای سیاسی،ایجاد زمینه های فرهنگی و اجتماعی و اقدام در این زمینه هاست که اسناد ۶۵، ۶۷ و ۶۹ نمونه های جالبی از فعالیتهای آمریکا در این موارد است.

با کلام روح بخش و راهنمای امام و با امید به رهروی از راهش که راه اسلام محمد (ص) و علی (ع) است به مطلب پایان داده می شود:

«ما با اینها هیچ راه مصالحه ای نداریم، برای اینکه مقصد ما یک مقصدی است و آن اسلام است. همه ملت ما اسلام را می خواهند و مقصد آنها یک مقصد ضد اسلامی است. اسلام و ضد اسلام نمی شود با هم تفاهم کنند... اگر ما با آمریکا و با سایر ابرقدرتها و قدرتها کنار آمده بودیم. گرفتار این مصائب نبودیم ولی مردم ما دیگر به هیچ وجه حاضر نیستند تن به خواری و ذلت دهند و مرگ سرخ را به زندگی ننگین ترجیح می دهند.»

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

گزارش بازرسی در مورد نحوه ارتباط با ایران

سند شماره (۱)

وزارت امور خارجهسریاوت ۱۹۷۶ مرداد و شهریور ۱۳۵۵

دفتر بازرسی کل، سرویس خارجی

گزارش بازرسی در مورد نحوه ارتباط با ایران

تذکار در مورد توزیع نحوه ارتباط با ایران

این گزارش بازرسی، یک گزارش داخلی وزارت خارجه آمریکا و بخش مستقیمی از جریان مطالعه دقیق وزارتخانه (خارجه) است. این گزارش درجه تأثیر خط مشی و کارایی مدیریت را ارزیابی می نماید که به منظور اطلاع وزیر امور خارجه و رؤسای عمده وزارتخانه نگارش یافته و پیشنهاداتی راجع به تغییرات در خط مشی و مدیریت به عمل می آورد.

به هیچ وجه نباید خارج از وزارت خارجه توزیع گردد، چه تمام و یا قسمتی از آن، بجز به آن سازمانهایی که مداخله مستقیم در فرمول بندی و مدیریت خط مشی خارجی دارند و در آن صورت هم باید با اجازه کتبی قبلی مدیر کل بازرسی سرویس خارجی وزارت خارجه باشد. در محله های مأموریت وزارت خارجه، می توان به اختیار مسئول اصلی، قسمتهای مربوطه گزارش را به عوامل سایر سازمانها و وزارتخانه های دولت ایالات متحده که رابطه مستقیم با پیشنهادات خط مشی تحت بررسی دارند ارائه داد.

سری

نحوه ارتباط با ایران

پیشگفتار

این گزارش بازرسی، گزارشات بررسی جداگانه قبلی را تلفیق می دهد. جنبه های بررسی این بازرسی شامل آزمونهای مناسب جهت ارزیابی میزان تأثیر کنترلهای داخلی و عملیات مدیریتی می شد ولی

بررسی مفصل کلیه عملیات، انجام نشده بود. این بازرسی در تاریخهای ۱۷ الی ۳۱ ماه می و ۱۵ ماه ژوئیه الی ۱۳ ماه اوت ۱۹۷۶ در واشنگتن، دوم ماه ژوئن الی ۱۴ ژوئیه ۱۹۷۶ در تهران، سوم الی ششم ماه ژوئن ۷۶ در اصفهان، هشتم الی نهم ماه ژوئن ۷۶ در شیراز و سیزدهم الی چهاردهم ژوئن ۷۶ در تبریز صورت گرفت.امضاء:

هربرت اف. پراپس (بازرس ارشد سرویس خارجی)

ایوان کوزیمی (عضو وزارت بازرگانی)

دیرک گلیستین (بازرس سرویس خارجی)

رابرت والاس (بازرس سرویس خارجی)

ویلیام مورگان (بازرس سرویس خارجی)

طبقه بندی نشده

نحوه ارتباط با ایران

فهرست مندرجات

و املاک ●●● f۱۷

ز امور امنیتی ●●● g۱۷

سیستم ارزیابی پرسنل ●●● ۸

کنسولگریهای مربوطه

کنسولگری اصفهان ●●● ۹۱

کنسولگری شیراز ●●● ۹۲

کنسولگری تبریز ●●● ۹۳

سازمانهای دیگر

معاونت نظامی و سایر فعالیتهای وزارت دفاع آمریکا در ایران ●●● a۱۱۰

اداره اطلاعات آمریکا ●●● b ۱۱۰

برنامه کنترل مواد مخدر سفارت ●●● c ۱۱۰

سایر فعالیتها

الف انجمن کارمندان آمریکایی ●●● a ۱۱۱

ب مدارس ●●● b ۱۱۱

لیست کنترل پیشنهادات (جداگانه در دسترس می باشد.)

طبقه بندی نشده

نحوه روابط با ایران

فهرست مقامات اصلی

سفارت در تهران

سفیر کبیر ریچارد م. هلمز

وزیر مختار جک سی. میکلوس

رؤسای قسمتها

اداری راجر ا. پرونچر

کنسول وارد ل. کرینستنسن

اقتصادی/بازرگانی راجر سی. بروین

دیوید ای. وستلی

سیاسی هاتورن ک. میلز

سیاسی/نظامی هنری پرشت

علمی آلبرت س. چپمن

مؤسسات دیگر:

وزارت دفاع:

نماینده وزارت دفاع ایک فون ماربد

رئیس اداره مستشاری سرلشکر کنث پ. میلز

وابسته نظامی سرهنگ فرانک ب. مک کنزی

(از نیروی هوایی آمریکا)

کشاورزی پل ج. فری

مواد مخدر جک ل. گرین

اداره اطلاعات آمریکا جودن وینکلر

کنسولگریها

اصفهان ژنرال ب. مارشال

شیراز مایکل ر. آریتی

تبریز رونالد آی. نیومان

محرمانه

نحوه مدیریت روابط با ایران

مرور کلی

ایران برای یک آینده قابل پیش بینی بسیار مورد توجه ایالات متحده خواهد بود. موقعیت مکانی این کشور به تنهایی، ضامن این پیش بینی است. ایران کشور عمده منطقه سپر (ترکیه، ایران، پاکستان) میان اتحاد شوروی و شبه جزیره سرشار از نفت عربستان می باشد. تا زمانی که نفت خاورمیانه برای غرب اهمیت حیاتی دارد، دوستی ایران واجد اهمیت شدید برای ایالات متحده است. آمریکا منافع بسیار مهم

آمریکا نیز در ایران دارد. ایران محل وسایل اطلاعاتی آمریکاست که با فایده بی همتایی که دارد، در هیچ مکان دیگری قابل تقلید نیست. بالاخره ایران و آمریکا علائق مشابه در گسترش صلح و استقلال منطقه خلیج فارس دارند و این ایران است که این علائق را در تماسهایش با سایر کشورهای خاورمیانه و آسیای جنوبی به پیش می برد.

همچنین ایالات متحده، به دلایلی که برای مدتهای مدید معتبر خواهد بود، اهمیت قابل توجهی برای ایران دارد. ایالات متحده تنها قدرت غربی است که قادر است تجاوز احتمالی شوروی را در خاورمیانه دفع کند. ایالات متحده آمریکا در حال حاضر و نیز به طور بالقوه در آینده، منبع وسائل پیشرفته و تکنولوژی است که ایران برای تبدیل منابع طبیعی در حال تخلیه اش نفت به صورت سرمایه انسانی با دوام احتیاج دارد: یعنی کارگر ماهر و نخبگان تحصیلکرده.

این خوشوقتی برای ایران و آمریکا وجود دارد که روابط میان دو کشور بسیار حسنه است. ایران به ایالات متحده امتیاز پرواز اضافی، تسهیلات اساسی اطلاعات نظامی، و دستیابی به بازارها و نفت خود را می دهد. آمریکا هم برای ایران، مواد غذایی و سیستمهای سلاحهای پیشرفته، اطلاعات و تکنولوژی می فرستد. (به وسیله آموزش حدود ۲۵۰۰۰ دانشجو در آمریکا و اعزام پرسنل نظامی و غیر نظامی آمریکایی به ایران تا به هزینه ایران یک طیف وسیع از مساعدت فنی به عمل آورد).

مواد اصلی این ضیافت متنوع، همانا روابط متقابل در این مبادله است: قیمتهای نفت و مواد نفتی ایران در یک طرف و هزینه های ایران برای اخذ کالا و خدمات نظامی و غیر نظامی از آمریکا در طرف دیگر. دولت ایران نفوذ تعیین کننده را در این مبادله دارد. این کشور (در مشورت با دیگر اعضای کشورهای صادرکننده نفت) قیمت نفت را معین می کند و نقش اصلی در تعیین اینکه درآمد حاصل از فروش نفت چگونه مصرف شود را داراست. ریزش کالا و تکنیسینهای نظامی و غیر نظامی از آمریکا به ایران تقریبا به

طور کامل به وسیله دولت ایران تأمین مالی می شود. این کشور از نظر مالی خیلی بیشتر از دولت آمریکا در رابطه دوجانبه ایران و آمریکا کمک می کند. آن کس که مزد نوازنده را می دهد اختیار آهنگ را دارد و خوشبختانه این آهنگ برای آمریکا عموما مطبوع است.

در مورد مسئله قیمت نفت، منافع مورد نظر ایران و آمریکا در تضاد با یکدیگر است. ایران نسبتا قیمت بالایی می خواهد تا بتواند حداکثر سود را در یک دوره نسبتا کوتاه (که تقریبا ده سال تخمین زده می شود) قبل از آنکه صدور نفتش بشدت افت نماید نصیب خود کند.

قیمتهایی که ایران خواهان است، همان قیمتهایی است که در اوپک مورد توافق قرار گرفته است و ایران مایل است و حتی مشتاق است هر چقدر که می تواند در سطح قیمتهای مورد موافقت بفروشد و صادرات خود را کاهش نداده است.

احتمال ندارد که آمریکا بتواند ایران را ترغیب به فروش نفت به بهای کمتر از قیمتهای اوپک نماید. نفع ایران (به عنوان یک تولید کننده نفت با ذخائر نسبتا محدود) ایجاب نمی کند که قیمتهای اوپک را کاهش دهد بلکه مایل به افزایش آنهاست و در همان حال می خواهد سهم خود را در بازار افزایش داده یا دست کم حفظ نماید، مذاکرات پایاپایی که دولت ایران با شرکتهای آمریکایی و سایر کشورها به عمل می آورد، احتمالاً معرف نوعی رقابت دور از قیمت علیه سایر عرضه کنندگان نفت می باشد، دلیلی ندارد که دولت آمریکا مخالف یا معترض به این نوع رقابت باشد. هر نوع رقابت میان صادرکنندگان برای آمریکا و سایر

واردکنندگان (نفت) مفید بوده و گرایش به تضعیف همبستگی اوپک به عنوان یک کارتل صادراتی دارد. به علاوه، تمایل ایران به عنوان منبع قابل اعتمادی برای عرضه نفت (ولو به قیمتهای اوپک) باید مورد درک و تشویق واقع شود. ایران در تحریم نفتی اعراب شرکت نجست و آمریکا باید (مطابق آنچه توسط دولت اعلام شده است) به ایران و کشورهای عرضه کننده دیگری که در تحریم شرکت نکردند، امتیاز تعرفه ای را که ایالات متحده به کلیه کشورهای عقب افتاده یا به طور اعم می دهد ارائه نماید.

همان طور که شاه به درستی درک می کند، در طی زمان، منافع ایران و آمریکا در امور انرژی بی شباهت نیست. این هر دو کشور ناچار به صرفه جویی در مصرف نفت و گاز طبیعی برای سوخت خود بوده و باید تأسیسات جایگزین دیگری برای تولید انرژی بیابد. ایران و آمریکا در حال حاضر در جریان مذاکره قراردادی در مورد انرژی اتمی می باشند و ایران درصدد نصب یک نیروگاه هسته ای است. اگر آمریکا نمی خواهد که در این معامله تقریبا ده میلیارد دلاری به وسیله رقبای خارجی حذف شود، باید اولویت بسیار بالایی برای این مذاکرات قائل شود و اطمینان حاصل کند که سفارت ما در تهران به قدر کافی کارمند در این زمینه دارد که این مذاکرات را پشتیبانی و در مورد کلیه علاقه های ایران راجع به انرژی، علوم و تکنولوژی بحث کند.

توانایی ایران، از طریق اوپک، با تحمیل قیمتهای «مصنوعی» به مصرف کنندگان خارجی نفتش، این کشور را قادر می سازد که توسعه نظامی و غیرنظامی خود را از نظر مالی تأمین نموده و احتیاجی به کمک رسمی نداشته باشد. در مورد هزینه مبادلات خارجی، شاه خود شخصا اولویتها را تعیین می کند. او خواهان آخرین وسایل نظامی آمریکاست و آنها را به دست می آورد و به مستشاران و تکنیسینها و مربیان نظامی و غیر نظامی آمریکا پول می پردازد. همچنین دولت ایران جهت خرید تسهیلات و کمکهای فنی و آموزش در مورد بسیاری از زمینه های غیر نظامی قرارداد می بندد. ایالات متحده تأمین کننده مرجح در

زمینه های نظامی و غیر نظامی (برای ایران) می باشد. محافل واشنگتن شدیدا نگرانند که مبادا دولت ایران خیلی زیاده روی کند و آمریکا را در مظان سرزنش برای همه مشکلات اقتصاد خرد و کلان خود بنماید. (فی المثل صرف مخارج بیش از اندازه در مورد نیروهای نظامی به قیمت هزینه بخش غیر نظامی، یا هزینه های اضافی در مورد بعضی از سیستمهای سلاحی خاص).

البته خطراتی از این نوع وجود دارد و قابل احتراز نیست. لکن باید به وسیله بررسی هزینه ها و تأثیرات برنامه های دولت ایران که مشمول مشارکت با آمریکا می شود آنها را به حداقل رسانید و لذا در اثر مشورت با دولت ایران باید بتوان درک مناسب این دولت را در مورد عواقب این برنامه ها بهبود بخشید. آمریکا باید متوجه باشد که تنظیم امور نهادی برای همکاری آمریکا و ایران چنان طرح ریزی و عمل شود که:

الف: تصمیمات مربوط به آنچه که باید در ایران انجام گیرد به وضوح تصمیمات یکجانبه از طرف دولت ایران باشد (البته آمریکا باید آزاد باشد که در موارد خاص همکاری خود را گسترش دهد یا متوقف سازد).

ب: تأمین بودجه، هزینه های مستقیم و غیر مستقیم پروژه ها و برنامه های توسعه ایران از مسئولیتهای انحصاری دولت ایران است. دولت ایالات متحده در مورد به دست آوردن برآوردهای کلی هزینه و اخذ وسایل و تخصص سطح بالا به دولت ایران کمک خواهد کرد.

کمیسیون مشترک ایران و آمریکا که در ۱۹۷۴ تأسیس گردید، به منظور همکاری بیشتر ایران و

آمریکا در زمینه های غیر نظامی بوده است؛ این کمیسیون هنوز نتوانسته است منجر به اجرای پروژه ها در سطح مورد انتظار باشد. بخشی از آن به خاطر درآمدهای نفت ایران است که با مقدار هزینه هایش متوازن نبوده و قسمتی دیگر به دلایل دیگر است(از جمله اعتقاد ایران بر اینکه ایالات متحده باید هزینه های اضافی را جهت پرداخت بعضی از کمکهای فنی ارائه شده به ایران بپردازد). به نظر نمی آید که منافع آمریکا در اثر کندی فعالیت کمیسیون لطمه دیده باشد. ایالات متحده باید آماده کمک به دولت ایران برای گرفتن بهترین کالا و خدمات آمریکایی با بهای کامل باشد. همکاری ایران و آمریکا مبتنی است بر این اعتقاد ایران که ایالات متحده بهترین طیف کالای تولیدی و تکنولوژی را داراست. بهترین هم معمولاً گرانترین است. نفع آمریکا در عرضه بهترین قرارداد، یعنی تأمین کالاها و تکنولوژی (بر مبنای اخذ قیمت تمام عیار) برای کشور در حال توسعه پولداری که مشتاق است بالاتر از همسایگانش باشد، جاذبه دارد.

با نگاهی به آینده به نظر می رسد که ایران مسیری را که در ۱۹۷۳، یعنی زمانی که اوپک قیمت گذاری نفت جهان را به عهده گرفته، اتخاذ کرده است، ادامه خواهد داد. اتکای ایران بر آمریکا به عنوان منبع عمده حمایت فوق منطقه ای که این کشور (ایران) برای امنیت و توسعه خود احتیاج دارد تقریبا اجتناب ناپذیر است. بنابراین حضور آمریکا در ایران تقریبا به طور حتم افزایش خواهد یافت. تخمین زده می شود که اکنون بین ۲۲ تا ۲۵ هزار آمریکایی در ایران است. گمان می رود که این تعداد ممکن است به حدود ۳۰۰۰۰ تا ۸۱۱۹۸۰ افزایش یابد و بعد سطح ایران تعداد حفظ خواهد شد. (از ۳۰۰۰۰ نفر آمریکایی در سال ۸۱۱۹۸۰، تعداد دو سوم آنها شرکتهای قرارداد دفاعی و بستگانشان خواهند بود). به این دلیل و دلایل دیگر بازرسان معتقدند که مأموریت آمریکا در ایران بیشتر احتمال دارد که در سالهای آینده، افزایش یابد نه کاهش.

خط مشی آمریکا نسبت به ایران در جهت ارتقای منافع آمریکا مؤثر بوده است. بیشتر هدفهای

دوجانبه مشی حاصل شده و آن هم در حداقل هزینه از نظر منابع رسمی ایالات متحده. تماسهای سطح بالای دو با تناوب معقولی صورت گرفته و روابط ایران و آمریکا بسیار خوب است. مأمورین آمریکایی در تهران دسترسی فوق العاده خوبی به دولت ایران در بالاترین سطحش داشته و از این دسترسی اثرات خوبی به دست آورده اند. سطح فعلی حمایت کارمندان آمریکایی برای نحوه مدیریت روابط آمریکا با ایران عموما چه در واشنگتن و چه در منطقه، مناسب نیازهای فعلی است. اما هم اکنون نیز اگر توزیع مجددی از منابع انجام گیرد، کارایی باز هم بیشتر خواهد شد. این گزارش تعطیل کنسولگری تبریز و چند اقدام مدیریتی را برای بهبود کارایی عملیات در مأموریت آمریکا در تهران و پستهای وابسته توصیه می کند. عملیات عمده ای که لازم است انجام شود تا نحوه روابط آمریکا را با ایران بهبود بخشد بستگی دارد به فراهم آوردن خدماتی برای عموم (چه ایرانی و چه آمریکایی). این گزارش محتوی تعدادی پیشنهاد در این زمینه است؛ اما بهبود فیزیکی دستگاهی که در اختیار قسمت کنسولی سفارتخانه و بخش تجاری و اقتصادی آن قرار دارد برای افزایش کارایی در فراهم آوردن خدمات لازم اساسی است.

با نظری به آینده نزدیک، روشن می شود که آمریکا باید وجوهی را (با هزینه بالا و در حال افزایش) جهت تأمین فضای اداری بیشتر برای مأموریتی که (به ویژه در بخش کنسولگری) کار اولیه آنها رسیدگی و ارائه خدمت به عامه مردم است پیش بینی نماید. در بلندمدت، محوطه سفارتخانه باید وسیعتر گردد. طرحهایی برای این کار وجود دارد. اما بودجه اش هنوز از کنگره درخواست نشده است. حتی بعد از آنکه

کنگره، اجازه ساختمان این کار را بدهد، چند سالی طول خواهد کشید که اضافات مناسب به مکان سفارتخانه انجام شود. بنابراین وزارتخانه (FBO)باید در صدد تأمین هزینه ساختمان در بودجه بعدی دولت به کنگره باشد.

تعیین خط مشی، منافع آمریکا، خط مشی های کلیدی

سری

۱ خط مشی

الف: تعیین خط مشی، منافع آمریکا، خط مشی های کلیدی

۱ مقدمه

ایران برای خط مشی آمریکا در خاورمیانه یک عنصر حیاتی و یک عامل بسیار قابل توجه در موضع رویارویی با اتحاد شوروی است. این کشور (ایران) واجد یک وضعیت استثنایی از نظر اهمیت استراتژیکی به واسطه موقعیت مکانی و منابع نفتی و نفوذ سیاسی خود می باشد. ایالات متحده در تعقیب یک خط مشی درباره ایران درصدد این هدف بوده است که یک کشور دوست و متعهد و با ثبات داشته باشد تا (الف) تسهیلات نظامی استراتژیکی و نفت و بازارهای خود را در دسترس آمریکا قرار دهد، و (ب) یک نقش منطقه ای سازنده شامل محدود کردن نفوذ شوروی در منطقه بازی کند. این خط مشی، روی هم رفته بسیار موفق بوده است.

۲ تعیین خط مشی

عوامل چندی در حول و حوش خط مشی وجود دارد که روی فرمول بندی و اجرای خط مشی آمریکا اثر می گذارد. یکی از این عوامل جنبه روان شناسی دارد. ایران یک کشور سلطنتی است که به وسیله شاهی اداره می شود با قدرت نامحدود و به طور دینامیک، که خودش کلیه تصمیمات مهم را در ایران می گیرد و

تمامی جنبه های اقتصادی و حیات سیاسی کشور را کنترل می نماید. هیچ نوع مقابله داخلی مؤثری در مورد رهبری او وجود ندارد. جنبه های مترقی متعددی در مورد خط مشی های شاه وجود دارد و توفیق او در مدرنیزه کردن ایران و بهبود وضع اکثر ایرانیان به هنگام سلطنتش قابل توجه بوده است. معذالک عده ای از مقامات رسمی و نمایندگان مجلس و رهبران عقاید عمومی آمریکا از رژیم خودمختار شاه و روشهایش به ویژه توجه نسبتا اندک او برای حقوق بشر در حوزه سیاسی و نقش شاه در بالا نگهداشتن قیمتها اظهار تأسف می کنند. ایده یک رابطه ویژه با ایران بر اساس حمایت نظامی آمریکا برای بسیاری ناخوشایند و یا مورد تنفر است. این نگرانی وجود دارد که سیاست فروش اسلحه توسط آمریکا منجر به این خواهد شد که در منطقه به جای ثبات، آتش به پا شود.

عنصر متناقض دوم در این وضعیت که نگرانی قابل توجهی میان بعضی از نهادهای آمریکایی ایجاد کرده است این است که نیروی اقتصادی و نظامی در حال رشد ایران، که بخشی از آن ناشی از فروش اسلحه ها می باشد، ممکن است این کشور را قادر سازد که نقش مستقلی در منطقه بازی کند که مخالف منافع ایالات متحده باشد. تلاشهای آمریکا برای ایجاد توازن در فروش اسلحه به ایران با کمک مشابهی به سایر کشورهای منطقه، نگرانی را رفع نکرده است. این نکته وجود دارد که ایران در حال حاضر و یا بزودی به موقعیتی خواهد رسید که بتواند روشی را در منطقه تعقیب کند که مغایر هدفهای ایالات متحده باشد.

مانند رویارویی با همسایگان سرشار از نفت در منطقه مثل عربستان سعودی یا اسرائیل.

عامل سوم در این وضعیت این است که لااقل در حال حاضر تولید نفت ایران برای آمریکا مهم و برای اروپای غربی و اسرائیل و ژاپن حیاتی است. خط مشی سازمانهای آمریکایی باید هنگام معامله با شاه این امر را در نظر داشته باشند. به علاوه روابط اقتصادی ایران و آمریکا، حتی بخش غیر نظامی آن، وسیع و در حال توسعه است. در ۱۹۷۵ موازنه دوجانبه تجارت، بجز فروش وسایل نظامی، به ۱/۱ میلیارد دلار به نفع آمریکا بالغ گردید. ایران بدون شک بازار مهمی برای آمریکا تا آینده قابل پیش بینی خواهد بود.

و بالاخره، تکامل سیاست آمریکا نسبت به ایران منجر به یک تأکید بسیار سنگین در مورد عوامل اطلاعاتی و نظامی در رابطه بین دو کشور شده است.

۳ منافع آمریکا

منافع وسیع آمریکا مستلزم تداوم یک ایران صمیمی، متعهد و با ثبات است. همچنین لازمه اش یک همکاری عملی گسترده است. ایالات متحده نیازمند تسهیلات اطلاعات نظامی خاصی است که برای توانایی آمریکا در نظارت و تجزیه تحلیل پیشرفتهای موشکی و تواناییهای شوروی و رعایت موافقتنامه های کنترل سلاحها از طرف این کشور ضروری می باشد. به بازرسان گفته شد که هیچ مکان دیگری به جای آنها که اینک آمریکا در ایران داراست وجود ندارد. ایالات متحده همچنین محتاج به داشتن امتیاز پروازهای فوق العاده است تا هواپیماهای نظامی و غیر نظامی آمریکایی از طریق اروپا و مدیترانه دسترسی به اقیانوس هند و آسیای جنوبی (از راه ترکیه) داشته باشند. تنها مسیر جایگزین، از طریق مصر یا اسرائیل است که حساستر می باشد. ایالات متحده نیاز دارد که به نفت ایران به قیمت معقول و بازارهای در حال رشدش دستیابی داشته باشد. واردات غیر نظامی ایران در ۱۹۷۵ مبلغ ۳/۱۰ میلیارد دلار بوده است که از این مقدار ایالات متحده ۲ میلیارد دلار عرضه کرده است. تخمین زده می شود که تا

۱۹۸۰ بازار (غیر نظامی) ایران در حدود ۶/۲۰ میلیارد دلار خواهد بود. نفت ایران برای آمریکا مهم و برای متحدانش ضروری است. این امر برای مدت ده سال دیگر صدق می کند. همچنین منافع آمریکا ایجاب می کند که ایران نقش سازنده منطقه ای را بازی کند و نفوذ شوروی در منطقه محدود باقی بماند.

خط مشی های کلیدی

خط مشی های ایالات متحده که ناشی از منافع آن در ایران و منطقه خلیج است تقریبا طی سالهای گذشته ثابت مانده است. هر چند که سیاست آمریکا در ایران در هیچ سند سیاسی واحدی مدون نشده است اما تأمین منافع آمریکا در ایران از طریق چهارچوب سیاست منطقه ای انجام می گیرد که البته منشأ اختلافات در خط مشی های خاصی است که برای رسیدن به هدفهای کلی در هر کشور دنبال می شود.

عناصر اصلی این خط مشی برای چندین بار توسط وزیر خارجه در اوت ۱۹۷۶ مورد تجدیدنظر واقع شد و چهارچوب خط مشی عبارت است از:

الف: پشتیبانی از ایمنی و ثبات کلی به وسیله تشویق تشریک مساعی و همکاری منطقه ای به طور بومی و پیشرفت اقتصادی منظم. این امر شامل پاسخگو بودن به درخواستهای کشورهای منطقه برای مستشاری در مورد وسایل و خدمات نظامی مورد نیازشان می باشد تا بتوانند از عهده نیازمندیهای

دفاعی و امنیت داخلی خود آن طور که می خواهند برآیند و نیز پاسخگویی به درخواستهای خرید وسایل و خدمات بر اساس مورد به مورد می شود.

در ۱۹۷۲ تصمیمی توسط رئیس جمهوری، مخصوصا این خط مشی را در قبال ایران تأکید کرد: «... به طور کلی، تصمیم در مورد اخذ وسایل نظامی باید اساسا به دولت ایران واگذار شود. اگر بخواهد وسایل معینی را بخرد به طور تاکتیکی خریداری وسایل آمریکا در جایی که مناسب تشخیص داده می شود باید تشویق گردد و راهنمایی فنی در مورد کاربرد و راندمان وسایل مورد بحث باید فراهم شود.»

ب: کسب دسترسی مداوم به نفت منطقه به قیمتهای منطقی و به مقدار کافی جهت برآوردن نیازهای آمریکا و متحدانش.

ج: تشویق کشورهای منطقه در رفع منازعات ارضی و غیره به وسیله اقدام مسالمت آمیز و گسترش کانالهای ارتباطی میان آنها.

د: توسعه حضور و فعالیتهای مالی، تجاری، فنی، فرهنگی.

ه: کمک به صادرکنندگان نفت در مصرف درآمدهای سریع الرشدشان در راه سازندگی و به حمایت از سیستم بین المللی.

ایالات متحده یک موافقتنامه همکاری دفاعی دوجانبه با ایران دارد که در ۱۹۵۹ در یک سند سنتو قطعی شد و طی آن ایالات متحده متعهد گردید که در «صورت تجاوز علیه ایران » توسط یک کشور کمونیست، آمریکا باید به ایران عملاً کمک نماید. همچنین «پیمان دوستی»، روابط اقتصادی و حقوق کنسولی و نیز موافقت نامه تضمینی سرمایه گذاری وجود دارد.

سیستم فرمول بندی خط مشی

قسمت ب: سیستم فرمول بندی خط مشی

۱ فرمول بندی خط مشی

همچنان که عموما در مورد جریان خط مشی خارجی ایالات متحده صادق است، تعداد متنوعی از سیستمهای کم و بیش به هم وابسته و گروههای ذینفع، خط مشی آمریکا را نسبت به ایران معین می کنند. تصمیمات عمده به وسیله طبقه هفتم و کاخ سفید اتخاذ می شود. این سطح بالای عمل در دولت ایالات متحده تا اندازه ای نشان دهنده موقعیت شاه در ایران است. البته مدیریت مؤثر مستلزم راهنمایی به موقع به مقامات رسمی مربوطه آمریکاست که تصمیمات خط مشی در مورد آنها تأثیر دارد. در مورد ایران، معاون وزیر در امور خاورمیانه، سفیر، و در سطح پایین تر مدیر کل سفارت در کشور معمولاً در جریان مسائل بوده و می توانند نظارت به خرج دهند تا هماهنگی با تصمیمات سطح بالا بدون اشتباه فاحش یا اقدام خطاآمیز به وجود آید. لکن در یک قضیه اخیر، مقامات وزارت خزانه داری اظهار داشتند که درباره موضع ایالات متحده، برای یک معامله پایاپای احتمالی اسلحه در مقابل نفت ایران که شامل مقدار معتنابهی پول باشد اطلاعی ندارند.

سفارتخانه و هیئت مدیره کشور در تهیه ارزیابی خط مشی جاری مشارکت فعال داشته، و با داوری از روی نتایج حاصله، دارای نفوذی روی تصمیم گیرندگان سطح بالاتری می باشند. سازمانهای دیگری هم می توانند کمکهایی در جریان تنظیم خط مشی از طریق رویه های تیم کشوری در مأموریت به عمل آورند و به عمل می آورند. در واشنگتن این کمکها از طریق تماسهای روزمره با هیئت مدیره کشور وصول

می شود. بعضی از بررسیهای قبلی نشان داده است که گروه بین وزارتخانه ای خاور نزدیک، آن نقش فعالی را که خط مشی منطقه خلیج ایالات متحده انتظار داشته، ایفا نکرده است.

طی تلاشی که برای روشن کردن بعضی از تضادها و سرگردانیهای موجود در کوششهای آمریکا جهت تعقیب در برقراری یک رابطه دوجانبه فعال با ایران به عمل آمده است تا در عین حال راه استفاده از اختیارات پر مزیت سیاست منطقه ای سد نشود. گروه بین وزارتخانه ای نظامی سیاسی یک گزارش بررسی تحت عنوان «خط مشی ایالات متحده درباره خلیج فارس » در پاسخ ۲۳۸ ××) تهیه نموده است.

این گزارش، خلاصه جامع و مفیدی است از مسائل موجود که اطلاعات زمینه ای بسیاری در اختیار می گذارد و تداخل عملیات پیچیده ای را که اقدامات و ابتکارات مربوط به خط مشی در یک منطقه با منطقه دیگر ایجاد می کند نشان می دهد. این گزارش بررسی، به نتایج روشنی درباره مطلوبیت تداخلات مختلط و متعدد خط مشی نمی رسد و در نتیجه فایده عمده اش به عنوان یک مرجع و مأخذ می باشد.

چیزی که در تکوین خط مشی در خارج از سیستم رسمی مؤثر است، جلسات مقامات چندین سازمان آمریکایی با مقامات ایرانی است که بعضی اوقات با حضور شاه تشکیل می شود. این جلسات برای نحوه انجام بسیاری از کارهای دولت لازم است و مطلوبیتش تا آن اندازه است که نتایجش با خط مشی ایالات متحده تناسب پیدا کند و برای آنهایی که به طور اصلی مسئول اجرای آن خط مشی باشند معلوم باشد. دست کم یک مورد بوده است که در آن طی تماس مقامات سطح بالای نظامی آمریکا با شاه منجر به چیزی شد که می توانست به عنوان تعهد آمریکا در استفاده از بعضی از تسهیلات بندر چاه بهار ایران در اقیانوس هند تکوین یابد. این امر کم فایده ای نبود، زیرا هیچ نیازی برای ایران به آنها (یعنی تسهیلاتی مانند لنگرگاه تخلیه و بارگیری ناوهای هواپیما بر و تعمیرگاههای بزرگ زیردریایی) نبوده و به بازرسان هم گفته شده بود که می توانند صدها میلیون دلار برای هزینه گسترش بندر به بودجه اش بیفزایند

براساس اطلاعاتی که در دسترس بازرسان است، روشن نیست که آیا عدول از این خط مشی توسط آمریکا در نتیجه سوءتفاهم بوده است، یا غفلت و یا عدم آگاهی از دلالتهای اقدامات ویژه ای که پیشنهاد شد در هر صورت چنانچه شاه طرح گسترش را، که شامل تسهیلاتی می شد که منطقا فقط می توانست مورد استفاده نیروی دریایی ایالات متحده قرار گیرد. انجام می داد، ممکن بود که تردیدی در مورد خط مشی اعلام شده دولت آمریکا درباره اقیانوس هند، که تأکید بر ماهیت محدود طرحهای اعزام نیروی دریایی آمریکا دارد، ایجاد می کرد.

همچنین صرف نظر از اثر سویی که می توانست در مورد صداقت بخش اجرایی کنگره به وجود آورد، آن هم در زمانی که توسعه تسهیلات نیروی دریایی آمریکا در دیه گو گارسیا مورد بحث واقع شده بود، این امر ممکن بود آثار نامطلوبی در تعدادی روابط دوجانبه و منطقه ای ایجاد نماید. به نظر می آید که درباره این قضیه طوری عمل شد که آثار سوءممکن به حداقل برسد. معهذا، برای آنهایی که در جریان امر بودند به نظر می آید که یا غفلتی در عملیات رخ داده یا عدم کنترل و تفاهم در مورد سیاست ایالات متحده وجود داشته است.

عموما مداخله بیشتر کنگره در جریانات امور خارجه، اثری روی تنظیم خط مشی مربوط به ایران داشته است. اهمیت استراتژیکی این کشور،خریداری عظیم سلاحهای آمریکایی، نقش بالقوه اش در خاورمیانه، سیاستهای قیمت گذاری نفت و شکل خودکامانه حکومت آن موضوع مورد سؤال بعضی از

اعضای کنگره بوده است. در گذشته توجه ویژه کنگره معطوف به مسئله قیمت نفت بوده است و در حال حاضر متوجه تعهدات بلند مدت و احتمالاً عواقب خطرناك ناشی از فروش سلاحهای آمریکایی به ایران و دیگر کشورهای خلیج می باشد. بازرسان معتقدند که شاخه اجرایی در مورد این نگرانیها عنایت به خرج داده و مشغول مشورتهایی بوده است که تا اندازه ای در جهت تبیین و توجیه خط مشی رسمی می باشد؛ همچنان که در پرونده مذاکرات کمیته فرعی هامیلتون مخصوصا در این اواخر، منعکس شده است. البته این جریان مشکلات غیر قابل کنترل خط مشی ما را تعدیل نکرده و رضایت کامل اعضای کنگره را از اینکه برای رفع نگرانیهایشان به قدر کافی توجه شده باشد ایجاد ننموده است. معهذا این امر مفید و به نظر بازرسان سازنده بود.

تأثیر خط مشی

خط مشی آمریکا در مورد ایران در جهت تأمین اکثر منافع ایالات متحده بسیار مؤثر بوده است. تنها هدف عمده آمریکا که به دست نیامد درباره خط مشی قیمت گذاری نفت بوده است.

برای اینکه این امر چه در مضمون دوجانبه یا چندجانبه خوب عمل شود، کوششهای ایالات متحده برای نیل به قیمتهای ارزانتر نفت باید جزئی از سیاست انرژی کشور بوده باشد تا در مذاکرات مؤثر چندجانبه به طور مناسب تلفیق شود. برعکس، فقدان چنین خط مشی، سبب خواهد شد که نمایندگان ایالات متحده نتوانند با شاه در مورد این موضوع به نتایج مطلوب برسند.

به نظر می آید که سیاست آمریکا دایر بر حمایت از تلاشهای منطقه ای برای دستیابی به امنیت جمعی از طریق معاضدت امنیتی و فروش اسلحه و انواع دیگر پشتیبانی، اینک کمک به ایجاد وضعیتی در منطقه خلیج نموده است که از نقطه نظر ایالات متحده رضایت بخش تر از سالهای مدیدی بوده است. منطقه بالنسبه آرام است. ایران و عراق روابط خود را اصلاح نمودند و ایران اقدام به بهبود روابطش با سایر

حکومتهای عربی کرده است. در نتیجه دخالت مسلحانه ایران در ظفار، شورش آنجا تحت کنترل است. هر چند که اساس آرامش فعلی شکننده و آینده اش نامطمئن است، اما این حقیقتی است که ثبات سیاسی نسبی وجود داشته و توسعه اقتصادی سریعی در سرتاسر منطقه در حال انجام است و آمریکا در زمینه های تجارتی و سیاسی در این وضعیت سود می برد.

اگر بتوان قضاوت کرد که سیاستهای آمریکا در تأمین منافع کلیدی ایالات متحده موفق بوده، همچنین باید گفت که نتایج متناقضی نیز ایجاد کرده است. یکی از آنها که قبلاً تذکر داده شد، این است که ایران تا اندازه ای به شکرانه سیاست فروش سلاحهای آمریکایی قدرتی شده است که بتواند هم نقش مخالف و هم اسباب افزایش منافع آمریکا را در منطقه بازی کند. دیگر اینکه، تمایل ایران برای خریداری سلاحهای آمریکا و تمایل ایالات متحده برای اجازه دادن هر چه بیشتر این خریدها این نتیجه عملی و انحرافی را داشته است که عامل نظامی را در روابط دوجانبه، عامل کلیدی ساخته است. در بلند مدت، شاید این امر بهترین مبنا برای یک رابطه سازنده نباشد. خط مشی آمریکا این نکته را تشخیص می دهد و خواهان تماس وسیعتری در زمینه های فرهنگی و بازرگانی و غیره می باشد، اما این امر واقعیات را تغییر نداده است.

همچنین، در ایرانی که بیش از پیش به سوی ملی گرایی پیش می رود، ایالات متحده به عنوان حامی اصلی خارجی حاکمی به حساب آمده است که هر چند آمالش برای مردم خود مترقیانه و پیشرفته است، معهذا

فرمانروای یک رژیم خودکامه و غیر دمکراتیک است. این امر مشکلاتی را در آینده برای آمریکا مطرح می سازد.

و بالاخره، نقصی که باعث کاهش اثر و حمایت عمومی سیاست فروش اسلحه ها می شود، فقدان موازین نسبتا جامع و مورد توافق در بیان محدودیتهایش می باشد. ظاهرا کلیه مقامات ایالات متحده موافقند که باید حدودی وجود داشته باشد اما این حدود کجاست و یا کجا باید باشد مطلب نامعلومی است که باید روشن شود. وجوه تمایز سنتی میان سلاحهای آفندی و پدافندی (حمله ای و دفاعی)، رهنمودهای کافی نمی باشد. همچنین این سؤال مطرح است که ایران در جهت منافع خودش چه قدمی را باید برای مقاصد نظامی خود به بهای توسعه اقتصادی و اجتماعیش بردارد.

اجرای خط مشی

محرمانه

مدیریت

الف: اجرای خط مشی

حکومت ایران شدیدا متمرکز در شخص شاه است و به تبع آن، اجرای مؤثر خط مشی آمریکا در ایران تا اندازه معتنابهی مربوط می شود به دسترسی سفیر و اعضای عالیرتبه سفارتخانه به شاه و حلقه کوچکی از مقامات ایرانی که در وی نفوذ دارند. سفیر به راحتی تمام به شاه و مقامات کلیدی ایران دسترسی دارد. مأموران عالیرتبه دیگری هم در سفارت هستند که این دسترسی را دارند و این امر را با اطلاع و نظارت کامل سفیر انجام می دهند تا تفاهم مناسب و مؤثر با دولت ایران در سطوح بالا تأمین شود. در غیاب سفیر، وزیر مختار دسترسی مشابهی به شاه، وزیر دربار و سایر وزرا دارد و به طور مؤثر نقش کاردار را ایفا می کند.

روابط دوجانبه

از زمان جنگ جهانی دوم، روابط آمریکا با ایران نزدیک بوده و در سالهای اخیر گسترش یافته و شامل طیف وسیعی از امور سیاسی و نظامی و اطلاعاتی و اقتصادی و مالی و سرمایه گذاری و فنی شده است. موقعیت جغرافیایی و منابع نفت ایران و استنباط ژئوپولیتیک شاه در مورد رهبری ایران منجر به همکاری صمیمانه ایران با ایالات متحده در بسیاری از مسائل کلیدی شده است. ایالات متحده نیز آماده بوده است که این همکاری را، همچنان که سیاست آمریکا تحت دکترین گوام ایجاب می کند که کشورهایی همچون ایران را که آماده و مایلند و می توانند مسئولیتهای امنیتی منطقه ای را بعهده بگیرند، تلافی کند.

روابط میان سفارت و دولت ایران، انعکاس روابط عالی میان دو کشور است. نه تنها سفیر و سایر مقامات عالیرتبه (سفارت) روابط نزدیک و دوستانه با شاه و دیگر مقامات ارشد دولت ایران را دارند، بلکه سایر مأموران سفارت دسترسی مناسبی به مقامات دولت ایران و رهبران مهم بخش خصوصی دارند. لکن این تماسها همیشه آن طور که باید و شاید مفید نبوده است و علتش آن است که تمامی تصمیمات عمده در ایران در سطح بالا اتخاذ می شود. حتی مقامات بالنسبه ارشد، اطلاعات درستی درباره خط مشی ها و طرحها ندارند و نفوذ اندکی روی آنها دارند، سفارت همچنین در کسب اطلاعات راجع به نارضایتی و درباره طرز تلقی نظامیان دچار اشکال است و این به علت حساسیتها و عدم موافقت دولت ایران در مورد

تماسهای خارجی با این گروههاست.

منابع

طبیعت روابط دوجانبه ایران و آمریکا، که در بالا شرح داده شد، چنان است که نمودار منابع رسمی ایالات متحده ویژه ایران، پاسخگوی تصمیمات ایران درباره نیازمندیهایش برای آنچه که می خواهد و ... استطاعت دارد می باشد.

برای اجرای هدفهای خط مشی سفارت به استثنای تأسیسات فیزیکی منابع کافی وجود داشته است. فعلاً این منابع باید کفایت کند مگر اینکه براساس تصمیمات احتمالی ایران بخواهد کمکهای فنی بیشتری درخواست نماید. سفیر درصدد بوده است که حضور رسمی خود را در ایران به حداقل نگهدارد، تا هماهنگی با تأثیر عملیاتی به وجود آید. معذالك، حضور غیر رسمی در حال افزایش بوده و با توجه به افزایش درآمد ایران و تمایل این کشور برای اتکای بیشتر به آمریکا جهت کالاها و خدمات نظامی، حضور آمریکا در ایران رو به رشد خواهد بود.

همچنین جریان مسافرین ایرانی (به ویژه دانشجویان، مقامات و افراد برای دوره های آموزشی) به آمریکا افزایش خواهد داشت. این عوامل، به اضافه فشارهای تورمی در ایران، افزایشی را در منابع سفارت برای آینده اجتناب ناپذیر می نماید.

از آنجایی که حجم کار سفارت افزایش یافته است، محوطه و ساختمان سفارت برای احتیاجات اداری به طور نامناسبی غیر کافی است. کارایی و ایمنی مقداری از کارهای سفارت (عمدتا مربوط به بخش کنسولی) در اثر داشتن دفاتر کار نامناسب و نوبتی دچار مانع می گردد. نیازمندی عمده و فوری سفارت، دفاتر مناسبی است برای این کارها تا اینکه محوطه سفارت در موقع مناسب توسعه یابد.

طرحهای مربوط به توسعه محوطه تصویب شده و الان احتیاج به تصویب بودجه برای اجرای آن است.

مدیریت سفارت

میزان اقتدار و مسئولیت سفیر کبیر آمریکا برای کلیه مقامات مربوط در ایران روشن است و مورد قبول همه عوامل زیردست می باشد. کنترل وی بر واحدهای مختلف نظامی در ایران در سال ۱۹۷۵ با ایجاد پست نماینده ارشد امور دفاعی، که اختیار هماهنگی را در مورد تمامی تأسیسات نظامی دارد، تقویت گردید. این نماینده مانند سایر نماینده ها مستقیما به سفیر گزارش داده و از او راهنمایی می گیرد. سفیر روزانه با رؤسای قسمتها، هفتگی با «هیئت مسائل کشوری» و هر زمان که لازم باشد با سایر عوامل و نماینده های سفارت تماس می گیرد تا تفاهم و هماهنگی ضروری را برقرار سازد. بسیاری از مشکلات روزانه بر عهده وزیرمختار و رؤسای قسمتها و دیگر عوامل سفارت است.

مدیریت مسائل کشوری

به طورکلی، دفتر اجرایی به وسیله هدایت و تفویض اختیار، مدیریت قسمتهای سفارت را بر عهده دارد. رؤسای قسمتها مشکلات عملیاتی و قضایی خود را برای یافتن راه حل در دفتر اجرایی مطرح می کنند. این نحوه عمل در اکثر حوزه ها مؤثر بوده است اما مشکلاتی در زمینه مسئولیتهای قسمتها و

ارتباط افقی به وجود می آورد که لازم است بدان توجه بشود. البته بدیهی است که اشکالات مدیریتی در یک بخش یا بخش دیگر فرق می کند و بعضی از رؤسای قسمتها مدیران بهتری نسبت به قسمتهای دیگر هستند. بخشهای سیاسی و سیاسی نظامی خوب انجام وظیفه می کنند، لکن هر چند که مأموران سیاسی می توانند مسافرتهای داخلی بیشتری به عمل آورند ولی گسترش نیازمندیهای فعالیت بخش سیاسی نظامی ممکن است مستلزم یک مأمور دیگر باشد. بخش بازرگانی اقتصادی نیز خوب فعالیت دارد اما می تواند منسجم تر و مؤثرتر عمل کند، اگر جا برای ادغام دوایر و وظایف باشد. بخش اداری از رهبری خوبی برخوردار است و روشهای مدیریت مؤثری برای اخذ نتایج بهتر بکار می برد. بعضی از مشکلات عمده (مانند مسکن) در حال رفع شدن است. سفارت به وسیله استفاده از پرسنل قراردادی از مزاحمت زیادی پستها احتراز کرده است ولی وضع ایجاد شده باید تنظیم شود. مدیریت بخش کنسولی احتیاج به بهبودی دارد اما بهبودی در بعضی زمینه ها منوط به کسب دفتر کار و محل پذیرایی مناسب است.

پستهای جنبی

به طورکلی، سفارت برای سه کنسولگری خود پشتیبانی اداری کافی فراهم می کند لکن بعضی از اقدامات ایمنی باید به عمل آید. کنسولگریها باید دارای تسهیلات مخابراتی اضطراری باشند که آنها را به سفارت متصل کند. راهنمایی خط مشی و نظارت عمومی به وسیله هماهنگ کننده کنسولی سفارت به عمل می آید و او در حال حاضر معاون بخش سیاسی است. در بعضی امور این مسئولیت باید به خود کنسول در امور کنسولگری محول شود و در آن صورت پست وی باید به سر کنسولی ارتقا یابد.

کنسولگریها در این صورت از مزیت نظارت نزدیکتر و هماهنگی بیشتر امور کنسولی و تجارتی برخوردار خواهند بود. کنسولگری تبریز یک پست حاشیه ای است و باید تعطیل شود. کنسولگری اصفهان نیز که یک پست حاشیه ای در حال حاضر است باید ابقا شود تا به آمریکاییهای در حال ازدیاد آن منطقه خدمت

ارائه دهد.

دفاتر کار کنسولگری اصفهان و همچنین محل اقامت کنسول ناامن بوده و باید تغییر مکان یابند.

روابط با واشنگتن

سفارت و مأموران ارشد آن عموما برخوردار از ارتباط رضایت بخش با واشنگتن در سطوح متعدد می باشند. دفتر راهنمایی کشوری به خوبی مجهز بوده و نقطه کانونی برای تقویت سفارت و جهت اجرای خط مشی در واشنگتن است. این دفتر دارای تماسهای نزدیک و مؤثر با وزارت دفاع (آمریکا) و تعداد زیادی از سازمانهای مستقر در واشنگتن است که در ایران ذینفع می باشند.

در بعضی موضوعات (مانند سیاست بلند مدت انرژی، صادرات آینده تکنولوژی هسته ای و امور دیگری که در سطوح بالای وزارت خارجه و دولت تحت بررسی است)، دفتر راهنمایی کشوری «اطلاعات یا راهنماییهای چندانی برای سفارت به دست نمی آورد. هر وقت که سفارت رهنمودهایی در این موارد به دست بیاورد و یا گزارشاتی در مورد آنها اخذ کند، مکاتبات مربوط غالبا چه در واشنگتن و چه در سفارت به طور بسیار محدود توزیع می گردد. (از این جهت)نمایندگان سایر سازمانها معتقدند که آنها به موقع کلیه اطلاعاتی که مورد استفاده شان می باشد دریافت نمی دارند.

یک اشکال عمده در روابط واشنگتن سفارت، مسائل مربوط به فروش اسلحه به طور مؤثر است.

دولت ایران گله مند است از اینکه در کسب اطلاعات صحیح و قطعی راجع به هزینه های سیستمهای سلاحی از سفارت (مستشاری نظامی) دچار اشکال است. این مشکل تصدیق می شود و بازرسان آن را درک می کنند و قدمهایی برای رفع آنها در دست اقدام است. به نظر آنها (دولت ایران) سفارت نه تنها باید در وضعی باشد که بتواند اطلاعات معتبر درباره هزینه سلاحها را ارائه دهد بلکه همچنین برآوردهای مناسبی از هزینه های مربوط بعدی (آموزش عملیات، تعمیر و نگهداری و غیره) جهت نصب سیستمهای تسلیحاتی داشته باشد. همچنین سفارت باید بتواند برای دولت ایران تخمینهای مفیدی درباره آثار اقتصادی خرد و کلان در مورد اقتصاد ایران و برنامه تسلیحاتی حال و آینده دولت ایران ارائه دهد. در دسترس داشتن چنین اطلاعاتی برای منافع هر دو دولت مفید است. اگر تصمیمات دولت ایران برای خریداری سیستمهای سلاحی گرانقیمت آمریکایی بر اساس اطلاعات نادرست باشد احتمال دارد که اثرات نامطلوب روی طرفین داشته و روابط میان آنها را تیره کند. بازرسان پیشنهاد می کنند که سفارت ابتکار شروع بررسی در مورد هزینه های مستقیم و غیر مستقیم برنامه خریدهای نظامی ایران را به دست بگیرد و وزارتخانه (NEA/IRN)پشتیبانی بین سازمانی این تحقیق را هماهنگ نماید.

پیشنهادات

۱ وزارتخانه ((FBO در بودجه تقدیمی آینده خود باید وجوهاتی برای توسعه محوطه سفارت تهران در نظر بگیرد و قویا از آن دفاع کند.

۲ وزارتخانه (N) باید کنسولگری تبریز را تعطیل کند.

۳ سفارت ایالات متحده در تهران، باید با پشتیبانی وزارت خارجه (NEA/IRN) اثرات برنامه خریداری اسلحه دولت ایران را در مورد اقتصاد ایران تجزیه و تحلیل کرده تا بتواند در صورت مقتضی نه

تنها برآوردهای آمریکا را درباره هزینه های مالی مستقیم برنامه اش به دولت ایران بدهد بلکه اثراتش را در مورد اقتصاد ایران نیز ارائه نماید.

نحوه مدیریت روابط با ایران

بخش سوم خلاصه پیشنهادات اصلی

۱ وزارتخانه (دایره FBO) باید در بودجه تقدیمی بعدی خود، وجهی برای توسعه محوطه سفارتخانه در تهران در نظر بگیرد و از این امر قویا دفاع کند. (پیشنهاد شماره ۱)

۲ سفارت تهران باید تسهیلات کافی برای جا دادن اقلام عمده در یک محل و در بخشی که به خدمت عمومی درمی آید پیدا نموده و اجازه نماید.

(پیشنهاد شماره ۷ فرعی ۱)

۳ سفارت تهران چنانچه نتواند پیشنهاد شماره ۷ فرعی را اجرا نماید، باید تسهیلات موجود و یا زمین خالی نزدیک به محیط محوطه را برای جا دادن تمامی عملیات کنسولی به کار ببرد. (پیشنهاد شماره ۷ فرعی ۲)

۴ سفارت تهران باید ارجحیت ویژه ای جهت تجدید مدل و نوسازی قسمت کنسولی قائل شود.

(پیشنهاد شماره ۱۵)

۵ وزارتخانه (دایره (Mباید کنسولگری تبریز را تعطیل کند. (پیشنهاد شماره ۳)

۶ مأموران سفارت آمریکا در تهران باید اثرات برنامه خریداری اسلحه دولت ایران را در مورد اقتصاد ایران تجزیه و تحلیل نمایند تا در صورت مقتضی نه تنها برآوردهای ایالات متحده در خصوص هزینه های مالی مستقیم برنامه خرید اسلحه به دولت ایران داده شود بلکه اثراتش روی اقتصاد ایران نیز ارائه شود. (پیشنهاد شماره ۱)

۷ سفارت تهران با مشورت NEA/EX باید (الف) تعیین نماید که چند تا از چهل شغل کارگری قراردادی از نیازمندی معتبر و با ارجحیت زیاد برخوردار است، (ب) مشاغل پیشنهادی هیئت بازرسی را جهت حذف، برنامه ریزی مجدد نمایند، (ج) هریک از مشاغل باقیمانده محلی را مورد تجدیدنظر قرار داده تا معین شود که آیا مشاغل اضافی باید در تجدید برنامه ریزی منظور شود و یا نیز (د) مشاغل اضافی را که در تجدید برنامه ریزی منظور نگردیده درخواست نماید و (ه) قرارداد غیرمجاز استخدام کارگران را متوقف سازند. (پیشنهاد شماره ۷ فرعی ۲)

مخصوص استفاده مقالات رسمی

جدول ۱ فهرست کلیه پیشنهادات منابع

محلحـذفاضافهجابجایی یا تغییر و تبـدیلهای دیگروزارتخانهـدرخواست بـودجه (تخمینا ۳ میلیونـدلار) برای توسـعه محوطه سفارتتهرانحذف دو نفر از سه مأمور بودجه وامور مالی مشاغل شماره ۴۳۸

۲۱۱۵ ۵۳، ۳۵۳ ۲۱۱۵ ۵۳ یا

(۵۳۰ ۱ (Pتجویز و تهیه بودجه برای یـک دسـتگاهکامپیوتر ترمینال برای بررسـی وترخیص ویزا.برای نوسازی و تجدیـد مـدل بخشکنسولگری اولـویت زیـادی قائـل شونـد.پرداخت هزینه هـای حمـل ونقلاسـتفاده آن قطع شود.اسـتفاده از یـک دسـتگاه تولیداطمینان کاربرد بیشتر نامه های فرم (با

حروف فرم؟) در بخش کنسولی مورد

ملاحظه واقع شود.اطمینان حاصل شود که اکثر مأمورانکنسولی در ایران به زبان فارسی صحبت

می کنند.دو شغل R و Gآمریکایی حذفشود شماره های ۱۰۴ ۲۴۱۲

۵۵ ۱۶۸ ۲۴۱۲ ۵۵ و ۲۳۲

۲۴۱۲ ۵۵،۲۸۰ ۵۵ ۵۵ یا ۳۱۱

۳۴۱۰ ۵۵).تسهیلات تفریحی بیشتری در محوطهسفارت فراهم شود. مشاغل عمده شعبه خدمات آمریکایی به۴۰ FOتجدید رتبه یابد و یکی از

مشاغل غیر ارشد از ۳۰۱۰ به ۳۱۴۵ و

دیگری به ۳۰۲۵ تجدید طبقه بندی شود.قرارداد برای ۴۰ کارگر ختم شودشغل محل برای واحد بهره برداریغیرمحرمانه منظور گردد.

استفاده نادرست از قراردادهای

خدماتشخصی قطع شود.تقاضای مشاغل محلی برای کارگرانقراردادی شود که در تجدید

برنامه ریزی منظور نشده است.بهبودهایی برای بخش ویزای دانشجوییبا اولویت های لازم فراهم شود.آشپز و راننده از آپارتمانهایمسکونی موقت حذف شود.تسهیلاتی برای اسکان در یک محلجهت جادادن عوامل مهم که به خدمت

عموم در می آیند تهیه و اجاره شود.کفایت منابع سفارت برای نظارت برطرحها و برنامه های ایرانی جهت کسب

وسایل نظامی مورد ارزیابی مجدد قرار

گیرد.

تهرانتسهیلات مخابرات رادیویی مناسب

بین سفارتخانهو پستهای مربوطه نصب شود. تسهیلات

پارکینگ در محوطه جنب کنسولگری

نصب گردد.

یک منشی محلی برای مرکز تجارتی

در نظرگرفته شود.یک منشی و کارمند امور مالی محلی

برای معاونمرکز تجارتی منظور گردد

جناب آقای دکتر ابراهیم یزدی معاون نخست وزیر

ص: ۲۴۳

سند شماره (۲)

تهران ایران۸ مارس ۱۹۷۹ ۱۷ اسفند ۱۳۵۷

جناب آقای دکتر ابراهیم یزدی

معاون نخست وزیر

تهران ایران

عالیجناب:

سفارت ایالات متحده قدردانی خواهد کرد اگر بتواند در فرودگاه مهرآباد به ترمینال MAAG دسترسی داشته باشد تا اقلام مختلفی از بار و اثاثیه منزل و پست و اتومبیلهای شخصی که در محوطه بار قرار گرفته اند بازستاند. علاوه بر این ما محترمانه خواهشمندیم که تصویب کنید تا وارد دفتر فرماندهی مک ترمینال و دفتر عملیات شده و پرونده ها و سابقه های قراردادی را از آنجا به دست آوریم تا پرداخت درست تعهدات به ایران و بازستاندن بعضی از لوازم شخصی انجام گیرد.

ما از همراه بودن اعضای کمیته هواپیمایی ایران استقبال خواهیم کرد. ما مایلیم روز یکشنبه یازدهم مارس برای خارج کردن اقلام مندرج در پاراگراف اول وارد محوطه مک ترمینال بشویم.

ارادتمند ویلیام سولیوان

سفیر

برنامه فروشهای نظامی خارجی به ایران

سند شماره (۳)

از: سفارت آمریکا تهرانخیلی محرمانه

به: وزارت خارجه واشنگتنتاریخ: ۲۲ مارس ۱۹۷۹ ۲ فروردین ۵۸

موضوع: برنامه فروشهای نظامی خارجی به ایران

۱ تمام متن خیلی محرمانه است

۲ در خلال ضیافت نوروز نخست وزیر، من به طور جداگانه با انتظام و یزدی در مورد ملاقات برنامه ریزی شده هیأت نمایندگی دولت موقت ایران با دولت ایالات متحده در ۲۶ مارس در واشنگتن صحبت کردم. هیچ کدام از آنها چیزی راجع به این موضوع نمی دانست.

۳ انتظام گفت که وی فکر می کند به این دلیل که دولت موقت ایران هنوز مشکل را بررسی نکرده است، چنین بحثهایی زودرس و نابهنگام می باشند. او پیشنهاد کرد که ملاقات به تعویق افتد. من گفتم این ابتکار از جانب ایران شروع شد و اقدام برای به تعویق انداختن آن بایستی از جانب ایران باشد.

سفیر ایران در یوگسلاوی

سند شماره (۴)

از: سفارت آمریکا تهرانبه: سفارت آمریکا بلگراد

سریتاریخ: ۲۹ مارس ۱۹۷۹ ۹ فروردین ۵۸

از سولیوان (سفیر) به ایگل برگر (سفیر)

موضوع: سفیر ایران در یوگسلاوی

۱ تمام متن سری است.

۲ مشکل می توانم ارزیابی خودم در مورد عواقب احتمالی برگشت دوست شما صالحی به تهران را

ارائه دهم. این مسئله به سوابق شخصی و جو سیاسی آینده ایران بستگی دارد.

۱۳اگر صالحی روابط نزدیکی با شاه، دربار و یا ساواک داشت، هنگام بازگشت دردسرهای جدی برایش پیش خواهد آمد. اگر آن طور که در پیامتان گفته اید، او یک متخصص بیطرف است ممکن است مسئله ای پیش نیاید. ولی با توجه به سوابق کم و سیر غیر منظم و غیر عادی روند قضایی نمی توان پیش بینی زیادی کرد.

۴ معاونت سیاسی سابق وزارت خارجه که علاقه ای به مسائل سیاسی نداشت اجازه یافته بود تا در منزل خود آزادانه بماند و لیکن هنگامی که برای بدرقه همسر فرانسوی الاصل خود که به پاریس سفر می کرد رفته بود، دستگیر شده و تاکنون خبری از او دریافت نشده است.

از طرفی یک ژنرال که بعد از انقلاب بازنشسته شده بود اخیرا برای صرف چای به دیدن من آمد و به نظر می رسد که در آرامش و راحتی باشد.

۵ فکر نمی کنم هیچ کدام از سفرای سابق احضار شده بتوانند در این زمینه راهنمایی سودمندی کرده باشند. اینکه بازنشستگان جدید هم از این مزایا برخوردار باشند یا نه، به سلیقه کمیته وزارت خارجه بستگی دارد. وزیر خارجه به من گفت که می خواهد متخصصین را نگهدارد ولی خود او ممکن است به خاطر درگیریها شغلش را از دست بدهد.

۶ صالحی باید بداند که اسم او احتمالاً در لیست اسامی مقامات ارشد رژیم پهلوی خواهد بود و اگر او یک بار به ایران بازگردد، شاید دیگر اجازه نداشته باشد که از ایران خارج شود. لذا اگر او منبع درآمدی در ایران نداشته باشد، قادر نخواهد بود که منبع درآمدی در آینده ای که قابل پیش بینی است در جای دیگر جستجو کند.سولیوان

ملاقات با سلامتیان

سند شماره (۵)

از: سفارت آمریکا در تهرانخیلی محرمانه

به: وزارت خارجه واشنگتنتاریخ: ۶ آوریل ۱۹۷۹ ۱۷ فروردین ۵۸

موضوع: ملاقات با سلامتیان

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ آقای سولیوان به همراه ناس در ۲۵ آوریل با معاون وزیر خارجه سلامتیان که اخیرا به عنوان مقام دوم وزارت خارجه معرفی شده، ملاقات کرد. سفیر گفت که او تصمیم دارد برای مشورت به آمریکا برود و جویای پیام دولت موقت به مقامات آمریکایی شد. سلامتیان گفت که سفیر باید با کسانی که مشورت می کند بر موفقیت انقلاب و تمایل ایران به داشتن روابط نزدیک با آمریکا تأکید نماید. او اضافه کرد که این مطلب را قبلاً با نخست وزیر و وزیر خارجه در میان گذاشته لذا این اعلام دوستی موضع مشترک بلندپایه ترین مقامات کشور بود. سفیر پاسخ داد که او قبلاً به دولت آمریکا گفته که معتقد است دوستی با ایران پایدار خواهد ماند و منافع اصلی ما حفظ خواهد شد ولی نوع روابط با آنچه که در زمان شاه بوده متفاوت خواهد بود. به دلایل مختلف آمریکا می خواهد که ایران کشوری قوی، آزاد و مستقل باشد و هویت ملی خودش را حفظ کند، ما منتظر روابط عادی با ایران هستیم.

۳ سلامتیان به آرامی صحبت می کند ولی گاهی اوقات احساساتی می شود. او گفت که آمریکاییان

باید بفهمند که انقلاب ایران از خیلی جهات شبیه انقلاب ۱۷۷۹ آمریکا بوده است. رؤسای جمهور بزرگ آمریکا واشنگتن، جفرسون و لینکلن اینجا خیلی مورد احترام هستند، خیلی از جوانب قانون اساسی ایران از قانون اساسی آمریکا الهام گرفته بود. او از لینکلن نقل کرد که گفته، شما بعضی از اوقات می توانید بعضی افراد را فریب دهید و اشتباه اصلی شاه این بود که تصور می کرد می تواند تمام ملت را تمام مدت فریب دهد. او گفت که خوشحال است که ایالات متحده خواهان استقلال و تمامیت ارضی ایران می باشد. او تأکید کرد که انقلاب ایران تماما ایرانی بوده و هیچ گونه محرک خارجی نداشته است.

۴ سفیر پاسخ داد که دولت آمریکا می داند که انقلاب کاملاً داخلی و مستقل بوده ولی یکی از حقایقی که هر دو باید با آن روبه رو شوند جریان مداوم تبلیغات شوروی است که سعی دارد ایرانیان را نسبت به نقش آمریکا در ایران فریب دهد. ما از جریان شدید دروغهای مسکو و بعد تکرار آنها توسط دوستان شوروی در ایران نگران هستیم او مخصوصا اشاره کرد و گفت روزنامه کیهان حامل تبلیغات روسی بوده او اظهار امیدواری کرد که مقامات ارشد دولت موقت متوجه این دروغها بشوند.

او اضافه کرد که بر اساس صحبتهایی که کرده بودند نخست وزیر بازرگان خطر این تبلیغات را درک می کرد. در جواب، سلامتیان یک بار دیگر از توجه و نگرانی آمریکا نسبت به استقلال و تمامیت ارضی ایران اظهار خشنودی کرد. سلامتیان با اشاره به مطبوعات ایرانی گفت طبیعی است که بعد از ۲۵سال اختناق مطبوعات گاهی اوقات در احساسات تندروی می کند و آزادی مطبوعات برای انقلابیون خیلی اهمیت دارد.

۵ سفیر به گزارش اخیر کیهان مبنی بر اینکه آمریکا با ساواک توطئه کرده بود تا خانه های تعدادی از شخصیتهای انقلابی مهم مانند آیت اللّه طالقانی را منفجر کند، بازگشت. این گزارش کاملاً ساختگی است و ما نگران هستیم که این نوع مطالب دیگران را تحریک کند و می تواند باعث بدرفتاری مردم با افراد سفارت

و یا شرکتهای وابسته شود. سفیر بعد مسئله رضا امینی از ICA ، آقای شیبانی از AIU و دولتشاهی از موتورولا را مطرح ساخت. گزارشات جداگانه.

ناس

تقاضا برای موافقت (با انتصاب کاتلر)

سند شماره (۶)

تاریخ: ۹ آوریل ۱۹۷۹ ۲۰ فروردین ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: تقاضا برای موافقت (با انتصاب کاتلر)

۱ رئیس جمهوری مایل به انتصاب والتر ال. کاتلر به عنوان سفیر کبیر در ایران می باشد. لطفا تقاضای موافقت کتبی بنمایید و به مجردی که موافقت حاصل شد وزارت خارجه را مطلع سازید. از مقامات دولت ایران بخواهید تا انتصاب پیشنهادی را تا زمان اعلان کاخ سفید به صورت کاملاً محرمانه حفظ نمایند. اطلاعات بیوگرافی درباره وی در سابقه بیوگرافی موجود است.

۲ خواهشمند است درباره اعلام بر اساس توافق شفاهی تا دریافت توافق کتبی کسب اجازه کنید و وزارت خارجه را از زمان احتمالی آن مطلع سازید.

کریستوفر

تقاضا برای موافقت

سند شماره (۷)

تاریخ: ۱۱ آوریل ۱۹۷۹ ۲۲ فروردین ۱۳۵۸محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: تقاضا برای موافقت

من صبح روز ۱۱ آوریل یادداشتی را به وزارت خارجه بردم. گودرزنیا، رئیس اداره چهارم فکر می کرد جواب ایران حدود یک هفته طول می کشد. او همچنین گفت وی به دنبال توافق با اعلام نظر بر اساس موافقت شفاهی خواهد بود.ناس

ملاقات با یزدی معاون نخست وزیر

سند شماره (۸)

تاریخ: ۱۲ آوریل ۷۹۲۳ فروردین ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: ملاقات با یزدی معاون نخست وزیر

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه است این یک پیام گزارشی است)

۲ خلاصه: کاردار میل ایالات متحده را به عادی کردن مناسبات و صحبت صریح درباره مسائل ابراز داشت. یزدی ضمن تذکر درباره دخالت ایالات متحده در رژیم گذشته تأکید کرد که باید طوری رفتار کرد که گذشته به عنوان گذشته تلقی شود و همکاری در بعضی زمینه ها فراهم شود و یک سفیر جدید که ایران و انقلاب آن را درک می کند به ایران بیاید. (پایان خلاصه)

۳ کاردار به اتفاق استمپل، کفیل قسمت سیاسی روز ۱۲ آوریل از یزدی معاون نخست وزیر در دفترش دیدار کرد. این تلگراف شامل شرح کلی این دیدار است و تلگرامهای جداگانه با مسائل ویژه

سروکار خواهد داشت.

۴ کاردار در آغاز مطلب گفت که او بتازگی از مشورت با مقامات مافوق بازگشته و تا رسیدن سفیر جدید متصدی امور خواهد بود. او تمایل حکومت ایالات متحده را به عادی کردن مناسبات تا آن اندازه ای که شرایط اجازه می دهد، ابراز داشت و خاطرنشان ساخت که چندین فقره منافع مشترک وجود دارد که فرصتهایی برای ایران و ایالات متحده ایجاد می کند تا با یکدیگر کار کنند. او گفت) ما می خواهیم که ایران تمامیت ارضی خود را حفظ کند و مستقل از سلطه سیاسی خارجی باقی بماند و رشد اقتصادی داشته باشد. ضمن اشاره به مسئله پیوندهای گذشته با رژیم سابق کاردار گفت ایالات متحده انگیزه های آجل ندارد و میل ندارد که حکومت جدید ایران را با تحت فشار قرار دادن برای سازش ناراحت کند و حکومت ایالات متحده نسبت به تمایلات ایران روش پاسخ گویا نخواهد داشت. او گفت هر گونه پیشنهادی که یزدی درباره اقداماتی که ممکن است در این جهت به عمل آورد مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت و از معاون نخست وزیر خواست هر گونه مشکل و یا اتهامی را علیه آمریکا مورد توجه قرار دهد. کاردار تأکید کرد که بهتر است مسائل صریحا مورد بحث قرار گیرد تا اینکه اجازه داد مشکلات به مرور زمان به فساد و گندیدگی کشانده شود.

۵ یزدی پاسخ داد که یک مانع بزرگ در راه عادی کردن مناسبات ایران و ایالات متحده در واقع، درگیری عمیق شما در رژیم گذشته» بوده است. او به سرعت به جنبه های مثبت تر بازگشت و خاطرنشان

ساخت که حکومت حاضر است مناسبات خود را با ایالات متحده عادی کند» هر گاه که میزان پاسخگویی ایالات متحده برای «اصلاح مسائل مربوط به گذشته » (مشخص نشده) روشن شود. او گفت گذشته، گذشته است و ایرانیان مردان عمل هستند و زمینه های بسیاری برای همکاری وجود دارد. ایران نیز به مرور زمان نیازمند تکنولوژی و محصولات کشاورزی آمریکا خواهد بود. مناسبات عادی بر مبنای احترام متقابل خواهد بود. در این ارتباط یزدی گفت انتصاب یک سفیر جدید یک گام مثبت است به ویژه اگر او (مقصود سفیر جدید آمریکاست) کسی باشد که حکومت جدید و انقلاب ایران را درک می کند. کاردار اطمینان داد که سفیر جدید منصوب، چنین شخصی خواهد بود. (اظهار نظر: اگر یزدی درباره تقاضای پذیرش (سفیر جدید م) اطلاع داشت، هیچ گونه اشاره ای به آن نکرد). یزدی آن گاه افزود که سفیر جدید باید «حداقل، درگیریهای ضد انقلابی در سایر کشورها را نداشته باشد.»

کابینه و رهبران مذهبی از جمله خمینی حاضرند برای عادی شدن مناسبات هنگامی که اقدامات اساسی به عمل آمده باشد، راه بگشایند.

۶ بحث آن گاه به مسائل دادگاههای انقلاب و سایر اقلام ویژه کشانده شد (که در تلگرافهای جداگانه گزارش داده شده است).ناس

ملاقات با یزدی: محاکمات انقلابی

سند شماره (۹)

از: سفارت آمریکا در تهرانسری

به:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوریتاریخ:۱۲ آوریل ۱۹۷۹ ۲۳ فروردین ۵۸

موضوع: ملاقات با یزدی: محاکمات انقلابی

۱ تمام متن خیلی محرمانه. این یک پیغام گزارشی است.

۲ خلاصه: کاردار به اختصار نگرانی آمریکا را در مورد ماهیت محاکمات و اعدامها توضیح داد.یزدی انتقادات را پذیرفت و گفت دولت کوشش می کند که سیستم قضایی را اصلاح کند، اما خشم عمومی به اندازه ای است که دولت جدید مشکلاتی در رابطه با منع انقلابیون از کشتن مقامات سابق، در خیابانها دارد. او برای تأکید مطالبش، یک سری عکسهای وحشتناکی از «پرونده های قدیمی ساواک» که افراد را تا سرحد مرگ شکنجه کرده بودند به عنوان مدارکی که مردم را دیوانه کرده است، به کاردار نشان داد. مسئله دولت در متقاعد کردن انقلابیون برای آشکار کردن مدارک است. یزدی همچنین متذکر شد که ضد انقلابیون مشغول هستند و گفت دولت قبلاً توافق خمینی را در مورد عطوفت، بشر دوستی و سیاست محاکمه به دست آورده است. انجام این کار منتظر لحظه مناسب سیاسی است. (پایان خلاصه)

۳ کاردار بعد از ارائه نظریات آمریکا در مورد روابط با رژیم جدید (مرجع الف) با روحیه ای صمیمی و بحثی دوستانه راجع به مشکلات صحبت را به محاکمات انقلابی کشاند. با توجه به راهنمایی مرجع ب کاردار نگرانیهایی را که توسط خیلی از اشخاص آمریکایی احساس می شد، مخصوصا آنهایی که از انقلاب ایران حمایت می کردند، نسبت به عملکرد دادگاههای انقلاب بیان کرد. این عکس العمل می تواند جریان عادی کردن را کند کند. درست به همان ترتیب که انقلابیون ایران در موارد بخصوصی به آمریکا مظنون هستند، آمریکاییها و دیگر ملل غرب هم از این انحراف آشکار انقلاب دلسرد شده اند و این موضوع سؤالاتی راجع به هدف واقعی انقلابیون پیش می کشد. کاردار ضمن ابراز امیدواری خود و دولت آمریکا،

در مورد اینکه هر چه زودتر محاکمات و اعدامهای انقلابی متوقف شود، بیان کرد که مقصود آمریکا بشردوستی است و نه انعکاس نتایج بی گناهی یا گناهکاری افراد خاص. کاردار با بازگو کردن اینکه معاون نخست وزیر به علت مخالفتش با رژیم شاه از ایران فرار کرده بود و اخیرا به ایران برگشته که به کشورش خدمت کند، اظهار امیدواری کرد که به افراطیهای انقلابی اجازه داده نشود که یک نسل دیگر را از مشارکت در زندگی ملی بازدارند. او گفت حالا زمانی است برای بخشندگی و آسایش عمومی.

۴ یزدی برای بازگویی مطالب خیلی آماده بود. او گفت مسائل را درک می کند و مردم زیادی همین عقاید را به دولت ابراز داشته اند. در این لحظه او طرف میز خود رفت و پرونده ای بیرون کشید که شامل ۵۰ تا ۶۰ ورق با عکسهای الصاق شده بود. یزدی گفت که اینها پرونده های ساواک است که در اثر انقلاب به دست آمده است و نتایج قبل و بعد از شکنجه افراد زیادی را نشان می دهد. او گفت اینها تشریحی است که چرا دولت در منع انقلابیون از کشتن مقامات رژیم سابق در خیابانها، دچار مشکل است. (نظریه: عکسها، که به نظر معتبر بودند، یک سری مدارک وحشتناک بودند که نشانگر بدنهای شکنجه شده و تکه تکه شده بودند. یزدی به طور واضح در اینجا تاکتیک مؤثری دارد). یزدی گفت دادگاههای انقلاب چنین عکسهایی را دیده اند و مشکل است که به دنبال چنین شواهدی از رژیم گذشته، توصیه ارفاق کرد. دولت کوشش می کند که محاکمات را، برای جلوگیری از بدتر شدن انتقام گیری افراطی در خیابانها و خانه ها، تحت ضوابط اداری درآورد. یزدی یک حادثه دیگری را که یک کارمند سابق ساواک توسط سربازان انقلابی در اصفهان تا سرحد مرگ شکنجه شده بود نقل کرد. هنگامی که یزدی سرباز را برای توضیحات به نزد خود احضار کرد سرباز بدن شکنجه دیده اش را نشان داد و گفت فقط آنچه که به سرش آمده نسبت به شکنجه گر خود انجام داده است.

۵ در مورد سؤال درباره شواهد، یزدی گفت شواهد فراوانی وجود دارد که مربوط به خیلی از

گذشتگان است، که شامل بعضیها، که فکر می شود پاک و به دور از سرزنش شدن افراطی هستند، می شود.

بازرگان، انتظام و یزدی شخصا با روشی که کمیته خمینی در مورد مسئله قضاوتهای کوتاه مدت به کار می برد، مخالفت کردند. دولت موقت کوشش می کند که اوضاع را بهبود بخشد. کاردار فهمیدن مشکلات را بیان کرد، اما گفت کشتن شخصی مثل خلعتبری که صرفا یک تکنیسین بوده نه تنها غیر ضروری بود بلکه تصویر خارجی ناشایست غیر لازمی به دولت می دهد. یزدی با آمادگی قبول کرد که اعدامهای خلعتبری، ریاضی، سخنگوی مجلس، و سناتور وحیدی «شاید افراطی باشد». اما پرسید: «شما چگونه این را تعیین می کنید؟» قائم مقام رئیس قسمت سیاسی اظهار کرد که ارائه مدارک در محاکمات علنی و در مواردی از این قبیل خصوصا اهمیت دارد. یزدی گفت که این نکته اصلی بحثهای دولت با خود خمینی است.

۶ معاون نخست وزیر ادامه داد و متذکر شد که محاکمات در قسمتی سیاسی هستند. خیلی از مقامات و افراد رژیم گذشته، در حال آشفته کردن اوضاع هستند و به طور فعالی به نیروهای انقلابی حمله می کنند. دولت مطمئن است که چنین نیروهایی در اغتشاشات کردستان و ترکمن صحرا درگیر بوده اند، و باید در مقابل چنین نیروهایی فشار اعمال کرد. محاکمات یک راه این کار هستند.

۷ کاردار پیشنهاد کرد که شاید برنامه عطوفت و مجازاتهای کمتر از مرگ ممکن است جو را اصلاح کند. یزدی گفت که این مورد بحث بوده و قبلاً توسط کابینه و خمینی تصویب شده است. اجرای حکم به مرحله عمل درنمی آید تا اینکه موقعیت مناسبی پیش آید و اوضاع امنیتی کمی آرامتر شود. اذهان عمومی

هم بایستی برای این کار آماده شود. آیت اللّه طالقانی این روش را دو روز قبل در سخنرانی برای افراد پلیس شروع کرد و از بخشندگی و عطوفت صحبت کرد. هیچ شهری حتی شهر کوچکی وجود ندارد که کشته شدن افراد بی گناهی را در طول و یا قبل از انقلاب ندیده باشد. به هر حال محدودیتهایی به وجود خواهد آمد. آنهایی که در خشونتها دست داشته اند،بایستی مجازات شوند و با دیگران بهتر رفتار می شود. سپس بحث به مطالب دیگری کشیده شد.

۸ نظریه: یزدی با این موضوع مشکل، با صبوری و توضیحات مؤثر درباره کیفیت اوضاع و نیروها برخورد کرد. مسئله مورد اطمینان او این بود که دولت از اوضاع بد که می تواند بدتر هم بشود، بهترین را می سازد. او و دیگر همکاران دولتیش برای معتدل کردن تمایلات روحانیون تلاش می کنند. بدون گفتن و یا تقاضای مستقیمی، او سعی می کرد که استنباطی از بعضی مفاهیم، راجع به اوضاع که او و دیگر همکارانش با آن روبرو هستند، به دست آورد. او دلیل و مشکل نگرانی خارجی را درک می کند و بدون شک از این موضوع برای خود و اقدامات دولت به منظور اصلاح اوضاع استفاده می کند.ناس

سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۱۷ آوریل ۷۹ ۲۸ فروردین ۵۸خیلی محرمانه

از: بخش خاور نزدیک / ایرانبه: چارلز دبلیو. ناس

توضیحات: این نوشته ای است که ما همراه مدارک درخواست موافقت برای صدر، به کاخ سفید فرستادیم. شاید برای شما و دیگران جالب باشد.

خیلی محرمانه

رضا صدر وزیر بازرگانی در حکومت کنونی بازرگان می باشد و به سفارت ایران در آمریکا منصوب شده است. صدر دارای زمینه تحصیلاتی وسیع و سالها تجربه بازرگانی در ایالات متحده و مناسبات

نزدیکی با رهبران سیاسی مذهبی کنونی ایران است.

صدر در کاشان در تاریخ ۴ فوریه ۱۹۳۳ به دنیا آمد و دبیرستان را در آن شهر به پایان رساند و آن گاه وارد دانشگاه تهران شده و درجه لیسانس و دکترای فلسفه و الهیات گرفته است. علاقه او به این موضوعات تا اکنون هم ادامه داشته است.

صدر که یک بورس تحصیلی از سوی دولت ایران دریافت کرد، در سال ۱۹۵۸ به عنوان دانشجو وارد ایالات متحده شد و ابتدا در دانشگاه «وین» و سپس در دانشگاه «میامی» در ایالت فلوریدا به تحصیل پرداخت. وی از این دانشگاه مدرک لیسانس شیمی گرفت.

در سال ۱۹۶۳ صدر تقاضای روادید مهاجرتی به آمریکا کرد که برای این کار ضامن او شرکت COMPANY OF BROOKLYN MANIFOLD SUPPLY(سازنده ماشینها و تجهیزات محاسبات بازرگانی) بود. روادید او در سال ۱۹۶۴ تصویب شد و صدر یک ساکن دائمی ایالات متحده در سال ۱۹۶۶ شد. در سال ۱۹۶۷ وی تقاضای روادید مهاجرت برای همسرش «ملوک مهاجان نراقی» کرد که از قرار معلوم در نیویورک به او پیوست. صدر در سال ۱۹۷۱ اظهارنامه تمایل تبعه آمریکا شدن را امضا کرد ولی سابقه ای از اینکه او این تقاضا را دنبال کرده باشد وجود ندارد. در سالهای اقامت در نیویورک صدر یک درجه فوق لیسانس مدیریت از دانشگاه نیویورک گرفت. پس از سال ۱۹۶۸ او محل استخدام خود را

تغییر داد و ظاهرا تا سال ۱۹۷۸ یا اوایل ۷۹ در نیویورک اقامت داشت. صدر در آمریکا سفرهای دور و درازی انجام داده است.

جستجوی وسیع در منابع حکومت ایالات متحده هیچ گونه زمینه ای برای اینکه انتصاب صدر به عنوان سفیر ایران در ایالات متحده در معرض ایراد واقع شود ندارد.

منابع این گزارش عبارتند از تلگرام شماره ۳۹۱۰ تهران مورخه ۱۵ آوریل ۱۹۷۹ و همچنین پرونده های دفتر اطلاعات و پژوهشهای وزارت امور خارجه، اداره مهاجرت و قبول تابعیت و اداره آگاهی).

یادداشت دولت ایران

سند شماره (۱۱)

شماره: ۴/۳۹۶۰ تاریخ: ۲۸/۱/۵۸

وزارت امور خارجهیادداشتاداره چهارم سیاسی

وزارت امور خارجه دولت جمهوری اسلامی ایران با اظهار تعارفات خود به سفارت ایالات متحده آمریکا احتراما موافقت دولت جمهوری اسلامی ایران را با انتصاب جناب آقای WALTER L. CUTLER به سمت سفیر ایالات متحده آمریکا در ایران اعلام می دارد.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید می نماید.

نشستن روی تکه چوب شکسته: آمریکا در ایران

سند شماره (۱۲)

خیلی محرمانهتاریخ: ۲۱ آوریل ۱۹۷۹ ۱ اردیبهشت ۱۳۵۸

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: وزیر امور خارجه واشنگتن

موضوع: نشستن روی تکه چوب شکسته: آمریکا در ایران

۱ تمامی متن خیلی محرمانه

۲ خلاصه: نظر ایرانیان درباره ایالات متحده دستخوش یک تحول منفی شده است. بسیاری از دوستان ما سرخورده شده اند و بسیاری از آنها از داشتن تماس علنی با ما هراسناکند. دشمنان ما غرق در شادی هستند و به طور تعرض آمیزی ضد آمریکایی هستند. هر چند تعیین یک سفیر جدید آمریکا فرصت فراوانی برای ما فراهم می کند معذالک احتمال نمی رود که پیوندهای آمریکا و ایران به صمیمیت مناسبات در گذشته برسد. ما باید تطبیق اوضاع خود را با این شرایط جدید آغاز کنیم و تغییر سیاست را به حداقل کاهش دهیم و کوششها خود را درباره آنچه می توانیم تحت شرایط جدید محدودتر انجام دهیم به حداکثر برسانیم. (پایان خلاصه)

۳ سفارت به مناسبت نگرانی بیان شده از سوی سایروس ونس، وزیر امور خارجه و نیوسام و سائودرسی، معاونان وزارت خارجه درباره شرایط جاری در ایران فوق العاده سپاسگزار است. در عین حال شگفتی در سطح عالی بر سر روشهایی که از مدتی قبل در جریان بوده ما را به این مطلب به نحو حادی آگاه کرده است که برقراری ارتباط صحیح با اشخاصی که در خارج از این محیط غیر عادی و تااندازه ای پر هرج و مرج که در اینجا حاکم است هستند، تا چه اندازه دشوار است. ما خودمان در تجزیه و تحلیل و درک کامل از تغییراتی که در اینجا در جریان است با مشکلاتی موجه شده ایم. آن عده از ما که اخیرا از مرخصی

خود از آمریکا بازگشته اند این وضع را شدیدتر از دیگران احساس می کنند.

۴ به منظور برداشتن گامی به پیش در راه درک دگرگونیها و گرفتن نتایج لازم از آن، مراتب ذیل به عنوان یک «تصویر مختصری» از اینکه ما در چه جوی واقع شده ایم ارائه می شود. همه مأموران گزارشگر ما که با ایرانیان تماس دارد و بعضی از موارد این تماس از ۳ یا ۴ سال قبل دوام داشته در این نظر با ما سهیم هستند.

۵ در نتیجه حوادث ۸ ماه گذشته بسیاری از دوستان ما از حوادث اخیر سرخورده شده اند و بسیاری از آنها می ترسند با ما تماس داشته باشند. مناسبات دیرینه شخصی همچنان دوستانه است، ولی تقریبا همه ایرانیان مایل به استفاده از یکی از تئوریهای توطئه گرانه لجام گسیخته هستند (زیرکی ما در برانگیختن احساسات ضد کمونیستی در انقلاب خمینی). دشمنان ما و آنهایی که نسبت به ما خصومت دارند (یعنی اکثریت قاطع کشور) غرق در شادیند. این دشمنان با پشتیبانی آنهایی که چه طرف راست و چه طرف چپ حقیقتا از ما تنفر دارند، جوی را ایجاد کرده اند که در نتیجه آن هر چیزی که آمریکایی باشد خائنانه و ضد اسلامی و شر است. کوششهای اسلامی « برای پاکسازی» ایران از نفوذهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی غرب به یک نوع تعقیب جادوگران تبدیل شده است که در نتیجه آن هر گونه تقصیری در معاشرت با آمریکاییها برای مظنون ساختن طرف یا محکوم کردن او کافی است.

ما به طورکلی حتی از سوی دوستانمان ضعیف و بی اثر معرفی شده ایم. برای ما موجب دلگرمی است که هنوز اشخاصی هستند که علیرغم فشارهای محسوس و خصمانه خطر صحبت کردن با دوستان دیرینه آمریکایی را بر خود هموار می کنند. آنها نمی خواهند که از آمریکاییها در دفاتر خود پذیرایی کنند یا اینکه اتومبیلهای سفارت در خارج از محوطه خانه آنها متوقف شود، بعضی ها ابتکار ملاقات در رستورانها یا در محیطهای بی طرف را در پیش گرفته اند. در بسیاری از موارد چنین اشخاصی از مواضع نفوذ آسوده اند و

اطلاعاتی که از طریق پیامهای تلفنی به ما می رسید دیگر در دسترس ما بجز در موارد اقدامات پوشیده و سری قرار نمی گیرد. چند نفر از همتاهای باقیمانده در بخش خصوصی نیز این تجربه را احساس کرده اند که تا اندازه ای دلالت بر آن می کند که این پدیده تقریبا همگانی و منظم است.

۶ تاریخ احتمالاً نظر لطف بیشتری نسبت به افکار عمومی درباره ما خواهد داشت لیکن این بیمارگونگی انقلابی که به نحو بی سروصدا و در عین حال با نهایت توانایی در نتیجه تبلیغات خصمانه تشدید شده است نفوذ تاریخی ما را در اینجا برای مدتی کاهش داده است. ما به خاطر مداخله نداشتن در سیاست داخلی هرگز کسب اعتبار نخواهیم کرد. هیچ ایرانی حقیقتا باور نمی کند که ما دخالتی نداشته ایم و اگر آنها می گویند که باور می کنند، آنها آن گاه می گویند که از آنچه که بی اعتنایی ما درباره منافع حیاتی خودمان (و آنها است) بشدت تحت تأثیر قرار می گیرند. شواهد محسوس به اندازه کافی وجود دارد (دیدار هایزر، ادای شهادت بعضیها در دادگاهها به خاطر نجات شخصی خود و غیره و غیره) که از این مدعا پشتیبانی می کند. حتی آنهایی که درباره بردباری ما اطلاع دارند علاقه ندارند که پرونده ها را روشن کنند.انقلابیون موفق مانند یزدی، انتظام و بازرگان بدون شک در روشن شدن موضوع کاری نمی کنند و اطرافیان خمینی به نحو متعصبان،ای با چنین کاری مخالف خواهند بود. ما معتقدیم که یکی از دلایل عمده خصومت انتقام آمیز خمینی این است که او ظرف سه ماه گذشته در ایران کشف کرده است که پیوندهای آمریکا با ایران تا چه اندازه عمیق است. اتومبیلهای او آمریکایی هستند و کودکان نزدیکترین همکاران او،

در ایالات متحده تحصیل می کنند. حتی عده ای از دوستان نزدیک او مراجعه کرده و تقاضا کرده اند که به خاطر اخذ روادید نزد سفارت آمریکا اقدام کنند. همه اینها باید بسیار دردناک باشد.

۷ آنچه که ما باید انجام بدهیم این است که تا مدتی با جریان امور هماهنگی داشته باشیم. یزدی و انتظام هر دو با کاردار درباره آغاز جدید که با ورود سفیر جدید عملی خواهد شد، صحبت کرده اند. اشخاص دیگر طرف تماس در میان جامعه روحانیت نیز به سایر کارمندان سفارت اشاره کرده اند که این امر (مقصود ورود سفیر جدید است) فرصتهایی فراهم خواهد کرد. همگی اصرار بر آن داشته اند که این امر هر چه زودتر صورت گیرد. این امر در ایران به عنوان یک دگرگونی از کهنه به نو تلقی خواهد شد هرچند که تا اندازه ای یک دگرگونی آرایشی خواهد بود این عینا چیزی است که برای آغاز فرایند عادی شدن اوضاع مورد نیاز خواهد بود.

۸ ما در هفته آینده درباره مشکلات اساسی این رژیم یا هر رژیم آینده بحث خواهیم کرد. معذالک این نکته کاملاً روشن است که مناسبات ایران و آمریکا از ماهیت صمیمی به ماهیت رسمی تغییر کرده است.این امر مستلزم آن خواهد بود که ابزارها شکل و مفهوم جدیدی پیدا کنند. همچنین تعدیلهای بوروکراتیک (دیوانسالاری) صورت گیرد تا اثرات ناهنجار سیاست ما در اینجا و در منطقه به حداقل برسد و آنچه را که ما بتوانیم در اوضاع و احوال محدود کنونی انجام دهیم به حداکثر برسانیم.ناس

ملاقات با مهدی ممکن معاون وزارت اطلاعات

سند شماره (۱۳)

تاریخ : ۲۴ آوریل ۱۹۷۹ ۴ اردیبهشت ۱۳۵۸محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: آژانس بین المللی ارتباطات واشنگتن

موضوع: ملاقات با مهدی ممکن معاون وزارت اطلاعات

خلاصه. در یک دیدار تشریفاتی که با مهدی ممکن معاون وزارت اطلاعات، وابسته مطبوعاتی مقررات جدید مطبوعات را با او در میان گذاشت و وابسته مطبوعاتی چنین تشخیص داد که معاون وزارت اطلاعات، مهدی ممکن و سایر اشخاصی که در این جمع حضور داشتند، احساسات شدیدی علیه سیاست اخیر آمریکا در ایران دارند. ممکن است نقش وزارت خود را به عنوان محل تصفیه برای شکایات درباره پوشش مناسبات ایران و آمریکا در مطبوعات ایران قلمداد کرد. هر چند سیاست آمریکا نسبت به ایران از نظر ممکن غیر قابل درک است؛ معذالک ضروریات مناسبات دوجانبه ممکن است به صورت پلی نسبت به مناسبات آینده باشد. (پایان خلاصه)

۱ روز ۲۳ آوریل روزن، وابسته مطبوعاتی یک دیدار تشریفاتی از مهدی ممکن، معاون وزارت اطلاعات به عمل آورد که بعدا ابوالقاسم صادق، سرپرست اخبار داخلی که از رژیم سابق باقی مانده و محمدرضا شریف، کفیل خبرگزاری پارس و علی ماهانی مشاور وزارت که سالها در ایالات متحده زندگی کرده است به آن ملحق شدند. این دیدار را ممکن است یک دیدار دوستانه ولی در عین حال صحیح (بر طبق مقررات صحیح) و ماهیت کاری دانست و ایرانیان (شرکت کننده در این جلسه) به نحو قاطعی در مقابل مطبوعات و سیاست حکومت کارتر در ایران از یک خط ابراز عقاید و تقاضای خود پیروی می کردند.

۲ ملاقات با اظهارات ممکن درباره مقاصد اطلاعات و برای به نظم در آوردن مطبوعات روبه رشد ایران آغاز شد. ممکن روشن ساخت که دولت موقت ایران نمی تواند و قصد ندارد برای کنترل رسانه های

مطبوعاتی اقدام کند. وی در عین حال اضافه کرد که دورانی که مطبوعات زیر چماق بودند، پایان یافته و ما اکنون در یک دوران فترت به سر می بریم که روزنامه ها و خبرنگاران در آن در بعضی موارد از حدود قضاوت صحیح تجاوز می کنند که یکی از شواهد آن انتشار مطالب جنجالی در مطبوعات در مورد افراط کاریهای خاندان پهلوی بوده است. معاون وزارت اطلاعات گفت او لایحه ای برای نخست وزیر تهیه کرده است که به موجب آن مطبوعات را تشویق به تشکیل یک کانون مطبوعات خواهد کرد که متشکل از نمایندگان مطبوعات به عنوان یک هیئت تنظیم کننده باشد به صورتی که این سیستم در وظایف خود کوتاهی داشته باشد، دولت به دادستانی کل و وزارت دادگستری براساس موارد ویژه مراجعه خواهد کرد. در این مرحله ممکن قصد ندارد مانع انتشار روزنامه ای شود ولی با پیش آمدن قانون اساسی جدید او پیش بینی می کند که پروانه های انتشار از سوی دولت محدود خواهد شد.

۳ ممکن درباره مبارزات تبلیغاتی ضد آمریکایی در مطبوعات ایرانی بسیار صمیمی و صریح بود و به وابسته مطبوعاتی اطمینان داد که برای تهیه یک مطبوعات بیطرف، زمان و شکیبایی و فرهنگ لازم است. با این مقدمه برای آغاز صحبت، وابسته مطبوعاتی مقالات منتشره در کیهان را در جریان نیمه اول ماه آوریل که بدون ذکر مأخذ بود پیش کشید که به موجب آن ایالات متحده به توطئه چینی برای از میان بردن رهبران سیاسی و مذهبی ایران متهم شده است. دکتر ممکن طبق پیشنهاد آقای صادق گفت وزارت اطلاعات و او را شخصا می توانند به عنوان یک مرکز مبادله برای شکایتهای مشروع درباره پوشش مطبوعات ایران به حساب آورند و از روزن تقاضا کرد تا یک نسخه کپی شده از هرگونه مکاتبه را به وزارت امور خارجه بفرستد.

۴ ممکن ضمن بحث درباره زندگی حرفه ای خویش اعتراف کرد که مدتی به عنوان زندانی سیاسی، زندانی بوده است و هر چند خاندان پهلوی بود که عملاً او را زندانی کرد، او ایالات متحده را برای مخزنی از

عدم اعتماد بین دو کشور مورد سرزنش قرارداد. او گفت به عنوان یک فرد یا یک عضو ملت ایران نمی تواند درک کند که چرا سیاست خارجی یک ابر قدرت ظرف دو ماه هم از شاه و هم از بختیار و هم از خمینی پشتیبانی می کند. ماهانی وارد گفتگو شد و مطبوعات ایالات متحده را به همکاری نزدیک با دولت کارتر متهم کرد و موضوع حقوق بشر را که هر دو از آن پشتیبانی می کنند به عنوان شاهد زنده ذکر کرد. صادق احساس کرد که ایالات متحده باید تا مدتی در انتظار یک موضع خصومت از جانب ایرانیان باشد. وی در عین حال احساس کرد «هم ایالات متحده وهم ایران هر دو به یکدیگر نیاز دارند» و این ضرورت ممکن است پلی برای مناسبات جدید و بهتر بین دو کشور فراهم کند.شلنبرگر

دیدار از دکتر رضا صدر وزیر بازرگانی

سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۲۴ آوریل ۱۹۷۹ ۴ اردیبهشت ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه، واشنگتن

موضوع: دیدار از دکتر رضا صدر وزیر بازرگانی

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ خلاصه: کاردار در دیدار از دکتر رضا صدر وزیر بازرگانی اظهار نظر کرد که منافع متقابل دو کشور مافوق حکومتهای ویژه قرار گرفته و از جانب وزیر امور خارجه اطمینان داد که ما در امور داخلی ایران

دخالتی نداریم و قصد مداخله نیز نداریم. او گفت که ایالات متحده مایل است با حکومت جدید ایران و با سرعتی که در برقراری روابط جدید تعیین شده است کار کند. همچنین شرکتهای آمریکایی هنوز هم ایران را یک بازار مهم می شمارند و می توانند خود را با شرایط جدید تطبیق دهند. وزیر گفت او تحت چنین تأثیری قرار گرفته که آمریکاییها در جهان عملگراترین مردم هستند و می توانند با هر اوضاع و احوالی خود را تطبیق دهند که با توجه به اینکه حکومت ایالات متحده از شاه بدون قید و شرط پشتیبانی می کرد، برای ایالات متحده لازم خواهد بود تا گذشتهایی از خود نشان دهد و حوصله به خرج دهد تا بر خصومتهای قابل درک نسبت به ایالات متحده غلبه کند. او گفت معتقد است که محیط برای مذاکره درباره مشکلات عقب افتاده بازرگانی رو به بهبود است و اینکه او مانند ما، مایل است از اقدامات حقوقی پرهیز شود. در یک تلگرام جداگانه اقدامات بازرگانی ایران در ایالات متحده مورد بحث قرار گرفته است. (پایان خلاصه)

۳ کاردار به اتفاق رایزن موقت اقتصادی از دکتر رضا صدر وزیر بازرگانی در تاریخ ۲۳ آوریل دیدن کرد. همچنین مدیر کل امور آمریکای شمالی و آفریقا، «گلشن بزرگ» در این ملاقات حضور داشت. این ملاقات چهل و پنج دقیقه ای دوستانه و صریح بود و ما معتقدیم که شالوده خوبی برای مراودات آینده ما با وزیر و کارمندان تابع او ریخته شده است. همچنان که در مورد دیدارهای دیگر با وزیران مورد بحث قرار گرفت به ما توصیه شد تا صبر و حوصله را در پیش گیریم و به دیگران در حل و فصل اختلافات عقب مانده و کوشش در به دست آوردن روشنگریها درباره سیاستهای دولت موقت ایران توصیه کنیم.

۴ کاردار اعتقاد حکومت ایالات متحده را درباره اینکه علائق و منافع متقابل دو کشور ما مافوق حکومتهای ویژه قرار گرفته است به وزیر ابلاغ کرد. او گفت مناسبات ما ممکن است همچنان برای ایران سودمند باشد و همچنین مناسبات ما ممکن است متقابلاً برای هر دو کشور نافع باشد. او به نام وزیر امور

خارجه اظهار تعهد کرد که ایالات متحده در امور داخلی ایران مداخله نکند و نخواهد کرد. او گفت که ما آماده ایم تا با ایران و در همان میزان سرعتی که ایران مایل است کار کنیم. او پذیرفت که مناسبات ما اکنون متفاوت خواهد بود و ما می توانیم آن را بپذیریم. او گفت که شرکتهای ایالات متحده هنوز هم ایران را یک بازار مهم تلقی خواهند کرد. آنها تکنولوژی مهمی به ایران آورده اند و آنها همچنین می توانند خود را با محیط جدید وفق دهند تا بتوانند مناسبات خود را با ایران ادامه دهند. کاردار گفت که او امیدوار است که اختلافات مربوط به امور بازرگانی موجود بتواند بدون توسل به اقدامات حقوقی حل و فصل شود.

۵ وزیر صدر در پاسخ گفت که پس از بیست سال مطالعه و کار و زندگی در ایالات متحده او اعتقاد دارد که آمریکاییها عملگراترین اشخاص در دنیا هستند، و یک نفر آمریکایی می تواند خود را با اوضاع جدید وفق دهد به همان گونه که او می تواند خود را با اوضاع ایران وفق دهد. او گفت پشتیبانی بدون قید و شرط ایالات متحده از شاه جراحاتی را باقی گذاشته ولی از آنجایی که خود او در جریان انقلاب در ایالات متحده بوده است از مشکلاتی که در داخل وزارت امور خارجه آمریکا درباره ایران وجود داشته کاملاً آگاه است و معتقد می باشد که این انقلاب برای ایالات متحده و کشورهای دیگر نیز نافع خواهد بود. او سپس دو فقره ترس و نگرانی را که در روابط دوجانبه بین ایران و آمریکا وجود دارد ذکر کرد: ۱) موقعیت منحصر به فرد روابط ایالات متحده با «پهلوی» و ۲) اعتقاد ایالات متحده به اینکه سقوط شاه به کمونیسم در ایران منجر خواهد شد. او گفت که معتقد است که این دو مفاهیم در ایران دیگر فرسوده شده است ولی یک نوع

رفتار خوب و گذشت از جانب ایالات متحده برای برطرف کردن آثار جراحت از گذشته کمک خواهد کرد. سرانجام او گفت که اطلاعات و اولویتهای گذشته دقیق نبوده و بایستی اصلاح شود. مناسبات ایران با ایالات متحده اعم از فرهنگی و تکنولوژیک و پیوندهای خانوادگی طوری است که از تمایل ایران به حفظ مناسبات با ایالات متحده پشتیبانی می کند.

۶ کاردار از وزیر پرسید آیا او پیشنهادی درباره آن چیزی که او رفتار و گذشت از جانب ایالات متحده می نامید دارد یا خیر. وزیر گفت چنین اقداماتی را یکشبه نمی توان انجام داد و افزود که زمانی ما رابطه انفرادی با شاه برقرار کردیم، جنبه ای که بیش از همه مورد ایراد بود مداخله مستقیم در ایران بود؛ به طوری که به ویژه شاه برای تصمیم گرفتن درباره ماندن یا رفتن به ایالات متحده اتکا داشت. وزیر آن گاه افزود که ایالات متحده می تواند بهترین کوششهای خود را برای بهبود مناسبات از طریق مطبوعات آمریکایی و درک اوضاع ایران و انقلاب آن به کار برد. کاردار خاطرنشان ساخت و آن هم با یک نوع خوش مشربی و طنز که نگرانیهای وزیر و نگرانیهای شاه در جریان آخرین شرفیابی خود با یکدیگر تقارن داشته است. شاه از جمله گله کرده بود که مطبوعات ایالات متحده ایران را طور دیگری معرفی می کنند. سوءظن داشت از اینکه ایالات متحده در سرنوشت ایران از طریق زدوبند با شورویها برای تقسیم ایران مداخله می کند. کاردار اعتراف کرد که افکار عمومی آمریکا اطلاعات کمی درباره اسلام دارند ولی در این مورد حکومت ایالات متحده کاری از دستش برنمی آید. وزیر با خوشوقتی به ملاقات خود با سفیر یانگ اشاره کرد و گفت که موضع او نسبت به ایران باید آموزنده باشد و او امیدوار است که این امر دلالتی بر یک تغییر داشته باشد.

۷ کفیل رایزن اقتصادی توجه وزیر را به فعالیتهای محمد سوری و آقای هاشمی در ایالات متحده جلب کرد و خاطرنشان ساخت که اقدامات آنان که فاقد اعتبارنامه های اصیل می باشد و کوششهایی را که

برای حل مشکلات عقب افتاده بازرگانی و عادی کردن مناسبات بازرگانی به عمل می آید برهم خواهد زد.

او همچنین به دعاوی شرکت «کانتینانتال گرین» بابت حق انبارداری و دعاوی دیگری که جزئا حل شده است، اشاره کرد. (تلگرافهای جداگانه ای درباره این موضوعات به دنبال خواهد آمد). او گفت که ما در انتظار آن هستیم که نمایندگی اقتصادی و بازرگانی ایران در سفارت ایران در واشنگتن برقرار شود و این نمایندگی هنگامی که شرکتهای آمریکایی در کوششهای خود برای برقراری ارتباط با محافل بازرگانی ایران سرخورده می باشند، به طور مبرمی مورد نیاز است.

۸ وزیر گفت براساس تجربه دوازده ساله او به عنوان بازرگان در ایالات متحده، وی لزوم مذاکرات را درباره مسائل معوق بازرگانی، کاملاً درک می کند. او گفت که معتقد است که محیط برای مذاکره بهبود خواهد یافت. او پیشنهاد کرد که ما نباید هنوز درباره بعضی از مسائل آنها را در مضیقه قرار دهیم و با اشاره ویژه به دعاوی مربوط به حق انباردار گفت که اینها سالهاست در وزارتخانه نشسته و به حیثیت ایران لطمه زده اند. او گفت که به این مسائل توجه کرده است ولی دقت لازم است و متأسفانه همه آنهایی که در این مسائل ذیعلاقه و ذینفع هستند باید از خود صبر و حوصله به خرج دهند.

۹ بیوگرافی: صدر شخصی است با اعتماد به نفس و خوش بیان. معلومات انگلیسی او چیزی که پس از ۲۰ سال اقامت در آمریکا موجب تعجب نیست از لحاظ استانداردهای مؤسسه کارمندان خارجه وزارت امور خارجه ۷۵/۴ درصد است (نمره ۵ حداکثر می باشد م) و آن را می توان با اقامت در نیویورک

وابسته دانست. او دارای توانایی یک سیاستمدار در تظاهر به لبخند هنگام ادای آخرین کلمه خود است.

لفاظی انقلابی او کاملاً مورد انتظار بود زیرا او به اعتراف خودش عضو کمیته خمینی در ایالات متحده

بوده است ولی این لفاظی برای مناسبت ویژه این ملاقات مقدمه چینی شده بود. او مطابق با استانداردهای

ایران کوتاه قد است و موی سرش رو به طاسی می رود و ریش نسبی دارد و شاید دچار ضعف قوه باصره

است زیرا علیرغم عینک ظاهری اغلب چپ نگاه می کند.ناس

اعلام نامزدی (کاتلر به عنوان سفیر)

سند شماره (۱۵)

تاریخ: ۲۴ آوریل ۱۹۷۹ ۴ اردیبهشت ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: اعلام نامزدی (کاتلر به عنوان سفیر)

کاخ سفید در نظر دارد قصد رئیس جمهور برای نامزدی والتر ال. کاتلر را به عنوان سفیر در ایران در

روز سه شنبه ۲۴ آوریل در جلسه توجیه مطبوعات اعلام نماید. زمانی که اعلان صورت گرفت به وسیله

تلگرام فوری آن را تأیید می نماییم.

ملاقات با یزدی، وزیر امور خارجه

سند شماره (۱۶)

تاریخ: ۱ می ۷۹۱۱ اردیبهشت ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: ملاقات با یزدی، وزیر امور خارجه

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ خلاصه کاردار چندین نکته را درباره حضور ایالات متحده در میان گذاشت. یزدی قول داد که به این موضوعات رسیدگی کند. (پایان خلاصه)

۳ روز اول ماه می کاردار و کفیل امور سیاسی نخستین دیدار را از یزدی از زمانی که وی وزیر امور خارجه شده بود، به عمل آوردند. این تلگرام شامل نکات اصلی در میان گذشته شده و پاسخهای آن می باشد. تلگرامهای جداگانه اقلام ویژه را مورد بحث قرار خواهند داد.

۴ کاردار مسائل مربوط به دستیابی آمریکا به منطقه خلیج(۱) و بیمارستان ارتش و اجازه برای خارج کردن اسناد آمریکا از محوطه نظامی لویزان در پایگاه هوایی دوشان تپه و ستاد نیروی دریایی را مطرح ساخت. یزدی شگفت زده به نظر می آمد از این که کوششهای قبلی او برای اجازه دادن مأمورین آمریکا برای ورود، ثمری نبخشیده است و گفت که او به این مسائل رسیدگی خواهد کرد و به آمریکا بازخواهد گرداند.

۵ کاردار مسئله اجازه فروش مشروبات الکلی اضافی را به خریداران اقلیتهای مذهبی که دارای اجازه کمیته خمینی برای خرید مشروبات الکلی برای مصرف اقلیتها بودند، مطرح کرد. یزدی پس از یک سخنرانی کوتاه درباره اینکه چگونه اقلیتها می توانند مشروبات الکلی داشته باشند و آن را نفروشند و پس از اینکه کسب اطلاع کرد که خریداران دارای جواز کمیته هستند، مشروط بر اینکه حقوق گمرکی را

۱- نام پادگانی در تهران که قبلاً مقر مستشاری نظامی آمریکا بوده است.

بپردازند، گفت که همه چیز رو به راه است. مأمور سیاسی این سؤال را بار دیگر پرسید و پاسخ قطعی مثبت درباره اینکه فروش مجاز است یا خیر، دریافت کرد. مأمورین سفارت به یزدی تأیید کردند که این معامله فقط یک بار است. یزدی آن گاه گفت که گزارشاتی دریافت شده مبنی بر اینکه دیپلماتها مشروبات الکلی در بازار سیاه می فروشند. کاردار گفت اگر هر مأمور رسمی آمریکایی هنگام فروش مشروبات الکلی برخلاف قوانین ایران دستگیر شود، کاردار، تخلف کننده را ظرف ۲۴ ساعت سوار هواپیما کرده و روانه خواهد کرد. کاردار از وزیر امور خارجه خواست تا هر گونه تخلفی از جانب آمریکا را مورد توجه او قرار دهد. یزدی از این اطمینان قدردانی کرد.ناس

ملاقات با یزدی، نگرانیهای ایران

سند شماره (۱۷)

تاریخ: اول می ۱۹۷۹ ۱۱ اردیبهشت ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: ملاقات با یزدی، نگرانیهای ایران

۱ (تمام متن سری است) اقدام مورد احتیاج است.

۲ خلاصه:یزدی مسئله حضور شهروندان آمریکایی را در نقده یا نزدیک آن در هنگام آشوبهای اخیر در میان گذاشت. وزیر امور خارجه در مورد به دست آوردن صلاحیت قضایی در مورد جنایتکارانی از رژیم سابق که تحت نامهای مستعار به ایالات متحده فرار کرده اند، سؤال کرد. همچنین پرسید که برای مسدود کردن فعالیتهای بنیاد پهلوی در ایالات متحده چه چشم اندازی وجود دارد.کاردار گفت که ما در این باره مطالعه خواهیم کرد و بار دیگر به حکومت ایران توصیه کرد تا حقوقدان خوبی را استخدام کند

(پایان خلاصه)

۳ در پایان بحث یزدی در مورد حضور ایالات متحده (رجوع شود به تلگراف مرجع)، یزدی پرسید که آیا در شمال غربی ایران افراد پنسیلوانیایی هستند یا خیر؟ او گفت که دولت موقت ایران گزارشهایی مبنی بر اینکه دو یا سه آمریکایی از ایالت پنسیلوانیا قبل از آشوبها در آنجا بوده اند، در دست دارد. بعدا کوششهایی برای ردیابی آنها شده ولی نتیجه ای نداده است. یزدی مدعی شد که این آمریکاییها به خوبی کردی صحبت می کردند و به مردم می گفتند که آنها شرقشناسند و مأموریت دارند که درباره زبان و فرهنگ کردی مطالعه کنند. کاردار و کفیل اداره سیاسی گفتند که ما اطلاعی درباره شهروندان آمریکایی نداریم و اظهار تردید کرد از اینکه در چنین زمانی در ایران سرگردان باشند. کاردار خواهش کرد که هرگونه اطلاع دیگری که می تواند، فراهم کند و گفت که این داستان ممکن است نتیجه اطلاعات دروغین باشد. وی قول داد که رسیدگی کند. (بعدا، مأمور سیاسی از یک آکادمیسین آمریکایی در محل کسب اطلاع کرد که تا دو سال قبل باستان شناسانی از دانشگاه پنسیلوانیا در حسنلو در نزدیکی نقده حضور داشته اند. ولی آنها دیگر در آنجا نیستند. رسیدگی به پرونده های کنسولی ناقص ما نشان می دهد که در آن منطقه شهروندان آمریکایی نبوده اند، ولی این بدان معنی نیست که دیدارکنندگان آمریکایی در آنجا وجود نداشته اند. این مطالب به یزدی ابلاغ شد تا به او در آرام شدن مسئله کمک کند.)

اقدام مورد درخواست: خواهشمند است ASAPرا در مورد دانشگاه پنسیلوانیا و سایر جمعیتهای علمی در میان بگذارید تا معلوم شود که آیا دانشمندانی در آن منطقه وجود دارند یا خیر. دو روز قبل امیر

انتظام به مطبوعات گفت که وی در روز پنجشنبه سوم ماه می اطلاعاتی درباره شبکه جاسوسان به مطبوعات خواهد داد. ما امیدوار بودیم که این اشاره به یک شوخی ناهنجار شوروی است که ترشرویی نشان داده بود و «مربوط به محلی دیگر است.» ولی سؤال یزدی این امکان را به وجود می آورد که ما هدف حملات قرار خواهیم گرفت و یا اینکه «برای ایجاد تعادل» هر دو مسئله منتشر خواهد شد.

۴ آن گاه وزیر امور خارجه این مسئله که ایران برای بازداشت «چندین جنایتکار» از رژیم سابق باید چه رفتاری کند را مطرح کرد. یزدی گفت حکومت ایران ردپای چند نفر از کارکنان ساواک از جمله عامل آتش سوزی سینما رکس آبادان که باعث قتل ۴۰۰ نفر در اوت سال ۱۹۷۸ شد، را در ایالات متحده یافته است. کاردار پاسخ داد که او در این باره کسب تکلیف خواهد کرد زیرا قراردادی بین ایران و ایالات متحده در مورد استرداد مجرمین وجود ندارد و مسئله به مشکلاتی برخورد خواهد کرد. کاردار تأیید کرد که این مسئله مربوط به عده کوچکی از مردم است که درباره اتهامات ویژه تحت تعقیب قرار گرفته اند. یزدی گفت همه آنها گذرنامه هایی با نامهای مستعار که قبل از سقوط حکومت بختیار صادر شده است در دست دارند. او این مسئله را که چگونه این گروه روادید آمریکایی دریافت کرده اند در میان نگذاشت. (به عنوان یکی از ذینفع های عمده فقدان قرارداد استرداد مجرمین بین ایالات متحده و ایران، یزدی یقینا در این مورد خون آشامتر از آن است که انتظار می رفت).

نظریه: خواهشمند است به من اطلاع دهید که آیا می توان در دادگاههای آمریکایی علیه جنایاتی که در خارج انجام می شود اقامه دعوی کرد یا خیر؟

۵ یزدی آن گاه مسئله اینکه چگونه دولت موقت ایران می تواند مانع آن شود که بنیاد پهلوی داراییهای خود را در نیویورک، از قبیل ساختمان بفروشد مطرح کرد. بانک مرکزی ایران ۳۹ میلیون دلار به بنیاد پهلوی وام داده بود و دولت موقت ایران می خواهد کوشش سران رژیم سابق را برای تصفیه این

وامها از طریق فروش ساختمانها متوقف کند. یزدی ضمن اینکه دوبار به این واقعیت اشاره کرد که ویلیام راجرز وزیر امور خارجه سابق آمریکا، عضو هیأت مدیره بنیاد پهلوی است، گفت مردم ایران در درک ریزه کاریهای قانون دچار دردسر شده اند ولی خوب درک می کنند که آنها را غارت کرده اند. او نتیجه گرفت که حکومت ایالات متحده مقید است به دولت موقت ایران کمک کند تا این امر متوقف شود. دولت موقت ایران حاضر است داراییهای بنیاد پهلوی را نشان داده و اعلام بدارد که این داراییها پولهای خزانه داری ایران بوده اند که به طور غیرقانونی به این بنیاد منتقل شده اند. مأمورین سفارت گفتند اگر نقض قانون در حیطه صلاحیت ایالات متحده صورت گرفته باشد، احتمالاً بانک مرکزی خواهد توانست از دادگاههای آمریکا کمک بگیرد. ولی نظر به اینکه مأمورین سفارت کارشناس حقوقی نیستند، کاردار باید از وزارت امور خارجه آمریکا در این باره نظر بخواهد. یزدی روشن کرد که سؤال او تنها محدود به وام بانک مرکزی ایران نیست، بلکه شامل همه داراییهای بنیاد پهلوی است. کاردار به یزدی اصرار کرد (همان طوری که به دیگران نیز اصرار کرده بود) که همکاران خود را قانع کند تا یک مؤسسه حقوقی خوب استخدام کنند تا بتواند از پرونده هایی که به دادگاه می آید دفاع نمایند. او مواردی را ذکر کرد که ممکن بود حکومت ایران اگر نماینده خوبی در دادگاه می داشت، حرف خود را می توانست با استدلال صحیح به کرسی بنشاند. به ویژه او محاکمه اتحادیه کارگری ایالات متحده را علیه کشورهای عضو اوپک ذکر کرد و خاطرنشان ساخت که مطالب مربوط به این موضوع به زودی به دولت موقت ایران تسلیم خواهد شد.

یزدی متذکر شد که حکومت ایالات متحده می توانست به طور خصوصی بگوید که مایل است پیوندهای خود را با جمهوری اسلامی ایران بهبود بخشد، ولی اگر واقعا می خواهد که چنین کاری بکند باید در این راه به نحوی کمک کند.

۶ اظهار نظر: ما در این موضوع حیران مانده ایم که چه موقعی دولت موقت ایران به این نتیجه خواهد رسید که مطالبی از قبیل مسائل فوق را مورد بررسی قرار دهد. یزدی درباره جزئیات مربوط به مسئله استرداد (جنایتکاران) و اوضاع بنیاد پهلوی بسیار مبهم صحبت کرد، به طوری که ما قادر نیستیم مسائل حقوقی ویژه ای را در این مورد عنوان کنیم ولی از نظر سیاسی، اثری ضربه ای داشت. برداشت او کاملاً روشن بود و آن این است که ایالات متحده لااقل باید بکوشد که کمک کند. همان طوری که وزارت امور خارجه می داند، در جریان انقلاب، فساد بزرگترین مسئله سیاسی بود که از سوی همه طبقات جامعه ایران در نظر گرفته می شد. من میل دارم که درباره اقداماتی که دولت موقت ایران می تواند در دادگاههای آمریکا در صورتی که بخواهد داراییهای بنیاد پهلوی را بازستاند، انجام دهد، اظهاراتی بنمایم.ناس

مصاحبه صدای آمریکا

سند شماره (۱۸)

تاریخ: ۲ می ۱۹۷۹ ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

از کاردار به معاون وزیر ساندرز

موضوع: مصاحبه صدای آمریکا

۱ تمام متن سری (پیام گزارشی)

۲ در جریان همه دیدارهای من مقامات دولتی با شکایاتی درباره روش انتقادی رسانه های غربی، به

ویژه رسانه های آمریکا در بحث درباره حکومت انقلابی ایران شدیدا به من حمله کرده اند. مردانی که اکنون بر خر مراد سوارند، مانند اسلاف خود بسیار حساسند و این تمایل را دارند که شاهد توطئه حکومت آمریکا یا صهیونیستها یا دیگران باشند. همچنین اعلامیه های روزانه ما مبنی بر پشتیبانی از بختیار در ماه ژانویه و سکوت رسمی درباره حکومت بازرگان در چند هفته آخر (که من از آن شدیدا پشتیبانی کردم) به رخ کشیده می شود. البته برای این بیماری روحی ایرانیان درمانی وجود ندارد ولی من معتقدم که ما باید کوششهایی برای ارائه یک نظر مثبت تری از سوی حکومت آمریکا بنماییم.

۳ مأمور روابط عمومی به من گفت که هنگامی که او در ماه مارس گذشته در واشنگتن بود، صدای آمریکا قرار بود درباره یک مصاحبه درباره ایران با شما تماس بگیرد. این امر به نظر من یک اقدام تبلیغاتی بسیار عالی است و من امیدوارم شما بتوانید این وظیفه را هر چه زودتر به عهده بگیرید. شما در این امر کهنه کار هستید و می توانید موضوعاتی نظیر عادی شدن روابط و پیوندهای تاریخی و منافع موازی و پویایی دگرگونیهای اجتماعی و غیره را پیش بکشید بدون اینکه تماس بسیار نزدیکی با دولت اعم از اینکه به ضرر آن یا به زبان ما باشد داشته باشید.ناس

ملاقات با کاردار آگاه و روحانی

سند شماره (۱۹)

تاریخ: ۴ می ۷۹۱۴ اردیبهشت ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سیبه: سفارت آمریکا در تهران فوری

گزارشگر: هنری پرشت

موضوع: ملاقات با کاردار آگاه و روحانی

۱ در ملاقاتی که در تاریخ ۴ می با روحانی و آگاه بر سر مسائل دیگر داشتیم، روحانی تأکید داشت که کار صدور ویزا توسط سفارت در تهران از سر گرفته شود. معاون گفت که ازدیاد صدور ویزا عمدتا به دو عامل زیر بستگی دارد: (۱) تجهیزات یک ساختمان جدید برای امور کنسولی. کار در حال شروع است و ساختمانهای جدید تا چند ماه دیگر آماده خواهند شد. (۲) امنیت کافی برای پرسنل سفارت. معاون وضع امنیت فعلی پرسنل را مطرح کرد و گفت که این مهمترین مشکل ما در از سرگیری فعالیت عادی کنسولگری می باشد. روحانی این مسئله را یادداشت کرد و خاطرنشان ساخت که مسئله امنیت پرسنل را به گوش مقامات ذیصلاح خواهد رساند و اقدامات خاصی در رفع این مشکل انجام خواهد داد.

۲ روحانی گفت که فعالیت کمیته او در ۴ می خاتمه یافته است. وی قصد دارد ظرف مدت ۱۰ روز به ایران برگشته و حداقل تابستان را در ایران باقی خواهد ماند.

ونس

آقای دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه، تهران

سند شماره (۲۰)

۸ می ۱۹۷۹، تهران ۱۷ اردیبهشت ۱۳۵۸

آقای دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه، تهران

عالیجناب:

در ملاقات روز اول ماه می ۱۹۷۹ شما از من تقاضا کردید که به مسئله داراییهای بنیاد پهلوی و استرداد احتمالی اتباع ایرانی متهم به ارتکاب جنایات ویژه ای در ایران از سوی آمریکا رسیدگی کنم. همان طوری که بدون شک اطلاع یافته اید سفارت شما در واشنگتن مسئله داراییهای بنیاد پهلوی را در یک یادداشت دیپلماتیک در تاریخ ۱۶ آوریل ۱۹۷۲ رسما به میان آورده است. وزارت امور خارجه آمریکا روز اول ماه می ۱۹۷۹ در یک یادداشت دیپلماتیک به آن پاسخ داده است.

متنهای هر دو یادداشت در زیر برای اطلاع شما نقل می شود:

یادداشت مورخه ۱۶ آوریل سفارت ایران:

«سفارت جمهوری اسلامی ایران با اظهار تعارفات خود به وزارت امور خارجه آمریکا افتخار دارد اطلاع دهد که گزارشی درباره امکان انتقال قریب الوقوع مالکیت یک ساختمان اداری در شهر نیویورک واقع در شماره ۶۵۰ خیابان پنجم، شهر نیویورک، ایالت نیویورک ۱۰۰۱۹، که تاکنون در دست بنیاد پهلوی به عنوان مالک بوده، به تأسیسات دیگر دریافت داشته است.»

«در صورتی که وزارت (امور خارجه آمریکا) درباره جزئیاتی از یک چنین معامله ای طرف مراجعه قرار گیرد موجب قدردانی خواهد بود اگر وزارت امور خارجه به هر خریدار احتمالی این واقعیت را اطلاع دهد که مالکیت بنیاد پهلوی و داراییهای چندین گانه و انفرادی آن از سوی حکومت ایران تحت رسیدگی

است و اینکه (وزارت امور خارجه آمریکا) تا انجام تحقیق و ابلاغ از سوی این سفارت به وزارت امور خارجه درباره نتیجه آن از انجام هر گونه معامله ای خودداری کند.»

«همچنین موجب قدردانی خواهد بود اگر وزارت (امور خارجه آمریکا) به این سفارت نامها و نشانیهای هرگونه خریدار احتمالی را که در معرض توجه وزارت (امور خارجه) قرار می گیرد، اطلاع دهد تا اینکه سفارت این پیام را به آنها نیز ابلاغ کند.»

«سفارت جمهوری اسلامی ایران این فرصت را غنیمت شمرده مراتب احترامات فائقه خود را به وزارت (امور خارجه آمریکا) تقدیم می کند.»

یادداشت وزارت امور خارجه مورخه اول ماه می:

«وزارت امور خارجه دریافت یادداشت شماره ۲۲۶ مورخه ۱۶ آوریل ۱۹۷۹ را از سفارت جمهوری اسلامی ایران اعلام می دارد».

«در صورتی که این وزارت از سوی یک خریدار احتمالی داراییهای بنیاد پهلوی یا سایر طرفهای ذینفع طرف مراجعه قرار گیرد این وزارت این واقعیت را که سفارت به این وزارتخانه اطلاع داده است که مالکیت بنیاد و داراییهای چندین گانه انفرادی آن از سوی حکومت ایران تحت رسیدگی است در معرض توجه چنین خریدار یا طرفهایی قرار خواهد داد».

«این وزارت به آژانسهای ذینفع در حکومت ایالات متحده مفاد یادداشت مورد اشاره را ابلاغ کرده است. سفارت ممکن است میل داشته باشد وسایل دیگری را برای معلوم ساختن نظریات خود درباره بنیاد پهلوی به مؤسسه های بازرگانی آمریکا در نظر بگیرد. این وزارت تصور می کند که هر گونه اقدامی از سوی حکومت ایران نسبت به انتقال مالکیت داراییهای بنیاد پهلوی واقع در حیطه صلاحیت ایالات متحده بر طبق قوانین فدرال و ایالتی و سایر قوانین و مقررات و روندهایی که حکام بر این گونه انتقالها هستند،

انجام خواهد گرفت. »

راجع به مسئله استرداد من در زیر اطلاعاتی که از سوی دفتر مشاور حقوقی وزارت امور خارجه به من داده شده است، تکرار می کنم:

طبق قوانین بین المللی هیچ گونه تعهدی برای استرداد یک پناهنده در صورت نبودن موافقتنامه ای وجود ندارد. (از کلمه FACTOR شروع می شود و به Vختم می شود. از کلمه LAUDENHEINERشروع و به (۱۹۳۳) ۲۸۷ و ۲۷۶. ۲۹۰ U.S ختم می شود).

طبق قوانین ایالات متحده بجز موافقتنامه (۳۷۸۷ .U.S.C۷۸) استردادی انجام نخواهد گرفت. هیچ گونه صلاحدید اجرائی برای تسلیم یک پناهنده به یک حکومت خارجی وجود ندارد مگر اینکه چنین صلاحدیدی توسط قانون (با کلمه VALENTINE شروع می شود و به V ختم می شود با UNITEDSTATESشروع و به (۱۹۳۶) ۸ و ۵ ۲۹۹U.S ختم می شود.) کنگره یا براساس شرایط موافقت نامه داده شده باشد. در حال حاضر هیچ گونه موافقتنامه ای مربوط به استرداد با ایران وجود ندارد.

در حالی که دادگاههای ایالات متحده هیچ گونه صلاحیتی درباره جنایات از نوع توصیف شده به وسیله یزدی، وزیر امور خارجه که در خارج از آمریکا صورت گرفته ندارد، افرادی که دارای شکایتی علیه مأمورین سابق ایران هستند می توانند آنها را برای اخذ خسارت در دادگاههای ایالات متحده بابت لطمات و زیانهایی که در خارجه صورت گرفته تحت تعقیب قانونی قرار دهند. جمهوری اسلامی ایران

خود نیز می تواند به افراد متظلم در فراهم آوردن اقدامات قانونی در اینجا کمک کند. اگر آنهایی که طرف تظلم قرار گرفته اند ادعای مصونیت کنند جمهوری اسلامی ایران می تواند طی اعلامیه ای به عنوان دادگاه مصونیت آنها را سلب کند. نتیجه هر مورد ویژه ای براساس شواهد به دست آمده و تعبیر قاضی از چنین مسائل قانونی از قبیل مصونیت و کفایت شواهد و غیره خواهد بود. برای جمهوری اسلامی ایران ارجح خواهد بود که این امکانات را خود رأسا با یک حقوقدان واجد شرایط در ایالات متحده آمریکا مورد بررسی قرار دهد.

امیدواریم که این اطلاعات برای شما حائز ارزش باشد و من حاضرم این مسائل را بیشتر طبق صلاحدید شما، با شما مورد بحث قرار دهم.ارادتمند

چارلز ناس

ارتباطات دوجانبه

سند شماره (۲۱)

تاریخ: ۹ می ۱۹۷۹ ۱۹ اردیبهشت ۵۸محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: آژانس بین المللی ارتباطات ایالات متحده واشنگتن

موضوع: ارتباطات دوجانبه

۱ اگر چه در حین عملیات حمله به ساختمان آژانس ارتباطات بین المللی، دستورالعملهای CP مفقود شدند، ولی من یک تخمینی از مکاتبات دوجانبه در ۶ ماه گذشته زده ام. این تخمین ممکن است با راهنماییهای آژانس مطابقت نکند، ولی به عنوان جایگزین مقالات ۱۹۷۹ FY و همچنین به عنوان پیش نیاز مقالات ۱۹۸۰ FY و ۱۹۸۱ FY پیشنهاد می شود. مقاله توسط مسئول خوانده شده و مشاور سیاسی نیز آن را دیده است. انتقادات و نظرات شما را خواهانیم.

الف: روابط ارتباطاتی دوجانبه بین ایران و آمریکا را در زمان نوشتن این مقاله (می ۱۹۷۹) می توان به عنوان اختلال و جنون از جانب ایرانیها مشخص کرد. عدم اطمینان نسبت به دولت آمریکا همه جاگیر شده است و سوءظن کلی به دولت آمریکا حاکم می باشد. سوءظن به اینکه آمریکا می خواهد اهداف انقلاب را از طریق زیر پایمال کند: از استخدام اعضای سابق ساواک گرفته به عنوان تروریست تا سوء استفاده از نارضایتی مردم و ایشان را وادار به قیام نمودن و اقلیتها را شوراندن و ضربه به اقتصاد ایران زدن. از طرف دیگر آمریکا را هنوز محیط مناسبی برای تحصیلات،کارآموزی، جهانگردی، سرمایه گذاری، و مبادلات بازرگانی می دانند و زندگی به سبک آمریکائی اگر چه از جانب روحانیت نفی می شود ولی هنوز طبقه جوان و طبقه متوسط جامعه این سبک زندگی را می پسندد. آمریکا بسیاری از رهبران انقلاب را پرورش داده است و جایگاه بیش از یکصد هزار دانشجوی ایرانی است و به عنوان یک محیط مهمان نواز و انسانی بر خلاف سایر کشورهای غربی شناخته شده است. آمریکا و چیزهای آمریکایی برای ایرانیان جالب هستند. ایرانیانی که معتقدند گذشته شان و سرنوشت آینده شان غیر قابل حل است و وابسته به آمریکا می باشد. یأس این روزها به امپریالیسم نسبت داده می شود، معمولاً امپریالیسم آمریکا (اگرچه شوروی و اسرائیل نیز بی نصیب نمی مانند). ارتباطات یک به یک خودانگیز، صادقانه و صمیمی است. ولی نظریه کلی عمومی مردم که از جو حاکم استنباط می شود دشمنانه و خشن است. اهداف هیئت آمریکا در ایران در حال حاضر این است که روابط باز، و همکاری را در زمینه هایی که دولت موقت نیاز به خدمات و

محصولات آمریکا دارد نگهدارد. رسیدن به این هدف در جوی که از نظر روانی دولت آمریکا را سرمنشأ همه مشکلات ایران می داند و دولت و رسانه های گروهی آمریکا را باعث آن می داند چیزی جز حدس و گمان نمی باشد و ضمنا وجهه بین المللی اخیر ایران این مسئله را پیچیده تر می کند. رسانه های گروهی آمریکا پس از انقلاب سعی داشته اند که نقاط منفی و اشتباهات را زیر نظر داشته باشند. گزارشاتی از ایران منتشر و پخش می شوند مبنی بر اینکه ایرانیان معتقدند که آمریکا خوبی برای ایران نمی خواهد و طوری وانمود می کنند که ایران از هر نظر در یک منجلاب بدبختی فرورفته است. از دیگر مسائلی که روابط ارتباطاتی ما را سردتر می کند حضور وابستگان به رژیم سابق ایران در آمریکا می باشد. چنانچه شاه به تقاضای بعضی مقامات آمریکا پاسخ مثبت دهد و پناهنده به آمریکا شود، احتمالش است که روابط به طور کلی قطع شود. گذشته از حضور این اشخاص، مقادیر بسیار زیادی ادعاهای حقوقی از جانب دو طرف موجود است، این ادعاهای حقوقی شامل: تعهدات مالی، تحویل کالا، دعواهای قراردادی است که از سرگیری فعال روابط تجاری بین ایران و آمریکا را مانع می شود. در سال گذشته دانشگاههای ایران تعداد قابل ملاحظه ای آمریکایی به عنوان استاد، محقق، مشاور داشتند در حالی که امسال تعداد انگشت شماری باقی مانده اند و دانشگاهها به طور کلی از دعوت سخنرانان و استادان خارجی امتناع می کنند. خارج از تهران، از طریق انجمنهای ایران و آمریکا در ۵ شهر بزرگ امکان رابطه وجود داشت. از این انجمنها فقط اصفهان سالم مانده است. کاری که آژانس بین المللی ارتباطات باید انجام دهد این است که مشخص کند در ارتباط با افرادی که سعی دارند آمریکا را تنفرانگیز، حقیر و ترسناک جلوه دهند و روابط ایران و آمریکا را بی اعتبار نشان دهند چه باید کرد و چگونه باید کرد.

ب: نکات و نگرانیهای اصلی:

۱ این طرز فکر که آمریکا مخالف ایران است و می خواهد ایران را مثل سابق «وابسته» به خود

نگهدارد باید خنثی شود.

۲ روابط غیر امنیتی با ایران از طریق صحبت و عمل تشویق بشود.

۳ مشکلات دانشجویان ایرانی در آمریکا از طریق کلاسهای زبان انگلیسی و کلاسهای آشنایی برطرف شوند.

۴ پرورش و از سرگیری یک سری بحث و برنامه برای آمریکاییهای ایران شناس و همتاهای ایرانیشان، تا جنبه مثبت آمریکا را از سنتهای ایرانی نشان بدهد.

۵ اشاعه این فکر که آمریکا با وجود همه بدیهایش، محل مساعد، جالب، پر تحرک و فعالی است برای صلح و بهبود جهانی.

۶ از طریق صدای آمریکا، زندگی در آمریکا، نظرات مقامات رسمی و غیر رسمی آمریکا و اتفاقات جهان را به مقدار بیشتر و فیلترنشده تری از برنامه فارسی صدای آمریکا عرضه نمایید.شلنبرگر

ملاقات شما با یزدی وزیر امور خارجه

سند شماره (۲۲)

تاریخ: ۱۴ می ۱۹۷۹ ۲۴ اردیبهشت ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزیر امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: ملاقات شما با یزدی وزیر امور خارجه

۱ تمامی متن خیلی محرمانه است.

۲ هنگامی که شما یزدی را ببینید خواهشمند است به او اطلاع دهید که کاتلر سفیر در ساعت ۱۰ بامداد به وقت واشنگتن در تاریخ ۱۵ ماه می جلساتی درباره تأیید سمت خود خواهد داشت. ما از هر مطلبی که یزدی درباره دو موضوع زیر به ما بدهد قدردانی خواهیم کرد.

شما ممکن است بگویید ما پیش بینی می کنیم که کنگره درباره این دو موضوع علاقه شدیدی خواهد داشت و ما خوشوقت خواهیم بود که هر گونه مطلب یا توضیحی یا اعلام سیاست دولت موقت ایران را که یزدی میل داشته باشد به ما بدهد تکرار کنیم.

الف: وضع یهودیان و سایر گروههای اقلیت. در اینجا در این باره نگرانی وجود دارد که اعدام القانیان ممکن است به فشارهایی علیه جامعه یهود به علت پیوندهای آن با اسرائیل و صهیونیسم منجر شود. داستانهای زیادی بر سر زبانها جاری است درباره اینکه اخیرا عده زیادی از یهودیان سرشناس دستگیر شده اند. ما از هر گونه توضیحاتی درباره واقعیات و سیاست قدردانی خواهیم کرد.

ب: وضع حقوقی و قانونی پرسنل مستشاری نظامی آمریکا. در شرایط کنونی فعالیت دادگاههای انقلابی در ایران، بعضی از آمریکاییها از آن بیم دارند که سلب مصونیت از مستشاران نظامی آمریکایی آنها را در وضع خطرناکی قرار دهد. خواهشمند است در نظر بگیرید که موافقتنامه های دوجانبه آمریکا و ایران در این باره همچنان به قوه خود باقی است. اگر ایران خواستار کمکهای مستشاران نظامی آمریکایی در

آینده باشد ما طبیعتا ناگزیر خواهیم بود ترتیبات کافی را برای تأمین امنیت پرسنل آنها بدهیم. ما از هر گونه توضیحاتی که یزدی در این باره به ما بدهد قدردانی خواهیم کرد.ونس

ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه درباره قانون مصونیتهای هیئت مستشاری...

سند شماره (۲۳)

تاریخ: ۱۵ می ۱۹۷۹ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی.سی.

موضوع: ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه درباره قانون سال ۱۹۶۴ درباره مصونیتهای هیئت مستشاری نظامی آمریکا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه این یک پیام گزارشی است)

۲ در جریان ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه در ۱۵ می من از او تقاضا کردم درباره اقدام دولت موقت ایران در لغو قانون اعطای مصونیت سیاسی به نظامیان ایالات متحده که در ۱۹۶۴ به تصویب رسیده توضیح دهد. یزدی در پاسخ گفت که من نباید این اقدام را به عنوان یک اقدام ضد آمریکایی یا نشانه تغییری در میل دولت موقت ایران برای عادی کردن مناسبات بین دو کشور تلقی کنم. او گفت این یک مسئله «پاک کردن» بعضی از بقایای گذشته است و آن گاه با یک پوزخند خاطرنشان ساخت که تظاهرات به دنبال تصویب این «کاپیتولاسیون» منجر به تبعید آیت اللّه خمینی به ترکیه شده بود.ناس

ملاقات با وزیر امور خارجه؛ وضعیت جامعه یهودیان

ص: ۲۶۵

سند شماره (۲۴)

تاریخ: ۱۵ می ۷۹ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

گزارشگر: ناس

موضوع: ملاقات با وزیر امور خارجه؛ وضعیت جامعه یهودیان

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است. این یک پیام گزارشی است).

۲ در خلال ملاقات با وزیر امور خارجه یزدی در ۱۵ می، من متذکر شدم که اعدام آقای القانیان و شایعه دستگیری گسترده یهودیان در تهران موجی از انزجار در آمریکا و قسمتهایی از اروپای غربی به وجود آورده است. من گفتم در مورد اذیت کردن اقلیت یهودی نگرانی وجود دارد. یزدی جواب داد القانیان بخاطر این که یک یهودی بود اعدام نشد. وی قاطعانه انکار کرد که هیچ گونه رابطه ای بین اعدام و دین القانیان وجود داشته است. وی ادامه داد هیچ یهودی بخاطر مذهبش آزار نشده است و هیچ گونه اذیت و آزاری بر علیه یک فرد، بخاطر آنکه او عضو یک گروه اقلیت است انجام نخواهد شد. معهذا بعضی از یهودیها مانند مسلمانان زیادی در زمان رژیم گذشته جرمهایی مرتکب شده اند و آنها مانند مسلمانها، مسیحیها و دیگران اگر شواهد تأیید شود، مجازات خواهند شد. او اضافه کرد که مطلقا هیچ گونه فشاری از ناحیه دولت بر روی جامعه یهودیان در ایران وجود ندارد. نمایندگان سازمانهای آبرومند بین المللی برای اینکه خودشان مشاهده کنند با استقبال پذیرفته خواهند شد.

۳ در این قسمت از مذاکرات، یزدی در رابطه با دخالت در امور داخلی ایران و اینکه خطوط حاشیه ای این دخالت کجاست کمی ناراحت و متعجب بود. من جواب دادم که این سؤال می تواند به طور نامحدودی مورد بحث قرار گیرد، اما به طور واضح، نگرانی در مورد احتمال آزار اقلیتها بیشتر از جنبه منافع ملی

موردنظر است. من همچنین گفتم که ما قبلاً موافقت کرده بودیم که با یکدیگر صادق باشیم و اجازه ندهیم که شک و تردید در ما رخنه کند و این درخواست من هم بایستی در این مورد به حساب آید. من با این صحبت نتیجه گرفتم که در پیشرفت روابط جدیدمان مهم است که ما بر پایه حقایق و سیاستهای دولتهای مورد احتراممان عمل کنیم و نه بر پایه شایعات و اتهامات.ناس

مناسبات آمریکا و ایران: نظرات یزدی وزیر امور خارجه

سند شماره (۲۵)

تاریخ: ۱۷ می ۷۹ ۲۷ اردیبهشت ۵۸

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: مناسبات آمریکا و ایران: نظرات یزدی وزیر امور خارجه

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه این یک تلگرام گزارشی است)

۲ در پایان ملاقات در تاریخ ۱۵ می با وزیر امور خارجه، من توجه او را به یک گزارش خبری خبرگزاری فرانسه جلب کردم که در آن از او چنین نقل شده بود: «حکومت ایران به این نتیجه رسیده است که آمریکاییها تقریبا در همه کوششها برای کشتارها و شکنجه و فساد رژیم پهلوی دست داشته اند. البته آنها سوءقصدی نسبت به آمریکا یا آمریکاییها ندارند معذالک برای آنها دشوار است که این دست داشتنها را فراموش کنند.»

یزدی بلافاصله صحیح بودن این نقل قول را تکذیب کرد و گفت گزارش خبرگزاری فرانسه از مصاحبه او با نیویورک تایمز به نحو غلطی اقتباس شده است. او آن گاه گفت که او چنین گفته بود: «ایرانیان» درباره همدستیهای عمیق ایالات متحده در چنین اموری اعتقاد کامل دارند ولی او این نظریات را با نهایت دقت به حکومت ایران نسبت نداده بود». صرف نظر از عقاید شخصی خود، به هر صورت من به اندازه کافی آموخته ام که به عنوان یک مقام ایرانی چه چیزی را باید بگویم.

۳ یزدی آنگاه به طرز دوستانه ای درباره لزوم گرفتن ابتکار از سوی آمریکا برای اینکه ایرانیان از خود رفع سوء تفاهم بکنند و خاطرات گذشته را از مخیله خود بزدایند شروع به سخنرانی مختصری برای من کرد. او آنگاه شروع به بحث اصول این دعاوی درباره همدستی ما در برانداختن رژیم مصدق و مناسبات نزدیک بین ساواک و سیا و پشتیبانی عظیم ایالات متحده از هدفهای بین المللی شاه و فروش اقلام بسیاری که ایران نیاز به آن نداشت و غیره آغاز کرد و آنگاه گفت آن طوری که او اطلاع دارد کارتر رئیس جمهوری آمریکا شخصا در تاریخ هشتم سپتامبر یعنی همان شبی که کشتار میدان ژاله به وقوع پیوست و طی آن هزارها نفر بقتل رسیدند به شاه تلفن کرده بود. او گفت که هر ایرانی معتقد است که رئیس جمهوری برای آن به شاه تلفن کرده بود که پشتیبانی کامل خود را از اقدامات نظامی در آن روز اعلام بدارد و برای ایرانیان بسیار دشوار است که چنین چیزی را فراموش کنند. شبکه وسیع مناسبات در سطح عالی سلسله مراتب با شاه و اشخاص مورد حمایت او که با گذشت سالها برقرار شده بود، همچنین در آینده مانع مناسبات ایران و آمریکا خواهد و مثلاً راجرز وزیر سابق امور خارجه آمریکا یکی از اعضای هیئت مدیره بنیاد پهلوی است و سایر اشخاصی که در مناسبات آمریکا و ایران نقش برجسته ای داشته اند روابط درازمدتی دارند که برخلاف منافع حکومت کنونی است.

۴ یزدی آنگاه گفت که البته مقصود از چنین ملاقاتهایی نظیر آنچه ما انجام می دهیم آن است که گذشته

را پشت سر بگذاریم و به آینده نگاه کنیم. معذالک بار سنگین بر گردن ایالات متحده است تا ابتکار را به دست گرفته و اقدامات ویژه ای به عمل آورد و به مردم ایران نشان دهد که گذشته واقعا گذشته است و اینکه انقلاب ایران از سوی حکومت ایالات متحده و مردم آمریکا پذیرفته شده است.

۵ من مراتب فوق را صرفا بدان جهت گزارش می دهم که طرز فکر وزیر امور خارجه ایران و عده زیاد دیگری از شخصیتهایی که در حکومت حاضر وجود دارند نشان دهد.یزدی به نظر می رسد اساسا نسبت به ایالات متحده روش دوستانه دارد و مایل است که مناسبات عادی بین ایران و آمریکا برقرار شود. ولی مخالفت با شاه در گذشته و پیچیدگی پیوندهای ایالات متحده با رژیم پهلوی در شخص او وزنه سنگینی تشکیل می دهد.ناس

یهودیهای ایرانی و اقلیتهای دیگر

سند شماره (۲۶)

تاریخ: ۲۰ می ۷۹ ۳۰ اردیبهشت ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: یهودیهای ایرانی و اقلیتهای دیگر

در طول ملاقات با وزیر امور خارجه یزدی، در بیستم می (گزارش در تلگراف جداگانه)، وی سرسختانه مواضع دولت موقت ایران را که چه در حال و چه در آینده در ایران انقلابی، رفتاری حاکی از

تبعیض نژادی با جهودها و گروههای اقلیت دیگر انجام نخواهد گرفت، را تکرار کرد. سنای آمریکا که او ادعا می کند تک تک آنها را می شناسد، تحت سیطره صهیونیستها است و اشتباه است اگر که به نحو دیگری با آن برخورد شود. یزدی برای تأکید روی این مسئله که اقلیتهای ایرانی از آزادیهای مشابهی با مسلمانان ایرانی استفاده می کنند، به ملاقات اخیر گروهی از نمایندگان یهودیان در قم با خمینی و اطمینانی که وی به آنها در مورد حقوق گروههای اقلیت داد، اشاره کرد. یزدی گفت که دولت او اسناد محکمی مبنی بر اینکه اسرائیل، به ایران مأمورینی فرستاده و به آنها پاسپورت ایرانی داده است که یک مورد بخصوص آن برای شاه است، دارد. یزدی گفت که ایران هر گونه حقی برای دستگیری این جاسوسان صهیونیست دارد. ولی چنین دستگیریهایی نباید به عنوان برنامه ای علیه جامعه یهودیان تفسیر شود.ناس

اثرات قطعنامه جاویتس

سند شماره (۲۷)

تاریخ: ۲۲ می ۱۹۷۹ ۱ خرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: کلاید دی. تایلوربه:کاردار

موضوع: اثرات قطعنامه جاویتس

ما در این بخش متوجه چند فقره آشفتگی یا تحریم تماس با خودمان شده ایم که در چهارچوب قطعنامه جاویتس کاملاً قابل درک است. روز ۲۱ ماه می دو وعده ملاقات در سطح مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران با ریچارد بش لغو شد. هر دوی این کارمندان جزء اشخاصی بوده اند که مدتها با آنها از زمان انقلاب تماس داشتیم، حتی یکی از آنها پس از آنکه منشی او وعده ملاقات را لغو کرد تلفنی پوزش خواست و توضیحی نداد. باربارا شل که وعده ملاقاتی با رئیس یک شرکت بزرگ متعلق به دولت موقت ایران داشت بدون هیچ گونه توضیحی اطلاع یافت که این وعده ملاقات لغو شده است. روز بیستم ماه می

یک کارمند ارشد بانک مرکزی ایران که قرار بود تاریخ وعده ملاقات خود را تغییر دهد به من گفت که در آینده قابل پیش بینی مشغول خواهد بود.

ما تعدادی پیامهای تلفنی دریافت کرده ایم و همچنین دیدارکنندگان از ما اظهار نگرانی کرده اند که روزهای ماندگاری ما در اینجا شمرده شده است. در یک مورد به نایب رئیس یک شرکت بزرگ آمریکایی از سوی کارمندان ایرانی آن شرکت توصیه شد که تاریخ عزیمت خود را از سه هفته بعد به هر چه زودتر تغییر دهد.

روابط ایران وایالات متحده: رأی روز ۱۷ می سنا

سند شماره (۲۸)

تاریخ: ۲۲ می ۱۹۷۹ ۱ خرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: روابط ایران ایالات متحده: رأی روز ۱۷ می سنا

۱ تمام متن خیلی محرمانه است، این یک پیام گزارشی است.

۲ من از روشی که سخنگوی وزارت خارجه به وسیله آن سیل سؤالات روز ۲۱ می در مورد عکس العمل ایران نسبت به رأی سنا را کنترل نمود تقدیر می کنم. کار ساده ای نبود. تندی مطبوعات و بالا و پایین رفتن صدای گویندگان رادیو در اینجا به گونه ای که ما بعدا به طور مجزا گزارش خواهیم کرد، امروز

به صورت مشخصی کاهش پیدا کرد و امیدواریم که بتوانیم از جانب خودمان از تحریک مجدد آن اجتناب ورزیم.

۳ یکی از سؤالاتی که در جلسه توجیه مطبوعات در روز ۲۱ می از سخنگوی وزارتخانه شد، اشاره بر این داشت که ممکن است یک سوء تفاهم اساسی درباره ماهیت اعتراض دولت موقت ایران به رأی روز ۱۷ می سنا که موضوع آن توسط سناتور جاویتس مطرح گردید و نیز موضع آن نسبت به خود سناتور وجود داشته باشد. ما معتقدیم که پاسخ سخنگوی وزارت خارجه ممکن است در این رابطه کاملاً زمینه موضوع را روشن نکرده باشد. اعتراض دولت موقت ایران از لحاظ زمینه و پیشینه موضوع نسبت به رأی سنا است که آن را دخالت بیجا در امور داخلی ایران می داند. اظهار نظرهای رسمی در مورد سناتور جاویتس محدود به اظهاراتی بر این مبنی بوده است که وی ارتباطات صهیونیستی دارد. روابط گذشته همسر او با ایران ایر نیز موضوع انتقادات سمی بوده است. در هر حال هیچ گونه تهدیدی از طرف دولت موقت ایران بر علیه سناتور جاویتس به عمل نیامده است و نیز تا آنجایی که ما می دانیم هیچ گونه تهدیدی حتی از جانب فرد یا گروهی که ممکن است به عنوان یک عامل ناشناس دولت موقت ایران تعبیر شود بر علیه او به عمل نیامده است.

۴ من متن بیانیه آماده شده توسط سخنگوی وزارتخانه و نسخه ای از سخنرانی روز اول می وزیر خارجه را برای یزدی فرستاده ام. من علی الخصوص توجه یزدی را به نظرات وزیر در مورد نزدیک شدن ایالات متحده به تغییر داخلی معطوف نمودم.

۵ ما شبانه شدت عکس العمل دولت موقت ایران نسبت به رأی سنا را منعکس نموده ایم. پاسخ دولت موقت ایران قطعا تا حدودی به عدم اطمینان خاطر مستمرش مربوط می شود. این دولت که شدیدا نسبت به ضربه پذیریهایش حساس می باشد متمایل است به اینکه حتی کوچکترین اشاره بر فشار از جانب منابع

خارجی را به مداخله غیر قابل توجیه در امور داخلی ایران تعبیر نماید. در هر صورت ما فکر می کنیم که برای تصمیم دولت موقت ایران در مورد درخواست از ما نسبت به اینکه ورود سفیر کاتلر به تعویق بیفتد انگیزه دیگری ممکن است وجود داشته باشد، انگیزه ای که در مورد پیش بینیهایمان برای در معرض توفان فعلی قرار گرفتن بدون تحمل خسارت عمده و دیرپای به ما خوش بینی محتاطانه ای می دهد. دولت موقت ایران دفعات زیادی قربانی سیستم دوگانه دولت (دولت موقت ایران در یک طرف و ساخت کمیته انقلابی که تحت دستورات خمینی عمل می کند از طرف دیگر) شده است که کمترین آن قطع روابط دیپلماتیک با مصر تحت فشار نظرات خمینی در این زمینه بود. چندین عامل ما را بر آن داشت تا به صورت تجربی نتیجه گیری کنیم که دولت موقت ایران ممکن است این اقدام را به این لحاظ انجام داده باشد که از اقدام بی محابای یکجانبه دیگری از طرف امام جلوگیری به عمل آورد. در میان اینها طرز برخوردهای سطح پائین تعجب آوری هستند که به وسیله ۴ وزیر مختلف کابینه در ۲۰ و ۲۱ می با من به عمل آمد(ملاقاتهایی پس از تصمیم بر تقاضایی که از سفیر کاتلر برای به تعویق انداختن ورودش به عمل آمده بود واقع شد) و نیز برخورد عمومی که با این حرکت هم به وسیله رسانه های گروهی کنترل شده وسیله دولت و هم به وسیله یزدی وزیر امور خارجه به عمل آمد. بدنبال حملات تند در برنامه های رادیو تلویزیون ملی ایران در ۲۰ می موضوع مطمئنا در برنامه روز ۲۱ می کم اهمیت تر جلوه داده شد. یزدی در کنفرانس مطبوعاتیش در ۲۱ می و مصاحبه ای که همان روز به وسیله رادیو و تلویزیون پخش شد در لحن معتدل بود و مراقب بود که

بین قسمت های قانون گذاری و اجرایی دولت ایالات متحده تفاوت قائل شود و امیدوار بود که از روابط خوب بین ایران و ایالات متحده به وسیله رأی سنا جلوگیری به عمل نیاید.

۶ تمام این جریان بر این اشاره دارد که بهترین امید ما به دستیابی به یک توافق رضایتبخش با ایران جدید در دیپلماسی ساکت و آرام نهفته است. علیرغم ناسازگاری خمینی نسبت به ایالات متحده، خیلیها در اینجا هستند که خالصانه مایل به داشتن روابط دوستانه و همیارانه با ما می باشند و نظرات ما را پذیرا هستند و در مورد طرز تفکر بین المللی راجع به موضوعاتی از قبیل حقوق بشر حساس هستند. متأسفانه خمینی در حال حاضر قدرتمندترین چهره سیاسی در تهران می باشد و شخصی است که شاید ایرانیان مترقی جرأت نمی کنند رودررو با او برخورد نمایند. ما نبایستی توانایی خود را در تأثیر گذاردن بر جریانات در اینجا بیش از حد ارزیابی کنیم ولی می توانیم امیدوار باشیم با کار سرسختانه با آن ایرانیانی که مایل هستند اهمیت دوستی با ایالات متحده را درک نمایند تا حدی تأثیر مهمی را داشته باشیم. البته فرض بر این است که همین افراد در این اختلاط نادر متعصبین و اصلاح گرایان دمکرات، قدرت و نفوذ را حفظ خواهند کرد.

اظهارات مرتبط با کاتلر در جلسه توجیه مطبوعات ۴ ژوئن

سند شماره (۲۹)

تاریخ: ۵ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۵ خرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: اظهارات مرتبط با کاتلر در جلسه توجیه مطبوعات ۴ ژوئن

۱ من از توضیح و روشن سازی در مورد گفته های سخنگوی وزارت خارجه در چهارم ژوئن درباره کاتلر قدردانی می کنم. این گفته ها که ایالات متحده در حال حاضر هیچ گونه برنامه ای برای پس گرفتن

انتصاب او و یا انتصاب وی به پست دیگری ندارد. مسلما این سؤال را مطرح می سازد که چرا اعلام تقاضای ایران برای انصراف از انتصاب سفیر کاتلر در این زمان صورت گرفت. بنابراین روشی که این موضوع حساس توسط آن انجام شد فقط می تواند زدن یک تودهنی بدون برگشت به دولت موقت ایران باشد یا تمایل به تلافی کردن. من می توانم از احساسات و حساسیتهایی که در واشنگتن نسبت به اقدامات دولت موقت ایران برانگیخته شد قدردانی کنم. از ماها آنهایی که ضربه روزانه اثرات این اقدامات را در اینجا تحمل می کنند در آن احساسات و حساسیتها شریک هستند.

۲ در هر حال من فکر کردم که ما برای انجام آنچه که در توان داریم جهت آرام کردن احساسات فعلی باید از دیپلماسی آرام (سکوت)استفاده کنیم. این دیپلماسی به نظر آمد که مسئله دشوار دستورات مربوط به ملاقات من با یزدی بود که به طور کنایه آمیز چند ساعتی قبل از جلسه توجیهی صورت پذیرفت. چنانچه او امروز کمی متحیر است، من به خوبی می توانم آن را درک کنم. من مطمئن هستم که شما موافقت دارید که یک بی ثباتی مشخص در روش ما وجود دارد.

۳ نهایتا، چون که وزارتخانه می دانست من در حال رساندن پیامها به یزدی بودم خیلی خوب می شد اگر مطلع می شدم که قرار است نظر وزارتخانه اعلام شود و در نتیجه می توانستم آن را به اطلاع دولت موقت ایران برسانم. من اول بار امروز صبح در حالی که هزاران تظاهرکننده به طرف سفارت در حرکت بودند از اقدام خودمان به وسیله رادیو ایران مطلع شدم.

علاقه ایران به لوازم یدکی

سند شماره (۳۰)

تاریخ: ۷ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۷ خرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا رمبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی.

موضوع: علاقه ایران به لوازم یدکی

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه است)

۲ در تاریخ ۵ ژوئن کارمند وزارت امور خارجه به ما گفت که در ملاقات اخیر بین یزدی وزیر امور خارجه ایران و تامانی نی سفیر ایتالیا در ایران، یزدی اظهار علاقه به خرید لوازم یدکی کرده است که در ایتالیا طبق پروانه ایالات متحده برای تجهیزات نظامی که اکنون در ایران وجود دارد تولید می شود. کارمند مربوط گفت که ایتالیاییها که اکنون در اندیشه دادن پاسخ به این پیشنهاد هستند معتقدند که تقاضای یزدی کوششی است برای بهبود تماسها با ایالات متحده از طریق یک کشور ثالث زیرا از لحاظ سیاسی در حال حاضر مراجعه به ایالات متحده به طور مستقیم امکان پذیر نیست.

۳ اظهار نظر: در حالی که ما در موقعیتی قرار نگرفته ایم که درباره معتبر بدون این نوع تعبیر از تقاضای یزدی قضاوت کنیم، ما متوجه شده ایم که ایتالیاییها شاید علاقه مند به فروش لوازم یدکی به ایران به هر صورت باشند. ما احتمالاً انتظار داریم درباره این موضوع اطلاعات بیشتری به دست بیاوریم، در صورتی که ایرانیان فهرست ویژه لوازم یدکی مطلوب خود را ارائه دهند.گاردنر

وضع آمریکا در ماههای آتی

سند شماره (۳۱)

تاریخ: ۸ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۸ خرداد ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: وضع آمریکا در ماههای آتی

۱ (تمام متن سری است)

۲ در پیامی جداگانه دورنمای بسیار غم انگیزی را در مورد اینجا برایتان ارسال داشتم. آنچه در ذیل می آید نظر اینجانب در مورد موضعی است که باید در تابستان آتی اتخاذ نماییم. بیش از این نمی توان انتظار داشت.

۳ برخورد کلی با دولت کنونی ایران:

از ابتدای بازگشت به سفارت من نقش بسیار فعالی ایفا کرده ام به این ترتیب که با بسیاری از وزیران ملاقات کرده اعلام کرده ام که ما این انقلاب و غیره را پذیرفته ایم. از من به گرمی استقبال می شد، لیکن تمرکزگرایی خمینی و عکس العمل پر جار و جنجال ایرانیها در رابطه با قطعنامه سنا تأثیر کارهای مثبت را از بین برده اند.

به نظر من کاردار جدید نباید فعالیت بسیاری از خود نشان دهد. بگذارید ایرانیها خودشان ابتکار عمل را زمانی به دست گیرند که متوجه شوند برقراری روابط با آمریکا برایشان خالی از فایده نیست. احتمالاً آنها که با خمینی در ارتباط نزدیک هستند و بسیاری از آنها با وی مخالف نیز هستند، چنین باور کرده اند که ما مایل به آشتی با وی هستیم و بنابراین هر گونه ناسزا را تحمل خواهیم کرد.

در رابطه با ارزیابی پیشین من (تلگرام سپتامبر) باید بگویم که ما نمی توانیم در دراز مدت تأثیر

مثبتی بر اوضاع اینجا داشته باشیم. ما نباید از دولت و سیاستهای ابتکاری خمینی پشتیبانی نماییم چون در دراز مدت قابل تحمل نخواهد بود.

به نظر من درست نیست که سفیری نزد خمینی فرستاده شود مگر اینکه دولت کنونی ایران قدرت ابتکار را در دست گیرد. سفیر مزبور نخواهد توانست بر نحوه تفکر وی تأثیر بگذارد و او را به عنوان عاملی به عنوان عاملی که سرنگون کننده افراط گرایی وی می باشد تلقی خواهند کرد.

کارمندان سفارت تا حد امکان باید تماسهای همه جانبه پیشین خود را ادامه دهند.

با سران و رهبران نظامی باید مذاکره آغاز گردد و در صورتی که سفارش دریافت لوازم یدکی به ما ارائه شد باید به گرمی تقاضاهای آنها را برآورده سازیم(البته تا حدی که کنگره اجازه دهد)

وزارت امور خارجه تا حد امکان نباید پیرامون ایران اظهارنظرهای آشکار نماید و در صورت لزوم باید از جملاتی نظیر «ما امیدواریم که بهبودی در روابط پدید آید» استفاده نماید.

در حال حاضر باید سیاست عدم مداخله را شدیدا رعایت نماییم. هیئت سیاسی آنچنان دستخوش تفرقه شده است که نمی توانیم کار دیگری برای آن انجام دهیم.

۴ در مورد کارمندان. تصمیم مبنی بر به تعویق افتادن ارسال سفیر جدید بسیار درست است. ورود ایشان در اواخر سپتامبر و اکتبر بسیار مناسب خواهد بود.

در تعداد کارمندان سفارت نباید افزایش به وجود آید و شاید لازم باشد که تعداد آنها کمتر نیز بشود و جانشینهای کارمندان کنونی نیز باید در تابستان کنونی ارسال گردند. دیگر تکالیف سفارت باید به تعویق بیفتند تا ببینیم اوضاع چگونه خواهد شد.

به همسران و فرزندان کارمندان نباید اجازه مسافرت به اینجا را داد تا سفیر جدید در این مورد ارزیابی خود را ارسال نماید.

ساختمان بخشهای کنسولی جدید باید پایان پذیرد ولی خدمات کنسولی نباید قبل از ورود سفیر جدید از سرگرفته شود.خدمات مربوط به روادید تنها کاری است که ما می توانیم برای ایرانیها انجام دهیم. تداوم وظایف محدود کنونی برای ما مقدار کمی نارضایتی و ناراحتی پدید آورده است.ناس

وقایع ایران و تأثیر آنها بر منافع آمریکا

سند شماره (۳۲)

تاریخ: ۸ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۸ خرداد ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: وقایع ایران و تأثیر آنها بر منافع آمریکا

۱ (تمام متن سری است)

۲ در حالی که آماده هستم جانشین کاردار در این مأموریت بشوم در نظر دارم افکار و نظریات خود را با شما در میان بگذارم و در ابتدا باید به شما هشدار دهم که شاید این تجارب یک سال گذشته باشد که موجب تندی نظریات من شده است. با این وصف، بسیاری از همکاران دیپلماتیک (بجز ژاپنیها) و همکاران در سفارت اکثر با عقاید من در این زمینه ها موافق هستند.

۳ وقایع سیاسی داخلی

انقلاب ایران هنوز به پایان خط نرسیده است. بیش از ۵۰ درصد احتمال دارد که درگیریهای

خشونت بار دیگری نیز به وقوع بپیوندد. اوضاع بسیار بحرانی است.

هیئت سیاسی به صورت گروههای سیاسی بسیار آشفته ای در آمده است و احتمالاً همکاری معنی داری در بین آنها پدید نخواهد آمد (که از شاخصهای ایران بشمار می رود).

گروههای متعددی در مورد قانون اساسی و ماهیت دولت به خمینی حمله ور شده اند. وقایع خشونت بار حتما رخ خواهد داد. لیکن به نظر من او در آینده نیز نیرومندترین قدرت سیاسی خواهد بود. هنوز معلوم نیست که چه کسی جانشین وی خواهد شد تا بتواند با قدرت کافی به کنترل ملت بپردازد. قدرت مطلقه در اختیار وی و گاردهای انقلابی و اجتماعات مسلح قرار دارد. در پلیس و واحدهای نظامی بهبود بسیار کمی به وجود آمده است.

ضد آمریکاگرایی در اینجا جنبه واقعی زندگی است و با جوششهای سیاسی احتمالاً افزایش خواهد یافت. به علت روابط ما با شاه ما هدف اصلی واقع شده ایم. چون این از خصوصیات اخلاقی پارسیهاست که همیشه گناه بدبختیهای خود را به گردن دیگران بیندازند.

«دولت» متشکل از افراد پاکی است که قدرتی در دست ندارند. آنها منتظر دستورات خمینی هستند که سیستم کمیته های انقلابی را دیکته می کند. بنابراین این دوگانگی قدرت و اختیارات بر همه سطوح دولتی، تجاری و فعالیتهای خصوصی تأثیر گذارده و موجب انحراف وزیران می گردد.

اقتصاد کاملًا آشفته و درهم و برهم است بخش اعظم مدیران خارجی و ایرانی فراری شده اند؛ تعدادی از آنها زندانی شده اند و بسیاری دیگر به علت مداخله کمیته های کارگری و انقلابی و کمبود مواد خام وارداتی قادر به انجام وظیفه نیستند. نظام بانکداری موقعیت خود را به طرز عمده ای بهبود بخشیده است. بیکاری همه گیر شده است. لیکن دلارهایی که از طریق نفت عاید می گردد برای پرداخت حقوق کارگران بیکار و تأمین مواد غذایی و از بین بردن کمبودهای غیر خوراکی که خودی نشان می دهند،

وارد اقتصاد می گردند.

فشار تفرقه انگیز این کشور چند زبانه و دارای اقلیتهای گوناگون در حال حاضر در ترکستان، خوزستان و کردستان مشاهده می گردد. اوضاع در این نقاط وخیم تر خواهد شد و آذربایجان نیز نقطه بعدی خواهد بود.

۴ دورنمای آینده ای که خمینی در آن باشد:

خمینی ۷۹ ساله، خسته و از نظر سلامت در وضع چندان خوبی نیست. ولی سیاست کوتاه مدت ما باید بر این اساس باشد که فکر کنیم او تا مدتی بر سرکار خواهد بود. در واقع، فوت وی کشور را دستخوش آشوب بیشتری خواهد کرد. او تنها کسی است که می تواند اجتماع را از آشفتگی کامل برهاند.

او مردی است که می خواهد یک دولت کاملاً اسلامی استوار بر اصول قرآن و سنت اسلامی را در جهان پیاده کند. گاهی هم طوری صحبت می کند که گویی وی پیامبر منتخب خدا می باشد.

او متقاعد شده است که تنها او و «توده های »مردم این انقلاب را به وجود آورده اند و همانها می خواهند که یک کشور اسلامی به وجود آید. بنابراین او دست اندرکاران مدرنیزه کردن و دموکراسی را حقیر شمرده و مایل نیست مخالفین دموکرات را نیز در قدرت سهیم بداند.

او در میان افراطیون (اسلامی، چپگرا، ساف و غیره) محصور بود و حتی کابینه نیز توانسته است توجه وی را به خود جلب نماید. خلاصه اینکه امکان ندارد بتوان مستقیما وی را تحت نفوذ قرارداد.

خمینی در امور جهانی و نیازهای یک کشور مدرن، احساسات و اموری که موجبات نارضایتی جدی داخلی و بین المللی را فراهم می آورد سررشته ای ندارد.

نارضایتی (تنفر؟) وی از آمریکا بسیار واقعی است. او واقعا معتقد است که ما سعی داریم مداخله نموده و انقلاب را از بین ببریم.

۵ آینده نزدیک:

اگر پیش بینی من درست باشد که وی چهره مسلط جامعه در چند ماه آینده خواهد بود، باید گفت که آمریکا نمی تواند امید چندانی به ایران داشته باشد:

یک نظام دیکتاتوری واقعی پدید خواهد آمد که رهبران محافظه کار مذهبی با استفاده از ارعاب و توسل به دادگاههای انقلابی سعی خواهند کرد جناحهای مخالف را بترسانند. تمام اینها نیز به وسیله عدم کارایی دولتی، فردگرایی ایرانیها، فساد و مخالفت مستمر دیگر نیروهای سیاسی از قبیل چپها که به فعالیتهای سیاسی عادت کرده اند تشدید خواهد شد. این موضوع نیز سبب خواهد شد که گروههای ناراضی به تروریسم متوسل شوند.

روابط دیپلماتیک ما نیز بسته به خواست خمینی است و هر زمان امکان قطع آن وجود دارد.

احساسات ضدآمریکایی در همه جا رایج است و گاهی جان کارمندان ما را نیز به مخاطره می افکند. ما نخواهیم توانست به منابع مفید و مؤثر دسترسی داشته باشیم.

اقتصاد نیز به آرامی بهبود خواهد یافت. آینده فعالیتهای تجاری آمریکا، بجز در مورد صدور مواد مورد نیاز از قبیل مواد غذایی، بسیار محدود خواهد بود. تاجرانی که سعی دارند با استفاده از قراردادهای قدیمی به کار بپردازند، سعی دارند ادعاهای معتبر خود را جمع آوری نمایند و سرمایه گذاریهای مشترک نیز با مقامات متضادی روبه رو می شوند که برای شرکت و خودشان خطراتی به بار می آورد.

در صحنه بین المللی، ایران از نظر ما سازش ناپذیر است و حمایت خود را از نهضتهای انقلابی تندرو اعلام می دارد و سر منشأ عدم ثبات در منطقه به حساب می آید.

در این محیطی که بی ثباتی حادی در آن وجود دارد صنعت نفت نیز علیرغم تمایلات اقتصادی داخلی دچار وقفه خواهد گردید.

۶ من در پیامی جداگانه در مورد وضع خودمان در ماههای آتی اظهار نظر خواهم نمود. اگر چند دقیقه وقت صرف کرده تحلیل مشاور سیاسی تامست تحت عنوان « در انتظار گودو به سبک ایران » را بخوانید (تهران ۵۹۳۲) خواهید توانست بیش از این پیام از آن استفاده کرده و نظریه درازمدتی را کسب نمایید.ناس

عالیجناب: دکتر ابراهیم یزدی، وزیر خارجه ایران

سند شماره (۳۳)

۱۳ ژوئن ۱۹۷۹ ۲۳ خرداد ۵۸تهران ایران

دکتر ابراهیم یزدی، وزیر خارجه ایران، تهران

عالیجناب:

من از شما در مورد موضوع انجمن ایران و آمریکا در اصفهان و دفتر تعلیم و تربیت اصفهان استمداد می طلبم.

همانطور که می دانید، انجمن ایران و آمریکا یک مؤسسه فرهنگی خصوصی است که سعی دارد روابط

بین ملت ایران و آمریکا را از طریق برنامه تبادل و وقایع فرهنگی، کتابخانه و جلسات ملاقات، و کلاسهای انگلیسی برای ایرانیان و کلاسهای فارسی برای آمریکاییان حفظ کند و بهتر سازد. دفاتر انجمن در تهران و سایر شهرستانها اجازه نامه شان را از طریق وزیر فرهنگ دریافت داشته اند. در اصفهان دفتر انجمن پ مدتی قبل از انقلاب معلق بود و هم اکنون نیز معلق می باشد.

امروز مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۹ رئیس انجمن ایران و آمریکا در اصفهان، آقای دنیس ویلسون، نامه ای از آقای حسن نیلفروشان رئیس کل دفتر تعلیم و تربیت اصفهان دریافت داشت مبنی بر اینکه انجمن ایران و آمریکا یک مدرسه زبان خارجه است نه یک مؤسسه فرهنگی و دستور داده است که انجمن تا زمانی که اجازه نامه رسمی مدرسه را دریافت نداشته، بسته باشد و باید تابع مقررات مدارس باشد.

اگرچه انجمن ایران و آمریکا یک سازمان دولتی آمریکا نمی باشد ولی سفارت آمریکا از اهداف انجمن پشتیبانی به عمل آورده و معتقد است که این همکاریها باعث تفاهم بیشتر بین دو کشور خواهند شد. اگر انجمن در اصفهان بسته شود، در حالی که ترمش در حال شروع شدن می باشد و درخواستنامه از طرف متقاضیان قبول کرده است، احتمالش زیاد است که هرگز باز نشود زیرا مخارج فعلیش از درآمدش بیشتر است. این باعث تأسف شهروندان اصفهانی که از خدمات انجمن استفاده می کنند خواهد شد و تفاهم بهتر بین دو ملت ما را کمتر خواهد کرد.

دستور صادره ظاهرا ناشی از اشتباه است، زیرا انجمن ایران و آمریکا هرگز زیر نظر وزارت آموزش و پرورش نبوده، بلکه زیر نظر وزارت فرهنگ بوده است. من امیدوارم که شما بتوانید مداخله نمائید و این دستور را لغو نمائید و به دفتر امور فرهنگی اصفهان بگویید که مسئولیت انجمن با ایشان می باشد نه دفتر تعلیم و تربیت.

با تقدیم احترام و عرض تشکر از کمک شما در این باره.

کاردار سفارت چارلز دبلیو. ناس

تصمیماتی پیرامون ایران

سند شماره (۳۴)

تاریخ: ۱۶ ژوئن ۱۹۷۹ ۲۶ خرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: تصمیماتی پیرامون ایران

۱ (تمام متن خیلی محرمانه؛ فورا به اطلاع رسانده شود)

۲ اعتصام مسئول امور اروپا و کشورهای آمریکایی وزارت امور خارجه از من خواسته است که امروز صبح پیرامون یک مورد مهم با وی تماس بگیرم. پس از ورود من، وی گفت که وزیر امور خارجه، یزدی، اطلاعاتی مبنی بر اینکه سناتور بارنز و هالن بک درصدد هستند تا در دنباله تصمیمات اتخاذ شده توسط مجلس سنا، تصمیمات دیگری نیز گرفته شود، به دست آورده است. (در حال حاضر نمی دانم آن برنامه یا تصمیم بخصوص کنگره چه بوده است ولی مأمور بخش ایران و اداره امور خاور نزدیک، به من اطلاع داد که نماینده ای به نام هالن بک روی چنین موضوعی کار می کند). اعتصام اظهار داشت که دولت کنونی ایران بسیار نگران این موضوع است، زیرا اتخاذ چنین تصمیمی موج عظیم ضد آمریکایی را در این کشور بیشتر به راه خواهد انداخت. این دولت همچنین معتقد است که این عمل، عکس العمل بسیار

شدیدتری را به همراه خواهد داشت. وی از ما خواسته است تا هر چه در توان داریم برای جلوگیری از این کار انجام دهیم.

۳ اعتصام بنا به دستور وزیر امور خارجه گفت که از ابراز احساسات ونس در نامه ای که به وزیر امور خارجه نوشته است بسیار خوشحال است و این دولت یک چنین احساساتی را جبران خواهد کرد و منتظر است تا روابط به تدریج بهبود یابد. ولی باید آگاه بود که اتخاذ تصمیمی دیگر توسط کنگره این وضع را وخیم تر از اکنون خواهد نمود.

۴ بسیار سپاسگزار خواهم بود اگر نوشته جاتی در دسترس من پیرامون این موضوع قرار دهید تا وزیر امور خارجه را در جریان قرار دهم. با وجود اینکه می دانم امروز شنبه است ولی اگر بتوانید یک گزارش مقدماتی نیز امروز در اختیار من قرار دهید، من خواهم توانست آنرا فردا صبح ساعت ده و سی دقیقه در اختیار دقیقه در اختیار وزیر امور خارجه قرار دهم.با تشکر

ناس

تصمیمات اتخاذ شده پیرامون ایران

سند شماره (۳۵)

تاریخ: ۱۶ ژوئن ۱۹۷۹ ۲۶ خرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی.سیبه: سفارت آمریکا تهران فوری

موضوع: تصمیمات اتخاذ شده پیرامون ایران

۱ نمایندگان کنگره آقایان هالن بک، سولارز و احتمالاً دیگران، چند هفته پیش تصمیمات خود را در رابطه با ایران، بخصوص جامعه یهودیان اعلام نمودند. گویا این تصمیمات به HRCE ارجاع گردیده است.

۲ نماینده کنگره، آقای بارنز مقامات وزارت امور خارجه را دعوت کرده است تا در ۱۸ ژوئن با چند

تن از شهروندان حومه مربوط به خود پیرامون موقعیت ایران به بحث و تبادل نظر بنشینند. ظاهرا حدود ۳۰ نفر در این جلسه شرکت کرده و نیز به طور محرمانه برگزار خواهد گردید.

۳ نماینده کنگره، آقای هالن بک قبلاً نیز برنامه یک جلسه محرمانه را در ۱۹ ژوئن ترتیب داده بود تا پیرامون وضع جامعه یهودیها در ایران مذاکره به عمل آید. البته این جلسه لغو گردید و در عوض قرار بر آن شده است که مقامات وزارت امور خارجه با او و چند تن دیگر از نمایندگان به طور محرمانه ملاقاتی داشته باشند. نماینده سازمان سیا نیز احتمالاً دعوت شده است.

۴ کاردار سفارت آگاه، از وجود چنین جلسه ای و تصمیمات اتخاذ شده اطلاع داشت و از ما در این مورد در تاریخ ۱۵ ژوئن سؤالاتی نموده است. در جواب ما نیز همین مطالب یاد شده بالا را در اختیار وی قرار دادیم.کریستوفر

روابط ایران و ایالات متحده

سند شماره (۳۶)

تاریخ: ۱۷ ژوئن ۱۹۷۹ ۲۷ خرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: روابط ایران و ایالات متحده

۱ تمام متن خیلی محرمانه است تلگرام گزارشی.

۲ خلاصه: در خلال مراسم خداحافظی یزدی وزیر خارجه در ۱۷ ژوئن، وی مجددا تمایل دولت موقت ایران (و خمینی) را برای روابط مستمر با ایالات متحده تکرار کرد. یزدی درخواست همکاری برای جلوگیری از وقایعی از قبیل رأی ۱۷ می سنا و خنثی سازی جریان عادی کردن روابط را نمود. او همچنین به صورت مؤکدی اظهار داشت که شرکای آمریکایی در بانکهای ایرانی که اخیرا ملی شده اند نبایستی درباره بازیافت سرمایه شان نگران باشند.

۳ یزدی با من و کنسول سیاسی در ۱۶ ژوئن برای ملاقات خداحافظی دیدار کرد. او پاسخ داد که وی از رسانیدن درودها و تهنیتهایش به ونس به وسیله من قدردانی می نماید. او در این رابطه گفت که قصد داشته مجددا تصریح نماید که موضع دولت موقت ایران و آیت اللّه خمینی همچنان این است که روابط ایران را با ایالات متحده قطع نکند بلکه ایران می خواهد که این روابط را بهبود بخشد و گذشته را فراموش نماید. او گفت ما می دانیم که این کار آسان نخواهد بود. او اضافه کرد که خیلی مایه تأسف است که رأی ۱۷ می سنا باعث موجی از RECIMINATION دوجانبه گردیده است. او گفت که دولت موقت ایران از شنیدن اینکه اخیرا بارنز، عضو کنگره قطعنامه ای شبیه به قطعنامه ای که به وسیله سنا تصویب شد پیشنهاد کرده ناراحت بوده است.

۴ من با استفاده از اطلاعاتی که در تلکس مرجع بوده تلاشهایی را که انجام شده و نیز در حال انجام شدن بوده اند تا از اقداماتی از آن قبیل که دولت موقت ایران و وی را ناراحت نموده جلوگیری نمایند برای وی تشریح کردم. او پاسخ داد وی از اینکه ما مسئله را درک می کنیم خوشحال است. او گفت این چیزی است که من می خواستم به شما بگویم و مایلم شما آنرا به واشنگتن برسانید.

این نوع قطعنامه ها کمکی نخواهند کرد. آنها با اظهارات مبنی بر حسن نیت دولت (آمریکا)مغایر هستند. یزدی سپس درک خودش از تفاوت بین هیئت حاکمه و کنگره و عدم تشخیص مردم کوچه و بازار

از این دو را که اکنون موضوع آشنایی است تکرار کرد.

۵ یزدی سپس به مسئله فروشهای نظامی پرداخت. او گفت که اخیرا به وسیله ایمانیان، فرمانده نیروی هوایی مطلع شده است که ما ارسال لوازم یدکی خاصی را که ایران پول آنرا پرداخت کرده است، به تعویق انداخته ایم. او خواست که ما راه را برای ارسال این اقلام باز کنیم. من از او خواستم که جزئیات دقیق بیشتری برای ما فراهم نماید و قول دادم آنچه را بتوانیم انجام خواهیم داد. یزدی گفت روشی که بیشتر قراردادهای نظامی بین رژیم سابق و ایالات متحده بدان وسیله نوشته شده اند از نظر دولت موقت ایران غیر قابل قبول است. این قراردادها مثل یک چک سفید به نام گروه مشاورین نظامی شما می باشند. اگر ما آنها را فسخ نمائیم متحمل میلیونها دلار زیان می شویم. ما ترجیح می دهیم این قراردادها را به طریقی فسخ کنیم که از نظر مالی ما را دچار خسارت ننماید. اینکار می تواند تقریبا یک میلیارد دلار بضرر ما تمام شود. اگر شما در اینکار به ما کمک نمایید چیزی خواهد بود که من می توانم با آن پیش مردم بروم و به آنها بگویم شما چه کاری برای ما انجام داده اید.

۶ من اقدامات جدید را با توجه به کارهای تکمیلی وزارت دفاع تشریح نمودم. یزدی درخواست کمک در موضوعات قراردادی غیر دفاعی (نظامی) را نمود. او اشاره کرد که قراردادی برای ۶۰۰ میلیون دلار با GTE منعقد شده و حدود ۴۵۰ میلیون دلار تاکنون پرداخت شده ولی GTEتمام کاری را که لازم بوده انجام نداده است. او گفت من می دانم که این موضوع هیچ ارتباطی به دولت ایالات متحده ندارد، ولی

مردم GTE را به عنوان یک کمپانی آمریکایی می بینند. ما برای اینکه آنها را وادار کنیم که کار را تمام کنند به کمک شما نیاز داریم. من تلاشهایی را که برای وادار کردن بازرگانان به بازگشت جهت حل مسائلشان انجام داده ام، متذکر شدم و گفتم که خود GTE حدود ۶ هفته قبل یک هیئت نمایندگی برای بحث درباره قراردادش با مقامات دولتی ایرانی مرتبط به ایران فرستاده بود. من سپس از او درخواست نمودم تا ما را مطلع سازد که در هر مورد چه زمانی نهادهای ایرانی آماده هستند که قراردادهای بخصوصی را مورد بحث قرار دهند و قول دادم که ما هر کاری بتوانیم برای اینکه ببینیم کمپانیهای ایالات متحده کسی را به اینجا می فرستند انجام خواهیم داد.

۷ یزدی به عنوان آخرین پیامش گفت وی می خواهد که این موضوع کاملاً روشن باشد که سیاست دولت موقت ایران در ملی کردن بانکها در ایران می باشد. او گفت که دولت کنترل بانکها را به منظور مدیریت در دست گرفته است. بانکهای آمریکایی که در بعضی از این بانکهای ایرانی سهام دارند نبایستی در مورد از بین رفتن سرمایه خود هراسان باشند. او گفت ما تا آخرین سنت آنرا خواهیم پرداخت.ما اکنون مشغول بررسی حسابها می باشیم و هر چه را که سررسید شده باشد، مثل سهامداران ایرانی به سهامداران خارجی پرداخت خواهیم کرد. ما قصد نداریم سرمایه کسی را مصادره کنیم. این تصمیم کابینه است که هر چه را سررسید شده باشد پرداخت کند و شرکای آمریکایی بانکهای ایرانی نبایستی نگران یا هراسان باشند.

احتمال مصاحبه رادیو صدای آمریکا با ساندرز

سند شماره (۳۷)

تاریخ: ۲۱ ژوئن ۱۹۷۹ ۳۱ خرداد۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: احتمال مصاحبه رادیو صدای آمریکا باساندرز

۱ تمام متن خیلی محرمانه.

۲ از موقع ورودم به تهران با ناس و دیگران ملاقاتهایی داشته ام و درباره لزوم مصاحبه صدای آمریکا با هال ساندرز جهت روشن شدن روابط ما با ایران در جهت سازندگی صحبت کرده ام. امیدوارم بتوانیم این مصاحبه را انجام دهیم و از فرصتی که دست یافته برای اجرای خواسته هایمان در زمینه بهبود روابط استفاده کنیم.

۳ چیزی شبیه آن طرح پرسشها و پاسخهایی که به من دادید، کاملاً مناسب است. ما دو پیشنهاد درباره آن طرحها داریم.

اول اینکه لحنی که برای زمینه سازی ارسال سفیر جدید به کار رفته زیاده از حد انتقادی است و بهتر است لحنی به کار رود که مبنی بر خوش بینی ما در راه برقراری روابط نوین با ایران باشد.

دوم اینکه پرسش و پاسخ مربوط به حفظ منافع آمریکا در ایران می تواند موضوع منافع بازرگانی ما را نیز مطرح کند؛ از جمله صدور غلات به ایران و علاقه و اشتغال آمریکاییان جهت مطالعه در امور ایران و شناخت بیشتر مردم و تحولات درونی آن.

لینگن

آینده عادی شدن روابط تجاری آمریکا و ایران

ص: ۲۷۸

سند شماره (۳۸)

تاریخ: ۲۴ ژوئن ۱۹۷۹ ۳ تیر۱۳۵۸

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: آینده عادی شدن روابط تجاری آمریکا و ایران

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ تضاد و دوگانگی بین (الف) مواضع به طور کلی عاقلانه خیلی از مقامات ارشد دولت موقت که متوجه لزوم برقراری روابط عادی تر دیپلماتیک و تبادلات تجاری با آمریکا شده اند و (ب) مواضع ضد آمریکایی انقلابی مطبوعات، روحانیون اطراف خمینی و خیلی از ایرانیان که ضد خارجی هستند و در سطوح دوم و پایین تر دولت موقت می باشند، همچنان تلاشهایمان را برای عادی کردن روابط خنثی می سازند.

۳ در ۲۱ ژوئن وزیر خارجه یزدی و سخنگوی دولت امیر انتظام، هر دو به طور علنی به حمایت از ادامه قراردادها و روابط با غرب اظهاراتی نمودند. اظهارات امیر انتظام به مطبوعات مسائل گسترده ای را در برداشت از جمله تغییرات پرسنلی در دولت موقت، نفوذ بیش از حد کمیته ها و مسائل اقتصادی مختلف. او به خبرنگاران گفت که امیدوار است روابط با آمریکا بزودی به سوی بهبودی رود. در مورد قراردادهای نظامی امیر انتظام گفت که فسخ تمام قراردادهای سابقی که ایران قبلاً در آنها میلیاردها دلار سرمایه گذاری کرده بود غیرعاقلانه است. او حتی به طور غیر مستقیم به لزوم متخصصان نظامی آمریکایی اشاره کرد. سخنگوی دولت موقت همچنین گفت که امام و دولت موقت هیچگاه در صدد مصادره اموال نبوده اند، چون مالکیت فردی در اسلام مقدس است ولی این حرف کاملاً قابل قبول نبود. یزدی آنطور که در تهران تایمز ۲۵ ژوئن منعکس شده، مشخصا این مسئله را مطرح نموده که ایران نمی تواند به تنهایی به

پیش برود.یزدی صریحا به ادامه وابستگی به غرب اقرار کرد و گفت که فسخ سریع قراردادها توسط ایران بیشتر به ضرر ایران خواهد بود تا فروشندگان خارجی و آن را به سطح یک جامعه کشاورزی پایین خواهد آورد.

۴ در حالیکه ما از اظهارات مثبت مانند گفته های یزدی و امیر انتظام در پنجشنبه گذشته استقبال می کنیم، ولی از خبر اخیر (الف) فسخ قرارداد آناکاندا با شرکت مس و (ب) حملات شدید و غیر مترقبه به GTEدلگیریم. نمونه دیگر گزارش روزنامه بامداد در مورد ادامه ارسال غذا به ایران بود. بامداد از اطلاعیه آژانس ارتباطات بین المللی استقبال کرده بود ولی در مقدمه آن گفته بود که آمریکا تحریم خود را از ایران برداشته است.

۵ تا زمانی که دولت موقت قدرت بیشتری نیابد، این نداهای میانه روانه مانند یزدی، امیرانتظام و حتی بازرگان بعید است که اثری داشته باشند. وقایع هفته گذشته،این فرضیه را که برقراری روابط تجاری بین ایران و آمریکا می تواند راهگشای بهبود روابط سیاسی گردد مورد سؤال قرار می دهد. با توجه به جو سیاسی نامطلوب اصلاً نمی توان مطمئن بود که میانه روها در دولت موقت آنقدر زیاد هستند و یا آنقدر نفوذ دارند که بتوانند مانع حملات شوند و یا مواضع ضد آمریکایی که مانع از سرگیری فعالیتهای تجار آمریکایی در ایران شده را تغییر دهند.

گذشته از این ممکن است روابط ما مانعی برای عادی کردن روابط سیاسیمان گردد و این در صورتی

است که بررسی، تجدید نظر و یا فسخ قراردادهای سابق، حملات شدید علیه آمریکا و امپریالیسم آمریکا باشد. نمی توان تجار آمریکایی را به دلیل کمک نکردن به بهبود وضع اقتصادی مقصر شناخت چون آنها به طور فردی و جمعی مورد خصومت و سوءظن قرار می گیرند و طبیعتا نگران امنیت شخصی خود هستند. کارمندان ایرانی حاکمیت آنان را نمی پذیرند و شکایتهای بحق مالی آنان در میزهای مقامات بی اسم و رسم دفن شده است.

لینگن

اظهارات امیر انتظام

سند شماره (۳۹)

تاریخ: ۲۴ ژوئن ۱۹۷۹ ۳ تیر۱۳۵۸خیلی محرمانه

از:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سیبه: سفارت آمریکا تهران برای کاردار

موضوع: اظهارات امیر انتظام

۱ (تمام متن محرمانه است).

۲ هنگامی که شما یزدی یا امیر انتظام را ببینید، خواهشمند است قدردانی ما را از اظهارات اشخاص اخیر در تلویزیون درباره روابط ایالات متحده و ایران ابراز دارید. ما امیدواریم که بتوانیم همچنان از حرارت لفاظیها بکاهیم و درباره مشکلات پردردسر در روابط بین خودمان به پیشرفتهای واقعی نائل شویم.

۳اگر تعیین یک نفر سفیر در میان گذارده شود، خواهشمند است از حدسیات در مدت مناسب برای هرگونه اعلامیه ای در اینباره صرف نظر کنید. چنان که می دانید هنوز در اینجا درباره رد نامزدی سفارت کاتلر احساسات شدیدی حکمفرماست و مدتی وقت لازم خواهد بود تا مجلس سنا درباره انتصاب

دیگری تن در دهد.

کریستوفر

اظهار نظر یزدی درباره کاتلر

سند شماره (۴۰)

تاریخ: ۲۵ ژوئن ۷۹ ۴ تیر ۵۸محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن

موضوع: اظهار نظر یزدی درباره کاتلر

۱ (طبقه بندی نشده) از یزدی وزیر خارجه ایران در جریان یک مصاحبه تلویزیونی در تاریخ ۲۳ ژوئن که به طور جداگانه در جرائد محلی در تاریخ ۲۴ ژوئن منعکس شد پرسیده شده که سفیر جدید آمریکا کی به ایران خواهد آمد. در پاسخ او گفت حق هر کشور مستقل این است که خود تصمیم بگیرد.همان طوری که ما دریافتیم آقای کاتلر از یک کشوری که در آن هدفهای امپریالیستی انجام می داده به تهران می آید و حضور او در اینجا به بهبود مناسبات بین دو کشور ما کمک نخواهد کرد. بنابراین ما پذیرش او را پس گرفتیم. کاردار آمریکا یک روز به وزارت امور خارجه آمد و گفت که رد پذیرش ما از سوی حکومت آمریکا پذیرفته شده است و افزود که نام سفیر جدید بعدا، شاید پس از چند هفته معلوم خواهد شد.

ص: ۲۸۰

۲ (محرمانه) اظهارنظر: موضوع سفیر جدید در جریان مکالمه اخیر ناس با یزدی (تلگرام مرجع الف) به هیچ وجه درمیان نیامد؛ هرچند در جریان مکالمه با امیر انتظام در روز بعد (تلگرام مرجع ب) این موضوع مطرح شد.شلنبرگر

مهیا نمودن وسایل یدکی

سند شماره (۴۱)

تاریخ: ۳ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۳ خرداد ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: مهیا نمودن وسایل یدکی

۱ (تمام متن سری)

۲ به وسیله تلگراف، موضوع گفتگوهای دیروزم را با یزدی که مربوط به مسئله وضع اعتبار مالی می شد، گزارش کرده ام. ما دلایلی داریم که بر مبنای آن می توان فکر کرد که در نتیجه این تغییرات و تلاشهای مستمر ژنرال گست و جدیتهای خودش در رابطه با تماسهای نظامی، امکان دارد که ما در به وجود آوردن مراحل بهتری برای بهتر درك کردن و میانه روی و صبر نسبت به آن مسئله که به دولت موقت ایران مربوط می شود، موفق شده باشیم.

۳ در رابطه با کمك به بهره برداری از این فرصت، ما باید در جهت ایجاد ۵/۵ میلیون دلار بودجه مخصوص، مسئله فروشهای نظامی خارجی برای وسایل یدکی فوری و درخواستهای تکنیکی برای نیروی هوایی ایران فورا اقدام نماییم. صحبتهای دیروز یزدی کاملاً روشن بود که او و سایرین در دولت موقت ایران از تأخیر این مسئله نگران هستند، و درك این مسئله برایشان مشکل است که چرا ما در این مورد تأخیر می کنیم، هم اکنون نیز مظنون شده اند که دلیل تأخیر ما داشتن محرکهای (انگیزه های) سیاسی

می باشد و من می ترسم که این نگرانیها در صورت تأخیر بیشتر ما، افزایش یابد.

۴ براساس تلگراف، دیروز به یزدی گفتم که ما جدا در فکر اجرای این مسئله هستیم (۵/۵ میلیون دلار وسایل یدکی مترجم) و موقعی که اصرار شود، امیدوارم، به طور قطع وسائلی بین یک الی دو هفته داشته باشیم. من معتقدم که اگر ما بتوانیم در این جهت حرکت کنیم، می توانیم موضع خودمان را به طور کلی در بین افراد دولت موقت و نیروی نظامی در اینجا که خواستار حفظ روابط شناور آمریکا ایران می باشند، مستحکم کنیم.

۵ به طور کلی راجع به اعتبار مالی، من پیشنهادمان را در مورد قبول گروه ایرانی در واشنگتن راجع به توضیح جزئیات تکرار کردم، اما هم من و هم ژنرال گست خیلی مطمئن هستیم که آنها پیشنهاد مذکور را از نظر سیاسی غیر قابل عملی خواهند شناخت. تنها راه چاره این است که هر چه زودتر گزارشی از وضع اعتبار مالی تهیه نماییم و سپس پیشنهاد خواهیم داد که توسط شخصی از واشنگتن به اینجا آورده شود؛ مثلاً توسط کلنل پتی، که قادر خواهد بود در پاره ای از مسائل ویژه با مسئولین در ارتش ایران وارد جزئیات شود.

لینگن

تنخواه گردان ایران و سایر مسائل نظامی

سند شماره (۴۲)

تاریخ: ۳ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۳ خرداد ۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: تنخواه گردان ایران و سایر مسائل نظامی

۱ (تمامی متن سری)

۲ خلاصه: در جریان ملاقات روز دوم ژوئیه با یزدی وزیر امور خارجه، کاردار ما وضع تنخواه گردان ایران و سایر مسائل نظامی مورد علاقه متقابل را بررسی کرد. او نیاز به همکاری نزدیک را در مورد تأکید قرار داد، مبادا مسائل نظامی در مناسبات دوجانبه ما اسباب تحریک شده و مانعی در راه فرایند عادی شدن مناسبات گردد. پایان خلاصه.

۳ کاردار به یزدی گفت که ما نگرانی ایران را درباره کالاهای نظامی تحمیلی درک می کنیم و اظهارات مورخه ۲۷ ژوئن او را درباره ماهیت پیچیده مجموع مناسبات نظامی دوجانبه ما مورد تقدیر قرار داد. این اظهارات کمک کرد به آنکه یک مسئله بسیار پیچیده ای در یک چشم انداز بهتری قرار گیرد. او افزود که ما در برداشت خود از این مسئله از تمایل به احتراز از پیچیدگیهای حقوقی که ممکن است از ناتوانی در پرداخت تنخواه گردان ایران ناشی شود، برانگیخته شده ایم و اینکه این پیچیدگیها به نحو اجتناب ناپذیری عواقب وسیعتری در مناسبات ما خواهد داشت. او آن گاه کوششهای ما را نسبت به مازادهای وزارت دفاع آمریکا تشریح کرد و توضیح داد که چگونه تصویب لایحه اختصاص، تنخواه گردان را برای مدت چند ماه بیشتر از آنکه قبلاً فرض می شد قادر به پرداخت سازد. او خاطرنشان ساخت که این دوام اضافی مدت بیشتری را فراهم خواهد کرد که می توان در آن مدت مسائل قراردادی پیچیده متعددی را جدا کرده، حل و فصل نمود.

۴ کاردار همچنین تمایل ایران را به اقدام در مورد پرونده دیگری دروزارت امور خارجه ایران جهت تحویل لوازم یدکی مورد نیاز مبرم نیروی هوایی ایران به ارزش پنج میلیون دلار مور توجه قرار داد. او گفت که با بحثهای انجام گرفته بین ژنرال گست و سرهنگ کامکار در این باره آشناست و اظهار عقیده کرد که درک می کند که این مبلغ باید به ۵/۵میلیون دلار افزایش یابد تا اقلام اضافه دیگری را شامل شود. در حالی که ما هنوز درباره ترتیب اثر دادن به این پیشنهاد آمادگی نداریم، این امر به هیچ وجه انگیزه سیاسی ندارد مگر تا آن میزان که برداشتهای کلی کنگره نسبت به حل موفقیت آمیز همه مسائل نظامی بین دو کشور ما، ماهیت انتقادی دارد.

۵ کاردار کوششهایی را که ما تاکنون به عمل آورده ایم تا در زمینه قراردادهای نظامی کمک کنیم مورد بحث قرارداد و اظهار داشت که سرهنگ پتی از N.C.U اخیرا به ایران سفر کرده و ژنرال گست به کوششهای خود ادامه می دهد و غیره و غیره...

او همچنین پیشنهاد کرد که برای دولت موقت ایران سودمند خواهد بود که یک گروهی بدون سروصدا به واشنگتن بفرستد تا این موضوعها را دنبال کند یا اینکه اگر این امر ممکن نباشد ما شاید بتوانیم یک گروه بدون سر و صدا به ایران بفرستیم. او آن گاه یک سند تهیه شده از سوی کارمندان ژنرال گست را که شامل سابقه تنخواه گردان بود به یزدی تسلیم کرد.

۶ یزدی بلافاصله سؤال کرد که آیا این سند شامل محاسبات کامل است یا خیر و کاردار پاسخ داد که

چنین نیست ولی ما آگاهیم که در ارقامی که سرهنگ کامکار اعلام کرده است نارساییها و کسریهایی وجود دارد و ما می کوشیم تا این نارساییها را حل کنیم ولی همه اطلاعات لازم در ایران وجود ندارد. در این ارتباط او بار دیگر عنوان کرد که دولت موقت ایران گروهی را به واشنگتن بفرستد. یزدی پرسید که تنخواه گردان، کی تمام خواهد شد. کاردار گفت که به طوری که ما برآورد کرده ایم پولها تا پایان ماه ژوئیه تمام خواهد شد؛ البته در صورتی که لایحه مربوط به مازاد تصویب نشود و اگر این لایحه تصویب شود پول برای محموله فقط دو کشتی کافی خواهد بود و آن گاه این پولها تا پایان ماه سپتامبر کفایت خواهد کرد. او گفت که در چنین صورتی وزارت دفاع احتمالاً تقاضا خواهند کرد که پولهای مربوط به محموله دو کشتی در تقاضای بودجه منظم سال ۱۹۸۰ گنجانده شود.

۷ کاردار به یزدی گفت که ژنرال گست درباره تعداد اعضای گروه مستشاران نظامی پس از انقضای مدت مربوطه در تاریخ اول اکتبر نامه ای به سرهنگ کامکار نوشته است. او خاطرنشان ساخت که توصیه او برای ۶ سمت خواهد بود که از سوی ایالات متحده تأمین مالی شود و ۴ اضافی دیگر که تأمین مالی آنها را ایران به عهده بگیرد.یزدی گفت که ارسال چنین نامه ای ایراد ندارد.

۸ یزدی آن گاه به پرونده لوازم یدکی نیروی هوایی ایران پرداخت و گفت ایران مایل نیست که این موضوع با وضع تنخواه گردان ایران آمیخته شود. او گفت به نظر دولت موقت ایران این پرونده مربوط به «آغاز جدید» است (این اشاره را یزدی چندین بار قبلاً نیز تکرار کرده و اعلام داشته است که در روابط دوجانبه ما چنین آغاز جدیدی ضروری است).یزدی پرسید که آیا تأخیر انگیزه سیاسی دارد یا خیر. کاردار تأکید کرد که ما تقاضای دولت موقت ایران را به طور جدی مورد بررسی قرار می دهیم و اینکه ما اساسا حاضریم به آن ترتیب اثر بدهیم، ولی نمی تواند بگوید که این موضوع چه وقت عملی خواهد شد. معذالک امید می رود که تا چند هفته آینده عملی شود. کاردار اضافه کرد که این موضوع شاید لازم باشد که

در چهارچوب اقدامات حقوقی درباره لایحه بودجه که هنوز تکمیل نشده است مورد بررسی قرار گیرد که مقصود او این بود که تاریخ ۱۰ ژوئیه قرار است به این موضوع اختصاص داده شود. یزدی گفت او ارتباط بین این دو موضوع را درک نمی کند و کاردار در پاسخ لزوم درک حساسیتها و برداشتهای کنگره را مورد تأکید قرارداد. کاردار تأکید کرد که ما میل نداریم که درباره این موضوع یا جنبه های دیگری مربوط به کالاهای نظامی، ایران را مجازات کنیم.

۹ در دو مرحله در جریان بحث کاردار مسئله دستیابی به منطقه خلیج و تعیین تکلیف موجودی کالاهای سررشته داری و بازگشت دادن تجهیزات ارتباطاتی حکومت ایالات متحده که از ماه فوریه در دست ایرانیان بوده را در میان گذاشت. او کوششهایی را که یزدی تاکنون به عمل آورده مورد تقدیر قرارداد ولی در عین حال تمایل ما را به رفع این مسئله به نحوی منظم و مرتب بدون اینکه حتی جزئی سوءتفاهم باقی بماند ابراز داشت. او گفت که ما دشواریهای ناشی از صلاحیتهای ضد و نقیض را درک می کنیم ولی ما امیدواریم که گروههای تصمیم گیرنده در این مسئله با یکدیگر به توافق برسند. یزدی گفت که او از مشکلاتی که آدمهای ما در هفته گذشته برای دستیابی به منطقه خلیج با آنها مواجه شده اند آگاه است و افزود که او با «یک نفر» که هویت او را ذکر نکرد شب گذشته در این باره صحبت کرده است. او در عین حال از لحاظ های دیگر هیچ گونه تعهدی را نپذیرفت ولی به نظر می رسید که مطلوب بودن متقابل تعیین تکلیف این مسائل را در اسرع وقت ممکن،پذیرفته است.

۱۰ اظهارنظر: این جلسه نشان دهنده اندک پیشرفتی بود مبنی بر اینکه یزدی ظاهرا پیچیدگیهای روابط نظامی آمریکا و ایران را بهتر از فرصتهای قبلی درک می کند. او هنوز هم درباره «آغاز جدید» فکر می کند ولی به نظر می آید که بهتر درک کرده است که دولت موقت ایران برای کسب امتیاز در این راه نمی تواند تنها به ایالات متحده نظر داشته باشد. کاردار با زحمت زیاد لزوم همکاری و نرمش را از هر دو جانب تأکید کرد. در حالی که یزدی در این مورد ایرادی نداشت. در این ارتباط ما تصور می کنیم که یزدی درک بهتری از اهمیت نقش کنگره آمریکا در فرایند عادی شدن مناسبات دو کشور به ویژه با ارتباط با جنبه های مساعدت نظامی مناسبات به دست آورده است.

لینگن

مناسبات آمریکا و ایران

سند شماره (۴۳)

تاریخ: ۳ ژوئیه ۷۹ ۱۳ خرداد ۵۸خیلی محرمانه توزیع محدود

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: مناسبات آمریکا و ایران

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه)

۲ خلاصه: در دیدار اولیه من با یزدی در تاریخ ۲ ژوئیه من تمایل ایالات متحده را در عادی کردن مناسبات با ایران بار دیگر تأکید کردم و تأکید کردم که فرایند بازسازی مناسبات ما باید یک فرایند متقابل باشد. یزدی در پاسخ، تمایل شخص خود و حکومتش را در شناسایی اوضاع و احوال تغییر یافته در ایران ابراز داشت و در ضمن هشدار داد که شناسایی انقلاب و پذیرفتن آن دو موضوع جداگانه است. من متن اظهارات سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا را در تاریخ ۲۵ ژوئن درباره انتصاب یک سفیر (برای

ایران) به یزدی تسلیم کردم و این امر یزدی را بر آن داشت تا بپرسد که ما چه موقعی یک نفر را خواهیم فرستاد. او همچنین می خواست بداند که منظور از اظهارت ژنرال راجرز « درباره نیروهای ویژه در منطقه خلیج (فارس) چه بوده است. (پایان خلاصه)

۳ من اظهارات خود را با تقدیر حکومت متبوع خود از کمک یزدی و همکاران او د ر وزارت امور خارجه آغاز کردم من به او گفتم که ما به ویژه از مداخله شخصی او در لحظات خطر و فشار و گماشتن پرسنل برای حفاظت از هیئت نمایندگی سیاسی ما در ایران قدردانی می کنیم. من گفتم که من به عنوان یک دوست، خواه از نظر شخصی خواه به عنوان کارمند حکومت آمریکا به ایران آمده ام. من به او گفتم که من دستور دارم که بگویم که حکومت متبوع من حاضر است در کوششهای مشترک با دولت موقت ایران برای بنای مناسبات متقابلاً سودمند و مناسباتی که اوضاع تغییر یافته را در ایران کاملاً با احساسات مساعد درنظر می گیرد همکاری کند. من گفتم که استقلال و تمامیت ارضی ایران همچنان مورد علاقه ماست و ما می خواهیم یک ایران نیرومند و پرقدرت وجود داشته باشد و آماده ایم بری نیل به این هدف همکاری کنیم و همچنین همکاری با یکدیگر در تعیین تکلیف مشکلات قدیمی ما از قبیل کالاهای نظامی و حصول تفاهم در زمینه های همکاری در آینده جز این تمایلات است.

۴ من گفتم که ما نسبت به ایران در کوششهای آن برای تنظیم یک قانون اساسی جدید و بنا کردن نهادهای جدید دولتی حسن نیت داریم هر چند ما هیچ گونه قصد و تمایلی در اینکه خود را به هر نحوی که

باشد در این فرایند درگیر کنیم، نداریم. من تأکید کردم که بازسازی مناسبات ما باید یک فرایند متقابل و مشترک باشد و اینکه هر دو طرف باید خویشتن داری و تفاهم از خود نشان دهند. من به او گفتم که در این ارتباط به من دستور داده شده است قدردانی ما را از اظهارت اخیر سخنگویان دولت از جمله امیر انتظام معاون نخست وزیر درباره مناسبات آمریکا و ایران ابراز دارم. من به ویژه اظهارنظرهای یزدی را درباره مسائل مربوطه نظامی در تاریخ ۲۷ ژوئن ذکر کردم. من در پایان گفتم که حکومت متبوع من خواهان مناسبات حسنه با ایران است و اینکه از نقطه نظر ما انتصاب من به ایران هر چند جنبه موقتی دارد گامی در بازسازی این فرایند به شمار می آید.

۵ یزدی به خاطر اظهارات من از من تشکر کرد و گفت همانطوری که من می دانم حکومت متبوع او نیز اغلب اعلام داشته است که خواهان مناسبات سودآور متقابل به نفع هر دو کشور می باشد. او گفت برای نیل به این هدف مشکلاتی وجود دارد، مشکلاتی که با «ناس» کاردار سابق مورد بحث قرار گرفته است. او گفت که شناسایی تاریخ مناسبات ما با رژیم سابق ایران از سوی ناس به عنوان مانع اصلی عادی شدن مناسبات یک نشانه تشویق کننده بوده است او گفت درک واقعیت ایران نوین ما را قادر خواهد ساخت تا مناسبات معنی داری را با ایران پرورش دهیم. او اضافه کرد که «تنها چیزی که ما از آمریکاییها می خواهیم این است که واقعیت جدید را در این جا بشناسند و بپذیرند.» در پاسخ من مبنی بر اینکه «این واقعیت شناخت و پذیرفته شده است» یزدی گفت که بین شناسایی واقعیت و پذیرفتن آن وجه امتیاز بسیار است. او گفت حکومت متبوع او و مردم ایران هنوز درباره پذیرفته شدن انقلاب آنها از سوی آمریکاییها اطمینان ندارند. او ادامه داد: «ما نیازمند اقدام شما هستیم و این اقدام است که نشان خواهد داد که شما آنچه را که در این جا روی داده است پذیرفته اید.»

۶ سپس چند مسئله ویژه مورد بحث قرار گرفت (تلگرامهای جداگانه)ولی در نزدیکیهای پایان

ملاقات ما بار دیگر مسئله کلی مناسبات آمریکا و ایران را در میان گذاردیم و من متن اظهارات سخنگوی امور خارجه آمریکا در تاریخ ۲۵ ژوئن درباره وضع مبادلات بین ما و دولت موقت ایران در مورد انتصاب یک سفیر برای ایران را به او تسلیم کردم. یزدی اندکی برآشفت آنچه که او در این باره گفته بود مبتنی بر «آن بود که ظرف ۲۴ ساعت پس از آنکه ما به کاردار شما گفتیم که کاتلر را به عنوان سفیر نمی پذیریم به ما گفته شده بود.» من در پاسخ گفتم که آنچه که سخنگوی امور خارجه آمریکا گفته است در حال حاضر منعکس کننده موضع اصلی ماست ولی ما نمی خواهیم که این موضوع در مناسبات دوجانبه ما اثر داشته باشد زیرا نظر ما این است که بحث علنی به نفع هیچ کدام ما نیست، و هر اندازه که از سوی طرفین کمتر گفته شود، بهتر است. یزدی به سرعت سؤال کرد که آیا ما قصد داریم شخص جدید را منصوب کنیم یا خیر من به او گفتم به سابقه مراجعه کند. ولی در ضمن افزودم که ما درباره این مسئله کار می کنیم و پیشنهاد کردم که فعلاً بهترین راه این است که «خونسرد باشند».یزدی بار دیگر پاسخ داد که دولت موقت ایران می کوشد «خونسرد» باشد و افزود که به دولت موقت ایران اطمینانهایی داده شده است که ما هرچه زودتر شخص دیگری را منصوب خواهیم کرد که به جای کاتلر سفیر آمریکا در ایران شود و این که دولت موقت می خواهد با ما چنین رفتار کند.

۷ در حالی که به این ملاقات پایان می دادیم یزدی گفت که او میل دارد که در یک جلسه بعدی درباره اوضاع و احوال پیامدهای اظهارات ژنرال راجرز درباره نیروهای ویژه در منطقه خلیج فارس صحبت

کند. من پاسخ دادم که هر لحظه می توانم وقت خود را در اختیار او بگذارم ولی اینکه به طور خلاصه اظهارات ژنرال راجرز منعکس کننده نگرانیهای جهانی ما و برداشت از لزوم دفاع از منافع جهانی ما است. من تأکید کردم ژنرال راجرز تنها به برنامه ریزیهای احتمالی و پیش بینی شده اشاره کرده است و آن گاه او را به گزارشهای مطبوعاتی اخیر در آمریکا توجه دادم مبنی بر اینکه ایالات متحده به نحوی از انحاء می کوشد خوزستان را از بقیه ایران جدا سازد و آن گاه گفتم که چنین اتهاماتی با هر گونه منطقی تضاد دارد. من گفتم منابع عمده ما در این قسمت از جهان با نیاز جریان بدون وقفه نفت از این منطقه وابسته است و ما ثبات و عدم تشنج را در میان کشورهای این منطقه بهترین ضامن این منافع سیاسی می دانیم و اینکه هیأت نمایندگی ما در عراق همین موضوع را درباره مناسبات ایران و عراق مطرح کرده است. یزدی پاسخ داد گزارشهای مطبوعات درباره گرفتاریهای ایالات متحده در خوزستان باید در چهارچوب اظهارات ژنرال راجرز مورد توجه قرار گیرد من بار دیگر تأکید کردم ژنرال راجرز به برنامه ریزیهای مربوط به وقایع احتمالی اشاره کرده است و اینکه ما به هیچ وجه در پی آن نیستیم که اوضاع اینجا را به بی ثباتی بکشانیم.

یزدی گفت:«آری ولی نیروهای ویژه چگونه می توانند در این ارتباط کمک کنند؟»

(این سؤالی که ما به دفعات آن را می شنویم و همراه با ناباوریهایی است که با چنین برنامه ریزیهایی به هر صورت مچ ما باز خواهد شد).

لینگن

توسعه نیروی دریایی آمریکا در اقیانوس هند، دریای عمان و خلیج فارس

سند شماره (۴۴)

تاریخ: ۱۲ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۱ تیر ۵۸

از : سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی.

موضوع: تقاضای راهنمایی جهت توسعه نیروی دریایی آمریکا در اقیانوس هند، دریای عمان و خلیج فارس

۱ (تمامی متن سری).

۲ طی مذاکرات اخیر با وزارت امور خارجه از ما در مورد نقل و انتقالات نیروی دریایی آمریکا در منطقه سؤال شده است. خصوصا اینکه اخیرا فرماندهی نیروی خاورمیانه (گروه LASALLE) فزونی یافته اند. تلگراف مرجع حاکی از آن است که تعداد مجموع به چهار واحد رسیده است. تقاضای اطلاعات و راهنمایی درباره آن داریم که این مطلب را چگونه ارائه دهیم.

۳ وزارت امور خارجه ظاهرا بر سر شایعات و حدسیات نگران است و شبح یک نیروی ویژه آنها را دچار اضطراب کرده است.لینگن

فروش تجهیزات نظامی به ایران

سند شماره (۴۵)

تاریخ: ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۷ خرداد ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: فروش تجهیزات نظامی به ایران

۱ تمام متن سری.

۲ خلاصه: من با یزدی وزیر امور خارجه در ۱۶ ژوئیه به تقاضای خود او برای بحث درباره فروش اقلام نظامی به ایران از جمله موضوعهای دیگر ملاقات کردم. یزدی سه مطلب را در میان گذاشت که عبارتند از لوازم یدکی که ایران پول آن را پرداخت کرده است و لوازمی که ایران می خواهد براساس جداگانه ای سفارش دهد و لوازم قابل تعمیر ۷۴۷ که به ایالات متحده فرستاده شده ولی هنوز بازگشت داده نشده است. من نیاز مبرم حفظ تنخواه گردان ایران را به یزدی خاطرنشان ساختم و اقداماتی که ما برای تأمین این امر نموده بودیم به اطلاع وی رساندم. من اظهار امیدواری کردم که تصویب لوازم تکمیلی از سوی وزارت دفاع به ما اجازه خواهد داد که درباره مسائل ویژه مورد علاقه دولت ایران اقدام کنیم. ولی در ضمن به او هشدار دادم که این تصویب تنها مجال خواهد داد که در آن فرصت، همه قراردادهای معوقه حل و فصل شود. من همچنین به او هشدار دادم که انتظار نداشته باشد همه لوازم یدکی و حتی بعضی از آنهایی که ایران وجه آن را پرداخت کرده کاملاً در دسترس باشد. (پایان خلاصه)

۳ یزدی در ۱۶ ژوئیه برای مقصود اولیه بحث درباره سه مقوله لوازم یدکی که آگاه، کاردار ایران در آمریکا در تاریخ ۱۱ ژوئیه (تلگراف مرجع) با پرشت در میان گذارده بود، از من دعوت به ملاقات کرد. من به یزدی گفتم که درباره این مسئله کلی بیش از هر جنبه دیگری از مناسبات دوجانبه دیگرمان وقت صرف می کنم و خاطرنشان ساختم که هدف اولیه ما در این مورد این است که مانع از به وجود آوردن اوضاعی شویم که در آن فرس ماژور مانع فراهم آمدن امکانات و راه حلهایی گردد که هم ما و هم ایرانیها میل داریم در جریان تجدید بنای مناسباتمان در قبال همدیگر در پیش بگیریم. من اظهار امیدواری کردم که با پایان موافقت آمیز کنفرانس مجلس سنا و مجلس نمایندگان درباره نیازهای تکمیلی وزارت دفاع ما و چشم انداز قریب الوقوع تصویب لایحه به شکل قانون، ممکن خواهد بود که درباره موضوعهای ویژه مورد علاقه ایران حرکت سریعتری به عمل آید. من همچنین به یزدی خاطرنشان ساختم که در بعضی موارد از

قبیل دعاوی عقب افتاده حق العمل کار باری نیروی هوایی شاهنشاهی ایران، حکومت ایالات متحده به طور مستقیم در حیف و میل مصالح ایران دست نداشته است، ولی معذالک ما کوشیده ایم از طریق به کار بردن هواپیماهای نیروی هوایی شاهنشاهی ایران در حمل کالا به مک گویر کمک کنیم و این به نوبه خود پرداخت به حق العمل کار باری را که محموله لوازم یدکی را در اختیار داشت تسهیل کرد. من به او گفتم که حالا که ما اطلاعات دقیقی درباره مسئله لوازم قابل تعمیر ۷۴۷ نداریم، ظن ما این است که این مسئله مستقیما به نیروی هوایی شاهنشاهی ایران و پان امریکن یا بوئینگ یا هر دو مربوط است. با توجه به چنین اوضاع و احوالی حکومت ایالات متحده ممکن است بتواند یک نقش تسهیل کننده ای در نزدیک کردن طرفهای ذینفع به یکدیگر برای حل اختلاف بین آنها داشته باشد ولی دولت موقت ایران باید این موضوع را درک کند که حکومت ایالات متحده بموجب قانون نمی تواند نقش داور را ایفا کند. (یزدی گفت او می تواند جزئیات مربوط به لوازم قابل تعمیر ۷۴۷ را فراهم کند و چنین کاری را خواهد کرد.)

۴ بحث مفصلی درباره دو مسئله اساسی درگرفت: الف نظر دولت موقت ایران درباره اینکه تنخواه گردان و برنامه هایی که ایران دیگر نیازی به آنها ندارد و یا میل ندارد با نیازهای جاری و مشروع ایران آمیخته شود. ب سوءظن مداوم ایرانی که ما تا اندازه ای مصمم هستیم که وجه تمایز بین این دو مسئله را مشاهده کنیم. من با زحمات زیاد توضیح دادم که ما وجه تمایز بین شرایط صرفا فنی را درک می کنیم و اینکه ما بین این دو هیچ گونه ارتباط آشکار سیاسی قائل نیستیم، ولی اینکه ما به چنین نتیجه ای

رسیده ایم که هیچ کدام از آنها را نمی توان از چهارچوب مناسبات کلی سه جانبه ما جدا کرد و به همین جهت من به او گفتم که ما کوشیده ایم که چشم انداز هدف نهایی خود را که عبارت است از عادی کردن مناسبات بین دو کشور از نظر دور نداریم و اجازه ندهیم که هیچ کدام از مسائل انفرادی مانع تحقق این هدف از طریق عدم درک این واقعیت باشد که در آخرین تحلیل، همه جنبه های مناسبات ما بر روی یکدیگر اثر می گذارد. من این قسمت از بحثهایمان را با تذکر دادن این نکته پایان داده ام که در حالی که دولت موقت ایران باید تشخیص نحوه فروش لوازم نظامی به ایران را بر طبق نیازهای سیاسی داخلی آمریکا به خود آمریکا واگذار کند، ما به هیچ وجه تمایلی برای ایجاد مانع در این گونه فروشها در حدود امکانات مالی تنخواه گردان نداریم. من از او تقاضا کردم که در این موضوع صبر و شکیبایی داشته باشد و یزدی در پاسخ گفت که دولت موقت ایران نیز ملاحظات سیاسی داخلی خود را دارد، که باید در نظر گرفته شود. در عین حال او گفت که اگر ظرف ده روز آینده درباره مسائلی که او در میان گذارده است، اقدامی صورت گیرد، او قادر خواهد بود که با آن مقابله کند.

۵ قبل از خاتمه دادن به این موضوع من توجه یزدی را به این موضوع معطوف کردم که تصویب برنامه تکمیلی وزارت دفاع آمریکا تنها مجالی خواهد بود که مسائل مربوط به قراردادها حل و فصل گردد. من به او اخطار کردم که این موضوع بدان معنا نخواهد بود که همه لوازم یدکی که در ابتدا برای ایران تهیه شده بود و به احتمال قوی شامل اقلامی خواهد بود که ایران پول آن را قبلاً پرداخته است تماما و بلافاصله در دسترس خواهد بود. من تذکر دادم که به منظور جاری نگهداشتن تنخواه گردان بعضی از اقلام از سوی نیروهای مسلح ما خریداری شده یا به طرفهای سوم فروخته شده است. من گفتم که هنگامی که ما گزارشی از وزارت دفاع بعدا دریافت کنیم بهتر خواهیم توانست درباره آنچه که قابل عمل است بحث کنیم. من همچنین تکرار کردم که اگر دولت موقت ایران هیئتی برای گفتگوی مستقیم با آنهایی که جزئیات اقدامات

به عمل آمده حکومت ما را در اختیار دارند به واشنگتن بفرستد این امر کمک بزرگی خواهد بود.

۶ واکنش یزدی ساکت تر از آن بود که من انتظار داشتم. شاید از آن جهت که اطلاعاتی درباره آنچه که ایرانیان خریداری کرده و پول آن را پرداخته بوده اند، همان طوری که او گفت «بسته بندی و منتظر حمل» نبود این امر برای او یک حالت غیر مترقبه بود. من بار دیگر به توجیه و تشریح رفتار گذشته خود پرداختم و خاطرنشان ساختم که اگر ما آن طوری که رفتار کرده ایم رفتار نمی کردیم تنخواه گردان چند هفته قبل از حیّز انتفاع ساقط می شد. یزدی اندکی گله کرد از اینکه چرا درباره طرز مصرف پول ایران از سال ۱۹۶۶ ببعد توضیحاتی به ایران داده نشده است و مدعی شد که در ماه ژانویه به ایران اطمینان داده شده بود که تتمه ۸۰۰ میلیون دلاری ایران در تنخواه گردان «برای پوشش همه چیز کافی خواهد بود» ولی به این نتیجه رسید که اوضاع به طور کلی «درهم و برهم »است و من گفتم که به «ظرفی پر از کرم» شباهت دارد.

۷ بعد از آن بحث ما درباره این بود که چگونه ما می توانیم به اتفاق یکدیگر کار کنیم تا همه کس حداکثر ممکن اطلاعات را درباره تحولات ویژه مربوط به همه جنبه های تنخواه گردان و فروش مصالح نظامی و اقلام در دسترس داشته باشد (من پیشنهاد کردم که به عنوان اولین گام، ملاقاتی بین ژنرال گست و سرهنگ کامکار از وزارت دفاع ایران و بایندر از اداره سیاسی وزارت امور خارجه تشکیل شود). یزدی این قسمت از بحث ما را با گفتن این موضوع پایان داد که دولت موقت ایران باید درباره این موضوع به مردم ایران توضیح دهد و اظهار امیدواری کرد که ما بتوانیم در این مورد کاری انجام دهیم.

۸ تأثیری که من از این ملاقات داشتم این است که عملکردها در این زمینه ممکن است بحق محک آزمایشی در نظر مقامات رسمی ایران درباره صمیمت ما از لحاظ «آغاز جدیدی» در مناسبات ما با ایران باشد. یزدی داوطلبانه اظهار داشت که او سرگرم کسب آموزش برای متعادل کردن ایده الیسم انقلابی خود با واقعگرایی ناشی از مقتضیات سمت خود است. من تصور می کنم که او به احتمال چنین کاری را انجام می دهد و من تصور می کنم ما می توانیم تا اندازه ای به نحو موجهی افتخار کنیم از اینکه در این روش به او کمک کرده ایم. معذالک من اعتقاد دارم که ما باید کوششهای بیشتری از آنکه تاکنون انجام داده ایم، برای آموزش دستگاه رهبری ایران درباره پیچیدگیهای روابط مربوط به فروش لوازم نظامی خارجی با ایالات متحده انجام دهیم. ما باید آماده باشیم تا جزئیات بیشتری تا آن اندازه ای که آنها بتوانند جذب کنند در اختیار آنها بگذاریم و ما بایست آماده باشیم که این جزئیات را به موقع خود در اختیار آنها بگذاریم. من یقین دارم در گزارشی که برای این ماه به ما وعده داده شده است تأخیری حاصل نخواهد شد. علاوه بر این اقدام سریع درباره مسئله فروشهای نظامی خارجی ۵/۵ میلیون دلاری نیروی هوایی شاهنشاهی ایران و از سرگرفته شدن جریان آنچه که در خطوط لوله باقی بماند به نحو محسوسی ثابت خواهد کرد که ما نمی کوشیم در راه حل و فصل مشکلات مربوط به فروش مصالح نظامی به ایران موانعی ایجاد کنیم.

لینگن

نگرانیهای ایران درباره فعالیتهای نظامی آمریکا در خلیج فارس و آبهای مجاور

سند شماره (۴۶)

تاریخ: ۱۹ ژوئیه ۷۹ ۲۸ تیر ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: نگرانیهای ایران درباره فعالیتهای نظامی آمریکا در خلیج فارس و آبهای مجاور

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه)

۲ طرحهای ایالات متحده برای مقابله با اوضاع پیش بینی نشده و فعالیتهای آن در مورد خلیج فارس و آبهای مجاور، یکی از نگرانیهای دوگانه دولت موقت ایران است که مناسبات دوجانبه ایران با ایالات متحده آمریکا محسوب می شود. (نگرانی دیگر مربوط به امور مساعدتهای نظامی است.) در ملاقات کاردار با وزیر امور خارجه در تاریخ ۱۶ ژوئیه، وزیر امور خارجه رسما درباره موضوع طرح پیشنهادی تشکیل یک نیروی ضربتی ۱۱۰۰۰۰ نفری پرس و جو کرد. همچنین گزارشهایی که دولت موقت ایران درباره نقشهای مربوط به افزودن تعداد کشتیهای نیروهای ویژه فرماندهی خاورمیانه و حضور دریایی آمریکا در اقیانوس هند دارد را نقل کرد.

۳ کاردار خاطرنشان ساخت که همه اینها صرفا شامل پیش بینیهای مربوط به احتمالات و طرح ریزی در مقابل حوادث احتمالی از سوی دولت آمریکاست و باید در چهارچوب نگرانیهای ما برای صلح و علاقه ما به صلح و ثبات در این منطقه تلقی شود، ولی چنین طرح ریزیهایی را نباید به عنوان اینکه خاورمیانه آماج طرح ریزیهای آمریکاست به حساب آورد. علاوه بر این ما امیدواریم که حوادث هرگز ایجاب نکند که چنین طرح ریزیهایی به مورد اجرا گذاشته شود.

۴ درباره افزایش تعداد ناوها، کاردار اظهار شگفتی کرد از اینکه دولت موقت ایران ممکن است ورود اخیر یک نیروی ویژه به اقیانوس هند با فرماندهی نیروی خاورمیانه که به طور دائم در منطقه وجود دارد

را با یکدیگر مخلوط کرده باشد. کاردار گفت که اعزام یک نیروی ویژه به اقیانوس هند چیزی است که ما به طور منظم انجام می دهیم و اینکه این مورد هیچ گونه ارتباطی با تحولات اخیر ندارد و از سوی دیگر از لحاظ ظرفیت کشتیها به اندازه نیروهای ویژه قبلی چندان اهمیت ندارد.

۵ یزدی دیگر درباره این موضوع پافشاری نکرد، بلکه گفت او می خواهد نگرانی دولت ایران را درباره فعالیتهای نظامی آمریکا که مستقیما به ایران مربوط می شود مورد تأکید قرار دهد. روز ۱۷ ژوئیه یزدی در یک مصاحبه با خبرگزاری نیمه رسمی پارس (تلگراف مرجع) بار دیگر به این موضع اشاره کرد و گفت که تنها تهدیدی که ممکن است نسبت به امنیت خلیج فارس وجود داشته باشد از جانب ایالات متحده آمریکا خواهد بود. به ویژه آنچه مربوط به طرح آمریکا برای ایجاد یک نیروی ویژه ۱۱۰۰۰۰ نفری است. او اظهار امیدواری کرد که این نقشه تنها یک ماهیت فرضی داشته باشد و صورت واقعیت پیدا نکند.

لینگن

از سر گرفته شدن خدمات روادیدی و امنیت محوطه سفارت

سند شماره (۴۷)

تاریخ: ۲۷ ژوئیه ۱۹۷۹ ۶ تیر ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: از سر گرفته شدن خدمات روادیدی و امنیت محوطه سفارت

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه: کاردار پس از بحث درباره مسائل به طور کلی، با یزدی وزیر امور خارجه در تاریخ ۲۵ ژوئیه، مسئله از سرگرفتن خدمات روادیدی و نیازهای مربوط به امنیت کافی محوطه را با بایندر، رئیس

اداره چهارم سیاسی در تاریخ ۲۶ ژوئیه مطرح کرد. این ملاقاتها به دنبال نگرانی بیان شده در چند روز قبل به کاردار از طرف بایندر بر سر اشکال در دسترسی روادیدی در مورد هزاران دانشجوی ایرانی بود که در پی رفتن به آمریکا یا بازگشت به آمریکا قبل از فصل پاییز، با آن مواجه شده بودند. بایندر گفت دولت موقت ایران حاضر است محوطه اداری امن و به اندازه کافی را در خارج از محوطه سفارت فراهم کند تا صدور روادید در کوتاهترین مدت تسهیل شود. کاردار این پیشنهاد را رد کرد و کوششهایی را توصیف کرد که ما برای خدمات محدود روادیدی از ماه فوریه به بعد انجام داده ایم تا کار ایرانیانی را که برای روادید به خارج تقاضا می کنند، تسهیل کنیم و عملیات کنسولی کامل را در نزدیکترین تاریخ از سرگیریم. کاردار خاطرنشان ساخت که از سرگرفتن خدمات روادیدی نه تنها متکی به وسایل کافی و کارمندان است، بلکه همچنین وابسته به ترتیبات امنیتی منظم می باشد. بایندر شدیدا عکس العملی نشان داد و اظهار داشت که این ارتباط را یک نوع «تهدید» تلقی می کند. کاردار در پاسخ خاطرنشان ساخت که واقعیتهای اوضاع یک چنین ارتباطی را اجتناب ناپذیر می سازد. (پایان خلاصه)

۳ کاردار ابتدا بحث را درباره دو موضوع آغاز کرد؛ اول بررسی آنچه ما از فوریه گذشته برای تسهیل کار ایرانیانی که تقاضای روادید می کنند، انجام داده ایم. او خاطرنشان ساخت که علیرغم موانع ناشی از نقصان کارمندان به اندازه کافی و فضای لازم برای کار در شرایط امن، ما روزانه پنجاه روادید دانشجویی و همچنین تعداد قابل ملاحظه ای به اصطلاح موارد «اضطراری » صادر می کنیم. علاوه بر این ما اکنون

حاضریم کار روادید روزانه ۱۰۰ دانشجویی که بازمی گردند را به محض اینکه وزارت علوم و آموزش عالی، آزمون شناسی خود را افتتاح کند، انجام دهیم. در مورد ایرانیانی که تقاضای روادید خارجی را کرده اند، ما از تقاضای سابقه این افراد صرف نظر کرده و دو مأمور تکلم کننده به زبان فارسی را به رم فرستاده ایم تا با تعداد زیادی از تقاضاکننده های ایرانی که در آنجا هستند، سروکار داشته باشند. از سوی دیگر در پستهای دیگر اروپایی نیز تعداد زیادی روادید برای ایرانیان صادر می کنند. در پاسخ به اتهام یزدی در تاریخ ۲۵ ژوئیه مبنی بر اینکه ایرانیان هنگامی که در خارجه مراجعه می کنند روادید به آنها داده نمی شود، کاردار گفت که ما باید این تصور را داشته باشیم که این موضوع مربوط به قابلیت فهم طبق موازین قانون است نه اینکه ناشی از این واقعیت باشد که تقاضا کننده ایرانی بوده است. مشاور سیاسی نیز که حضور داشت خاطرنشان ساخت که تا آن اندازه ای که از پستهای خارج از ایران کسب اطلاع شده، چنین به نظر می رسد که ایرانیانی که به آنها روادید داده نشده، تقاضا کنندگانی بودند که اسناد دانشجویی آنها مرتب نبوده است.

۴ کاردار گفت ما نمی توانیم پیشنهاد دولت موقع ایران را درباره ساختمان جداگانه بپذیریم زیرا لازم است که عملیات کنسولی همگی در یکجا حفظ شود و بهر صورت ما احتیاجی به چنین ساختمانی نمی بینیم زیرا کوششهای ما در این زمینه همچنان در جریان است. کاردار بار دیگر آنچه را که ما برای به دست آوردن تسهیلات جدید انجام می دهیم (از قبیل کار در دو شیفت) و اینکه کارمندان کافی جدید در محل داشته باشیم، تکرار کرد. وی معذالک تأکید کرد که به او از سوی وزارت امور خارجه دستور داده شده است که اگر امنیت کافی برای سفارت تأمین نشود، این تسهیلات جدید را باز نخواهد کرد و این امنیت کافی شامل کنار گذاشتن نیروهای نامنظم از محوطه سفارت است.

۵ بایندر پاسخ داد و گفت که آنچه که کاردار به او گفته است به منزله یک «تهدید» می ماند. کاردار به

سرعت جواب داد که این یک تهدید نیست و اظهار تأسف کرد که بایندر چنین کلمه ای را به کار برده است.
او گفت اینکه ما می گوییم که نمی توانیم عملیات روادیدی خود را بدون امنیت کافی توسعه دهیم، بیان واقعیات است و بدین مفهوم آمادگی ما برای از سرگرفتن عملیات کامل روادیدی با توانایی دولت موقت ایران برای ترتیبات امنیتی لازم ارتباط مستقیم دارد. بایندر گله کرد از اینکه دولت موقت ایران برای حل مشکل امنیت محوطه سفارت، سخت می کوشد و در حالی که دولت موقت ایران می تواند اظهار نگرانی سفارت را در این باره بپذیرد. آلودگیهای همدستیهای واشنگتن در این مورد، موضوع دیگری است.
بایندر گفت که به او دستور داده شده است که اعلام کند که دولت موقت ایران ناگزیر خواهد بود به اطلاع افکار عمومی ایران برساند که اگر خدمات روادیدی کامل از طرف آمریکا از سر گرفته نشود، این تصمیم از سوی ایالات متحده گرفته شده است. او اضافه کرد که امیدوار بوده است که چنین چیزی را اعلام ندارد.
ولی اظهارات کاردار راه دیگری را برای او باقی نگذاشتند. او گفت که او و وزیر امور خارجه حاضرند اطمینان دهند که هر عمل ممکن است انجام می گیرد تا امنیت لازم برقرار شود. ولی افزود که کاردار باید فشارهایی که آنها تحمیل می کنند را درک کند.
۶ کاردار گفت که او کاملاً اهمیت کار روادیدی را در مناسبات دوجانبه درک می کند و اظهارات قبلی خود را به یزدی یادآوری کرد مبنی بر اینکه ایرانیانی که در ایالات متحده تحصیل می کنند، بخشی از منابع انسانی را تشکیل می دهند که هر دو کشور می توانند برای تجدید بنای مناسبات خود از آنها استمداد کنند.

کاردار افزود که در عین حال نمی توان واقعیتهای اوضاع را برای همیشه نادیده گرفت. وی همچنین گفت که ترتیبات امنیتی کنونی برای محوطه سفارت را در واشنگتن به خوبی می دانند و آن از طریق گزارشهای مطبوعات درباره این موضوع است و این گزارشها نگرانی فوق العاده ای را ایجاد کرده است. او تأکید کرد که این اوضاع آسیبهای فراوانی به چهره و شهرت ایران می رساند و اینکه به نحو اجتناب ناپذیری عکس العملهایی را باعث می شود و چنین اوضاعی نمی تواند به طور نامحدودی بدون اینکه پاسخی را از جانب ایالات متحده باعث شود ادامه یابد. او تکرار کرد که آنچه که می گوید تهدید نیست بلکه بیان واقعیات است.

۷ به دنبال این اظهارات بایندر عقب نشینی کرد و تکرار کرد که او و دیگران تمام آنچه را که در توانایی دارند برای حل مسئله امنیت انجام می دهند. او تقاضا کرد که درک شود که ایران هنوز به وضع عادی بازنگشته است؛ هر چند او پذیرفت که او اگر به جای کاردار می بود و با همان شرایط امنیتی موجود در محوطه سفارت مواجه می شد، هر روز به وزارت امور خارجه مراجعه می کرد و به اعتراض می پرداخت.

کاردار گفت که او درک می کند که ایران دارای مشکلات بزرگی است ولی در عین حال به بایندر یادآوری کرد که این ما نیستیم که این مشکلات را ایجاد کرده ایم.

لینگن

دیدار آگاه با ساندرز و کنستابل

سند شماره (۴۸)

تاریخ: ۱ اوت ۱۹۷۹ ۱۰ مرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی‌به: سفارت آمریکا تهران

موضوع: دیدار آگاه با ساندرز و کنستابل

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه)

۲ روز ۳۱ ژوئیه آگاه، کاردار ایران با ساندرز، معاون وزیر امور خارجه و معاون او، کنستابل ملاقات کرد. دیدار آگاه نخستین ملاقات و مذاکره بود که موضوع اصلی آن تمایل دوجانبه به داشتن روابط قویتر و عادیتر بود. ساندرز علاقه ما را به داشتن ایرانی نیرومند و مستقل و برخوردار از پشتیبانی خلق که بتواند در مقابل فشارهای شوروی ایستادگی کند و به موقع سرگرم مناسبات سازنده متقابل با ایالات متحده باشد تأکید کرد. ایالات متحده علاقه ای به وارد کردن خود در مداخله در امور داخلی ایران ندارد بلکه می خواهد مقامات ایرانی بدانند که ما حاضریم در زمینه های منابع و مصالح مشترك با یکدیگر همکاری کنیم.

۳ آگاه متقابلاً احساسات را تأکید کرد و احساسات دوستانه و تحسین مردم ایران را نسبت به ایالات متحده علیرغم تاریخ پیوندهای ایالات متحده با رژیم شاه تشریح کرد.

۴ قسمت اعظم گفتگو در اطراف توصیف «منفی» حوادث بعد از انقلاب ایران از سوی مطبوعات آمریکا بود. هنگامی که کنستابل پرسید که برای تقویت مناسبات چه کاری از دست ایالات متحده برمی آید، اولین اشاره آگاه این بود که در درجه اول کاری باید با مطبوعات آمریکایی انجام گیرد. او به سرعت افزود که به خوبی می داند که برای مقامات حکومت ایالات متحده چنین کاری ممکن نیست. دومین نکته ای که آگاه در میان گذاشت این بود که درباره این امکان که شاه ممکن است به آمریکا بیاید

اظهار نگرانی کرد. بعضی از اشخاص در ایران این احساس را دارند که لااقل «تشویق از در عقبی» از سوی عناصری در دستگاه دولتی ایالات متحده برای آمدن شاه به آمریکا وجود دارد.

ساندرز اظهار نظر کرد که مرحله ای از زمان در آینده هنگامی که از حرارت تب آلود انقلاب کاسته شود، ما تصور می کنیم که ایرانیان کمتر به آنچه که انقلاب علیه آنها بود توجه خواهند کرد و بیشتر به آنچه که انقلاب قرار بود تحقق بخشد، توجه خواهند نمود. آگاه این استدلال را درباره کنار گذاشتن گذشته چندان مورد توجه قرار نداد.

۵ سومین نکته مورد بحث آگاه درباره اینکه ایالات متحده چه کار باید انجام دهد تا مناسبات بهبود یابد، عبارت بود از کمک به حل دعاوی در دادگاهها که پولهای دولت موقت ایران را در این کشور مسدود کرده است. آگاه به ویژه از اقدامات حقوقی انجام گرفته از سوی شرکت الکترونیک دنیا که ظاهرا در ماه نوامبر به مرحله محاکمه خواهد رسید،نگران بود. ما تأکید کردیم که برای کمک می کوشیم ولی هنگامی که مسائل به دادگاهها ارجاع می شود دامنه امکانات کمک ما محدود است.

۶ هنگامی که آگاه پرسید ایران چه کاری باید بکند تا مناسبات بهتر شود، ما درباره لزوم امنیت بهتر جهت محوطه سفارت پافشاری کردیم. پرشت که او نیز حضور داشت توضیح داد که ما نباید اجازه دهیم هزاران ایرانی در صفوف روادید بایستند در حالی که از یک نیروی محافظ با انضباط برخوردار نیستیم.

۷ آگاه عکس العمل مساعد خود را درباره اظهارات اخیر ساندرز خطاب به EJRC مورد توجه قرار دارد. او گفت که به دقت «بین سطور را خوانده است» و فکر می کند که موضع ایالات متحده نسبت به مقامات ایران از روزهایی که مقامات ایالات متحده از پیوندهای خود با شاه دم می زدند و تمجید می کردند، به میزان قابل ملاحظه ای بهبود یافته است. آگاه گفت او یک نسخه از متن را همراه با اظهار نظر

خود را برای یزدی خواهد فرستاد. او همچنین گفت که کارمندان سفارت برای بحث در اطراف این متن به طور غیر رسمی اجتماع خواهند کرد. ساندرز پیشنهاد کرد با نمایندگان سفارت در صورت تمایل آنها تبادل نظر کنند.

ونس

برنامه های احتمالی آمریکا

سند شماره (۴۹)

تاریخ: ۲ اوت ۱۹۷۹ ۱۱ مرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهران

به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

گزارشگر: ویکتور. ال. تامست

موضوع: برنامه های احتمالی آمریکا

۱ (طبقه بندی نشده) آنچه در ذیل می آید ترجمه غیر رسمی یک یادداشت وزارت امور خارجه ایران، مورخ ۲۲ ژوئیه به شماره ۴/۴۶۶۰ می باشد.

«وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، سلام و تأییدات خود را به سفارت ایالات متحده آمریکا تقدیم داشته و افتخار دارد که به مذاکرات جناب آقای ابراهیم یزدی و جناب آقای «بروس لینگن» کاردار

سفارت در تاریخ ۱۶ ژوئیه ۱۹۷۹ رجوع کرده و توجه سفارت را به نکات زیر جلب می نماید.

الف: در تاریخ ۲۱ ژوئن ۱۹۷۹، ژنرال راجرز، رئیس ستاد ارتش آمریکا که اخیرا به عنوان فرمانده قوای «ناتو» تعیین شد، گفت که وزارت دفاع آمریکا برنامه ای دارد که یک نیروی ضربتی ۱۱۰/۰۰۰ نفری جهت قادر ساختن آمریکا برای مبادرت ورزیدن به انجام عملیات توسط نیروی هوایی آمریکا، در هر نقطه ای خارج از حوزه فعالیت ناتو، تشکیل دهد و خلیج فارس و حوزه های نفتی این منطقه به طرز مؤکدی به عنوان یکی از اهداف عملیات آمریکا در زمانهای اضطراری ذکر شده اند.

ب: اخیرا گفته شده است که ملاقاتهایی در کاخ سفید توسط کمیته مطالعات سیاسی آمریکا به وسیله چند تن از اعضای کابینه در روزهای ۲۱ و ۲۲ ژوئن برگزار شده که در آن تصمیم گرفته شده بود که واحدهای نیروی دریایی آمریکا در خلیج فارس باید تقویت شده و حضور نظامی و نیروی دریایی ارتش آمریکا در اقیانوس هند نیز باید گسترش یابد.

ج: تعدادی از مقامات عالیرتبه آمریکا، که در میان آنها وزیر دفاع «براون»، «سناتور جرج» و «گاری هارت» دیده می شدند، به طور خیلی واضح و آزادانه، امکان مداخله نظامی آمریکا در حوزه خلیج فارس را یادآور شدند.

دولت موقت جمهوری اسلامی ایران نمی تواند نسبت به این تحولات که خطر و تهدیدی برای حاکمیت و تمامیت ارضی ایران به شمار می آیند بی تفاوت باشد و مایل است که مراتب نگرانی خود را در رابطه با این گونه طرحها ابراز دارد. بدون شک چنین طرحهایی اثرات نامطلوبی در روابط بین دو کشور خواهند داشت.»

۲ (خیلی محرمانه) کاردار در ملاقاتش با وزیر امور خارجه، یزدی، در تاریخ ۲۵ ژوئیه و بار دیگر در ملاقاتی با رئیس اداره چهارم سیاسی، بایندر، در همان تاریخ گفته است که وی به بیانات شفاهی یزدی، در

تاریخ ۱۶ ژوئیه پاسخ گفته است و وی چیزی دیگری ندارد که بگوید. از آن تاریخ وی یک نسخه از مصاحبه وزیر دفاع براون را که راجع به این موضوع صحبت کرده بود برای یزدی فرستاده است.لینگن

تعیین سفیر کبیر

سند شماره (۵۰)

تاریخ: ۲ اوت ۱۹۷۹ ۱۱ مرداد ۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

از کاردار برای نیوسام

موضوع: تعیین سفیر کبیر

۱ از شما به خاطر پیام محبت آمیزتان و نیز از پیام وزیر تشکر می کنم.

۲ پیام شما نظرات مرا در مورد مسئله تعیین یک سفیر جدید با توجه به زمان و جو موجود پرسیده بود. جواب کوتاه من این است که من معتقدم منافع ما در ایران با امکان تعیین هرچه سریعتر یک سفیر جدید که ترجیحا حتی از برنامه زمانی که شما پیشنهاد می کنید زودتر باشد، برآورده می شود. جواب دیگر من این نگرانی قابل درک شما را به حساب می آورد که جوی که ما در آن دست به چنین اقدامی می زنیم، بایستی حامی جهات سیاسی باشد که در جستجوی آن هستیم. این جو برای ما به میزان معتنابهی راجع به چیزی صحبت می کند که دولت موقت ایران آماده انجام آن در کاری است که بایستی جریان دوجانبه

تجدید بنای یک رابطه باشد.

۳ با گفتن این موضوع بایستی توجه داشت که دولت موقت ایران در جستجوی علائمی از جانب ما می باشد. ما تنها قدرت بزرگ یا همسایه مهم ایران هستیم که در اینجا سفیری نداریم. از سؤالاتی که ما واقعا از هر گوشه ای با آن روبرو هستیم آشکار است که زمان و شخص سفیر جدید آمریکا، در گرایشات رهبران دولت موقت ایران نسبت به ما مهم است. هر آنچه که ما در مورد مسئولیتهای دولت موقت ایران در باب کاتلر و وضعیت فعلی روابطمان ممکن است بیندیشیم، بیشتر این ایرانیان غیبت مداوم یک سفیر را به عنوان مدرکی که ما هنوز بایستی خودمان را با واقعیتهای جدید ایران تطبیق دهیم، می بینند. بنابراین عمل واقعی انتصاب یک سفیر به عنوان رأی اعتمادی از جانب ما دیده می شود.

۴ علاقه خاصی در میان دو بخش دیگر درباره مقاصد ما وجود دارد. اولی شامل تعدادی از دول دیگر خصوصا متفقین ما در اروپای غربی می باشد که از اقدام ما استنباطات فراوانی در مورد این موضوع خواهند نمود و انتظار و امید دارند که ما خیلی زود عمل نماییم. دومین گروه را بازرگانان آمریکایی با منافع و مشکلاتی در ایران تشکیل می دهند. این گروه به طور ویژه ای نسبت به مقاصد ما در باب یک سفیر حساسیت دارند. عملاً تمام تماسهای ما در این بخش، این حقیقت که ما هنوز اقدام نکرده ایم را به عنوان یک عامل که در طرف منفی تعادل نکات مثبت و منفی آنان می باشد گوشزد می نماید و درباره عملیات آتی در ایران بر تصمیمات تأثیر می گذارد.

۵ به لحاظ این دلایل من همچنان به اهمیت این موضوع اعتقاد دارم که اقدام به انتصاب یک سفیر نبایستی به درازا بینجامد. هر چند فکر می کنم برنامه زمان بندی پیشنهاد شده در پیام شما خیلی طولانی است، لیکن به لحاظ جو موجود احتمالاً واقع بینانه می باشد. ادامه این تلگرام به آن جنبه توجه می کند.

۶ چند ماه آینده در اینجا با یک جریان انتخاباتی خواهد گذشت که برای مستقر نمودن یک دولت

مطابق با قانون اساسی برای اواخر پاییز طرح ریزی شده. چنین به نظر می آید که جریان انتخابات آشفته و نتایج چیزی کمتر از حد انتظار باشد، ولی هم آیت اللّه و هم دولت موقت ایران به مقدار زیادی متعهد به انجام جریان انتخاباتی هستند و در صورت عدم وقوع شکستی غیر منتظر، یک دولت جدی و آن طور که امید می رود قویتر در دنبال آن بر سر کار خواهد آمد.

۷ من در حال حاضر هیچ دلیلی ندارم که فکر کنم گرایش دولت جدید به طور مؤثری با گرایش دولت موقت ایران تفاوت خواهد داشت. خود من در اینجا در تمام سطوح به گرمی پذیرفته شده ام. سر و صداهای سیاسی اخیر دولت درباره ما عموما مثبت بوده اند. ما احساس می کنیم که هم یزدی و هم بازرگان به طور فزاینده ای نیاز به حرکت در جهت یک تفاهم بهتر با ما را تشخیص می دهند. این موضوع حتی به میزان زیادتری در مورد رهبریت نظامی وجود دارد.

۸ فرضیاتی که در بالا تشریح شد با توجه به گرایشات تشکیلات عادی دولت می باشند.قم نیز مطرح است. همان طور که می دانید نظریات سیاسی ابراز شده آیت اللّه و یارانش در هفته های اخیر معتدل تر بوده است. ولی بایستی تأکید کنم که گرایش و برخوردهای او متکی به چیزی است که به گمان ما ناخوشایندی و تنفر بنیانی از ایالات متحده می باشد. خیلی از آنهایی که در اطراف او هستند به نظر می آید که حتی نسبت به مقاصد ما مظنون تر باشند. اطرافیان او به احساساتی بودن و سطحی بودن در برخورد با امور سیاسی گرایش دارند. چونکه این محفل دسترسی سریع به گفته های روزانه آیت اللّه و اثر فوری بر روی آن دارد،

همیشه یک خطر مداوم در مورد حملات از جانب آن وجود دارد که غیر قابل پیش بینی است و می تواند پیشرفت ما را در جهت برنامه زمانبندی پیشنهادی شما محدود کند. ما بایستی همانطور که زمان به پیش می رود با دقت مراقب این جریان باشیم.

۹ همچنین ملاحظه برخورد ما با شاه که هم بر برنامه زمان بندی و هم بر جو موجود تأثیر می گذارد، مطرح است. به نظر من قبل از اینکه ما سفیری در اینجا داشته باشیم، خیلی مطلوب است که شاه به ایالات متحده نیاید. استحکام و دوام افزون شده در روابط دوجانبه ما که می تواند به دنبال انتصاب یک سفیر صورت پذیرد با عکس العمل ناچارا مغایر با برخوردهای ما نسبت به شاه، خصوصا از جانب آیت اللّه، مقابله خواهد نمود.

۱۰ سرانجام مسئله معامله به مثل مطرح است: برای مثال، سطح مربوطه نمایندگی ایران در واشنگتن. ما نیازی به اینکه اهمیت ویژه ای برای این موضوع قائل شویم نداریم. ما به جای آنکه منصوب نمودن یک سفیر را مستقیما به اقداماتی که دولت موقت ایران انجام می دهد مرتبط سازیم بایستی زمانی که نتیجه گرفتیم منافع ما ایجاب می نماید سفیری در اینجا منصوب کنیم. در عین حال ما می توانیم و بایستی به روشن نمودن این موضوع برای دولت موقت ایران که کار تجدید بنای یک رابطه، یک جریان دوجانبه است که مستلزم مصرف مداوم نیرو از هر دو طرف می باشد، ادامه دهیم.

۱۱ پیام در زیر پیشنهاد مذاکرات در اواخر اوت یا اوایل سپتامبر را می نمود. من نسبت به تاریخ دوم تمایل دارم.

۱۲ با درودهای صمیمانه. لینگن

ملاقات شما با نخست وزیر

سند شماره (۵۱)

تاریخ: ۱۰ اوت ۱۹۷۹ ۱۹ مرداد ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از :وزارت امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: ملاقات شما با نخست وزیر

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ ما معتقدیم زمانی که شما در ۱۱ اوت با بازرگان نخست وزیر ملاقات می کنید، با ارزش خواهد بود که قدمهایی را که ما برای بهبود بخشیدن و عادی کردن روابط با ایران برداشته ایم، به همان گونه ای که با دیگر مقامات ارشد دولت موقت ایران مطرح کرده اید، با وی در میان بگذارید. شما می توانید بدون فشار آوردن به او در این اولین ملاقات و با تشخیص مشکلات خاصی که دولت موقت ایران با آنها رو به روست بنا به صلاحدید خود به بازرگان بگویید که ما مایل هستیم، ببینیم که پیشرفتی از طرف ایران در برطرف نمودن مسائل زیانبار از قبیل موارد تاس چک، شری و شیبانی و پاسداران انقلاب در محوطه سفارت، حاصل می شود. ما عمیقا از همکاری شخصی وی در یاری به حل این مشکلات پر زحمت دوجانبه ممنون خواهیم بود. اگر جریان صحبتهای شما فرصت مطرح نمودن این مسائل را به دست نمی دهد، لطفا بحث را به موقع دیگری محول کنید.

۳ شما می توانید برنامه هایتان برای مشاوره در پایان ماه جاری را برای بازرگان بگویید و پیشنهاد کنید که وی هر گونه پیامی را که مایل است شما در بازگشت به واشنگتن ببرید، منعکس نماید. شما

می توانید پیشنهاد کنید که وی مدتی روی این موضوع فکر کند و اگر مایل است قبل از عزیمت به شما پاسخ دهد. ما خصوصا در هر گونه اقدام عملی که وی فکر می کند ایالات متحده می تواند برای کمک به دولت موقت ایران در تلاشهایش برای بالا بردن ثبات و فراهم آوردن زندگی بهتر برای شهروندان ایرانی انجام دهد ذیعلاقه هستیم. محدودیتهای آشکاری در آنچه که ایالات متحده می تواند انجام دهد وجود دارد ولی در جایی که مقتضی باشد می خواهیم تا آنجایی که می توانیم برای بازرگان نخست وزیر و دولتش مفید باشیم.لینگن

ملاقات ۱۴ اوت در مورد لوازم یدکی نظامی

سند شماره (۵۲)

تاریخ: ۱۳ اوت ۷۹ ۲۲ مرداد ۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: ملاقات ۱۴ اوت در مورد لوازم یدکی نظامی

۱ تمام متن سری است، تقاضا می شود اقدام به عمل آید.

۲ همان گونه که وزارتخانه از گزارش گفتگوی من با بازرگان و یزدی در ۱۱ اوت آگاه است، ملاقاتی که ما در ابتدا به عنوان یک بحث در سطح اجرایی در مورد لوازم یدکی نظامی به وزارت امور خارجه پیشنهاد کردیم اکنون به سطح وزیران ترقی داده شده است. هم یزدی و هم ژنرال ریاحی حضور خواهند داشت. زمان ملاقات ساعت ۱۱ روز سه شنبه ۱۴ اوت است.

۳ یک سؤال سیاسی که ما تقریبا مطمئن هستیم با آن مواجه می شویم این است که منظور ما در حال حاضر از آزاد کردن اقلام غیرحساس در جریان تحویل لوازم (و تحت شرایط جدید) چیست؟

وزیر دفاع / معاون وزیر دفاع:

پیام ۲۷ ژوئیه ۱۹۷۹ امور امنیت بین المللی (ISA) نیز درباره مقصد ما برای مورد توجه قرار دادن تقاضاهای مربوطه به مطالب طبقه بندی شده بر یک اساس مورد به مورد صحبت می کند.

۴ من احساس می کنم که ما احتمالاً بخواهیم درجه ای از ابهام سیاسی را در مورد این موضوع حفظ نماییم. با این وجود هر گونه راهنمایی دیگری که وزارتخانه بتواند قبل از این ملاقات به من بنماید، مفید خواهد بود.لینگن

دیدار رمزی کلارک از ایران

سند شماره (۵۳)

تاریخ: ۲۰ اوت ۱۹۷۹ ۲۹ مرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: دیدار رمزی کلارک از ایران

۱ از خبری که در مورد مسافرت رمزی کلارک به من دادید متشکرم. من دو گفتگوی طولانی و خوب با او و دستیارش، دان لوس داشتم. آنها ملاقاتهایی با یزدی وزیر امور خارجه و نخست وزیر انجام دادند که در ضمن آن کلاً راجع به دورنمای روابط ما و نیز در مورد چندین موضوع قضایی ویژه در اینجا که کلارک در زمینه مسائل مرتبط با حقوق بشر نسبت بدانها علاقه مند است، گفتگو شد.

۲ مطمئن هستم زمانی که او را ملاقات نمودید، برداشتهایش را برای شما مطرح خواهد کرد. من فکر

می کنم که آنها از گفتگوهایشان این برداشت کلی را داشتند که رهبریت دولت موقت ایران در جستجوی روابط بهتر با ایالات متحده است. ولی برخی مشکلات اساسی همچنان وجود دارند، خصوصا در زمینه ای که من آن را زمینه روانی احساسی می خوانم.

۳ کلارک در مورد مشکلات امنیتی محوطه سفارتخانه ذیعلاقه بود و ما محوطه را به او نشان دادیم، منجمله محدوده تجهیزات جدید کنسولی که به طور مختصر از حمله به وسیله نارنجک در روز ۱۷ اوت آسیب دید. او گفت که وی زمانی که یزدی وزیر خارجه را ملاقات کند راجع به این موضوع با وی صحبت خواهد کرد. امروز صبح به دنبال این جریان یزدی به من تلفن کرد و راجع به اینکه اوضاع بر چه منوالی است سؤال می کرد و گفت که به پلیس دستور داده است تا راجع به یک نیروی امنیتی منظم که در محل مستقر شود، با ما در تماس باشند. من فکر می کنم در نتیجه این موضوع و اقدامات دیگری که انجام می دهیم وضعیت امنیتی ما در اینجا ممکن است بهتر شود.

کمیته با ۲۴ رأی در مورد پورتوریکو

سند شماره (۵۴)

تاریخ: ۲۳ اوت ۱۹۷۹ ۱ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: کمیته با ۲۴ رأی در مورد پورتوریکو

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ در طی ملاقاتی با وزیر خارجه ایران، یزدی، مورخ ۲۲ اوت، کاردار گفت که ما از رأی ایران به نفع قطعنامه کوبا عراق در مورد پورتوریکو متأسف می باشیم. یزدی ابتدا سعی کرد که وانمود کند که ایران به آن رأی نداده است، ولی وقتی کاردار گفت که ایران رأی داده است، یزدی حرفش را پس گرفت و ادعا کرد

که در این مورد به او گزارشی داده نشده است.

۳ ما شکی نداریم که یزدی اصلاً اطلاعی نداشت که نمایندگانش در نیویورک چه می کنند. همان طور که در گزارشات قبلی خاطرنشان ساخته ایم، وزارت خارجه ایران در یک شرائط بی نظمی و اغتشاش به سر می برد، تا بدانجا که موضعی که ایران در سمینارهای چندجانبه ای مثل کمیته ۲۴ عضوی در مورد پورتوریکو، می گیرد، نظرات هیئت نمایندگی شرکت کننده در جلسه می باشد، نه نظرات دولت موقت ایران. نتیجتا وقتی فرد شرکت کننده از افراد سطح بالا مانند خود یزدی باشد، تصمیمات متخذه بیشتر مبنی بر ارزیابی واقع بینانه منافع ملی ایران خواهد بود، در حالی که اگر فرد شرکت کننده از مسئولین سطح پایین تری باشد (احتمالاً بدون دستورالعمل از تهران) احتمال افراط گویی عقیدتی بیشتر خواهد شد.

۴ بیانیه های مطبوعاتی که در جوف پیام بود، تحت عنوان نامه ای از کاردار در حال ارسال برای یزدی می باشند. ما هیچ دلیلی نمی بینیم که از ایران علت رأی موافق دادن به قطعنامه را بپرسیم. اگر موضوع به طور عقلایی بررسی شده بود، ایران از رأی دادن امتناع می ورزید.

لینگن

روابط ایران و آمریکا و موضوع حقوق بشر

ص: ۲۹۸

سند شماره (۵۵)

تاریخ: ۲۳ اوت ۱۹۷۹ ۱ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: روابط ایران و آمریکا و موضوع حقوق بشر

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه).

۲ در طی ملاقات با وزیر خارجه یزدی، در تاریخ ۲۲ اوت، کاردار مسئله حقوق بشر در ایران را در ارتباط با روابط ایران و آمریکا پیش کشید. کاردار گفت که وی مسلما وقتی به واشنگتن برگردد در این باره از او سؤال خواهد شد. به عنوان موارد خاص، کاردار نبودن قطعنامه ای در مورد پرونده شری، زندانی کردن شیبانی، گزارشاتی در مورد مصادره اموال سه فقره بیمارستان مسیحی و چپاول و غارت منزل کشیش مسیحی در اصفهان را ذکر کرد.

۳ یزدی گفت که شری آزاد شده است و این حقیقت ندارد که مسیحیان مورد تجاوز و تعدی قرار گرفته اند. وی ادعا کرد که خودش از نزدیک با سفیر پاپ و نمایندگان کلیمیان بر سر رفع چند موضوع کوچک کار کرده است، ولی به طورکلی این پیشنهاد که اقلیتها در ایران مورد ستم قرار گرفته اند را رد کرد. وی گفت که مسیحیان، زرتشتیان و کلیمیان همگی در انتخابات مجلس خبرگان شرکت نموده اند و کاملاً از جمهوری اسلامی حمایت می کنند. بعضیهایشان خواسته اند که هم برای نامزدهای مسلمان و هم برای نامزدهای خودشان رأی دهند و یزدی شخصا از این موضع حمایت می کند. وی گفت: «ما هرگز از هیچ یک از اقلیتها شکایتی راجع به مسئله ای نشنیده ایم».

۴ کاردار گفت که درک ما از مسئله طور دیگری است و از جمله رفتار با بهاییان را مطرح نمود. یزدی بی درنگ تصدیق کرد که در مورد کمیته های انقلاب مشکلاتی هست که از عهده ما خارج شده است. وی

گفت: «شما این را می دانید، در رابطه با اتفاقی که در سفارت خودتان افتاد.» بعضی از افرادی که در ارتباط با این کمیته ها هستند مسلمانان خوبی نمی باشند. بعضیهایشان درگیریهایی در رابطه با فروش غیر قانونی مشروبات الکلی داشته اند و ممکن است مزاحم یهودیان و مسیحیان شده باشند که به آنها جهت فروش مشروب عرضه کنند، چنان که می دانید این اقلیتها آزاداند که مشروب داشته باشند و استفاده کنند؛ همچنین هنوز تعداد زیادی از عناصر سابق ساواک هستند که در ایران مشغول کارند و سعی دارند که احساسات ضد انقلابی را برانگیزند و انقلاب اسلامی را بی اعتبار جلوه دهند. وی گفت چنین افرادی از حمله به اقلیتهای مذهبی هیچ گونه ابایی نخواهند داشت.

۵ وی افزود که معذالک این گونه اعمال هیچ ارتباطی با دولت موقت ایران یا حرکات انقلابی ندارد. در رابطه با حرکات انقلابی باید گفت که اقلیتهای مذهبی آزادند که در ایران زندگی کنند و کار کنند تا زمانی که پیرو مقررات و قوانین جمهوری اسلامی باشند. کاردار مجددا مسئله بهائی ها را پیش کشید. یزدی جواب داد که بهائی ها یک گروه سیاسی هستند که توسط شاه به آنها امتیازاتی داده شده بود. با وجود این تا زمانی که بهائیان ایران درگیر مسائل سیاسی به عنوان یک گروه سیاسی نشوند، با آنها نیز مانند سایر ایرانیان رفتار خواهد شد. کاردار گفت که بهائیان آمریکا نگران این گروه در ایران می باشند. یزدی گفت بعضی از ایرانیان نیز نگران وضع سرخپوستان آمریکا می باشند.

۶ نظریه: یزدی موضع رسمی رهبریت دولت موقت ایران و حتی حرکت اسلامی را که به طور

استادانه ای به او داده شده است بیان نمود. حقیقت این است که متعصبین مذهبی و فرصت طلبهای کودن که در بین اکثریت مسلمان می باشند، اقلیتهای مذهبی را مورد حمله، مصادره اموال، تجاوز و تعدی قرار داده اند که مغایر با خط مشی رسمی دولت می باشد. اشتیاق شدید به اسلام که به دنبال انقلاب اسلامی پدید آمد، نگرانی اقلیتها را شدیدتر کرده است. نگرانی از اینکه آنها در قبال تعصبهای مذهبی آسیب پذیر خواهند بود. یزدی افزود که باعث تأسف است که در همین حال بسیاری از همین رهبران قبول نمی کنند که اعمال تعصب آمیز در بین همدینانشان حتی وجود داشته باشد.لینگن

سیاست ویزای دانشجویی

سند شماره (۵۶)

تاریخ: ۲۶ اوت ۱۹۷۹ ۴ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: سیاست ویزای دانشجویی

۱ تمام متن خیلی محرمانه

۲ خلاصه: یزدی وزیر امور خارجه در خلال ملاقات ۲۲ اوت موضوع ایرانیانی که در مؤسسات آموزشی غیر معتبر ایالات متحده ثبت نام کرده اند را مطرح کرد. در ضمن اینکه شاید به طور کامل چندگونگی چیزی را که می گفت متوجه نمی شد، مفهوم نظراتش یک نوع تشخیص ایرانی از این بود که داشتن تعداد زیاد دانشجویان فاقد شرایط لازم در کارخانه دیپلم سازی آمریکا، منافع ملی ایران را برآورده نمی نماید. این موضوع، منافع ما را نیز برآورده نمی کند. بنابر این ما معتقدیم که بازگشایی قسمت کنسولی ما موقعیتی بی مانند به وجود می آورد که به شرایط مقرر در قانون مهاجرت و ملیت بازگردیم. اول اینکه فرض بر این می شود که تمام متقاضیان ویزا قصد دارند مهاجر باشند مگر اینکه بتوانند خلاف این را

ثابت کنند و دوم، اینکه دانشجویان توانایی خود را در به پایان رساندن یک دوره تحصیل تمام وقت ثابت کنند. هر دو شرط در ارزیابی شرایط متقاضیان ایرانی ویزای دانشجویی به حالت بدون کنترلی در سالهای اخیر اجرا می شده است.

۳ در ملاقات ۲۲ اوت یزدی وزیر خارجه به لینگن، کاردار، گفت که ایران می خواهد رقم دانشجویان ایرانی در ایالات متحده را تغییر دهد. او گفت تعداد زیادی از این دانشجویان به کالجهایی می روند که او آنها را کالجهای مستعمراتی خواند؛ مدارسی که تقریبا به طور انحصاری به دانشجویان خارجی اختصاص دارد. یزدی به طور ضمنی اشاره کرد که آموزشهایی که در این مؤسسات ارائه می شود پست تر از مدارسی است که اغلب خود آمریکاییها می روند. او گفت دولت موقت ایران لیستی از دانشگاههایی که آنان را قابل قبول می داند جمع آوری می نماید. دانشجویان ایرانی که به این مدارس می روند ملزم هستند معدلهای بالایی بیاورند تا برای کمک هزینه تحصیلی واجد شرایط شوند. یزدی اشاره کرد که خیلی از دانشگاههای ایالات متحده استانداردهای ایران را ندارند. او همچنین اشاره کرد که ایران رفتن به خارج را برای دانشجویان ایرانی از گذشته مشکل تر خواهد کرد.

۴ برخی از نظرات یزدی (در این مورد که دولت ایالات متحده مسئولیت دارد تا در زمینه رفتار تبعیض آمیز با دانشجویان ایرانی در ایالات متحده کاری انجام دهد و یک تهدید ظاهری که چنانچه ما در اداره دانشجویان ایرانی همکاری نکنیم، ایران ممکن است مجبور شود دانشجویانش را به اتحاد شوروی

بفرستد) و نیز فشاری که دولت موقت ایران در تلاش بوده است که بر ما وارد کند تا بخش کنسولیمان را بازگشایی کنیم بر این اشاره داشت که یزدی جنبه های مختلف چیزی را که به کاردار پیشنهاد می کرد کاملاً تشخیص نمی داد. برای مثال خیلی روشن و واضح بود که وی متوجه شد که تمرکز شدید دانشجویان ایرانی در کارخانه های دیپلم سازی مشکوک، انعکاسی از شرایط ضعیف دانشگاهی بیشتر ایرانیانی است که اقدام به گرفتن ویزای دانشجویی می کنند تا سیاستی از جانب ما که این دانشجویان را به مؤسسات نیمه معتبر محدود نماییم. با این حال نگرانی او در مورد این پدیده مشابه استدلالی است که این هیئت (دیپلماتیک) در تحلیلهای قبلی از دانشجویان ایرانی که به ایالات متحده می روند ارائه کرده است. برای مثال: این به نفع هیچ کس نیست (نه ما، نه ایران و نه خود دانشجویان) که دانشجویانی را قبول کنیم که آینده آنها برای موفقیت در دانشگاه و بازگشت نهایی به ایران کم است.

۵ مفهوم نظرات یزدی تشخیصی از این بود که ایرانیانی که برای رقابت روشنفکری محیط دانشگاهی آمریکا آماده نیستند و آنهایی که به زبان انگلیسی تسلط ندارند تا به طور کامل در فراگیری شرکت جویند یا آنهایی که بیشتر به خاطر فرار از شرایط ایران که از آن خوششان نمی آید به ایالات متحده می روند تا تمایل به تحصیل، احتمالاً یک مشکل سیاسی خواهند داشت تا یک منبع مالی. این بدان معنا نیست که وقتی دولت ایران با فوریت چیزهایی از قبیل تحصنهای دانشجویان متقاضی ویزا که تقاضا دارند بخش کنسولی ما مجددا باز شود روبرو می گردد متمایل نخواهد بود که به ما کمک کند تا مشکل را حل کرده و یا ما را قربانی نماید. در هر حال تا آنجایی که ما می توانیم به منافع ملی خودمان خدمت کنیم و نیز به توسعه سیاسی دراز مدت تر از طریق یک سیاست معقولانه در مورد صدور ویزاهای تحصیلی کمک نماییم، نبایستی از رودررو شدن با استانداردهای سخت تر از آنچه که در گذشته اخیر اعمال می شده است مضایقه نماییم.

۶ این موضوع مقررات قانون مهاجرت و ملیت را به انحراف نخواهد کشانید، بلکه نمایانگر بازگشتی به اصول اساسی قانون در این مورد که فرض بر این شده تمام متقاضیان ویزا قصد دارند مهاجر شوند مگر اینکه آنها خلاف آن را ثابت نمایند. در چند سال گذشته مسائل زیادی در رابطه با شرایط تحصیلی متقاضیان ویزای دانشجویی به وجود آمده است. این شرایط فقط یک جنبه از عواملی را که مأموران کنسولی در مشخص کردن اینکه آیا یک متقاضی بخصوص با معیارهای وضعیت غیر مهاجر مطابقت دارد یا خیر بایستی مورد توجه قرار دهند، تشکیل می دهد. انگیزه جنبه دیگری است که مکررا از آن چشم پوشی شده است. شرایط متقاضی که در پی فرار از مسائل موجود در ایران است که آن را ارضاءکننده نمی یابد، به عنوان مثال اجتناب از خدمت نظام بایستی با تردید دیده شود، به صورتی مشابه سن متقاضی به میزان قابل ملاحظه ای اهمیت پیدا کرده است.

خردسالان بدون در نظر گرفتن اینکه خود آنها از لحاظ تحصیلی تا چه حد واجد شرایط هستند یا از لحاظ انگیزه های نهایی بی گناه می باشند، چنانچه آشکار است که والدین آنها در تلاش هستند آنان را به خاطر ناراحتیهای خودشان از شرایط موجود به خارج از ایران بفرستند، نمی توانند به عنوان غیر مهاجرین واقعی در نظر گرفته شوند.

۷ هیچ زمانی بهتر از حالا وجود نخواهد داشت که استانداردهای سخت را که ما می بایستی از اول تاکنون در مورد متقاضیان ویزای دانشجویی انجام می داده ایم برقرار نماییم. چون که بخش کنسولی در

فوریه بسته بود تقریبا تمام کارمندان آمریکایی جایگزین شده اند. چند نفری در اینجا باقی مانده اند که می توانند به استانداردهای بدون کنترل گذشته علاقه داشته باشند. آینده باز کردن یک تسهیلات جدید خط جداسازی سمبولیکی فراهم می آورد که ما بایستی از آن بهره کامل ببریم. بدون تردید فریادهای نگرانی در اینجا و همچنین در ایالات متحده بلند خواهد شد. علاوه بر این ما می توانیم تقاضاهایی را از جانب گروههای گوناگون ذینفع دیگری انتظار داشته باشیم تا به منظور فراهم نمودن راهی برای خروج از ایران برای اشخاص یا گروههایی از اشخاص که ممکن است تحت فشارهایی از جانب انقلاب اسلامی باشند، INAرا در تنگنا قرار دهند. ما فکر می کنیم ضرورتهای فوری برای تعدیل استانداردهایمان، هر چه که می خواهد باشد، بایستی در مورد مواد و مقررات قانون ثابت قدم باشیم. انجام این کار با تمایل اظهار شده ما برای تجدید بنای رابطه ما با ایران براساس منافع دوجانبه و واقعیتهای جدید بدون اظهار شرایط و نیازهای خود INAهمراه است.

تمایل ایران به باز فروش هواپیماهای جنگنده اف ۱۴

سند شماره (۵۷)

تاریخ: ۲۷ اوت ۱۹۷۹ ۵ شهریور ۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: تمایل ایران به باز فروش هواپیماهای جنگنده اف ۱۴

۱ (تمام متن سری است)

۲ در طی مباحثاتی که کاردار با وزیر امور خارجه ایران، یزدی در تاریخ ۲۲ اوت در مورد اف ۱۴ها داشت، یزدی گفت که موضوع پیگیری خواهد شد و کابینه در این مورد بحث خواهد کرد.

۳ سرهنگ غنی پور، از نیروی هوایی ایران، به متخصص امور اف ۱۴ ما در تاریخ ۲۵ اوت گفت که

وی قرار است چهارشنبه آینده به آیت اللّه خمینی در مورد منابع مورد نیاز جهت نگهداری اف ۱۴ها گزارشی بدهد. بنا به گفته غنی پور این موضوع توسط شورای انقلاب بررسی خواهد شد.

۴ مدارک زیادی وجود دارد که روحانیون و دولت موقت ایران، پیشنهاد دیگری برای فروش دارند. بعضی از روحانیون و عناصر زیادی از نیروی هوایی می خواهند که اف ۱۴ ها را نگهدارند.

۵ در صورت اطلاعات بیشتر به شما اطلاع خواهیم داد.

مسائل حقوق بشر

سند شماره (۵۸)

تاریخ: ۲ اوت ۷۹ ۷ شهریور ۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران، فوری

موضوع: مسائل حقوق بشر

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ مأمور وزارتی به آگاه، کاردار ایران، روز ۲۹ اوت اطلاع داد تا در رابطه با مسائل مطروحه در مورد زمینه حقوق بشر که در میان دوستان ایرانی موجود در کشور بروز کرده اظهار نظر نماید.

۳ اولین مطلب در رابطه با حرکت اخیر گروههای ناشناس جهت تصرف ضوابط یا ثروت کلیساهای مسیحی در اصفهان و تهران و نیز بیمارستانهای وابسته به کلیساهاست. به ما درخواستهای متعددی از

گروههای کلیسایی رسیده و فکر کردیم دولت موقت بایستی سریعا با این مشکل برخورد نماید. آگاه گفت که او نیز نامه ای دریافت داشته (امکانا از شورای ملی کلیسایی) که بلافاصله به تهران گزارش داده و به نظر او دولت قویا حرکتی با موضع روشن برای حفاظت اقلیتها دارد و اگر سریعا جوابی از وزارت امور خارجه دریافت نکند به دکتر یزدی تلفن خواهد کرد و مواضع جدیدمان را برای جلب توجه آقای یزدی بیان خواهد داشت.

۴ دومین مسئله اطلاع از دستگیری متین دفتری است. به قول مأمور وزارتی او دوستان با نفوذی در آمریکا دارد بخصوص در میان گروههای لیبرال خواستار انقلاب و افزود که به تجربه شخصی خود می داند که متین دفتری سخنگوی مؤثر مخالفین در سالهای قبل از موفقیت انقلاب بوده است. دوستان وی در آمریکا، برای مثال رمزی کلارک، نگران سلامتی او بودند. عکس العمل رفتار دولت موقت به نظر ایشان باعث صدمه دیدن حسن شهرت ایران و مخالفت با منافع آن خواهد شد. آگاه گفت که این موضوع مشکلی است و فقط می تواند بگوید که جاه طلبی های دفتری، شخصی یا اجتماعی است. و به نظر می رسد تطابق با آرمانهای توده مردم ایران ندارد و اشاره کرد که بیانات و احساس ما را به تهران گزارش خواهد کرد.

۵ نهایتا مأمور وزارت نظر او را به عکس صفحه اول در رابطه با اعدام اکراد جلب نمود و اشاره کرد که اینچنین داستانی برای ایران در این کشور مشکلات جدی ایجاد خواهد کرد. موضوع خود واضح بود و آگاه هیچ نظری ابراز نکرد.ونس

روابط ایران ایالات متحده

سند شماره (۵۹)

تاریخ: ۳۱ اوت ۱۹۷۹ ۸ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا پکنبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: روابط ایران ایالات متحده

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ کاردار ایران در ۳۱ اوت به کنسول سیاسی سفارت گفت که از طرف سفیر ایران در ژاپن که سرپرست (مدیر) منطقه ای وی می باشد، به او دستور داده شد تا تمایل دولتش را برای روابط بهتر با ایالات متحده به اطلاع ما برساند. طبق گفته کاردار، وزارت خارجه ایران به سفرای ایران در تمام دنیا دستور داده است تا به اطلاع همتاهای آمریکایی خود برسانند که ایران آرزوی روابط بهتر را دارد و در پاسخ به این مقصود از برخورد متقابل از جانب ایالات متحده قدردانی می نماید. او نمی دانست که چگونه از ما انتظار می رود که عمل متقابل انجام دهیم.

۳ کاردار گفت صالح خو سفیر ایران در توکیو به زودی با این پیام با سفیر منفیلد تماس خواهد گرفت.

آزادی مطبوعات و طبیعت جمهوری اسلامی ایران

سند شماره (۶۰)

تاریخ: ۵ سپتامبر ۱۹۷۹ ۱۴ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: آزادی مطبوعات و طبیعت جمهوری اسلامی ایران

۱ تمام متن خیلی محرمانه

۲ اخراج تمام کارمندان آمریکایی دفتر آسوشیتدپرس در ۴ سپتامبر یک وجهه مهم از جمهوری اسلامی ایران را روشن می سازد که ما نبایستی آن را نادیده بگیریم: علیرغم عدم کاراییهای سیستم دولتی که خمینی در حال به وجود آوردن آن در ایران می باشد، هر جزء آن وعده سرکوبگرانه و استبدادی بودن مثل سیستم شاه را می دهد.

علیرغم مشغولیت حرفی به آزادی، به طور فزاینده ای آشکار گردیده است که کلمه آزادی برای خمینی معنای کاملاً مغایر با تعریف غربی آن دارد. به عنوان مثال: چنانچه صحیح گزارش کردن اخبار مغایر با منافع اسلام پنداشته شود، این لغت، آزادی گزارشگری به طور صحیح را در بر نمی گیرد.

۳ منافع ما در ایران بالاتر از هر گونه رژیم خاصی قرار دارد موضوعی که ما تلاش کردیم تا برای حاکمان جدید ایران آن را روشن سازیم، به این منظور که از سوءظنهای آنان در این مورد که ما به تبانی با شاه سابق ادامه می دهیم کاسته باشیم. در حال حاضر به نظر می رسد که منافع ما به بهترین نحو با همکاری با دولت موقت مهدی بازرگان جهت برپایی مجدد روابط دوجانبه براساس تشریک مساعی بین ایران و ایالات متحده برآورده می شود. ما پیش بینی می کنیم زمانی که دولت منتخب مردم بر سر کار بیاید موضعی مشابه خواهیم گرفت؛ احتمالاً اواخر امسال. در هر صورت خطرناک خواهد بود که نتیجه بگیریم همکاری با این دولت یا جانشینی آن تنها سیاست پیش روی ما می باشد. اگر گرایش فعلی در جهت

دیکتاتوری خشن، کنترل و تغییر جهت داده نشود ما نمی خواهیم که نزدیک به رژیمی که مسئول آن است معرفی شویم.

دعوت دولت موقت ایران از دولت ایالات متحده برای مداخله در...

سند شماره (۶۱)

تاریخ: ۱۸ سپتامبر ۷۹ ۲۷ شهریور ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: دعوت دولت موقت ایران از دولت ایالات متحده برای مداخله در مورد شرکت سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک

۱ تمامی متن خیلی محرمانه

۲ سفارت آمریکا در تهران یادداشتی از وزارت امور خارجه (تلگرام جداگانه) درباره مسدود کردن شانزده میلیون دلار پولهای نیروی دریایی و هوایی ایران در ایالات متحده از سوی دادگاههای سفلی ایالات متحده به مناسبت پرونده (شرکت) سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک دریافت کرد.

۳ در بحثهایی درباره این یادداشت با بایندر، رئیس اداره امور آمریکایی وزارت امور خارجه، بایندر تأکید کرد که دولت موقت ایران معتقد است که اقدام دادگاه به عنوان یک مسئله سیاسی بین ایالات متحده و ایران یک اقدام قانونی نبوده است. هدف از این یادداشت این است که این مسئله را به عنوان یک مسئله

سیاسی مطرح کند و نه اینکه از حکومت ایالات متحده بخواهد که توجه مقامات قضایی آمریکا را به آثار منفی احکامی نظیر حکم مربوط به شرکت (سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک) جلب کند و تدابیری اتخاذ کند که این احکام لغو گردد. بایندر صاف و پوست کنده نگران بود از اینکه این پرونده ممکن است به عنوان یک سابقه تلقی شود.

۴ مأمور سفارت به بایندر خاطرنشان ساخت که در ایالات متحده قوه قضائیه و قوه اجرائیه از یکدیگر جدا هستند و افزود که یک دادگاه عالی تر قرار است درباره این پرونده اقدام کند. او گفت ما امیدواریم پرونده هایی نظیر این پرونده در نتیجه کار دولت موقت ایران درباره این گونه مسائل با کمپانیهای مربوط قبل از اینکه قضیه به مرحله دادگاه برسد، از طرح در دادگاه اجتناب شود.

۵ بایندر ظاهرا از مفهوم جدایی قوای قضائیه و اجرائیه حتی هنگامی که مأمور سفارت در پاسخ خاطرنشان ساخت که در حالی که جدایی قوا ممکن است در بعضی کشورها جنبه رؤیایی داشته باشد در ایالات متحده آمریکا واقعیت دارد، چندان تحت تأثیر قرار نگرفت. بایندر گفت که در دولت موقت ایران بسیاری اقدام دادگاه را نشانه خصومت ایالات متحده نسبت به ایران می دانند و اگر به دادگاهها اجازه داده شود که چنین حکمهایی صادر کنند، اثرات زیانباری بر روابط آمریکا و ایران خواهد گذاشت.

۶ بایندر گفت او یقین دارد که وزارت امور خارجه می تواند مشکلاتی را که این پرونده در روابط بین دو کشور ایجاد می کند، بدون اینکه در روندهای قضائی مداخله کرده باشد مورد توجه دادگاههای ایالات متحده قرار دهد. بایندر گفت که او نگران است از اینکه «قاضیها» ممکن است درباره ایران پیشداوری داشته باشند و در صورتی که از سوی حکومت ایالات متحده اقدامی نشود، دادگاهها ممکن است پرونده را همچنان کش دهند.

اظهارنظر: ما منشأ این نوع دیدگاه را نمی دانیم ولی معتقدیم که بخشی از نظر سرسخت بایندر مربوط به

سبک خودش در مذاکرات است.

۷ مشاور سیاسی در مکالمه ای در تاریخ ۱۲ سپتامبر با بایندر طبق دستور شماره ۲۳۶۵۵۷ وزارت امور خارجه اقدام کرد و یک یادداشت نزد آقای بایندر گذاشت. ما معتقدیم که این خود یک پاسخ متناسب به بایندر درباره مسئله شرکت سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک است. مشاور اقتصادی ارتباط ویژه ای در مکالمات خود با بایندر متذکر نشد ولی با توجه به نبودن دستوراتی بر خلاف آن از جانب وزارت امور خارجه تا تاریخ ۱۴ سپتامبر نقشه هایی برای توضیح این نکته به بایندر که یادداشت ۱۲ سپتامبر تنها پاسخ به یادداشت او است که ما در موقعیتی قرار گرفته ایم که فعلاً به او بدهیم. او تکرار خواهد کرد که مراحل تجدید نظر هم اکنون در جریان است و سیاست وزارت امور خارجه این است که گزارشی درباره شخص حقوقی که طرف محاکمه نیست ولی اجازه دارد از جانب دادگاه در این محاکمه نسبت به بعضی مسائل قانون که مربوط به پرونده مورد بحث است اظهار نظر کند، در چنین مرحله ای از محاکمه تهیه کند. وزارت امور خارجه تحولات این مطلب را به دقت خبرگیری خواهد کرد و اگر اوضاع ایجاب کند تهیه یک چنان گزارشی را در نظر خواهد گرفت.

سفر یزدی، وزیر امور خارجه ایران به مجمع عمومی ملل متحد

ص: ۳۰۵

سند شماره (۶۲)

تاریخ: ۱۸ سپتامبر ۷۹ ۲۷ شهریور ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: سفر یزدی، وزیر امور خارجه ایران به مجمع عمومی ملل متحد

۱ در جریان ملاقات با کاردار در تاریخ ۱۸ سپتامبر یزدی وزیر امور خارجه به ما اطلاع داد که شمیرانی، نماینده ایران در سازمان ملل متحد سرگرم ترتیب دادن برنامه سفر اوست و اینکه وزارت امور خارجه آمریکا باید با شمیرانی درباره برنامه های مسافرتی یزدی به مجمع عمومی ملل متحد و تنظیم برنامه ملاقات با ونس، وزیر امور خارجه آمریکا تماس بگیرد.

اظهارنظر: این دومین بار ظرف چند هفته اخیر است که یزدی از دادن اطلاع درباره سفر خود به سفارت یا دیگران در اینجا خودداری کرده است. همین موضوع درباره نقشه هایی برای دیدار از هاوانا اتفاق افتاد. ما نمی دانیم ولی مظنون هستیم از اینکه ملاحظات امنیتی درباره این احتیاط وجود داشته باشد.

۲ در جریان مکالمه،یزدی علاقه خود را به بحث درباره مسئله تحویل سازوبرگ نظامی، هنگامی که او در نیویورک بود، ابراز داشت و گفت او از آگاه کاردار ایران در آمریکا چنین دریافت کرده است که وزیر دفاع (آمریکا) مایل است با او ملاقات کند. یزدی گفت او در نظر دارد برای این ملاقات یک دستیار نظامی همراه ببرد. کاردار گفت چنان که او درک کرده است پرشت در مکالمه با آگاه امکان آوردن یک نفر از وزارت دفاع به نیویورک برای دادن گزارش به یزدی مطرح است. کاردار تصور می کند که این دستیار ممکن است میورای، معاون وزارت دفاع برای امور بین المللی باشد. ما خبری درباره اینکه خود وزیر دفاع در نیویورک خواهد بود دریافت نکرده ایم.

یادداشت وزارت خارجه در مورد سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک

سند شماره (۶۳)

تاریخ: ۱۸ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲۷ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: یادداشت وزارت خارجه در مورد سیستمهای اطلاعاتی الکترونیك (شرکت)

۱ تمام متن خیلی محرمانه

الف: مطالب زیر ترجمه سفارت از یادداشت ۲۸ اوت ۱۹۷۹ دریافت شده از وزارت امور خارجه ایران است که درباره موضوع (شرکت) سیستمهای اطلاعاتی الکترونیك می باشد. ترجمه سفارت به وسیله داریوش بایندر از قسمت آمریکا (وزارت خارجه) که یادداشت را نوشته است، تصحیح شد.

«وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با عرض درود و تهنیت به سفارت آمریکا مفتخر است که مطالب زیرین را از جانب دولت موقت جمهوری اسلامی ایران راجع به مسدود سازی ۱۶ میلیون دلار سپرده متعلق به نیروهای دریایی و هوایی در ارتباط با شکایت سیستمهای اطلاعاتی الکترونیك (شرکت) از سازمان تأمین اجتماعی ایران و در تعاقب مذاکراتی که در این رابطه بین مقامات وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران و سفارت آمریکا در ۱۴ و ۱۶ اوت امسال برگزار شد، اظهار می دارد:

همان طور که سفارتخانه شما آگاه است دادگاههای منطقه ای دالاس و نیویورک برخلاف مقررات قراردادی، رأی داده اند که شکایتی که از طرف سیستمهای اطلاعاتی الکترونیک بر علیه سازمان تأمین اجتماعی ایران مطرح شده در حوزه قضائی آنان قرار می گیرد و دادگاه نیویورک متعاقبا دستور مسدودسازی ۱۶ میلیون دلار وجوه متعلق به نیروهای دریایی و هوایی جمهوری اسلامی ایران را صادر نمود که برای تأدیه بدهیهای بازپرداخت نشده این نیروها اختصاص داده شده بود.

کاملاً جدا از جنبه های حقوقی مسئله و ادعاهای هر یک از دو طرف بر علیه دیگری دولت موقت جمهوری اسلامی ایران لازم دید تا توجه سفارت را به اثرات مهم سیاسی صدور حکم به وسیله دادگاههای آمریکایی که فی الواقع دادگاههای ایرانی را بی اعتبار می سازد (علیرغم مواد و مقررات قرارداد) و مسدودسازی وجوه متعلق به دولت ایران جلب نماید و نکات زیرین را در این رابطه خاطرنشان سازد:

۱ مسدودسازی وجوه متعلق به نیروهای هوایی و دریایی ایران نه فقط بر علیه عرف و حقوق شناخته شده بین المللی است، بلکه آشکارا خود قوانین ایالات متحده مثل مقررات قانون مصونیت دولتهای بیگانه مصوب ۱۹۷۶ را نقض می کند.

۲ حکم دادگاههای نیویورک و دالاس بر این اساس که بی نظمی قضائی در ایران حاکم است و امنیت حقوقی از بین رفته است، براساس پیشداوری غلط سیاسی قضات درگیر در مسئله می باشد.

۳ مسدود سازی غیر قانونی دارائیهای دولت ایران خطرناکترین سابقه را در روابط بین المللی به جای می گذارد و پایه های اعتماد و اطمینان دولت موقت جمهوری اسلامی ایران و اساسا دولتهای دیگر را در سیستم قضایی ایالات متحده آمریکا متزلزل می سازد و زیان عمده ای در روابط تجارتی که آگاهی و اعتماد در جریانات بحثهای مربوطه و در جایی که ممکن است مطرح شوند مهم می باشد به وجود

می آورد.

با در نظر گرفتن این حقیقت که حکم عجیب و مستبدانه قضات درگیر در شکایت مورد بحث وضعیتی به وجود آورده است که نمی تواند اثری منفی در روابط بین دو دولت داشته باشد، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از سفارت آمریکا تقاضا دارد که اقدام قاطع و عاجل از طرف دولت ایالات متحده در معطوف نمودن توجه مقامات قضایی کشور شما به عواقب صدور چنان حکمهایی به عمل آید و اقدامات جهت فسخ هر چه سریعتر این احکام بدلایلی که در بالا اقامه شد انجام پذیرد.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از این فرصت استفاده می کند تا بالاترین مراتب توجه خود را اعلام دارد.

ملاقات کاردار با وزیر خارجه

سند شماره (۶۴)

تاریخ: ۲۰ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲۹ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: ملاقات کاردار با وزیر خارجه

۱ تمام متن خیلی محرمانه

۲ خلاصه: کاردار روز شنبه ۱۸ اوت برای حدود یک ساعت با یزدی وزیر امور خارجه ملاقات کرد

تا گزارش سفرش به ایالات متحده را بدهد و برداشت یزدی از اجلاس هاوانا را جویا شود. ملاقات در فضای دوستانه ای برگزار شد، ولی یزدی در مورد بیشتر موضوعاتی که مطرح شد از قبیل موضوع شری، شیبانی و منطقه گلف بی تفاوت بود. وقتی موضوع آزادی مطبوعات مطرح شد یزدی مثل همیشه عنوان کرد که مطبوعات غربی در مورد ایران بدون احساس مسئولیت هستند.

۳ ملاقات با یزدی با بحثی کامل در مورد مشکلات بخش کنسولی چه تعداد ویزا ما اکنون قادر هستیم صادر کنیم، چه درصدی دانشجو هستند و چگونه می توانیم اطمینان دهیم کار دانشجویان بسرعت انجام پذیرد، شروع شد. کاردار از کمکی که ما از پلیس تهران گرفته ایم اظهار قدردانی کرد و اشاره کرد که هر چند ما هنوز مشکلاتی در کنترل صفوف ویزا داریم ولی کنترل پلیس بتدریج بهتر می شود. کاردار اظهار داشت که درصد امتناع ما از دادن ویزا به ۴۰ درصد می رسد ولی ما حدودا روزانه با حدود ۴۰۰ متقاضی مصاحبه می کنیم، از جمله ۳۵ تا ۱۰۰ مورد بیمار اضطراری که بر یک اساس ویژه دیده می شوند. به نظر می رسد که توجه یزدی به این مسئله جلب شد و از اینکه کنسولگری فعال شده خوشحال شد.

۴ پس از بحث کوتاهی در مورد اجلاس غیرمتعهدها و مجمع عمومی سازمان ملل و افغانستان، (گزارش جداگانه) کاردار در مورد مسافرت اخیرش به واشنگتن توضیحاتی داد. در تلاش برای آگاه ساختن یزدی از نظرات واشنگتن در مورد ایران و موضوعاتی که مورد توجه خاص دولت ایالات متحده و آمریکاییها به طور کلی می باشند، توضیحات خیلی بی پرده و صریح داده شد.

۵ کاردار برای آغاز کردن صحبت گفت که وی در خلال گفتگوهایش با مقامات دولت ایالات متحده و اعضای کنگره تلاش نموده تا ایران را در یک دیدگاه خاص قرار دهد: ایران کشوری نیست که به خاطر حکومت ملاهای عقب مانده به دیوانگی کشانیده شود، بلکه کشوری است که در مسیر یک انقلاب اساسی قرار گرفته که هنوز به نتیجه نرسیده است. برای مثال ایران هنوز نوشتن قانون اساسی جدید را تمام

نکرده است. کاردار گفت وی خاطرنشان ساخته بود که ایالات متحده منافع قابل توجهی در برقراری روابط خوب با ایران دارد و وی فکر می کند دولت موقت ایران نیز در این منافع سهیم می باشد. کاردار اشاره کرد که نظرات ارائه شده به وسیله او به خوبی پذیرفته شد و علاقه عجیبی نسبت به ایران از طرف مقامات ارشد ایالات متحده و کنگره وجود داشت.

۶ در هر صورت کاردار به صراحت به یزدی خاطرنشان کرد که وجهه ایران در واشنگتن ضعیف و اعتبارش مورد تردید است. وضعیت کردستان اثر قابل ملاحظه ای بر روی افکار عمومی داشته است و خیلیها سؤال می کنند در زمانی که اعدامها (از جمله تعداد زیادی در کردستان) به صورتی ادامه دارد که به نظر آمریکاییها بدون محاکمه و بدون طی مراحل قانونی می رسد و با اعدامهایی که در سیاهی شب انجام می گیرد چگونه دولت ایالات متحده می تواند یک رابطه تسلیحاتی با ایران داشته باشد. اگر در زمانی که عکسهای اعدامهای کردستان در مطبوعات چاپ شد کنگره تعطیل نبود امکان داشت قطعنامه ای از طرف کنگره در رابطه با اقدامات ایران صادر شود.

۷ کاردار علاوه بر این اظهار داشت با کارهای آمریکا در ایران برخورد خوبی نشده است. برای مثال به شری اجازه داده نشد، که ایران را ترک کند و شیبانی هنوز در زندان است. کاردار گفت ما فکر می کنیم به زودی مقاله ای در مورد شری در مطبوعات آمریکا چاپ شود که شاید سفارت را به خاطر اینکه از طرف او به اندازه کافی فعال نبوده است، متهم نماید. حبس مستمر او در ایران خارج از قوه ادراک می باشد؛

کاردار درخواست نمود که یزدی با دفتر دادستان کل تماس حاصل نماید و متذکر شود که گزارش خود دفتر دادستان کل توصیه کرده است که شری آزاد شود. یزدی در این مورد بی تفاوت بود. (چون. شری به هنگام این گفتگو در حال آزاد شدن بوده ما تردید داریم که وزارت خارجه هیچ گونه نقشی در آزادی او داشته است).

۸ کاردار همچنین متذکر شد که دولت موقت ایران همچنان از دستیابی ایالات متحده به مقر سابق نظامی ما و وسائل ما در ایران، از جمله اموال زیاد و سوابق پرسنلی جلوگیری به عمل می آورد.

۹ کاردار سپس جلوگیری از کار مطبوعات و اخراج گزارشگران خارجی را متذکر شد. او اظهار داشت که ما از اقدامات دولت موقت ایران بر علیه مطبوعات آمریکایی بسیار متأسفیم. او از خیلی افراد در واشنگتن، از جمله کنگره در مورد این موضوع مطالبی شنیده بود. در مجموع شناختی از منافع ایالات متحده در ایران و تمایلی به همکاری با دولت موقت ایران وجود داشت. دولت ایالات متحده مایل است تا رابطه به پیش برود ولی چنانچه قرار است این رابطه پیشرفتی داشته باشد بایستی تلاشی دوجانبه وجود داشته باشد. کاردار سپس از یزدی سؤال کرد که آیا وی مایل به ارائه نظر خود در مورد هر یک از این نکات می باشد.

۱۰ یزدی اظهار داشت که مطبوعات مطمئنا هیچ گونه نظر مساعدی در مورد ایران که کاردار ممکن است ابراز داشته باشد در زمانی که وی در ایالات متحده بوده است، عنوان نکرده اند. یزدی سپس بحثی را شروع کرد که چگونه مطبوعات خارجی اخبار ایران را تحریف نموده و با انقلاب ایران خیلی غیر منصفانه برخورد می نمایند. یزدی گفت که دولت موقت ایران از نزدیک مراقب بوده است و مطبوعات ایالات متحده هرگز اخبار خوب راجع به ایران منتشر نمی نمایند. کاردار پاسخ داد که ایران چنانچه به اخراج خبرنگاران خارجی ادامه بدهد بعید به نظر می رسد گزارش خوبی دریافت کند. او دوباره متذکر شد که ایران نمی تواند

تمام مسئولیتها را به خاطر مطبوعات بدش دور بریزد. ایران به خاطر خیلی از چیزهایی که گزارش شده مثل تعداد زیاد اعدامهای بدون محاکمه مسئولیت دارد. حتی بعضی از حامیان انقلاب ایران در ایالات متحده سؤال می کردند که آیا این اعمال انجام شده به وسیله دولت موقت ایران با روح انقلاب ایران سازگار هستند. کاردار به مشکلات امنیتی محوطه سفارت، به برخورد بد با بازرگانان و به اقداماتی که به نظر آمد برای اخراج تمام روزنامه نگاران آمریکایی از ایران طرح ریزی شده اند اشاره کرد. این موضوع به سادگی جامعه را وادار کرد که فکر کند ایران چیزی دارد که می خواهد پنهان کند. یزدی این موضوع را بشدت تکذیب کرد و اظهار داشت که وی کاملاً آماده خواهد بود تا تمام تا تمام سؤالات مطبوعات را در زمانی که به واشنگتن می رسد پاسخ دهد.

۱۱ کاردار متذکر شد که وی فکر می کند بعضی از مطبوعات ایالات متحده کار گزارشی خوبی انجام داده اند. مثلاً کار تایم در مورد خمینی عالی بوده است. (یزدی تصدیق کرد). کاردار اظهار داشت که گفته هایی که به طور مستمر از رادیو و تلویزیون ملی ایران پخش می شوند و ایالات متحده را غیراز مسائل دیگر متهم به همکاری با ساواک، سیا و صهیونیستها در طرحهایی برای از بین بردن انقلاب می نمایند هم ناصحیح بوده اند و هم به روابط ما کمک نمی نمایند. او به یزدی خاطرنشان کرد که دولت موقت ایران می تواند این نوع تبلیغات ضد آمریکایی را در رادیو و تلویزیون ملی ایران کنترل نماید. یزدی هیچ پاسخی نداد.

۱۲ در عوض یزدی سؤال کرد که آیا دولت ایالات متحده به هیچ صورتی در نشر زیراکسهایی از یک ورقه که «طرح برنارد لوئیس» نامیده می شود و نشان دهنده طرحی است که کشور را به مناطق کوچک بر اساس گروههای قومی تقسیم می نماید شرکت داشته است. به نظر می رسد که یزدی این ورقه را تقریبا جدی گرفته است. کاردار به او گفت که این ارزش وقت وزرا را ندارد چون که مزخرف و پوچ است و به سود هیچ کدام از کشورهای ایران و ایالات متحده نیست، ولی قول داد که این موضوع را با واشنگتن در میان بگذارد.

۱۳ ملاقات با تقاضای مجدد کاردار برای هر گونه کمکی که وی در مورد شری و شیبانی و منطقه گلف می تواند انجام دهد خاتمه پذیرفت. او همچنین از یزدی در مورد موضوع بهائی(ها) جویا شد. (گزارش جداگانه).

۱۴ اقدام مورد درخواست: از هر گونه اطلاعاتی که وزارتخانه ممکن است در مورد «برنارد لوئیس» ارائه کند تشکر می کنیم.

مقاصد شوروی در افغانستان

سند شماره (۶۵)

تاریخ: ۲۴ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

موضوع: مقاصد شوروی در افغانستان

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ وزیر امور خارجه، یزدی، تهران را به قصد شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل ترک کرد. پیشنهاد می شود که وزارت امور خارجه مسئله دخالت احتمالی شوروی در افغانستان را با وی در نیویورک در

میان بگذارد.

۳ سفارت قصد دارد که این مسئله را با رئیس اداره پنجم وزارت امور خارجه ایران در تاریخ ۲۴ سپتامبر در میان بگذارد. ولی ما معتقدیم که فقط یزدی قدرت دارد که تصمیم مؤثری بگیرد.

۴ به دفتر وابسته دفاعی و مستشاری نظامی نیز هشدار داده شده است که به محض امکان تماس با مقامات سطح بالای ایران که احتمالاً ظرف چند روز آینده خواهد بود، مراتب را سریعا گزارش دهند.

لینگن

ملاقات وزیر با یزدی: حضور آمریکا در خلیج فارس

سند شماره (۶۶)

تاریخ: ۲۴ سپتامبر ۷۹ ۲ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی فوری

موضوع: ملاقات وزیر با یزدی: خلیج، حضور آمریکا در خلیج فارس

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ پیشنهاد می کنم که وزیر امور خارجه، ونس، در گفتگویی که قرار است در سوم اکتبر با یزدی داشته باشد درباره مسئله دسترسی ما به تعاونی سفارت، خلیج، و دیگر املاک نظامی از قبیل پارك موتوری سلطنت آباد و تسهیلات پایگاه مخابراتی ارتش نیز صحبت به میان آورد.

۳ پس از درگذشت آیت اللّه طالقانی، کمیته طالقانی، که قبلاً کنترل تعاونی سفارت را به دست گرفته بود قرار است این تعاونی و دیگر املاک نظامی (آمریکایی و ایرانی) را به دفتر نخست وزیری یا ارتش بسپارد. هنوز نمی دانیم که کنترل خلیج در دست چه کسی است ولی امیدواریم که تعاونی سفارت و خلیج در اختیار دفتر نخست وزیری قرار گیرد. اگر این طور بشود یزدی خواهد توانست در کنترل تعاونی و خلیج نظارت نماید. با وجود اینکه یزدی در گذشته به ما در این باره پاسخی نداده است، ولی بد نیست یک بار دیگر آن را امتحان کنیم.

۴ بنا به گزارشهای یزدی در ۲۳ اوت به هنگام عزیمت، به مطبوعات گفته بود که «علاوه بر گفتگو پیرامون روابط بین دو کشور با ونس، سعی خواهیم کرد درباره نقشه آمریکا مبنی بر وارد کردن نیروهای نظامی به خلیج فارس به منظور حفظ ثبات منطقه نیز بحث و تبادل نظر بنماییم. وی گفته است که هیچ یک از حرکتهای اینچنینی آمریکا در منطقه نخواهد توانست در بحران منطقه کاهشی ایجاد نماید.»

۵ اظهار نظر: مطبوعات تهران با شور و هیجان زیاد درباره بیانات مقامات دولت آمریکا مبنی بر تشکیل نیروهای واکنش سریع مطلب منتشر می کنند. در اینجا چنین نتیجه گیری می شود که دولت آمریکا درصدد آن است که نیروی دریایی رزمی خود را در خلیج افزایش دهد و یا تا به حال افزایش داده است و دیگر اینکه ما در نظر داریم به افغانستان نیرو بفرستیم، و دیگر اینکه آمریکا در نظر دارد علیه حوزه های نفتی خاورمیانه اقداماتی انجام دهد. آخرین متن این نتیجه گیریها مقاله ای است که در ۲۴ اوت در کیهان به چاپ رسیده و به نقل از مدرسی نماینده خمینی در امارات متحده عربی نوشته است که بین پنج تا شش هزار نظامی آمریکا در پایگاه جفیر بحرین مستقر گردیده است. بد نیست که وزیر با یزدی در مورد مقاصد نیروهای ما در اقیانوس هند و خلیج فارس صحبت کند تا او به طور کامل مقاصد ما در منطقه را درک نماید. کاردار از فرصت استفاده کرده در ملاقات وزیر ارشاد ملی، میناچی، گفت که گزارش مطبوعات

درباره حضور نظامیان آمریکا در بحرین کاملاً بی پایه و اساس بوده، کمکی به بهبود روابط بین ایران و آمریکا نمی کند.لینگن

ارتباط دیپلماسی عمومی بین ایالات متحده و ایران

سند شماره (۶۷)

تاریخ: ۲۶ سپتامبر ۱۹۷۹ ۴ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از:آژانس بین المللی ارتباطات آر. تی. کورانبرای: وزارت خارجه آقای هارولد اچ. ساندرز

موضوع: ارتباط دیپلماسی عمومی بین ایالات متحده و ایران (اکتبر ۱۹۷۹ فوریه ۱۹۸۰)

براساس گفتگوهای انجام شده در محل دفتر شما در ۷ سپتامبر، آژانس بین المللی ارتباطات توافق دارد که برخی تحقیقات محتاطانه در زمینه فرصتهای اضافی برای ارتباط بین ایالات متحده و ایران در محدوده دیپلماسی عمومی در ۴ یا ۵ ماه آینده در برنامه قرار گیرد.

ما تلاش خواهیم کرد تا به عنوان یک اقدام راهگشا حلقه های ارتباطی نهادی یعنی مفهومی از ارتباط که در ۷ سپتامبر مورد تأیید قرار گرفت را تقویت نماییم. این حلقه های ارتباطی بر روی جریان روابط دو طرفه تأکید خواهد کرد. در این فرصت بایستی تشخیص داده شود که توسعه آنها بستگی به ایجاد یک جو اعتماد و احترام دارد.در مراحل اولیه روابط شخصی توسعه یافته دوستانه و با تفاهم شخص با شخص مهم می باشند. از طریق این ارتباطات شخصی حلقه های ارتباطی نهادی دقیقا معین می تواند به وجود آید که به

نوبه خودش می تواند روابط دوجانبه بیشتری به بار آورد. زمینه های احتمالی برای آغاز یا تجدید بنای تماس شامل ایران شناسی، روابط انسانی، علوم طبیعی تدریس انگلیسی و تربیت بدنی می باشند.

برنامه های دیدار ایرانیان از ایالات متحده هنوز ادامه دارد، ولیکن به سبکی سطح پائین و نسبتا کم است و فعلاً محدود به کار کمیسیون فولبرایت می باشد. ایالات متحده بایستی حمایت مالی خودش را از این عملیات به عنوان یک رابطه نهادی (دانشگاهی) اصلی و خوب بنیان نهاده شده بین مدرسین خصوصی و عمومی و نهادها در هر دو کشور حفظ نماید. بصورتی مشابه فعالیتهای برنامه ریزی شده، دید روشن انستیتوی آمریکایی مطالعات ایران بایستی پرورش داده شود. ما در محدوده این روش کلی و در پاسخ به توصیه های کاردار و مأمور امور عمومی (PUBLIC AFFAIRS)و در صورتی که مقامات ایرانی روشن سازند که علاقه ما به روابط افزایش یافته دوجانبه است، مبانی زیر را برای برخی ابتکارات مهار زده شده که ممکن است مورد توجه قرار گیرند خواهیم آزمود:

۱ دیدار متخصصین و شخصیت های اجتماعی دقیقا انتخاب شده از ایران را پیشنهاد کنید. هر وقتیکه امکان پذیر بود دیدارها به صورت خصوصی ترتیب داده خواهد شد. اشخاص بایستی نسبت به ایران امروز اعتبار و بستگی داشته باشند.

۲ دعوت از متخصصین اسلامی ایرانی و احتمالاً شخصیتهای مذهبی ایران به جشنهای سالگرد هجرت در ایالات متحده را بالا ببرید. برنامه های دیدار بایستی شامل نمایندگان مشابهی از دیگر جوامع اسلامی نیز باشد تا بر ماهیت چند ملیتی بودن مراسم تأکید داشته باشد. هدایت و سرپرستی برنامه ها که یک نقش اساسی بازی می کند بایستی به طور خصوصی با کمیته سالگرد هجرت ترتیب داده شود.

۳ با مؤسسات خصوصی از قبیل بنیاد جانسون یا سمینارهای دانشگاهی از جمله مرکز شرق غرب وارد مذاکره شوید تا گروههای از متخصصین ایرانی را به ایالات متحده بیاورند که موضوعات غیر جدلی

را مورد بحث قرار دهند. جلسات ترجیحا بایستی چند ملیتی باشند. زمینه های احتمالی ادبیات، نویسندگی خلاق یا بصورت اصولی تر توسعه کتابخانه و علوم کتابخانه ای می باشد.

۴ با چند مشاور و راهنمای دانشجویان خارجی که دقیقا انتخاب شده اند و از دانشگاههایی هستند که در اداره دانشجویان اسلامی و ایرانی خبره و ماهر می باشند همکاری کنید تا:

الف: در این دوره تغییرات در ایران نیازهای پدید آمده و گرایشات دانشجویان ایرانی را ارزیابی نمایید.

ب: در پی برنامه هایی برای یک کنفرانس دانشجویی احتمالی یا دیگر انواع بحث و گفتگو در ایالات متحده و در زمانی مساعد در آینده باشید.

۵ در جستجوی مؤسسات آموزشی آمریکایی باشید که در ارتباطات یا حمایت از دیگر عملیات مبادله آموزشی در کشورهای جهان سوم از قبیل فعالیتهای دانشگاه نبراسکا (اوهاما) در پاکستان شرکت می جویند و نیز در پی امکانات دعوت از دانشجویان یا دانشگاهیان ایرانی برای شرکت جستن در چنان سمینارهایی یا پروژه هایی باشید که اندیشه روشنفکری و تماس مداوم را پرورش می دهند.

۶ افزایش تدریس انگلیسی فعلی آژانس بین المللی ارتباطات، انجمن ایران و آمریکا و مؤسسات فرهنگی را به این شرط که ادعاهای اداری برای خسارتهای قبلی و مصادرات توسط مقامات ایرانی قبول شود مورد بررسی قرار دهید.

۷ نسبت به موقعیتها برای دعوت از ایرانیان به شرکت جستن در برنامه های مبادله بین مناطق خصوصا برنامه های رسانه های گروهی هوشیار باشید.

تذکر: رادیو صدای آمریکا درنظر دارد زمان پخش برنامه های فارسی خود برای ایران را در اول سال جدید یکساعت افزایش دهد. این رادیو یک برنامه نیم ساعته در صبحها اضافه خواهد نمود که خبر و مطالب خبری پخش خواهد کرد و نیم ساعت به اول برنامه نیمساعته عصرهایش اضافه خواهد نمود. برنامه افزایش یافته عصر موقعیتی بهتر برای پوشش عمیقتر و موضوعات فرهنگی میسر خواهد نمود. مسائل مورد نظر شامل: وقایع ایران خارج از گردونه سیاسی،یک سری مطالب در مورد مطالعات و مراکز اسلامی ایرانی در ایالات متحده، و مصاحبه ها با محققین آمریکایی و ایران شناسان و چهره های اجتماعی مناسب که نماینده طیف وسیعی از نظرات سیاسی و سیاست خارجی هستند، می باشد.

یادداشت مکالمه بین ونس و سونودا

سند شماره (۶۸)

تاریخ: ۲۷ سپتامبر ۱۹۷۹ ۵ مهر ۱۳۵۸سری

از: هیئت نمایندگی آمریکا در سازمان ملل متحدبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: یادداشت مکالمه بین ونس و سونودا (وزیر امور خارجه ژاپن در مجمع عمومی ملل متحد

۱ (تمامی متن سری است)

۲ شرح زیر قسمتی از مذاکرات دوجانبه سونودا و ونس، در مجمع عمومی سازمان ملل متحد در تاریخ ۲۶ سپتامبر درباره ایران است. سونودا آن گاه مکالمه ای را نقل کرد که وی دو روز قبل با وزیر امور خارجه ایران داشته است. سونودا گفت که روابط بین ژاپن و ایران بسیار خوب است و او به وزیر امور خارجه ایران گفت که ژاپن حاضر است در کوششهای ملت سازی ایران شرکت کند. در عین حال او به وزیر

امور خارجه ایران گفت که ایران نیاز به همکاری با آمریکا و سایرین را دارد و پیشنهاد کرد که آنها با ایالات متحده مذاکره کنند. وزیر امور خارجه ایران پاسخ داد که ایران قصد ندارد همکاری با غرب را کنار بگذارد و اینکه در موقع مناسب با ما مذاکره خواهد کرد.

وزیر امور خارجه آمریکا قدردانی خود را به سونودا بخاطر اظهاراتش به وزیر امور خارجه ایران بیان داشت و خاطرنشان ساخت که هفته آینده وی با وزیر امور خارجه ایران در نیویورک ملاقات خواهد کرد.

نیویورک

سونودا گفت او از ملاقات با وزیر امور خارجه ایران تحت تأثیر قرار گرفته و احساس کرده است که او یک مرد جدی است. پایان متن.

ونس

مذاکرات دوجانبه با وزیر امور خارجه ایران

سند شماره (۶۹)

تاریخ: ۱ اکتبر ۱۹۷۹ ۹ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: مذاکرات دوجانبه با وزیر امور خارجه ایران

۱ تمام متن خیلی محرمانه

۲ شما در زمانی با یزدی ملاقات می کنید که ممکن است نقطه عطف مهمی را در امور داخلی ایران ایجاد کند. در عین حالی که برای هر ناظری مهم است تا از قضاوتهای عجولانه در مورد این وضعیت اجتناب ورزد ولی دوری جستن از این نتیجه گیری سخت است که روحانیون در حالتی هستند تا بالقوه هرگونه و یا تمام مخالفین طرحهایشان برای ایجاد یک کشوری که اساسا وسیله روحانیون اداره شود را از سر راه بردارند و اسلام به عنوان ایدئولوژی و احتمالاً حزب جمهوری اسلامی فراهم آورنده دستگاه حزبی کنترل کننده باشند.

الف: شورش کردها به طریقی سرکوب شده است تا درس عبرتی باشد برای دیگر اقلیتها.

ب: جبهه دمکراتیک ملی و رهبریت آن مارک ضد انقلابی خورده اند و به دیگر عناصر مخالف بصورت مشابهی اخطار شده است.

ج: یک شورای کنترل شده وسیله روحانیت در حال انجام یک بررسی کامل بر روی قانون اساسی است که به نظر می رسد به کنترل اسلامی شیعی بر دستگاه دولت رسمیت دهد.

د: علیرغم صحبت از عفو، اعدامها ادامه دارد؛ حتی در مورد جنایتکاران عادی. به نظر می رسد که قم مصمم است تا از هر گونه نمایش بخشش یا دلسوزی قضایی خودداری کند.

ه: رئیس سپاه پاسداران که به وسیله انقلاب به وجود آمده به تازگی پست وزارت دفاع را به دست گرفته است.

و: خلع نزیه از مدیریت عامل شرکت نفت یک نشانه عمومی قوی و مهم برای غیر روحانیون از تصمیم قم به اجتناب از هر گونه کاهش کنترل آن بر چیزهایی است که اهمیت دارند، از جمله بخش نفت.

ز: نوعی از واهمه و نگرانی در مورد یک توطئه منتسب به مطبوعات غربی بر علیه انقلاب ایران وجود دارد. (اکنون هیچ روزنامه نگار آمریکایی در اینجا اقامت ندارد).

ح: ایالات متحده همچنان به خاطر همکاری وسیعش با صهیونیسم بین المللی در از بین بردن امیدهای فلسطینیها،به وسیله خمینی مورد تقبیح قرار می گیرد، در حقیقت به نظر می آید خمینی خودش و انقلاب را به این صورت می بیند که در حال تبدیل شدن به یک نیروی واقعی متحد کننده در تمام منطقه برای مبارزه در جهت حقوق فلسطینیها می باشند.

۳ مطالب بیشتری وجود دارد لیکن کافی است که بر این نکته تأکید کنیم که در حال حاضر روحانیون در اوج تفوق و برتری قرار دارند. به نظر می آید چیزی وجود نداشته باشد که از محکم کردن کنترل سیاسی آنان در ساخت رو به رشد قانون اساسی جلوگیری کند نه ارتش، نه بختیار از پاریس، نه فقدان بازدهی مورد نظر از انقلاب، و نه بازرگان و دیگر میانه روها در دولت موقت ایران. (در مطبوعات امروز از بازرگان در یک مصاحبه با اوریانا فالاچی نقل قول شد که گفته بود «... از نقطه نظر رسمی دولت کشور را اداره می کند ولی از لحاظ ایدئولوژیکی و انقلابی خمینی و شوراهایش کشور را کنترل می کنند حقیقتا راست است».

۴ چیزی که می تواند این گرایش را متوقف سازد (ولی با گذشت زمان) درک وسیعتری، (از آنچه اکنون وجود دارد) از مشکلات اداره جامعه ای چند حزبی و یک اقتصاد نسبتا مدرنیزه مثل اقتصاد ایران با ادراکات مذهبی که به نظر می آید جای کمی برای شرکت عناصر غیر مذهبی این کشور باقی می گذارد، باشد.

۵ سؤال این است که آیا خمینی اصلاً از این کار استقبال می کند و به لحاظ آن نتایج رضایتبخش نیستند. حتی اگر او چنین کند، یک سؤال واقعی وجود دارد که آیا او می تواند بر یک جریان مهم که اکنون جاری است و ملازمینش در قم که از تمام جهات حتی از او سرسخت تر هستند غلبه کند.

۶ پاسخ ساده این است که یک جریان تسلیم ناپذیر وجود دارد که نیروهای میانه رو را از دور خارج می کند و سرانجام بازرگان را با روشی که در مورد نزیه در شرکت ملی نفت اعمال شد از مقامش خلع می نماید.

۷ من زیاد مطمئن نیستم. من از ماه قبل زمینه خیلی کمتری برای خوش بینی می یابم، ولی خمینی از نظر سیاسی ناپخته نیست و وی به همان ترتیبی که در جستجوی چیزی است که برایش اهمیت دارد ممکن است هنوز احتیاج به نوعی از همکاری با میانه روها را (که بازرگان به صورتی ضعیف ولی بازیگرانه همچنان نمایانگر آن است) برای اطمینان یافتن از ثبات سیاسی مداوم در نماید و این برتری اسلام در ساخت اجتماعی و سیاسی آینده ایران می باشد.

۸ شما می توانید از یزدی سؤال کنید که وی گرایشات آتی را در این منطقه چگونه می بینید. او یک معتقد با ایمان است. یک انقلابی که مثل هر کس دیگری در دولت موقت ایران به خمینی نزدیک است ولی می تواند احتیاج به متعادل ساختن ایده آلهایش را با واقعیتها درک کند. او خیلی برای من صحبت کرده است و من آماده هستم تا صحبتهایش را باور کنم. گفتگوی شما با او که اولین تماس سطح بالایی است که ما با رهبریت انقلابی داشته ایم برای مقاصد ما در اینجا اهمیتی حیاتی دارد. در تأیید این موضوع برای او، که ما واقعیتهای جدید ایران را قبول می نماییم و فی الواقع ما آرزو داریم ایران در توسعه نهادهای دولتیش موفق باشد، یزدی همچنین بایستی بداند که ما از سختگیری و عدم وجود جنبه انسانی در انقلاب که به نظر می آید توجه کمی به حقوق یا منافع عناصر میانه روتر در ایران امروز می نماید، ناراحت هستیم. خمینی

اهمیت زیادی برای وجهه ایران در ایالات متحده قائل نیست ولی دیگرانی از قبیل یزدی هستند که این اهمیت را قائل هستند.

ملاقات ساندرز معاون وزارت امور خارجه با یزدی وزیر امور خارجه

سند شماره (۷۰)

تاریخ: ۱۴ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۲ مهر ۵۸سری

از: هیئت نمایندگی آمریکا در نیویورکبه: وزیر امور خارجه، واشنگتن فوری

رونوشت به: سفارت آمریکا در تهران فوری

گزارشگر:ساندرز معاون وزیر امور خارجه آمریکا

موضوع: ملاقات ساندرز معاون وزارت امور خارجه با یزدی وزیر امور خارجه (ایران)

۱ (تمامی متن سری است)

۲ در ملاقاتی در عصر روز سوم اکتبر و به دنبال ملاقات وزیر با یزدی، ساندرز معاون وزارت خارجه با او و همراهان او مدت دو ساعت درباره وضع روابط آمریکا و ایران بحث کرد. وقت زیادی در مرور گناهان ما در گذشته و ناتوانی حقیقی ما در درک ماهیت انقلاب اسلامی سپری شد. ساندرز کوشید تا به یزدی چشم انداز یک سلسله مناسبات جدید آمریکا و ایران براساس واقعیات کنونی و آینده ای که ما می توانیم در آن همکاری داشته باشیم را نشان دهد، ولی موفق نشد.

۳ یزدی مطلب را روشن کرد و گفت که او احساس می کند که جهان بینی آمریکا که منجر به پشتیبانی آمریکا از شاه شده است، کار ما را برای پذیرفتن انقلاب اسلامی، به ویژه زیانهای مادی که از نظر از دست بازار مهم اسلحه متوجه ایالات متحده شده است،دشوار می کند.

۴ او اصرار کرد که با ایران باید براساس برابری و احترام رفتار کرد و هر گونه برداشتی درباره حقوق بشر یا مسائل دیگری که این اندیشه را القا کند که ما (آمریکا م) به ایران دیکته می کنیم، باید مهار شود، که او بار دیگر نسبت به اداره قراردادهای نظامی و بازرگانی حساسیت ویژه ای نشان داد و گفت که ممکن است توطئه ای علیه ایران در کار باشد. او درباره این مسائل زیاد در جریان کار نبود و در نتیجه دلائلی که می آورد بسیار ساده لوحانه بود. علیرغم تندی موضع یزدی، مذاکرات بسیار راحت و صریح و از نظر جهت گیری به شکل مثبتی جریان پیدا می کرد و شاید اگر یزدی نشانه ای از تغییر روش نشان نمی داد ممکن بود فرهنگ و آگاه از روش ایالات متحده قدردانی کرده و ما را صمیمی و با حسن نیت توصیف می کردند.

۵ ساندرز سه مسئله مربوط به رابطه دوجانبه را در پایان بحث کلی پیش کشید:

(الف): لزوم حل و فصل مسئله تأسیسات نظامی و دارایی آمریکا در ایران. یزدی به سرعت موافقت کرد که این موضوع باید بدون تأخیر انجام گیرد و هنگامی که ساندرز پیشنهاد کرد که یک کمیته مشترک ایران و آمریکا تشکیل شود، یزدی گفت که او معتقد است که یک چنین کمیته ای اخیرا تشکیل شده است و از جانب ایران وزارت امور خارجه و شورای انقلاب و دفتر دادستانی و چند واحد دیگر در آن عضویت دارند. ساندرز پیشنهاد کرد که این کمیته می تواند برای حل مسائل، مورد به مورد بررسی کند. اگر یک چنین کمیته ای هنوز برقرار نشده است سفارت باید مسئله را با وزارت امور خارجه دنبال کند تا موافقت یزدی بمورد اجرا گذاشته شود.

(ب): مسئله شیبانی. ساندرز تقاضای آزادی شیبانی را کرد. و خاطرنشان ساخت که این امر در جو

کار اثر مثبت خواهد داشت. یزدی گفت که وی با دادستان کل در این مورد صحبت کرده است ولی دادستان کل به نظریات او اعتنایی نکرده است. ما قدردانی خود را از آنچه که یزدی در مورد مسئله شیبانی انجام داده بود ابراز داشته و اظهار امیدواری کردیم که او همچنان در مورد این مسئله کمک کند، تعهدی داده نشد.

(ج): بهائیان. ساندرز نگرانیهای بهائیان آمریکایی را توصیف کرده و از یزدی پرسید که آیا مطلبی دارید که ما به آمریکاییان بگوییم تا نگرانیهای آنها درباره بهائیان عادی در ایران برطرف شود. ما احساس کردیم که اوضاع برای سایر اقلیتها بهبود یافته و توانستیم به آمریکاییان اطمینان دهیم که یهودیان و دیگران مورد بدرفتاری قرار نمی گیرند. ما میل داریم همان کار را برای بهائیان انجام دهیم. یزدی احساسات ایرانیان را درباره بهائیان دوره وار مرور کرد.. او گفت بعضی از بهائیان در خدمت شاه بوده اند و به خاطر جنایات خود مجازات خواهند شد ولی بهائیان عادی تحت تعقیب قرار نخواهند گرفت بلکه طبق قوانین ایران از آنها حمایت خواهد شد.

ونس

ملاقات وزیر با یزدی وزیر امور خارجه

سند شماره (۷۱)

تاریخ: ۴ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۲ مهر ۵۸سری

از: هیئت نمایندگی ایالات متحده در نیویورکبه:وزارت خارجه واشنگتن

رونوشت به: سفارت آمریکا تهران

موضوع: ملاقات وزیر با یزدی وزیر امور خارجه

۱ تمام متن سری است.

۲ در ۱۳اکتبر وزیر برای یک ساعت با یزدی که به وسیله آگاه، کاردار، منصور فرهنگ و بایندر (یادداشت بردارنده) همراهی می شد ملاقات کرد. وزیر به وسیله مک هنری، نیوسام، ساندرز، سیک و پرشت (یادداشت بردارنده) همراهی می شد.

۳ لحن یزدی علیرغم اظهار نظرهای گاه به گاه درباره تمایل ایران برای روابط دوستانه در طول گفتگو غیر دوستانه، عصبانی کننده و حاکی از عدم اعتماد بود. او با سؤال از وزیر در اینمورد که آیا ایالات متحده تغییرات در ایران را قبول کرده است یا خبر شروع به صحبت کرد. وزیر پاسخ داد که ما تلاش کرده ایم و کردیم که این موضوع را در پاره ای از بیانیه های رسمی روشن کنیم. ما برای رهبران ایران آرزوی موفقیت کرده ایم و فرمهای مشخصی از همکاری را آغاز نموده ایم.و ما آماده بوده ایم تا چنانچه ایران مایل بود از این هم جلوتر برویم.ما خواهان این بودیم که در مبارزه بر علیه عدم اعتمادی که وجود داشته و در فراموش کردن گذشته به ایران بپیوندیم. ما مایل بودیم تا در جهت یک رابطه جدید به جلو برویم.

۴ یزدی گفت این نظرات در گذشته به وسیله کاردارهای ما برای او نقل شده بودند. او احساس می کرد که ما واقعا هنوز واقعیت ایران جدید را نفهمیده و قبول نکرده ایم. او به گفتگوی لینگن با وزیر کشور (ایران) به عنوان مداخله بیجا در امور داخلی ایران اشاره کرد و سؤال کرد چرا ایالات متحده دست به چنین

کارهایی می زند. وزیر پاسخ داد که مایل بودیم نگرانیهای خودمان را ابراز نماییم. ما امیدوار بودیم که بتوانیم چیزی را که حس می کردیم به طور خصوصی بگوییم. ما از همین طریق نزدیک شدن از طرف ایرانیانی که نگرانیهایی راجع به ایالات متحده دارند استقبال می کنیم. هیچ کدام از طرفین نبایستی احساس کنند که مجبور است به مطبوعات مراجعه نماید. بحثهای آزاد و خصوصی جزئی از دوستی واقعی می باشند.

۵ یزدی با انتقاد از نظرات ایالات متحده در مورد قصد ایران برای حمایت از قطعنامه کنفرانس غیرمتعهدها در مورد صهیونیسم و نژادپرستی به صحبت ادامه داد. او سؤال کرد، چرا شما از اسرائیل دفاع می کنید؟ برخوردهای غیردوستانه مشابه دیگری نیز از جانب ایالات متحده وجود داشته است. در این موقع یزدی شروع به اقامه مشکلاتی نمود که وی با ایالات متحده داشته است.

۶ اولین موضوع قراردادهای نظامی و طرز نگهداری تنخواه گردان بود. ایران MOU ۳ فوریه را که برایش مشکلات عظیمی به وجود آورده بود نپذیرفت. ما نیاز به این داشتیم که گذشته را و قراردادهای نظامی را از بین ببریم. وزیر گفت ما آماده شدیم که اینکار را همین فردا در یک ملاقات با مقامات وزارت امور خارجه و DOD انجام دهیم.

۷ یزدی سؤال کرد که سیاست ایالات متحده در مورد قراردادهای نظامی چه بوده است.او گفت که ایران از ۱۹۶۸ به این طرف هیچ صورتحسابی دریافت نکرده است و شکایت کرد که ناوشکنها بدون

مراجعه به ایران برای بحث بر سر قیمت قراردادشان فسخ شده است. ایران نمی داند چه مقداری متحمل مخارج شده است. یزدی سؤال کرد سیاست ایالات متحده در مورد آزاد کردن لوازم طبقه بندی شده چه هست.

۸ وزیر گفت سیاست ما اساسا فروش آنچه است که ایران نیاز دارد. اگر موارد خاصی وجود داشته باشد ما آنها را مورد بررسی قرار خواهیم داد. ممکن است مشکلاتی در مورد لوازم یدکی طبقه بندی شده وجود داشته باشد ولی ما مایل بودیم که هر کدام را بر یک اساس مورد به مورد تحت بررسی قرار دهیم. وزیر گفت به ما اجازه دهید تا در هر مورد مشکل را مجزا و بررسی کنیم. بایندر مشکل نوارهای کامپیوتر برای برنامه هواپیماهای ۱۴ اف را مطرح کرد که هیچ کس در جلسه با آن آشنایی نداشت.

۹ وزیر اظهار داشت که هر مورد فروش تجهیزات نظامی موضوع یک قرارداد دوجانبه است که آن را بدون اجازه قبلی ایالات متحده به کشورهای ثالث انتقال ندهند. یزدی به سرعت اشاره کرد که ایران آن قراردادها را پذیرفته است.

۱۰ دومین موضوعی که به وسیله یزدی مطرح شد مشکلات قراردادهای تجارتی خصوصی و دادگاههای ایالات متحده بود.

۱۱ وزیر گفت زمانی که موضوعات در دادگاهها مطرح شوند بایستی بر طبق جریانات حقوقی در مورد آنها تصمیم گرفته شود. ما خوشوقت خواهیم شد که با ایرانیها مشاوره و تبادل نظر نماییم ولی حدود عملی در مورد کاری که می توانیم انجام دهیم وجود دارد. یزدی درخواست توجیه دادگاهها به وسیله دولت ایالات متحده را نمود و اشاره کرد که اگر دولت ایالات متحده در اقدامات مربوط دخالت ننماید ایران ممکن است سرمایه گذاریهایش را بدون امنیت بداند. بحث قابل توجهی در باب موارد معلق وجود داشت و یزدی با درخواست برای یک سیاست همه جانبه از طرف دولت ایالات متحده نسبت به برخورد با

اختلاف بازرگانی به بحث خاتمه داد. نیوسام گفت که وی تلاش کرد تا برای شرکتهای آمریکایی سودمند باشد و چندین نمونه را ارائه داد. او اظهار داشت که ایرانیها خودشان در یک بیانیه رسمی اعلام کنند، چگونه می خواهند که شرکتهای آمریکایی اقدام کنند.

۱۲ سومین موضوع وضعیت ایرانیانی بود که در ایران مرتکب جنایت شده و به ایالات متحده فرار کرده اند. یزدی مورد رزمی، یک افسر پلیس را که در لس آنجلس است اقامه کرد. ایالات متحده بایستی راهی برای فرستادن او به ایران جهت محاکمه پیدا نماید. یزدی سپس مورد دو ایرانی که با پول دزدیده شده به لس آنجلس فرار کرده اند را مطرح کرد. وزیر این قسمت از بحث را با گفتن این موضوع به پایان رساند که ما سیاستها و اقدامات خودمان را با دادستان کل مورد بررسی قرار می دهیم تا ببینم آیا می توانیم سودمند باشیم.

۱۳ یزدی در چهارمین موضوع به ملاقاتهایی که برخی آمریکاییها در مکزیکو با شاه داشته اند اشاره کرد. وزیر پاسخ داد که آمریکاییها آزاد هستند تا با شاه ملاقات کنند و دولت ایالات متحده نمی تواند در این مورد کاری انجام دهد.یزدی سیاست ما را در مورد شاه جویا شد. وزیر گفت.روشن است. ما به او گفته ایم در این زمان ما فکر نمی کنیم که وی به ایالات متحده بیاید. ما قادر نیستیم آنچه را که در آینده پیش می آید بگوئیم.

۱۴ موضوع پنجم رسانه های آمریکا و برخورد بد آنها با ایران بود. وزیر گفت بهترین راه برای کنترل

رسانه ها این است که نیوسام را به ایران بفرستیم تا با صراحت با آنها صحبت کند و به آنها فرصت دهد تا بد و خوبی را که انقلاب به وجود آورده است ببینند. علیرغم آنکه آنان خارج از ایران نگاه داشته شدند به نوشتن ادامه می دهند و دیدگاهشان مسلما منفی خواهد بود. یزدی پرسید که آیا ما تلاش کرده ایم تا مطبوعات را توجیه نماییم. وزیر خطوط اصلی بیانیه هایی را که ما در مورد ایران صادر کرده ایم مطرح کرد و گفت روش ما این نیست که شرایط ایران را برای مطبوعات ایالات متحده تشریح نماییم. نیوسام اضافه کرد که یکی از مشکل ترین سؤالات عدل اسلامی است. این یک موضوع حساس است و تا زمانی که وجود دارد جنبه های مثبت انقلاب محو می شود. این گفته یزدی را به دفاع از محاکمات و اعدامهایی کشانید که ۶۰۰ جان را گرفته است. او گفت اعدامهای بیشتری وجود خواهد داشت. او انقلاب را به عنوان یکی از پاکیزه ترین انقلابات دنیا معرفی کرد و به صورت تندی از مطبوعات و دولت ایالات متحده برای قصور آنها در انتقاد از ظلمهای زمان شاه انتقاد کرد.

۱۵ وزیر از یزدی پرسید سیاست ایران نسبت به ایالات متحده چیست. یزدی پاسخ داد سیاست ایران داشتن روابط دوستانه بر اساس احترام دوجانبه و مساوات می باشد. او گفت ما نمی توانیم یک رفتار قیم وار را تحمل کنیم. ما نمی توانیم برخوردهای گذشته را تحمل کنیم. قبول کردن انقلاب به وسیله شما بایستی به برخی اقدامات قابل لمس بدل شود. ما برای موضع خودمان مبارزه کرده ایم و قصد نداریم رفتارمان را عوض کنیم. او به اسنادی که همکاری ایالات متحده با ساواک و دیگر گروههای زمان شاه را نشان می دهند اشاراتی کرد. وزیر پاسخ داد تا جایی که روابط دوستانه براساس احترام دوجانبه و مساوات مورد نظر باشند ما توافق کامل داریم.

۱۶ موضوع بعدی در لیست یزدی تقاضای صادرکنندگان آمریکایی برای پرداخت ۱۰۰ درصد اعتبارات اسنادی بود. به نظر نمی رسید که وی در مورد این موضوع به خوبی توجیه شده باشد و زیاد بر

روی آن تأکید نکرد، ولی اشاره کرد که چنانچه ایالات متحده سیاستی منفی اتخاذ نمود ایران به همان نوع پاسخ خواهد داد.

۱۷ گفتگو سپس در دنبال سؤالات زیاد در زمینه لوازم نظامی کشانیده شد که وزیر اطمینان داد که ما آماده ایم تا این موضوعات را از هم جدا کنیم و موارد مشکل را با رضایت دوجانبه حل کنیم.

۱۸ یزدی از وزیر راجع به سیاست ایالات متحده در مورد خلیج فارس سؤال کرد. وزیر گفت ما می خواهیم با کشورهای منطقه همکاری کنیم و روابط خوبی با آنها داشته باشیم، رابطه تجارتی را حفظ کنیم و آنها را به گونه و زمانی که مایل هستند یاری دهیم. ما استقلال و حق آنها برای طرح یک جریان سیاسی مطابق با اصولشان را به رسمیت می شناسیم. یزدی سؤال کرد آیا ایالات متحده مسئول ابتکار اخیر عمان برای تحریک اقدامات منطقه ای بوده است. وزیر در مورد ابتکار ناآشنا بود و گفت که ما مطمئنا عمانیها را تحریک نکرده ایم. هنگامی که ما در مورد برنامه هایشان بیشتر آگاهی پیدا کنیم اگر از آنها (برنامه ها) خوشمان بیاید ممکن است نظرات مساعدی ابراز نماییم.

۱۹ یزدی راجع به نیروی واکنش سریع سؤال کرد. وزیر گفت این نیرو موضوع فکری بود که به دهه ۱۹۶۰ برمی گردد که براساس آن یک تصادف محتمل الوقوع نظامی به وظایفی از آن قبیل که ناتو دارد محدود نمی شود، بلکه این نیرو در دنیا و در هر جایی که لازم باشد برای دفاع از منافع ایالات متحده در دسترس خواهد بود. این نیرو مستقیما به خلیج فارس مربوط نمی شود. یزدی سؤال کرد آیا این نیرو

مستقیما به انقلاب ایران مرتبط می شود، وزیر گفت ابدا هیچ گونه ارتباطی وجود ندارد.

۲۰ یزدی راجع به سیاست ایالات متحده در مورد کردها سؤال کرد. وزیر گفت این موضوع هیچ ربطی به ما ندارد. ما درگیر این جریان نبوده ایم و هیچ نقشی در اختلاف نداریم. یزدی راجع به مداخله اسرائیل سؤال کرد. وزیر گفت ما هیچ چیز راجع به درگیری اسرائیل در این موضوع نمی دانیم. این مشکل مردم ایران است که با آن درگیر شوند نه برای خارجیان. یزدی سؤال کرد که اگر اسرائیل درگیری داشته باشد نحوه برخورد ایالات متحده چه خواهد بود. وزیر گفت ما هیچ گونه اطلاعی نداریم که یک چنین موضوعی وجود داشته باشد، در هر حال زمانی که ما اقدامات اسرائیل را رد کردیم (مثلاً در لبنان) نظراتمان را مشخص نمودیم.

۲۱ یزدی گفت که ایرانیها اطلاعاتی دارند مبتنی بر اینکه عراقیها در کردستان و خوزستان درگیر بوده اند. چند عراقی اعدام شده اند و دیگران در زندان هستند.روابط ایالات متحده با عراق چگونه بوده است؟ وزیر گفت روابط ما با عراق خیلی خوب نبوده است. ما به آنها گفته ایم که مایل هستیم روابطمان را بهبود بخشیم ولی عراقیها پاسخ نداده اند.

۲۲ نیوسام گفت ایالات متحده قطعا هیچ گونه قصدی برای درگیر شدن در امور داخلی ایران ندارد. اگر ایران چنان مدرکی دارد بایستی بدون هیچ گونه تردیدی ادعاها و مطالب را با ما در میان بگذارد تا بتوانیم موضوع را روشن کنیم. یزدی پرسید آیا امکان دارد آمریکاییها بدون اطلاع وزیر درگیر شده باشند. وزیر گفت آنکار برای کارمندان دولت امکان پذیر نبوده است. ما بایستی در مورد هر گونه طرحی برای چنان درگیری مطلع باشیم و هیچ گونه طرحی وجود ندارد. چنان اقدامات از جانب شهروندانی که در دستگاه دولت نیستند با قانون ایالات متحده متناقض می باشد.

۲۳ یزدی گفت ایرانیها نسبت به آقای کیسینجر و مسافرتهایش به مکزیک برای دیدن شاه و ارتباط

احتمالی آن با مشکلات داخلی ایران مشکوک هستند. وزیر گفت؛ آیا ما با کیسینجر در مورد مسافرتهایش به مکزیک در تماس نبوده ایم ؟البته ما با کیسینجر در مورد شاه صحبت کردیم ولی هیچ گونه بحثی از توطئه بر علیه ایران وجود نداشت.

ملاقات مأمور روابط عمومی با دکتر بهزاد نیا...

سند شماره (۷۲)

تاریخ: ۴ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۲ مهر ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:آژانس بین المللی ارتباطات آمریکا در واشنگتن

موضوع: ملاقات مأمور روابط عمومی با دکتر بهزاد نیا رئیس قسمت مطبوعات وزارت ارشاد ملی

۱ دکتر بهزادنیا در ابتدای ملاقات ما در دفتر خود در نتیجه چندین فقره قطع مکالمات، کوفته و خسته و حواس پرت به نظر می رسید. معذالك بمحض اینکه بحث ما به طور کامل به غلطك افتاد او صمیمیت فزاینده ای از خود نشان داد و به سالهایی که در ایالات متحده بوده و به شغل پزشکی مشغول بود و مناسبات نرمی که او با بیماران و همکاران و همسایگان داشته اشاره کرد.

۲ من با تذکر این نکته که برای اعتراض یا مداخله در امور ایران نیامده ام گفتگو را آغاز کردم. عکس العمل او کاملاً نشان می داد که او اشاره مرا به بحث کاردار ما با صباغیان وزیر کشور و اتهاماتِ بی مورد بعدی علیه کاردار که در مطبوعات ایران منعکس شد، کاملاً درك کرده است.

۳ من درباره اخراج روزنامه نگاران آمریکایی اظهار نگرانی کردم و گفتم که در حال حاضر هیچ خبرنگار مقیم آمریکایی در ایران ACCREDITE (اکردیته) نشده است. من درباره سیاست اداره او توضیحاتی خواستم و خاطرنشان ساختم که اخیرا در مطبوعات اشاره هایی به «خبرگزاریهای خارجی ممنوعه» نشده است. او اصرار داشت که هیچ سازمان خبرگزاری به عنوان سازمان ممنوع نشده است، بلکه تنها افرادی که در دادن گزارشهای دروغ مقصر شناخته شده اند ممنوع الورود اعلام شده اند. من آن گاه از او پرسیدم که آیا او تصور می کند اخراج خبرنگاران به بهبود گزارشها درباره ایران کمک خواهد کرد یا خیر؟ او گفت خیر ولی افزود که او راه دیگری در پیش ندارد. آن گاه من به او درباره جلسات گزارش وزارت امور خارجه و کاخ سفید برای خبرنگاران تذکر دادم و همچنین خدماتی را که مراکز مطبوعاتی آژانس بین المللی ارتباطات آمریکا برای خبرنگاران خارجی انجام می دهد تشریح کردم. دکتر بهزادنیا موافقت کرد که چنین گزارشگری و خدمات در بهبود دادن چهره ایران در خارج بیشتر از اخراج روزنامه نگاران مؤثر خواهد بود. آن گاه با نهایت تأسف افزود «مردمی که ما با آنها کار می کنیم این مطلب را درک نمی کنند.»

۴ دکتر بهزادنیا آن گاه نطق طولانی و لجام گسیخته ای علیه گزارشگریهای دروغ و خصمانه آغاز کرد و نمونه های متناسبی ذکر کرده و این اعتماد را ابراز داشت که چون آمریکاییها و آلمانیها متحمل خسارات بازرگانی شده و از آنجایی که آنها مناسبات نزدیکی با شاه داشته اند مطبوعات آلمانی و آمریکایی نسبت به انقلاب نظر مساعدی ندارند.

۵ من از فرصت استفاده کرده این نظر را بیان داشتم که مطبوعات ایران چهره دروغینی از ایالات متحده و از سیاستهای آن ترسیم کرده اند و اینکه او و من مشکل مشابهی را در دست داریم. به عنوان نمونه تحریفهایی را که از گفتگوی کاردار ما با صباغیان وزیر کشور به عمل آمده ذکر کردم. او موافقت کرد و وجه

تمایز بین نظریات افراد و حکومتها را مورد تأکید قرارداد و گفت که او تا چه اندازه از آمریکاییها خوشش می آید، معذالك او از اینکه ایالات متحده به خانواده شاه و همکاران آنها پناهندگی داده است سخت برآشفت. من خاطرنشان ساختم که خود او از همان مهمان نوازی آمریکایی بهره مند شده و به او یادآوری کردم که او در بحثهای قبلی تشریح کرده بود که چگونه در جریان اقامتش در ایالات متحده برای جلب توجه عموم درباره ریزه کاریهای شاه علنا کار کرده است.

۶ بحث یك ساعته ما با یك لحن صمیمانه پایان یافت؛ به طوری که دکتر بهزادنیا از من دعوت کرد تا بار دیگر هر چه زودتر نزد او بیاییم و درباره مسئله گزارشگریهای بد که مورد علاقه هر دو ماست صحبت کنیم.

۷ اظهار نظر: من از بحث با دکتر بهزادنیا چنین تأثیری گرفتم که او نسبت به آمریکاییها نظر مساعد دارد و درباره ایالات متحده اطلاعات فراوانی در اختیار دارد و از اینکه اکنون ناگزیر است برای تحکیم انقلابی که او در جریان چند سال آخر رژیم شاه با شور و هیجان آن را پیش می برد، در این زمینه و محیط کار کند سرخورده است. من همچنین این تأثیر را به دست آوردم که او از علاقه خبرنگاران آمریکایی به دادن گزارش درباره وقایع هیجان انگیز و فقدان همسنگری آنها نسبت به اسلام و انقلاب ایران سخت در زحمت و سر خورده است. گریوز

ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه درباره مسائل دفاعی

ص: ۳۲۱

سند شماره (۷۳)

تاریخ: ۶ اکتبر ۷۹ ۱۴ مهر ۱۳۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه درباره مسائل دفاعی

۱ تمامی متن سری است

۲ روز چهارم اکتبر یزدی به همراه مأمورین نظامی و وزارت امور خارجه یک جلسه سه ساعته درباره مسائل نظامی با بنسون، معاون وزارت امور خارجه و مک گیفرت دستیار وزیر و ژنرال گریوز تشکیل داد. این ملاقات در یک محیط صریح صورت گرفت و گاهی سؤالاتی پوست کنده از طرف ایرانی طرح می شد و ایرادهایی گرفته می شد. در حالی که جو ملاقات مشحون از سوءظن بود ولی کدورت کم تر به چشم می خورد. طرف آمریکایی بسیار صبور بود و از خود درک و تفاهم نشان می داد و به کرات آمادگی نشان می داد تا مسائلی را که در حیطه صلاحیت آنهاست مورد بررسی قرار دهد و هر جا ممکن است اطلاعاتی اضافی فراهم کند. صورت مذاکرات به وسیله پست پیک فرستاده می شود. (پایان خلاصه)

۳ بنسون معاون وزیر با خاطرنشان ساختن آمادگی ما برای همکاری با ایران و کمک به آن در امور دفاعی در هر جا که مطلوب طرفین و عملی باشد جلسه را آغاز کرد. او علاقه ایالات متحده را به استقلال و تمامیت ارضی و امنیت ایران تأکید کرد و خاطرنشان ساخت که ایالات متحده و همچنین ایران ملاحظات سیاسی داخلی دارند که در روابط بین دو کشور اثر می گذارد.

۴ از سوی دیگر مک گیفرت دستیار وزیر سیاست ایالات متحده را نسبت به منطقه خلیج فارس به طور کلی تشریح کرد و آمادگی ما را به برقراری روابط دفاعی جدید با ایران در صورتی که شرایط سیاسی اجازه دهد ابراز داشت. کاملاً روشن بود که هیچ کدام از طرفین میل نداشت به روابط قبلی بازگردد و اینکه

تحول شکلهای جدید همکاری باید به بهبود در پیوندهای سیاسی ما ارتباط داده شود. مک گیفرت گفت به نظر می رسد ظرف یک سال آینده ما باید توجه خود را معطوف پاک کردن مسئله تنخواه گردان کرده و برنامه از سرگرفتن جریان لوازم یدکی را تنظیم کنیم.

۵ ژنرال گریوز شرحی از مدیریت این تنخواه گردان را تسلیم کرده و زمینه ای جهت MOUسوم فوریه و کوششهایی که وزارت دفاع برای حمایت از منافع ایران و آمریکا به عمل آورده بود توضیح داد. یزدی با کمک فعال بهرامی و صفری مسائلی را پیش کشید که قبلاً توسط سفارت مورد بی اعتنایی قرار گرفته بود.

تنظیم صورت حساب برای پرونده های مختومه فروشهای نظامی خارجی: گریوز گفت ما فهرست و مبالغ کلی اینچنین پرونده هایی را فراهم خواهیم کرد و اگر ایرانیان کارمندانی به ایالات متحده فرستاده و در استخراج اسناد کمک کنند تفصیلات بیشتری می توان به دست آورد.

ترخیص لوازم یدکی طبقه بندی شده:ما به یزدی گفتیم حاضر خواهیم بود درباره شایستگی هر ترخیص کالای طبقه بندی شده تجدید نظر کنیم. بعضی از تقاضاها از قبیل اطلاعات فنی لازم برای کاربرد هواپیماها ممکن است بدون حساسیت فراهم شود. ترخیص اقلام حساستر، مسئله تأیید مجدد موافقتنامه دوجانبه ژوئن سال (؟) ۱۹۷ درباره تضمین اطلاعات طبقه بندی شده را پیش خواهد آورد.

در این موافقتنامه طرفین موافقت کرده اند تا اجازه دهند گروههای امنیتی از تأسیسات انبارداری برای اطلاعات طبقه بندی شده بازرسی کنند.یزدی مدعی شد که اطلاعی درباره این موافقتنامه ندارد و گفت در

مورد اینکه بازرسان آمریکایی از پایگاههای ایرانی دیدن کنند قید احتیاطهای شدیدی در ایران معمول خواهد شد. وی گفت: «ما حاضر خواهیم بود حتی میلیاردها دلار تجهیزات را از دست بدهیم». او خواهش کرد که یک نسخه از این قرارداد را دریافت کند که ما به او دادیم و پیشنهاد کردیم که او این مسئله را بدقت مطالعه کند و قبل از اینکه به موضع قطعی برسد مذاکرات بیشتری با ما انجام دهد. ما گفتیم ممکن خواهد بود که یک گروه امنیتی به تهران آمده و نگرانیهای ما را با ایرانیان درمیان بگذارد.

موتورهای هلیکوپترهای بل ۲۱۴: ژنرال گریوز گفت ما با ایرانیان ملاقات خواهیم کرد تا درباره از سرگرفتن احتمالی کار برای بهبود دادن موتورها مطالعه کنیم.

لوازم یدکی اف ۱۶: ژنرال گریوز گفت که ما همچنان در جستجوی مشتری برای فروش بقیه آنها به مشتری دیگری هستیم. ولی در مورد بعضی از لوازم، مقادیری که در ابتدا سفارش داده شده است بیش از مقادیری است که از سوی سایر به کار برندگان اف ۱۶ در این باره تصمیم گرفته شده است و در این موارد تغییر مشتری دادن دشوارتر است. گریوز اظهار آمادگی کرد که در این باره بیشتر بحث شود.

لوازم یدکی ایران در خط لوله ها: صفری تقاضا کرد تا فهرستی از اقلام که برای تحویل تنظیم شده است به او داده شود. گریوز موافقت کرد تا این اطلاعات داده شود.

RF۴ES: گریوز در مورد اینکه علت لغو سفارش این هواپیماها چه بوده است و هزینه فوق العاده ای که در تعیین مجدد خط تولید پیش آمده است توضیح داد. ما اطلاعات کاملی برای ایرانیان فراهم خواهیم کرد.

موشکهای هاریون: ترخیص این موشکها بستگی به قرارداد امنیت اطلاعاتی طبقه بندی شده در ایران دارد.

قیمت گذاری تجهیزاتی که ایران سفارش داده است ولی در نتیجه لغو سفارش باید به جای دیگر

فروخته شود. به ویژه کشتیهای SPRURANCE: ما توضیح دادیم که برای به دست آوردن خریدارانی، لازم است که تجهیزات را به خرج دولت موقت ایران قیمت گذاری کنیم (یعنی تورم و هزینه های ویژه ایران را از آن کم کنیم) تا این اقلام را بتوانیم به جای دیگر فروخته و پول آن را هر چه زودتر دریافت کنیم تا از ورشکستگی این تنخواه گردان جلوگیری کنیم و این به ویژه برای متقاعد کردن کنگره آمریکا برای اختصاص دادن پول برای کشتیهای SPRUANCE که علاوه بر برنامه کشتی سازی برقرار شده بود، حقیقت دارد. یزدی مدعی بود که ایران باید درباره قیمت تعیین شده برای ناوشکنها طرف مشورت قرار می گرفت. او گفت این امر همچنان تابع مذاکره است.

پشتیبانی کشور سوم از نظامیان ایران: یزدی گفت سیاست دولت موقت ایران این است که پشتیبانی از تجهیزات نظامی خود را با استفاده از کشورهای اروپایی که با پروانه های آمریکایی کالاهای مشابه تولید می کنند،تنوع بخشد.

مک گیفرت گفت: ما با چنین ترتیباتی مخالفتی نداریم. مقررات ما این بود که اگر ما خودمان قلم مورد بحث را تحویل دهیم،ایرادی ندارد که ایران همان قلم را از طریق یک منبع اروپایی دریافت کند. اگر ما چنین قلمی به ایران تحویل ندهیم، آن گاه دادن پروانه ای به یک کشور ثالث برای تحویل آن به ایران مورد تصویب قرار نخواهد گرفت. ما همچنین مشکلاتی را که عملاً در ترتیبات مربوط به دریافت از منابع متنوع وجود دارد،بیان داشتیم.

۶ در پاسخ به سؤال مک گیفرت که پرسید (از یزدی) در آینده او چه نوع روابطی را پیش بینی می کند، یزدی گفت او مایل است که حساب کنونی وزارت امور خارجه پاک شود و مسئله امنیت تجهیزات طبقه بندی شده حل شود و آن گاه به مرحله ای بازگردیم که پرداخت نقدی قلم به قلم، به طور جداگانه صورت گیرد.

۷ ظاهرا این ملاقات به طور کلی اثر مثبتی داشته است، هر چند ما با ایرانیان درباره نکات متعددی اختلاف خواهیم داشت. معذالک ظاهرا تنها مسئله امنیت داده های طبقه بندی شده به صورت یک مسئله جدی سیاسی برای آینده نزدیک درآمده است. اگر درباره این مسئله به سفارت رجوع کنند، شما باید بگویید که خوشوقت خواهیم بود درباره نگرانیهای امنیتی ما با دولت موقت ایران، هرگاه ترتیب چنین ملاقاتی داده شود به تفصیل صحبت کنیم.ونس

یزدی درباره سیاست داخلی

سند شماره (۷۴)

تاریخ: ۹ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۷ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: یزدی درباره سیاست داخلی

۱ تمامی متن خیلی محرمانه

۲ در تمامی مدت اقامت یزدی در نیویورک عملاً فرصتی پیدا نشد تا با یزدی «خارج از برنامه» صحبت شود. دو موضوع مورد علاقه بود.

همان طوری که یادداشت کنندگان نوشته اند او به ما گفت که ماده پنج قانون اساسی جدید در برقراری ولایت فقیه «هیچ گونه اثری» بر ماهیت انتخابی جمهوری اسلامی نخواهد داشت و همچنان یک

رئیس جمهوری و مجلسی که از سوی عموم انتخاب شده اند قدرت سیاسی واقعی را اعمال خواهند کرد.

یک آمریکایی که نسبت به بسیاری از ایرانیان رادیکال اعتماد دارد چنین درک می کند که یزدی برای ریاست جمهوری تلاش می کند.

بیل باتلر از کمیسیون بین المللی حقوقدانان به طور خصوصی درباره نگرانیهای خود نسبت به وضع سلامتی متین دفتری پرس و جو کرد. یزدی به باتلر اطمینان داد که به متین دفتری آسیبی نخواهد رسید. باتلر این تأثیر را دریافت کرد که دولت موقت ایران به طور جدی نمی کوشد که متین دفتری را دستگیر کند. یزدی از باتلر دعوت کرد که از ایران دیدن کند. ما باتلر را تشویق کردیم که این دعوت را بپذیرد. باتلر گفت که کمیسیون بین المللی حقوقدانان باید «حادثه ای» را در پیش داشته باشد تا دیدار او را از ایران توجیه کند، مثلاً جایگزین شدن دادگاههای انقلابی به وسیله دادگاههای مدنی. در چنین چهارچوبی کمیسیون بین المللی حقوقدانان دیدار او را به عنوان پشتیبانی از کوششهای حکومت برای تثبیت حاکمیت عدالت تلقی خواهد کرد.ونس

ایرانیان متهم به جنایت در ایران

سند شماره (۷۵)

تاریخ: ۱۰ اکتبر ۷۹ ۱۸ مهر ۵۸سری

از: هنری پرشت سازمان امور خاور نزدیک بخش ایرانبه: آقای اسمال

گزارشگر: هنری پرشت

موضوع: ایرانیان متهم به جنایت در ایران

در مدت ملاقات یزدی وزیر امور خارجه با وزیر (امور خارجه آمریکا)، او نگرانی دولتش را در مورد ایرانیانی که به جرم جنایت تحت تعقیب هستند و به آمریکا پناهنده شده اند اعلام داشت. او دو مثال ذکر کرد.

موردی که او در یک یادداشت دیپلماتیک از سفارت ایران به ما در مورد دو مرد که ظاهرا سرمایه یک شرکت بیمه اجتماعی را دزدیده و به لس آنجلس گریخته بودند، داده بود. دولت ایران به پلیس تحقیقات بین المللی اطلاع داده است. ممکن است آنها در موقع ورودشان به آمریکا در مورد پولهایشان به دروغ چیزی اظهار داشته اند و یکی از آنها فرمی را که در گمرک فرودگاه امضاء کرده بود مبلغ پول خود را صحیح ننوشته بود. ما با دفتر وکیل (دادستان) فدرال بخش لس آنجلس در تماس هستیم و من معتقدم که تعقیب حداقل یکی از آنها تحت رسیدگی است. من معتقدم که آنها به قید ۲۵۰۰۰ دلار آزادش کرده اند. مبلغی که این دو مرد داشتند (جمعا ۲۱۸۰۰۰ دلار) در گمرک توقیف شده و تا روشن شدن موضوع توقیف است.

مورد دوم درباره افسر ایرانی از نیروی زمینی است. رزمی، نامی که یزدی گفت، او توسط رژیم قبلی به آتش سوزی سینما رکس آبادان در اوت ۱۹۷۸ متهم شده بود و دولت ایران خواستار استرداد او برای محاکمه است.

دکتر یزدی از وزیر(امور خارجه) در مورد سیاست آمریکا در چنین مواردی سؤال کرد. ما توضیح دادیم که ما به علت عدم وجود معاهده استرداد محدودیتهایی داریم. اما وزیر (امور خارجه) گفت که ما با وزارت دادگستری تماس می گیریم تا ببینیم اگر می توانیم به طریقی کمک کنیم. من معتقدم که با قضات دادگستری ملاقات کرده تا در مورد پاسخی که ممکن است ما به ایرانیها بدهیم صحبت کنیم.

یادداشت به دفتر امور خاور نزدیک دیواسمالسری

ایرانیان در آمریکا ۳۲۴

به دنبال صحبت با کارشناسان وزارت دادگستری و SEC به این نتیجه رسیده ایم که قوه قضائی و پلیس ما به طور کلی از حضور خیلی از مقامات رسمی و تجار که در آمریکا در اعمال مشکوک شرکتهای آمریکایی در ایران دخالت داشته و یا مطلعند، بی خبر می باشند بعضی از این افراد اینجا ساکن شده اند و بقیه برای دیدار آمده اند. مثلاً بیشتر خانواده سلطنتی منجمله اشرف پهلوی، مهدی بوشهری و پسر او شهرام پهلوی، احتمالاً در این کشور به سر می برند. شاخه اشرف احتمالاً در بسیاری از معاملات تجاری مشکوک دست داشته است. همچنین ژنرال حسن طوفانیان که رئیس بخش تأمین اسلحه ارتش شاه بوده، اخیرا وارد کشور شده است. فکر می کنم ژنرال طوفانیان اطلاعات وسیعی از جریانهای گرومن و تکس ترون داشته باشد.

فکر می کنم که مناسب باشد که واحدهای مورد نظر مطلع شوند و از آنها در جهت یافتن ایرانیانی که بتوانند در دادن اطلاعات برای تحقیقات مفید باشند، کمک خواسته شود. این اطلاعات باید به صورت، مخفی تبادل شود چون ما نمی خواهیم محل اقامت مقامات سابق به صورت علنی شناخته شود.

روزنامه جمهوری اسلامی گزارشهای ضد آمریکایی خود را تشدید می کند

سند شماره (۷۶)

تاریخ: ۱۰ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۸ مهر ۱۳۵۸محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: آژانس ارتباطات بین المللی آمریکا واشنگتن

موضوع: (روزنامه) جمهوری اسلامی گزارشهای ضد آمریکایی خود را تشدید می کند

۱ روز دهم اکتبر جمهوری اسلامی (روزنامه) درباره تظاهرات مختصری در مقابل سفارت آمریکا که روز گذشته از سوی جمعیت اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران و دانشجویان مسلمان دانشگاه شریف (آریامهر سابق) به عنوان اعتراض علیه مداخله آمریکا در کردستان صورت گرفت، مقاله ای درج کرد. این مقاله شامل یک عکس زننده از جسد یکی از پنجاه و دو نفر پاسدار انقلاب در جریان حمله در سردشت بود. در زیر عکس این مطلب نوشته شده بود:«حقوق بشر به سبک آمریکایی. به این عکس از یک جوان پاسدار انقلاب نگاه کنید که به وسیله عمال مزدور آمریکا سوزانده شده است این است چهره حقیقی سیاست جهانی آمریکا. آدمکشی، سوزاندن و ویران کردن تنها برای یک هدف، یعنی غارت». در این مقاله تظاهرکنندگان توصیف شده اند که مشتهای خود را در هوا بالا برده و فریاد می زدند «مرگ بر آمریکا»، آنها پلاکاردی در متهم کردن «امپریالیستها» و «چپگرایان افراطی و صهیونیستهای بین المللی در لباس حزب دمکرات کردستان و اشرف پهلوی و پالیزبان که مشارکت فعالانه در عملیات ضد انقلاب دارند حمل می کردند. خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی مقاله خود را با این اعلامیه پایان داده است که قتل عام

سردشت کار اعضای حزب دمکرات کردستان «عمال مزدور آمریکا بوده است».

۲ اظهارنظر: با توجه به نفوذ جمهوری اسلامی به عنوان سخنگوی مجاز دستگاه رهبری روحانی، شکی نیست که افکار عمومی با آنچه که این روزنامه در چند روز اخیر نوشته است شکل خواهد گرفت. گزارشهای ضد آمریکایی و تجزیه و تحلیل ویژه این گونه مطبوعات با متهم کردن عمال آمریکا در حوادث کردستان و خوزستان و توطئه های آمریکا برای بر هم زدن مناسبات ایران و کشورهای عربی تشدید یافته است. در نتیجه مداومت این روند من قصد دارم با میرحسین موسوی سردبیر روزنامه جمهوری اسلامی ملاقات کنم.روزن

ملاقات با یزدی

سند شماره (۷۷)

تاریخ: ۱۱ اکتبر ۷۹ ۱۹ مهر ۵۸سری

از: وزارت دفاع واشنگتن دی. سیبه: مستشاری نظامی تهران

موضوع: ملاقات با یزدی

۱ اظهارنظرهای اضافی ذیل درباره ملاقات با یزدی برای اطلاع شما تسلیم می شود. هیچ کدام از مسائلی که در ذیل مطرح شده است نباید از جانب شما در جریان ملاقات با دکتر چمران به میان بیاید؛ ولی اطلاعات فراموش شده در صورتیکه او این مسائل را به میان آورد برای شما کمکی خواهد بود.

۲ مرجع الف توصیف کننده توضیحاتی است که درباره قیمت گذاری اقلام تغییر خط لوله داده شده است. یزدی درباره این موضوع تا اندازه زیادی به بحث پرداخت، ما تا اندازه ای نگرانیم که دولت ایران ممکن است این موضوع را تعقیب کرده و به مرحله ای برساند که اصرار کند قیمتهایی را که ما برای اقلام تغییر خط لوله یافته تعیین کرده ایم، با عطف به ماسبق افزایش دهد. اگر چنین باشد آنها به «بن بست» خواهند رسید زیرا ما نمی توانیم درباره تقاضای تجدید قیمت گذاری سازش کنیم. معذالک کاملاً احتمال می رود که آنها برای مدتی گله کنند و آن گاه موضوع را کنار بگذارند. ما نامه ای به دکتر یزدی می فرستیم که در آن به تفصیل، جزئیات را توضیح داده ایم که چرا قیمت CG ۹۹۳۶ آن طوری که ما تعیین کرده ایم تعیین شده است.

۳ ما نمی توانیم مشارکت صفری و بهرامی را به عنوان سودمند و یا غیر سودمند توصیف کنیم. یقینا آنها مخالف نبودند ولی ما در حیرت هستیم از اینکه چرا هر دوی آنها مطالبی را خواسته اند که قبلاً دریافت داشته بودند؛ یعنی تقاضای صفری برای فهرست مصالح خط لوله و تقاضای بهرامی جهت فهرست صندوقهای بسته. ما بایستی اعتراف کنیم که تقاضاهای مجدد برای اطلاعاتی که قبلاً فراهم شده رو به ضعف می رود. ما دعوت به اعزام مأموران دولت موقت ایران را به SAAC برای بررسی پرونده های صندوقها بار دیگر به بهرامی گوشزد کردیم.

۴ برای اطلاع شما در حالی که ملاقات به طور کلی همان طوری که انتظار می رفت جریان داشت. معذالک من در یک مورد در توصیف وضع مربوط به لوازم یدکی اف ۱۶ عوضی صحبت کردم. این امر ممکن است تأثیر اغراق آمیزی در یزدی درباره این مسئله داشته باشد. در پاسخ به پرسشی درباره اینکه چرا لوازم یدکی نمی تواند تماما جذب شود، من به طور شوخی خاطرنشان ساختم که در بعضی موارد ما ذخائری برای پنجاه سال در اختیار داریم. البته این یک اظهار اغراق آمیز بود که ممکن بود که نسبت به

موضع صفری زیانبار باشد. حقیقت این است که از زمان پایان برنامه صلح زیرا (گورخر) در فوریه ۷۹ بدهی برآورد شده لوازم یدکی ۱۶ اف از ۸/۲۶۶ میلیون دلار به ۳/۴۶ میلیون دلار کاهش یافته است. این کاهش در نتیجه تغییر خط لوله ها و جذبهای لوازم یدکی است، بقیه لوازم یدکی را نمی توان جذب کرد (یا در حال حاضر چنین به نظر می رسد) زیرا عوامل تحویلی که از سوی دولت ایران عنوان شده به مقیاس محسوسی بالاتر از عوامل طرح ریزی نیروی هوایی آمریکاست.این امر با سیاست نیروی هوایی شاهنشاهی ایران در فراهم کردن لوازم هواپیماهای ۱۴ اف و ۵ اف و ۴ اف و ۱۳۰ سی که قبلاً خریداری شده بود تطبیق می کند و علت آن هم طول زمانی است که در ترمیم خط لوله و به کار بردن مطلوب ۲۵ ساعت برای هر هواپیما لازم است. هیچ گونه نشانه ای از اینکه تصمیم نیروی هوایی شاهنشاهی ایران در آن زمان اشتباه بوده وجود ندارد ولی با توجه به تمایل دولت موقت درباره بررسی تصمیمات گذشته با توجه به شرایط کنونی به جای شرایطی که در زمان اتخاذ تصمیم حاکم بوده این مسئله ممکن است بصورت یک مسئله جلوه کند. من سرگرم نوشتن نامه ای به یزدی درباره روشن کردن این مطلب هستم.

کنفرانس مطبوعاتی یزدی در تاریخ دهم اکتبر

سند شماره (۷۸)

تاریخ: ۱۱ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۹ مهر ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: کنفرانس مطبوعاتی یزدی در تاریخ دهم اکتبر

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ در تاریخ دهم اکتبر مطبوعات ایران درباره پاسخ یزدی به سؤال مربوط به اینکه آیا وزارت خارجه همه موافقتنامه ها با ایالات متحده را لغو کرده است یا خیر، دچار تشویش و ابهام شده بودند.

۳ طبق اظهار یک خبرنگار مطبوعاتی قابل اعتماد، امور خارجه صلاحیتی برای لغو موافقتنامه ها ندارد. وزارت امور خارجه چندی قبل به دولت توصیه کرده بود که هم موافقتنامه سال ۱۹۲۱ با روسها و هم موافقتنامه سال ۱۹۵۹ با ایالات متحده لغو شود. او پاسخی درباره توصیه خود نشنیده است.

۴ هنگامی که بامداد روز ۱۱ اکتبر از پارسا کیا کفیل اداره چهارم سیاسی وزارت امور خارجه پرسیده شد وی در این باره دچار سردرگمی بود او درباره این مسئله به رسیدگی پرداخت و سپس به سفارت تلفن کرده و این پاسخ را داد که یزدی نگفته است که موافقتنامه های با ایالات متحده لغو شده است و اینکه«آنچه یزدی خواسته بگوید» این است که این موافقتنامه ها تحت مطالعه است و آنهایی که به نفع مصالح ملی ایران نباشد لغو خواهد شد.

۵ روزنامه جمهوری اسلامی دشمن دیرین سفارت گزارش کاملی درباره کنفرانس مطبوعاتی یزدی منتشر کرده و مشکلاتی را که یزدی در روابط با ایالات متحده نام برده است، برجسته ساخته است (مراجعه شود به تلگرام جداگانه آژانس بین المللی ارتباطات ایالات متحده). جمهوری اسلامی معذالک همچنین اظهارات افتتاحیه یزدی را که بسیار کمک کننده است، درج کرده است: «دکتر یزدی به مناسبت ملاقات

خود با وزیر امور خارجه آمریکا اظهار داشت که این نخستین ملاقات بین وزیران امور خارجه آمریکا و جمهوری اسلامی ایران بوده است، ما در سازمان ملل متحد بودیم و آنها اراده خود را برای بهبود مناسبات بین ایران و ایالات متحده ابراز داشته و واقعیت انقلاب ایران را پذیرفتند زیرا این یک انقلاب حقیقی به تمام معنا بود که در آن توده ها شرکت داشتند. نسبت به دوستی با ایران ابراز تمایل و علاقه شد.ما گفتیم که از یک چنین علاقه ای خوشوقتیم و امیدواریم که شما این دوستی را با عمل ثابت کنید نه کلمات، ولی اظهار علاقه کافی نیست و در این راه مشکلات و مسائلی وجود دارد.»

۶ اظهارنظر: متأسفیم (هراسانیم) از این که این توصیف مساعد زیر بار سنگین بقیه اظهار نظرهای یزدی گم خواهد شد.لینگن

خرید لوازم یدکی گورخر صلح (۱۶ اف) از سوی حکومت آمریکا

سند شماره (۷۹)

مخاطب: آقای لینگن

عطف به: یادداشت شما به مستشاری نظامی به تاریخ ۱۴/۱۰/۱۹۷۹ ۲۲ مهر ۵۸ مربوط به لوازم یدکی گورخر (پیوست)

موضوع: خرید لوازم یدکی گورخر صلح (۱۶ اف) از سوی حکومت آمریکا

۱ به دولت موقت ایران درباره مسئله لوازم یدکی گورخر صلح، اطلاع داده شده است که مستشاران

آمریکایی پیشنهاد کرده اند درباره برنامه های نیروی هوایی آن طوری که در واشنگتن در تاریخ ۲۴ ۲۲ اوت ۷۹ توسط AFLG،AFSC و ATC تعیین شده است به نیروی هوایی ایران اطلاع دهند.

۲ درباره قسمتی از سؤال مربوط به خرید لوازم یدکی «خودمان »مشکل دو گانه است: (۱) ما آن را لازم نداریم و (۲) ما استطاعت مالی (پولهای اختصاص یافته) برای خرید آن را نداریم،دولت موقت ایران هنگام تنظیم اولیه نیازهای لوازم یدکی به نحو بسیار بدی مطالب را فراهم کرد و درنتیجه آنها به مقداری خرید کردند که نه ما و نه مجموع خریدهای اف ۱۶ در حال حاضر نمی تواند آن را جذب کند. هنگامی که این نیازها از سوی مأموران دولت موقت ایران تنظیم می شد پرسنل نیروی هوایی آمریکا به آنها گفتند که این مقدار بیش از اندازه است. در گذشته هنگامی که پول فراوان بود اولویتهای نیروی هوایی شاهنشاهی ایران در داخل حکومت خود شاه در صدر قرار داشت و بنابراین در آن زمان برای مأمورین کار غیر عادی نبود که اظهارنظرهای ما را مورد بی اعتنایی قرار دهند. در نتیجه خریداران دیگر احتمالی، که دلار در اختیار داشته باشند وجود ندارند.

۳ خلاصه: ما امکانی برای اینکه نسبت به دولت موقت ایران روش استقبالی داشته باشیم نداریم. همان طوری که به دولت موقت ایران توضیح داده شده است، امکانی برای کاهش خسارات آنها وجود دارد و آن زمانی است که خریدها انجام گیرد. ما معتقد نیستیم که کنگره خرید به منظور کاربرد این لوازم را در یک مدت زمانی (پنج تا ده سال) صرفا بدان منظور که بار دولت موقت ایران را سبک کند تصویب خواهد کرد. حتی اگر ما هم چنین خیالی داشته باشیم، دولت موقت ایران درباره «قیمت استفاده از فرصت» گله خواهد کرد.اسکات

تماسهای مربوط به حقوق بشر

سند شماره (۸۰)

تاریخ: ۱۶ اکتبر ۱۹۷۹ ۲۴ مهر ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. با حق تقدم ۴۲۸۱

موضوع: تماسهای مربوط به حقوق بشر

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ طی مذاکرات ۱۰ اکتبر در مورد حملات مطبوعات ایران به آمریکا بر سر کردستان، کفیل اداره چهارم سیاسی وزارت خارجه، پارس کیا، یک بار دیگر مسئله صحبت کاردار با صباغیان، وزیر کشور، در مورد حقوق بشر را پیش کشید. پارساکیا باهوش، صمیمی نسبت به ما و شخصا پیرامون «زیاده رویهای» دولت موقت نگران است. ظاهرا بیشتر نگرانی وی در این مورد بود که ما به عوض روی آوردن به یزدی، وزیر خارجه، مسئله را با صباغیان در میان گذارده بودیم. او گفت که برای پوشیده نگاهداشتن چنین مذاکراتی می توان به اداره خارجه اعتماد کرد. به علاوه، یزدی وزیر خارجه می داند چگونه بیانات آمریکا را بزبانی که بهترین تأثیر را در قم داشته باشد یا حداقل دردسر چندانی برنینگیزد ترجمه کند. وی به ما اطمینان داد که نظرگاههای آمریکا به هر حال مسیر خود را طی خواهند کرد.

۳ پارساکیا متذکر خط استاندارد روشنفکران دنیوی گردید که «انقلاب هنوز تمام نشده». وی گفت همان طور که می دانید دو دولت وجود دارد و در عین حال که ما مایلیم این امور خاتمه یابند. هنوز نمی توانیم اوضاع را کنترل نماییم.

۴ اظهار نظر: همزمان با ابراز همدردی سفارتخانه نسبت به تشویق افرادی چون پارساکیا و تأسف آن بابت اینکه بیانات صباغیان موقعیت بسیار نامناسبی را پیش آورد، اطلاع عمومی از اعتراض آمریکا به اعدامها، اعتبار سفارتخانه را در نظر بسیاری از میانه روهای ایران افزایش بخشیده است. عدم تأیید دولت ایالات متحده به سهولت عصب خیلی حساس را که منتهی الیه آن ایران بود، لمس نمود که شاید نشانگر وجود ناراحتی روزافزون حتی بین حامیان انقلاب از زیاده رویهای گاه و بیگاه دولت جدید خود بود.

ضمنا یادآوری می کنیم که صباغیان یکی از اعضای سابق کمیته حقوق بشر بوده است.لینگن

آقای وزیر عزیز

سند شماره (۸۱)

شماره عطف: ۷۹/۱۰۰۲۸۱تاریخ: ۱۸ اکتبر ۱۹۷۹ ۲۶ مهر ۱۳۵۸

سازمان کمک به امنیت دفاعی واشنگتن

جناب آقای ابراهیم یزدی

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

تهران ایران

آقای وزیر عزیز

در جریان ملاقات ما در ۴ اکتبر ۱۹۷۹ بحثهای قابل ملاحظه ای درباره به دست آوردن ۴ کشتی از نوع ۹۹۳ CG که ابتدا برای ایران از سوی نیروی دریایی آمریکا سفارش داده شده بود، روی داد. این نامه اطلاعات تفصیلی بیشتری در پشتیبانی از اعتقاد صمیمانه ما در مورد نحوه معامله ای که صورت گرفته است از جمله قیمت گذاری آنها و اینکه این معامله به بهترین منافع دو حکومت ما کمک کرده است، فراهم می کند. من امیدوارم که شما موافقت خواهید کرد که شکل این معامله به طور عمده ای تحت تأثیر

ضروریات عملی و سیاسی بود که هر دو دولت ما با آن مواجه بودند.

بخش اجرائی حکومت ایالات متحده این تصمیم را در اواخر فوریه ۱۹۷۹ گرفت تا از کنگره تقاضا کند تا به دست آوردن دو کشتی CG ۹۹۳ را که ایران طبق یادداشت تفاهم مورخه سوم فوریه فسخ کرده بود، تصویب کند. در آن زمان ایران تمایل خود را درباره ادامه یا فسخ دو کشتی باقی مانده، هنوز ابراز نداشته بود. در تنخواه گردان ایران برای تأمین مالی اجرای قرارداد تا انتهای آن، پول کافی حتی برای دو کشتی وجود نداشت. پرداختهایی از تنخواه گردان ایران به مبلغ ۵۸۰ میلیون دلار از مبلغ یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار که برای برنامه کشتیها بود، به عمل آمده بود. مخارج پیش بینی شده برای پایان دادن به قرارداد روز ۳ فوریه مبلغ ۲۰۷ میلیون دلار بود، بنابراین اگر قرارداد خاتمه یافته تلقی می شد، ایران خسارتی به مبلغ ۷۸۷ میلیون دلار متحمل می شد. به دست آوردن این کشتیها از سوی نیروی دریایی ایالات متحده این امکان را فراهم کرده است تا به میزان قابل ملاحظه ای هزینه ایران را به مناسبت این برنامه به میزان قابل ملاحظه ای کمتر از سطح خاتمه دادن کامل به این برنامه کاهش دهد. هزینه نهایی برنامه که بایستی به عهده ایران باشد شامل فسخ سفارش اولیه برای کشتیهای پنجم و ششم و نیز تهیه برنامه برای مرکز برنامه ریزی و مطالعات ویژه و اسناد و مشخصات و مخارج سرویسهای اداری برای ایران و آموزش خدمه خواهد بود. این هزینه ها سالها قبل از اینکه حکومت ایران سفارش را برای کشتی چهارم فسخ کرده بود، به عمل آمده است.

همان طوری که من در جریان ملاقات اخیر خودمان توضیح دادم اگر موجودی تنخواه گردان ایران به صفر کاهش یافته است ایالات متحده راه دیگری جز پایان دادن به همه قراردادهایی که از جانب حکومت ایران به عمل آمده است، از جمله قرارداد مربوط به کشتیها، نخواهد داشت. راستش را بگویم در فوریه و مارس ۱۹۷۹ هیچ گونه نشانه ای از اینکه ایران قادر است بلافاصله پرداختهایی به تنخواه گردانهای خود بنماید، در دست نبود. این موضوع هنگامی که ایران خود را در پرداخت برای ۲۶۷ میلیون دلار که صورت حسابهای آنها در ماه مه ۱۹۷۹ بابت لوازم نظامی ارائه شده بود ناتوان یافت، آشکار شد. بنابراین دریافت سهم ایران در مورد این کشتیها تنها طریقه واقعگرایانه جهت قابل پرداخت نگهداشتن تنخواه گردان جهت آینده نزدیک بود. باقیمانده تنخواه گردان هنگامی که پرداخت اولیه ۴۹۰ میلیون دلار نیروی دریایی آمریکا جهت کشتی ها در اواخر ژوئیه واریز شده تنها ۴/۵۶ میلیون دلار بود.

ما قبول داریم که قیمتی را که نیروی دریایی برای به دست آوردن کشتیها پرداخت کرد تورم را در بر نداشت. معذالک شعبه اجرائی حتی نکوشید کشتیها را به قیمت ارزش دلار در سال ۱۹۷۹ به دست آورد زیرا در چنین صورتی امیدی برای به دست آوردن نظر مساعد کنگره وجود نمی داشت. در اوایل سال نیروی دریایی ایالات متحده تقاضایی برای بودجه تکمیلی جهت دریافت یک کشتی از نوع CG ۹۹۳به قیمت برآورده شده ۵۴۳ میلیون دلار تسلیم کرده بود. کنگره آمریکا درباره این تقاضا اقدامی به عمل نیاورد و کاملاً روشن بود که کنگره قصد دارد هر گونه خریدی را به قیمت بالاتر رد کند. بدین ترتیب قیمتی که کشتیهای ایران بر اساس آن به دست می آمد یک عامل عمده را در تصمیم ما به کوشش برای به دست آوردن آنها تشکیل می داد.

در تقاضای کنگره برای کسب پروانه و پولهای مربوطه برای خرید چهار کشتی از نوع CG ۹۹۳قوه مجریه این موضوع را روشن ساخت که دلیل اولیه جهت اقدام برای کسب این کشتیها بهبود دادن وضع

نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا بود. معذالک اعضای کنگره و رسانه های خبری به کرات این مسئله را پیش کشیدند که آیا ایران از فروش مجدد این کشتیها سود نخواهد برد و آیا ما علاقه مند به «نجات» ایران یا بهبود دادن مواضع زمانی خود هستیم یا خیر؟ ما بارها و بارها توضیح دادیم که سیاست ما درباره فروش مجدد اقلامی که قبلاً از سوی ایران سفارش شده است این است که اطمینان حاصل کنیم که ایران در مورد کالاهایی که ممکن است به وسیله مشتریان دیگر مورد استفاده قرار گیرد نه از این بابت سود ببرد و نه متحمل زیان شود. بر اینکه شما از موضع اصلی ما نسبت به فروش مجدد و قیمت گذاری درک بهتری داشته باشید من قسمتی از اظهاراتی را که در کنگره بیان شده است، در میان می گذارم. از صفحه ۳۷۷ تا پایان صفحه ۴۶۹ بخش ۴ جریانات مربوط به وضع نظامی به نحو صریح منحصرا مربوط به کسب CG۹۹۳ با این مطلب سروکار دارد. از صفحه ۴۱۱ تا صفحه ۴۴۸ بخش دوم جلسه رسیدگی به تهیه احتمالی اقلام دیگر که به وسیله ایران سفارش داده شده است مربوط می شود. در گفت و شنود گنجانده در این جلسات، همچنین گفته شده است که توجیه به دست آوردن کشتی هزینه مؤثر بودن آن است. با توجه به انتقادهای کنگره از خرید کشتی CG۹۹۳ من معتقدم که تعیین قیمت هزینه های کنونی برای ایران درباره مصالحی که نیروی دریایی ایالات متحده دریافت می کند از رأی احتمالی مساعد مجلس سنا و مجلس نمایندگان انتقاد می کند. کنگره ما این مسئله را به تفصیل بررسی کرده است و اکثریت قاطع اعضای آن معتقدند که این سیاست نسبت به هر دو طرف مساعد است و بنابراین از هرگونه کوششی که برای تغییر آن به عمل آید

شدیدا انتقاد خواهد کرد.

من قبول دارم که حکومت ایالات متحده متعهد است که اقدامات متعددی را که در جریان آن دوران پرتلاطم برای تأمین قابلیت پرداخت مداوم تنخواه گردان ایران به عمل آمده است توضیح دهد و بدین ترتیب وسایل قانونی را درباره ادامه برنامه فروشهای خارجی نظامی شما در سطحی که به نحو متقابل انتخاب شده است فراهم کند. اگر تنخواه گردان غیر قابل پرداخت باشد آن گاه نه تنها موانع سیاسی بلکه موانع حقوقی نیز در ارتباط با از سرگیری مناسبات سودمند متقابل عرضه کالاهای نظامی ایجاد خواهد کرد. ما توانسته ایم این موانع حقوقی را از پیش پا برداریم. ما همچنان به فراهم کردن اطلاعات از این نوع که بتواند پاسخگو درباره مسائل گذشته باشد ادامه می دهیم ولی ما امیدواریم که قسمت اعظم انرژی متقابل ما صرف پرورش روابط جدید عرضه کالاهای نظامی در پاسخ نیاز کم و تمایلات ایران باشند.

ارادتمند ارنست گریوز

سپهبد ایالات متحد آمریکا

مدیر مؤسسه کمک به امنیت دفاعی

بیماری شاه

سند شماره (۸۲)

تاریخ: ۲۲ اکتبر ۱۹۷۹ ۳۰ مهر ۱۳۵۸سری بدون توزیع

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. فوری

شماره سند: ۱۱۱۵۲ تهران

موضوع: بیماری شاه

۱ (تمام متن سری است)

۲ در ملاقاتی که من و پرشت امروز صبح با وزیر امور خارجه، یزدی، داشتیم من متن رهنمودهای اضطراری مطبوعاتی خود را درباره بیماری شاه در اختیار وی گذاشتم و وی را در جریان جواب وزارت خارجه در برابر نکات مطرح شده توسط بازرگان در جلسه ۲۱ اکتبر قراردادم.

۳ وی دو موضوع را پیش کشید، ابتدا پرسید که آیا درک صریح ما (به نقل از نمایندگان شاه) در این مورد که شاه در طول اقامتش در آمریکا، فعالیت سیاسی نخواهد داشت، شامل فرح هم می شود یا خیر. یزدی متذکر شد که از نظر دولت ایران فرح در فعالیتهای سیاسی بیشتری دست دارد که از آن جمله ملاقاتش با بختیار و مصاحبه اش با یک روزنامه گمنام فرانسوی را می توان نام برد. ما در جواب گفتیم که توافق ما بر سر این موضوع در مورد فرح نیز صادق است. او می خواهد که رهنمود مطبوعاتی را طوری تغییر بدهیم که بالاخص به این موضوع اشاره صریح بنماید.(توصیه: امیدوارم بتوانم این نکته را برآورده سازیم).

۴ نکته دیگر این بود که دولت ایران هنوز هم می خواهد که یک پزشک ایرانی مقیم آمریکا مجاز به تحقیق یافته های پزشکی در این زمینه باشد. به او آنچه را که در نامه شماره ۲۷۵۰۳۱ نوشته ام، شفاها گفتم (در حالی که در طول ملاقات اشتباهاتی نیز رخ می داد) و اظهار داشتم که در این مورد بعدا تماس خواهیم گرفت: (توصیه: فکر می کنم که این پیشنهاد در اصل توسط خود بازرگان مطرح شده است و بازرگان و یزدی هر دو بر سر این موضوع برای برخورد با عکس العملهای محلی موافق هستند. امیدوارم که بتوانیم جوابگو باشیم). یزدی گفت که می تواند اسامی بعضی از پزشکان را در این باره در اختیار ما

بگذارد.

۵ به یزدی گفتم که برای خنثی نمودن تظاهرات احتمالی خشونت آمیز مردم علیه کارمندان سفارت، مایلیم وسائل ایمنی را افزایش دهیم و اگر بتوانند پلیس بیشتری در اختیار ما بگذارند، متشکر خواهیم شد. وی گفت که فورا تماس گرفته تقاضای افزایش مأمورین حفاظتی را خواهد نمود ولی خاطرنشان ساخت که کانال ارتباطی در این باره وزارت امور خارجه (رئیس پروتکل) خواهد بود.

لینگن

شایعه انتقال اسلحه

سند شماره (۸۴)

تاریخ: ۲۲ اکتبر ۱۹۷۹ ۳۰ مهر ۱۳۵۸سری

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه

موضوع: شایعه انتقال اسلحه

۱ (تمامی متن سری است)

۲ در جریان ملاقات با یزدی وزیر امور خارجه در روز ۲۲ اکتبر کاردار پرسید که آیا شایعات مربوط به اینکه تجهیزات نظامی ساخت آمریکا از سوی ایران به سوریه انتقال داده شده، صحت دارد یا خیر ؟یزدی هر نوع انتقالی از این نوع را تکذیب کرد و گفت که چنین انتقالهایی نیز در نظر گرفته نشده است.

لینگن

مبادله اطلاعات

ص: ۳۳۳

سند شماره (۸۵)

تاریخ: ۲۳ اکتبر ۱۹۷۹ ۱ آبان ۱۳۵۸سری بدون توزیع

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: مبادله اطلاعات

۱ تمام متن سری است.

۲ در جریان بحث درباره مناسبات ایران و آمریکا، کاردار و مأمور وزارت امور خارجه که از ایران دیدار کردند، تدابیری که ما اخیرا اتخاذ کرده ایم را مورد بحث قرار دادند و از یزدی وزیر امور خارجه خواستار پیشنهادهای مشخصی برای کمک به دولت موقت ایران برای کارایی بیشتر این تدابیر و ترتیب مناسبات دوجانبه شده اند. یزدی پاسخ داد که ما ظاهرا آگاهیم که دستگاههای امنیتی ایران دیگر وجود ندارند، بنابراین دولت موقت ایران درباره عملیات خرابکاری در خوزستان و کردستان فاقد اطلاعات است. چه کسی تحریک کننده این حملات است؟ ایرانیان مظنون هستند که اسرائیل و عراق چنین نقشی را دارند. یزدی می دانست که حکومت آمریکا اطلاعات بیشتری دارد و «همه چیز»درباره تحولات در منطقه را «می داند». دولت موقت ایران امیدوار است که ما در این اطلاعات با آنها سهیم شویم.

۳ ما پاسخ دادیم که ایران یقینا در ظرفیتهای اطلاعاتی ما غلو کرده است ولی ما خوشوقت خواهیم بود که ارزیابیهای خود را با ایران مبادله کنیم؛ اگر دولت موقت ایران اطلاعاتی دارد که به نیازهای ما کمک کند بسیار سودمند خواهد بود. ما هیچ گونه اطلاعی که حاکی از آن باشد که اسرائیل در آشوبهای ایران دست دارد، نداریم.

۴ اظهار نظر: یزدی درباره مبادله اطلاعات اهمیت بزرگی قائل بود و این خود منعکس کننده ناامنی این رژیم است. این تنها ابتکاری بود که او درباره کمک از ما تقاضا کرد، به غیر از پاکسازی گذشته یعنی

موضوع تنخواه گردان.لینگن

ملاقات با یزدی

سند شماره (۸۶)

تاریخ: ۲۴ اکتبر ۱۹۷۹ ۲ آبان ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: ملاقات با یزدی

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه)

۲ کاردار و پرشت مدیر میز ایران در وزارت امور خارجه که از ایران دیدار می کند، ملاقاتی یک ساعته با یزدی وزیر امور خارجه در تاریخ ۲۲ اکتبر داشت. تلگرامهای جداگانه ای بعضی از موضوعات ویژه مورد بحث را در بردارند. مبادله با یزدی بسیار ماهیت کاری و دوستانه داشت و یزدی اندکی در مواضع خود نسبت به فرآیند بنای روابط جدید در مقایسه با مذاکرات قبلی در هفته های اخیر صمیمانه تر بود.

۳ پرشت از دیدگاه واشنگتن بعضی از تشویشهای ایالات متحده را بر سر روشهای اخیر دولت موقت ایران درباره فعالیتهای ایالات متحده و مواضع ایالات متحده نسبت به ایران ابراز داشت. باید صراحتا گفت که ما از دامنه سوءظن نسبت به انگیزه های ما در ایران و موضع گیری ما نسبت به انقلاب شگفت زده ایم. پرشت تأکید کرد که نظر گاه ما کاملاً متفاوت است. این اندیشه که ما نسبت به انقلاب روش

خصمانه داریم با سیاست کنونی ما نسبت به ایران و علائق ما در این کشور ۱۸۰ درجه متفاوت است. علاقه ما به ایران این است که ایران مستقل و از لحاظ تمامیت ارضی دست نخورده باقی بماند. یک حکومت با ثبات فزاینده داشته باشد و بتواند با مشکلاتی که بروز می نماید مقابله کند. او گفت ما آرزومندیم که دولت موقت ایران در کوششهای خود موفق باشد زیرا به همان اندازه که دولت موقت ایران نسبت به ثبات پیشرفت حاصل کند، منافع ما در ایران پیش می رود. پرشت خاطرنشان ساخت که باید صراحتا گفت که ما راه با دوام دیگری را نسبت به دولت کنونی نمی بینیم و بنابراین به هیچ وجه علاقه نداریم و هیچ گونه نفعی نداریم که جز کمک به هر ترتیب به موفقیت آن کار دیگری انجام دهیم.

۴ در همین زمینه ایالات متحده در پی همکاری با دولت موقت ایران در حل مشکلات ویژه به نسبت بروز آنهاست. ما معتقدیم که چه در زمینه قراردادهای بازرگانی و چه در زمینه تأمین تجهیزات نظامی پیشرفتهایی در شرف حصول است. درباره مسئله اخیر پرشت، نامه ای از ژنرال گریوز به یزدی داد که در آن تأیید شده است که در زمینه کاهش هزینه مربوط به پایان قرارداد لوازم یدکی برای اف ۱۶ پیشرفت حاصل شده است و ما به زودی نامه دیگری از ژنرال گریوز خواهیم فرستاد که طی آن فلسفه موضعی که ما درباره قیمت گذاری ناوشکنهای اسپروونس گرفته ایم تشریح شده است. همچنان که قبلاً اعلام داشته بودیم ما حاضریم با نمایندگان دولت موقت ایران از وزارت دفاع ملی و وزارت امور خارجه در یک گروه کاری در دور یک میز نشسته و درباره این مسائل و مسائل دیگر ناشی از اداره تنخواه گردان گفتگو کنیم. به سرهنگ کامکار آمادگی ما را برای اقدام در هر طریقی که دولت موقت ایران پیشنهاد می کند ابراز داشته ایم. سرهنگ اسکات همچنین اخیرا فهرست تفصیلی پرونده های مختومه فروشهای نظامی خارجی را برای وزارت دفاع ملی تهیه کرده است. این اطلاعات اخیرا در اواسط سپتامبر به عنوان جزئی از بررسی کلی پرونده های مختومه و معلق فروشهای نظامی خارجی فراهم شده است ولی اکنون اطلاعاتی در یک

پیشنهاد کلی جداگانه برای کمک به درک و تفاهم دولت موقت ایران بروز کرده است. ما همچنین چندی قبل فهرستی از لوازم یدکی با توجه به اقلام و رشته نیرو که برای انتقال به خط لوله آماده است فراهم کردیم. ما همچنین امیدوار بودیم که یک کمیته مشترک آمریکا و ایران درباره تأسیسات نظامی تعطیل شده آمریکایی تشکیل شود(ما بعدا اطلاع یافتیم که یزدی ریاست جلسه این کمیته را در ۲۸ اکتبر به عهده خواهد داشت).

۵ پاسخ یزدی به همه این مراتب روی هم رفته مثبت بود. او موافقت کرد که در زمینه داد و ستد پیشرفتهایی حاصل شده است. او گفت از اظهارات پرشت درباره روش دولت آمریکا نسبت به مناسبات با ایران قدردانی می کند. دولت موقت ایران نیز به نوبه خود مایل است مناسبات حسنه و سازنده ای با ایالات متحده داشته باشد ولی ابتدا لازم است مسائل مربوط به مناسبات قدیمی حل و فصل شود تا مناسبات جدید بر یک شالوده سالمی آغاز شود. پرشت اظهار نظر کرد که پیشرفتهایی حاصل شده و این امیدواری هست که هست که ساختن مناسبات جدید نیازمند به حل وفصل همه مسائل معوقه در تمامیت آن نباشد.

۶ پرشت خاطرنشان ساخت که اگر درک عمومی دقیقتری در ایالات متحده از تحولات جاری در ایران حاصل شود. مأموریت متقابل ما تسهیل خواهد شد و اوضاعی که از همه روزنامه نگاران آمریکایی خواسته شود که ایران را ترک کنند به این موضوع کمک نخواهد کرد.او از اینکه کوششهای یزدی در نیویورک با روزنامه نگاران آمریکایی نتیجه ای داده است یا خیر، اظهار بی اطلاعی کرد. یزدی درباره نتایج

فوری کوششهای خود مطلبی نگفت ولی خشم خود را نسبت به خبرگزاری آسوشیتدپرس به مناسبت یک گزارش اخیر ابراز داشت. این گزارش که وسیعا پخش شده بود، حاکی از آن بود که تولید نفت ایران به اندکی بالاتر از یک میلیون بشکه در روز کاهش یافته است. این از آن نوع گزارشهایی بود که ایرانیان را درباره توطئه اساسی علیه ایران در مطبوعات ایالات متحده مظنون می ساخت. پرشت و کاردار به یزدی یادآور شدند که مطبوعات در ایالات متحده و جاهای دیگر یک نهاد ناقصی است ولی با توجه به همه عوامل به نفع ایران نیست که به اوضاعی کمک کند که هیچ روزنامه نگار آمریکایی درباره تحولات جاری در ایران و به ویژه درباره جنبه های مثبت انقلاب از قبیل جهاد سازندگی گزارش نکند.

۷ تبادل نظر نسبتا وسیعی درباره اوضاع در کردستان چیز تازه ای در برنداشت. سوءظنهای واقعی یا خیالی یزدی درباره فعالیتهای اسرائیلی کاملاً مشهود بود. او گزارشهایی از قبیل گزارشی که طی آن سه سفیر سابق آمریکا مسئله کردستان را نادیده گرفته اند بی اساس خواند. معذالک او در این نظر اصرار داشت که ایالات متحده با توجه تواناییهای اطلاعاتی که او یقین دارد ایالات متحده از آن برخوردار است، بایستی از دست داشتن بیگانگان در مسئله کردستان آگاه باشد و اگر در چنین اطلاعاتی ایالات متحده با ایران سهیم شود بسیار به موضوع کمک خواهد کرد. (تلگراف جداگانه) یزدی گفت هدف اساسی در کردستان یافتن یک راه حل صلح آمیز است و ارتش برای حل این مشکل یک ابزار مناسب نیست و نه یک ابزار دائمی. ایران اکنون دارای نیروهای نظامی یا امنیتی مؤثر نیست و قبل از اینکه یک چنین نیروی مؤثری مجددا برقرار شود، پیمودن راه طولانی لازم است.

۸ پرشت گفت ما امیدواریم بتوانیم با تعداد بیشتری از ایرانیانی که موقعیت کلیدی دارند ملاقات کنیم و از جمله نام بهشتی را به عنوان کسی که ما می خواستیم ملاقات کنیم ذکر کرد. یزدی پس از اندکی تردید از معاون خود تقاضا کرد تا این ملاقات را به علاوه دیداری با آیت اللّه منتظری (که اندیشه خود یزدی بود) و

حضور در نماز جمعه و ملاقات با فروهر ترتیب دهد. به یزدی همچنین یادآوری شد که تقاضای وابسته مطبوعاتی برای دیدار با قطب زاده همچنان به قوت خود باقی است.لینگن

پیام به مناسبت عید قربان

سند شماره (۸۷)

تاریخ: ۲۷ اکتبر ۷۹ ۵ آبان ۵۸محرمانه

از:وزارت امور خارجه واشنگتنبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: پیام به مناسبت عید قربان

۱ خواهشمند است پیام ذیل را از سوی ونس، وزیر امور خارجه آمریکا، به یزدی وزیر امور خارجه ایران در موقع مقتضی تسلیم کنید.

«آقای وزیر عزیز خوشوقتم از اینکه به مناسبت عید قربان بهترین آرزوهای خود را برای شما ابراز دارم. امیدوارم که شما در کوششهای خود از جانب مردم کشور خود موفق باشید. من در انتظار آنم که بر اساس تبادل نظرهای اخیر در نیویورك روابط فیمابین مستحکمتر گردد و بهبود بیشتری حاصل گردد. با تقدیم احترامات سایروس ونس»

۲ وزارت امور خارجه آمریکا قصد ندارد که این متن را منتشر کنند ولی ایرادی ندارد اگر دولت موقت ایران چنین قصدی داشته باشد.ونس

سفر هیئت نمایندگی دولت موقت ایران به الجزایر

سند شماره (۸۸)

تاریخ: ۲۹ اکتبر ۷۹ ۷ آبان ۵۷خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه:وزارت امور خارجه واشنگتن

از کاردار به معاون وزیر خارجه نیوسام

موضوع: هیئت نمایندگی دولت موقت ایران به الجزایر

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ از تلگراف سپتامبر ما در حال گزارش کردن حضور دولت موقت ایران در جشنهای اول نوامبر با حضور نخست وزیر بازرگان، وزیر امور خارجه یزدی و ظاهرا وزیر دفاع چمران هستیم.

۳ ما در «مجموعه بیسیمها» (توضیح مترجم: مجله ای ماهیانه بوده است شامل بیسیمها و تلگرافات که توسط سفارت منتشر می شده و در اختیار خبرنگاران و خبرگزاریها قرار می گرفته است) مشاهده کردیم که شما و برژینسکی و افراد دیگری از طرف آمریکا در این جشنها شرکت خواهید کرد. من فکر می کنم اگر یک نفر یا بیشتر از شما فرصت گفتگو با اعضای هیئت نمایندگی دولت موقت ایران و مخصوصا بازرگان را پیدا کند خیلی مفید خواهد بود. من این تصادف را امروز به بازرگان در یک مجمع اجتماعی پیشنهاد کردم و او به نظر می رسید که با روی باز با این فکر برخورد کرد. از نقطه نظر من تماس بهتر با این گروه نتایج بهتر خواهد داشت.لینگن

جشن سالگرد بیست و پنجمین سال انقلاب الجزایر

سند شماره (۸۹)

تاریخ: ۳۰ اکتبر ۱۹۷۹ ۸ آبان ۵۸سری

از: سفارت آمریکا الجزیرهبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: جشن سالگرد بیست و پنجمین سال انقلاب الجزایر

۱ تمام متن سری است.

۲ بسته به زمان ملاقات احتمالی بین دکتر برژینسکی و بن جدید (شاذلی) رئیس جمهوری یا بن یحیی، وزیر امور خارجه الجزایر، موارد زیر تماسهای احتمالی برای گفتگوهای اساسی بین دکتر برژینسکی و اعضای برجسته دیگر هیئتهای نمایندگی که در جشن حضور خواهند داشت، می باشد.

الف: اسپانیا: سفیر اسپانیا در الجزایر به طور ویژه تقاضای ملاقات بین دکتر برژینسکی و پرلورکا، وزیر ریاست جمهوری دولت اسپانیا (دبیرکل دولت) و اگیوری بن گوآ، مدیر کل وزارت خارجه برای آفریقا و خاورمیانه را نمود.

ب: فرانسه: سفیر فرانسه در الجزایر در زمینه علاقه احتمالی کودی دولوس دبیر کل برای ملاقات با دکتر برژینسکی یا دیگر مقامات بازدید کننده مناسب آمریکایی تحقیق می کند.

ج: لیبی: اگر قذافی رئیس جمهوری لیبی در مراسم حضور یابد، در خصوص این پیشنهاد که او با دکتر برژینسکی ملاقات نماید، سفیر لیبی در الجزایر تمایل محتاطانه ای نشان داد.

د: ایران: کاردار ایران در الجزایر امروز مرا از ارسال پیام به تهران جهت مشخص نمودن علاقه احتمالی بازرگان، نخست وزیر یا دیگر اعضای هیئت نمایندگی دولت ایران در ملاقات با دکتر برژینسکی یا دیگر مقامات بازدیدکننده مناسب آمریکایی، مطلع نمود.

۳ مطالب بالا منعکس کننده علاقه روشن تمام آنهایی که نسبت به سیاست خارجی فعلی در الجزیره (مقامات دولت الجزایر، دیپلماتها، مطبوعات) توجه دارند، در این حقیقت می باشد که دولت ایالات متحده یک هیئت نمایندگی پرقدرت اعزام داشته که دارای خصوصیت ریاست آن به وسیله دکتر برژینسکی می باشد. زمانی که دکتر برژینسکی و دیگران به الجزایر بیایند فرصتها برای برقراری تماسهای عالی مطمئنا فراوان خواهند شد. هیئت نمایندگی و دیگران بایستی توجه داشته باشند که تمام ناظران محلی دکتر برژینسکی را به عنوان طرفدار بزرگ سیاست تهیه تسلیحات برای مراکش در دولت ایالات متحده می دانند.

اطلاعات بیوگرافیک کمال خرازی

سند شماره (۹۰)

تاریخ: ۳۱اکتبر ۱۹۷۹ ۹ آبان ۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن

موضوع: اطلاعات بیوگرافیک

کمال خرازی معاون وزارت امور خارجه در امور سیاسی ظاهرا ۳۰ تا ۴۰ ساله به نظر می رسد. او با یک ریش انقلابی (شاید اسلامی) جلوه گر می شود ولی از لحاظهای دیگر و از لحاظ لباس سختگیر است. کمال خرازی اگر جدی نباشد نمی توان گفت کاره ای باشد. خرازی به هیچ وجه به نظر نمی رسد شخصی خوش مشرب یا تیز طبع باشد. خرازی در رشته اداره امور تربیتی در آمریکا تحصیل کرده است. او ابتدا در دانشگاه کالیفرنیای جنوبی مدت یک سال و بعدا در دانشگاه هوستون تحصیل کرده و درجه دکترا از آن اخذ کرده است. هنگامی که او در آنجا بود از قرار معلوم با ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه که او نیز سالها در تگزاس بود ارتباط پیدا کرد. او در سال ۱۹۷۶ به ایران بازگشت. خرازی به نظر نمی رسد که نسبت به

ایالات متحده نظر بدی داشته باشد، هر چند مشکل بتوان درباره احساسات واقعی او با سپری از خویشتنداری قضاوت کرد. در جریان ملاقاتی با کاردار در ۳۰اکتبر او در اظهار قدردانی از کوششهای کاردار برای تسهیل فرایند عادی شدن مناسبات دوجانبه آمریکا و ایران صمیمی به نظر می رسید ولی در همان زمان نیز او هیچ گونه نشانه ای بروز نداد که این احساس مبتنی بر عوامل عاطفی است. خرازی در همین مکالمه خاطرنشان ساخت که او متأهل است. او به خوبی انگلیسی صحبت می کند هر چند انگلیسی او دارای لهجه بوده و گاه گاهی از لحاظ دستوری اشتباهاتی دارد.

دیدار با پارسا کیا

سند شماره (۹۱)

۳۱اکتبر ۷۹ ۹ آبان ۵۸

خیلی محرمانه

۲ در جریان دیدار مأمور سیاسی از پارساکیا، کفیل اداره پنجم وزارت امور خارجه در تاریخ ۳۱ اکتبر درباره مسائلی دیگر پارساکیا مسئله حضور شاه را در ایالات متحده به میان آورد. و با اظهارات پر از عواطف به طور غیر رسمی و خصوصی (برای مدت ۱۵ دقیقه) با مأمور سفارت برای توضیح این مطلب به حکومت آمریکا که چرا شاه باید آمریکا را ترک کند صحبت کرد. پارساکیا نکات زیر را مورد توجه قرار داد.

۳ او و انتظام به سختی می کوشند از بروز یک بحران در مناسبات با آمریکا اجتناب کنند ولی این امر تقریبا غیر ممکن است. آنها نمی خواستند که دولت موقت ایران یک یادداشت رسمی درباره شاه بفرستد وسعی می کردند که اثر این وضع را تا اندازه ممکن کاهش دهند ولی فشارهایی که از خارج بر وزارت امور خارجه وارد می شود بسیار نیرومند است.

۴ رهبران دولت موقت ایران (یعنی بازرگان و یزدی) عاجزند و تصمیم درباره اینکه به چه ترتیب در ادامه حضور شاه در آمریکا باید اقدام کرد از طرف آنها اتخاذ نخواهد شد. وزارت امور خارجه خواهد توانست زیان وارده به مناسبات ایران و آمریکا را ترمیم کند، در صورتی که شاه بلافاصله پس از اینکه از بیمارستان مرخص شد آمریکا را ترک کند. در غیر این صورت بحران روی خواهد داد. پارساکیا درباره آنکه چگونه تصمیمات درباره مسائل دیگر سیاست خارجی از قبیل مناسبات با مصر از سوی خمینی اتخاذ می شود توضیح داد و اعلام کرد، ولی مستقیما خاطرنشان ساخت که ادامه حضور شاه در آمریکا ممکن است منجر به قطع مناسبات میان ایران و آمریکا شود.

۵ پارساکیا گفت که رهبران دولت موقت ایران آماده اند بپذیرند که شاه در مکزیکو باشد ولی اقامت شاه در آمریکا چیز دیگری است. دولت موقت ایران اعتقاد دارد که شاه از اقامت خود در آمریکا برای ادامه کوششهای براندازی علیه حکومت موقت ایران بهره برداری خواهد کرد، همان طوری که خمینی در پاریس رفتار مشابهی را داشت. پارساکیا خاطرنشان ساخت که ۲۰۰ هزار ایرانی در آمریکا زندگی می کنند و اینکه شاه پولهای نامحدودی در اختیار خود دارد. (او رقمی را ذکر کرد که اکنون به طور کلی متداول شده است و آن ۲۰ میلیارد دلار است). پارساکیا خاطرنشان ساخت که ایران یک کارخانه شایعه سازی درزدار است ولی رهبران دولت موقت ایران هرگز شایعات درباره اینکه شاه مبتلا به سرطان است را دریافت نکرده بودند و به همین دلیل آنها درباره بیماری شاه بسیار ظنین هستند. آنها همچنین

درک نمی کنند که چرا شاه باید در آمریکا معالجه شود.

۶ پارساکیا گفت که رهبران حکومت موقت ایران، که مقصود او به طور ساده خمینی و اطرافیان او هستند، اهل سیاست نیستند و درک فرآیندهای دیپلماتیک را ندارند و آنها درباره نتایج آینده ای که ممکن است از هرکس تصمیمی ناشی شود فکر نمی کنند. پارساکیا گفت که آنها (یعنی رهبران در قم) با دقت فراوان مراقب این موضوع هستند که آیا به شاه اجازه داده می شود که در آمریکا بماند یا خیر و اگر به او چنین اجازه ای داده شود آنها بلافاصله اقدام خواهند کرد (او مشخص نکرد که چگونه ولی مقصود قطع روابط بین دو کشور بود).

۷ در جریان مکالمه، پارساکیا همچنین به مصاحبه سناتور جکسون در تلویزیون در برنامه ملاقات با مطبوعات اشاره کرد و گفت که این مصاحبه سطوح بالای وزارت امور خارجه را مانند یک بمب تکان داده است. (شماره ۱۴۴۶ وزارت امور خارجه آمریکا) یزدی بلافاصله خواستار متن کامل این مصاحبه شد تا معلوم شود که اشارات جکسون به چه مطالبی بوده است.یزدی جکسون را به عنوان یک رهبر بسیار نیرومند آمریکایی تلقی می کند و هنوز یقین حاصل نکرده است که اشارات جکسون را باید یک نوع پیام از سوی حکومت آمریکا تلقی کرد. مأمور سفارت به پارساکیا اطمینان داد که چنین مقصودی در میان نبوده است.

کتاب سی و پنجم

حکام جزیره العرب، بازیچه های شیطان بزرگ

ص: ۳۴۰

مقدمه

در این مقدمه از مشارکت نظامی سعودی و آمریکا، از خریدهای بی سابقه و کلان اسلحه آمریکایی، از تبانی مدام آمریکا و عربستان در جهت چپاول روز افزون ذخایر نفتی خاورمیانه، از حراج بی رویه نفت به دستور اربابان آمریکایی به گونه ای که آنها نیز متعجب شوند از فروش تمام حیثیت و شرافت مسلمین و اعراب در مقابل تأمین چتر امنیتی آمریکا بر حکومت آل سعود، از روابط ویژه با امپریالیسم، از بی ایمانی و نامسلمانی و ظاهر فریبی شاهان و شاهزادگان آل سعود، از رشد مظاهر فساد غربی و شعله ور شدن آتش مفاسد در زیر خاکستر تقدس ریاکارانه، از تبعیضها و فشارهای بی حساب بر مسلمین غیروهابی از چند دستگیهای داخلی خاندان آل سعود و درجه وابستگی هریک به آمریکا و غیره سخن نخواهیم راند، چرا که سطر سطر اسناد این کتاب و برگ برگ اخبار روزانه جهان گواه صادقی بر این گفتار است. بلکه از مطالبی پرده بر می افکنیم که چهره خشن ائمه کفر را بدون بزک نمایانتر می سازد. و آن پرداختن به گوشه ای از اسناد منتشر شده در این کتاب که ترسیم کننده تصویری از حرکات حکام جزیره العرب به عنوان عمود دیر پای کمپ خیمه شب بازیهای گوناگون امپریالیسم آمریکا و ستون واقعی ارتجاع خود فروخته و مزدور منطقه در دهه اخیر است. به گواه این اسناد در تمامی توطئه های امپریالیسم آمریکا و سرمایه داری قهار جهانی علیه ملل مسلمان و مستضعف منطقه، دست قداره بندان سعودی، تا مرفق به خون آغشته است. در ایران، اتیوپی، مصر،یمن، فلسطین، جمهوری صحرا، شاخ آفریقا و هر کجا که صحنه نبرد مردم مظلوم و مسلمان با امپریالیسم آمریکا و حکام کافر و ظالم و فاجر است سعودیها در سنگر کفار و ظالمین علیه مستضعفین قداره بسته اند.

عمق فاجعه آنجاست که طواغیت سعودی نه تنها در کنار کفار علیه مسلمین آتش گشوده اند، بلکه به عنوان مشوق و محرك اصلی، کفار جنگ افروز را به نبرد با مسلمین دعوت می نمایند. در بررسی ذیل زبان اسناد گویای این مدعاست.

۱ ایران:

فهد ولیعهد وقت عربستان ده روز قبل از فرار مفتضحانه شاه معدوم در حمایت از وی چنین موضعگیری نمود: «ما از هر رژیمی که در کشور خود از مشروعیت برخوردار است پشتیبانی می کنیم و رژیم شاه متکی بر چنین مشروعیتی است. حوادث خونین ایران به نفع هیچ کس نیست به جز دشمن... اوضاع کنونی ایران نه به نفع خود ایرانیان است نه به نفع اسلام و مسلمانان... شکی نیست که ما از وضع شاه و حضور او پشتیبانی می کنیم» همتای دیگر او نیز همین عقیده را دارد:

ص: ۳۴۲

«در جریان یک مکالمه با شاهزاده سعودالفیصل وزیر خارجه عربستان سعودی در یکم ژانویه (۱۵ روز قبل از فرار شاه!) وی گفت عربستان سعودی درباره حوادث ایران بسیار نگران است و حکومت سعودی نگران این است که اگر شاه برود... شرایط هرج و مرجی به وجود خواهد آمد که برای منطقه چندان اثر خوبی نخواهد داشت. پرسیدیم برای چاره جویی چه باید کرد؟ وی گفت شاه نیازمند پشتیبانی لژیستیکی است».

نامبردگان پس از سقوط شاه و برقراری جمهوری اسلامی در ایران چنین موضعگیری نموده:

«فهد ادامه داد به عقیده ما (امام) خمینی یک آلت دست است، هر چند از چنین چیزی آگاهی ندارد یا آن را نمی پذیرد. کمونیستها نقشه های خود را با نظم و ترتیب دنبال می کنند... این اقدامات و کشتار وحشیانه هیچ گونه ارتباطی با اسلام ندارد، که پرچم آن به طور تصنعی در ایران به اهتزاز درآمده است».

«فهد سپس پیش بینی کرد به زودی شاید ظرف چند ماه آینده (امام) خمینی از میدان بدر خواهد رفت و ایران اتیوپی دیگری خواهد شد که به توسط کمونیستهایی که از سوی مسکو در آنجا نشانده شده اند رهبری خواهد شد.» نکته اساسی اینجاست که وی نه تنها سرکوب و توطئه امپریالیسم آمریکا را علیه مردم مظلوم و مسلمان، کافی نمی داند بلکه به شدت آنها را جهت براندازی انقلاب اسلامی ایران ترغیب و تشویق می نماید.

«شاهزاده فهد اظهار تأسف کرد که ایالات متحده برای مقابله با تهدیدهای کمونیستی در منطقه کاری نمی کند.» «وی گفت عربستان سعودی نزدیک شدن شعله های آتش را از مدتها قبل دیده و به ایالات متحده آمریکا هشدار داده بود، ولی هشدارها و نداهای عربستان سعودی به گوشهای ناشنوا برخورد کرده است.»

۲ بحرین:

نقش سعودیها در خلیج فارس دو روی یک سکه است. از یک طرف با هیاهوی دخالت ایران (آنهم به اسم کمونیسم)، اربابان آمریکایی را به مداخله و مقابله مستقیم با انقلاب اسلامی ترغیب می نمایند. و از طرف دیگر، با مداخله مستقیم خود به سرکوب مردم مبارز منطقه می پردازند.

«فهد سپس خاطرنشان ساخت که ایران، بحرین و کویت و سایر کشورهای عربی را در خلیج (فارس) تهدید می کند، در حالی که حتی یک کلمه هشدار دهنده از جانب کارتر برای دادن اطمینان به کشورهای ضعیفی مانند بحرین ادا نشده است و حتی دوستان آمریکا نیز در این منطقه و در اطراف و اکناف جهان کاری نکرده اند.»

«تاجر سعودی در حضور مقام پلیس در ۱۴ سپتامبر به مقام کنسولی گفت که عربستان سعودی ۵۰۰ تن از گاردهای ملی خود را به بحرین فرستاده است تا به دولت بحرین در برقراری نظم در برابر ناآرامیهای ایجاد شده توسط شیعیان کمک نمایند.»

«نه ما و نه سفارت انگلیس تاکنون هیچ تأییدیه ای مبنی بر ارسال گارد ملی دولت سعودی به بحرین دریافت نکرده ایم در طی تظاهراتی که در اواخر اوت روی داد شایعات قوی وجود داشت که حدود ۲ هزار تن پلیس سعودی برای کنترل اوضاع به بحرین وارد شده اند، ولی تاکنون هیچ گونه اثری از آنها پیدا نشده است.» مسئله آن نیست که چکمه پوشان سعودی به بحرین رفته اند یا خیر، بلکه مسئله آن است که از خطر

ایران مسئله بیافریند و خود مداخله کنند «عبداللّه برای تشدید طرفداری از قاطعیت در منطقه خلیج فارس مدعی شد که عربستان سعودی نقشه های تجاوز کارانه ایران را درباره بحرین (با اخطار به تهران که هر گونه کوشش برای به دست گرفتن حکومت در بحرین با مخالفت سعودی روبرو خواهد شد.) خنثی کرده است.»

«در چندین مرحله عبداللّه اصرار ورزید که حکومت ایالات متحده در مقابل تهدید شوروی و قائم مقامهای آن نسبت به امنیت خلیج فارس انرژی بیشتری از خود نشان دهد. او طرفدار آن بود که ایالات متحده یک ترکیبی از به حرکت درآوردن چماق و دیپلماسی فعال از خود نشان دهد».(۱)

۳ یمن:

سیاست توطئه گرانه سعودیها در یمن آنقدر واضح است که نیازی به توضیح ندارد. «سیاست عربستان در قبال یمن یک سیاست مردد بوده است. از یک طرف می خواهد که یمن شمالی به اندازه کافی قوی باشد تا بتواند از خودش در مقابل یمن جنوبی دفاع کند و از طرف دیگر نمی خواهد که زیاد قوی باشد که خودشان (سعودیها) را تهدید کند.سعودیها نسبت به میل و علاقه یمن شمالی برای گفتگو با یمن جنوبی راجع به اتحاد دو یمن مظنون می باشند. امیر سلطان وزیر دفاع عربستان سعودی اگر متقاعد شود که صالح (رئیس جمهور یمن شمالی) در حقیقت خیلی نزدیک به یمن جنوبی شده است، ممکن است با ناراضیهای یمن شمالی همکاری کند تا رژیم صالح را ساقط کند.»

۴ اتیوپی:

«فهد گفت علاقه او نسبت به اتیوپی صرفا جنبه علمی ندارد، بلکه بر اساس نزدیکی شاخ آفریقا به شبه جزیره عربستان و انعکاسهای صحنه سیاسی اتیوپی، سومالی، اریتره، و سودان بر تحولات در عربستان سعودی و منطقه خلیج (فارس) است» «سپس شاهزاده فهد نقل کرد که چگونه از قبل سقوط امپراطور

هایله سلاسی را با نیکسون رئیس جمهور وقت و راجرز وزیر امور خارجه وقت مورد بحث قرار داده است.... متأسفانه غرب و ایالات متحده نیز کاری نکردند و یک راه گشوده ای را برای شورویها و متفقین آنها باقی گذاشتند.»

۵ سومالی:

«فهد یادآوری کرد که چگونه در سال ۱۹۷۸ به پیشنهاد کارتر زیاد باره رئیس جمهور سومالی را متقاعد کرده بود تا علنا پذیرش انجام یک همه پرسی به سرپرستی سازمان ملل متحد را در مورد اهالی صحرای اوگادن اعلام بدارد. هر چند زیاد باره آمادگی خود را برای پذیرفتن نتایج یک چنین همه پرسی اعلام داشته بود معذالک ظاهرا ایالت متحده آمریکا علاقه خود را نسبت به سومالی از دست داده بود. فهد از این بیم داشت که در نتیجه سهل انگاری ممکن است، ایالات متحده سومالی را از دست بدهد.»

۱- وقتیکه عربستان اینگونه فعال در همه توطئه ها علیه جمهوری اسلامی دخیل بوده است دیگر کسی باور نمی کندکه صحنه گردان اصلی جنگ عراق علیه ایران عربستان نبوده است.

۶ جمهوری صحرا:

امیر عبداللّه ولیعهد فعلی سعودی صریحا کفار آمریکایی را جهت حمایت از شاه حسن علیه صحرا دعوت می کند. «عبداللّه که قبلاً با دقت فراوان به بررسی سفیر درباره اوضاع نظامی مراکش گوش فرا داده بود با همین لحن (دعوت از آمریکا جهت به حرکت در آوردن چماق از یک طرف و دیپلماسی از طرف دیگر) از آقای بال خواست تا درباره فراهم کردن پشتیبانی نظامی به ملک حسن کنگره آمریکا مقامات دیگر را تحت فشار قرار دهد.»

۷ مصر:

از آنجا که مصر پس از قرار داد کمپ دیوید و دوستی با صهیونیسم دشمنی آشکار خود را با اسلام و استقلال ملتهای عرب خاورمیانه نشان داد، مورد تنفر شدید ملتهای منطقه قرار گرفت. دولتهای مزدور و نوکر غرب اگر چه از ته دل با سادات و رژیم مصر بودند، لیکن به لحاظ فشار مردم ناچار از قطع رابطه با مصر و در انزوا قرار دادن آن رژیم شدند. آمریکا و اسرائیل در جهت مقابله با خواست مردم مسلمان منطقه سعی بر آن دشت تا هرچه کمتر مصر زیر فشار قرار گیرد. شرح همکاری توطئه آمیز عربستان آمریکا مصر در ترویج وحدت اسلام آمریکایی در ضدیت با اسلام و مسلمین و آشتی با صهیونیسم به روشنی از متون زیر آشکار است.توجه کنید:

«در طی ملاقات اول ماه مه مأمور سیاسی سفارت مسئله کنفرانس اسلامی فاس را با احمد سراج مدیر کل امور شرقی وزارت امور خارجه عربستان مورد بحث قرار داد. سراج گفت عربستان سعودی یک هیئت نمایندگی نیرومند مرکب از پنج مقام وزارت امور خارجه به این کنفرانس اعزام می کند.درباره عضویت مصر سراج گفت عربستان سعودی از لحاظ حقوقی ناگزیر است که تصمیم کنفرانس بغداد را رعایت کند.او گفت اگر اخراج مصر صریحا به رأی گذاشته شود، عربستان سعودی نمی تواند از اجماع آراء

عرب طفره رود. سراج افزود به عقیده او بهترین راه برای جلوگیری از اخراج مصر این است که کشورهای غیر عرب در مقابل چنین تدبیری با استناد به دفاع از منشور کنفرانس اسلامی مقاومت کنند (در این منشور از اخراج یک کشور مسلمان از کنفرانس هیچ گونه پیش بینی به عمل نیامده است...)... سراج گفت اگر کشورهای غیر عرب به تعداد کافی بر اساس دفاع از منشور کنفرانس اسلامی ایرادات جدی بگیرند، عربستان سعودی ممکن است بتواند از به رأی گذاشتن مسئله اخراج با این استناد که یک چنین رأی دادنی به همبستگی اسلامی لطمه خواهد زد، جلوگیری کند.»

۸ فلسطین:

در مورد موضعگیری حکمرانان سعودی علیه منافع خلق فلسطین و روشدن آخرین دسیسه ها بخون بسیار است، لیکن جهت ختم مقال، با ارائه جان کلام و غرض نهایی سعودیها در طرح این توطئه ها مستخرجه از مذاکرات سری شان با اربابان آمریکایی بسنده می کنیم:

«سعودیها کشمکش بین اعراب و اسرائیل را یک تهدید مستقیم برای امنیت ملی شان به شمار می آورند. در نظر آنها معطلی و درگیری اعراب مخصوصا فلسطینیها، منبع بی ثباتی در منطقه می باشد که به طور موفقیت آمیزی از جانب چپهای تندرو و شوروی تحمیل شده است.»

«رهبران سعودی متقاعد شده اند که آوردن و شرکت دادن سازمان آزادیبخش فلسطین در مذاکرات صلح، قسمت عمده ای از سازمانهای فلسطینی را از گروه اعراب تندرو و رادیکالی که هر گونه موافقتنامه را با اسرائیل رد می کنند، خارج خواهد کرد. بدین طریق باز مشکل قبول مصالحه با اسرائیل از روی دوش اعراب برداشته خواهد شد و به گردن خود فلسطینیها گذاشته می شود.

در خاتمه به لطف خدا امیدواریم انتشار این مجموعه طشت رسوایی ساده اندیشان سیاسی را فرو افکند و آوای به هنجار مظلومیت خلقهای زیر ستم را در صور اسرافیل دمد. باشد که در فردای تاریخ مشاهده به گور سپرده شدن استکبار جهانی و اذنابش در منطقه باشیم. انشاءاللّه.

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

عربستان سعودی

ص: ۳۴۶

سند شماره (۱)

ژوئیه ۷۹ تیر ۵۸

عربستان سعودی

خشکی:

مساحت = در حدود ۲،۳۳۱،۰۰۰ کیلومتر مربع تخمین زده می شود (مرزها مشخص نشده و مورد اختلاف می باشند) ۱٪ کشاورزی، ۱٪ جنگل، ۹۸٪ بیابان، هرز یا اراضی شهری.

مرزهای خاکی = ۴،۵۳۷ کیلومتر

آبها:

محدوده آبهای داخلی (ادعا شده) = ۱۲ میل(به اضافه ۶ میل «منطقه نظارت الزامی»)

نوار ساحلی = ۲۵۱۰ کیلومتر

مردم:

جمعیت = ۸،۱۰۳،۰۰۰ (ژوئیه ۱۹۷۹) درصد رشد متوسط سالانه جمعیت ۱/۳٪ (در حال حاضر)

ملیت = نام سعودی، صفت عربستان سعودی یا سعودی.

تقسیمات نژادی =۹۰٪ عرب، ۱۰٪ آسیایی آفریقایی (تخمین) دین =۱۰۰٪ مسلمان

زبان =عربی

سطح سواد = ۱۵٪ (تخمین)

نیروی کارگر = در حدود ۳۳٪ (۲ به یک خارجی هستند) جمعیت، ۴۴٪ در قسمت تجارت، خدمات واردات دولتی، ۲۸٪ کشاورزی، ۲۱٪ ساختمان،۴٪ صنایع،۳٪ نفت و معدن.

حکومت:

نام حقوقی = پادشاهی عربستان سعودی

نوع = پادشاهی

پایتخت = ریاض، وزارت امور خارجه و نمایندگی های کشورهای خارجی در جده می باشند.

تقسیمات سیاسی کشوری = ۱۸ امارات

سیستم حقوقی = قسمت اعظم آن بر اساس قوانین اسلامی است، مقداری قوانین غیر مذهبی هم به اجرا در آمده است، اختلافات بازرگانی به وسیله کمیته مخصوصی حل و فصل می شوند، و هنوز قوانین اجباری دادگاه بین المللی را در امور قضاوت قبول نکرده است.

تعطیل ملی = ۲۳ سپتامبر

شعبات = شاه خالد (السعود، خالدابن عبدالعزیز) با مشاوره با خانواده سلطنتی حکمروایی می کند (خصوصا با ولیعهد فهد) و شورای وزیران.

رهبر دولت = شاه خالد ابن عبدالعزیز آل سعود.

کمونیستها = خیلی کم

اقتصاد:

تولید خالص ملی ۶۴ = GDP میلیارد دلار (تخمین ۱۹۷۸) درآمد سرانه ۹،۸۰۰ دلار، رشد سالانه غیرنفتی رشد خالص ملی با احتساب قیمتهای ثابت تقریبا ۱۵٪(۷۷۱۹۷۳ متوسط غیرنفتی)

کشاورزی = خرما، غله، دامپروری، در محصولات غذایی خودکفا نیست.

صنایع مهم = تولید روزانه نفت ۲/۹ میلیون بشکه در روز (۱۹۷۸)، پرداختها به دولت عربستان سعودی ۳۶ میلیارد دلار (۱۹۷۷)، تولید سیمان، کارخانه های کوچک، تولید فولاد، پالایشگاه نفت، چندین صنایع سبک که شامل کارخانه هایی می شود که به تولید مواد پاک کننده، محصولات پلاستیکی، لوازم و اثاثیه خانه و غیره اشتغال دارند، پترومین (PETROMIN) که یک آژانس نیمه دولتی می باشد و در رابطه با وزارت نفت است به تازگی یک کارخانه بزرگ تهیه کود احداث نموده است. نیروی الکتریسته = ظرفیت ۴،۷۰۰،۰۰۰کیلو وات (۱۹۷۸)، تولید ۵/۸ میلیارد کیلو وات ساعت (۱۹۷۸)،تولید سرانه ۰۵۶،۱ کیلو وات ساعت می باشد.

صادرات = ۴۰ میلیارد دلار (تا بندرگاه ۱۹۷۸)، ۹۹٪ از نفت و مواد نفتی.

واردات = ۲۴ میلیارد دلار (هزینه خود کالا، بیمه و باربری ۱۹۷۸)، کالاهای تولید شده، وسایل و تجهیزات حمل و نقل، مواد ساختمانی، تولیدات غذایی کنسرو شده.

مهمترین طرفهای تجارتی = در صادرات آمریکا، اروپای غربی، ژاپن، در واردات آمریکا، ژاپن، آلمان غربی.

کمکها = یک کشور بزرگ کمک دهنده، کلیه کمکهای نظامی و اقتصادی در سال ۱۹۷۷ به ۴ میلیارد دلار رسیده است.

بودجه =(برای سال مالی ۱۹۷۸) هزینه ها ۸/۳۲ میلیارد دلار، که ۲۲ میلیارد آن جهت توسعه بکار برده شده است.

نرخ برابری ارزی = یک ریال سعودی برابر است با ۴/۲۹ دلار آمریکا (۱۹۷۸) (وابسته به حق برداشت ویژه، قابل تبدیل آزاد)

سال مالی = بر اساس سال اسلامی می باشد، سال مالی ۷۹۱۹۷۸ سعودی مطابق با ۶ ژوئن ۱۹۷۸ تا ۲۵ می ۱۹۷۹ می باشد.

ارتباطات:

راه آهن = ۵۷۵ کیلومتر فاصله خطوط استاندارد (۴۳۴/۱ متر) جاده ها = مجموعا ۱۰۰،۳۰ کیلومتر، ۵۰۰،۱۶ کیلومتر جاده مرمت شده، ۶۰۰، ۱۳ کیلومتر جاده خاکی با کیفیت خوب.

خطوط لوله = ۲۴۳۰ کیلومتر برای نفت خام، ۳۸۶ کیلومتر برای محصولات تصفیه شده، ۹۸ کیلومتر برای گاز طبیعی.

بندرگاه ها = ۳ بندر مهم (جده، دمام، رأس تنوره، ۶ بندر کوچک.

ناوگان بازرگانی = ۶۸ کشتی (۱۰۰۰ تنی یا بیشتر) مجموعا ۲۷۲،۱، ۲۰۰ تنی، ۲۲۳،۲، ۰۰ با بار، که شامل ۶ کشتی مسافربری، ۲۵ کشتی باربری، ۲۵ فروند کشتی نفتکش، ۵ فروند کشتی باربری مخصوص، یک فروند کشتی تخلیه بار در ساحل یک فروند نفتکش، ۲ فروند کشتی حمل سنگ معدن و نفت یک فروند جهت حمل و نقل گاز مایع. (خیلی محرمانه).

هواپیماهای غیر نظامی = ۷۸ هواپیمای بزرگ باربری که شامل ۹ هواپیمای کرایه ای نیز می باشد.

فرودگاهها = مجموعا ۱۲۳،۹۰ عدد قابل استفاده، ۳۲ عدد با باندهایی دائمی، ۱۸ عدد با باندهائی به طولهای بین ۳۶۵۹۲۴۴۰ متر، ۳۹ عدد با باندهایی به طولهای بین ۲۴۳۹۱۲۲۰ متر، ۴ عدد با باندهایی

به طولهای بیش از ۳۶۶۰ متر.

شبکه مخابراتی = سیستم تقریبا خوبی وجود دارد، طرحهای توسعه مکروویو

CABLE GABLEسیستم قمر مصنوعی، در دست تهیه می باشند، ۰۰۰،۲۰۰ تلفن (هر ۱۰۰ نفر ۵/۲ تلفن)، ۶ موج آ. ام، یک موج اف. ام. ۱۱ ایستگاه تلویزیونی، یک کابل زیر دریایی، یک ایستگاه قمر مصنوعی در اقیانوس هند و یکی در آتلانتیک، ۱۵ ایستگاه قمر مصنوعی داخلی.

نیروهای دفاعی:

نیروی انسانی نظامی = مذکر بین ۴۹۱۵ سال ۰۰۰،۸۸۲،۱ نفر ۰۰۰،۰۴۳،۱ نفر مناسب برای خدمت سربازی، در حدود ۰۰۰،۷۷ نفر در هر سال به سن ۱۸ سال که سن سربازی است می رسند.

پرسنل = نیروی زمینی ۵۰۰،۳۱ نفر، نیروی دریایی ۴۰۰،۱ نفر، نیروی هوایی ۰۰۰،۶ نفر(۲۵۰ خلبان)، ۰۰۰،۲۰ نفر گارد ملی (سری).

واحدهای مهم زمینی = ۳ تیپ پیاده، یک تیپ پیاده موتوری، ۲ تیپ زرهی، ۸ گردان (یکی گردان گارد سلطنتی، ۲ گردان هوابرد، ۲ گردان زرهی سبک، ۱ گردان نیروی مخصوص، ۲ توپخانه صحرایی) ۱۸ واحد توپخانه ضد هوایی، ۱۰ واحد برای موشکهای ضد هوایی هاوک (HAUK)، به اضافه دارای ۴۶ واحد که هر کدام به اندازه یک گردان می باشد.

کشتیها = ۳ قایق گشتی سریع، یک قایق گشتی، ۲ فروند کشتی تخلیه نیرو، ۴ فروند کشتی برای تخلیه نیروی مکانیزه، ۴ کشتی خدماتی در نیروی دریایی، در حدود ۴۰۰ قایق گشتی متفرقه (که شامل ۸ هاورکرافت هم نیز می شود) در گارد ساحلی.

هواپیما = ۲۸۹ فروند (۱۸۴ جت، ۳۹ جت ملخ دار ۱۴ملخ دار، ۵۲ هلیکوپتر).

تدارکات = خودش مقداری تفنگ و مهمات تولید می کند، برای بقیه وابسته به منابع غربی می باشد،

خصوصا آمریکا، آلمان غربی، انگلستان، ایتالیا و فرانسه. (خیلی محرمانه).

بودجه نظامی = برای سال مالی که در تاریخ اول ژوئیه **۱۹۷۹** به پایان می رسد مبلغ **۹۳۶/۱۲** میلیون دلار جهت بودجه نظامی تخصیص داده شده است، که در حدود ۳۲٪ از بودجه دولت مرکزی می باشد(خیلی محرمانه).

امنیت و اطلاعات:

هیئت اطلاعات عمومی (المدیریه العامه الاستخبارات) برای امور داخلی و خارجی، دفتر رابط خارجی برای اجرای عملیات مخفی خارجی (در سپتامبر ۱۹۷۷، دفتر رابط خارجی به عنوان یک جزء از اجزاء مدیریت اطلاعات عمومی در آن ادغام شد. ولی تا مارس ۱۹۷۸ دوباره به عنوان یک سازمان جداگانه کارش را ادامه داد)، تحقیقات المدیریه العامه للمباحث)، برای امور داخلی مدیریت کل امنیت عمومی (المدیریه العامه الامن العام)، برای امور داخلی، مدیریت کل گارد مرزی و ساحلی (المدیریه العامه لخفرالسواحل و الحدود) برای امور داخلی، اداره دفاع غیر نظامی برای امور داخلی، اداره خدمات فنی (مدیریه الخدمات العامه) برای امور داخلی شورای امنیت ملی (المجلس العی الامن العالم) برای امور داخلی، گارد ملی (المرات الوطنی) برای امور داخلی، دفتر روابط خارجی برای امور داخلی و منطقه ای، نیروی مخصوص امنیتی، برای امور داخلی،

(سری / غیر قابل رؤیت برای اتباع بیگانه).

تأثیر بالقوه افزایش قیمت نفت اوپک عربستان سعودی

ص: ۳۴۹

سند شماره (۲)

۲ ژانویه ۱۹۷۸ ۱۲ دی ۱۳۵۶طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جده به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: تأثیر بالقوه افزایش قیمت نفت اوپک عربستان سعودی.

آنچه در ذیل آمده نمایانگر اتفاق نظر اعضاء کمیته نفتی سفارت و ریاض و کنسولگری تهران می باشد.

۱ تصمیم ۵/۱۴ درصد افزایش قیمتی که در کنفرانس وزیران اوپک در ابوظبی گرفته شد، احتمالاً نشانگر تصمیم غالب عربستان سعودی برای حفظ وحدت اوپک در پاسخگویی به غرب و به خصوص آمریکا در اتخاذ میانه روی در تعیین قیمتهاست. تمایل به برقراری وحدت با مشاورتهای دو جانبه فشرده ای که قبلاً از کنفرانس صورت گرفت، نشان داده شده است. این مشاورتها در اوائل پاییز آغاز شد، و یمانی وزیر نفت عربستان سعودی پس از چند سال به ونزوئلا سفر نمود و به دنبال آن مانی العطیبه وزیر نفت ابوظبی، تقریبا به تمام پایتختهای خاورمیانه ای اوپک سفر کرد. و چند روز قبل از برگزاری کنفرانس، وزرای نفت و دارایی قطر و ابوظبی و الخلیفه وزیر نفت کویت و یکی از مقامات شرکت ملی نفت ایران به نام پرویز مینا از شاه نشین (عربستان سعودی م) دیدار کردند. بسیاری معتقدند که همین دیدارها موقعیت را برای تصمیم گیری بر سر قیمت نفت در ابوظبی آماده کرد.

۲ در همان حال، عوامل خارجی نیز بر افزایش قیمت فشارهایی وارد نمودند که مهمترین این عوامل کاهش تولید نفت ایران در اوائل ماه دسامبر در نتیجه مشکلات درونی بود. این عامل به همراه عدم ممانعت شرکتهای نفتی در برابر افزایش قیمتها قبل از کنفرانس، و نیز تقاضای شدید پاییزی اروپا برای نفت سبب شد که تولید اضافی از بین برود. علاوه بر این، تجدید نیروی دلار در پاسخ به برنامه حمایت آمریکا تأثیر چندانی بر طرز تفکر سعودیها نداشت. مقامات سعودی اظهار داشتند که اکنون موقع آن نیست که بتوان

قیمت نفت را بر اساس این تجدید نیرو افزایش داد، چون برای اثبات کاربرد این برنامه حداقل چند ماه لازم است.

۳ در مقابل، تلاشهای اوست برای ممانعت از افزایش قیمت اساسا محدود به تماس با نمایندگان عالیرتبه آمریکایی و بیانیه ای عمومی نسبتا ملایم توسط برنز کمیسیونر انرژی از آلمان غربی بود. این تلاشها ظاهرا نتوانسته بود سعودیها را متقاعد به اتخاذ یک روش حاکی از تندروی در برابر فشار هماهنگ دیگر اعضاء اوپک بنماید. و نتیجه این شد که قیمت نفت در سال ۱۹۷۹، ده درصد افزایش یابد و در سال ۱۹۸۰ نیز در صورتی که افزایش دیگری حاصل نشود حدود ۵/۱۴ درصد دیگر بالا برود. این ارقام هم برای میانه روها و هم برای تندروها منافعی به همراه دارد. چون هر دوی آنها می توانند قیمتی را که به نفع خودشان است انتخاب نمایند.

۴ اولین عکس العملهای محلی در تلگرام مرجع گزارش گردید. زکی یمانی در مصاحبه مطبوعاتی پس از کنفرانس اظهار داشت که سعودیها در نظر داشتند که افزایش کمتری در قیمت به وجود آید، لیکن بیانات ولیعهد عربستان سعودی در روز بعد از آن با تأکید بر ۱۰ درصد افزایش قیمت آن را «منطقی و عینی» خواند و کاهش ارزش دلار و رشد تورم را سبب این افزایش قیمت اعلام نمود.

۵ محاسبات نشان می دهد که اگر میزان تولید معادل ۵/۸ میلیون بشکه در روز باقی بماند، عربستان سعودی درنتیجه این افزایش قیمت در سال ۱۹۷۹ معادل ۸/۳ میلیارد دلار پول اضافی در قبال نفت

دریافت خواهد نمود. مسلما، این افزایش دریافت سبب خواهد شد که سعودیها بتوانند کمبود بودجه سالانه خود را جبران کرده، در هنگام کاهش تولید مقداری پشتوانه ارزی برای خود ذخیره نمایند. البته این مقدار نخواهد توانست برای ایجاد برنامه های جاه طلبانه دیگر پولی فراهم نماید، و تأکید بیشتر بر کاهش هزینه ها، کنترل مخارج و حفظ سطح تورم داخلی به میزان ۱۰ تا ۱۲ درصد، یعنی کمتر از سطوح تورم پیشین، سبب کاهش بودجه مصرفی در پروژه ها نیز نخواهد گردید.

۶ به نسبت کاهش ارزش دلار در نتیجه افزایش قیمت، حدود بیش از ۸۰ درصد ذخایر ارزی سعودی نیز که به صورت دلار می باشد، دچار کاهش ارزش خواهد گردید. لیکن این کاهش ارزش دلار زمانی کاربرد پیدا خواهد کرد که سعودیها بخواهند از این ذخایر خود برای پرداخت صورت حسابهای وارداتی خود استفاده نمایند. به عبارت دیگر همان طور که افزایش قیمت سبب بالا رفتن تورم در آمریکا می شود، خرید کالا و خدمات آمریکایی توسط عربستان سعودی نیز مستقیما تحت تأثیر قرار خواهد گرفت.

۷ ما انتظار نداریم که این افزایش قیمت بر کمکهای خارجی عربستان سعودی تأثیر بگذارد. کمکها احتمالاً به میزان کنونی ادامه خواهد داشت، چون ملاحظات سیاسی عربی و اسلامی مهمترین عوامل تعیین کننده این کمکها می باشد. همان طور که موبوتو از زئیر در طی دیدار خود از شاه نشین (عربستان م) گفته بود می توان کمکهایی به صورت اعطای امتیازات نفتی ارائه نمود.

۸ در دراز مدت، پایه جدید احتمالی برای افزایش قیمت نفت اوپک در سال ۱۹۸۰، ۵/۱۴ درصد بیش از قیمت کنونی نفت خواهد بود، سومین برنامه پنجساله سعودی قرار است در آوریل ۱۹۸۰ آغاز گردد. این برنامه از برنامه دوم پرخرج تر است، و برنامه ریزان سعودی نیز فهمیده اند که باید درآمدها را متعادل مخارج بنمایند. هنوز معلوم نیست که این مسئله در دراز مدت بر سیاست قیمت گذاری نفتی چه

تأثیری خواهد داشت، لیکن با مشخص شدن خطوط اصلی برنامه سوم می توان تأثیر آن را پیش بینی کرد.

۹ مسئله لاینحل، لیکن جالب دیگر این است که تأثیر این افزایش قیمت بر توسعه و ادامه ظرفیت تولیدی نفت چگونه خواهد بود. امکان اختصاص یافتن مقداری از این سود اضافی در زمینه توسعه و تداوم تسهیلات نفتی نسبت به نحوه فروش و تعیین بودجه شرکت آرامکو که قرار است ملی شود، مشخص خواهد گردید.

۱۰ از نظر سعودیها، مهمترین تأثیر کنفرانس ابوظبی، باز گرداندن وحدت اوپک بود. این وحدت درنتیجه جدا شدن سعودی و به وجود آمدن دو نوع قیمت نفت در سال ۱۹۷۷ به سختی ضربه دیده بود. تمایل عربستان سعودی به پذیرفتن آراء اکثریت، احترام این کشور را بالا برد و موقتا سبب شد که دیگران فکر نکنند که این کشور حاضر نیست به حمایت از اوپک پایداری نماید. سعودیها این را یک جنبه مثبت دانسته و این موضوع را می توان در دفاع مطبوعاتی آنها از افزایش قیمت نیز مشاهده نمود.

۱۱ البته بعضی از عناصر وحدت عربی نیز در این مسئله بی تأثیر نبوده اند. مهمتر از همه اینکه، عربستان سعودی نقش بسیار مهمی در بهبود روابطش با عراق و کویت ایفا نمود. در اینجا به دنبال نتایج کنفرانس بغداد می توان گفت که عربستان سعودی علاوه بر ایفای نقش به طرفداری از اعراب به طرفداری از اوپک نیز پرداخته است.

۱۲ لیکن هنوز موقع آن نرسیده است که بتوان گفت ارزیابی سعودیها از تأثیر افزایش قیمت نفت بر

روابط آمریکا و عربستان سعودی چیست. عکس العمل سریع دفاعی نشان می دهد که آنها از تأثیر این موضوع بر روابط بسیار عصبی هستند، به خصوص اگر بدانند که مانند سال ۱۹۷۷ به وسیله مطبوعات آمریکا مورد انتقاد قرار خواهند گرفت. مسلما، معلوم نیست که آنها نسبت به تقاضای رئیس جمهور کارتر در مورد تجدید نظر درباره قیمتها در سال آتی پاسخ مثبت بدهند.

ولی می توان گفت که همان طور که از بیانات آنها بر می آید در نظر دارند در سال ۱۹۷۹ در کنار برادران خود در اوپک بمانند و قبل از هر گونه اقدام مؤثر برای سال ۱۹۸۰ ابتدا پیشرفت دلار را مشاهده کرده و زیر نظر بگیرند.

۱۳ آنها همان طور که در گذشته بیان داشته اند در آینده نیز ادعا خواهند کرد که اگر میانه روی سعودیها نبود، قیمت نفت خیلی بیشتر از اینها بالا می رفت و دیگر اینکه در نتیجه دفاع سعودیها از منافع آمریکا بود که اوپک راضی شد از دلار به عنوان واحد پولی قیمت نفت استفاده کنند. برای جلب نظر مساعد آمریکا معلوم نیست چه اقدام دیگری انجام دهند، ولی حتما میزان خرید دلار از آمریکا را افزایش خواهند بخشید.

۱۴ بزرگترین خطری که تصمیم گیری اخیر اوپک به همراه داشت این است که اوپک و عربستان سعودی خود را در نظامی یافته اند که بر اساس آن باید در هر فصل قیمتها را افزایش دهند.

یمانی نیز در مصاحبه های مطبوعاتی خود از این نظام حمایت کرد و کمیته تعیین استراتژی دراز مدت وزیران اوپک نیز در حال بررسی آن می باشد. چون تصمیم گیریهای اوپک در مورد قیمت جنبه سیاسی دارد تا اقتصادی باید گفت که اگر این رویه جا بیفتد نمی توان در برابر آن مقاومت به خرج داد. در نتیجه یک عامل ایجاد تورم دیگر در نظام اقتصاد جهانی به وجود خواهد آمد. و با وجود اینکه بارها گفته شده است که افزایش قیمت نفت بستگی به سرنوشت دلار دارد، ولی هنوز تضمینی وجود ندارد که بر اساس آن بتوان

گفت که تقویت دلار کاهش قیمت نفت را نیز سبب خواهد گردید.

وست

فروش نفت و صنعتی شدن عربستان سعودی

سند شماره (۳)

۳۰ ژانویه ۱۹۷۸ ۱۰ بهمن ۱۳۵۶طبقه بندی: محرمانه

از: سفارت آمریکا جده به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی

موضوع: فروش نفت و صنعتی شدن عربستان سعودی

۱ بنا به گزارش منابع سفارت ژاپن در اینجا (عربستان م) یمانی وزیر نفت عربستان سعودی در دیدار اخیر خود با سوندا وزیر امور خارجه ژاپن گفته است که نمی توان از دولت عربستان سعودی انتظار داشت که در اواسط سالهای ۱۹۸۰ به میزان ۱۸۱۶ میلیون بشکه نفت تولید نماید. این عدم توانایی توسط سیا و در مطالعات دیگر هم ذکر شده است، یمانی اظهار داشت که دولت عربستان سعودی با افزایش تولید بیش از حداکثر ۵/۸ میلیون بشکه در روز مخالف است.

وی یک بار دیگر خاطرنشان ساخت که دولت عربستان سعودی انتقال تکنولوژی را هنوز هم یکی از شرایط گسترش تولید نفت سعودی می شمارد.

۲ یمانی به ژاپنی ها گفت که نفتی که به وسیله عربستان سعودی تولید می شود، گذشته از امتیازاتی که

به شرکتهای مادر آرامکو داده شده است (تبصره: ۲ میلیون بشکه در روز) در آینده به وسیله دولت عربستان سعودی به دولتهای دیگر فروخته خواهد شد و خریداران را موظف خواهد کرد که از نظر صنعتی و تکنولوژی نقش خود را ایفا نمایند.قراردادهای خرید نفت توسط ژاپن در پایان سال ۱۹۷۸ به پایان خواهد رسید.

به گفته سفارت ژاپن، دولت عربستان سعودی درباره پروژه پتروشیمی در جبیل به ژاپن فشارهایی وارد کرده است. این پروژه هم اکنون به وسیله میتسوبیشی و میتی در دست «مطالعه» است و تا ماه ژوئن ادامه خواهد داشت. در صورتی که ژاپنی ها با این پروژه موافقت نمایند (که به نظر ما میتسوبیشی از دیگر کارخانه های پتروشیمی ژاپن نیز خواهد خواست تا در تأسیس این پروژه سهیم شوند)، پروژه وارد مرحله دیگری خواهد شد و آن مرحله سرمایه گذاری مشترک سعودی ژاپنی و مطالعات در مورد امکان تأسیس آن می باشد.وست

تولید نفت خام آرامکو

سند شماره (۴)

تاریخ: ۱۴ فوریه ۱۹۷۸ ۲۵ بهمن ۱۳۵۶طبقه بندی: محرمانه

از: کنسولگری آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. با اولویت

موضوع: تولید نفت خام آرامکو

۱ تولید کنونی: جان کلبرر (لطفا محفوظ بماند) رئیس آرامکو اخیرا به سر کنسول گفت که میانگین تولید نفت توسط آرامکو در ژانویه ۱۹۷۸ معادل ۵/۷ میلیون بشکه در روز بوده است. کاهش تولید نشان دهنده کاهش تقاضایی است که پس از افزایش تقاضا در اواخر ۱۹۷۷ به وجود آمد و سبب شد که خریداران نفت قبل از افزایش یافتن قیمت توسط اوپک ذخایر خود را مملو از نفت بنمایند. طبق گفته های

کلبرر در فوریه تقاضا افزایش یافت که احتمالاً دلیل آن نیز زمستان سخت آمریکا و نقاط دیگر بوده است و در اولین هشت روز این ماه تولید به میزان ده میلیون بشکه در روز رسیده بود.

۲ ظرفیت تولیدی آینده: کلبرر مقاله ای را که در ۲۷ ژانویه توسط استیون راتنر در انترناسیونال هرالد تریبون نگارش یافته بود تأیید نمود. مقاله راتنر حاوی بیانیه ای از طرف شلزینگر وزیر انرژی بود که در آن گفته بود عربستان سعودی در نظر دارد ظرفیت تولید خود را بین زمان حال و اوائل سالهای ۱۹۸۰ به آرامی بالا ببرد «و دیگر اینکه عربستان سعودی باید بتواند در مقایسه ای با ۱۰ میلیون بشکه ای که هم اکنون در هر روز تولید می نماید در سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ نیز معادل ۱۲ میلیون بشکه در روز تولید بنماید. رئیس آرامکو اظهار داشت که این ارقام تقریبا درست است البته اگر منظور آنها (وزیر شلزینگر) حداکثر ظرفیت تولیدی باشد» (در حالی که رقم قبلی ۱۵ درصد پایین تر از بعدی است). لیکن اطلاعات ما نشان می دهد که اختلاف چندان هم زیاد نیست، یعنی کلبرر از ارقام ۵/۱۲ و ۵/۱۰ میلیون بشکه در روز به جای ۱۰ و ۱۲ میلیون بشکه در روز به عنوان بازده تولید سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ و حال حاضر استفاده می کند و این موضوع را با وزیر شلزینگر در تاریخ ۱۲ ژانویه نیز مورد بحث قرار داده است.

۳ کلبرر اظهار داشت که بسیاری از تکنوکراتهای جوان دولت سعودی مایلند تنها منبع طبیعی خود را با محدود ساختن میزان تولید به میزان نیازهای مالی دولت عربستان سعودی و نیز برنامه پنجساله یعنی ۵ میلیون بشکه در روز حفظ نمایند. طبق بیانات کلبرر اکثر مقامات فنی و تصمیم گیرنده وزارت نفت

معتقدند که اگر میزان تخلیه منابع و حراست از حوزه ها بالا برور ۱۲ میلیون بشکه در روز بهترین سطح تولید دراز مدت عربستان سعودی خواهد بود و آنها می دانند که مسئولیت عربستان سعودی در قبال دنیای آزاد و نیز شرایط سیاسی ممکن است این میزان تولید را بالا ببرد.

۴ اظهار نظر: تکنوکراتهای جوان سعودی که دائما تولید ۵ میلیون بشکه در روز را با قیمت کنونی برای اجراء برنامه های عمران و آبادی کافی می دانند، احتمالاً می خواهند که افزایش تولید که در حال از دست دادن اعتبار است، به وجود نیاید. همان گونه که در گزارش جده به شماره ۹۷۶.اشاره شد،تورم و کاهش ارزش دلار احتمالاً مقداری نگرانی در میان طراحان اقتصادی عربستان سعودی به وجود آورده، چون آنها از کسری بودجه در «اوائل تا اواسط سالهای ۱۹۸۰ سخن می گویند، یعنی ممکن است به این نتیجه رسیده باشند که برای برآورد نیازهای مالی برنامه های خود فروش ۵ میلیون بشکه نفت در روز کافی نیست. البته این بدان معنی نیست که عایدات نفتی کنونی سعودی کفاف مخارج آن را نمی دهد و یا اینکه دولت عربستان سعودی نمی خواهد برنامه های عمرانی طرحهای خود را عملی نماید. (دولت عربستان سعودی ذخایر عظیم و رو به افزایش ارزی دارد). لیکن در برابر ثبات قیمت نفت که میزان عایدات را نیز ثابت نگاه می دارد هزینه لازم برای تحقق بخشیدن به برنامه های عمرانی نیز بالا می رود و بنابراین تولید به میزان ۵ میلیون بشکه در روز نخواهد توانست عایدات مهمی ایجاد کند تا دولت عربستان سعودی بتواند برنامه های عمرانی جاه طلبانه خود را تحقق بخشد.بوشنل

وضع نفتی عربستان سعودی ۱۹۷۸

سند شماره (۵)

تاریخ: ۱۵ فوریه ۱۹۷۸ ۲۶ بهمن ۱۳۵۶طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: وضع نفتی عربستان سعودی ۱۹۷۸

خلاصه: سقف تولیدی ۵/۸ میلیون بشکه در روز نفت عربستان سعودی در سال ۱۹۷۸ که در آن تقاضا پایین خواهد بود به مرحله آزمایش گذاشته نخواهد شد. دولت عربستان سعودی، اگر لازم باشد، آماده است تولید خود را آنقدر کاهش دهد که به حمایت از قیمت نفت در اوپک منجر گردد.

علیرغم تقاضای معتدل پیش بینی شده برای نفت در دو سال آینده دولت عربستان سعودی به آرامکو اجازه داده است که ظرفیت تولیدی خود را در سالهای ۱۹۸۰ بالا ببرد، گرچه این افزایش هنوز هم به دلخواه آرامکو نیست. و به خاطر پافشاری دولت عربستان سعودی برای خودکفا باقی ماندن از نظر مالی (که برنامه های خود را از طریق عوارض نفتی تأمین می نماید)، آرامکو مجبور شده است اعلام نماید که در اواسط سالهای ۱۹۸۰ تولید به میزان ۵/۱۲ میلیون بشکه در روز ادامه خواهد یافت. بخش اعظم مخارج به منظور حفظ تولید در حوزه هایی که دچار افزایش نمک، فرسایش و مسائل دیگر شده اند، مصرف خواهد گردید.

احساسات سعودیها نسبت به حفظ و صرفه جویی منابع، افزایش یافته است، و در زمانی که این کشور شرکت آرامکو را به طور صد در صد در اختیار می گیرد این مسئله نیز مشکلاتی بر سر راه برنامه های گسترشی ایجاد خواهد کرد. لیکن، سیاست نفتی سعودی به وسیله ولیعهد فهد و در مخالفت با آن گرایشها و در صورتی که ملاحظات سیاسی همچون سیاست خاص خاورمیانه ای اجازه دهد، تعیین خواهد گردید.

با وجود اینکه این امکان هست که دولت آمریکا بتواند موجبات تولید بیشتر نفت عربستان سعودی را در اواسط سالهای ۱۹۸۰ باعث شود، ولی کاهش این میزان تولید سبب می شود که یک» بحران نفتی «دیگر به وجود آید، مگر اینکه آمریکا در زمینه انرژی اقدامات دیگری انجام دهد.

۱ تولید و قیمتهای کنونی. تولید نفت عربستان سعودی در سال ۱۹۷۸ محدود به سقف تولید ۵/۸ میلیون بشکه در روز خواهد بود. این رقم به وسیله یمانی وزیر نفت سعودی در سال ۱۹۷۷ به دنبال تلاش نا موفق وی برای سرکوب افزایش قیمت نفت اوپک، از طریق افزایش تولید، صورت گرفت و تحلیلگران بازار نفتی نیز پیش بینی می کنند که در چنین بازار معتدلی تقاضا برای نفت سعودی بیش از این نخواهد بود. بسته به میزان بهبود اقتصادی در کشورهای صنعتی، این محدودیت تولید اگر ادامه یابد در سال ۱۹۷۹ سبب خواهد شد که میزان فروش بالا برود. یمانی هشدار داده است که رشد مصرف نفت در سالهای ۸۰۱۹۷۹ سبب خواهد شد که قیمت نفت بسیار افزایش یابد و البته اگر محدودیت تولید نیز در برابر افزایش تقاضا به همین صورت باقی بماند، این روند تسریع خواهد گردید. لیکن باید به خاطر داشت که این سقف تولید میانگین سالانه را نشان می دهد و ممکن است به جای تولید، رقم نفت صادر شده را نشان دهد. تولید نفت در طول سال ۱۹۷۷ و در پایان آن به طور متوسط بالغ بر ۲/۹ میلیون بشکه در روز گردید. تولید ۵/۹ میلیون بشکه در روز توسط آرامکو در ماه دسامبر نیز جای تعجب داشت و احتمالاً نشانگر خریدهای محتاطانه، قبل از آغاز کنفرانس اوپک و نیز زمستان بسیار سخت آمریکا بوده است. بنا به گفته منابع شرکت، آرامکو در حال حاضر با سقف تولید ۵/۱۰ میلیون بشکه در روز به تولید ادامه می دهد. و با وجود اینکه محدودیتهای فنی در مورد تولید بعضی از حوزه ها که وسیله سعودیها در پایان تابستان تحمیل می شود تقریبا جنبه ظاهری دارند، ولی این (محدودیتها) در دورانی که تقاضا پایین است چندان مؤثر واقع نمی شود، باید یادآور شد که حوزه جوار که تابع چنین محدودیتهای فنی می باشد در ماه نوامبر یعنی

آخرین ماهی که از آن آمار در دست داریم به میزان ۲/۵ میلیون بشکه در روز نفت تولید می کرده است. قیمت نفت سعودی به خصوص برای نفت خام سنگین نسبتا جالب است. (با وجود کاهش قیمت نفت کویت، هنوز هم نفت خام این کشور ۲۵ سنت گرانتر از نفت مشابه آن در عربستان سعودی است.) ولی درروند فروش نفت خام سنگین و سبک سعودی تغییری مشاهده نکرده ایم؛ و به نسبت ۴ به ۱ به نفع نفت خام سبک ادامه دارد (که بیشتر آنها از حوزه های دارای محدودیت فنی تولید می گردند.)

سعودیها نمی خواهند میزان فروش نفت خام را بالا ببرند؛ بلکه بر عکس آن را خواهانند. پس از کنفرانس نفتی اوپک از قول یمانی گزارش کرده اند که عربستان سعودی حاضر است در بازارهای معتدل میزان تولید خود را پایین بیاورد تا قیمتها ثابت بماند و دلایلی در دست است که طبق آنها بر اساس همین تضمینهای سعودی، ایران نیز به حمایت از ثبات قیمت در کاراکاس اقدام کرد در این رابطه، دولت عربستان سعودی بیشتر به ایفای نقش تولید کننده و متعادل کننده قیمتها در اوپک پرداخته و نپذیرفته است که به طور یک جانبه در سهمیه تولیدی خود تغییراتی ایجاد نماید.

۲ وضع مالی: وضع مالی آرامکو که ۹۷ درصد نفت سعودی را تولید می کند دارای اهمیت ویژه ای در تثبیت ظرفیت تولیدی نفت کشور شده است. این کمپانی اصولاً سرمایه های خود را از طریق جریان پولی خود برای گسترش طرفیت (حدود یک میلیون بشکه در روز) مطابق سالهای قبل تأمین می کرده است.

لیکن، افزایش هزینه پروژه ها، بالا رفتن غیر منتظره هزینه نگهداری سطح تولید کنونی، نیازهای

سرمایه ای برای جمع آوری گاز و ایجاد تأسیسات برق در استان شرقی از جریان پول موجود آن شرکت در سال ۱۹۷۷ فراتر رفت و در پایان سال آن را با یک بحران پولی عظیم روبرو ساخت. در نتیجه برای اولین بار مجبور شد از دولت عربستان سعودی درخواست کمک بودجه ای بنماید تا بتواند برنامه های خود را ادامه دهد.

پاسخ دولت عربستان سعودی به آرامکو این بوده است که این شرکت باید بتواند در نتیجه فعالیتهای تولیدی خود از نظر مالی خودکفا باشد. ولی قبول کرده است که برای تأسیسات گاز و برق پول پیش پرداخت نماید. و در واقع ۱۰۰ میلیون ریال سعودی برای تأسیسات برق و ۳۰۰ میلیون دلار برای تأسیسات گازی اختصاص داده است. این وضع سبب می شود که مقداری از جریان پول آرامکو آزاد شود، به خصوص که نیاز سرمایه ای برای جمع آوری گاز در سالهای آتی سرسام آور خواهد گردید. طبق اطلاع ما، آرامکو به دولت عربستان سعودی گفته است که آماده است طبق بودجه تعیین شده پروژه های مزبور را آغاز نماید.

از طرف دیگر به آرامکو گفته شده است که برنامه های تولیدی نفت را باید از طریق منابع مالی داخلی تأمین نماید، و نباید از بودجه دولتی انتظار کمکی داشته باشد. آرامکو با ۵۰ سنت سودی که در قبال هر بشکه نفت دریافت می نماید، فقط می تواند ۵/۱ میلیارد بشکه نفت در سال بفروشد تا بتواند (به میزان تولید کنونی) سرمایه لازم برای تولید نفت،توسعه، وزیر بناهای دیگر را فراهم آورد. طرحهای کنونی در زمینه بالا بردن و توسعه تولید (به پاراگرافهای بعد مراجعه کنید) مستلزم ۵/۸ میلیارد دلار سرمایه است و تا پایان سال ۱۹۸۴ نیز باید خاتمه یابد. عنصر اصلی کنونی این برنامه بالا بردن میزان تزریق و تولید برای حفظ سطح کنونی تولید حوزه های حاضر است. مخارج دیگر عبارتند از سرمایه لازم برای کشف حوزه های جدید، تعمیر و نگهداری وسایل و هزینه های استخدامی و اقدامات امنیتی دیگر. (آتش سوزی

آبقیق یا «خطر منفرد» در ماه می گذشته ۳۰۰ میلیون دلار خسارت وارد کرد).

۳ برنامه های توسعه و گسترش: مسلما محدودیت مالی آرامکو عامل محدود کننده مهم این شرکت در برنامه های گسترشی است. این شرکت مجبور شده است ظرفیت تولیدی ۱۶ میلیون بشکه در روز خود را به ۵/۱۳ میلیون بشکه در روز برای اواسط سالهای ۱۹۸۰ تغییر دهد و احتمالاً در سال ۱۹۸۴ این سطح تولید به ۵/۱۲۱۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. حدود ۵/۱۱ میلیون بشکه آن از حوزه های کنونی تولید خواهد رسید. (که ظرفیت آنها تغییر نکرده است) ولی باید مخارج زیادی برای تأسیس وسائل تزریق آب (جدید و یا تعویض، دستگاههای قدیمی)، تولید، نمک زدایی و خط لوله و نیز بازگشایی چاههایی که هم اکنون بسته شده است، متحمل شود. این مخارج مهم لازم است تا بتوان تجهیزات فرسوده را تعویض و فشارهای وارده ای را که در حوزه های مهم قاوار، بری و آبقیق تجربه شده کاهش دهند، و ۲ میلیون بشکه باقیمانده نیز باید با تولید اضافی حوزه های موجود و ایجاد حوزه های جدیدتر تأمین گردد.

سیاست دولت عربستان سعودی نیز عامل محدود کننده دیگری برای ظرفیت تولیدی آرامکو بشمار می رود. اختلافات درونی دولت بر سر منافع تولید زیاد و کم و ذخایر مالی تمام نشده است و در آینده نزدیک نیز پایان نخواهد یافت. وجود همین اختلافها سبب شده است که آرامکو حق انتخاب زیادی نداشته باشد و علاوه بر این باعث شده است که آرامکو مجبور شود از نظر مالی «متکی به خود» باشد.

شرکت در حال حاضر با حضور اعضای وزارت نفت سعودی در هیئت مدیره خود فعالیت می کند و با

وجود مشاجرات موجود بین آنها و نمایندگان شرکت مادر، هیچ یک از آنها با افزایش تولید مخالف نیستند. لیکن پس از تصاحب آرامکو، مخارج مربوط به تولید و طرحهای گسترش دچار مشکل زیاد و اولویتهای کم خواهد شد، چون ممکن است تعداد مقامات سعودی مخالف با افزایش تولید در هیئت مدیره شرکت بسیار باشد.

تمایل دولت عربستان سعودی به فروش نفت خام سنگین بیش از نفت خام سبک نیز یکی دیگر از سیاستهای سعودی است که بر طرحهای توسعه، محدودیت و فشار اعمال می نماید. چون هزینه بالا رفتن میزان تولید نفت خام سنگین معادل هزینه نفت خام سبک است، لیکن منافع حاصله کمتر از نفت سبک می باشد.

رشد مصرف داخلی نفتی یکی دیگر از عوامل بازدارنده صادرت نفتی است. عربستان سعودی مهمترین وارد کننده محصولات سفید است و بر آن است تا بدون درنظر گرفتن ضرایب هزینه حمل و نقل، صنعت برق خود را گسترش دهد. (قیمت محصولات نفتی در داخل کشور به وسیله دولت سوبسید می شود). تا اواسط سالهای ۱۹۸۰ سعودیها احتمالاً حدود ۷۵/۰ میلیون بشکه از نفت مصرفی خود را در داخل تولید خواهند کرد.

۴ اکتشاف و ذخایر: آرامکو، بار دیگر بیش از ظرفیت تولید خود در سال ۱۹۷۷ به عملیات اکتشافی در مورد منابع جدید پرداخت، و مانند سالهای قبل به ذخایر خود اضافه نمود. ولی در طول امسال حوزه جدیدی کشف نشد و ذخایر جدید به عنوان زواید دیگر حوزه های موجود مورد بهره برداری قرار گرفت. بنا به برآورد منابع آرامکو میزان اکتشاف در ۵ سال آینده پایین خواهد آمد و حدود ۳۰ میلیارد بشکه نفت تنها چیزی است که می توان به ۱۷۷ میلیارد بشکه موجود اضافه کرد(که ثابت و محتمل است.) طبق اظهارات یمانی، دولت سعودی معتقد شده است که سطح تولید کنونی در صورتی که از ۱۲ میلیون بشکه در

روز تجاوز نکند بیش از ۳۰ سال دوام نخواهد آورد، و بعد از آن یک کاهش سریع در تولید شروع خواهد شد.

وزارت نفت نیز به اکتشافات ژئوفیزیکی و زلزله سنجی خود در خارج از محدوده آرامکو ادامه داده است، لیکن در زمینه صدور جواز و امتیاز اکتشافاتی کاری انجام نداده است. بعضی از شرکتهای نفتی علاقه زیادی به این مناطق نشان داده اند و اگر این مناطق بر روی آنها باز شود منابع جدید و اضافی دیگری کشف خواهد شد. لیکن عدم توجه دولت عربستان سعودی به این برنامه نشان می دهد که احتمال افزایش تولید در اواسط سالهای ۱۹۸۰ بسیار کم است.

۵ سیاست سعودی. مقامات آرامکو اغلب ادعا می کنند که مهمترین عامل محدود کننده آنها در افزایش ظرفیت تولیدی نفت یک عامل سیاسی است. گرچه این عامل تا حدی مشکلات فنی، فیزیکی و مالی موجود در افزایش تولید را ناچیز می کند، ولی باید اعتراف نمود که سیاست سعودیها مهمترین عامل تعیین کننده و غالب در برنامه های شرکت می باشد. مقامات شرکت معتقد شده اند که برای افزایش سقف تولید ۵/۸ میلیون بشکه در روز باید استدلال بسیار متقاعد کننده ای به کار برده شود. به نظر ما عواملی چون ضرایب سیاسی خارجی از قبیل ایجاد صلح در خاورمیانه می تواند چنین استدلالی باشد. در صورتی که این جو مساعد باشد. دولت عربستان سعودی تولید را به وضعی نگاه نخواهد داشت که موجب بالا رفتن قیمتها بشود. در صورتی که سعودیها از رخدادهای سیاسی ناراضی بشوند، تحت فشارهای

سیاسی داخلی تولید نفت را دچار محدودیت خواهند کرد تا بر رفتار مهمترین کشورهای وارد کننده نفت تأثیر بگذارند.

البته سیاست دولت عربستان سعودی در مورد بسیاری از مسائل مشخص کننده میزان تولید، روشن و واضح نیست، و اختلاف موجود بین آنها که معتقدند افزایش تولید نباید دچار محدودیت شود و مخالفین آنها در آینده نزدیک حل خواهد شد (هیچیک از سعودیها خواستار آزادی بی قید و شرط افزایش تولید نیستند). در گذشته در صورت، نامشخص بودن سیاست دولت عربستان سعودی آرامکو می توانست روش خاص خود را در پیش گیرد. امروز با تصاحب ۱۰۰ درصد آرامکو توسط سعودی، این شرکت دیگر از چنین آزادی برخوردار نیست. و غیبت یک سیاست مشخص نیز حق انتخاب آنها را کم می کند. این تصمیم که شرکت باید از نظر مالی خودکفا باشد نیز نشانگر ناچاری شرکت در سازش با شرایط ایجاد شده برای آن است، دولت با وجود اینکه پیشنهاد شرکت را مبنی بر بالا رفتن ظرفیت تولیدی آن رد نکرده است ولی از آن خواسته است که از سطح مشخص، پا را فراتر نگذارد.

دولت نقش غالب را دارد، و صلاحیت فنی پرسنل آن نیز افزایش پیدا کرده است، و آمادگی آنها برای اتخاذ مواضعی بر اساس صرفه جویی منابع مبنی بر اصول مدیریت نیز زیاد شده است. با تعیین اولویتهای بودجه ای، کنترل فشار حوزه های نفتی، تعیین استفاده مجاز از منابعی چون طبقات آبدار زمین، تعیین میزان تولید حوزه های نفتی و دیگر امکانات سبب شده که دولت عربستان سعودی بتواند در سطح فنی بر توانایی شرکت در رسیدن به اهداف تولیدی خود تأثیر بگذارد.

عربستان سعودی ممکن است در سال ۱۹۷۸ آرامکو را به طور صد در صد در اختیار بگیرد، ولی الزاما هم نباید این طور باشد. مسائل رهبریت خانواده سلطنتی و جانشینی رقابتهای بوروکراتیک تضادهای مربوط به تصمیم گیری را آن چنان پیچیده کرده است که نمی توان در مورد تصاحب آرامکو تاریخ معینی را

پیش بینی نمود. ولی آرامکو در حال حاضر، به عملیات خود تحت نظارت یک رژیم متعادل در مورد آنچه خواسته شده بود عمل می کند و فعلاً تحت کنترل دولت عربستان سعودی است، ولی این کنترل از طریق هیئت مدیره ای اعمال می شود که اعضاء سعودی آن نسبت به اهداف تولیدی شرکت حالتی خصمانه ندارند. شرکت می داند که پس از در اختیار قرار گرفتن آرامکو توسط سعودیها باز هم سیاستهای حاکی از صرفه جویی بیشتر اعمال خواهد شد تا محدودیتهای بیشتری برای آن به وجود آید. در مورد شکل و قدرت تصاحب کننده شرکت هنوز تصمیمی اتخاذ نشده است. لیکن مسئله مهم این است که آیا شرکت تابع وزارت نفت خواهد بود یا شورای وزیران و یا یک شرکت سعودی و دو شرکت مستقل دیگر که یکی به کار تولید و دیگری به کار فروش مشغول شود. در این باره نیز هنوز تصمیم مشخصی گرفته نشده است. اتفاق نظر یا رأی گیری که روش مورد قبول سعودیهاست نمی تواند راهی باید برای تصمیم گیری پیرامون این مسئله باشد.

سیاست نفتی سعودیها در سالهای گذشته نیز بر اتفاق نظر متکی نبوده است. تصمیم متخذه مبنی بر ثبوت قیمتها در کنفرانسهای اوپک در دوحه و کاراکاس توسط ولیعهد فهد درست بر خلاف رأی اکثریت اعضاء شورای عالی نفتی است. تصمیم شاهزاده فهد در کنار قراردادهای صلح خاورمیانه و نشان دادن روابط ویژه آمریکا و عربستان سعودی دلایل سیاسی داشت. این گونه اتخاذ سیاست توسط سعودیها در زمینه نفت ممکن است در حال حاضر برای ما مفید باشد، لیکن در آینده خالی از خطر نیز نخواهد بود.

تأثیر بر آمریکا: اگر عربستان سعودی بتواند نفت را به میزان ۱۲ تا ۵/۱۲ میلیون بشکه در روز در سال ۱۹۸۴ یا ۱۹۸۵ تولید نماید(فرض بر اینکه «محدودیتهای فنی» مذکور در بالا نیز از بین رفته باشد).

آمریکا خیلی زودتر از آنچه پیش بینی شده بود دچار بحران انرژی خواهد گردید. فرض معمول در مطالعات این است که عربستان سعودی در سالهای ۱۹۸۲ یا ۱۹۸۳ به سطح تولید ۱۳ میلیون بشکه و در اواسط سالهای ۱۹۸۰ به سطح ۱۶میلیون بشکه در روز خواهد رسید. لیکن پیش بینی کنندگان انرژی باید در معادلات خود برای عرضه نفت جهانی در اوایل سالهای ۱۹۸۰ تجدید نظر کنند.

اگر بحران انرژی آمریکا (و دیگر کشورهای جهان صنعتی) زودتر از موعد پیش بینی شده فرا برسد.

آمریکا مجبور است در برنامه های خود در زمینه صرفه جویی انرژی و یافتن منابع انرژی زای جایگزین سرعت بیشتری به خرج دهد.

با این حال ممکن است آمریکا بتواند از دولت عربستان سعودی بخواهد که رقم تولید خود را بالا ببرد.

با این وصف که بیشتر حوزه ها هم اکنون نفت سبکتر و قابل قبول تر را تولید می کنند. دیگر حوزه ها (که اکثرشان حاوی نفت سنگین هستند) به خاطر محدودیت سرمایه ای دولت عربستان سعودی تا اواسط سالهای ۱۹۸۰ مورد بهره برداری قرار نخواهند گرفت. با انگیزه های صحیح سیاسی و اقتصادی می توان دولت عربستان سعودی را وادار کرد که به تولید در حوزه های مزبور بپردازد و در روز ۲ میلیون بشکه دیگر به تولید کلی اضافه نماید. شاهزاده فهد و دیگر مقامات برجسته دولت سعودی اظهار داشته اند که برای اینکه کشورهای صنعتی دچار بحران اقتصادی نشوند، حاضرند نیازشان را با تولید اضافی نفت سعودی برآورده سازند.

ابتکارات این گونه ای از طرف دولت آمریکا محتوای سیاسی موجود در روابط سیاسی عرضه نفت را البته بیشتر خواهد کرد.وست

اجلاس اوپک در سوم آوریل واحد پولی قیمت نفت

سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۸ مارس ۱۹۷۸ ۸ فروردین ۱۳۵۷طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. با اولویت

موضوع: اجلاس اوپک در سوم آوریل واحد پولی قیمت نفت

۱ معاون وزیر نفت و معاون عربستان، عبدالعزیز ترکی به کاردار گفت که دولت عربستان سعودی در سطح وزیر در اجلاس سوم آوریل اوپک در ژنو شرکت خواهد جست. برای این اجلاس قبلاً برنامه کار مشخصی در نظر گرفته نشده، لیکن موضوع مورد بحث تعیین یک واحد پولی جدید برای قیمت نفت با در نظر گرفتن تعدادی از ارزهای موجود خواهد بود.

۲ کاردار از ترکی پرسید که موضع عربستان سعودی در صورت مطرح شدن این مطلب چیست؟ و وی در پاسخ گفت که عربستان سعودی باید با در نظر گرفتن عوامل دراز مدت و کوتاه مدت، قضاوتی عینی از منافع خود در رابطه با این مسئله بنماید. وی گفت که دولت عربستان سعودی هنوز به نتیجه ای دست نیافته است.

۳ کاردار پرسید که آیا اجلاس اوپک در آوریل می تواند در این باره تصمیمی اتخاذ نماید، و ترکی در پاسخ اظهار داشت احتمالاً مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت و برای مطالعه بیشتر به کمیته اقتصادی

اوپک ارجاع خواهد گردید. و احتمالاً از این کمیته نیز خواسته خواهد شد که توصیه های خود را تسلیم اجلاس اوپک در ماه ژوئن نماید.

۴ اظهار نظر: گرچه سعودیها همیشه خواسته اند که پول نفت آنها به دلار پرداخت شود، لیکن در مورد امکان تغییر واحد پولی به ارز دیگر نیز اظهارات مشخصی ننموده اند، به نظر ما سعودیها از ذخایر ارزی وسیع خود به دلار آگاه بوده و نمی خواهند قبل از مطالعه کافی و در نظر گرفتن همه جوانب به یک چنین اقدامی مبادرت ورزند.

۵ پیشنهادات: در صورتی که آن وزارتخانه و یا سازمان اطلاعاتی (سیا م) تحلیلی در مورد تأثیر این حرکت بر اقتصاد غرب و ارزش دلار دارد، ما می توانیم آن را قبل از اجلاس اوپک در سوم، اوریل به سعودیها منتقل سازیم.وایلی

نظریات مقامات سعودی در مورد سیاستهای نفتی دولت عربستان سعودی

سند شماره (۷)

تاریخ: ۱۸ آوریل ۱۹۷۸ فروردین ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جده به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: نظریات مقامات سعودی در مورد سیاستهای نفتی دولت عربستان سعودی

۱ در ملاقاتی که میان گروه دانشکده ملی جنگ، وزیر نفت زکی یمانی و وزیر طرح و برنامه هشام ناظر صورت گرفت بیاناتی ایراد گردید که می تواند نشانگر سیاستهای نفتی دولت عربستان سعودی باشد.

۲ وقتی سؤال شد که آیا عربستان سعودی سطح تولید خود را در سال ۱۹۸۵ به ۱۶ میلیون بشکه در روز خواهد رساند، یمانی گفت که گزارشاتی حاکی از این رقم تولیدی را دیده است، ولی به نظر وی این گزارشات خیلی اغراق آمیز بوده اند. وی سپس گفت «حتی اگر اینقدر نفت لازم داشته باشید، نمی توانید آن

را به دست بیاورید.»

اظهار نظر: این مهمترین و آشکارترین بیانیه ای است که از طرف دولت عربستان سعودی مبنی بر محدودیت افزایش تولید آتی شنیده ایم. (پایان اظهار نظر).

۳ از وی پرسیده شد که تصمیمات مربوط به تولید در داخل دولت عربستان سعودی چگونه اتخاذ می گردد، و یمانی گفت که این تصمیمات در شورای نفتی بر اساس تقاضای قابل پیش بینی جهانی، میزان تخلیه منابع و طول عمر منابع سعودی و نیاز نسلهای آینده عربستان سعودی اتخاذ می شود.

۴ به هنگام بحث درباره دلار، یمانی طبق معمول اظهار داشت که قیمت نفت و پرداخت پول نفت دو مسئله جداگانه است. وی گفت تا جایی که به پرداخت پول نفت مربوط می شود نمی توان از واحد پول دیگری استفاده کرد. در واقع هیچ یک از کشورهای دیگر نمی خواهند که از واحد پول شان به این منظور استفاده شود. مثلاً اگر از مارک یا ین استفاده شود، ارزش آن نیز فورا دو برابر خواهد شد. قیمت گذاری یک مسئله دیگر است. اگر از مجموعه ای از ارزها استفاده شود، ارزش دلار درا ین مجموعه تعیین کننده واحد پول قیمت نفت خواهد بود. وی از تلاشهای پیشین (مراحل اول و دوم کنفرانس اوپک در ژنو) یاد کرد، لیکن در مورد موضع کنونی سعودیها و یا همکاران این کشور در اوپک بیان مشخصی ایراد ننمود.

۵ ناظر، وزیر طرح و برنامه به این گروه گفت که دولت عربستان سعودی معتقد است که شرکتهای بین المللی باید تمام کارخانه های پتروشیمی آتی خود را در کشورهای تولید کننده و به خصوص منطقه

خلیج بسازند. وی گفت که دولت عربستان سعودی معتقد است که تا سال ۱۹۸۳ بازار از ایجاد کارخانه های جدید حمایت خواهد کرد و پس از سال ۱۹۸۶ در ظرفیت پتروشیمی نیز کاهش پدید خواهد آمد.وست

برنامه های کمکهای عمده سعودی به جیبوتی

سند شماره (۸)

تاریخ: ۴ می ۱۹۷۸ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جیبوتیبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی سی

موضوع: برنامه های کمکهای عمده سعودی به جیبوتی

۱ پس از ماهها گفتگو، یک برنامه کمک از جانب سعودی بالغ بر ۶۰ میلیون دلار که در هفته گذشته برای دولت جیبوتی منعقد گردید و در دوم ماه می نیز اعلام شد. این پروژه ها بسیار از نکات حساس از قبیل ارتباطات، آموزش و پرورش، بهبود در امور بنادر و فرودگاهها، جاده ها، مذهب، مسکن، بهداشت و خدمات اجتماعی را در بر می گیرد.

۲ آنچه در ذیل می آید به شرح پروژه هاست. معادل دلاری بودجه به طور عمومی اعلام نشده است. لیکن مبلغ آن را از یکی از منابع معتبر دولت جیبوتی به دست آورده ایم:

توربین های برقی برای شرکت برق جیبوتی، این ماشین احتمالاً از یک شرکت فرانسوی که بقیه تجهیزات را در اختیار این کشور قرار داده است، خریداری خواهد شد. ارزش ۴۰۰۰۰۰۰ دلار.

توسعه پارکینگ فرودگاه، در حال حاضر فقط یک جت بوئینگ ۷۴۷ می تواند در ترمینال پارک شود. و برنامه توسعه سبب خواهد شد که یک منطقه پارک برای هواپیماهای غول پیکر و یک پارکینگ دیگر برای هواپیماهای کوچکتر ایجاد شود. ارزش ۵۰۰/۹۰۷/۱ دلار.

سردخانه شهری، برای کمک به تجارت دامداری محلی. در حال حاضر قسمت اعظم گوشت مصرفی جیبوتی وارداتی است. ارزش ۰۰۰/۷۰۰/۱ دلار.

ایستگاه ماهواره زمینی. این پروژه در تلگرام سفارت به شماره ۳۵۴ تشریح شده است، ارزش ۰۰۰/۵۰۰/۲ دلار.

مسکن ارزانقیمت برای کارمندان دولت. هزینه ترانش اول ۰۰۰/۰۰۰/۵ دلار.

ایستگاه مکروویو برای پشتیبانی از ایستگاه زمینی که در تلگرام سفارتی ۳۵۴ تشریح شده است. ارزش ۰۰۰/۰۰۰/۲ دلار.

مطالعه در زمینه ایجاد جاده بین تا جوارح جیبوتی. ارزش ۰۰۰/۵۰۰ دلار.

کشاورزی. پروژه های مخصوص برای جیبوتی (آمبولی) و گراندبارا بودجه اختصاصی ۰۰۰/۰۰۰/۵ دلار.

بررسی امکان ایجاد کارخانه تولید بطریهای محتوی مایع در تا جوراح با هزینه ۰۰۰/۹۰۰ دلار.

ایجاد بیمارستان، اضافه کردن دو جناح به بیمارستان پتلی یر جیبوتی و مطالعه برای ایجاد یک بیمارستان در اوبوک. هزینه ۰۰۰/۴۰۰/۶ دلار.

پرورشگاه برای کودکان بی سرپرست جیبوتی. ۰۰۰/۵۰۰ دلار.

چاپخانه به زبان عربی. ۰۰۰/۰۰۰/۱ دلار.

تجهیزات برای دفاتر دولتی (ماشین تحریر، ماشین فتوکپی، و غیره) ۱/۸۰۰/۰۰۰ دلار.

آموزش و پرورش بنابه گفته سفارت، این پول به مبلغ کل بودجه کمکی اضافه خواهد شد (محدودیت زمانی وجود ندارد) و می تواند در مورد مدارس فرانسه زبان و یا تغییر برنامه های درسی به عربی انجام شود ۱/۴۰۰۰/۰۰۰ دلار.

ایجاد مساجد ۱/۶۰۰/۰۰۰ دلار

کمک بودجه ای ۵/۰۰۰/۰۰۰ دلار.

هزینه کلی پروژه ها ۵۹/۸۰۷/۵۰۰ دلار.

۳ به علت نگرانی سعودیها در مورد امکان به هدر رفتن این مبلغ یک مدیر پروژه در سفارت سعودی در جیبوتی مأمور نظارت بر تقسیم و صرف هزینه ها خواهد گردید.

۴ این پروژه ها از طریق مناقصات بین المللی انجام خواهد گرفت. این پایگاه مایل است نظریات سفارت آمریکا در جده را در مورد امور ساختمانی سعودی دریافت نماید. بعضی از شرکتهای آمریکا در کار با سعودیها چه در عربستان سعودی و چه در نقاط دیگر تجربه کافی دارند. ما امیدواریم که تعدادی از پروژه های بالا به شرکتهای آمریکایی داده شود.

بیانات یمانی در مورد قیمت نفت

سند شماره (۹)

تاریخ: ۲۲ می ۱۹۷۸ اول خرداد ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: بیانات یمانی در مورد قیمت نفت

۱ آن وزارتخانه احتمالاً متوجه متن مصاحبه سر دبیر اقتصادی واشنگتن تریبون با یمانی وزیر نفت

عربستان شده است که در آن یمانی از امکان افزایش قیمت نفت در سال ۱۹۷۹ سخن گفته است. پس از بحث پیرامون بازار نفت که مشابه بحثهای وی پس از اجلاس اوپک در طائف بود (یعنی، تولید اضافی برای یکسال و اندی دیگر، تعادل بازار در ۵ تا ۶ سال آتی، و دوران توأم با کمبود نفت دیگر)،یمانی استدلال نموده است که قیمت نفت در اوائل سالهای ۱۹۸۰ افزایش تدریجی خواهد داشت و نمی توان قیمتها را ثابت نگه داشت تا به دوران کمبود رسید. وی گفت،در یک دوره کوتاه مدت در اوایل سال ۱۹۷۹ در قیمت نفت یک تغییر ۵۰۵۰ به وجود خواهد آمد.

۲ اظهار نظر: بیانات اخیر یمانی ظاهرا نشان می دهد که دولت عربستان سعودی با افزایش قیمت نفت در سال ۱۹۷۸ شدیدا مخالفت خواهد ورزید، لیکن سیاست آن در قبال قیمت نفت برای سال ۱۹۷۹ و فراتر از آن بستگی به نحوه کار بازار خواهد داشت. با شدت یافتن جو صرفه جویی در عربستان سعودی، کاهش تولید برای دولت این کشور قابل قبول است، و آماده است نقش خود را در حمایت از قیمت نفت اوپک ایفا نماید نگر اینکه دیگر تولیدکنندگان حاضر شوند تولید خود را به قیمت کاهش تولید نفت عربستان سعودی زیاد کنند.

کاهش تولید کنونی سبب شده است که مقداری از فشارهای وارده بر دولت برای افزایش ظرفیت تولید از بین برود و در همان حال مقدار منابع مالی برای انجام این کار نیز تخفیف یافته است. دولت عربستان سعودی دریافته است که ایجاد ابهام در مقاصد و ظرفیت تولیداتی آتی خود خواهد توانست ملل مصرف

کننده را به طور سازنده وادار سازد که واردات نفتی خود را کاهش دهند، و نیز معتقد است که افزایش ملایم قیمتهادر سالهای ۱۹۸۰ نیز انگیزه ای برای تخفیف واردات خواهد بود. به نظر ما دولت عربستان سعودی می تواند عمدا (یا به طور یکجانبه) حرکتی نماید و به دنبال کاهش تولید کنونی قیمتهای بازار را ثابت نگاهدارد و یا کاری کند که سبب افزایش تدریجی آنها بشود. با در نظر گرفتن توانایی عربستان سعودی در مؤثر واقع شدن در مورد کمبود نفتی که یمانی برای اواسط سالهای ۱۹۸۰ پیش بینی می کند، باید اظهارات وی را به عنوان پیش بینی مقاصد تلقی کرد و نه برآوردهای کسل کننده. وایلی

اجلاس اقتصادی بن، سیاستهای نفتی، کمکها

سند شماره (۱۰)

خیلی محرمانه زمان: ۲۲ ژوئیه ۱۹۷۸ ۱۲ تیر ۱۳۵۷

یادداشت مکالماتی

شرکت کنندگان: اعلیحضرت شاهزاده سعود بن فیصل وزیر امور خارجه، عبداللّه م. علیرضا معاون وزیر امور خارجه در امور اقتصادی، نفتی و فرهنگی: ریچارد کوپر معاون وزیر امور اقتصادی، سفیر جان. سی وست، ژوزف او. ابلان، مشاور امور اقتصادی و تجاری

مکان: جایگاه تابستانی وزارت امور خارجه، طائف

گیرندگان: سفارتهای آمریکا در لندن، رم، پاریس، توکیو، اوتاوا، بن و در کشورهای عضو اوپک.

موضوع: اجلاس اقتصادی بن، سیاستهای نفتی، کمکها

معاون وزیر کوپر بحث و گفتگو را آغاز نمود و اظهار داشت که رئیس جمهور از وی خواسته است که عربستان سعودی را در مورد اجلاس اقتصادی بن توجیه نماید. وی گفت که این اولین سفر وی به عربستان سعودی است. شاهزاده سعود پاسخ داد که امیدوار است این اولین سفر از سفرهای متعدد کوپر باشد و

اظهار داشت که شاه نشین سعودی برای این دیدارها ارزش بسیار قائل است.

پس از آن کوپر به توجیه عمیق وزیر امور خارجه درباره اجلاس اقتصادی بن پرداخت و نقش شرکت کنندگان در اجلاس و گروه موازی دیگر از مقامات را که خود او نیز جزو آنهاست با نام شرپا یا راهنماها دارای اهمیت بسیار تلقی نمود. وی گفت که جو اجلاس بسیار عالی است، ولی از آنجا که مسائل بسیار مهمی به خصوص در بخش شرپا مورد بحث است، مطبوعات احتمالاً درباره جو اجلاس اغراق کرده اند. از مهمترین مسائل مورد بحث رشد اقتصادی آلمان بود که در آن سرمایه گذاریهای جدید، رشد کمتر و میزان بیکاری، رشد بیشتری داشته است. در رابطه با آمریکا، کوپر گفت که اروپاییها و ژاپن درک بهتری از مسائل آمریکا داشته و آگاهی یافته اند که اقدامات انجام شده در زمینه صرفه جویی در انرژی در آمریکا خیلی بهتر و مؤثرتر از اقداماتی که در بسیاری از دیگر کشورهای اروپایی انجام شده است.

پس از آن شاهزاده سعود گفت که در سفر اخیرش به اروپا به همراه شاه خالد متوجه شده است که اروپاییها نیز از مسائل و مشکلات آمریکا آگاهی دارند. وی گفت که اروپاییها رهبریت آمریکا را در مورد اقتصادی پذیرفته اند، لیکن مایلند که آمریکا نیز در زمینه صرفه جوییهای نفتی اقدامات مؤثرتری انجام دهد، و دست خود را نیز به علامت تأکید تکان داد. سفیر وست اظهار داشت که این اطلاعات که ثابت کننده تجارب ما در اجلاس می باشد دارای اهمیت بسیار است و اظهار امیدواری کرد که همکاری دولت عربستان سعودی و آمریکا در این رابطه ادامه و به نفع دو کشور افزایش یابد.

در رابطه با قیمت نفت و امور مالی، شاهزاده سعود خاطرنشان ساخت که عربستان سعودی و دیگر کشورهای اوپک در نتیجه سقوط دلار عواید کمتری از فروش نفت خود به دست می آورند. این مشکل هم اکنون با ایجاد محدودیت در امر تولید توأم شده است تا نه تنها ذخایر حفظ شوند بلکه منافع دیگر اعضاء اوپک نیز در نظر گرفته شود. عربستان سعودی مجبور است در برابر تقاضای منطقی با همکاران خود در اوپک همکاری نماید و علاوه بر آن باید اقدامات خود را در برابر تمایل خود در کمک به ثبات اقتصادی جهان غرب نیز سبک و سنگین نماید. در پاسخ به سؤال کوپر، وی اظهار داشت که بالاترین سطح تولیدی سعودی معادل ۱۰ میلیون بشکه در روز است، و دولت عربستان سعودی برای افزایش این سطح تولید باید هزینه های زیاد و سنگینی را متحمل شود. در حال حاضر، محدوده تولید روزانه برای سال ۱۹۷۸ معادل ۵/۸ میلیون بشکه در روز است (تبصره: میانگین تولید روزانه در ۵ماه اول ۱۹۷۸ معادل ۲/۷ میلیون بشکه بوده است).

در رابطه با حل مسئله صرفه جویی انرژی در آمریکا، شاهزاده سعود گفت که وضع یک مالیات متعادل بر واردات نفتی مسئله ای است که فقط آمریکا باید در مورد آن تصمیم بگیرد. لیکن این مسئله سبب خواهد شد که تولیدکنندگان، قیمت نفت را افزایش دهند. در این رابطه، برای عربستان سعودی مشکل خواهد بود که بتواند سیاست قیمت نفت را در اختیار خود داشته باشد.

در رابطه با کمکها، کوپر اظهار داشت که با عکس العمل کنونی آمریکا در رابطه با مالیاتها مشکل بتوان افزایش کمک آمریکا را در ماههای آتی تقدیم کنگره نمود. وی گفت که آمریکا از اهمیت ویژه کمکهای سعودی آگاه است و امیدوار است که این کمکها ادامه و افزایش یابد. وی کمکهای سنگین آمریکا به مصر را خاطرنشان ساخت و گفت که احتمالاً ادامه خواهد یافت. شاهزاده سعود درباره مشکلات کمک دادن به خصوص به مصر سخن گفت و اظهار داشت که این مشکلات به خاطر امنیت بوروکراسی مصر در وضع

قوانین در مورد سرمایه گذاریها و تهیه آمار و ارقام مورد نیاز بسیار کند پیش می رود و به همین جهت نمی توان به پروژه های معنی داری در زمینه کمک رسانی دست پیدا کرد.

معذالک بنا به دلایل متعدد به نفع آمریکا و دولت عربستان سعودی است که بر کمکهای خود به مصر ادامه دهند. (تبصره: در این لحظه عبداللّه علیرضا دو یادداشت به شاهزاده سعود داد. محض اطلاع شما. عبداللّه علیرضا کمک به مصر را به عنوان یک راه فرار لازم و ضروری می نگرد.) شاهزاده سعود در مورد کمک به مصر از اظهارات دیگر امتناع ورزید.

معاون وزیر کوپر به مسئله توجیه درباره اجلاس پرداخت و گفت بیانیه شرکت کنندگان در مورد تروریسم به وسیله ترودو و از کانادا ظاهر گشت. از آنجا که این بهترین موقعیت برای اتخاذ یک روش مشترک بود بیانیه ضد تروریسم تصویب گردید.

کوپر به شاهزاده سعود گفت که همه دولتهای اروپایی تشکیل نوعی ائتلاف را می دهند، به طوری که شخص می توان چنین استنباط نماید که توافق به دست آمده در اجلاس نشان دهنده یک اتفاق نظر ملی در کشورهای اروپایی است. حتی حزب حاکمه ژاپن نیز نوعی ائتلاف به شمار می رود. البته این یک پدیده شایان توجه است چون تشابه زیادی با جنبه های تعیین خط مشی در آمریکا دارد. معاون وزیر کوپر گفت که آمریکا از کشورهای اروپایی خواسته است که رشد اقتصادی خود را بالا ببرند و از ژاپنیها نیز خواسته است بازارهای خود را برای سرمایه گذاریهای جدید و نیز تجارت بگشایند. لیکن در ژاپن سرمایه گذاری

به علت محدودیت زبان و محدودیتهای قانونی این کشور مشکل است. یکی از علائم دلگرم کننده در زمینه سلامت اقتصادی آمریکا، سرمایه گذاریهای خارجی به خصوص آلمان و ژاپن در آمریکا می باشد. کوپر اهمیت افزایش کمک مشترک مالی عربستان سعودی و دیگر سازمانهای بین المللی را یاد آور گردید. شاهزاده سعود اظهار داشت که عربستان سعودی نسبت به کمک به صندوق بین المللی پول و افزایش سرانه روی خوش نشان می دهد. وی همچنین به کمکهای منطقه ای از قبیل کمک به بانک جهانی اشاره کرد. دولت عربستان سعودی امیدوار است که بتواند به کمکهای خود از همین کانالها ادامه دهد. کوپر از نظریات سعودیها اظهار قدردانی کرد و گفت که امیدوار است بار دیگر به عربستان سعودی سفر نماید. شاهزاده سعود نیز از جلسه توجیهی پیرامون اجلاس از طرف دولت عربستان اظهار سپاسگزاری کرد و گفت که امیدوار است بار دیگر با معاون وزیر دیدار نماید.جو ابلان

پاسخ سعودی به کسر بودجه

سند شماره (۱۱)

تاریخ: ۲۷ ژوئیه ۱۹۷۸ ۵ مرداد ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: USLO در ریاض U.S.LTASION OFFICEبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی سی

موضوع: پاسخ سعودی به کسر بودجه

۱ سفارت قبلاً درباره کسری بودجه دولت عربستان سعودی در سال مالی کنونی گزارش داده بود. دفتر ارتباطات USLO متوجه شد که در بررسی بودجه، شورای وزیران با کسری بودجه خیلی عظیم تری رو به رو شده است و از بقیه وزارتخانه ها خواسته است که تنها دو سوم بودجه ای را که وزارت دارایی برای آنها تعیین کرده است، مصرف نمایند. بودجه امسال بر اساس آن تخفیف کلی وضع شده بود. در نتیجه هر یک از وزارتخانه ها به بررسی و مطالعه پروژه های خود پرداخته اند تا ببینند کدامیک را فعلاً می توانند کنار

بگذارند. در حال حاضر پروژه ها به حالت تعلیق در آمده اند، بودجه هر وزارتخانه مسدود شده است، و مشاورین و پیمانکاران دچار نوعی عدم اطمینان شده اند.

۲ این کمبود، دولت عربستان سعودی را دچار نوعی دستپاچگی کرده است، چون وزارت دارایی به هیچ وجه نتوانسته است اختصاص بودجه را با درآمدهای قابل پیش بینی تطابق دهد. تقاضاهای بودجه ای هر یک از وزارتخانه ها به طور جداگانه و بدون در نظر گرفتن سقف کلی بودجه مورد بررسی قرار می گرفت. زمانی که وزارت دارایی بودجه مورد درخواست دیگر وزارتخانه ها را تضمین نمود مشکل ظاهر گشت و با کمال وحشت متوجه شدند که تنها ۴۰ درصد بودجه به پروژه ها اختصاص یافته است، بلکه کل بودجه اختصاص یافته خیلی بیشتر از عوارضی است که دولت عربستان سعودی با تولید ۵/۸ میلیون بشکه نفت در هر روز به دست خواهد آورد.وزارت دارایی این رقم را به شورای وزیران تقدیم و تقاضای کمک نمود. شورای وزیران نیز با کاهش مخارج پروژه ها به میزان ۳۳ درصد که از طرف وزارت دارایی برای از بین رفتن کسری بودجه پیشنهاد شده بود گفت.

۳ این فرمان در اواسط ماه ژوئن صادر گشت و مقامات در اجرای آن دچار مشکل شده اند.

اولاً،بسیاری در انجام اقدامات لازم تأخیر روا داشتند، چون فکر می کردند که این کاهش مخارج اجرا نخواهد شد. سپس این سؤال مطرح گردید که کاهش ۳۳ درصد بر چه اساسی صورت گرفته است. ولی مهمتر از همه اینکه، وزرا مجبور شدند به مرحله برنامه ریزی بازگشته تعیین اولویت کنند وسعی نمایند که

خطوط اصلی پروژه ها را که خیلی مهمتر بود حفظ نمایند. وزارت کشاورزی و آب صدمه زیادی دیده است، چون قبلاً بیشترین درصد بودجه را مختص خود ساخته بود. لیکن اکنون مجبور است بسیاری از متخصصین کارآزموده را از کار برکنار کند که البته کار آسانی نیست. شایع شده است که بودجه مربوط به ایجاد کارخانه های برق منطقه ای توأم با قاطعیت نبوده و آرامکو نیز گفته است که به سختی می تواند مقداری از منابع مالی خود را برای ایجاد برق منطقه ای در استانهای شرقی اختصاص دهد. بالاخره، چند گروه مهندسین پروژه در رابطه با وزارت دفاع عذرشان به طور غیر منتظره خواسته شده است (به مرجع ب نگاه کنید) و این گروه ها سعی کرده اند با وارد آوردن فشار، تضمینی برای منابع مالی پروژه های خود به دست آورند.

۴ وزارت دارایی پس از آنکه شورای وزیران را وادار به اقدام نمود متوجه شد که کاهش پیشنهادی آن تنها نتیجه یک نگرانی غیر منتظره بوده است؛ یعنی به خاطر کاهش تقاضا، نفت به مقدار ۵/۸ میلیون بشکه در روز تولید نمی شد بلکه به مقدار ۲/۷ میلیون بشکه در روز تولید می گردید و اکنون این وزارتخانه مایل نیست با مراجعه به شورای وزیران اشتباه خود را جبران نماید و علاوه بر این نمی خواهد از ذخایر ارزی عربستان سعودی نیز برداشت نماید تا مبادا یک کسری بودجه واقعی ظاهر گردد. در صورتی که سطح تولید ۲/۷ میلیون بشکه در روز باشد و قیمت نفت اوپک نیز بالا نرود و تمام بودجه نیز مصرف شود، کسری بودجه بالغ بر ۵ میلیارد دلار خواهد بود. در واقع مصرف و یا مخارج سال قبل ۹۶ درصد بوده و وزارت دارایی معتقد است که قیمت نفت اوپک ۵ درصد افزایش خواهد یافت. ولی باز هم در صورتی که دیگر ضرایب تغییر نکند این افزایش قیمت تنها خواهد توانست بودجه چهار ماه را تأمین نماید.

۵ وزارت دارایی در عصر جدید محدودیتها از جنبه دیگر توانایی مقابله را ندارد؛ یعنی مکانیزمی ندارد که به وسیله آن بتواند جریان پولی را تنظیم به گونه ای نماید تا مصرف بودجه بیشتر از درآمد نفت

تولید شده نشود، و قانونا هر وزارتخانه اجازه دارد بودجه اختصاصی خود را در آغاز هر سال برداشت نماید. با وجود اینکه به علت تأخیر در امر اختصاص بودجه امسال این وضع رخ نخواهد داد، ولی دولت عربستان سعودی ظاهرا باید علاوه بر متخصصین برنامه ریزی تعدادی مشاور بودجه را نیز استخدام نماید.

۶ اظهار نظر: محدودیت درآمد در برنامه های عمرانی ملی در شورای وزیران مطرح شده است. این حقیقت که دولت عربستان سعودی خیلی سریع دست پاچه شد و عکس العمل نشان داد، گویای این واقعیت است که در آینده نزدیک در رابطه با مسائلی از قبیل قیمت نفت در اوپک نیز تغییر سیاست به وجود خواهد آمد.گرانینگر

بازدید یمانی وزیر نفت عربستان سعودی از ونزوئلا

سند شماره (۱۲)

تاریخ: ۳۰اکتبر ۱۹۷۸ ۸ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا کاراکاسبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی فوری

موضوع: بازدید یمانی وزیر نفت عربستان سعودی از ونزوئلا

خلاصه، وزیر نفت سعودی به بازدید ناگهانی ۵ روزه خود از ونزوئلا خاتمه داد و گفت که اکنون این دو کشور درباره افزایش قیمت نفت دارای عقاید تقریبا مشابه بوده و در اجلاس وزیران اوپك که در ۱۶

دسامبر برگزار می گردد، توافق خواهند داشت. در مورد هدف این مسافرت و بحثهایی که بین یمانی و رئیس جمهور پرز و وزیر انرژی هرناندز رد و بدل شد اطلاعی در دست نیست، و گذشته از آن یمانی از طرف خانواده سلطنتی سعودی نامه ای تقدیم پرز نمود. یمانی درباره مذاکرات شمال و جنوب، خاورمیانه و نقش آمریکا در آنجا به طور مختصر بیاناتی ایراد کرد. این اولین سفر دو جانبه یمانی به کاراکاس پس از سالها برنامه ریزی بود. او در اینجا به ستایش از ونزوئلا و پرز پرداخت و نشان داد که سعودیها مایلند تیرگی روابط خود با ونزوئلا را برطرف سازند. ولی معلوم نیست که این قضیه در رابطه با منافع آمریکا چه مفهومی دارد. (پایان خلاصه).

۱ شیخ یمانی به همراه همسرش در ۲۵ اکتبر وارد کاراکاس گردیده و به عنوان میهمانان رئیس جمهور پرز و وزیر انرژی هرناندز در اینجا به سر بردند. با وجود اینکه حدود یک سال بود که گزارشهایی پیرامون سفر یمانی می رسید. لیکن این بازدید به طور ناگهانی انجام گرفت. از یمانی در سطح یک رئیس دولت پذیرایی شد و در همه جا همراه وزیر مشاهد می شد در حالی که خانم یمانی را نیز خانم وزیر همراهی می کرد. یمانی پس از ورود در ضیافت شامی که از طرف هرناندز ترتیب داده شده بود شرکت جست، و روز بعد را به ملاقات با هرناندز گذراند و از طرف پترولئوس دو ونزوئلا، شرکت دولتی نفت برای وی جلسات توجیهی برگزار شد. و سپس با رئیس جمهور پرز ملاقات کرد و در ضیافت شامی که به افتخار وی از طرف رئیس جمهور ترتیب داده شده بود، شرکت جست. کاردار سعودی عبداللّه التوبیشی نیز در ۲۷ اکتبر ضیافتی به افتخار یمانی ترتیب داد. در پایان هفته یمانی از مجتمع پولاد و آلومینیم سازی سید و ارگایانا بازدید نمود. وی ظاهرا از تأسیسات تولید نفت بازدید نکرده است. وی ونزوئلا را عصر ۲۹ اکتبر ترک نمود.

۲ در مورد هدف سفر و موضوعات مورد بحث بین او و پرز و هرناندز اطلاع چندانی در دست نیست

و چون مقامات ونزوئلا دوست ندارند در این باره صحبت کنند، در این زمینه نیز اطلاعیه ای صادر نکرده اند. طبق گزارشها یمانی به عنوان رئیس کمیته وزیران اوپک در مورد استراتژی ها از ونزوئلا بازدید به عمل آورد و از طرف خانواده سلطنتی نامه ای تقدیم رئیس جمهور پرز نمود. لیکن هنوز معلوم نیست که این نامه از طرف شاه خالد نوشته شده است یا از طرف شاهزاده فهد.

۳ در این دیدار یمانی در برابر عموم بیاناتی ایراد ننمود که احتمالاً یکی از دلایل آن ازدیاد مأمورین امنیتی و نیز مشکل محاوره ای بوده است. در هنگام ملاقات با رئیس جمهور پرز در ۲۶ اکتبر وی از اینکه فرصتی نصیب وی شده است تا با ایشان گفتگو نماید، اظهار قدردانی کرد و گفت که در مورد بسیاری مسائل به خصوص نفت توافق دارند. یمانی از سفر پرز به عربستان سعودی و دیگر کشورهای اوپک در خاورمیانه در بهار ۱۹۷۷ یاد کرد و گفت این سفر باعث شد که مشاجراتی که در اجلاس اوپک در دسامبر ۱۹۷۶ پدید آمده بود پایان پذیرد (در مورد سطح قیمتها). وی در صحبتهای خود چنین نتیجه گرفت که هر دو کشور منتظر اجلاس بعدی اوپک هستند، تا نشان بدهند که اوپک باز هم همچون گذشته قوی است و قوی خواهد ماند. یمانی به روزنامه انگلیسی زبان دیلی ژورنال که گفته بود یمانی از طرف شاه خالد در آمریکا نامه ای برای رئیس جمهور پرز را آورده است حمله کرد و گفت این سفر وی در قبال چند سفری که وزیر هرناندز به عربستان سعودی کرده انجام شده است. (لیکن گزارشات دیگر حاکی از آن هستند که این نامه از طرف شاهزاده فهد ارسال شده است). یمانی گفت معلوم است که قیمت نفت در آینده افزایش

خواهد یافت، ولی مسئله اصلی سرعت این افزایش است. وی ترجیح می دهد که این افزایش تدریجی باشد و عوامل تعیین کننده این افزایش نیز عرضه و تقاضا باشند و پیشنهاد کرد که قیمت نفت در سال ۱۹۸۷ به اوج خود برسد. یمانی با عقیده بسیاری در ونزوئلا که معتقدند باید در اوپک نوعی خانه تکانی انجام شود تا از وحدت و قدرت بیشتری در آینده برخوردار شود، ظاهرا موافق است. وی به طور مؤکد درباره وضع سیاسی خاورمیانه و عکس العمل عربستان سعودی در قبال قیمت نفت تولید آن سخن گفت و اظهار داشت که در آینده مسلما تحریم نفتی دیگری علیه کشورهای صنعتی صورت نخواهد گرفت.

۴ به هنگام ترک ونزوئلا در عصر ۲۹ اکتبر یمانی در مصاحبه ای که توسط گزارشگر انگلیسی زبان کانال تلویزیونی دولت ترتیب داده شده بود، شرکت جست. وی در پاسخ به سؤالی که در مورد گفتگوهای وی با پرز درباره قیمت نفت شده بود گفت با وجود اینکه وی مایل است اینگونه بحثها به جلسات اوپک واگذار شود، لیکن می تواند بگوید که عربستان سعودی و ونزوئلا تقریبا همان مواضع اتخاذ شده در ابوظبی را دارند. در رابطه با استفاده از دلار به عنوان واحد پولی قیمت نفت وی گفت عربستان سعودی

سرمایه گذاریهای زیادی به دلار کرده است که اگر از دلار در این رابطه استفاده نشود، ضرر زیادی به همراه خواهد داشت، بنابراین وی معتقد است که اوپک باز هم از همین واحد پولی استفاده خواهد کرد.

در رابطه با قرارداد صلح مصر و اسرائیل گفت موضع اعراب این است که تا زمانی که حقوق ملت فلسطین به رسمیت شناخته نشود و مناطق اشغالی بازگردانده نشود در منطقه صلحی بر قرار نخواهد شد.

وی گفت هر اقدامی که در این جهت صورت گیرد مفید خواهد بود و در غیر این صورت خیر. یمانی از صداقت و تلاش پرزیدنت کارتر در بهبود روابط بین اعراب و آمریکا سخن گفت و همچنین اظهار داشت که وی تلاش کرده است که در مورد مسائل نفتی فعالیتها از یک حالت برخورد به یک موضع همکاری و تعاون انتقال یابد. هنگامیکه از وی درباره مذاکرات شمال و جنوب سؤال شد، وی جواب داد در آینده این

مذاکرات موفقیت کسب خواهد کرد. درباره روابط بین عربستان سعودی و ونزوئلا وی به وجه تشابه های بین این دو ملت اشاره کرد و گفت این دو ملت از یک خون و نژاد هستند، چون اعراب در اسپانیا نفوذ زیادی داشته اند. در پاسخ به سؤالی دیگر وی به منافع دو جانبه و همکاری نزدیک بین دو کشور اشاره کرد و گفت که با همکاری رئیس جمهور پرز و وزیر هرناندز وضع بهبود بسیار یافته است. وی گفت این مسئله نه تنها برای دو کشور بلکه برای اوپک و جامعه بین الملل نیز حائز اهمیت است. و بالاخره با اشاره به ثروت،دموکراسی، و موقعیت جغرافیایی ونزوئلا، یمانی گفت که همین خصوصیات این کشور را مورد توجه بسیاری از کشورهای در حال پیشرفت نموده است.

۵ از وزیر هرناندز نیز که یمانی را همراهی می کرد در مورد هدف این سفر و قیمت نفت سؤالی شد و او نیز طبق معمول جواب مشخصی نداد. در رابطه با سفر، وی گفت که گفتگوها پیرامون چند مسئله انجام شد و دو کشور اصولاً بر سر آنها توافق دارند و در مورد موضع ونزوئلا بر سر قیمت نفت در اجلاس اوپک در ماه دسامبر، وی گفت بهتر است در این مورد صحبت نشود تا انعطاف پذیری اوپک در تصمیم گیری خدشه دار نشود. لیکن در اوائل این سفر از طرف هرناندز گزارش شده بود که در اوپک سه موضع خاص در مورد قیمت نفت وجود دارد؛ اول موضع محافظه کارانه که معتقد است قیمت نفت نباید بیش از ۵ درصد افزایش یابد، دوم موضع میانه رو که خواستار افزایش تا ۱۲ درصد قیمت است، و سوم موضع تند رو که خواستار ۱۵ درصد افزایش می باشد. (باید خاطرنشان ساخت که این دولت خود را در موضع میانه رومی داند.)

۶ اصولاً در اثر گزارشات چنین به نظر می آید که گفتگو درباره قیمت نفت هدف اصلی این سفر بوده است. در اوائل سفر یکی از گزارشها حاکی از آن بود که عربستان سعودی خواستار ۵ تا ۱۰ درصد افزایش قیمت به اضافه افزایشهای مجدد در سال ۱۹۷۹ شده است، و گذشته از این اطلاعی دیگر در دست نیست، فقط یک اقتصاددان چپگرا در دانشگاه گفته است عربستان سعودی و آمریکا با افزایش معادل ۱۰ درصد از پیش توافق کرده اند.لیکن دولت ونزوئلا باید در مورد ۳۰ درصد افزایش پافشاری نماید. چون مطلب دیگری برای گزارش نبود، مطبوعات آخر هفته سفر یمانی را نادیده گرفتند فقط دو مقاله طولانی در دیلی ژورنال بود که در این باره منتشر گردید. نقطه نظرها سردبیران منحصر به دیلی ژورنال اظهار می داشت این سفر نشان داده است که عربستان سعودی مایل است نه تنها به همکاری بیشتر با ونزوئلا در زمینه نفت بپردازد بلکه می خواهد از موضع دیرین ونزوئلا که کنترل تولید در اوپک می باشد نیز طرفداری نماید.

۷ اظهارنظر: وزیر هرناندز سفرهای بسیاری به عربستان سعودی نموده است که آخرین آنها در ماه سپتامبر صورت گرفت. لیکن علیرغم دعوتهای مکرر مکرر این اولین سفر یمانی به ونزوئلا پس از سفرهای وی به این کشور در سالهای ۱۹۷۰ و ۱۹۷۷ جهت شرکت در اجلاس اوپک می باشد. بنابراین زمان و مدت سفر وی از اهمیت بسیار برخوردار است. (شنیده ایم که قرار است وزیر نفت کویت الخلیفه، که هرناندز در ماه گذشته با وی دیدار کرده بود، در ۱۴ نوامبر به ونزوئلا سفر نماید.)

۸ یکی از منابع گفته است که هدف اصلی یمانی از این سفر تقدیم نامه ای از طرف خانواده سلطنتی به پرز بوده است و چون یمانی مستقیما از آمریکا به اینجا آمده است می توان گفت که این نامه از طرف شاه خالد آورده شده واز طرف شاهزاده فهد نمی باشد. چون پرز معمولاً به نامه نگاری با سران دولتی اوپک می پردازد. احتمالاً این نامه در جواب نامه ای که در ماه سپتامبر نوشته شده بود برای وی که آورده شده است. در این رابطه مایلیم هرگونه اطلاعاتی که در مورد سفر هرناندز به جده دارید، برای ما بفرستید.

۹ در حال حاضر حتی نمی دانیم محتوای نامه و هسته اصلی مذاکرات چه بوده است، و معتقدیم که تنها ملاقاتهای مهم یمانی، با پرز و هرناندز بوده است، چون این دو مقام دولتی نقش مهمی در فرمول بندی مواضع دولت بر سر قیمت نفت در اوپک دارند. برداشت ما چنین است که با وجود اینکه اعضاء بازاریاب نیز در ملاقات یمانی با پترولئوس در ونزوئلا یعنی شرکت ملی نفت این کشور شرکت داشتند، لیکن گفتگوی مهمی در مورد قیمت نفت صورت نگرفت. این شرکت اصلاً در سیاست قیمت گذاری نفت اوپک نقشی ندارد؛ و فقط در زمینه بازاریابی و قیمت گذاری نفت ونزوئلا پس از تعیین قیمت نفت توسط اوپک شرکت می نماید.

۱۰ این دولت موضع خود را در مورد مقدار افزایش قیمت نفت مشخص نکرده است که احتمالاً یکی از دلایل آن پیشگویی نادرست پرز بوده است که ادعا می کرد، قیمت نفت در اجلاس اوپک در کاراکاس ۸ درصد افزایش خواهد یافت. لیکن همان گونه که در مرجع الف یادآور شدیم، ونزوئلا مایل است قیمت نفت بیش از ۵ درصد افزایش یابد، و در حالی که انتخابات ملی قرار است در سوم دسامبر انجام شود، رهبران دولت قبل از آن قادر خواهند بود با افزایش ۵ درصد نیز موافقت نمایند. کار دار سعودی چند هفته قبل به ما گفته بود که کشورش تصمیم گرفته است افزایش قیمت را محدود به ۵ درصد نماید، لیکن پس از سفر یمانی وی گفت درباره تمام مسائل گفتگوهایی انجام شده است. با ارزیابی موضع قبلی دولت، این گفته اگر درست باشد نشان می دهد که یکی از طرفین موضع خود را تغییر داده است. یکی از راههای دیگر این

است که با افزایش معادل ۵ تا ۷ درصد موافقت شود و علاوه بر آن خواسته شود که در سال ۱۹۷۹ یک درصد یا بیشتر افزایش ایجاد گردد، البته همان گونه که در گزارش مطبوعاتی بالا شرح داده شده است. یمانی احتمالاً در این سفر با هرناندز پیرامون گزارش نهایی کمیته استراتژی وزرای اوپک که قرار است در ماه نوامبر تشکیل شود تا گزارش نهایی را برای اجلاس وزیران اوپک در ماه دسامبر فراهم سازد، هماهنگی کرده است.

۱۱ بالاخره، این سفر حاکی از آنست که عربستان سعودی مایل است علاوه بر از بین بردن تیرگی روابط بین عربستان سعودی و ونزوئلا به جبران سفرهای پرز و هرناندز، به این کشور نیز سفر کرده باشد. یمانی ظاهرا درباره نقش پرز در حل مسئله قیمت نفت در سال ۱۹۷۷ مبالغه می کرد و مدت سفر وی با موضوعات مورد بحث چندان تناسب نداشت.یکی از مسائلی که نگرانی و عصبانیت رئیس جمهور پرز را فراهم کرده بود این بود که عربستان سعودی در ونزوئلا سفیری نداشته است و شایع شده است که قرار است کاردار به سمت سفارت منصوب گردد.

۱۲ معلوم نیست که چرا سعودیها این موقع را برای سفر انتخاب کرده اند. شاید به این علت که پرز به پایان دوره ریاست جمهوری نزدیک می شود، این سفر صورت گرفته است، لیکن ونزوئلاییها هم از این سفر در داخل بهره برداری سیاسی ننمودند. و در واقع مطبوعات توجه چندانی ننمودند. پرز ترتیبی داد که یمانی در یک کانال تلویزیونی ظاهر شود مشروط بر آنکه از سیاستهای خاورمیانه ای دور مانده، تنها به مسائل نفتی بپردازند.

۱۳ موضوع اصلی بحثها احتمالاً مسئله قیمت نفت بوده است که از منافع مهم آمریکا به شمار می رود. ولی باید در نظر داشته باشیم که ممکن است در این سفر منافع مهمتر آمریکا از قبیل استراتژی دراز مدت در اوپک و خاورمیانه به طور کلی مورد بحث قرار گرفته باشد.

۱۴ از مخاطبین تقاضا می شود که نظریات خود را برای ما ارسال دارند.لوئیس

تصمیمات مربوط به قیمت نفت

سند شماره (۱۳)

تاریخ: ۲ نوامبر ۱۱۱۹۷۸ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: تصمیمات مربوط به قیمت نفت

خلاصه این سفارت با پیشنهاد مذکور در تلگرام مرجع مبنی بر عدم تماس با مقامات عالیرتبه دولت عربستان سعودی تا بعد از سفر بلومنتال موافق است. ولی، بنا به دلایل متعدد داخلی و سیاسی اقتصادی خارجی، سعودیها بیشتر مایلند به اتخاذ میانه روی در مورد قیمت نفت بپردازند. تا اینکه به طور غیر منتظره اقدام به ثابت نگاهداشتن قیمتها بنمایند. (پایان خلاصه).

۱ سفارت نیز با این پیشنهاد که تا بعد از خاتمه یافتن بازدید وزیر بلومنتال با مقامات عالیرتبه سعودی تماس گرفته نشود، موافق است. چون تنها به وسیله این سفر می توان بر افکار سعودیها بیشترین نفوذ را اعمال نمود.

۲ آن طور که ما فهمیده ایم دولت عربستان سعودی برای اجلاس اوپک در ماه دسامبر در مورد قیمت نفت تصمیمی اتخاذ نکرده است، و مایل است نظریات ما را نیز در این باره بداند. لیکن بنا به دلایل ذیل

سعودی ها بیشتر مایلند به اتخاذ میانه روی در مورد قیمت نفت بپردازند و نمی خواهند از ثابت ماندن آن حمایت کنند.

۳ مقامات برجسته سعودی چه آشکارا و چه به طور خصوصی اظهار داشته اند که حداقل مقداری افزایش باید در قیمت نفت پدید آید. این اظهارات شامل گفته های وزیر نفت یمانی در لندن، بیانات معاون وزیر نفت الترکی در ملاقات با افسران USLO در ریاض، و گزارشات مطبوعاتی در مورد سفر یمانی به کاراکاس می باشد که گفته است که وحدت اوپک در اجلاس ابوظبی نشان داده خواهد شد.

۴ عربستان سعودی همیشه خواستار وحدت در اوپک بوده است. دو گانگی قیمتها که در نیمه اول ۱۹۷۷ پدید آمد برای سعودیها و همکارانشان در اوپک ناراحتی بسیاری پدید آورد و حل این مسئله نیزیک پیروزی بزرگ برای عربستان سعودی در اوپک به حساب نیامد. به نظر ما سعودیها مایل نیستند حیثیت و نقش رهبری خود در اوپک را به قیمت ثابت ماندن قیمت نفت از دست بدهند.

۵ سعودیها از کاهش موازنه پرداختهای همکاران خود در اوپک و مشکلات ناشی از سقوط ارزش دلار که سبب بالا رفتن ارز تعدادی از همکارانشان شده است با خبر هستند، و احتمالاً طبق محاسبات خود نمی توانند از شاه نیز در این زمینه کمک بگیرند. چون از وی خواسته شده است که در خریدهای دفاعی و انرژی خود کاهش ایجاد نماید و نیاز مالی لازم برای برآورد تقاضاهای داخل را فراهم آورد.

۶ یک عامل دیگر که بر حمایت سعودیها از افزایش قیمت نفوذ دارد، مشکلات بودجه ای این کشور است. دولت عربستان سعودی اخیرا با استفاده از ذخایر ارزی خارجی خود مقداری از هزینه ها و مخارج را پرداخته و حدود پروژه های تعیین شده را به مقدار ۳۰ درصد کاهش داده است.

دولت عربستان سعودی مایل نیست، ارز خارجی خود را مصرف نماید. با اشباع فعلی بازار نفت در جهان، راه دیگر اینکه به جای فروش بیشتر نفت برای جبران این کمبود بودجه، فدا کردن دیگر اعضاء اوپک

می باشد. ولی با توجه به حجم نفت بازار، افزایش قیمت قابل ترجیح ترین راه است.

۷ از نظر سیاسی نیز بهتر است که آمریکا سیاست میانه روی را در مورد قیمتها پیشنهاد نماید.

پاسخهای دریافت شده از دیگر واحدها حاکی از آن است که اصرار ما بر ثابت ماندن قیمتها سبب خواهد شد که از دیگر همکاران خود در سازمان توسعه همکاری اقتصادی منزوی شویم.

علاوه بر این، اگر سعودیها احساس کنند که آمریکا در مورد قیمتها واقعگرایانه عمل نمی کند و پاسخگوی وحدت اوپک نیست، باید گفت که توانایی ما در مذاکره پیرامون مسائل مختلف از قبیل صلح در خاورمیانه و افزایش تولید نفت خام در دراز مدت ضعیف می شود.

۸ بالاخره، ما نیز مانند کویتیها نگران هستیم که مبادا اوپک خواستار اتخاذ یک سیاست افزایش تدریجی قیمتها شود. یمانی به این موضوع اشاره کرده است، و اگر سعودیها یک بار دیگر به خاطر ما «جلوی این حرکت» را بگیرند، ممکن است دیگر اعضاء اوپک چنین سیستمی را اتخاذ نمایند. این سیستم اگر با روند تورم و یا با در صد ثابت افزایش قیمت به طور فصلی، یا سالانه یا چند ساله تعیین شود باز هم در اقتصاد جهان نقش مهمی را ایفا خواهد کرد.دانیلز

دیدار وزیر بلومنتال

سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۱۸ نوامبر ۱۹۷۸ ۲۷ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: دیدار وزیر بلومنتال

۱ با در نظر گرفتن شرایط کنونی، نظرتان راجع به ورود من به همراه هیئت نمایندگی که شامل قسمت خدمات مخفی نیز باشد به تهران چیست؟ در صورتی که فکر می کنید بهتر است تعداد کمتری از نمایندگان را با خود به آنجا بیاورم، می توانم افراد زیر را با خود همسفر سازم: معاون وزیر فرد برگستن، معاون اجرائی ریچارد فیشر، و تعدادی از همراهان هیئت نمایندگی(سناتور لوگار، نماینده کنگره کاوانو، هاید، و استانتون).

۲ نمایندگان مطبوعاتی همراه نیز ممکن است بخواهند یک نفر را به عنوان نماینده خود در این سفر انتخاب نمایند (نام آن شخص فرستاده خواهد شد). آیا سفارت می تواند به نماینده مطبوعاتی در این رابطه کمک نماید؟ به تأکید می گویم که نماینده مطبوعاتی با من در جلسات حضور نخواهد داشت.

۳ به محض دریافت پاسخ شما، اطلاعات مورد لزوم جدید را خواهیم فرستاد. در مورد وقت ملاقاتها نیز اقدام نمایید.وست

نظر عربستان سعودی درباره ایران

سند شماره (۱۵)

تاریخ: ۳ ژانویه ۱۹۷۹۱۲ دی ۱۳۵۷خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی

موضوع: نظر عربستان سعودی درباره ایران

تمامی متن خیلی محرمانه است.

۱ در جریان مکالمه با شاهزاده سعود الفیصل وزیر خارجه عربستان سعودی در تاریخ یک ژانویه ۱۹۷۹ وی گفت عربستان سعودی درباره حوادث ایران بسیار نگران است و حکومت عربستان سعودی نگران این است که اگر شاه برود، همه مظاهر وحدت در این کشور ناپدید خواهد شد و ارتش از هم خواهد پاشید و کشور به یک نظامی قبیله ای تبدیل خواهد شد و بنابراین شرایط هرج و مرجی به وجود خواهد آمد که برای منطقه چندان اثر خوبی نخواهد داشت.

۲ پرسیدیم برای چاره جویی چه باید کرد؟ وی گفت شاه نیازمند پشتیبانی لژستیکی است و او نیازمند طرق حفظ جریان. آورده های سوختی و توزیع مواد غذایی است.

۳ او افزود که راه واقعی دیگری برای شاه وجود ندارد و او (وزیر خارجه عربستان) بشدت از آنچه که دارد به وقوع می پیوندد، نگران است.

۴ پرسیدیم که آیا درباره اینکه نتیجه نهایی چه خواهد بود می تواند پیشگویی کند یا خیر وی در پاسخ گفت که اوضاع به نحوی است که نمی تواند درباره آنچه که ممکن است اتفاق بیافتد با اطمینان و اعتماد پیشگویی کند.وست

پشتیبانی عربستان سعودی از شاه

ص: ۳۷۲

سند شماره (۱۶)

تاریخ: ۶ ژانویه ۱۹۷۹ ۱۶ دی ۱۳۵۷(تمام متن طبقه بندی نشده)

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی

موضوع: پشتیبانی عربستان سعودی از شاه

۱ روزنامه الجزیره چاپ ریاض در شماره روز شنبه ششم ژانویه ۱۹۷۹ در صفحه اول با تیتر درشتتر از حرف عادی سرمقاله ای با این عنوان نوشته است «پادشاهی پشتیبانی خود را از شاه ایران اعلام می دارد».

۲ الجزیره مدعی است که برای بار دوم ظرف کمتر از یک هفته یک مصاحبه اختصاصی با ولیعهد انجام داده و اظهار نظر مهم سیاسی او را به دست آورده است.

۳ در این مصاحبه اختصاصی، ولیعهد پاسخهای ذیل را به سؤالاتی که از سوی خبرنگار روزنامه ها پرسیده شده بود بازگو کرده است:

الف: «ما از هر رژیمی که در کشور خود از مشروعیت برخوردار است، پشتیبانی می کنیم و رژیم شاه متکی بر چنین مشروعیتی است».

ب: «حوادث خونین ایران به نفع هیچ کس نیست بجز دشمن. و ما امیدواریم که ایرانیان خودشان به این حوادث خاتمه بخشند.»

ج: «ادامه آنچه که در ایران روی می دهد آینده ثبات سیاسی را چه در خلیج و چه در منطقه خاورمیانه تهدید می کند.»

۴ ولیعهد (عربستان) به منظور بحث در اطراف جزئیات نکته اضافی ذیل را اظهار داشت: « اوضاع کنونی در ایران نه به نفع خود ایرانیان است و نه به نفع اسلام و مسلمانان». بر اساس این واقعیت که شاه،

همان طوری که ما گفتیم، از وضع مشروع برخوردار است شکی نیست که ما از وضع او و حضور او پشتیبانی می کنیم.»

۵ روزنامه الجزیره در همان روز در سرمقاله ای که در صفحه اول درج شده درباره وضوح و دقت فهد در اظهارات اختصاصی خود که قبلاً ذکر شد، اظهار نظر کرده است. روزنامه بر سیاست عربستان سعودی دال بر قائل شدن تفاوت بین آنچه اساسا برای کشور یک موضوع داخلی است و آنچه به فراتر از مرزهای کشور ارتباط دارد، تأکید کرده است. روزنامه بر سیاست عربستان سعودی که علاقه مند است در هرگونه اوضاع و احوالی روابط حسنه خود را نه تنها با رژیمهایی که بر اساس مشروعیت استوارند، بلکه همچنین با مردمان این رژیمها حفظ کند، تأکید کرده است.

۶ الجزیره معتقد است که شاهزاده فهد بر اساس این باور رژیم پادشاهی که پیشرفت و تحول تحت هیچ شرایطی بجز در اوضاع و احوال امنیت و صلح و ثبات به وقوع نخواهد پیوست، از ایرانیان دعوت کرده است که خودشان با اوضاع مقابله کنند و اختلافاتی را که متأسفانه منجر به رنج و خونریزی در کشور شده از میان ببرند.

۷ الجزیره تأکید کرده است که نیروی اسلحه همواره شیوه برخورد بین مردم و رهبران برای حل مشکلات درونی خود نیست و یقینا هم نباید در هر زمانی چنین باشد. این روزنامه حوادث ناگوار لبنان را به عنوان مثال ذکر کرده و تذکر داده است که دهها هزار کشته و صدها هزار مجروح ناپدید شده اند، بدون

اینکه لازم باشد به ویرانی و از هم گسیختگی اقتصادی که مردم لبنان به تنهایی از آن رنج برده اند اشاره شود.

۸ در خاتمه الجزیره اظهارنظر کرده است با توجه به موقعیت ممتاز منطقه ای و بین المللی ایران برای مقاصد سیاسی و اقتصادی و برنامه ریزی استراتژی نظامی صلح و امنیت در ایران برای امنیت و آرامش منطقه خلیج و خاورمیانه اهمیت حیاتی دارد.» هیچ کس نمی تواند مردم ایران را مانند شاهنشاه و حکومت ایران نجات دهد تا صلح و ثبات و امنیت برای ایران و مردم آن تأمین شود و بنابراین اوضاع در منطقه خلیج و تمامی خاورمیانه تثبیت شود.وست

جنگنده های اف پانزده از عربستان سعودی

سند شماره (۱۷)

تاریخ: ۱۰ ژانویه ۱۹۷۹ ۲۰ دی ۱۳۵۷(تمام متن طبقه بندی نشده)

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا کویت فوری

رونوشت: سفارت آمریکا تهران فوری

موضوع: جنگنده های اف پانزده از عربستان سعودی

۱ شما باید آگاه باشید که در ساعت ۸ به وقت واشنگتن در تاریخ دهم ژانویه ما اعلامیه مشترک زیر را از طرف حکومت ایالات متحده و حکومت عربستان سعودی درباره دیدار دوازده فروند هواپیمای اف پانزده از سلطنت نشین عربستان سعودی در اواسط ژانویه می باشد، صادر خواهیم نمود. مخاطبان می توانند به حکومتهای میزبان خود در این باره به صلاحدید خویش اطلاع دهند.

۲ متن اعلامیه مشترک

«به دعوت حکومت عربستان سعودی، ایالات متحده در اواسط ژانویه یک اسکادران از هواپیماهای

اف پانزده را برای مدت کوتاهی در عربستان سعودی مستقر خواهد کرد. اف پانزده ها در ریاض

پایتخت عربستان سعودی مستقر خواهند شد واز سایر پایگاههای نیروی هوایی عربستان سعودی در

مدت اقامت خود در آنجا دیدن خواهند کرد. مقصود از آرایش این هواپیماها در عربستان سعودی نمایش

هواپیماهای اف پانزده خواهد بود. این دیدار،نمایشی از ادامه مناسبات نزدیک بین عربستان سعودی و

ایالات متحده و علاقه ما به امنیت سلطنت نشین عربستان سعودی است.

۳ دریک تلگرام جداگانه راهنماییهای لازم مطبوعاتی ارائه خواهد شد.ونس

تولید نفت عربستان سعودی

سند شماره (۱۸)

تاریخ: ۱۶ ژانویه ۱۹۷۹ ۲۶ دی ۱۳۵۷طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا لندن

به: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی فوری

موضوع: تولید نفت عربستان سعودی

۱ (تمام متن سری است) مقامات برجسته گروه شل (منبع اطلاع دهنده و اطلاعات حفاظت شود)

هفته قبل به عربستان سعودی رفتند تا با این کشور قراردادی پیرامون خرید نفت خام بیشتر منعقد سازند.

بنا به گزارش منابع معتبر شل یمانی، وزیر نفت پاسخ داده است که در فصل اول سال ۱۹۷۹ تولید نفت

سعودی به طور میانگین معادل ۵/۸ میلیون بشکه در روز خواهد بود. شل متوجه تفاوت میان این بیانیه و گزارشات جاری (اقتصادی) PIW و مکانهای دیگر که اظهار داشته اند در صورت کاهش تولید نفت در ایران تولید نفت عربستان سعودی به میزان بیش از ۱۰ میلیون بشکه در روز ادامه خواهد یافت، شده است.

۲ ظاهرا سعودیها مایلند تا حد امکان حق انتخاب خود را حفظ کرده، مقاصد خود را بر دیگران آشکار ننمایند. ولی شاید سعودیها بخواهند با تولید نفت بیشتر شرکاء خود در آرامکو را نیز مورد مرحمت قرار دهند. لیکن در صورتی که بیانیه یمانی برای شل حالت قطعی پیدا کرده باشد، باید منتظر کاهش عمده در تولید نفت باشیم.برویستر

فعالیتهای سلیم اعظم

سند شماره (۲۰)

تاریخ: ۳ می ۱۹۷۹ ۱۳ اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا لندنبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: فعالیتهای سلیم اعظم

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است) فعالیتهای سلیم اعظم دبیر کل شورای اسلامی اروپا در این اواخر خیلی زیاد شده است. او شادی خود را در رابطه با آزادیها در ایران اعلام کرده، قرارداد مصر و اسرائیل را محکوم نمود. خواستار سرنگونی سادات شده است و نگرانی خود را نیز در مورد کشتار کمونیستها در افغانستان به مطبوعات ابراز داشته و در ۲۶ آوریل اعلام کرد که کمیسیونی تشکیل داده است تا به

تشخیص و حل مشکلات ۲۲۵ میلیون مسلمانی که در دیگر جوامع در اقلیت به سر می برند بپردازد. در حال حاضر، همکار مصری ما در اینجا گفته است که وی مبادرت به تشکیل جلساتی در ۲۳ و ۲۷ ماه می در لندن کرده است تا به بحث «پیرامون آزاد سازی جهان اسلام بپردازند.»

چهره های مهم مذهبی ایران و عربستان سعودی در این کنفرانس سخنرانی خواهند کرد تا پس از کنفرانس اسلامی فاس موجبات شرمساری بیشتر مصر را فراهم آورند.

۲ اعظم هنوز هم به عنوان یکی از دبیران سفارت عربستان سعودی (در زمینه روابط عمومی) فعالیت دارد. ولی او در مصر تولد یافته از اقوام و وابستگان اعظم پاشا به شمار می رود. به ما گفته شده است که نظریات مذهبی او شدیدا محافظه کارانه است (ممکن است یکی از اعضاء اخوان باشد). خواهر او به ازدواج خانواده سلطنتی سعودی درآمده است.

۳ چون این فعالیتها به وسیله یک دیپلمات سعودی غیر عادی می نمود، مقام سفارت در یک گفتگوی غیر رسمی موضوع اعظم را با FCO در میان گذاشت. به مقام سفارت گفته شد. مقامات انگلیسی هم به همین نتیجه رسیده بودند. چون کاردار کنونی سعودی فردی، متنفذ نیست. FCO تصمیم گرفت با سعودیها در جده گفتگو نماید. همان گونه که FCO از اداره خاورمیانه فکر می کند، ممکن است دولت عربستان سعودی از میزان فعالیت این دبیر خود با خبر نبوده باشد و گمان نمی رود که او به ابتکار ریاض «جمهوری ایرانی» جدید را مور استقبال گرم قرار داده باشد.بروستر

عربستان سعودی و کنفرانس اسلامی

سند شماره (۲۱)

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیتاریخ: ۸ می ۱۹۷۹ ۱۸ اردیبهشت ۱۳۵۸

به: همه پستهای دیپلماتیک خاور نزدیک و آسیای جنوبیطبقه بندی: خیلی محرمانه

موضوع: عربستان سعودی و کنفرانس اسلامی

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ در طی ملاقات اول ماه مأمور سیاسی سفارت مسئله کنفرانس اسلامی فاس را با احمد سراج مدیر امور شرقی وزارت امور خارجه (عربستان) مورد بحث قرار داد، سراج گفت عربستان سعودی یک هیئت نمایندگی نیرومندی مرکب از پنج مقام وزارت امور خارجه به شرح زیر برای کنفرانس اعزام می کند شاهزاده سعود وزیر امور خارجه، عبدالرحمن منصوری معاون وزارت امور خارجه و سمیر شهابی مدیر امور سازمانهای بین المللی، عباس غرزی مدیر امور اطلاعاتی و شیخ احمد مبارک مدیر امور اسلامی، به علت کمبود جا در شهر فاس مراکشیها تقاضا کرده اند که هر هیئت نمایندگی از پنج نفر تجاوز نکند.

۳ درباره مسئله عضویت مصر، سراج گفت که عربستان سعودی از لحاظ حقوقی ناگزیر است که تصمیم کنفرانس بغداد را رعایت کند. او گفت که اگر اخراج مصر صریحا به رأی گذاشته شود، عربستان سعودی نمی تواند از اجماع آراء اعراب طفره رود.

۴ سراج افزود که به عقیده او بهترین راه برای جلوگیری از اخراج مصر این است که کشورهای غیر عرب در مقابل چنین تهدیدی با استناد به دفاع از منشور کنفرانس اسلامی مقاومت کنند. (اظهار نظر: در این منشور درباره اخراج یک کشور مسلمان از کنفرانس اسلامی هیچ گونه پیش بینی به عمل نیامده است و اعلام شده است که هر کشور مسلمان مجاز است که در این کنفرانس شرکت کند. بر همین اساس می توان

مدعی شد که مصر نمی تواند تا زمانی که یک کشور مسلمان باقی مانده، اخراج گردد.)

۵ سراج گفت که از هیچ کشور عربی نمی توان انتظار داشت که یک چنین مسئله ای را عنوان کند، ولی اگر کشورهای غیر عرب به تعداد کافی بر اساس دفاع از منشور کنفرانس اسلامی (به اخراج مصر) ایرادات جدی بگیرند، عربستان سعودی ممکن است بتواند از به رأی گذاشتن مسئله اخراج، با این استناد که یک چنین رأی دادنی به همبستگی اسلامی لطمه خواهد زد، جلوگیری کند.

۶ مأمور سیاسی خاطرنشان ساخت که کشورهای غیر عرب احتمال ندارد که چنین اقدامی را به ابتکار خود و بدون پشتیبانی اعراب به عمل آورند و در کنفرانس قبلی وزیران امور خارجه، کشورهای اسلامی غیر عرب میل نداشتند که خود را درگیر مسائل عربها کنند و به طور کلی با آن تعداد از قطعنامه هایی که کشورهای عربی پیشنهاد کرده اند،کنار آمده اند، هر اندازه هم که این قطعنامه ها جنبه افراطی داشته باشد. سراج وجود این مسئله را تأیید کرد و پذیرفت، ولی گفت که اگر کشورهایی نظیر پاکستان، اندونزی، مالزی، سنگال یاگینه مسائلی مربوط به منشور کنفرانس اسلامی و نظامنامه آن را به میان بیاورند، سازشی بین طرفین ممکن خواهد بود. او خاطرنشان ساخت فرصتی که ایران بتواند در این مورد کمک کند، وجود ندارد.

۷ اظهارنظر: در کنفرانس وزیران امور خارجه اسلامی سال ۱۹۷۸ در داکا، کشورهای غیر عرب ساکت و صامت نشستند در حالی که سازمان آزادیبخش فلسطین و متفقین آن افراطی ترین قطع نامه ها را درباره مسئله خاورمیانه به میان کشیدند. در این کنفرانس تنها اقدام مؤثر از سوی میانه روها هنگام بحث در اطراف شاخ آفریقا به عمل آمد که در آن سومالی، عربستان سعودی سودان و ایران احساس کردند که منافع حیاتی آنها مطرح است. مسئله دفاع از منشور کنفرانس اسلامی هر چند ارزش امتحان را دارد.

احتمالاً قدرت کافی برای ایجاد مقاومت مؤثر در مقابل کوششهایی که برای اخراج مصر از کنفرانس به

عمل آید را نخواهد داشت. اگر منافع حیاتی کشورهای غیر عرب تحت تأثیر قرار نگیرد، احتمال نمی رود

که آنها در آنچه که به عقیده آنها یک منازعه بین الاعراب است، خود را درگیر کنند.دانیل

سند شماره (۲۲)

تاریخ: ۹ می ۱۹۷۹ ۲۹ اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی نشده مطالب ذیل برای انتشار نیست

از: SUIHFOدر واشنگتن، دی سیبه: سفارت آمریکا اورشلیم

نکات مهم گزارش زیر به وسیله اوزوالد جانسون تهیه شده است:

آمریکا مقامات سازمان سیا را فرا می خواند تا از ایجاد اختلاف بیشتر با سعودیها جلوگیری نماید. «این

عنوان در تایم لوس آنجلس در هشتم ماه می چاپ شده بود:(آغاز متن)»

واشنگتن مقامات آمریکایی در روز دوشنبه اظهار داشتند، که دولت کارتر به منظور جلوگیری از بروز

اختلاف با عربستان سعودی ریاست پایگاه سیا را که وابسته به سفارت آمریکا در جده بود پنهانی فرا

خواند.

پاین عامل سیا که هویتش به وسیله مقامات فاش نشد، رسما توسط رهبریت عربستان سعودی که از

درج گزارشاتی مبنی بر اختلاف میان خانواده حاکمه عربستان در مطبوعات آمریکا عصبانی شده بود،

اخراج گردید.

خبری که به روابط بین آمریکا و عربستان سعودی ضربه زده است خبری بود که در ماه گذشته در نشریه واشنگتن پست به نقل از یک مقام ناشناس آمریکایی چاپ شده بود، مبنی بر ترس از اینکه ولیعهد فهدژ که از نظر بعضی از مقامات دولت کارتر «قویترین شخصیت» سلطنت سعودی و طرفدار آمریکاست احتمالاً در حال از دست دادن قدرت است.

این گزارش که از طرف دیگر مقامات آمریکایی نارضایتی سیاسی سعودی را نشان می دهد. گویا حساسیت رهبریت عربستان سعودی را برانگیخته است.این واقعه زمانی رخ می دهد که اختلاف زیادی بین آمریکا و عربستان سعودی بزرگترین صادر کننده نفت به آمریکا درباره نقش آمریکا در به وجود آوردن یک قرار داد صلح بین مصر و اسرائیل وجود دارد.

اکثر متخصصین خاورمیانه در دولت هشدار می دهند که آمریکا نباید عربستان سعودی را وادار به پذیرفتن آن بخش از سیاست آمریکا که مورد قبولشان نیست، بنماید. معذالک، سعودیها بعضی از بیانات کاخ سفید، پنتاگون و کنگره را به عنوان اجباری علیه خود در پذیرفتن قرارداد صلح تعبیر کرده اند.

یکی از برادرزادگان شاهزاده فهد یعنی شاهزاده بندر ابن سلطان در آمریکا در رابطه با موضوعی دیگر به سر می برد. در حین اقامت وی گزارش مبنی بر هراس آمریکا از ایجاد اختلاف در خانواده سعودی به انتشار رسید. حساسیت سعودیها نسبت به این گزارش آنقدر شدید بود که سریعا به بندر دستور داده شد تا از مقامات عالیرتبه دولت (آمریکا م) اطمینان دریافت دارد که آن دولت در نظر ندارد علیه سعودیها تبلیغاتی به راه بیاندازد.

در عربستان، نشریه های کثیرالانتشار، گزارشات بسیار حساس مربوط به حساسیت خارجی را بدون مجوز رسمی چاپ نمی نمایند. ظاهرا، بسیاری از مقامات در ریاض، پایتخت عربستان سعودی نمی توانند باور کنند که گزارشی در یک نشریه مهم آمریکایی بتواند بدون اجازه دولت آمریکا به چاپ برسد.

خشونت عربستان سعودی متوجه ریاست پایگاه سیا در عربستان سعودی شد. مقامات آمریکا گفته اند. علت نیز این بوده است که وی قبلاً درباره میزان اختلاف میان چهار برادر مسلط بر خانواده حاکمه که عبارتند از: شاه خالد شاهزاده فهد (که هر دوی آن ها ظاهرا مریض هستند). و شاهزاده عبدالّله و شاهزاده سلطان، مطالعه می کرده است.

ظاهرا میزان عصبانیت زمانی فزونی یافت که در این گزارش اشاراتی به اطلاعات سازمان سیا درباره کسالت فهد شده بود.

ریاست این پایگاه زمانی مورد حمله و تهاجم قرار گرفت که متوجه شدند گزارشات وی منبع ظهور مقاله ای شده که برای سعودیها توهین آمیز بوده است.

گزارش اصلی تصمیم دولت مبنی بر فراخواندن عضو سیا در اواخر هفته گذشته وسیله کورد مایر یکی از مقامات بازنشسته سازمان سیا که دریکی از روزنامه ها مطلب می نویسد، اعلام گردید.

بنابه گزارش مایر، که در پایان هفته دریکی از روزنامه های کویتی نیز انتشار یافته بود. سعودیها سعی داشتند این عضو سازمان سیا را به عنوان فردی ناشایست اخراج نمایند.

مقامات آمریکا که می ترسیدند که اخراج این فرد موجب عذرخواهی عمومی شود، با مذاکرات خود فرا خواندن پنهانی وی را ترتیب دادند.

مقامات دولتی که این مذاکرات را تأیید نموده بودند، همچنین اعلام داشتند که عضو مذکور سیا در

واشنگتن در «مرخصی» به سر می برد و بعدا دوباره به کار گرفته خواهد شد.

یک نکته نگران کنند در این گزارش این است که چند تن از خبرنگاران امور خاورمیانه معتقدند که سلطنت سعودی دچار اختلافاتی شده است.

مهمترین نظریه ای که همه این خبرنگاران در آن سهیم هستند، این است که این چهار برادر که همه آنها فرزندان شاه عبدالعزیزابن سعود هستند، بنابه نظامی که بر اساس اولویت و آراء عموم است قدرت در اختیار دارند. به همین دلیل آنها معتقدند اشتباه است که تنها فهد را به عنوان تنها فرد طرفدار واشنگتن معرفی نمود.

معذالک، حساسیت سعودیها در رابطه با گزارشات منتشره پیرامون اختلافات خود بسیار حاد است.

در همان هفته ای که تقاضای اخراج درج، و شاهزاده بندر به دنبال دریافت اطمینان در واشنگتن بود، یک مصاحبه بسیار نادر دیگر به وسیله یکی دیگر از چهار برادر یعنی شاهزاده عبداللّه جهت خنثی سازی گزارش پیشین ترتیب داده شده. بنا به بعضی از گفته ها، عبداللّه، که فرمانده گارد ملی سعودی است به عنوان رقیب عمده فهد شناخته شده است. در مصاحبه ای که وسیله آژانس خبری خلیج واقع در بحرین منتشر و به دقت توسط غرب ضبط شده بود، عبداللّه اظهار داشته است که سلطان «در عقیده، روح، هدف و بینش دارای وحدت است....و من بدون برادرم اعلیحضرت شاهزاده فهد اصلاً وجود نخواهم داشت.»

(پایان متن)

بحث پیرامون کاهش تولید نفت ایران با مقامات وزارت نفت عربستان سعودی

سند شماره (۲۳)

تاریخ: ۱۳ می ۱۹۷۹ ۲۳ اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: بحث پیرامون کاهش تولید نفت ایران با مقامات وزارت نفت عربستان سعودی

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ مقام رابط اقتصادی آمریکا، گزارشگر نفتی سفارت با متخصص اقتصادی وزارت نفت و معادن عربستان سعودی فرخ حسین و سلیمان الحربیش اقتصاددان برجسته در ششم ماه می به مدت یک ساعت گفتگو کردند. با استفاده از نکات مطرح شده در مرجع الف، مقامات سفارت نگرانی خود را در مورد اوضاع توأم با کمبود عرضه نفت جهان که با کاهش تولید در بعضی نقاط، در حال بروز بوده و علت عدم ثبات در قیمت نفت خام نیز به شمار می رود، اظهار داشتند.

۳ زمانی که از آنها سئوال شد که نظر سعودیها در مورد تولید کنونی نفت ایران چیست، حسین پاسخ داد که میزان تولید حدود ۴ میلیون بشکه در روز بوده و علاوه بر این برای تأمین نیاز داخلی نیز نفت تولید می گردد. مقامات سفارت گفتند که ما فکر می کنیم که این میزان تولید هدف تولیدی ایران بوده و فقط یک بار معادل آن گردیده است و معتقدیم که نفت صادراتی ایران خیلی کمتر از ۴ میلیون بشکه در روز است و علت اصلی بحران عرضه نیز همین می باشد. بنابراین برای حفظ ثبات بازار لازم است که علاوه بر صرفه جویی، میزان تولید نیز افزایش یابد.

۴ حسین با علاقه و مقداری شک و تردید از تلاش آمریکا در زمینه صرفه جویی صحبت کرد و از تقاضای نفتی آمریکا در فصل اول و میزان واردات نفتی این کشور که در «هفته نامه نفتی» منتشر گردیده،

سخن گفت. مقامات سفارت گفتند که با وجود اینکه تقاضا به طورکلی افزایش یافته است ولی ارقام یاد شده این واقعیت را نیز نشان می دهد که برنامه رئیس جمهور برای جایگزین ساختن گاز به جای نفت سوختنی در حال تحقق است و مصرف نفت در همان زمان برای سوخت کاهش قابل ملاحظه ای پیدا کرده است. و پس از آن راجع به جنبه های دیگر برنامه انرژی رئیس جمهور، نتایج آن و اینکه تأثیر عظیم آن در اواخر همین سال معلوم خواهد شد، صحبت کردیم. بنابراین تا جائی که به مسئله کمبود مربوط می شود. بهترین راه حل بالا بردن تولید است تا کمبود نتواند خودی نشان دهد .حسین گفت وی عقیده دارد که میزان ذخایر به خصوص در آمریکا بسیار پایین است.

۵ حسین گفت دلیل دیگر افزایش تقاضای آمریکا این است که اشکال دیگر انرژی نتوانسته است در مصارف انرژی آمریکا توازن برقرار سازد، و با وجود اینکه اعتراف می کرد که گاز جای نفتی را که به مصرف سوخت در آمریکا می رسد می گیرد، ولی سؤال او این است که آیا مقدار کافی گاز وجود دارد که بتواند ادامه این روند را سبب شود یا خیر. این اظهارنظر سبب شد که بحث پیرامون پروژه جمع آوری گاز در عربستان سعودی و احتمال اینکه گاز طبیعی نقش مهمی را در موازنه انرژی جهانی ایفا نماید، دور بزند. حسین گفت هزینه ۱۴ میلیارد دلار پروژه جمع آوری گاز خیلی بیشتر از هزینه کل تأسیسات تولیدی نفت عربستان سعودی است. و گاز طبیعی مایع افزایش مهمی را در انرژی جهانی پدید خواهد آورد، و در رابطه با نفت خام و گاز طبیعی مایع قیمت گاز پروپان و بوتان خیلی پایین آمده است. مقامات سفارت پاسخ دادند که بهره برداری از گاز طبیعی حداقل در آمریکا متکی بر ضرائب مقرراتی و تجاری است ما خوشحال خواهیم شد که در این باره با آن وزارتخانه بیشتر گفتگو و بررسی نماییم.

۶ اظهارنظر: حسین ظاهرا دریافته است که برنامه صرفه جویی غربی یک برنامه دراز مدت است، و برای جبران کمبود نفت ایران همکاری دیگر تولید کنندگان بسیار ضروری است تا بازار دچار ثبات شده و

برای ملل مصرف کننده نیز فرصتی پدید آید که ذخایر خود را پر نمایند. با این وصف وی از اظهار نظر پیرامون پاسخ عربستان سعودی خودداری نمود.

۷ اظهار نظرهای حسین در مورد نقش گاز طبیعی بسیار جالب است چون برای اولین بار یکی از مقامات برجسته وزارت در این باره به تفصیل سخن گفته است. با وجود اینکه موضوع فروش گاز طبیعی مایع همیشه در گفتگوهای مقامات تولیدی و بازاریابی وزارت نفت به چشم می خورد، ولی برای اولین بار از آن در سطح تصمیم گیری صحبت گردید. به نظر ما این وزارتخانه می خواهد از وضع کنونی عرضه نفت استفاده کرده فروش گاز طبیعی مایع را پیش بکشد. این مسئله نیز نشان می دهد که سعودیها از بحرانی بودن وضع عرضه نفت جهانی سود می برند، تا در اواسط سال ۱۹۸۰ پروژه جمع آوری گاز طبیعی مایع به راه افتد. از طرف دیگر، علاقه مقامات عالیرتبه سعودی به گسترش فروش گاز طبیعی مایع می تواند فرصتی را در اختیار ما قرار دهد تا از طریق آن و با به حساب آوردن عامل سودجویی سعودیها، درباره سطح تولید آتی صحبت بنماییم.

دانیلز

گفتگو با معاونت نمایندگی فرانسه، آقای پیر لافرانس در مورد نفت و تسلیحات

سند شماره (۲۴)

تاریخ: ۲۱ می ۱۹۷۹ ۳۱ اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهوزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: گفتگو با معاونت نمایندگی فرانسه، آقای پیر لافرانس در مورد نفت و تسلیحات

۱ معاونت نمایندگی سفارت فرانسه آقای پیر لافرانس روز چهارشنبه ۱۶ مه با آقایان نوریس، سالوم، و والکر ملاقات کرد، تا به بحث پیرامون نقش عربستان سعودی در اوپک بپردازند. وی سؤال کرد که آیا به نظر مقامات سفارت آمریکا، عربستان سعودی تولید نفت ۵/۸ میلیون بشکه در روز آرامکو را آنقدر کاهش خواهد داد که کمتر از تولید روزانه ۵/۸ میلیون بشکه ای سال ۱۹۷۹ باشد یا نه. علاوه بر این سؤال کرد که آیا ممکن است سعودیها تولید نفت آرامکو را بیش از این کاهش داده و موجب افزایش سریع قیمتها بشوند و تأثیر سیاسی و اقتصادی شدید آن را بر ارزهای سعودی در خارج نادیده بگیرند. نتیجه این شد که عربستان تولید نفت خود را به مقدار فاحشی کاهش نخواهد داد و طبق اظهارات سعودی ها فکر می کنیم که آرامکو در بقیه سال ۱۹۷۹ نیز تولید روزانه خود را معادل ۵/۸ میلیون بشکه نگاه می دارد.

۲ آقای لافرانس یادآور گردید که در گفتگوهای اخیر با وزارت نفت آنها به وی خاطرنشان ساخته اند که حداکثر ظرفیت تولیدی ۱۴ میلیون بشکه در روز برابر میزان تولید روزانه آتی نمی باشد و فقط ممکن است در مواقع «اضطراری» معادل این مقدار تولید گردد.

۳ آقای لافرانس گفت همانطور که تقاضا در معادله نفت اهمیت دارد عرضه نیز در از بین بردن کمبود دارای اهمیت است. در این رابطه وی گفت که فرانسه به اقدامات خود در زمینه افزایش نیروگاههای هسته ای ادامه می دهد. گرچه مقامات انتظامی معتقدند که این کار موجب تحریک خرابکاریها خواهد گردید، ولی نقصان های فنی در فرانسه وجود نداشته است چون به نظر وی فرانسویها آنقدر خوشبخت

بوده اند که توانسته اند بدون وقوع هیچ رخداد سویی کارها را انجام دهند.

۴ هنگامی که ما از آقای لافرانس در مورد گفتگوهای نفتی شاهزاده فهد در هنگام دیدار وی از پاریس سئوال کردیم، وی پاسخ داد که دولت فرانسه خواستار تجدید قرارداد خرید نفت از عربستان سعودی شده است. سعودیها اظهار داشتند که گفتگو پیرامون این مطلب را باید موکول به هنگام اختتام قراردادهای حاضر نمود. آقای لافرانس فکر می کند که عدم تمایل دولت سعودی به تجدید قراردادها در حال حاضر نشانگر آن است که این کشور مایل است، نفت بیشتری به کشورهای در حال رشد بفروشد. وی گفت چند کشور از جمله اسپانیا و بنگلادش اخیرا قراردادهای خود را در زمینه خرید نفت تجدید نموده اند.

۵ آقای لافرانس گزارش مطبوعات را که حاکی از مذاکره فهد در مورد خرید جنگنده های میراژ از فرانسه بوده است، تأیید نمود. زمانی که از وی سؤال شد که آیا فرانسه می خواهد در قبال فروش سلاح به عربستان سعودی، مانند عراق، نفت دریافت نماید، وی گفت اگر لازم باشد در صورتی که سعودیها سلاح فرانسوی خریداری نمایند فرانسه نیز نفت در قبال آنها خواهد گرفت. وی در ادامه گفت، ولی متأسفانه و به علت نقش آمریکا، فرانسه نمی تواند در بازار تسلیحاتی سعودیها نفوذ و رسوخ نماید. آقای لافرانس گفت که فرانسه هنوز هم با عراق به معاوضه سلاح در ازاء نفت ادامه می دهد.

۶ اظهار نظر: سئوالات آقای لافرانس در مورد کاهش احتمال قیمت نفت سعودی درست چند

ساعت قبل از بیانات یمانی وزیر نفت سعودی که در واشنگتن استار منتشر شده و حاکی از آن بود که سعودیها امسال در نظر ندارند تولید نفت خود را کاهش دهند، مطرح شده بود. یمانی گفته است در شرایط کنونی ما سطح تولید را در هر ۹ ما آتی ۵/۸ میلیون بشکه در روز تعیین خواهیم کرد و در فصل اول نیز حدود ۵/۹ میلیون بشکه در روز تولید خواهیم کرد. بنابراین میانگین سالانه بیش از ۵/۸ میلیون بشکه در روز و نزدیک به ۹ میلیون بشکه در روز خواهد بود.دانیلز

عربستان سعودی، نیروهای عامل دگرگونی

سند شماره (۲۵)

تاریخ: ۲۱ می ۱۹۷۹ ۳۱ اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: عربستان سعودی، نیروهای عامل دگرگونی

خلاصه: تدابیر اخیر حکومت برای تحمیل عرف اسلامی در عربستان سعودی مسائل اساسی اجتماعی را در این سلطنت نشین مخاطب قرار نداده است. اقداماتی که علیه تجلیات آشکار غربی کردن به عمل می آید ممکن است برای ایستادگی در مقابل نیروهای مقتدر، عامل دگرگونیهای اجتماعی کافی نباشد. این نیروها شامل پدیده هایی نظیر تحصیلات خارجی عده زیادی از اتباع عربستان سعودی و وارد عمل کردن احتمالی خدمت نظام وظیفه و فساد در سطوح عالی جامعه، و لزوم مداوم حضور بیگانگان برای بهره برداری و حفظ یک اقتصاد رو به رشد پیچیده می باشد.

هر چند حکومت عربستان سعودی ممکن است به اتخاذ تدابیر سطحی از قبیل منع ورود کودکان مسلمان به مدارس بین المللی و منع شنای مختلط در استخرهای شنای هتل جده ادامه دهد، ولی حکومت عربستان سعودی ممکن است نتواند در مقابل جریان عمیقتری که تغییرات اجتماعی را به این سلطنت

نشین می آورند مقاومت کند یا آن را تحت کنترل داشته باشد.

مقدمه:

در تلگرام مرجع ما استدلال کردیم که عبارت «احیای اسلامی» در مورد عربستان صدق نمی کند، زیرا اسلام در این کشور احتیاج به احیا ندارد. این پیام استدلال فوق را برای بررسی بعضی از نیروهای اساسی در جامعه عربستان سعودی که آورنده تغییرات اجتماعی به این سلطنت نشین هستند، توسعه می دهد.

اقدامات اخیر حکومت در تحمیل رعایت آداب و رسوم اسلامی سعودی به نظر ما تنها سطحی ترین تجلیات تغییرات اجتماعی را مخاطب قرار داده، بدون آنکه پایه ای ترین مسائل و مشکلات را که در نتیجه رشد سریع اقتصاد این سلطنت نشین به وجود آمده،مخاطب قرار دهد.

تدابیر اخیر که هدف آنها سنتهای اسلامی عربستان سعودی است بیشتر، کوششهای بی نتیجه ای برای متوقف کردن یک جریان نیرومندتر و عمیق تر در جهت مخالف به شمار می رود. حکومت عربستان سعودی سیاست منسجمی برای سرو کار داشتن با تهدیدهای قابل تصور علیه جامعه سنتی ندارد و درباره اولویتهای اجتماعی خود دستخوش تشتت آرا باقی مانده است. حکومت به این تهدیدها از طریق یک سری تدابیر غیر مذهبی که با نیروهای عامل تغییر سر و کار ندارند، ولی امید می رود مذهبیون محافظه کار را آرام خواهد کرد، پاسخ داده است.

علیرغم کوششهای حکومت برای تحمیل یک نوع صحت اعمال دینی اسلامی بر حسب اعتقادات فرقه وهابی بر روی مردم این سلطنت نشین نیروهای اساسی برای تغییرات اجتماعی در کارند و حکومت نتوانسته است در مقابل این نیروها ایستادگی کند.

تحصیلات در خارجه:

هر چند اثرات بلافاصله اجتماعی تحصیلات در خارج قابل بحث است، معذالک کمتر شکی باقی است که قرار گرفتن در معرض الگوهای تفکر و رفتار غربی برای یک مدت طولانی از سوی تعداد زیادی از سعودیهای جوان، روشهای آنها را نسبت به جامعه خود تحت تأثیر قرار خواهد داد. برای دیدن مجال پیشرفت و اصلاح در این سلطنت نشین حتما لازم نیست که انسان رادیکال باشد. هر چند حکومت اقداماتی به عمل آورده است تا تحصیلات در خارجه را برای دانشجویان فارغ التحصیل و آموزش دیده رشته به عمل خصوصی محدود کند و دانشجویان و آنهایی که هنوز فارغ التحصیل نشده اند را در دانشگاههای داخل نگهدارند، اما هیچ گونه نشانه ای در کاهش کلی تعداد سعودیهایی که در خارج تحصیل می کنند، وجود ندارد. هر چند تشویق دانشجویان به بردن خانواده های خود به خارجه ممکن است به جوانان کمک کند که این دانشجویان در معرض وسوسه های بزرگتر خیابان چهل و دوم قرار نگیرند، ولی این دانشجویان همچنان در معرض نفوذ طرق کمتر چشمگیر غربی قرار خواهند گرفت.

در حال حاضر حدود ده هزار دانشجوی عربستان سعودی تحت سرپرستی وزارت آموزش عالی در ایالات متحده به سر می برند. علاوه بر این تعدادی بین سه هزار تا پنج هزار دانشجوی دیگر تحت سرپرستی سازمانهایی نظیر شرکت هواپیمایی عربستان سعودی، وزارت دفاع و وزارت کشور وجود دارند، هر چند این تعداد در ارتباط با جمعیت عربستان سعودی نیست، ولی این گروه پس از تکمیل تحصیلات احتمالاً سمتهای حائز نفوذی در جامعه خواهند داشت. به همان ترتیبی که این گروه از لحاظ

تعداد و نفوذ رشد می کنند، ممکن است به صورت نیرویی برای تغییر در آیند و اگر تغییر اجتماعی و سیاسی نباشد، حداقل در زمینه های بهره برداری و مدیریت خواهد بود.

نظام وظیفه:

هر چند در وارد کردن خدمت نظام وظیفه به عربستان سعودی هیچ چیز دقیقا غیر اسلامی وجود ندارد، معذالک مقامات نظامی ناگزیر بودند که در مقابل اتهامات ابداع الهیاتی که بدعتی در اسلام راست آئین به شمار می رود از خود دفاع کنند. (رجوع شود به تلگراف الف ۷۷ جده به تاریخ ۷۸) نظام وظیفه هنگامی که از جوانان عربستان سعودی انتظار می رود که برای نخستین بار در ازاء سخاوت حکومت، خدمتی برای آن انجام دهند. ممکن است به معنی یک تغییر اجتماعی به مقیاسی قابل ملاحظه باشد. هرچند بیشتر سعودیها از نظام وظیفه به عنوان طریقه ای از تلقین حس انضباط و وظیفه شناسی و هدف داشتن در میان جوانان استقبال می کنند، ولی این احساسات را ممکن است خود جوانان نداشته باشند. هر چند جزئیات نقشه قانون نظام وظیفه منتشر نشده است، ولی اگر نظام وظیفه به عنوان اینکه یک گروه اجتماعی را به زبان گروه دیگر مورد توجه قرار می دهد باشد، مشکلاتی ایجاد خواهد کرد.

فساد:

تجلیات اخیر نگرانی نسبت به اخلاقیات عمومی و احکام شدیدتر از جمله شلاق زدن برای تخلفات اخلاقی با مشکلات اجتماعی فساد سرو کار نداشته است. هر چند خبرهای مربوط به سوءرفتار شاهزاده ها و مقامات بلند پایه در مطبوعات محل به چاپ نمی رسد، در دسترس بودن فراوان اخبار از منابع خارجی بر همه کوششهای مربوط به سانسور غلبه کرده است. شکافهایی در مطبوعات بیگانه کنجکاوی را تحریک می کند و نسخه های دست نخورده ای از چنین روزنامه هایی به طور قاچاق از خارج به کشور رسیده و با نهایت اشتیاق مورد مطالعه قرار می گیرد. در یک مطالعه قبلی (جده الف ۴) خاطرنشان ساختیم به طور کلی چنین تصور نمی شود که خاندان سلطنتی سعودی منابع کشور را به منظور منافع شخصی و به زیان شهروندان عادی می چاپند.، معذالک فساد هنوز هم مسئله ای است که دارای عواقب جدی سیاسی و اجتماعی است. هر چند حکومت تدابیر ضد فسادی اعلام داشته است باید دید که این تدابیر تا چه اندازه ای مؤثرتر خواهد بود.

اگر درک فساد مقامات رسمی و بی مبالاتی آنها در میان قشرهای بزرگی از جمعیت توسعه یابد اساس مشروعیت مذهبی که خاندان عربستان سعودی بر روی آن مبتنی است، ممکن است از هم بپاشد. هر چند خاندان سعودی توانایی آن را نشان داده است که هرگاه قدرتش در معرض تهدید قرار گرفته تدابیر شدید اتخاذ می کند، ولی یقین نیست که این خانواده دارای انضباط کافی داخلی است تا حرص و طمع بعضی از اعضاء خود را کنترل کند.

چنین به نظر می رسد که حکومت هنوز هم کوششهای خود را درباره مسائل سطحی مربوط به اخلاقیات متمرکز کرده و مسائل اساسی را نادیده گرفته است. اثرات احتمالی فساد اقتصادی کنترل نشده بر جامعه عربستان سعودی شدیدتر از اثرات مثلاً اجازه دادن به کودکان مسلمان بیگانه برای رفتن به

مدارس بین المللی خواهد بود. ثبات اجتماعی در عربستان سعودی به دلیل دستگاه پلیس و یا جامعه ای که از محکوم شدن به بی مبالاتی ترسانده شده اند، نیست، بلکه مبتنی بر یک درجه عالی از اجماع آراء درباره ماهیت دولت و نقش مذهب و ارزش حفظ سنتهای اسلامی است. فساد و بی مبالاتی در میان آنهایی که جامعه را رهبری می کنند ممکن است این اجتماع آراء را تضعیف کند و مشروعیت خاندان حاکم و متفقین آنرا در معرض پرسش قرار دهد.

حضور بیگانگان:

سعودیها توانایی قابل ملاحظه ای در مقابله با پذیرفته شدن روشهای بیگانه علیرغم حضور بیگانگان به مقیاس بزرگ در این سلطنت نشین،نشان داده اند. توضیحاتی که می توان برای این ایستادگی ذکر کرد شامل انزوای فیزیکی و اجتماعی بیگانگان و اعتماد به نفس اتباع عربستان سعودی که آنها را از تقلید شیوه های غربی به سبک غربزدگان ایران حمایت می کند، می باشد. معذالک سعودیها به زودی در مورد بیگانگان ساکن کشور خود با مشکلات جدی روبرو خواهند شد. ماهیت حضور بیگانگان نیز با سیر تحول فعالیتهای اقتصادی جامعه، از طرحهای ساختمانی زیر بنایی به بهره برداری و حفاظت از تأسیسات صنعتی پتروشیمی، رفاه اجتماعی و مخابرات، تغییر خواهد کرد. بیشتر ناظران عقیده دارند که ظرف ده پانزده سال آینده اقتصاد عربستان سعودی بیشتر متکی به خارجیان خواهد بود نه کمتر و این

بیگانگان دیگر کارگران ساختمانی نخواهند بود، بلکه ساکنان دراز مدت این سلطنت نشین خواهند بود که در بخشهای استراتژیک اقتصاد کشور کار می کنند. هیچ کدام از تدابیر اخیر اسلامی که در تلگراف مرجع به آن اشاره شده است اثری در مسئله اساسی درباره آنکه عربستان سعودی ظرف ده یا بیست سال آینده دارای چه نوع جامعه ای خواهد بود، نداشته است. اگر سیاست معقولی برای سر و کار داشتن با حضور بیگانگان اتخاذ نشود، عربستان سعودی به ناچار خود را متکی به حضور دائمی گروهی از مزدوران با حقوق بالا خواهد یافت که خدمات اساسی آن را به کار اندازند. بعضی از سعودیهای فکور از خود می پرسند که آیا آنها یعنی سعودیها باید همچنان یک طبقه دائما غیر مولد که وظیفه آنها فقط امضاء چکها برای بیگانگان است، باقی بمانند. معذالک تنها پاسخ حکومت تاکنون محدود به اقداماتی نظیر برچیدن و برکنار کردن نفوذهای بی سر و صدا و موذیانه غربی از قبیل «مرد شش میلیون دلاری» از صحنه های تلویزیون بوده است.

نتیجه گیری:

حکومت عربستان سعودی احساس می کند که باید یک تعادل حساسی بین ادامه برنامه های نوسازی اقتصادی خود و حمایت از ساخت اجتماعی سنتی عربستان سعودی حفظ کند.

چنین به نظر می رسد که برای تحقق هدف اخیر حکومت دست به یک سلسله اقدامات سطحی و آرایشی به منظور مقاومت در مقابل نشانه های سطحی غربی کردن زده است. وزارت کشور عربستان سعودی که از نهادهایی است که به نحو بسیار مستقیم مسئول دفاع از اخلاقیات عمومی است از مسائل اساسی که جامعه عربستان سعودی را شکل می دهد، برداشتی بسیار جنبی دارد. تا زمانی که تغییر ریشه ای در سیاست اقتصادی و اجتماعی ظرف چند سال آینده صورت نگیرد، جریانهای تغییرات اجتماعی همچنان نیرومندتر خواهد شد. اگر قرار باشد که حکومت در مقابل این جریانها ایستادگی کند و

یا آنها را تحت کنترل درآورد، اقداماتی بیش از نصب شیشه های سیاه در اتوبوسهای حامل دختران لازم خواهد بود.دانیلز

خبرهای مربوط به اخلاقیات

سند شماره (۲۶)

تاریخ: ۵ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۴تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: خبرهای مربوط به اخلاقیات

۱ سهیلا زین العابدین حمد روزنامه نگار زن در تاریخ ۳ ژوئن در روزنامه المدینه رفتار ضداخلاقی عربستان سعودی را در کشورهای خارجه محکوم کرد و پیشنهاد کرده است که یک سیاست جدید در این مورد در پیش گرفته شود. این روزنامه نگار رفتار ناشایست این اشخاص را به عنوان «توهینی به کشور خودشان» توصیف کرد و پیشنهاد کرد که سفارتخانه های عربستان سعودی در کشورهای خارجی باید بازرسانی را مأمور کرده و به کاباره ها و اماکنی از این قبیل بفرستند و آنهایی را که مقصر به نقض مذهب ما هستند دستگیر کنند. این گونه نقضها به طوری که تصور می شود شامل شرب مشروبات الکلی و قمار و رقص و اختلاط دو جنس با یکدیگر خواهد بود.

۲ خانم حمد معتقد است که خاطیان به محض اینکه دستگیر شدند باید برای محاکمه به عربستان سعودی برگردانده شوند و گذرنامه های آنها باید از آنها پس گرفته شود و تا مدتی نباید به آنها اجازه داد تا به خارج سفر کنند و این امر برای آنها یک نوع مجازات خواهد بود.

۳ اظهارنظر: ما هنوز با وزارت امور خارجه تماس نگرفته ایم تا واکنش آن را نسبت به این پیشنهاد رسیدگی کنیم. ولی سمت بازرس کل در لندن و پاریس برای انتصاب چنین شخصی دشوار نخواهد بود. اگر هیئتهای دیپلماتیک عربستان سعودی نتوانند (یا نخواهند) چنین مأموریتی را به عهده بگیرند آنگاه ما در آینده شاهد آن خواهیم بود که اعضاء جمعیت امر به معروف و نهی از منکر وظایف خود را در کاباره های هامبورگ انجام دهند.

۴ برای اهالی عربستان سعودی سفر به کشورهای خارجی نقش مهم یک دریچه اطمینان را در مقابل فشارهای زندگی، لااقل برای طبقات بالا را در چهارچوب رژیم وهابی، ایفاء می کند. حکومت عربستان سعودی به طور تاکتیکی ارزش این سفر به کشورهای خارجه را درک کرده و ترتیباتی داده است که برای هر فردی در عربستان سعودی سفر به کشورهای خارجی بسیار آسان باشد. یکی از نتایج این سهولت سفر به خارجه این است که مطبوعات محلی اغلب پر از ستونهایی در محکوم کردن رفتار غیر مسئولانه اتباع عربستان سعودی در خارجه است. معذالک هیچ کدام از افراد عربستان سعودی مانند خانم حمد تا آن مرحله فرا نرفته است که پیشنهاد کند حکومت عربستان سعودی در اینباره اقداماتی به عمل آورد. بسیاری از زنان عربستان سعودی به طور خصوصی درباره آزادی که مردان این کشور در خارجه از آن برخوردارند، گله می کنند، زیرا از دادن یک چنین آزادی به بیشتر زنان که یا در کشور باقی مانده اند و یا هنگامیکه در خارجه به سر می برند از نزدیک تحت مراقبت هستند، خودداری شده است.

۵ نکته دیگر در دو جبهه اخلاقیات از این قرار است که روزنامه عکاظ در تاریخ سوم ژوئن گزارش

داده است که وزارت بازرگانی واردات پیراهنهای تی شرت که دارای عکسهایی از قهرمانان ورزش و ستارگان تلویزیونی هستند ممنوع کرده است. این عکسها شامل آوتیسن، بت من و محمد علی و غیره می باشد.دانیلز

گفتگوی بین سناتور چایلز و شاهزاده فهد

سند شماره (۲۷)

تاریخ: ۶ ژوئن ۱۹۷۹ ۱۶ خرداد ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی فوری

موضوع: گفتگوی بین سناتور چایلز و شاهزاده فهد: نظریات فهد در مورد نفت

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ سناتور لوتون چایلز در چهارم ژوئن حدود بیش از یک ساعت با شاهزاده فهد ملاقات نمود. در این ملاقات، کاردار، مشاور سیاسی و دستیاران جوردن و کالینز نیز شرکت داشتند. در این گفتگو پیرامون سه مسئله بحث گردید: مسئله صلح در خاورمیانه، امنیت سعودی، و نقش دولت عربستان سعودی در تعیین قیمت نفت و تولید. پیرامون دو مسئله اول در تلگرام سپتامبر گزارش شده است.

۳ شاهزاده فهد به سناتور چایلز گفت که عربستان سعودی در بالا رفتن قیمت نفت نقشی ندارد و سالهاست که سعی دارد قیمت نفت را پایین نگاهدارد. عربستان سعودی از نتایج خطرناک افزایش قیمت

نفت آگاه است. متأسفانه دیگر اعضای اوپک از سیاست قیمت گذاری اجلاس اخیر اوپک پیروی نکرده اند. ولی عربستان سعودی به آن پایدار مانده و به همین دلیل روزانه ده میلیون دلار متضرر می شود.وی گفت عربستان سعودی سعی خواهد کرد قیمتها را به اعتدال بکشد و معتقد است که باید از یک منفرد استفاده شود. ولی وی فکر نمی کند که عربستان سعودی قادر باشد به تنهایی به این مبارزه ادامه دهد، و لازم است که کشورهای مصرف کننده به دیگر اعضای اوپک نیز در این زمینه فشار وارد آورند. او در سفر اخیر خود به فرانسه، آلمان و ایتالیا این موضوع را مطرح کرده و از آنها خواسته بود که با دیگر رهبران اوپک تماس گرفته آنان را از نتایج خطرناک افزایش قیمت نفت مطلع سازند. فهد گفت که مایل است دو نکته را به سناتور یادآور شود. عربستان سعودی در برابر افزایش قیمت در اجلاس آتی اوپک مقاومت خواهد کرد. اگر در مقاومت خود موفقیتی به دست نیاورد از رهبران اوپک تقاضا خواهد کرد که در افزایش قیمتهای نفتی منطقی تر عمل نمایند. عربستان سعودی نمی تواند بگذارد که دیگران از افزایش قیمت سود ببرند در حالی که خود آن کشور سودی نمی برند. نکته دوم این است که اگر افزایش قیمت ضرورت پیدا کند عربستان سعودی نیز تولید خود را بالا خواهد برد. او نمی داند که میزان افزایش تولید چقدر می تواند باشد، ولی تلاش خود را در این جهت مصروف خواهد داشت.

۴ شاهزاده فهد گفت عامل دیگری که باعث بالا رفتن قیمتها می شود حرص و آز شرکتهای نفتی است. وی گفت در این رابطه کشورهای غربی می توانند مفید واقع شوند. شرکتهای نفتی بااستفاده از بازار نفت، قیمت را بالا برده اند. سناتور چایلز گفت آمریکا می داند که شرکتهای نفتی در افزایش قیمت نفت چه نقشی داشته اند. وی گفت کنگره لایحه ای در پیش رو دارد که از طریق آن بر منافع باد آورده نفتی نیز مالیات وضع خواهد شد. وی گفت در کنگره بر سر آن مبارزه سختی در خواهد گرفت، ولی بالاخره کنگره آن را تصویب خواهد کرد.

۵ سناتور چایلز گفت از اینکه عربستان سعودی در طول بحران ایران تولید نفت خود را بالا برده است ما بسیار ممنون هستیم. البته ما می دانیم که عربستان سعودی با این سطح افزایش تولید قادر به ادامه تولید نخواهد بود، ولی وی امیدوار است که در رابطه با کمبودی که درنتیجه وضع ایران پیش آمده عربستان سعودی بهترین تلاش خود را جهت کمک به ما مبذول دارد.وی گفت یکی از دلایلی که مسئله کمبود را حاد می نماید، این است که بسیاری آنقدر از این کمبود می ترسند که تصمیم به انبار کردن نفت گرفته اند. اگر ما بتوانیم از انبارشدن نفت جلوگیری کنیم، وضع بهتر خواهد شد. فهد نیز با این مسئله موافقت خود را اعلام داشت.

۶ اظهارنظر: این گفته فهد که اگر افزایش قیمت نفت ضرورت داشته باشد عربستان نیز تا حد ممکن تولید خود را بالا خواهد برد، درست خلاف بیانات یمانی وزیر نفت مبنی بر تولید ۵/۸ میلیون بشکه در روز تا آخر سال ۱۹۷۹ است. البته دولت عربستان سعودی ممکن است با مخالفت بعضی از کشورهای اوپک روبرو شود، البته در صورتی که افزایش تولید آنقدر باشد که بتواند بازار را آرامتر بنماید. این پیام را سناتور چایلز ملاحظه نکرده است.

دانیلز

اتهامات کمیسیون امور امنیتی و مبادلاتی درباره...

سند شماره (۲۸)

تاریخ: ۱۹ ژوئن ۱۹۷۹ ۲۹ خرداد ۱۳۵۸طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی

موضوع: اتهامات کمیسیون امور امنیتی و مبادلاتی درباره پرداختهای غیر قانونی به وسیله شرکت بین المللی کنترل سیستمها

۱ تمام متن سری است.

۲ سفارت عقیده دارد که پخش این اتهامات در سطح عموم به وسیله وزارت خارجه، روابط آینده آمریکا و عربستان را پیچیده تر خواهد کرد. و این در شرایطی است که موقعیتهای خوب آینده برای دولت آمریکا، یعنی، تولید نفت و سیاستهای تعیین قیمت نفت که به وسیله دولت عربستان سعودی در کنفرانس آینده اوپک در ژنو در تاریخ ۲۶ ژوئن مطرح خواهد شد، به خطر خواهد افتاد.

۳ در اثر اختلافات مهمی که بین دولت آمریکا و دولت عربستان سعودی در مورد مسئله صلح خاورمیانه به وجود آمده است روابط ما اخیرا تا حد زیادی تحت فشار قرار گرفته است . دولت عربستان سعودی ترجیح می دهد تا حدی که اختلافات موجود امکان می دهند روابط دو جانبه ای با دولت آمریکا داشته باشد. به هر حال به نظر دولت عربستان سعودی تعدد مسایل و موضوعات «جزئی» (که دولت عربستان معمولاً معتقد است به وسیله آمریکا ایجاد شده است)باعث حادترشدن اوضاعی شده است که به علت مسائل کلی ایجاد شده است.

عدم سرمایه گذاری پولهای زیادی عربستان سعودی در مورد خریدهای نظامی، اتهام مسئله جنسی در مورد قرارداد بندیکس سیانکو مودا، پیشنهاد خزانه داری کل در مورد مقررات مالیاتی که به کمپانیهای نفتی آمریکا دیگر اعتبار مالیاتی نخواهد داد (آرامکو) و تبلیغات مخالف خانواده سلطنتی

عربستان در روزنامه های آمریکایی از جمله مواردی هستند که اخیرا روابط دو جانبه ما را مشکلتر کرده است.

۴ بنابراین پیشنهاد می کنیم که وزارت خارجه راجع به صحت و سقم این اتهامات دقیقا تحقیق و بررسی نماید تا پس از آن بتوانیم بگوییم که چگونه می شود از اثرات مخالف آن در سیاست خارجی جلوگیری نمود. اگر این اتهامات را فعلاً در رسانه های گروهی مطرح کنیم و به عموم اعلام کنیم در نتیجه خسارات غیر ضروری به روابط دو جانبه با دولت عربستان سعودی وارد خواهد آمد.

۵ به هر حال آیا وزارت خارجه می تواند موضوع را مدتی معلق نگه دارد تا اینکه ما وقت کافی داشته باشیم که راجع به موضوع بیشتر تحقیق کنیم و احتمالاً به طور غیر رسمی با مقامات دولت عربستان سعودی مشورت کنیم همان گونه که در موارد قبلی این کار را کرده ایم؟وست

نظرات معاون وزیر نفت پیرامون اوضاع جهانی نفت و اجلاس آتی اوپک

سند شماره (۲۹)

تاریخ: ۲۰ ژوئن ۱۹۷۹ ۳۰ خرداد ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی. با اولویت

موضوع: نظرات معاون وزیر نفت پیرامون اوضاع جهانی نفت و اجلاس آتی اوپک

۱ خلاصه: خیدر هرزوللّه (حفاظت شود) معاون وزیر نفت در ۲۰ ژوئن پیرامون اوضاع جهانی انرژی

با مقام کنسولی بحث و گفتگو نمود. وی مدعی است که خریدهای عظیم نفت خام توسط شرکتهای آمریکایی وضع بازار سیاه را آشفته کرده است و با کاهش تولید نفت اخیر ایران این عدم توازن ادامه خواهد یافت. او با تعجب گفت شاید دولت ایران از هم اکنون «یک بازی خاص» را آغاز کرده است تا بتواند قیمت نفت را در اجلاس آتی اوپک افزایش دهد.

هرزولّله چنین وانمود می کرد که دولت عربستان سعودی برای این اجلاس پیش بینیهایی ننموده است ولی سعی خواهد کرد با افزایش تولید و ایجاد ثبات در بازار نفت قیمتهای نفتی را وادار به اعتدال نماید. در گفتگو پیرامون روابط دولت آمریکا با دولت عربستان سعودی، وی گفت «سیاستمداران» نمی خواهند برای دوستانی که برای جلوگیری از بر باد رفتن حیثیت سعودی کاری انجام نمی دهند، لطف و مرحمتی بنمایند. (پایان خلاصه).

۲ خیدر هرزولّله، معاون وزیر نفت که مهمترین متخصص امور مالی یمانی نیز هست و در ۲۳ ژوئن قرار است در کنفرانس اوپک در ژنو نیز شرکت نماید. با مقام کنسولی در تاریخ ۲۰ ژوئن پیرامون اوضاع جهانی انرژی، کنفرانس آتی اوپک، اقدامات آمریکا در زمینه صرفه جویی انرژی، سیاستهای آمریکا، شایعات حمله آمریکا به حوزه های نفتی، توانایی سعودیها در تأثیر گذاردن بر قیمتها، و روابط بین دولت آمریکا و دولت عربستان سعودی گفتگو نمود.

۳ هرزولّله گفت که به نظر وی شرکتهای آمریکایی با خرید مقدار زیادی نفت خام از بازار سیاه قیمت بازار سیاه را بالا برده وضع آن را آشفته نموده اند. وی گفت هر روز می شنود که یک شرکت آمریکایی برای خرید نفت خام حاضر شده است بیش از دیگران اول بپردازد.

۴ وقتی که به هرزولّله خاطرنشان شد که گزارشات اخیر حاکی از آن است که تولید نفت به سطحی کمتر از سه میلیون بشکه در روز رسیده و احتمالاً این دلیل اصلی آشفتگی بازار است، هرزولّله آن را

پذیرفت. او با شگفتی گفت شاید دولت ایران به این «بازی دست زده است» تا بتواند در اجلاس آتی اوپک قیمتها را بالا ببرد. ایرانیها ممکن است بتوانند ثابت کنند که حتی اگر دوباره تولید را از سر بگیرند باز هم بازار دستخوش بی ثباتی خواهد بود و با افزایش قیمت می توان مانع از افزایش تقاضا گردید. ولی هرزولّله این ایده را با بحث در مورد عناصر چپگرای موجود درمیان نیروی کار حوزه های نفتی معتدل کرد و گفت کاهش تولید ایجاد شده توسط آنها بر اساس دلایل سیاسی داخلی صورت گرفته است.

۵ مقام کنسولی سعی کرد در طول گفتگو از موضع سعودیها در قبال اجلاس آتی اوپک سر در بیاورد، ولی موفق نشد. بیانات هرزولّله حاکی از آن بود که دولت عربستان سعودی موضع خاصی را اتخاذ نکرده است ولی تلاش خواهد کرد که در قیمتها «اعتدال» پدید آورد. هرزولّله گفت «قیمتها افزایش خواهد یافت. ولی نمی توانیم میزان افزایش آن را بگویيم». تنها چیزی که درباره موضع سعودیها می توانست بگوید، این بود که «وی مایل است قیمت به طور ثابت و با افزایشهای جزئی سیر صعودی را طی کند، ولی مانند گذشته دستخوش جهش نشود».

۶ هرزولّله نسبت به تلاشهای آمریکا در زمینه صرفه جویی در امر انرژی علاقه بسیار نشان داد. وی پس از آن به تشریح فرضیه توطئه گرانه دولت آمریکا پرداخت که قرار است طبق آن با افزایش قیمتها در مصرف صرفه جویی ایجاد گردد. هرزولّله گفت:«به نظر من دولت شما از افزایش قیمت اصلاً ناراضی نیست، چون باعث می شود که مردم کاری را که دولت به طور داوطلبانه خواهان انجام آن بود با میل و

رغبت انجام دهند.»

۷ در پاسخ به سؤالی که در مورد افزایش تولید عربستان سعودی شد، هرزولّه گفت:«در این مورد تصمیمی گرفته نشده، ولی امکان آن خیلی زیاد است.» افزایش تولید احتمالاً خواهد توانست ثبات را به بازار برگرداند، ولی اگر شایعات اخیر درباره کاهش تولید نفت ایران به سطح کمتر از ۳ میلیون بشکه در روز صحت داشته باشد، افزایش تولید نفت سعودی کار چندانی نخواهد توانست انجام دهد. ولی اگر آمریکا و دیگر کشورهای صنعتی در مصرف خود کاهش پدید آورند، بازار خواهد توانست به نوعی توازن دست پیدا کند. ولی هرزولّه گفت مشکل از بین نمی رود چون وضع عرضه و تقاضا طوری است که مانع از رشد شده و اقتصادها را به رکود می کشاند.

۸ وقتی که مقام کنسولی مشکلات کشورهای رو به رشد را به دنبال افزایش قیمت نفت یادآور شد، هرزولّه طوری وانمود کرد که نشان می داد به مصیبت کشورهای صنعتی بیش از مشکلات کشورهای رو به رشد علاقه دارد. وی گفت افزایش قیمتها در قبال کشورهای صنعتی سبب می شود که «به اقتصاد، واردات، و سرمایه گذاریهای ما آسیب برسد».

۹ پس از آن هرزولّه از مشاور سیاسی پرسید که آیا امکان این هست که آمریکا حوزه های نفتی سعودی را اشغال نماید. وی گفت «مقامات عالیرتبه سعودی در همان صندلی که مقام کنسولی نشسته است قرار گرفته اند و موضوع را در رابطه کاهش انرژی جهانی مورد بحث قرار داده اند. دیگر مقامات سعودی اظهار داشته اند که اگر در عرضه نفت کمبود بسیار پدید آید آمریکا سعی خواهد کرد حوزه های نفتی را تصرف نماید تا سبک زندگی آمریکاییها رو به زوال نرود. لیکن این مقامات گفته اند که سعودیها هرگز با آمریکا همکاری نخواهند کرد» (و کارگران را وادار خواهند کرد که ۹ بار در روز رو به مکه نماز بگذارند.) و آمریکا نیز هرگز نخواهد توانست حوزه های نفتی را کنترل نماید. هرزولّه به سؤال خود این طور پاسخ

داد که به نظر وی «استدلال منطقی» در دولت آمریکا غالب خواهد گردید و آنها به این کار مبادرت نخواهند ورزید.

۱۰ با مطرح شدن دوباره اجلاس اوپک، مقام کنسولی گفت که سعودیها در ژنو برای جلوگیری از افزایش قیمت نفت مشکلات زیادی خواهند داشت، ولی ما امیدواریم که آنها موفق شوند. هرزوللّه در پاسخ گفت برای دوستان آمریکا مشکل است که در زمینه نفت کمک نمایند در حالی که بعضی از عناصر موجود در آمریکا به «حیثیت» سعودیها لطمه می زنند و دولت آمریکا اصلاً هیچ اقدامی علیه آنها انجام نمی دهد.

«سیاستمداران (عربستان سعودی) نسبت به تعبیرهای نادرستی که درباره عربستان سعودی می شود حساسیت به خرج می دهند.» و وقتی که عربستان سعودی قربانی تلاشها تعمدی برای از بین رفتن حیثیت خود می باشد، آنها نیز به سختی می توانند به آمریکا کمک نمایند.(۱)

۱۱ گفتگو پایان یافت و هرزوللّه گفت که در نظر دارد همسر و فرزندانش را ماه بعد به آمریکا ببرد، وی گفت «من به آنها قول داده ام که واشنگتن را به آنها نشان بدهم و می خواهم که تمام آثار تاریخی را ببینند».

لینداستروم

خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۳۹

۱- در متن انگلیسی بند ۹ دوبار تکرار شده است.

سند شماره (۳۰)(۱)

تاریخ: ۲۶ ژوئن ۱۹۷۹ ۵ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: هیئت نمایندگی آمریکا در سینا

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۳۹، ۲۵ ژوئن ۱۹۷۹ برابر با ۴ تیر ۵۸

(پاراگرافهای ۱ تا ۷ خیلی محرمانه)

۱ ایالات متحده و عربستان سعودی: نفت آبها را آلوده می کند: جلسات اوپک مانند اجلاسیه سران کشورهای عربی به مشکلات مناسبات ایالات متحده و عربستان سعودی کمک کرده اند. عربستان سعودی به ایالات متحده اطمینان داده است که آنها خواهند کوشید افزایش قیمت نفت را در حداقل نگه دارند. کنفرانس اوپک در هفته جاری به نظر می رسد که یک عامل تحریک کننده بیشتری باشد.

۲ در جلسات بغداد ما امیدوار بودیم عربستان سعودی مواضعی را اتخاذ کند که در طرز تفکر آن ها با منافع شان به عنوان یک کشور مسلمان عرب که درباره بیت المقدس و آرمانهای فلسطینیها علاقمندی نشان می دهد، تضاد اساسی داشته باشد.

۳ در اوپک ما مایلیم که عربستان سعودی مواضعی را اتخاذ کند که به عقیده بیشتر سعودیها با منافع اقتصادی و سیاسی آنها مخالف است.

(الف) بعضی از جوانان سعودی و بعضی از تکنوکراتها و بعضی از اعضاء خاندان حاکم می خواهند تولید نفت را حفظ کنند و برای تأمین یک رشد با ثبات و دراز مدت قیمت نفت را به حداکثر برسانند.

(ب) سعودیها نمی خواهند در مخالفت با همتاهای خود در اوپک تنها باشند هر چند آنها علنا درباره تعیین قیمت دوگانه نفت اظهار نظر کرده اند. شاید این نظر یک برگ برای چانه زدن با کشورهایی باشد که می خواهند افزایش مادی در قیمت نفت داشته باشند.

(ج) کشورهای دیگر عرب (و بسیاری از سعودیها) معتقدند که کوششهای عربستان سعودی برای سازش با ایالات متحده درباره قیمت و تولید، یک نوع تسلیم در برابر نفوذ ایالات متحده است.

در جهان عرب بسیاری چنین استدلال می کنند که زمان حال دقیقا زمانی است که مناسبات، حالت معکوس به خود بگیرد و عربستان سعودی را به تحت فشار قرار دادن ایالات متحده متقاعد کنند.

صف بندیهای طولانی ما جهت بنزین و داستانهای مربوط به سوخت گرانتر و کمیابتر برای حرارت در این زمستان همزمان است با دعوا در اسرائیل درباره سیاست مربوط به امکان و ادامه اقدامات نظامی اسرائیل.

آنها می گویند اکنون زمان آن فرا رسیده است تا ایالات متحده را که سرپرست عمده اسرائیل است به اخذ امتیازاتی از حکومت بگین وادار کنند.

۴ ولی سعودیها چندان علاقه ای برای رویارویی ندارند و بار دیگر به نظر می آید، که چه در ملاءعام و چه در اظهار نظرهای خصوصی در پی یک سازش به سبک عربستان سعودی باشند (به طوری که برای حداکثر مردم، حداقل ناخرسندی را ایجاد کنند).

۵ در واقع درباره اینکه عربستان سعودی بتواند اکنون مانند گذشته اوپک را تحت نفوذ خویش درآورد شک و تردید بسیاری دارد. الحاق عربستان به قیمت ۵۵/۱۴ دلار برای هر بشکه نفت به اضافه یک سور شارژ مختصر، سایر کشورهای عضو اوپک را نتوانسته است، از بالا بردن قیمتهای نفت خود منع

۱- توضیح مترجم: تعدادی از پاراگرافهای سند مذکور اخبار متفرقه و بدون طبقه بندی می باشند که ترجمه نشدند.

کند. پیش بینی هایی که اکنون می شود درباره قیمتهای جدید در حدود ۱۸ تا ۲۱ دلار برای هر بشکه است. هر چند سعودیها خاطرنشان می سازند که قصد دارند درباره قیمتهای معتدل کوشش کنند، ولی ممکن است خود را تسلیم اینگونه افزایش قیمتها کرده باشند.

۶ اخیرا سعودیها درباره افزایش احتمالی میزان تولید به سطح ۰۰۰/۵۰۰ تا یک میلیون بشکه در روز صحبتهایی کرده اند. سعودیها ممکن است این امر را به عنوان یک تدبیر موقتی برای مقاصد زیر تلقی کنند:

(الف) کاهش تقاضا و برقراری نظم بیشتر در بازار

(ب) کاهش دادن قیمتهای فروش در بازارهای نقد و آزاد.

(ج) ایجاد سازش سیاسی مهمی در برابر ایالات متحده برای خنثی کردن انتقاد مطبوعات و کنگره آمریکا از اقداماتی که اوپک به عمل می آورد.

(د) تحریک کشورهای مصرف کننده به وفا کردن به وعده های خود درباره حفظ ذخایر موجود نفت.

۷ به طور اساسی دستگاه رهبری عربستان سعودی امیدوار است مناسبات آن با ایالات متحده که به صورت مناسبات پر دوام و سودمند برای هر دوجانب در آمده است، بتواند بر مشکلاتی که در نتیجه تصمیمات اوپک به وجود آمده است، غلبه کند. پس از وخیم تر شدن حادی مناسبات سعودی با آمریکا در بهار به دنبال پیمان صلح مصر با اسرائیل و انصراف عربستان سعودی از مصر، بعضی از اعضای ارشد خانواده حاکم بر عربستان سعودی به طور علنی یا به طور خصوصی اظهار نظر کرده اند، که مناسبات با آمریکا هنوز هم برای عربستان سعودی اهمیت حیاتی دارد و اختلاف نظر درباره اینگونه مسائل نباید به مناسبات دو جانبه لطمه بزنند. این اعضای ارشد خانواده حاکم بر عربستان سعودی مناسبات بین آمریکا و کشور خود را به عنوان مناسبات بین دوستانی قلمداد کرده اند که با یکدیگر موافقت کرده اند تا با هم

اختلاف داشته باشند. اگر اعلامیه نهائی اوپک، آمریکا و عربستان سعودی را در مقابل یکدیگر قرار دهد، سعودیها ممکن است بار دیگر اظهارات مربوط به دوستی بین دو کشور را مطرح کنند. آن گاه آنها انتظار خواهند داشت که ایالات متحده نیز با لحن مشابهی به عربستان سعودی پاسخ دهد.

۸ (استفاده رسمی محدود) مصر: انور سادات رئیس جمهوری مصر مجمع مردم مصر را روز شنبه با نطقی که از لحاظ لفاظی اعتدالی قابل توجه بود، افتتاح کرد. شدیدترین انتقاد او از رد کنندگان (پیمان صلح با اسرائیل) فرمانروایان لیبی و سوریه و عراق را به عنوان «جوانان بالغی» که با «فولاد و آتش و چوبه دار» فرمانروایی می کنند، توصیف کرد. او گفت که مصر «هیچ موضع منفی نسبت به اقدامی که آنها (ردکنندگان پیمان صلح با اسرائیل) می خواهند به عمل آورند نخواهد داشت...اگر طالب یک کنفرانس ژنو هستند ما به آنها خواهیم گفت آری و اگر آنها خواهان مشارکت اتحاد شوروی هستند، آن گاه ما خواهیم گفت آری.» سادات در واقع رد کنندگان را برای ارائه برنامه ای جهت پایان دادن مناقشه خاورمیانه به مبارزه طلبید، ولی به دنبال آن ادامه داد آنها «از رویارویی....اجتناب خواهند کرد.» رئیس جمهوری مصر از مخالفان رژیم خود به خاطر ارائه «آراء عمومی متقابل» در چهار چوب دمکراسی تمجید کرد و نقش مطبوعات را ستود ولی او در عین حال از «تسویه حساب» با آن نویسندگانی که در مطبوعات بیگانه از مصر انتقاد می کنند صحبت کرد و این اظهار نظر در لایحه ای که در ماه اوت به مجلس برده خواهد شد گنجانده شده است. سادات همچنین گفت او قصد دارد با بگین ملاقات کند. سفارت ما در قاهره اعلام داشته است، آنچه

که مهم است این است که سادات عربستان سعودی و کشورهای حوزه خلیج فارس را مورد حمله قرار نداد.

۹ (خیلی محرمانه) اسرائیل و مصر: یک افسر ارشد رابط در آی. دی. اف. به هیئت محلی صحرای سینا گفت که یکی از دو لشکر اسرائیل در فرماندهی جنوب از صحرای سینا بیرون کشیده می شود و به احتمال در دره اردن «که مورد نیاز است» مستقر خواهد شد.

۱۰ (خیلی محرمانه) منابع وابسته دفاعی ما در بیروت تأکید کرده اند که دو نفر از اعضای نیروهای موقت حافظ صلح سازمان ملل متحد روز ۹ ژوئن دریک مبادله آتش با فلسطینیها در جنوب بندر صور مجروح شده اند.

۱۱ (خیلی محرمانه) سفارت ما در بیروت در تاریخ ۲۲ ژوئن گزارش داد، بین ارتش لبنان و نیروهای دفاعی سوریه آتش بس در منطقه آقوره همچنان برقرار است، و به طوری که گزارش شده ارتش لبنان و نیروی بازدارنده سوریه درباره تدابیر زیر برای آرام کردن اوضاع با یکدیگر توافق کرده اند.

(الف)ارتش لبنان واحدهای خود را در این منطقه تقویت خواهد کرد.

(ب) نیروهای بازدارنده عرب از مناطق آقوره و اقفا عقب نشینی خواهند کرد.

(ج) مقامات لبنان جاده ای را که ارتش بازدارنده عرب ساختمان، می کند به پایان خواهند رساند.

جنگ هنگامی آغاز شد که ارتش لبنان به سوی نیروهای بازدارنده عرب که بر روی این جاده کار می کردند، آتش گشود. از قرار معلوم این جاده برای متصل کردن دهکده های شیعه نشین به یکدیگر است ولی در عین حال برای ارتش بازدارنده اعراب نیز دستیابی آسانتری را به منطقه سنتی مسیحی نشین فراهم می کند.

۱۲ سوریه: سفارت آمریکا در دمشق ضمن تفسیر درباره اعلامیه حکومت سوریه به مناسبت قتل

بیش از پنجاه نفر از دانشجویان علوی افسری اظهار نظر کرده است، که حکومت سوریه گناه این ماجرا با به گردن «اخوان المسلیمن و امپریالیستها» به جای جوانان محمد انداخته است. این سازمان که علامت اختصاری آن یوم است، به عنوان مسئول اغتشاشات اخیر و ارتکاب عملیات تروریستی شناخته شده است.

یک منبع سفارت گفت اخوان المسلمین که از پشتیبانی بیشتری در بین اهل تسنن برخوردار است، تعمدا از سوی حافظ اسد انتخاب شده است، زیرا حافظ اسد باید از فشار مربوط پاسخ شدید دادن به این گونه قتلها از سوی سنی ها بکاهد. احتمال می رود که حکومت سوریه تاکتیک عمومی شدید و سرکوبگرانه ای برای یافتن قاتلان آغاز کند. اگر مبارزه علیه اخوان المسلمین به نحو جدیدی تعقیب شود خطر تشدید اختلافات درونی در سوریه بین پیروان علوی و سنی ها به وجود خواهد آمد. کریستوفر

مصاحبه شاه خالد با روزنامه کویتی السیاسه در ۳۰ ژوئن

ص: ۳۹۳

سند شماره (۳۱)

تاریخ: ۴ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۳ تیر ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: سفارت آمریکا اسکندریه فوری.

رونوشت برای تمام واحدهای سیاسی خاور نزدیک و آسیای جنوبی فوری طبقه بندی: خیلی محرمانه

موضوع: (طبقه بندی نشده) مصاحبه شاه خالد با روزنامه کویتی السیاسه در ۳۰ ژوئن

۱ (طبقه بندی نشده) بخشهایی از مصاحبه شاه خالد در ۳۰ ژوئن با روزنامه کویتی السیاسه، به طور درشت در صفحات اول روزنامه های سعودی و عربی و انگلیسی زبان یکم ژوئیه منعکس گردید. اکثر این بیانات در مورد امنیت خلیج و روابط با آمریکا ایراد شده بود. روزنامه غازت سعودی از قول وی می نویسد:«به نظر ما مداخله در منطقه نمی تواند، اهداف مورد نظر آنها را تحقق بخشد، و در واقع اهداف مخالف آنرا واقعیت خواهد بخشید. تنها مردم همین منطقه باید مسئولیت حفاظت از منطقه را به عهده داشته باشند و نیروهای صلح طلب نیز باید آنها را در انجام این مسئولیت خود یاری نمایند».

۲ (طبقه بندی نشده) پیرامون رابطه با آمریکا و قرارداد مصر و اسرائیل.

روزنامه غازت سعودی می نویسد، که شاه خالد گفته است که هر چه در مورد عدم موافقت عربستان سعودی با آمریکا در مورد قرارداد مصر و اسرائیل گفته شده باشد،« رابطه بین عربستان و آمریکا بر اساس همکاری دو جانبه در زمینه های مختلف استوار است.» اختلاف موجود پیرامون قرارداد «نمی تواند بر تداوم دوستی با آمریکا تأثیر بگذارد».

بنابه همین گزارش وی گفته است: «ما معتقدیم که بدون باز گرداندن حقوق و زمینهای عربی به طور کامل نمی توان به یک صلح پایدار در منطقه دست یافت. موضع عربستان در آمریکا با حمایت بسیار مواجه است. ولی، اختلاف نظر پیرامون این مسئله نمی تواند بر دوستی ما تأثیر بگذارد.»

۳ (محرمانه) اظهار نظر: بیانات خالد در مورد قرارداد صلح و روابط با آمریکا با تلاشهای دولت عربستان سعودی برای جدا نگاهداشتن مسئله صلح خاورمیانه از روابط دو جانبه آمریکا و عربستان سعودی، به منظور برقراری و حفظ این روابط دوجانبه تا سر حد امکان، مطابقت دارد. بیانات وی در مورد امنیت خلیج نیز با موضع دولت سعودی مبنی بر اینکه با تقویت بنیه دفاعی کشورهای خلیج بهتر از حضور پایگاههای آمریکا در منطقه می توان به حفظ امنیت خلیج ادامه داد، نیز مطابقت دارد. ولی نمی دانیم که آیا منظور خالد این بوده است که در صورت حمله مستقیم شوروی یا حملات کشورهای تحت الحمایه شوروی آمریکا مجاز به مداخله می باشد یا خیر. مقامات سعودی به آرامی ولی به طور رسمی به ما اظهار داشته اند که در صورت انجام چنین رخدادهایی انتظار می رود که آمریکا مجاز به مداخله باشد.وست

خلاصه اخبار اطلاعاتی ۸۴۶

سند شماره (۳۲)

تاریخ: ۵ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۴ تیر ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه اخبار اطلاعاتی با اولویت

موضوع: خلاصه اخبار اطلاعاتی ۸۴۶ ۵ ژوئیه ۱۹۷۹ برابر با ۱۴ تیر ۵۸

هشدار اطلاعاتی: منابع و روشهای خاصی به کار برده شده است که نباید در اختیار ملل بیگانه قرار گیرد.

(پاراگرافهای ۱ ۵ سری / غیر قابل انتشار برای ملل بیگانه)

۱ نظریات سعودیها درباره روابط خاص آمریکا و عربستان سعودی:

سفارت آمریکا در جده اخیرا خاطرنشان ساخته است که سعودیها مایلند اختلافات موجود درباره پیشرفت پیمان صلح (مصر و اسرائیل م)، جدا از روابط دو جانبه آمریکا و عربستان سعودی باشد. دیگر اینکه آنها خواستار تداوم روابط ویژه بین ما هستند. اساس این روابط که همانا نیاز ما به نفت و احتیاج سعودیها به امنیت می باشد، همچنان به قوت خود باقی خواهد بود. لیکن سفارت خاطرنشان می سازد که عملی شدن این روابط بستگی به تلاش جدی طرفین دارد.

۲ سفر سادات به اورشلیم. قراردادهای کمپ دیوید، و معاهده بین مصر و اسرائیل در طول ۱۸ ماه گذشته سبب بروز اختلافات شدیدی بین آمریکا و عربستان سعودی شده است. علاوه بر اینها،کمبود انرژی، که با کاهش تولید نفت ایران تشدید شده است،نظریات و فعالیتهای سعودیها را در مورد تولید و قیمت نفت بحرانی نموده است.

۳ تأثیر این وقایع بر روابط آمریکا و عربستان سعودی باعث شده است که سفارت (آمریکا م) در جده چگونگی روابط ویژه ما را که در سالهای اخیر در بسیاری از موارد مورد نظر طرفین کار برد داشته است. مورد مطالعه قرار دهد:

(الف) دفاع نظامی عربستان سعودی: هنوز هم سعودیها رابطه نظامی خود با آمریکا را مشارکتی سودمند برای طرفین دانسته خواستار ادامه آن می باشند.

(ب) همکاری در امور منطقه: باوجود اینکه وقایع «اوج بحران» سبب به وجود آمدن تردید در سعودیها درباره تمایل ما در کمک به آنها در مواقع اضطراری شده است. اما کمک آشکار ما در زمینه امنیتی، و پاسخ ما درباره تقاضای آنها مبنی بر کمک به یمن شمالی در جنگ یمن، اعتماد سعودیها را نسبت

به آمریکا به عنوان یک منبع قدرت افزایش داده است.

(ج) همکاری آمریکا و عربستان سعودی در پیشرفت اقتصادی شاه نشین: علیرغم دلسردیهایی که توسط سیاستهای آمریکا در جهت کاهش میزان مشارکت کارخانه های آمریکا در بازار سعودی ایجاد شده، روابط ما با سعودیها هنوز هم به نفع طرفین است، چون ما صنعت مورد نیاز آنها را داریم و آنها نیز هفتمین بازار بزرگ ما را تشکیل می دهند.

(د) هماهنگی در تولید و عرضه نفت: سعودیها از انتقادی که درباره افزایش قیمت نفت شده آزرده خاطر شده اند، و احساس می کنند که ما نتوانسته ایم اهمیت نقش آنها را در افزایش تولید به منظور جبران کمبود نفت ایران (در طول دسامبر و فوریه دی و بهمن ماه م) و نیز در پایین نگاهداشتن قیمتها درک کنیم. در برقراری وحدت اوپک و نیاز خودشان به درآمد بیشتر از یک طرف، و در انجام مسئولیت هاشان در قبال غرب و روابط ویژه شان با آمریکا از طرف دیگر، سعودیها فکر می کنند که نه دارای ظرفیت تولید بیشتر بوده و نه دارای آن اراده سیاسی هستند که بتوانند بر اوپک مسلط شوند، و برای رهبریت خیلی مشکل است که به تکنوکراتها بفهماند که چرا قیمت و سیاستهای تولیدی نفت سعودی متناسب با منافع اقتصادیشان نیست.

(ه) همکاری درباره صلح در خاورمیانه: در همان حال که سعودیها مایل هستند تا از طریق اعمال روشهای مسالمت آمیز به یک صلح همه جانبه رسیده شود، آنها خود مایل به حفظ وحدت عربی هستند

چون می دانند که قطبی شدن جهان عرب علاوه بر اینکه امنیت سعودیها را به خطر می اندازد،سبب گسترش نقش روسها در خاورمیانه نیز خواهد گردید. تحت این شرایط، روابط ویژه، در برگیرنده حمایت عربستان سعودی از قرارداد مصر و اسرائیل، به گونه حاضر، نمی تواند باشد، به خصوص که راه حلی درباره مسئله اورشلیم ارائه ننموده است.

(و) موارد دیگر:

عربستان سعودی جامعه ای محافظه کار دارد که قانون و قوانین اساسی آن بر اساس اسلام است، و این کاملاً با جامعه مردمی، مادیگرا و این جهانی تفاوت دارد. و این تفاوت گهگاه سبب می شود که ما در مواردی چند مانند موارد مربوط به حقوق بشر دچار تضاد و اختلاف بشویم.

۴ به نظر سفارت (آمریکا م) در جده سعودیها هنوز هم خواستار تداوم روابط ویژه خود با ما هستند، ولی مایلند این روابط به طریقی مشخص گردد، که همکاری درباره صلح خاورمیانه را در بر نگیرد. سعودیها هنوز هم مایل به همکاری در زمینه های اقتصادی، امور منطقه، و امور نظامی دو جانبه هستند. در ازاء آن، آنها نیز درباره مساعدت به آمریکا در زمینه انرژی سخن گفته اند نفت در ازاء امنیت هنوز هم اساس روابط ویژه می باشد.

۵ با وجود این تعریف نیز بعضی از مقامات سعودی فکر می کنند، که روابط ویژه کارایی نخواهد داشت. چون روابط عربستان سعودی با دیگر کشورهای عربی و کشورهای عضو اوپک مانع از آن می شود که امتیازهای مورد نیاز روابط ویژه اعطا شود.عدم درک عموم آمریکاییها از نقش عربستان سعودی در اجلاس ۲۸۲۶ ژوئن اوپک و عکس العمل آمریکاییها در رابطه با افزایش قیمت نفت حاصل از اجلاس و استمرار عکس العمل آمریکا در رابطه با عدم تمایل عربستان سعودی در حمایت از قرارداد مصر و اسرائیل نیز می توانند برای آمریکا مشکلاتی جدی در ادامه روابط ویژه با عربستان سعودی به بار

بیاورند.

۶ (محرمانه) بدهیهای خارجی اسرائیل: براساس تحلیل سازمان سیا، اسرائیل باید میزان بدهیهای خود به خارج در ۵ سال آینده را کاهش دهد و حتی اگر لازم باشد دریافت وامهای بین المللی برای تأمین مالی عقب نشینی سینا امکان پذیر گردد. مطالعات اسرائیل حاکی از آن است که تا سال ۱۹۸۳ میزان بدهیها بهره خارجی و پرداخت های اصولی به صورت درصدی از صادرات کالا و خدمات برای اولین بار کمتر از ۲۰ درصد از زمان جنگ ۱۹۵۶ خواهد بود. علیرغم این گرایشات، مقامات اسرائیلی اظهار می دارند که میزان بدهی سبب بروز مشکلات جدی در زمینه تعادل پرداختها در چند سال آتی خواهد شد.

۷ (محرمانه) این مقامات برای اینکه ثابت کنند می توانند مشکلات خود را حل کنند از فرضیه ای استفاده می کنند که از جنبه اقتصادی مفهوم چندانی ندارد که همان فرضیه بدهی سرانه است. در حالیکه بهتر بود اسرائیل از مقیاس رایج میزان بدهی که نحوه پرداخت وام را به توانایی با پرداخت ارتباط می دهد استفاده نماید. شاید اسرائیلیها سعی دارند وضع را آن قدر وخیم جلوه دهند تا کمک آمریکا به این کشور را که در آینده نزدیک بررسی و مطالعه خواهد شدف حتماض دریافت نمایند.

۸ (محرمانه) میزان بدهی کاهش خواهد یافت چون صدور کالاها و خدمات اسرائیلی قرار است به میزان ۱۳ درصد در سال افزایش یابد و حال آنکه میزان پرداخت بدهیها نیز قرار است به میزان میانگین سالانه حدود ۵ درصد بالا برود. کندی موجود در افزایش پرداخت بدهیها نشانگر شرایط سهل و آسان

کمکهای آمریکاست که عبارتند از شرایط پرداخت به مدت ۴۰ سال، ۱۰ سال تمدید مدت پرداخت، و نرخ بهره خیلی ارزان، میزان بدهی اسرائیل به آمریکا نیز دائما در حال افزایش است و انتظار می رودکه از ۳۵ درصد در سال ۱۹۷۷ به ۵۸ درصد در سال ۱۹۸۳ برسد.

۹ (طبقه بندی نشده) اسرائیل نظامی: بنا به گزارش رویتر در دوم ژوئیه ایتان رئیس ستاد اسرائیل شخصا محکومیت یک افسر نظامی را که متهم به قتل چهار عرب در حمله اسرائیل به جنوب لبنان در دو ماه قبل شده بود، کاهش داده است. یک دادگاه پژوهش قبل از اینکه این رئیس ستاد محکومیت وی را به دو سال کاهش دهد، وی را به ۸ سال زندان محکوم نموده بود.شولامیت آلونی عضو کنست افسر محکوم را یک جنایتکار جنگی قلمداد کرده است و گفته است که کنست نمی تواند عمل رئیس ستاد را بپذیرد. بنا به همین گزارش قرار است همین هفته این موضوع در کنست مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) شوروی آمریکا خاورمیانه: با اشاره به بازدید سفیر اشتراوس از اردن و عربستان سعودی، برنامه نگاهی به جهان «مسکو در دوم ژوئیه اظهار داشت که هدف این سفر تسریع فرمول بندی عصر جدید به قیمت از بین رفتن مردم فلسطین بوده و....سعی بر آن است تا برخورد عربستان سعودی و اردن را با قرارداد مصر و اسرائیل تضعیف نمایند.» همین برنامه گفت «واشنگتن ریاض را در تنگنا قرار می دهد و سعی دارد از روابط نزدیک عربستان سعودی با آمریکا بهره برداری نماید». در ادامه گفته است که واشنگتن برای دست یافتن به «اهداف امپریالیستی» خود امکان دارد در صورت اجبار به زور نیز متوسل شود.

۱۱ (محرمانه) مصر و کویت: رئیس بانک مرکزی مصر به چند تن از مقامات سفارت در قاهره گفت که تا آنجا که وی می داند از طرف کویت هیچ گونه تقاضای رسمی یا غیر رسمی مبنی بر استرداد ۹۳۵ میلیون دلار سپرده خود در بانک مرکزی مصر ارائه نشده است، که البته با گفته وزیر اقتصاد مصر الضالح که

چند هفته قبل به سفیر ایلتس گفته بود که چنین تقاضایی شده است، تناقض دارد بنا به اظهار سفارت در قاهره بیرون کشیده شدن پولهای کویت از مصر ظاهرا مشکل جدی برای مصر تولید نخواهد نمود.

۱۲ (طبقه بندی نشده) مصر و سازمان توسعه صنعتی عربی: یک آژانس خبرگزاری خاورمیانه ای اظهار داشته است که مصر نتوانسته است با عربستان سعودی، قطر و امارات متحده عربی در مورد تسویه حساب درباره سازمان توسعه صنعتی عربی به توافق برسد. بنابه همین گزارش در صورت موافقت سه طرف دیگر، مصر از بانک جهانی خواهد خواست تا در این باره رای بدهد. مصر قبلاً اعلام کرده بود که در صورت عدم تمایل سه طرف دیگر خود به تنهایی به اداره این سازمان خواهد پرداخت.

۱۳ (محرمانه) مصر و مسائل نفتی: مصر از افزایش قیمت و کاهش تولید نفت اوپک استفاده کرده قیمت نفت خام خود را بسیار بالا برده است. مصر به مشتریان خود اطلاع داده است که در فصل سوم سال مرغوبترین نفت خام خود را به قیمت هر بشکه ۵۰/۳۲ دلار و نفت خام نامرغوبتر را به قیمت هر بشکه ۴۰/۲۶ دلار بفروش خواهد رساند قیمت این دو نوع نفت خام در ماه ژوئن به ترتیب ۲۰ دلار و ۶۲/۱۷ دلار برای هر بشکه بود. بنا به گزارشات رسیده اکثریت مشتریان مصری قیمتهای جدید را پذیرفته اند.

۱۴ (طبقه بندی نشده) عربستان سعودی نفت تروریسم: در دوم ژوئیه مطبوعات بنقل از وزیر نفت سعودی زکی یمانی که در مصاحبه ای در نیوزویک مطرح نموده است، بیان داشته اند که وی گفته است که فلسطینیها می توانند یک نفت کش عظیم الجثه را در تنگه هرمز غرق کنند و باعث شوند که بحران کنونی

یک «عمل بچه گانه به نظر بیاید.» یمانی گفت: فلسطینیها دیگر دارند عصبانی می شوند و من تعجب نخواهم کرد اگر یک روز آنها یکی دو نفت کش بزرگ را غرق سازند تا دنیا به مصیبت آنها و لجبازی اسرائیل رسیدگی کند.

۱۵ (طبقه بندی نشده) کنفرانس مطبوعاتی عرفات: یاسر عرفات در یک کنفرانس مطبوعاتی در بیروت در سوم ژوئیه:

(الف) اسرائیل را متهم به استفاده از سلاحهای ممنوعه و آواره ساختن ۶۰۰/۰۰۰ لبنانی و فلسطینی نمود:

(ب) و سئوال نمود که چگونه پرزیدنت کارتر به خود اجازه می دهد که درباره حقوق بشر سخن بگوید در حالی که حقوق بشر لبنانیها و فلسطینیهایی را که به وسیله «ماشین جنگی آمریکا» کشته می شوند فراموش کرده است.

(ج) از مطبوعات و افکار بین المللی خواست تا «این پیام» را به همه برسانند؛

۱۶ (طبقه بندی نشده) ساف کنفرانس اسلامی:

رویتر در سوم ژوئیه گزارش داد که در یکی از اجلاسها کنفرانس اسلامی در مراکش، ساف از کشورهای اسلامی خواست تا تدبیری اقتصادی اتخاذ کرده ملل صنعتی به خصوص آمریکا را وادار سازند تا در سیاستهای خود علیه فلسطینیها تغییراتی بدهند. ساف گفته است این تدبیر باید در برگیرنده نفت، سپرده های بانکی، تجارت و سرمایه گذاریها باشد.

۱۷ (استفاده اداری محدود) آمریکا سوریه: در سرمقاله یکم ژوئیه نشریه البعث ارگان حزب بعث سوریه عکس العمل سوریه را در رابطه با تقاضای آمریکا مبنی بر آتش بس پس از جنگ هوایی بین سوریه و اسرائیل در ۲۷ ژوئن در لبنان، منعکس ساخت. سر مقاله می پرسد که چرا آمریکا در این زمان، به

خصوص در حالی که اسرائیل در حملات هوایی از تجهیزات آمریکایی علیه لبنان بهره می جوید، خواستار توقف جنگ می شود. همین سرمقاله می گوید که اسرائیل باید متوقف شود نه سوریه که در جنگ علیه اسرائیل به دفاع از لبنان پرداخته است.

مقامات سوری در رابطه با اعتراض ما مبنی بر اینکه آمریکا متهم به همکاری با اخوان المسلمین شده است، جواب رسمی نداده اند، ولی روزنامه چنین نقل کرده است که از طرف یک مقام مطلع در دمشق به این اعتراض جواب داده شده.در این مورد« مقام مطلع» باید همان خدام باشد.

۱۸ (طبقه بندی نشده) لبنان تشکیل دولت: نخست وزیر الهاس گفت زمانی که کابینه اش تشکیل شده سعی خواهد کرد اصول کنفرانس بیت الدین در اکتبر ۱۹۷۸ را به کار ببرد. از جمله این اصول وی تأیید وحدت لبنانیها، محکوم نمودن همکاری با اسرائیل و ایجاد یک «ارتش متعادل از نظر ملی» که سرانجام جایگزین نیروهای باز دارنده عربی بشود، را نام برد. همزمان، فرمانده لبنانیهای راستگرا اظهار داشت که بیانات الهاس «نمی تواند همواره سازنده راه برای ایجاد یک دولت جدید باشد.»

اصولی که از طرف الهاس بیان شده بود «کهنه» قلمداد گردید. ولی کامیل شمعون ظاهرا این ادعا را نپذیرفته و گفته است که «باید دید چه می شود».

کریستوفر

افزایش تولیدات عربستان سعودی

ص: ۳۹۸

سند شماره (۳۳)

تاریخ: ۷ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۶ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی. با حق تقدم

موضوع: افزایش تولیدات عربستان سعودی

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ راجع به گزارش ۲ ژوئیه که از منابع دربار، مبنی بر افزایش تولید نفت عربستان سعودی به میزان نامشخص رسیده است، روزنامه انگلیسی زبان «عرب نیوز» با دکتر عبدالهادی طاهر، رئیس وزارت نفت مصاحبه کرد. دکتر طاهر گفت که مقدار افزایش هنوز مشخص نشده است و به وسیله مطالعات و تحقیقات تکنیکی تعیین خواهد شد. این افزایش موقتی خواهد بود و به منظور رفع نیازهای مالی دولت می باشد و تولید بین وزارت نفت و چهار کمپانی نفتی آمریکایی که در اوپک شریک می باشند تقسیم خواهد شد.

۳ نظریه: دکتر طاهر امروز صبح زود به مقصد لندن حرکت کرد و مقاماتی که امروز در وزارت نفت عربستان مشغول به کار بودند چیزی اضافه بر آنچه که در روزنامه چاپ شده نداشتند که بگویند و مطبوعات و رابطهای دیپلماتیک سفارت هم چیزی اضافه بر آنچه که در مصاحبه گفته شده بود به دست نیاوردند. نظر یکی از رابطها حاکی از آن بود که به علت تأکید بر توسعه و آبادانی ملی در اعلامیه اولیه و مصاحبه طاهر، قسمتی از این افزایش تولید مختص به شرکایی از کشورهای مختلف درباره پروژه پالایشگاه و پتروشیمی در جبیل خواهد بود. به هر حال اعلامیه مبنی بر اینکه افزایش تولید نفت موقتی خواهد بود ظاهرا این فرضیه را نفی می کند و مبنی بر این است که اینگونه اعلامیه ها به منظور رد انتقادات سایر اعضای اوپک مبنی بر فروش خارج از برنامه «به ایالات متحده می باشد.

وست

آرایش C۴RF– در عربستان سعودی

سند شماره (۳۴)

تاریخ: ۹ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱۸ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: سری

از: فرماندهی کل نیروهای آمریکا در اروپا

USMTM در تهران، ایران

موضوع: آرایش C۴RF- در عربستان سعودی (طبقه بندی نشده)

۱ (سری) نیروی هوایی آمریکا در اروپا قادر است از آرایش پیشنهادی در پیام مرجع حمایت نماید، در صورتی که وقت کافی جهت برنامه ریزی و تهیه منابع مالی مورد نیاز داشته باشد.کمبودهای بحرانی مالی این فرماندهی سبب می شود که استفاده از منابع مالی نیروی هوایی آمریکا در اروپا برای برآورده ساختن نیازهایی از قبیل هزینه های صف آرایی و کاربرد دوباره غیر ممکن باشد. علاوه بر این باید یادآور شد که کاربرد و آرایش ۴RF- نیاز به برنامه پشتیبانی حاوی ۴۰ تا ۶۰ پرسنل و برنامه ریزی پیشرفته از قبیل شناسایی محل دارد.

۲ (سری) با اتکاء بر اهداف دقیق این کاربرد، ترکیب و میزان نیروهای دیگر مفیدتر است. ما دریافته ایم که نوعی عملیات آرایشی می تواند نشانگر منافع آمریکا در عربستان سعودی باشد. اگر این نتیجه گیری درست باشد، بهترین روش این است که یک عنصر شناسایی را در نیروی بزرگتری که شامل

اف ۴ها و جنگنده های دیگر باشد، بگنجانیم. کاربرد این نیرو سبب خواهد شد که استفاده از منابع مالی پشتیبانی به بهترین نحو انجام پذیرد. از طرف دیگر، اگر هدف فقط بالا بردن توانایی شناسایی عربستان سعودی باشد. لزومی ندارد که از آرایش ۴FR- استفاده شود، بلکه می توان نوعی بازدید کمکی را برای برآورده ساختن نیاز شناسایی و تحقیقاتی مورد استفاده قرار داد. به هر حال، از این کاربرد و آرایش باید برای تعیین اولین نقاط بحرانی استفاده شود نه برای بالا بردن تواناییهای عربستان سعودی. هدف درازمدت چنین ایجاب می کند که از نوعی تیمهای مشابه مستشاران نظامی آمریکایی استفاده شود.

پروازهای پ ۳ به عربستان سعودی

سند شماره (۳۵)

تاریخ:۱۵ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۴ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: سفارت آمریکا ابوظبی

موضوع: پروازهای پ ۳ به عربستان سعودی

۱ سری تمام متن

۲ آدرسهای بالا (منظور سفارتهای مختلف آمریکا در منطقه خاورمیانه که اسامی شان در تیتر تلکس آمده است م) باید مطلع باشند که دولت آمریکا و دولت عربستان سعودی موافقت کرده اند که در آینده نزدیک هواپیماهای مراقبتی پ ۳ بر فراز عربستان پرواز کنند. هواپیماهای مذکور، هر ماه یک بار به مدت ۳ الی ۵ روز از منطقه هوایی ظهران برای مانور و عملیات استفاده خواهند کرد. هر عملیات شامل یک قسمت از دیه گو گارسیا به ظهران، یکی از ظهران به ظهران و یکی از ظهران به دیه گو گارسیا می شود. افسران نظامی عربستان در عملیات و پروازهای ظهران به ظهران شرکت خواهند کرد و دولت عربستان سعودی به اطلاعات جمع آوری شده در این پروازها دسترسی خواهد داشت.

۳ منظور از این عملیات، مراقبت دریایی از دریای عربی، خلیج عمان،خلیج فارس، خلیج عدن و بحر احمر می باشد. تمام امضاء کریستوفر

رسیدگی به مسئله سرمایه گذاری اوپک در ایالات متحده در اجلاسیه کنگره

سند شماره (۳۶)

تاریخ: ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۶ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن. دی. سی

موضوع: رسیدگی به مسئله سرمایه گذاری اوپک در ایالات متحده در اجلاسیه کنگره

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ مأمور اقتصادی پاراگرافهای ۱ تا ۴ تلگراف مرجع را به معاون وزارت امور خارجه (متصدی امور اقتصادی و نفت) شیخ عبداللّه علیرضا در تاریخ ۱۶ ژوئیه ابلاغ کرد.

۳ عکس العمل علیرضا درباره آنچه که دریافت کرد دور از انتظار نبود. او با نهایت گستاخی این جریانات را چنین توصیف کرد «کار خودتان است (یعنی کار حکومت آمریکاست)» و گفت که اگر ایالات متحده خواستار سرمایه گذاری عربستان سعودی نیست تنها کاری که باید انجام بدهد این است که همین موضوع را بگوید. حکومت عربستان سعودی قصد تحمیل سرمایه گذاری عربستان سعودی بر ایالات متحده را ندارد و برای اختصاص پولهای مازاد خود راههای اختیاری متعددی را داراست.

۴ اظهار نظر: این واقعیت که علیرضا پرسید که آیا ما متن عربی مفاد پاراگرافهای ۱ تا ۴ تلگرام مرجع را داریم یا خیر، ممکن است تا اندازه ای نشانگر نگرانی جدی تر عربستان سعودی از آنچه که علنا بیان شده است باشد.وست

موضع عربستان سعودی در قبال حضور نظامی آمریکا

سند شماره (۳۷)

تاریخ: ۱۹ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۸ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: سفارت آمریکا جده

موضوع: موضع عربستان سعودی در قبال حضور نظامی آمریکا

۱ در تاریخ ۱۷ ژوئیه. الحجلان سفیر عربستان سعودی در آمریکا ملاقات نهاری با ساندرز و تونیگام داشت. وی برای دومین بار در ملاقاتهایمان انتقادهای کوچکی نسبت به حضور نظامی آمریکا در خلیج فارس و شبه جزیره عربستان ارائه داد.از گفته هایش این طور برداشت می شد که در موقعیتی که صلح در منطقه وجود ندارد. هر گونه افزایش حضور نظامی آمریکا، موجب بی ثباتی در منطقه خواهد شد و اگر هم صلحی ایجاد شود، دیگر احتیاجی به حضور نظامی آمریکا نخواهد بود.

۲ الحجلان از بدو ورودش به ما نشان داده است که از استانداردهای سفارتی و عربستان اطلاع دارد و شمرده، شمرده سخن می گوید. نظرات وی راجع به حضور نظامی آمریکا در منطقه بسته به نظرات شاهزاده سعود است که در ملاقاتهای مقدماتی در تاریخ ۱۸ فوریه در ریاض با باب موری و همراهانش ارائه داد و این موقعی بود که باب موری راجع به سفر وزیر دفاع (براون) به منطقه، به ریاض برگشت.

۳ برای سفیر وست: اگر نظراتتان را راجع به این موضوع که آیا گفته های الحجلان نظر رسمی دولت عربستان سعودی است و یا وی تحت تأثیر شایعات در مورد دخالت نظامی آمریکا در منطقه این حرف را

زده است، برای ما بفرستید خیلی به ما کمک خواهد کرد. البته در تحقیقاتتان راجع به این موضوع به دولت عربستان سعودی چیزی نگویید.

در مذاکرات سال ۷۵۱۹۷۴ مبنی بر نگهداشتن نیروی دریایی آمریکا در بحرین، پشتیبانی عربستان سعودی عامل مهمی بود که دولت بحرین را متقاعد کرد که امکانات نظامی آمریکا در بحرین باقی بماند.ما مخصوصا می خواهیم بدانیم که آیا دولت عربستان از افزایش حضور نظامی آمریکا در خاور میانه پشتیبانی می کند؟ و یا حداقل مخالفتی نمی کند؟امضاء ونس

سند شماره (۳۸)

تاریخ: ۲۲ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲۱ تیر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی

موضوع: موضع عربستان سعودی در قبال حضور نظامی آمریکا

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ در مورد گفتگویی که در هنگام نهار بین حجلان و ساندرز و تونیگام انجام شد دو مطلب را باید اظهار نمایم. اول اینکه،به نظر من سعودیها در صورتی امنیت آمریکایی را خواهند خواست که قابلیت مریی بودن آن چندان چشمگیر نباشد. در صورتی که عربستان سعودی از طرف شوروی مورد حمله واقع

گردد. سعودیها از ما انتظار دارند که خود را سریعا به معرکه برسانیم. حتی اگر معنی آن مداخله مستقیم و با حضور مستقیم آمریکا در آنجا باشد. در صورت حمله عمال شوروی نیز آنها از ما می خواهند که با نیرو و روش متناسب باموقعیت، به یاری آنها بشتابیم. ولی گذشته از آن، آنها خواستار حضور مستقیم نظامی آمریکا در عربستان سعودی و یا مناطق نزدیك و مجاور نیستند. اگر قرار باشد که آمریکا پایگاهی داشته باشد و یا حضوری داشته باشد، از نظر آنها باید در جایی در افق دور دست و به طور نامریی باشد تا در هنگام نیاز بتواند خود را به سرعت به معرکه برساند. آنها در این اثناء از ما می خواهند که بنیه دفاعی آنها را تقویت نمائیم تا خودشان بتوانند مسائل بحرانی داخلی یا محلی خود را برطرف سازند.

۳ سعودیها خواستار حضور نامریی آمریکا هستند تا موجبات نگرانی همسایه های خود را فراهم نیاورند. حضور آمریکا سبب بروز مشکلاتی بین آنها و دیگر اعراب از قبیل عراق و سوریه و کشورهای عربی دور افتاده تر از قبیل لیبی و الجزیره خواهد گشت. به همین دلیل سخنگویان دولت عربستان سعودی به همراه کویت و دیگر کشورهای عربی خلیج سعی دارند این نظریه عمومی را که آمریکا احتمالاً و یا حتی در نظر دارد در خلیج مداخله نماید، تکذیب نمایند. آنها تلاش خواهند کرد که از این خط عمومی پیروی کنند که خطری آنها را تهدید نمی کند و در غیر این صورت نیز کشورهای منطقه قادر به حراست از خود می باشند. به همین ترتیب گرچه عربستان سعودی از افزایش نیروهای خاورمیانه ای مستقر در بحرین علنا حمایت نمی کند، ولی فکر نمی کنیم که نسبت به آن اعتراضی نیز داشته باشد، البته مشروط بر آنکه الف) بحرین اعتراض ننماید، ب) میزان افزایش بسیار زیاد نباشد. ج) افزایش با احتیاط و بدون جار و جنجال صورت گیرد، و د) زمان انجام افزایش مصادف با، دور جدید تبلیغات در مورد طرحهای اضطراری آمریکا در خلیج نباشد.

۴ مطلب دوم این است که حجلان با شاهزاده سعود بیش از شاهزاده سلطان صمیمی است. سلطان در

همان حال که در مصاحبه های چند روز گذشته خود با مطبوعات بیروت در مورد پیروی از نظریه عموم کنترل خود را از دست نمی داد، ولی به طور کلی در هنگام اشاره به حضور احتمالی آمریکا در منطقه مانند سعود هیجان زده نمی شد. لیکن شاهزاده سعود و شاهزاده سلطان در اختفا معتقدند که عربستان سعودی در برابر شوروی به چتر امنیتی آمریکا نیازمند است. با این وصف، سعود دارای نظریات ناسیونالیستی بود و بر خلاف سلطان معتقد است که حضور آمریکا در اینجا نباید چندان چشمگیر و مریی باشد. ظاهرا حجلان نیز همین عقیده را دارد و در گفتگوی خود به هنگام نهار از همان خط و نظریه عمومی پیروی می کند.وست

خلاصه مطالب شماره ۸۵۸،۸۷۶

سند شماره (۳۹)

تاریخ: ۲۳ ژوئیه ۱۹۷۹ ۱ مرداد ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: مرکز جمع آوری خلاصه مطالب اطلاعاتی

موضوع: خلاصه مطالب شماره ۸۵۸ ۲۳ ژوئیه ۱۹۷۹

اخطار: منابع و روشهای حساسی در گردآوری این اطلاعات بکار رفته که نباید در اختیار اتباع کشورهای دیگر گذاشته شود.

(پاراگراف ۶۱ سری)

۱ عربستان سعودی: ارتباط نفتی: عوامل روانی و اجتماعی، در تشریح، رابطه ظریف بین سیاست تولید نفت عربستان و انتظاراتشان از پیشرفت صلح خاورمیانه مفید واقع می شود.

الف) سعودیها ذاتا و عمیقا متنفرند که به عنوان یک قدرت تهدید کننده به شمار آیند و از سلاح نفت بی ملاحظه استفاده کنند. آنچه که در سال ۱۹۷۳ اتفاق افتاد استثنائی بود. از نظر سعودیها، تهدید و باجگیری مستقیما مخالف اصول و میزان بدوی ها (بادیه نشینها) بوده و از نظر تاکتیکی نتیجه معکوس به بار خواهد آورد.

ب) اگر یک سعودی بخواهد روی دوستش اثر بگذارد، با وی مقابله به مثل می کند. در سیستم سعودیها دوستها نسبت به یکدیگر از نظر یاری رساندن تعهدات متقابل دارند و به خودشان حق می دهند که در موقع لزوم از دیگری کمک بگیرند. در چنین نظامی نفوذ اعمال می شود و انتظارات بدون هیچ برخوردی برآورده می شود.

۲ این ضرایب و عوامل حاکی از آن است که سعودیها احتمالاً نمی خواهند رابطه مشخصی بین نفت و جریانات صلح برقرار کنند. شاه خالد و فهد ولیعهد عربستان مشخصا تکذیب کرده اند که این دو موضوع می توانند با هم ارتباط داشته باشند. اما با این گونه تکذیبها آمریکا نباید از انتظارات عربستان سعودی غافل بماند.

۳ طبق گزارش سفارت آمریکا در جده، اخیرا سعودیها می پندارند که روابط ویژه شان با آمریکا برابر و موزون نیست و این عدم موازانه به نفع آمریکا می باشد. کمبود فعلی عرضه نفت خام، به عربستان سعودی فهمانده است که آمریکا و متحدان غربی اش شدیدا به نفت وارداتی وابسته اند.این موضوع منجر شده است که سعودیها در عوض نفت، انتظار داشته باشند که آمریکا امتیازات و ملاحظات بیشتری به آنها بدهد.

۴ دلایل و شواهد به اثبات رساننده این استدلال را می توان در نکات زیر پیدا کرد:

الف) فهد ولیعهد عربستان در ماه ژوئن در بیانیه عمومی خود پیشنهاد کرد که آمریکا فورا گفتگو را با سازمان آزادی بخش فلسطین شروع کند، وی گفت «دولت عربستان سعودی برای انجام این گفتگو هر چه از دستش برآید انجام خواهد داد.»

ب) اظهارات شیخ یمانی در مصاحبه ماه ژوئیه مبنی بر اینکه اگر آمریکا می تواند اسرائیل را وادار به عقب نشینی از سرزمینهای اشغالی نماید« باید آماده مواجه با عواقب آن باشد...» و نمی توان از اعراب انتظار همکار، در زمینه نفت را داشت مگر آنکه حرکات و اعمال مثبتی در جبهه سیاسی انجام شود.«

ج) تصمیم عربستان سعودی مبنی بر بررسی تکنیکی تولید نفت در ماه اوت. ما معتقدیم نتیجه این بررسی آن خواهد بود که بعد از ماه سپتامبر نفت اضافی تولید نشود، مگر آنکه دلایل وادارکننده ای در سیاست خارجی باشد، که خلاف آن عمل کنند.

۵ در همین رابطه سفارت آمریکا در جده چنین نتیجه گیری می کند که رابطه ای بسیار قوی ولی پنهانی بین افزایش اخیر تولید نفت و انتظارات سعودیها به پیشرفت جریانات صلح وجود دارد. ماهم مانند سفارت معتقدیم که در صورتی که در شش ماه آینده در روند صلح پیشرفتی حاصل نشود، در سلسله مراتب حکومتی سعودی فشارهایی مبنی بر بازگشت به سطح تولید ۵/۸ میلیون بشکه در روز و نیز آمادگی برای بالا بردن قیمت نفت در اجلاس اوپک در ماه دسامبر پیدا خواهد گردید.

۶ خلاصه اینکه، به نظر ما سعودیها به جای تهدید خواسته اند آمریکا را وادار کنند که به جریانات

صلح تحرک بیشتری ببخشد. ولی اگر سعودیها چنین استنباط کنند که آمریکا موفق نشده است تحرک لازم را به وجود آورد، آنها نیز عقب نشینی خواهند کرد. (پاراگرافهای ۹۷ طبقه بندی نشده اند.)

۷ تهدیدی برای کشتیرانی آمریکا: آمریکا به نفتکشهایی که از خلیج فارس و به خصوص تنگه هرمز عبور می کنند هشدار داد که ممکن است حمله و یا دیگر عمل خصمانه ای علیه آنها صورت پذیرد.

۸ کانال اصلی کشتیرانی این تنگه که کوتاهترین راه را از اطراف شبه جزیره موساندام در شمال عمان به وجود آورده است ۳۰ تا ۳۵ کیلومتر طول و ۱۳ کیلومتر عرض دارد. کانالهای داخلی و خارجی به وسیله یک منطقه ممنوعه دارای ۲ کیلومتر عرض جدا می شود. عمق این کانال از ۷۵ متر به ۲۰۰ مترهم می رسد. کانال خارجی آنقدر عمیق و عریض است که حتی اگر دو تانکر نفتی عظیم الجثه نیز در آنها غرق شود باز زهم قابل کشتیرانی می باشد.

۹ تانکرهایی که قصد خروج از تنگه را دارند با عبور در از بخشهای کم عمق تر تنگه در بخشهای شرقی و شمالی جزیره قوین که عمق آب از ۴۵ تا ۸۰ متر در نوسان است می توانند از خطرهای احتمالی بگریزند. از این منطقه عظیمترین نفتکش موجود نیز می تواند عبور نماید.

۱۰ (طبقه بندی نشده) اسرائیل ناظران سازمان ملل: پیشنهاد استقرار ناظران سازمان ملل در صحرای سینا به هنگام خاتمه استقرار نیروهای اضطراری سازمان ملل در ۲۴ ژوئیه، در اجلاس کابینه اسرائیل در۲۲ ژوئیه رد شد. بنا به گزارش رادیو اورشلیم بگین نیز در اتخاذ این تصمیم سهیم بوده است. همین گزارش رادیویی اعلام می دارد که موضع اسرائیل این است که استقرار ناظران سازمان ملل با قرارداد کمپ دیوید مغایرت دارد.

۱۱ (طبقه بندی نشده) سلامتی بگین بگفته دکترهای معالج، بگین آخر هفته را استراحت خواهد کرد. در طول این مدت کارهای جاری را انجام خواهد داد. گزارشی از مداوای ناراحتی قلبی وی در دست

نیست.

۱۲ (طبقه بندی نشده) اسرائیل سازمان ملل اردوگاهها: رادیو اورشلیم در ۲۲ ژوئیه گزارش داد که کابینه اسرائیل قطعنامه سازمان ملل پیرامون اردوگاههای (یهودی نشین م) را به این دلیل که آنها قانونی بود، و تغییری در اوضاع اورشلیم داده نخواهد شد، رد کرده است. در اجلاس کابینه همچنین گفته شده است که اسرائیل با کمیسیون سازمان ملل که مأمور بررسی اردوگاهها می باشد، همکاری نخواهد کرد. (قبلا نیز با این کمیسیون همکاری نکرده است.)

۱۳ (طبقه بندی نشده) سوریه اسرائیل تحریمها: نماینده سوریه در سازمان ملل در بیستم ژوئیه از شورای امنیت سازمان ملل خواست تا بر اساس یافته های کمیسیون بررسی اردوگاهها به تحریمهایی علیه اسرائیل دست بزنند. وی گفت اگر سازمان ملل عکس العملی نشان بدهد این تصور به وجود خواهد آمد که گزارشهای کمیسیون بی اعتبار و خالی از مفهوم است، ولی وی گفت که می داند که «حامی» اسرائیل حتما «تحریم» اسرائیل را وتو خواهد کرد.

۱۴ (محرمانه) مصر اسرائیل نفت: مقامات مصری به سفارت در قاهره گفته اند که علیرغم فرضیه های پیشین، تحریم اعراب علیه مصر سبب بروز مشکلاتی در زمینه عرضه تولیدات نفتی شده است. مصر در حال حاضر این تولیدات را از کشورهای مدیترانه ای خریداری می کند. ولی با تحریم مصر توسط اعراب عرضه کنندگان جدیدی چون ایتالیا، یونان و فرانسه نیز مایل نیستند به مصر چیزی بفروشند

چون می ترسند که اعراب علیه آنها دست به اقدامات تلافی جویانی بزنند.

مصر نیز تهدید کرده است که در صورتی که تولیدات نفتی را به وی نفروشند وی نیز به نوبه خود صدور نفت خام به این کشورها را قطع خواهد کرد. سفارت آمریکا در قاهره گفت اگر اسرائیلیها چشم انتظار نفت از حوزه آلمان هستند باید گفت که نا امید خواهند شد چون با وجود افزایش تولید نفت مصر، این کشور به نفت حوزه آلمان برای برآوردن نیاز مصرفی روز افزون کشور خود احتیاج دارد. مصریها معتقدند که با عرضه نفت خام از مناطق دیگر می توان این مشکل را حل کرد، مگر اینکه اسرائیلیها اصرار داشته باشند که از نفت خام با کیفیت نفت حوزه آلمان بهره ببرند.

۱۵ (طبقه بندی نشده) بستری شدن حداد: رسانه های گروهی عراق در ۲۰ ژوئیه خبر دادن که سرگرد سعد حداد رهبر چریکهای مسیحی در جنوب لبنان هفته گذشته زخمی شده و در اسرائیل بستری است. ما هیچ دلیلی مبنی بر زخمی شدن حداد در دست نداریم، ولی رسانه های گروهی اسرائیل خبر دادند که حداد دریک بیمارستان در حیفا می باشد.

۱۶ (محرمانه) حداد نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان.

حداد رهبر شبه نظامیان مسیحی در ۲۲ ژوئیه ادعای خود را مبنی بر اینکه نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان به چریکهایی فلسطینی کمک می کنند تکرار کرد و گفت در صورت لزوم افراد وی برای حفظ مواضع خود به نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان شلیک خواهند کرد.تذکرات اخیر حداد به دنبال ادعاهای IDF، مطبوعات مسیحی و اسرائیلی مبنی بر همکاری نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان با چریکهای فلسطینی، کلاً وسیله نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان تکذیب شده است. بیانات اخیر حداد سبب شد که آن دسته از نیروهای میانجیگر که از ایرلند آمده بودند به دنبال یک برخورد از آنجا بیرون آورده شوند. افراد حداد وارد روستایی به نام بیت یا هون شده اند و تا دیروز اصرار ورزیده اند که در

آنجا خواهند ماند و از آنجا به عنوان یک منطقه دیده بانی استفاده خواهند کرد. این روستا در منطقه محل استقرار نیروهای ایرلندی میانجیگر سازمان ملل در لبنان واقع شده است. همچنین به چند مقاله در مطبوعات مسیحی و اسرائیلی برخورده ام که بر اساس آنها افراد شیعه به وسیله چریکهای فلسطینی و سعودی زخمی و یا کشته شده اند. این نیز ممکن است جهت برانگیختن حس همدردی شیعیان نسبت به خودشان باشد. افراد شیعه در هر دو بخش اسرائیلی مسیحی و چپگرا و مسلمان نشین جنوب لبنان وجود دارند. کریستوفر

سند شماره (۴۰)(۱)

تاریخ: ۹ اوت ۱۹۷۹ ۱۸مرداد ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: مرکز جمع آوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۷۱ ۱۹ اوت ۱۹۷۹

(پاراگراف ۴۱ سری)

۱ عربستان سعودی یمن شمالی: نگرانی سعودیها: رهبران عربستان سعودی به طور فزایندهای نگران اوضاع یمن شمالی می باشند. بر طبق یک تحلیل سازمان سیا آنها تحت تأثیر شایعات مبنی بر اینکه

۱- توضیح: قسمتهایی که مربوط به موضوع (عربستان سعودی) نبوده و فاقد اهمیت طبقه بندی است ترجمه نشده است. مترجم

رئیس جمهور یمن شمالی صالح در حال معامله با یمن جنوبی می باشد، تا اوضاع بی ثبات داخلی خودش را بهبود بخشد، می باشند.

۲ مقامات عربستان سعودی هفته گذشته به آمریکا تأکید جدی نمودند که عربستان سعودی کنترل بیشتری روی سلاحهای فرستاده شده به یمن شمالی داشته باشد و این کنترل بیشتر را می توان با فرستادن وسایل یدکی و مهمات به عربستان سعودی انجام داد و عربستان این قطعات یدکی و مهمات را برای یمن شمالی انبار خواهد کرد. سعودیها بیان کردند که اگر یک تغییرات نامناسب سیاسی در یمن شمالی به وجود آید این سلاحها احتمالاً بر علیه آنها استفاده خواهد شد.

۳ سیاست عربستان سعودی در قبال یمن شمالی یک سیاست بی ثبات بوده است. از یک طرف می خواهند که یمن شمالی به اندازه کافی قوی باشد تا بتواند از خودش در مقابل یمن جنوبی دفاع کند و از طرف دیگر نمی خواهند که زیاد قوی باشد که خودشان (سعودیها) را تهدید کند. سعودیها نسبت به میل و علاقه یمن شمالی برای گفتگو با یمن جنوبی راجع به اتخاذ دو یمن مظنون می باشند. سفر وزیر امور خارجه یمن شمالی به عدن و بغداد در اوائل این ماه و ملاقات گزارش شده صالح رئیس جمهور یمن شمالی با تبعیدهایی که تحت کنترل عدن می باشند، احتمالاً باعث افزایش ترس سعودیها شده است.

۴ سلطان، وزیر دفاع عربستان سعودی (مهره و عامل مرکزی و مهم در دفاع از سیاست دولتش در قبال دو یمن) اگر متقاعد شود که صالح در حقیقت خیلی نزدیک به یمن جنوبی شده است. ممکن است که با ناراضی های یمن شمالی همکاری کند تا رژیم صالح را ساقط کنند.

سند شماره (۴۱)(۱)

تاریخ: ۱۶ اوت ۱۹۷۹ ۲۵ مرداد ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: مرکز جمع آوری خلاصه های اطلاعاتی

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۷۶ ۱۶ اوت ۱۹۷۹

(از پاراگراف ۱ الی ۱۴ سری می باشد.)

۱ عربستان سعودی: خطوط درگیری اعراب و اسرائیل. تحلیل سازمان سیا در اوایل اوت شامل مطالب زیر می شود:

سعودیها کشمکش بین اعراب و اسرائیل را یک تهدید مستقیم برای امنیت ملی شان به شمار می آورند. در نظر آنها، معطلی و درگیری اعراب مخصوصا فلسطینیها، منبع بی ثباتی در منطقه می باشد که به طور موفقیت آمیزی از جانب چپ های تندرو و شوروی تحمیل شده است. موافقتنامه صلح مصر با اسرائیل فقط باعث افزایش قطب گرایی در جهان عرب شده است، و قدرت کشورهای تندرو مثل عراق را استحکام بخشیده است، تا نقش بزرگتری را در منطقه بازی کنند.

۲ اختلاف و کشمکش بین اعراب و اسرائیل «روابط ویژه» بین ریاض و آمریکا را تهدید می کند. سیاست خارجی سعودیها برای مدت زیادی بر دو رکن استوار بوده است. تضمین امنیتشان به وسیله آمریکا و پشتیبانی از یک پیمان و یا توافق معتدل و وسیع بین اعراب. روابط نزدیک آمریکا با اسرائیل و نقش واشنگتن در معاهده صلح کمپ دیوید، ریاض را وادار کرده است که از بین این دو منافع یکی را

۱- توضیح: قسمتهایی از سند که مربوط به موضوع (عربستان سعودی) نبوده و فاقد طبقه بندی و اهمیت است ترجمه نشده است م.

انتخاب کند. سعودیها مکررا احساس کرده اند که باید توافق بین اعراب را انتخاب کنند و این روابطشان را با آمریکا فرسایش داده است.

۳ سعودیها، اگر جنگ دیگری بین اعراب و اسرائیل اتفاق افتد ممکن است که مستقیما داخل این جنگ شوند. با توجه به اینکه سعودیها دیگر مثل اواسط سالهای دهه ۷۰ واحدهای نظامی در سوریه و اردن ندارند، می ترسند که اگر جنگ دیگری اتفاق بیافتد، احتمال دارد که اسرائیل به تأسیسات نظامی آنها در تبوک که نزدیک مرز اسرائیل است، حمله نماید.یک درگیری دیگر بین اعراب و اسرائیل باعث فشار اعراب برای تحمیل یک تحریم نفتی علیه آمریکا خواهد شد و خطر نابودی کامل روابط ویژه واشنگتن و عربستان را در بر خواهد داشت.

۴ چیزی که در غرب به وسیله آن سعودیها شناخته می شوند و هویت داده می شوند بیت المقدس است و رهبران سعودیها برای مدت زیادی خواهان بازگشت قسمت شرقی بیت المقدس به سیطره و کنترل اعراب بوده اند. علاقه و اهمیت سعودیها به بیت المقدس دارای یک اهمیت خاص بوده و عمیقا احساس می شود. موقعی که سادات رئیس جمهور مصر در نوامبر ۱۹۷۷ به بیت المقدس سفر کرد، زیر پا گذاشتن اصول مذهبی نقش عمده ای در خشم و عصبانیت سعودیها نسبت به سادات، داشت.

۵ صراحت سعودیها راجع به بیت المقدس نشان دهنده این است که سعودیها خودشان را مدافع منافع اسلام و ارزشهای اسلامی تصور می کنند. پادشاهی عربستان سعودی به عنوان یک بازوی متجدد نهضت اسلامی اصلاح طلب یعنی وهابیه ایجاد شد و از نظر ایدئولوژیکی به روحانیت مسلمان یعنی علما نزدیک می باشد. هر گونه حرکت در انظار عمومی که حاکی از آن باشد که سعودیها نسبت به بازگشت بخش عرب نشین بیت المقدس به زیر کنترل عربها سست و نرم شده اند، احتمالاً باعث فشار از جانب علما خواهد شد و ادعای حکومت را مبنی بر مشروع بودن پادشاهی تحت سئوال قرار خواهد داد.

۶ علیرغم موضع سخت سعودیها در انتظار عمومی، نشانه هایی موجود است که حکایت از آن می نمایند که لااقل بعضی از رهبران سعودی تشخیص داده اند که شانس اینکه اسرائیل کنترل بخش عربی شرقی بیت المقدس را به اعراب واگذارد، کم است اعراب باید دنبال چیز دیگری باشد.

۷ احتمال دارد که سعودیها از هر گونه موافقت نامه ای راجع به بیت المقدس که مورد قبول فلسطینی ها باشد، حمایت کنند. سعودیها معتقدند که فقط با کاهش فشار روی فلسطینیها می توان خطر، تندروی و بی ثباتی را کاهش داد.

۸ رهبران سعودی متقاعد شده اند که شرکت دادن سازمان آزادیبخش فلسطین در مذاکرات صلح، قسمت عمده ای از سازمانهای فلسطینی را، از گروه اعراب تند رو و رادیکالی که هر گونه موافقتنامه را با اسرائیل رد می کنند، خارج خواهد کرد. بدین طریق بار مشکل قبول مصالحه با اسرائیل از روی دوش اعراب برداشته خواهد شد و به عهده خود فلسطینیها گذاشته می شود.

۹ سعودیها ترجیح می دهند که ساحل غربی و نوار غره پایه های اصلی تشکیل یک کشور مستقل فلسطینی باشند تا اینکه فلسطینیها یک هویت وابسته به اردن داشته باشند. ولی اگر خود فلسطینی ها دومی را قبول کنند، عربستان سعودی هم آن را قبول خواهد کرد. سعودیها هیچ وقت کنترل اردن را روی ساحل غربی قبل از ۱۹۶۷ به رسمیت نشناختند و به طور مداوم از تصمیم کنفرانس رباط در سال ۱۹۷۴، که اردن را از حق مذاکره برای بازگشت ساحل غربی منع می کند حمایت کرده اند.

۱۰ پشتیبانی سعودیها از فداییان فلسطینی از اوائل دهه ۶۰ شروع شد. سعودیها از مهمترین منابع مالی سازمان آزادیبخش فلسطین به ویژه گروه الفتح، یاسر عرفات، می باشند. پشتیبانی سعودیها از فلسطینیها مخلوطی از تعهد خالصانه به خاطر آرمان فلسطینیها و ترس از مبارزه خرابکارانه فداییان فلسطینی علیه پادشاهی عربستان می باشند.

۱۱ نکته مرکزی و مهم در روابط عربستان سعودی و فلسطینیها این است که بیشتر از ۱۰۰/۰۰۰ فلسطینی در پادشاهی عربستان زندگی می کنند. این افراد شامل کسانی هستند که مدت زیادی است در زمینه طب، تدریس، تجارت و حرفه های ماهرانه در عربستان مشغول به کار می باشند. دستمزد فلسطینیها در عربستان از همه افراد غیر عربی و عربهای عربستان بیشتر است وا ین موقعیتی است که ثبات رژیم در گرو آن است. سعودیها تعداد فلسطینیهایی را که در صنعت نفت کار می کنند محدود کرده اند و مقامات امنیتی بشدت مراقب فلسطینیهای مقیم عربستان می باشند.

۱۲ ارتباط بین موضع عربستان در قبال جریانات صلح و تمایل آنها در عرضه نفت به غرب یک ارتباط زیرکانه و پیچیده می باشد. سعودیها به خوبی آگاهند که نیروی بازار از سال ۱۹۷۳ نفوذ آنها را روی آمریکا افزایش داده است و برای ایجاد فشار دیگر یک تحریم همه جانبه ضروری نیست. سعودیها می توانند به وسیله، عدم اقدام در مقابل افزایش تقاضا و یا عدم مقاومت در مقابل فشارهای مبنی بر افزایش قیمت نفت، آمریکا را تحت فشار قرار دهند.

۱۳ همزمان با این، سیاست نفتی عربستان تحت تأثیر عوامل دیگری غیر از مسئله صلح می باشد. سعودیها باید احتیاجاتشان را به آمریکا در زمینه امنیت و روابط اقتصادیشان را با غرب، با میلشان برای سیاست آینده آمریکا در مورد مسئله فلسطین متوازن کند. و یک رابطه موزونی بین این دو ایجاد نمایند.

۱۴ سعودیها به احتمال زیاد از نفوذ نفتی شان نه به عنوان تهدید، بلکه به عنوان یک عامل مشوق برای

آمریکا استفاده خواهند کرد تا پیشرفتی در زمینه صلح ایجاد کند. در ماههای آینده سعودیها در جستجوی شواهدی خواهند بود که نشان دهد که مذاکرات خود مختاری فعلی بین مصر و اسرائیل، پایه و مبنایی برای یک موافقتنامه رضایتبخش برای حل مسئله فلسطینیها باشد اما ریاض نسبت به این قضیه خوشبین نیست. موضع سازمان آزادیبخش فلسطین خیلی مهم است. اگر فلسطینیها با نتیجه مذاکرات خود مختاری فعلی مخالفت کنند، خیلی بعید است که سعودیها موضع فعلی شان را تغییر دهند.

۲۱ (خیلی محرمانه) سیاست نفتی عربستان سعودی. یک مقام عربستان سعودی در وزارت نفت به مأمور سرکنسولگری آمریکا در تهران گفته است، که شرکت آرامکو به هدف ۵/۹ میلیون بشکه در روز رسیده است. وی گفته که «سطح تولید فعلی تا زمانی که بازار آماده کاهش تولید باشد ادامه خواهد داشت» ضمنا مطابق گزارش رویتر، شیخ یمانی کشورهای صنعتی را متهم کرده است که در مورد کالاها و خدماتشان در قیمتها ما را مغبون می کنند. وی به هر حال از سیاست انرژی کارتر تقدیر کرد و گفت که «محافل نفتی دقیقا نگاه می کنند و منتظرند که ببینند کنگره تا چه حد در اجرای این برنامه با کارتر همکاری می کند.

نظریات یمانی درباره وضع انرژی در آینده

سند شماره (۴۲)

تاریخ: ۳۰ اوت ۱۹۷۹ ۸ شهریور ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا جده با اولویت ۱۱۰۹

موضوع: نظریات یمانی درباره وضع انرژی در آینده

۱ یمانی وزیر نفت سعودی در بیست و هشتم اوت ضمن بحث مفصلی با معاون وزارت امور خارجه کوپر نظریات خویش را به شرح زیر ارائه داد.

۲ یمانی پیش بینی کرده است که در بقیه سال، مازاد نفت طوری خواهد بود که با توجه به تولید افزایش یافته، قیمت نفت در بازار سیاه کاهش می یابد. با وجود نزول وضع اقتصادی در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و محدودیت تقاضای ناشی از آن در سال ۱۹۸۰، وی معتقد است که افزایش تولید نفت خام در نتیجه افزایش تولید نفت دریای شمال و مکزیک سبب کاهش تقاضا در رابطه با نفت اوپک خواهد گردید. وی معتقد است که چون بعضی از کشورهای تولید کننده نفت اوپک به دلیل توسعه های مورد نیاز، لازم می دانند تا حد ممکن تولید نمایند، بالاخره در اوپک به اتحاد د ر زمینه قیمت نفت دست یافته خواهد شد.(در تمام طول مباحثات خود،یمانی از اظهار نظر پیرامون طرح تولید نفت سعودی خودداری نمود.)

۳ یمانی درباره مدت زمان بین سالهای ۸۵۱۹۸۱ اظهار نگرانی شدید نمود. طبق نظر وی در این مدت اوپک به افزایش تولید دست نخواهد زد. وی خاطرنشان ساخت که آن دسته از کشورهای اوپک که نیاز شدیدی به درآمد بیشتر دارند از قبیل اندونزی و نیجریه از نظر فنی در زمینه افزایش تولید با مشکلات جدی روبرو هستند. کویت می خواهد تولید خود را به سطح ۶/۱ میلیون بشکه در روز کاهش دهد. دیگران نیز می خواهند تولید خود را محدود نمایند. ولی در این دوره کشورهای عضو سازمان همکاری و

توسعه اقتصادی در رابطه با بیکاری شدید دچار چنان مشکلاتی خواهند بود که نمی توانند به توسعه اقتصادی دست یازند. به طوری که حتی میزان ۲ درصد افزایش در نیاز انرژی کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی سبب به وجود آمدن مشکلات بسیار جدی خواهد شد. البته روشهای آسانی جهت حفظ انرژی و ایجاد منابع جایگزین به وجود خواهد آمد، ولی تا سال ۱۹۸۵ و پس از آن تغییر جدی در زمینه منابع انرژی پیدا نخواهد شد. با این وصف یمانی خاطرنشان ساخت که در صورتی که به اهداف اجلاس توکیو دست یافته شود ما قادر خواهیم بود تا سال ۱۹۸۵ بدون ایجاد محدودیت جدی در بازار برنامه ها را به پیش ببریم.

۴ یمانی تأکید نمود که این ارزیابی بر اساس این احتمال است که شرایط کشورهای تولید کننده نفت اوپک به صورت کنونی باقیمانده و خصوصا نفت ایران دچار نقصان و کاهش شدید نشود. در این جا وی نگرانی زیادی ابراز داشت چون مطمئن نیست که ایران بتواند بدون کمک خارجی سطح تولید خود را حفظ کند و در این باره که کاهش ۴۰۰/۰۰۰ بشکه در روز از نفت ایران مربوط به وضع بد آب و هوا یا خلیج فارس باشد، اظهار شک و بدبینی نمود.

۵ یمانی تأکید نمود که در این دوره بین سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۵ ضرورت دارد که قیمت نفت به تدریج و با دقت افزایش یابد. این کار برای محدود کردن تقاضا بسیار ضروری بوده و سبب جلوگیری از به وجود آمدن شکافهای تولیدی شده، محرکه های اقتصادی را جهت یافتن منابع جایگزین ایجاد خواهد

نمود.

۶ یمانی در بیانات خود تأکید نمود که تا اواسط ۱۹۸۰ آمریکا و دیگر مصرف کنندگان عمده نفت باید از اقتصاد متکی به نفت کناره گرفته منابع دیگر انرژی را به کار گیرند. وی نسبت به برنامه انرژی رئیس جمهور و نیز به وضع مالیات بر منافع بادآورده و بودجه اختصاصی در زمینه انرژی اظهار علاقه نمود.

۷ معاون وزیر خارجه کوپر در ضمن گفتگو خاطرنشان ساخت که شوروی نیز در زمینه نفت در بازار بین المللی پیشرفتهایی نموده است و اینکه مصرف شوروی خیلی بیشتر از تولید نفت آن بوده و گمان می رود که شکاف تولیدی به ۳۱ میلیون بشکه برسد و این در حالی است که شوروی نیز در زمره یکی از واردکنندگان مهم نفت درمی آید.ونس

متن مصاحبه مطبوعاتی نماینده کنگره آسپین در ۴ سپتامبر

سند شماره (۴۳)

تاریخ: ۷ سپتامبر ۱۹۷۹ ۱۶ شهریور ۱۳۵۸

از: مرکز اطلاعات آمریکا واشنگتن دی. سیبه: سفارت آمریکا اورشلیم

موضوع: متن مصاحبه مطبوعاتی نماینده کنگره آسپین در ۴ سپتامبر

آغاز متن

بنا به گفته آسپین سعودیها حریصانه به خریدهای نظامی دست زده اند.

واشنگتن دی سی نماینده کنگره، آسپین امروز اظهار داشت که، پس از سقوط شاه، عربستان سعودی با انعقاد قراردادهای زیاد به خرید بیش از نیمی از برنامه فروش نظامی خارجی مبادرت ورزیده است.

آسپین گفت: «عربستان سعودی یازده برابر بیشتر از دومین مشتری بزرگ نظامی خرید می کند». وی

اضافه کرد، «از زمان سقوط شاه در فوریه گذشته، پنتاگون قراردادهایی را امضاء کرده است که طبق آنها ۳/۶ میلیون دلار کالا و خدمات نظامی قید شده در برنامه فروش نظامی خارجی را به فروش برساند. « از این رقم عربستان سعودی خواستار ۷/۳ میلیون دلار یا ۵۸ درصد کل فروش جهانی شده است.»

در شش سال قبل از سقوط شاه، ایران در سر فهرست مشتریان سه ساله دوم و عربستان سعودی در سر فهرست سه ساله اول پنتاگون قرار داشت. آسپین خاطرنشان ساخت که هیچ یک از کشورها تاکنون نتوانسته است به خرید بیش از نیمی از فروشهای نظامی خارجی در یک سال مبادرت ورزد.

آسپین گفت «در مورد این ارقام دو دلیل نگران کننده وجود دارد.»

اول اینکه، بسیاری از مردم سالها فکر می کردند که برنامه توسعه مطلبی سعودی نوعی عملیات علیه توسعه طلبی ایران بوده است، چون سعودیها نمی توانستند خود را فراموش شده بینند. طبق این نوع تفسیر و برداشت، میزان خرید سعودیها باید کم شود ولی این طور نیست.

«دوم اینکه، با در نظر گرفتن عکس العمل شدید عربستان سعودی در رابطه با قراردادهای کمپ دیوید، تداوم خودسازی سعودی این فکر را پیش می کشد که شاید ریاض اسرائیل را هدف گرفته است.»

ارقامی که آسپین در مورد فروش سلاحها از زمان انقلاب ایران نشان می داد، درنتیجه مقایسه صورت کامپیوتری فروش ۱۶ اوت و صورت کامپیوتری فروش ۲۲ فوریه یعنی کمی بعد از سقوط رژیم شاه به دست آمده است. صورتهای کامپیوتری توسط آژانس کمکهای امنیتی دفاعی در اختیار وی قرار داده

شده اند.

در همان سال اسرائیل به عنوان خریدار سلاح در رتبه چهارم قرار داشت. ولی ایران سلاحی نخریده بود. آسپین گفت:«عظمت قراردادهای عربستان سعودی زمانی معلوم می شود که متوجه شوید که بزرگترین مشتری پس از سقوط شاه یکی از آژانسهای پیمان ناتو بود، که فقط خواستار خرید ۵ درصد از کل برنامه شده بود. در صورتی که عربستان سعودی ۱۱ برابر دومین مشتری بزرگ آمریکا خرید کرده است».

آسپین گفت: «باید به یادداشت که بسیاری از این برنامه های نظامی مدتها طول خواهد کشید تا تکمیل شوند. بنابراین شاید عنصر یا انگیزه ای در.........این سند ناتمام است» م

دولت عربستان سعودی گاردهای ملی خود را به بحرین می فرستد

سند شماره (۴۴)

تاریخ: ۱۵ سپتامبر ۷۹ ۲۴ شهریور ۵۸طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا ظهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی با حق تقدم

موضوع: بنابه گزارشات رسیده دولت عربستان سعودی گاردهای ملی خود را به بحرین می فرستد

۱ (تمام متن سری است)

۲ تاجر سعودی در حضور مقام پلیس در ۱۴ سپتامبر به مقام کنسولی گفت که عربستان سعودی ۵۰۰ تن از گاردهای ملی خود را به بحرین فرستاده است تا به دولت بحرین در برقراری نظم در برابر ناآرامی های ایجاد شده توسط شیعیان کمک نمایند.

۳ زمانی که مقام کنسولی از وی سؤال کرد که آیا دولت عربستان سعودی در مورد شیعیانی که در ایالت شرقی عربستان سعودی سکنی دارند، نگرانی ندارد، وی پاسخ خود را در قالب ابراز تنفر سعودی

علیه این اقلیت بیان داشت.

۴ آیا سفارت آمریکا در منامه این گزارش را تأیید می نماید؟لینداستروم

عربستان سعودی از خلوص اسلامی خود دفاع می کند

سند شماره (۴۵)

تاریخ: ۱۶ سپتامبر ۷۹ ۲۵ شهریور ۵۸طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا در منامه (بحرین)به: وزارت خارجه واشنگتن دی سی با حق تقدم

موضوع: بنابه گزارشات، دولت عربستان سعودی، گارد ملی خودش را به بحرین می فرستد

مرجع: ظهران ۱۴۶۶

۱ (سری) نه ما و نه سفارت انگلیس تاکنون هیچ تأییدیه ای مبنی بر ارسال گارد ملی دولت عربستان سعودی به بحرین دریافت نکرده ایم. در طی تظاهراتی که در اواخر اوت روی داد، شایعات قوی وجود داشت که حدود ۲ هزار پلیس عربستان سعودی برای کنترل اوضاع به بحرین وارد شده اند، ولی تاکنون هیچ گونه اثری از آنها پیدا نشده است.

۲ (سری) نظریه ضمن اینکه سعودیها شدیدا به ثبات بحرین علاقمند می باشند و همچنین مایل به جلوگیری از افزایش ناآرامیهای شیعی در استانهای شرقی می باشند، ولی به نظر ما دولت بحرین از تقاضا کردن از عربستان سعودی برای کمک برای حفظ نظم در بحرین شدیدا اکراه دارد مگر در موقعی که اوضاع

خیلی وخیم باشد، و به طور وضوح در مورد اخیر این گونه نبوده است (یعنی اوضاع زیاد وخیم نبوده است م).

سند شماره (۴۶)

تاریخ: ۲۰ سپتامبر ۷۹ ۲۹ شهریور ۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: سفارت آمریکا قاهره، با اولویت

موضوع: عربستان سعودی از خلوص اسلامی خود دفاع می کند.

۱ (طبقه بندی نشده) سرمقاله روزنامه عربی زبان المدینه در تاریخ ۱۹ سپتامبر چنین می نویسد.« مطبوعات مصر ادعا می کنند» (توضیح بیشتری داده نشده است) که یک نهضت افراطی مذهبی در عربستان سعودی پدید آمده است. المدینه ضمن نقد این گزارش می نویسد که هیچ یک از کشورهای دیگر مانند عربستان سعودی در حفظ تمامیت و تبلیغ اسلام کوشا نبوده اند. خود حکام مصر نیز فرایض اکید اسلامی را به جا نمی آورند و حتی ایران نیز صد در صد مانند عربستان سعودی اسلامی نیست. مطبوعات مصری باید از اینگونه ادعاهای خود دست بردارند.

۲ (خیلی محرمانه) اظهار نظر: مذهب به خصوص پس از وقایع ایران، برای سعودیها یک مسئله حساس شده است. در اینجا عکس العملی که نسبت به یاوه گوئیهای مصر در مورد مذهب نشان داده می شود، بسیار شدیدتر و تندتر از عکس العملی است که نسبت به بیانات سادات و یا مطبوعات مصر در مورد نابکاریهای سیاسی و یا فساد سعودی ابراز می گردد. در طول مشاجرات سعودی و مصر این اولین باری است که سعودیها از مصر خواسته اند که خفه شود. (پایان اظهارنظر).

۳ (خیلی محرمانه) جهت رؤیت قاهره: بسیار ممنون خواهیم شد اگر بتوانید اطلاعات بیشتری درباره گزارش مطبوعات مصری پیرامون افراطیون مذهبی و یا مخالفین موجود در عربستان سعودی برای ما

بفرستید.وست

فروش نفت خام در بازار سیاه

سند شماره (۴۷)

تاریخ: ۲۰ سپتامبر ۷۹ ۲۹ شهریور ۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: فروش نفت خام در بازار سیاه

۱ (خیلی محرمانه تمام متن)

۲ مطالب زیر متن تلگرام ظهران ۱۴۶۱ است که برای اطلاع آدرسهای فوق الذکر تکرار می شود.

۳ در تاریخ ۱۱ سپتامبر مأمور اقتصادی سفارت همراه با مأمور گزارش نفت سفارت ملاقات دوستانه ای با حیدر هرزولّله معاون وزارت نفت داشتند. در طی این ملاقات با استفاده از نکاتی که از تلگرام مرجع تهیه شده بود راجع به نگرانی آمریکا در مورد افزایش قیمت نفت در بازار سیاه صحبت شد و به هرزولّله گفته شد که به سفرای آمریکا در پایتختهای کشورهای اوپک نیز دستور داده شده است، تا راجع به این موضوع با دولتهای میزبان خودشان صحبت کنند. ما به این موضوع نیز اشاره کردیم که راجع به این موضوع تاکنون با مقامات عربستان سعودی صحبت نکرده ایم، چون می دانیم که تمام نفت عربستان

سعودی به وسیله آرامکو فروخته می شود و فروش نفت بر مبنای قراردادهایی استوار است. به هر حال احساس می کنیم که وزارت نفت عربستان باید از این موضوع در قبال سایر دولتهای اوپک با اطلاع باشد.

۴ هرزولّله اشاره کرد که مقصر اصلی کشورهای دیگر حوزه خلیج می باشند، مخصوصا عراق و همچنین ایران، کویت، قطر و احتمالاً امارات متحده عربی. او نمی دانست و یا نمی خواست بگوید که چه مقدار از نفت در بازار سیاه بفروش می رسد. او گفت که افزایش قیمت در بازار سیاه می تواند به دو دلیل باشد، یکی اینکه فورا بعد از هر کنفرانس اوپک هر یک از اعضا سعی می کند که نشان دهد که بر طبق آنچه که در کنفرانس توافق شده عمل می کند. با این حال اولین تانکر که پر شد و حرکت کرد دومی به سوی بازار سیاه حرکت می کند.

۵ هرزولّله بعضی از تقصیرات را نیز به گردن کمپانیهای نفتی غربی انداخت که به خاطر ترس از یک افزایش دیگر قیمت اوپک نفتها را انبار می کنند.او پرسید که آیا این موضوع راهم با دولتهای مصرف کننده نفت مطرح می کنیم یا خیر. در جواب گفتیم که ما با آنها در تماس بوده ایم و در تماس نیز خواهیم بود.

۶ هرزولّله گفت که وی یک یادداشتی شامل آنچه که ما گفته ایم به زکی یمانی وزیر نفت خواهد فرستاد.

۷ موقعی که ما راجع به شایعه برپایی یک کنفرانس مخصوص در پاییز امسال سؤال کردیم هرزولّله جواب داد که عربستان سعودی مخالف برپایی هر کنفرانسی قبل از دسامبر می باشد. و می گفت که زکی یمانی به سایر کشورهای عضو اوپک گفته است که اگر چنین کنفرانسی برگزار شود وی در این کنفرانس شرکت نخواهد کرد.

۸ در جواب سؤال دیگر، هرزولّله گفت که آرامکو به تولید ۵/۹ میلیون بشکه نفت در روز ادامه داده است که از این مقدار حدود ۹ میلیون بشکه آن به صورت نفت خام صادر می شود و تمام بقیه آن در

پالایشگاه برای مصرف داخلی تصفیه می شود.

۹ هرزولّه راجع به نتیجه مرافعه اوپک و AIM اظهار علاقه کرد و خواهش کرد موقعی که درباره این موضوع تصمیم گرفته شد، یک کپی از این تصمیم را برای وی بفرستیم. او مخصوصا می خواست بداند که آیا هیچکدام از کشورهای عضو اوپک در دادگاه حاضر شده اند و نقش گروههای آمریکایی که در نقش AM/CACURIAEظاهر شدند چه بوده است. هرزولّه که فلسطینی الاصل است اظهار کرد که ظاهرا به وسیله بعضیها در آمریکا منافع آمریکا در دنیای عرب بهتر درک می شود و نفت جزو منافع مهم آمریکا در جهان عرب می باشد.

تولید نفت عربستان سعودی و نمای قیمت نفت اوپک

سند شماره (۴۸)

تاریخ: ۲۴ سپتامبر ۷۹ ۲ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از کنسولگری آمریکا ظهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: تولید نفت عربستان سعودی و نمای قیمت نفت اوپک

۱ (خیلی محرمانه تمام متن)

۲ حیدر هرزولّه، معاون وزارت نفت، در ملاقاتی که در تاریخ ۲۴ سپتامبر در دفتر وزارتخانه در استان شرقی روی داد به من گفت که از یمانی وزیر نفت، دستوری مبنی بر کاهش تولید نفت آرامکو در ماه

آینده به سطح معمولی ۵/۸ میلیون بشکه در روز دریافت نکرده است. وی گفت در غیاب چنین دستوری دلیلی وجود ندارد که از آرامکو خواسته شود که تولید نفت را از سطح تولید موقت فعلی ۵/۹ میلیون بشکه کاهش دهد.

نظریه: هر چند هرزوللّه به طور وضوح نگفت که این مقدار موقت سطح تولید (۵/۹میلیون بشکه) نیز در سه ماهه چهارم ادامه خواهد داشت، ولی از لحن گفته هایش این طور معلوم بود که وی راجع به این موضوع مطمئن است.

۳ با وجود تصور ادامه تولید آرامکو در سطح فعلی، هرزوللّه راجع به اینکه افزایش قیمت نفت در کنفرانس دسامبر اوپک غیرقابل اجتناب باشد. نگران بود. وی گفت که حداقل ۱۰ درصد نفت تولید شده به وسیله اوپک (مخصوصا از عراق،کویت،ایران،دبی و نیجریه) و مقداری هم از نفت لیبی که ما اطلاع نداریم به قیمتی بالاتر از قیمت تعیین شده اوپک به فروش می رود، حتی در بسیاری مواقع به قیمت بازار آزاد (یا بازار سیاه) به فروش می رود، او پرسید حالا موقعی که عراقیها صورتحساب و مدارک فروش نفت به اگزون و سایر کمپانیهای بزرگ نفتی را به قیمت بازار آزاد به ما نشان می دهند. آیا باز هم می توانیم با عراقیها در کنفرانس دسامبر اوپک بحث کنیم که اوضاع عرضه و تقاضا اجازه افزایش قیمت نفت را نمی دهد؟ البته این مقدار زیاد به این بستگی دارد که توازن فعلی بین عرضه و تقاضا حفظ شود. هرزوللّه معتقد بود که به طور مثال اگر خدا تصمیم بگیرد که یک زمستان سخت و یا یک زمستان زودرس در اروپا و آمریکا باشد و بنابراین خیلی مشکل خواهد بود که بتوان از یک افزایش زیاد قیمت نفت در کنفرانس اوپک جلوگیری نمود.به هر حال عربستان سعودی سعی خود را خواهد کرد تا قیمتها را در سطح فعلی نگهدارد تا از خطرات و زیانهای بیشتر به اقتصاد جهانی جلوگیری نماید.

۴ تذکر راجع به سابقه این موضوع: هرزوللّه مشاور عالی زکی یمانی در امور اوپک می باشد و در تمام

کنفرانسهای مهم اوپک همراه وی می باشد.لینداستروم

امنیت خلیج

سند شماره (۴۹)

تاریخ: ۲۷ سپتامبر ۱۹۷۹ ۵ مهر ۱۳۵۸

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. با حق تقدم

مرجع: لندن ۱۸۹۶۱

موضوع: امنیت خلیج

۱ (خیلی محرمانه تمام متن)

۲ اسماعیل الشورا مدیر امور اعراب در وزارت خارجه به مأمور سیاسی کنسولی در تاریخ ۲۵ سپتامبر گفت که یوسف العلوی، معاون وزارت خارجه عمان به طور غیر مترقبه در تاریخ ۲۰ سپتامبر به عربستان سعودی سفر کرده است تا راجع به امنیت خلیج گفتگو کند. علوی گفت که عمان معتقد است که امنیت خلیج و تنگه هرمز محتاج به همکاری عمان، عربستان سعودی و کشورهای منطقه خلیج و حمایت قدرتهای غربی از قبیل آمریکا، انگلیس و آلمان غربی، می باشد. وی تحقیق و گزارش امنیتی راجع به تنگه هرمز را ارائه داد که نشان می داد که بزرگترین خطر و تهدید برای تنگه، مین گذاری می باشد و از عربستان سعودی خواست که کشتی مین جمع کن تهیه کند.

۳ شاهزاده سعود گفت که عربستان ترجیح می دهد که برای امنیت خلیج، بین کشورهای حوزه خلیج همکاری باشد و دخالت نیروهای خارجی در این همکاری، اوضاع دنیای عرب را پیچیده تر خواهد کرد و موجب انتقاداتی از جانب سایر کشورهای عرب خواهد شد. وی گفت که دولت عربستان سعودی گزارش امنیتی را مطالعه خواهد کرد و تقاضای عمان را برای مین جمع کن، بررسی خواهد نمود.

۴ علوی گفت که همکاری با عربستان سعودی، بحرین، امارات متحده عربی، قطر و احتمالاً کویت مطلوب می باشد. او فکر نمی کند که همکاری ایران در این زمینه مقدور و مطلوب باشد و عراق فقط باعث سر و صدا و هیاهو خواهد شد.وست

تولید نفت عربستان سعودی

سند شماره (۵۰)

تاریخ: ۹ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۷ مهر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه:وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی فوری ۷۵۸۳

موضوع: تولید نفت عربستان سعودی

۱ (طبقه بندی نشده) روزنامه های امروز اعلامیه ای جدی از طرف عبدو یمانی وزیر اطلاعات عربستان سعودی انتشار داده اند که حاکی از آن است که عربستان سعودی بر خلاف گزارشات مطبوعات خارجی در نظر ندارد به افزایش تولید خود تا پایان فصل کنونی خاتمه دهد. یمانی این گزارشات را کاملاً بی اساس خواند و اعلام داشت که در این زمینه هنوز تصمیمی اتخاذ نشده است.

۲ (محرمانه) این موضوع با بیانیه اکتبر وزیر امور خارجه شاهزاده سعود در وال استریت ژورنال مبنی بر اینکه عربستان سعودی در نظر ندارد به تولید نفت اضافی پس از یکم ژانویه ادامه دهد کاملاً متناقض نیست. استفاده از بیانیه رسمی عمومی نشانگر این است که ولیعهد فهد بسیار مایل است تصمیمات مربوط

به قیمت و تولید نفت را در اختیار خود داشته باشد. به تلگرام جداگانه ای در این مورد رجوع شود.وست

ملاقات با شاهزاده فهد ۱۲اکتبر ۷۹

سند شماره (۵۱)

تاریخ: ۱۰ اکتبر ۱۹۷۹ ۱۸ مهر ۱۳۵۸طبقه بندی: سری

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی. با حق تقدم

موضوع: ملاقات با شاهزاده فهد ۲ اکتبر ۷۹

۱ تمام متن سری

۲ خلاصه مطلب در تلگراف مرجع فرستاده شده است.

۳ سفیر وست به همراه سفیر فردریک چیپین که از آدیسابابا آمده و از جده دیدن می کند و همچنین عیسی صباغ رایزن ویژه، روز دوم اکتبر با شاهزاده فهد در ساعت ۳۰/۲۲ در دفتر فهد در جده ملاقات کردند.

۴ اتیوپی. شاهزاده فهد به سفیر چیپین خیر مقدم گفت و از او خواست تا مختصری درباره اوضاع اخیر در اتیوپی گزارش دهد. او به طور اخص به این علاقمند بود که درباره میزان پشتیبانی عموم از رژیم منگیستو هایله ماریام بداند. سفیر چیپین تحولات اخیر اتیوپی را تشریح کرد و تأکید کرد که چگونه بی علاقگی هایله سلاسی نسبت به مشکلات کشور راه را برای اینکه کمونیستها امور را به دست بگیرند

هموار کرده است. رژیم کنونی ظاهرا از اندکی پشتیبانی در جنوب کشور برخوردار است که در آنجا اصلاحات ارضی، کشاورزان را به خود جلب کرده است، ولی در مرکز و شمال کشور رژیم منگیستوهایله ماریام از پشتیبانی کمتری برخوردار است به ویژه از سوی طبقه متوسط روشنفکر.

فهد گفت علاقه او نسبت به اتیوپی جنبه صرفا علمی ندارد، بلکه بر اساس نزدیکی شاخ آفریقا به شبه جزیره عربستان و انعکاسهای صحنه سیاسی اتیوپی، سومالی، اریتره و سودان بر تحولات در عربستان سعودی و منطقه خلیج است. فهد تاریخچه تحولات اخیر اتیوپی را از نظر گاه عربستان سعودی مورد بحث قرار داد و گفت که امپراطور مرتکب اشتباهاتی از لحاظ توجه و عدم توجه شده بود، ولی آنهایی که نیکوکاران او بودند می توانستند او را متقاعد کنند تا اوضاع را ترمیم کند، به ویژه در مورد شرایط سختی که ناشی از خشکسالیهای شدید بود.

۶ سپس شاهزاده فهد نقل کرد که چگونه قبل از سقوط امپراطور او مشکلات هایله سلاسی را با نیکسون رئیس جمهور وقت و راجرز وزیر امور خارجه وقت مورد بحث قرار داده و آنها پرسیده بودند که آیا عربستان سعودی می توانست، از لحاظ مالی کمک کند. ولی عربستان سعودی نمی توانست در این مورد کمک کننده باشد و آن به علت مبارزه اتیوپی علیه اریتره ایها بود. متأسفانه غرب و ایالات متحده نیز کاری نکردند ویک راه گشوده ای را برای شورویها و متفقین آن باقی گذاشتند تا با قائم مقام خود، کوباییها وارد شوند. فهد همچنین درباره نتیجه وعده کارتر برای کمک در حل مسئله صحرای اوگادن سؤال کرد.

فهد یادآوری کرد که چگونه در سال ۱۹۷۸ به پیشنهاد کارتر زیاد باره رئیس جمهوری سومالی را متقاعد کرده بود، تا علنا پذیرش انجام یک همه پرسی به سرپرستی سازمان ملل متحده را در مورد اهالی صحرای اوگادن اعلام بدارد. هر چند زیاد باره آمادگی خود را برای پذیرفتن نتایج یک چنین همه پرسی اعلام داشته بود. معذالک ظاهرا ایالات متحده آمریکا علاقه خود را نسبت به سومالی از دست داده بود. فهد از

این بیم داشت که در نتیجه سهل انگاری، ایالات متحده آمریکا ممکن است، سومالی را از دست بدهد.

۷ ایران و تهدید کمونیسم.

شاهزاده فهد گفت تحولات در ایران مانند تحولات در اتیوپی ممکن است به عنوان نمونه ای بی علاقگی ظاهری ایالات متحده یا ناتوانایی آن تلقی شود، فهد گفت» «به جای آنکه شما شاه را تحت فشار قرار دهید تا افکار و اقدامات خود را با اوضاع روز تطبیق دهد، تا بدین ترتیب بتواند فرش را از زیر پای مبلغین کمونیست بکشاند. او را رها کردید تا برود.» فهد ادامه داد که«به عقیده ما (امام م) خمینی یک آلت دست است، هر چند از چنین چیزی آگاهی ندارد یا آن را نمی پذیرد. کمونیستها نقشه های خود را با نظم و ترتیب دنبال می کنند. ابتدا می خواستند که مقاومتهای خیابانی را به میان بکشند و سپس اندیشمندان میهن پرست را تا بتوانند با آنها و با نتیجه بیشتر و کارایی بیشتر سرو کار داشته باشند. نگاه کنید ببینید که در ایران چه چیزی اتفاق افتاده است.

آنها گل سر سبد جامعه خود را کشته اند. بهترین مغزها در دستگاه نظامی و حرفه های دانشگاهی و خدمات مدنی همه یا اعدام شده و یا ناگزیر تبعید شده اند. این اقدامات و کشتار وحشیانه هیچ گونه ارتباطی با اسلام ندارد که پرچم آن به طور تصنعی در ایران به اهتزاز درآمده است.

شاهزاده فهد سپس پیش بینی کرد» به زودی شاید ظرف چند ماه آینده (امام) خمینی از میدان بدر خواهد رفت و ایران اتیوپی دیگری خواهد شد که به توسط کمونیستهایی که از سوی مسکو در آنجا نشانده

شده اند، رهبری خواهد شد. «شاهزاده فهد اظهار تأسف کرد که ایالات متحده برای مقابله با تهدیدهای کمونیستی در منطقه کاری نمی کند. فهد سپس خاطرنشان ساخت که ایران، بحرین و کویت و سایر کشورهای عربی را در خلیج تهدید می کند.در حالی که حتی یک کلمه هشدار از جانب کارتر برای دادن اطمینان به کشورهای ضعیفی مانند بحرین ادا نشده است و حتی دوستان آمریکا نیز در این منطقه و در اطراف و اکناف جهان کاری نکرده اند.» فهد گفت «سه چهارم رژیمهای عرب در واقع با شما هستند» آنها همه در انتظارند و امیدوارند که دولت نیرومند و عاقل و اخلاقا راستگرای آنها یعنی ایالات متحده این پیام را به صدای بلند و روشنی ابلاغ کند: ایست کافی، کافی است. ما و همه مردم درستکار دنیا نمی توانیم دست روی دست گذاشته و ناظر آن باشیم که قانون جنگل حکمروایی کند. «هم اکنون اتیوپی، افغانستان، ایران و جمهوری دمکراتیک خلق یمن در مقابل فشار شوروی فرو می ریزند.» فهد از اینکه پاکستان در مرحله بعدی باشد نگران است. وی گفت عربستان سعودی نزدیک شدن شعله های آتش را از مدتها قبل دیده و به ایالات متحده آمریکا هشدار داده بود، ولی هشدارها و نداهای عربستان سعودی به گوشهای ناشنوا برخورد کرده است.

۸ کوبا و پاسخگویی ایالات متحده به رخنه گریهای شوروی:

در پاسخ به نطق یک ساعته ولیعهد، سفیر وست تأکید کرد که ایالات متحده در واقع روش تندی را برای مقابله با تهدیدهای شوروی اتخاذ کرده است و سفیر به عنوان مثال خاطرنشان ساخت که سفارت آمریکا همان روز نسخه ای از نطق پرزیدنت کارتر را درباره حضور نیروهای رسمی شوروی در کوبا تسلیم کرده است. رئیس جمهور خواسته است که ما یک نسخه از این نطق را قبل از تسلیم آن به شاهزاده فهد تقدیم کنیم، ولی به علت گرفتاریهای ولیعهد در آن روز، نتوانستیم به چنین کاری موفق شویم.

فهد در پاسخ پذیرفت که نطق رئیس جمهور درباره کوبا همان نوع پاسخ گویی است بر ماجراجوییهای

شوروی که عربستان سعودی از آن قدردانی می کند. سفیر ادامه داد که خیلیها هستند که می کوشند بذر عدم اعتماد بین ایالات متحده و عربستان سعودی بیافشانند. عده ای هستند که می خواهند چنین وانمود کنند که ایالات متحده آماده نیست تا به کمک متفقین و دوستان خود بشتابد، ولی این موضوع اهمیت دارد که بیاد داشته باشیم که هنگامیکه عربستان سعودی در نتیجه تهاجم یمن جنوبی به یمن شمالی، احساس خطر می کرد ایالات متحده به همه تقاضاهای عربستان سعودی لبیک گفت و همین پاسخ ما به مناسبت اوضاع یمن باید نشانه مثبتی از این باشد که ایالات متحده در زمان نیاز، دوستان خود را رها نمی کند و این همچنین یک اخطار روشنی برای بقیه جهانیان درباره تعهد ایالات متحده نسبت به عربستان سعودی و امنیت آن در قبال تهدیدهای خارجی و نسبت به پاسخگوییهای ایالات متحده است.

و اما درباره پاسخگوییهای ایالات متحده نسبت به تحولات ایران و اتیوپی سفیر وست خاطرنشان ساخت که برای ما پشتیبانی از رژیمهایی که با کشمکشهای بزرگ درونی روبرو هستند بسیار دشوار است زیرا در چنین صورتی وانمود خواهد شد که ایالات متحده در امور داخلی این رژیمها بدون جهت مداخله می کند. سفیر وست به شاهزاده فهد یادآوری کرد که اعراب در این مورد به طور خاصی حساسیت نشان می دهند. عربستان سعودی در تأیید این مطلب که ایالات متحده می تواند از دوستان ما پشتیبانی کند، بدون اینکه این پشتیبانی اسباب زحمت یا نتیجه معکوس داشته باشد، اغلب کمک کننده بوده است.

ایالات متحده از این پشتیبانی درگذشته قدردانی کرده و امیدوار است که شاهزاده فهد همچنان به ما کمک

کرده و پشتیبانی مورد نیاز دوستان ما را در منطقه بدون اینکه چندان جلب توجه کند، ادامه دهد.

۹ اظهار نظر: روز بعد (پنج اکتبر) شاهزاده فهد عیسی صباغ رایزن را نزد خود احضار کرده و مراتب زیر را به او گفت: «یادتان هست سفیر وست درباره نطق کارتر چه گفت؟ خوب. من آن موقع نمی خواستم همه شما را در حضور همکارتان سفیر چیپین دچار زحمت کنم، ولی می خواستم چیزی را که اکنون می گویم اضافه کنم و آن اینکه اگر این نطق دکترین شماره یک کارتر است آنگاه ما دکترین شماره دو را برای منطقه خود لازم داریم و یقینا رئیس جمهور شما و مردم شما می دانند که در حالی که چند هزار سرباز شوروی که در نزدیکی فلوریدا قرار گرفته مورد تحمل حکومت ایالات متحده نیستند، حضور شوروی که گلوی ما را همین جا گرفته و تهدید به مسدود کردن شاهراه منافع حیاتی شما و ما می کند باید لااقل مستلزم یک موضع گیری محکم و قاطع و بدون ابهام باشد. بدین مناسبت به واشنگتن این ضرب المثل عربی را یادآوری کنید، که شمردن ضربه های شلاق یک چیز است، ولی احساس آن یک چیز دیگری است.»

پایان اظهار نظر.

۱۰ مسئله فلسطین و صلح خاورمیانه. فهد بار دیگر نظر قاطع حکومت عربستان سعودی را تکرار کرد که هر گونه به اصطلاح راه حل اختلاف اعراب و اسرائیل که مشارکت و موافقت فلسطینیها را همراه نداشته باشد، موفق نخواهد شد. او تأکید کرد که ما از طریق سادات از اعراب بیش از آنکه اسرائیلیها حتی به خواب دیده باشند اطلاع داریم: شرافت و پذیرفتن فلسطینیها به عنوان یک دولت در داخل این منطقه، ولی اسرائیلیها همچنان به سبک خودشان وفا دارند و می خواهند بچاپند و بچاپند و بچاپند. آنها ابتدا درباره ادامه و در واقع افزایش احداث آبادیها در کرانه باختری اصرار می ورزند و اکنون آنها زمین بیشتری از اعراب می خواهند که ظاهرا از طریق خرید باید انجام بگیرد. آیا این حرص و آز اسرائیل می تواند به حسن نیت اعراب منجر شود؟ آیا اسرائیلیها تنها به سازش با سادات علاقمند هستند و بقیه اعراب به

جهنم؟ آیا ایالات متحده از این امر چشم پوشی می کند؟ آیا شما به جز اظهار تأسف از آنچه بگین می کند کار دیگری انجام نمی دهید. ما به شما اطمینان می دهیم که بگین قلدر تنها به صدایی گوش فرا می دهد که نشان دهنده آن است که ناطق، قدرت اراده و ادراک و شهامت اعتقادات خود را دارد.« به عبارت دیگر آن طوری که عیسی صباغ تعبیر کرد به صدای یک مرد شجاع.

۱۱ در پاسخ سفیر وست تعهد عمیق پرزیدنت کارتر را به یک صلح جامع و عادلانه مورد تأکید قرار داده و همچنین پذیرفتن این واقعیت را از سوی ایالات متحده آمریکا که راه حل مسئله فلسطین شرط اولیه صلح خاورمیانه است، اعلام داشت. سفیر خاطرنشان ساخت که با توجه به اعتدال اخیری که از سوی سازمان آزادیبخش فلسطین نشان داده شده است، افکار عمومی نشان می دهد که اکثریت مردم در ایالات متحده طرفدار گفت و شنود با سازمان آزادیبخش فلسطین هستند. وی افزود که دیدار اخیر گروه رهبری مسیحیان جنوب و اسقف جس جاکسون از منطقه بدون شک اثرات بیشتری در مردم آمریکا از لحاظ آشنا کردن آنها با وضع فلاکت بار فلسطینیها خواهد داشت و در حالی که سفیر بی حوصلگی عربستان سعودی و بقیه جهان عرب را در عدم پیشرفت درباره مذاکرات مربوط به خودمختاری فلسطینیها به خوبی درک می کند، ما ناگزیر هستیم به انور سادات رئیس جمهور مصر و بگین نخست وزیر اسرائیل مهلت عاقلانه ای بدهیم تا درباره این مذاکرات پیشرفت نشان دهند و ایالات متحده هرگاه که بن بست مطلق به وجود آید حاضر خواهد بود به عنوان یک هم پیمان فعالتر در پیشرفت، پا در میانی کرده و حداکثر کوشش

را برای رفع بن بست به عمل آورد، حتی کوششی که به معنی موضعگیری مخالف سادات و بگین باشد.

سفیر وست افزود که استراوس سفیر سیا قرار است در ماه دسامبر به منطقه بازگردد در ضمن استراوس در انتظار مذاکره با عربستان سعودی در نیویورک بوده و گزارشی درباره پیشرفت در مذاکرات خودمختاری فلسطینیها تا آخرین لحظه خواهد داد.

۱۲ ملاحظات پایانی: پس از حدود دو ساعت مکالمه شاهزاده فهد بحثها را به پایان رساند. وی خاطرنشان ساخت که «من طبق معمول صحبت کردم و قلب خود را در مقابل دوستان آمریکایی خود باز کردم و چنین کاری را اگر بزرگترین احترام و ارج را برای پرزیدنت کارتر نمی داشتم، نمی کردم. من آنچه را که او می کوشد انجام بدهد مورد قدردانی قرار می دهم. او نیازمند تشویق و اطمینان است و من به عنوان یک دوست که احساس می کند که پیوندهای بین دو کشور را نباید اجازه داد که سست تر شود. این اطمینان و تشویق را به او می دهم. ملاحظات من درباره بی اقدامی یا کندی اقدام ناشی از اعتقاد تزلزل ناپذیر ماست که دوست صمیمی ما، ایالات متحده آمریکا قادر است پاسخگوی سنتی مؤثر خود را که شایسته رهبر محترم جهان آزاد است، بر منصه ظهور بگذارد.»

۱۳ سفیر به شاهزاده فهد اطمینان داد که ملاحظات مورد توجه قرار گرفته و پرزیدنت کارتر شخصا یک مرد صریحی است که معتقد به گوش دادن به یک دوست خردمند می باشد، هر چند که این دوست از وی انتقاد کند تا اینکه از سوی چاپلوسان به او تملق گفته باشند.

۱۴ اظهار نظر سفیر: شاهزاده فهد در یک وضع روحی قرار داشت که مستعد صحبت کردن بود و در واقع به نظر نمی رسید که «مکنونات قلبی خود را» به اندازه بیش از حد صراحت «باز می کند». نظرهای او درباره لزوم اقدام ایالات متحده مانند اظهار نظرهای دیگری که او در طی مراودات ما انجام داده است، کاملاً دارای هدف بود. این نکته قابل اهمیت است که او و یمانی وزیر نفت اخیرا یک جلسه طولانی با

صباح وزیر نفت کویت داشته اند.

حدس ما این است که موضوع اصلی این جلسه تصمیم عربستان سعودی برای افزایش تولید نفت بوده است. زیرا که عربستان سعودی درباره این مطلب با حکومت ایالات متحده کنار آمده است. صباح به احتمال قوی فهد را «تحت فشار» قرار داده بود تا امتیازات بیشتری از حکومت ایالات متحده درباره امنیت خلیج و خاورمیانه بگیرد. این واقعیت که تقریبا همین احساس از سوی شاهزاده عبداللّه در ملاقات دو روز بعد (تلگراف جده ۶۹۷۷) ابراز شده این نتیجه گیری ما را تقویت می کند که در سلسله مراتب حکومت عربستان سعودی در حال حاضر این احساس حکمفرماست.وست

ملاقات عبداللّه با جرج بال

سند شماره (۵۲)

تاریخ: ۱۵ اکتبر ۱۹۷۹ ۲۳ مهر ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی. با حق تقدم

موضوع: ملاقات عبداللّه با جرج بال

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ جناب آقای جرج بال معاون سابق وزارت امور خارجه با شاهزاده عبداللّه معاون دوم نخست وزیر و فرمانده گارد ملی برای مدتی حدود ۳ ساعت در تاریخ ۱۴ اکتبر ملاقات کرد. سفیر و رایزن سیاسی و

نظامی نیز در این ملاقات حضور داشتند.

۳ عبداللّه از آقای بال به گرمی استقبال کرد و با علاقه مفرطی به حرفهای او گوش می داد در حالی که آقای بال تحولات اخیر افکار عمومی آمریکا را درباره مسائل مربوط به حل مشکلات خاورمیانه و مسائل استراتژیک را تشریح کرده و تأکید کرد که او به عنوان یک شهروند خصوصی صحبت می کند. آقای بال خاطرنشان ساخت که افکار عمومی آغاز به تشخیص انتخابی منافع ملی ایالات متحده و منافع اسرائیل کرده است. یک عاملی که همراه آن می باشد، آگاهی فزاینده نسبت به فلسطینیها و وضع فلاکت بار آنها است که تاکنون کمتر درباره آن اطلاعی داشتند. تحول دیگری که قابل ذکر است شناسایی فزاینده اشتراک منافع بین ایالات متحده و عربستان سعودی در امنیت خلیج عربی (منظور همان خلیج فارس است م) است.

۴ عبداللّه سه فقره «شایعه» مضره را که اخیرا درمیان کشورهای خاورمیانه دوست ایالات متحده جریان پیدا کرده است، ذکر کرد: اول اینکه ابتکار ناگهانی انور سادات در سال ۱۹۷۷ برای دیدار از اسرائیل قبلاً به تصویب ایالات متحده آمریکا رسیده است، دوم اینکه ایالات متحده و اتحاد جماهیر شوروی به طریقی، به طور سری، توافق کرده اند که بگذارند کشورهای عربی بین خود به نزاع بپردازند که این بالمال به نفع ابر قدرتها خواهد بود و سوم اینکه ایالات متحده و اتحاد جماهیر شوروی به طور سری با هم به توافق رسیده اند که مشترکا با اسلام ضدیت کنند. آقای بال به عبداللّه اطمینان داد که این «شایعات» به هیچ وجه حقیقت ندارند.

۵ در چندین مرحله عبداللّه اصرار ورزید که حکومت ایالات متحده در مقابل تهدید شوروی و قائم مقامهای آن نسبت به امنیت، انرژی بیشتری از خود نشان دهد. او طرفدار آن بود که ایالات متحده یک ترکیبی از «به حرکت در آوردن چماق» و دیپلماسی فعال از خود نشان دهد. عبداللّه که (قبلاً در جریان

ملاقات با دقت فراوان به بررسی سفیر وست درباره اوضاع نظامی مراکش ناشی از تلگراف ۷۱۴۸ رباط)گوش فراداده بود با همین لحن از آقای بال خواست تا درباره فراهم کردن پشتیبانی نظامی به ملک حسن، کنگره آمریکا و مقامات دیگر را تحت فشار قرار دهد. عبدالّله برای تشدید طرفداری قاطعیت در منطقه خلیج مدعی شد که عربستان سعودی نقشه های تجاوزکارانه ایران را درباره بحرین، با اخطار به تهران که هر گونه کوشش برای به دست گرفتن حکومت در بحرین با مخالفت سعودیها روبرو خواهد شد، خنثی کرده است.وست

خلاصه اطلاعاتی ۹۲۰

سند شماره (۵۳)

تاریخ: ۱۹ اکتبر ۱۹۷۹ ۲۷ مهر ۱۳۵۸طبقه بندی: سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مرکز جمع آوری خلاصه های اطلاعاتی

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۲۰ به تاریخ ۱۹ اکتبر ۱۹۷۸

(پاراگرافهای ۵ ۱ سری و غیر قابل رؤیت برای بیگانگان است).

۱ روابط عربستان سعودی و اتحاد شوروی: علیرغم گزارشات جسته و گریخته ما هنوز شواهد متقاعدکننده ای درباره گرم شدن قابل ملاحظه روابط شوروی و عربستان سعودی ندیده ایم. گزارش مطبوعات شوروی پیرامون این مطلب که سعودیها در روابط خود با شورویها پا را فراتر از تشریفات

گذارده اند ظاهرا بر اساس مراتب زیر است:

الف) مبادله تلگرافهای تبریک بین رهبران شوروی و عربستان به مناسبت روز ملی عربستان سعودی در تاریخ ۲۳ سپتامبر و

ب) این واقعیت که سفیر عربستان سعودی و وابسته نظامی آن در ضیافتی که از طرف سفارت شوروی در صنعا در تاریخ ۳۰ سپتامبر ترتیب داده شده بود حضور داشتند.

۲ اتحاد جماهیر شوروی کوشیده است تا مناسبات خود را با عربستان سعودی از زمان جنگ ۱۹۷۳ بهبود دهد و چنین درک کرده است که پیوندی با ریاض، کلیدی به پیوندهای مشابه با همه کشورهای خلیج (فارس) خواهد شد. (شورویهای اکنون در میان کشورهای محافظه کار خلیج (فارس) فقط با کویت مناسبات دیپلماتیک دارند) همچنین شایسته یادآوری است که اتحاد جماهیر شوروی پس از مرگ ملک فیصل در سال ۱۹۷۵ و به دنبال ابتکار صلح سادات در سال ۱۹۷۷ سرگرم لاس زدن با سعودی ها بوده است. از زمان امضاء پیمانهای کمپ دیوید، مسکو کوششهای خود را تشدید بخشیده است.

۳ درباره مبادله تبریک بین برژنف و خالد مراتب زیر قابل توجه است:

الف) این نخستین بار نیست که رهبران دو کشور تلگرافهای تبریکی برای یکدیگر می فرستند.

ب) در حالی که شورویها میل دارند تا موضع کنونی عربستان سعودی را درباره فرایند صلح برای بهبود مناسبات با سعودیها مورد بهره برداری قرار دهند رژیم عربستان سعودی به علت ملاحظات خارجی و داخلی نمی تواند اقدام قاطعانه ای در این جهت و در چنین زمانی به عمل آورد.

ج) عربستان سعودی گاه به گاه برای اعمال فشار بر روی ایالات متحده به منظور تغییر دادن موضع آن کشور درباره مسائل مختلف و برای شنوا ساختن ناخرسندی سعودی از اقدامات ویژه آمریکا پخش چنین شایعاتی را تشویق می کند.

۴ در عین حال گزارشهای مقامات بلند پایه عربستان سعودی حاکی از آن است که سعودیها از آن نگرانند که ایالات متحده آمریکا خطر شوروی را به اندازه کافی جدی تلقی نمی کند.

۵ شدیداللحن بودن ملاحظات عربستان سعودی درباره این موضوع روشن می سازد، که سعودیها در واقع نسبت به اتحاد شوروی گرمی نشان نمی دهند و در عوض دستگاه رهبری سعودی امیدوار است که با رفتارهایی از قبیل حضور در ضیافتهای شوروی از یک تاکتیک هراس انگیز استفاده کرده به آمریکا بفهماند که همکاری با عربستان سعودی را چندان سرسری و کم اهمیت تلقی ننماید.

۶ (طبقه بندی نشده) گردهمایی مصر آمریکا اسرائیل: در مقاله ای در روزنامه ۱۸ اکتبر الاهرام از قول خلیل گفته شده است که «اتخاذ تصمیماتی که در سطح وزرا در مورد مسئله فلسطین امکان پذیر نیست». احتمال دارد که آمریکا، اسرائیل و مصر یک گردهمایی به این منظور تشکیل دهند.

۷ (طبقه بندی نشده) آزادی زندانیان اسرائیلی: در تاریخ ۱۸ اکتبر مطبوعات مصری گزارش کردند که احتمالاً اسرائیل تعداد نامعلومی از زندانیان عرب را آزاد کرده است. سفارت آمریکا در قاهره اظهار داشت که این گزارش نتوانسته است خبر رادیو اورشلیم را مبنی بر اینکه این زندانیان از منطقه العریش و حیفای جنوبی بوده و در فعالیتهای تروریستی شرکت نداشته اند به طور کامل دریافت نماید.

۸ (خیلی محرمانه) نقش آمریکا در صحرای سینا: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش داد که وایزمن در تاریخ ۱۷ اکتبر در ملاقات با هیئت پشتیبانی سینا و پرسنل سفارت گفته است که با پیشنهاد تغییر

فعالیت در سینا موافق است، ولی با حضور نیروی ناظر بر آتش بس سازمان ملل موافق نیست، چون به نظر وی این نیرو محدودیتی در حمایت لجستیکی آمریکا پدید می آورد.

۹ (طبقه بندی نشده) فروش تسلیحات آمریکا به اسرائیل و نظر عربستان سعودی: آسوشیتدپرس گزارش داد که وزیر نفت عربستان سعودی زکی یمانی در ۱۸ اکتبر خواستار منع فروش تسلیحات نظامی آمریکایی به اسرائیل گردید. با این وصف، یمانی اضافه کرده است که عربستان سعودی در برابر کشورهایی که اهداف شوروی را دنبال می کنند به سلاحهای آمریکایی نیازمند می باشد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) سفر خلیل به اروپا: رادیو قاهره گزارش داد که خلیل در ۱۸ اکتبر برای انجام یک بازدید ده روزه که انگلستان و اطریش را نیز در بر می گیرد، عازم اروپا گردیده است.

۱۱ (طبقه بندی نشده) عراق قیمت نفت خود را بالا می برد. بنا به گزارش آشویتدپرس، منابع صنعت نفت در ۱۸ اکتبر گفته اند که عراق قیمت نفت خود را ده درصد افزایش داده است. با این وصف، عراق قیمت نفت خود را بیش از ۵۰/۲۳ دلار برای هر بشکه که توسط اوپک تعیین شده بالا نبرده است.عراق به قیمت ۱۸/۲۲ دلاری بهترین نوع نفت خود تنها ۱۸ سنت اضافه کرده است و حال آنکه قیمت نفت نامرغوب خود را که بخش اعظم تولیدات عراق را تشکیل می دهد ۲ دلار بالا برده و آنرا بین ۶۵/۲۰ و ۹۶/۲۱ دلار تعیین کرده است.

۱۲ (طبقه بندی نشده) کشورهای خلیج ایران: رادیو کویت گزارش داد که وزیران خارجه شش کشور عربی خلیج در بیانیه منتشره خود را در ۱۸ اکتبر اعلام کرده اند که می خواهند با ایران حداکثر رابطه را برقرار سازند.

۱۳ (طبقه بندی نشده) اخطار اوپک: مانا سرپرست اوپک گفت که عتیبه در ۱۸ اکتبر هنگام بازدید از ژاپن در مورد خطر برخورد ابرقدرتها بر سر نفت هشدار داده است. رویتر گزارش داد که عتیبه به

نخست وزیر فوکودا، گفته است که کاهش بازده نفتی شوروی احتمالاً سبب گسترش یافتن منافع شوروی در خاورمیانه و بر هم زدن تعادل نیروها خواهد گردید. عتیبه گفت که به رسمیت شناختن ساف توسط ژاپن تضمینی بر ارائه نفت به این کشور خواهد بود.

۱۴ (محرمانه) سوریه آمریکا: سفارت آمریکا در دمشق یادآور طرز برخورد دو جانبه سوریه در قبال آمریکا گردید. چون اسد هفته گذشته به یک بازرگان آمریکایی گفته بود که وی امیدوار است که بین آمریکا و سوریه» در همه زمینه ها و نه تنها در مورد حل مشکلات «همکاری ادامه یابد. سفارت معتقد است که این مهمترین علامتی است که نشان می دهد مقامات عالی سوریه هنوز امیدوارند که برخلاف اختلاف نظرهای موجود در مورد سیاستهای خاورمیانه ای با آمریکا روابط دو جانبه برقرار سازند.»

۱۵ (خیلی محرمانه) رفعت الاسد: بنابه گزارش سفارت آمریکا در دمشق، رسانه های گروهی سوریه هنوز اظهار می دارند که رفعت الاسد برادر رئیس جمهور در سوریه محبوب است. در تاریخ ۱۳ اکتبر مطبوعات دمشق تصویری از رفعت را به عنوان سرپرست یک فدراسیون آموزش و پرورش نشان داد و از و به عنوان «سرهنگ ستاد» نام برد.

۱۶ (سری) سوریه و مسائل داخلی: سفارت آمریکا در دمشق گزارش می دهد که فعالیتهای تروریستی هنوز هم رخ می دهند، ولی در شهرهای جنوبی سوریه این رخ داده ها بیشتر شده اند. آلپووحما در دو هفته گذشته محل وقوع چند کشتار بوده است که بسیاری از آنها ناشی از خونخواهی قومی بوده اند.

سفارت آمریکا در دمشق می گوید که علیرغم افزایش تعداد رخدادها در دو هفته گذشته، دستگاه شایعه پراکنی دمشق فعالیت چندانی از خود نشان نداده است. سفارت این پدیده را بنا به دلایل زیر می داند:

(الف) وقایع رخداده در خارج از دمشق اگر از اهمیت بسیار برخوردار نباشند، توجه چندانی را به خود معطوف نمی دارند؛ و

(ب) دمشق ظاهرا نسبت به وقایع روزمره خشونت بار بسیار بی تفاوت گشته است.

۱۷ (محرمانه) شمال لبنان: سفارت آمریکا در بیروت گزارش داد که یکی از منابع نظامی لبنان به وابسته دفاعی ما گفته است که در ۱۸ اکتبر از میزان تشنج در شمال لبنان کاسته شده و وی معتقد است که گروگانها آزاد خواهند شد.

۱۸ (خیلی محرمانه) جنوب لبنان: نماینده آمریکا در سازمان ملل گزارش داد که وایزمن در گفتگوی خود با سیلاسو حمایت اسرائیل را از ادامه آتش بس اعلام داشت. وایزمن گفت که به حداد دستور خواهد داد که از اذیت و آزاد روستائیان حوزه نیروهای اضطراری سازمان ملل در لبنان اجتناب ورزد.

ونس

سومین طرح توسعه عمرانی عربستان سعودی

سند شماره (۵۴)

تاریخ: ۲۴ اکتبر ۱۹۷۹ ۲ آبان ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا جدهبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی با حق تقدم

موضوع: سومین طرح توسعه عمرانی عربستان سعودی

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خرابی اوضاع اجتماعی و اقتصادی که به علت افزایش بی رویه مخارج که از سال ۱۹۷۴ در سراسر

خلیج شروع شد، باعث شده است که تا سال ۱۹۷۷ عربستان سعودی به سرعت از رشد مخارج هزینه ها بکاهد تا بدین ترتیب هم بتواند از نرخ تورم در جامعه بکاهد و هم جامعه را در مسیر توسعه و عمران مداومتری بیاندازد. تلاشهای دولت در هر دو زمینه موفقیت آمیز بوده است. با وجود این موفقیت، ظهور عکس العمل سیاسی علیه تغییرات سریع اجتماعی در ایران در سال گذشته باعث شده است که کادر رهبری عربستان سعودی نسبت به عواقب توسعه اقتصادی، که بی ثباتی اجتماعی است، هوشیارتر بشود.

۳ به این ترتیب، سومین برنامه پنج ساله توسعه و عمران، به گونه ای برنامه ریزی شده است که سیاست محدود کردن افزایش هزینه و اختصاص بودجه به فعالیتهایی که از نظر اجتماعی قابل پسند است، ادامه پیدا کند. شواهد اولیه حاکی از آن است که کل مخارج در این پنج ساله حدود ۸۰۰ میلیارد ریال سعودی با حدود ۲۳۵ میلیارد دلار به نرخ ارزی کنونی خواهد بود. حتی در صورتی که این مقدار را به ریال ثابت (در سال ۱۹۷۹) فرض کنیم نتیجه می گیریم در طی ۵ سال آینده بودجه سالانه عربستان سعودی نسبت به بودجه امسال که ۱۶۰ میلیارد ریال عربستان سعودی یعنی ۴۷ میلیارد دلار است رشد چندانی نخواهد داشت.

۴ دکتر فیصل بشیر معاون وزارت برنامه ریزی عربستان اخیرا راجع به بافت برنامه ۵ ساله گفته است که این برنامه به تداوم اولویت نمی دهد، بلکه اهمیتها را تغییر داده است. وی گفت که برنامه سوم از توسعه های زیربنایی فیزیکی که در بعضی موارد روی آنها زیاد کار شده است. به سمت فعالیتهای تولیدی

مانند پتروشیمی، تصفیه نفت و کشاورزی تغییر روند خواهد داد، و برنامه جدید روی توسعه و عمران سه شهر مهم پادشاهی عربستان تأکید و اولویت کمتری خواهد داد و در عوض تلاش بیشتری در جهت عمران مناطق دور دست عربستان خواهد کرد. این گونه اقدامات به منظور جبران عدم موازنه بین ثروت و عمران و توسعه بین مناطق بوده و بنابراین از هجوم جمعیت به شهرها جلوگیری می نماید. بشیر همچنین گفت که او پیش بینی نمی کند که تعداد کارگران خارجی مشغول به کار در عربستان سعودی در برنامه سوم افزایش یابد. اما در زمینه توسعه ریشه ای وزیر بنایی اجتماعی مخصوصا در زمینه آموزشهای حرفه ای و شغلی تلاش بیشتری انجام خواهد گرفت. هر چند نحوه اجرای تلاشهای برنامه سوم هر قدر خوب باشد، نخواهد توانست تشنجهای نهفته را از میان بردارد.

۵ سیاستهای مالی محافظه کارانه، از یک طرف، موجبات کاهش سود تجارت و افزایش تنفر در میان خرده بازرگانان و افراد ثروتمند صاحب امتیاز را فراهم خواهد آورد. به عبارت دیگر گذشت سالها نشان داده است که تغییر و انتقال اقتصادی که از سال ۱۹۷۴ شروع شد، اثرات دیرپا و همه جانبه ای بر روی ارزشهای سنتی سعودیها و درآمد آنها داشته است. این ارزشهای مرسوم منبع اصلی مشروعیت سلطنت بوده اند.

۶ دسترسی به درآمد نفت، یک مفهوم داخلی و سیاسی پیدا نموده است که در طی برنامه سوم نیز ادامه پیدا خواهد کرد. تنزل درآمد نفت در سال ۷۹۱۹۷۸ به همان اندازه که دستاویز و بهانه ای برای سختی اوضاع مالی به وسیله اوضاع اجتماعی بود به همان اندازه هم خودش باعث مشکلات و سختیها بوده، چون درآمد فعلی و افزایش احتمالی درآمد در آینده بیشتر از مخارج می باشد (بیشتر به دلیل قیمت نفت و همچنین به خاطر افزایش تولید نفت)، دولت عربستان حس می کند که باید تلاشهای زیادی بکند تا هزینه ها و مخارج را کنترل نماید. افزایش مداوم در آمد فقط رژیم را وسوسه می کند که بیشتر خرج کند

همچنان که در خلال سالهای ۱۹۷۶۱۹۷۵ نمود و همچنین باعث بروز انتقاد راجع به سیاست نفتی دولت عربستان سعودی از طرف ملی گراهای سعودی و سایر اعضای اوپک خواهد شد. نگاهی به این بررسیهای داخلی نشان می دهد که از پنج سال پیش یعنی موقعی که برنامه پنج ساله دوم تدوین شد تأکید وسعی شده است که تا آنجایی که امکان دارد درآمد آینده نیز خرج شود تا بدین وسیله از انتقادات کشورهای غیر عضو اوپک راجع به پنج برابر کردن بهای نفت در اواخر سال ۱۹۷۳، کاسته شود. پلاک

کتاب سی و ششم

اشغالگران قدس

پیام امام امت به مناسبت روز جهانی قدس

بسم اللّه الرحمن الرحیم

جمعه آخر ماه مبارک رمضان روز قدس است و در دهه آخر ماه رمضان به احتمال زیاد شب قدر است، شبی که احیاء آن سنت الهی است و قدر و منزلت آن از هزار ماه منافقان اولاتر است که مقدرات خلق در آن شب پایه ریزی می شود.

روز قدس که همجوار قدر است لازم است که در بین مسلمانان احیا شود و مبدأ بیداری و هشیاری آنان باشد و از غفلتهائی که در طول تاریخ خصوصا سده های اخیر شده است بیرون آیند، تا آن روز هشیاری و بیداری از دهها سال ابرقدرتها و منافقان جهان والاتر باشد و مسلمانان جهان مقدرات خود را خود و به دست قدرت خود پی ریزی و پایه گذاری کنند. در شب قدر مسلمانان با شب زنده داری و مناجات خود از قید بندگی غیر خدای تعالی که شیاطین جن و انس اند رها شده و به عبودیت خداوند در می آیند. و در روز قدس که آخرین روزهای شهراللّه اعظم است سزاوار است که همه مسلمانان جهان از قید اسارت و بردگی شیاطین بزرگ و ابرقدرتها رها شده و به قدرت لایزال اللّه بپیوندند و دست جنایتکاران تاریخ را از کشورهای مستضعفان قطع و رشته طمع آنان را بگسلانند.

هان ای مسلمانان جهان و مستضعفان گیتی به پا خیزید و مقدرات خود را به دست گیرید تا کی نشسته اید که مقدرات شما را واشنگتن یا مسکو تعیین کنند؟ تا کی باید قدس شما در زیر چکمه تفاله های آمریکا، اسرائیل غاصب پایکوب شود؟ تا کی سرزمین قدس فلسطین، لبنان و مسلمانان مظلوم آن دیار در زیر سلطه جنایتکاران به سر برند و شما تماشاچی باشید و بعضی حکام خائن شما آتش بیار آنان باشند؟ تا کی قریب یک میلیارد مسلمان در جهان و قریب صد میلیون عرب با کشورهای وسیع و ذخایر بی پایان شاهد چپاولگریهای شرق و غرب و ستمگریها و قتل عامهای غیر انسانی آنان و تفاله های آنان باشند؟ تا

کی تحمل جنایات وحشتناک بر برادران افغانستان و لبنان را نموده و به ندای آنان جواب نمی دهید؟ تا کی به جای مقابله با دشمنان اسلام و برای نجات قدس از اسلحه گرم و قدرت نظامی و الهی غفلت نموده و با کارهای سیاسی و برخوردهای سازشکارانه با ابرقدرتها وقت گذرانده و به اسرائیل مهلت جنایتهای بی امان داده و شاهد قتل عامها باید بود؟ آیا سران قوم نمی دانند و ندیده اند که مذاکرات سیاسی با سیاستمداران قدرتمند و جنایتکاران تاریخ، قدس و فلسطین و لبنان را نجات نخواهند داد و هر روز بر جنایات و ستمگریها افزوده خواهد شد؟

باید برای آزادی قدس از مسلسلهای متکی بر ایمان و قدرت اسلام استفاده و بازیهای سیاسی را که از آن بوی سازشکاری و راضی نگه داشتن ابرقدرتها بر مشام می رسد، کنار گذاشت.

باید ملتهای مسلمان خصوصا ملت فلسطین و لبنان کسانی را که با مانورهای سیاسی وقتگذرانی می کنند تنبیه نموده و زیر بار بازیهای سیاسی که نتیجه ای جز زیان و ضرر برای ملت مظلوم ندارند نروند، تا کی اسطوره های دروغین شرق و غرب مسلمانان قدرتمند را مسحور نموده و بوقهای تبلیغاتی میان تهی، آنان را وحشت زده می نماید؟ و تا کی مسلمین از قدرت اسلام بزرگ غافلند؟ مسلمانانی که در نیم قرن آن فتوحات عظیم و تحولات شگرف را با دست خالی از ساز و برگ جنگی و دلی آغشته به ایمان و زبانی متذکر به اللّه اکبر به دست آورده و اسلام و توحید را در جهان قدرتمند آن روز پایه گذاری نمودند. اگر آن پیروزیها و تحولاتی که در تاریخ ثبت است از چشم انداز مسلمانان درو است پیروزی ملت رزمنده ایران با انگیزه سربازان صدر اسلام که سلاحشان ایمان بود در پیش چشم همگان پرتو افکن است جهانیان و مسلمانان جهان دیدند که ملت غیور ایران با دست تهی از ساز و برگ، نبرد در مقابل ابر قدرتهای زمان و وابستگان خارج و داخل آنان نهضت کردند و انقلاب شکوهمند اسلامی را با همه مشکلات برق آسا به ثمر رساندند. و دست تمام جنایتکاران تاریخ را از کشور عزیز خود قطع کردند و توطئه های آمریکایی و گروهکهای چپ گرا و راست گرا را با قلبی سرشار از ایمان و عقیده یکی پس از دیگری خنثی نموده و زن و مرد و کوچک و بزرگ دلاورانه در صحنه و مقدرات کشور خود را در دست توانای خود تعیین نمودند و امروز با خواست خداوند متعال ارکان جمهوری اسلامی به دست متعهدین به مکتب و معتقدین به جمهوری اسلامی برقرار و فتنه انگیزان و توطئه گران را از صحنه خارج نمودند و امروز ایران به رغم بوق های خارج و دستگاههای تبلیغاتی آمریکا و صهیونیست و سیلی خورده های از انقلاب به سوی سازندگی نهایی پیش می رود و این درس عبرتی است برای کشورهای اسلامی و مستضعفان جهان که قدرت اسلامی خود را

بیابند و از عربده های شرق و غرب و وابستگان و تفاله های آنان نهراسند و با اعتقاد به خداوند تعالی و اتکال به قدرت اسلام و ایمان بپاخیزند و دست جنایتکاران را از کشورهای خود کوتاه نمایند و آزادی قدس شریف و فلسطین را سرلوحه برنامه خود قرار دهند و ننگ سلطه صهیونیست، تفاله آمریکا را از دامن خود بزدایند و روز قدس را زنده نگه دارند، امید است با زنده نگه داشتن این روز بی تفاوتیها زائل شود و غفلتها مرتفع گردد و با قیام ملتهای شریف بعضی از سران خائن را که به رغم مسلمانان و اسلام دست در دست اسرائیل و چشم و فرمان آمریکا بر خلاف مصالح مسلمین به زندگانی سیاسی ننگین خود و به زندگی جنایت بار خویش ادامه می دهند از صحنه خارج و در گورستان تاریخ مدفون نمایند. حکام غاصبی که در جنگ بین کفاری چون اسرائیل و صدام با مسلمین طرف کفار را گرفته و به اسلام و مسلمین ضربه وارد می کنند، از صحنه اسلام باید خارج شوند و از حکومت بر مسلمین باید برکنار گردند.

ملتهای شریف مصر و عراق و دیگر کشورهای تحت سلطه منافقان باید قیام کنند و بلندگوهای فاسد که این جنایتکاران مسلمان جلوه می دهند، گوش فرا ندهند و از قدرتهای پوشالی این خائنان نهراسند.

مسلمانان و جانیان دیدند که صدام عفلقی سرسپرده آمریکا به ایران که جز به اسلام و مصالح مسلمین نمی اندیشد، حمله کرد و آن چنان سرش به سنگ کوبیده شد که اکنون با توسل به سران عرب و پناه به اسرائیل دنبال مفری است که او را از سقوط حتمی نجات دهد و ملت ایران و قوای مسلح شجاع آنچنان ضربه ای به او و طرفداران جنایتکار او زدند که جز تسلیم یا سقوط، مفری ندارد و با حیله های ابلهانه او و

بوقهای تبلیغاتی صهیونیسم راهگشای او نخواهد شد. ملت و دولت و مجلس و ارتش و سایر قوای مسلح ایران که امروز با وحدت اسلامی و انسجام الهی صف واحد هستند، مصممند که در مقابل هر قدرت شیطانی و متجاوز به حقوق انسانها بایستند و از مظلومان دفاع نمایند و تا برگشت قدس و فلسطین به دامن مسلمین از لبنان و قدس عزیز پشتیبانی نمایند. مسلمانان جهان باید روز قدس را روز همه مسلمین جهان بلکه مستضعفین بدانند از آن نقطه حساس در مقابل مستکبرین و جهان خواران بایستند و تا رهایی مظلومان از زیر ستم قدرتمندان از پای ننشینند و مستضعفان که اکثریت قاطع جهان را تشکیل می دهند، مطمئن باشند که وعده حق تعالی نزدیک است و ستاره نحس مستکبران رو به زوال و افول است، ملت ایران، خواهران و برادران عزیز می دانند که انقلاب عظیم ایران که در نوع خود کم نظیر یا بی نظیر است از ارزشهای بزرگی برخوردار است که بزرگترین آن مکتبی بودن و اسلامی بودن آن است، همان ارزشی که پیامبران عالی مقام در پی آن قیام نمودند، امید است که این انقلاب جرقه و بارقه ای الهی باشد که انفجاری عظیم در توده های زیر ستم ایجاد نماید و به طلوع فجر انقلاب مبارک حضرت بقیه اللّه ارواحنا لمقدمه الفداء منتهی شود و باید ملت شریف که چنین انقلابی بزرگ را نموده است، در ادامه آن هر چه بیشتر کوشا باشد و حضور خود را هر چه والاتر در صحنه اقامه عدل الهی به ثبت رساند. عزیزان من باید بدانید که ارزش انقلاب هر چه بیشتر باشد فداکاری در راه تحقق آن ارزشمندتر و لازم تر است، انقلاب در راه هدف الهی و استقرار حکومت اللّه همان است که انبیاء عظام در راه آن فداکاریها نمودند و پیامبر عظیم الشأن اسلام تا آخرین لحظات زندگی پربرکت خود در راه آن با همه توان فداکاری و ایثار فرمود و امامان بزرگوار اسلام هر چه داشتند نثار آن کردند، ما نیز که خود را پیرو آنان و امت محمد صلی اللّه علیه و آله و سلم می دانیم باید اقتداء به آنان نموده و در سبیل حق مشکلات را با صبر انقلابی تحمل نماییم و از خرابکاریهای دغل بازان که آثار شکست و زبونی در آن مشاهد است نهراسیم و در راه هدف حق و اسلام

بزرگ چونان انبیاء عظام و اولیاء معظم فداکاری و ایثار نماییم، خداوند تبارک و تعالی پشتیبان مجاهدین و یار مظلومان است.

درود بر اسلام عزیز، درود بر مجاهدین در راه حق، درود بر شهدا در راه خدا در طول تاریخ، درود بر شهدا ایران و فلسطین و لبنان و افغانستان، سلام بر رزمندگان جبهه های جنگ علیه باطل و سلام بر بندگان صالح خداوند.

روح اللّه الموسوی الخمینی ۱۰/۵/۶۰

«اسرائیل باید از بین برود» امام خمینی

تا وقتی که ملتهای مسلمان به آگاهی اسلامی نرسند و خود را مجهز به ایدئولوژی اسلام نکنند، باید انتظار داشت که همواره تحت ستم نظامی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی غرب قرار داشته باشند.

تا وقتی که حکومتهای کشورهای مسلمان، خود را تغییر ندهند و یا به دست مردم مسلمان آن کشورها سرنگون نشوند و به یک حکومت اسلامی و انقلابی مبدل نگردند، همواره باید انتظار داشت که سلطه های استکباری از طریق این حکومتهای وابسته بر سر ملتهای مسلمان تداوم داشته باشد، و برای مسلمان چه ننگی از این بالاتر که کفار بر آنان چیره شده و حکمروایی کنند.

تا وقتی که این مشکلات وجود دارد باید انتظار داشت که:

نفت و کلیه ثروتهای خدادادی مسلمانان از طریق شیوخ و حکام مرتجع به رایگان به سوی امپریالیسم آمریکا و غرب ارسال گردد.

مستشاران شرق و غرب همه کاره کشورهای اسلامی باشند.

افغانستان و ملت مسلمانش زیر پای قزاقهای روسی خرد شوند.

منابع انسانی و اقتصادی کشورهای اسلامی به دست جهانخواران، و از طریق اذنابش امثال صدام، در جنگها و توطئه های محلی نابود گردد.

و از همه بدتر تا این شرایط وجود دارد باید انتظار داشت که بیش از صد میلیون عرب مسلمان اسیر دست یک مشت صهیونیست نژاد پرست شده و بیش از دو میلیون مسلمان فلسطینی آواره گردند و سرزمین مقدس بیت المقدس و مسجدالاقصی، قبله اول مسلمین، و فلسطین عزیز اشغال گردد. نگاهی به سیر تحولات قضایای صهیونیستها و فلسطین در طول قرن اخیر برای ما روشن می کند که تا هنگامی که مسلمانان در خواب بوده و رهبران آنها طوق ذلت و بندگی غرب را به گردن خود داشته اند، همواره طعم

شکست را در برابر دشمنان اسلام و مسلمین چشیده اند. اما همین ملت ها هنگامی که قدری متکی به خود می شدند، توانایی لازم را برای تشخیص دشمنان و بالطبع توانایی مقابله با آن را پیدا می کردند.

روزی که خلیفه عثمانی نماینده صهیونیستها(۱) را از اطاقش بیرون کرد و تمام وعده های او مبنی بر وام و هدیه و غیره را رد کرد، ناشی از همین اتکاء به خود و حداقل خود آگاهی بود. اگر عده ای از سران کشورهای عربی و غیر عرب، خلفای عثمانی را در کارهایشان سرزنش می کنند (که البته نسبت به بسیاری از کارهایشان باید آنها را محکوم کرد) ولی باید بدانند که خود این حکام را باید بیشتر سرزنش نمود، زیرا که خلفای عثمانی حداقل نه تنها ننگ سازش با صهیونیستها را نپذیرفتند، بلکه جرأت این را داشتند که رهبران آنها را به طرز ذلت باری از پیش خود برانند.

ننگ و ذلت بر رهبران فعلی اعراب که در بدر خواستار شناسایی دشمن اسلام و مسلمین و تضمین امنیت رژیم صهیونیستی هستند، تا بلکه باب گفتگو را با صهیونیستها جهت مشروعیت دادن به تجاوزات و جنایات یهود باز کنند.

حکام فعلی عرب باید بدانند که تا قبل از جنگ جهانی اول صهیونیستها برای مدت سی سال کوشیدند تا به داخل فلسطین عزیز نفوذ کنند، ولی توفیق نیافتند. ولی از روزی که اقتدار عثمانی جای خود را به

۱- هرتزل پدر صهیونیستها چند مرتبه پیش سلطان عبدالمجید خلیفه عثمانی رفت و تقاضا کرد که اراضی موات فلسطین را به آنها بفروشد وعده های بسیاری داد ولی وی او را با تندی از ترکیه اخراج کرد و حاضر نشد به دشمنان اسلام وجبی از خاک فلسطین را بفروشد.

غربزدگانی چون آتاتورک داد و قومیت عرب به وسیله حسین شریفها (جد حسین اردنی) در مقابل عثمانی زنده شد، کشورهای عرب صد پاره گردیدند و دیدیم آنچه دیدیم.

پس از جنگ جهانی اول تا اعلام دولت صهیونیستی و آواره کردن یک میلیون فلسطینی و غصب اراضی آنان فقط سی سال طول کشید. در طول این مدت کشورهای اسلامی و عربی صد پارچه شدند و پدر انقلاب بزرگ اعراب یعنی جناب حسین شریف که با کمک انگلستان استعمارگر، پدر استعمار عثمانی!! را در آورده بود، بعد از مدتی در یک کشتی انگلیسی به قبرس فراری داده شد و پسرانش در عراق و اردن و دیگر ممالک عربی به عنوان مزدوران چشم و گوش بسته انگلیسی حکمرانی نمودند. اینان در سال ۱۹۴۸ با دست خود نصف بیشتر فلسطین عزیز و نیمی از قدس را تحویل صهیونیستها دادند و با نماینده آن یعنی گلدا مایر در بیت المقدس ملاقات نمودند. اما سناریوی قومیت و وابستگی به همین جا خاتمه نیافت و در سال ۱۹۶۷ تمام اراضی مقدس سینا و جولان را تحویل صهیونیستها داده و تعدادی فلسطینی دیگر را نیز آواره کردند و در سال ۱۹۷۰ نیز به دست نوه امیر عبداللّه و نبیره حسین شریف آوارگان را قتل عام نمودند. چه ساده اندیش بودند کسانی که فکر می کردند صهیونیستها به همین جا رضایت خواهند داد. دیدیم که آنها دست از لبنان هم نکشیدند و در سال ۱۹۸۲ با آنچه در توان داشتند جنایت آفریدند و اکنون نیز حکام عرب و شاه حسین اردنی جهت خوش خدمتی به ارباب خود یعنی آمریکا سعی دارند به این اعمال صهیونیستها وجهه قانون دهند و چه ساده اندیش هستند، آنها که منتظر صلح بوده و از اسرائیل توقع صلح دارند.

صهیونیستها قبلاً هدف خود را بیان کرده اند و آن «از نیل تا فرات است» و تنها راه مقابله با این سیاست و هدف همان پیام امام عزیزمان است که «اسرائیل باید از بین برود» و اینکه اسرائیل یک جرثومه فساد است و بس.دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

معرفی کتاب

کتاب حاضر که حاوی مجموعه ای از اسناد به دست آمده در لانه جاسوسی آمریکاست، نشانگر گوشه ای از فعالیتهای صهیونیستها و آمریکاییها در ایران می باشد. با مطالعه این کتاب می توان به اهمیتی که ایران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی برای رژیم صهیونیستی و آمریکا داشته پی برد و با توجه به مواضع جمهوری اسلامی ایران نسبت به مسئله خاورمیانه و فلسطین می توان به اهمیت تغییر استراتژیکی که در توازن قوا به نفع نیروهای انقلابی در اثر این انقلاب به وجود آمده پی برد.

کافی است که اوضاع فعلی خاورمیانه را با فرض وجود حکومت شاه در نظر بیاوریم تا متوجه عمق فاجعه ای گردیم که در صورت به وقوع نپیوستن انقلاب اسلامی گریبانگیر منطقه و مردم تحت ستم آن می گردید و از همین رهگذر است که می توان به جنایات و خیانتهایی که صدام بعثی و پشتیبانانش، از جمله حکام سعودی و کویت، نسبت به آرمان فلسطین از طریق حمله به جمهوری اسلامی ایران مرتکب می شوند، پی برد.

نگاهی به اسناد حاضر ما را بر اهمیت نقش رژیم شاه در تقویت رژیم صهیونیستی و نیز سیاستهایی که رژیم صهیونیستی در رابطه با ایران دنبال می نمود، واقف می سازد.

یکی از مسائل مبتلابه کلیه کشورها خصوصا کشورهای صنعتی مسئله انرژی و منابع تأمین آن است.

چه بسیار از کشورهایی که به علت عدم وجود منابع کافی انرژی، اقتصاد شکوفایی نداشته و یا دارای اقتصادی ضربه پذیر هستند. بنابر این نفت در سالهای اخیر یکی از مسائل مهم اقتصادی و سیاسی جهان بوده است، زیرا که این ماده مهمترین منبع انرژی فعلی در جهان می باشد. از آنجایی که اکثر نفت صادراتی جهان در منطقه خاور میانه، خصوصا کشورهای عربی و ایران استخراج می شود و فروش آن از طرف کشورهای عربی به اسرائیل تحریم گشته است، لذا مسئله نفت برای اسرائیل از اهمیت فوق العاده ویژه ای برخوردار شده است. اسرائیل نه تنها دارای منابع نفتی نیست، بلکه به علت وسعت کم، دارای منابع انرژی زای دیگر از قبیل سدهای رودخانه ای و ذغال سنگ هم نمی باشد. بنابراین اسرائیل در جهت تهیه نفت مورد نیاز خود با مقامات ایران وارد مذاکره شده بود و نفت خود را مستقیما و به طور مخفیانه از شرکت ملی نفت ایران تهیه می نمود. مجموعه اسناد ۲۵ ۲۹ در این رابطه خود گویای این واقعیت می باشد.

نکته قابل توجه در این است که شاه رسما به مقامات اسرائیلی اعلام می کند که در صورتی که اسرائیل از مناطق نفتی صحرای سینا (چاههای ابورودیس) عقب نشینی کند، نفت اسرائیل را تأمین خواهد نمود. این سیاست در جهت ترغیب اسرائیل به قبول سیاستهای کیسینجر و به عنوان مقدمات کمپ دیوید بوده است و این نکته را نیز شخص خود شاه گفته است که در نظر دارد سیاست فروش نفت را به اسرائیل با سیاست فروش تسلیحات آمریکا به اسرائیل هماهنگ کند.

از مسائل دیگر مربوط به نفت که از اهمیت ویژه ای برخوردار است، موضوع خط لوله بندر ایلات اشکلون می باشد.

کانال سوئز که اکثریت قاطع کشتیهای باری و نفت کشها و غیره در جهت حمل کالا و سوخت بین اروپا و آسیا از آن استفاده می کردند، به علت جنگ بین اعراب و اسرائیل به طور کامل بسته شد و کلیه این

کشتیها مجبور شدند که برای رفت آمد از دماغه امید نیک در جنوب آفریقا عبور کنند، که با این حساب بیش از چند هزار کیلومتر به طول مسیر افزوده می شد. صهیونیستها طرحی را ارائه دادند که به موجب آن کشتیهای نفتکش وارد بندر ایلات در خلیج عقبه شوند و نفت آنها به وسیله خط لوله به بندر اشکلون در مدیترانه و از آنجا با کشتی به کشورهای اروپایی حمل گردد. اما جهت اجرای این پروژه می بایست منبع فروشنده نفت را پیدا کرده تا تضمین لازم جهت استفاده از این خط توسط آنها داده می شد. طبیعی بود که موافقت شاه را جلب کردند و شاه علاقه خاصی نسبت به اجرای این طرح پیدا کرده بود. اهمیت این طرح به میزانی بود که حتی آمریکا نیز از ترس عکس العمل اعراب در این طرح دخالتی نکرد، اما شاه وابستگی هر چه بیشتر خود را به رژیم صهیونیستی نشان داد و در اجرا و بهره برداری از آن همپای صهیونیستها فعالیت نمود. در کتاب حاضر تعداد زیادی از اسناد حاوی مطالبی در این خصوص می باشد.

اسناد شماره ۲ و ۳ و ۵ و ۲۱ مربوط به روابط ایران اسرائیل و فعالیتهای اسرائیل در ایران است و در اهمیت این روابط همین بس که سفیر اسرائیل در ایران یکی از اعضای مهم حکومت اسرائیل و مشاور نخست وزیر سابق صهیونیستها بوده است (۲۳) و تعداد متخصصین اسرائیلی در ایران بیشتر از هر کشور دیگری در دنیا ذکر شده است (۵).

البته این متخصصین عمدتا در شرکتهای وابسته به دربار پهلوی مشغول خدمت به صهیونیستها و چپاول مردم ایران بوده اند. با این حال و با وجود گستردگی و عمق این روابط اسناد ۲ و ۴ نشان دهنده ترس

رژیم شاه از علنی شدن روابط ایران با اسرائیل است، زیرا شاه از آن می ترسد که این مسئله مخالفتهای علنی و همه جانبه مردم ایران و در رأسشان روحانیت متعهد را برانگیزاند.

سند شماره یک از فعالیتهای سرویس اطلاعاتی اسرائیل در خرید نویسندگان مزدور در جهت سیاست کلی صهیونیستها پرده بر می دارد. اصولاً صهیونیستها با تکیه بر همین نویسندگان و خبرنگاران مزدور و وابسته بر خود بود که توانستند صهیونیسم خبری را خصوصا در خبرگزاریها و تلویزیونهای غرب و آمریکا گسترش داده و تحت کنترل گیرند.

در میان کشورهای اسلامی بعد از ایران، رژیم آمریکایی حاکم بر ترکیه بیشترین روابط را با اسرائیل بر قرار کرده و این موضوع در هماهنگی و در تمامی زمینه ها، خصوصا اطلاعاتی (مراجعه به اسناد گذشته) وجود داشته است و سند شماره ۴ هم یک نمونه از نزدیکی دیپلماتهای این دو رژیم را نمایان می سازد.

از مسائل اساسی که رژیم صهیونیستی و آمریکا در سالهای اخیر با آن سر و کار داشته اند، مسئله صلح اسرائیل با مصر معروف به کمپ دیوید می باشد. آمریکا در این مورد گوشه ای از اقدامات پیشگیرانه در قبال فعالیتهای به اصطلاح تروریستی بر علیه منافعش را به سفارتخانه تذکر می دهد و عواقب تحریم مصر و لزوم کمک به این رژیم را مورد ارزیابی قرار می دهد. اصولاً مشخص شده است که رکن اساسی در کمپ دیوید کمکهای آمریکا به هر دو رژیم مصر و اسرائیل جهت برقراری این صلح، خائنانه می باشد به طوری که مطابق آمار در سال ۱۹۸۳ کمکهای آمریکا به این دو رژیم وابسته در مجموع بیش از ۵۰ درصد کل کمکهای خارجی آمریکا را تشکیل می دهد. هر چند که چنین قراردادی بین سه طرف منعقد شده است، ولی آمریکا در نهان ناراحتی خود را در مورد سیاستهای خرید اراضی اعراب و شهرک سازی اسرائیل در نوار غزه و کرانه غربی پنهان نمی کند و خطرات آن را برای اجرای کمپ دیوید در نظر قرار داده است، غافل از آنکه سادات خیلی بیشتر از حدی که آمریکاییها تصور می کردند در لجنزار این صلح فرو رفته بود که با

این اعمال تجاوزگرانه اسرائیل دست از این به اصطلاح صلح بر دارد.

هر چند که مقامات آمریکا حاضر نیستند که جنایات صهیونیستها را علنا به زبان آورند، ولی در این اسناد محرمانه می توان به گوشه ای از اعترافات آنها در این زمینه پی برد. مثلاً در سند ۳۵ صریحاً گفته اند که اسرائیل به طور یک جانبه آتش بس را در جنوب لبنان نقض نمود و دست به حملات هوایی بر علیه اردوگاه شهر البار در شمال طرابلس زد و یک جشن عروسی را با کشتن ۶ نفر و مجروح کردن ۳۰ نفر به عزا تبدیل نمود. در اسناد ۴۶ و ۴۸ گوشه ای از جنایات یک افسر صهیونیست را در جنوب لبنان روشن می کنند و مشخص می سازند که چگونه تهدیدی از سوی آنها متوجه این افسر اسرائیلی شده باشد و چگونه حکم دادگاه از ۱۲ سال به ۲ سال تقلیل می یابد و مقامات آمریکایی رندانه می کوشند تا این جنایات را در قالبهای خاص خودشان توجیه کنند. در سند ۴۹ این جنایات به حدی علنی می شود که وزیر دادگستری رژیم صهیونیستی به شکنجه زندانیان اعتراف نموده است و البته وی تأکید کرده است که به شین بث اطلاع داده است که چنین روشهایی برای بازپرسی تحمل نخواهد شد...

اسناد شماره ۳۴ ۳۹ ۴۱ و ۴۲ نشان دهنده یک واقعیت مسلم می باشد که اسرائیل امکان ندارد یک لحظه بدون حمایت آمریکا و متحدان غربی اش به زندگی خود ادامه دهد و از همین روست که در منطقه مشغول حمایت از منافع امپریالیسم آمریکا می باشد. این کمکها حتی تا آن حد غیر قابل تصور می شود که روزنامه صهیونیستی هآرتز می نویسد، مالیات دهندگان آمریکایی می خواهند بدانند که تا چه حد باید

سطح بالای زندگی غیر طبیعی اسرائیل را از نظر مالی تأمین کنند.

در اسناد دیگر این کتاب متوجه وضعیت بد اقتصادی رژیم صهیونیستی می شویم طبق اسنادی که در دیگر کتابهای لانه جاسوسی آمده کشورهای آمریکا و متحدان غربی اش در طی سالهای ۷۶ ۱۹۷۰ به ترتیب ۷/۷۴۸۲ میلیون دلار و ۹/۵۶۲ میلیون دلار کمک نظامی و اقتصادی به اسرائیل نموده اند. میزان این کمکها در سال ۱۹۸۳ فقط از طرف ایالات متحده بالغ بر ۲۴۸۵ میلیون دلار گردیده است.

به امید روزی که همه مسلمین عالم متحد شوند و این جرثومه فساد و پشتیبانانش را از صحنه روزگار محو نمایند.

دکتر دوریل، اسرائیلی

ص: ۴۳۵

سند شماره (۱)

۲۸ ژانویه ۵۷ ۷ بهمن ۱۳۳۵سری

دکتر دوریل، اسرائیلی

نماینده غیر رسمی اسرائیل در تهران، در گنجاندن موضوعاتی در طرفداری از اسرائیل، در مطبوعات محلی بسیار فعال بوده است. تماسهای او از طریق عباس شاهنده ناشر مجله فرمان و مهندس عبداللّه والی ناشر و مالک تهران مصور صورت می گیرد. چنین شایع است که وی در خلال هفته اول نوامبر یکصد هزار ریال به روزنامه نگاران پول داده است.

منبع: انتشارات منبع کنترل شده آمریکایی

۱۹ نوامبر ۱۹۵۶ ۲۸ آبان ۱۳۳۵

تماس با نماینده اسرائیل در ایران

سند شماره (۲)

تاریخ: ۲۸ آوریل ۱۹۶۵ ۸/۲/۱۳۴۴خیلی محرمانه

به: سفیراز: مارتین هرتز

یادداشت

بواسطه: وزیر مختار،

موضوع: تماس با نماینده اسرائیل در ایران

دکتر زوی دوریل، نماینده اسرائیل در محل، در زندگی مشکوکی به سر می برد. او به طرز گسترده ای در بین هیئت دیپلماتیک می پلکد، اما جزو آنان نمی باشد. کوشش وی در حدود یکسال پیش برای معرفی خودش به عنوان «سفیر» از جانب دولت ایران به طور قطع با شکست مواجه گردید. (او وادار به پس گرفتن

بخش نامه ای شد که او در آن از طرف خود به عنوان سفیر اسرائیل امضاء کرده بود) تاکنون او تماسهایش را گسترش داده است و شکی نیست که دارای تماسهای مؤثری با مقامات ایرانی می باشد.

دوریل هشت سال است که در ایران به سر می برد و در بسیاری از فعالیتها مشغول به کار می باشد، شما با همکاری اطلاعاتی اسرائیل با دولت ایران آشناتر می باشید. کارهای دیگری نیز هستند. تعدادی از گزارشات در مورد اقدامات وی ضمیمه شده است. اکنون نکته مناسب این است که دوریل میل دارد از شما برای میهمانی روز ملی در یکشنبه، دوم مه دعوت به عمل بیاورد. به خاطر اینکه او شما را نمی شناسد دعوتنامه را از طریق من فرستاده است.

اگر چه من معتقدم شما نمی بایستی از تماس با دوریل پرهیز کنید، ولی احتیاجی برای شما نمی بینم که به طور علنی در میهمانی بسیار گسترده وی حضور داشته باشید. اشکالی که ما در رابطه با وی داریم این است که کاملاً واضح است که در میان اقدامات متنوع وی، که شامل شایع کردن گزارشات آشوب طلبانه در مورد ناصر نیز می شود، دلگرمی وی به خطی است که «ناصر به وسیله کمک آمریکاییان نگاهداشته می شود.».

دوریل دیروز به من گفت که او یک قراری می گذارد که به من در روز یکشنبه سری بزنند. من پیشنهاد می کنم که شما موقعیت را مغتنم شمرده و به دفتر من بیاید (چون او به دیدن شما نخواهد آمد) تا دست او را بفشارید، و تمایل خود به اینکه گاه گاهی با او تماس بگیرید را ابراز کنید، اما تأسف خود را از این ابراز کنید

که به خاطر قرار قبلی نمی توانید در میهمانی او شرکت کنید. هیچ عیبی ندارد، به عبارت دیگر تا آنجا که من می دانم (بعدا) از دکتر و خانم دوریل در یک مراسم بزرگتر در سفارت در وقت دیگری دعوت به عمل می آوریم. همچنین شکی نیست که شما او را در بسیاری از میهمانیهای دیگر ملاقات خواهید کرد.

مذاکرات دیوید تورگمن دبیر اول سفارت اسرائیل با...

سند شماره (۳)

تاریخ: چهارشنبه ۲۲ دسامبر ۱۹۶۵ اول دی ۱۳۴۴خیلی محرمانه

صورت مذاکرات شرکت کنندگان: دیوید تورگمن، دبیر اول، سفارت اسرائیل توماس گرین دبیر دوم

سفارت آمریکا

محل: رستوران فرید،

در یک tour d`horizon مطالب مهم و قابل ذکر پایین رد و بدل شد.

۱ عربستان سعودی و ایران: آقای تورگمن به خصوص در مورد اعلامیه مشترکی که در پایان ملاقات شاه سعودی در ایران صادر نمودند از من سؤال نمود. من به او چیزهایی را گفتم که در روزنامه های انگلیسی زبان خوانده بودم. او شگفتی خودش را در مورد موافقتنامه ابتدایی در مورد خط میانی بین دو کشور که به توافق رسیده بود اظهار داشت و گفت که او فکر نمی کند که این موافقتنامه برای مدت زیادی پا برجا بماند.

۲ یمن کنفرانس سخت: آقای تورگمن با تمایل گفت که کنفرانس برای هفته ها روی مسائل کوچک بحث کرده است. او فکر می کند که کنفرانس تقریبا به شکست خواهد انجامید، خصوصا با تعطیل موقتی بلند مدتی که به خاطر نزدیک شدن ماه رمضان به وقوع خواهد پیوست. او احتمال کمی می دهد که یک توافق و اتحاد سیاسی در شبه جزیره عربستان به وجود بیاید.

۳ روابط اسرائیل با ایران: طرح مشاوره برنامه کشاورزی در منطقه قزوین خیلی موفق بوده است، و ما امیدواریم که مانند آن بیشتر تأسیس بشود. دوستی بین دو کشور خیلی مودت آمیز می باشد، ولی هنوز تا حدودی جاهای کلیدی کمی وجود دارد، زیرا هنوز یک سفارتخانه اسرائیلی که به معنای یک سفارتخانه باشد در اینجا وجود ندارد. نماینده اسرائیل در مورد مسئله مهاجران یهودی ایرانی به اسرائیل مداخله نمی کند، این مسئله به وسیله کمیته صهیونیستها در اینجا مورد بررسی قرار می گیرد.

تفسیر:

آقای تورگمن به آن اندازه ای که آرزو داشت در مورد جامعه یهودیان در اینجا حرف نزد، سعی داشت که سؤالاتی در این مورد را از خود دور نماید و به جای آن بیشتر بر سر مسائل بین المللی توجه می کرد. تفاسیرش در پاراگرافهای شماره ۱، ۲، ۳، در بالا چیزهای غیره منتظره ای نیستند.

بعدازظهری در اقامتگاه دیوید تورگمن

سند شماره (۴)

تاریخ: ۱۴ فوریه ۱۹۶۶ ۲۵ بهمن ۱۳۴۴خیلی محرمانه، یادداشت

از: بخش سیاسی، گرینبه: بایگانی

موضوع: بعدازظهری در اقامتگاه دیوید تورگمن

آقای تورگمن صبح ۱۴ فوریه تلفن زد و با عذر خواهی اینکه دیر خبر می دهد، ولی مرا و همسرم را به آپارتمانش برای ساعت ۹ بعد از ظهر دعوت کرد تا برخی از دوستانش را ببینم و چیزی بنوشیم.

حضار عبارت بودند از: بیلجین آنن (دبیر اول سفارت ترکیه) و همسرش زاون آنی که دبیر دو سفارت ترکیه است، و آقای کارم الف آلتان (دبیر سوم سفارت ترکیه) از بخش سنتو و همچنین، سرهنگ عفرون معاون وابسته نظامی از دفتر اسرائیل و آقا و خانم شاگتامی شاویک از اسرائیل.

آقا و خانم شاویک، که مسافرت تحقیقاتی در خاورمیانه و شرق دور دارند گفتند، آنها فقط یک ماه اینجا خواهند بود و مایلند ماه دیگر را در هند و تایلند و احتمالاً ویتنام بگذرانند. آنها گفتند همچنین به افغانستان و پاکستان هم می خواهند بروند، که سرهنگ عفرون گفت آنها نمی توانند با پاسپورت اسرائیلی به اینجاها بروند.

شاویکها حدودا ۲۵ تا ۳۰ سال سن داشتند. او ۵ سال در دپارتمان مسائل عربها در بیت المقدس کار می کرد (که با مسئله اقلیت عرب در اسرائیل سر و کار دارد) و همزمان در دانشگاه هبرو تحصیل می کرد. هر دو، او و همسرش انگلیسی را به روانی صحبت می کنند، به علاوه او عربی و فارسی صحبت می کند و

گفت که برای ۴ یا ۵ ماه سواحلی یاد گرفته است. او همچنین لغات ترکی بسیاری بلد است.

مکالمات در مورد موضوعات مختلف ولی نه سیاسی بود، من و همسرم ساعت ۳۰/۱۲ آنجا را ترک کردیم.

نظریه:

خیلی جالب خواهد بود اگر در مورد سفر آقای شاویک به ایران بیشتر بدانیم، محلهایی که رفته و ارتباطاتی که بر قرار کرده است.

وضعیت کنونی «مرد خای گازیت»

سند شماره (۵)

تاریخ: ۲۳ ژانویه ۱۹۶۷ ۳ بهمن ۱۳۴۵خیلی محرمانه

صورت مذاکرات، سفارت آمریکا، تل آویو

شرکت کنندگان: آقای مرد خای گازیت، دستیار دبیر کل وزارت امور خارجه اچ. اچ. شک هاوس، از سفارت آمریکا در تل آویو

موضوع: وضعیت کنونی مرد خای گازیت

در سر میز نهار در هجدهم ژانویه مرد خای گازیت سر حال و آسوده خاطر بود. از او پرسیدم که آیا کارش زیاد است. او گفت نه، نه برای کار خاص. او سرپرست دو یا سه گروه ضربت در وزارتخانه می باشد و در واقع یکی از گروههای ضربت وی صبح زود همان روز کار خود را تمام شده اعلام کرده بود. علیرغم کنجکاویهای من، گازیت درباره کارهایی که گروههای ضربت او انجام می دهند، چیزی به من نمی گوید. او گفت که در رابطه با کار گروه ضربتش در هفته تقریبا یک بار جلسه دارد و البته مقداری وقت نیز در رابطه با آماده سازی زمینه جلسات و از بین بردن آثار بعد از آن صرف می شود. این روزها او سخنرانیهای عمومی

زیادی ایراد می کند، ولی ادامه می دهد که در خلال هفته های آینده در حدود پانزده سخنرانی برای حضار موشاو، دانشکده ملی جنگ اسرائیل و غیره و غیره دارد. او گفت که یکی از نطقهای آینده در مورد ایالات متحده و خاورمیانه خواهد بود. متن مهم او، نطق یوالکیس جانسون در ژانویه ۱۹۶۴ بود. در سخنرانی اش همچنین به مقداری از گفته های آقای دالس در اواسط ۱۹۵۰ برای نشان دادن اینکه ایالات متحده تا سال ۱۹۶۴ چه مقدار به اهداف خود نائل شده، استناد خواهد کرد.

اگر چه گازیت کلاً در رابطه با اینکه چه کار می کند، اطلاعات زیادی در اختیار من نگذاشت، لیکن در مراحل گفتگو آشکار شد که او هنوز خیلی علاقه مند و بسیار مطلع در رابطه با مسائلی که با ایران، عربستان سعودی و شاخ آفریقا سر و کار دارد می باشد.

او به ویژه در بحث بر سر مسائل اسرائیل و اعراب بیزار و بی علاقه به نظر می رسید.

من گفتگویی را که ما دو سال پیش در واشنگتن داشتیم، یادآوری نمودم زمانی که با او، درباره اینکه چه کار باید کرد تا اسرائیل در خاورمیانه بیشتر مورد قبول واقع شود. او پیشنهاد کرده بود که می بایستی برای افزایش آمد و شدهای عادی از طریق مندتل بوئم گیت راههایی یافته شود. او پیشنهاد نموده بود که دولت ایالات متحده می بایستی به دنبال هر نوع فرصتی باشد تا عبور از گیت (دروازه) به وسیله کارمندان دولت ایالات متحده را برای مقاصد اداری و غیر اداری افزایش بدهد. من گفتم که او دوست دارد بداند که اخیرا شرایط مسافرت از این گیت (دروازه) برای افراد و کارمندان سر کنسولگری به وسیله اسرائیل بسیار محدود و سخت شده است، لیکن اردن در این باره مخالفتی نورزیده است.

پاسخ گازیت رک نبود. او به عنوان یک پیشنهاد کلی اظهار داشت که دولتین می بایستی هدف خود را تعیین کنند و ببینند که به دنبال چه چیزی هستند و سپس با برنامه های بسیار دقیق برای نیل به مقاصد خود حرکت را آغاز کنند. او گفت که اسرائیل، بدون شک، دولت اسرائیل در برخورد با مسائل اعراب و اسرائیل از این دستورالعمل پیروی نمی کند. او گفت به طور مثال مسئله عبور دیپلماتها و جهانگردان در راش

هانیکرا را در نظر بگیریم، به نظر وی اسرائیل حاضر بوده است به هر کاری دست بزند تا راش هانیکرا را همچنان که متدتل بوئم باز شده بود باز کند.

لیکن ظاهرا از این تصمیم خوشش نیامد و سعی کرد مسئله را به طریق مؤثرتری حل نماید. او در حالی که یک روحیه فلسفی پیدا کرده بود، گفت که معتقد است که بوروکراسی آفت موجودیت جهانی امروزی است. آقای آبان ممکن است که در اصل خیلی خوب با او موافقت کند، اما به مرحله عمل در آوردن افکار جدید از طریق بوروکراسی غیر ممکن می شود.

گازیت گفت که تکلیف هزینه کاری که راکفر قرار بود در رابطه با نوشتن کتابی در مورد «اسرائیل و قدرتهای بزرگ» به او بدهد، هنوز نامعلوم است. مقدار جایزه هزینه کار که ۱۴۰۰۰ دلار بود کفاف هزینه و مخارج دو ساله لازم برای چنین کاری را نمی داد. او هیچ توضیحی نداد که دو سال بر کناری از دولت اسرائیل چه مشکلاتی را برای او موجب خواهد شد. بعضی از مطالب متنوع اضافی از گفتگو:

(الف) اسرائیل بیشتر از هر کشور دیگری در ایران (۴۰) متخصص دارد.

(ب) رفتار ترکها ناامید کننده بود. گازیت بیانیه وزارت خارجه را در حضور پارلمان ترکیه تذکر داد که

در آن آمده است، در صورت بروز یک درگیری در خاورمیانه همچون سال ۱۹۵۸، ترکها اجازه نخواهند داد که آمریکا از پایگاهش در آدانا برای شرکت دادن ارتش ایالات متحده در منطقه استفاده کند. علاوه بر این ترکها در حالی که وزیر خارجه شان در حال شروع دیدار خود از مصر بوده با اسرائیلیها مشورت نمودند:

به طوری که ارائه نظرات اسرائیل به ترکها در آن موقع مناسب نبود.

(ج) گازیت با یک خنده موذیانه گفت که او فکر می کند وقت آن رسیده بود که اسرائیلیها به سوریها درس عبرتی بدهند: آنها در واقع باید یک ضربه خوب به سوریها بزنند. من به گازیت گفتم که او خوب می داند چطور ما با این چیزها به عنوان یک مسئله اساسی برخورد می کنیم. در این رابطه این احتمال وجود داشت که رژیم غیر منطقی سوریه با تحریک خصومت و کینه ها عکس العمل نشان بدهد. در حالی که ضربه های قبلی اسرائیل به سوریها درسی نداده بود، چه طور ممکن است ضربه های جدید چنین درسی بدهد؟ به علاوه در حال حاضر مقداری امیدواری وجود دارد که با فرا رسیدن اجلاس ویژه اسمک از این هیجان کاسته شود. در نظر من برای آن چیزی که گازیت پیشنهاد کرده بود، کلاً وقت مناسبی نبود و من از اینکه گازیت از تمامی مردم بیشتر این طور فکر می کرد تعجب نمودم. گازیت اصرار داشت که اقدام نیرومند نظامی تنها راهی است که قادر است سوریها را از هم بپاشد. همچنان که، توافق کردیم او با خنده به من متذکر شد که نظرش را به عنوان نظرات وزارت امور خارجه (اسرائیل) گزارش کنم. من به او گفتم خونسرد باش، در مورد ضربه هایی که نیروی دفاعی اسرائیل وارد می کند، به قدر کافی شنیده ام.

تفسیر: گازیت تنها مقام بلند پایه وزارت امور خارجه (اسرائیل) است که ما شنیده ایم درباره این موضوع با لحن کاملاً تهاجمی در تشنج فعلی اظهار نظر می کند. اینکه او دوباره این کار را بکند... اگر مورد نیاز بود ... احتمال نشان دیگری از نگرانیهای بی دلیل او از مؤسسه وزارت امور خارجه می باشد.

صحبت هایمان شامل آوارگان و شاخ آفریقا نیز گردید، که در جای دیگری ثبت شد. این گفتگو چیزی را که ما از دیگر منابع شنیده بودیم، مبنی بر اینکه گازیت تقریبا در وزارتخانه بیکار است و نفوذ خویش را از دست می دهد، مورد تأیید قرار داد. تحقیقات احتیاط آمیز مانع از دادن هر گونه اطلاعی به ما در رابطه با اینکه چه اتفاقی بعد می افتد شده است.سیاسی: اچ. اچ شک هاوس

نفتکشهایی که از سوی ایران برای فرستادن به بندر ایلات اجاره شده اند

سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۴ مه ۱۹۶۷ ۳ خرداد ۱۳۴۶سری/ توزیع محدود

از: سفارت آمریکا در لندنبه: وزارت خارجه واشنگتن

موضوع: نفتکشهایی که از سوی ایران برای فرستادن به بندر ایلات اجاره شده اند

۱ اطلاعات ذیل از شرکت ملی نفت ایران پس از مکالمات تلفنی بین بروئر و پالمر در تکمیل اطلاعاتی که روز ۲۳ مه ابلاغ شده به دست آمده اند.

۲ مالکیت ثبت شده چهار نفتکش (همه با پرچم لیبریا) که به طور منظم نفت را از ایران به بندر ایلات (اسرائیل) می برند:

الف: شرکت نفتکش نورا هریس (مدیرای، هیمن) مونوریا(۱)

۱- مونورویا پایتخت لیبریا می باشد که تقریباً در شمال غربی قاره آفریقا قرار دارد.

ب: شرکت نفتکش لئون ترانس ورلد، مونروویا

ج: شرکت سوپر تانکر سامسون، مونروویا

د: شرکت سیریس (سابقا آئورورا) استرو آرماداSA NAV پاناما

۳ یک کشتی پنجم بنام پاتریا که مالکیت آن شرکت نفتکش ZAS با مسئولیت محدود مونوریا بوده است در این برنامه به کار رفته و لیکن اکنون چنان تعهدی ندارد.

۴ نفت از ذخایر موجود تحت مالکیت دو عضو گروه ایریکان می باشد که عبارتند از سیکنال ایران مقیم لوس آنجلس و سوییو مقیم کلیولند.

نفتکشهایی که بین بنادر ایران و بندر عقبه رفت و آمد می کنند

سند شماره (۷)

تاریخ اطلاعات: ۲۷ مه ۶۷ ۶/۳/۴۶سری غیر قابل رویت برای بیگانگان

کشور: ایران و اسرائیل

منبع: یک آژانس رسمی انگلیسی

موضوع: نفتکشهایی که بین بنادر ایران و بندر عقبه رفت و آمد می کنند

ارزیابی: یک بازرگان ایرانی که درباره مناسبات اقتصادی بین ایران و کشورهای بلوک شوروی و هم چنین سایر کشورهای خاورمیانه خوب وارد است. او یک منبع جدید است و قابلیت اعتماد او هنوز مورد قضاوت قرار نگرفته است.

۱ اظهار نظر محل مأموریت: تلگراف تی، دی، سی، اس، ۶۷ ۰۷۳۴۱/۳۱۴ گزارش داد که نفتکشهای سیریس (سابقا آئورورا)، نورا، لئون و سامسون که همه با پرچم لیبریا حرکت می کنند، به طور منظم نفت به بندر ایلات (در خلیج عقبه) می برند.

۲ نفتکشهای نورا، لئون در تاریخ بیستم و بیست و چهارم می۱۹۶۷ به ترتیب از جزیره خارک رهسپار خلیج عقبه شدند. نفت کش سیریس روز بیست و هشت می برای بارگیری نفت به جزیره خارک خواهد آمد. هنوز معلوم نشده است که نفتکشهای سامسون و پاتریا که نفت کش دیگری است که نفت به اسرائیل می برد و هم چنین دارای پرچم لیبریا است در کجا هستند.

۳ نفت کشهای سیریس و پاتریا به طور منظم بین جزیره خارك و بندر ایلات حرکت کرده و نفت برای اسرائیل می برند و سفر آنها روی هم رفته ۲۰ روز به طول می کشد. همچنین دانسته شده است که کشتیهای دیگری نفت را از بنادر ایران به اسرائیل حمل می کنند، ولی تعدادی از آنها هنگام ترک بندر بارنامه های قلابی دارند. به طوری که بندر ایلات بندر مقصد آنها ذکر نشده است.

۴ پخش از محل مأموریت: برای فرماندهان کل ارتش، نیروی دریایی و نیروی هوایی و فرمانده کل نیروهای جنوب (شخصی) و فرمانده کل نیروهای خاورمیانه، همچنین به لندن، عمان، بغداد، بیروت، قاهره، دمشق، جده، کویت، آنکارا و استانبول فرستاده شود.

گزارش سری طبقه بندی شده است. غیرقابل پخش برای خارجیان.

خط لوله اسرائیل

سند شماره (۸)

تاریخ: ۲۷ می ۱۹۶۸ ۶ خرداد ۱۳۴۷سری غیر قابل رؤیت برای بیگانگان

وزارت امور خارجه

سفارت آمریکا در تهران

موضوع: خط لوله اسرائیل

خلاصه: مقامات اسرائیلی معتقدند که ساختمان یک خط لوله نفتی بین بندر ایلات و دریای مدیترانه و نگهداری آن کمتر از نفتکشهایی با ظرفیت مساوی خرج بر خواهد داشت. همچنین اعتقاد بر این است که نرمش پذیر بودن این خط در هنگام تحویل نفت به بنادر شرق مدیترانه بیشتر از نفتکشهای بزرگ است. این خط لوله ظرف یک سال تمام خواهد شد و نفت خام کافی در دسترس خواهد بود.

ملاحظات زیر درباره خط لوله اسرائیل از یک مکالمه طولانی با مقامات اسرائیل در تاریخ چهاردهم ماه به دست آمده است:

۱ توجیه اقتصادی:

الف. ارزانتر از دور آفریقا. در حالی که شرکتهای نفتی مدعی هستند که خط لوله مقرون به صرفه نیست، آنها خودشان بهتر می دانند آن طوری که اسرائیل برداشت می کند ۲۹ کشتی به ظرفیت ۲۰۰ هزار تن می تواند ۵۰ میلیون تن نفت را از طریق خط لوله در ظرف یک سال منتقل کنند. برای منتقل کردن همین مقدار نفت در ظرف مدت مشابهی با کشتی هایی به همین ظرفیت از طریق دور آفریقا ۵۰ کشتی لازم خواهد بود. هر کشتی، ۲۰ میلیون دلار ارزش دارد و از آنجائی که ۲۱ کشتی دیگر نیز لازم است هزینه اضافی بیش از چهار صد میلیون دلار خواهد بود که دو یا سه برابر خط لوله است.

ب. هزینه کمتر سرویس. اسرائیلیها مدعی هستند که هزینه سرویس برای نفتکشها بیش از هزینه

سرویس برای خط لوله است و تناسب هزینه سرویس نسبت به هزینه سرمایه، دو بر یک برای این نفتکشها در مقابل یک بر دو برای خط لوله است.

ج. تأسیسات بهتر بندری برای بارگیری و تخلیه کشتیها. بندر ایلات آنقدر عمیق است که می تواند هرگونه کشتی با هرگونه ظرفیت را بپذیرد و از سوی دیگر این بندر قادر خواهد بود برنامه رفت و آمد کشتیهای کوچکتر را به بنادر اروپایی در شرق مدیترانه تنظیم کند زیرا به هر صورت بنادر اروپایی می توانند تنها کشتیهای کوچک را بپذیرند و نخواهند توانست نفتکشهای بزرگ را که آفریقا را دور زده و به آنجا می آیند بپذیرند، زیرا در چنین صورتی عملیات پذیرش کشتیها دو برابر خواهد شد.

بدین ترتیب اسرائیلیها اعتقاد دارند که وجود یک خط لوله از لحاظ اقتصادی قابل توجیه است حتی اگر کانال سوئز مجددا باز شود.

۲ تأمین مالی:

در پاسخ به سؤالی درباره دلیل انصراف بارون روروتچیلدز اسرائیلیها گفتند که این مرد اصلاً در این کار دستی نداشته است.

۳ قابلیت دستیابی:

آنها گفتند که موضوع، ایجاد تأسیسات ترانزیتی است که همه کشورها بتوانند از آن استفاده کنند. آنها خاطرنشان ساختند که تمامی نفت خط لوله ۱۶ اینچی کنونی از ایران می آید. ولی هیچ گونه تعهدی داده

نشده است که ظرفیت این خط لوله ۱۶ اینچی فقط برای ایران قابل دسترس خواهد بود.

۴ ساختمان:

آنها انتظار دارند که ظرف یک سال کار را تمام کنند و بیشتر لوله ها از سوی یک کارخانه در اسرائیل متعلق به یک شرکت مقیم کالیفرنیا ساخته خواهد شد و آنها فرایند جوشکاری فرکانس بالای فوق مدرن را که در کارخانه لوله سازی اهواز به کار می رود به کار نخواهند برد، بلکه یک فرایند قدیمی تر و محافظه کارانه تر را به کار می برند. آنها گفتند که کاملاً معتقدند که کارخانه ترسن کالیفرنیا کاملاً رضایت بخش است هر چند این گونه طرحها به نحو اجتناب ناپذیری دارای یک دوران آزمایشی هستند. آنها متذکر شدند که کیفیت فولاد گاه گاهی مشکلاتی ایجاد می کند.

۵ تحویل نفت خام:

آنها افزودند که درباره قابل دسترس بودن نفت خام جهت تحویل از طریق این خط لوله هیچ گونه نگرانی ندارند و تنها مشکل پیدا کردن مشتری در انتهای دیگر خط لوله است.

خط لوله ایلات اشکلون

سند شماره (۹)

تاریخ: ۷ سپتامبر ۱۹۶۸ ۱۶ شهریور ۱۳۴۷سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا در تل آویو

رونوشت بیروت، تهران، دفتر حفاظت منافع قاهره

موضوع: خط لوله ایلات اشکلون

اگر چه مقامات اسرائیلی همچنان درباره پروژه خط لوله در جواب به سؤالات به کلیات می پردازند چند نکته از مذاکرات اخیر با آقای دوبن درور رئیس شرکتهای خط لوله و دکتر موشه نیمن مدیر کنترل

سوخت، اطلاعات بهتری را درباره پروژه در اختیار می گذارد.

دکتر نیمن گفت به او دستور داده شده بود درباره خط لوله به کسی چیزی نگوید. او افزود که این دستور احمقانه ای بود، چون تقریبا تمام آنچه که او درباره پروژه می دانست در روزنامه پلات (سفارتخانه در تل آویو آن را ندارد) در هفته اول ژوئن درج شده بود و خبر پلات نسبتا موثق بود. آماده سازی محل خط لوله به خوبی آغاز شده است و اکنون انتظار می رود که کارگذاری عملی لوله در اکتبر شروع شود، تخمینهایی که اکنون در مورد تکمیل و اختتام پروژه ابراز می شوند حول «سپتامبر ۱۹۶۹» یا به طور جامعتر «پاییز ۱۹۶۹» دور می زنند. هر دو منبع از اینکه فاش کنند که برای انتقال نفت از این خط لوله چه بهایی را تعیین کرده اند، خودداری می ورزند. دوبن درور گفت که می داند حمل و نقل نفت چقدر هزینه برمی دارد اما آن رقم را هیچگاه آشکار نخواهد کرد. و او تقریبا می داند چقدر طلب خواهد کرد لیکن چون این هزینه انتقال هنوز هم ممکن است تابع مذاکراتی قرار گیرد، فعلاً از فاش کردن آن خودداری و امتناع می ورزد.

بن درور گفت که جهت استفاده از خط لوله چند قرارداد منعقد نموده، اما هنوز به سطح سالانه ۲۰ میلیون تن که ظرفیت دلخواه (خط لوله) در اولین مرحله پروژه می باشد نه توانسته است برسد. بنابراین هنوز خیلی زود است که درباره بهره برداری از ظرفیت کامل خط لوله که تا ۶۰ میلیون تن در سال است، سخن به میان آورده شود.

مقام گزارشگر پرسید که آیا تصمیم دولت اسرائیل مبنی بر ایجاد یک خط لوله انتقال نفت ۴۲ اینچ به ایجاد یک صنعت پتروشیمی، یا طرحهای ایجاد یک پالایشگاه جدید در آشدود، و یا طرحهایی برای نفت صحرای سینا منجر نمی گردد. بن درور پاسخ داد که دو طرح اول (صنعت پتروشیمی و پالایشگاه) تنها مشتریان شرکت حمل و نقل او خواهند بود و محاسبات او در مورد هزینه بر اساس این فرض استوار است، که هیچ یک از آن دو مشتری چشمگیری نخواهند بود. دوبن درور گفت مادامی که اوضاع به صورت فعلی باقی بماند از نفت سینا کما فی السابق استفاده خواهد شد.

مقام گزارشگر از هر دو منبع پیرامون استفاده از خط لوله ۱۶ اینچی سؤال نمود لیکن بدون ورود به جزئیات گزارش تهران الف ۶۱۹ نتوانست تأییدیه ای برای توافقی که جهت استفاده و بهره برداری از این خط لوله ۱۶ اینچی شده به دست آورد. اظهار نظر: رسیدن به یک چنین توافقی بسیار ممکن است. زیرا اسرائیلیها جهت راه اندازی پروژه خط لوله ۴۲ اینچی به نفت خام ایران بسیار متکی و چشم امید دوخته اند. علاوه بر اینها در گذشته نیز ممکن است از یک چنین توافقهایی استفاده شده باشد، چون میزان تولید خیلی بیشتر از ظرفیت خط لوله ۱۶ اینچی است که ظاهرا نمی تواند مصرف داخلی اسرائیل را کفایت نماید. دوبن درور تأکید کرده است که همزمان با اختتام پروژه خط لوله ۴۲ اینچی بخش خط لوله قدیمی ایلات اشکلون تعطیل خواهد شد و فقط «سفارش مخصوص از طریق آن» انجام خواهد شد، چون افزایش گذر نفت خام از خط لوله ۴۲ اینچی از مرز ۲۰ میلیون با صرفه تر از به کارگیری دوباره خط لوله ۱۶ اینچی می باشد. به گفته دوبن درور در صورتی که شرایط مالی فراهم باشد، شرکت UARپروژه خود را تکمیل خواهد نمود. به عقیده او این پروژه به هیچ وجه تهدیدی برای پروژه اسرائیلیها به شمار نخواهد رفت، ولی زمانی که کانال سوئز دوباره باز شود با آن حتما به رقابت خواهد پرداخت. به نظر او آنچه را که از طریق خط لوله کسب می کند باید در کانال سوئز عوارض عبور پرداخت کند بنابراین از سرمایه گذاری در پروژه

خط لوله هیچ نفعی عایدش نخواهد شد. لیکن به عقیده دکتر نیمن افزایش سریع مصرف نفت پروژه اسرائیلیها و UARهر دو را سودآور خواهد نمود.

ترمینال ایلات اشکلون یا خط لوله ۴۲ اینچی قادر خواهد بود، نفت را به همه تانکرها منتقل نماید که این شامل تانکرهای کوچک برای اروپای شرقی و تانکرهای عظیم نیز می شود. بنابر اظهارات دوبن درور، با وجود اینکه کشتی نفت کش با علامت پرچم اسرائیل وجود ندارد، لیکن اسرائیل یا مالك نفتکش است و یا خدمات این نوع کشتیها را خریداری می کند تا بتواند در سال ۲۰ میلیون تن نفت را از طریق لوله منتقل نماید. قبلاً دوبن درور با ناراحتی بیان داشته بود که یک کشتی بخاری آمریکا به علت تهدیدهای مکرر اعراب بر یک شرکت نفتی بزرگ قرار داد خود با اسرائیل را لغو کرده بود. لیکن این هفته دوبن درور گفت که مشکل حل شده است ولی دولت اسرائیل هنوز مردد است که به اقدام قانونی علیه این کشتی دست بزند. وی گفت مشکل به وسیله دولت اسرائیل حل شد به این ترتیب که این دولت به کمپانیهای نفتی «اشاراتی» نمود که یعنی نمی خواهد با او به این ترتیب رفتار شود. دوبن درور گفت او فکر نمی کند که شرکتهای نفتی بخواهند در آشکار به مبارزه با اسرائیل برخیزند، لیکن به نظر او آنها باید با اسرائیل با احتیاط بیشتری عمل کنند.

وارن عزیز (نامه)

ص: ۴۴۴

سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۱ می ۱۹۶۹ ۱۱ اردیبهشت ۱۳۴۸سری

از: سفیر

به پیوست نامه ای از راد رایت در بیروت ارسال می گردد. فکر می کند دو پاراگراف که با رنگ قرمز مشخص شده نظر شما را به خود جلب نماید: نکته اول این است که اسرائیلیها گفته اند که از طریق تولیدکنندگان مستقل نفت در خلیج و یا از طریق شرکت ملی نفت ایران خواهند توانست جهت تغذیه خطوط لوله خود به آسانی در حدود ۵۰۰۴۰۰ بشکه در روز بیابند (که البته این بیانات خالی از اغراق نیست) و نکته دیگر اظهارات استوفر می باشد مبنی بر اینکه میزان تولید نفت خام در ایران بسیار رو به افزایش است و به نظر وی شاه اصولاً درباره این رغم اظهار نگرانی نخواهد کرد.

آر. ال. دی

سری

بیروت، لبنانسری

وارن کلارکاداری غیر رسمی

دائره سوخت و انرژی

دبیرخانه امور اقتصادی واشنگتن دی سی

وارن عزیز

تشکرات صمیمانه مرا در قبال فرستادن نشریات لازم جهت ارائه دادن به پرفسور میکداش بپذیر، آنها را زمانی که دالی مک دونالد نزد من آمد در جلسه ۲۳ آوریل به او دادم. این نشریات هم برای پرفسور میکداش و هم برای دانشجویان دانشگاه آمریکایی بیروت و دیگر مشاورین مقیم بیروت مفید است که

البته برای آنها فهرستی از منابع و نشریات موجود و در دسترس پرفسور میکداش را فراهم آورده ام.

بسیاری از ماها منتظر هستیم که گزارش کمیته ضد تراست و مونوپولی به پایان برسد؛ و من امیدوارم که به محض انتشار از هر یک از گزارشات ۵ رونوشت برایم بفرستی. فکر می کنم که دیگر همکارانمان در تهران، کویت، ظهران، تریپولی و غیره نیز از دریافت رونوشت این گزارشها خوشحال شوند.

همان طور که در نامه ۸ آوریل خواسته اید، گوش به زنگ هستیم تا هر گونه خبری را که درباره خط لوله اسرائیل به دست آوردیم، برایتان ارسال نماییم. مثل اینکه قبلاً از قول شخصی به نام جک هارتسون برایت گفتم که وی در حالی که در سمیناری در بیمارستان آمریکایی بیروت شرکت داشت،به من گفت که اسرائیلیها اصلاً مطمئن هستند که حدود ۵۰۰ ۴۰۰ هزار بشکه در روز نفت در خط لوله خود به وسیله تولیدکنندگان مستقل در خلیج و شرکت ملی نفت ایران نقل و انتقال خواهند داد. در مورد دومی باید گفت که توضیحات تو مربوط به ۴ آوریل بسیار شگفت آور بود اظهارات هنری موزر در صفحه ۷ موجود است. بعد از مطالعه گزارش فکر کردم بد نیست اگر یک رونوشت از آن را به لندن نیز بفرستی. در مورد گزارش خود بهتر است این نکات را نیز به خاطر داشته باشی:

صفحه ۵ A. ظهران ۵۷A - ، دائره المعارف جلد دوم صفحه ۱ ذخایر شرکت آرامکو را ۸۴/۴ بلیون می داند که به رقم ارائه شده توسط هاولند بسیار نزدیک است ولی از رقم ۷۷ بلیون ارائه شده توسط ژورنال نفت و گاز بالاتر است.

در تمام طول سخنرانیهای نمایندگان این صنعت من بالاخره نفهمیدم که به هنگام بحث پیرامون ذخایر نفتی ایران منظور آنها ذخایر کنسرسیوم بوده است یا ذخایر کل ایران. فکر می کنم ارقام ارائه شده در مورد کل ایران بیشتر صادق باشد. با این وصف، این به طبع ایرانیها بسیار ناخوش خواهد آمد،زیرا شرکتهای غیر کنسرسیومی از قبیل آرپی گروه و کنتینانتال می توانند رقم ذخیره ایران را آن چنان بالا نشان دهند که بعدها با یک کمبود زیاد و شاید هم بسیار زیاد و یا افزایش در تولید رو به رو شویم. در طرف دیگر این سکه تولید ذخایر نفتی، والی مکدونالد گزارش می دهد که سهم انرژی حاصله از نفت خام برای اروپا در اواسط سالهای ۷۰ بسیار افزایش خواهد یافت. آیا این می تواند دلیلی بر سر سختی ایران باشد؟ تام استوفر یک هفته قبل در زمان حضورش در یک سمینار اظهار داشت که ایران می خواهد تا «جایی که بشود و امکان داشته باشد» بر سر سختی خود بیافزاید. (البته فکر می کنم باب دول بهتر بتواند این موضوع را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد). به نظر توم، شاه اصولاً با منطق آمار «فزاینده» ارائه شده توسط کنسرسیوم قانع نمی گردد. ظاهرا حکومت عربستان سعودی بسیار مواظب این جریان است ۳۵۹ و ۶۰ A ظهران نیز تازه رسیده است. این نامه با صحبت پیرامون نشریات آغاز شد، پس بد نیست که با بحث پیرامون نشریات نیز به پایان رسد. نشریه ماه آوریل نیوزلتر مرجعی از ادوارد اچ شاف پیرامون برنامه واردات نفتی آمریکا: ارزشیابی نیویورک: پراگر ۱۹۶۸؛ ۲۵۷ صفحه، ۱۷ دلار به همراه دارد. قبل از اینکه بخواهم آن را به خرم می توانی به من بگویی که آیا ارزشش را دارد (.. یا شاید یک جلد از آن را داشته باشی؟؟). علاوه بر این شده پیرامون «بهای برنامه واردات نفتی برای اقتصاد آمریکا» را+ که در صفحه سوم تحقیق نامه میل آورده شده داری یا خیر ؟

دوباره از همکاریت بسیار سپاسگزارم.

ارادتمند شما

رادریک م رایت

مقام صنعت نفت

درخواست ملاقات عزری از...

سند شماره (۱۱)

۲۹ دسامبر ۶۹ ۸ دی ۱۳۴۸وزارت امور خارجه آمریکا

دفتر سفیر

آقای سفیر

موضوع: قضیه ضمیمه شده

چارلی مک کاسکیل قرار ملاقاتی را با هیئت اسرائیلی خواهد گذاشت. او می تواند ساعت ۳۰/۱۴ دوشنبه آتی، ۵ ژانویه به دفتر شما بیاید. در غیر این صورت برنامه شما در آن بعد از ظهر خالی خواهد بود.

محرمانهتاریخ: ۱۸ دسامبر ۱۹۶۶

به: سفیراز: بخش سیاسی کمی

از طریق: وزیر مختار لویز

رابط من در هیئت اسرائیلی امروز تلفن کرد و گفت که سفیرشان، عزری مایل است که جلسه ملاقاتی را با شما ترتیب دهد. من به وی گفتم تحقیق کرده نتیجه را به وی خواهم گفت.

آقای عزری رئیس هیئت اسرائیلی در اینجا می باشد. وی در حالی که دارای درجه سفیری است ولی در اینجا سمت سفیری ندارد. وی در سمت دیپلماتها نبوده و جزء دیپلماتها هم حساب نمی شود. او یک نقش دوگانه دارد نه ماهی است و نه مرغ (نه. شخص عادی است و نه دیپلمات مترجم).

هر چند که ما رابطه را در سطح کاری حفظ کرده ایم، ولی هرگز با اسرائیلیها رابطه نزدیکی نداشته ایم. آنها منابع خوب اطلاعاتی هستند و در آن سطح حفظ رابطه مان را ثمر بخش یافته ایم.

به صلاحدید شما، هر گاه که فرصت دارید فکر کنم بد نباشد که با آقای عزری در اینجا ملاقات کنید از آنجائی که وی درجه سفیری ندارد، جای مسئله ای نخواهد بود، ولی شما تلفن بزنید. اگر شما تأیید می نمایید به رابطم تلفن خواهم کرد و به او می گویم که شما فرصت ندارید و مریض بوده اید.(۱)

در دسامبر ۱۹۷۰ از طبقه بندی خارج می شود.

عملکرد خط لوله اسرائیلی

سند شماره (۱۲)

تاریخ: ۱۷ مارس ۱۹۷۰ ۲۶ اسفند ۱۳۴۸سری

از: جیمز ای، آلیکنبه: بخش خاور نزدیک / ایران آقای میکلوس

ارجاع به: نامه غیر رسمی شما مورخه ۱۷ مارس ۱۹۷۰

موضوع: عملکرد خط لوله اسرائیلی

تخمین ما بر حسب اطلاعات موجود چنین است. سه چهارم نفتی که در خط لوله اسرائیل جریان دارد از ایران می باشد. مابقی که حدود ۷۵۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰۰ بشکه در روز می باشد از کرانه بلائیم و صحرای سینا که در سال ۱۹۶۷ توسط اسرائیل اشغال گردید، تأمین می شود.

به نظر ما اکثر نفتی که در خط لوله اسرائیل جریان دارد متعلق به شرکت ملی نفت ایران می باشد؛ در

ژانویه صادرات خارج از کشور ۳۴۰۰۰۰ بشکه در روز بود که ۱۷۰۰۰۰ بشکه آن به شرکت ملی نفت ایران تعلق دارد (ولیکن همه این مقدار به اسرائیل نرفته چرا که ایران مشتریانی هم در شرق سوئز دارد). تا حد ۱۰۰،۰۰۰ بشکه دیگر در روز از نفت شرکت ملی ایران ممکن است تحت توافقهای مبادله نفت بین شرکت نفت و کنسرسیوم که به موجب آنها شرکت نفت می تواند تا مقدار معینی نفت براساس یک قیمت quarter way از کنسرسیوم بخرد تا به کشورهای مشخص شده ای در اروپای شرقی بفروشد، در خط لوله اسرائیل جریان داشته باشد. تصور می شود اکثر نفت خریداری شده مبادله ای به رومانی برود.

امکان آن هست که مقداری از نفت ایران که توسط اعضای ایریکن و یا دیگر کمپانیهای کوچکی که منافعی در کشورهای عربی ندارند از طریق خط لوله اسرائیل فراهم شود. به هر حال ما هیچ گونه مدارکی که نشانگر استفاده هیچ یک از کمپانیهای اصلی نفتی در کشورهای عربی از خط لوله اسرائیل باشد نداریم و ما شک داریم که آنها چنین کاری کنند.

موضوع خط لوله ایلات اشکلون

۱- پاورقی مترجم: در حاشیه و قسمتهای اضافی سند فوق مطلبی به صورت دست نویس نوشته شده که عبارت است از: خیر بگذار برای تعیین وقت ملاقات تا چهارشنبه صبح منتظر باشیم. در تاریخ ۳۱ دسامبر اول درباره همین موضوع با من تماس بگیر.

ص: ۴۴۷

سند شماره (۱۳)

تاریخ: ۲۲ اوت ۱۹۷۰ ۳۱ مرداد ۴۹سری

از: کنسولگری ۹ آمریکا در ظهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع خط لوله ایلات اشکلون

۱ در این موقعیت حساس فکر می کنیم که هرگونه مشارکت و معیت آمریکا با طرح خط لوله ایلات اشکلون ممکن است مخاطرات شدیدی را در قبال مناسباتمان با کشورهای دوست عرب صادر کننده نفت در بر داشته باشد و برای مبارزه افراطیون عرب علیه تلاش صلح جاری که آمریکا به راه انداخته مهمات حیاتی تهیه خواهد کرد. هم اکنون نیز جبهه خلق برای آزادی فلسطین در شماره ۱۱ ژوئیه هفته نامه بیروتی الهدف، آمریکا، دولت عربستان و ایران را به توطئه علیه منافع اعراب با ترتیب دادن ارسال نفت اضافی ایران از طریق خط لوله اسرائیلی متهم نموده است.

۲ علاوه بر آن، در حالی که کلیه تولیدکنندگان حوزه خلیج سعی بر تولید بیشتر دارند، هر گونه حرکتی که نشانگر حمایت از یک تولید کننده (مانند ایران) در بازار پر منافع اروپایی باشد، باعث رنجش و انزجار دولتهای عرب تولید کننده نفت و شرکتهای آمریکایی در این منطقه خواهد شد.

۳ خلاصه، ما احساس می کنیم این امر اساسا به ایرانیها و اسرائیلیها مربوط است و هر دو بحد کافی هوشیار هستند تا بدون مطرح شدن از طرف دولت آمریکا احتمالاتی را که خط لوله ایلات اشکلون همراه دارد، ملاحظه کنند.دنیس مور

ظرفیت خط لوله ایلات اشکلون

سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۲۴ اوت ۷۰ ۲ شهریور ۴۹سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: ظرفیت خط لوله ایلات اشکلون

۱ مقدار نفتی که ایران ممکن است به اروپای غربی بفروشد، احتمالاً از طرق زیر تأمین خواهد گردید:

(الف) نفتی که به وسیله اعضاء کنسرسیوم فروخته می شود. و چون اعضاء کنسرسیوم منافع زیادی در کشورهای عربی دارند، بنابراین مایل نیستند که با فروش نفت از طریق لوله ایلات این منافع به خطر افتد.

(ب) نفتی که از طریق منطقه کنسرسیوم در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار داده می شود، شرکت ملی نفت ایران نفت استخراج شده از منطقه کنسرسیوم را به بازارهای نفت اروپای غربی که حوزه فروش مخصوص کنسرسیوم است، نخواهد فروخت. البته شرکت ملی نفت ایران نفت کنسرسیوم را به صورت پایاپای به اروپای شرقی مخصوصا رومانی می فروشد. مقداری از این نفت نیز از طریق خطوط لوله ایلات اشکلون می گذرد، اما دلایل آشکار شرکت ملی نفت ایران این است که این شرکت مقصد نهایی و طریق عبور نفتی را که می فروشد نمی داند.

(پ) نفتی که از شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای خارجی حاصل می شود، بیشتر در مناطق دور از ساحل تولید می گردد.

۲ بنا به محاسبات سفارت آمریکا در تهران، شرکت ملی نفت ایران برای فروش در سال ۱۹۷۰ مقدار ۳۰۰،۰۰۰ بشکه در روز و برای سال ۱۹۷۱ مقدار ۴۰۰،۰۰۰ بشکه در روز در اختیار دارد که قسمت

اعظم آن از طریق شرق سوئز به پالایشگاه مدرس، که قسمتی از آن متعلق به شرکت ملی نفت ایران است، ژاپن و سنگاپور فرستاده می شود. برای شرکت ملی نفت ایران بسیار مشکل است که قراردادهای خود با این نقاط (به خصوص مدرس) را نادیده بگیرد، به خصوص که اینها در دراز مدت بازده خوبی دارند و شرکت ملی نفت ایران در ازاء بازارهای سودآور کوتاه مدتی که توسط کاهش تولید نفت لیبی به وجود می آید،از دست بدهد.

۱۰۰ هزار بشکه ای که هر روز برای شرکت ملی نفت ایران می ماند، توسط شرکائش به غرب سوئز انتقال یافته و به فروش می رسد. این رقم را در آینده نزدیک می توان تا ۸۰،۰۰۰ بشکه دیگر بالا برد. این شرکاء شرکت ملی نفت ایران نیز در کشورهای عربی سرمایه گذاریهایی دارند که نمی خواهند با استفاده از خط لوله اسرائیلی به خطر افتد.

۳ البته ایران به درآمد نفتی بسیار نیاز دارد و نیازی به تحریک ما ندارد که بخواهد از خط لوله ایلات استفاده کند یا نه. گذشته از این، فکر می کنیم ارائه این پیشنهاد که ایران استفاده از خط لوله ایلات را برای نفت ایران گسترش دهد، علاوه بر اینکه ضرورتی ندارد در روابط ما با اعراب نیز بسیار خطرناک است.

مک آرتور

خط لوله اسرائیل

سند شماره (۱۵)

تاریخ: ۸ اکتبر ۱۹۷۰ ۲۸ شهریور ۴۹سری

وزارت امور خارجه آمریکا

موضوع: خط لوله اسرائیل

آقای ولگاست گفته است که بنا به محاسبات تقریبی کمپانی اسو، خط لوله اسرائیل تنها می تواند

۴۰۰،۰۰۰ بشکه نفت را در روز انتقال دهد. وی گفت این محاسبات از طریق چند منبع به دست آمده است که عبارتند از مصاحبت و گفتگو با اسرائیلیهایی که در مورد صنعت نفت اسرائیل صاحب نظر هستند، و بیانات اخیر کنشت؛ و دیگر منابع. شاه ایران نیز که خود در خط لوله اسرائیل دارای منافعی است رقمی مشابه را ارائه داده است (۴۵۰ هزار بشکه در روز). آقای ولگاست گفت که بنابه اظهارات یک منبع اسرائیلی میزان تولید و ظرفیت واقعی در سپتامبر ۳۰۰،۰۰۰ بشکه در روز بوده است، که قرار است با طرحهایی این ظرفیت را به ۶۰۰،۰۰۰ بشکه در روز در سال ۱۹۷۱ و ۸۰۰۰۰۰ بشکه در روز بین سالهای ۷۳ ۱۹۷۲ و ۲/۱ میلیون بشکه در روز بین سالهای ۸۰ ۱۹۷۳ افزایش دهند.

آقای ولگاست گفته است که بنا به اظهارات همین منبع اسرائیلی بسیاری از کمپانیهای بزرگ نفتی به طور مستقیم و یا غیر مستقیم از خط لوله اسرائیلی استفاده می کنند. آقای ولگاست گفته است که تمام این مطلب را نمی تواند تأیید کند، ولی می تواند اطمینان بدهد که کمپانی خود او این خط لوله را مورد استفاده قرار نداده است.

اظهار نظر: در مصاحبه قبل که با یکی از مدیران اجرائی استاندارد اویل ایندیانا صورت گرفت، وی گفته است که کمپانی وی قسمت اعظم تولیدات خود را در مناطق دور از ساحل ایران از طریق خط لوله اسرائیل منتقل می کرده است. بی بند و باری که در نحوه بیان سخنان وی مشاهده می شد، مقام گزارشگر را بر آن داشت، تا استنباط کند که مقامات مصر که بخش اعظم نفت و منافع استاندارد اویل ایندیانا در آن

کشور و خاورمیانه قرار دارد از این نقل و انتقال توسط خط لوله اسرائیل با خبر هستند،لیکن اعتراضی نمی کنند.

وارن عزیز (نامه)

سند شماره (۱۶)

تهران ایران

تاریخ: ۲۹ اکتبر ۱۹۷۰ ۱۹ مهر ۴۹سری

جناب وارن کلارکاداری غیر رسمی

وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی ۲۰۵۲۰

وارن عزیز

یادداشت ۸ اکتبر شما درباره گفتگو با پلیت ولگاست از نکات بسیار هیجان انگیزی برخوردار بود. من هرگز نشنیده بودم که ایران یا به عبارت دیگر شاه تا به این حد نسبت به خط لوله اسرائیل علاقه داشته باشد. من فکر می کردم که اسرائیلیها از دولت ایران پرسیده بودند که آیا اجازه می دهد نفت ایران از این خط لوله عبور نماید یا خیر، که البته ایرانیها جواب مثبت داده بودند و اسرائیلیها نیز با این جواب اطمینان یافتند که با عبور نفت کافی از این خط لوله عظیم می توان از نظر اقتصادی احداث آن را مقرون به صرفه دانست. پاسخ به این سؤال که چه کسی به استفاده از این خط لوله (اسرائیلی م) خواهد پرداخت، مستلزم تعمق است. احتمالاً اعراب تند رو خواهند گفت که هر کمپانی نفتی که نفت را به خریدار بفروشد می داند و یا باید بداند که خودش هم باید نفت را در لوله به جریان بیاندازد. در نتیجه از آن شرکت (برای استفاده از این خط لوله احداث شده توسط اسرائیل م) انتقام سختی گرفته خواهد شد. از این نظر می توان گفت که فقط تعدادی از کمپانیهای اصلی بین المللی قادر خواهند بود از این خط لوله نفتی استفاده نمایند. به هر حال

نمایندگان کمپانیهای نفتی اعم از کوچک و بزرگ در اینجا قسم یاد کرده اند که نفتی که به عنوان و اسم شرکت آنها را داشته باشد توسط این خط لوله منتقل نخواهد گردید. لیکن همگی آنها اعتراف می کنند که این سوگند آنها مورد قبول کشورهایی چون عربستان سعودی، کویت، و شیخ نشینها واقع نخواهد داشت.

من حتی از این گزارش که گفته بودید بنا به گفته یک مقامSOI بیشتر تولید شرکت نفت ایندیانا و شرکاء از طریق این خط لوله می گذرد، بسیار تعجب کردم. و این به این علت است که در مصاحبه ای که با مدیر نفت ایندیانا و شرکاء داشته دیوویلکی گفته است که به علت مشاجرات زیاد بین کمپانی او و شرکت ملی نفت ایران بر سربها و مالیات نفت شرکت استاندارد دیگر برای خود نفت استخراج نخواهد کرد، و به همین دلیل تولید به میزان قابل ملاحظه ای کاهش یافته و به اندازه نیاز شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

این استخراج حدود ۵۰۰،۰۰ بشکه در روز برای انتقال به پالایشگاه مدرس و ۲۵،۰۰۰ بشکه دیگر در روز است که به گفته ویلکی توسط شرکت ملی نفت ایران به اسرائیل فروخته می شود وی ادامه داد که ظاهرا این فروش نفت توسط شرکت ملی ایران باعث می شود، که کمبودهای داخلی اسرائیل در زمینه نفت جبران گردد.

از آنجا که این توضیحات پاسخگوی تمام مسائل نیست. شما حتما در دیدار آینده تان با پیت و آقایان اعضای کمپانی استاندارد در مورد این سؤالات و نقاط ابهام آمیز دیگر حتما توضیحات بیشتری دریافت خواهید کرد. مهمتر این است که قبل از این مشاجرات آیا شرکت نفت ایندیانا و شرکاء از طریق این خط

لوله نفت خود را منتقل می کرده اند و یا اینکه انتقال نفت از طریق این خط لوله فقط توسط خریدار صورت می گرفته است.

موفق باشید

ارادتمند

جان، ال. واستبرن

مسئول امور نفتی

جان عزیز (نامه)

سند شماره (۱۷)

تاریخ: ۲۵ نوامبر ۱۹۷۰ ۴ آذر ۴۹سری

جان واشبرن

غیر قابل انتشار برای ملل بیگانه توزیع محدود

مسئول امور نفتی سفارت آمریکا، در تهران

جان عزیز

از نامه ای که در تاریخ ۲۹ اکتبر در جواب نامه ای که پیرامون گفتگوی من با پیت ولگاست درباره ظرفیت خط لوله اسرائیل نوشته بودی متشکرم. پاورقی هایی که اضافه کرده بودم بیشتر براساس بیانات شاه در چند سال گذشته مبنی «علاقه» شاه به این خطوط و به خصوص براساس گفتگویش با اعضاء کنسرسیوم در زوریخ در ۳۱ ژانویه ۱۹۶۹ نوشته شده است.

به طور خلاصه مطلبی که از آن گفتگو به وسیله کنسرسیوم بر جای گذاشته شده در بخشی که درباره خط لوله ایران ترکیه پیشنهاداتی می کند، چنین می گوید:

«شاه گفته است که خط لوله (ایران ترکیه) توسط او ارائه نشده است؛ او نیز مانند دیگر اعضاء کنسرسیوم به منافع می نگرد. بهتر است ظرفیت متغیر ارائه شونده به وسیله صادرات به توسط کشتی و از طریق جزیره خارک حفظ شود. از طرف دیگر اگر خطوط لوله برای هر بشکه ۱۰ سنت بیشتر عاید فروشنده بکند، او نیز بدش نمی آید از این طریق سود بیشتری ببرد. مسئله صرفا یک مسئله اقتصادی است؛ اگر خط لوله منافعی برای او داشته باشد مورد استفاده خواهد بود در غیر این صورت خیر.

اعلیحضرت اضافه کردند که استفاده از خط لوله اسرائیل به تمایل ایران بستگی دارد، به خصوص که ایران نیز در این خط منافعی دارد. اعراب نمی توانند از این کار ممانعت به عمل آورند، و او مایل نیست و انتظار ندارد که اعراب بر اسرائیل پیروز شوند ...

این حس مالکیت که در این پاراگراف مشهود است مخصوصا باعث شده است که شاه (یا ایران، چون متأسفانه من نیز مانند ایرانیان) ضمیر سلطنتی «ما» را با هر دو معادل فرض می کنم، مستقیما منافعی در این خط لوله داشته باشد تا اینکه بخشی از تولیدات خود را صرفا از آن عبور دهد.

شاه در گفتگویی که با هارولند و وسیچ در ۲۷ سپتامبر ۱۹۷۰ داشت، موضوع خطوط لوله اسرائیل را به میان آورده خاطرنشان ساخت که «ایران با این طرح بیگانه نیست» و به نظر می رسد که می خواهد با آرامی استفاده از آن را به میان بکشد.

باب دول از قول سفیر مایر می گوید که شاه گفته است که ایران دارای منافع مالی در خط لوله ۴۲ اینچی اسرائیل است. به نظر باب این سخنان از طرف شاه در سال ۱۹۶۷ ایراد شد که در آن وقت اسرائیل در به در

به دنبال منابع مالی می گشت، تا این خطوط را تأمین سازد.

اخیرا گزارشی از سازمان سیا رسیده است (۷۰۳۰۹۱۷/۳۲۱ ب مورخه ۲۴ اکتبر ۱۹۷۰) که نفت خام آغاجاری که از طریق یک شرکت آمریکایی خریداری می شود، علاوه بر نفت شرکت ملی نفت ایران از طریق خط لوله اسرائیل عبور می کند. البته این گزارش ارزیابی نشده است و مکان دریافت گزارش نیز تل آویو بوده است.

ولی ظاهرا سفارت ایران به دفتر حفاظت منافع مصر در سفارت هند گفته است که اصولاً نفتی از شرکت ملی نفت ایران از این خط لوله عبور نمی کند و هنگامی که از یوسف اکبر که از اعضاء سفارت ایران است توضیح بیشتری در این باره خواسته شد در جوابم گفت شرکت ملی نفت را در جزیره خارک می فروشد و اینکه نفت چگونه عبور می کند به خریدار مربوط است نه به شرکت ملی نفت ایران.

آقای فال کینگهام منبعی بود که استفاده شاه ایران از خط لوله اسرائیل را گزارش داده بود. تا آنجا که من و باب دول به خاطر می آوریم عبارت نقل شده به وسیله او باین ترتیب بود که «تولید دوز از ساحل ما از طریق خط لوله اسرائیل می گذرد» در صورتی که فال کنیگهام در ایران باشد خواهد توانست اطلاعات مورد نیاز شما را در اختیارتان بگذارد.

از شاه ایران صحبت کردیم. جنبه های شگفت آوری از شرکت استاندارد اویل ایندیانا و شرکاء یادم آمد. در نامه ای که در ۱۳اکتبر نوشته بودی گفته بودید که موضع اقبال این بوده است که استاندارد اویل ایندیانا و شرکاء قیمتها را پایینتر از قیمتی که برای تعیین نرخ مالیاتها و عوارض لازم دارد نمی آورد. و این «کاملاً» متضاد است با این اصل از استاندارد اویل ایندیانا و شرکاء که کمیته ای دارد که می تواند در صورت لزوم تخفیفهایی به این شرکت اعطا نماید. ممکن است شرکت ملی نفت ایران تخفیف نیز بدهد. ولی آیا می توان گفت که این شرکت به خاطر فشارهای وارده غیر از مفاد مندرجه ۱۲۱ موافقت نامه این چنین

می کند؟ به همین دلیل بد نیست بدانیم سفارت بر چه اساسی اظهار می دارد که میزان تولید نفت ایران ۲۰۰،۰۰۰ بشکه در روز افزایش می یابد در صورتی که مشاجره ایران و استاندارد اویل ایندیانا و شرکاء یک سال پیش حل شد (تهران ۴۳۵۵). گزارش تهران به شماره ۵۱۰۹ مرا امیدوار می کند که به خود به قبولانم که مشاجرات میان این دو دیگر از میان رفته است.

باب و من خیلی علاقه داریم نشریه ۳۱۴ مورخه ۲۹ اکتبر را درباره طرح گاز مایع طبیعی که وسیله کایزر پیشنهاد شده است داشته باشیم. همان طور که می دانید پروژه هایی در دست تکمیل است تا گاز مایع طبیعی را از طریق الجزیره و ونزوئلا به آمریکا وارد کنیم، و مطالعاتی نیز برای ورود گاز مایع طبیعی از نیجریه، که از طریق دریا دورتر از الجزیره است، شروع شده است. قیمتهای تقریبی نسبت به منابع حاضر بسیار گرانتر است، بدون شک مجبور خواهیم شد گرانتر بخریم، ولی آن را از دست ندهیم. چون منبع ما در این کشور رو به اتمام است. با این وصف، فکر نمی کنیم که گاز مایع طبیعی خلیج بتواند در بازارهای آمریکا آن طور که کایزر می گوید رقابت نماید. قسمت اعظم بهای گاز مایع طبیعی در ارزش تانکرهای آن نهفته است. یک کشتی مخصوص حمل گاز مایع طبیعی با حجم ۵۰،۰۰۰ تا ۴۰،۰۰۰ تقریبا بین ۴۰ تا ۵۰ میلیون ارزش دارد (که البته قیمت آن دو برابر یک تانکر نفت کش ۲۵۰،۰۰۰ حجمی است)، بنابر این بسته به مسافتی که این کشتیها باید سفر کنند قیمتها افزایش می یابد.

در صورتی که بازار بالقوه ای برای گاز مایع طبیعی ایران وجود داشته باشد (چون ۵۴ سال طول

می کشد تا این پروژه راه بیفتد) به نظر ما ژاپن بازاری بهتر از اروپا و آمریکا می تواند باشد. هیچ یک از منابع صنعتی که ما با آنها گفتگو کردیم حتی فکر نمی کند، که ممکن است ژاپن نیز بازار خوبی برای گاز مایع طبیعی باشد، که البته با افزایش قیمت نفت این طور خواهد شد. در حال حاضر ژاپن مقداری گاز مایع طبیعی را از آلاسکا و برونئی به دست می آورد.

به نظر من دیگر منابع گازی چون اندونزی قبل از اینکه ۳ هزار میل به طرف خلیج فارس بروند، در دام ژاپن گرفتار خواهند آمد. در این رابطه خوشحال خواهیم شد که اگر ما را در جریان طرحهای متذکر شده توسط آقای فیروزان، عضو شرکت ملی نفت ایران، آمریکاییها و فرانسویها قرار دهید. آیا شما نیز با نظریه کایزر مبنی بر اینکه هر چه زودتر باید در رابطه با گاز مایع طبیعی اقدام کرد، موافق هستید؟ اتفاقا کایزر گفته است که ایران «ظرفیت دست نخورده ای» معادل ۴۵۰۰۰۰ فوت مکعب دارد. می دانید این ارقام را چگونه به دست آورده اند؟

بنابه اظهارات ژورنال نفت ایران مورخ اکتبر ۱۹۷۰، در اوت همان سال ایران حدود ۹/۱ بلیون را با سوزاندن به هدر می داد (به میزان هر ماه ۴/۵۶ بلیون فوت مکعب). آیا این به هدر رفتن گاز توسط لوله کشی گاز به شوروی کاهش یافته است یا نه؟

این نامه خیلی طولانی شد. امیدوارم که این نامه حالت مشاجره آمیز نداشته باشد، چون از مشاجره و نزاع اصولاً خوشم نمی آید، بلکه دوست دارم نظریات و عکس العملهایمان را با هم در میان بگذاریم امیدوارم تعطیلات خوش بگذرد.

ارادتمند

وارن کلارک

دفتر انرژی و سوخت

وارن عزیز (نامه)

سند شماره (۱۸)

تهران ایران

تاریخ: ۲۳ دسامبر ۱۹۷۰ ۲ دی ۴۹سری

وارن کلارکاداری غیر رسمی

وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سی. ۲۰۵۲۰

وارن عزیز

از نامه ای که در ۲۵ نوامبر فرستاده بودید بسیار متشکرم، که البته به خاطر مشکلات پستی که در این روزها پیش آمده چند روز پیش به دستم رسید. پس از بررسی نکاتی که توسط شما مطرح شده بود واقعا نمی دانم در پاسخ سؤال شما مربوط به منافع ایران در خط لوله نفتی اسرائیل چه بگویم. البته من نقطه نظرهای شاه را که به نمایندگان کنسرسیوم در زوریخ ارائه شده بود، شنیده ام و این جمله او را که در آنجا به این مضمون «ایران منافعی در خط لوله دارد» ایراد شده بود خوانده ام. البته فکر می کردم که این جملات به این مضمون بیان شده که از نظر اقتصادی این خط لوله را حمایت شده، فرض نمایند. علاوه بر اینها مهندس سپهبان رئیس دفتر تحقیق شرکت ملی نفت ایران به من گفته بود، لازم نیست که حتما ایران در این خط لوله سرمایه گذاری مالی بنماید، چون اسرائیلیها مهارت کافی در جلب سرمایه برای این خط لوله دارند، ولی اسراییلی ها خیلی مایلند که ایران به هر ترتیب که شده از این خط لوله نفتی استفاده کند. به این ترتیب، من

تنها قادر به ارائه شواهدی هستم که هنوز «تأیید نشده است» و برای به دست آوردن شواهد مستدل باید در اطراف این قضیه کنکاش بیشتری به خرج دهم. باید ببینم که آیا سازمان منابع کنترل شده آمریکایی نیز می تواند در این زمینه مرا یاری دهد یا خیر. یکی از گزارشهای سازمان سیا در تل آویو را که مربوط به همین قضیه است مطالعه کرده ام. به نظر من شرکت ملی نفت ایران از طریق کنسرسیوم مقداری نفت خام به دست می آورد، که البته از نحوه قرار داد مربوطه شما مطلع هستید، و آن را به کشور رومانی می فروشد. این همان نفت خامی است که از طریق آغاجاری استخراج گردیده و از طریق خط لوله نفتی اسرائیل منتقل می شود و هیچ کمپانی بین المللی در ارتباط با این عمل نیست.

موضوع دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران خطی است که به وسیله یوسف اکبر دنبال می شود. یعنی این نفت خام مذکور از بخش جنوبی ایران استخراج گردیده نیمی از آن بنا به قرار داد مشترک به شرکت ملی نفت ایران تعلق می گیرد. و شرکت ملی نفت قسمت اعظم این نفت خام را به خریدارانی می فروشد که خرید خود را از طریق خط لوله نفتی اسرائیل به فروشندگان خود می رسانند. با این وصف کمپانی ایندیانا دوباره تماس گرفته و تأکید کرده است که هیچ مقدار نفت تولیدی نفت جنوب را از طریق خط لوله نفتی اسرائیل منتقل نمی کند.

درباره مشکلات کمپانی ایندیانا باید بگویم که موضع اقبال این است که ایندیانا اصلاً حقی نداشته که در مورد گرفتن تخفیف اقدام نماید، بنابراین موارد نکات لازم برای مذاکره و یا بحث نمی باشد. دیوویلکی مدیر ایندیانا به من گفته بود که در صورت از بین رفتن اختلافات در یک سال قبل تولید این کمپانی به ۲/۰۰،۰۰۰ بشکه در روز می رسید. لیکن ظاهرا در آینده نزدیک نباید انتظار داشت که راه حلی برای این مسئله به وجود بیاید. وندربریک (که حتما گزارش رضایت بخش ما از کارش را به زودی خواهید دید) باید فرصت کافی برای مطالعه موقعیت داشته باشد و تمام وقایعی که به دنبال فداکاری فالکینگهام در برابر

خودخواهی اقبال پیدا شد، مدتها طول می کشد تا از خاطره ها محو گردد.

از اطلاعات بسیار مفیدی که درباره گاز طبیعی مایع در اختیارم گذاشته اید، بسیار ممنونم. از پیچیدگی اقتصادی این صنعت به هیچ وجه مطلع نبودم و از اطلاعات مفیدی که در دسترسم قرار دادید، خیلی متشکر هستم. پس از مدت کوتاهی به بررسی جزئیات تقاضانامه های شرکت ملی گاز ایران درباره کارخانه های گاز طبیعی مایع خواهیم پرداخت. در مورد کمبود، وقتی که آقای فیروزان مطرح نموده و گفته بود که برای پر کردن تقاضانامه توسط کایزر کافی نیست، کمی مظنون هستم. من نمی دانم که کایزر رقم ۴۵۰/۰۰۰ فیت مکعب موجودیت گاز در روز را از کجا به دست آورده، مگر اینکه آنها تنها از یک منطقه این قدر توانسته باشند استخراج نمایند. رقمی که توسط روزنامه نفتی ایران منتشر شده، همانند ارقام حاصله از دیگر انتشارات معتبر است. هدر رفتن گاز با احداث خط لوله گاز شوروی کاهش نیافته است، چون برای این خطوط لوله چاههای مخصوصی حفر شده است.

من همراه این نامه اسنادی را برایت می فرستم که به صورت پنهانی از شرکت ملی نفت ایران دریافت کرده ام و علاوه بر آن یادداشتی را که برای بیل نوشته بودم تا به شیفر بدهد نیز برایت خواهم فرستاد. تا آنجا که اعضاء کنسرسیوم در اینجا می دانند، کنسرسیوم به هیچ وجه تلاشی در جهت پاسخگویی به این ارقام اعمال نکرده است. بنا به دلایلی که در یادداشت آورده ام، فکر می کنم خیلی بهتر خواهد بود اگر ما بتوانیم هر دو طرف را به مذاکره پیرامون ارقام خودشان بکشانیم.به خصوص که در حال حاضر شرکت ملی نفت

ایران کارهای بسیار معقولی را ارائه نموده است. علاوه بر اینها خیلی مایلم کتابچه نمایندگانی را که به ملاقات شما می آیند، مورد مطالعه قرار دهم. مخصوصا، خیلی مایلم راجع به هویت شخصی که تحلیلی برای شرکت ملی نفت ایران ارائه داده چیزهایی دستگیرم شود.

اصلاً از آثار و جنجالهای خصمانه نگران نشو (و حتما هم نگران نمی شوی) ما باید برای به دست آوردن بهترین نتیجه درگیریهای زیادی داشته باشیم. امیدوارم این نامه هم زمان با سال نو با بهترین آرزوهایم در مورد اینکه سال خوبی داشته باشی به دستت برسد.

ارادتمند شما

جان. ل. واش بورن

مقام امور نفتی

سری

وزیر مسئول، هیئت ایرانی اعزامی به اسرائیل، ابراهیم تیموری

سند شماره (۱۹)

تاریخ: ۲۸ دسامبر ۱۹۷۰ ۷ دی ۴۹خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجهبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: وزیر مسئول، هیئت ایرانی اعزامی به اسرائیل، ابراهیم تیموری

اطلاعات ذیل در رابطه با ابراهیم تیموری، از گزارش کویت ۲۱۸ الف به تاریخ ۹ آوریل ۱۹۶۴ (ارسال شده به تهران) استخراج گشته است، و در جواب نامه هوایی ارجاعی تسلیم می گردد. اطلاعات دیگری در دست نمی باشد.

تمایل شیخ نشینهای جنوبی خلیج به وسیله گروه وزیر که از تاریخ ۲۸ تا ۳۰ مارس از کویت دیدن

کردند نشان داده شد. به خصوص، ابراهیم تیموری به مدت تقریبا طولانی با مأمور گزارش دهنده صحبت نمود. تیموری تأیید نموده که او مسئول تقسیمات دفتر خارجی خلیج فارس می باشد. وی به صورت گول زننده ای در مورد نقش خودش در هیئت صحبت می کرد و خدمت اخیرش در اسرائیل را مخفی نمود و فقط به خدمتش در برن و سوئیس در طول ۶ سال اخیر و لندن قبل از آن اکتفا نمود. او ادعا نمود که مطالب ناچیزی در مورد خلیج می داند و ادامه می دهد که او هنوز هیچ کدام از شیخ نشینها بازدید نکرده است و تمام روابطش با آنها از طریق دفتر وزارت خارجه در حدود ۲ ماه پیش بوده است.راجرز

ابراهیم تیموری رئیس هیئت ایرانی در اسرائیل

سند شماره (۲۰)

تاریخ: ۱۹ می ۱۹۷۱خیلی محرمانه

برای بایگانی (بایگانی هیئت ایرانی)

جی فرس، مأمور سیاسی، سفارت آمریکا تل آویو

ابراهیم تیموری رئیس هیئت ایرانی در اسرائیل

در ۲۷ آوریل ۱۹۷۱، من بنا به خواهش ابراهیم تیموری، رئیس اعزامی هیئت ایرانی به اسرائیل با او ملاقات نمودم. تیموری یادآور شد که او تمایل دارد که با سفارتخانه آمریکا همان طور که در طول سفر قبلی اش به اسرائیل رابطه داشته است، رابطه داشته باشد.

در طول مذاکرات، تیموری اشاره نمود که دولت ایران عقیده دارد، اسرائیل باید مقدار بیشتری در

مذاکراتش با اعراب انعطاف به خرج بدهد. او می گوید که اشغال سرزمینهای اعراب در بلند مدت به نفع اسرائیل نخواهد بود، زیرا این فقط برخورد اعراب با اسرائیل را شدیدتر و طولانی تر می نماید.

تیموری سؤال می نماید که آیا آمریکا قادر به اعمال فشار بر اسرائیل است تا او را به عقب نشینی بر طبق طرح راجرز ترغیب نماید یا نه. من به او پاسخ دادم که دولت ما در حال تلاش کردن است تا اینکه اسرائیل را ترغیب نماید تا براساس افکار خودشان یک طرح صلح تهیه نمایند و ما خیال این را نداریم که یک طرحی مانند طرح راجرز یا طرحهای از قبل تعیین شده صلح دیگری را به اسرائیل تحمیل نماییم.

تیموری در مورد سیاست آمریکا در رابطه با خاور نزدیک دوستانه به نظر می رسید. او تأیید نمود که او مسئول مسائل خلیج فارس از هنگام عزیمتش از اسرائیل و برگشتن در حدود دو ماه پیش بوده است. من در مورد جزئیات کارش در رابطه با مسائل خلیج فارس به او فشار نیاوردم.

من فکر می کنم که وضع تیموری درست شکل وضع شخصی باشد که پیش از او در این مقام بود و نامش فریدون فرخ می باشد. منظورم این است که او از لحاظ تکنیکی یکی از اعضای کارکنان دیپلماتیک ایرانی در برن، سوئیس می باشد، ولی او در حقیقت مسئول هیئت نیمه آشکار ایرانی در اسرائیل می باشد.

هیئت ایرانی در اسرائیل به نظر می رسد که از ۳ عضو، که شامل تیموری نیز می شود، تشکیل شده باشد. بقیه افراد این هیئت را که من ملاقات کرده ام عبارتند از: قاضی زاده که (در سال ۱۹۶۹) بیشتر با مسائل مربوط به دانشجویان یهودی ایرانی در اسرائیل رابطه داشت، و محمد ایزدی که یک مأمور سیاسی می باشد. (ایزدی خیال دارد که تا قبل از پایان ۱۹۷۱ اسرائیل را ترک کند). هیئت در یک ویلا که در خیابان جابوتینسکی، رامات گان واقع شده است سکونت خواهد کرد. (تلفن ۰۳۳ ۷۳۳). تیموری در ویلا زندگی می کند.

کشور سوئیس از منافع ایران در اسرائیل مراقبت و نظارت می کند و متقاضیان برای ویزای ایران باید از

طریق سفارت سوئیس در تل آویو اقدام نمایند. اگر چه یک هیئت استخدامی ایرانی صدور ویزاها را انجام می دهد.

جان عزیز (نامه)

سند شماره (۲۱)

وزارت امور خارجه

۲۳ مارس ۱۹۷۲ ۳ فروردین ۵۱

سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان فقط برای مشاهده (نقل خبر فقط به وسیله خواندن باشد مترجم)

جان ال. واشبورن، اسکوئیراداری غیر رسمی

سفارت آمریکا، تهران

جان عزیز

در رابطه با قید «انتشار در خارج ممنوع است» که گزارش ضمیمه منابع ویژه آمریکایی دارد ممکن است که شما این گزارش را ندیده باشید. من عنوان «فقط برای مشاهده» را بر روی این نامه زده ام چون باید این مطلب را که من این گزارش را به شما داده ام، خیلی پوشیده نگاهدارید.

در پاراگراف ۳، گزارش نمایانگر این است که شرکت ملی نفت ایران دارای یک سهم متعارفی در خط لوله ایلات اشکلون می باشد. چند سال پیش من این احساس را کردم که دولت ایران دارای مقداری منافع

مالی غیر محدودی در آن می باشد. به هر حال من فرض کرده بودم که این محدود به قروض، ضمانت نامه ها، و / یا عملکرد موافقتنامه ها می شود، مشارکت متعارفی به هر حال مرا تعجب زده می کند. هر نوع اطلاعاتی که شما ممکن است در رابطه با این سؤال داشته باشید، مورد علاقه ما خواهد بود.

ارادتمند

روبرت ال. دوئول، جی آر.

تاریخ اطلاعات: دسامبر ۱۹۷۱سری / غیر قابل رؤیت برای خارجیان

گزارش اطلاعات جاسوسیتاریخ و محل کسب بوسیله منبع: تل آویو / دسامبر ۱۹۷۱

کشور: اسرائیل / ایرانتاریخ توزیع: ۱۴ ژوئن ۱۹۷۲

شماره گزارش: ۷۲ ۰۰۰۸۸/۳۲۱ OOB

خط لوله ایلات اشکلون افزایش ظرفیت و...مشارکت شرکت ملی نفت ایران

تعداد صفحات ۲

این اطلاعات ارزیابی نشده است

منبع: تبعه ایالات متحده، مجری شرکت در رابطه با آماده سازی وسایل نفتی ساحلی.

موضوع: خط لوله ایلات اشکلون / افزایش ظرفیت / خط لوله دوم / لنگرگاههای شناور اضافی / مشارکت شرکت ملی نفت ایران

۱ در جریان گفتگوهایی با دوبن درور، رئیس و مدیر عامل شرکت خط لوله ایلات اشکلون، و بازیر شائول، مدیر کل بانک ماوی تایم اسرائیل فهمیده شد که برنامه ریزی کنونی نیاز به حداکثر ۱۲۰ میلیون تن در سال دارد. این نمودار در سه ساله اولیه از طریق خط لوله دوم ۴۲ اینچی اضافی و تغییراتی در جریان وسایل ذخیره سازی در اشکلون به دست خواهد آمد. پیش بینی می شود که ظرفیت حداکثر هر خط لوله

۶۰ میلیون تن خواهد بود. ظرفیت کنونی ۴۰ میلیون تن است و این مقدار برای سال جاری ۱۹۷۱ در حدود ۲۰ میلیون تن بوده است.

۲ به علاوه خط لوله دوم، تغییرات زیرین برنامه ریزی شده است. در ایلات لنگرگاه باربری که به طور متداول نفتکشهایی با وزنی سنگین تا ۱۰۰ هزار (تن) را جابجا می کند به مقداری توسعه خواهد یافت که قادر به جابه جا نمودن دو نفتکش اضافی به مقدار ۱۵۰ هزار (تن) خواهد بود. در قسمت اشکلون، به طور متداول دو لنگرگاه چند پهلویی و یک تک پهلویی شناور وجود دارد.

در ژانویه ۱۹۷۲ یک قراردادی برای چهارمین لنگرگاه شناور منعقد خواهد گردید که با سیستم لنگرگاه تک پهلویی خواهد بود. در می ۱۹۷۲ لنگرگاه اول، یک چند پهلویی شناور، جایش را به یک تک پهلویی شناور خواهد داد. ده ماه بعد از تکمیل لنگرگاه شناور چهارم، لنگرگاه پنجم با سیستم تک پهلویی اضافه خواهد گردید. سیستم تک پهلویی زمانی که با سیستم چند پهلویی مطابقت می شود، اجازه بهره برداری ۶۰ درصد بیشتر از لنگرگاه را می دهد، زیرا مهار کننده کشتی می تواند ۳۶۰ درجه در اطراف ترمینال لنگرگاه تک پهلویی یا تغییراتی در باد، جزر و مد و سیل دریایی چرخش کند.

۳ بعد از کوششهای بسیار برای فاش نکردن آن، بن دور اعتراف کرد که نیمی از شرکت خط لوله ایلات اشکلون تعلق به شرکت ملی نفت ایران دارد. سرمایه گذاری پنج ساله برای تغییراتی در سیستم لنگرگاه که در بالا توضیح داده شد درخواست گردیده بود. بانک شرکت ایالات متحده چک های در وجه شرکت خط لوله منظور کرد و به این نتیجه رسید که این شرکت ۵۰ درصد متعلق به دولت اسرائیل و ۵۰٪

متعلق به شرکت خط لوله ایلات اشکلون هولدنیک مونترال می باشد.

بانک سپس سعی نمود تا مکان و اسامی کارکنان شرکت خط لوله ایلات اشکلون را معین کند، اما قادر به انجام آن نگرید. وقتی گفته شد که ناتوانی در تشخیص مالکان شرکت خط لوله ایلات اشکلون موجب جلوگیری از سرمایه گذاری گردیده است، دور اظهار داشت که مقامات شرکت ملی نفت ایران شرکای آن گردیدند. او اضافه نمود که بیشتر نفت خامی که در خط لوله تلمبه زده می شود، از جانب ایران می باشد.دور اشاره نمود که دو نفتکش ۲۲۵ هزار (تنی) در نروژ به وسیله شرکت حمل و نقل ماری تایم فروت در حال ساختن می باشد. یکی تقریبا تکمیل شده است و دیگری در چند ماه آینده تکمیل خواهد گردید. هر دو نفتکش نفت خام را از ایران به ایلات حمل خواهند نمود.

کشتیهای باربری ماری تایم فروت عهده دار توسعه کلی می باشند

سند شماره (۲۲)

خیلی محرمانه ۱۰ فوریه ۱۹۷۳ ۲۰ بهمن ۵۱

از: سفارت آمریکا تل آویوبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی.

موضوع: کشتیهای باربری ماری تایم فروت عهده دار توسعه کلی می باشند

۱ اخبار شرکت مهم اسرائیلی، حمل و نقل ماری تایم، در رابطه با اعلام خریدهای مهم در انگلیس دوبار در مطبوعات آمده است. در اول فوریه، شرکت سفارش شش سوپر نفتکش ۳۳۰ هزار تنی که ارزش آن به ۱۵۰ میلیون پوند می رسد را از شرکت هارلند و ولف بلفاست اعلام نمود. در هفتم فوریه، مطبوعات خبر رسمی سفارش دیگری برای شش سوپر نفتکش ۲۵۰ هزار تنی و شش نفتکش کوچکتر ۱۰ هزار تنی از شرکت سوان هانتر نیوکاس را هم چنانکه انتظار می رفت گزارش نمودند، این سفارشات متعاقب سفارش برای سه سوپر نفتکش ۳۸۰ هزار تنی در آمریکا می باشد.

۲ همه این سفارشات ظاهرا با الگوی عرف گذشته دریایی مطابقت دارد و مبتنی بر آماده بودن حکومتها درباره تأمین ملی سخاوتمندانه برای مشغول نگهداشتن کارگاههای کشتی سازی آنهاست

۳ ما حدس می زنیم که سفارشات احتمالاً در رابطه با این مصلحت که خط لوله ایلات اشکلون سیراب نگهداشته بشود نمی باشد، ظرفیت نفتکشهای سفارش شده به نظر می رسد که دو برابر بیشتر از پروژه مورد نیاز پر سازی خط لوله به ظرفیت ۴۰ میلیون تن باشد. نفتکشهای جدید به نظر می رسد که اساسا در تجارت در بستی نفت تحت پرچمهای مختلف در رابطه با تحویل نفت خام ایران، احتمالاً به آمریکا، تمرکز پیدا کند.زور هیلون

انتصاب سفیر برای ایران

سند شماره (۲۳)

۲۲ ژوئن ۷۳ ۱ تیر ۱۳۵۲خیلی محرمانه

یوریل لوبرانی

اسرائیل

انتصاب سفیر برای ایران

یوریل لوبرانی (با تلفظ لوبراهانی) در هیئت مدیره، صنایع کور از اواسط سال ۱۹۷۱ به عنوان مدیر قسمت کارهای مهم تحت اقدام و پروژه های خارجی بوده است. این هیئت مدیره سیاست اصلی برای

صنایع کور که بزرگترین شرکت صنایع اسرائیل است را تعیین می کند. اوائل زندگی و طریق زندگی (خط و مشی).

یوریل لوبرانی در ۱۷اکتبر سال ۱۹۲۶ در حیفا به دنیا آمد. او از دبیرستان مشهور ری علی، تل آویو در سال ۱۹۴۴ فارغ التحصیل شد. او یک لیسانس (افتخاری) از دانشگاه لندن دارد. لوبرانی در هاگانا و نیروهای دفاع اسرائیل از ۱۹۴۴ تا ۱۹۴۸ خدمت کرده است. او در سال ۱۹۵۰ وارد وزارت خارجه شد و اولین بار در قسمت خاورمیانه انجام وظیفه کرد، و سپس به عنوان منشی خصوصی وزیر امور خارجه اخیر موشی شارت از سال ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۳ خدمت کرد. او از سال ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۶ در لندن بود.

لوبرانی در خلال سالهای ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۱ کمک مشاور و سپس مشاور نخست وزیر سابق دیوید بن گوریون در امور مربوط به اعراب بود. در این زمان تمایلات غیر مشفقانه او نسبت به اعراب حداقل دوبار در مطبوعات اسرائیل مورد انتقاد قرار گرفت. وقتی که در سال ۱۹۶۳ اشکول نخست وزیر شد لوبرانی معاون مدیر عمومی اداره نخست وزیری بود. تحت نخست وزیری اشکول او به عنوان منشی سیاسی و مدیر اداره خصوصی به کار خود ادامه داد. در سال ۱۹۶۵ لوبرانی از مقامش کناره گرفت، چرا که وفاداری و تعهد او نسبت به بن گوریون از داشتن همدردی (دلسوزی) کامل برای اشکول جلوگیری می کرد.

لوبرانی به عنوان سفیر از سالهای ۱۹۶۵ تا ۱۹۶۸ در اوگاندا، رواندا، بروند یا خدمت کرد و از سال ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۱ هم به عنوان سفیر در اتیوپی بوده است در خلال مأموریتش در کامپالا لوبرانی برنامه کمکهای اسرائیل را که شمال قرار دادن مستشاران در ارتشاوگاندا و نیروی هوایی و پلیس بود، ایفا کرد. این تماسها او را یکی از بهترین افراد آگاه در اوگاندا کرد و سفارت آمریکا او را دوستی با ارزش و همگام (همدست) تشخیص داد.

اطلاعات شخصی:

لوبرانی و زنش، سارا لوی سابق، ۴ بچه دارند: تالیا، دوریت و نلی. لوبرانی در اوگاندا دچار مالاریا شد. او انگلیسی را خیلی عالی حرف می زند.

تاریخ ۲۲ ژوئن ۷۳

ایران مجموعه مطالب گوناگون

سند شماره (۲۴)

تاریخ: ۵ دسامبر ۱۹۷۳ ۱۴/۹/۵۲تهرانخیلی محرمانه

صورت مذاکرات

شرکت کنندگان: آرتیه لوین کنسول اسرائیل و دوگلاس هگ کاردار

موضوع: ایران مجموعه مطالب گوناگون

به توصیه کاردار لوبرانی کنسول اسرائیل در تهران، آرتیه لوین، در ۵ دسامبر بدیدن من آمد. با اینکه به تازگی از راه رسیده بود، اما گفت که او و خانواده اش در جای معقولی سکنی گزیده اند.

اطلاعات بیوگرافی:

لوین در تهران به دنیا آمده و تحصیلاتش را در اینجا گذرانده است. او فارغ التحصیل مدرسه کامیونیتی (مدرسه آمریکاییها در تهران مترجم)، در روزهایی که آنجا مؤسسه ای وابسته به کنیسه بوده و تعداد نسبتا خوبی از محصلین یهودی بودند، می باشد. بعد از اینکه او از تهران به اسرائیل رفت در قسمت

خدمات خارجی مشغول کار شد و در اتیوپی انجام وظیفه کرد. سپس در رواندا به عنوان کاردار خدمت کرد. او در چهار سال گذشته در پاریس بوده که آن را به عنوان یک دوران سخت و جالب برای خود به حساب می آورد. او ازدواج کرده و چند بچه دارد. زنش یک موزیسین است که از زندگی در تهران زیاد خوشحال نیست، چرا که او فکر می کند کمبود برنامه های موسیقی و فرصتهای فرهنگی وجود دارد. او انگلیسی را به خوبی صحبت می کند و قدش ۵ فوت و ۶ اینچ است.

برداشتهایی از ایران:

لوین بعد از مدت زمان مدیدی که به تهران بازگشته، گفت که او از تغییراتی که اتفاق افتاد تعجب کرده است. این تغییرات نه تنها شامل تمام شواهد عادی و نشانگر تغییرات در شهری مثل تهران، وسایل و تجهیزات بهتر ساختمانهای بزرگتر، بالاتر بودن سطح زندگی و غیره بود بلکه مهمتر این که او احساس می کرد که شواهدی از تغییرات بنیادی به چشم انداز آن (دور نمای آن) واقعا موفق بوده است او برای مثال ذکر کرد که اگر چه صحبت زیادی از فساد می شود، ولی اوضاع به طور مهمی اصلاح گردیده است. زمانی که او قبلاً در تهران بود، وزیران و مقامات دولتی به آسانی خریداری می شدند. این موضوع دیگر امروز جنبه حقیقت نداشته و وزیران از هر جهت دستشان در دخل پول باز است و آنها نمی توانند بی درنگ خریداری شوند. سیستم دیگر بیش ازین، این اجازه را نمی دهد. تغییر مهم دیگر، حضور افراد تحصیل کرده، با هوش و با تجربه در دولت است که شایستگی خوبی برای شغلهایشان دارند. ۳۰ سال قبل حتی مقامات عالی رتبه (مهم) در رابطه با شغل هایی که به آن گمارده شده بودند می توانستند افرادی بی سواد و بکلی بدون ساز و برگ (آمادگی) باشند. به طور خلاصه، لوین می گوید از آنچه دیده تحت تأثیر قرار گرفته است. و به آینده ایران خوش بین است.

فعالیتهایش در تهران:

لوین گفت که از زمانی که در این جا بوده به هیچ گونه مشکلات و دشمنیهایی برخورد نکرده است. او آزادانه به اطراف می رود و هیچ کس از دیدن او احتراز نکرده است. در این رابطه او گفتگویش با یک سردبیر روزنامه را نقل می کند که او در مورد احساسات ضد اسرائیلی در تهران در خلال جنگ اخیر بحث کرده است. سردبیر به او گفته که طرفداری از اعراب را که در این جنگ رشد کرد، نه تنها بایستی یک نشانه حمایت مردمی از اعراب تفسیر کرد، بلکه باید آن را به عنوان بیان مخالفت با شاه دانست. راههای کمی در ایران وجود دارد که یک فرد بتواند مخالفتش را علیه رژیم فعلی نشان دهد و بهترین راه امن برای ابراز نظریات، بدون اینکه کسی به درد سر بیفتد، این است که خود را طرفدار اعراب نشان دهد. خیلیها احساس می کنند که شاه طرفدار سیاست حمایت از اعراب نمی باشد.

قیمت واردات نفتی

سند شماره (۲۵)

تاریخ: ۱ آوریل ۱۹۷۴ ۱۲ فروردین ۱۳۵۳خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تل آویو به: وزیر خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: قیمت واردات نفتی

در جریان مباحثه ۲۸ مارس با وزیر خارجه (اسرائیل) ساپیرو دستیارانش آکمون و داوراته، آنها به کارمند سفارت گفتند که اسرائیل بر سر قرارداد خرید نفت خام ایران به قیمت ۵۰/۱۶ دلار برای هر بشکه

مذاکره نموده است. قرارداد برای شش ماهه اول ۱۹۷۶ بوده است. آنها گفتند که در حال حاضر با ایرانیان در خصوص قیمت برای شش ماهه دوم سال مذاکره می کنند. ساپیر گفت که مقدار نفت تحویلی ایران تقریبا مطابق نیمی از احتیاجات اسرائیل می باشد.ولیوتس

واردات نفتی اسرائیل

سند شماره (۲۶)

تاریخ: ۱۷ ژوئن ۱۹۷۴ ۲۷ خرداد ۱۳۵۳خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تل آویوبه: وزیر امور خارجه واشنگتن دی سی. با حق تقدم

موضوع: واردات نفتی اسرائیل

۱ در جریان گفتگو با کارمندان سفارت در ۱۱ ژوئن، موشه بیتان، مدیر کل شرکت نفت پاز اظهار داشت که او به تازگی از تهران، محلی که او سرپرستی تیم اسرائیلی برای مذاکره خرید نفت خام را به عهده داشته، بازگشته است. او گفت که موافقتنامه ای برای دو میلیون تن بسته شد و این مقدار در شش ماهه اول ۱۹۷۴ با قیمت «نو دو سه درصد قیمت ثبت شده» یعنی، در حدود یازده دلار برای هر بشکه» وارد خواهد گردید. او اضافه نمود که دولت اسرائیل سعی می کند تا بر سر گرفتن غرامت از ایرانیان برای «گرانفروشی»، دو میلیون بشکه نفت خام وارداتی در جریان شش ماهه اول ۱۹۷۴ به قیمت مزایده ای ۵۰/۱۶ دلار مذاکره نماید. بیتان به نظر نمی رسد که فکر کند شانس زیادی وجود داشته باشد که ایران با غرامتی که مستلزم تصمیم سیاسی در بالاترین سطوح می باشد موافقت کند.

۲ بیتان گفت اسرائیل احتمال ذخیره سازی نفت خام در زیرزمین را بررسی می کند و تصمیم دارد تا مسائل فنی در این رابطه را با متخصصین سوئدی در این زمینه مورد مذاکره قرار دهد. او گفت که اسرائیل در حال حاضر قادر به نگهداری ذخیره پنج ماه مخلوط نفت و روغن می باشد.

۳ بیتان گفت که از نظریات دولت اسرائیل مبنی بر احتمال واگذاری چاههای نفتی ابورودیس اطلاعی ندارد. او همچنین گفت که ظرفیت تصفیه کنندگی اسرائیل با از دست دادن نفت خام سینا آسیبی نخواهد دید. اگر چه در نظر گرفته شده بود پالایشگاه اشدود با نفت نسبتا سنگین ابوردیس کار بکند، ولی تبدیل تغذیه نفت پالایشگاه به نفت خام سبکتر با انجام گرفتن تغییرات جزئی در ترکیب تولیدات پالایش شده عملی می باشد.کیتینگ

«پیشنهاد عرضه» نفت به اسرائیل توسط شاه

سند شماره (۲۷)

تاریخ: ۱۵ ژانویه ۷۵ ۲۵ دی ۱۳۵۳محرمانه

از: سفارت آمریکا در بیروتبه: سفارت آمریکا در تل آویو شماره ۵۵۱۱

موضوع: «پیشنهاد عرضه» نفت به اسرائیل توسط شاه.

۱ روزنامه «لوریان لوجور» مقاله ای چاپ کرده بود که در تلگرام مرجع فرستاده شد؛ در این مقاله به قلم ادوارد ساب روابط مصر و ایران و نظریات « باشکوه» شاه درباره جهان و نقش ایران در خاورمیانه مطرح شده است. منبع دریافت اطلاعات توسط ساب هنوز معلوم نیست، لیکن وی از مصاحبه شاه با الاهرام سخن به میان آورده است.

۲ پاراگراف ما قبل آخر به طور کلی اشاره به کمکهایی دارد که ایران ممکن است در اختیار رژیم

تهدیدست مصر قرار دهد تا در عوض، امتیازاتی درباره استفاده از بندر سعید به دست آورد، و نیز مدعی است که سرمایه ایران نه تنها قادر است مشکلات بودجه ای مصر را حل نماید، بلکه باعث جذب صنایع جهانی به آنجا خواهد شد.

۳ در ادامه اشاره به این «پیشنهاد» آمده است: «تهران نفت در اختیار اسرائیل قرار خواهد داد، اما به این شرط که اسرائیل از آن نقطه از صحرای سینا که چاههای نفت ابورودیس در آن قرار دارد عقب نشینی نماید. لیکن اقدامات لازم زمانی آغاز خواهد شد که با چهارچوب طرح کلی قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت سازمان ملل مطابقت داشته باشد. از نظر دیپلماتهای غربی (در قاهره) اینکار، شاه جهت حفظ بقای نمایندگی کی سینجر در رابطه با موافقت نامه جداسازی نیروها صورت گرفته است.»

۴ مقاله کوتاهی که در ۱۰ ژانویه در الحوادث بچاپ رسیده بود می گوید که بنا به گزارش خبرنگار این مجله در قاهره شاه از طریق کی سینجر به اسرائیلیها گفته است که «در صورتی که اسرائیل چاههای ابورودیس را بازگرداند، ایران خسارات وارده به اسرائیل را جبران خواهد نمود.» بنا به گزارشات رسیده شاه «حاضر است شصت درصد نیاز اسرائیل را به طور مجانی تا زمانی که راه حلی برای مصر و اسرائیل پیدا شود تأمین نماید.» این مجله، خاطرنشان می سازد که گزارشگرش قبل از ورود شاه به قاهره این داستان را تمام کرده است و گذشته از اینکه این داستان «قابل تعمق» است قبلاً از گزارشگر خود خواسته است که این داستان را تأیید نماید. «این واقعه بسیار مهم است»، و الحوادث در ادامه می گوید «لیکن در صورتی که صد در صد مورد تأیید قرار گرفته باشد بسیار مهمتر خواهد بود»،

۵ اظهار نظر: داستان دارای جنبه هایی است که در حال حاضر نمی توان آن را جدی تلقی نمود. (متوجه می شویم که نشریه تحقیقاتی اقتصادی مهم خاورمیانه در بیروت این مسئله را نادیده گرفته است). گزارشگر حوادث ممکن است توانسته باشد در مسیر طوفان ذره کاهی به دست آورده باشد، و ساب نیز

ممکن است دچار تصور و توهم شده باشد. هیچ یک از مقامات راجع به نحوه دادن نفت به اسرائیل توسط ایران سخن نمی گویند (مثلاً به طور مستقیم یا غیرمستقیم این کار صورت می گیرد)، و مهمتر از همه درباره بهای این نفت نیز هیچ یک از آنها حرفی نمی زنند. در حال حاضر اسرائیل نفت ابورودیس را معادل هزینه های متحمل شده استخراج می کند. مگر اینکه ایران به کشورهای فقیر مسلمان تخفیفی بدهد، چون به هیچ وجه نمی توان تصور کرد که ایران به اسرائیل نفت را به میزان کمتر از ۱۱ ۱۰ دلار برای هر بشکه بفروشد. ممکن است اسرائیل بتواند این مقدار نفت را از جاهای دیگر به دست آورد، لیکن استطاعت آن را حتما نخواهد داشت.

۶ درباره مسائل کلی پیرامون روابط کنونی مصر و اسرائیل ما توجه سفارت آمریکا در تل آویو را به مقاله جالبی که به وسیله دیوید هاوسگو در ۸ ژانویه در فاینانشنال تایمز لندن به چاپ رسیده جلب می کنیم.

گادلی

نفت ایران به اسرائیل

ص: ۴۶۲

سند شماره (۲۸)

۵ فوریه ۱۹۷۵ ۱۶ بهمن ۱۳۵۴خیلی محرمانه

بایگانی

دیوید آر پترسون

نفت ایران به اسرائیل

دیک ویلیام، معاون شرکت توسعه و تجارت نفت خلیج گفت که شرکت وی یک مدل کامپیوتری را داراست که اقدامات نفتی را ترسیم می کند. آنها بر سر فروش آن به وزارت دفاع و سیا بحث نموده اند.

این مدل نشان داد که در شش ماهه اول ۱۹۷۴ روزانه در حدود ۲۵۲،۰۰۰ بشکه نفت ایران به اسرائیل می رفته است. و از آن موقع تاکنون آنها برای به دست آوردن نمودار دقیق مواجه با مشکلاتی بوده اند.

سند شماره (۲۹)

تاریخ: ۱ می ۱۹۷۵ ۱ اردیبهشت ۱۳۵۴خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تل آویوبه: وزیر امور خارجه واشنگتن. دی سی.

مقام وزارت دارایی (اسرائیل) برای سفارت تصدیق نمود که خرید نفت خام از ایران در سطح چهار میلیون تن در سال ادامه دارد. او گفت که مبلغ پرداختی به وسیله اسرائیل در طول سال ۱۹۷۵ به طور متوسط ۳۵/۱۰ دلار برای هر بشکه می باشد، که او به عنوان «قیمت جهانی» توصیف نمود.

ولیوتس

انرژی و نفت اسرائیل

سند شماره (۳۰)

تاریخ: ۲۰ می ۱۹۷۶ ۳۰ اردیبهشت ۱۳۵۵خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا تل آویوبه: وزیر خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: انرژی و نفت اسرائیل

۱ در جریان گفتگوی بیستم مه با جان لیچبلائو، مدیر بنیاد تحقیقات صنایع نفتی، و کارمند سفارت، مشاور انرژی اسرائیل زوی دینیتیسن تحولات اخیر در تصویر انرژی و نفتی اسرائیل را مورد بحث قرار داد. نکات اصلی در مطالب بعدی ظاهر می شود (تلگراف جداگانه را در مورد اکتشاف نفت سینا مطالعه کنید).

۲ خط لوله ایلات اشکلون: گشایش کانال سوئز به طور جدی بر عملیات خط لوله تأثیر نگذاشته است. بازده نفت خام کنونی آن ۶۰۰ هزار بشکه در روز می باشد (۶۰ درصد گنجایش) که از آن ۱۴۰ هزار بشکه به مصرف داخلی می رسد و مابقی صادر می شود. قیمتهای خط لوله به عنوان جزئی از معامله کلی مبدا به مقصد محاسبه می شود. با سوپر نفتکشهایی که نفت خام را از ایران به ایلات می آوردند و نفتکشهای کوچکتر نفت خام را از اشکلون به مقصد حمل می کنند. قیمتهای محموله با ارقام قیمت جهانی برای نفتکشها تفاوت دارد. اسرائیل قادر است که نفت ایران را براساس رقابت به آمریکا حمل کند، زیرا نفتکشها در هنگام بازگشت نفت خام مکزیک را برای اسرائیل برمی گردانند.

۳ ذخیره سازی: ذخایر کنونی نفت در مواقع بحرانی برای هفت ماه و تحت میزان مصرف کنونی برای

سه یا چهار ماه تکافو می کند. ۵۵ درصد تولید تصفیه شده و مابقی نفت خام می باشد. اسرائیل امیدوار است که در صد تولیدات تصفیه شده را به ۶۰ درصد و یا حتی ۲۳ افزایش دهد. اگر چه اسرائیل ظرفیت اضافی تصفیه دارد، ولی می بایستی قبول کرد که تصفیه خانه ها در هنگام جنگ نا امن می باشند.

۴ منابع جایگزین سوختی: تا سال ۱۹۷۹،اسرائیل تصمیم دارد چهار نیروگاه برقی جدید دایر کند که هر یک به قدرت ۳۵۰ مگاوات باشد. آنها با سوخت ذغال سنگ خواهند بود که قابل تغییر به نفت نیز می باشند و چهار درصد احتیاجات برق داخلی را برآورده خواهند ساخت. (آفریقای جنوبی اکنون برای محموله های ذغال سنگ سال ۱۹۸۰ برای اسرائیل قیمتهای بدون افزایش محاسبه می کند.) تا سال ۱۹۸۵ یک نیروگاه هسته ای ۷۵۰ تا ۹۰۰ مگاواتی ۲۵ درصد دیگر از احتیاجات داخلی را برآورده خواهد نمود.

سند شماره (۳۱)

تاریخ: ۱۷ دسامبر ۷۶ ۲۶ آذر ۱۳۵۵خیلی محرمانه

به دست آوردن اطلاعات موثق در رابطه با مقصد صادرات نفت، ایران کلاً مشکل است، اما مورد کامل آن هنگامی است که مقصد اسرائیل است. مقامات ایرانی، بی آنکه احتیاجی به آن باشد، از احتمال اینکه با شرکای عرب در اوپک خصومت ورزنده بسیار دلواپس می باشند و طبیعتا صادرات نفت به اسرائیل را مورد بحث قرار نمی دهند.

معهذا، اطلاعات (به دست آمده) از منابع مختلف نشان دهنده این است که حداقل ۷۵ درصد مصرف کنونی داخلی اسرائیل که در حدود ۱۵۰ هزار بشکه در روز می باشد، به وسیله ایران تأمین می شود. از این گذشته، تنها نفتی که از طریق خط لوله ترانس اسرائیل (تیپلین) جاری و از طریق خلیج عقبه به بندر مدیترانه ای اشکلون به سمت شمال در حرکت می باشد، از جانب ایران است. تیپلین در اواخر ۱۹۶۰ با ۲۰۰ میلیون دلار هزینه بر پا گردید و گنجایش کنونی اش ۴۵ میلیون تن در سال می باشد (در حدود ۸۵۰

هزار بشکه در روز) در جریان سال ۱۹۷۶ به نظر می رسد که چیزی در حدود ۳۵۰ هزار بشکه از نفت خام ایران روزانه از طریق تیپلین برای مشتریان در اروپا و نقاط دورتر انتقال و ارسال می شد.

مطبوعات عربی: ایران در نظر دارد صدور نفت به اسرائیل را قطع نماید

سند شماره (۳۲)

از: سفارت آمریکا تهرانبه: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی. با اولویت

تاریخ: ۲۰ ژانویه ۱۹۷۸ ۳۰ دی ۱۳۵۶خیلی محرمانه

موضوع: موضوع چاپ شده در مطبوعات عربی مبنی بر اینکه ایران

در نظر دارد صدور نفت به اسرائیل را قطع نماید.

۱ خبرنگار بی.بی.سی. پیرامون این خبر که در یکی از مطبوعات منتشره در بیروت درج شده و آن را به یک «مقام رسمی دولت اردن» نسبت می دهد، از ما پرس و جو می کند که ایران جدا درنظر دارد صدور نفت به اسرائیل را قطع کند تا امتیازاتی کسب کرده و نیز بتواند با مصر مذاکرات صلحجویانه را آغاز نماید. بنا به داستان چاپ شده، این حرکت ایرانیها «ممکن است از حمایت آمریکا برخوردار باشد.»

۲ ما به خبرنگار بی.بی.سی خاطرنشان ساخته ایم که بهتر است این خبر را با احتیاط در جریان بگذارد و به او گفته ایم تکرار می کنیم به او گفته ایم که هیچ گونه اطلاعاتی مبنی بر این نقشه ایرانیها نداریم.

علاوه بر اینها اعلام داشته ایم که آن قسمت از گزارش در رابطه با «از حمایت آمریکا برخوردار است «کاملاً» بی اساس است.

۳ در جریان در میان گذاشتن گزارش با مقام مهم شرکت ملی نفت ایران در ۲۵ ژانویه، مقام سفارتی متوجه شد که عکس العمل نشان داده شده حاکی از بی تفاوتی است که ممکن است نتیجه عدم رهبری سلطنتی باشد، تا هر چیز دیگر.

۴ با وجود این، باید گفته شود که شاه در طول ملاقات کودل زابلوکی به سؤال نماینده کنگره خانم ماینر پاسخ داده است. شاه با بی تفاوتی سؤال را نادیده گرفته گفت که او قبل از هر چیز باید از نزدیک با دولت آمریکا مشورت نماید، به خصوص در مواردی که لازم باشد قدرت به خرج داده شود، چون شاه می خواهد مطمئن شود که سیاست ایران در قبال نفت برای اسرائیل کاملاً هماهنگ با سیاست آمریکا در فروش اسلحه به اسرائیل باشد.

۵ ممکن است که متن تحریف شده ای از این خبر به اردن رسیده باشد و از طریق بدوی ها به این طریق در مطبوعات منعکس شده باشد.سولیوان

اطلاعات بیوگرافیک یوسف هرملین(رئیس هیئت اعزامی اسرائیل در ایران)

سند شماره (۳۳)

تاریخ: ۲۶ سپتامبر ۷۹ ۴ مهر ۵۸سری

از: وزیر خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا تهران

موضوع: اطلاعات بیوگرافیک در مورد رئیس جدید هیئت اعزامی اسرائیل در ایران، یوسف هرملین

۱ اطلاعات موجود در پاراگراف ۳ و ۴ نبایستی به افراد خارجی داده به شود. (طبقه بندی نشده)

۲ یوسف هرملین رئیس پیشین سرویس مخفی اسرائیل، شین بث است که از سال ۱۹۶۴ تا سال

۱۹۷۴ در این سمت خدمت نموده است. از هنگام بازنشستگی اش از شین بث او به عنوان سرپرست یک شرکت وابسته توسعه و ساختمان سکورات مشغول به کار بوده است. (محرمانه)

۳ هرملین در نوزدهم آوریل ۱۹۲۲ در وین به دنیا آمد و هنگامی که پانزده ساله بود به فلسطین مهاجرت نمود. او در جنگ به جنبش زیر زمینی یهودی هاگانا ملحق شد. او در جریان جنگ اعراب و اسرائیل در ۱۹۴۸ یک سرگرد در نیروهای دفاعی اسرائیل بود. بعد از پیوستن به شین بث در سال ۱۹۴۹، او مدارج ترقی را تا مقام معاونت رئیس تا سال ۱۹۵۹ بالا برد. او در آن سمت باقی ماند تا اینکه در سال ۱۹۶۴ به ریاست شین بث منصوب گردید. (سری / غیرقابل رؤیت برای خارجیان)

۴ دوبار ازدواج نموده است، هرملین حداقل دارای چهار فرزند می باشد. او مسافرتهای زیادی در رابطه با وظایفش به عنوان رئیس شین بث به خارج، منجمله مسافرتهایی به ایالات متحده انجام داده است. او یک مرد صالح، احساساتی و متواضع می باشد. او به زبانهای انگلیسی، آلمانی، فرانسه و عربی صحبت می کند. (سری / غیرقابل رؤیت برای خارجیان)

۵ وزارت خارجه از هر نوع اطلاعات بیوگرافیک اضافی، به علاوه عکسهایی که در رابطه با هرملین در جریان انتصابش در ایران قابل دسترس باشد و به همان خوبی مطالب ارزیابی شده در رابطه با کار وی قدردانی می کند. سری

کریستوفر

ارزیابی خطر تروریسم فلسطینی

ص: ۴۶۵

سند شماره (۳۴)

تاریخ: ۲۷ آوریل ۷۹ ۷ ۷اردیبهشت ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: همه پایگاههای دیپلماتیک و کنسولی فوری

موضوع: (طبقه بندی نشده) ارزیابی خطر تروریسم فلسطینی

فقط جهت اطلاع مقامات مهم و افسران حفاظت؛ از مقر سازمان سیا جهت اطلاع وزارت دفاع

هشدار جاسوسی، روشها و منابع تهیه این گزارش نباید در دسترس بیگانگان، هم پیمانان و مشاورین آنها قرار داده شود. انتشار و استخراج اطلاعات فقط وسیله گزارشگر کنترل می گردد.

(خیلی محرمانه) ابتدای خلاصه: به دنبال یک دوره اعتراضات آشکار، مخالفت علیه قرارداد صلح مصر و اسرائیل به تاکتیکهای تروریستی تبدیل گشته است. عملیاتی که انجام شده تلفاتی را در مصر، اسرائیل و اروپا به همراه داشته است. شاخه الصاعقه که وابسته به سوریه است و شاخه فتح در این عملیات فعالیتهای چشمگیری داشته اند. باید انتظار داشت که در این رابطه اهداف آمریکایی واقع در اروپا نیز مورد اصابت قرار گیرند. ظاهرا حملات نیز علیه مردم در فرودگاهها و سالنهای هتلها نیز صورت خواهد گرفت. کنترل پستی در این زمان در رابطه با محموله های مربوط به قرار داد صلح جهت اطلاع از عدم وجود بمب در آنها لازم و ضروری است.(پایان خلاصه گزارش).

۱ (خیلی محرمانه) تلگرام عطف شامل گزارشی از وقایعی بود که در رابطه با مصر، اسرائیل، و اهداف آمریکایی در سرتاسر جهان به مناسبت امضاء قرارداد در ۲۶ مارس در واشنگتن، اتفاق افتاده است. اکثر فعالیتهایی که ضبط شده عبارت از اعتراضات و تظاهراتی است که یا به وسیله دولت های عربی و یا جوامع عربی در پایتختهای غیرعربی (به خصوص در کشورهای کمونیستی) به راه انداخته شده است. لیکن همه آنها صلح آمیز و کنترل شده بوده است. همچنان که ماهیت همه این ابتکارات ضد و نقیض بوده و هست،

عکس العمل آشکار معمولاً کم عمر بود و این یکی هم مانند قبلی هاست.

۲ (خیلی محرمانه) لیکن باید از هم اکنون پیش بینی های لازم را جهت جلوگیری از اعمال تروریستی عربی در آینده نزدیک به عمل آورد. از ماه اوت۱۹۷۸ رهبران فلسطینی سخنان خشونت باری را پیرامون «همدستی» آمریکا در «نادیده گرفتن حقوق فلسطینیها» ابراز کرده اند که دلیل آن نیز می تواند پافشاری ما در امضاء «قرارداد مصر و اسرائیل» باشد. قبل از اجلاس کمپ دیوید در سپتامبر ۱۹۷۸ توطئه های درون عربی در عراق، سوریه و ساف حداقل با ۱۶ حمله برخورد داشته که از طرف یک حزب علیه دیگری انجام می شده است که یازده تا از این احزاب در اروپا به سر می برند. بقیه در واشنگتن (به وسیله یک نامه حاوی بمب علیه عراق)، تریپولی، بیروت، کراچی، و اسلام آباد صورت گرفته است. محلهای وقوع حادثه در اروپا عبارتند از لندن (۵ دفعه)، پاریس (۳ دفعه)، بروکسل (۲ دفعه) و بن (یک بار)، سه نامه حاوی بمبی که به رم فرستاده شده بود، عمل نکرد. چند بمب و راکت به سوی نمایندگی عراق پرتاب شد و گلوله هایی نیز در این رابطه شلیک گردید.

۳ (سری، غیرقابل انتشار برای ملل بیگانه و هم پیمانان و مشاورین آنها): با آغاز اجلاس کمپ دیوید توطئه های برانگیزی عمومی متوقف شده است. و در همان حال تهدیدهای فلسطینیها مبنی بر حمله به منافع سه کشور شرکت کننده در کمپ دیوید صورت واقعیت به خود نگرفته است. عراق و سوریه پلهای سیاسی خراب شده را تعمیر کردند، و این طور به نظر می رسد که رؤسای فلسطینیان تروریست منتظر

نشسته بودند تا نتیجه مراحل صلح ظاهر شود، و چون می دیدند که بر سر راه مذاکرات صلح دائما سنگهایی انداخته می شود، گویا لازم ندیدند که با اجرای عملیات خود را درگیر سازند. به دنبال اجلاس اخیر بغداد، عرفات از اینکه اعراب تمایل به تحریم اقتصادی آمریکا مانند تحریمهایی که علیه مصر به کار بردند ندارند، بسیار ناراحت و شگفت زده شده است. در طول ماه مارس، عملیات تروریستی در آفریقای شمالی و اروپا گزارش شده است و اعمالی از قبیل آماده سازی زمینه برای عملیات، انتخاب هدف و تجسس در حال انجام است.

۴ (سری غیرقابل انتشار برای ملل بیگانه، هم پیمانان و مشاورین آنها). فعالیتهای تروریستی و عملیات تهاجمی انجام شده در روزهای اخیر ما را به این فکر می اندازد که باید منتظر وقوع یک سری عملیات تروریستی دیگر عربی باشیم. بنا به گزارشهای رسیده شاخه الصاعقه که تحت حمایت سوریه است در حال طرح ریزی یک سری عملیات در پاریس است تا در هتلهای محل آمد و شد اسرائیلیها و یهودیها صورت دهد. بمبی که در پاریس در یک رستوران مخصوص دانشجویان یهودی در ۲۷ ماه مارس کار گذاشته شده بود، تعداد زیادی را به سختی زخمی کرد که بعضی از آنها حالشان و خیم است. یک گروه مخالف فرانسوی و یک گروه به نام «عقابهای انقلاب» در بیروت مسئولیت این عملیات را به عهده گرفته اند. البته «عقابهای انقلاب» شاخه ای از الصاعقه می باشند. از اواسط فوریه چهار بمب گذاری و حادثه را به مسئولیت الصاعقه اعلام کرده اند، که عبارتند از بمب گذاری هتل شرایتون قاهره در ۱۳ فوریه و دو بمب گذاری که خنثی شد. یکی از آنها به منظور از بین بردن وزیر امور خارجه پطروس غالی و دیگری به منظور انفجار در هتل شرایتون قاهره و کشتار عمومی در یک محل عمومی دیگر بود. چهارمین بمب گذاری که مسئولیت آنها را «عقابهای انقلاب» به عهده گرفته این است یک نفر از کارگران گمرکی قاهره را در ۱۹ آوریل کشته اند.

۵ (خیلی محرمانه) طرحهای مشابهی جهت ایجاد ضربات عمومی علیه اسرائیل چه در داخل کشور و چه در حمله به فرودگاه بروکسل بسیار مشهود است. در مقایسه با اولین فصل سال ۱۹۷۸، تعداد وقایع رخداده در اسرائیل از ژانویه تا تاریخ ۱۷ آوریل به ۴۳ واقعه بالغ گردید. تلگرامهای مرجع پیرامون بمب گذاریهایی در بازار و دیگر مکانهای عمومی در شهر لود، اورشلیم و تل آویو گزارش داد (که تلگرام مرجع به اشتباها از بمب گذاری در بازار کارمل گزارش کرده بود). گذشته از این حملات، نیروهای اسرائیلی چند عملیات نفوذی کماندوهای فلسطینی از خاک لبنان و از طریق دریا را خنثی کرده اند.

براساس سلاحهای موجود همراه این تیمها و اهداف تعیین شده، هر یک از این گروهها تصمیم داشتند تا حد امکان آشوب و اغتشاش در درون اسرائیل ایجاد کرده در ضمن به عملیات خود ادامه دهند. ظاهرا سازمان فتح محرک اصلی این حملات بوده است گرچه حمله نهاریه در ۲۲ آوریل که باعث شد چهار اسرائیلی و چهار تروریست کشته شوند به وسیله یکی از شاخه های PFLP قبول مسئولیت شده است.

۶ (خیلی محرمانه) تمام آثار عملیاتی حمله به فرودگاه بروکسل در ۱۶ آوریل، که به منظور کشتار مسافرین شرکت هواپیمایی ال آل صورت گرفت، (جبهه خلق برای آزادی فلسطین) مشابه عملیات انجام شده در فرودگاههای شهر لود (ماه مه ۱۹۷۲)، پاریس، اورلی، یسلیکوی در استانبول و دیگر محلها می باشد. این گروه در هواپیماربایی، حمله به فرودگاهها، و استفاده از نارنجک و دیگر سلاحهای اتوماتیک تخصص دارد برای بار دوم باید متذکر شد که هدف این حملات کشتار دسته جمعی بوده است تا

به این وسیله علاوه بر ایجاد وحشت دسته جمعی بتواند توجه دنیا را نیز جلب نماید. استفاده از اسم مستعار «مارس سیاه» پوشش بسیار ناشیانه ای برای سازمان فتح یا ساف است که از طریق آن می خواهند خود را از ارتکاب چنین اعمالی مبرا دارند. دیگر علایم موجود، که براساس وطن تروریستها به دست آمده، نشان دهنده فعالیت سازمان فتح است،

۷ (خیلی محرمانه) در صورتی که نتیجه گیری کنیم که سرانجام فلسطینیها به یک هماهنگی دست یافته در عملیات تروریستی به تقسیم کار پرداخته اند باید گفت که به خطا رفته ایم. الصاعقه، جبهه خلق برای آزادی فلسطین، و تیمهای فتح و حتی ژوئن سیاه قادر هستند به تنهایی و بدون نظارت یک سازمان اصلی فلسطینی عملیات خود را به طور مستقل انجام دهند. در صورتی که به قبول تکذیبها و محکوم نمودن اعمال تروریستی توسط ساف برسیم خواهیم دید که این سازمان از این مکانیسم جهت پوشاندن عملیات تروریستی توسط اعضای خود تحت لوای «خوش اسمی» استفاده می کند، سوما، نبودن عملیات ضد آمریکایی، و عملیات علیه افراد (به استثناء عملیات جهت از بین بردن پطروس غالی) نباید ما را به این اشتباه بیاندازد که خطری منافع و کارمندان آمریکایی را در این گونه مبارزات تهدید نمی کند.

۸ نامه های حاوی بمب (به مقصد اسرائیل) در فرانکفورت منفجر گردید و در ۱۹ آوریل نیز در پستخانه اصلی قاهره منفجر گردید. هردوی این انفجارها سبب ایجاد تلفات جدی شد که یکی از آنها مرگ یک کارمند زن گمرک مصری را به دنبال داشت. آخرین عملیات نامه های حاوی بمب به وسیله سپتامبر سیاه در سال ۱۹۷۲ علیه مقامات اسرائیلی و کارخانه های تحت تصاحب یهودی ها انجام گرفت.

۹ (سری غیرقابل انتشار برای ملل بیگانه هم پیمانان و مشاورین آنها) تهدیدهای تروریستی فلسطینیها علیه منافع تجاری آمریکا به طور کلی و علیه سفارت آمریکا در بیروت گزارش شده است. در بین تروریستها گویا اهدافی چون کارخانه های نفتی نیز تعیین شده که قبلاً به وسیله سپتامبر سیاه نیز یک

پالایشگاه در آلمان و هلند در سال ۱۹۷۲ مورد اصابت قرار گرفت. حمله ای که در ۲۷ مارس به سفیر مصر در داکا شد و باعث شد که به مدت چند ساعت به گروگان گرفته شود، ظاهرا کار تروریستهای فلسطینی نبود. بلکه می تواند کار یک عده دانشجو در بنگلادش بوده باشد. تهدیدهایی که از طرف تروریستهای فلسطینی در رابطه با مقامات مهم آمریکایی در دو پایتخت از کشورهای آسیای جنوبی صورت گرفت یا از طرف سمپاتهای مردمی صورت گرفته بود و یا اینکه توانایی صورت واقعیت بخشیدن به آن را نداشته اند. مراحل امنیتی در دو محل یاد شده و دیگر محلها به علت نگرانی ناشی از این تهدیدها شدیدتر شده است.

۱۰ (خیلی محرمانه) وزارتخانه نسبت به هر گونه اطلاعات پنهانی در رابطه با موقعیتهای تهدیدآمیز با هوشیاری عمل کرده، آماده است درباره این گونه شرایط مشورتهای امنیتی را در اختیار مقامات مربوطه بگذارد. در کوتاه مدت باید انتظار قطعی داشت که عملیات برون مرزی فلسطینیها چه در اسرائیل و چه در مصر ادامه پیدا کند. به همین ترتیب، هر دو کشور خاطرنشان شده و نیز آمریکا به خصوص در مناطقی چون اروپا هدفهایی هستند که مورد حمله قرار خواهند گرفت. به استثناء موارد هواپیماربایی، بیشتر حملات می تواند متوجه تسهیلات و کارمندان رسمی باشد. کارمندان آمریکایی که در اروپا اقامت دارند و یا به اروپا و خاورمیانه سفر می کنند نسبت به مکانهایی که ممکن است عملیات فلسطینیها در آنجا صورت بگیرد، باید احتیاط بسیار به خرج دهند، چون تروریستها در مکانهایی از قبیل سالن خروج هواپیماییها،

محل استرداد اسباب و اثاثیه، سالن هتلها، و محل تجمع مردم ممکن است به اجتماعات حمله ور شوند در این گونه مکانها آنها معمولاً از مسلسل خودکار و نارنجک استفاده کردند، ولی از مواد منفجره به ندرت استفاده می کنند. بهتر است که به کارمندان در رابطه با خنثی سازی محموله ها و نامه های مشکوک و حامل بمب آموزشهایی داده شود. کارمندان پستی، به خصوص، باید برای بار دیگر نحوه خنثی سازی و حمل محموله ها و نامه های حامل بمب را آموزش ببینند.

خلاصه اطلاعاتی ۸۰۶، ۸۴۰

سند شماره (۳۵)

تاریخ: ۹ می ۷۹ ۱۸ اردیبهشت ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتنبه: هیئت آمریکایی سنا

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۰۶ ۸ مه ۷۹

۱ (خیلی محرمانه) اظهارات سعد حداد درباره (لبنان آزاد در قلمرو او در جنوب و علاقه سایر گروههای دست راستی در تقسیم لبنان و قصد اعلام شده اسرائیل برای ضربه زدن به هدفهای فلسطینی و سایر هدفها در لبنان در لحظات دلخواه) سلسله ای از حوادث را در لبنان به وجود آورده که ممکن است به خشونتهای بیشتری در این کشور منجر شود.

۲ (خیلی محرمانه) از زمان اظهارات سعد حداد، قبایل شمعون و جمیل ظاهرا رقابت خود را جهت پشتیبانی از تندروهای مسیحی تشدید کرده اند. صحه گذاری اولیه کامیل شمعون از اقدام سعد حداد با تهدید دوری شمعون فرزند او درباره جداکردن قلب مسیحی نشین لبنان از بقیه کشور، مورد تأکید قرار گرفته است.

دوری شمعون ضمن گفتگو با نشریه حزب اظهار داشت که مسیحیان دیگر نمی توانند «قانون جنگل»

را در لبنان تحمل کنند. دوری شمعون گفت که حزب او ترجیح می دهد با دولت همکاری کند.

«ولی اگر این امر غیرممکن باشد آنگاه تحمیل حاکمیت خودمان اجتناب ناپذیر می شود.... چنانچه نبودن قدرت حاکمه مشروع ادامه یابد روزی فرا خواهد رسید که ما نهادهای خود را آماده کرده و برای حاکمیت اعلام بداریم.» او افزود که آشتی ملی تنها پس از خروج نیروهای سوریه از این کشور تحقق خواهد یافت. چنین اظهاراتی مجال زد و خورد بین چریکهای مختلف مسیحی از یک سو و سوریه و ارتش تازه تشکیل شده لبنان از سوی دیگر را افزایش خواهد داد.

۳ (خیلی محرمانه) ادامه حملات هوایی اسرائیل علیه لبنان در حالی که روزهای یکشنبه و دوشنبه، سه بار تکرار شده است، حکومتهای لبنان و سوریه را در وضع ناهنجاری قرار داده است. روز ششم ماه می اسرائیل آتش بس یک جانبه را که در ۲۶ آوریل برقرار شده بود نقض کرد و دست به حملات هوایی علیه اردوگاه غرالبارد و حوالی آن در شمال طرابلس زد.

الف: سفارت آمریکا در بیروت گزارش می دهد که بر اساس همه منابع لبنانی هواپیماهای اسرائیل دهکده المحمره را در لبنان که در دو کیلومتری اردوگاه نحرالبارد واقع است بمباران کردند. آسوشیتدپرس گزارش می دهد که از یکصد نفر مهمانی که در یک جشن عروسی حضور داشتند ۶ نفر به قتل رسیدند (پنج نفر آنها از جمله یک کودک متعلق به یک خانواده بودند) و سی نفر دیگر مجروح شدند.

ب: یک ایستگاه رادیوی دست راستی لبنان گزارش داد که هواپیماهای اسرائیل یک موضع فلسطینی را در حل البحر (یا جبل البحر یا تل البحر م) واقع در شمال بندر صور بمباران کردند. براساس این گزارش ۱۱ نفر که بیشتر آنها لبنانی بودند، کشته شدند.

ج: روز ۷ ماه می نیروهای دفاعی اسرائیل اعلام داشتند که دهکده الریحان را که در یازده کیلومتری دهکده مرزی اسرائیلی متولا واقع شده، بمباران کرده اند.

د: یک منبع اسرائیلی به وابسته دفاعی ما گفت که هواپیماهای اسرائیل مواضع توپخانه فلسطینیها را منهدم کرده اند هر چند او اعتراف کرد که فلسطینیها اخیرا مراکز اسرائیل یا محلهای تحت حکومت سعد حداد را مورد حمله قرار نمی دادند.

۴ (خیلی محرمانه) به اظهار کارمندان آژانس کمک و کار سازمان ملل متحد بیشتر فلسطینیهای ساکن در اردوگاههای آوارگان در اطراف بندر صور در جنوب لبنان در نتیجه حملات هوایی اسرائیل علیه این منطقه وادار شدند که به نقاط دیگری بروند. در یک اردوگاه بزرگ تنها ده خانواده باقی مانده اند. در حالی که در اردوگاه دیگر بیست و پنج درصد از ساکنان اردوگاه باقی مانده اند. بیشتر آوارگان در بخش بندر صیدا که در شمال بندر صور واقع است اجتماع کرده اند. آنها مدارس و انبارها و سایر ساختمانهای خالی که توانسته اند پیدا کنند، را اشغال کرده اند، در حالی که هفت هزار فلسطینی اضافی از منطقه نبطیه به آنها ملحق شدند. سازمان آزادیبخش فلسطین می کوشد تا آوارگان فلسطینی را وادار کند که هر چه زودتر به اردوگاههای خود بازگرداند و بدین ترتیب آژانس امداد و کار سازمان ملل متحد را از فراهم کردن خدمات اضطراری به آوارگان جدید در بندر صیدا دلسرد می کند. فلسطینیها نسبت به بازگشت بی میل هستند هر چند اردوگاههای آنها به نحو مکرر گلوله باران شده است.

۵ (خیلی محرمانه) تحولات دیگر که خطر در گرفتن یک زد و خورد بزرگ در لبنان را ایجاب کرده

است:

الف: جنگ و خونریزی بین فالانژیستها و هواداران فرنجیه در شمال لبنان باعث شده است که نقل و انتقالاتی در میان جمعیت صورت بگیرد و حمل سوخت پالایشگاه طرابلس به بیروت کاهش یافته است. سه نفر از هواداران فرنجیه در طرابلس در جاده بیروت به طرابلس در نزدیکی باریکه ای که فالانژیستها در آن سنگرهای خیابانی ایجاد کرده اند، کشته شده اند. رانندگان کامیونهای حامل سوخت از رفتن به بیروت خودداری می کنند. عده ای از اشخاصی که به منطقه جبیل که یک دژ استحکاماتی ریموند اده به شمار می رود به سوی شمال فرار کرده اند.

ب: سربازان سوریه از قرار معلوم روز یکشنبه در پاسخ به آتش تک تیراندازان در مناطق مختلفه بیروت بار دیگر سلاحهای سنگین به کار بردند. معذالک سوریها علاقه نشان می دهند که از حضور خود در منطقه بیروت بکاهند. در ملاقات آینده بین الیاس سرکیس رئیس جمهور لبنان و حافظ اسد رئیس جمهور سوریه این مسئله روشن خواهد شد.

ج: یک فلسطینی مسلح از یک اتوبوس توسط سربازان لبنان بیرون کشیده شده و برده شده است. این حادثه منجر به یک زد و خورد مختصر ولی شدید بین فلسطینیها و ارتش لبنان در منطقه بعلبک شد. از قرار معلوم نیروهای سوریه برای متوقف کردن این زد و خورد مداخله کردند.(۱)

۱- از شماره ۶ تا ۱۱ در ترجمه متن اصلی کتاب موجود نبود.

۱۲ (خیلی محرمانه) مصر و کشورهای عربی: یک روزنامه چاپ عمان (پایتخت اردن) روز هفتم می گزارش داد که عربستان سعودی و کویت به حکومت مصر درباره تمایلشان برای خارج کردن اعتبارات خود از بانکهای مصر به مبلغ دو میلیارد دلار اطلاع داده اند. ما هنوز تأییدیه این خبر را به دست نیاورده ایم. اگر این خبر صحیح باشد برای سادات یک دو راهی بسیار جدی ایجاد شده است. فقدان این پول برای مصر فشار مالی جدیدی را فراهم خواهد کرد و اگر مصر حسابها را مسدود کرده و پول را در بانکهای خود نگاهدارد برای وجهه مصر در میان سرمایه گذاران بالقوه لطمه شدیدی خواهد بود. علاوه بر این عربستان سعودی و کویت نیز ممکن است میل آن را داشته باشند تا از وجهه خود برای منصرف کردن مؤسسات مالی از سر و کار داشتن با مصر تا زمانیکه پول به جریان بیفتد استفاده کنند در ضمن خبرگزاری فرانسه از بیروت گزارش داده است که عربستان سعودی، قطر و امارات عربی متحده تصمیم گرفته اند تا سازمان صنایع عرب را منحل کنند. این گزارش هنوز تأیید نشده است ولی اگر صحت داشته باشد، برای مصر زیان اقتصادی دیگری خواهد بود، زیرا مقر فعالیت سازمان صنایع عرب در تولید اسلحه قرار بود در مصر باشد.

۱۳ (خیلی محرمانه غیرقابل دسترس برای خارجیان) یک مدیر کمپانی نفتی آمریکایی گزارش می دهد که روز دوم ماه می حکومت کویت به یک کمپانی نفتی اطلاع داد که اجازه نخواهد داشت نفت خام کویت را به مصر ببرد. کویتیها گفته اند که نقض این ممنوعیت برای آن کمپانی نفتی به بهای از دست دادن تمامی مقدار عرضه شده نفت خام کویت خواهد بود، ولی کویت در عین حال به این کمپانی اجازه داده است تا از طریق خط لوله نفتی سومد یا از طریق کانال سوئز نفت را از کویت خارج کند. این کمپانی همچنین از عراق نیز به طور غیررسمی ابلاغی در ممنوعیت حمل نفت خام به مصر از طریق خط لوله نفتی سومد و کانال سوئز اخطاریه ای دریافت کرده است. این کمپانی مقداری فرآورده های پالایش شده نفت

وارد می کند، ولی یک سخنگوی مصر روز ششم می گفت که بیشتر این مقدار نفت از اروپا وارد می شود و اگر کشورهای عربی مانع ارسال محصولات خود از طریق خط لوله سومد یا کانال سوئز بشوند، مصر از لحاظ از دست دادن درآمد لطمه خواهد دید.

۱۵ (خیلی محرمانه) عراق: یک وزیر کمونیست دیگر از کابینه عراق بر کنار شد. این شخص که وزیر ترابری بود، به دنبال اخراج وزیر مشاور کمونیست در هفته گذشته از کار بر کنار شد. دفتر حافظ منافع آمریکا در بغداد گزارش می دهد که او یک مظهر اتحادیه سابق بعثی و کمونیستی بوده و مناسبات بسیار نزدیک بین عراق و اتحاد شوروی ایجاد کرده است. دفتر حافظ منافع آمریکا در بغداد معتقد است که این اخراج ادعاهای سخنگوی رژیم را درباره اینکه منازعات جاری کمونیستهای محلی مزاحم مناسبات نزدیک بین مسکو و بغداد نخواهد شد، در معرض پرسش قرار می دهد.

۱۶ (سری) جمهوری عربی یمن: به موجب اظهار یکی از مشاوران صالح رئیس جمهور عربی یمن این جمهوری در نظر دارد بر اساس معاملات بازرگانی تعدادی تانک از لهستان خریداری کند. این مشاور گفت که جمهوری عربی یمن ممکن است به سرعت تانکهای ساخت شوروی را وارد واحدهای نظامی خود کند به جای آنکه در انتظار بماند و درباره طرق بهره برداری از تجهیزات تازه وارد شده آمریکایی کسب اطلاع کند. جمهوری عربی یمن در اواخر سال ۱۹۷۸، ۵۰ واحد تانک از لهستان خریداری کرده بود. سفارت آمریکا اظهار نظر می کند که خرید جدید باعث نگرانی عربستان سعودی خواهد شد.

سوءظنهایی درباره هدفهای نهائی صالح رئیس جمهوری عربی یمن بر خواهد انگیخت. افزودن این تانکها همچنین باعث تمدید اقامت مستشاران شوروی در جمهوری عربی یمن خواهد شد، البته در صورتی که صالح قصد نداشته باشد این مستشاران را به تدریج از جمهوری عربی یمن روانه کشور خودشان کند.

۱۷ (خیلی محرمانه) اتحاد جماهیر شوروی عمان. مطبوعات شوروی در هفته های اخیر اشاره به آن داشته اند که شورش ظفار در عمان ممکن است بار دیگر شعله ور شود. از ماه ژانویه گذشته تفسیرهای رسانه های گروهی شوروی عمان را به عنوان یک نقطه بالقوه تشنج در خاورمیانه قلمداد کرده اند. روز ۲۹ آوریل یک هیئت نمایندگی از جبهه خلق برای آزادی عمان پس از یک دیدار پنج روزه به دعوت کمیته همبستگی آفریقا و آسیا در شوروی، مسکو را ترک کرد. هر چند سلطان قابوس شاه عمان مدتها هدف انتقادهای شورویها قرار گرفته است موضعگیری او درباره پیمان مصر و اسرائیل و پشتیبانی او از مصر شاید انگیزه تبلیغات اخیر شوروی قرار گرفته باشد.

ونس

سند شماره (۳۶)

تاریخ: ۲۷ ژوئن ۱۹۷۹ ۶ تیر ۵۸سری

از: وزیر امور خارجه واشنگتنبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۴۰ ۲۶ ژوئن ۱۹۷۹

۱ (سری) براساس یک تجزیه و تحلیل سیا که اخیرا به عمل آمده چنین نتیجه گیری شده است که تورم متصاعد اسرائیل که از مرحله ۷۰ درصد در سال گذشته است جدیدترین مشکل داخلی بگین نخست وزیر اسرائیل به شمار می رود. بحثهایی که بر سر استراتژی اقتصادی اسرائیل به عمل می آید یک

منبع نفاق را در داخل بلوک لیکود که بگین در رأس آن قرار گرفته تشکیل می دهد. جناح لیبرال که بیشتر پستهای مهم اقتصادی را در دست دارد در مقابل دار و دسته هروت تحت رهبری بگین و همچنین حزب کوچک لاآم قرار گرفته است. بگین ناگزیر از آن بوده است که سمت وزیر دارایی را به ارلیش رهبر حزب لیبرال واگذار کند، تا پشتیبانی این حزب را جهت اتخاذ یک موضع سر سخت درباره مذاکرات صلح جلب کند. در ضمن ارلیش آماج انتقادهای علنی از سوی افکار عمومی بوده است.

۲ (خیلی محرمانه) نرخ تورم اسرائیل که از سال ۱۹۷۳ به بعد در نتیجه جنگ اعراب و اسرائیل بسیار بالا بوده است در ماههای اخیر به نحو چشم گیری بدتر شده و ظاهرا چنین به نظر می آید که به نرخ ۳ رقمی برسد. فهرست قیمت کالاهای مصرفی در ماه آوریل تقریبا به میزان ۹ درصد افزایش یافته است و از سال ۱۹۵۲ به بعد این بالاترین میزان افزایش ماهیانه است و در سال جاری میزان ترقی کالای مصرفی تاکنون ۲۹ درصد بوده است.

(از پاراگراف ۳ تا پاراگراف ۱۱ سری)

۳ اسرائیلیها از آن بیم دارند که نرخ تورم جاری اثرات ملایم کننده افزایش حقوق به مناسبت بالا رفتن هزینه زندگی و همچنین انواع مختلف سوبسید دولتی را از میان ببرد. معذالک بسیاری آگاهند که هرگونه سودی که از موافقت نامه صلح با مصر به دست بیاید در آینده کوتاه مدت در نتیجه فشارهای

تورمی به مناسبت عقب نشینی از صحرای سینا به صحرای نقب و اسکان مجدد ساکنان صحرای سینا و جبران خسارات چند هزار نفر ساکنان اسرائیلی صحرای سینا به کلی از بین خواهد رفت.

۴ آخرین ارقام تورم افکار عمومی را در اسرائیل مضطرب ساخت، به طوریکه تقاضا از ارلیش برای استعفاء بار دیگر شدت یافت. و در نتیجه میزان محبوبیت عمومی ارلیش در جریان چندین فقره سنجش آراء در سال جاری به کمتر از ۱۰ درصد تنزل یافت. نارضایتی عمومی نسبت به ارلیش اختلافات مداوم بین حزب لیبرال او و پشتیبانان بگین از گروه هروت را پیچیده تر کرده است. این اختلافات به طور اساسی ناشی از آن است که هر دو حزب تصمیم دارند منافع اقتصادی حوزه های انتخاباتی خود را برای جلب آراء تضمین کنند.

۵ فعالان اقتصادی گروه هروت نسبت به اوضاع اقتصادی برداشت غیرمذهبی و غیرآئینی و گرایش خلقی دارند. این گروه از اتخاذ تدابیر ویژه برای کمک به اسرائیلیهای متعلق به طبقات بینواتر و کارگر و «سفاردی» که بزرگترین حوزه انتخاباتی هروت می باشد، پشتیبانی می کنند. (توضیح اسرائیلیهای سفاردی آنهایی هستند که از کشورهای غیرعربی و بیشتر از مشرق زمین به این سرزمین مهاجرت کرده اند و نسبت به اسرائیلیهای آشکنازی که از کشورهای اروپایی به اسرائیل آمده اند محرومتر و فقیرتر هستند م) اعضای گروه هروت به کرات از ارلیش در مورد ناکامی در تأمین دستمزد بالاتر و بهبود شرایط کار جامعه اسرائیلی سفاردی مچ گیری کرده اند. انتقادکنندگان ارلیش که متعلق به گروه هروت هستند از بگین نخست وزیر خواهانند که علاقه بیشتری نسبت به مسائل اقتصادی نشان داده امتیازات ارلیش را در اتخاذ تصمیم کاهش دهد.

۶ در نتیجه از دست رفتن اعتماد رأی دهندگان نسبت به ارلیش و ضربه هایی که نسبت به او در داخل دستگاه رهبری لیکود وارد شده است، گروهی به رهبری موذای وزیر انرژی و ارتباطات جهت کنترل

حزب لیبرال ارلیش به میدان آمده است. مخالفان ارلیش در حزب لیبرال مدعی هستند که او نتوانسته است به اندازه کافی از منافع اقتصادی و پشتیبانهای خود در طبقه متوسطه حمایت کند.

۷ بسیاری از محافظه کارانی که در فراکسیون کوچک لاآم در گروه ائتلافی لیکود قرار گرفته اند و از هوروویتس وزیر سابق صنایع رهبری می شوند نیز با سیاستهای ارلیش مخالفند. این عده خواستارند که یک بودجه کمتری که به نحو بهتری اداره می شود در نظر گرفته شده و با عرفهای اقتصادی سوسیالیستی که از سوی حکومت کارگری اسرائیل در گذشته اعمال می شد با وضوح بیشتری قطع رابطه شود.

۸ اختلاف بر سر مسائل اقتصادی هنوز به مرحله ای نرسیده است که ثبات هم پیمانی هروت و لیبرالها را بر هم بزند. رهبران هر دو حزب پی برده اند که برای نگهداری قدرت به یکدیگر نیاز دارند در حال حاضر لیبرالها راه دیگری که مبتنی بر واقع گرایی باشد به جای اتحاد با هروت ندارند.

۹ در صورتی که یک بحران جدیدی ناشی از اعتماد یا عدم اعتماد عمومی که حکومت را به سقوط تهدید کند پیش نیاید سایر عناصر هم پیمان در ائتلاف احتمالاً در امور اقتصادی همچنان از رهبری لیکود پیروی خواهند کرد. حزب ملی مذهبی که هم پیمان اصلی ائتلافی بگین می باشد سرگرم فعالیت برای تأمین کنترل اسرائیل بر «سرزمین عهد عتیق» که در کرانه باختری رود اردن واقع شده است، می باشد.

حزب کوچک آگودات اسرائیل که در کابینه ائتلافی بگین عضویت دارد به طور عمده نگران تأمین اجرای قوانین و آداب و رسوم مذهبی یهودیان می باشد.

۱۰ نهضت دمکراتیک که سومین گروه بزرگ دارنده کرسیها در پارلمان پس از لیکود و حزب ملی مذهبی می باشد، علاقه زیادی به امور اقتصادی و اجتماعی نشان می دهد. معذالک تنزل میزان محبوبیت این حزب در میان رأی دهندگان این نهضت را به اتکاء بیشتر به پشتیبانی بگین سوق داده است و باعث شده که نتواند برای عنوان کردن مواضع دیگری امکانات کافی داشته باشد.

۱۱ اکنون که مذاکرات مربوط به صلح با مصر با موفقیت به پایان رسیده، بگین ممکن است برای کاهش دادن زیان های سیاسی لیکود قبل از آماده شدن جهت انتخابات آینده در نوامبر ۱۹۸۱ از ارلیش فاصله بگیرد. چنین کاری برای بگین که به وفاداری شخصی اهمیت زیادی می دهد مشکل است، زیرا وی میل دارد پشتیبانی ارلیش را در مذاکرات دشوار مربوط به خود مختاری همچنان حفظ کند. بگین ممکن است تصمیم خود را برای دادن سمت جدیدی به ارلیش، به جای آنکه او را از سمت وزارتی بر کنار کند، تا آن اندازه که ممکن باشد به تعویق بیاندازد.

۱۲ (خیلی محرمانه) نخست وزیر قبول دارد که تورم ممکن است آنچه را که در سیاست داخلی از پیروزی مذاکرات صلح طلبانه خود به دست آورده از میان ببرد. بنابراین او علاقه بیشتری در جلب تصویب کابینه جهت تدابیر جدید اقتصادی و نشان دادن نگرانی خود درباره وضع فلاکت بار اسرائیلیهای متعلق به گروه سفاردی نشان داده است. بگین ممکن است تصمیم داشته باشد قصد خود را برای انتخاب شدن مجدد اعلام کند. این کار برای اطمینان دادن بیشتر به فعالان لیکود و رأی دهندگان مبنی بر اینکه وی درباره مسائل مربوط به تورم اقدامات ضروری در پیش می گیرد و برای پیروزی در انتخابات سال ۱۹۸۱ به عمل خواهد آمد.

۱۳ (محرمانه غیرقابل رؤیت برای بیگانگان) اسرائیل و مصر؛ صنایع هواپیماسازی اسرائیل سرگرم تهیه پیشنهاداتی برای کمک به مصر جهت حفظ هواپیماهای ساخت آمریکا از سوی این کشور است. به

اظهار یک منبع وزارت دفاع صنایع هواپیماسازی اسرائیل معتقد است که اوضاع کنونی در خاورمیانه ایجاب خواهد کرد که مصر و اسرائیل در زمینه های نظامی و اقتصادی با یکدیگر همکاری بسیار نزدیکی داشته باشند.

۱۴ (محرمانه) مجازات مربوط به مصر: سفارت آمریکا در قاهره گزارش می دهد که مدیر عملیاتی خط لوله نفتی سومد هیچ گونه اشاره ای از کشورهای خلیج فارس مبنی بر اینکه این خط لوله از سوی آنها تحریم خواهد شد دریافت نکرده است، به ویژه با توجه اینکه کویت و عربستان سعودی و قطر و امارات عربی متحده در آن سهیم هستند. خط لوله سومد با ظرفیت کامل فعالیت می کند و عملیات ساختمانی آن به موازات خط لوله ای که ظرفیت کنونی را دو برابر خواهد کرد همچنان ادامه دارد.

۱۵ (خیلی محرمانه) مصر و صندوق بین المللی پول: سفارت آمریکا در قاهره گزارش می دهد که رهبران مصر همچنان معتقد هستند که آنها تمام آنچه را که از لحاظ سیاسی عملی بوده است در اجرای اصلاحات اقتصادی پیشنهاد شده از سوی صندوق بین المللی پول انجام داده اند. در ضمن صندوق بین المللی پول همچنان خاطرنشان می سازد. که در نتیجه تأخیر بیشتر در اجرای این اصلاحات مشکلات جدیدی پیش خواهد آمد. یک مقام صندوق بین المللی پول در قاهره درباره احتمال اینکه تا قبل از اجلاس بانک جهانی در پاییز آینده موافقتنامه ای بین مصر و صندوق بین المللی پول به امضاء برسد، اظهار بدبینی کرد.کریستوفر

سند شماره (۳۷)

سری

کتاب اطلاعات اساسی کشورژوئیه ۱۹۷۹

این کتاب بر نسخه ژانویه ۱۹۷۹ که نسخه های آن باید نابود شوند رجحان دارد، کتاب اطلاعات، مجموعه ای از آمار اساسی درباره موجودیتهای سیاسی جهان است و در فواصل نیم ساله توسط اداره پژوهشهای جغرافیایی و نقشه برداری انتشار می یابد و در آن از، مقالات بخشهای مختلف سازمان مرکزی اطلاعات (سیا)، سازمان اطلاعات دفاعی و وزارت امور خارجه استفاده شده است. نظریات و پیشنهادها و درخواست برای نسخه های اضافی باید به نشانی ذیل ارسال گردند:

اداره پژوهشهای جغرافیایی و نقشه برداری

(در مورد کتاب اطلاعات)

سازمان مرکزی اطلاعات، واشنگتن دی سی. ۲۰۵۰۵

نوشتارهای منفرد بدون طبقه بندی می باشند، مگر آنکه اشاره به خصوصی شده باشد.

اسرائیل

توجه: سرزمینهای عرب اشغال شده از زمان جنگ ۱۹۶۷ مشمول آمار ذیل نشده اند، مگر آنکه تصریح شده باشد.

خشکی:

۲۰۷۲۰ کیلومتر مربع (جدای از حدود ۵۶۱۸۳ کیلومتر سرزمین اشغال شده در اردن، مصر و سوریه لغایت ژوئن ۱۹۷۹)، ۲۰٪ زیر کشت، ۴۰٪ مرغزار و چمنزار، ۴٪ جنگلکاری، ۴٪ صحرا، بایر یا شهری، ۳۰٪ آب در خشکی، ۲۹٪ مساحی نشده (اکثرا صحرا)

مرزهای خشکی: ۱۰۳۶ کیلومتر (پیش از جنگ ۱۹۶۷)، شامل نواحی اشغال شده تقریبا ۱۰۵۰ کیلومتر (۱۹۷۷).

آب:

حدود آبهای آن سرزمین (به طوری که ادعا شده): ۶

خط ساحلی: ۲۷۳ کیلومتر (پیش از جنگ ۱۹۶۷)، شامل نواحی اشغال شده تقریبا ۸۴۸ کیلومتر (۱۹۷۷).

مردم:

جمعیت: ۳،۶۶۳،۰۰۰ به استثنای اورشلیم شرقی و سایر سرزمینهای اشغال شده (ژوئیه ۱۹۷۹)، نرخ متوسط رشد سالانه ۱/۲٪ (۷۷ ۷ تا ۷۸ ۷)

تابعیت: اسم اسرائیلی (ها) با صفت اسرائیل.

تقسیمات قومی: ۸۵٪ یهودی، ۱۵٪ غیریهودی (اکثرا اعراب)

مذهب: ۸۵٪ یهودیت ۱۱٪ اسلام، ۴٪ مسیحی و غیره.

زبان: رسما عبری، عربی رسما برای اقلیت اعراب استفاده می شود، انگلیسی رایج ترین زبان خارجی مورد استفاده است.

ص: ۴۷۵

سواد: ۸۸٪ یهودیها، ۴۸٪ اعراب.

نیروی کار: ۱/۲۵۲/۰۰۰، ۱/۶٪ کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری ۸/۲۳٪ کارخانه، معدن و صناعت، ۱/۱٪ الکتریسیته و آب، ۶/۶٪ ساختمان و اماکن عمومی ۹/۱۱٪ تجارت، ۹/۶٪ حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات، ۳/۷٪ مالی و بازرگانی ۷/۲۹٪ خدمات عمومی، ۶/۶٪ خدمات شخصی و غیره (۱۹۷۸)

نیروی کار متشکل: ۹۰٪ نیروی کار.

حکومت:

نام حقوقی: کشور اسرائیل

نوع: جمهوری

مرکز: اورشلیم، توسط ایالات متحده که در تل آویو سفارتخانه دارد به رسمیت شناخته نشده.

تقسیمات جزئی تر: ۶ بخش اداری.

سیستم حقوقی: مخلوط حقوق عمومی انگلستان و در موارد فردی، سیستمهای حقوقی یهودی، مسیحی و اسلامی، امور تجاری عمدتا با مجموعه قوانین که از سال ۱۹۴۸ به کار گرفته شده اند، اجرا می شوند، بعضی وظایف یک قانون اساسی را با استفاده از اعلامیه استقرار (۱۹۴۸)، قوانین اساسی کنست (مقننه) مربوط به کنست، سرزمینهای اسرائیل، رئیس جمهور، دولت و قانون مدنی اسرائیل انجام می دهند، لوایح مقننه مورد تجدید نظر قضایی قرار نمی گیرند، تحصیلات حقوقی در دانشگاه عبری اورشلیم می باشند،.....

تعطیل کشوری: روز استقلال ۱۱ می

شعبات: رئیس جمهور تیزاک ناون بیشتر وظایف تشریفاتی دارد، قدرت اجرائی در هیئت دولت نهاده

شده، پارلمان (کنست) با ۱۲۰ عضو که با یک سیستم نماینده به نسبت انتخاب شده اند، مجلس مقننه قوانین بنیادی را در غیاب یک قانون اساسی مدون تهیه می کند، دو سیستم دادگاهی متمایز (دنیوی و دینی)

رئیس دولت: نخست وزیر، مناخیم بگین.

فرودگاه: مجموعا ۵۶ فرودگاه، ۴۶ قابل استفاده، ۲۱ عدد با زمین پرواز دایمی، ۵ عدد با زمین پرواز ۳۵۶۹ ۲۴۴۰، ۶ عدد با زمین پرواز ۲۴۳۹ ۱۲۲۰

هواپیمایی کشوری: ۲۵ هواپیمای عمده حمل و نقل شامل یک فروند اجاره ای.

ارتباطات موجی: پیشرفته ترین سیستم را در خاورمیانه دارد هر چند که بزرگترین آنها نیست، سیستم خوبی از رله رادیویی و سیمی با محور واحد دارد، ۸۷۰،۰۰۰ تلفن (هر صد نفر ۲۴ عدد)، ۱۴ ایستگاهFM، ۱۰ ایستگاه,۱۵ AM ایستگاه تلویزیون و ۳۰ ایستگاه تکرار برنامه، دو رشته کابل زیر دریایی، ایستگاه ماهواره ای اقیانوس آرام.

قوای دفاعی:

نیروی انسانی نظامی: تعداد ذکور یهودی ۱۵ تا ۴۹ ساله ۷۵۰،۰۰۰ نفر، ۶۴۸،۰۰۰ نفر برای خدمت نظام مناسبند، تعداد مناسب یهودیانی که هر سال به سن خدمت نظام (۱۸) می رسند ۲۸۰۰۰ نفر مذکر،۲۷۰۰۰ مونث.

هر دو جنس (مذکر و مونث) مشمول خدمت نظام هستند.

پرسنل: نیروی زمینی ۱۳۵۰۰۰ نفر (به علاوه ۳۰۰۰۰۰ نفر ذخیره) نیروی دریایی ۶۶۰۰ نفر، نیروی هوایی ۲۸۵۰۰ نفر (۱۴۵۰ نفر خلبان) ناهال NAHAL ۵۰۰۰ نفر، گارد مرزی ۴۵۰۰ نفر، چن (زنان) ۲۰۰۰۰ نفر (سری)

واحدهای زمینی عمده: ۱۰ لشکر زرهی، ۱ لشکر هوانیروز، ۴ پیاده نظام مکانیزه، ۴ هوابرد و ۷ تیپ پیاده نظام (سری)

کشتی ها: ۳ زیردریایی، ۸ رزمناو گشت با موشکهای هدایت شونده ۱۲ قایق موشک انداز تهاجمی، ۳۲ قایق گشت، ۱۳ قایق گشت رودخانه / لنگرگاه، ۲ قایق امنیت بندرگاه، ۲ قایق هاورکرافت گشت، ۱۰ نقلیه خشکی دریا، ۵ قایق خدماتی و ۳ قایق کمکی (سری)

هواپیما: ۱۰۴۵ فروند (۷۰۰ جت، ۱۳۷ ملخدار، ۳۰ توربوپراپ، ۱۷۸ هلی کوپتر) (سری)

موشک: ۱۷ سکوی موشک هاوک (۱۶ فقره کششی و ۱ فقره خود کششی) و ۴۸ پرتاب کننده چاپارل (سری)

تدارکات: تولید کننده بیشتر انواع تسلیحات، وسایل نقلیه یا تانک برهای ۶۰ ۵۰ تنی، سلاحهای کوچک، خمپاره تا ۱۶۰ میلیمتر، توپخانه ۱۵۵ میلیمتری خود کشش و کشش، تانکهای متوسط با طرح بومی، و ابزار دفاعی جنگ شیمیایی و بیولوژیکی و موتورهای کوچک توربوجت، قطعات و اجزاء موتور. همچنین تولید کننده محصولات لاستیکی و پلاستیکی، معادن پتاس.

نیروی برق: ظرفیت ۲۸۰۰۰۰۰ کیلو وات (در سال ۱۹۷۸)، (در سال ۱۹۷۸) ۵/۱۳ میلیارد کیلووات ساعت تولید شد، سرانه ۳۷۰۰ کیلووات ساعت.

صادرات: ۲/۴ میلیارد دلار (۱۹۷۸)، اقلام عمده، الماسهای صیقل یافته، مرکبات و سایر میوه جات،

منسوجات و البسه، اغذیه نیمه آماده، کود و محصولات شیمیایی، سیاحت عمده ترین منبع کسب ارز خارجی است.

واردات: ۱/۷ میلیارد دلار (۱۹۷۸) اقلام عمده، تجهیزات نظامی الماسهای صیقل نیافته، مواد شیمیایی، ماشین آلات، آهن و فولاد، حبوبات، منسوجات، وسایل حمل و نقل، کشتی و هواپیما.

شرکای تجاری عمده: صادرات، آمریکا، انگلیس، ژاپن، هنگ کنگ، سویس، واردات، آمریکا، انگلیس. سوئیس، ژاپن.

کمک (دریافتی): اقتصادی، (در طول سالهای ۷۶ ۱۹۷۰) آمریکا ۱۸۱۸۷ میلیون دلار، کشورهای غربی ۵۶۲۹ میلیون دلار، نظامی آمریکا ۵۶۶۴۰ میلیون دلار (خیلی محرمانه)

بودجه: در سال مالی ۱۹۷۹ با احتساب شروع در ۱ آوریل ۱۳ میلیارد دلار (با محاسبه هر ۲۲ پوند اسرائیلی معادل ۱ دلار آمریکا).

نرخ تبدیل پول: در ۳۱اکتبر ۱۹۷۷ اجازه داده شد، پوند اسرائیل شناور شود و در اواسط آوریل ۱۹۷۹ تقریبا هر ۲۲ پوند اسرائیل معادل ۱ دلار آمریکا بود.

سال مالی: از ۱ آوریل تا ۳۱ مارس.

ارتباطات:

راه آهن: ۷۶۷ کیلومتر با فاصله استاندارد ریلها (۴۳۵/۱ متر)

بزرگراهها: ۴۴۵۹ کیلومتر اسفالت شده، ۷ کیلومتر سنگفرش و سنگریزه مابقی مشخص نیست.

خطوط لوله: نفت خام ۷۰۸ کیلومتر، محصولات پالایش یافته ۲۹۰ کیلومتر، گاز طبیعی ۸۹ کیلومتر.

بنادر: ۳ بندر عمده (حیفاء اشدود، ایلات) ۵ بندر کوچک.

بحریه تجاری: ۳۹ کشتی (۱۰۰۰ GRT یا بیشتر) مجموعا ۴۱۱۹۰۹ DWA۵۵۸۴۹۴GRT، شامل ۱۲ باری، ۱۲ کانتینر، ۴ کشتی باری، ۱۱ بلوک (خیلی محرمانه)

سن اخذ رای: همگانی فوق ۱۸ سال.

انتخابات: هر چهار سال یکبار، مگر آنکه انحلال کنست اقتضاء کند، آخرین انتخابات در ماه می ۱۹۷۷ برگزار شد.

احزاب و سران سیاسی عمده: هروت، نخست وزیر مناخیم بگین، عزر وایزمن وزیر دفاع، حزب لیبرال، وزیر دارایی، زیمثااهریش، لاآم، ایگال هورویتز، (لیکود ائتلافی از هروت لیبرالها و لاآم است)، حزب مذهبی کشور جوزف بوزگ، زولون ماهر، جنبش دموکراتیک ایگال یادین، شمعون تامیر، حزب کارگر اسرائیل، شیمون پرز، ایزاک رابین، ایگال آلون، شلی آریه الیاو.

قدرت رای: لیکود ۴۵ کرسی، حزب مذهبی کشور ۱۲ کرسی، احزاب ارتدکس اگودات ۵ کرسی، ساموئل فلاتوشارون ۱ کرسی، موشه دایان ۱ کرسی، حزب کارگر ماپام، صف بندی.... عرب ۳۲ کرسی، جنبش دموکراتیک ۷ کرسی، شای ۷ کرسی، یاآد یک کرسی (اخیرا توسط اصف یاگروی به عنوان یک دسته تک نفره کنست تشکیل شد)، حزب لیبرال مستقل یک کرسی، جنبش حقوق شهروندان یک کرسی، راکاه ۵ کرسی، شلی ۲ کرسی.

کمونیستها: راکاه (اکثریت با اعراب است اما در رأس آن یهودیان می باشند) حدود ۱۵۰۰ عضو دارد، حزب کمونیست یهودی موسوم به ماکی اکنون بخشی از موکد که یک حزب صهیونیست چپ افراطی است

می باشد.

سایر گروههای سیاسی و فشار: اتحادیه دفاع که سازمانی است دست راستی و یهودیست تحت

رهبری خاخام مایر.

کاهانه: سازمان پلنگان سیاه که یک گروه مخصوص جوانان است و تشکیلاتش چندان قید و بند

ندارد، با گوش آمونیم که متشکل از مذهبیون متعصب یهودی است و به دنبال آزادی اسکان یهودیان در هر

نقطه کرانه غربی می باشد.

عضو:....

اقتصاد:

تولید خالص کشور: ۷/۱۲ میلیارد دلار (۱۹۷۸، در قیمتهای سال ۱۹۷۸) سرانه ۳۴۳۰ دلار، رشد

تولید خالص واقعی کشور معادل ۲/۵٪.

کشاورزی: محصولات عمده، مرکبات و سایر میوه ها، سبزیجات، تولیدات گوشت گاو و لبنیات،

محصولات مرغداری.

صنایع عمده: تهیه غذا، برش و صیقل الماس، منسوجات و البسه، مواد شیمیای، محصولات فلزی

وسایل حمل و نقل، وسایل برقی، دستگاههای مختلف، گابریل که یک موشک دریایی سطح به سطح با

طرح و تولید بومی است، به علاوه موشک هوا به هوای شافیر، ۶ رزمناو گشت با موشکهای هدایت شونده

ساخته و در حال ساختن ۶ فقره دیگر است. بیشتر کشتیهای نیروی دریایی آن از انگلیس، فرانسه و آمریکا خریداری شده تجهیزات از آمریکا و منابع مختلف در اروپای غربی فراهم می شود. (سری)

بودجه نظامی: برای سال مالی که در ۱۱ فروردین ۱۳۵۹ خاتمه می یابد، بودجه نظامی ۳۲۱۵ میلیون دلار می باشد که حدود ۲۸٪ بودجه دولت مرکزی است (خیلی محرمانه)

اطلاعات و امنیت:

سازمان سری اطلاعات اسرائیل (موساد) امور خارجی، سازمان امنیت اسرائیل (شین بث) داخلی و خارجی، مدیریت اطلاعات نظامی (شروت مودئین) اطلاعات خارجی، سیاسی، اقتصادی، جغرافیایی و نظامی (سری/ غیرقابل رؤیت برای بیگانگان).

خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۵۹

سند شماره (۳۸)

تاریخ: ۲۴ ژوئیه ۱۹۷۹ ۲ مرداد ۱۳۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

موضوع: خلاصه اطلاعاتی شماره ۸۵۹

(پاراگرافهای ۳ ۱ محرمانه می باشد).

۱ اسرائیل اردن: مجادله بر سر آب یرموک. به نظر می رسد که مجادله بر سر آب یرموک میان اسرائیل و اردن اساسا بدون حادثه ای که منجر به تشدید اقدامات سیاسی شود بر طرف گردیده است. علت مداخله نظامی تشدید این تضاد بوده است که نماینده مختار دره اردن به مردمش دستور داد که آب را به میزان حداقل وارد کانال شرقی قور بنمایند، تا حداقل نیاز اردنیها بر طرف شود تا نتیجتا قسمت اعظم آب رودخانه یرموک جریان یابد.

افزایش جریان آب در ۱۸ ژوئیه به وسیله اسرائیلیها تأیید گردید، لیکن از طرف آنها به دولت در این زمینه گزارشی داده نشده بود.

۲ این تهدید اسرائیل مبنی بر متوسل شدن به قوه نظامی در صورت لزوم، می تواند در تصمیم گیری اردنیها مبنی بر برقراری مجدد جریان آب به میزان مورد قبول تل آویو حتما تأثیر داشته باشد.

۳ پیش بینی می شود که اجلاس دیگری از کارشناسان فنی اسرائیل و اردن در کنار رودخانه صورت بگیرد تا تصمیم بگیرند که چگونه بهترین وجه مرحله دوم کار بلدوزر را آغاز نمایند. (پاراگراف ۴ تا ۹ محرمانه است).

۴ سازمان وحدت آفریقا: نتایج اجلاسیه اجلاس هفته گذشته سازمان وحدت آفریقا در موزویاء کیبریا به طور غیرعادی خصمانه بود. چهل و هشت هیئت نمایندگی از انتقاد در مورد ابتکارات خاورمیانه ای مصر سرباز زدند، از به رسمیت شناختن رژیم موزوروا در زیمبابوه رودزیا امتناع ورزیدند، و اعلام نمود که مراکش تنها کشوری است که می تواند کنترل اجرائی در صحرای غربی داشته باشد.

۵ همچنان که در تجزیه و تحلیلهای سیا تذکر داده شد مسائل خاورمیانه تقریبا بر جلسه حکمفرما بود. چندین قطعنامه با اتفاق آراء به تصویب رسید. قطعنامه ها با چنان مهارتی عبارت بندی شده بود که فقط آنهایی به تصویب نمی رسید که به حاکمیت مناطق عربی و به رسمیت شناختن فلسطینیها نسبت به

کشور خودشان، و به رسمیت شناختن سازمان آزادیبخش فلسطین به عنوان تنها نماینده قانونی فلسطینیان صدمه می زد.

۶ راه حلهایی در رابطه با جنوب آفریقا در آخرین دقایق بدون هیچ گونه بحثی به تصویب رسید. سازمان وحدت آفریقا به رسمیت شناختن دولت موزوروا را از طرف انگلیس یا آمریکا مورد تأیید قرار نخواهد داد و رفع مجازات را اقدام خصمانه ای تلقی خواهد کرد. جبهه میهن پرستان به عنوان «تنها نماینده قانونی و معتبر مردم زیمبابوه» معرفی شد. در حالی که قبل از آن این جبهه به عنوان تنها گروه آزادی بخش معتبر به رسمیت شناخته شده بود.

۷ طبق اظهارات سفارت آمریکا در مونروویا، اعضای سازمان وحدت آفریقا در مورد مفهوم راه حل زیمبابوه دچار شک و تردید شده اند. تمام آنها در مورد اخطاری که به قدرتهای غربی نموده بودند که موزوروا را به رسمیت نشناسند و یا رفع مجازات نکنند متفقا رأی دادند، اما در مورد اینکه آیا زمان آغاز مذاکرات جهت دستیابی به یک راه حل فرا رسیده یا نه هم عقیده نیستند. کشورهای خط مقدم جبهه مدعی هستند که هیچ چیزی را که مانع آغاز مذاکرات باشد، نمی بیند.

۸ قطعنامه های مربوط به صحرای غربی پس از مشاجرات بسیار بالاخره با اکثریت دو سوم به تصویب رسید. بعد از اینکه این سازمان به مراکش تذکر داد که دولت مراکش فقط کنترل اجرائی بر منطقه را دارد و نه حق حاکمیت به آنجا را، مقامات مراکش جلسه را ترک کردند. قطعنامه خواستار آتش بس و رفراندومی برای تعیین وضعیت صحرا شد.

۹ رئیس جمهور لیبریا، تولبرت که ریاست اجلاسیه را به عهده داشت موضوع چاد را از دستور مذاکرات حذف کرد و بحث شدیدی را که درباره اوگاندا بین تمامی نمایندگان اصلی در گرفته بود، قطع نمود.

۱۰ (سری / غیرقابل رؤیت برای خارجیان) سوریه اتحاد جماهیر شوروی: تحویل جنگنده ها افزایش یافته است. علیرغم امضاء قراردادهای محدود بین مسکو و دمشق، عمان اتحاد جماهیر شوروی به طور مداوم هواپیماهای جنگنده پیشرفته را در اختیار سوریه قرار می دهد. کالاهای تحویلی سنگین غیرعادی شوروی در ماه ژوئیه شامل هشت میگ ۲۳ اولین (محموله م) تحویلی از سال ۱۹۷۷ و ۲۴ میگ ۲۱ می باشد. تعداد کل این کالاهای تحویلی در سال جاری به ۶۸ هواپیمای جنگنده می رسد. که به رقم کل هواپیماهای تحویلی توسط شوروی در هر یک از چهار سال گذشته نزدیک است.

لیکن ما نمی دانیم که کل این تجهیزات تحویلی در برگیرنده تمام قراردادهای مهم اخیر است که در سال ۱۹۷۷ به امضاء رسیده و ما از آنها مطلع هستیم یا خیر. مذاکرات برای یک معامله گسترده جدید میان شوروی و سوریه در ماه آوریل به پایان خواهد رسید. لیکن ما نتوانستیم تأییدیه ای برای قراردادهایی که احتمالاً اخیرا امضاء شد به دست بیاوریم. در صورتی که شوروی در ماههای آینده نیز به صورت کنونی جنگنده و دیگر سلاحها را تحویل سوریه دهد در کل مجموع این محموله های تحویلی در سال ۱۹۷۴ بی سابقه خواهد بود.

(پاراگراف ۱۰ تا ۱۷ طبقه بندی نشده)

۱۱ اسرائیل سازمان نظارت بر قرارداد متارکه سازمان ملل: یادین، معاون نخست وزیر اسرائیل در ۲۳ ژوئیه گفت که آمریکا در کمپ دیوید اعلام کرده بود که در صورتی که مدت اقامت نیروهای اضطراری

سازمان ملل تجدید نگردد «از یک نیروی چند ملیتی، دیگر به جای آن استفاده خواهد شد.» ناظرین سازمان ملل تنها می تواند به گزارش وقایع بپردازند نیروی بین المللی باید تخلف از قرارداد را جلوگیری کرده... آزادی دریانوردی را تأمین نماید و مثلاً روزنامه معاریو گزارش داد که اسرائیل با یک برخورد شدید با آمریکا مواجه خواهد شد. مذاکرات بین مصر و اسرائیل گزارش شده و حاکی از آن است که مصر از پیشنهادات نیروی متارکه سازمان ملل راضی نیست.

۱۲ وضع مزاجی بگین: گزارشی است از آسوشیتدپرس در مورد وضع مزاجی بگین مبنی بر اینکه دکترهای بگین گفته اند که او ۲۵ درصد بینایی چشم راست و ۱۰ درصد از بینایی چشم چپ را به خاطر گرفتگی شریان از دست داده است.

۱۳ پرز مصر. گزارشی است در مورد ملاقات شیمون پرز با سادات در اسکندریه.

۱۴ اسرائیل ترکیه: گزارشی است از رویتر مبنی بر اعتراض دولت ترکیه به اسرائیل در رابطه با مسئله گروگانگیری در سفارت مصر.

۱۵ درگیریهای هوایی اسرائیل و لبنان: گزارشی است از بمباران هوایی لبنان به وسیله اسرائیل که گروهی کشته و زخمی به جای گذاشته است و دولت لبنان اعلام نموده است به خاطر این موضوع شکایت خواهد کرد و نخست وزیر لبنان الحص نیز گفت که این یک «اقدام جنایتکارانه خشن» بوده است.

۱۶ آمریکا ساف: گزارشی است از روزنامه چپگرای لبنانی السفیر در مورد اظهار آمادگی عرفات برای گفتگو با آمریکا.

۱۷ گفتگوها مصر: گزارشات مطبوعات مصری در رابطه با سخنرانی معاون رئیس جمهوری مصر، مبارک در کمیته مرکزی اتحادیه سوسیالیستی عرب به مناسب سالگرد انقلاب ۱۹۵۲.

(الف): وی خاطرنشان ساخت که جمال عبدالناصر اولین رهبری بود که قطعنامه ۲۴۲ سازمان ملل و

طرحهای جارزنیگ و راجرز را پذیرفته بود.

(ب): وی ادعا کرده است که مخالفین فایده ای را که در صورت عقب نشینی اسرائیل و به رسمیت شناختن اسرائیل توسط اعراب حاصل می گردد، مشاهده نکرده و نمی کنند.

(پ): و اعلام نمود که مصر خواستار پیشرفتهای ملموس در مذاکرات خودمختاری است که در غیر این صورت «نتایج مرگباری» را به دنبال خواهد داشت.

(ت): و اصرار نمود که خود مختاری علاوه بر مردم باید شامل زمین نیز باشد و یک «دولت فلسطینی» باید دارای اختیارات قانونی و قضایی باشد.

(ث): اعلام نمود که پیشنهاد اسرائیل به عنوان یک راه حل «غیرقابل پذیرش است».

۱۸ مصر آمریکا: مطبوعات مصری در ۲۳ ژوئیه با خط درشت اظهارات ساندرز در کنگره آمریکا را درباره نیاز مصر به جنگنده های اف ۴ به منظور تأمین امنیت دره نیل، کانال سوئز و سودان چاپ کرده بودند.

روابط خارجی کنونی

سند شماره (۳۹)

تاریخ: ۲۵ ژوئیه ۱۹۷۹ ۳ مرداد ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: تمام کنسولگریها و نمایندگی سیاسی

موضوع: (طبقه بندی نشده). روابط خارجی کنونی

نشریه شماره ۲۹ (محرمانه) فهرست مطالب

۱ -IO موارد مورد بحث در مورد خاورمیانه در سازمان ملل.

۲ - NER آمریکا دستور تخلیه محتاطانه وابستگان و کارمندان غیرضروری از کابل را می دهد.

۳ - NRA حکومت جدید در نیکاراگوا

۴ - Av لایحه مربوط به کانال پاناما.

۵ - Av اجلاس OAUسازمان وحدت آفریقا: نتیجه گیریهای مقدماتی.

۶ - INRلهستان: نیاز به واردات بسیار گندم

۷ - INRقوانین مشارکت چینی ها در برابر نادرستی و قابلیت ارتجاعی شرکاء آینده.

۸ - EBقراردادهای تجاری: آشفتگی تابستانی ممنوع

۹ - PAمردم باور نمی کنند که مذاکرات سالت باعث کاهش در هزینه مصرفی در بودجه دفاعی گردد.

۱۰ - EAکنفرانس آوارگان ژنو.

۱ (طبقه بندی نشده)- IO مسائل مورد بحث پیرامون خاورمیانه در سازمان ملل

(سری) در هفته های اخیر چند مسئله پیرامون خاورمیانه در شورای امنیت سازمان ملل مطرح گردید.

در نتیجه گفتگوهایی که در اجلاس وین به وقوع پیوسته بود، معلوم شد که شوروی قرار است استفاده

نیروهای اضطراری سازمان ملل را برای یک دوره دیگر وتو (رد) کند، که البته دوره اول این نیروها در ۲۴ ژوئیه خاتمه می یابد.

با شروع کار در اواسط آوریل از مصر و اسرائیل خواسته شد که نظریات خود را پیرامون راههای موجود ارائه دهند: که آیا با جایگزین شدن سازمان نظارت بر آتش بس این سازمان به جای نیروهای اضطراری یا با تشکیل یک نیروی چند ملیتی حافظ صلح موافق هستند یا نه. در ماه ژوئیه ما از روسها سؤال کردیم که آیا مایلند به جای نیروهای اضطراری سازمان ملل از سازمان نظارت بر آتش بس استفاده شود و در همین زمینه تعداد ۹ رأی موافق را از شورای امنیت گردآوری و ارائه نمودیم. شوروی که با مسئله وتو مواجه شده بود سرانجام قبول کرد که از سازمان برای نظارت بر آتش بس استفاده شود، لیکن مشروط بر اینکه تجدید دوره نیروهای اضطراری سازمان ملل به رأی گذارده نشود. مصر این پیشنهاد سازشکارانه را پذیرفت، لیکن اسرائیل آن را رد کرد. ما این موضوع را با اسرائیل مورد مذاکره قرار داده مطمئن هستیم که یک راه حل عادلانه و منطقی خواهیم یافت. بحرانی در کار نیست، و عقب نشینی اسرائیلیها از سینا بنا به شرایط مشروحه در قرار داد صلح به قوت خود باقی و ادامه دارد.

(سری) یک موضوع دیگر که در ۱۹ ۱۷ ژوئیه مورد بحث در شورای امنیت قرار گرفت، لایحه ای در مورد ایجاد اردوگاههای اسرائیلی در سرزمینهای اشغالی بود. ما از دادن رأی به این لایحه امتناع ورزیدیم، چون موضوعات مندرجه در لایحه به مسائلی ماوراء مسئله اردوگاهها نیز پرداخته است. در

همان حال، ما موضع خود را در قبال این مسئله که اردوگاههای اسرائیل با قوانین بین المللی در تضاد هستند، نیز برای بار دیگر اعلام کردیم و گفتیم که مسائلی در این باره تولید شده است که باید از طریق مذاکرات حل شود.

(سری) سرانجام، قرار است پیرامون لایحه ای که در برگیرنده حقوق فلسطینیها نیز باشد در ۲۷ ژوئیه در شورای امنیت بحث و تبادل نظر شود. و در تاریخ ۳۰ ژوئیه قرار است رأی گیری شود.

۲ (طبقه بندی نشده) NER آمریکا دستور تخلیه محتاطانه وابستگان و کارمندان غیرضروری را از کابل صادر می کند.

در رابطه با امنیت درونی رو به زوال و سیر صعودی خشونت در کابل، ما دستور تخلیه وابستگان و کارمندان غیرضروری را از افغانستان و از طریق راه پاکستان صادر کرده ایم. آنها در مدت دو هفته از طریق پروازهای برنامه ریزی شده خارج خواهند شد. و از وابستگان خصوصی آمریکایی در این کشور نیز خواسته شد که به همین ترتیب عمل کنند و در حال حاضر از سفرهای غیرضروری به افغانستان خودداری گردد. برنامه ما شامل خروج ۱۰۰ نفر خواهد شد. ما به جمهوری دموکراتیک افغانستان نیز اطلاع داده ایم که این تصمیم ما نشان دهنده قضاوت سیاسی ما نبوده، بلکه نشانگر اقدامات محتاطانه ما در زمینه امنیتی است که انجام خواهیم داد.

(استفاده اداری محدود) در پاسخ به تصمیم ما، دولت افغانستان خواستار خروج کارمندان ما از این کشور به نسبت کاهش کمکهای ما به افغانستان شده است. دولت افغانستان خواسته است که کارمندانی که پس از انقلاب ۱۹۷۸ به این کشور گسیل شده بودند خارج شوند، لیکن ما از میزان نهائی این خروج چندان اطلاعی نداریم.

(محرمانه) با بالا گرفتن بی نظمی و بداخلاقی در ارتش و نبردها، گرایش ضد دولت خلقی نور محمد

تره کی به سرعت تشکل می یابد. با این وصف، عصیانگران هنوز نتوانسته اند فعالیت های خود را هماهنگ ساخته ضربه مؤثری بر قلب نیروهای خلقی در کابل وارد آورند. مقامات شوروی احتمالاً نگران وضعیت این رژیم هستند و سعی دارند برای بهبود وضع افغانستان به یک راه حل سیاسی دست بزنند. در حالی که رژیم حاضر قادر نیست بر اریکه قدرت تکیه زند، نمی توان گفت که تعویض رهبریت چه زمانی صورت خواهد گرفت.

۳ (طبقه بندی نشده) ARA حکومت جدید در نیکاراگوئه: (طبقه بندی نشده) دودمان سوموزا با ترک سوموزا به قصد میامی در ۱۷ ژوئیه از بین رفت. شورای معاونت ریاست جمهوری فرنسیسکو یورکیو را به عنوان رئیس جمهور موقت به وسیله آراء کنگره طرفدار سوموزا انتخاب نمود، لیکن او مذاکرات مطروحه را که قبلاً با آنها موافقت کرده با اعلام این منظور خود که قصد دارد تا سال ۱۹۸۱ قدرت را به دست گیرد، زیر پا گذاشت. آمریکا در اعتراض به این عمل یورکیو سفیر و کارمندان خود را از این کشور فرا خواند. یورکیو بیش از ۴۸ ساعت نتوانست قدرت را به دست داشته باشد، زیرا تجزیه گارد ملی و محدودیتهای ایجاد شده بین المللی موقعیت او را سریعا متزلزل نمود.

(محرمانه) دولت جدید بازسازی ملی در ۲۰ ژوئیه روی کار آورده شد در حالی که سفیر بولدر که نماینده آمریکایی میانجیگر در سالهای ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ بود و اکنون نیز جهت اخذ تماس با دولت جدید بازسازی به کاستاریکا رفته است نیز در ضیافت شرکت داشت. از نظر رهبران جدید نیکاراگوا، روابط با

ایالات متحده از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. با در نظر گرفتن اینکه دولت نیکاراگوا در روابطش با ایالات متحده تا به حال هوشیار، دقیق و نسبتا محترمانه رفتار کرده است، در حال حاضر خیلی زود است که بگوییم که آنها چگونه مراحل تکامل خود را طی می کنند.

(طبقه بندی نشده) دولت بازسازی کننده نیکاراگوئه از وزرای خارجه کشورهای OAS و کمیسیون آمریکایی حقوق بشر خواسته است که از نیکاراگوئه بازدید به عمل بیاورند و این دولت قول داده است تا از بروز اعمال تلافی جویانه جلوگیری نماید. وی خواستار برگزاری انتخابات انجمن شهری، مجلس قانون اساسی، و انتخابات ملی شده است، لیکن هنوز برنامه زمانی آن را تعیین نکرده است.

(استفاده اداری محدود) نیکاراگوئه با غارت بیش از حد داراییهایش، مشکلات اقتصادی، و جراحات شخصی بسیار مواجه گردیده است. در پاسخ سریع به نیازهای انسانی آنها در حال حاضر انتقال ۲۲۰۵ تن سرب و ۴۸۰ نوع کالای تجاری از آمریکا، گواتمالا، کاستاریکا و السالوادور به این کشور را مورد تصویب قرار داده ایم. تاکنون ۶۴۰ تن از این مواد به ماناگوآ به وسیله هواپیماهای آمریکایی و... انتقال داده شده است.

۴ (طبقه بندی نشده است) ARA قانون مربوط به قرارداد کانال پاناما.

(استفاده اداری محدود) مجلس سنا مذاکرات اولیه پیرامون عملکرد قرارداد کانال پاناما را که در یکم اکتبر باید به مرحله اجرا گذارده شود، آغاز خواهد کرد. کمیته خدمات تسلیحاتی سنا لایحه ای را تصویب کرده است که با لایحه مدیریت دولتی منافات ندارد، لیکن مجلس شورا لایحه ای را اتخاذ کرده است که با مفاد قرارداد در تناقض می باشد. مجلس سنا احتمالاً لایحه کمیته خدمات تسلیحاتی را اتخاذ خواهد کرد و خود را برای منازعه ای شدید در کنفرانس آماده خواهد نمود. زمان بسیار بحرانی است چون پایان اجلاس کنگره در ماه اوت و تقریبا نیمی از وقت باقیمانده تا اول اکتبر مصرف نموده است.

۵ (طبقه بندی شده) AF اجلاس سازمان وحدت آفریقا: نتیجه گیریهای مقدماتی مسئله چاد

جالبترین مسئله مورد بحث در کنفرانس سازمان وحدت آفریقا بوده است، زیرا مسئله نظامیان خارجی را با مسئله ظهور «ابرقدرتی» بنام نیجریه که دولتهای دیگر را تحت فشار قرار داده است تا هیئت نمایندگی این کشور «چاد م) را به عنوان «نماینده» به رسمیت نشناسند، قاطی کرده است.

(محرمانه) به طورکلی، میانه روها، با حس اعتماد و هدف نگری خود را سرگرم کرده و در مورد نظریات رادیکال ها نگرانی از خود نشان نمی دهند. رادیکالهای سرسختی چون بنین، ماداگاسکار، آنگولا، اتیوپی، بجای نمایشی بودن به قدرت نمایی پرداخته اند و لیبی نیز در سرتاسر کنفرانس تحت فشار باقیمانده است.

(محرمانه) حمله تانزانیا به اوگاندا نشانگر ضعف منشور سازمان وحدت آفریقا گردید. با وجود اینکه (بنا به اصرار رئیس اجلاس پرزیدنت تالبرت) بحث بر سر این موضوع سریعا متوقف گردیده بود، اهمیت آن نیز به وسیله اعضا تکذیب نشد و تقریبا می توان گفت که زیانی به آن وارد نیامد.

(محرمانه) ضرورت تجدید بررسی منشور به وسیله همه شرکت کنندگان مورد تأیید قرار گرفت.

نمیری از سودان پیشنهاد کرد که جهت جبران ضعف منشور سازمان وحدت آفریقا این سازمان شورایی مرکب از ۵ نفر از سران دولتها را با اختیار تام در اتخاذ تصمیم در مواقع بحرانی تشکیل دهد. با این وصف، این سازمان با کفایت انجام وظیفه کرده و اعضاء آن در اعطاء اعتبار اجرایی به آن شک و تردیدی به خود

راه نمی دهند.

(محرمانه) ممکن است سال گذشته نقطه چرخشی در ملاحظات سازمان پیرامون مسائل اقتصادی ایجاد کرده باشد. وضع نادرست اقتصادی آفریقا مورد بحث و تبادل نظر عمومی قرار گرفت در حالی که واقعگرایی تلخی در آن به چشم می خورد. گویا تمایل شدیدی به بحث پیرامون مسائل اقتصادی به طور جدی وجود داشته و همه می خواهند سازمان وحدت آفریقا را به عنوان وسیله ای مؤثر در این رابطه بشناسند.

در سه ماه آینده ما شاهد برگزاری یک اجلاس اقتصادی در لاگوس خواهیم بود و خواهیم دید که تلاش برای به وجود آوردن برنامه های کاری از آنجا آغاز خواهد شد.

(محرمانه) این اولین بار است که یک موافقت همه جانبه بر سر این موضوع که وضع حقوق بشر در آفریقا ایده آل نیست در این ملاقات وجود داشت. لایحه ای در مورد حقوق بشر در آفریقا اتخاذ گردید. با اطمینان می توان گفت که فرضیه حقوق بشر به آفریقا نیز راه یافته است.

۶ (طبقه بندی نشده) INR لهستان نیاز شدید به واردات غله.

(محرمانه) در حالی که چند ماه است این کشور با آب و هوای بدی رو به رو شده است، می توان گفت که برداشت محصول غله لهستان در مقایسه با سالهای اخیر با وضع بسیار بدی رو به رو است. به قیمت بدتر شدن وضع مالی در حال حاضر خراب، خود کشور لهستان تصمیم گرفته است کمبود غله خود را با وارد کردن میزان وسیعی از غله جات و مواد غذایی جبران نماید. واردات غله جهت توسعه دامداری که یکی از برنامه های دارای اولویت دولت است، بسیار ضروری است. لیکن ورشو نخواهد توانست اعتبار ۵/۱ بلیون دلاری خود را که در سال آینده برای جبران کمبود گوشت داخلی نیاز دارد به دست آورد.

(طبقه بندی نشده) رهبر حزب گریک در ماه گذشته خاطرنشان ساخت که به خاطر وضعیت بد

محصول، ورشو در نظر دارد واردات غذایی و غلات خود را از یک میلیون متریک تن به ۸ میلیون متریک تن افزایش دهد، که احتمالاً در سال جاری بین ماههای ژوئیه و ژوئن این کار صورت خواهد پذیرفت.

بهای غله با نسبت سال قبل ۵۰ ۴۰ درصد افزایش یافته است و شوروی نیز فقط خواهد توانست مقدار کمی غله در اختیار لهستان بگذارد. مخارج ارزی وارداتی لهستان امسال کمتر از (۱ بلیون در سال گذشته) به میزان ۵/۱ بلیون دلار بالغ خواهد گردید.

(محرمانه) چون دیگر کشورهای غربی مازاد تولید غله شان ناچیز است حدود ۳ میلیون متریک تن غله و مواد غذایی پروتئینی مورد نیاز لهستان باید از آمریکا خریداری شود. لهستانیها تقاضای ۷۰۰ میلیون دلار کمک کرده بودند لیکن در جواب آمریکا که گفته بود وضع مالی، اقتضای دادن چنین کمکی را نمی کند به ۵۰۰ میلیون دلار هم رضایت دادند. بودجه سال مالی ۱۹۸۰ نسبت به سطح بودجه سال مالی ۱۹۷۹ به ۸۰۰ میلیون دلار رسیده است.

(محرمانه / غیرقابل رؤیت برای بیگانگان) بنا به گزارش بانکداران آمریکایی، ورشو در نظر دارد از ۱۰۰ میلیون دلار تضمین بانکی خود برداشت کرده تقاضای وام بیشتری را نیز بنماید. قبلاً ورشو تمایلی به استفاده از برنامه تضمینی که در جهان به ۶۰۰ میلیون دلار محدود است نداشت، چون میزان بهره آن خیلی بالا و سنگین می باشد.

(خیلی محرمانه) شرایط اعتباری غله لهستان عمدتا از میزان دارایی حکومت غربی قرار گرفته است.

علاوه بر این ممکن است نتواند از بانکهای غربی وام بگیرد، چون آنها شدیدا در مورد پس گرفتن آنچه که قرض داده اند، از ورشو نگران هستند.

۷ (طبقه بندی نشده) INR قوانین مشارکت چینی ها در برابر نادرستی و قابلیت ارتجاعی شرکاء آینده (محرمانه) قوانین مشارکت جدید چینی ها در حالی که نسبت به بسیاری از نکات مهم برای سرمایه گذاران مهم سکوت اختیار کرده است محدودیت بسیار کمی بر شرکت هایی قائل می شود که سرمایه ها مدیریت و صنعت خارجی را به چین جلب نمایند، و انتخاب مدت زمان سرمایه گذاری را نیز تابع مذاکرات می داند. با این حال چین نیز مانند هر کشور کم توسعه یافته دیگر، نسبت به ظهور استثمارگران خارجی حساسیت به خرج می دهد و به این ترتیب سرمایه گذارانی هم که می خواهند با یک چنین بوروکراسی مذاکره کرده قرارداد منعقد سازند، از نظر ایدئولوژیک مورد آزمایش قرار می گیرند.

(طبقه بندی نشده) این قانون ظاهرا قابلیت تغییر و تحول بسیار دارد و منفعت را به خوبی از تجربه ای که از طریق دیگر کشورها، به خصوص یوگسلاوی با قانونی مشابه چینی آن به دست آورده، روشن و آشکار و معرفی می نماید. از انواع انگیزه هایی که به شرکاء خارجی وعده داده شده است می توان چند نکته زیر را بر شمرد:

شرکت در مدیریت، که شامل اخذ تصمیم در تولید است.

مشارکت به طریقی است که هیچ شریک خارجی دیگر مانند آنرا ارائه نکرده است (حداقل مشارکت به میزان ۲۵٪ تعیین شده است)

اجازه استفاده از بعضی مواد خام وارداتی (اشاره ای خفیف به «از چین خریداری شود») و فروش مواد حاصله از آنها در خود چین.

محدودیتهای مهمی که در این قانون آمده عبارتند از:

چینی ها ترجیح می دهند ریاست هیئت مدیره شرکت را خود تعیین کنند، تا اینکه سهمی از آراء را داشته باشند.

یک ممنوعیت جالب البته به کیفر در تهیه صنایع قدیمی (که حتما با قوانین کنترل صادرات و در بعضی موارد با بعضی از سیاستها می تواند، متضاد باشد).

(استفاده اداری محدود) یک کمیسیون جدیدالتأسیس کنترل سرمایه گذاری های خارجی که به وسیله یک متخصص صنعتی ماقبل ۱۹۴۹ گردانده می شود، قراردادهای شرکتها را مورد تجدید نظر قرار خواهد داد، و شاید این هم به این دلیل است که این سرمایه گذاریها به طرحهای توسعه چین مربوط می شود. تأسیس یک بخش سرمایه گذاری خصوصی مشکلاتی را به وجود خواهد آورد که نظام بوروکراسی چین هرگز بخود ندیده است و تعدادی از این شرکتها در ابتدای کار با مشکلات مدیریت مواجه خواهند شد.

۸ (محرمانه) EB مذاکرات و قراردادهای، تجاری آشفتگی تابستانی.

تابستان حاضر شاهد فعالیتهای بی سابقه ای چه در صحنه بین المللی و چه در واشنگتن پیرامون قراردادهای تجاری است. مهمترین پیشرفتها شامل:

سرمایه مشترک: قراردادهایی که توسط کنفرانس سازمان ملل در زمینه گسترش و تجارت (UNCTAD) سعی بر آن دارد که در سپتامبر سرمایه مشترک را ایجاد نماید. در طول دو اجلاس آن در این

ماه، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی پیش نویس قراردادهایی را که به وسیله ریاست کنفرانس سازمان ملل در زمینه توسعه و تجارت تهیه شده مورد بررسی قرار داده است. البته براساس موافقتهایی که در ژنو به عمل بین المللی شکر را اطمینان داد که این قرارداد از سیاستهای مهم آمریکا پیرامون شکر به حساب می آید و از اختیارات خود سود جسته از ورود شکر کشورهای غیرعضو در این قرارداد جلوگیری شده و می شود.

لاستیک: سومین اجلاس سازمان ملل که بر سر لاستیک، طبیعی در آن مذاکره می شد پیشرفت خوبی داشت، لیکن به علت آنکه رونوشت نهائی قرارداد لاستیک تهیه نشده بود جلسه به وقت دیگری موکول شد. مهمترین مسئله حل نشده تهیه سرمایه کافی برای خرید ۰۰۰/۵۵۰ تن تولید اضافی است. اعضاء کنفرانس موافقت کردند که «جلسه را دیرتر از سپتامبر ۱۹۷۹» برگزار ننمایند. به نظر ما قرارداد علمی حاضر گامی مؤثر در مباحثات کالایی جنوب و شمال خواهد بود.

مس: متخصصین کنفرانس گسترش و تجاری سازمان ملل در آمده بود. آمریکا نسبت به تشکیل این سرمایه مشترک در آینده نزدیک خوش بین است، لیکن مسائل بسیار غامضی نیز حل نشده باقی می مانند که عبارتند از حق رأی بلوکها و طریقه جایگزین ساختن سرمایه و «راه فراری» که برای اقدامات مربوط به کالاها قرار داده شده در حالی که برای صنایع این طور نیست.

کاکائو: مذاکراتی در حال انجام است تا پیش نویس یک موافقتنامه بین المللی نوشته شود. پیشرفت خیلی کم بوده است که بیشتر مربوط به بهای کالا در کشور تولید کننده و در کشور مصرف کننده است. آمریکا قبلاً عضو قرارداد کاکائو نبود ولی امیدوار است که این بار بتواند به عضویت آن در آید. البته ورود ما بستگی به شکل این قرارداد جدید کاکائو دارد. آمریکا بیشتر تولید فزاینده را تشویق می کند تا کنترل صادرات را، تا بلکه همین موضوع از مهمترین مسائل قرارداد به حساب آید.

قلع: قانون مربوط به جامعه زمین شناسی آمریکا از مجلس شورا گذشته است که اجازه فروش ۳۵۰۰۰ تن را می دهد. ۵۰۰۰ تن از این مقدار قلع بنا به تقاضای ونس ذخیره خواهد شد. این لایحه در حال حاضر مورد بررسی و مطالعه توسط کمیته مربوطه می باشد و پس از ماه اوت برای پرسش همگانی وارد مجلس خواهد شد. در همان حال اجلاس کمیته قلع بین المللی در هفته گذشته بنا به اعتراض کشورهای مصرف کننده چون آمریکا قیمت قلع را بسیار بالا برد. همین کمیته کارهای مقدماتی را برای انعقاد ششمین قرارداد قلع بین المللی در سال آینده آغاز کرده است.

شکر: تأیید قرارداد شکر بین المللی هنوز به قوت خود باقی است مگر آنکه برنامه تولید شکر داخلی بتواند قابل پذیرش درآید. کار بر روی چنین برنامه با کندی بسیار پیش می رود، لیکن قرار است تا سپتامبر لایحه به مجلس شورا برسد. دولت، اعضاء قرار داد اواخر ژوئن و اوائل ژوئیه مطالعات فنی را جهت ایجاد ثبات در وضعیت مس آغاز کردند لیکن نتوانستند در این باره نتیجه ای بگیرند، بحث سرانجام به اینجا کشید که بهترین راه، ذخیره سازی این فلز می باشد که البته آمریکا تنها حامی این چاره و روش بود. جلسه آینده در ماه سپتامبر آغاز خواهد گردید. آمریکا با اشتیاق حاضر است روشهای مختلفی را که مورد قبول باشد جهت به ثبات کشیدن وضع مس، مورد بحث و تبادل نظر قرار دهد، در صورتی که برایش مهم نیست. اگر اساس و پایه کافی جهت انعقاد قرارداد بین المللی مس نیز وجود نداشته باشد.

۹ (طبقه بندی نشده) مردم باور ندارند که مذاکرات سالت کاهش بودجه دفاعی را سبب شود.

(طبقه بندی نشده) مردم آمریکا معتقدند که تأثیر مذاکرات سالت کاهشی در بودجه دفاعی آمریکا به وجود نخواهد آورد. حتی حامیان این مذاکرات نیز آن را به چشم عامل کاهش دهنده بودجه دفاعی نمی نگرند.

(طبقه بندی نشده) مطالعه آراء عمومی توسط سی بی اس نشان داد که ۴۹ درصد مردم باور ندارند که تصویب یک چنین قراردادی بتواند کاهشی در بودجه دفاعی به وجود آورد. مخالفت با کاهش بودجه دفاعی هم از طرف حامیان و هم از طرف مخالفان این قرارداد صورت گرفت. سی بی اس این سؤال را مطرح کرده بود. «در صورتی که مذاکرات سالت با شوروی مثبت واقع شود، آیا شما فکر می کنید که آمریکا بودجه دفاعی خود را باید یا نباید کاهش دهد؟»

عقیده درباره سالت

ممتنع- منفی- مثبت- کل مردم (به درصد)

۶۴ درصد)- (۹درصد)- (۲۷ درصد) -کاهش بودجه)

۴۹ نباید -۵۴ -۷۳ ۴۳-

۵۴ باید- ۴۱ -۲۵ ۳۳-

۱۷ ۲-۵ ۲۴- -ممتنع-

(طبقه بندی نشده) ۳۴ درصد از مردم که مخالف کاهش بودجه در صورت انعقاد قرارداد سالت بودند حدود ۲ برابر درصد مردمی هستند که موافق کاهش بودجه می باشند. سی بی اس در سؤال دیگر این گونه همین مسئله را مطرح می کند. «آیا مخارج دولت مرکزی در مورد ارتش و دفاع باید اضافه شود، کاهش یابد، یا در سطح کنونی بماند؟»۳۴ افزایش یابد

۴۷ در همان سطح بماند

۱۶ کاهش یابد

۳ ممتنع

(طبقه بندی نشده) ما فکر نمی کنیم که از ماه ژانویه به این طرف عقیده مردم عوض شده باشد. بیشترشدن مردمی که طالب کاهش بودجه دفاعی هستند، به خاطر نوع جمله بندی سی بی اس می باشد. به این ترتیب که: (۱) در ماه ژوئن سی بی اس این سؤال نمود که آیا کاهش مخارج دفاعی در صورتی که قرارداد سالت منعقد شود، در حالی که در سؤال دوم در ماه ژانویه به یک سؤال بی طرفانه پرداخت (۲) سؤال سی بی اس در ماه ژوئن به جواب دهندگان تنها دو راه ارائه نموده بود. یعنی کسانی که در ماه ژانویه جواب داده بودند «مخارج دفاعی در همان سطح اولیه نگاه داشته شود» در ماه ژوئن ممکن است که جواب «بودجه دفاعی باید کاهش یابد» را داده باشند.

(طبقه بندی نشده) تمایل آمریکاییها در کاهش بودجه نظامی بستگی به انعقاد قرارداد سالت ندارد بلکه بسته به وضع ارتش آمریکا پس از این قرارداد در برابر شوروی می باشد. آنها که فکر می کنند که مذاکرات سالت باید روسیه و آمریکا را از نظر نظامی برابر سازد، به طور مساوی بدو دسته تقسیم می شوند. ولی آنها که انتظار دارند که پس از کاهش بودجه نظامی آمریکا ضعیف تر بشود به نسبت ۳ به یک تقسیم می شوند.

۱۰ (طبقه بندی نشده) آسیای شرقی کنفرانس مربوط به آوارگان در ژنو.

کنفرانس مربوط به پناهندگان هندو چینی که بنا به دستور رئیس سازمان ملل والدهایم در ژنو برگزار شد پیشرفتهای چشمگیری در راه رسیدن به اهداف انسانی نمود. لیکن این مسئله که آیا ویتنام حاضر خواهد شد به حقوق بشر و حق سکونت و زندگی را برای مردم خود به رسمیت بشناسد و یا اینکه آیا حاضر است یک راه حل سیاسی را به جای یک راه حل نظامی بپذیرد، هنوز بر جای خود باقی ایست.

(محرمانه) نقش آمریکا مانند همیشه موفقیت آمیز بود. معاونت رئیس جمهور ماندل گروه برجسته ای از فرمانداران، نمایندگان کنگره و رهبران مردمی از بخش خصوصی را وارد این کنفرانس نمود، در سخنرانی بسیار زیبا و ملاقاتهای محرمانه اش با وزرای امور خارجه ۱۵ کشور وی گفت که دیگر زمان آن رسیده است که به چنین وضع رقت بار غیرانسانی خاتمه دهیم. او دیگران را نیز ترغیب کرد که مانند آمریکا رفتار نمایند و از ژاپن خواست که کمکهای بیشتری جهت ایجاد اردوگاهها و بیمارستانهای موقت جهت پناهندگان در اختیار بگذارد، وی گفت که ما چه می کنیم و دیگران چه باید بکنند تا قایقرانان نا امید را نجات دهند و در ضمن مکانهای جدیدتری باید پیدا شود تا کشورهایی را که قبول کرده اند، آنها را بپذیرند قدری آسایش دهند. وی از همه حضار خواست که به ویتنام فشار بیاورند تا در قبال مردم خودش روش خود را تغییر دهد و راه حل سیاسی را به عنوان خاتمه تضاد در کامبوج بپذیرد.

(محرمانه) به دنبال این عمل آمریکا، حاضران در کنفرانس یک ژست انسان دوستانه بخود گرفته تقاضا کردند که امسال مقدار پذیرش پناهندگان را از ۰۰۰/۷ به ۰۰۰/۱۴ افزایش دهند. ملل دنیا موافقت کرده اند که اردوگاههای خود را جهت ۰۰۰/۱۲۵ نفر ساخته شده بود به تناسب ۰۰۰/۲۶۰ نفر توسعه دهند. یک بودجه مازاد که عبارت بود از ۱۹۰ میلیون دلار به سازمان ملل برای این مسئله پرداخت شد که البته ژاپن با اختصاص ۵۰ درصد این بودجه نقش مهمی را در این کنفرانس ایفا نمود. فیلیپین نیز ژست بشر دوستانه دیگری گرفت به این ترتیب که اجازه داد که در کشورش مکانی جهت پذیرش ۵۰۰۰۰ پناهنده

ایجاد شود تا باری از دوش مالزی و تایلند برداشته شود.

(محرمانه) چه از نظر حقوق بشر و چه از این نظر که آیا ویتنام حاضر است، راههای بهتری پیش پای مردمش بگذارد و یا اینکه حاضر است به آنها که مایل به خروج هستند اجازه خروج بدهد یا نه. ما هنوز از جزئیات بیانات ویتنامیها در جواب ریاست سازمان ملل والدهایم مبنی بر اینکه آنها «خروج غیرقانونی» را به «مدت قابل توجهی» متوقف خواهند ساخت، مطلع نیستیم.

درباره مقاصد ویتنام مایل هستیم بیشتر تحقیق نماییم، لیکن دنیا بر هانوی فشار بسیاری وارد می کند.

ما خیلی علاقه داریم بدانیم که می شود جلسه ای از جلسات شورای امنیت سازمان ملل را پیرامون یک راه حل سیاسی بر سر مسئله کامبوج تشکیل داد. ما با دولتهای دیگر مشورت کرده موقعیت منطقه را به منظور نحوه آغاز کار و عملیات زیر نظر خواهیم داشت.

ونس

خلاصه اطلاعاتی ۸۶۰

سند شماره (۴۰)

تاریخ: ۲۵ ژوئیه ۱۹۷۹ ۳ مرداد ۱۳۵۸سری

از: وزیر امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی استغیرقابل رؤیت برای بیگانگان

پاراگرافهای یک الی هشت خیلی محرمانه هستند)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۶۰ ۲۵ ژوئیه ۱۹۷۹

۱ بیماری جاری بگین بدون شک مسئله جایگزینی او را به وجود می آورد. در حالی که بگین ممکن است که برای انجام وظایفش به سرکارش برگردد، ولی این غیرممکن نمی باشد که او تا آینده نزدیک نتواند با ظرفیت سابقش کار کند. در این صورت، وزیر دفاع بهترین شانس را برای جانشینی او در یک کشمکش سخت برای کسب قدرت دارد.

۲ براساس قوانین اسرائیل، مرگ با استعفای نخست وزیر به طور اتوماتیک برکناری کلیه کابینه را به همراه خواهد داشت. در این گونه شرایط، کابینه تا انتخاب کابینه جدید به انجام امور ادامه خواهد داد. اگر بگین به دلیل ناراحتی جسمانی یا مرگ از شغلش بر کنار شود، معاون نخست وزیر، یادین به عنوان سرپرست به کارها ادامه خواهد داد. اگر بگین با ظرفیت کمی که از لحاظ جسمانی دارد استعفا ندهد، یادین به طور رسمی کارهای او را انجام می دهد. در این صورت تصمیمات مهم سیاسی یک مسئله غیرقابل انجام خواهد بود.

۱۳اگر بگین از صحنه خارج شود، مهمترین سؤال این است که آیا ائتلاف، مانند سابق دست نخورده باقی خواهد ماند، که اگر (دست نخورده) باقی بماند نیاز به یک انتخابات دیگر را مرتفع خواهد نمود.

دومین سؤال مهم در رابطه با حل مشکل رقابت برای جایگزینی بگین می باشد.

۴ چنین به نظر می رسد که در آینده دولت ائتلافی حداقل برای مدتی پابرجا بماند. اگر چه مشکلات و فشارهای داخلی دولت ائتلافی سابقه ای طولانی دارد. موضع خوب بگین تاکنون او را قادر ساخته است که دولت ائتلافی را از طریق روابطش با هروت و ارلیش و از طریق اعتبارش در حزب ملی مذهبی، حفظ نماید. هر شخص دیگری که در آینده جایگزین او بشود برایش مشکل خواهد بود که بتواند این دولت ائتلافی را حفظ کند. خصومت زیادی در داخل حزب هروت و حزب لیبرال وجود دارد،و به همین ترتیب اختلاف نظرهای زیادی برای اتخاذ تصمیمات.

۵ در داخل حزب ملی مذهبی افراد زیادی وجود دارند که حاضرند به گذشته برگردند و رابطه با حزب کارگر را آغاز نمایند. حتی در بین افرادی که خیلی در به وجود آمدن دولت ائتلافی با لیکود پافشاری می کردند، از این بابت نارضایتی بسیار بچشم می خورد.

۶ اگر جانشین بگین نتواند دولت ائتلافی را پا برجا نگهدارد، برگزاری یک انتخابات جدید غیرقابل اجتناب خواهد بود. آنها در این انتخابات به احتمال زیاد طرفداری حزب کارگر را خواهند نمود. یک دولت ائتلافی برهبری حزب کارگر و به رهبری شخص پرز نتیجه این انتخابات خواهد بود، به شرط آنکه پرز بتواند حداقل رضایت حزب ملی را در رابطه با مسئله کرانه غربی رود اردن و شهرکهای مسکونی جلب نماید.

۷ اگر دولت ائتلافی پای برجا بماند، مسئله بسیار مهم قدرت وایزمن در روی کار آمدن به عنوان

جانشین خواهد بود. اگر چه مردم عادی او را خیلی دوست دارند، موضع معصومانه او جو متضادی را در هروت به وجود آورده است. احتمالات دیگر برای احراز این پست به غیر از وایزمن عبارتند از وزیر کشاورزی شارون، ایتزاک شامیر سخنگوی کنست، یا رئیس کمیته مربوط به دفاع و امور خارجی کنست موشه آرنس که تمام اینها موضع مختلفی نسبت به او دارند. ولی بهر جهت هر کدام از اینها شانس جانشینی بگین را دارند.

۸ این مسئله هم امکان دارد که یک حالت غیرمنتظره نیز رخ بدهد، شبیه اتفاقی که در جانشینی برای لوی اشکول در ۱۹۶۹ رخ داد. البته یک نظرگیری عمومی که چند هفته قبل از انتخابات انجام گرفته بود نشان داد که فقط کمتر از یک درصد آراء به خانم مایر داده خواهد شد، ولی در انتخابات او جانشین وی اشکول گردید.

۹ فعالیتهای دادگاهی اسرائیل در رابطه با مسائل ایجاد واحدهای مسکونی یهودی نشین:

آسوشیتدپرس گزارش داد که دادگاه عالی اسرائیل در تاریخ ۲۴ ژوئیه دستور متوقف کردن کارهای ابتدایی برای ایجاد واحدهای مسکونی یهودی نشین نزدیک بتلهام را صادر نمود. کشاورزان عرب به دادگاه شکایت نموده بودند که دولت نظامی در حال اندازه گیری ۵۰ هکتار از زمینها جهت ساختن یک آبادی یهودی نشین بنام عفرات بود. گزارشهای خبری گویای این قضیه هستند در حدود ۱۰۰ خانواده یهودی متعصب که بیشتر از آمریکا آمده اند، آماده اسباب کشی به عفرات هستند. رادیو اسرائیل گفت که دادستان دولت، مخالف حکم بازداشت نبود، ولی منتظر تصمیم دادگاه بر سرقانونی جلوه دادن این سلب مالکیت زمین از عربها بود. دو ادعای دیگر شبیه به ادعای مذکور در دادگاه عالی در جریان می باشد که در رابطه با دهکده سالفیت و آبادی یهودی نشین الون نزدیک نابلس می باشد. در هر کدام از این ادعاها دولت نظامی باید ثابت نماید که ایجاد آبادیهای یهودی نشین جدید برای امنیت اسرائیل ضروری می باشد. در

یک تصمیم که با اکثریت قریب به اتفاق آراء در اوائل امسال گرفته شد، دادگاه رأی بر این داد که دولت نظامی حق سلب مالکیت زمینهای خصوصی را جهت ایجاد آبادیهای یهودی نشین دارد در شرایطی که از اعراب بیابان نشین تظاهراتی در اورشلیم (بیت المقدس) در اعتراض به غصب زمینهای مرتعی شان ترتیب دادند.

۱۰ بررسی مطبوعات اسرائیل: در ۲۴ ژوئیه وسایل ارتباط جمعی اسرائیل جملات هودینگ کارتر سخنگوی دولت کارتر را به عنوان «شدیداللحن ترین سرزنش موجود و به عنوان «یک عکس العمل شدید علیه حملات هوایی اسرائیل به جنوب لبنان» منعکس کردند. و نیز «برخورد آشکار واشنگتن و اورشلیم را بر سر استقرار ناظران سازمان ملل در صحرای سینا» عنوان کرده اند. گزارشگر سیاسی داوار می نویسد که تصمیم مبنی بر مخالفت با استقرار نیروهای ناظر سازمان ملل در سینا براساس تقاضای وزیر امور خارجه، دایان، و در غیبت وزیر دفاع عزر وایزمن گرفته شد. این تصمیم ایفاگر یک تغییر در موضعی که قبلاً در ملاقاتهای مقامات دولتی اسرائیل با آمریکا گرفته شده بوده است. با این وصف ال همیشا خاطرنشان ساخت که منابع مطلع گفته اند که بگین و دایان قبلاً موضع اسرائیل را برای معاون وزیر امور خارجه آمریکا درباره سازمانهای بین المللی در حدود ۳ ماه پیش در موقع ملاقاتش از اسرائیل روشن نموده اند.

۱۱ (طبقه بندی نشده) وایزمن حسن علی: وزیر دفاع اسرائیل از وایزمن و همتای مصریش کمال

حسن علی هفته آینده در حیفا ملاقاتی خواهند داشت و در این ملاقات مسائل امنیتی مشترک بررسی خواهد شد. این خبر بر اساس یک اعلامیه وزارت دفاع مصر تهیه گردیده است. اعلامیه مذکور مصری همچنین حاکی از آن است که وایزمن و کمال حسن علی ترتیب استقرار نیروهای سازمان ملل را در سینا زمانی بررسی خواهند نمود که دو طرف بر سر این مسئله به توافق رسیده باشند. این مسئله هم گزارش داده شده است، که ژنرال علی یک سیاحت اکتشافی به کرانه غربی رود اردن و قسمت عرب نشین اورشلیم (بیت المقدس) خواهد داشت. وی در طول سفرش در مورد برنامه مربوط به امنیت در مذاکرات مربوط به خودمختاری بحث خواهد شد.

۱۲ سادات سازمان ملل سینا: سادات در ۲۴ ژوئیه گفت که آمریکا، مصر و اسرائیل خیلی زود در مورد طرحی جهت استقرار نیروهای سازمان ملل بتوافق خواهند رسید. سادات پس از ملاقات با رهبر حزب کارگر اسرائیل شیمون پرز گفت «من این مسئله را اختلاف نمی دانم و نباید این طور باشد».

۱۳ (طبقه بندی نشده) مذاکرات خود مختاری: براساس گزارش رادیو قاهره، وزیر امور خارجه پطروس غالی در یک کنفرانس مطبوعاتی که در تاریخ ۲۳ ژوئیه داشت، اعلام نمود که اگر مذاکرات خودمختاری در طول چند ماه آینده به نتایج دلخواه نرسد، باید برای پیدا کردن راههای احتمالی دیگر تلاش بشود. او در سخنانش در مانرویا یادآور می شود که، پرزیدنت سادات گفته است که مصر آماده برگزاری یک کنفرانس بین المللی در العریش با کشورهای شوروی و آمریکا جهت پیدا نمودن یک فورمول جدید برای حل مشکل فلسطینیان می باشد. پطروس غالی در این کنفرانس در حال جوابگویی به سؤالی پیرامون سخنرانی معاون ریاست جمهوری مصر مبارک بود که گفته بود در صورتی که تا پایان سال جاری در مذاکرات خود مختاری راه حلی حاصل نشود، مشکلات بسیار جدی به وجود خواهد آمد.

۱۴ (محرمانه) رأی آمریکا در سازمان ملل عکس العمل اعراب: نماینده کویت، بشارت، در انتقادی

که در شورای امنیت درباره رأی گیری در مورد قطعنامه ۴۵۲ شورای امنیت سازمان ملل متحد بر سر ایجاد آبادیهای یهودی نشین در سرزمینهای اشغالی نمود موضع آمریکا را «دلسرد کننده» اعلام نمود. او گفت که این رأی «اعراب میانه رو را رادیکال» و «رادیکالها را دیوانه»، و دیوانه ها را بصورت «مجنونهای بسیار خطرناک» در می آورد. او ادعا کرد که او و نمایندگان دیگر عرب مجبور به صرف وقت زیادی شده اند تا شاید بتوانند قطعنامه ای تهیه نمایند که برای آمریکا قابل قبول باشد و ما را محکوم نمود که ممتنع بودن به وسیله «قدرت سیاسی» به ما تحمیل شده است. او اظهار داشت که آمریکا فقط گاه گاهی بر سر مسائل خاورمیانه در سازمان ملل رأی «مثبت» می دهد. همچنین، شاه حسین تأسف عمیق خودش را به سفیرمان ولیوتس اعلام می دارد و رأی ممتنع ما را بسیار غیرمنتظره تلقی می کند. او یادآور می شود که درک این مسئله برای دوستان ما غیرممکن است که آمریکا قادر به صحه گذاشتن بر روی قطعنامه ای که اعراب آن قدر سخت رویش کار کرده اند تا مورد قبول این کشور گردد، نباشد. حسین در مقابل دفاع سفیرمان از این رأی نتوانست جواب دیگری بدهد.

۱۵ ملاقات اسد با حسین: در ۲۳ ژوئیه شاه حسین در مورد ملاقاتش با اسد در ۲۱ ژوئیه مطالبی را به سفیرمان ولیوتس گفته است. حسین اظهار نمود که اوضاع داخلی سوریه آن قدر هم که او از آن ترس داشت بد نبود. قتل عام آلپو طوری اسد را تکان داده بود که در مورد بدی اوضاع داخلی اش نگران شده بود. حسین یادآور شد که سوریه متقاعد شده است که اسرائیل، مصر و آمریکا، اسلامیهای افراطی را در

سوریه تحریک می نمایند. تئوری اسد این است که آمریکا تلاش می کند تا «غول اسلامی» را برای مقابله با منافع شوروی در افغانستان و شاخ آفریقا بیدار نماید، ولی در ایران مسائل از کنترل خارج گشته بود. اسد همچنین درباره این خبر که اردن اخوان المسلمین را در خود پناه می دهد با حسین گفتگو کرد.

(اخوان المسلمین در اردن یک سازمان قانونی است).

۱۶ (محرمانه) مصر کمیته اقتصادی غرب آسیا: هیئت آمریکایی ژنو گزارش می دهد که بررسی یک پیشنهاد در کمیته اقتصادی غرب آسیا مبنی بر به حالت تعلیق در آمدن عضویت مصر در این کمیته به تعویق افتاده است. در همان حال بر عضویت مصر در این کمیته دوباره تأکید گردید. مصر مصالحه را به فشار آوردن برای یک رأی گیری ترجیح می دهد، اگر چه هیئت آمریکایی می گوید که مسئله به تعلیق درآوردن عضویت مصر دوباره به میان کشیده خواهد شد.

۱۷ لبنان: اسرائیل حمله: یک اعلامیه نظامی اسرائیل گزارش کرد که یک نیروی اسرائیلی به دهکده ای واقع در جنوب لبنان به نام مجدالسلیم (در قسمت ایرلندیها) وارد شد و یک خانه را منفجر نمود. یک سخنگوی نظامی گفت که خانه مزبور به وسیله چریکهای فلسطینی به عنوان یک پایگاه جهت انجام عملیات علیه دهکده های اسرائیلی و مسیحی نشین مورد استفاده قرار گرفته است. رادیو بیروت گزارش می دهد که در تاریخ ۲۴ ژوئیه نیروهای اسرائیلی به شهر وارد شده، چندین خانه را گشتند و در موقع عقب نشینی یک خانه را با دینامیت منفجر نمودند. نیروهای زمینی اسرائیل در تاریخ ۶ ژوئیه دهکده مزبور را مورد حمله قرار داده، چندین نفر را به هلاکت رساندند.

۱۸ (محرمانه / غیرقابل انتشار برای ملل بیگانه) حمله های هوایی اسرائیل گزارشات بیشتر: یک وابسته دفاعی سفارتخانه ما در سوریه گفت که خبرنگار رویتر یک بیمارستان را که در محدوده عملیاتی حمله هوایی اسرائیل قرار گرفته بود در تاریخ ۲۲ ژوئیه مورد بازدید قرار داد. بنا به گزارشات رسیده او ۳

جسد از افراد فلسطینی کشته شده و حدود ۱۵ تا ۱۸ جسد لبنانی شامل مردان و زنان و بچه ها که در حمله به سارافند کشته و مجروح گشته بودند پیدا کرده است. منابع گفته اند که حمله هوایی به منطقه ای ضربه وارد کرده است که مسیحیان در آنجا بعد از ظهر یکشنبه در حال گذراندن پیک نیک بوده اند. براساس منابع، سفیر انگلیس در لبنان حمله به مواضع دامور را تماشا کرده است.

۲ هواپیمای اسرائیلی ۵ مرتبه از روی منطقه مذکور گذشتند. هواپیماهای سوریه وقتی به محل رسیدند که هواپیماهای اسرائیل آنجا را ترک گفته بودند.ونس

خلاصه های اطلاعاتی ۸۶۲، ۸۶۵، ۸۷۵، ۸۷۷

سند شماره (۴۱)

تاریخ: ۲۷ ژوئیه ۱۹۷۹ ۵ مرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی. سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیرقابل رؤیت برای بیگانگان.

(پاراگرافهای ۱۰ ۱ محرمانه می باشند)

موضوع: خلاصه های اطلاعاتی ۸۶۲ ۲۷ ژوئیه ۱۹۷۹

۱ مشکلات اقتصادی اسرائیل: بدنبال شکست یک اجلاس مخصوص کابینه برای حذف کمک به مصرف کنندگان، نارضایتی بر سر مدیریت صحیح پیرامون حل مسائل اقتصادی بیشتر بالا گرفته است. این

گونه کمکها از عناصر بسیار مهم در کمبود بودجه است که باعث شده تورم افزایش بیشتری پیدا کند. ضرورت اقتصادی حذف و یا کاهش این عناصر مورد قبول قریب به اتفاق همه در این کشور است؛ لیکن دولت به وسیله مشاجرات درون حزبی و ترس از بالا گرفتن تشنجات سیاسی فلج شده است. با وجود اینکه موضوع مهم در این مورد کمک به مصرف کنندگان است، لیکن در نهایت می توان گفت که خشم و نارضایتی مردم مستقیما در ارتباط با عدم رهبریت در سیاستهای اقتصادی می باشد.

۲ اجلاس کابینه در ۱۷ ژوئیه یکی از آخرین اجلاسهای متشکله توسط وزیر امور دارایی اهرلیک است که برای دستیابی به یک راه حل پیرامون مشکلات اقتصادی اسرائیل برگزار می شود. ولی اهرلیک نتوانسته است وظایف خود را به خوبی انجام دهد و به همین علت حتی قبل از تشکیل این اجلاس کسی از او حمایت ننمود. در نتیجه او مجبور شد بسیاری از پیشنهادات واقعی خود را کنار بگذارد و در عوض توجه اجلاس به «بحث تئوریک» پیرامون موضوع کمکها جلب گردید. در پایان، کابینه تصمیم گرفت بهای سوخت و گوشت وارداتی را بالا ببرد و در عوض مسئله کمک به مصرف کنندگان را به طور کلی به یک کمیته مخصوص واگذار نماید.

۳ علی رغم تورم فزاینده، افراد اسرائیلی در رفاه به سر می برند. درآمد حقیقی و مصرف خصوصی رو به افزایش است. بسیاری از بخشها به طور کامل کارمند استخدام کرده اند، در حالی که در بعضی از بخشها نیز کمبود کارگر مشهود است. ولی با این حال جامعه بسیار مظنون و مضطرب است و تورم به عنوان یک مسئله اصلی مورد نظر مردم هم طراز با سیاست خارجی رقابت می کند. و در همان حال، هیچ کس حاضر به فداکاری و از خودگذشتگی نیست. اهرلیک تلاش بسیار به خرج داد تا برنامه های ضد تورم را از مجلس بگذراند، لیکن موفق نشد و کار تنها به تطبیق آرایشی بودجه و کاهش جزئی در بخش کمکها پایان گرفت.

۴ علل تورم در اسرائیل مخارج بسیار سنگین یعنی بودجه گاهی مساوی و گاهی بسیار بالاتر از تولید خالص ملی می شود و سیاست تداوم سطح بالا در مصرف خصوصی است. تورم در سال گذشته به ۴۰ درصد رسیده بود. در ماههای اخیر تورم افزایش بسیار سریع داشته و تا مرز صد در صد رسیده است و این در حالی است که اسرائیل باید متحمل مخارج بازگردانی صحرای سینا نیز گردد، که این خود از نمونه تقاضای اضافی است که در اقتصاد دارای عدم ظرفیت مازاد جایی ندارد.

۵ دولت توانسته است مردم را تا حدی از طریق یک سیستم گسترده اندکسیون دستمزدها و پس اندازها، کمک به مصرف کنندگان و خدمات اجتماعی از جریان بی خبر نگاه دارد. معذالک، تورم فزاینده شکاف میان مالکین و تهیدستان را وسیعتر کرده، و عموم را نسبت به سرمایه گذاریهای کلان دلسرد نموده است، و از همه مهمتر کاهش بودجه تجاری را سبب شده است. کاهش بودجه کنونی اسرائیل هر روز سیر نزولی بیشتری پیدا می کند (۴ بلیون در سال ۱۹۷۹ در مقایسه با ۴/۳ بلیون دلار در ۱۹۷۸ و ۶/۲ بلیون در سال ۱۹۷۷)

۶ علیرغم این فشارها، در کوتاه مدت امید به تغییر سیاست نمی رود. سیل سرمایه از خارج به داخل اسرائیل به خصوص از آمریکا توانسته است تا حدی کمبود بودجه را کاهش دهد. با وجود اینکه قرضهای خارجی هر روز زیادتر می شود (در حال حاضر ۱۳ بلیون دلار است) شرایط و دوره پرداخت آن دلخواه است.

تولید فاحش ملی نسبت به میزان رشد، ۶ ۸ درصد است. در صورتی که یک بحران دیگر ظاهر نشود، پایه گذاران سیاست و خط مشی ها و مردم با هم به غرولند و گاهی هم دست به یقه شدن خواهند پرداخت، لیکن از اقدامات جدی چون تخفیف کلی بودجه دولتی، و پایین آوردن سطح زندگی به طور عمده، که مورد نیاز ضروری است، اجتناب خواهند ورزید.

۷ تأثیرات سیاسی وضعیت تورم رو به وخامت را می توان بنا به آمار موجود در گزارش نظر خواهی عمومی در کاهش قدرت لیکود و همچنین کاهش میزان محبوبیت بگین در انظار عموم یافت. (در سال ۱۹۷۷ نارضایتی گسترده مردم از مدیریت نادرست از مهمترین عوامل سقوط حزب کارگر از قدرت بود).

۸ اختلاف میان هروت و لیبرالها زمینه ساز اصلی عدم کارآیی کابینه در امور اقتصادی می باشد. هروت که انتخاب کنندگانش همه از طبقات کم در آمد به خصوص کارگران می باشد در نظر دارد، برای مبارزه با این مشکلات اقتصادی کاهش کمک به مصرف کنندگان و یا یک عمل دیگر را به عنوان مخالفت با منافع اقتصادی این بخش در جامعه ارائه دهد.

۹ پایگاه اقتصادی هروت در انظار عموم بیشتر شبیه طرفداری لیبرالها از سرمایه گذاری بخش خصوصی است. حال لیبرالها می خواهند تا زمانی که این دولت بر سر قدرت است بخشی از سیاستهای خود را اعمال نمایند.

تضاد سیاسی که میان لیبرالها و هروت وجود دارد اختلاف میان طرفدارانشان را نیز دامن می زند و تشنج میان این دو شریک اصلی در لیکود را افزایش می دهد. دیگر برای دولت ممکن نیست که با وجود موانع بسیار پیچیده سیاسی که در راه برداشت گامهای اقتصادی مؤثر است، بتواند حمایت مردم را در پیروی از سیاست های اقتصادی برای بار دیگر به دست آورد.

۱۰ اسرائیل هبرون: حکومت نظامی برای ۵۰ زن و کودک اردوگاه یهودی کیریات آربا که از سه ماه

پیش در کلینیک هدداش (۱۹۲۹) پرسه می زنند خدماتی از قبیل آب، برق و فاضل آب ایجاد کرده است. سفارت آمریکا در تل آویو گزارش داده است که این روزها دیگر مخالفت ظاهری مقامات نیز نسبت به پرسه زدنهای گوش امونیوم تغییر کرده است و آنچه که قبلاً «تجاوز» غیرقانونی به حقوق دولت به نظر می آمد حالت مشروع پیدا کرده است. سفارت آمریکا باور دارد که فقط گذشت زمان می تواند اجازه قانونی اسرائیلیها در قلب هبرون را بدهد. در صورتی که این موضوع به حقیقت بپیوندد، گوش امونیوم در مکانهای دیگری چون نابلس نیز این کار را خواهند کرد.

(پاراگرافهای ۱۵ ۱۱ طبقه بندی نشده است.)

۱۱ اسرائیل اردوگاهها: مطبوعات اسرائیل در ۲۶ ژوئیه لایحه ای را که از طرف معاونت بخش اردوگاهها در سازمان صهیونیزم ارائه شده بود چاپ و اعلام داشته است که بنا به این لایحه در سال جاری شهر نابلس باید توسط ۱۶ اردوگاه جدید احاطه شود. این مقام گفته است که طرحهای وی رسما به مقامات تسلیم نشده است.

۱۲ وضعیت مزاجی بگین : رادیو اسرائیل در ۲۶ ژوئیه گزارش داد که بگین در بخش اعصاب بیمارستان هدداش به مدت نامعلوم بستری خواهد بود (دکتر قبلاً گفته بود که از ۱۰ روز تا دو هفته مدت بستری شدن وی باید طول بکشد.) بازدید از وی منحصر به خانواده و دستیاران بسیار نزدیکش می باشند، چون نخست وزیر نیاز شدید به استراحت دارد.

۱۳ آمریکا پیشنهادات اورشلیم: روزنامه های اردن و عربستان سعودی گزارش کرده اند که یکی از فرستادگان آمریکا از پایتخت کشورهای عربی بازدید خواهد کرد تا پیشنهادات اورشلیم را ارائه دهد. اخبار عربی (عربستان سعودی) گزارش نمود که این خبر از قول سفیر اشتراوس در ۲۳ ژوئیه بیان شده است. روزنامه اردنی الرأی اظهار داشته است که طبق اظهارات «منابع رسمی» در واشنگتن، آمریکا متقاعد شده است که سازمان آزادیبخش فلسطین نیز باید در مرحله بعدی مذاکرات شرکت جوید و مشاورتها میان سه کشور مصر اسرائیل و آمریکا همچنان ادامه دارد.

۱۵ زهیر محسن: زهیر محسن رهبر الصاعقه دیروز در یک بیمارستان فرانسوی پس از آن که پزشکان تشخیص دادند که او دیگر زنده نخواهد ماند مرد. در ۲۵ ژوئیه افرادی ناشناس محسن را از ناحیه سر مورد اصابت گلوله قرار داده بودند. لیکن سازمان آزادیبخش فلسطین اسرائیل را در این زمینه مسئول دانسته و اعلام کرده است که انتقام خواهد گرفت. یک روزنامه دست چپی حدس زده است که در این قتل باید اسرائیل و مأمورین اطلاعاتی مصر همکاری داشته باشند. ولی سازمان آزادیبخش فلسطین در بیانیه رسمی خود اشاره ای به حضور مصریها در قتل نکرد. دولت مصر که بسیاری فکر می کنند در این قتل به علت عملیات ضد مصری الصاعقه شرکت داشته است یک بیانیه مبنی بر اظهار تأسف انتشار داد.

۱۶ (محرمانه) نبرد فلسطینیها: بنا به گزارش وابسته دفاعی و مطبوعات در اردوگاههای جنوب بیروت پس از پخش خبر کشته شدن زهیر محسن بین الصاعقه و دیگر گروهه ای فلسطینی زد و خوردی آغاز گردید. گزارش تلفات یک نفر کشته می باشد.

۱۷ (محرمانه) صف آرایی ارتش لبنان: بنا به گزارش وابسته دفاعی و مطبوعات در ۲۵ ژوئیه واحدهای ارتش لبنان گام کوچک دیگری در جهت خود مختاری از طریق فرستادن سربازهای بیشتر به منطقه عملیات برداشته اند. سفارت آمریکا در بیروت می گوید، این حرکت از نظر روانشناسی بسیار مهم

است، چون در ماههای اخیر این منطقه بسیار متشنج بوده است.لیکن دست راستیهای مسیحی، و چپی های لبنانی و ارتش سوریه هنوز عقب نشینی نکرده اند و کل نیروی نظامی لبنان به ۶۵ فرد نظامی در این منطقه می رسد.ونس

سند شماره (۴۲)

تاریخ: ۱ آگست ۱۹۷۹ ۱۰ مرداد ۱۳۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی است. غیرقابل رویت برای بیگانگان غیرقابل رویت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار.

پاراگرافهای ۱ ۳ سری / غیرقابل رویت برای بیگانگان / غیرقابل رویت برای پیمانکاران

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۶۵ ۱ اوت ۱۹۷۹

۱ ژاپن خاورمیانه، سفر وزیر تجارت: بنا به اظهار چندین منبع ژاپنی بازدید وزیر تجارت و صنعت بین المللی ژاپن ازاکی به خاورمیانه در ژوئیه تعدادی تعهدات جدید را در بر داشت. در مقابل، تعدادی از مقامات کشورهای غربی پشتیبانی ژاپن از ابتکارات آمریکا در خاورمیانه، به ویژه قرارداد صلح مصر و اسرائیل را مورد سرزنش قرار دادند و به توکیو در مورد افزایش دادن کمک به مصر اخطار دادند.

۲ همچنان که در یک تحلیل سیا یادآوری گردید، ازاکی در عربستان سعودی و کویت در آغاز نمودن مذاکرات برای مبادلات دو جانبه نفتی ناتوان بوده است که این کار منظور اصلی مسافرت وی بود و به این دلیل بود که مقامات از بحث پیرامون ذخایر نفتی امتناع ورزیدند. ازاکی استنباط نمود که کویتیها به طور محسوسی از حمایت ژاپن در رابطه با برقراری صلح خشمگین می باشند، و گفتگوهای وی با آنها اصولاً انتقادات کویت از سیاست خاورمیانه ای توکیو را در بر داشته است. او قول افزایش تولید دو میلیون تنی نفت عراق در سال ۱۹۸۰ را گرفت و تضمین دوباره ای از جانب امارات متحده عربی مبنی بر اینکه توکیو از سهم مطلوب افزایش احتمالی تولید، برخوردار خواهد بود نیز به دست آورده است.

۳ ازاکی آنچنان که گزارش گردیده است به نخست وزیر «اوهیرا» گفته است که ژاپن باید یک سیاست واقع بینانه تری را در قبال خاورمیانه تنظیم کند. «اوهیرا» از نحوه پذیرایی ازاکی از جانب مقامات عربی شگفت زده شده است و در نظر دارد خود نیز به خاورمیانه سفر نماید.

۴ (سری) (ژاپن) از این نقطه نظر که برای ۸۰٪احتیاجات نفتی اش به خاورمیانه وابسته است، به دقت نگرانیهای اعراب در رابطه با مسائل خاورمیانه به ویژه کمک ژاپن به مصر را تحت بررسی قرار خواهد داد. مقامات ژاپنی مطلع از حساسیت این مسئله، برای قرار دادن کمک بیشتر در اختیار مصر از طریق افزایش مساعدتهای منطقه ای اقدام کرده بودند.

۵ (سری) یمن جنوبی یمن شمالی: افزایش تشنج: دوره چهار ماهه تکمیل قانون اساسی که در اعلامیه اتحاد بین دو یمن در ماه مارس مطرح گردیده بود در ۳۰ ژوئیه بدون هیچ گونه پیشرفت چشمگیری خاتمه یافت. دولت ضعیف یمن شمالی که در راه مذاکرات موانعی ایجاد کرده است، می ترسد که یمن جنوبی خیلی زود عوامل بهم متصل کننده این دو کشور را فراهم آورد.

۶ (سری) یکی از تجزیه و تحلیلهای سازمان سیا این طور تفسیر می نماید: حداقل کاری که دولت

یمن جنوبی ظاهرا می تواند انجام دهد این است که جبهه ملی دمکراتیک واقع در پایگاه عدن را تقویت نماید تا دولت پرزیدنت صالح در یمن شمالی را به سقوط بکشانند. در صورتی که یمن جنوبی بتواند به همان میزان که در ماه فوریه تلاش کرده بود به جنگ دوباره بپردازد، امتیازات سیاسی بسیار مهمی کسب خواهد کرد. عراق، عربستان سعودی و سوریه از نظر سیاسی با یمن جنوبی مخالفند و ممکن است عراق به حمایت از یمن شمالی به مداخله نظامی دست بزند. لیکن عدن از عکس العمل آمریکا و نحوه اعتراض متحد خودش شوروی مطلع نیست. مقامات شوروی که علاقمند به تصویب مذاکرات سالت دو هستند نمی خواهند با آغاز دوباره جنگ یمن میان آنها و آمریکا برخوردی پیش بیاید.

۷ (طبقه بندی نشده) اسرائیل مصر: مطبوعات اسرائیل در سی ویکم ژوئیه گزارش دادند که دایان فهرستی از تخلفات مصر از قرارداد صلح در قبال العریش را به بگین ارائه داده است. این تخلفات شامل عملیات فرودگاه العریش به وسیله پرسنل نظامی، احداث رادار در منطقه و اسکان دادن سربازان در خارج از مرزهای مورد توافق می شود.

۸ (محرمانه) شهرداران ساحل غربی رود اردن اسرائیل: یک مقام اسرائیلی به سفارت آمریکا در تل آویو گفت که شهردار رام اللّه، خلف و شهردار هبرون قواسیها اجازه یافته اند که به آمریکا سفر نمایند. انتظار نمی رود که مخالفتی با مسافرت مورد درخواست شهردار هلهول، میلحیم، بشود. به هرحال محدودیتهایی برای شهردار نابلس شاکاو وجود دارد که معلوم نیست به این زودیها بر طرف شود.

۹ (طبقه بندی نشده) مطبوعات اسرائیل آمریکا: روابط اسرائیل و آمریکا موضوع اصلی مطروحه در مقالات اسرائیل ۳۱ ژوئیه بود. یکی از نویسندگان داور از روابط «نزاع آمیز و دلسرد کننده» اخیر اظهار نگرانی کرده است. و نمی داند که آیا این زبان عبری است که به علت «فقر لغوی» نمی تواند در کمال ادب و نزاکت موضع امریکا در قبال نیروهای سازمان ملل را تشریح نماید یا عامل دیگر. دایان مدعی است که او را «مورد تمسخر» قرار داده اند یکی از نویسندگان، هآرتز گفته است که مسئله نیروهای سازمان ملل «فشاری کلی» است که آمریکا به اسرائیل در قبال سیاست اردوگاههای اسرائیلی وارد می سازد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) دایان نیروهای سازمان ملل: گزارشگر هآرتز یوزی بنزیمان در ۳۱ ژوئیه گفت که دایان از آمریکا خواسته است تا به تشکیل یک نیروی آمریکایی به جای نیروهای اضطراری سازمان ملل در صحرای سینا دست بزند. این مقاله گفته است که البته واحدهای سمبلیک مصری و اسرائیل در داخل این نیروها جا داده خواهد شد. «مقامات مطلع». دریافته اند که دایان نمی خواهد در مورد قرار گرفتن نیروهای سازمان ملل در منطقه با آمریکا سازش کند.

۱۱ (طبقه بندی نشده) تظاهرات اعراب پایگاههای نژف: گزارشات خبری ۳۰ ژوئیه حاکی از آن است که چند صد تن از اعراب اسرائیل در اعتراض به قانون پیشنهادی دولت نسبت به ضبط زمین جهت ایجاد پایگاههای هوایی در نزدیکی نژف در برابر کنست تظاهرات کردند. ظاهرا این قانون اجازه جبران خسارت مالکین بدوی را نمی دهد.

۱۲ (طبقه بندی نشده) وضعیت مزاجی بگین: رادیو اورشلیم درباره سلامت بگین در ۳۱ ژوئیه اعلام کرده است که وضع وی رو به بهبود است و ممکن است به همین زودی از بیمارستان مرخص گردد.

۱۳ (طبقه بندی نشده) اسرائیل صحرای سینا: بنا به گزارش رویتر در ۳۱ ژوئیه ساکنان شهر یامیت در صحرای سینا تهدید گردیده اند که در اعتراض به عمل دولت که قرار است در پایان سه سال آینده شهر را

ترک نماید و جهت دریافت جبران خسارات بیشتر از طریق دولت، ساختمانها را به آتش خواهند کشید.

این ساکنان از یادین معاونت ریاست جمهوری درخواست کرده اند که با آنها ملاقات نماید.

۱۴ (طبقه بندی نشده) مطبوعات عربی و بیانات اشتراوس: با اشاره به اخبار آمریکا و گزارشات جهانی در مصاحبه سفیر اشتراوس، مجله تایمز اردنی در ۳۱ ژوئیه گفت: «حالا... دیگر خیلی دیر است که بتوان خساراتی را که به وسیله سادگیهای مدیریت کارتر به وجود آمده... جبران نمود. «بیانات سفیر اشتراوس مبنی بر «آگاهی سودان» از نیاز به شرکت وسیعتر اعراب باعث می شود که این نشریه چنین نتیجه گیری کند که «کار باید به طریقه دیگری شروع شود». یک روزنامه کویتی گفت نکاتی که درباره امکان شرکت میانه روهای فلسطینی ابراز شد نشانه «یک جنگ عصبی علیه ساف...» می باشد.

۱۵ (طبقه بندی نشده) سوریها مسیحیان: رویتر گزارشی پیرامون جنگی شدید میان مسیحیان و نیروهای سوری در بیروت در شب ۳۱ ۳۰ ژوئیه داد. جنگ سرانجام به تیراندازیهای پراکنده تبدیل شد. کشته شدن یک کارگر اسکله در بندر بیروت، ظاهرا انگیزه این نبرد بوده است.

کریستوفر

ص: ۴۹۸

سند شماره (۴۳)

تاریخ: ۱۶ اوت ۷۹ ۲۵ مرداد ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۷۵ ۱۵ اگست ۱۹۷۹، (پاراگرافهای ۶ ۱ خیلی محرمانه)

۱ نتیجه گیریهای اسرائیل از سیاست آمریکا: تحولات گوناگونی در هفته های اخیر شک و تردید اسرائیل از مقاصد آمریکا را دوباره بیدار نموده است. این دیدگاهها بر دو مطلب تمرکز دارد:

(الف) آمریکا سعی می کند تا ساف را وارد مذاکرات خود مختاری بکند، و.

(ب) یا آمریکا سعی می کند تا مقدمات خودمختاری را فراهم بکند تا به مرور زمان به یک کشور فلسطینی مستقل تغییر شکل بدهد.

اتهام دایان در هفتم اوت مبنی بر اینکه ایالات متحده تحت تحریک فشار نفت سعودی از یک سیاست افراطی تر نسبت به مصر پیروی می کند بیان صریحی است که برگزیدگان سیاسی اسرائیل از قدیم الایام به آن معتقد بوده اند.

۲ انتقاد کنونی از آمریکا به وسیله رهبران مخالف و مقامات اسرائیلی برجسته موجب شده است که در روابط آمریکا و اسرائیل محدودیتهایی غیرعادی به وجود آید. دولت اسرائیل کلاً وجود مشکلات جدی با آمریکا را تکذیب می کنند. به علاوه، توانایی برقراری روابط خوب با آمریکا یکی از صفات بسیار مؤثر کابینه می باشد. بنابراین اتهامات علنی دایان نگرانی عمیقی را پدیدار ساخته است که اسرائیلیها را به ویژه در هفته های آتی برای انجام آن با مشکلاتی مواجه خواهد ساخت.

۳ نگرانی در مورد نحوه سیاست آمریکا در همه بخشهای سیاسی (اسرائیل م) مشهود است.

برگزیدگان عناصر سیاسی اسرائیل برقراری یک کشور مستقل فلسطینی را به عنوان عاملی هلاکت بار

برای اسرائیل می نگرند. حتی اسرائیلیهایی که از لحاظ سیاسی دارای برداشتهای پیچیده هستند نیز ساف را به عنوان سازمانی که هدف نهایی اش نابود کردن اسرائیل است تلقی می کنند و به نظر آنها پیروزی یک جناح میانه رو در ساف تنها به یک مبارزه هوشمندانه و مخفی علیه اسرائیل منجر خواهد شد.

۴ درک میانه روهای اسرائیلی از جهت سیاست آمریکا و پاسخ مناسب برای اسرائیل اخیرا در یک مقاله تحلیلی روزنامه به وسیله نخست وزیر پیشین رابین پدیدار گشت. رابین نگاشته بود که به وضوح مشخص می شود که اسرائیل مواجه با یک جبهه مصری آمریکایی خواهد شد. این محور سعی بر تأمین یک صلح جامع بر پایه مراجعت اسرائیل به مرزهای قبل از ۱۹۷۶ و ایجاد یک کشور فلسطینی در ساحل غربی رود اردن و نوار غزه دارد. رابین مصر را در این صحنه میانه رو توصیف کرده است، به خاطر اینکه زمینهایی را از اسرائیل دریافت می کرد اما درخواست عادی کردن روابط را ننموده بود.

۵ رابین که از مدتها قبل بر این عقیده بوده است که پس از روشن شدن این موضوع که دست یافتن به توافقی در مورد خود مختاری امکان پذیر نیست و مراحل صلح با مصر کاملاً متوقف خواهد شد، از سرائیل خواسته است تا برای جلب افکار عمومی آمریکا تلاش نماید. او مسئله اردوگاهها را به عنوان «امری که حکومت کارتر برای فرسایش موضعگیری اسرائیل به کار گرفته» ارزیابی نموده است. برای مقابله با این فشار، رابین یک وقفه موقتی ناگهانی در ایجاد اردوگاهها در ساحل غربی رود اردن را همزمان با فعالیتهای تبلیغاتی «علیه حکومت کارتر در قبال ایجاد یک کشور عرفات فلسطینی»، پیشنهاد نمود.

۶ اسرائیلیها در روزها و هفته های آتی به جای تاکید بر دلگرمیهایی که از جانب واشنگتن داده می شود بیشتر بر موضعگیری های آمریکا در سازمان ملل و در مذاکرات خود مختاری تأکید خواهند کرد. عدم موفقیت آمریکا در جلوگیری از اصلاح لایحه ۲۴۲ یا تصویب یک راه حل مکمل برای مقابله با مسئله فلسطین نشانگر ترس بیش از حد آنان می باشد. در مذاکرات خود مختاری، اسرائیل به خصوص وقتی ناراحت می شود که آمریکا بخواهد شرایطی را به مذاکره بکشاند که فرضیه مدیریتی و باریک بینانه دلخواه اسرائیل در مورد خود مختاری را تغییر بدهد.

۷ (محرمانه / غیرقابل رؤیت برای خارجیان) اسرائیل امنیت ساحل غربی رود اردن: وابسته دفاعی ما در تل آویو اظهار می دارد که نیروی دفاعی اسرائیل ظاهرا در حال مطرح ساختن یک پیشنهاد مشخص برای تثبیت نقش اردوگاهها در سیستم دفاعی این سرزمین می باشد. این موضوع در صحبتهای اخیر رئیس ستاد، ایتان مورد تأکید قرار گرفت. نیروی دفاعی اسرائیل سربازان ذخیره خط مقدم را به اردوگاه می فرستد تا پس از دستور استقرار به جنگ ادامه دهند. به علاوه به کار گرفتن نیروهای عادی در ساحل غربی رود اردن به طرز فاحشی افزایش یافته است. وابسته دفاعی نتیجه گیری می کند که از نقطه نظر نظامی کاربرد فعال اردوگاهها برای تأمین دفاع زمینی نسبت به هزینه ای که برای کاربرد نیروهای ذخیره عادی در منطقه صرف می شود فایده چندانی در برندارد.

۸ (طبقه بندی نشده) اسرائیل سفر یانگ: رادیو بیت المقدس در ۱۴ اوت اعتراض دولت اسرائیل به آمریکا بر سر ملاقات سفیر (آمریکا در سازمان ملل) یانگ با ناظر سازمان آزادیبخش فلسطین در سازمان ملل را اعلام نمود. کابینه اسرائیل این ملاقات را مغایر با کارهای مدیریتی آمریکا و مغایر با این اعلامیه اسرائیل که به طور مکرر گفته است تا زمانی که ساف حق موجودیت اسرائیل را به رسمیت نشناخته و قطعنامه های ۲۴۲ و ۳۳۸ را نپذیرفته حاضر نیست، این سازمان را به رسمیت شناخته یا با آن

وارد مذاکره گردد، می داند. این گزارش از قول رویتر گفت که ناظر ساف در سازمان ملل گفته است که در این ملاقات فقط «خوش و بش» شده است و سفیر بانگ از مطرح ساختن مشکلات ساف امتناع ورزیده است.

۹ (طبقه بندی نشده) مطبوعات اسرائیل سفیر اشتراوس: یک خبرنگار تلویزیونی اسرائیلی در ۱۴ اوت گفت که سفیر اشتراوس مشغول تهیه زمینه مسافرت خود به خاور میانه می باشد. هدف وی از این مسافرت این است که به فلسطینیان بفهماند که باید آینده خود را خود تعیین کنند. سخنان اخیر سفیر به نظر مطبوعات خاورمیانه «بی نظیر مشخص کننده، مصمم و سازش ناپذیر و از این قبیل» آمده بود که گفته است در این هفته در اسرائیل به گوش همه خواهد رسید. یک گزارشگر رادیو اسرائیل گفت که سفیر اشتراوس توضیح خواهد داد که علیرغم بیانات آرامش بخشی که از واشنگتن می رسد، آمریکا تلاش می کند تا قطعنامه ۲۴۳ را با اضافه کردن بیانیه ای درباره حقوق مشروع فلسطینیان تغییر بدهد. به گفته همین گزارشگر، ورود سفیر اشتراوس آمادگی دایان را برای مذاکرات خود مختاری تسریع خواهد کرد.

گزارشگر داور گفت که سفیر اشتراوس رونوشتی از قطعنامه فلسطینیها را با خود خواهد آورد. داور در سرمقاله خود گفته است که با تغییر موضع کشورهای اروپایی و آمریکا در قبال ساف. اسرائیل نیز باید خود را در برابر تغییر موضع ساف آماده سازد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) اسرائیل لیکود حزب کارگر: رویتر در ۱۴ اوت گزارش داد که طبق یک

رأی گیری عمومی اسرائیل نشان داده است که اگر انتخابات، در حال حاضر، صورت گیرد، لیکود به حزب کارگر خواهد باخت.

۱۱ (طبقه بندی نشده) اتهامات شهردار ساحل غربی: شهردار رام اللّه کریم خلف، اسرائیل را متهم نمود که از هنگام اشغال ساحل غربی رود اردن در سال ۱۹۶۷ تاکنون ۲۰ هزار خانه را منهدم نموده است. بنا به گزارش رویتر وی به یک مجله لبنانی گفته است این ارقام قرار است در کنفرانس فلسطین درباره امور فلسطین در واشنگتن گنجانیده شود. (در ماه اوت و سپتامبر) خلف همچنین مدعی است:

(الف) که ۲۸٪ از زمینهای ساحل غربی رود اردن به وسیله اسرائیلیان مصادره شده است،

(ب) که اسرائیلیان ۱۱۴۵ فلسطینی را از ساحل غربی رود اردن اخراج نموده اند،

(ج) که در حدود ۷۰۰۰ زندانی عرب در اسرائیل وجود دارند.

۱۲ (طبقه بندی نشده) جنوب لبنان گزارش وضعیت: بنا به اظهار رادیو بیروت چندین دهکده در حومه طیره زیر آتش توپخانه اسرائیلیان و همچنین خود شهر طیره به وسیله تفنگهای ۱۷۵ میلیمتری در ۱۳ اوت گلوله باران گردید. بنا به گزارش رویتر گروههای فلسطینی سه تن از ساکنین روستای (روز قبل نیز سه تن دیگر را گروگان گرفته بودند) محل فعالیت حداد را گروگان گرفته اند، تا با دو تن از مبارزین خودشان که به گفته خودشان به وسیله حداد دستگیر شده اند، تعویض نمایند. حداد از تأیید این موضوع که او آنها را در اختیار دارد برای صلیب سرخ و مقامات ملل امتناع ورزیده.

۱۳ (طبقه بندی نشده) لبنان درگیریها: درگیری که از دور روز پیش در ناحیه بیروت بین ارتش لبنان و میلیشیای فلسطین آغاز شده است اکنون پای نیروهای سوری مستقر در لبنان را نیز به میان کشیده است. آسوشیتدپرس گزارش می دهد که رفت و آمد غیرنظامیان متوقف شده است. منطقه بانکی در مرکز بیروت متروکه گردیده شبه نظامیان در حال مستحکم کردن مواضع خود بودند و کارگران اسکله مجبور به

فرار شدند. آسوشیتدپرس مدعی است که نیروهای سوری نبرد بین ارتش آزادی فلسطین و فالانژها را متوقف کردند، لیکن در ۱۳ اوت فالانژیستها توپهای ضد هوایی خود را بطرف غرب بیروت نشانه گرفته شلیک کردند. و نیروهای سوری نیز در جواب با توپ، خمپاره و مسلسل عمل کردند.

۱۴ (محرمانه / غیرقابل رؤیت برای خارجیان) اسرائیل لبنان: اسرائیل به نظر می رسد که واحدهای توپخانه خود را در بخش شرقی مرز خود با لبنان تقویت نموده است. اخیرا فقط یک آتشبار ۱۰۹ میلیمتری و سلاحهای ۱۵۵ میلی متری در این منطقه مستقر گردیده است، اما در ۱۳ اوت در حین شناسایی از یک جاده مرزی دو یا احتمالاً سه آتشبار به وسیله افراد وابسته دفاعی تشخیص داده شد. در حالی که افزایش چندان فاحش نیست، افزایش توپهای مستقر در این مکان به گردان آتشبار ۱۰۹ میلی متری توانایی اسرائیل را در ریختن آتش پشتیبانی برای نیروهای خودش و یا نیروهای مسیحیان که علیه فلسطینیان عمل می کند، افزایش قابل ملاحظه ای می دهد.

ص: ۵۰۱

سند شماره (۴۴)

تاریخ: ۱۷ اوت ۷۹ ۲۶ مرداد ۵۸ خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

(پاراگرافهای ۵ ۱ خیلی محرمانه است)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۷۷ ۱۷ اوت ۷۹

۱ موقعیت کنونی سیاست اسرائیل: کابینه بگین بسیار آشفته است. تضادهای شدیدی که بر سر سیاستها و شخصیتها وجود دارد به وسیله ضریبهای دیگری که قدرت و استعداد کابینه را در انعقاد قرار دادها کاهش می دهد، تشدید می گردد. این ضرایب عبارتند از:

(الف) عدم تندرستی بگین و دایان که دو تن از تصمیم گیرندگان اصلی در زمینه سیاست امور خارجه هستند.

(ب) عدم توانایی کابینه در برخورد با تورم روز افزون؛

(پ) سقوط نهائی حزب لیبرال، که یکی از حامیان مهم لیکود به شمار می رود؛ و

(ت) تضاد تلخ بر سر مستعمرات.

موضوع افزایش قدرت حزب کارگر و خصومت فزاینده حزب مذهبی ملی با لیکود نیز برخوردار از اهمیت ویژه می باشد. اینجاست که می توان گفت این احتمال نیز وجود دارد که کنست ناگهان دولت را بر کنار بنماید.

۲ در برخورد با این مسائل، کابینه حتما با احتیاط بسیار عمل خواهد کرد. برای حفظ بقای دولت خود، بگین تلاش بسیار خواهد کرد تا با حزب مذهبی ملی آشتی نماید. فعالیتهای وی در زمینه انعقادهای قرارداد باید طوری باشد که همیشه از حمایت حزب مذهبی ملی برخوردار باشد، در غیر این صورت

سقوط دولت وی حتمی خواهد بود.

۳ با این حال کاهش شدید محبوبیت بگین، و افزایش مخالفت عمومی علیه حزب کارگر و امید بسیار ضعیفی که در رابطه با بهبود اوضاع اقتصادی وجود دارد تواما شانس بگین را در رابطه با حزب مذهبی ملی بسیار کاهش خواهد داد. در گذشته، بگین می توانست مورد تهدید قرار گرفته استعفا دهد، لیکن پس از یک دوره انتخابات باز هم قدرت را به دست گیرد و با تجدید مذاکرات ائتلاف بین خود و حزب مذهبی ملی را به وجود آورد، ولی انتخابات در حال حاضر ممکن است به معنی این باشد که بگین به دست فراموشی سیاسی سپرده شود. در نتیجه، حوزه عمل بگین در زمینه قراردادهای استقلال متکی به امتیازهایی خواهد بود که توسط حزب مذهبی ملی به او داده می شود.

۴ حزب مذهبی ملی نیز از قدرت خود آگاه است. نظامیان حزبی نسبت به قائل شدن امتیاز در زمینه های ایدئولوژیک، استراتژیک، و پراگماتیک بسیار بدبین هستند. برخوردهای داخلی در برابر حالت میانه رو حزب مذهبی ملی بیشتر حالت نظامیگرانه دارد.

(الف) هامر، وزیر آموزش و پرورش با زیرکی خاصی خود را از توطئه ها دور نگاه می دارد؛ زیرا او باید در آن قسمت از حزب که مربوط به خودش است اتحاد را حفظ نماید؛ و دیگر اینکه حتما از ترک حامیان گوش امونیم نیز جلوگیری به عمل آورد.

(ب) برگ، وزیر کشور نیز خواستار جدایی حزبی نیست، به خصوص اگر نتیجه یک چنین جدایی

«خودمختاری تسلیحاتی» باشد که نتیجه اش در نهایت بوجود آمدن یک دولت فلسطینی مستقل خواهد بود.

۵ هنوز چندی از ماجرای کمپ دیوید نگذشته است که د. اسرائیلیها این تصور قوت گرفته که امضاء قرارداد خود مختاری در سواحل غربی و نوار غزه سرانجام به تشکیل یک حکومت فلسطینی مستقل تمام عیار خواهد انجامید. این تصور در همه حوزه های سیاسی به چشم می خورد، و گسترش این تصور به جناح راستگراها، بگین را در صورتی که به دادن امتیازی قابل توجه تن در دهد؛ به طوری که این امتیازها سریعا منتشر شود، تهدید خواهد کرد.

۶ (محرمانه) ولی اگر فشارهای پیرامون موضوع خود مختاری را نیز نادیده بگیریم باز هم در دراز مدت بگین برای باقی ماندن در قدرت باید تلاش بسیاری را به خرج دهد. در حالی که وضع جسمانی او چندان تعریفی ندارد، فکر نمی کنیم که او بتواند ابتکار عمل را به دست بگیرد.

۷ (طبقه بندی نشده) گزارشات مطبوعاتی سفیر یانگ: مطبوعات استعفای سفیر یانگ را در ۱۶ اوت با آب و تاب در خود منعکس ساختند. گزارشگران اسرائیلی در واشنگتن می نویسند که وضع اسرائیل ممکن است بدون وجود او «بدتر» شود. ولی رادیو اسرائیل در اورشلیم اعلام کرده است که آمریکا از نیاز اسرائیل به قطع ارتباط با سازمان آزادیبخش فلسطین باخبر است. یکی از عناوین روزنامه «مآریو» اعلام می دارد که رئیس جمهور کارتر از «ماجرای یانگ» عصبانی است. بنا به اظهارات همین روزنامه، منابع سیاسی معتقد هستند که اسرائیل ممکن است یکی از مهمترین قربانیان این استعفا باشد. روزنامه دیگری بنام یدیوت آهارانوت که از واشنگتن گزارش می دهد از قول یکی از «مقامات برجسته وزارت امور خارجه» بیان می دارد که اسرائیل از طریق این استعفا یکی از دوستانش را از دست داده است. بنا به همین گزارش فرد مزبور اظهار داشته است که این استعفا می تواند در روابط بین اسرائیل و کشورهای آفریقایی

تأثیر منفی بگذارد. روزنامه «اورشلیم پست» گزارش کرده است که» شواهد موجود «نشانگر این حقیقت است که ارتباط» سفیر یانگ با سازمان آزادیبخش فلسطین به معنی «تغییر» سیاست آمریکا نبوده است. صدای فلسطین اعلام کرده است که استعفا نتیجه «ایجاد وحشت و تبعیضات نژادی» بوده است. در اورشلیم نشریه القدس ماجرا را یک تغییر کلی در سیاست آمریکا نسبت به سازمان آزادیبخش فلسطین می بیند.

رویتر از قول یک روزنامه آتلانتایی داستانی را گزارش کرده است که بنا بر آن ماموران اطلاعاتی اسرائیل مقام سازمان آزادیبخش فلسطین را تا میعادگاه خود با سفیر یانگ همراهی کرده اند.

۸ (محرمانه) بیانیه های دایان: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که یکی از مقامات وزارت امور خارجه اسرائیل اعتراف کرده است که تا قبل از این ماجرا از بیانات اخیر دایان مبنی بر اینکه آمریکا سیاست اسرائیل در قبال لبنان را می پذیرد و نیز بی تمایل هم نیست که ناظران روسی به سینا بیایند، سردر نمی آورده است. کاردار ما اظهار می دارد که جهالت «بارون» ممکن است شرمندگی خود و وزارت امور خارجه اسرائیل را از گفته های دایان بخواهد بپوشاند.

(پاراگرافهای ۱۳ ۹ طبقه بندی نشده است)

۹ سفیر آمریکا و نماینده سازمان آزادیبخش فلسطین: در تاریخ ۱۶ اوت رادیو وین گزارش کرد که نماینده سازمان آزادیبخش در وین گزارش مطبوعات اسرائیلی را مبنی بر اینکه بین نماینده آزادیبخش

فلسطین و سفیر آمریکا در اطریش ارتباطی برقرار شده تکذیب نمود. وی گفته است که در صورتی که سفیر آمریکا با یک فلسطینی سخن گفته باشد، آن شخص حتما از آن دسته از نمایندگان آزادیبخش فلسطین نبوده است، که دارای دستور فرمان رسمی بوده باشد.

۱۰ سازمان آزادیبخش فلسطین اسرائیل کرایسکی: صدراعظم کرایسکی بنا به گزارش یک روزنامه اطریشی در ۱۶ اوت گفته است که سازمان آزادیبخش فلسطین «حاضر است کشور اسرائیل را به رسمیت بشناسد». بنا به همین گزارش کرایسکی گفته است «اسرائیلیها باید خیلی احمق باشند اگر تصور کنند که می توانند مردمی را که چنین سریع تکثیر می شوند تحت کنترل پلیس نگاه دارند.»

۱۱ ایران سوریه: یک روزنامه کویتی از تهران در تاریخ ۱۶ اوت گزارش می دهد که یک نیروی نمونه از نظامیان ایران در ۱۷ اوت به دمشق خواهند رفت تا در خطوط برخورد با اسرائیل موضع بگیرند. این گزارش هنوز تأیید نشده است. وزیر امور خارجه سوریه رسما از ایران بازدید به عمل آورده است. در تاریخ ۱۶ اوت وی اظهار داشت که دو کشور توافق کرده اند تا برای بحث پیرامون منافع مشترک دو کشور کمیته های سیاست خارجی و اقتصادی تشکیل دهند.

۱۲ نهضت ملی بعثی ها: مطبوعات لبنانی گزارش داده اند که حزب فلسطینی عراقی بعث در ۱۵ اوت از عضویت نهضت اسلامی / چپی ملی لبنان خارج شده است. علت این تعلیق را نیز می توان تضاد بیش از حد میان کمونیستها و بعثیها دانست.

۱۳ اسرائیل جنوب لبنان: رادیو بیروت گزارش داد که توپخانه اسرائیل در ۱۶ اوت روستای یوهمور در جنوب لبنان را به گلوله بست که در نتیجه آن یک دختر کشته و جوانانی چند به علاوه سه عضو یک خانواده را مجروح ساخته است. لیکن گزارش رویتر سه غیرنظامی کشته و چهار تن زخمی بوده است.

کریستوفر

اخراج احتمالی دولت های عضو از اتحادیه جهانی پست

سند شماره (۴۵)

تاریخ: ۲۳ اوت ۱۹۷۹ ۱ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: تمام پایگاههای دیپلماتیک با اولویت

موضوع: اخراج احتمالی دولت های عضو از اتحادیه جهانی پست

۱ تلگرامهای عطف به آن دسته از پایگاههایی که آنها را دریافت نداشته اند، مخابره خواهد شد.

۲ هیجدهمین اجلاس اتحادیه جهانی پست از تاریخ ۱۲ سپتامبر تا ۲۶ اکتبر در ریودوژانیرو برگزار خواهد گردید. سرنوشت اصلاحیه های پیشنهادی درباره «ممنوعیت عضویت» هر یک از اعضاء در اتحادیه یکی از مهمترین مواردی خواهد بود که بر سر آن در این اجلاس بحث و تبادل نظر خواهد شد. «ممنوعیت عضویت» به معنی اخراج از اتحادیه جهانی پست خواهد بود. نتیجه چنین عملی این خواهد بود که خدمات پستی ارائه شده به کشور اخراج شده و دیگر کشورهای عضو با یکدیگر با تفاوت زیاد انجام خواهد شد. (قانون اساسی اتحادیه جهانی پست به این ترتیب است... مواد ۲ و ۱۱.... که هر یک از کشورهای عضو سازمان ملل متحد بنا به تقاضا به عضویت پذیرفته خواهند شد.)

۳ فهرست اسامی مبتکرین این عمل در حال حاضر در دست نیست، لیکن اصلاحیه ها به وسیله اتحادیه پست عرب ارائه شده که قبلاً از قاهره به دلیل امضاء قرارداد صلح مصر و اسرائیل به تونس منتقل

گردید. به نظر ما اسرائیل هدف مسلم این اصلاحیه هاست، لیکن این اجلاس برای کسانی که در گذشته سعی داشتند آفریقای جنوبی را از این اتحادیه اخراج نمایند نیز موقعیت مناسبی است. دولت آمریکا لازم می داند که ما این اصلاحیه را شکست بدهیم، در حالی که پیروزی و قبول این اصلاحیه نیاز به آراء مثبت دو سوم اعضاء کامل اتحادیه پست جهانی دارد.

۴ اگر ما بتوانیم سد راه اصلاحیه های قانونی این اتحادیه شویم، مخالفین اسرائیل تلاش بیشتری برای منزوی ساختن اسرائیل از این اجلاس به خرج خواهند داد. در صورتی که اکثریت اعضاء حاضر در اجلاس چنین رأی بدهند به این هدف خواهند رسید. منزوی ساختن اسرائیل یک پیشنهاد در تلافی عدم اخراج وی خواهد بود که توسط چند کشور ارائه خواهد شد. با وجود اینکه منزوی سازی، کشوری را از کلیه امتیازات مربوط به یک عضو محروم نمی گرداند، ما با این پیشنهاد نیز شدیدا مخالفت خواهیم کرد. آفریقای جنوبی از سال ۱۹۶۴ به این طرف از همه گردهمایی ها منزوی ساخته شده است و ما به هیچ وجه نمی خواهیم اسرائیل را در آن وضع مشاهده کنیم. با وجود اینکه هنوز منزوی سازی اسرائیل پیشنهاد نشده است، ما نیز نمی خواهیم با بحثهای بیمورد در ارائه این پیشنهاد تسریعی حاصل شود، لیکن لازم است تمام سفارتخانه ها را قبلاً از مکان ارائه یک چنین پیشنهادی مطلع نماییم.

۵ موضوع دیگر لیکن مشابهی در اجلاس مطرح خواهد شد که باید از تصویب آن بدون اصلاحیه نیز جلوگیری به عمل آید و آن پیشنهاد اخراج آفریقای جنوبی از اتحادیه است. این پیشنهاد از طرف کشورهای بروندی، مصر، غنا، گینه، گینه بیسائو، لیبری، لیبی، مالی، موریتانی، سومالی، سودان و زئیر ارائه و حمایت می شود. چون قانون اساسی درباره اخراج یک کشور عضو پیش بینی نکرده است به نظر ما اخراج کشور عضو قانونا قابل اجراء نیست. به هرحال یک چنین عملی بدون اصلاحیه های قانونی مؤثر نخواهد افتاد، چون اعضاء سازمان ملل به طور اتوماتیک پذیرفته می شوند. به همین علت می توان گفت که

اگر کشوری هم اخراج شود، چون عضو سازمان ملل است دوباره بدون رأی اجلاس در اتحادیه پذیرفته خواهد شد. مسئله آفریقای جنوبی که به انحاء مختلف از سال ۱۹۶۴ در اجلاسهای مختلف مطرح شده بود سرانجام به انزوای این کشور از جلسات منجر شد و نتوانست اخراج کامل وی را از اتحادیه جهانی پست امکان پذیر سازد. بنابراین آفریقای جنوبی که عضو اتحادیه جهانی پست است، لیکن در زمان تشکیل اجلاس در ریودوژانیرو نماینده ای نخواهد داشت.

۶ هدف تاکتیکی ما این است که کشورهایی را راضی کنیم که از اخراج کامل یک کشور عضو از اتحادیه جهانی پست حمایت ننمایند. در همان حال که موضوعات مورد بحث در این اجلاس حتما اخراج اسرائیل و یا آفریقای جنوبی خواهد بود ما تلاش خواهیم کرد که بهترین و بیشترین سود را از موقعیت خود با تأکید بر مشکلات اصولی اخراج و یا منزوی ساختن هر یک از کشورهای عضو ببریم. در همان حال که تلاش جهت اخراج و یا منزوی ساختن می تواند متوجه هم اسرائیل و هم آفریقای جنوبی باشد، از نظر تاکتیکی مضراتی در حمایت ما از هر دو کشور وجود دارد. به همین علت ما سعی خواهیم کرد که با هر دو مسئله به طور متفاوت برخورد نمائیم.

۷ از سفارتخانه ها تقاضا می شود که موضوع شرکت جهانی کشورها در اتحادیه را مطرح سازند، مگر اینکه سفارت معتقد باشد که نتیجه یک چنین عملی مثبت نخواهد بود.

هیجدهمین اجلاس اتحادیه جهانی پست قرار است از ۱۲ سپتامبر تا ۲۶ اکتبر در ریودوژانیرو برقرار

گردد. دقیقا مانند آژانس مخصوص سازمان ملل متحد که توجه خاصی به مسائل پستی بین المللی دارد، اتحادیه جهانی پست نیز مهمترین نیازهای پستی را در جامعه بین المللی برآورده می سازد.

به نظر می رسد که در این اجلاس یکی از پیشنهادات مورد ملاحظه اصلاحیه های بند ۱۱ و ۱۲ قانون اساسی است. این اصلاحیه ها اختیار «پس گیری حق عضویت» را از کشورهای عضو توسط اتحادیه به وجود می آورد. بنابراین یک چنین اصلاحیه هایی در آینده خواهد توانست شرایط اخراج یک کشور عضو را نیز فراهم آورد.

اخراج از اتحادیه جهانی پست می تواند اختلالات چندی از نظر روابط پستی میان کشور اخراج شده و دیگر کشورهای عضو پدید آورد و علاوه بر این اصل عضویت جهانی را نیز از بین خواهد برد. قطبی سازی یک چنین آژانسی از سازمان ملل تمامیت ارضی این سازمان را به خطر انداخته در اهداف فنی که این سازمان باید به آن برسد مداخله خواهد کرد که عبارت است از: تحرک پست بین المللی و نیز میزان حمایت عمومی را از این سازمان در کشور ما تخفیف خواهد داد.

ما معتقد هستیم که تصویب اصلاحیه «پس گیری حق عضویت» یک کشور عضو در اجلاس یک خطای جدی است و امیدواریم کشور پیشنهاد کننده به نمایندگان خود دستور دهد با اصلاحیه مخالفت ورزند.

دلایل زیادی در دست است که نشان می دهد تصویب این اصلاحیه قانون اساسی برای سهولت اخراج اسرائیل از اتحادیه جهانی پست می باشد. ما امیدواریم کشور پیشنهاد کننده بداند که اخراج اسرائیل تأثیر منفی به دنبال خواهد داشت، و هر گونه عملی که اسرائیل را محدود بسازد تأثیر منفی بر اتحادیه جهانی پست و بالاتر از آن بر نظام سازمان ملل خواهد گذارد. همان طور که کشور پیشنهاد کننده در خواهد یافت یک چنین عملی عکس العمل بسیار منفی را در آمریکا نیز به دنبال خواهد داشت.

ما امیدواریم نمایندگان کشور..... با آگاهی کامل اقدامات لازم را جهت جلوگیری از هر گونه برخوردی که در اجلاس ریو در زمینه زیر سؤال کشیدن شرکت اسرائیل در اتحادیه جهانی پست بوقوع خواهد پیوست، بنمایند. به عقیده دولت آمریکا بحث بر سر این گونه مسائل سیاسی تنها کاهش دهنده نقش مؤثر اجلاس و اتحادیه جهانی پست خواهد بود. ولی در صورتی که یک چنین اقدامی نیز صورت گیرد، ما امیدواریم که نمایندگان شما با فعالیتهای ضد اسرائیلی اجلاس مخالفت ورزند.

(در صورتی که مسائل زیر به میان آورده شود وسیله کشور میزبان استفاده شود) دولت آمریکا نیز شدیدا با هر تلاشی که جدا سازنده اسرائیل از اجلاس باشد مخالف است. مردم آمریکا نیز تفاوتی میان منزوی سازی و اخراج قائل نبوده و عکس العمل آنها شدیدا منفی خواهد بود.در راه حفظ تمامیت اتحادیه جهانی پست و اجلاس ریو، ما امیدواریم که کشور..... در جلوگیری از منزوی سازی اسرائیل از اجلاس در صورتی که یک چنین پیشنهادی داده شود بما بپیوندد.

۸ برای برن، بن، اتاوا، لندن، استکهلم، لاهه، و توکیو سفارتخانه های آمریکا در این مناطق باید مقامات این کشورها را تا قبل از ۱۲ سپتامبر جهت همراهی با ما در جریان قرار دهند.

۹ فقط جهت بن: دکتر فرتیز کولر رئیس خدمات پستی بین المللی در وزارت فدرال پست و ارتباطات، ریاست چهارمین کمیته عمومی در اجلاس ریو را عهده دار خواهد بود. این کمیته بررسی اصلاحیه های قانون اساسی را عهده دار خواهد بود (به پاراگراف ۱۵ تلگرام عطف و تلگرام دولتی شماره

۲۰۷۶۴۱ مراجعه شود). اسرائیل با ارزیابیهایی موافق است که این اصلاحیه ها در کمیته بررسی شود. تا در جاهای دیگر. در حال حاضر اسرائیل حتما با کولر آن طوری که در تلگرام دولتی شماره ۲۰۷۶۴۱ توصیه شده باید تماس حاصل کرده باشد، لیکن درباره آن گزارشی دریافت نداشته ایم. به علت ریاست وی در کمیته چهارم، کولر از روسای اجلاس خواهد بود (گروه هدایت کننده اجلاس) و ممکن است بتواند در موقعیتی باشد که بر تصمیمات اجلاس تأثیر بگذارد.سفارت میل بسیار به ایجاد ارتباط با کولر دارد که خود نشان دهنده اهمیتی است که برای حفظ جهانی بودن اتحادیه پست جهانی قائل هستیم و مایل هستیم به خصوص از هر فعالیتی علیه اسرائیل جلوگیری بشود.

۱۰ جهت برزیل: آدوالدو کاردوزوبوتو دو باروس رئیس پست و تلگراف برزیل ریاست اجلاس اتحادیه جهانی پست را عهده دار خواهد بود. کاردار اجلاس نیز لوپز لاندریا عضو همان سازمان خواهد بود. در صورتی که سفیر معتقد است که جهت پیشبرد سریعتر اهداف آمریکا بهتر است با بوتو تماس برقرار شود، لذا خواهشمندیم هر چه زودتر این تماس برقرار شود و طی آن تأکید بر اهمیتی که ما بر جهانی بودن اتحادیه جهانی پست قائل هستیم و اینکه نباید موضوعات سیاسی ضد و نقیض در اجلاس مطرح شود، بشود.

۱۱ برای مکزیکوسیتی: رومئورینکون سرانو، مدیر کل پست ریاست نمایندگان مکزیک و نیز ریاست کمیته اعتبارات را عهده دار خواهد بود و این مقامها او را از اعضای مهم اجلاس خواهد ساخت (گروه هدایت کننده و تعیین کننده اجلاس). سفارت مایل است با او و مقامات وزارت امور خارجه تماس حاصل شده تمایل ما را نسبت به حفظ جهانی بودن اتحادیه جهانی پست ابراز دارند.

۱۲ در صورتی که موضوع آفریقای جنوبی، وسیله کشور میزبان مطرح گردید، سفارتخانه ها باید برای پاسخگویی به تلگرام عطف (ب) مراجعه نمایند.

۱۳ نکات مهم به فرانسوی و زبان اسپانیایی برای شما خواهد رسید.کریستوفر

خلاصه های اطلاعاتی ۸۸۳، ۸۸۹، ۸۹۴، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۵، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۹،۹۱۷

سند شماره (۴۶)

تاریخ: ۲۷ اوت ۷۹ ۵ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی غیرقابل رؤیت برای بیگانگان

(پاراگرافهای ۶ ۱ خیلی محرمانه است)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۸۳ ۲۷ اوت ۷۹

۱ اسرائیل: موقعیت حزب کارگر: محبوبیت سیاسی حزب کارگر بیشتر شده است. به طوری که می توان گفت گرایش به سوی حزب کارگر و فرار از لیکود در ماههای اخیر بسیار سرعت گرفته است. آخرین گزارش از آراء عمومی اعلام می دارد، در صورتی که انتخاباتی برگزار شود حزب کارگر حتما پیشی گرفته برنده خواهد شد. (البته ناگفته نماند که از نظر اکثریت حزب کارگر دچار کمبودهایی خواهد شد که برای جبران آن حتما باید با حزب مذهبی ملی ائتلاف بنماید.)

۲ بالا گرفتن حزب کارگر در ماههای اخیر را می توان دلیل اشتباهاتی دانست که به وسیله دیگران به وجود آمده است و نه دلیل بازسازی درونی حزب کارگر. این عقیده که مدیریت لیکود به خصوص در امور

اقتصادی بسیار ضعیف است، مورد قبول همه واقع شده و همین به بالا رفتن میزان محبوبیت حزب کارگر کمک شایان نموده است. توطئه گریهای آشکار گروهی از وزراء نیز به حیثیت و اعتبار لیکود لطمه وارد کرده است.

۳ حذف حزب اصیل یادین که یک ضریب سیاسی بسیار مهم بود نیز از اهمیت چشمگیری برخوردار است. آخرین گزارش از عقاید عمومی نشان می دهد که مردم دیگر به هیچ وجه حاضر به حمایت از این حزب نمی باشند. و اکثریت کسانی که طرفدار حزب یادین بودند با حزب کارگر برای بار دیگر اعلام وفاداری کرده اند.

۴ لیکن نمی توان گفت که وضع حزب کارگر بسیار عالی است. انتشار اخیر خاطرات نخست وزیر پیشین رابین نشان می دهد که یک عدم اتحاد عمیق در درون حزب کارگر وجود دارد. رابین رهبر حزب کارگر یعنی پرز را متهم به دروغگویی، فریبکاری، و افشاء اخبار امنیتی در دولت گذشته حزب کارگر می سازد. این ادعای رابین مبنی بر نامناسب بودن پرز برای مقام نخست وزیری نخواهد توانست کمکی به حزب کارگر باشد.

۵ طوفان کنونی احتمالاً موقعیت پرز را به مخاطره نخواهد انداخت. حزب کارگر ناچار است فعلاً دنباله روی رهبری چون پرز باشد، ولی در صورت پیروز شدن حزب کارگر معلوم نیست که پرز بتواند بمقام نخست وزیری برسد، اما در صورتی که رابین بر میزان اتهامات خود بیفزاید و یا آنها را تکرار کند تا قبل از انتخابات احتمالاً مشکلات جدی برای حزب کارگر و پرز به وجود خواهد آورد.

۶ حتی اگر این واقعه نیز رخ دهد، موضوع ائتلاف دولت مهمترین موضوع مورد بحث در انتخابات خواهد بود. حافظه بسیاری از رأی دهندگان اسرائیل بسیار ضعیف است و توجه آنها بیشتر به عملکرد حکومت لیکود معطوف خواهد بود.

۷ (طبقه بندی نشده) مطبوعات اسرائیل: در مصاحبه ای که در نشریه اورشلیم پست با سفیر اشتراوس انجام گرفته بود ولف بلیترز در ۲۴ اوت نوشت که مهمترین فصل در مذاکرات صلح خاورمیانه «اعتماد ضعیفی» را در سفیر اشتراوس ایجاد کرده است. مقاله به این ترتیب آغاز می شود که «پیشنهاد اخیر دولت کارتر درباره معرفی طرح آمریکایی... یک بلوف سیاسی بسیار شگفت بوده است.» در مصاحبه هاآرتز با سفیر اشتراوس گفته است که «زمانی که اشتراوس می گوید مردم از اسرائیل به طرز ناخوشایندی سخن می گویند... (جلوگیری می کند) از شرکت فلسطینیها در گفتگوها، و زمانی که اشتراوس می گوید که با این نظریه موافق نیست.... (او) می تواند به طور غیرمستقیم این نظریه را برساند که اسرائیل نباید بگذارد که یک چنین عقایدی پا بگیرد.»

یکی از مقالات هاآرتز در جای دیگر بیان می دارد که منافع واشنگتن از مشاجرات اعراب و اسرائیل به ارتباط نفت به مسئله فلسطینیها متوجه شده است.

یکی از گزارشگران به نام یدیوت شارانوت از واشنگتن اخطار می کند که «صورت حساب اقتصادی که توسط عمو سام برای وزیر دارایی (اسرائیل) اهرلیک و شرکاء کشیده خواهد شد آنقدر سنگین خواهد بود که هیچ چک بانکی قادر به حمل ارقام آن نخواهد بود. «وی همچنین می نویسد» مهمترین کشف شگفتی که از موضوع استعفای یانگ نتیجه شد این است که بالاخره اعراب و سازمان آزادیبخش فلسطین توانسته اند دلایل خود را به آمریکاییها بقبولانند.«و یا عصبانیت ادامه می دهد که» حالا که موقعیت ایجاب

می کند که آمریکا با احتیاط عمل کند.... (مقامات) اسرائیل کارهای خود را با عجله و بی محابا انجام داده و اصول احتیاط را رعایت نمی کنند.

۸ (محرمانه) مسئله جولان و ادعاهای شارون: در بازدیدی که شارون در ۲۳ اوت از دهکده ای در ارتفاعات جولان بنام دروز به عمل آورد گفت که حتی اگر سوریه با اسرائیل صلح کند نیز ارتفاعات جولان را مسترد نخواهد گردانید.

وی گفت «تا آنجا که من می دانم ارتفاعات جولان جزء لاینفک از خاک اسرائیل است... و فکر می کنم که دولت نیز با نظر من موافق است، لیکن لحن بیان تفاوت می کند.» سفارت آمریکا در تل آویو اظهار می دارد که بیاناتی چون بیانات شارون و اعمالی چون تقاضای ضمیمه (که در حال حاضر توسط ۰۰۰/۴۰۰ نفر به امضاء رسیده است) نتایجی چون ضمیمه شدن واقعی جولان را در بر خواهد داشت.

سفارت در ادامه اظهار می دارد که عدم ارائه کارت هویت برای ساکنین روستای دروز نیز می تواند خود دلیلی دیگر بر این ادعا باشد. وایزمن نیز بنابه دلایل و اهدافی این تقاضا نامه را امضاء کرده است بگین و دایان این تقاضانامه را امضاء نکرده اند، و دایان معتقد است که اسرائیل بالاخره مجبور خواهد شد از قسمت اعظم جولان عقب نشینی نماید.

۹ (محرمانه / غیرقابل رؤیت برای بیگانگان) اسرائیل: از بین رفتن تقریبی یک هواپیما: در ۱۵ اوت اسرائیل نزدیک بود اولین هواپیمای هشدار دهنده و کنترل کننده EZCخود را از دست بدهد. به علت آتش سوزی در هواپیما خلبان مجبور به فرود اجباری گردید. هواپیما بشدت صدمه دیده است و از یک شش ماه قابل استفاده نخواهد بود. غیرقابل استفاده بودن آن ممکن است بیشتر از اینها هم طول بکشد.

هواپیماهای EZCرا از ماه ژوئن ۱۹۷۹ مورد استفاده قرار داده اند تا بتوانند در حملات هوایی و شناسایی آنها را به صورت پشتیبان در مأموریتهای لبنان به کار برند. اسرائیل ۳ دستگاه دیگر از هواپیماهای EZC

در اختیار دارد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) اسرائیل و مسئله نیروهایسازمان ملل: رادیو اورشلیم در ۲۶ اوت گزارش داد که کابینه اسرائیل در نظر دارد از آمریکا بخواهد که یا در مورد حضور نیروهای سازمان ملل در صحرای سینا اقدامی نماید و یا اینکه بر ایجاد نیروهای چند ملیتی در آنجا صحه گذارد. بنا به گزارش وزیر امور خارجه دایان در این اجلاس گفت قبل از اینکه قسمت بیشتری از صحرای سینا از دست برود، اسرائیل باید عواقب آنرا در نظر بگیرد. دیگر وزراء کابینه نیز صریحا پیشنهاد کرده اند که به آمریکا و مصر اطلاع داده شود چنانچه راه حلی پیدا نشود اسرائیل منطقه ای را که قرار است در نیمه های ماه آینده تخلیه نماید نخواهد توانست، تخلیه کند. مفسر سیاسی رادیو اعلام داشت که اقدامات لازم برای تشریح وضعیت با دولت آمریکا به زودی انجام خواهد گرفت. یعنی دایان در آمریکا ملاقاتهایی در این باره خواهد داشت.

۱۱ (طبقه بندی نشده) کابینه اسرائیل لبنان: رادیو اورشلیم خبر داد که کابینه اسرائیل اقدامات انجام شده توسط اسرائیل در لبنان را مورد بررسی قرار خواهد داد. بعضی از وزراء پیرامون بعضی از عملیات هوایی و زمینی اسرائیل داد سخن دادند.

با این حال، ریاست کابینه نااور موضع اسرائیل را بر سر جنگ اینچنین خلاصه نمود که «تروریستهای به اصطلاح سازمان آزادیبخش فلسطین» مسئول این جنگها هستند. وی از برخورد میان فلسطینیها و سربازان فیجیایی و موشکهایی که بر سر افراد غیرنظامی اسرائیلی ریخته شده بود سخن گفت (البته این

جریان بعد از بمباران شدید جنوب لبنان توسط اسرائیل صورت گرفت). نااو در ادامه گفت «البته ما علیه این جانی ها به ضد حمله دست زده... و این کار را ادامه خواهیم داد.»

۱۲ (طبقه بندی نشده) اسرائیل و اخراج اعراب: سرکنسولگری آمریکا در اورشلیم گزارش می کند که نشریه منتشره در ۲۲ اوت از یک روزنامه عربی بیان داشته است که مقامات نظامی اسرائیل یک فلسطینی ساکن روستای نزدیک رام اللّه در ساحل غربی رود اردن را «اخیرا» اخراج کرده اند. فرد اخراج شده در ماه فوریه وارد ساحل غربی رود اردن شده بود تا با خانواده خود دیدار به عمل آورد. در حال حاضر دیوان عالی اسرائیل این کار را ممنوع اعلام کرده است. (رقم اخراج شوندگان از ساحل غربی رود اردن در سالهای اخیر بسیار کاهش یافته است، لیکن سیاست اخراج هنوز پابرجاست.)

۱۳ (طبقه بندی نشده) اسرائیل و بمباران: صدای فلسطین اعلام داشت که ظهر (به وقت محلی) ۲۶ اوت بمبی در «محل نقل و انتقال کارمندان دشمن» (که امکان دارد محل نقل و انتقال کارمندان نیروی دفاعی اسرائیل باشد) در نزدیکیهای اورشلیم منفجر شد. همین صدا اعلام داشت که «تعدادی از افراد دشمن کشته و یا زخمی شدند» و یک کارخانه برق که در همان نزدیکی واقع شده بود خساراتی دید. همین رادیو در ادامه می گوید که این خبر به وسیله رادیو اسرائیل نیز تأیید شده است. لیکن ما هنوز نتوانسته ایم تاییدیه ای پیرامون وقوع این حمله از اسرائیل کسب نماییم.

۱۴ (محرمانه) وایزمن و نوار غزه: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش کرد که بازدید وایزمن در ۲۳ اوت از نوار غزه یک رویداد خبری بود و علاوه بر آن تلاشی بود برای نشان دادن علاقه وی به ساکنین فلسطینی و یهودی.او نسبت به بعضی از تقاضاهای فلسطینیها جواب مثبت داده است. زمانی که درباره سیاست دولت درباره آینده نوار غزه و ایجاد اردوگاههای جدید در فراسوی خط سبز سؤال شد، معاون وایزمن گفت، که بنا به اظهارات رادیو اسرائیل یک اردوگاه جدید در حومه کاتف در طول هفته های آینده

بر پا خواهد شد تا تعداد کل این اردوگاهها به چهار برسد. وایزمن به ساکنین گفت «با آرامی آینده خود را بسازید. دولت اسرائیل... بر سر تصمیم خود ایستاده است. ما این منطقه را بنا به طرحهایی که در نظر داریم توسعه خواهیم داد.»

سفارت آمریکا در تل آویو در این زمینه اظهار می دارد که با وجود اینکه وایزمن سعی دارد از بحث پیرامون خودمختاری کناره گیری نماید، ولی اوست که مسئول ساحل غربی رود اردن و نوار غزه می باشد.

۱۵ (طبقه بندی نشده نفت کش خلیج فارس غرق می شود: گزارش مطبوعات و سفارت حاکی از آن است که در ۲۶ اوت یک نفت کش سنگاپوری به علت انفجاری که در عرشه آن رخ داد در نزدیکیهای ابوظبی غرق شد. این نفت کش که یک تانکر نسبتا کوچک و (DWT ۳۰/۰۰۰) نامش چری دوک بود در حدود ۱۷ مایلی جزیره داس غرق شد. گزارش مطبوعات حاکی از آن است که بنا به گفته کارکنان کشتی انفجار آن نتیجه بخار گاز و نفت بود و نمی توانند نتیجه خرابکاری باشد. مقامات دریایی ابوظبی گزارش می دهند که کشتی به آرامی از کراچی به سوی جبل دانا (بندری در غرب ابوظبی) در حرکت بود. ۵۰ تن از کارکنان کشتی مفقود شده اند: و یک نفر پیش از رسیدن به ابوظبی جان سپرد.

۱۶ (طبقه بندی نشده) سازمان آزادیبخش فلسطین و رومانی: در ۲۵ اوت یاسر ۱

فات، یاسر، ۳عرفات و

نیکلای ۱

ئوشسکو، نیکلای، ۳چائوشسکو در یکی از محله های ۱

ارست، ۳بخارست دقیقا ۹ روز پس از دیدار قبلی شان در ۱

شق، ۳دمشق ملاقات

کردند. ۱

وشیتدپرس، ۳اسوشیتدپرس گزارش می دهد که آژانس خبری ۱

انس خبری رومانی، [3]رومانی گفته است که یک بیانیه مشترک صادر شده

که طی آن از اسرائیل خواسته شده که «به طور کلی، و بدون قید و شرط و تاخیر از مناطق اشغالی خارج

گردد.» همچنین این بیانیه خواستار به رسمیت شناختن «حقوق حقه مردم فلسطین که شامل حق

خودمختاری و بازگشت به وطن و ایجاد دولت مستقل خود می باشد» شده است. در صورتی که این

گزارش درست باشد این طرز فرمول بندی فراتر از آن چیزی است که در آن ۱

مانی، ۳رومانی خواسته است

میانجیگری بین اختلافات اعراب و اسرائیل را عهده دار شود. مطبوعات عربی خاطرنشان ساخته اند

که ۱

فات، ۳عرفات قبل از حضور در کنفرانس ۱

فرانس غیرمتعهدها، ۳غیرمتعهدها در ۱

وانا، ۳هاوانا حتما به شوروی سفر خواهد کرد. ظاهرا

مقامات ۱

روی، ۳شوروی از بعضی از ابتکارات اخیر ۱

فات، ۳عرفات خوشحال نیستند.

۱۷ (طبقه بندی نشده) ۱

زمان آزادیبخش فلسطین، ۳سازمان آزادیبخش فلسطین و کرایسکی: رویتر گزارش داده است که صدر

اعظم اطریش کرایسکی در مصاحبه با یک روزنامه کویتی از جهان خواسته است که حق خودمختاری

مردم فلسطین را به رسمیت بشناسند. کرایسکی گفته است که ناهوم گولدمان آمریکایی یهودی سرشناس

خواستار ملاقات و گفتگو با یاسر ۱

فات، ۳عرفات شده است. به نظر کرایسکی «عرفات با مسائل و مشکلات به

طور عینی و عملی برخورد می کند.»

۱۸ (محرمانه) سادات برای بار دیگر فریاد زد «بگذار همه شان آب دریا را بخورند.» سفارت آمریکا در قاهره گزارش داد که سادات ارزشی برای لایحه جدید در مورد فلسطینیها قائل نیست و در سخنرانی خود در ۲۶ اوت در سوئز با شدت با منتقدین خود برخورد کرد. سادات نطق خود را این گونه آغاز کرده است که تصمیم جدید شورای امنیت برای فلسطینیها نه حکومت خودمختار و نه آزادی زندانیان فلسطینی و نه عقب نشینی نیروهای اسرائیلی و نه لغو حکومت نظامی و مدنی اسرائیل را به همراه نخواهد داشت. سادات گفته است که مصر به هدف عقب نشینی اسرائیل و خودمختاری فلسطینیها رسیده است. وی گفته است که نیروهای امنیتی عقب نشینی خواهند کرد. سادات به اشتراوس گفته است که مصر قرارداد کمپ دیوید را زیر پا نخواهد گذاشت. وی گفت اگر تصمیم جدیدی اتخاذ شود باید به دو شرط زیر پاسخ گوید: تصریح دقیق منافع قانونی فلسطینیها و عدم مداخله در قرارداد کمپ دیوید. سادات گفته است که منتقدین عربش می توانند «فریاد بزنند و او آب دریا بنوشند.» او گفت که این اعراب حیله گر هستند، چون در پنهان به آمریکا گفته اند که با ایجاد یک دولت و کشور فلسطینی مخالف هستند، و به عقیده او سعودیه و دیگر اعراب خلیج ایام تعطیل اسلامی را با طلا، رشوه خواری و قمار جشن می گیرند. به نظر او رفتار سعودیها خیلی مسخره، بچه گانه و ناچیز است. وی برای بار دیگر با قدردانی از حکومت دوران ملک فیصل به تحقیر سعودیها پرداخت. او ملک حسین را یک گدای فرصت طلب می خواند. کلمات محبت آمیز او فقط نسبت به سودان، عمان و سومالی ادا می شد.

۱۹ (طبقه بندی نشده) تلفات نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان: سه تن از سربازان فیجیایی نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان کشته و دو تن زخمی شدند که حال یکی از آنها بسیار وخیم است. این واقعه در ۲۴ اوت زمانی رخ داد که کشتیهای آنها به وسیله دست چپیها فلسطینی یا لبنانی کمین خورده بود. این واقعه آخرین رخداد از برخوردهایی بود که در سه روز گذشته بین سربازان فیجیایی و

دست چپی ها انجام شد که یکی از افراد آنها به وسیله سربازان نیروهای میانجیگر سازمان ملل در لبنان قبلاً کشته شده بود. چند تن از سربازان فیجایی نیز دو روز قبل در یک حمله شدید زخمی شده بودند.

۲۰ (طبقه بندی نشده) جمهوری فدرال آلمان لبنان: گزارشات مطبوعاتی در ۲۴ اوت حاکی از آن

است که یک نارنجک دستی به درون سفارت آلمان فدرال در بیروت پرتاب گردید. این دومین حمله علیه سفارت در هفته گذشته است. خسارت و یا تلفاتی از این حملات حاصل نشد. آخرین واقعه قبل از بازدید گنشر وزیر امور خارجه آلمان فدرال از بیروت رخ داد.

۲۱ (محرمانه) لبنان فیوزهای شیمیایی: دین سفیر آمریکا اظهار داشته است که قبول آشکار

اسرائیل طی یک گزارش اطلاعاتی از تل آویو حاکی از آن است که اسرائیل نوعی فیوز شیمیایی را در لبنان استفاده می کند که قبل از برخورد با زمین منفجر می گردد و این نشان دهنده این واقعیت است که اسرائیل از یک سلاح ضد نفر بسیار خطرناک استفاده می کند. البته اسرائیل ادعا می کند که این مواد را جهت «دفع آفات» از «جنگلها» و «باغهای مرکبات» به کار می برد.

کریستوفر

سند شماره (۴۷)

تاریخ: ۵ سپتامبر ۱۹۷۹ ۱۴ شهریور ۱۳۵۸

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

(پاراگراف ۶ ۱ سری)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۸۹ ۵ سپتامبر ۱۹۷۹

۱ سوریه و عراق: گزارش وضع اجتماعی: رویدادهای اخیر نمایانگر این است که روابط سوریه و

عراق سردتر شده است و خصومتهای متقابل قدیمی بیشتر آشکار می شود.

۲ رئیس جمهور (سوریه) اسد آشکارا در مصاحبه اخیرش با مجله آلمان غربی به نام اشپیگل

ناراحتیهای خود را اظهار نمود. اسد گفت در ایجاد «اتحاد» با عراق نتوانسته ایم کار مثبتی انجام دهیم. «وی گفت شاید وقت زیادی باید بگذرد تا اینکه» برادران عراقی ما بفهمند که بایستی دوباره «در طریق

مشترک گام برداریم» وی اضافه نمود «و این صرفا به رهبریت عراق بستگی دارد».

۳ اسد از این مصاحبه استفاده کرده بی گناهی سوریه در خرابکاریهای انجام شده در عراق را برای بار دیگر مطرح نمود. شاید به خاطر اتهاماتی که عراق به زبانی بسیار مبهم متوجه سوریه کرده بود. دمشق دیگر توان تحمل را از دست داده اینگونه اظهارات و بیان آنها را ضروری می داند.

الف) رئیس جمهور (عراق) صدام حسین نوارهای ویدئو حامل اعتراف یکی از سردسته های توطئه گران عراقی را تهیه نموده و آن را به تعدادی از پایتختهای کشورهای عربی برای نمایش خصوصی ارسال نموده است.

ب) برای تأکید بر این موضوع، همچنان که دفتر حفاظت منافع ایالات متحده در بغداد تذکر داده، گزارشات جامعی در بغداد وجود دارد که صدام به افراد حزب بعث وفادار گفته است که رئیس جمهور سوریه در توطئه بر علیه وی دست دارد.

۴ سوریها قبل از مصاحبه با اشپیگل، با تبلیغ پیرامون اعزام وزیر خارجه خود خدام به تهران برای دیدار با رهبران ایران به علاوه آیت اللّه خمینی بر نگرانی عراق افزوده اند. بغداد به مقدار زیادی نسبت به ایران بدگمان است و عراقیها از یک رابطه مستحکم میان شیعیان ایران و عراق و اقلیت علوی که بر سوریه حاکم است واهمه دارند. ما هنوز شواهد محکمی دال بر اقدامات ضد عراقی به دنبال دیدار خدام در ایران

به دست نیاورده ایم.

۵ در حال حاضر، عراقیها که نیروی گرداننده در پس روابط خرابکارانه در سوریه بودند احتمال دارد از گذشت زمان در روابط خود استفاده کرده از راههای دیگری برای ابراز مخالفت با مصر و موافقتنامه کمپ دیوید وارد شوند. برای مثال، عراق اکنون اهداف خود را در رابطه با جنبش غیرمتعهدها دنبال کرده احتمالاً آن زمینه را برای به دست آوردن حداکثر منفعت خود مساعد خواهد کرد تا بعد بر مخالفت عربی علیه قرارداد صلح که جبهه محدودتری است، متمرکز کند.

۶ برای تحریک کردن احساسات ضد قرارداد صلح، عراق ممکن است به اجبار در تلاش باشد روابط خود با عربستان سعودی و اردن را نیز بهبود بخشد. در این رابطه، احتمالاً به دقت منتظر این است تا ببیند که نتیجه بازدید شاه حسین از آمریکا در ماه جاری چه خواهد بود. همین طور عراقیها هر گونه عکس العمل سعودیها در رابطه با تلاشهای آمریکا جهت جلب فلسطینیان به قرارداد صلح را به دقت مورد مطالعه قرار می دهند.

۷ (طبقه بندی نشده) دایان دیدار با ساف: اورشلیم پست در چهارم سپتامبر گزارش داد که دایان با یکی از رهبران کمونیستی ساحل غربی رود اردن به نام دکتر نتس که دارای یک کرسی در شورای ملی فلسطین (مجلس مقننه ساف) می باشد ملاقات نموده است. این ملاقات دایان به دنبال ملاقات پر سر و صدای چند وقت پیش وی با یکی از رهبران سمپات ساف در نوار غزه صورت می گیرد. منابع مطلع نظامی گفتند که این جلسات موافقت اصولی وزیر دفاع وایزمن را به همراه داشته است. سرمقاله روزنامه ماریو می گوید مردم اسرائیل چطور انتظار دارند که کشورهای دوست با ساف ملاقات ننماید در حالی که وزیر امور خارجه اسرائیل با آنها به گفتگو می نشیند، و این سؤال حتما در آمریکا مطرح خواهد شد، چون مردم می خواهند بدانند که چرا نماینده آمریکا در سازمان ملل باید با ناظر ساف ملاقات کند و این بهای سنگین

را نپردازد.

۸ (طبقه بندی نشده) اسرائیل کمکهای آمریکا: مقدار کمک آمریکا به اسرائیل همزمان با دیدار سادات از موضوعات نگران کننده ای بود که در ۴ سپتامبر در مطبوعات اسرائیلی منعکس گردید. روزنامه های هاآرتز و داور با ناخشنودی از طرح اسرائیل مبنی بر درخواست کمک ۳ تا ۵/۳ میلیارد دلاری از آمریکا یاد کرده اند. در بحثی که پیرامون این کمک به وجود آمده بود وزارت امور خارجه اظهار عدم تمایل نمود. بعضی از مقامات شرکت کننده اظهار داشته اند بدون ایجاد یک تغییر کلی در سیاست اقتصادی اسرائیل امکان ندارد در سال ۱۹۸۰ و سالهای آتی بتوان از آمریکا تقاضای یک چنین کمک سنگینی را نمود. روزنامه هاآرتز می نویسد که «مالیات دهندگان آمریکایی می خواهند بدانند که تا چه حد باید سطح بالای زندگی غیر طبیعی اسرائیلی را از نظر مالی تأمین کنند.»

۹ (محرمانه) ساحل غربی رود اردن شرکتهای داوطلب: یکی از اعضای کمیته مرکزی منونیت ها که به پروژه های ساحل غربی رود اردن کمک می کند، به سرکنسول آمریکا در بیت المقدس گفت که اسرائیل به کوششهای خود جهت کاهش دادن اقدامات شرکتهای داوطلب در رابطه با ساحل غربی رود اردن ادامه می دهد. دولت نظامی به مقامات فلسطینی اجازه ملاقات با شرکتها را نداده، از معافیت حقوق گمرکی پروژه های در حال انجام امتناع ورزیده است، و تمدید اجازه سکونت موقت یک داوطلب آمریکایی عضو کمیته مرکزی منونیت ها را به تعویق انداخته است. بدتر از آن گزارشاتی از فلسطینیان بوده است که یک

مقام دولت نظامی به آنها گفته بود که ساکنین یهودی اردوگاهها در دره اردن در مورد پروژه های آبیاری قطره ای اعراب در دره شکایت نموده اند، بنا به اظهار ساکنین یهودی اردوگاهها، این پروژه ها «عربها را تشویق می کند که از جایشان تکان نخورند». این پروژه ها به وسیله کمیته مرکزی منونیت ها اداره می شود.

۱۰ (محرمانه) اسرائیل نروژ نفت: دبیر کل وزارت خارجه نروژ به یک کارمند سفارت (آمریکا) در اسلو گفت که وزیر نفت اسرائیل جهت دیداری کوتاه با وزیر انرژی در دهم سپتامبر از اسلو بازدید خواهد کرد. دبیر کل از سفیر نروژ در اسرائیل برای ترتیب دادن دیدار مستقیم با وزیر انرژی در حالی که برای هیچ یک از طرفین سودمند نمی تواند باشد، ناراحت بود.

۱۱ (طبقه بندی نشده) سادات بازدید از حیفا: بنا به اظهار رویتر مسافرت دریایی سادات به حیفا در چهارم سپتامبر با خوش آمدگویی گرم از جانب رئیس جمهور نادون، نخست وزیر بگین و گروهی از شخصیتهای مذهبی و سیاسی اسرائیل همراه بود. سادات و بگین در مورد خود مختاری (الف) فلسطینیان در ساحل غربی رود اردن و نوار غزه (ب) عقب نشینی اسرائیل از سینا و (ج) وضعیت اعراب غرب بیت المقدس گفتگوهایی نمودند.

۱۲ (طبقه بندی نشده) ملاقات وایزمن علی: بنا به اظهار رادیو بیت المقدس وزیر دفاع مصر علی گفت در جریان ملاقاتش با وزیر دفاع اسرائیل وایزمن طرحی را برای از میان برداشتن مسئله نظارت بر سینا بعد از عقب نشینی نیروهای نظامی سازمان ملل ارائه خواهند نمود.

۱۳ (طبقه بندی نشده) آرنز در رابطه با عقب نشینی سینا: رئیس امور خارجی کنست و کمیته امنیتی، آرنز در رادیو تل آویو اظهار نمود که بگین در جریان ملاقاتش با سادات می بایستی خواستار امضای قراردادی برای اطمینان از ارسال نفت مصر برای برآوردن نیاز کلی اسرائیل بکند و این قرارداد حتما در رابطه با عقب نشینی اسرائیل از صحرای سینا باشد.

۱۴ (سری) بگین فرستاده رومانی: بنا به اظهار سفارت (آمریکا) در تل آویو نشانه هایی وجود دارند که ملاقات پنهانی یک فرستاده رومانی با نخست وزیر (اسرائیل) بگین، در اصل یک ملاقات اطلاعاتی بوده است. واسیلی پونگان که درسی و یک اوت وارد گردید درباره سفر اخیر چائوشسکو (رئیس جمهور رومانی) به خاورمیانه بگین را در جریان گذاشت. اجلاس به طوری که گزارش گردیده است بعد از امتناع بگین برای گوش دادن به اظهارات چائوشسکو با عرفات و با انتقاد از بیانیه چائوشسکو به دنبال نشستهایش با اسد و عرفات متشنج می شود.

۱۵ (محرمانه) اتحادیه عرب: یک مقام تونسی به سفارت (آمریکا) در تونس گفت که شورای اتحادیه وزرای خارجی عرب یک اجلاس معمولی در یازدهم سپتامبر در تونس برگزار خواهند نمود. او گفت که اجلاس کلاً اداری خواهد بود و اقدام در مورد سفارشاتی برای تحریم اقتصادی مصر در رابطه با پیشرفت در مذاکرات خود مختاری (یا فقدان آن) به تعویق خواهد افتاد. به هر حال یک خبرنگار بی بی سی به سفارت گفت که از او برای تهیه گزارشی در مورد اجلاس وزرای اقتصادی اتحادیه عرب که در چهارم سپتامبر در تونس آغاز می شود، دعوت شده است. یک مقام اتحادیه عرب گفت هدف از برگزاری این جلسه، مطالعه مسئله تحریم برای آماده سازی اجلاس یازدهم سپتامبر وزرای خارجه می باشد.

۱۶ (محرمانه) خلیل آمریکا: سفارت (آمریکا) در قاهره گزارش می دهد که خلیل در مصاحبه اخیرش با رادیو قاهره در مورد تمرکز نقش آمریکا در مذاکرات صلح تأکید زیادی منظور داشت. این، از

دید سفارت (آمریکا) در قاهره، علیرغم رنجش خاطر سادات و خلیل نسبت به سیاست ابتکاری آمریکا درباره حقوق فلسطینیها کوششی است که آشکارا به ثبوت می رساند که به هر نوع کدورتی در روابط آمریکا و مصر خاتمه داده شده است.

۱۷ (محرمانه) مصر انتقاد از عربستان سعودی: در جلساتی که با تعدادی از ناشرین روزنامه برگزار شده بود به کارمند سفارت (آمریکا) در قاهره گفته شد که ناشران مصری جهت اجتناب از حمله به عربستان سعودی، علیرغم این حقیقت که دستورات دولت بیشتر برای اجتناب از چنین حملاتی صریحا ملغی نگردیده است، احساس مسئولیت نمی کند. ناشران ظاهرا رویه خود را از انتقاد آشکار سادات از عربستان سعودی اتخاذ می کنند. به هرحال، تعدادی از ناشرین اظهار داشتند که رقابت کنونی با بالا رفتن حملات در هفته های اخیر تحمل نخواهد شد.

۱۸ (محرمانه) روابط دو جانبه آمریکا و جمهوری عربی یمن: بنا به اظهار سفارت (آمریکا) در صنعا در جریان دیدار سفیر با رئیس جمهور (یمن) صالح در دوم سپتامبر، صالح جنبه های مختلف برنامه تسلیحاتی خود با آمریکا را مورد بحث قرارداد و به طور رسمی از وزیر دفاع آمریکا یا معاون وزیر جهت شرکت در جشنهای روز ملی جمهوری عربی یمن که در روز بیست و ششم سپتامبر برگزار می شود، دعوت به عمل آورد. سفیر آنرا برای معاون وزیر دفاع جدید بسیار مطلوب ملاحظه می کند تا بتواند جهت اتخاذ «تحرک جدیدی به کوششهای ما در جهت کمک مستقیم نظامی» و به عنوان سمبلی از همکاری نظامی مستقیم جمهوری عربی یمن و آمریکا در این مراسم شرکت کند. دیگر اموری که صالح در جریان گفتگو اظهار داشت شامل نکات زیر بود:

(الف) صالح مشروعیت منافع سعودی را در برآوردن تسلیحاتش مورد تصدیق قرار داد اما احساس کرد که هنگامی که پول تسلیحات به وسیله عربستان سعودی پرداخت گردید، محموله باید مستقیما به

جمهوری عربی یمن فرستاده شود.

(ب) صالح میل دارد که در بیست و ششم سپتامبر تمامی اف ۵ها و دو فروند سی ۱۳۰ها و دیگر وسایل آمریکایی را تا آنجا که مقدور است به نمایش بگذارد، (سفارت آمریکا در صنعا احساس می کند اگر به هر دلیلی هواپیماها در دسترس نباشد صالح ممکن است از غیبت آن به عنوان یک توجیه برای برقرار نمودن معامله تسلیحاتی جدید با روسیه استفاده کند.)

۱۹ (طبقه بندی نشده) مصر و مراکش: بنا به گزارش سفارت آمریکا در قاهره هیئت سپاسگزار از کمک نظامی مصر با استقبال شدید مطبوعاتی قاهره در چهارم سپتامبر مواجه شد. اولین محموله تجهیزات مصر، بنا به گزارشات رسیده به مراکش رسیده است. سردبیر روزنامه اخبار خاطرنشان می سازد که بازدید شاهزاده عبداللّه از مراکش برای جلوگیری از تجاوزات مصر و مراکش است. وی از شاهزاده عبداللّه به عنوان رهبر مبارزات «علیه مصر» یاد کرده و در این اندیشه است که آیا عبداللّه توانسته قذافی را وادار به ایراد اظهارات تلخ علیه مصر نماید در حالی که زمان کوتاهی قبل تقاضای سقوط رهبر عربستان سعودی را کرده بود.

۲۰ (طبقه بندی نشده) بمباران لبنان: در چهارم سپتامبر بمبی به دفتر هواپیمایی آلمان غربی لوفت هانزا خسارتی وارد کرد، مسئولیت این انفجار را یک گروه ناشناس فلسطینی به عهده گرفته است. در سه هفته اخیر، این چهارمین تأسیسات آلمان غربی است که در آن بمب گذاری شده است. یک فرد

ناشناس به طور تلفنی با روزنامه النهار سخن گفت و اظهار نمود که در صورت آزاد نشدن زندانیان فلسطینی در آلمان غربی بمبهای بیشتری کار گذاشته خواهد شد.

۲۱ (طبقه بندی نشده) تظاهرات ضد آمریکایی سیدون: بنا به گزارش رویتر در چهارم سپتامبر، در حدود ۲۰۰۰ نفر از تظاهر کنندگان با شعارهای ضد آمریکایی در برابر هیئت در حال بازدید از جنوب لبنان که مرکب از ۲۰ فرد عرب و فرستادگان دیپلماتیک خارجی بود به تظاهرات پرداختند. سفیر دین در این ازدحام حضور داشت، در حالی که تظاهر کنندگان که به طور عمومی از پناهندگان فلسطینی جنوب لبنان تشکیل شده بودند در شعارهای خود از آمریکا می خواستند که کمکهای خود به اسرائیل را متوقف کرده و جلوی صف آرایی نیروهای لبنانی در شهر طیره را بگیرد.

سند شماره (۴۸)

تاریخ: ۱۲ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲۱ شهریور ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

(پاراگرافهای ۱۲ ۱ سری می باشد)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۹۴ ۱۲ سپتامبر ۱۹۷۹

۱ امکان تغییر در سیاست تشکیل شهرکهای یهودی نشین اسرائیلی: نگرانی اسراییلی ها به خاطر فرسایش روابط آمریکا و اسرائیل در هفته های اخیر باعث شده است که انتقاد علیه نحوه اداره امور خارجی توسط دولت بگین افزایش و شدت بیشتری پیدا کند. و این انتقاد بیش از همه متوجه سیاست کابینه در ایجاد شهرکهای جدید در مناطق پر جمعیت عربی در ساحل غربی رود اردن شده است.

۲ استدلال مخالفین این سیاست این است که به این ترتیب به وجهه اسرائیل در افکار عمومی آمریکا لطمه وارد خواهد شد. این پیام وسیله بازدید کنندگان اسرائیلی که دارای عقاید سیاسی گوناگون هستند از

آمریکا منتقل گردید، و در روزنامه های وابسته به حزب کارگر و نیز روزنامه مستقل هاآرتز منعکس گردید.

۳ در حال حاضر، در ائتلاف موجود مخالفت شدیدی نسبت به ایجاد اردوگاهها به چشم می خورد.

(الف) یادین و نهضت آزادیبخش او از مهمترین مخالفین این سیاست به شمار می آیند.

(ب) دایان و وایزمن این سیاست را که وسیله شارون در کابینه پای گرفته بود بسیار غیر محتاطانه تلقی می کنند.

(ج) اکثر لیبرالها نیز همین عقیده را دارند.

(د) آگودات اسرائیلیها که غیر صهیونیست و بسیار متعصب نیز می باشند، اعلام کرده اند که با این سیاست کابینه بسیار مخالف هستند.

۴ در خارج از محدوده ائتلاف، حزب کارگر از سیاست ایجاد شهرك در بخشهای عربی ساحل غربی رود اردن انتقاد کرده است. با وجود اینکه این حزب طرفدار ایجاد شهرك در دره اردن است، ولی اکثر اعضاء حزب کارگر حاضرند که سیاست ایجاد شهرکهای جدید در حال حاضر متوقف گردد. رابین، نخست وزیر پیشین نیز در انظار عموم این عمل را گامی بسیار مؤثر خوانده است.

۵ با این وصف که این همه فشار و محدودیت علیه این سیاست وجود داشته، این سؤال پیش می آید

که چرا در سیاست ایجاد شهرکها در دولت بگین تغییری پیش نیامده است؟ در پاسخ باید گفت که علت وجود سه عامل بوده است که عبارتند از: شارون، هامر، بگین.

۶ شارون محرک اصلی ایجاد شهرکهای یهودی نشین جدید در سرتاسر عمر این دولت بوده است. «بولدوزر شارون» از سمت خود به عنوان ریاست کمیته وزارتی در امور شهرکها و تشویقی که بگین از او به عمل می آورد، و روابطی که بین او و شبه نظامیان گوش امونیم وجود دارد استفاده کرده، کابینه را در برابر یک امر انجام شده قرار می دهد.

۷ موفقیتهای شارون در انجام امور بیشتر مدیون حمایتی است که از طرف هامر اعمال می گردد. تاکنون دلایلی مبنی بر ارائه پیشنهاد از طرف هامر جهت ایجاد شهرکهای جدید به دست نیامده، لیکن وی همیشه و در هر فرصتی از شارون حمایت نموده است. علیرغم شخصیت بسیار نیرومند و اراده آهنینش، شارون از یک قدرت سیاسی مستقل برخوردار نیست. برخلاف او هامر از قدرت زیادی برخوردار است. و چون رهبر بلامانع حزب مذهبی ملی است هر موقع که اراده کند می تواند به خاطر مسئله ساحل غربی رود اردن دولت را وادار به سقوط نماید.

۸ هامر در سرتاسر مناطق «یهودیه و سمریه» به حمایت کافی از ایجاد شهرکهای یهودی نشین برخاسته بود، لیکن از زمانی که سمت وزارت آموزش و پرورش را به عهده گرفته بسیار محافظه کار و غیر قابل پیش بینی شده است. وی گفته است که سیاست توسعه شهرکهای کنونی را به ایجاد شهرکهای جدید ترجیح می دهند.

۹ معذالک، در رابطه با پیشنهاداتی که شارون می کند که در اختفا خود هارون آنرا عاقلانه نمی داند هیچ کاری نمی تواند انجام دهد، مگر اینکه از آن حمایت نماید. هامر زندانی سرسپردگیهای دراز مدت ایدئولوژیک خود می باشد. علاوه بر اینها، او نسبت به فشارهایی که از طرف عناصر افراطی درون حزبی؛

و نیز از طرف گوش امونیم که در تأسیس آن خود او نیز نقش به سزایی داشته؛ به او اعمال می شود حساسیت بسیار به خرج می دهد. با این وصف، او هر کاری خواهد کرد تا از پیوستن تندروهای افراطی به حزب دست راستی تأسیس شده، وسیله پرفسور یووال نیمان جلوگیری نماید.

۱۰ روابط بین هامروبگین در طی دو سالی که از ائتلاف لیکود و ... می گذرد دستخوش تغییرات بسیار شده است. لیکن بگین بیشتر از هامر دچار پراگماتیسم شده است. همکاران هامر در بخش جوانان حزب مذهبی ملی دیگر به بگین اعتمادی ندارند. این تغییرات در روحیه هامر نیز تأثیر بسیار داشته به طوری که دیگر حاضر نیست، خط بگین را همچون گذشته دنبال کند.

۱۱ بگین نسبت به اصول ایدئولوژیکی و پراگماتیسم خود دلبستگی بسیار نشان می دهد. مسئله شهرکها برای بگین به مثابه یکی از اصول ایدئولوژیکی است و نسبت به گفته همکارانش که در او از نظر ایدئولوژیک فرسایش بسیار پیش آمده حساسیت بسیار نمایان می سازد. در حالی که کاهش میزان محبوبیتش، و تورم فزاینده، و مشکلات درون کابینه ای و درون ائتلافی از نظر سیاسی او را تضعیف کرده، از او دیگر نمی توان انتظار داشت که به آزمایش قدرت خود در حالی که پایگاه پارلمانیش لرزان شده دست بزند.

۱۲ بگین ممکن است بتواند حمایت کابینه را در متوقف ساختن طرح ایجاد اردوگاههای جدید کسب نماید لیکن. (فیگا) از نظر سیاسی خطراتی را به همراه خواهد داشت. ائتلاف، پس از استعفای

شارون نیز خواهد توانست به کار خود ادامه دهد، ولی با کناره گیری هامر این کار ممکن نخواهد بود. حتی اگر هامر کناره گیری کند، ولی حزب مذهبی ملی را از ائتلاف بیرون نکشد، ائتلاف قبل از گذشت مدت زمانی یک ضربه مرگبار خواهد خورد.

۱۳ (خیلی محرمانه) بحث اسرائیل کنست پیرامون شهرکها: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش داد، که معاون نخست وزیر، یادین، از طریق تهدید به کناره گیری خود، توانسته است حق حزب خود را مبنی بر پژوهش مسئله شهرکها از بگین باز پس بگیرد تا بدین وسیله مسئله را در کمیته دفاعی و امور خارجه کنست مطرح نماید. با وجود اینکه بگین مطمئن است که از حمایت کافی درون کمیته ای برخوردار، است ولی قطعا نتیجه آراء عکس آن را ثابت خواهد کرد. (در صورتی که همه ۲۵ عضو کمیته رأی بدهند بگین خواهد توانست فقط یک رأی به نفع خود بیاورد.) حتی اگر این کمیته کنست نیز از یادین حمایت نمود. علیه دو شهرک مورد بحث دهد، نمی توان انتظار داشت که توقفی در ایجاد شهرکها به وجود آید، چون معیار را بی نظمی های درونی کمیته مشترک دفاع و شهرک سازی وزارتخانه تصور خواهند کرد.

۱۴ (طبقه بندی نشده). دیدار دایان از بن: بنا به گزارش رویتر، وزیر امور خارجه اسرائیل موشهدایان به مذاکرات خود با صدر اعظم آلمان غربی هلموت اشمیت که اظهار داشته بود سیاست بن در قبال خاورمیانه تغییرناپذیر است، پایان داد. سخنان اخیر صدراعظم آلمان را به عنوان مبارزه علیه انتقاداتی که توسط اسرائیل مبنی بر ارتباط ما بین آلمان و ساف شده، به حساب می آورند. در سخنانی که دایان در ۱۰ سپتامبر در یک ضیافت شام ایراد کرد گفت بن از حقوق و خود مختاری فلسطینیان بحث به میان می آورد در حالی که درباره این فرضیه نه در قرارداد کمپ دیوید و نه در بیانیه های EESسخنی به میان آورده نشده است. در ادامه دایان گفت که ما بین طرفین حس اعتمادی به وجود آمده است،لیکن منابع آگاه گفته اند که علیرغم یک، چنین ادعاهایی هنوز اشکالات متعددی خود نمایی می کند که عبارتند از اصرار آلمان

درباره حقوق و خود مختاری فلسطینیها، انتقاد از ایجاد شهرکهای اسرائیلی در مناطق اشغالی، و نقش اسرائیل در لبنان. در پایان سخنانش در یک مصاحبه مطبوعاتی، دایان گفت که ایجاد یک کشور فلسطینی در چهارچوب راه حل خاورمیانه ای برای اسرائیل اصولاً امکان پذیر نیست.

۱۵ (طبقه بندی نشده) عراق و عربستان سعودی سیاست نفتی خود را تغییر می دهند: بنا به گزارش یک مقاله تحقیقی اقتصادی خاور میانه، دولت عراق به بسیاری از مشتریان نفتی خود اطلاع داده است که قراردادهایشان در پایان سال مختوم اعلام خواهد شد تا شرایط جدید که عبارت است از «مطابقت» با قانون عراق، شامل قوانین تحریمی، و تضمین اینکه نفت به کشورهایی از قبیل اسرائیل، مصر، آفریقای جنوبی و رودزیا اصولاً نه فرستاده شود و نه از طریق آنها منتقل گردد، مطرح گردد. بنا به گزارش همین نشریه تنها کمپانیهایی که بیشتر ضرر خواهند کرد، کمپانیهای آمریکایی هستند که نخواهند توانست قرارداد تحریم اسرائیل را امضاء نمایند. بنا به همین گزارش کمپانیهایی که این اطلاعیه را دریافت داشته اند عبارتند از شل، بریتیش پترولیوم، گلف اویل، اکسون، و احتمالاً آموکو. در صورتی که راه حلی برای این مسئله یافته شود حدود ۰۰۰/۳۰۰ تا ۰۰۰/۴۰۰ بشکه در روز به جای دیگر صادر خواهد شد.

شیخ احمد زکی یمانی در یک مصاحبه با رادیوی دانمارک گفته است که ممکن است افزایش کمی در بهای نفت به وجود آید. وی نیز با نظریه ایجاد ناظر بر شرکتهای نفتی که منافع غیر قانونی کسب می کنند، موافق است و امیدوار است که تصمیماتی که در کنفرانس صنعتی توکیو اتخاذ شده به مرحله اجرا گذارده

شود.

۱۶ (طبقه بندی نشده) علی حمدی الجمال می میرد:

علی حمدی الجمال ریاست هیئت سردبیران الاهرام، بهترین روزنامه قاهره در دهم سپتامبر در هتل خود در واشنگتن جان سپرد. الجمال به اینجا آمده بود تا پیرامون دیدار معاون رئیس جمهور مصر حسنی مبارك از آمریکا گزارشی تهیه نماید.

۱۷ (محرمانه) اجلاس اتحادیه عرب به ۱۸ سپتامبر موکول گردید:

سفارت آمریکا در تونس گزارش می دهد که بنا به تقاضای عربستان سعودی کنفرانس وزرای امور خارجه اتحادیه عرب در تونس به ۱۸ سپتامبر موکول شده است. بنا به گزارش دیگری از رویتر رنه مواد، فرستاده رئیس جمهور لبنان الیاس سرکیس سرگرم دیدار از پایتختهای عربی است تا مقدمات تشکیل اجلاسی را در رابطه با وضع رو به زوال جنوب لبنان فراهم آورد. بنا به گزارشات رسیده، در اجلاس اتحادیه عرب گزارشی به وسیله اتحادیه ارائه خواهد شد تا منشور اتحادیه اصلاح گردد.

۱۸ (محرمانه) لبنان / ارمنیها و دست راستیها برخورد پیدا می کنند:

بنا به گزارشهای رسیده گشتی های شبه نظامی دست راستی با تفنگداران ارمنی حومه مسیحی در شرق بیروت در تاریخ ۱۰ سپتامبر دست به مبارزه با یکدیگر زدند. گزارش حاکی از آن است که بین یك تا سه نفر کشته و ۵ تا ۱۰ نفر زخمی نتیجه این نبرد بوده است.

۱۹ (طبقه بندی نشده) الفتح و آلمان غربی:

پس از بمب گذاریهایی متعدد در بیروت در تأسیسات آلمانی به وسیله یك گروه فلسطینی چریکی ناشناس، سازمان فتح به حراست ۲۴ ساعته از سفارت آلمان دست زده است. این سازمان همچنین اعلام کرده است که هر کسی را که هوس حمله به تأسیسات آلمانی در بیروت را داشته باشد، تنبیه خواهد کرد.

۲۰ (محرمانه) اصرار در مراجعت بانکدار مشهور غربی:

رئیس دانشگاه دیرزیت در ساحل غربی رود اردن به سرکنسولگری آمریکا در اورشلیم گفت که دانشگاه در تلاش است تا اجازه مراجعت هناناصر را از وزیر دفاع وایزمن بگیرد، تا او بتواند به انجام وظایف خود بپردازد. بنا به گفته برامکی، ناصر در زمانی که در تبعید در عمان به سر می برد، از سیاست ساف کناره گیری کرده بود.ونس

سند شماره (۴۹)

تاریخ: ۱۸ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲۷ شهریور ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

(پاراگرافهای ۵ ۱ محرمانه است)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۹۸ ۱۸ سپتامبر ۱۹۷۹

۱ عکس العملهای نخستین علیه خرید زمینهای خصوصی توسط اسرائیل در سرزمینهای اشغالی:

تصمیم کابینه اسرائیل که شهروندان و مؤسسات اسرائیلی را در خرید زمین در ساحل غربی رود اردن و نوار غزه مجاز و آزاد دانسته باعث شگفتی بسیار گردید. بنا به گزارش رادیو اورشلیم، این پیشنهاد به وسیله نخست وزیر بگین تسلیم کابینه شد، که در ابتدا از طرف وزیر دفاع وایزمن پیشنهاد شده بود، و بعدها

مشاور قانونی دولت آن را اصلاح نمود. گزارشگر رادیو گفت کمیته وزارتی شورای امنیت این کشور مسئولیت اجرای این تصمیم را به عهده دارد.

۲ منشی کابینه آریه نااور این تصمیم دولت را وسیله ای برای پایان دادن به «تبعیضی» که برای یهودیان قائل می شوند، می داند. نااور این شایعه را که تصویب این تصمیم را به دنبال فشار تحمیل شده توسط کوش امونیم در چند اجلاس اخیر با نخست وزیر می داند، شدیدا تکذیب نمود. ناور خاطرنشان ساخت که لیکود در دو سال پیش قول داده بود که این تصمیم را به مرحله اجرا بگذارد و اکنون زمان وفای به عهد لیکود فرا رسیده بود. با این حال وی خاطرنشان ساخت که یهودیانی که زمین خریداری می کنند بدون کسب اجازه از دولت نظامی نمی توانند در آنها زندگی کنند.

۳ یک منبع دولت به خبرگزاری رویتر گفت که به نظر او اولین مرحله اجرای این قانون، خرید زمینهای اطراف اردوگاهها خواهد بود.

۴ عکس العمل اعراب جهان: در جهان عرب عکس العمل شدیدی علیه این تصمیم به وقوع پیوست:

(الف) شهرداران شهرهای مهم مسیحی سه شهر بتلهام، بیت جلاله، و بیت ساهور این تصمیم دولت اسرائیل را محکوم کردند. فریج شهردار شهر بتلهام به خبرنگاران گفت، که این عمل نتایج بسیار خطیری را به دنبال خواهد داشت، «چون دولت اسرائیل قبل از پایان مذاکرات با مدیریت محلی به نحوی این تصمیم خود را سریعا به مرحله اجرا در خواهد آورد..»

(ب) شورای شهرداری شهر غزه اجلاس خاصی در ۱۷ سپتامبر تشکیل داده بود و پس از آن گزارش داد که نامه هایی در اعتراض به سه طرف قرارداد کمپ دیوید فرستاده است. آنها این تصمیم را مانع ایجاد صلح در خاورمیانه دانسته اظهار داشته اند که این گام به این علت برداشته شده است، تا گوش آمونیم آزادانه بتواند فعالیت خود را در تشکیل شهرکها دنبال نماید.

(ج) رادیو عمان به نقل از یک روزنامه اردنی گفت که اساس اتخاذ این تصمیم طرح بگین بوده است که براساس طرح کمپ دیوید به وجود آمده بود. وی گفته است که «تکذیب هایی که از طرف قاهره و واشنگتن می شود تنها برای پنهان کردن حقیقت موضوع از چشم اعراب است.» روزنامه الدستور خاطرنشان ساخت که درست در زمان سالگرد کمپ دیوید این تصمیم به مرحله اجرا گذاشته شده و از طرف دیگر کارتر از همه سران عربی خواسته است که در واقعیت بخشیدن به مراحل صلح شرکت جویند.

(د) بنا به گزارش رسیده از منا، یک سخنگوی وزارت خارجه مصر این تصمیم را در تضاد با موافقت نامه های کمپ دیوید می دانسته، آن را تلاشی در جهت تغییر نتایج مذاکرات خود مختاری، خوانده است. وی گفته است: «این تصمیم موانع جدی و بیشتری ایجاد کرده.. راه رسیدن به یک راه حل همه جانبه و عادلانه را مسدود می کند و اینکه اسرائیل یکی از مفاد کمپ دیوید که همانا به رسمیت شناختن حقوق فلسطینیان است را محترم خواهد شمرد یا نه مورد سؤال قرار می دهد.»

۵ عکس العمل های اسرائیل: عکس العمل درون اسرائیل نسبت به این مسئله متفاوت لیکن مثبت بوده است:

(الف) اورشلیم پست خاطرنشان ساخت که چند تن وکلا این تصمیم را مطابق قوانین بین المللی شناخته اند. دیگر وکلا در این زمینه گفته اند که در صورتی که خرید این زمینها وضعیت سرزمینهای اشغالی را تغییر بدهد مغایر با مفاد قوانین ژنو خواهد بود.

(ب) هامتزوف گفته است که به این تصمیم نباید به عنوان یک حرکت سیاسی نگاه کرد، بلکه باید آنرا در جهت اجراء یکی از قوانین اردنی که هنوز به قوت خود باقی است، نگریست. وی در ادامه از اینکه مدتی چنین طولانی گذشت تا این قانون به مرحله اجرا در آید بسیار اظهار تأسف کرد.

(ج) یدیوت آهارونوت در سر مقاله خود چنین اظهار داشت: «ما دارای استعداد انجام کارها در زمان نامناسب می باشیم.» این روزنامه در ادامه نوشته است که دیر به اجرا درآمدن این تصمیم بهتر از هرگز به اجرا در نیامدن آن است، زیرا در این صورت منع یهودیان از خرید زمین در «اسرائیل بزرگ» می توانست یک «بی حیثیتی عظیم» به بار آورد.

۶ (طبقه بندی نشده) گزارش مطبوعات اسرائیل درباره تفرقه حکومتی «در اسرائیل م): در سر مقاله هاآرتز، یوزی بنزیمان بگین را این طور توصیف می کند: «بگین بسیار تودار و افسرده شده است... و ظاهرا سعی دارد خود را از محیط اطرافش دور نگه دارد که خود عکسی العملی است در برابر آنچه در اطرافش دور نگاهدارد که خود عکس العملی است در برابر آنچه که در اطرافش اتفاق می افتد.» وی در ادامه می گوید: «بگین ضعف بسیار وحشتناکی را از خود نشان می دهد، / تا آنجا که پرزیدنت سادات نیز وضع به خصوص او را درک کرده است.» در دنباله صحبت بنزیمان از «بوی تعفن در دولت» می گوید «بسیاری از وزرای کابینه طوری عمل می کند که گویا در لبه پرتگاه و سقوط قرار گرفته اند، که این خود اثبات کننده این تئوری است که عوامل مخرب درونی، بسیار قویتر از عناصر به اتحاد کشاننده لاینفک آنها در منافع مشترکشان برای بر سر قدرت ماندن است. «یکی از مفسرین یدیوت نیز اظهار داشته است:» این دیگر آن کابینه ای نیست که فقط از کار افتاده باشد، لیکن در آن همه اعضاء تصمیم شدیدی برای خودکشی جمعی گرفته اند.»

یکی دیگر از مفسرین یدیوت اظهار می دارد که: «دولت کنونی بیش از هر دولت دیگری محبوبیت

خود را از دست می دهد... اصلاً به هیچ وجه احساس شرم نمی کند... و صحنه بی آبروییهای فاحشی شده که همانا نشانه عدم وجود روح در لاشه هاست....)

۷ (طبقه بندی نشده) کاسیگین موافقت نامه را مورد حمله قرار می دهد: بنا به گزارش رویتر در دیدار نخست وزیر شوروی کاسیگین از جمهوری دموکراتیک خلق یمن وی موافقت نامه میان مصر و اسرائیل را به عنوان مانعی در راه رسیدن به یک به عنوان مانعی در راه رسیدن به یک راه حل همه جانبه در خاورمیانه مورد حمله قرارداد.

۸ (طبقه بندی نشده) بازدید اشتراوس:

یکی از مطبوعات اسرائیلی نکاتی را که وسیله سفیر اشتراوس در کنفرانس مطبوعاتی ۱۲ سپتامبر بیان شده، به عنوان عدم اصرار دولت آمریکا در آغاز مذاکرات پیرامون خود مختاری فلسطین تعبیر و تفسیر می کند. از طرف سفیر اشتراوش نقل قول شده است که آمریکا در نظر ندارد در حالی که مذاکرات مصر و اسرائیل با مشکلات بسیار روبرو شده است، راه حلی را تحمیل کند.

۹ (طبقه بندی نشده) گزارش پیرامون وضع بد جسمانی بگین تکذیب گردید. مشاور مطبوعاتی بگین در مصاحبه ای که با رادیو اورشلیم داشت، گزارش به چاپ رسیده در مجله تایم را مبنی بر اینکه سه دکتر غیر اسرائیلی به بگین توصیه کرده اند که بیش از سه ساعت در روز کار نکند را تکذیب نمود. مشاور بگین گفت که نخست وزیر از ساعت ۸ تا ظهر و از ساعت ۴ بعد از ظهر تا شامگاه هر روز به کار مشغول و این

برنامه کاری او از زمانی که برنامه کار تمام وقتش را آغاز کرده است، می باشد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) گزارشهای دیگر پیرامون مسائل لیتانی: بنا به گزارش رویتر، یکی از اعضاء چپی کنست در ۱۷ سپتامبر اظهار داشته است که شکنجه و کشتار چهار غیر نظامی لبنانی به دست یک افسر اسرائیلی تنها واقعه از این نوع نمی باشد، لیکن از تشریح جزئیات بیشتر خودداری نمود. ژنرال ایتان که به وسیله کنست به علت تخفیف محکومیت نظامی مذکور به دو سال زندان محکوم شده است در یک مصاحبه مطبوعاتی با معاریو در ۱۷ سپتامبر گفت که وی تصمیم ندارد از پست خود کناره گیری نماید و دیگر اینکه افسر مذکور تنها بوده و در موقعیتی قرار داشته که برای دفاع از جان خود مجبور به انجام این کار شده است. در ۱۷ سپتامبر روزنامه هاآرتز نیز اظهار داشت که «پیرامون صحت داستان نمی توان شک کرد» و دیگر اینکه مردم اسرائیل حق دارند چنین افسر نظامی داشته باشند که در برابر جنایتکاران جانب احتیاط را از دست نمی دهد و با انکار حقیقت سعی در دفاع از خود نمی نماید.» معاریو گفت که ایتان باید برای مردم اسرائیل گزارشی کامل و رک و راست تهیه نماید.

۱۱ (سری) اسد در اختفا: بنا به گزارش سفارت آمریکا در دمشق حافظ اسد به طرز عجیبی از انظار عموم پنهان گشته، و پس از بازگشت از کنفرانس غیرمتعهدها در ۹ سپتامبر تنها یک بار در انظار عموم ظاهر گشته است. سفارتخانه معتقد است که حافظ اسد ممکن است پس از شورشهای ۱۲ سپتامبر لاتاکیا رفته و هنوز هم در آنجا باشد. علاوه برای نها، فقدان گزارش مطبوعات پیرامون فعالیت دیگر رهبران سیاسی می تواند حاکی از آن باشد که حافظ اسد در جایی به تعمق مشغول است تا تغییراتی در کابینه اش به وجود آورده و کابینه جدیدی را ایجاد نماید.

۱۲ (خیلی محرمانه) خسارات وارده در لاتاکیا مورد اغراق قرار گرفته لیکن شهر نا آرام است:

سفارت آمریکا در دمشق گزارش می دهد که در شهر لاتاکیا به دنبال اغتشاشی که اخیرا به وجود آمد

خسارات چندانی مشاهده نمی شود، لیکن شهروندان این شهر از وضعیت شهرداری و مقامات امنیتی به علت اینکه نتوانسته بودند خشونت را تحت کنترل در آورند، بسیار خشمگین شده اند.

۱۳ (طبقه بندی نشده) عراق خواستار برگزاری کنفرانس اوپک در بغداد شده است: بنا به گزارش رادیو بغداد، عراق در ۱۷ سپتامبر از سران دولتهای عضو اوپک خواستار تشکیل یک اجلاس فوری اوپک در نیمه دوم ۱۹۸۰ در بغداد شده است (این زمان با بیستمین سالگرد تأسیس اوپک مصادف می باشد). منبع تأکید کرده است که این اجلاس مسائل متعدد بین المللی چون مسئله انرژی، و نظام اقتصاد جهانی را مورد بحث و تبادل نظر قرار خواهد داد به این امید که به یک راه حل با ثبات برای آینده دست یافته منافع اوپک و دیگر کشورهای در حال توسعه را بیشتر حفظ و حراست نماید.

۱۴ (خیلی محرمانه) مصر: مسائل بخش نفتی: سفارت آمریکا در قاهره، در حالی که تخمین خود را پیرامون تولید نفت مصر در سال ۱۹۷۹ خاطرنشان می سازد می گوید که عوارضی که عاید مصر از طریق تولید نفت می گردد. بالغ بر یک میلیارد دلار از محل فروش ۰۰۰/۱۵۰ بشکه از ۰۰۰/۵۳۰ بشکه تولیدی در روز می شود. فروش نفت خام کنونی از طریق خلیج سوئز بسیار ناچیز است و نرخ هر بشکه در بازار به ۵۰/۳۲ دلار می رسد. تقاضای مصرف کنندگان مقاصد کمپانی نفتی مصری را بر سر دو راهی قرار داده است که آیا قیمت تعیین شده را از مشتریان خود دریافت دارد و یا اینکه در صورتی که شرکتهای سهامدار مصر چون آموکو از پرداخت بیش از ۲۲ دلار تعیین شده امتناع ورزند چه کند. مذاکرات با اسرائیل

پیرامون خروج از منطقه نفتی آلما بنا به گزارش مذاکره کننده اصلی التور با رضایت به پیش می رود. این منطقه یا در ۲۵ یا در ۲۶ نوامبر تحویل داده خواهد شد. اسرائیل اصرار دارد که بیش از بشکه ای ۲۵ دلار به محموله ای که سادات قول دادن آن را به اسرائیل در ماه دسامبر داده، نخواهد پرداخت. بعضی از دلالان در حال حاضر مشغول آماده کردن این محموله نفتی می باشند.

۱۵ (محرمانه) کمونیستهای مصری آزاد گردیدند: سفارت آمریکا در قاهره به نقل از یک روزنامه محلی گزارش داد که دادگاه عالی دولتی امنیتی دستور آزادی فوری ۵۵ عضو حزب کمونیست مصر را که در ماه اوت دستگیر شده بودند و اتهامشان این بود که در تماس با عناصر خارجی دشمن بوده و نیز در سازمانهای خرابکاری عضویت داشته اند، صادر نمود. این گروه شامل ۳۸ نفری است که قبلاً به قید ضمانت آزاد شده بودند. ظاهرا پرزیدنت سادات در طول ۱۵ روز بعد از صدور این دستور که دستگیر شدگان در حالت توقیف به سر خواهند برد، حق خواهد داشت پرونده آنها را جهت بررسی بیشتر به دادگاه ارجاع دهد.

۱۶ (طبقه بندی نشده) رهبر اخوان المسلمین کشته شد: بنا به گزارش رویتر، عبدالستار الزعیم، رهبر سرشناس گروه اخوان المسلمین در سوریه، در برخوردی که با پلیس گشتی نظامی داشت به قتل رسید. وی به اتهام دست داشتن در قتلهای متعدد و نیز درگیر بودن در کشتار ۵۰ عضو نظامی در ماه ژوئن در شهر آلپو تحت تعقیب بود.

۱۷ (طبقه بندی نشده) رهبران کنفرانس مسیحیان جنوب با عرفات ملاقات می نمایند:

بنا به گزارش رویتر، گروهی از رهبران سیاهپوست کنفرانس رهبری مسیحیان جنوب لبنان در ۱۷ سپتامبر برای ملاقات با عرفات به بیروت می روند. اعضای این گروه عبارتند از: کشیش جوزف لوری ریاست کنفرانس رهبری مسیحیان جنوب لبنان، والتر فونتروی، دکتر کلودیانگ از دیترویت، و دکتر ران

واترز، و یکی از اعضای دانشگاهی دانشگاه هاروارد. دکتر لوری گفت که این سفر براساس علاقه عرفات در بررسی پیشنهادات کنفرانس رهبری مسیحیان جنوب لبنان که در ملاقات با ترز ناظر ساف در سازمان ملل مطرح شده بود، صورت گرفته است که شامل به رسمیت شناختن اسرائیل توسط ساف، به رسمیت شناختن حقوق فلسطینیان توسط اسرائیل و توافق هر دو طرف در محکوم نمودن خشونت می باشد.ونس

سند شماره (۵۰)

تاریخ: ۱۹ سپتامبر ۱۹۷۹ ۲۸ شهریور ۱۳۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان

(پاراگرافهای ۹ ۱ سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان است.)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۸۹۹ ۱۹ سپتامبر ۱۹۷۹

۱ عواقب خرید زمینهای غزه و نوار غربی رود اردن به وسیله اسرائیل: صرف نظر از عواقب قانونی و قضایی، تصمیم اعطای اجازه خرید زمینهای نوار غربی و غزه به اسرائیلیها و سازمانهای اسرائیلی احتمال این را دارد که یک اثر عمیق روحی روی اعراب فلسطینی این مناطق داشته باشد. علاوه بر این ممکن است

در موضع آنها که معتقدند اعراب باید میانه رو باشند تغییری ایجاد کند. مهمترین مسئله برای فلسطینیها زمین و آب می باشد. توافق بر سر این مسائل در گفتگو بر سر مسئله خود مختاری یک عامل خیلی مهمی است که احتمالاً بر فلسطینیانی که در محلهای اشغال شده زندگی می کنند و درصدد هستند که به همکاری و دوستی با سازمان آزادیبخش فلسطین و هاشمیها برای شرکت آنها در به وجود آوردن یک قدرت خود مختار رو آورند، تأثیر جدی می گذارد.

۲ تأثیرهای عملی این تصمیم هنوز نامعلوم است و فقط در ماههای آینده روشن خواهد شد. یک روزنامه نگار معروف اسرائیلی که در مسئله ایجاد آبادیهای یهودی نشین تخصص دارد، به سفارتخانه آمریکا در تل آویو گفت که او انتظار این را دارد که این تصمیم مقداری عواقب عملی به دنبال داشته باشد. او اظهار داشت که بسیاری از اراضی که اکنون می توان خریداری کرد قبلاً به طور غیر قانونی خریداری شده است. به علاوه او این چنین نتیجه گیری می کند که با توجه به مجازات اعدام در اردن برای یک چنین فروشهایی و احتمال اعمال تلافی جویانه توسط سازمان آزادیبخش فلسطین، فلسطینیها به شدت جلوی این گونه معاملات را خواهند گرفت.

۳ یک روزنامه نگار دیگر اسرائیلی اظهارنظر کرده است که تعدادی از اعراب ساکن این مناطق کاملاً راضی به فروش زمین به افراد اسرائیلی، هستند، ولی آنها نمی خواهند که طرف معامله شان یک سازمان ایجاد کننده شهرکهای یهودی نشین باشد، زیرا که در آن صورت موضوع به یک مسئله «سیاسی» تبدیل خواهد شد. او همچنین یادآور شد که اگر ثبت اراضی مذکور بر طبق قوانین ثبت در کشور اردن انجام می گرفت، دیگر مشکلی به وجود نمی آمد. او این چنین نتیجه گیری می کند که تصمیم بالا مورد آزمایش قرار می گیرد تا ببینند که پروسه ثبت در عمل چگونه به اجرا در می آید.

۴ اگر چه این گونه آینده نگریها ابتدایی هستند و ممکن است خیلی دلگرم کننده باشد، ولی طرفداران

اسکان یهودیان در مناطق مذکور، مانند شارون و گوش آمونیم، در آینده بر سر این مسئله کار خواهند کرد تا به تصمیمات جدید جامه عمل بپوشاند این موضوع راه را برای فعالیتهای اسکانی هموار نماید. (دولت اسرائیل راههایی را پیدا کرده است تا زمینهای لازم برای ایجاد آبادیهای جدید را به دست آورد، و این مسئله علیرغم اعتراضات دادگاه و موانع، دیگر ادامه دارد.)

۵ قانون در اطراف اورشلیم قدیم دارای اهمیت بیشتری است. حتی قبل از تصمیم جدید، بیشتر خریدهای غیرقانونی که انجام پذیرفته بود احتمال داده می شود که در این نقطه، اغلب به وسیله مقامات عالی دولتی و مقاطعه کاران بزرگ که خیال احتکار زمین را داشته اند، به وقوع پیوسته باشد. قیمت زمین در این محلها شدیدا رو به افزایش است. یک محرک دیگر برای خریدهای خصوصی در این منطقه شمار حائز اهمیت اعراب مهاجر از اورشلیم و اطراف آن است که به غرب مهاجرت کرده اند، ولی هنوز زمین دارند. خیلی از آنها دلواپس هستند که ادعایشان قابل قبول نخواهد بود و ممکن است مجبور به فروش زمینهایشان شوند. در همین حال در آئین نامه سرمایه ملی یهودیان این موضوع وجود دارد که به محض به وجود آمدن موقعیت می توان در «ارتز اسرائیل» زمین خریداری نمود.

۶ اعراب مناطق دیگر ممکن است به فروش مایل نباشند، ولی اگر آنها احساس کنند که بالاخره از آنها سلب مالکیت خواهد شد، می توان آنها را ترغیب به آن کار نمود.

پیشنهادات تهدید کننده مبنی بر سلب مالکیت تاکنون به وقوع پیوسته است. طرفداران ایجاد شهرکها

به خصوص اگر با مقامات دولتی نیز دوستی داشته باشند، ممکن است بتوانند اعراب را ترسانده و آنها را نسبت به فروش راغب سازند. همان طوری که اعرابی که مالکیت زمینهای بزرگ را در اختیار دارند زمانی که می بینند قطعه زمینی تنها به «دلایل امنیتی» یا با عنوان «زمینهای دولتی» سیم خاردار کشی شده است مطمئنا منطق این غصب را و اینکه آیا فرصتی برای تلافی خواهد ماند مورد سؤال قرار خواهند داد.

۷ یک سؤال پاسخ داده نشده دیگر این است که بر طبق تصمیم جدید چگونه با زمینهایی که قبلاً به طور غیر قانونی به وسیله اسرائیلیها خریداری شده رفتار خواهد شد. این افراد حالا سعی خواهند کرد که آشکارا زمینهایشان را به ثبت برسانند. حتی برخی از این نمونه ادعاها در دادگاهها وجود دارد که بعضی از اعرابی که مالکیت آنها معتبر نیست با وکالت نامه قلابی زمین را به خریداران اسرائیلی فروخته اند

۸ به علاوه صندوق اندوخته ملی یهودیان و بعضی اتباع خصوصی تا قبل از سال ۱۹۴۸ مقدار ۰۰۰/۳۲ جریب زمین در کرانه غربی در اختیار داشتند. مقامات مسئول زمین در اسرائیل بر این زمینها نظارت دارند، بیشتر آن تاکنون به اعراب اجاره داده شده است. اگر صندوق اندوخته ملی یهودیان یا مالکان خصوصی دوباره ادعای حقوقشان را بکنند و تقاضای نظارت بر زمینها را داشته باشند، این موضوع ممکن است بین آنها و اعراب مستاجر ایجاد اشکال و دعوا بکند.

۹ بالاخره تصمیمات مورد نظر امکان این را به وجود می آورد که اعراب اسرائیل برای خرید زمینها یا از طریق اعرابی که خارج از سرزمینهای اشغالی هستند و منافعشان در ارتباط با این تصمیمات است یا به وسیله گروههای یهودی که خیال فعالیت اسکانی در این مناطق دارند، به عنوان یک وسیله مورد استفاده قرار گیرند.

۱۰ (طبقه بندی نشده) دایان تقاضا دارد که به عنوان ریاست یک هیئت نمایندگی به آمریکا بیاید: بنا به گزارش روزنامه داور، دایان تقاضا کرده است که در رأس هیئتی برای بحث و گفتگو پیرامون نظارت بر

صحرای سینا به عنوان تنها شرطش برای سفر به آمریکا به آنجا بیاید قبلاً، دایان خواسته بود که او را از انجام این سفر باین بهانه که وایزمن خود می تواند مذاکرات را دنبال کند، معذور دارند.

۱۱ (طبقه بندی نشده) پرز به سازمان آزادیبخش فلسطین حمله می کند: بنا به گزارش آسوشیتدپرس شیمون پرز در یک سخنرانی که به دعوت اتحادیه سیاسی دانشگاه ییل در تاریخ ۱۷ سپتامبر انجام داد به سازمان آزادیبخش فلسطین به طور کلی حمله نمود. او سازمان آزادیبخش فلسطین را متهم نمود که هرگز دنباله رو یک سیاست میانه رو نبوده است و حتی کوچکترین شانسی برای اینکه این سازمان بتواند دولت و سیاست خود را تغییر دهد، وجود ندارد. پرز اضافه می کند که به محض از بین رفتن خطر سازمان آزادیبخش فلسطین، فلسطینیها حق آن را خواهند داشت که آینده خودشان را به دست گیرند.».

۱۲ (طبقه بندی نشده) اسرائیل به تصمیم مبنی بر تحریم فروش سلاح به آفریقای جنوبی احترام می گذارد: گزارشات آمریکا و سازمان ملل اشاره بر این مطلب دارد که یک هیئت اعزامی اسرائیلی به سازمان ملل به کمیته تحریم فروش سلاح گفت که اسرائیل قطعنامه شماره ۴۱۸ شورای امنیت که در سال ۱۹۷۷ به تصویب رسیده است را می پذیرد و بر طبق آن برای آفریقای جنوبی نه سلاح و نه مواد مربوط به آن که شامل فروش و انتقال اسلحه و مهمات، وسایط نقلیه نظامی و وسایل نظامی است، تهیه نخواهد کرد.

۱۳ (محرمانه) سعودیها نگران اتحاد دو یمن می باشند. سفارتخانه ما در جده گزارش می دهد که گرداننده امور وزارت امور خارجه عرب اسماعیل شورا در تاریخ ۱۷ سپتامبر به کنسول سیاسی گفت که

هدف ملاقات نخست وزیر جمهوری عربی یمن و معاونش از عربستان سعودی در تاریخ ۱۱ سپتامبر این بود که مقامات سعودی را از این موضوع با اطلاع بکنند که صالح در نظر دارد که پیشنهاد برگزاری یک ملاقات با عبدالفتاح اسماعیل را بپذیرد. شورا گفت که ولیعهد سعودی می خواهد در تاریخ ۱۷ سپتامبر که روز برگزاری این ملاقات است به صنعا برود تا اتحاد بین دو یمن را بررسی و مورد گفتگو قرار دهد و همچنین در مورد تحویل سلاح به جمهوری عربی یمن از اروپای شرقی بحث و تبادل نظر نماید. شورا فکر می کند که صالح با این ملاقات موافق می باشد، زیرا او از آن ترس دارد که اگر این قدم را به طرف یک اتحاد برندارد از جانب جمهوری دمکراتیک خلق یمن مورد حمله قرار گیرد. مقامات سعودی نسبت به اطمینان خاطری که در مورد اتحاد و پیروی از آن به سعودیها می داد، چندان خوش بین نیستند.

۱۴ (طبقه بندی نشده) تصحیح «بمب» سفارتخانه جمهوری عربی یمن: سفارتخانه در صنعا گزارش داد که بسته ای که دوشنبه به سفارتخانه تحویل داده شده با یک بسته حاوی بمب اشتباه شده بود.

۱۵ (طبقه بندی نشده) عمان و امارات متحده عربی به توافق مرزی رسیدند: بر طبق خبرگزاری قطر معاون وزارت امور خارجه عمان اظهار داشت که امارات متحده عربی و عمان به یک قرارداد مشترک بر سر اختلافات مرزی بین دو کشور رسیدند و قرار داد در آینده نزدیک اعلام خواهد شد.

۱۶ (محرمانه) حوص بر سر مسئله عقب نشینی سازمان آزادی بخش فلسطین: نخست وزیر الحوص در تاریخ ۱۴ سپتامبر به سفیر آمریکا دین گفت که او اخیرا مذاکره ای با صلاح خلف ابوایاذ داشته است و در نتیجه این ملاقات متقاعد شده است که سازمان آزادیبخش فلسطین این موضوع را قبول کرده که نیروهای مسلح لبنان مسئولیت بیشتری، در جنوب لبنان به عهده بگیرند، به شرط اینکه منافع فلسطینیها نیز در نظر گرفته شود. خلف به الحوص گفت که صف آرایی سربازان لبنانی در جنوب به یک توافقنامه سیاسی بین دولت لبنان، گروههای مختلف لبنانی سازمان آزادیبخش فلسطین، و نیروهای سوریه نیاز

دارد.ونس

سند شماره (۵۱)

تاریخ: سپتامبر ۷۹ ۳۰ شهریور ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی است. غیرقابل رؤیت برای بیگانگان

(پاراگرافهای ۱ ۸ خیلی محرمانه / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۰۰ ۲۰ سپتامبر ۷۹

۱ «ماجرای افسر اسرائیلی در لیتانی»: موارد اعتباری و اخلاقی: تخفیف محکومیت کیفری ۴ افسر پیاده اسرائیلی که در قتل افراد غیر نظامی لبنانی در مبارزات لیتانی در سال ۱۹۷۸ شرکت داشته اند، توسط رئیس ستاد ایتان و این واقعیت که او پرونده ها را سرسری گرفته است دو موضوع را مورد سؤال قرار داده که در برگیرنده تصویر ذهنی قوای دفاعی اسرائیل می باشد.

(الف) سؤال اول در برگیرنده حیثیت و اعتبار رئیس ستاد می باشد.

(ب) سؤال دوم در برگیرنده نقش اخلاقی قوای دفاعی اسرائیل در جنگ علیه اعراب می باشد.

هر دو سؤال از اهمیت بسیار ویژه ای برخوردار هستند، البته در رابطه با ارتش به عنوان یک نهاد ملی.

۲ در طول حمله اسرائیل به لبنان در ۴ مارس ۱۹۷۸ یک افسر اسرائیلی تقریبا چهار فلسطینی و یا روستاییان لبنانی را به قتل رسانده است. این افسر محکوم شناخته شد، ولی محکومیت وی بعدا تخفیف داده شد و سرانجام به ۱۲ سال زندان محکوم گردید. بعدها محکومیت وی توسط یک دادگاه پژوهش نظامی به ۸ سال تخفیف داده شد. در ژوئیه ۱۹۷۹ ایتان محکومیت این شخص را بیشتر کاهش داد و سرانجام وی را به ۲ سال زندان محکوم نمود.

۳ ایتان به این دلیل که فشار شرایط جنگی تعیین کننده وضعیت می باشد و نیز اخذ درجه و مقام این افسر می تواند تنها تنبیه مؤثر درباره وی باشد تصمیم خود را توجیه می کند. البته گزارشهایی که به مطبوعات اسرائیلی رسیده و درج شده حاکی از آن است که در هنگام وقوع جنایت افسر مربوطه را هیچ گونه خطری تهدید نمی کرده است و او مقتولین را بی گناه به قتل رسانده است. گزارشهای مطبوعاتی همچنین مدعی است که افسر یاد شده نامزد دختر یکی از ژنرالهاست که دوست صمیمی ایتان می باشد.

۴ ارتش و جامعه: قوای دفاعی اسرائیل معتبرترین و با نفوذترین نهاد ملی اسرائیل می باشد. از طریق برنامه های جوانان، و شبکه بسیار گسترده اش، و نیز سیستم ذخیره ای وسیع خود قوای دفاعی اسرائیل در زندگی تمام اسرائیلیها وارد می شود. قبل از جنگ ۱۹۷۳، این نهاد در واقع واجب الجرمت شناخته شده و عموم افسران آن با عنوان «آلوفیم» یا طبقه قهرمان اسرائیل یاد می شدند. ضربه جنگ ۱۹۷۳ این تصور آنها را لکه دار نمود و ارتش و رهبران آن را در معرض طوفان انتقادها قرارداد. جریان مذکور یکی از نمونه های این واقعیت می باشد. با این وصف اسرائیل نسبت به هر چیزی که موقعیت و مقام قوای دفاعی اسرائیل را به خطر اندازد، حساسیت به خرج می دهند.

۵ موضوع حیثیت و اعتبار: قسمت اعظم تضاد منتج از «جریان افسر اسرائیلی در لیتانی» بر حقانیت و یا اعتبار ایتان متمرکز شده است. کسانی که از او انتقاد می کنند، مدعی هستند که وی یا عمدا و یا در نتیجه

عدم آگاهی ملت را نسبت به جریان قتل چهار عرب گمراه کرده است. تلاشهایی که توسط اینان و وایزمن جهت تشریح موقعیت انجام شده، خالی از موفقیت بوده است.

۶ این موضوع خیلی مهم است چون متوجه می شویم که هم دولت و هم مردم خواستار رئیس ستادی هستند که حیثیت و اعتبار او جای تردید نداشته باشد. برای اسرائیلیها اینکه اینان به جز قضاوت عینی نظامی، محرکهای دیگر نداشته است چندان خالی از تردید نیست. جریان حاضر مقداری از حیثیت وی را کاهش خواهد داد، لیکن گمان نمی رود که عاملی جهت اخراج وی باشد.

۷ موضوع اخلاقیات: قوای دفاعی اسرائیل فرضیه عدالت در جنگ را بیشتر تعارفی دانسته و دکترین نظامی اسرائیل را که «حاکمیت سلاح در میدان جنگ» را قبول دارد در مد نظر می گیرد. معذالک، این دکترین با دکترین «حداکثر استفاده از نیرو در مأموریتها» در تضاد بوده است که عبارت است از عدم پذیرش شکست در یک عملیات مگر در شرایط بسیار محدود. البته نمونه های بسیار درباره این فرضیه «حداکثر استفاده از نیرو در مأموریت» وجود دارد که گاهی شامل کشتار افراد بی گناه نیز می گردد، برای اینکه عملاً ثابت شود که این فرضیه نیز گاهی عملاً فرضیه غالب و مسلط است.

۸ برای ملتی که درگیر جنگی است که به نظر خودش جنگ پراکنده علیه «تروریست»هاست و بر آن است تا به ناظرین کنجکاو بقبولاند که عدالت را در جنگ رعایت می کند، کشتار افراد بی گناه خالی از اهمیت نمی باشد. با تخفیف محکومیت، به نظر بسیاری از اسرائیلی ها، ایتان قوای دفاعی اسرائیل را در

سطح همان «تروریستها» قرار داده است. از نظر اسرائیلیها بسیار ناراحت کننده است که مهمترین و محترمترین نهاد خود را این چنین افشا شده بیابند.

۹ (طبقه بندی نشده). انفجار بمب در اورشلیم: بنا به اظهار یک شخص آمریکایی یک بمب در یک مرکز فروشگاهی اورشلیم منفجر گردید. این واقعه در ۱۹ سپتامبر رخ داد و یک نفر کشته و ۳۴ مجروح بر جای گذاشت.

۱۰ (طبقه بندی نشده) والدهایم تصمیم اسرائیل مبنی بر خرید زمین در مناطق اشغالی را سخت مورد انتقاد قرار داده است: بنا به اظهارات نماینده ما در سازمان ملل، رئیس این سازمان، والدهایم، بیانیه ای در رابطه با گزارش اسرائیل درباره «خرید زمین شخصی» در صورت صحت، انتشار داده است که گویای این حقیقت است که این عمل اسرائیل مخالف با تعدادی از لوایح سازمان ملل در رابطه با به دست آوردن زمین در مناطق اشغالی بوده و با چهارمین قسمت از آئین نامه ژنو نیز توافق ندارد.

۱۱ (طبقه بندی نشده) بیانیه شهردار فریج درکنست پیرامون تصمیم خرید زمین: سرکنسول ما در اورشلیم گزارش می دهد که در طول گفتگویی در تاریخ ۱۸ سپتامبر با معاون شهردار بنت مطلع شده است که شهردار میانه رو بتلهام فریج اظهار داشته است که تصمیم کنگره کنست مبنی بر مجاز دانستن اسرائیلیها در خرید زمین در سواحل غربی گامی بسیار خطرناک است. وی گفته است که باید به یاد داشت که بسیاری از زمینداران سواحل غربی که اکثرا زمینهای وسیعی را نیز در اختیار دارند به خصوص در مناطق بتلهام و رام اللّه در حال حاضر در خارج از کشور در آمریکای لاتین و آمریکای شمالی زندگی کرده و تا زمانی که اسرائیل آنجاها را اشغال کرده قصد بازگشت ندارند. علاوه بر اینها، این افراد اشتیاق زیادی به فروش این سرزمینها دارند، به خصوص که حکومت نظامی آدرس و نشانی مالکین غایب را نیز در اختیار دارد. وی همچنین گفته است که بسیاری از یهودیان متنفذ با مالکین غایب تماس خواهند گرفت و بهای خوبی نیز به

آنها در ازاء زمین آنها خواهند پرداخت.

۱۲ (طبقه بندی نشده) از ورود کاهان به شهر اسرائیلی عربی جلوگیری به عمل آمد: بنا به گزارش رویتر، پلیس مرزی اسرائیل از ورود نظامی آمریکایی رابی میر کاهان به شهر عربی اسرائیلی، جائی که تظاهرات گسترده ای علیه ورودش بر پا شده بود، جلوگیری به عمل آورد. در هفته گذشته رابی میر کاهان به انجمن شهر ام الفهم در جنوب شرقی صیفا اطلاع داد که وی بازدیدی از شهر به عمل خواهد آورد و در طول آن از آنها خواست تا بر منشور استقلال اسرائیل صحه بگذارند. وی گفته بود که صحه گذاری بر این منشور ضروری است، زیرا وفاداری اعراب این شهر به اسرائیل مورد شك و تردید می باشد.

۱۳ (طبقه بندی نشده) خلیل تصمیم اسرائیل در مورد خریداری زمین را مورد حمله قرارداد: بنا به گزارش رویتر نخست وزیر خلیل در ۱۹ سپتامبر اظهار داشت که تصمیم اسرائیل مبنی بر مجاز دانستن اسرائیلیها به خرید زمین در مناطق اشغالی بخشی از توطئه ای است که اعراب را به فروش زمین مجبور می سازد. وی اضافه کرده است که این حرکت «تلاش جدیدی است برای از بین بردن ماهیت فلسطینی زمینهای عربی که خود مانعی خواهد بود برای فلسطینیها تا نتوانند بر زمین و خانه شان حقی داشته باشند. (این بیانیه با بیانیه دیگری از طرف وزیر امور خارجه مصر همراه است که تصمیم اسرائیل در ۱۹ سپتامبر را محکوم می سازد.)

۱۴ (طبقه بندی نشده) بحرین مصمم است از بروز تظاهرات جلوگیری نماید: سفارت آمریکا در

منامه گزارش می دهد که سیاست بحرین مبنی بر مداخله سریع و قوی جهت در هم کوبیدن چند تظاهرات بر پا شده توسط شیعیان که در طول دو هفته گذشته برگزار شده بود، بسیار موفقیت آمیز بوده و در حال حاضر شهر آرام است. گشتیهای ضد شورش به وضوح در پایین شهر دیده می شوند و هر روزه بیانیه هایی توسط وزرای اطلاعات و کشور منتشر می شود که به طور مکرر برخورد قاطع دولت را در این گونه موارد گوشزد می نماید.

۱۵ (طبقه بندی نشده) مذاکرات تسلیحاتی جمهوری عربی یمن، روسیه: سفارت آمریکا در صنعا گزارش می دهد که یک مقام یمنی به سفیر در ۱۸ سپتامبر اطلاع داده است که وی باور ندارد که صالح قصد داشته باشد وارد معاملات تسلیحاتی با روسیه گردد. با این وصف، معاون ریاست ستاد، علی منصور بین پراگ و برلین در رفت و آمد است و منتظر دستور از طرف ریاست جمهور و درباره جزئیات قرارداد نیز به مذاکره نشسته است ولی واضح است که هنوز دستوراتی مبنی بر امضاء قرارداد دریافت ننموده است. منبع اظهار داشت که صالح بیان داشته که مردم می دانند که وی از بانک مرکزی برداشت کرده و تانک های لهستانی خریداری نموده است.

۱۶ (طبقه بندی نشده) سازمان آزادیبخش فلسطین کنفرانس رهبری مسیحیان جنوب:

رویتر از قول رهبر کنفرانس مسیحیان جنوب جوزف لوری در بیروت بیان می دارد که: «ما معتقد هستیم که راه حل نهایی برای لبنان و خاورمیانه این است که اسرائیلیها و فلسطینیها در موطن خود در صلح و تحت لوای عدالت به زندگی بپردازند.» لوری گفته است که کنفرانس رهبری مسیحیان جنوب سمینارهایی در شهرهای مهم آمریکا برگزار خواهد کرد که بر صلح در خاورمیانه و آفریقا تأکید خواهد داشت و اظهار امیدواری کرده است که نمایندگان همه احزاب درگیر شرکت خواهند کرد.

بنا به اظهارات رادیو فلسطین، نماینده کنگره فونتروی گفته است که رهبران حقوق مدنی با سازمان

آزادیبخش فلسطین مذاکراتی را آغاز کرده اند با این امید که دولت آمریکا نیز این کار را دنبال نماید.

۱۷ (طبقه بندی نشده) ملاقات عرفات و ملک حسین: رادیو عمان گزارش داد که یاسر عرفات و ملک حسین در ۱۹ سپتامبر در شهر مرزی اردن یعنی الرمضا ملاقات کرده اند. (این چهارمین باری است که عرفات با حسین در سال گذشته ملاقات کرده است و به دنبال آن ملاقاتی نیز در هاوانا در مجمع غیرمتعهدها داشته است.) عرفات گفته است که وی تلاش می کند تا موارد مورد علاقه دو جانبه را هماهنگ سازد، زیرا حسین اولین سخنگوی جلسه خواهد بود.

۱۸ (محرمانه) به رسمیت شناختن اسرائیل توسط سازمان آزادیبخش فلسطین: در یک مصاحبه با نشریه بیروتی در صبح دوشنبه یکی از رهبران الفتح به نام صلاح خلف گفته است که به رسمیت شناختن اسرائیل «برنده ترین کارت» سازمان آزادیبخش فلسطین است و این سازمان حاضر است اسرائیل را در ازاء یک حکومت و نه یک بیانیه به رسمیت بشناسد. وی گفته است من به دنبال حزبی هستم که بتواند این حکومت را به من بدهد تا من نیز این امتیاز را به او بدهم. (ما این بیانیه را بسیار مهم می دانیم چون خلف در بیانیه های عمومی خود از عرفات حساستر است. رهبران الفتح حاضر هستند به پیروان خود به قبولانند که به رسمیت شناختن اسرائیل یک بهای سیاسی است که باید برای پیشبرد اهداف محدود خود بپردازند. عرفات اخیرا از جواب دادن به این سؤال به نحو خاصی طفره رفته است که چرا از اسرائیل سؤال نمی کند که آیا آماده است حقوق فلسطینیان را به رسمیت بشناسد یا خیر.)

خلف همچنین اظهار داشته است که احتمالاً عرفات دعوت نامه هایی از کشورهای اروپای غربی دریافت خواهد داشت. وی همچنین بیان داشته است که عرفات بنا به دعوت حزب کمونیست فرانسه به این کشور خواهد رفت و البته وقوع یک چنین دیداری بسته به میل حکومت فرانسه است.ونس

سند شماره (۵۲)

تاریخ: ۲۸ سپتامبر ۷۹۶ مهر ۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی

(از پاراگراف ۱ تا ۹ خیلی محرمانه)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۰۵ ۲۷ سپتامبر ۱۹۷۹

۱ ابتکارهای آلمان غربی اسرائیل را نگران ساخته است: آلمان غربی با نهایت احتیاط در راه بهبود مناسبات خود با اعراب به طرقی که نگرانی اسرائیل را برانگیزد حرکت می کند. بن (آلمان فدرال) خواهد کوشید تا توجه جدید خود را با اعراب متعادلتر ساخته بدین ترتیب مناسبات پشتیبانی از اسرائیل را که به جبران دوران آلمان نازی اتخاذ کرده حفظ کند. جمهوری فدرال آلمان تعهد خود را به نسبت ادامه موجودیت اسرائیل حفظ خواهد کرد، و همچنان معتقد به حق اسرائیل درباره امنیت مرزهای آن خواهد بود. ولی ابتکارهای آلمان غربی باعث می شوند که این ابتکارها چه از سوی اعراب و چه از جانب اسرائیل چنان تلقی شود که آلمان نسبت به گذشته به جهان عرب بیشتر نزدیک شده است.

۲ بن (آلمان فدرال) نمی خواهد درباره مسائل خاورمیانه از واشنگتن پیشی جوید. بن بیشتر مایل است که روند پیمان کمپ دیوید سرعت یابد. اشمیت (صدر اعظم آلمان فدرال) و گنشر وزیر امور خارجه معتقدند که مسئله فلسطین قلب حل بحران خاورمیانه را تشکیل می دهد و بنابراین به رسمیت شناختن موجودیت اسرائیل از سوی فلسطینیها برای موفقیت آمیز بودن مذاکرات اهمیت حیاتی دارد. آلمان غربی

همچنان می خواهد با اقدام ایالات متحده جهت گفت و شنود با سازمان آزادی بخش فلسطین کمک کند.

۳ گنشر که در اوایل سپتامبر از سفر بار دوم به خاورمیانه بازگشت علاقمند به پیشبرد نقش مهمتر کشورهای اروپایی در این منطقه است. بن همچنین میل دارد آلمان فدرال و کشورهای نه گانه جامعه اقتصادی اروپا بر کوششهای خود برای آرام کردن اوضاع و نفوذ سازنده بر رادیکالهای جهان عرب بیفزایند.

۴ گنشر به ویژه درباره مخالفان فزاینده کمپ دیوید در جهان عرب و همچنین درباره فقدان مبادلات غرب با سازمان آزادیبخش فلسطین نگران است. نقش جدید و فعالتر اروپا که گنشر درباره آن پیش بینی می کند، حامی از حمایت شدید از کوششهای آمریکا است. او معتقد است این نقش با تأیید و صلاحدید آمریکا به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

۵ سخنگوی وزارت خارجه آلمان فدرال اندکی پس از بازگشت گنشر از سفر خاورمیانه ضمن دادن گزارش به سفیران کشورهای جامعه اقتصادی اروپا تأکید کرده بود که کشورهای نه گانه جامعه اقتصادی اروپا برای کمک به ایالات متحده لازم است نشان دهند که در مقابل نفوذ شوروی یک راه دیگر از سوی کشورهای اروپایی وجود دارد. گنشر چنین نتیجه گیری کرده بود که کشورهای عربی با مواضع اصلی کشورهای اروپایی روی موافقت نشان می دهند. گنشر این موضوع را در سفر خود به کشورهای عربی

مورد تأکید قرار داده است.

۶ جمهوری فدرال آلمان صراحتا از حق فلسطینیها درباره تعیین سرنوشت خودشان پشتیبانی می کنند، در عین حال جمهوری فدرال آلمان سرگرم اعمال فشارشان مخفیانه به اسرائیل برای اتخاذ موضع سازش پذیرتری نسبت به اعراب می باشد. مخالفت آلمان فدرال با ساختن آبادیهای یهودی نشین و سیاست اسرائیل نسبت به جنوب لبنان و مخالفت اسرائیل با ایجاد یک دولت فلسطینی به اسرائیل ابلاغ شده است.

۷ اینکه حکومت آلمان فدرال در پیروی از سیاستی که اسرائیل را علیه خود بر می انگیزاند تا چه مرحله ای پیش خواهد رفت، آینده نشان خواهد داد. هنگامی که موشه دایان در اوایل ماه جاری از بن دیدن کرد رهبران جمهوری فدرال آلمان کوشیدند به او اطمینانهایی دهند. گنشر تحت فشار اسرائیل اندکی از پافشاری خود درباره «حق تعیین سرنوشت» فلسطینیها عقب نشینی کرد گنشر افزود که «تصویب همه طرفهای درگیر» برای حق تعیین سرنوشت فلسطینیها لازم خواهد بود.

۸ دایان با چیزی کمتر از آنچه که در انتظارش بود از بن بازگشت، ولی چنین امکانی وجود ندارد که جمهوری آلمان فدرال از تعهد اساسی خود نسبت به ادامه موجودیت اسرائیل و حق آن درباره مرزهای امن طفره رود.

۹ (خیلی محرمانه) نسبتهای شکنجه در مورد اسرائیل: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش داده است که تامیر وزیر دادگستری اسرائیل به آنها چنین گفته است که او پرونده ای را که در آن ادعا شده است که یک فرد عرب مظنون با نهایت جدیدت در معرض شکنجه قرار گرفته، در دست دارد. تامیر مدعی شده است که در اتهامات اعراب در این باره غلو شده است، ولی او گفت که یک شمه ای از حقیقت در این باره وجود دارد و بازپرسی در این باره مورد توبیخ قرار گرفته و به مرجع دیگری انتقال یافته است. طبق اظهار تامیر به

سازمان شین بث ابلاغ شده است که چنین طرقی در بازپرسی تحمل نخواهد شد. سفارت آمریکا در تل آویو اظهار نظر می کند چیزی که اهمیت دارد این است که تامیر دستور داده است، تحقیقات او مورد رسیدگی قرار گیرد، زیرا چنین نشان داده شده که او و همکارانش کوشش واقعی خود را برای رسیدن به حقیقت به عمل آورده اند.

۱۰ (خیلی محرمانه) عربستان سعودی، مصر، سودان: اسماعیل شورا مدیر امور کشورهای عربی در وزارت خارجه در روز ۲۳ سپتامبر به سفارت اطلاع داد که سودانیها از سعود الفیصل وزیر امور خارجه عربستان سعودی خواسته اند تا از خارتوم دیدن کند. ولی از آنجایی که سعود الفیصل روز ۲۷ سپتامبر به آمریکا می رود، وقت کمی برای او جهت دیدار از سودان باقی خواهد ماند. اسماعیل شورا گفت که موضوع مذاکرات سعود الفیصل با مقامات سودانی «مناسبات دو جانبه» (یعنی: مساعدت اقتصادی) خواهد بود.

۱۱ (خیلی محرمانه) سطح تولید نفت عربستان سعودی: سفارت آمریکا در جده گزارش می دهد که شاهزاده فهد ولیعهد عربستان سعودی روز ۲۶ سپتامبر به کارتر رئیس جمهور آمریکا اجازه داد که اعلام بدارد که سطح تولید نفت عربستان سعودی در سه ماهه چهارم ۵/۹ میلیون بشکه در روز خواهد بود، که ادامه سطح تولید جاری می باشد.ونس

ص: ۵۳۱

سند شماره (۵۳)

تاریخ: ۱۲ اکتبر ۷۹ ۲۰ مهر ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۱۵ ۱۲ اکتبر ۷۹

۱ (سری) اسرائیل: عدم توافق در کابینه: بنا به تجزیه و تحلیل سازمان سیا رویگردانی بسیاری از طرفداران نخست وزیر بگین از جناح لیکود اکثریت کرسیهای بگین را در میان ۱۲۰ کرسی به ۵ کرسی کاهش داده است، این رویگردانیها از سال گذشته تا به حال به قیمت از دست رفتن ۱۱ کرسی برای او تمام شده است. کاهش قدرت پارلمانی بگین باعث خواهد شد که احزاب دولتی برای به دست آوردن و کسب منافع خاص خودشان وی را تحت فشار قرار دهند. و با ممانعت از ائتلافها، قدرت رهبری بگین را زیر سؤال کشند. مسئله ائتلاف شاید تا اواخر دوره مشکل زیادی را به وجود نیاورد، لیکن فشارهای داخلی و انتقاد عموم از نحوه عملکرد حکومت به خصوص از ضابطه های اقتصادی فاجعه آمیز مشکلات بسیاری را ممکن است به وجود آورد. بگین احتمالاً در انتخابات سال ۱۹۸۱ خواهد باخت.

۲ (سری) علیرغم رشد اقتصادی بسیار سریع به میزان ۴ تا ۵ درصد در سال جاری، اسرائیل با مشکلات اقتصادی بسیار جدی دست به گریبان است. تورم در حال اوج گرفتن است و نرخهای مصرفی به میزان صد درصد در سال افزایش یافته اند. صورت حساب مخارج دولت که بیش از یک میلیارد دلار در سال قبل بوده است اکنون در حال کاهش است، لکن در صورتی که اسرائیل سیاستهای خود را تغییر ندهد، بدهکاریهای دولت به ۷۰۰ دلار در سال ۱۹۸۱ خواهد رسید.

۳ (سری) قسمت اعظم انتقاد عمومی متوجه وزیر دارایی سیمکا اهرلیك و همکارانش است که از اعضای حزب آزادی هستند که می توان گفت به علت اشغال بسیاری از پستهای اقتصادی توسط اعضاء

این حزب از رقبای لیکود به شمار می آید. همین انتقاد عمومی مشاجرات بر سر بسیاری از سیاستهای مهم را که بین بگین و حزبش هروت و لیبرالها در گرفته است دامن زده و به این ترتیب مردم پی می برند که چه اختلاف وحشتناکی در کابینه حکومتشان وجود دارد.

۴ (سری) این روزها اهرلیک موجب دردسرهای زیادی شده است بررسی آراء عمومی نشان می دهد که محبوبیت او به کمتر از ده درصد رسیده تا جائی که بگین ممکن است مجبور شود او را و نیز بسیاری دیگر از مقامات اقتصادی را تعویض نماید. در تلاش برای نجات استعداد در حال نابودی حزبشان، رهبران لیبرال، بنا به گزارشهایی، توافق اهرلیک را به دست آورده اند که در پاییز امسال طرحی برای دوباره سازماندهی کابینه تسلیم بگین نماید که خود اهرلیک در آن طرح دارای مقام اقتصادی نباشد.

۵ یک چنین سازماندهی دوباره ای در کابینه میزان تشنج را بالا خواهد برد و قدرت نمایی برای رسیدن به قدرت بیشتر در میان احزاب مؤتلفه زیاد خواهد شد به خصوص اگر این تغییر سازمانی در برگیرنده چند وزیر وزارتخانه باشد و در صورتی که بگین شخصی را برای پر کردن جای اهرلیک انتخاب کند که خارج از محدوده حزب باشد. این روزها می گویند که فرد پارلمانی مورد علاقه بگین همان ایگال هوروتیز است که قبلاً ریاست یک حزب کوچک و دست راستی به نام لام را که نماینده لیکود بود و بسیار مورد انتقاد اهرلیک نیز قرار می گرفت به عهده داشت.

۶ عملکرد ناپخته دولت بر سر امور اقتصادی بسیاری از یهودیان کم درآمد را که در سال ۱۹۷۷ عامل بسیار مهمی در روی کار آمدن بگین بودند دلسرد خواهد کرد. مشکلات مربوط به تورم باعث شده است که بگین بسیاری از آراء خود را از این طریق از دست بدهد که در صورت ادامه این مشکلات در شروع انتخابات در آخر همین سال بگین باید خیلی چیزها را از دست بدهد.

۷ (سری) تکیه شدید بگین بر مذاکرات صریح در مورد استراتژی اسرائیل که کنترل اسرائیل را بر ساحل غربی رود اردن تضمین می کند، عمده ترین عاملی خواهد بود که وفاداری ائتلافیون سرسخت را جلب خواهد کرد. وزیر کشاورزی اسرائیل شارون، که عضو هروت و از رهبران بسیار سرسخت حزب مذهبی ملی است و شخصی است که اگر حمایت او نباشد دولت بگین سقوط می کند. گفته است که نخست وزیر را در صورتی که پیرامون:

(الف) قرار داد خود مختاری فلسطینیها

(ب) نقش سازمان آزادیبخش فلسطین

(ج) فعالیتهای اسکان دهی یهودیان

(د) و عقب نشینی نیروی نظامی اسرائیل از ساحل غربی رود اردن امتیازاتی بدهد، تنها خواهد گذاشت.

۸ (سری) بگین در گذشته در مذاکراتش یکی از خصلتهای بسیار مهم محافظه کاران را که همانا خست آنهاست به دفعات نشان داده است که با نظرات خود او نیز وفق می دهد. کمبود اشخاص با نفوذ در کابینه و نیز این باور بگین که سادات بر سر موضوع خود مختاری فلسطینیها پافشاری بسیار نمی کند باعث شده است که او نیز از دادن امتیاز بر سر موضوعات مهمی چون حق حاکمیت دست و دلبازی زیادی نشان ندهد.

۹ (سری) بعضی از رهبران حزب بسیار متعصب، آگودات اسرائیل در پارلمان این کشور چهار کرسی را در تصاحب خود دارند بگین را تهدید کرده اند که در صورتی که به قول خود مبنی بر تصویب قانون منع و ممنوعیت، سقط جنین در مجلس وفادار بماند خود را از ائتلاف بیرون خواهند کشید. اگر این محدودیتها بیشتر شود، این درخواست فشار زیادی بر لیبرالها و نهضت دموکراتیک لیکود که دو عضو مشهور ائتلاف هستند، وارد خواهد ساخت. لیکن ممکن است بگین منتظر شود تا از طرف این دو عضو نیز عکس العملی در محدوده توان خود نشان داده شود.

۱۰ (سری) آگودات اسرائیل در صورتی که با عدم تصویب لایحه ممنوعیت سقط جنین نیز روبه رو شود دست از حمایت خود بر نخواهد داشت. بنا به گزارشاتی، بسیاری از رهبران احزاب دوست ندارند که بهترین حامیان خود در پارلمان را که عبارتند از یک سخنگوی کنست، و روسای دو کمیته مهم کنست از دست بدهند، لیکن در صورتی که این حزب حمایت خود را دریغ ورزد، بگین و ائتلافش آراء خیلی کمی را به دست خواهند آورد.

۱۱ (سری) خوشحالی فزاینده حزب کارگر از آن روست که دوستان گذشته این حزب که به معاون نخست وزیر و رئیس نهضت دموکراتیک یادین گرویده بودند به آغوش حزب کارگر بازگشته اند لیکن از نظر عمومی نیز کمی از دست حکومت بگین دلخور هستند. در صورتی که میزان این نارضایتی بالا بگیرد این حزب به رقابت بسیار شدید با بگین بر خواهد خواست.

۱۲ (سری) قسمت اعظم رأی دهندگان تاکنون خاموش مانده اند، زیرا هنوز نمی دانند که آیا حزب کارگر می تواند باز هم یک ائتلاف مؤثر به وجود آورد یا نه. جلب رضایت این عده که حدود یک سوم رأی دهندگان را تشکیل می دهند، برای حزب کارگر بسیار خطیر است.

۱۳ (سری) حزب کارگر موفق شده به وضع درونی خود سر و سامانی بدهد. الحاق دو گروه وابسته به حزب کارگر کیبوتس چهره فعالتری را از این حزب در اذهان عمومی بر جای خواهد گذاشت. یک نسل جوان که از نظر سیاسی نیز بسیار جذاب هستند در جسم حزب کارگر حلول نموده است.

۱۴ (سری) لیکن این بهبود وضعیت حزب می تواند با به میان کشیده شدن مسائلی چون رقابتهای گروهی و شخصی و مسئله رهبریت که بسیاری آنها را با فسادهایی که منجر به شکست حزب کارگر در ۱۹۷۷ شد شبیه می دانند، دوباره به خطر افتد. رقابت های فاحش بین شیمون پرز و اسحاق رابین انتشار اخیر خاطرات ضد پرز توسط رابین و مبارزات روز افزون بین پرز و وزیر خارجه پیشین ایگال آلون بسیاری را متقاعد کرده است که حزب کارگر دیگر نمی تواند خود را اصلاح نماید. این حزب همچنین مشکلاتی دارد که برای انتخاب کنندگان کم درآمد حزب کارگر که حدود نیمی از رأی دهندگان را تشکیل می دهند، سئوالات ایدئولوژیک را پیش می کشد.

۱۵ (طبقه بندی نشده) غصب زمین در ساحل غربی رود اردن: رادیو اورشلیم گزارش داد که مهاجرین گوش امونیم که باغ زیتونی را در حوالی قدومی غصب کرده بودند، در تاریخ ۱۰ اکتبر با تمایل و رغبت ترک کردند. نیروهای دفاعی اسرائیلی خانه پیش ساخته ای را که توسط آنها در باغ زیتون بر پا شده بود، از جا کندند.

۱۶ (طبقه بندی نشده) اسرائیل اهرلیک. اورشلیم پست گزارش داد که در هفته آینده بگین و شرکائش در ائتلاف بر سر سازماندهی دوباره کابینه به گفتگو خواهند نشست. این تصمیم بعد از

گفتگوی بگین با اهرلیک وزیر امور دارایی صورت گرفت که تغییر مقام او نیز در مرکز این سازماندهی دوباره قرار داد. اورشلیم پست نوشت که اهرلیک به هر حال مقامی را در کابینه عهده دار خواهد شد. رادیو اورشلیم گفت که اهرلیک در ۱۱ اکتبر خواسته است که از حزب خودرأی اعتماد بگیرد، چون معتقد است که حزب هنوز او را حمایت می کند.

۱۷ (طبقه بندی نشده) جوایز صلح وین: بنا به گزارش رویتر آری ایلیاویک دست چپی سرشناس اسرائیلی و احسام سرطاوی دو جایزه صلح را به خاطر تلاشهای بی سابقه شان در ارائه یک راه حل برای اختلافات در خاورمیانه از دست صدر اعظم اطریش کرایسکی دریافت خواهند کرد.

۱۸ (طبقه بندی نشده) عراق بحرین: رادیو بغداد گزارش داد که خلیفه نخست وزیر بحرین در ۹ اکتبر گفت که در مصاحباتش با صدام حسین رئیس جمهور عراق به این نتیجه رسیده است که آنها «بر سر مسائل خلیج از یک عقیده برخوردار هستند.» وی گفت که تأمین امنیت خلیج تنها به ایجاد امنیت در خطوط کشتیرانی منتهی نمی شود، بلکه به جلوگیری از «مداخله خارجی» در امور کشورهای خلیج فارس نیز می پردازد.

۱۹ (محرمانه) سودان و عربستان سعودی: سفارت آمریکا در خارطوم گزارش داده است که «دلایل محکمی» وجود دارد که عربستان سعودی یک کمک نظامی به میزان ۲۰۰ میلیون دلار در اختیار سودان قرار خواهد داد. (ظاهرا این خبر مؤید شکوه های مصر است که به گفته آن عربستان سعودی به

«توطئه» علیه سودان می پردازد.)

۲۰ (طبقه بندی نشده) اسرائیل سازمان آزادیبخش فلسطین: رویتر گزارش داده است که حکومت نظامی اسرائیل در ساحل غربی رود اردن یک کمیته فلسطینی را که به هماهنگ کردن مقاومت اعراب محلی برای کسب خود مختاری مشغول بود، محکوم کرده است. این گروه زمانی محکوم گردید که اسرائیلیها فهمیدند که این کمیته از مجریان سازمان آزادیبخش فلسطین در ساحل غربی رود اردن است.

۲۱ (طبقه بندی نشده) پروازهای بیش از حد بر فراز لبنان: بنا به گزارش مقامات عالیرتبه فلسطینی هواپیماهای سوری و اسرائیلی در ۱۱ اکتبر به تبادل آتش پرداختند، لیکن به هواپیماهایشان هیچ گونه خسارتی وارد نیامد. بنا به گزارش رادیو اورشلیم نیروی دفاعی اسرائیل به وجود آمدن این برخورد را تکذیب کرده است.ونس

سند شماره (۵۴)

تاریخ: ۱۵ اکتبر ۱۹۷۹ ۲۳ مهر ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

(پاراگرافهای ۱۰ ۱ خیلی محرمانه هستند)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۱۶ ۱۵ اکتبر ۱۹۷۹

۱ اسرائیل: تشنج درون ائتلافی بر سر مسئله شهرکها.

مسئله سیاست ایجاد شهرکها در ساحل غربی رود اردن از دیرباز منبع تشنجات جدی درون ائتلافی بوده است. حضور تندروها که طرفدار ایجاد شهرکها در بخشهای پر جمعیت ساحل غربی رود اردن هستند و حضور نسبتا محافظه کاران که با ایجاد شهرکها در «قلب ساماریا» مخالفت می ورزند، در داخل کابینه گاه به گاه به منازعات تلخ می انجامد. شارون از تندرو بودن خود استفاده می کند، در حالی که

حمایت بسیار تعیین کننده ای از طرف ریاست حزب مذهبی ملی هامر نسبت به او مبذول می گردد. دایان و وایزمن در تلاش بوده اند تا سرعت، حوزه و نحوه فعالیت شهرک سازی در ساحل غربی رود اردن را کاهش دهند.

۲ آخرین تضاد از این مسئله ناشی می شود که پیشنهادات مختلفی جهت گرفتن زمینهای خصوصی از اعراب در ساحل غربی رود اردن شده است که برای ایجاد «فضای باز» میان شهرکهای موجود، خیلی ضروریست. فعالین شهرکهای گوش آمونیم به اقدامات غیر قانونی جهت توسعه زمینهای تحت مالکیت خویش دست زده اند.

۳ در تلاش برای یافتن جوابی مساعد نسبت به فشارهای ایجاد شده توسط گوش ها، کابینه خود را درگیر دو مسئله بسیار مهم می بیند. یکی از آنها مسئله سیاست خارجی (آمریکا و بین المللی) است و دیگری فرآیندهای سیاسی بسیار نیرومند درون کشوری است. دایان و وایزمن با تقاضای شهرک نشینان مخالفت می ورزند، لیکن بگین نمی تواند تصمیم خود را بگیرد. او می خواهد که وظایف خود را در قبال اسرائیل بزرگتر انجام دهد، ولی در عین حال او تمایل دارد که مرد صلح اسرائیل نیز باشد. و شاید مهمترین ملاحظات سیاسی اش همان تجزیه و تحلیل او در مورد تأثیر سیاسی داخلی ایجاد شهرک در ساحل غربی رود اردن است که در انظار گوش آمونیم اصولاً قابل درک نیست.

۴ همه تصمیمات مهم حکومت بگین در حالی اتخاذ می شود که قدرت سیاسی ائتلاف روز به روز کاهش می یابد. افتادن سریع بگین از چشم مردم و افزایش مؤثر قدرت حزب کارگر، شکست لیکود را در انتخابات آینده می رسانند. بگین در انجام وظیفه نسبت به کسانی که می توانند دولت او را وادار به سقوط کنند، بسیار حساسیت نشان می دهد.

۵ با تشکیل حزب طهیای ماوراء ناسیونالیست که محبوبیت بسیاری در داخل حزب مذهبی ملی و لیکود یافته است، حزب مذهبی ملی زمام بسیاری از امور را به دست گرفته است. محدودیتهایی که توسط طهیا به وجود می آید از لغزش هامر از معبر تندروها جلوگیری به عمل می آورد.

۶ محدودیتهایی که حزب مذهبی ملی برای بگین ایجاد کرده است نیز بسیار مؤثر بود، چون این حزب قادر است دولت را وادار به سقوط نماید. بنابراین تهدید حزب مذهبی ملی را باید جدی گرفت. رهبران بخش جوانان حزب مذهبی ملی اعلام کرده اند که آنها مایل هستند که به «شرکت تاریخی» خود با حزب کارگر بازگردند، ولی به «خود فروشی» بگین در امر ساحل غربی رود اردن تن در نخواهند داد.

۷ متقابلاً کاربرد محافظه کاران در ائتلاف بسیار ضعیف است. حزب یادین ممکن نیست این عادت خود را کنار بگذارد، گرچه گاهی تهدید به این کار نیز می کند. یادین و دیگر همکارانشان اعتقاد دارند که سقوط کابینه و انتخابات جدید مساوی با فراموشی سیاسی خود آنان خواهد بود.

۸ حزب لیبرال که دارای عناصر بسیاری از محافظه کاران می باشد، تمایل چندانی به سقوط حکومت ندارد. چون اگر چنین واقعه ای رخ دهد دیگر پایان دوران ۱۴ ساله اتحاد میان هروت و لیکود نیز می رسد و باید انتظار داشته باشد که در انتخابات شکست خورده گردد. لیبرالها از جنجال و تأثیر منفی که ایجاد شهرکهای شارون در اذهان عمومی آمریکا ایجاد خواهد کرد آگاه اند، لیکن قدرت اعمال نفوذشان نسبت به بگین نیز بسیار کم است.

۹ حزب بسیار متعصب آگودات اسرائیل از اهمیت بسیاری برخوردار است و سعی دارد بر سر بسیاری از مسائل امتیازات مذهبی بسیاری بگیرد.

۱۰ بنا به دلایل زیر رفتار حکومت بگین در مورد مسئله شهرکها در آینده نزدیک قابل پیش بینی نخواهد بود. تنها تصمیم حزب کارگر در زمینه به وجود آوردن یک حکومت واحد ملی است که می تواند بگین را از زیر بار محدودیتهای حزب مذهبی ملی نجات بخشد. در صورتی که چنین تصمیمی گرفته نشود، تصمیم و سیاست بگین بر سر شهرکها تحت فشار محدودیتهای که ایجاد شده وسیله حزب مذهبی ملی قرار خواهد داشت.

۱۱ (طبقه بندی نشده) مصر اسرائیل: پطرس غالی به مطبوعات فرانسه گفت حتی اگر مذاکرات خود مختاری فلسطینیان موفق نشود، او باز هم باور نخواهد کرد که هنوز میان مصر و اسرائیل خصومتی وجود دارد. او گفت که معاهده به زودی امضاء خواهد شد و در ۲۶ فوریه بایستی سفیری از جانب مصر در تل آویو تعیین نمود. مطبوعات قاهره خطوط اصلی سخنان او را که شامل خواستهایی از اسرائیل می شد چاپ کرده است که عبارتند از:

الف) توقف فعالیتهای مربوط به ایجاد اردوگاهها در مناطق اشغالی؛

(ب) ممنوع نمودن خرید زمینهای اعراب توسط یهودیها؛

(پ) به فراریون سیاسی امنیت خاطر کلی داده شود؛

(ت) ارتش اسرائیل را از داخل شهرهای عربی خارج سازد.

۱۲ (محرمانه) سادات حکومت نظامی: سفارت آمریکا در قاهره گزارش می دهد که بنا به گزارش مطبوعات محلی در ۱۱ اکتبر سادات به بخش قضایی گفته است که حکومت نظامی زمانی پایان خواهد یافت که اسرائیل از صحرای سینا خارج گردد. سادات همچنین تصمیم گرفته است نقش یک سوسیالیست مجازات گر را که با آنهایی که سعی دارند از «دموکراسی سوء استفاده کنند» بد تا می کند بازی نماید. بنا به تفسیر سفارت از زمان امضاء معاهده بسیاری از منتقدین سادات کرارا از او خواسته اند که به حکومت نظامی پایان بخشد.آن چنان که از اظهارات سادات بر می آید او تا دو سال دیگر حکومت نظامی را برقرار خواهد داشت. اخبار ناراحت کننده تر از اینها برای سفارت عبارتند از این واقعیت که سادات در واقع یک مجازات گر سوسیالیست را که خارج از محدوده قضائی عمل می کند به وجود آورده است، یعنی پرونده های سیاسی در یک دادگاه ویژه مورد بررسی قرار می گیرد و پژوهش پیرامون آنها نیز به پارلمان ارائه می شود که در آن هم حزب سادات از اکثریتی خاص برخوردار است.

۱۳ (محرمانه) حزب جدید اسرائیل: سفارت آمریکا در تل آویو مطلع شده است که اهداف حزب جدید دست راستی طهیا در برگیرنده توقف در عقب نشینی اسرائیل از سینا؛ ترک مذاکرات خود مختاری؛ اتصال فوری ساحل غربی رود اردن ارتفاعات جولان و نوار غزه؛ و تجدید نظر بر معاهده صلح ما بین مصر و اسرائیل می باشد، بررسی آراء عمومی نشان می دهد که طهیا می تواند ۴ تا ۵ کرسی را در انتخابات آینده عمومی به دست بیاورد.

۱۴ (طبقه بندی نشده) در نزدیکیهای اورشلیم بمبی منفجر می گردد؛ رویتر گزارش کرد که یک بمب زمانی در اوایل روز۱۲ اکتبر در یک منطقه جنگلی در نزدیک مقر سازمان ملل در اورشلیم منفجر گردید، لیکن خسارات و تلفاتی به همراه نداشت. پلیس اسرائیل گفت که ظاهرا این بمب توسط چریکهای

فلسطینی کار گذاشته شده است.

۱۵ (طبقه بندی نشده) توسعه اردوگاههای ساحل غربی رود اردن:

رادیو اورشلیم در ۱۳ اکتبر گزارش داد که کابینه اسرائیل تصمیم خود را مبنی بر توسعه هفت شهرک موجود در ساحل غربی رود اردن اعلام کرده است. زمینی که مورد استفاده برای این توسعه و گسترش قرار خواهد گرفت، عبارت خواهد بود از زمینهای دولتی و زمینهایی که «وضعیت ثبتی آنها هنوز در اداره ثبت اراضی معین نشده است» ولی به هرحال کابینه تقاضای شهرک نشینان را مبنی بر تصرف زمینهای خصوصی عربی قبول نکرده است.

۱۶ (طبقه بندی نشده) عقب نشینی از صحرای سینا: بنا به گزارش رادیو قاهره در ۱۳ اکتبر، کابینه مصر موافقت نامه وظایف نیروهای سازمان ملل را در طول عقب نشینی اسرائیل از صحرای سینا مورد تصویب قرار داد.

۱۷ (محرمانه) بازدید شارون از مصر: به سفارت آمریکا در قاهره توسط وزیر کشاورزی مصر محمود داود اطلاع داده شد که وزیر امور کشاورزی اسرائیل شارون دعوت او را جهت بازدید از مصر پذیرفته و در تاریخ ۱۶ اکتبر سفرش را آغاز خواهد کرد. هر دو وزیر پیرامون بازپس گیری زمینها و شهرکها بحث و تبادل نظر خواهند داشت.

۱۸ کنفرانس اجلاس اعراب: بنا به گزارش رویتر الحوص نخست وزیر لبنان در ۱۱ اکتبر اعلام کرد

که کنفرانسی با شرکت اعراب در رابطه با جنوب لبنان در تونس در روز ۲۰ نوامبر تشکیل خواهد گردید. الحوص گفت که از طریق رابط های سعودی با دولت تونس در این مورد توافقهایی ایجاد شده است. تمام کشورهای عضو اتحادیه عرب بجز مصر در این کنفرانس شرکت خواهند کرد.

۱۹ (طبقه بندی نشده) عکس العمل مطبوعات اردن: نشریه آخر هفته الاخبار با آب و تاب بسیار بیانیه وزیر انگلیس هیرو را که سیاست اسرائیل در قبال شهرکها را در طول ملاقاتش با شاهزاده حسن محکوم می کرد چاپ کرده بود. روزنامه الرأی نیز پیشنهاد جدید صلح را که به وسیله لرد کارادن توصیه شده است چاپ کرده که نکات مهم آن عبارتند از:

(الف) تقسیم اورشلیم به دو بخش، یک بخش تحت حکومت اعراب و دیگری تحت حکومت اسرائیلیها؛

(ب) انتخاب یک کمیته مرزی از طرف سازمان ملل؛ و

(پ) اصلاح مرزهای ۱۹۶۷

۲۰ (طبقه بندی نشده) شورای اروپا و سازمان آزادیبخش فلسطین: رادیو بروکسل گزارش داد که سخنگوی کمیسیون شورای اروپا اعلام این خبر را که نمایندگان این جامعه با فاروق قدومی در طول اقامت خود در بروکسل دیدار خواهند کرد، تکذیب کرد.

(محرمانه) لیکن سفارت آمریکا در بروکسل گزارش می دهد که به نظر آنها آخرین سخنرانی رئیس جمهور کندی نشان دهنده این واقعیت است که این جامعه با احتیاط به سوی به رسمیت شناختن ساف گام بر می دارد.

۲۱ (محرمانه) جمهوری خلق چین موافقت نامه های کمپ دیوید: بنا به گفته سفیر چین در کویت، این کشور قرارداد کمپ دیوید را «مردود» می داند، چون این قراردادها یک صلح همه جانبه و، گسترده را

تعیین نکرده اند. این گفته که به وسیله خدمات خبری کویت نقل قول شده است، مایه تعجب و شگفتی است چون پکن با وجود اینکه قراردادها را تقریبا ناقص می خواند، ولی اکثر مواقع حمایت خود را از آن دریغ نمی ورزید. در صورتی که اشتباهی در انتقال گفته چینی ها صورت نگرفته باشد، می توان گفت که چینیها نسبت به صلحی که به ابتکار آمریکا ایجاد شده چندان رو خوش نشان نمی دهند.

لیکن سفیر در حمایت شدید چینی ها از مصر را قبول نکرد. وی گفته است رابطه ای بین مسئله فلسطین و فروش اسلحه چینی به مصر وجود ندارد، بلکه این عمل تنها یک اساس و پایه بازرگانی دارد. شاید این اولین بیانیه رسمی دولت چین مبنی بر فروش اسلحه به کشور مصر باشد. پس از افشای این خبر پکن بسیار شرمنده شد و معامله تسلیحاتی خود با مصر را مورد تأیید قرار نداد.

۲۲ (محرمانه) ساف آتش بس: سفارت آمریکا در بیروت گزارش می دهد که ساف در تلاش است که موضع خود را برای روحانی جسی جکسون در بازدیدش از لبنان روشن سازد. یک روزنامه لبنانی گفت که این هفته یک امریه صادره از طرف ساف بیان می دارد که آتش بس «یک جانبه» ساف «نشان دهنده و مؤید وضعیت موجود می باشد». این امریه همچنین اعلام داشت که بازدید جکسون تغییری در استراتژی اصلی ساف در ادامه نبرد مسلحانه «تا تحقق آرمان فلسطینیها» نخواهد داد.

۲۳ فونتروی عرفات: نماینده کنگره فونتروی دعوتنامه خود از عرفات را مبنی بر بازدیدش از آمریکا پس گرفت. وی گفت که علت پس گرفتن دعوتنامه اش عدم قبول طرح صلح ارائه شده از طرف

کنفرانس رهبران مسیحیان جنوب توسط یاسر عرفات بوده است.

۲۴ (طبقه بندی نشده) ساف ایران: رویتر گزارش داده است که بنا به گفته منابع فلسطینی یکی از مقامات مهم فتح از یکی از سرشناس ترین چهره های شورای انقلاب به نام ابوالحسن بنی صدر جهت بازدید از جنوب لبنان دعوت به عمل آورده است. بنی صدر گفت که او مسئول برآورد نیاز ایرانیان برای کمک به انقلاب فلسطین می باشد.

۲۵ (محرمانه) عراق جمهوری خلق یمن: دفتر حفاظت منافع آمریکا در بغداد گزارش داد که عراق و جمهوری خلق یمن طی مذاکراتی موفق شده اند نمایندگیهای سیاسی خود را در بغداد و عدن پس از آزادی زندانیانی که در ژوئیه گذشته به اتهام قتل یک پروفسور عراقی در عدن دستگیر شده بودند، افتتاح نمایند. بنا به گفته یک دیپلمات یمنی موافقت نامه عادی شدن روابط با این شرایط که کارمندان هر دو نمایندگی کاملاً جدید باشند، امضاء شده است.

۲۶ (سری) نیروی هوایی اسرائیل: وابسته نظامی ما در تل آویو معتقد است که نیروی هوایی اسرائیل ممکن است پرواز اف ۱۵های خود را برای گشت در سواحل، و اسکورت هواپیماهای شناسایی آغاز کرد. این عمل ممکن است وسیله ترس آنها در مورد از دست دادن اف ۱۵ها و تمایلشان به دادن اف ۴ و میراژ و حتی کفیر که خود «فرصتی جهت شرکت در یک جنگ سخت است» سرچشمه گرفته باشد.

۲۷ (محرمانه) چرخش نظامیان سوری: مقامات نظامی غربی گزارش می دهند که هفتمین یگان پیاده مکانیزه سوریه جایگزین پنجمین یگان در لبنان شده است که این موضوع نشان دهنده این حقیقت است که عملیات تعویض در حال انجام و پایان گرفتن است. بنا به گزارش وابسته نظامی در دمشق، این تعویض و جابه جایی یک حالت عادی و معمولی است.

۲۸ (محرمانه) گروگانهای فالانژیست: سفارت آمریکا در بیروت گزارش می دهد که بنا به اظهارات

منابع نظامی لبنان، فرنجیه هنوز علی رغم آزادسازی ۱۵۰ زندانی به خواهش پاپ، چند گروگان دیگر را در اختیار دارد. این منابع و مطبوعات لبنانی نیز ادعا می کنند که فالانژیستها هنوز ۲۶ گروگان دیگر را آزاد نکرده اند، زیرا تقاضاهای مخصوصی دارند که حاضرند در قبال برآورد آنها گروگانها را آزاد سازند، که عبارتند از:

(الف) بازگشت ساکنین طرفدار فالانژیستها به خانه هایشان در شمال لبنان؛

(ب) آزادی فالانژیستهایی که توسط سوریه پس از قتل وابستگان فرنجیه دستگیر شده اند؛ و

(پ) جایگزین شدن ارتش سوریه توسط ارتش لبنان در شمال.ونس

سند شماره (۵۵)

تاریخ: ۱۶ اکتبر ۷۹ ۲۴ مهر ۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

(پاراگراف ۱ ۸ خیلی محرمانه)

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۱۷ ۱۶ اکتبر ۱۹۷۹

۱ اسرائیل: موقعیت حزب کارگر: از آن زمان یعنی ماه می ۱۹۷۷ که در انتخابات عمومی حزب کارگر ضربات کوبنده ای دریافت نمود موقعیتش در انظار عموم بسیار چشمگیرتر شده است. آخرین

بررسی آراء عمومی نشان دهنده این واقعیت است که حزب کارگر از لیکود با اختلاف عمده ای پیشی گرفته است. در صورتی که بگین نتواند اوضاع را تغییر دهد، حزب کارگر احتمالاً در انتخابات بعدی برنده شده یک بار دیگر مرکز یک حکومت ائتلافی خواهد گردید.

۲ بالا رفتن محبوبیت حزب کارگر به کارکرد آن بستگی نداشته، بلکه به نحوه کارکرد حکومت اداره شونده توسط حزب لیکود و شریک ائتلافی آن یعنی نهضت دموکراتیک یادین بستگی دارد. بررسی آراء عمومی نشان می دهد که در انتخابات آینده هر دو عنصر نهضت دموکراتیک یادین به کلی از بین خواهد رفت. برای آنها که قبلاً طرفدار حزب کارگر بودند، ولی به عللی به نهضت دموکراتیک یادین پیوسته بودند عدم کارآئی این نهضت آشکار شده و آنها تنها راه موفقیت را در بازگشت به حزب کارگر و کار و ایجاد تغییر از طریق آن می دانند.

۳ مهمترین امتیازی که حزب کارگر به دست آورده است به خاطر کارکرد بد حکومت اداره شونده توسط حزب لیکود بوده است که در نتیجه آن تورم بالا رفته، کمکها قطع گردیده، و عدم کارایی در مدیریت عمومی که مردم را از این حزب مأیوس کرده است. عدم توانایی بگین در رهبری نمودن کابینه، حزب، و کشور باعث شگفتی بسیاری از حامیان پیشین وی شده است. آرزوی شدید برای داشتن یک رهبر توانا بود که گوسفند صفتان اسرائیلی را در سال ۱۹۷۷ به دنبال بگین به راه انداخت.

۴ نحوه اداره امور مربوط به سیاست خارجی توسط بگین نیز نارضایتی کافی به وجود آورده است.

(الف) بسیاری از حامیان قدیم او از امتیازاتی که به سادات داده است و از طرح خودمختاری وی هراسان هستند.

(ب) بسیاری دیگر از او به دلیل سبک به خصوصی که درباره ساحل غربی در پیش گرفته رویگردان شده اند، زیرا معتقد هستند که این برنامه موافقت نامه های صلح با اسرائیل را به خطر انداخته روابط

اسرائیل با آمریکا را تیره می سازد.

(پ) دوایر سیاسی پیچیده تر از اینکه ممکن است موضعگیری بگین محبوبیت او را در انظار عمومی آمریکا پایین بیاورد، بسیار نگران هستند.

۵ در حالی که دولت درگیر مسایل بسیاری است، حزب کارگر دچار اختلافات شخصی، ایدئولوژیک و درون حزبی شده است. به طوری که بسیاری از اعضاء حزب نسبت به پرز رئیس حزب بی اعتماد هستند. در دو سال گذشته او نتوانسته است رهبریت خوبی ارائه دهد. ولی با این وصف چنین به نظر می رسد که او باز هم ریاست حزب را عهده دار باشد و از طرف حزب نامزد نخست وزیری برای انتخابات آینده باشد. ولی پرز از طرف دشمنانش نیز تحت فشار بسیار است. از مهمترین دشمنان او که بسیار کینه توز و انتقامجوست می توان رابین را نام برد. او در همین اواخر خاطرات خود را منتشر ساخته است و در آن از پرز به عنوان یک طراح خام و یک فرد ناشایست برای مقام نخست وزیری نام برده است. رابین که معتقد است پرز همیشه در طول حکومتش به او حقه زده این چنین وانمود می کند که حتی اگر به قیمت از بین رفتن حزب کارگر هم بشود وی پرز را از بین خواهد برد. ممکن است که رابین بتواند به پرز صدمه بزند، ولی مطمئنا وی نخواهد توانست بار دیگر نخست وزیر بشود.

۶ ایگال آلون که زمانی نخست وزیر و مخالف سرسخت پرز بوده است، اصولاً علاقه ندارد که او را از شمار دشمنان پرز خارج سازند. پرونده آلون پاک است، ولی او به عنوان یک چهره پیر و دگم شناخته شده

و حزب کارگر حتما مایل نخواهد بود که رهبری چون او داشته باشد.

۷ در سطوح پایینتر حزب کارگر نیز مانور و نمایش قدرت برای به دست گرفتن زمام امور به چشم می خورد. بسیاری از رهبران جوانتر که اخیرا از طریق الحاق فدراسیون کیبوتز پا به عرصه نهاده اند سعی دارند که رهبران مسن تر را از پیش پای خود برداشته و رهبریت حزب را به دست گیرند.

۸ در حال حاضر، حزب کارگر دائما بگین را به علت مدیریت نادرست اقتصاد، اختلاف در کابینه، و اشتباهاتی که در سیاست خارجی و سیاستهای مستعمراتی مرتکب شده است، سرزنش می کند. بر سر مسائل اقتصادی و اختلافات کابینه که دو مسئله مهم در نظر حزب است، بگین نخواهد توانست بهانه ای ارائه دهد. و در همان حال، حزب کارگر سعی خواهد کرد ارتباط خود را با حزب مذهبی ملی حفظ نماید تا «مشارکت تاریخی» میان این دو بعد از انتخابات بعدی نیز ادامه یابد البته در صورتی که بتوانند بر سر موافقت نامه ساحل غربی به توافق با یکدیگر برسند.

۹ (طبقه بندی نشده) موافقت نامه ساحل غربی: در پانزدهم اکتبر نظامیان اسرائیلی مهاجرین گوش آمونیم را که به عنوان اعتراض به تصمیم گیری کابینه درباره ساحل غربی که ۳۱ آبادی نشین اضطراری بر پا کرده بودند، وادار به تخلیه منطقه کردند. در همین رابطه معاون نخست وزیر یادین بیان داشت «در آینده درست مانند گذشته ما دموکراتها با برپایی هر گونه مستعمره جدید که با دلایل امنیتی مطابقت نداشته باشد، مخالفت خواهیم ورزید».

۱۰ (طبقه بندی نشده) مطبوعات اردن: رادیو امان گفته است تصمیم دولت اسرائیل مبنی بر گسترش مستعمرات در ساحل غربی «نشان دهنده این واقعیت است که یک اسرائیل قویتر باید به مقاصد توسعه طلبانه و تهاجمی خود شدت بخشد.» مطبوعات منتشره در ۱۴ اکتبر از سفر نمایندگان سازمان آزادیبخش فلسطین و اردن که برای جمع آوری کمکهای مالی روانه کشورهای لیبی، الجزیره، تونس، و

مراکش شده بودند با آب و تاب یاد نمودند.

۱۱ (طبقه بندی نشده) موضعگیری مصر بر سر مستعمرات اسرائیلی: رادیو قاهره در ۱۵ اکتبر اعلام داشت که ایجاد مستعمرات جدید در مناطق اشغالی عربی توسط اسرائیل با ان قسمت از معاهده کمپ دیوید که در ان اسرائیل «وادار به به رسمیت شناختن» «حقوق حقه» فلسطینیان شده بود مغایرت دارد.

۱۲ (سری) تقاضای کمک اسرائیل برای سال مالی ۸۱: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که در صورتی که اسرائیل بخواهد سیاستهای اقتصادی پیشین را دنبال کند، مقدار زیادی در سال مالی ۸۱ کمبود بودجه خواهد داشت. درخواست کمک اسرائیل و برای سال مالی ۸۱ بیان می کند که کمکهای آمریکا به اسرائیل باید خیلی بیشتر از آنچه که هست ادامه یابد تا اسرائیل مجبور نباشد، اقدامات ریاضت کشانه را پیشه کند.

۱۳ (طبقه بندی نشده) نمایندگان حقوقی سیاهپوستان از اسرائیل بازدید می کنند: رسانه های گروهی اسرائیل در ۱۵ اکتبر اخباری مبنی بر بازدید نمایندگان حقوقی سیاهپوستان و نمایندگان کارگری آمریکا از اسرائیل را پخش کردند. در این خبر از حمایت این نمایندگان از اسرائیل و محکوم نمودن سازمان آزادیبخش توسط آنها بسیار قدردانی شد. بنا به اظهارات بایارد راستین، رئیس انستیتو فیلیپ راندولف و یکی از اعضاء نمایندگان، آنها که سعی می کنند وانمود کنند که در آمریکا از سازمان آزادیبخش فلسطین حمایت همه جانبه می شود سعی در «به هم زدن مراحل صلح» دارند.

۱۴ (طبقه بندی نشده) نفت مصر اسرائیل: سفارت آمریکا در قاهره اظهار داشت که مطبوعات مصر در ۱۲ اکتبر اعلام کرده اند که مصر نفت خود را براساس دولت به دولت به اسرائیل نخواهد فروخت، بلکه این معامله تنها جهت شرکتهای خصوصی و در بازار آزاد انجام خواهد گرفت.

۱۵ (طبقه بندی نشده) بازدید حافظ اسد از مسکو: رادیو دمشق گزارش می دهد که یکی از «مهمترین عناوین» مورد بحث در بازدید اسد از مسکو که در ۱۵ اکتبر آغاز شده است، بحث و تبادل نظر پیرامون اوضاع داخلی سوریه خواهد بود. واضح است که حافظ اسد تقاضا خواهد کرد که کمکهای اقتصادی و گسترشی به سوریه باید بیشتر شود تا «سوریه ای با پایگاه اقتصادی قوی» به وجود آید. رادیو توکیو اعلام داشت که برژنف به علت کسالت جسمانی در ۱۵ اکتبر نخواهد توانست با حافظ اسد ملاقات نماید.

۱۶ (محرمانه) اتحادیه عرب: شعبه اتحادیه عرب در قاهره اعلام داشت که یک سری از سمینارهای اتحادیه عرب بزودی برگزار خواهد شد. ژنرال محمد رائد به سفارت آمریکا در قاهره اظهار داشت که این سمینارها به عنوان عملی که دفتر اتحادیه عرب در قاهره را زنده نگاه خواهد داشت تا بلکه بتواند اختلافات و کینه های میان اعضای اتحادیه عرب را از میان بردارد، انجام خواهد گرفت.

۱۷ (محرمانه) شایعات مربوط به آشتی یمن و مصر: در ۱۳ اکتبر یک روزنامه مصری گزارش داد که یکی از کشورهای عربی که عضو اجلاس بغداد علیه مصر بود موضوع خود را مورد تجدید نظر قرار داده است تا بلکه بتواند با مصر روابط خود را از سر بگیرد. یکی از دیپلماتهای مجرب یونانی در گفتگویی با سفارت آمریکا در قاهره اعلام داشت که کشور مزبور یمن می باشد، ولی این خبر هنوز مورد تأیید قرار نگرفته است.

۱۸ (طبقه بندی نشده) تولید نفت کویت: روزنامه الوطن در ۱۴ اکتبر اعلام داشت که کویت در نظر دارد میزان تولید نفت خود را از ۲/۲ میلیون بشکه در روز به۱۴ کاهش دهد. زمان دقیق آغاز این کاهش

هنوز اعلام نشده است.

۱۹ (طبقه بندی نشده) سازمان آزادیبخش فلسطین و نفت: رویتر در ۱۴ اکتبر گزارش داد که فاروق قدومی ریاست بخش سیاسی سازمان آزادیبخش فلسطین از کشورهای عربی خواسته است تا از «سلاح نفت» برای تأثیر گذاری بر انتخابات آینده آمریکا استفاده کنند.

۲۰ (محرمانه) ایران سازمان آزادیبخش فلسطین: سفارت آمریکا در تهران گزارش داد که وزیر امور خارجه ایران یزدی در ۱۰ اکتبر اعلام داشته است که سازمان آزادیبخش فلسطین اجازه افتتاح دفتری در شهر اهواز در خوزستان را نخواهد داشت. در همان روز ابوشریف فرمانده سپاه پاسداران و گروه نظامی مسلمان یعنی مجاهدین عدم رضایت خود را نسبت به این سیاست ایران در رابطه با سازمان آزادیبخش فلسطین اعلام داشتند. در ۱۲ اکتبر یک هیئت نمایندگی از سازمان آزادیبخش فلسطین به سرکردگی یک فرمانده نظامی فتح به نام الوزیر به تهران وارد شده تا با وزراء دفاع ایران و امور خارجه و بنا به گزارش با خمینی ملاقات نماید. با این وصف، سفارت آمریکا در تهران باور ندارد که دیدار این هیئت از ایران بتواند، تغییری در سیاست اصلی ایران در رابطه با سازمان آزادیبخش فلسطین حاصل نماید.

۲۱ (طبقه بندی نشده) حداد سرکیس: در ۱۵اکتبر صدای لبنان بیانیه ای را از طرف سرگرد حداد پخش نمود که بنا بر آن وی ادعا کرده است، تبلیغات سوء خود را علیه رئیس جمهور سرکیس و حکومت لبنان متوقف خواهد ساخت. زیرا حداد احساس می کند که دولت لبنان با آمریکا همکاری می کند تا

ص: ۵۴۲

عناصر سوری و فلسطینی را در لبنان از بین ببرد. وی همچنین معتقد است که لبنان «دومین کشوری خواهد بود که قرار داد صلح را با اسرائیل امضاء می نماید».ونس

سند شماره (۵۶)

تاریخ: ۲۶ مهر ۱۳۵۸سری

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با اولویت

هشدار: شامل منابع و شیوه های حساس اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۱۹ ۲۶ مهرماه ۱۳۵۸

۱ وتوی ساحل غربی عرفات: عواملی مرکب از دیپلماسی توأم با صراحت، سیاستهای اسرائیلی در مورد مستعمره نشینها، و بدبینی اعراب نسبت به مذاکرات خود مختاری سبب بروز حمایت غیر منتظره در ساحل غربی رود اردن در قبال ساف شده است. رابطه جدید عرفات با حسین به وی اجازه داده است که بدون ترس از درگیر شدن با شاه سیاستهای خود را در ساحل غربی دنبال کند.

۲ روزنامه های عربی ساحل غربی به انعکاس احساسات عمومی مبنی بر اینکه ادعای حکومت اسرائیل در مبارزه علیه آبادی نشینهای غیر قانونی پوچ و بی معنی شده است پرداخته اند: «گوش آمونیم و حکومت، دوروی یک سیاست در مورد آبادی نشینها هستند.» علاوه بر این، ساکنین ساحل غربی استدلال می کنند که عمل ایجاد آبادی نشینها نامشروع است چه زمینهای خصوصی باشند و چه «دولتی».

۳ این نگرانیها و فشارها سبب شده است که حتی آنهایی که در مورد تظاهرات ساف شک و تردید عمیق دارند، با این سازمان متحد شوند:

(الف) شهردار بتلهام فریج می گوید که او با هرگونه قرارداد خود مختاری مخالفت خواهد ورزید و هیچ یک از فلسطینیهای معتبر در این مذاکرات شرکت نخواهند کرد. فریج به مقامات سرکنسولگری اورشلیم

گفت که او «تا آخرین قطره خون خود» سعی خواهد کرد مانع از برگزاری انتخابات در حومه خود شود.

(ب) شهردار شوا از غزه هنوز هم مدعی است که در هیچ مذاکره ای که هدف آن خاتمه یافتن ایجاد آبادی نشینها و پیدایش خود مختاری فلسطینیها نباشد، شرکت نخواهد کرد. (با این وصف وی معترف است که مقامات اسرائیل قادر هستند با خاتمه دادن به حکومت نظامی یک خودمختاری ساختگی را بر غزه تحمیل نمایند.)

(ج) حکمت المصری نابلوسی و قبیله اش که از نفوذ بسیاری برخوردار است نیز گمان نمی کنند که فرمول خود مختاری مورد حمایت آنها تحقق یابد.

(د) عزیز شهادی گفت که او و دیگر میانه روهای فلسطینی در کنفرانس «دورنمای جدید»

تحت الحمایه محافظه کاران اسرائیل در واشنگتن که در ماه جاری برگزار خواهد شد شرکت نخواهند کرد چون ساف آن را وتو کرده است.

۴ حتی اگر این بیانات تا حدودی مخاطره آمیز باشد، باید گفت که برای این افراد مهم است که علنا خود را با جناح میانه رو ساف هم پیمان نشان دهند. بیانات آنها حاکی از آن است که آنها مردی را که از نظر حمایت سیاسی برای خود مهم به حساب می آورند، اکنون حامی ساف دیده اند. اکثر ساکنین ساحل غربی معتقدند که اگر مقامات اسرائیل اجازه دهند انتخابات شهرداری در بهار آینده برگزار شود تمام

کاندیداهای محافظه کار و کمونیست خود را تحت پوشش ساف جلوه گر خواهند ساخت.

۵ با این وصف، عرفات قادر نیست صرفا به شخصیتهای متغیر و متنوع ساحل غربی دستورات خود را القا کند. اکنون نوعی رابطه بده و بستان با تبادل نظر دائمی و پایان ناپذیر برقرار شده است. عرفات نمی خواهد حمایت ساحل غربی را که پس از تلاش بسیار به خود جلب کرده، از دست بدهد. او مجبور است به اتفاق نظر اهالی ساحل غربی در مورد خود مختاری توجه بسیار بنماید. با این وصف اگر اسرائیل امتیازات مهمی ندهد، او نیز مجبور نخواهد شد اجازه همکاری در روند خود مختاری را صادر نماید.

۶ در تحلیل نهایی، عرفات احتمالاً تنها کسی خواهد بود که می تواند در مورد ماهیت پاسخ اهالی ساحل غربی در رابطه با مذاکرات خود مختاری تصمیم گیری نماید. اینچنین به نظر می رسد که عرفات می تواند مانع از پیدایش کاندیداها و مانع از حرکت فلسطینیها به طرف صندوقهای رأی شود. عراق، سوریه، احتمالاً اردن و عربستان سعودی نیز وی را در این مسیر حمایت خواهند کرد.

۷ از طرف دیگر، با صدور اجازه برگزاری انتخابات عرفات مطمئن خواهد شد که مقام خودمختاری را در آینده تحت کنترل خود خواهد داشت، وی پس از آن می تواند موجبات شرمساری اسرائیلیها و سرانجام لغو قرارداد را فراهم آورد. وی هر راهی که انتخاب کند، احتمالاً خواهد توانست کنترل شدید ساف را بر ساحل غربی تضمین نماید.

۸ (طبقه بندی نشده) مذاکرات خود مختاری: طبق اظهارات سفارت آمریکا در قاهره، نخست وزیر خلیل در تاریخ ۲۵ مهرماه گفته است که مصر بشدت خواستار آن است که اورشلیم در قلمرو منطقه ای در آید که از مرز خود مختاری برخوردار است.

۹ (طبقه بندی نشده) تهدید آگودات اسرائیل مبنی بر ترک ائتلاف: بنا به گزارش رادیو تل آویو، بخشی از ائتلاف حاکمه بگین به نام آگودات اسرائیل در ۱۷ اکتبر تهدید کرده است که در صورتی که ائتلاف مسئله

ممنوعیت سقط جنین را تصویب نکند، این ائتلاف را رها خواهند کرد. لیکن بسیاری از اعضاء ائتلاف معتقد هستند که آگودات اسرائیل تهدید خود را به مرحله اجرا نخواهد گذارد.

۱۰ (طبقه بندی نشده) عکس العمل قاهره نسبت به آبادی نشینها: روزنامه مصری نکات مهم مصاحبه خلیل با یدیوت آهارونوت را که در آن گفته است تصمیم اسرائیل مبنی بر گسترش آبادی نشینها در ساحل غربی رود اردن با تعهدات بگین به سادات و کارتر در تضاد است را گزارش کرده است. وی گفت که دولت اسرائیل هر ماه با اتخاذ یک تصمیم «جو اعتماد را مورد تهدید قرار می دهد.»

۱۱ (طبقه بندی نشده) کابینه طرح آبادی نشینها رارد می کند: در ۱۷ اکتبر معاون کابینه آریه نااور گزارش اورشلیم پست را مبنی بر اینکه دولت اسرائیل قصد دارد به منظور متصل ساختن دره اردن به دشتهای ساحلی غرب رود اردن به ایجاد شش اردوگاه نظامی پدافندی دست بزند، تکذیب کرد.

۱۲ (طبقه بندی نشده) دایان و مسئله فلسطینیها: بنا به گزارش رویتر، دایان به گروهی از شهروندان آمریکایی که از تل آویو بازدید می کنند گفته است مهمترین سمپاتهای سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) نیز خواستار یک جنگ دیگر بین اعراب و اسرائیل نیستند. وی گفت که ساکنین ساحل غربی روداردن به خوبی می دانند که یک جنگ دیگر آنها را بشدت مضروب ساخته به صورت آوارگان در خواهد آورد.

۱۳ (محرمانه) خرید زمین در ساحل غربی رود اردن: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که تصمیم مبنی بر مجاز بودن فروش زمینهای ساحل غربی رود اردن به اسرائیلیها در حجم زمینهایی که به

فروش می رفته است به علت تمرکز افکار عمومی بر این موضوع تأثیر چندانی نداشته است. این سفارت خاطرنشان می سازد که «قبلاً» یک چنین معاملاتی معمولاً از طریق «مترسکهای» عربی در اختفا انجام گرفت. «با این وصف، سر کنسولگری آمریکا در اورشلیم در قضاوت پیرامون این موضوع خودداری می کند. وی خاطرنشان می سازد که فلسطینیهای این ناحیه ترسی مشابه ترس سرگرد فریج در بتلهام دارند که از عواقب این تصمیم ناشی می شود. به نظر ما تأثیر این عمل زمانی بسیار فاجعه آمیز خواهد بود که معامله در حالی صورت بگیرد که مالک غایب محسوب بشود.

۱۴ (طبقه بندی نشده) یادین در بیمارستان: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش کرده است که معاون نخست وزیر، یادین به علت یک سکته قلبی خفیف در ۱۶ اکتبر در بیمارستان حداسه اورشلیم بستری گردیده است. بنا به گزارش رویتر یادین در حال حاضر «در وضعیت جسمانی خوبی به سر می برد.»

۱۵ (محرمانه) نفت کویت: سفارت آمریکا در کویت گزارش داده است که در ۱۶ اکتبر در طول مکالمه تلفنی سفیر آمریکا با وزیر نفت کویت در اعتراض به سیاست نفتی این کشور، وزیر نفت گزارش مطبوعات مبنی بر کاهش تولید نفت در سال آینده را مورد تأیید قرار داد. وی همچنین اشاره کرده است که در دو هفته آینده قیمت نفت هر بشکه به ۹۰/۲۲ دلار افزایش خواهد یافت.

۱۶ (سری) سوریه / شوروی بر سر مسئله عراق و ساف: بنا به گزارش یک منبع مخفی آزمایش نشده، وزیر امور خارجه سوریه خدام به گرومیکو در اواخر سپتامبر گفته است که صدام حسین رئیس جمهور عراق یک متحد خیانتکار اتحاد جماهیر شوروی است. بنا بر همین گزارش گرومیکو نیز با این موضوع موافق بوده و گفته است که نه او و نه مسکو به صدام حسین اعتمادی نداشته و ندارند. خدام به گرومیکو گفته است که مقامات سوری از اینکه ساف می خواهد باب گفتگو و مذاکره با آمریکا را باز کند بسیار دلواپس و نگران هستند.

۱۷ (سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان) سوریه و موشکهای ۹ AS

یک مقام نظامی معتبر اروپای غربی به وابسته نظامی ما در دمشق گفت وی اطلاع یافته است که در ۱۷ اکتبر سوریه موشکهای هوا به زمین ۹ AS را دریافت کرده است.

۱۸ (طبقه بندی نشده) عراق کوباییها: رادیو عراق در ۱۷ اکتبر بیانیه صدام حسین مبنی بر تکذیب این خبر توسط آمریکا که سربازان کوبایی در عراق حضور دارند را پخش نمود.

۱۹ (محرمانه) گروگانهای فالانژیست: سفارت آمریکا در بیروت گزارش می دهد که وضعیت گروگانها در شمال لبنان همان طور دست نخورده باقیمانده است. منابع فالانژ گفته اند که آنها توقع ندارند که یاران فرنجیه به این زودیها آزاد شوند. یکی از وکلای اتحادیه مارونی سعی دارد که در این منازعه میانجیگری نماید.

ونس

تلگرام مختصر اطلاعاتی کمیته اروپایی آمریکایی

ص: ۵۴۵

سند شماره (۵۷)

تاریخ: ۱۴ اکتبر ۷۹ ۱۲ مهر ۵۸سری غیر قابل رؤیت برای بیگانگان

از: ستاد فرماندهی ناتو در اروپابه: ۹۹۴

صفحات منتشره در ۱۴ اکتبر حاوی چهار موضوع می باشد.

موضوع: تلگرام مختصر اطلاعاتی کمیته اروپایی آمریکایی

۱ اسرائیل: استعفای دایان (سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان)

۲ جزیره العرب: کنفرانس وزرای امور خارجه (سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان)

۳ دیگر پیشرفتهای چشمگیر (طبقه بندی نشده).

۴ باروم اخطاری: تغییری نکرده است (طبقه بندی نشده)

۱ (سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان) این قانون شامل همه پاراگرافها می باشد) اسرائیل:

استعفای دایان وزیر امور خارجه اسرائیل قطعا حیثیت در حال تزلزل حکومت این کشور را خدشه دار خواهد ساخت، و نیز در قابلیت ائتلاف لیکود در حفظ قدرت تأثیر خواهد گذارد. مهمترین مشکل نخست وزیر بگین عبارت است از تعویض دایان بدون اینکه مشکلات درونی بیشتری در ائتلاف به وجود آید. بر سر سازماندهی های دوباره مقامهای کابینه، از هم اکنون مرافعات و چك و چانه زدنها آغاز شده است. تلاش نخست وزیر در این جهت خواهد بود که مقامهای کابینه ای را به نحو آبرومندانه ای توزیع نموده، برای از بین بردن خصومت حزبی این بهم ریختگی را تمامی بخشد. در حال حاضر، نخست وزیر مقام وزارت امور خارجه را نیز خود عهده دار خواهد بود.

در همین حال مخالفت عمومی علیه سیاست فاجعه آمیز دولت که تورمی سه رقمی را به وجود آورده است به طرز فاحشی ادامه دارد. میزان تورم در دو ماه گذشته به نسبت ۱۵۰ درصد در سال بالا رفته و برای

بقیه سال تا ۱۰۰ درصد ادامه خواهد یافت.

در ماههای گذشته، در نمودار آراء عمومی، میزان محبوبیت حکومت دائما در حال سقوط و کاهش بوده است و نشان دهنده این واقعیت است که اکثریت، حزب کارگر مخالف را ترجیح می دهند.

موقعیت شخصی بگین نیز در خطر است. بنابر آرایی که قبل از استعفای دایان گرفته شده بود، خیلی از مردم به جای اینکه از عملکرد بگین راضی باشند ناخشنود هستند. یکی از آثار منعکس کننده این نارضایتی کاهش کرسی های لیکود از ۱۷ به ۵ کرسی در پارلمان می باشد. رهبر حزب کارگر مخالف یعنی شیمون پرز احتمالاً از استعفای دایان استقبال کرده است، چون این موضوع در عدم کفایت بگین در رهبری بر سر صلح مؤثر خواهد بود. تا به حال، این موضوع مهمترین منبع قدرت بگین بوده است. شیمون پرز خواستار استعفای بگین شده و احتمالاً سعی خواهد کرد از انتقاد عموم علیه او بهره جوید.

با این وصف در پارلمان دیروز با نتیجه آراء ۵۹ به ۴۷ از ۵ رأی عدم اعتماد جان سالم بدر برد. همه اعضای لیکود نیز که در ائتلاف حضور داشتند به حکومت رأی دادند. این رأی خود نموداری است از این واقعیت که بگین در وضعیتی آنچنان خطیر نیست که بتوان گفت قدرت را از دست خواهد داد. (آقای کوپن، ۶۲۸۴) (منبع: کمیته اروپا آمریکا، ۲ ژانویه، متعدد).

۲ (سری/ غیرقابل رؤیت برای بیگانگان این قانون شامل همه پاراگرافها می باشد). جزیره العرب:

وزرای امور خارجه کشورهای عربستان سعودی، کویت، بحرین، امارات متحده عربی، و عمان، اخیرا به

کنفرانسی در طائف عربستان سعودی خاتمه دادند.

با شناخت این حقیقت که بدون ایران و عراق بحث پیرامون امنیت منطقه خلیج مفهومی نخواهد داشت، اعضاء به این موضوع نپرداخته ترجیح دادند که از موقعیت کنفرانس جهت بالا بردن میزان همکاری و تفاهم میان خود بهره جویند.

درباره امنیت داخلی نیز بحث و تبادل نظر به عمل آمد، که عبارت بودند از پیشرفتهای اقتصادی، و مشکلات قاچاق اسلحه و آمد و شدهای خرابکاران در مرزهای شش کشور حاضر در جلسه.

یکی از مهمترین موضوعاتی که از کنفرانس حاصل شد گزارش جالبی بود که توسط وزیر امور خارجه کویت تقدیم شد و حاکی از آن بود که عمال حکومت یمن جنوبی با سران دولت کویت در هاوانا تماس گرفته و از آنها خواسته بودند تا کنفرانسی توسط کویت برگزار شود تا در نتیجه روابط بین عمان و یمن جنوبی توسعه و گسترش یابد. سران یمن جنوبی شرایط خاصی برای برگزاری چنین میعادگاهی قائل نشده اند، لیکن اذعان داشته اند که آنها را در موقعیت داخلی کنونیشان یاری خواهند داد، اگر مقامات کویتی اعلام کنند که اخبار مربوط به حضور سربازان مصری در عمان واقعیت نداشته و ندارد. چنین به نظر می رسد که این ابتکار سران یمن جنوبی نتیجه وضعیت داخلی کشور است، و تا زمانی که اوضاع خطیر داخلی کشورشان به حالت عادی باز نگردد، آنها نمی خواهند درگیری بین خود و کشور عمان داشته باشند. امکان موقتی بودن یک چنین حرکتی نیز وجود دارد، چون رئیس جمهور یمن جنوبی اسماعیل در برنامه دراز مدت خود در نظر دارد سوسیالیزم را به کشورهای محافظه کارتر شبه جزیره گسترش دهد.

بنا به اظهارات حداقل یک نفر از حضار، کنفرانس وزرای امور خارجه موفقیت آمیز بوده است، تا جایی که توانسته است میزان تفاهم و تعادل را میان رژیم مشابه در جزیره العرب بالا ببرد. (سرگرد ریان، ۶۲۸۴) (منبع: یکی از اعضا در مسقط، کمیته اروپا آمریکا ۲ ژانویه).

۳ (طبقه بندی نشده) دیگر پیشرفتهای چشمگیر.

الف: (طبقه بندی نشده) الجزیره: مطبوعات الجزیره از ورود اسلحه به مراکش بسیار انتقاد می کنند و ادعا می کنند که «این سلاحها علیه خود الجزیره استفاده خواهد شد.» و دیگر اینکه «این عمل نشان دهنده خصومت آمریکا علیه تمام مردم آفریقای شمالی است.» (مطبوعات)

ب: (طبقه بندی نشده) موریتانی: بنا به گزارشهای رسیده فرانسه ۱۵۰ نظامی را به نوازیبو در شمال موریتانی گسیل داشته است تا تأمین ۱۵۰۰ نفر فرانسوی موجود در آنجا را برقرار سازند و علاوه بر آن «اخطاری به عصیانگران (پولیساریو) باشند تا از سرپیچی خود از فرامین حکومت موریتانی بکاهند.»

۴ (طبقه بندی نشده) باروم اخطاری: در باروم اخطاری هیچ گونه تغییری حاصل نشده است که البته تاریخ ۲۴ اکتبر ۷۹ می باشد. (منبع: کمیته اروپا آمریکا ۲ ژانویه)

خلاصه اطلاعاتی ۹۲۸

سند شماره (۵۸)

تاریخ: ۳۱اکتبر ۱۹۷۹ ۹ آبان ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: مجمع گردآوری خلاصه های اطلاعاتی با حق تقدم (پاراگرافهای ۱ تا ۱۰ خیلی محرمانه است).

موضوع: خلاصه اطلاعاتی ۹۲۸ ۳۱اکتبر ۱۹۷۹

۱ اسرائیل: اجلاس اول نوامبر ممکن است تعیین کننده باشد: اجلاس ویژه کابینه در اول نوامبر در رابطه با آبادی نشینها می تواند قطعا سرنوشت دولت بگین را مشخص کند. وزراء یک راه حل مسالمت آمیز را تحت بررسی قرار خواهند داد: قرار شده که ترتیبی داده بشود تا بگین طرح دادگاه عالی را در مورد تخلیه شهرکهای الون موره به اجرا بگذارد و همزمان رضایت کافی برای گوش امونیم را فراهم کند تا بدین ترتیب از استعفای شارون وزیر کشاورزی و احتمالاً وزیر آموزش هامر جلوگیری کند.

۲ به هرحال معلوم نیست که چطور بشود، آیا حامیان گوش در کابینه پیشنهاد بگین را قبول خواهند نمود. کناره گیری شارون و هامر تقریبا منجر به سقوط کابینه خواهد شد.

۳ دادگاه دستور داده است که اردوگاه الون موره می بایستی تا بیست و یکم نوامبر به محل دیگری انتقال داده شود. گزارش مطبوعات نمایانگر این است که بگین:

(الف) انتقال ساکنین الون موره به یک محل نزدیک را بررسی می کند.

(ب) وانمود می کند که سرزمین اشغالی به وسیله ساکنین، یک محل ثابت نظامی می باشد.

(ج) پیشنهادی مبنی بر ایجاد تعداد زیادی آبادی نشین جدید در سمریه را در آینده نزدیک اعلام می کند. البته برداشتن این گامها ممکن است بحران را کاهش یا افزایش دهد.

۴ اینکه آیا این اقدامات مفید واقع خواهد شد یا خیر بستگی به واکنش گوش امونیم دارد. ممکن است

گوش اکنون ترجیح دهد که در سرنگونی دولت متزلزل بگین شرکت کند تا اینکه داوطلبانه یک راه حل مسالمت آمیز را قبول کند.

۵ اعضای گوش که تا قبل از سالهای ۱۹۷۷ بگین را به عنوان یک حامی و یک قهرمان قبول داشتند، اینک از او ناامید شده اند.

(الف) آنها مذاکرات آغاز شده بین بگین و مصر را به صورت یک فاجعه می نگرند.

(ب) آنها طرح خود مختاری را به عنوان از دست رفتن ساحل غربی رود اردن از دست اسرائیل می دانند.

(ج) آنها شکست بگین را (علیرغم تحریک خودشان) در برقرار کردن آبادی نشینها در سراسر «سمریه» به عنوان خیانتی به معتقدات و تعهدات سنتی او تلقی می کنند.

۶ در گذشته، گوش، بگین را از طریق حزب مذهبی ملی تحت فشار قرار داده بود تا او را وادار به دادن امتیازاتی در مورد شهرکها بکند. احتمال دارد که گوش متقاعد شده باشد که این تاکتیک دیگر کاری نیست. در صورتی که گوش امونیم تصمیم بگیرد که از انتقال شهرک الون موره جلوگیری و مقاومت کند، بگین به سختی قادر به حفظ مقام و قدرت خود خواهد بود. مقابله با گوش امونیم چیزی است که او منتهای کوشش خود را جهت اجتناب از آن به کار خواهد برد.

۷ مقاصد خود بگین نقش مهمی در نحوه پایان خواهد داشت. بگین ممکن است بر این اعتقاد باشد که

پافشاریش در حمایت از تصمیم دادگاه عالی او را قادر خواهد ساخت که مخالفین خود را سر به زیر و رام کند. از طرفی دیگر، ممکن است که عمدا خواستار یک بحران سیاسی به عنوان راه حل آبرومندانه برای تحقق استعفای خود باشد. او ممکن است به این نتیجه رسیده باشد که بهتر است از مقام خود کناره گیری نماید، چون تضاد شدید سیاسی که از طریق سیاست خارجی اش میان حامیان قدیمیش ایجاد کرده بر احساسات او لطمه و ضربه شدیدی وارد آورده است.

۸ اشتیاق بگین برای اینکه خود را به صورت یک صلح کننده جلوه دهد و بدین ترتیب خود را هم سطح با هرتزل (بنیانگذار صهیونیسم مترجم) و بن گوریون در آورد با تعهد دیرین او به اصول ایدئولوژیکی که مهمترین آن ایمان او به اصل غیر قابل تقسیم بودن «ارض اسرائیل» است همیشه در تضاد بوده است. بگین ظاهرا قادر نیست مافوق کششهای نیرومند اصول ایدئولوژیکی خود قرار گیرد حتی اگر این کار برای تحقق آرزوی او برای اینکه صلح ساز اسرائیل باشد ضرورت داشته باشد. سازش نیز ضروری می باشد. استعفا بر سر یک مسئله اصولی از قبیل حفظ فرمانروائی برای مردی نظیر او بسیار مناسب خواهد بود.

۹ معذالک، بگین ممکن است تصمیم بگیرد که به مبارزه خود ادامه دهد. هر چند موقعیت او از این لحاظ متزلزل است اما به احتمال قوی هنوز تصمیم خود را درباره اینکه از کدام راه برود، نگرفته است.

۱۰ در عین حال ترمیم کابینه در این هفته به بگین کمی مجال داده است که روی یک جنبه پر درد سر دیگر یعنی فعالیت ناقص کابینه کار بکند. تغییرات، وزارت خارجه را موقتا در اختیار بگین قرار داده است، هوروویتس را به عنوان وزیر دارایی وارد (کابینه) نمود. ارلیخ را بیک پست جدید اما بدون اختیارات به عنوان معاون دوم نخست وزیر انتقال داد و نیسیم ساورت نخست وزیر را سرپرست وزارت اطلاعات جدیدالتأسیس نمود.

۱۱ (محرمانه) دایان خود مختاری ساحل غربی رود اردن: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که مطبوعات اسرائیل اکنون اظهار می دارند دلیل «واقعی» برای استعفای دایان احتمالاً این تصمیم کابینه پیش بوده است که حق حاکمیت اسرائیل در پایان دوره خود مختاری پنج ساله بر ساحل غربی رود اردن برقرار خواهد شد و این تصمیم نشان دهنده جهت و رهنمودهای «تیم مذاکره کننده اسرائیل بوده است دایان کرارا گفته است که این تصمیم که او با آن مخالفت می ورزیده است، به وسیله کابینه در یک نشست سری اتخاذ شده است. منشی کابینه فائو، و وزیر کشور بورگ این موضوع را تکذیب نموده اند. تصمیم کابینه اگر حقیقت داشته باشد، می تواند نشانگر تغییر موضع بگین پیرامون این مورد باشد. به هرحال سفارت آمریکا در تل آویو چنین نظر می دهد که بسیاری از اسرائیلیها از مدتها قبل انتظار داشته اند که دولت چنین موضعی را اتخاذ کند، اما این مسئله رسما تأیید نشده است.

۱۲ (خیلی محرمانه) حزب کارگر اسرائیل: سفارت آمریکا در تل آویو گزارش می دهد که حزب کارگر از تمام امکانات بهره می برد تا در انتخاباتی که از پیروزی در آن مطمئن است شرکت جوید. پرز علیرغم حملات رابین و احتمالاً تلاش آمسون برای به دست گرفتن رهبری و افزایش روز افزون اعضای جدید حزب کارگر، هنوز بر اوضاع مسلط است. حزب کارگر از هم اکنون در حال بررسی امکاناتی است که در بعد از انتخابات ایجاد می شود، مثل ائتلاف با عناصر مرکزی غیر حزبی. همچنین تصور می شود در آینده نزدیک یک دولت وحدت ملی روی کار بیاید، امّا فقط بعد از انتخابات.

۱۳ (طبقه بندی نشده) وضع جسمانی بگین: روزنامه هآرتز در ۳۰اکتبر اظهار نموده است که اطرافیان بگین ناظر بوده اند که قوه حیاتی بگین کلاً رو به زوال می رود «و جنبه های مختلف فکری او همیشه توام با افسردگی و اضطراب می باشد.» در جلسه ۲۸ اکتبر بگین بسیار ساکت و خسته «به نظر می رسید و اصلاً در مناظره ها شرکت نکرد. هآرتز تفسیر می کند که بحران دولت کنونی در بعضی از جنبه ها تا حدی بستگی به وضع جسمانی بگین دارد.

۱۴ (طبقه بندی نشده) گروه دزدان اسرائیلی دستگیر شدند: خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش نموده است که پلیس اسرائیل ۴۳ مظنون که ۱۳ نفر از آنان سرباز بودند را در یک گروه دزدی که گفته شده مهمات و سلاحهای ارتشی دزدیده شده را به دهکده های عرب نشین در اسرائیل تحویل می دادند، دستگیر نموده است.

۱۵ بورگ بر سر گفتگوهای خود مختاری: در یک کنفرانس مطبوعاتی در ۳۰اکتبر که از رادیو (نیروهای دفاعی اسرائیل) پخش شد بورگ گفت که او با نماینده اعزامی ایالات متحده توافق کرده است که به اعراب و اسرائیلیهای ساحل غربی رود اردن و نوار غزه اجازه داده شود که در آماده سازی و نظارت انتخابات شرکت کنند.

۱۶ (طبقه بندی نشده) اسرائیل کانادا: رادیو بیت المقدس گزارش می دهد که مقامات اسرائیل از تصمیم کانادا مبنی بر اینکه سفارت خود را به بیت المقدس انتقال ندهد، ناراحت شده اند.

۱۷ کمک ایالات متحده به اسرائیل: مطبوعات ۳۰اکتبر اسرائیل شامل مقالاتی در رابطه با صحبتهای رویتر سخنگوی وزارت خارجه که در ۲۵ اکتبر صورت گرفته است، بودند. داور طی مقاله ای تفسیر نموده است که وزارت خارجه آمریکا تأیید می کند که یک رابطه ای بین کمک به اسرائیل و عقب نشینی از سرزمینهای اشغالی وجود دارد.»

۱۸ (محرمانه) ساف ایتالیا: سفارت آمریکا در رم گزارش می دهد که در جریان بازدید مقام سازمان آزادیبخش فلسطین فاروق قدومی از ایتالیا، وزارت خارجه این کشور به وی اطلاع داده است که ایتالیا نمی تواند این سازمان را «از لحاظ قانونی» به رسمیت بشناسد، لیکن «از لحاظ سیاسی» این کار را خواهد کرد. در بیانیه منتشره وزیر امور خارجه، لغاتی مشخص کننده این بود که دعوت از قدومی را می توان یک شناسایی «عملی» ضرورت مشارکت ساف در جریانات صلح به حساب آورد.

۱۹ (طبقه بندی نشده) ساف آلمان غربی: بنا به اظهار رویتر، سخنگوی آلمان غربی در ۱۹ اکتبر تأیید نموده است که به مأمور اطلاعاتی اسرائیل اجازه داده شده که از چهار چریک فلسطینی در یک زندان مونیخ بازجویی به عمل بیاورد. نماینده سازمان آزادیبخش فلسطین در بیروت و بن تهدید نموده که اقدام تلافی جویانه ای بر علیه آلمان غربی انجام خواهد داد.

۲۰ (طبقه بندی نشده) کرایسکی ساف: کرایسکی در نطق خود برای اجلاس عمومی سازمان ملل در ۲۹ اکتبر پیش بینی نمود که به زودی تمامی کشورها ساف را به عنوان نماینده فلسطینیها به رسمیت خواهند شناخت.او اضافه نمود که هنگامی که این جریان صورت بگیرد، فلسطینیها مجبور به رسمیت شناختن اسرائیل خواهند بود و در نتیجه اسرائیل مجبور خواهد بود که حقوق ملی مشروع فلسطینیان را به رسمیت بشناسد.

۲۱ (طبقه بندی نشده) چین لبنان ساف: رویتر گزارش می دهد که معاون وزیر امور خارجه خلق

چین هوینگ از عمان برای گفتگوهایی با وزیر خارجه لبنان فؤاد پطروس، عرفات و دیگر رهبران ساف در ۲۹ اکتبر وارد بیروت شد.

ونس

اسنادی از قرارگاه سیا

اسنادی از قرارگاه سیا در تهران به دست آمده و به نحوی گوشه ای از همکاریهای وسیع بین سیا و موساد را می توانند ترسیم کنند، در این بخش جای گرفته اند و اضافه بر آنهایی هستند که تاکنون در کتب اسرائیل شماره۱ و شماره ۲ ملاحظه شده اند.

اسناد ۱ تا ۶ تلاشهای سیا برای معرفی فعالیتهایی است که پیش از انقلاب توسط شوروی علیه اسرائیل از ایران به اجرا در آمده اند، درباره آن شرح بیشتری داده خواهد شد.

اسناد ۷ و ۸ دو گزارش را که سیا به موساد می دهد مشخص می کنند: یکی شرح مأموریت و وظایف سپاه پاسداران و دیگری ماده ۵ قانون اساس و نظر امام خمینی درباره آن.

سند ۹ نشان دهنده همکاری سیا و موساد برای شناسایی دستگاه اطلاعاتی ایران و همچنین اعلام آمادگی به یکدیگر برای کمک در تماس با دانشجویان ایرانی مقیم خارج می باشد.

سند ۱۰ گزارشی است که یکی از منابع موساد درباره امکان حمله فلسطینیها به تأسیسات آمریکایی تهیه کرده و آن را در اختیار سیا گذشته اند.

از سند ۱۱ این طور دریافت می شود که اسرائیلی ها اطلاعاتی درباره احتمال کمکهای نظامی جمهوری اسلامی به سوریه و سازمان آزادیبخش فلسطین جهت مقابله با اسرائیل به دست آورده اند و با نگرانی کم و کیف قضایا را از دوستان آمریکایی خود جویا شده اند و در اینجا توضیحی که سیا تهیه کرده آمده است.

سند ۱۲ یعنی آخرین سند تحلیل موساد از انقلاب اسلامی ایران می باشد. و به عنوان متن مقدماتی برای تبادل نظر تحلیلگران موساد و سیا درباره آن و علل شکست خود در منطقه می باشد.

لازمست درباره اسناد ۱ تا ۶ توضیحی داده شود. به دنبال گزارشی که سیا درباره موضوع یاد شده تهیه می کند بین قرارگاه های سیا در تل آویو و تهران با ستاد مرکزی مسائلی مطرح می شود که بعدا خودشان آن مسائل و مکاتبات را «طولانی و نامربوط» به اصل قضیه می دانند. (در سند شماره ۶) اجمالاً اینکه در گزارش مذکور فردی به نام نیکلای کورول معرفی می شود که مأمور اطلاعاتی بوده و پیش از انقلاب اسلامی سعی کرده از یک یهودی ایرانی در رابطه با اسرائیل استفاده اطلاعاتی نماید و او را به آنجا بفرستد. در آن گزارش از آن فرد یهودی نام برده نمی شود، ولی به طور جداگانه به واحد تل آویو (نه موساد) اطلاع می دهند که او از جاسوسان سیا می باشد. سپس تهران اطلاع می دهد که کورول پس از انقلاب سعی کرده با این جاسوس که نامش سیمون فرزامی بود رابطه برقرار کند. با دریافت این اطلاع، ستاد مرکزی سیا تشخیص می دهد که خوب است بگذارند این رابطه برقرار شد تا از روی رفتار و شیوه عمل کورول دریابند که دستگاه اطلاعاتی شوروی پس از انقلاب چگونه می خواهد در ایران در رابطه با اسرائیل فعالیت داشته باشد و نتیجه مطالعه را دوباره به موساد گزارش دهند. ولی برای این کار شاید بهتر باشد که بیشتر درباره کورول بدانند و از اسرائیلیها بپرسند، درباره او چه اطلاعی دارند. قرارگاه تل آویو که قاعدتا باید چنین

وظیفه ای را اجرا کند به نظرش می رسد که این ابراز توجه به سابقه کورول عاقلانه نیست. چون اگر کورول پیش از انقلاب فرزامی را روانه اسرائیل کرده و ساواک هم در جریان بوده اسرائیلیها احتمالاً می دانند کورول با چه کسی (یعنی فرزامی) معاشرت داشته است. لذا سؤال درباره کورول، آنها را هشیار می کند که قضیه کورول فرزامی هنوز جاری است و سراغ فرزامی که برای سیا کار می کند، می روند. قرارگاه تل آویو می گوید، اگر قرار است چنین شود از همان ابتدا خودمان نزد آنها بگوییم که حقیقت چیست و فرزامی چه کاره است و ماحصل فعالیت او را با اسرائیلی شریک شویم.

به دنبال آن قرارگاه تهران نظر می دهد که اگر اسرائیلیها بخواهند وارد قضیه شوند، فعالیت فرزامی برای سیا عمدتا در جهت شناسایی عملیات اطلاعاتی شوروی در رابطه با اسرائیل از ایران هدایت می شود و مستلزم تماسهای مکرر فرزامی با عوامل روسی می باشد. چنین وضعی اگر در سابق وجود داشته و این رابطه بر قرار بوده به علت نظارت و کنترل مستقیم خود ساواک بوده است در حالی که پس از انقلاب فرزامی نمی تواند برای تماسهای خود مجوز داشته و بعد از اینکه در معرض مراقبت جمهوری اسلامی قرار گیرد به مخاطره می افتد. بنابراین در صورت توصیه به فرزامی برای تماس با کورول او احتمالاً مخالفت می کند و سیا منبع خود را از دست می دهد؛ پس بهتر است از خیر آن بگذرند.

یادآوری می شود که سند شماره ۵ جزو مکاتبات مربوط به قضایای فوق نیست، بلکه مدتی بعد فرستاده شده و موضوع آن سوابق کورول می باشد که دوباره مطرح گردیده است. به علاوه در کتاب اسرائیل ۲ (کتاب شماره ۱۹) سند ۵ آن هم که مورخ ۴ آبان ۵۸ است اشاره شده که اسرائیلیها فرزامی را می شناسند و از استخدام او در سیا مطلع هستند.

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

عملیات اطلاعاتی شوروی علیه اسرائیل از ایران

سند شماره (۱)

تاریخ: ۲۳ فروردین ۵۸ ۲۷ آوریل ۷۹ تلگرام غیر فوریسری

از: واشنگتن ۴۱۷۸۶۶به: تل آویو رونوشت برای تهران

عملیات اطلاعاتی شوروی علیه اسرائیل از ایران

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس سی.کی. تاپ

۱ همان طور که ریاست قرارگاه ممکن است به یاد داشته باشد، در فرصت دیدار او از ستاد مرکزی این فکر مورد بحث قرار گرفت که عملیاتی که ممکن است ک.گ.ب. و / یا جی. آر. یو. از ایران علیه اسرائیلیها داشته باشد به اسرائیلیها معرفی شوند.

به دنبال این مذاکره، ستاد در نظر گرفت بعد از اعزام یک مأمور به طور موقت و تکمیل شدن یک تحلیل از حضور اطلاعاتی شوروی مطالب مربوطه را به تل آویو تحویل دهد. در اواخر سال ۱۹۷۸ رئیس قرارگاه تهران درخواست نموده بود، چنین تحلیلی انجام پذیرد. در واقع این تحلیل پیش از آنکه پرونده های قرارگاه تهران بناچار نابود گردند تکمیل شد و مطالب مربوطه، ذیلاً ارائه شده که می توانید به رابط سازمان اطلاعاتی همکار بدهید.

متأسفانه، وقایع ایران امکان هرگونه عملیات مشترک با اسرائیلیها و مشارکت قرارگاه تهران ما را از بین برده، اما شاید برای رابط سازمان اطلاعاتی همکار حائز ارزش ضد اطلاعاتی باشد، یعنی به عنوان یک نشانه از شیوه عملی شورویها در یک کشور نزدیک اسرائیل که قاطبه بزرگ و بومی یهودی (حدود ۴۵۰۰۰ نفر) در آن وجود داشته می توان از آن استفاده کرد.

..... «از اینجا پاره کنید» .....

۱ همان طورکه می دانید، عملیات ما علیه یوگنی مویسیویچ کوگوت با استفاده از عامل شما «فریده»

در تهران نتوانست موجب برقراری ارتباطی با مأمور جایگزین ما بشود، به طوریکه بتوان از آن ارتباط پیش از عزیمت PCS وی به شوروی استفاده عملیاتی نمود. معذالک این عملیات محرز نمود که حداقل در این مورد سرویس اطلاعاتی روسیه (احتمالاً ك.گ.ب.) ظاهرا سعی داشت با استفاده از یک مأمور عضو ك.گ.ب. (که نام پدریش به طور عادی یهودی می نماید)، یا حداقل خود را یهودی نشان می داده یک تاجر اسرائیلی را به استخدام در آورد، و عملیاتی را علیه اسرائیل در خارج از ایران صورت دهد. به علاوه، هنگامی که کوگوت عزیمت نمود شورویها از «فریده» دست برنداشتند، زیرا آنها بالاخره فرد دیگری را که مظنون به فعالیت برای سرویس اطلاعاتی روسیه، احتمالاً ك.گ.ب. به نام فلیکس گئورگیویچ آووژان بود در ارتباط با او (یعنی فریده که به عنوان ضمیر مذکر به کار رفته م) قرار دادند.

اگر چه آووژان از اصل و نسب ارمنی بجای یهودی می باشد شاید این وضع قابل توجه باشد که او نیز از یک اقلیت ملی در شوروی است که از بابت نژاد و مذهب خود رنج کشیده و آزار دیده است.اگر آووژان واقعا از ك.گ.ب. باشد. احتمالاً عضو اداره... (ایران، اسرائیل، افغانستان و ترکیه) از مدیریت کل یکم اطلاعات خارجی است.

۲ چون اطلاع بر اینکه ك.گ.ب. ممکن است حداقل قدری از احتیاطات خود در مورد به کار گرفتن مأموران یهودی عضو (در متن م) را کنار گذارده باشد، برای ما شگفت آور بود، ما دوباره اقدام به مطالعه پرونده های خود کردیم تا مشخص کنیم آیا عملیات اطلاعاتی دیگری را از جانب شوروی در ایران که

دارای «ارتباط یهودی» مشابهی باشد وجود داشت یا نه. ما یک عملیات دیگر را شناسایی کردیم که ظاهرا علیه اسرائیل (در کنار سایر اهداف) جهت گیری شده بود، و یک مقام یهودی سفارت شوروی را به نام وادیم مویسیویچ شامووسکی شناسایی کردیم که ظاهرا به عنوان یک همکار ک.گ.ب. عمل می نمود.

الف: خبرنگار تاس نیکلای ایوانویچ کورول در ۲۱ مهر ۵۴ وارد تهران شد و فارسی و انگلیسی را به سهولت تکلم می کند. اگر چه کورول مظنون به فعالیت برای سرویس اطلاعاتی روسیه است. ولی ما اطمینان نداریم که آیا او از ک.گ.ب. است یا جی.آر.یو. معهذا دلایل چندی به (فعالیت برای) جی.آر.یو. اشاره دارند و اگر او از جی.آر.یو. باشد، این نشان می دهد که جی.آر.یو نیز در عملیات که در ایران علیه اسرائیل جهت گیری شده بودند دست داشت... (این نکته ای است که امیدواریم بالاخره آن را روشن کنیم و شما را در جریان خواهیم گذاشت). در سال ۱۳۵۶ کورول دست به کار تماس ابتدایی با یک ایرانی یهودی که تا آن موقع منحصرا به عنوان یک منبع خبر درباره امور داخلی ایران از او استفاده می شد، گردید تا از او بهره برداری کند. (آن روسی که قبلاً با این فرد در تماس بود و کورول را به او معرفی کرد یا مأمور شناخته شده جی.آر. یو است.)

ارتباط عمدتا در امتداد خطی که پیش از آمدن کورول داشته ادامه یافت، اما در اواسط سال ۱۹۷۸ کورول از آن یهودی ایرانی خواست که به اسرائیل سفر کند. کورول از او خواست درباره «سیاستهای اسرائیل» خبر جمع آوری کند و با «دوستان تماس بگیرد».

به هرحال، فرد یهودی اعتراض کرد و کورول مسئله مسافرت را دوباره مطرح نکرد تا سه ماه بعد که گفت این مسافرت ظرف چند هفته آینده «باید صورت بگیرد». با این حال هنگامی که یهودی ایرانی ادعا کرد که تعهدات قبلیش مبنی بر اینکه در آن موقع به جای دیگری مسافرت کند، مانع می شوند کورول عقب نشینی کرد.

ب: نماینده یک کمیته دولتی مناسبات اقتصادی خارجی شوروی در ایران به نام وادیم مویسیویچ شامووسکی، مشاور اقتصادی سفارت در ۲۷ شهریور ۵۴ (۱۸ سپتامبر ۷۵) وارد تهران شد. با آنکه درباره فعالیتهای شامووسکی ضمن مأموریت فعلیش چندان اطلاعی نداریم. ولی می دانیم که او ضمن مأموریت قبلیش (دی ۳۵ بهمن ۳۷) (ژانویه ۵۶ فوریه ۵۸) مورد استفاده ک.گ.ب، واقع شد تا در استخدام یک ایرانی در وزارت تجارت خارجی کمک کند. او مترجم هیئت تجاری در آن موقع بود (وی فارسی و انگلیسی را به سهولت تکلم می کند). اگر چه این برای ک. گ. ب. زیاد غیر عادی نیست که از خدمت مترجم هیئت تجاری، حتی اگر او یهودی باشد، در ۲۰ سال پیش استفاده جوید تا در استخدام فردی که از قرار معلوم طبعا به او دسترسی داشت کمک بگیرد، قابل توجه خواهد بود که او در موقعیت عالی فعلی خود دوباره مورد استفاده ک. گ. ب. واقع شود. شواهدی در دست است که او چنین بوده و احتمالی وجود دارد که ما شاید بتوانیم اطلاعات بیشتری به دست بیاوریم. در این صورت به شما خبر داده خواهد شد، آیا نتیجه این بوده که سرویس اطلاعاتی روسیه سعی داشته از اصل و نسب یهودی شامووسکی استفاده عملیاتی بکند یا نه.

..... «از اینجا پاره کنید» .....

۲ فقط برای اطلاع شما: علیرغم از دست دادن بخش بزرگی از ظرفیت عملیاتی خود در رابطه با هدفهایی مثل کسانی که فوقا درباره شان شرح داده شد و مورد توجه رابط سازمان اطلاعاتی همکار

خواهند بود و علیرغم اینکه با مهاجرت و عزیمت قاطبه یهودی بزرگ ایران سازمان اسرائیلی نیز پایگاه عملیاتی خود در آنجا را از دست داده.

ما علاقه داریم به اینکه بیشتر درباره این شیوه ظاهری عمل سرویس اطلاعاتی روسیه علیه اسرائیل و درباره روسهایی که فوقا از ایشان یاد شد، اطلاع حاصل کنیم. از هر گونه اظهار نظر یا خبری که ممکن است رابط سازمان اطلاعاتی همکار داشته باشد، استقبال می کنیم.

آن یهودی ایرانی که کورول بدنبالش بود اس. دی. ترامپ / ۱ می باشد که یک ناشر و مقام بازنشسته وزارت اطلاعات است و به عنوان عامل دسترس ما عمل کرده است. ساواک نیز از تماس اس.دی. ترامپ/۱ با کورول آگاه بود. در جریان یک آزمایش دروغ سنجی سیا از اس.دی. ترامپ/۱ در آبان ۵۵ وی گفت که هیچ گاه برای یک سازمان اسرائیلی کار نکرده بود، اما اعتراف کرد که رابطه نسبتا نزدیکی با فردی به نام سولومان دایان داشت که مشارالیه فکر می کرد، می توانست احتمالاً یک مأمور اطلاعاتی اسرائیل بوده باشد. ستاد سوابقی راجع به دایان ندارد.

۳ پرونده: ۲۰۱ ۰۹۳۹۳۹۹، ۲۰۱ ۰۹۵۲۶۶۷، ۲۰۱ ۰۹ ۰؟۹۴۹، ۲۰۱ ۰۲۱۶۶۵۸

۲۰۱ ۰۸۶۷۷؟۴ تا تاریخ ۷ فروردین ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

توضیح سیستم انتشار پیامها: پیرو درخواست ستاد، تهران در فهرست مخاطبین قرار گرفت.

سری

سند شماره (۲)

تاریخ: ۳۱ فروردین ۵۸ اعضاءسری

از: تهران ۵۲۷۵۴ (به کفالت کلگروف)به: رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اس.دی.ترامپ

عطف به: رئیس ۴۱۲۵۹۹

۱ مبلغ دستمزدی پاداش پیشنهاد شده در پاراگراف یک تلگرام مرجع که مجموعا ۰۰۰/۱۲۰ ریال بود به اس.دی.ترامپ ۱/ (ت ۱/) پرداخت شد. او بسیار تشکر کرد.

۲ نظریه مطرح شده در تلگرام مرجع صحیح نخست وزیر

۳ ت ۱/ اظهار داشت که... قطع تماس، او در..... جریان مصاحبه مطبوعاتی امیر انتظام معاون نخست با نیکلای آی. کورول نماینده تاس ملاقات کرد. کورول گفت که خوشحال می شود، به طور خصوصی با ت/۱ گفتگو داشته باشد و پیشنهاد کرد که در ۲۲ اردیبهشت ساعت ۰۰/۱۶ با یکدیگر در خیابان کریم خان زند به پیاده روی بپردازند. در صورتی که ما هم موافق باشیم که اوضاع امنیتی فعلی اجازه می دهد، تماسهای علنی از این نوع صورت پذیرد، پیرامون مسئله با ت / ۱ مذاکره و آن را دنبال خواهیم کرد.

۴ پرونده: بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۳۱ فروردین ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۳)

تاریخ: ۷ اردیبهشت ۵۸ اعضاءسری

از: رئیس ۴۲۷۸۳۰به: تهران، رونوشت برای تل آویو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. سی.کی.تاپ اس.ترامپ

عطف به: تهران ۵۴؟ ۵۲ (برای تل آویو لازم نیست)، واشنگتن ۴۱۷۸۶۶ (برای تهران فرستاده می شود)

۱ فرد روسی یاد شده در تلگرام مرجع الف PDPI دارای پرونده (۰۹۳۹۳۹۹ ۲۰۱) می باشد که احتمالاً افسر جی.آر.یو است. (امیدواریم که مسئله نوع وابستگی او به سازمانهای اطلاعاتی روسیه را توسط اس.دی. پریتکست حل کنیم.) پاراگراف ۲ الف بین خط چینهای برش تلگرام مرجع ب سوابق PDPIو اطلاعاتی را که راجع به تماس با اس.دی. ترامپ به رابط سازمان اطلاعاتی اسرائیل داده شد ارائه می کند، و پاراگراف ۲ تلگرام مرجع ب اطلاعات بیشتری را فقط برای آگاهی خودتان می دهد. (PDPI همچنین در اوایل مرداد ۵۶ حرکت خودنمایی در برابر میلتون ب. کلاوو (پ) مأمور قرارگاه انجام داد و پیشنهاد «هر چقدر پول که می خواهی» در ازای خبر درباره آیبکس و اواکس نمود.)

اس. دی. ترامپ ادعا می کند که در اوایل سالهای ۷۰ از طرف شورویها دوبار به اسرائیل رفت هر چند که سابقه ای از اینکه این مسافرتها صورت پذیرفتند نداریم. اس.دی.جانوس (ساواک م) که تخلیه اطلاعاتی اس. دی. ترامپ درباره ارتباط روسی خود را همچنان حتی پس از آنکه او منبع یک جانبه قرارگاه شد ادامه داد، ظاهرا از پیش این مسافرت را تصویب کرد و به او اجازه داد «مبلغ زیادی پول» را که روسها بابت مسافرتها به او داده بودند نزد خود نگاهدارد. اس.دی. ترامپ اظهار داشته که غرض از مسافرت اول «برقراری تماس با روزنامه نگاران اسرائیلی» و غرض از مسافرت دوم «پیدا کردن رابطهای دانشگاهی» بود.

۲ قرارگاه را تشویق می کنیم که اس.دی. ترامپ را وادارند تماسهای منظم باPDPI را دوباره از سر بگیرد، البته اگر که در محدوده قید و بندهای وضع امنیتی فعلی این کار اصلاً امکان پذیر باشد. (ما خاطرنشان می سازیم که در دوران پیش از انقلاب در محافل مطبوعاتی و بین دیپلماتهای کشورهای ثالث کاملاً فعال بود، به این ترتیب او احتمالاً هنوز دلیل محکمی برای تماس با اس. دی. ترامپ دارد و بالعکس.)

البته این جالب توجه است که آیا PDPI دوباره مسئله اسرائیل را مطرح خواهد ساخت یا نه در هر زمینه ای که باشد اما سایر خواسته های PDPIنیز مورد علاقه وافر می باشند زیرا شواهدی وجود دارند، دال بر اینکه او فعالیتهای عملیات مخفی در جنب جمع آوری اطلاعات برای جی.آر.یو دارد، و از قرار معلوم اس. دی. ترامپ هنوز در نظر او منبع ذخیره عملیات مخفی خوبی می باشد. پیشنهاد می شود اس. دی. ترامپ در این موارد توجیه شود و از او خواسته شود نسبت به اقدام PDPIبه دادن خواسته های عملیات مخفی در ارتباط با اسرائیل هشیار باشد. با این وجود، تصمیم گیری در این مسئله که آیا عملیات اس.دی. ترامپ طاقت ورود شورویها در این (مقطع احتمالاً م) دارد یا نه را به قرارگاه واگذار می کنیم.

۳ ..... ما خوشحال می شویم بدانیم عکس العمل کی.کی. کامپوند (موساد م) نسبت به خبرهای تلگرام مرجع چه خواهد بود. خصوصا اگر آنها خبری درباره PDPIداشته باشند. آیا برای قرارگاه امکان دارد که ضمنا سولومان دایان را شناسایی کند. احتمالاً از طریق راهنمای تلفن و بررسی آدرسها این کار

صورت گیرد؟

۴ پرونده: ۳۹۹؟ ۰۹۳ ۲۰۱، ۰۸۶۷۷۶۴ ۲۰۱ تا تاریخ ۷ اردیبهشت ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴)

تاریخ: ۷ اردیبهشت ۵۸ اعضاءسری

از: تل آویو ۲۸۲۴۲به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

سی.کی. تاپ اس.، دی. ترامپ کی. کی. کورولای

عطف به: الف واشنگتن ۴۱۷۸۶۶، ب رئیس ۴۲۷۸۳۰

۱ تلگرام مرجع الف می گوید که در سال ۱۹۷۷ PDPIیک تماس پرورشی با یک یهودی ایرانی برقرار کرد و آن یهودی تا آن موقع فقط به عنوان یک منبع خبر درباره امور داخلی ایران مورد استفاده واقع شده بود. همان تلگرام ادامه می دهد که چگونه PDPIسعی کرد اس.دی. ترامپ را وادارد به اسرائیل برود تا «درباره سیاستهای اسرائیل خبر جمع آورد و با دوستانش تماس بگیرد» و در انتها این عبارت را دارد که اس. دی. ترامپ» «هیچ گاه به اصرارهای مبنی بر دیدار از اسرائیل تن در نداد.»

۲ ما نمی فهمیم که این چگونه با نقل قول ذیل از تلگرام مرجع ب می خواند: اس.دی. ترامپ ادعا می کند که در اوایل سال دو بار از طرف شورویها به اسرائیل رفت... اس.دی. ترامپ اظهار داشت که غرض از اولین مسافرت برای پیدا کردن آشنایان دانشگاهی (آکادمیک) انجام گرفت.

۳ فکر می کنیم که اگر اس.دی. ترامپ از طرف شورویها به اسرائیل رفته باشد به خوبی احتمال دارد

که سازمان (اطلاعاتی) اسرائیل از آن آگاه باشد و احتمالاً با او در تماس هستند. ما می بینیم که بار دیگر احتمالاً در مقام پوشیده کاری برآمده ایم و در طرف دیگر آنها به احتمال قوی این را می دانند.در چه زمانی اس. دی. ترامپ درباره مسافرتهای خود به اسرائیل صحبت کرد؟ اگر قبل از نوشتن تلگرام مرجع الف بوده، پس چرا این خبر در آن تلگرام گنجانده نشده است.

۴ ما همچنین خاطرنشان می کنیم که ظاهرا ساواک از مراودات اس.دی. ترامپ با روسها و مسافرتهای وی به اسرائیل خبر داشته است، به نظر ما این امر احتمال این را که اسرائیلیها از این قضیه آگاه باشند، افزایش می دهد.

۵ اینکه قرارگاه حالا نزد اسرائیلیها برود (در حالی که رابط سازمان اطلاعاتی همکار...) و درخواست اظهار نظر درباره تلگرام مرجع الف نماید بدون اینکه توضیح دیگری بدهد، به نظر ما عاقلانه نیست در این مرحله، به نظر ما... که برای سیا باز است این خواهد بود که اس.دی. ترامپ را یک..... معرفی کنیم و تمام واقعیات را برای آنها بازگو نماییم و پیشنهاد دهیم او را.... با هم قسمت کنیم البته... از هر پیشنهاد دیگری که... استقبال می نماید.

۶ در مورد... قرارگاه تل آویو به طور یک جانبه سولومان دایان را معرفی کند: برای شما.... که درباره او غیر از نامش اطلاعات دیگری هم در اختیار بگذارید؟ در کارتهای سوابق ما چیزی راجع به او نیست.

۷ پرونده:... ۲۰۱، ۸۶۷۷۶۴ ۲۰۱، تا تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سند شماره (۵)

تاریخ: ۱۲ اردیبهشت ۵۸ اعضاءسری

از: تهران ۵۲۹۰۸ (به کفالت گلگروف)به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای تل آویو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است سی.کی.لگ اس. دی.ترامپ

عطف به: الف واشنگتن ۴۱۷۸۶۶، ب رئیس ۴۲۷۸۳۰، ج تل آویو ۲۸۲۴۲

۱ ضمن آنکه دامنه تماسهای گذشته / فعلی را بررسی می کردیم و پیش از دریافت تلگرامهای مرجع، اس. دی. ترامپ / ۱ به طور گذرا اظهار داشت تا آنجا که می داند هیچ گاه با دستگاه اطلاعاتی اسرائیل تماس نداشته است. در این مورد شاید حافظه قرارگاه ناقص باشد، اما فکر می کنیم که آزمایش دروغ سنجی از ت/۱ این گفته را تأیید می کند. قرارگاه بدون داشتن اطلاعات بیشتر نمی تواند باور کند که اسرائیلیها از ماهیت مسافرتهای ت/۱ به اسرائیل اطلاع دارند یا آنکه ساواک اطلاعات عملیاتی در رابطه با ت/۱ به اسرائیلیها می داده است. به نظر ما با این همه اطلاعات ناقص، مسئله مذکور همچنان قابل بحث است، مگر آنکه اطلاعات ت/۱ درباره مسافرتهایش شامل تماسهای گذشته با روسها، رابطه با ساواک و غیره به تفصیل تخلیه شود. در صورتی که به نظر ستاد اطلاعات ... موجود کافی نمی باشند قرارگاه حاضر است به چنین کاری مبادرت ورزد.

۲ معذالک، ... موارد عدم تمایل که در تلگرام مرجع اظهار شده حاکی از آن است که می توان با اشاره نکردن به رابطه روسی ت / خصوصا زمانی که خودمان هم جزئیات آن را نمی دانیم از کل این اشکالات دوری گزید.

به هر صورت، قرارگاه بشدت مخالفت دارد که عملیات ت / ۱ را با کی. کی. کورولای(۱) در میان بگذاریم با این قصد که به طور اشتراکی او را اداره نماییم. پیشنهاد مندرج در پاراگراف پنج تلگرام مرجع به

احتمال قوی شرایط کار (با منبع) در تهران را که هم اکنون نیز سخت است، پیچیده خواهد کرد و ممکن است عاقبت موجبات نا امیدی را فراهم آورد چون احتمال ندارد ت / ۱ موافقت کند که زیر چشمهای مراقب یک رژیم کمیته ای ضد کمونیست که اینک در ایران بر مسند قدرت تکیه زده با روسها رابطه بر قرار کند.

۳ شماره پرونده بعدا تعیین شود تا تاریخ ۱۲ اردیبهشت ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سند شماره (۶)(۲)

....

....

۳ در حدود همان زمان PDPI دست به کار .. اس. دی. ترامپ شد. اس. دی. ترامپ یک منبع ذخیره قرارگاه بوده که مدتی است از او در رابطه با روسها استفاده شده است. این واقعیت و پیشنهادی که به مأمور مربوطه شد(۳) منجر گردید که PDPI به عنوان مأمور شناخته شده سازمانهای اطلاعاتی روسیه شناخته

۱- کی. کی. کورولای احتمالاً نام مأمور رابط و هماهنگی موساد با سیا است که در تل آویو می باشد. م
۲- این متن سند انگلیسی ندارد.
۳- توضیح: این سند از درون دستگاه پودرکنی بیرون کشیده شده و بقیه قسمتهای آن از بین رفته است.

شود (سازمان او جی. آر. یو حدس زده شد. به دلیل علاقه اصلی او به امور نظامی و اینکه مأمورین روسی روابط گذشته با اس. دی. ترامپ مأمورین شناخته شده جی. آر. یو بودند).

۴ PDPIبه ملاقات با اس. دی. ترامپ ادامه داد و به او اصرار کرد (بعدا دستور داد) به اسرائیل برود و خبر جمع آوری کند. چون اس. دی. ترامپ یهودی ایرانی است. این بنوبه خود منجر شد، به مکاتبات طولانی ولی نامربوطی راجع به صلاح و مصلحت گزارش دادن آن به ...

سند شماره (۷)

تاریخ: ۱۲ مهر ۵۸ اعضاءسری

از: تل آویو ۸۳به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است ۹

عطف به: تهران ( ) ۵۴۳ (NIT ۱۰۷۵۰)

۱ مایلیم پس از موافقت قرارگاه (تهران) گزارش مرجع درباره مأموریت پاسداران را به رابط سازمان اطلاعاتی بدهیم و آن را اخذ شده از «یک منبع ... قابل اطمینان» معرفی کنیم.

۲ بدون پرونده تا تاریخ ۱۲ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۸)

سری ۱۲ مهر ۵۸ اعضاء

از: تل آویو ۲۹۷۸۴به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: تهران ۵۴۳۳۵ (NIT ۱۰۷۴۳)

۱ مایلیم پس از موافقت قرارگاه (تهران) گزارش مرجع درباره موافقت خمینی با تعبیر غیر گسترده از بند ۵ (قانون اساسی) را به رابط سازمان اطلاعاتی اسرائیل بدهیم و آن را اخذ شده از «یک منبع که قابلیت اطمینان به او مشخص نشده و خبر را از یک خبر دهنده گرفته است» معرفی کنیم.

۲ بدون پرونده تا تاریخ ۱۲ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

هدف گیری دستگاه اطلاعاتی ایران

ص: ۵۵۹

سری

سند شماره (۹)

سری ۱۲ مرداد ۵۸

از: واشنگتن ۴۸۸۲۱۴به: تل آویو رونوشت برای تهران

از: بخش خاور نزدیک / اسرائیل رونوشت برای خاور نزدیک / ایران

عطف به: تل آویو ۲۹۱۰۳، ب واشنگتن ۴۶۸۳۳۴

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

کی. کی. کامپوند هدف گیری دستگاه اطلاعاتی ایران

۱ بابت تأخیر در دادن جواب تلگرام مرجع متأسفیم. ما علاقمندیم نامهای آن بیست و پنج عضو کمیته تحقیق(۱) که منبع کی. کی. کامپوند (موساد م) ادعای شناختن آنها را دارد، بدانیم. در صورتی که موساد بخواهد آن نامها را به ما بدهد، حاضریم سوابق خود (در مورد آنها) را در اختیارشان قرار دهیم. در صورتی که هر کدام از آن افراد دارای دسترسی (به اطلاعات) و نقاط ضعف بوده و برای ما قابل دسترس باشد و برای آنها نه. حاضریم شروع یک عملیات و تقسیم فرآورده آن را مورد بررسی قرار دهیم.

۲ در رابطه با پاراگراف دو تلگرام مرجع، قرارگاه کارش صحیح بود که رابط سازمان همکار را از صرف توجه به دانشجویان ایرانی مقیم ایالات متحده منحرف کرد. در حال حاضر ما سر نخی در رابطه با دانشجویان ایرانی مستعد (بهره برداری) مقیم اروپا که سابقا در ایالات متحده بوده باشند، نداریم. در صورتی که داشتیم، احتمالاً برای بهره برداری از آنها محتاج کمک موساد نخواهیم بود. معذالک همان طور که در تلگراف مرجع ب ذکر شد، اگر موساد با دانشجویان ایرانی خارج از ایران و قابل استخدام تماس دارد و بنا به دلیلی برای تماس گرفتن به کمک ما احتیاج دارد. حاضر خواهیم بود این پیشنهاد را مرور

کرده و امکان یک عملیات مشترک را بررسی نماییم.

۳ پرونده: ۱۷ ۵ ۴۱. تا تاریخ ۱۱ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۳۱ آگوست ۷۹سری ۸ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تل اویو ۲۹۴۹۶به: رئیس رونوشت برای بیروت، کویت، منامه، ابوظبی، عدن، مسقط، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اطلاعاتی اطلاعات کشور بیگانه

۱ متن ذیل یک گزارش رابط سازمان اطلاعاتی همکار درباره یک درخواست سازمان فتح برای جمع آوری اطلاعات در مورد اهداف آمریکایی در خلیج فارس است. این گزارش در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۵۸ داده شد. تاریخ خبر را اوت ۷۹ بدون هیچ تاریخ مشخصی و گزارش را اخذ شده از یک فرد نزدیک به محافل ساف در خاورمیانه و قابل اطمینان معرفی کرده بودند.

«ستاد مرکزی فتح یک پیام سری به نمایندگان و رؤسای دفاتر خود در کویت، ابوظبی و عدن ارسال و درخواست کرد افراد آموزش دیده ای را آماده کنند که در مورد مراکز و دفاتر مرتبط با ایالات متحده در خلیج فارس اطلاعات جمع آوری کنند تا بتوان به زودی آنها را هدف تهاجم قرار داد.»

۲ این اطلاعات به علت کم بودن به این شکل ارائه گردید.

۱- منظور کمیته تحقیقی است که در ساواما تشکیل شده بود و وظیفه اش تحقیق برای بالا بردن کیفیت فعالیت آن بود. ام

۳ بدون پرونده. تا تاریخ ۸ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۱)

تاریخ: ۱۵ سپتامبر ۷۹سری ۲۴ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۴۲۹۷به: تل آویو رونوشت برای تهران، دمشق،امان، بیروت ....

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اطلاعاتی

عطف به: الف تل آویو ۲۹۵۶۵، ب تل آویو ۲۹۴۵۷ (برای بیروت فرستاده می شود)

۱ در رابطه با احتمال انتقال سلاحهای ساخت آمریکا به سوریه و ساف توسط ایران، ستاد مرکزی در کار انتشار تلگرام مرجع الف است، اما تردید دارد که خبر مندرج در تلگرام مرجع ب درست باشد. توضیحات ذیل برای استفاده قرارگاه در مذاکرات خود با رابط سازمان اطلاعاتی همکار و همچنین بررسی گزارشهای اتی پیرامون این موضوع می باشد.

۲ اولاً، ما جدا تردید داریم که ایران در حال حاضر واقعا مشغول بررسی انتقال سیستمهای تسلیحاتی آمریکایی عمده خود، از آن قبیل که در تلگرام مرجع ب فهرست شده، به کسی باشد هر چند که بعضی مقامات ایرانی احتمالاً درباره این فکر تأمل کرده اند. انتقال هر سلاحی در حال حاضر رابطه تدارکات تسلیحاتی ایران با آمریکا را که به هیچ وجه قطع نشده به مخاطره خواهد افکند. (به خاطر داشته باشید که آمریکا همین اواخر با فروش معادل چند میلیون دلار قطعات یدکی و مهمات به درخواست دولت ایران موافقت کرد) ما اطمینان داریم که اسرائیلیها با آن تجربه ای که در زمینه شرایط حقوقی انتقال تسلیحات آمریکایی دارند این مطلب را درک می کنند.

۳ ثانیا آمریکا تقریبا به طور قطع با انتقال تسلیحات از ایران به سوریه یا سازمان آزادیبخش موافقت نخواهد کرد. حتی اگر ایران برای این منظور از یک کانال غیر قانونی استفاده کند. راه یافتن سلاحهای آمریکایی به انبار تسلیحات سوریه که عمدتا از نوع روسی می باشند بیشتر موجب زحمت می شود تا فایده. به علاوه شواهدی به دست آمده حاکی از آنکه سوریها دوباره تسلیحات جدید روسی را با یک منوال ثابت دریافت می دارند و این تسلیحات شامل اقلام پیشرفته ای مثل تانکهای تی ۷۲ و هواپیماهای میگ ۲۵ می شود که با آنها دست سوریها پر می گردد.

۴ ثالثا به نظر ما این تقریبا غیر ممکن است که اردنیها مسئله حفظ تجهیزات آمریکایی را که توسط ایران به طور غیر قانونی به سوریه با سازمان آزادیبخش انتقال خواهد یافت حتی مورد بررسی قرار دهند در حالی که تقاضای معادل (؟؟؟؟؟) ۳۰۰ .... برای دریافت تانکهای جدید تسلیم کنگره کرده اند و رابطه تدارکاتی نظامی دیرینه خودشان با آمریکا در حال تزلزل است.

۵ و در خاتمه، ما ناراحت شدیم که اسرائیلیها گزارش تلگرام مرجع ب را «محتمل» دانسته اند. شاید موجب کنجکاوی بوده باشد اما «محتمل» نه. این تصور که سلاحها و مهمات کوچک آمریکایی از ایران به دست فلسطینیها می رسد. «محتمل» می باشد انقلاب ایران قید و بندهای پیرامون هزاران قلم از این نوع را که احتمالاً نمی توان حساب آنها را نگاه داشت باز کرده است. در مقابل ممکن است اسرائیلیها بعضی از سلاحهای آمریکایی کوچک خود را به دست حداد برسانند. اما اقلام عمده را نه.

۶ بدون پرونده تا تاریخ ۲۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

بحث پیرامون ایران

سند شماره (۱۲)

سری ۳ مهر تلگرام غیر فوری

از: تل آویو ۲۹۷۰۷به: واشنگتن، رونوشت برای تهران، به. خاور نزدیک بخش اسرائیل

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اطلاعات کشور بیگانه

بحث پیرامون ایران

آنچه در ذیل می آید گزارشی مقدماتی است که رابط ما تحت عنوان «ایران ثبات رژیم» تهیه کرده است و مایل است از آن به عنوان پایه بحث بین متخصصین ما در مورد ایران و نمایندگان آنها استفاده شود. رابط ما مایل است عکس العمل تحلیلگران و نقطه نظرهای ما را پیرامون دلایل و نکات مطرح شده در گزارش بداند، و نیز می خواهد پاسخ آنها را نسبت به مسائلی که در آخر گزارش نیز آمده است، بداند. در مورد برگزاری این جلسه بحث و تبادل نظر، واشنگتن باید تصمیم گیری نماید. کی.کی. کامپوند/ ۱۶ این گزارش را به زبان عبری دریافت کرده است.

آغاز متن

نکات اصلی

۱ انقلاب ایران که شاه را مخلوع و خمینی وارد وی مذهبی افراطی وی را به قدرت رساند، هنوز فعالیت خود را به اتمام نرسانده است. رژیم خمینی در تلاش است تا دولت را کاملاً تحت کنترل خود در آورده، به وسیله قانون اساسی اصول انقلاب را دارای ماهیت نهادی بنماید و هیچ جناح مخالف سر سختی برای مبارزه با او قد علم نکرده است. بنابراین حرکت برای استحکام بخشیدن به انقلاب هنوز ادامه دارد.

ولی جریانهایی که رژیم با آنها دست به گریبان است از قبیل مشکل موجود در فعالیت دولت، وقفه های اقتصادی، تجزیه طلبی و مقاومت و عدم اطاعتی که حتی در ارتش در حال بروز است، در دراز مدت خطری را علیه ثبات رژیم به وجود آورده است. این واقعیت که خمینی مردی سالخورده است این عدم اطمینان را در مورد تلاش کنونی وی برای ایجاد یک جمهوری اسلامی و نهادی کردن آن شدت می بخشد.

۲ وقایع زیر، چه داخلی بوده و چه در نتیجه فعالیتهای خارجی بروز کرده باشند و احتمالاً به یکدیگر مربوط نیز هستند، می توانند تغییرات مهمی را به وجود آورند.

الف) تشدید درگیریهای سیاسی یا در نتیجه یک رویارویی با چپهای سازمان یافته و یا بر اساس افزایش درگیری سیاسی ارتش، به خصوص اگر خمینی از صحنه خارج گردد.

ب) وخیم شدن اوضاع سیاسی که در نتیجه وقفه های صدور نفت و کاهش درآمدهای حاصله از این صدور حاصل می گردد.

پ) شورش اقلیتهای قومی تجزیه طلب به خصوص اگر این شورش به طور همزمان در منطقه کردنشین و ایالت استراتژیک خوزستان بر پا شود.

۳ این گزارش در نظر دارد به توصیف جریان استحکام انقلاب پرداخته توان و نیز صدمه پذیریهای رژیم خمینی را مورد ارزیابی قرار دهد.

ص: ۵۶۲

استحکام رژیم:

۴ در آغاز همین سال، انقلابی به تمام معنی در ایران به وقوع پیوست. و به دنبال آن نه تنها رژیم شاه سقوط کرد. بلکه بافت سیاسی اجتماعی نیز دستخوش تغییر گشت و در ادامه آن در ارزشهای فرهنگی که جامعه ایران تا فوریه سال ۱۹۷۹ براساس آنها عمل می کرد نیز تغییراتی به وجود آورد. انقلاب دارای رنگ مردمی است و بر حمایت توده های طبقات پایین تکیه دارد. اینها آن اقشار اجتماعی را تشکیل می دهند که از مدرنیزاسیون شدت یافته شاه استفاده نمی کردند، بلکه ضررهایی هم دیده بودند. اکنون چکمه به پای آنهاست و طبقات متوسط شهری باید خشم طبقات پائین تر و حتی جمعیتهای عصبانی را نیز به جان بخرند.

۵ پرچم تغییر بر دوش سلسله مراتب رهبران مذهبی از ملاهای محلی گرفته تا آیت اللّه خمینی که مجسم کننده این انقلاب است، قرار داشته است. قانون اسلامی شیعی به صورت یک ایدئولوژی انقلابی با تمام جنبه های سیاسی اجتماعی و فرهنگی آن در می آید.رهبران افراطی مذهبی به همراه تاجران بازاری که از تمایلاتی مذهبی برخوردارند، هسته مرکزی انقلاب را شکل می دهند. در اطراف این هسته نیز ائتلافی متشکل از سیاستمداران غیر دینی دارای تمایلات غربی لیبرالی مشابه تمایلات طبقه متوسط تا محافل چپهای تندرو، گروههای کمونیست و مارکسیست مسلح دیده می شود. در آن موقع سرنگون ساختن رژیم شاه هدف مشترک همه این عناصر بود، ولی این هدف یک عنصر سودجویانه منفی و در نتیجه گذرا بیش نبود. هنگامی که هدف تحقق یافت و شاه اخراج گردید، این ائتلاف رنگارنگ تحت تأثیر اختلافات درونی اجتماعی و ایدئولوژیکی تجزیه گردید. اردوی مذهبی که در حال حاضر رهبری کشور را در دست دارد می کوشد بدون سازشکاری جمهوری اسلامی را در ایران برقرار سازد.

۶ از هنگام به قدرت رسیدن رژیم خمینی در ۷ ماه قبل، این رژیم تلاش کرده است موقعیت حکومت

خود را تثبیت کرده اصول انقلاب را نهادی نماید. از ماه اوت مبارزات سیاسی در پایتخت و خارج از آن شدت پیدا کرده و عناصر مذهبی مردمی به رهبری خمینی سرسختانه به انجام اقداماتی در جهت سرکوبی رقیبان بالفعل و بالقوه خود مبادرت ورزیده و در همان حال برآنند تا کنترل مطلق خود را بر بافت سیاسی اعمال نمایند. به عنوان عکس العمل علیه یک جهش نسبتا محدود در انتقادات علیه رژیم و با بهره برداری از بهانه شورش کردهای جدایی طلب، خمینی مبارزاتی را آغاز نمود تا به وسیله آن قدرت سیاسی خود را تحکیم بخشیده، انتقادات مخالفان خود را خنثی ساخته، میزان قدرت دسته بندیهای سیاسی عناصر غیر دینی میانه و چپ را به ضعف بکشاند. در محدوده این مبارزه همه روزنامه هایی که علیه انقلاب اسلامی مطلب نوشته یا رژیم را مورد انتقاد قرار می دادند، ممنوع اعلام گردیدند، قرارگاههای احزاب چپ، مجاهدین خلق و فدائیان خلق و توده.. تعطیل اعلام شد و تظاهرات هواداران آنها نیز به طور خشونت باری به وسیله مسلمانان افراطی مسلح متفرق گردیده و در همان حال (در اواسط اوت) خمینی به یک تهاجم کلی علیه مواضع تحت تصرف کردها دست زد. این حمله تهاجمی با اشغال تمام شهرهای اصلی کردنشین به اوج، و در حال حاضر... خود رسید.

۷ علاوه بر موفقیت در رسیدن به هدف اصلی تهاجم خود علیه کردها، خمینی توانست به تحکیم وحدت آراء نسبت به خود بپردازد و برای اولین بار توانست ارتش را، اگر چه به طور ناقص، هماهنگ با پاسداران انقلاب فعال سازد. و در همان حال خود را فرمانده کل قوا نامید. مهمتر از آن توانست مجلس

خبرگان را تشکیل دهد که هدف آن هموار کردن راه برای تشکیل یافت جدید حکومتی است. تلاش در زمینه ماهیت قانون اساسی جدید که به وسیله مجلس خبرگان انجام می شود، کاری بنیادی است و شاید مهمترین مرحله برای تحکیم انقلاب باشد. مجلس خبرگان در حال حاضر به دو جناح تقسیم شده است که یک جناح آن متشکل از رهبران افراطی مذهبی است که خواستار ایجاد یک قانون اساسی اسلامی ملهم از قرآن بوده و ظاهرا از قدرت بیشتری نیز برخوردار هستند و گروه دیگر جناح میانه روها هستند که از یک قانون اساسی انعطاف پذیرتر حمایت می کنند، که بتواند نیروهای سیاسی دیگر فعال در صحنه ایران را تحمل نماید. خمینی این مبارزه و تلاش را بزرگترین آزمایش خود می داند. نتیجه این مبارزه بیش از هر چیز نشان خواهد داد که تا چه حد عقاید افراطی مذهبی و ضد اجنبی وی در کشور ریشه دوانده است.

نقاط ضعف و قوت رژیم:

۸ در حال حاضر نقاط قوت و نیروی رژیم به نکات زیر بستگی دارد:

الف) شخصیت خمینی و نیروی محرکه انقلاب: که این نیروی محرکه از شخصیت مسلط و پر جاذبه خمینی و دستگاه مذهبی انقلابی که به صورت سلسله مراتبی از سطح کمیته های محلی تا شورای انقلاب تشکیل یافته ناشی می گردد.

این عوامل قادرند توده ها و به خصوص توده های شهری را بسیج کرده، بر فریادهای حمایت آمیز آنها متکی باشند. با وجود اینکه شور انقلابی با محو شدن خاطره خلع ید از شاه در حال کاهش است، ولی خمینی هنوز قادر است صدها هزار نفر را به حمایت از خود به تظاهرات بکشاند. این توانایی او در بسیج حمایت توده ها عامل اصلی مشروعیت و ثبات کنونی رژیم است. در صورتی که خمینی بتواند قانون اساسی مورد قبول خود را از مجلس بگذارند، رژیم خواهد توانست مشروعیت خود را نه تنها از طریق حمایت توده ها، بلکه برای اولین بار از طریق یک قانون اساسی مشروع کسب نماید.

ب) آشتی ناپذیری در برابر رژیم و نیز... عملی: سازش ناپذیری، استقامت و پایداری به اصول مبارزه نمایانگر سبک خاص خمینی در دوران قبل و بعد از انقلاب است. اگر چه مسئولیتهایی که قدرت به دنبال دارد باید علی الظاهر مواضع او را ملایم کرده باشد، ولی با نگاهی به وقایع ماه اوت می بینیم که فایده... آن است که چیزی مانع خواستهای وی نمی شود. او سریعا به سرکوبی مخالفان سیاسی غیر مذهبی و کردهای عصیانگر مبادرت ورزید. اگر پراگماتیسم کمی را که وزرای کابینه او خصوصا بازرگان و یزدی و گاهی هم خود خمینی در اداره سیاستهای داخلی و بیشتر خارجی نشان داده اند در نظر نگیریم، می توان گفت که عنصر عدم سازش یک مانع و عامل منفی در این راه است. ولی همین پراگماتیسم می توانست وجهه انقلابی ایران را بهتر جلوه گر ساخته دوستانی برای ش بیابد. خمینی در میان اعضاء شورای انقلاب نیز یاران زیادی دارد که کاردان بوده و از تحصیلات غربی برخوردار هستند، لذا براقتدار عظیمی که شورای انقلاب دارد می افزاید.

ج) فقدان مخالفین سازمان یافته: رژیم خمینی از این خلاء موجود نفع بسیار می برد. برای مبارزه با رژیم او مخالفین هنوز متشکل نشده اند. اکثریت مخالفین قبلی قدرت را به دست گرفته اند و چون رژیم قبلی از کشور اخراج گردیده بود بنابر این نتوانست به صورت یک نیروی مخالف عرض اندام نماید. عناصری که اخیرا به مخالفت با خمینی پرداخته اند همان چپ گراها و گروههای مسلح هستند که از اتحاد برخوردار نبوده و بنا به میل خود به مخالفت بر نخواسته اند و دلیل این مخالفت اقدامات سرکوبگرانه

خمینی است و نه تمایل آنها به مبارزه با رژیم. شخصیتهایی چون شریعتمداری و متین دفتری ممکن است با سیاسیهای خمینی مخالف باشند، ولی آنها قادر نیستند یک نهضت مردمی را شکل دهند که بتواند به عنوان یک وزنه واقعی علیه رژیم او به حساب آید. علاوه بر این، این حقیقت که ارتش پس از پاکسازی به حمایت از رژیم و انقلاب برخواسته است (گرچه بدون مقاومت هم نمی باشد) و نیز ضعف نسبی ارتش هر دو به خمینی کمک می کنند.

د) عایدات نفتی: ادامه عایدات حاصله از صدور نفت (بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار در سال) در اقتصاد ایران نقش مهمی را داشته و به آسانی می تواند جبران مشکلات اقتصادی به وجود آمده توسط انقلاب را بنماید. رژیم خمینی بدون احساس محدودیت مالی عمل کرده و بدون بازسازی اقتصاد نیز می تواند... منابع مالی مورد نیاز خود را به دست آورد. مشکلات اقتصادی ایران که به این ترتیب با درآمدهای نفتی از تأثیرات آنها کاسته شده، در مراحل عادی و زندگی روزمره چندان جدی و با اهمیت نظر نمی آیند و...

ه) منافع غرب و منطقه در ایران: منافع غرب در ثبات ایران و ترس غرب از اینکه در نتیجه وقوع نا آرامی ممکن است ایران به چپ متمایل شود باعث شده که خمینی بهره های زیاد ببرد. عدم ثبات می تواند در صدور نفت نیز وقفه ایجاد کند که کشورهای غربی و به خصوص آمریکا مایلند از ایجاد این وقفه در صدور نفت جلوگیری نمایند. علاقه این کشورها به ثابت کردن اوضاع سبب شده است که رژیم خمینی را پذیرفته و حتی به تقویت آن علاقه مند باشند. و کشورهای خلیج هم که نگران سقوط شاه بودند، اکنون از بازگشت عدم ثبات نگران هستند و اگر نمی توانند جلو صدور این انقلاب را بگیرند، مایلند قدری هیجان انقلاب ایران را کاهش دهند و نیز می خواهند به هر نحو شده موجبات رضایت و توافق رژیم ایران را نیز فراهم سازند. در رابطه با عراق نیز ممکن است این مطلب واقعیت داشته باشد. بنابراین رژیم انقلاب از اینکه عناصر غربی یا منطقه ای مایل به سقوط او نیستند، برخوردار است از طرف دیگر بعضی از

کشورهای غربی ایران را مورد تملق قرار می دهند تا بلکه بتوانند مواضع خود را تحکیم بخشیده منافع اقتصادی و تجاری خود را تضمین نمایند.

۹ بر عکس این رژیم دارای نقاط ضعف و صدمه پذیریهای بالفعل و بالقوه ای است که می تواند وجود آن را به خطر اندازد. برجسته ترین این نقاط ضعف و صدمه پذیریها عبارتند از:

الف) تجزیه ائتلاف انقلابی و مرحله بیداری: به محض دستیابی به هدف سرنگونی شاه، مخالفین مؤتلفه که برای دستیابی و نیل به این هدف متحد شده بودند وارد یک مرحله تجزیه و تفرقه شدند. ولی این جریان تجزیه هنوز نتوانسته است به وجود آورنده یک جناح مخالف مشخص، متحد و سازمان یافته بشود، که البته به نفع رژیم خمینی می باشد. ولی این مرحله در شدت مبارزه پیرامون قانون اساسی و قطبی شدن در مورد اصول، منعکس شده است که در آن یک گروه خواستار تشکیل یک حکومت تندرو مذهبی است و گروه دیگر خواستار نوعی تنوع و کثرت (عوامل صحنه سیاسی). این واقعیت که مخالفت با خمینی رو به افزایش است یک تأثیر باز دارنده بر او دارد.

سنجابی انتخابات مجلس خبرگان را تحریم نمود. چپها تحت تعقیب قرار دارند و گروههای مسلح چپ نیز سرگرم مبارزه با شبه نظامیانی هستند که به حمایت از خمینی وارد عمل شده اند و این واقعیت که خمینی خیلی سالخورده است باعث شده است که عدم اطمینانی هم در مورد آینده سلسله مراتب مذهبی در صورت نبودن او به وجود آید. آثار متعدد بیداری بعد از انقلاب در میان بخشهای مختلف قابل مشاهده

است و موارد مختلفی از عدم اطاعت و حتی اظهار مخالفت به خصوص در میان بخشهای شهری نیز به چشم خورده است. از طرف دیگر آنچه با خودش در عین حال متناقض به نظر می آید خروج هزاران نفر از مردم از کشور در هر هفته است که نوعی اظهار نارضایتی و عدم سازش است ولی سرانجام منجر به تقویت رژیم می شود، چون به این ترتیب او از دست مخالفان بالقوه خود خلاصی یافته است.

ب) نارساییهای کنترل دولتی و نیاز به در پیش گرفتن اقدامات سرکوبگرانه: از همان آغاز رژیم تحت کنترل دو جانبه کابینه و شورای انقلاب بوده و این امر از قابلیت فعالیت صحیح آن می کاست در حالی که علائم بی نظمی حکومتی حاصله از انقلاب هنوز هم باقی بود. دولت ضعیف بازرگان برای فعالیتهای خود مجبور بوده حمایت رهبران مذهبی را بدست آورد و چندین بار متوجه شده است که اجرای سیاستها بدون آن مشکل است. به هرحال هنوز یک نظام حکومتی به وجود نیامده است که بتواند اختیارات خود را به طور مؤثر به کار بندد و بسیاری از بخشهای مدیریت نیز کاملاً از کار افتاده اند. کمیته های انقلاب در بخشهای عمومی، اقتصادی و ارتشی تا حد زیادی به طور مستقل عمل کرده و حتی به اختیارات دولت نیز تن در نمی دهند. اخیرا خمینی سعی کرد با منصوب کردن تعدادی از افراد خود در دولت شکاف میان شورای انقلاب و دولت موقت بازرگان را کاهش دهد. ولی مسئله هنوز به قوت خود باقی است. و این وضع سبب شده است که آشوبها و خودسریهایی به وجود آمده و در بعضی از موارد با زیرپا گذاشته شدن قوانین جدید همراه باشد. ممکن است که ترس از از دست رفتن کنترل، یکی از انگیزه های رژیم خمینی برای در پیش گرفتن اقدامات سرکوبگرانه علیه زیر پا گذارندگان و متخلفین از «.... انقلابی» بوده باشد. نیاز به این اقدامات برای خمینی مخاطرات... نیز در بر داشته است، چون از مشروعیت رژیم کاسته و حتی مخالفت نسبت به او را نیز افزایش می داده است.

ج)(۱) ضعف اقتصادی و صدمه پذیری بخش تولید کنند نفت: وقایع انقلاب به دنبال خود بحرانهای

اقتصادی را پدید آورد. حدود سه میلیون نفر بیکار شده اند و ممکن است یک مشکل اجتماعی سیاسی را به وجود آورند. تعدادی از کارخانه ها به خصوص در بخش صنعت و ساختمان سازی با ظرفیت کامل به کار خود ادامه نمی دهند. سیستم اقتصادی مالی نیز دچار نقصان شده است گر چه شواهدی از یک جریان کند بازسازی دیده شده است، محصولات خسارات فراوان دید و دولت مجبور شد مقدار زیادی مواد غذایی وارد نماید. صدور نفت یک بنیه اقتصادی برای ایران است و در این مرحله زمانی می تواند جبران کننده نابسامانیهای اقتصادی باشد. ولی همین مسئله از نظر استراتژیک نقطه برجسته صدمه پذیری است قسمت اعظم چاههای نفت در خوزستان واقع شده که شوق تجزیه طلبی، خطر همسایه ای چون عراق و اتحادیه های سازمان یافته دارای تمایلات چپی در آنجا وجود دارند. در ماههای گذشته تولید نفت دچار کندی و وقفه شده است. اگر در، آینده به صدور نفت خساراتی وارد شود که در نتیجه توقف کار یا.... تأسیسات باشد، می تواند در وخامت یافتن امانه سقوط کلی اقتصاد ایران در یک مدت نسبتا کوتاه مؤثر افتد. این از مهمترین خطرهایی است که رژیم باید با آن دست و پنجه نرم نماید.

ه) تشکیل مخالفت در داخل و خارج: تجزیه ائتلافی که موجب خروج شاه گردیده ممکن است سبب ظهور عنصری بشود، که به طور مؤثر به مخالفت با رژیم کنونی بپردازد. سرکوبی حزب توده و گروههای مسلح چپگرا آنها را ناخواسته به صورت عناصر مخالف در آورد و آنها احتمالاً سازمان یافته ترین گروه

۱- به علت نقص این بخش سند پاراگراف ج برای ما قابل ترجمه نبود. ۲۰ سند انگلیسی آخر کتاب ترجمه فارسی ندارد.

دارای فعالیت مخالف هستند. بخشهایی از احزاب مذهبی و مادیگرایان دیگر نیز ممکن است متوجه شوند که ناخودآگاه یک جبهه مشترک را تشکیل داده اند، البته در صورتی که اقدامات سرکوبگرانه آنها را در چنین موضعی قرار دهد. آغاز اعتراض پرسنل نظامی یا در رابطه با.... وظایف محوله بر دوش پاسداران انقلاب یا در رابطه با زمینه و علل مأموریتشان برای سرکوبی کردها هم باید موجبات نگرانی رژیم را فراهم آورد. اخیرا در خارج نیز یک جبهه مخالف به سرکردگی بختیار به وجود آمده است. اگر چه تاکنون دلایلی به دست نیامده که براساس آنها بتوان گفت که تمام این عناصر مشغول به هم پیوستن برای تشکیل یک جبهه وسیع می باشند تا چه رسد به آنکه از حمایت توده ها برخوردار باشند، مشکل بتوان باور کرد که باز هم به علت نارسایی (مخالفین) برای رژیم خمینی مخالفت سازمان یافته ای وجود نخواهد داشت.

ارتش با وجود بی نظمی موجود در آن به صورت بالقوه قویترین عنصر در صحنه سیاسی به شمار می رود. در میان این جناح نیز علائم انتقاد و نارضایتی مشهود بوده است. بدون شک رابطه بین عناصر ارتشی بالقوه مخالف خمینی و دیگر گروههای مخالف می تواند رژیم را به مخاطره افکند. به هرحال نمی توان ارتش را به عنوان یک مجمعی که بی قید و شرط و در دراز مدت به خمینی و مقامش وفادار باشد به حساب آورد. فعالیتهای سازمان کشنده ضد مذهبی «فرقان» نیز قابل ملاحظه و بررسی است.

و) خطرهای خارجی شوروی و عراق: امکان دارد که خمینی در روابط خود با شوروی و یا دیگر کشورهای منطقه دچار تضاد بشود. بیانات رهبران مذهبی به طرفداری از اقلیتهای شیعی خارج از ایران بسیاری از کشورهای خلیج از قبیل عراق را به خصومت با خود برانگیخته است. ولی فعلاً گویا ایران و عراق نمی خواهند عملی انجام دهند که موجب وخامت در روابط بین آنها بشود.

در مورد شوروی نیز همین موضوع صحت دارد، شوروی نیز در رابطه با فعالیت سرکوبگرانه علیه حزب توده و سیاستهای ضد شوروی خمینی تاکنون ساکت ننشسته است. شوروی که دارای یک اقلیت...

مسلمان است، حق دارد که نگران سیاست... اسلامی باشد. اخیرا مسکو.... خود را در رابطه با رژیم ایران آشکار ساخت. و این امر خصوصا از زمانی شروع شد که شوروی..... که روابط بین ایران و آمریکا رو به بهبود گذاشته است. احتمال دارد که با اعلام حمایت از عصیانگران کرد، شوروی می خواسته به ایران بفهماند که اگر بخواهد می تواند علیه خمینی دست به اقدام بزند. علاوه بر این ممکن است مسکو اخیرا به این نتیجه رسیده باشد که جنبه ای منفی رژیم خمینی در رابطه با مسکو بیش از جنبه های مثبت آن است.

دورنما:

۱۰ انقلاب خمینی به تحکیم کنترل خود ادامه می دهد. همین انگیزه و تصمیمی که سقوط شاه را به همراه آورد، در خدمت خمینی در برخورد با مسائل روزمره و در رابطه با مسائل روزمره اعمال کنترل، و در برخورد با مسائلی از قبیل کردهای تجزیه طلب که خطری علیه ثبات رژیم به حساب می آیند در آمده است. خمینی با آهستگی ولی با اطمینان کامل در حال به اجراء درآوردن و تحقق بخشیدن به اصول جمهوری اسلامی که در حال شکل گرفتن است می باشد. ایران در یک مرحله گذرا به سر می برد، یعنی از یک نظام سلطنتی پا به مرحله جمهوری مذهبی که هنوز در حال شکل گرفته است، گذاشته است. اگر خمینی موفق شود قانون اساسی جدید را به تصویب کلی و اجرا برساند احتمالاً بعد از رفتن او نیز کشور تحت نفوذ جماعت رادیکال مذهبی باقی خواهد ماند. در دولت، ارتش و در میان رهبران مذهبی شخصیتهای نیرومند آن قدر وجود دارند که بتوانند رژیم را به شکل کنونی آن و شاید کارآمدتر از رهبری

فعلی آن تداوم بخشد. در حال حاضر اوضاع از این قرار است.

۱۱ معذالك، به خاطر این که ایران در یک مرحله گذرا بوده و رژیم کنونی هنوز جای پای خود را محکم ننموده، نباید زود نتیجه گرفت که نهاد مذهبی سرانجام در رأس حکومت قرار می گیرد. وقایع دیگر ممکن است تغییرات مهمی را سبب شود از قبیل:

الف: تشدید بحران سیاسی که تا حدود زیادی به اقدامات و وحدت محافل مخالف، مقام ارتش در حیات سیاسی و حرکتهای سازمان یافته در تهران و خوزستان بستگی دارد. در حال حاضر در مورد قانون اساسی و تصویب آن... رو به تزایدی به وجود آمده است... خمینی می تواند موقعیت بی ثباتی را ایجاد نماید که این مبارزه... شده و حتی به دوایر مذهبی نیز کشانیده شود و در داخل... رقابتهای شخصی... از هم اکنون به چشم می خورد.

ب: وخامت اوضاع اقتصادی می تواند مهمتر از همه به دنبال کاهش در صادرات نفت و به دنبال آن کاهش درآمدهای دولتی پدیدار گردد. این رخداد سبب خواهد شد که حمایت کنونی بخشهای شهری از رژیم کاهش یابد.

ج: شورش همزمان اقلیتها به خصوص اگر در کردستان و خوزستان به وقوع بپیوندد. در این صورت نیز همان گونه که در بالا توضیح داده شد احتمال دارد اوضاع به وخامت شرایط اقتصادی منجر بشود.

۱۲ در حال حاضر قدرت و قوت خمینی بر نکات ضعف آن می چربد و خطری جدی وجود ندارد که بتواند ثبات نسبی را که رژیم به دست آورده به سرعت بر هم زند. ولی انقلاب هنوز به طور کامل تحکیم نیافته است، و از یک نظر در حال تلف کردن وقت است. اگر رژیم حکومت را به طور کامل تحت کنترل در نیاورد بعضی از این خطرها بر آن تأثیر خواهند گذاشت.

و اگر این وقایع رخ دهند و یا حتی اگر وخامت آنها بیشتر شود، آشوب و نا آرامی باز خواهد گشت و در آن

هنگام احتمالاً نیروهای سیاسی برای به دست گرفتن کنترل به مبارزه مشغول خواهند گشت. چنین وضعی احتمالاً ابر قدرتهای بزرگ را به حالت آماده در خواهد آورد حتی اگر آنها در درگیری شرکت ننمایند. با وجود اینکه ممکن نیست بتوان پیش بینی کرد این مبارزه چه زمانی آغاز و پایان خواهد یافت، ولی بدون شک می توان گفت که تصمیم ارتش مبنی بر نشان دادن فعالیت یا عدم فعالیت درست مانند مراحل و زوال حکومت، شاه از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

۱۳ نکات اصلی برای بحث:

الف) جزئیات مورد مناظره در مجلس خبرگان درباره قانون اساسی، مواضع اتخاذ شده، شخصیتهای مهم، اختلاف نظرها.

ب) میزان حمایت نیروی مسلح از رژیم و میزان نارضایتی در درون این نیروها.

ج) قدرت گروههای مخالف: چپها، هماهنگ با شوروی، نقش شوروی، مجاهدین خلق، فداییان خلق، قدرت و امکانات بالقوه گروههای مخالف در تبعید.

د) اوضاع و شرایط خوزستان، میزان ناآرامی در میان اعراب.

ه) عراق ایران: میزان مداخله عراق در میان مخالفین کرد و یا بین اعراب خوزستان، و ... آیا مایل است روابط خود با تهران را تقویت نماید. یا قدرت بیشتر علیه رژیم ایران بپاخیزد.

و) روحیه شوروی در برابر رژیم ایران، روابط آن با عناصر مخالف در ایران.

ص: ۵۶۸

ز) اوضاع اقتصادی، کارخانه ها .... و بخش مربوط به انرژی

پایان متن

بدون پرونده. تا تاریخ ۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

کتاب سی و هفتم

مسلکهای سیاسی استعمار

ما حساب جامعه یهود را از حساب صهیونیستها جدا می دانیم،

آنها (صهیونیستها) جزء اهل مذهب نیستند.

امام خمینی

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام بت شکن، خمینی عزیز، آمریکای جنایتکار با لطایف الحیل کوشید این انقلاب را به انحراف بکشاند و در نهایت دوباره بر جان و مال این مردم محروم حکمفرمایی کند. ترفندهای مختلف شیطان بزرگ همگی در جهت تضعیف اساس و بنیان این انقلاب انسانساز که همان اسلام باشد قرار دارد و دارای ابعاد گوناگونی است از جمله آن استفاده آمریکا از اقلیتهای مذهبی(۱) و یا مسلکهای دست ساخته خود می باشد. این طرح آمریکا نه به دلیل دلسوزی آمریکا برای پیروان این مذاهب است، بلکه آمریکا با این اندیشه شیطانی که پیروان هر مذهبی را در نهایت می توان مقابل پیروان مذهب دیگر (در مورد ایران اسلام) قرار داد و از این مقابله در پی منافع خود بود، پا به میدان می گذارد.

یکی از گروههای سیاسی ساخته دست استعمار که آمریکا به دروغ آن را اقلیت مذهبی می نامیده و بدان دلبسته فرقه ضاله بهائیت می باشد. استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا تلاش تبلیغاتی خود را در حمایت از این فرقه و پیروان آن گذاشت. منافعی که این حمایتها برای آمریکا در بر داشت عبارتند از:

۱ مشوش کردن اذهان مردم دنیا در مورد اسلام و انقلاب اسلامی و اینکه جمهوری اسلامی برای آزادی مذهب ارزشی قائل نیست.

۲ دروغ پردازی و فریفتن توده های مردم دنیا در این مورد که آمریکا حامی حقوق بشر و مدافع ارزشهای انسانی است.

نکته قابل توجه آگاهی امت قهرمان ما در پی رهنمودهای امام بزرگوار و شناخت به موقع دسایس

شیطان بزرگ می باشد که در این بین حتی خود آمریکا نیز بر این واقعیت انگشت می نهد که ملت ایران هر گروهی را که آمریکا حمایت کند به عنوان دشمن و یا حداقل وسیله ای در دست دشمن خود می نگرد:

«بر اساس وضع موجود ایران، ما نیز باید این عقیده را بپذیریم که این کار (حمایت علنی از بهاییهای ایران) در آمریکا فعلاً به نفع بهائیها نخواهد بود». (ب س) بهاییها سند شماره ۵.

۱- البته آمریکای جنایتکار در این سندها از بهائیت به عنوان یک مذهب یاد می کند که این مسئله غلط بوده و خود نمونه ای از تأیید این فرقه ضاله توسط آمریکا است.

اما یک چنین مسئله ای مانع آمریکا از فعالیت علیه جمهوری اسلامی نمی شود. شیطان بزرگ، شیاطین کوچک را به خدمت می خواند و آنان را همچون عروسکهای خیمه شب بازی به حرکت وامی دارد تا همان نقشی را که آمریکا برای حمایت از بهائیها در نظر گرفته، اجرا کنند.

«آیا سفارت قبول دارد که گزارشهای جلب حمایت سایر کشورها از بهائیان مفید خواهد شد»

ب س ۴.

«قدیمی ظاهرا با سفیر (زلاندنو) متفق القول است که (فعالیت) سفارت زلاندنو در تهران ممکن است اثر نداشته باشد، اما به طور قطع در تحریک اقدامات بین المللی برای بهائیان دلگرم کننده است»

ب س ۱۱ .

«من در تلگراف مربوط به سفیر زلاندنو تذکر دادم که مورد پیشنهادی سفرای زلاندنو و بریتانیا مبنی بر به راه انداختن تظاهرات وسیع و هماهنگی با تبلیغات کافی در سراسر جهان به وسیله انجمنهای بهائیان که قدیمی آن را کاملاً تأیید نموده است می تواند مفید باشد» ب س ۱۳.

و در این بین نیز نقشی برای سازمانهای بین المللی که همیشه به عنوان آلت دست ابرقدرتها عمل کرده اند در نظر گرفته می شود.

«از پرایور خواسته شده که یک گزارش جزء به جزء هفت صفحه ای را به شورای جهانی کلیساها در ژنو ببرد و اطلاعات را برای یکی از روزنامه های کشورهای بی طرف اروپا، احتمالاً سوئیس قابل دسترسی کند» ب س ۳.

«پرایور گزارشات خود را به کمیسیون حقوق بشر کلیساها در ژنو تسلیم خواهد کرد و اسناد را به دست های مورد اطمینان خواهد سپرد».

«گزارشی که در سوئیس منتشر شده در حقیقت همان است که به وسیله باب پرایور تهیه گردیده است.

او گزارش را در ماه ژوئن بعد از بحث با ویکتور و من درباره این موضوع به سوئیس برد. البته نقش او بایستی مخفی بماند.» ب س ۱۳.

و البته پر واضح است که سفارت آمریکا در ایران (که به درستی لقب لانه جاسوسی بر آن نهاده شد) نیز بایستی حلقه آخرین زنجیره حمایتی آمریکای جنایتکار را تشکیل دهد:

«ما از پرایور خواستیم که از رهبران بهائیت بپرسد که در صورت امکان چه اقدام حفاظتی از دست ما برای آنها برمی آید». ب س ۵.

علیرغم اینکه بهائیت به عنوان یک جریان استعماری هرگز نمی تواند به عنوان یک حرکت عقیدتی پذیرفته شود، ولی ملت شریف ما هرگز به دلیل صرفا عضویت در این فرقه ضاله، با آنان برخورد نکرده اند، بلکه وابستگی عمده این افراد به رژیم سابق و مشارکت آنان در جنایات سیاسی و اقتصادی شاه موجب انتقام مردم ما شد و این نکته ای بود که هرگز دستگاه جهنمی تبلیغات استکبار جهانی بدان اشاره ای نکرد. این جریان استعماری چون حامی اصلی خود آمریکا و نوکرش شاه را مطرود و منفور در میان این ملت یافت، در واقع به پایان عمر خود رسید.

«جامعه (بهاییها) احساس می کند که از لحاظ اداری، اجتماعی و مالی در حال مرگ است و با بدترین بحران در تاریخ ۱۲۸ ساله اش مواجه شده است». ب س ۳.

طبیعی است که انقلاب اسلامی بهیچ وجه اجازه فساد و توطئه به هیچ گروهی نخواهد داد و در این راه

نیز از هیاهوی جهانخواران باکی ندارد، ولی در عین حال حق حیات و داشتن مراسم و آیینهای مربوط به ادیان الهی را که قرآن مجید بدانها اشاره می کند از حقوق مسلم پیروان ادیان الهی داشته و حتی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز به صراحت از آنها یاد می کند، که این خود نشانه دیگری از برحق بودن نظام جمهوری اسلامی است.

آمریکا همچنین در پوشش حمایت از یهودیان و در واقع حمایت از صهیونیستها علاوه بر اهداف فوق موارد زیر را تعقیب می کرد:

۱ کسب وجهه در بین صهیونیستهای داخل و خارج، صهیونیستهایی که خود را بدروغ مدافع یهود معرفی کرده اند.

۲ خارج کردن صهیونیستهای ایران و آنهایی که با برخورداری از امتیازات ویژه زمان شاه توانستند اموال این کشور را به غارت ببرند و از این طریق نیز کمک مستقیمی به اسرائیل بکنند، چرا که رژیم صهیونیستی نیز احتیاج دارد تا عناصر وابسته متول را جذب کند و توانایی خود را برای مقابله با مردم منطقه افزایش دهد.

ولی آمریکا نیز در این مورد همچون سایر موارد راه را به خطا رفت. امت قهرمان پرور ایران در طول اوج گرفتن مبارزات خود علیه رژیم شاه و حتی بعد از غلبه بر آن جرثومه فساد، همواره حساب یهودیان را از صهیونیسم که زائیده خلف تبانی امپریالیسم آمریکا و ابرقدرت شرق است جدا دانسته و هرگز به گروه و دسته ای به خاطر پیروی از آئین یهود حمله ای نکرده اند. آمریکا با تمام تلاشی که می کند تا ردپایی از آزار و اذیت یهودیها بنام یهودی بودن پیدا کند، ره به جایی نمی برد و تصریح دارد که:

«جدا از او (حی) و دانیال پور دیگر یهودیها نه به اتهام عامل اسرائیل بودن که در مورد دو شخص نامبرده به کار می رود، بلکه به اتهام جنایات اقتصادی که مرتکب شده اند تحت بازداشت یا تعقیب به سر می برند».

البته شیطان بزرگ با پی بردن به این مطلب از فعالیت علیه جمهوری اسلامی و حمایت ظاهری از یهودیان دست بر نمی دارد. و شروع به جوسازی کرده و سعی می کند به توسط رسانه های گروهی که تحت نفوذ صهیونیستها قرار دارد، شرایطی را به طور مصنوعی به وجود آورد تا محیط ایران را برای پیروان یهودیت ناامن جلوه دهد: «به علاوه ما با قسمت خبر رسانی بین المللی با یک دیدی کار می کنیم که بتوانیم همان نوع برنامه آزادی طلبی را که در عمل برای لبنانیها در طی آن بحران به وجود آمد، به دست آوریم.»

ی س ۳.

در این بین نقش صهیونیستهایی که با اسم یهودیت در کنگره آمریکا هستند جالب توجه می باشد آمریکا با دادن خبرهایی که حاکی از نارضایتی یهودیان ایران باشد زمینه را برای فعالیت آنها آماده می کند.

«ما خصوصا از گزارش عالی سفارت در مورد وضع یهودیان ایران(۱) بسیار سپاسگزاریم. رهبران و اعضاء یهود کنگره مخصوصا برای اطلاعاتی که ما مرتبا برای آنها می فرستیم قدردانی می نمایند.» ی س ۵ و شما ملت عزیز دیدید که این دسته نیز بعد از اعدام سرسپرده ترین عنصر صهیونیستها در ایران، یعنی القانیان، تا بدانجا ناراحت می شوند که تمامی دوراندیشیهای خود را درباره عدم حمایت علنی از اقلیتهای

۱- البته در حین خواندن اسناد متوجه خواهید شد که منظور آمریکا از یهودیان ایران قشر پولدار فاسدی است که در طول رژیم گذشته با استفاده از مزایایی که برایشان قائل بودند اموال این ملت محروم را به تاراج برده بودند.

ایران ندیده گرفته و با دادن یک اعلامیه رسمی، که خود اعترافی بود بر عظمت ضربه ای که از دادگاههای انقلاب اسلامی به آنها وارد شده، عکس العمل نشان دادند.

ولی دیری نپائید که انقلاب اسلامی ایران با عنایت الهی و در پرتو رهبری امام در عمل مشی و روش مکتبی خود را در قبال مسئله اقلیتها نشان داد و کم کم بر یهودیان ایران آشکار شد که نظام جمهوری اسلامی ایران اساس را بر عدالت قرار داده است.

«ما فهمیده ایم که نسبت خروج یهودیان در حال حاضر تقلیل یافته و در حقیقت بعضی از یهودیانی که در ماه می ایران را ترک کرده بودند شروع به مراجعت کرده اند.» ی س ۱۰.

با امید اینکه با استوار شدن پایه های نظام جمهوری اسلامی، بتوانیم زمینه ای برای گستردن عدل و عدالت و مبارزه علیه فساد و طغیانگری به وجود آوریم و تا هنگامی که مصلح موعودمان با ظهورش نور امیدی در دل محرومان عالم بتاباند، تحت رهبری نایب بزرگوارش در خدمت به اسلام و مسلمین و محرومین سراسر کره ارض مشغول باشیم.

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

بهائی ها

سند شماره (۱)

محرمانه غیر قابل انتشار برای ملل بیگانه

گزارش اطلاعاتی وزارت دفاع ۲۲ جزئیات

موضوع: بهائی ها

الف: از نظر تعداد، مذهب بهائیگری قابل ازدیاد است و در سطح تصمیم گیری در دولت ایران در حال اعمال نفوذ است. از اعضاء مذهب بهائیگری می توان سرهنگ تمام عبدالکریم ایادی پزشک شخصی شاه ایران، سرهنگ تمام فریدون جم (بازنشسته) سفیر ایران در اسپانیا، معلم پیشین فرزند شاه که یک بهائی متعصب و دوست صمیمی سرهنگ ایادی است و حداقل یکی از فرماندهان نیروی سلطنتی هوایی ایران، و چند تن از کارمندان عالیرتبه و معمولی نیروی هوایی، می توان نام برد.

ب: توسعه کنونی بهائیگری را ظاهرا به نفوذ سرهنگ تمام ایادی در رابطه با شاه نسبت می دهند که در نتیجه شاه شخصا بهائیگری و ترویج آن را در ایران تصویب و تأیید کرده است. بنا به گفته های دیگر این گونه پیشرفتها مستقیما در شرکت زنان در انتخابات، اصلاحات ارضی، و آموزش و پرورش تأثیر بسیار داشته است ظاهرا این برنامه ها به دکترین بهائیگری بیشتر شباهت دارد تا به دین اسلام.

پ: لیکن هنوز انجام مراسم بهائیگری در ملاء عام محدود است، ولی ترسی که از عضویت در این گروه وجود داشت، ظاهرا رو به تخفیف است. گویا بهائیها بسیار ضد مسلمانان هستند و مسلمانان شیعه را مسئول عدم پیشرفت ایران از طریق رهبران سنتی مذهبی که بر دهقانان بی سواد تأثیر می گذارند، می دانند.

ت: با وجود اینکه در حال حاضر در خارج از جامعه بهائیت افشا نشده، ولی چند زیارتگاه بهائیگری در ایران وجود دارد. علت این اختفا نیز جلوگیری از برخورد با مردم مسلمان است. مهمترین ساختمان بهائیت در خیابان تخت جمشید واقع و به عنوان یک مرکز اطلاعات عمل می کند. حدود ۱۰ یا ۱۲ سال

قبل وقتی که خانواده سلطنتی سفری به خارج کرده بودند، این ساختمان به وسیله مسلمانان شیعه مورد حمله قرار گرفت. بهائیها معتقدند که در آن زمان چون شاه از حمایت کافی نظامی حاضر برخوردار نبود مجبور شده بود کمتر از بهائیها حمایت نماید. بهائیها در حال تهیه زمینی در تهران هستند تا مکانی بهتر به عنوان پرستشگاه خود بسازند. آغاز فوری ساختمان با وضعیت مذهبی و سیاسی کنونی ایران ممکن به نظر نمی رسد.

اظهار نظرهای گزارشگر: (محرمانه غیر قابل انتشار برای ملل بیگانه).

الف: مقام گزارشگر این اطلاعات را از یک مقام نظامی که در این مورد اطلاعات بسیار دارد کسب نموده است. باید خاطرنشان ساخت که خود این شخص پیرو سرسخت آئین بهائیگری است. بنابراین درباره میزان نفوذ بهائیها در سیاستهای دولت آن طور که در بالا خاطرنشان شده است باید با این سابقه قضاوت شود.

۲۲. جزئیات: ادامه اظهار نظرهای گزارشگر: (محرمانه غیر قابل انتشار برای ملل بیگانه)

ب: بهائیگری در اواسط قرن نوزدهم در ایران پیدا شد. این گرایش تأکید بر اخلاقیات فردی دارد و بر آن است تا از طریق بهائیگری صلح جهانی را سبب گردد. با وجود اینکه از نظر کثرت بسیار مهم نیستند، ولی جامعه بهائیت بسیار با سواد بوده و اکثر آنها به تجارت و حرفه های دیگر اشتغال دارند.

موقعیت بهائی ها

تلگرام

بهائی ها سند شماره (۲)

تاریخ: ۲۸ نوامبر ۱۹۷۸طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی. فوری

موضوع: موقعیت بهائی ها

۱ پس از برقراری نسبی نظم توسط حکومت نظامی جدید وضع بهائیها تقریبا بهتر شده است. فقط از طرف مخالفین مذهبی اسلامی که عنصر مهم مخالفت سیاسی علیه شاه و دولت ایران را تشکیل می دهند هنوز هم حالت خصومت بار علیه بهائیها وجود دارد. دولت ایران این فشار و محدودیت را پذیرفته و هنوز هم بهائیها از مشاغل دولتی اخراج می شوند. هفته گذشته چند تن از پزشکان بیمارستانهای دولتی اخراج شده اند که چند تن از دوستان ایرانی آنها را می شناسند. با این وصف، در حال حاضر هنوز خشونت های خیابانی علیه فرقه بهائیها نشان داده نشده است. پرستشگاه بهائیها به هنگام آشوبهای اخیر تحت محافظت گاردهای نظامی بود، لیکن تا آنجا که ما می دانیم در ماههای اخیر علیه آن حمله ای صورت نگرفته است.

۲ خبر یافته ایم که بهائیها در حال ترک ایران هستند، ولی چند تن از افراد سرشناس هنوز باقی مانده اند. بهائیهایی که از طبقات پایینتر هستند، به ما درباره افزایش اذیت و آزار آنها توسط همسایگان مسلمان و نیز تغییر مذهب توسط بهائیها در ماه اکتبر اطلاع داده اند، ولی این اعمال پس از نخست وزیر شدن ژنرال ازهاری کاهش یافته است.

هنوز اطلاع دقیقی در دست نیست، ولی بعضیها می گویند مخالفین مسلمان سعی دارند در ماه محرم با دولت ایران برخورد نمایند (آنها اضافه می کنند که اگر خمینی «پیروز شود»، وضع بهائیها در ایران غیر قابل تحمل خواهد گردید.)

۳ به نظر ما عمل مقامات وزارتخانه یعنی کوهن و پرشت مبنی بر تقاضا از دولت آمریکا برای اقدامات مثبت بسیار درست بوده است. از آنجایی که آمریکا حامی دولت ایران شناخته شده است، هرگونه عمل آشکار آن سبب خشمگین شدن آن دسته از مردمی خواهد شد که مایلند علیه بهائیها به اقدامات خشونت آمیز دست یازند. به نظر ما بهترین طریقه فعالیت در جهت بهبود وضعیت حاضر این است که با احتیاط به بحث پیرامون نیاز به حمایت از اقلیتها با مقامات دولت ایران پرداخته شود، که البته باید همراه با تکرار مکرر این موضوع به رابطهای مخالفین ما باشد که خشونت و اذیت و آزار بهائیها برای انقلابشان جنبه مثبتی به همراه نخواهد داشت. به عقیده ما برای سخنگویان دولت آمریکا در وطن نیز این بهترین سیاست و خط مشی می تواند باشد.

۴ ضریب پیچیده ای که در شرایط حاضر وجود دارد این واقعیت است که بعضی از بهائیها در چند سال گذشته در اعمالی دست داشته اند که به نظر آنها (مخالفین مسلمان م) جنایت و فساد خوانده می شود. مهمترین تاجر بهائی که در زمره این گروه در می آید شاید همان هژبر یزدانی صنعتگر و ملاک سرشناس باشد که از ماه اوت به اتهام استفاده نامشروع و غیرقانونی از زمینهای دولتی دستگیر شده است. آنچه که ما می خواهیم این است که تفاوتی میان افرادی که به جرم فساد و یا دیگر اعمال غیرقانونی دستگیر و محاکمه می شوند و افراد دیگر این فرقه به وجود بیاید. در رابطه با خانواده ثابت به ما گزارش شده است که همه اعضای مهم این خانواده که عبارتند از: ایرج در سوئیس، هرمز در آمریکا و حبیب پدر آنها در جایی بین

نیویورک و سوئیس، در خارج از ایران به سر می برند.

سولیوان

آزار و اذیت جامعه بهائیان

بهائی ها سند شماره (۳)

تاریخ: ۲۰ ژوئن ۷۹طبقه بندی سری

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سی. با حق تقدم ۶۴۲۱

گزارشگر: سی. کلمنت

موضوع: آزار و اذیت جامعه بهائیان

۱ (تمام متن سری، پیام گزارشی)

۲ جناب رابرت پرایور (کاملاً محفوظ بماند) کارمند سفارت را مطلع گردانید که یکی از ۹ نفر از «مردان متفکر» جامعه بهائیت برای بحث در مورد اعمال اخیر رژیم جدید ایران، سری به او زده است. سخنگوی بهائی گفت که جامعه، احساس می کند که از جهات اداری، اجتماعی، و مالی در حال مرگ است، و با بدترین بحران در تاریخ ۱۲۸ ساله اش مواجه شده است.

۳ پرایور گفت که او به مدارکی در خصوص تعدادی از اقداماتی که بعدا بر ضد انجمن بهائیان صورت گرفته، دست پیدا کرده است. در ۶ ژوئن کمیته به اصطلاح مصادره اموال بنیاد مستضعفان مسئول شد تا تمام اموال سازمان ملی بهائیان را مصادره کند. توطئه عظیمی برای تصاحب زمینی در حدود چهار میلیون متر مربع نزدیک دانشکده دماوند طرح ریزی شد که متعلق به شرکت امنا (شرکت امانتداران) بوده و به پاسداران انقلاب جهت فعالیتهای آموزشی داده شده است.

شرکت امنا یک شرکت مهم بهائیان بوده که به نمایندگی از طرف جامعه بهائیت به خریدن اموال

می پرداخته است. ادارات آن به وسیله کمیته انقلاب اشغال گردید و لیستهای اعضا و اسناد مالی آن مصادره گردید. در ۱۳ ژوئن موجودی، یعنی مبلغی در حدود دو بیلیون ریال، از شرکت عمده سرمایه گذاری جامعه بهائیان مصادره گردید. این شرکت دارای پانزده هزار سهامدار می باشد. بیمارستان اصلی بهائیان هنوز دایر می باشد، اما کمیته انقلاب (اجازه) دخول را کنترل می کند. ۹ نفر از خدمتگزاران داخلی مخصوصا به دلیل اینکه بهائی می باشند، اخراج شده اند.

۴ بنا به اظهار سخنگوی بهائیان، ۲۰ نفر بهائی اکنون در زندان می باشند. در ۹۳ دهکده، هشت هزار نفر بعد از سوزاندن خانه هایشان بدون سرپناه رها شده اند. در جاسب، دهکده ای در حدود ۵۰ مایل خارج از قم در راه کاشان، پنجاه بهائی در زیر سرنیزه به تغییر مذهب خود به اسلام وادار شده اند.

۵ بهائیان این اقدامات را فقط به عنوان قدمهای اولیه در سیاست نگران کننده طرح ایذا و اذیت می نگرند. آنها انتظار دارند که در آینده حسابهای شخصی بانکی بهائیان ضبط شود. آنها همچنین از اینکه در ۱۰ ژوئن، و در طی ماه روزه داری رمضان که در ۲۶ ژوئیه آغاز خواهد شد، خشونتی بوقوع خواهد پیوست، بی نهایت نگران بودند. ۱۰ ژوئن تولد امام غایب (امام دوازدهم) است. آیت اللهی که رهبری را در شیراز به دست دارد، اعلام نموده است که او تصمیم دارد این روز را در ساختمان اصلی بهائیان در شیراز جشن بگیرد. ترس از این است که او یک خطابه آتشین ضد بهایی ایراد نماید و جمعیت را به طور غیر قابل کنترلی به هیجان در بیاورد که می تواند به تجدید حوادث ضد بهایی مشابه حوادث ماه دسامبر در شیراز، یا

چیزی بدتر از آن منجر شود.

۶ از پرایور خواسته شده که یک گزارش جزء بجزء هفت صفحه ای را به شورای جهانی کلیساها در ژنو ببرد و اطلاعات را برای یکی از روزنامه های کشورهای بی طرف اروپا، احتمالاً سوئیس، قابل دسترسی کند. او درخواست نموده که این اطلاعات فعلاً کاملاً محفوظ بماند، زیرا او و بهائیان می ترسند که اگر این مطالب در این زمان به روزنامه های ایالات متحده کشانده شود، به طور جدی وضعیت مشکل بهائیان ایران را که از قبل هم خراب بود، وخیم تر کند.ناس

ایذا و اذیت جامعه بهائی ها

بهائی ها سند شماره (۴)

تاریخ: ۲۰ ژوئن ۱۹۷۹تاریخ: ۲۰ ژوئن ۱۹۷۹

از: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا، تهران فوری ۸۷۷۹

گزارشگر: هنری پرشت

موضوع: ایذا و اذیت جامعه بهائی ها

۱ تمام متن سری

۲ اطلاعات گزارش شده تلگرام مرجع بسیار ناراحت کننده بود. متمنی است یک نسخه از گزارش پرایور را کسب کرده و برای ما بفرستید. آیا سفارت می تواند که تأیید مستقلی در مورد اقدامات یا تهدیدات وصف شده از همین بابت را به دست آورد؟ آیا حملات به خانه هایی قبل یا بعد از فوریه به وقوع پیوسته؟ آیا هیچ ماده قانونی برای توقیف دارایی بهائیها وجود دارد؟ اگر چنین است، خواهشمند است در صورت مقدور بودن متن آن را تهیه نمائید.

۳ ما همچنین از نظرات سفارت که به طرز بسیار مؤثری منجر به حفاظت بهائیان می شود، ممنون

می شویم. ما نمی فهمیم چرا پرایور می بایست در مورد اعلام وضع وخیم بهائیان اینقدر حساس باشد و با این وجود تصمیم دارد که گزارشها را در اختیار خبرگزاریهای اروپایی قرار دهد؟ آیا سفارت تا به حال هیچ بحثی در مورد وضعیت بهائیان با نمایندگان دولت موقت داشته است؟ آیا هیچ رهبر مذهبی وجود دارد که در حمایت از آنها مداخله نماید، به ویژه مشکلات احتمالی در شیراز را از سر وا کند. (سفارت قبلاً در گزارش تهران ۵۴۹۰ گفته که بهائیان در شیراز از ماه دسامبر مورد اذیت واقع نگردیده اند). آیا سفارت قبول دارد که گزارشهای جلب حمایت سایر کشورها از بهائیها مفید خواهد بود؟

۴ گزارشهای تهران ۴۹۴۰ و ۶۰۹۲ سایر حوادثی که بر بهائیها اثر می گذارد را توضیح می دهد. آیا این گزارشها در گزارش پرایور گنجانیده شده اند؟ونس

شکنجه و آزار جامعه بهائی ها

بهائی ها سند شماره (۵)

تاریخ: ۲۲ ژوئن ۷۹طبقه بندی سری

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، در واشنگتن دی سی. فوری ۲۱۸۷

موضوع: شکنجه و آزار جامعه بهائی ها

۱ (سری تمام متن)

۲ مقام سفارت در ۲۱ ژوئن با پرایور پیرامون موضوع اذیت و آزار جامعه بهائیها به ملاقات و گفتگو

نشست. این تلگرام به عنوان یک گزارش میان دوره ای در پاسخ به سؤال مطرح شده در تلگرام مرجع دولتی شماره ۱۵۸۷۷۹ است، چون پرایور در تاریخ ۲۱ ژوئن و ۲۵ ژوئن با رهبران جامعه بهائیت به انجام ملاقات و گفتگوهایی مشغول است.

۳ پرایور قول داده است که اسنادی را که در دست دارد با دقت و احتیاط کافی حداقل تا ۲۵ ژوئن نزد خود حفظ و حراست نماید. او هنوز در حال نوشتن گزارش خود می باشد، که چون رهبران جامعه بهائیت قول داده اند که شواهد و اطلاعات بیشتری در اختیارش بگذارند، هنوز تکمیل نشده است.

۴ سفارت مستقلاً در صدد است تا نسبت به تهدیدها و عملیات توصیف شده تأییدیه ای کسب نماید. پرایور گفته است که قبل از انقلاب فوریه به ۹۳ روستا حملاتی صورت گرفته است. اطلاعات او مربوط به دوره بین ۴ ژانویه تا ۱۵ ماه مارس است. رهبران بهائیت قول داده اند که اطلاعات جامعتری در اختیار وی بگذارند. با این حال، وی معتقد است که اکثر حملات قبل از انقلاب صورت گرفته بوده است.

۵ در رابطه با این سؤال که آیا از نظر قانونی شواهدی در زمینه غصب املاک و اسباب و اثاثیه بهائیها وجود دارد یا خیر، پرایور گفته است که وی یک رونوشت از سندی را که در گزارش تهران ۶۴۲۱ به موضوع غصب و ضبط املاک اشاره کرده بود در دسترس دارد. این سند نام و مهر «کمیته مصادره اموال بنیاد مستضعفان» را در گوشه راست بالایی دارد و یک شماره بایگانی در سمت چپ و در آخر سند نیز یک مهر زده شده است. این سند وسیله شخصی به نام مسعود ستوده که گویا سمت «ناظر کمیته اموال مصادره ای» را دارد امضاء شده است. نام کسی که مأمور مصادره شده و نیز نام و یا اسامی چیزهایی که باید مصادره شوند نیز در این سند وجود دارد. متن این فورم شامل این فرمولبندی است: «بنا به دستور دادگاه انقلاب شما مختار به مصادره..... هستید». سندی که نزد پرایور است این عبارت را دارد و نیز نام سه ملکی را که عبارتند از شرکت امنا (بنگاه معاملاتی) شرکت نونهالان (شرکت سرمایه گذاری) و بیمارستان میثاقیه

و باید ضبط و ربط شوند در خود دارد. همان طور که در گذشته نیز خاطرنشان شده بودیم، بیمارستان هنوز به تصرف در نیامده است.

۶ به همین دلیل و از آنجا که هر عملی در ایران امروز جنبه قانونی می تواند داشته باشد، عمل غصب به دستور دادگاه انقلاب حتما دارای یک پایه و اساس قانونی است. محتوا و ماهیت این فرم حاکی از آن است که این عمل به کرات صورت می گیرد.

۷ پرایور در مورد تبلیغ پیرامون این مطالب در آمریکا حساسیت بسیار به خرج می دهد چون به رهبران بهائیت در این مورد قول داده است. علاوه بر اینها او نیز با آنها هم عقیده است که اگر این مطالب ابتدا در یک کشور بی طرف منتشر گردد بهتر است، چون اگر در آمریکا نشر و مورد تبلیغ قرار گرفت فورا برچسب توطئه سیا را می خورد. بر اساس وضع کنونی ایران، ما نیز باید این عقیده را بپذیریم که این کار در آمریکا فعلاً به نفع بهائیها نخواهد بود. در این رابطه پرایور و رهبران جامعه بهائیت بر سر سه راهی هستند: که آیا بهتر است این مطالب را در مجلات نیوزویک و تایمز به چاپ رسانند، یا از طریق شورای جهانی مسیحیت عمل کنند و یا اینکه آنها را از طریق کمیته حقوق بشر در سازمان ملل مطرح گردانند؟! آنها راه اول را مردود و راه دوم را مقبول دانسته اند و معتقدند که همزمان باید از طریق کانال حقوق بشر نیز عمل نمایند.

۸ ما از پرایور خواسته ایم که از رهبران بهائیت بپرسد که در صورت امکان چه اقدام حفاظتی از دست

ما برای آنها برمی آید. مانند جامعه یهودیت، ما فکر می کنیم که قبل از اقدام به هرگونه عمل بهتر است با رهبران محل گفتگو بشود. عکس العمل اولیه ما این است که آمریکا به تنهایی قادر نیست کار زیادی برای بهائیها انجام دهد، البته آنها در یک طبقه ممتاز مرتدها قرار دارند و به عنوان یک اقلیت مذهبی قانونی رسمیت ندارند. به همین جهت از هیچ حقوق و امتیازی در قانون اساسی نه برخوردارند و نه برخوردار خواهند بود. به قول بعضیها شاه از آنها حمایت کرده و آنها را مورد عنایت خود قرارشان می داد، و حالا که متعصبین و مصلحین اسلامی قدرت را به دست گرفته اند، بهائیها اصلاً نباید انتظار رحم و شفقت داشته باشند. درگیری آمریکا در ملاء عام چون قطعنامه سنا در مورد بهائیها با خوشحالی به عنوان مداخله تلقی شده و وضع را برای بهائیها بدتر می کند. اعمال بین المللی از طریق کلیسا و حقوق بشر به خصوص که آمریکا در آن دست نداشته باشد، می تواند به طرز بسیار مفیدی به وسیله دولتهای غربی حمایت گردد. زمانی که مسئله بهائیت یک مسئله بین المللی بشود، جای خود را نتیجتا در روابط دوجانبه ما با ایران نیز باز خواهد کرد. تا آنجا که ما اطلاع داریم، سفارت موضوع بهائیان را با دولت ایران در میان نگذاشته است، لیکن سفارت تأکید کرده است که وقتی که با دولت ایران درباره اقلیتهای مذهبی گفتگو می کند، منظورش بهائیها نیز هست. ولی آنطور که مسلم است دولت ایران این فرضیه را قبول ندارد.

۹ پرایور سعی خواهد کرد شرح واقعه ۱۰ ژوئیه در شیراز را به بعد موکول کرده ما را در جریان افکار رهبران بهائیت قرار دهد. ما فکر نمی کنیم که اقدامات سفارت از طریق کانالهای اسلامی به نتیجه برسد، ولی برای خود همیشه این راه را نیز در نظر گرفته است. در این رابطه به گفته پرایور بهائیها تلگرافهای اعتراضی به ۱۴ تن از متنفذترین آیت اللّه ها فرستاده و به این ضبط و ربط اعتراض کرده اند، ولی هنوز جوابی دریافت نداشته، و فکر می کنند که دولت با تظاهر به این امر که آنها اصلاً وجود ندارند، اعتراضشان را نیز نادیده می گیرد.

۱۰ پرایور درباره وقایع اصفهان که در گزارش تهران ۶۰۹۲ آمده بود اظهار بی اطلاعی کرد. گزارش تهران ۴۹۴۰ و همه گزارشهایی که از اینها به خارج ارسال می گردد پس از سی روز نابود می شوند. وزارتخانه به هنگام مرجع زدن به تلگرامها باید این موضوع را نیز در نظر داشته باشد.

۱۱ ما در این موضوع پس از گفتگوهای بیشتر با پدر روحانی پرایور و دیگر رابط هایمان در جامعه بهائیت به تحقیق ادامه خواهیم داد.لینگن

وضعیت جامعه بهائی

بهائی ها سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۸ ژوئن ۷۹طبقه بندی سری

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سی. فوری ۲۳۳۲

موضوع: وضعیت جامعه بهائی

۱ (سری تمام متن)

۲ مقامات سفارت پیرو اطلاعاتی که توسط پدر روحانی پرایور در تلگرام عطف منعکس گردیده بود تأییدیه ای به دست آورده است این تأییدیه از طرف یک منبع FSN که به نظر معتمد و آگاه به مسئله است صورت گرفته. این منبع در تلاش است تا جلسه ای مرکب از مقامات سفارت و رهبران بهائیت تشکیل دهد.

۳ در بحثی که با پرایور در ۲۸ ژوئن داشتیم وی گفته است که وضع جامعه بهائیت را بهتر است به عنوان «دست به سر کردن و تبعیض» مطرح کنیم تا «شکنجه و اذیت و آزار». به هر حال، پر واضح است که رهبران بهائیت بسیار نگران هستند و خود را در بحرانی می بینند که در تاریخ بهائیگری بی سابقه بوده است. هر روز نمونه های دیگری از اذیت و آزار اتفاق می افتد.

۴ رهبران بهائیت هنوز امیدوارند که می توان جلو خشونت را در ۱۰ ژوئن در شیراز گرفت. آنها در این رابطه خواستار ملاقات با نخست وزیر بازرگان شده اند. ولی به هیچ وجه نمی خواهند این وضعیت در حال حاضر منفی را تشدید نمایند. آنها به خصوص خواسته اند که به خاطر موقعیت خاص سیاسی ایران دولت آمریکا دست به هیچ گونه عکس العملی نزند.

۵ رهبران بهائیت می خواهند مطمئن باشند که اطلاعات و اسناد مربوطه در خارج از ایران مورد حفاظت و حراست کافی قرار گیرد تا در صورت نیاز افشا شود. آنها از پرایور خواسته اند که به ژنو و زوریخ در حدود ۷ ژوئن مسافرت کند و او نیز این کار را خواهد کرد. پرایور گزارشات خود را به کمیسیون حقوق بشر کلیساها در ژنو تسلیم خواهد کرد و اسناد را به دستهای مورد اطمینان در سوئیس خواهد سپرد.

ولی او می ترسد که قبل از انجام این امور وضع بدتر از اینها بشود.

۶ پرایور اطلاعات زیرین را در ۲۸ ژوئن در اختیار ما گذاشته است (که هنوز نتوانسته ایم توسط منابع دیگر آنها را مورد تأیید قرار دهیم):

از حدود ۰۰۰/۴۰۰ بهائی ایران ۰۰۰/۷۵ تن آنها در تهران هستند. صورت عضویت اصلی حدود ۶ هفته قبل در تهران به سرقت رفته بود. بهائیها معتقدند که این صورت اسامی به دست مسلمانان افتاده است چون نامه هایی از طرف سازمانی در قم برای آنها و به نام آنها رسیده است که آنها را سریعا به گراییدن به اسلام دعوت کرده است. گردهماییهای معنوی متوقف و بسیاری از اسناد نابود شده است. در حالی که قبلاً

در هر یک از مجامع حدود ۲۰۰ تن شرکت می کردند در حال حاضر بیش از ۱۵ ۱۰ نفر شرکت نمی کنند تا از دردسر دوری جویند.

۷ تا امروز حساب بانکی ۲۷ تن از رهبران بهائیت که شورای ملی را تشکیل می دهند، مسدود شده است (لیکن ضبط نشده است). به دو تن از آنان اجازه خروج داده نشده و دیگران نیز سعی نکرده اند، جواز خروج بگیرند. علاوه بر گزارشات پیشین در رابطه با ضبط املاک بهائیها، چهار ساختمان از ۵ ساختمان مدیریت این جامعه نیز ضبط گردیده است. ارزش این ساختمانها بین ۱۰۰ ۷۰ میلیون دلار تخمین زده شده است. بر اساس اطلاعاتی (اسناد) که در اختیار پرایور قرار داده شده تاکنون حدود ۹۰ نفر از مستخدمین دولت به بهانه بهائی بودن اخراج شده اند.

۸ رهبران بهائیت هنوز نمی دانند که چه تعداد از بهائیان ایران را ترک گفته اند، لیکن گفته می شود که این مهاجرت هنوز چشمگیر نیست.

۹ تا به حال بیشتر اقدامات در رابطه با کل جامعه بهائیت بوده است. بجز در مواردی که انفرادی بوده از قبیل مسدود نمودن شماره حسابهای بانکی، اخراج مستخدمین دولت، تحت فشار قرار دادن افراد در قبول اسلام، و به هم زدن جلسات مذهبی. رهبران بهائیت می ترسند که موقعیت افراد به زودی حاوی خطرات بیشتری بشود.

۱۰ بعد از انقلاب هیچ فرد بهائی کشته نشده است، و در میان ۳۰۰ نفری که اعدام شده اند، هیچ یک

نیز بهائی نبوده اند (از نظر قوانین بهائیت شرکت در سیاست ممنوع است). احتمالاً درباره واقعه پس از ۱۰ ژوئیه نیز می توان همین را گفت. بهائیگری در سال ۱۸۴۴ با ادعای بهاءاللّه که امام غایب است، آغاز شد.

۱۱ به محض اینکه از طریق دیگر منابع اطلاعات جدیدی برایمان برسد، این گزارشات را تکمیل تر برایتان ارسال خواهیم داشت.

لینگن

افزایش تقاضای ویزای ایرانیان در سری لانکا

بهائی ها سند شماره (۷)

تاریخ: ۱۱ سپتامبر ۷۹ ۲۰ شهریور ۵۸طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کلمبوبه: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی. سی.

رونوشت برای سفارت آمریکا تهران ۴۸۷

موضوع: افزایش تقاضای ویزای ایرانیان در سری لانکا

۱ سفارت از پایان ماه اوت افزایش معتنابهی را در تعداد تقاضاهای ویزای غیر مهاجرتی ایرانیان که در قسمت کنسولیمان نمایان است، مشاهده کرده است. در حال حاضر تعداد متقاضیان در مقایسه با قبل که هفته ای یک یا دو متقاضی بودند، به طور متوسط هفته ای ۴ نفر می باشد. ۶ متقاضی در تاریخ نهم تا دهم اوت به کنسول سرزند.

۲ متقاضیان، معمولاً از دانشجویان پسر در اوایل بیست سالگی بوده اند، ولی آنها، حالا شامل تجار و خانواده ها هستند. ایرانیها می گویند از آنجایی که امکانات قسمت پذیرش ویزای آمریکا در ایران دیگر قابل استفاده نیست، سری لانکا محل مناسب برای تقاضای آنهاست. متقاضیان نگرانی و ناراحتی زیادی نشان می دهند.

۳ تا به حال پرونده سازی ها به نظر منظم می آمد و کنسول در حال صادر کردن ویزاهای زیادی است متقاضیان ادعاهای زیاد و مکرری دارند که عضو اقلیتهای بهائی و زردشتی هستند و می گویند که نمی تواند به علت اذیت شدن به ایران مراجعت کنند.

۴ سفارت، وزارت امور خارجه را از پیشرفتهای حاصله مطلع خواهد کرد. هرگونه راهنمایی و علایمی که متقاضیان ایرانی در جاهای دیگر، تمایلی به این کار داشته اند مورد قدردانی می باشد.ریگتر

شایعات مربوط به حمله به بهائی ها در شیراز

بهائی ها سند شماره (۸)

تاریخ: ۱۴ سپتامبر ۱۹۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا در تهران فوری

موضوع: شایعات مربوط به حمله به بهائی ها در شیراز

۱ (تمام متن محرمانه است)

۲ آقای گلن میچل که از افراد بلندپایه انجمن بهائیهای آمریکاست (محفوظ بماند) و ما قبلاً هم با او در تماس بودیم، در تاریخ ۱۳ سپتامبر با اداره خاور نزدیک بخش ایران تماس گرفته گفت که علیرغم گزارش رویتر مبنی بر عدم تخریب مقبره باب در شیراز، بهائیها دلایل محکمی مبنی بر تخریب آن در دست دارند و سعی دارند عکسی از آن را نیز به آمریکا بفرستند.

۳ بنا به گفته میچل، در چند روز گذشته افرادی برای تخریب و محو این ساختمان مشغول بکار بودند و احتمالاً هنوز هم در حال ادامه آن می باشند. ما می دانیم که یافتن محل این مقبره کار آسانی نیست، ولی آیا امکان ندارد که یکی از افراد کنسولگری شیراز درباره وضع این مقبره بررسی بنماید؟

۴ همچنین میچل مدعی است که اخیرا یک اطلاعیه دولتی اسامی ۳۰ نفر از افراد بهائی را اعلام و آنها را ممنوع الخروج از ایران نامیده است و به هیچ کس نیز اجازه داده نشده که با آنها هیچگونه رابطه ای داشته باشند. بنا به گفته میچل دولت و یا افراد بسیار نزدیک به سران مذهبی حاکم در تلاشند تا شواهدی در زمینه سوء استفاده جنسی، کلاهبرداری تجاری، فساد و همکاری بهائیها با رژیم سابق جعل نمایند تا دادگاه انقلاب بتواند آنها را نه به دلیل بهائی بودنشان بلکه بر اساس دلایل ذکر شده مورد محاکمه قرار دهد.

۵ از هرگونه اطلاعاتی که سفارت بتواند درباره وضع بهائیها برای ما ارسال دارد بسیار سپاسگزار خواهیم شد.

ونس

وضعیت زیارتگاه بهائیان در شیراز

بهائی ها سند شماره (۹)

تاریخ: ۱۷ سپتامبر ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا، تهران فوری ۴۰۹۴

گزارشگر: کارل کلمنت

موضوع: وضعیت زیارتگاه بهائیان در شیراز

۱ (تمام متن خیلی محرمانه)

۲ دفاتر کنگره از تلگرامها و نامه های بهائیان ایالات متحده مملو گردیده است. در این گزارشها اکثرا به ویران نمودن خانه باب در شیراز، که به عنوان مقدس ترین زیارتگاه بهائیان مشخص گردیده، اشاره شده است.

۳ ما شدیدا به اطلاعات اضافی از جانب سفارت در این مورد احتیاج داریم تا بتوان جوابی برای تقاضای متعدد کنگره تهیه کرد.

۴ از آنجایی که مقامات اداری موقوفات مذهبی شیراز در ویران کردن ساختمانها درگیر بودند ممکن است مناسب باشد که مسئله را با میناچی یا یزدی و یا هر دو مطرح کنیم، خصوصا با تأکید بر نگرانی گسترده در اینجا و اثر منفی که تهاجم به بهائیان لزوما بر طرز تلقی عمومی مردم آمریکا از انقلاب ایران خواهد داشت.

۵ برای اطلاع شما غرولندهایی در خصوص قطعنامه سنا درباره این مطلب بوده است. می دانیم که سفارت ایران نیز غرق در تلفنها و نامه ها بوده است. پایان برای اطلاع شما.

ونس

بهائیان در ایران

ص: ۵۸۴

بهائی ها سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۲۰ سپتامبر ۷۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی. سی. ۰۲۸۴

گزارشگر: الیزابت سوئیفت

موضوع: بهائیان در ایران

۱ تمام متن خیلی محرمانه

۲ سفارت تشخیص می دهد که فشار رو به ازدیاد بهائیان در آمریکا ممکن است به خوبی در حرکت کنگره به شکل یک قطعنامه که خواهان اتخاذ روشهایی از سوی وزارت امور خارجه و سفارت در پشتیبانی از بهائیان باشد، نتیجه دهد.

۳ همان طور که وزارتخانه اطلاع دارد از عمده ترین اقلیتهای مذهبی در ایران، بهائیان تنها گروهی هستند که شناسایی نشده اند، یا مجازاتهای رسمی به وسیله دولت موقت برای آنها وضع شده است. بهائیان آن طور که یزدی به کاردار گفته است یک گروه سیاسی محسوب می شوند. اکثریت جماعت شیعه در ایران به بهائیان مانند بدعت گذارانی که آشکارا تحقیر می شوند، می نگرند (یک جایی بین مار و سوسک یک تشریح عادی می باشد). پست مورد پسند بهائیان در زمان شاه به معنای آن است که بسیاری از آنها بوسیله دولت موقت نیز در مورد فساد یا اقدامات ضد انقلابی مورد ظن قرار گیرند.

۴ آزار و اذیت جامعه بهائیت در ایران وسعت پیدا کرده تا حدی که اماکن متعلق به آنها توقیف شده است و آنها از تماس آزادانه بیمناک شده اند و تعدادی از آنها به خاطر مذهبشان فرصتهای شغلی و اقتصادی را از دست داده اند و همچنین تعدادی از آنها نیز شاید به دلیل روابطشان با رژیم قبلی و نه به دلیل مذهبشان زندانی شده اند. به هر حال، ما گزارشی مبنی بر به قتل رساندن بهائیها در ایران نداشتیم، اگر چه

یک حمله دسته جمعی در شیراز به وقوع پیوست، که ما را به شک انداخته است، از این احتمال چشم پوشی نخواهیم کرد.

۵ اعضای جامعه یهودیان در اینجا کاملاً احساس می کنند که فشار بین المللی بر دولت موقت به امنیت جامعه یهودیان ایران کمک نموده است. به هر حال ما نمی دانیم که اثرات چنین اعمال فشار مشابهی چه اثری بر جامعه بهائیان خواهد داشت.

۶ از وزارتخانه متشکر خواهیم بود که از رهبران جامعه بهائیت، در ایالات متحده پرس و جو کند که آیا اقدامات آنها بنا به در خواست بهائیان اینجا بوده و یا با رضایت آنها.لینگن

بهائیان ایران

بهائی ها سند شماره (۱۱)

تاریخ: ۲۰ سپتامبر ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی سی. فوری ۰۲۸۶

گزارشگر: الیزابت سوئیفت

موضوع: بهائیان ایران

۱ (تمام متن محرمانه)

۲ کارمند سفارت در تاریخ ۲۰ اوت درباره بهائیان با سفیر زلاند نو گفتگو نمود.

سفیر دو روز پیش با یکی از اعضای شورای رهبری بهائیت به نام قدیمی (تلفنی) مکالمه نموده است.

قدیمی گفت بهائیان خاطر جمع نیستند که چه کسی مسئول خرابی خانه باب بوده است. ملای محل در حدود ۶ سپتامبر از بهائیان در شیراز تقاضا نمود و کلیدها به وی داده شد، بنابراین او می توانست از خانه «محافظت» نماید. بنا به اظهار قدیمی در تاریخ ۸ سپتامبر گروهی در حدود صد نفر مرد، بعضی مسلح، با پتکهایی به خانه حمله نموده و تمام روز را به طور منظم مشغول تخریب آن بودند.

۳ قدیمی همچنین به سفیر اظهار داشت او فکر نمی کند بهائیان در شهرهای بزرگ از لحاظ جانی در معرض خطر قرار داشته باشند. اما وضعیت امنیتی بهائیان در شهرهای دورافتاده مخاطره آمیز می باشد. اخیرا هیچ بهائی به قتل نرسیده است. دارایی و شرکتهای بهائیان مصادره گردیده است و تعدادی از بهائیان آن طور که قدیمی می گفت به اتهام جعلی زندانی شده اند. در حدود یک صد بهائی از خدمات دولتی اخراج گشته اند.

۴ قدیمی ظاهرا با سفیر متفق القول است که دخالت سفارت زلاندنو در تهران ممکن است اثر نداشته باشد. اما به طور قطع در تحریک اقدامات بین المللی برای بهائیان دلگرم کننده است. قدیمی گفت بهائیان نامه های زیادی به نخست وزیر بازرگان ارسال نموده اند. اما آنها نادیده گرفته شده اند.لینگن

آن عزیز (نامه)

بهائی ها سند شماره (۱۲)

۳ اکتبر ۱۹۷۹خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه ۲۰۵۲۰به: سفارت آمریکا، تهران ایران

اداری غیر رسمی مقام سیاسی خانم آن سوئیفت

آن عزیز:

در حالی که عازم شرکت در اجلاس NCY هستم به خاطر نامه ای که در ۲۳ سپتامبر نوشته بودی سپاسگزارم. همه شماها درباره مسئله بهائیت کار خوبی ارائه کردید، به طوری که توانستیم کنجکاوان پایتخت و جامعه بهائیت آمریکا را ارضاء نماییم. در مقایسه با تجارب گذشته عجیب است که مطبوعات اصلاً توجهی به این موضوع نکرده و توجه کنگره نیز خیلی جزئی بوده است.

همه ما و دیگرانی که در اینجا هستند از کار خوبی که بخش سیاسی ارائه داده است، صمیمانه سپاسگزاریم. مدتها بود که سفارت آمریکا در تهران چنین بخش سیاسی کارآیی نداشت. (قیافه گرفتن بسه، بجاش برای ما یادداشت مکالماتی بفرستید.)

به همکاران فارسی تان در خط مقدم نیز بگوئید که ما از آنها حمایت می کنیم.

ارادتمند

هنری پرشت

آن عزیز (نامه)

بهائی ها سند شماره (۱۳)

تاریخ: ۱۱ اکتبر ۱۹۷۹خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی ۲۰۵۲۰به: سفارت آمریکا، تهران کارمند سیاسی

دوشیزه آن سوئیفت

اداری غیر رسمی

آن عزیز:

هنری قبلاً نامه شما را در مورد بهائیان پاسخ داده است. اما من نیز می خواهم به دنبال آن چند سطری هم بیفزاییم. اول از همه اجازه بده که تحسین و تمجید هنری را برای گزارشهای قسمت سیاسی ابراز نمایم. امیدوارم که شما هم به زودی موقعیت گشت و گذار در داخل ایران را به دست آورید و بخش خارجی کلاً از هر فرصتی که پیش آید برای آگاهی یافتن از وضع سیاسی استانها استفاده نماید.

در مورد بهائیان، من فتوکپی مقداری از مدارکی را که از انجمن ملی بهائیان اینجا دریافت کرده ایم، ارسال می دارم. گزارشی که در سوئیس منتشر شده است در حقیقت همانی است که به وسیله جناب باب پرایور تهیه گردیده است. او گزارش را در ماه ژوئن بعد از بحث با ویکتور و من درباره این موضوع به سوئیس برد. البته نقش او بایستی مخفی نگاهداشته شود. من در تلگراف مربوط به سفیر زلاندنو تذکر دادم که مورد پیشنهادی سفرای زلاند نو و بریتانیا مبنی بر به راه انداختن تظاهرات وسیع و هماهنگی با تبلیغات کافی در سراسر جهان به وسیله انجمنهای بهائیان، که قدیمی آن را کاملاً تأیید نموده است می تواند مفید واقع شود. در عین حالی که من قبول ندارم که بایستی دخالت کرده و به قدیمی بگوییم که چکار بکند، ولی بایستی همچنان مطمئن باشیم که از نظریات و برنامه های بهائیان در ایران کاملاً آگاهی داریم. بنابراین ما اصرار می کنیم که شما و ویکتور با قدیمی در تماس باشید.

به عنوان نکته نهائی، اجازه بدهید شما را مطلع کنم که روز گذشته رئیس کلیسای آشوریان با معاون رئیس جمهور ملاقاتی داشت. ما هنوز گزارشی در مورد اینکه چه چیزی را منتشر کنیم نداشته ایم. اما اگر از شما خواسته شود که در مورد وضع آشوریان نیز گزارش تهیه نمایید، تعجبی نمی کنم.

با بهترین آرزوها برای همه شما ارادتمند

کارل کلمنت معاون دفتر امور مربوط به ایران

موقعیت جامعه بهائیان

بهائی ها سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۲۴ اکتبر ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی. سی

گزارشگر: ویکتور ال، تامست

موضوع: موقعیت جامعه بهائیان

۱ (تمام متن محرمانه)

۲ (پرشت معاون و مشاور سیاسی با، ی. ک. قدیمی عضو انجمن ملی بهائیان ایران در تاریخ ۲۲ اکتبر ملاقات نمودند، در این مذاکرات جدا از سخنان قدیمی مواردی مطرح شد که قبلاً گزارش داده نشده (تلگرام مرجع)، حداقل بعضی از اعضای دولت موقت و بعضی از اعضای مجلس خبرگان که این اواخر در مورد پیش نویس قانون اساسی ایران مباحثه می کنید، احساس همدردی خود را نسبت به وضعیت جامعه

بهائیان ابراز نموده اند. او تصدیق نمود که اظهار همدردی که او به آن اشاره کرده ممکن است در واقع حاکی از یک مصالحه بهائی با رهبری اسلامی فعلی ایران باشد. دفتر نخست وزیری به شهردار شیراز دستور داده است که از حوادثی که «گرفتاریهای بین المللی» در بر دارد ممانعت به عمل آورد.

۳ قدیمی دوباره تأکید کرد که جهت کوششهای بهائیان در ایران معطوف به حفظ ضمانتهای حقوقی به طور صریح و در غیر این صورت به طور ضمنی برای حقوق مدنی این جماعت است. او اظهار داشت که انعکاس چنین دیدگاههایی در تربیت دادن حفاظت پلیس از خرابه های خانه باب (تلگرام تهران ۱۰۲۲۹) پس از نابود کردن آن در ماه سپتامبر به چشم می خوردند. جامعه بهائیان هدف یکسری تلاشها جهت محرومیت از حقوق اجتماعی، مالی و سیاسی است. او مکررا تکرار نمود که رهبر بهائیان خواستار مقاومت می باشد و در نظر ندارد که اعضای انجمن را به ترک ایران تشویق نماید. او برای کمکهای پر سر و صدایی که به وسیله دولت ایالات متحده فراهم شده است. سپاسگزار بود.لینگن

کم تحملی مذهب در ایران

ص: ۵۸۸

یهودیان سند شماره (۱)

تاریخ و محل: ۲ نوامبر، ۱۹۷۸، شیراز محرمانه

یادداشت گفتگو

شرکت کنندگان: ایرج فرنوش: کارمند صنایع الکترونیک ایران سندرا مندیک معاون کنسول شیراز.

موضوع: کم تحملی مذهب در ایران

آقای فرنوش یکی از چند عضو جمعیت های یهودی شیراز می باشد که اخیرا درخواست مهاجرت از کنسولگری آمریکا در شیراز را نموده است. آقای فرنوش پس از ۹ سال مطالعه در آمریکا به ایران بازگشت نمود تا اینکه یک شغل خوبی را در صنایع الکترونیک قبول نماید. وقتی که از او سؤال شد که چرا می خواهد ایران را ترک نماید، جواب داد به عنوان یک عضو از یک مذهب اقلیت آینده در اینجا تاریک به نظر می رسد. او سؤال نمود که آیا قوانینی در قوانین مهاجرت ایالات متحده وجود دارد که به اعضای گروههای دینی را که تحت تعقیب می باشند، آسانتر ویزا داده شود. او گفت که جمعیت یهودیان شیراز در حدود ۰۰۰/۱۰ نفر می باشد که تمامی آنها از نشانه های اخیر کم تحملی مذهب به وسیله مسلمانان بنیادگرا در ایران عصبانی می باشند، او این گروه از مسلمانان را خوشدل و غیر قابل پیش بینی توصیف کرد. کسانی که بیشتر از همه نگران هستند افراد پیرتری هستند که سوزاندن دسته جمعی یهودیان را در جنگ جهانی دوم هنوز به یاد دارند.

آقای فرنوش یادآور شد که تبعیض مذهبی در شیراز در مقایسه با دیگر شهرهای ایران کمتر مشهود می باشد، ولی هنوز این تبعیض وجود دارد. برای مثال، خواهر او، که یک نرس در بیمارستان نمازی شیراز می باشد. فهمیده است که یک طومار به وسیله مسلمانان بنیادگرا در دست تهیه می باشد که در آن خواسته شده تا کارمندان یهودی و بهائی را از بیمارستانها اخراج نمایند.

او گفت که بعضی از یهودیان اینجا حرف از مهاجرت به اسرائیل می زنند، در حالی که بقیه به آمریکا به عنوان یک محل امن نگاه می کنند. او گفت که با این حال یک گروه بزرگ این خیال را ندارند، زیرا در ایران وابستگیهایی دارند. برای مثال، آنهایی که ثروتشان به شکل زمین می باشد، هنوز برای فروش آن کسی را پیدا نکرده اند. برای آنها هیچ گونه راه حل دیگری بجز ساخت با بحرانهای اجتماعی و سیاسی ایران و امیدواری برای آینده ای خوب باقی نمانده است. مندیک

موقعیت گروههای اقلیت

یهودیها سند شماره (۲)

تاریخ ۸ ژانویه ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی فوری ۲۸۰۱

موضوع: موقعیت گروههای اقلیت

۱ تا آنجا که این سفارت می داند علیه بهائیها و یا دیگر اقلیتها حملاتی نظیر تخریب و غارت اموال بهائیها در ۱۳ دسامبر در شیراز، صورت نگرفته است (گزارش تهران ۱۲۳۴۲). حتی هیچ یک از بانکها و یا مؤسسات مشابه تحت تملک بهائیها نیز مانند دوران چند ماه قبل هدف حمله خاصی واقع نشده اند. در باره تخریب مغازه ها و یا محل سکونت یهودیان در شهرهای مختلف استانها نیز چیزی نشنیده ام.

۲ معذالك، اقلیت ها نیز مانند دیگر طبقات مردم ضربه هایی دریافت کرده اند و به چند دلیل قدری

ترسیده اند. بعضی (یهودیان) درباره وضع بدشان در زمان ما قبل از پهلوی چیزهایی شنیده اند. دیگران (بهائیها) می ترسند که پیروزی خمینی باعث شود که برنامه هایی علیه خودشان صورت پذیرد. ارمنی ها سعی می کنند کمتر آفتابی شوند، چون اعلامیه هایی دریافت کرده اند که در آنها هرکس را که با رژیم شاه همکاری کند به مرگ تهدید کرده اند. آنها در کلیساها نیز به ندرت حاضر می شوند. زرتشتیان نیز اظهار نگرانی می کنند. همه این اقلیتها در صورت رفتن شاه از یک چیز ناشناخته می ترسند و اکثرشان نیز می بینند که رفتن وی روی دیوارها نوشته شده است.

۳ بنا به گزارش یکی از نمایندگان غیر رسمی اسرائیلی در اینجا حدود ۱۰ تا ۸ هزار یهودی ایران را ترک کرده اند و حدود ۰۰۰/۷۰ نفر از آنها باقیمانده است. بررسی صورت حاوی اسامی متقاضیان خروج در کنسولگری نشان داد که تعداد متقاضیان بین ۴۰۳۰ درصد کل است در حالی که یهودیان اکثریت را در میان این متقاضیان تشکیل می دهند. ولی گویا در ماه ژانویه این درصد قدری فروکش کرده است و گمان می کنیم که اکثر آنهایی که در نتیجه وقایع منجر به عاشورا ترسیده و تصمیم به رفتن گرفته بودند، حداقل توانسته اند ویزایشان را دریافت نمایند. تعدادی از تاجران یهودی اینجا به آمریکا و به نقاط دیگر سفر می کنند تا امکانات را ببینند. ولی بر می گردند که تا حد امکان به کارهای خودشان رسیدگی نمایند. بسیاری دیگر البته نه جایی برای رفتن دارند و نه ثروت قابل ملاحظه ای برای بردن. تنها کاری که می توانند بکنند این است که سرشان به کار خودشان گرم باشد.

۴ جهت اطلاع شما:

زمانی که یکی از نمایندگان کنگره جهانی یهود از فرانسه برای ملاقات با سفیر جهت اطلاع از اوضاع چند هفته قبل به اینجا آمد، به طور مؤکد اظهار داشت که یهودیان مایل هستند در ایران بمانند. ولی نمایندگان هیئت اسرائیلی در اینجا سعی دارند در گفتارشان طوری عناصر خطر را نمایان سازند که منجر

به مهاجرت یهودیان شود. و چون اکثر یهودیان ابتدا به اسرائیل می روند، بعدا متوجه می شوند که گرفتن ویزا برای آمریکا و یا جای دیگر در آنجا مشکل است بنابراین ما فکر می کنیم که در اعمال نمایندگی اسرائیل مبنی بر وجود خطر و اعلام هشدار حتما سیاستی نهفته است. این موضوع زمانی واقعیت پیدا می کند که اکثر یهودیانی که قادر به ترک ایران هستند، غالبا از طبقه متوسط بوده و دارای منابع مالی و فنی هستند که اسرائیل از مدتها قبل سعی در جذب آنها داشته است.

پایان جهت اطلاع شما

سولیوان

نگرانی مستمر در مورد امنیت یهودیان ایران

یهودی ها سند شماره (۳)

تاریخ: ۲۲ ژانویه ۱۹۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی سی به: سفارت آمریکا، تهران ۷۵۳۴

گزارشگر: هنری پرشت

موضوع: نگرانی مستمر در مورد امنیت یهودیان ایران

(تمام متن محرمانه)

۱ گروهی از یهودیان ایرانی آمریکایی امروز به قسمت ایران بخش خاور نزدیک آمدند تا در مورد اقداماتی که ممکن است در جهت حمایت از یهودیان ایرانی به عمل آوریم، بحث کنند. آنها خیلی زود قبول

کردند که هر نوع حرکت آشکاری می تواند اثر نامطلوبی در مورد به خطر انداختن یهودیان ایرانی داشته باشد. ما به شرکت کنندگان در جلسه اطمینان دادیم که وضعیت یهودیان ایرانی را تحت بررسی مستمر قرار داده ایم و اینکه سفارت مرتبا گزارش می داده است. ما نمودار مختصری از افراد کثیری از یهودیان را که ویزا دریافت نموده اند به آنها دادیم.

۲ ما قول دادیم که دو روشی را که ممکن است در صدور ویزا در نظر گرفته شود با سفارت مطرح کنیم. ما ابتدا قبول کردیم که کنسولگری تا زمانی که متقاضیان تماس می گیرند. الف ۲ (پذیرش دانشجویی) را در پرونده حفظ کند. مگر آنکه سفارت اعتراض کند که در این صورت این اوراق ممکن است مستقیما به کنسولگری برای آقای گوئلز، سرکنسول ما از طریق قسمت ایران اداره خاور نزدیک فرستاده شود. ثانیا ما پیشنهاد خواهیم کرد که سفارت در مورد یادداشتهایش درباره ویزا که متقاضیان را عملاً از عوض کردن موقعیتشان باز می دارد. تجدیدنظر کند. (مثلاً دانشجویان یهودی که ویزاهای ب ۲ را به همراه یادداشتی در مورد اینکه وضعیت تحصیلی را نمی توان عوض کرد دریافت می کنند، در ادامه تحصیلاتشان به مشکلاتی برمی خورند و بازگشت خود را به ایران نیز غیر ممکن می یابند.) ما این صحبتها را بدون هیچ تمایل جهت مداخله در امور ویزا گزارش می دهیم. اما پیشنهاد می کنیم که سفارت به منظور اطمینان دادن به یهودیان، که نگرانی آنها در مورد امنیت جامعه یهودیان ایران در برنامه ها و روشهای سفارت در نظر گرفته شده در روش صدور ویزا تجدید نظر کند.

۳ به علاوه ما با قسمت خبررسانی بین المللی با یک دیدی که بتوانیم همان نوع برنامه آزادی طلبی که در عمل برای لبنانیها در طی آن بحران به وجود آمده بود را به دست آوریم، کار می کنیم.ونس

وضعیت جامعه یهودیان

یهودیها سند شماره (۴)

تاریخ: ۱۱ می ۱۹۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی سیبه: سفارت آمریکا، تهران

گزارشگر: گرین میلز

موضوع: وضعیت جامعه یهودیان، تمام متن خیلی محرمانه

۱ اوسیاس جی. گورن، عضو عالیرتبه انجمن یهودیان لوس آنجلس، با دریان، معاون وزیر در مورد این تصور قبلی که وضع یهودیان تهران به سرعت به وخامت می گراید، تماس گرفت. انجمن لوس آنجلس از تهران گزارش داشته است که به دنبال اعدام القانیان، تعداد زیادی از جامعه یهودیان تهران دستگیر شده اند و بقیه اعضای جامعه در خطر می باشند، تقاضای آنها از معاون وزیر، اقدامات عاجل از جانب دولت ایالات متحده بود.

۲ در مذاکرات بعدی، گورن به کارمند وزارتخانه گفت او نمی توانست نام یهودی اهل تهران را که دستگیری بسیاری را از زمان اعدام القانیان تا به حال گزارش نموده، فاش کند. گورن گفت او تماسهای تلفنی جدیدی با منبع تهرانی خواهد داشت. و مفید خواهد بود اگر بتواند با فردی در سفارت تماس برقرار کند. کارمند وزارتخانه جان استمپل را معرفی نمود.

۳ در رابطه با هر نوع ارتباطی بین استمپل و منبع تهرانی ناشناس فرستنده این گزارشات، از هر گزارش فوری در مورد تحولات جامعه یهودیان در پی اعدام القانیان قدردانی می شود. در زیر لیست

یهودیانی که گفته می شود در بازداشت به سر می برند، ارائه می شود.

خلیل نهائی تاجر

مراد دانیال پور برادر زاده لطف اللّه حی، عضو پیشین مجلس

آقای کوهن مقاطعه کار شریک ولل پوند، یک شرکت اسرائیلی

یوسف کوهن

خانبابا شیرازی

پرویز حی، چنین تصور می شود که به شدت در معرض خطر قرار گرفته است.

آلبرت دانیال پور

ران حبیب (با چنین املایی)

آقای کوکنور (با چنین املایی)

آقای آرجائی (با چنین املایی)

۴ آیا تعداد بیشتری از افراد بعد از اعدام القانیان دستگیر شده اند ؟ آیا تحولات جدید مشخصی که دیگر اقلیتهای مذهبی را در برگیرد وجود دارد ؟ عکس العمل دولت موقت در قبال اعتراض کشورهای خارجی در مورد اعدام القانیان چیست ؟

۵ ما از کاخ سفید و کنگره، بیانیه های عمومی حاکی از نگرانی شدید در مورد اوضاع جامعه یهودیان ایرانی دریافت نموده ایم. لطفا جواب را به آدرس کاخ سفید و وزارتخانه نیز بفرستید.

ونس

یهودیان ایرانی

یهودیها سند شماره (۵)

تاریخ: ۱۷ می ۷۹طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی سی به: سفارت آمریکا، تهران فوری ۵۸۵۷

گزارشگر: هنری پرشت

موضوع: یهودیان ایرانی

۱ (تمام متن محرمانه)

۲ ما از بهترین اطلاعات یا نصایح سفارت در مورد مسائل زیر که به وسیله یکی از اعضای اصلی کنگره مطرح گردیده است، تشکر می نمائیم.

الف: وضعیت یوسف کوهن: تصور ما بر این است که کوهن یکی از اعضای قبلی مجلس است که اکنون تحت بازداشت به سر می برد. ما از سفارت ایران در اینجا سؤال نموده ایم؛ آنها بعد از تماس با وزارت امور خارجه قادر به ارائه هیچ اطلاعاتی نبودند. اگر او تحت بازداشت به سر می برد. اتهامات وارده بر علیه او چه می باشد و چه وقت او بازداشت گردیده است ؟

ب: آیا هیچ محدودیت عمومی یا خصوصی وجود دارد که خانواده حبیب القانیان را از ترک ایران باز دارد؟ به ویژه در مورد پسرش، فریدون خواهر تنی الیانی، و فرامرز برادرزاده اش مورد سؤال قرار گرفته ایم. ما از اظهار نظر سفارت در این مورد که آیا یک نامه ای از طرف اعضای کنگره که اصرار کند آنها مجاز به ترک ایران باشند، مفید خواهد بود یا نه، ممنون خواهیم شد یک پیشنهاد این است که نامه برای

خمینی فرستاده شود و محتوی یک شکایت عمومی برای پشتیبانی از یهودیان باشد.

۳ خصوصا از گزارش عالی سفارت در مورد وضعیت یهودیان ایرانی سپاسگزاریم. رهبران و اعضای یهود کنگره مخصوصا برای اطلاعاتی که ما مرتبا برای آنها می فرستیم، قدردانی می نمایند. لطفا ارسال گزارش با شرح کامل را ادامه دهید.ناس

یهودیان ایران

یهودیها سند شماره (۶)

تاریخ: ۲۴ می ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی فوری

موضوع: یهودیان ایران

۱ تمام متن تلگرام گزارش خیلی محرمانه است.

۲ درباره مهاجرت یهودیان از ایران به چند دلیل نمی توان آمار دقیق به دست آورد که مهمترین آنها این است که خود یهودیان نمی خواهند درباره مهاجرتشان تبلیغات به راه بیاندازند. ولی از طریق چند منبع نتیجه گرفته ایم که نسبت به وضع پرواز و امکان تهیه بلیط و غیره روزانه بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ یهودی ایران را ترک می کنند. بسیاری از گروههای در حال ترک به صورت خانواده هستند، یعنی اکثریت مهاجرین را واحدهای خانوادگی تشکیل می دهد.

۳ در نتیجه بحث و گفتگو با همکاران ایتالیایی و اطریش متوجه شدیم که هر دو کشور درباره وضع یهودیان به دولت ایران در ماه گذشته اظهار نگرانی کرده اند. در مورد اطریش، سفیر این کشور در ماه آوریل پیامی را از طریق صدر اعظم کرایسکی تسلیم وزیر امور خارجه وقت سنجابی یک روز قبل از اینکه وی از این سمت کنار برود نمود.ایتالیاییها نیز اخیرا با دولت ایران تماس گرفته اند. طی هفته گذشته

اطریشیها نیز همان اظهارات اطمینان بخش را که به آمریکا رسیده بود از طرف وزارت امور خارجه دریافت کرده اند که بنا بر آن برنامه ای علیه یهودیان در پیش نیست. ایتالیا نه خواستار چنین اظهاراتی شد و نه چنان چیزی را دریافت کردند. ولی معتقدند که علیه یهودیان برنامه ای در پیش نیست.

۴ ما اکیدا دلیلی مبنی بر اینکه از اعطاء پاسپورت و یا ویزای خروج به یهودیان خودداری شده است در دست نداریم. البته طرحهای صهیونیستی به صورت حمله علیه آمریکا به خاطر قطعنامه جاویتس در مجلس سنا مورد انتقاد شدید قرار گرفته است. حمله و انتقاد علیه آمریکا گذشته از اینکه سبب افزایش نگرانی یهودیان در تهران شده بر یهودیانی که می خواهند ایران را ترک نمایند، تأثیر گذاشته است.ناس

جامعه یهودیت در ایران

یهودیها سند شماره (۷)

تاریخ: ۲۵ مه ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه از تل آویو

از: سفارت آمریکا، تل آویوبه: وزیر امور خارجه واشنگتن دی سی فوری

موضوع: جامعه یهودیت در ایران

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ ما با مقامات اسرائیلی درباره وضع جامعه یهودیان در ایران چند بار گفتگو کردیم و متوجه شدیم که دولت اسرائیل در این زمینه دارای اطلاعاتی بس محدود است. بعضی از این اطلاعات از طریق مسافران،

دیپلماتهای کشور سوم، و یا از طریق مکالمات تلفنی از ایران جمع آوری شده است ولی روی هم رفته حاصل آنچه که به دست می آورند بسیار تقریبی و نا مشخص است.

۳ آهارون آمیت معاون دبیر کل وزارت جذب یهودیان به ما گفته است که وزارتخانه وی درباره وضعیت یهودیان ایران اطلاعات چندانی در اختیار ندارد. هم رافائل کلوویتز ریاست اداره آژانس مهاجرت و جذب یهودیان و هم یورام شانی از بخش خاورمیانه ای وزارت امور خارجه اظهار داشته اند که درست مانند جامعه یهودیت در ایران نگران هستند. کلوویتز گفت که می ترسد اعدام القانیان یک مورد فردی نباشد و دیگر یهودیان نیز گروگان گرفته شده باشند. شانی که دو سال در نمایندگی اسرائیل در تهران به سر می برد و شش ماه قبل بازگشته است گفت که نگرانی وی از این جهت نیست که ممکن است این اعدامها به بدتر شدن وضع یهودیان ایران بیانجامد. وی گفته است که گرچه وضع یهودیان در زمان شاه نیز ظاهرا خوب بوده است ولی همیشه از طرف ضعفا و روستائیان یک نوع احساس تنفر علیه یهودیان وجود داشته که در رژیم کنونی ممکن است منجر به اعمال خشونت آمیز علیه یهودیان بشود.

۴ اینها هر دو معتقدند که یهودیانی که در لیست سیاه (که شنیده اند حاوی نام ۶۰۰۰ نفر یهودی و غیریهودی است) وجود ندارد می توانند ایران را ترک کنند، ولی کلوویتز خاطرنشان ساخته است که روزانه بیش از ۲۵ نفر یهودی با ویزای موقت و یا با ویزای توریستی وارد اسرائیل می شوند. حتی بعضی از یهودیان از اسرائیل به ایران بازگشته اند تا به دنبال منافع اقتصادی شخصی خود باشند. شانی فکر نمی کند که بیش از ده نفر از یهودیان در ایران زندانی شده باشند در حالی که طبق شایعات تعداد آنها بین دویست تا چهار صد نفر می باشد.

۵ کلوویتز گفت با وجود اینکه یکی از شخصیتهای مهم یهودی ایران خواستار محکوم نمودن آشکار رفتار ایرانیها علیه یهودیان است، ولی بسیاری دیگر مکررا در خواست کرده اند که در حال حاضر در

این باره سکوت بشود. خود کلوویتز حامی اعتراض علیه رفتار کلی دولت ایران یعنی اعدام و محاکمات فوری بدون ذکر اسامی افراد می باشد. شانی فکر می کند که انتقاد از طرف آن دولتهای غربی که قبلاً از شاه طرفداری نمی کرده اند و نیز از طرف مطبوعات می تواند بر رژیم ایران تأثیر بگذارد. ولی این انتقادها باید بر اساس وقایع کنونی باشد و شرایط و اوضاع دائما باید مورد بررسی قرار گیرد.

۶ هر یک از طرفین صحبت ما تأکید داشتند که دولت اسرائیل اطلاعات کافی در دست ندارد و در زمینه تبادل اطلاعات در آینده اظهار تمایل نمودند.لوئیس

جامعه یهودیان در ایران

یهودیها سند شماره (۸)

تاریخ: ۲۶ می ۱۹۷۹طبقه بندی سری

از: نمایندگی ایالت متحده در قاهره به: وزارت امور خارجه واشنگتن، دی. سی

رونوشت به: سفارت آمریکا، تهران

موضوع: جامعه یهودیان در ایران

۱ (تمام متن سری) وزیر خارجه ونس هنگام ملاقاتش با لرد کارینگتون و مشاوران ارشد FCOدر تاریخ ۲۱ می، از پارسونز سفیر قبلی بریتانیا در تهران در مورد اینکه چطور می توان به جامعه یهودی در تهران کمک نمود، نظر خواهی کرد.

۲ پارسونز پاسخ داد که از دید وی، یهودیان و بهائیان هر دو اتوماتیک وار به عنوان عاملین امپریالیست غرب در ایران مورد ظن می باشند. پیشنهادش در مورد آنها این است که به دنبال کمک از مقامات مذهبی باشند، که می توانند با آیت اللّه های حساس (برای مثال شریعتمداری، و نه خمینی) تماس برقرار کنند. دخالت به وسیله دولتها قضیه را بدتر خواهد کرد. وزیر خارجه از پارسونز برای این اظهار عقیده تشکر کرد و متذکر گردید که او در سر راهش به لاهه، پاپ را ملاقات خواهد کرد.ونس

یهودیان ایران

یهودیها سند شماره (۹)

تاریخ: ۱ ژوئن ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران ۵۶۸۱به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی سی فوری

گزارشگر: وی. ال. تامست

موضوع: یهودیان ایران

۱ (تمام متن خیلی محرمانه پیام گزارشی)

۲ خلاصه: رایزن سیاسی با خاخام شوفات و پسرش داود، در تاریخ اول ژوئن ملاقات نمود و مسائل مطروحه در تلگرام مرجع را مطرح نمود (پایان خلاصه).

۳ خاخام شوفات گفت که او معتقد است که نزدیکترین افراد خانواده القانیان در ایران می مانند. همچنین گفت که معتقد است که آنها نتوانسته اند ویزای خروجی به دست آورند. اگر چه او بدلیل اینکه تماس مستقیمی با آنها نداشته نتوانست تأیید کند که آیا آنها تلاش برای اخذ آن کرده اند یا نه. داود شوفات گفت که او مطمئن است که آنها تحت تعقیب و مراقبت می باشند، زیرا چند روز پیش در خیابان به فریدون القانیان برخورد، ولی القانیان علیرغم شناسایی کامل او بدون اینکه صحبت کند از کنارش گذشت. او

اضافه نمود که تحت شرایط کنونی ارتباط مستقیم با او برای تشخیص دقیق وضعیت او و همسرش مشکل خواهد بود، اما او گفت که او و پدرش سعی می کنند که یک نوع تماس غیر مستقیمی را برقرار کنند. القانیان ها ظاهرا برای رفت و آمد آزاد هستند و هر دوی شوفاتها حدس می زدند که آنها ممکن است در خطر جدی قرار نداشته باشند.

۴ هنگامی که سؤال شد چه نوع کمکی دولت ایالات متحده یا شهروندان آمریکایی ممکن است که قادر به انجام آن باشند. خاخام شوفات قسمتی از یک داستان DOyle Mc Manuls در مورد اوضاع یهودیان ایران را بازگو نمود (این قطعه، تاریخی نداشت اما مشاور سیاسی تصور می کنند حدودا دو هفته پیش نوشته شده بود) آن داستان که او با هیجان قابل وصفی بیان کرد، بدترین نوع چیزی بود که تماشاگران خوب بیرونی ممکن است، برای جامعه یهودیان انجام دهند. آن داستان خام خام شوفات را با نام ذکر کرده است و تعدادی دیگر از یهودیان ایرانی را نیز نامبرده است. هر دو شوفات ها تأکید کردند که هر چیزی که باعث جلب توجهات نسبت به یهودیان شود، چه انفرادی یا مردمی، فقط عامل بالقوه ای برای بدتر کردن اوضاع خواهد بود. کمکی که یهودیان ایرانی محتاج آنند شامل تبلیغ نمی شود. مشاور سیاسی از نظرات شوفات ها در مورد ارزش تماس کامل با دولت موقت در مورد ویزای خروجی برای القانیان جویا شد. آنها فکر کردند که ممکن است مفید واقع شود، زیرا به نظر می رسد که چند تن از اعضاء به علاوه نخست وزیر بازرگان مطمئن هستند، که بین اسرائیل و صهیونیسم از یک طرف و از طرف دیگر طرفداری یهودیت

تفاوتی وجود دارد، اما آنها خواستار مهلتی شدند تا به دقت نتایج ممکنه را قبل از دادن پاسخ قطعی بررسی کنند.

۵ خاخام شوفات گفت که بهترین کمکی که ایالات متحده می تواند به یهودیان ایرانی دهد دادن ویزا در مواردی می باشد، که اشخاصی می خواهند ایران را به قصد ایالات متحده ترک کنند و در این مورد، او گفت به نظر می رسد که یک مشکلی در رم بروز کرده است، محلی که تعداد زیادی از یهودیان ایرانی تصمیم گرفته اند که درخواست ویزا نمایند. در ابتدا یهودیان مواجه با مشکلات اندکی در کسب نظر مساعد برای خود شدند، اما طی چند هفته اخیر تعدادی از داوطلبان به خاطر دلایلی که برای آنها واضح نبود، رد شدند. بعضی از این افراد تقریبا به مدت یک ماه در رم معطل شده بودند. رایزن سیاسی، سیاست ایالات متحده را در قبال نظر مساعد به داوطلبان گروه اقلیت توضیح داد.اما خاطرنشان نمود که کارمندان کنسولگری باید در حدود قوانین کار کنند. با این وجود او قول داد که به آن موضوع با دیدی بنگرد که بن بست موجود در رم را از میان بردارد. (اظهار نظر: طی دو روز گذشته رایزن سیاسی عین این مطلب را از چندین منبع دیگر نیز شنیده است.)

۶ خاخام شوفات پرسید که آیا این احتمال وجود دارد که با توجه به موقعیت خاصی که یهودیان در ایران با آن مواجه هستند. بتوان نوعی یادداشت برای سفارتخانه های اروپایی، جاهایی که اکثر یهودیان ایران در نظر دارند، تقاضای ویزا بکنند، فرستاده شود.رایزن سیاسی گفت که می داند چنین بخشنامه ای در واقع از قبل صادر شده بود، اما قول داد که تحقق کند که آیا امکان دارد که دوباره چنین بخشنامه ای صادر گردد. خاخام گفت در چنین یادداشتی می توان از نامه هایی که او به یهودیان ایران داده است نام برد. این نامه ها اصولاً به منظور شناسایی و به زبان عبری نوشته می شود و در آنها اسامی افراد عنوان شده و یهودیت آنها اعلام می گردد، و در خواست می شود تا در مراقبت از رسیدن به آنها به مقصد نهائی خود کمک

شود.

۷ خاخام شوفات می توانست در تشخیص یهودیانی که به احتمال زیاد تحت بازداشت هستند، همچون پرویز آقا عزیز حی و آلبرت دانیال پور مقداری کمک کند. او متذکر شد خانمها بخشیان، شمسیان و دردشتی افرادی هستند که امکان دارد، بازداشت شده باشند. اما نتوانست این مطلب را تأیید کند. تعداد دیگری شامل آقای ملامت تحت تعقیب بودند. اما ظاهرا از بازداشت فرار کرده اند. آنها حتی ممکن است که از ایران نیز خارج شده باشند. او گفت که تا آنجا که او مطلع است جدیدا کسی دستگیر نشده است. داود شوفات گفت که پرویز حی جوان است (در حدود ۲۵ سال) و بنا بر آخرین اطلاعاتش تنها فرد باقی مانده از خانواده است که هنوز در ایران به سر می برد. او گفت که حی جوان کمی عقب نشینی کرده و شاید یک مقدار متوجه شده که چه اتهامی به او زده شده است. جدا از او و دانیال پور، دیگر یهودیان نه به اتهام عامل اسرائیل بودن که در مورد دو شخص نامبرده به کار می رود بلکه به اتهام جنایات اقتصادی که مرتکب شده اند، تحت بازداشت یا تعقیب به سر می برند. هر دو شوفات ها گفتند که مشکل می توان از اوضاع خارج از تهران آگاه شد.

۸ تخمین خاخام شوفات از تعداد یهودیانی که ایران را ترک کرده اند از تعداد تخمینی ما که ۲۰/۰۰۰ تا ۲۵/۰۰۰ نفر می باشد بسیار کمتر است. او فکر می کرد که امکان ندارد این تعداد از ۱۰۰۰۰ نفر بیشتر شود، ولی دوباره اظهار کرد که مشکل می توان فهمید چه تعدادی از یهودیان ممکن است در شهرهای

دورافتاده از جامعه یهودیان خارج شده باشند.

۹ در مجموع، پیام اصلی شوفات ها این بود که راههایی هست که ایالات متحده می تواند به یهودیان ایرانی کمک کند. ولی شکایت علنی چه در مطبوعات یا در کنگره ایالات متحده را ارائه این کمک نیست.

ناس

مشورتهای کنگره ای در مورد یهودیان ایرانی

یهودیها سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۲۰ ژوئن ۷۹۳۰ خرداد ۵۸طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی به: سفارت آمریکا تهران فوری ۳۰۷۳

موضوع: مشورتهای کنگره ای در مورد یهودیان ایرانی

۱ کل مطلب خیلی محرمانه است

۲ معاون مأموریتی (معاون سفارت) همان طوری که برنامه ریزی شده بود در ۱۸ ژوئن با بارنز یکی از افراد کنگره و گروهش در ۱۹ ژوئن با دیگر افراد کنگره، هلنبک و گیلمن، ملاقات کرد. در هر دو ملاقات ما خلاصه بی پرده ای در مورد وضع یهودیان در ایران بر طبق گزارشهای سفارت ارائه کردیم. موافقت شد که هر دو ملاقات، خصوصی و خارج از ضوابط تلقی شود اگر چه امکان تصمیم گیری مجلسی در مورد وضع یهودیان ایران مورد بحث قرار گرفت، این برداشت ما بود که در این موقع چنان حرکتی که این تصمیمات را پیش ببرد وجود ندارد. افراد کنگره درک کردند که یک چنین تصمیمی نمی تواند اثر منفی بر روی وضع یهودیان ایران داشته باشد.

۳ بحثهای زیادی در زمینه سؤالاتی در رابطه با ویزاهای یهودیان و دیگر اقلیتها پیش آمد. ما افراد کنگره را مطلع کردیم که سفارت در نظر دارد که اواخر این تابستان کار ویزای غیر مهاجرتی را به مرحله

اجرا بگذارد. و آنها به نظر علاقه مند می رسیدند که ما کارهای وسیع عملی را در برنامه ویزای خود به مرحله اجرا بگذاریم. همچنین بحثهای قابل توجهی در مورد صدور ویزا برای ایرانیانی که در رم هستند دنبال شد و ما توضیح دادیم که سعی می کنیم یک مأمور ویزای موقت برای آن سفارت تعیین کنیم.گزارش سفارت در مورد وضعیت یهودیها در قادر ساختن ما به اینکه اعضاء کنگره را کاملاً مطلع نگهداریم، بی نهایت مفید بوده است.

ما از تهیه مداوم، حداقل یک «گزارش وضعیت هفتگی» که اطلاعاتی در مورد وقایع جاری، هرگونه برداشتی که شما امکان دارد داشته باشید، و اطلاعاتی که در مورد خروج یهودیان از ایران باشد، تشکر می کنیم. ما فهمیده ایم که درصد (نسبت) خروج یهودیان در حال حاضر تقلیل یافته و در حقیقت بعضی از یهودیانی که در ماه می ایران را ترک کرده بودند، شروع به مراجعت نموده اند.

ونس

موضوعات اقتصادی و یهودیان ایران

یهودیها سند شماره (۱۱)

تاریخ: ۸ ژوئیه ۱۹۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران ۷۰۳۴به: وزارت امور خارجه، واشنگتن دی. سی

گزارشگر: وی. ال. تامست

موضوع: موضوعات اقتصادی و یهودیان ایران

۱ (تمام متن محرمانه)

۲ خلاصه: اطلاعات بعدی از گفتگوی بین کارمندان سفارت، اسکود و ریچاردسون و یکی از تجار یهودی و در یک مورد ارمنی) اخذ شده. این گفتگوها نگرانی مستمر یهودیان ایران را منعکس می کند و هم چنین طرز فکر آنها را نسبت به پدیده های مشخصی از اقتصاد امروز ایران را نمایان می سازد. (پایان خلاصه).

۳ یک تاجر یهودی فرش که اسکود در تاریخ ۲۹ ژوئن با او صحبت کرد، درباره اوضاع و احوالی که بر جامعه اش تأثیر گذاشته، شکایت نمود. و تعدادی فحش رکیک به خمینی داد. او می خواست بداند چه موقع قسمت ویزای سفارت دوباره باز خواهد شد. وقتی به او گفته شد هنوز مدتی وقت لازم است، او پرسید که آیا می تواند برای ویزا در اروپا درخواست کند و اگر این کار را بکند چه شانسی برای به دست آوردن ویزا خواهد داشت.

۴ تاجر فرش یهودی دیگری به اسکود گفت که اگر در مورد خرید چیزی مصمم است عجله کند، زیرا او طی دو هفته آینده ایران را به مقصد کالیفرنیا ترک خواهد نمود. او همچنین گفت در حالی که بهای فرشهای بومی کاهش پیدا می کند، بهای فرشهای کمیاب ابریشمی بشدت در حال افزایش است. دلیل ظاهری این امر این است که فرشها را می توان به عنوان سرمایه های در حال خروج و در مقابله با

محدودیتهای کنترل مبادلات خارجی مورد استفاده قرار داد.

۵ اسکود همچنین با یک صراف یهودی گفتگو کرد. نرخ خرید دلار در آن روز به یک حد نصاب جدید ۱۲۰ ریال رسیده بود. صراف گفت که او یک دختر در اسرائیل و دو پسر دبستانی در آلامندای کالیفرنیا دارد. او تازه از اداره مخابرات که برای تلفن زدن به دخترش صبح زود به آنجا رفت، بازگشته بود. او گفت دیگر امکان ندارد که از تلفنهای خصوصی با اسرائیل تماس برقرار کرد. او با هیچ مشکلی در اداره مخابرات مواجه نگردید. اما از او خواسته شد به زبان فارسی نه انگلیسی یا عبری صحبت کند (از قرار معلوم کار استراق سمع اسلامی را آسانتر می کند.)

۶ صراف با افتخار یک نسخه از روزنامه محلی در آلامندرا که مقاله روی جلد آن درباره دو پسرش با سن های ۱۳ و ۱۷ که عنوان «از ایران پر دردسر پناه جسته بودند» تیتر آن بود، نشان داد. او به اسکود گفت در اولین فرصتی که مشکلاتش را در ایران رفع کند، تصمیم دارد با همسرش و آخرین دخترش از اسرائیل دیدن کنند و سپس به منظور اقامت به طرف ایالات متحده حرکت نمایند.

۷ در حین گفتگوی اسکود با صراف یک آشنای ارمنی که با بانک ایران و خاور میانه رابطه ای داشت، یک سری به آنجا زد، بحث به بازار دلار که به طرز ناگهانی افزایش پیدا کرده بود، کشیده شد. همسر شخصی ارمنی (مقیم ایالات متحده) از او خواسته است موجودی پول خود را از بانک خارج کند، اما محدودیتهای ارزی و نرخ بازار آزاد پول مانع تبدیل پولش به دلار شده است.

۸ او گفت بانکها مملو از افرادی است که خواهان خرید پولهای رایج خارجی می باشند. طبق قانون فروش ارز برای اهداف غیر اقتصادی به ۰۰۰/۳ دلار محدود شده است و فقط اشخاصی که دارای پاسپورتهای معتبر، تمبرهای خروجی و بلیطهای هواپیمایی هستند مجاز به خرید می باشند. به هر حال تمام خریداران، مسافران واقعی نبودند. تفاوت در نرخ فروش رسمی ۶۰/۷۰ ریال و بازار آزاد ۱۲۰ ریال، فرد را به دادن رشوه به کارمندان بانک تشویق می کند تا آنها از مهر زدن به پاسپورتهای خریداران خودداری کنند. به این ترتیب آنها را قادر می سازد که دوباره همان کار را انجام دهند. یک مقام بانکی اظهار می کند که در مورد امکان پایین آمدن نرخ بازار آزاد بحث شده است (شایعاتی که درباره این موضوع وجود داشت، قیمت ارز خارجی را به مقدار کمی پایین برد). اما اضافه کرد که تاکنون هیچ اقدامی صورت نگرفته است. صراف عقیده داشت که دولت موقت اجازه می دهد نرخها صعود کند تا مانع به خیابان ریختن مردم شود.

۹ این مقام بانکی به طور اختصار ملی کردن بانک را مورد بحث قرار داد. او گفت بعد از این دیگر هیچ رقابت واقعی وجود نخواهد داشت و به تبع جلب مشتری تغییر خواهد کرد. او گفت در گذشته کارمندان بانک برخوردی مؤدبانه با مردم داشتند و بانکها روشهای رقابت آمیزی را برای جلب مشتری پیشنهاد می نمودند. او انتظار نداشت این روش همچنان ادامه پیدا کند.

۱۰ یک یهودی آشنا با ریچارد سون که یکی از اعضای هیئت روسای صادرکنندگان فرش می باشد (محفوظ بماند)، اخیرا به او گفت که اعضای جدید شامل پنج یهودی، یک ارمنی و ۱۹ مسلمان می شود، این افراد توسط اعضا در آخرین انتخابات عمومی برگزیده شدند (که هر سه سال یک بار تشکیل می شود): به هر حال، چند وقت پیش یک دادخواستی به اتاق بازرگانی تسلیم شد و شکایت نمودند که چرا هنگامی که یک یهودی برای مجلس کافی می باشد، پنج یهودی در هیئت صادر کنندگان وجود داشته باشد. در

نتیجه، تقاضای انتخابات جدیدی خواهد شد و رابط ریچارد سون فکر می کند که نماینده یهودیان به یک عضو تقلیل پیدا کند.

لینگن

بازدید اشمیت از نروژ

یهودیها سند شماره (۱۲)

تاریخ: ۲۱ ژوئیه ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا، بن به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: بازدید اشمیت از نروژ

۱ (تمام متن محرمانه است)

۲ ون استاکلبرگ مقام بخش خارجی دفتر امور اتحادیه اسکاندیناوی مکمل گزارشات خود را درباره بازدید اشمیت از اسلودر ۱۲ ژوئیه در اختیار ما قرار داد. (تلگرام عطف)

۳ اسوالبارد. نوردلی گفت که شرایط شمال هنوز بحرانی است و موجبات نگرانی نروژیها را فراهم آورده است. نوردلی به اشمیت قول داده است که نروژ حتی با قدرتی بیش از گذشته به دفاع از حاکمیت خویش خواهد پرداخت.

۴ خاورمیانه. بخش توجیهی استاکلبرگ به طور کلی در برگزیده تلگرام عطف بود. بنا به گفته

استاکلبرگ اشمیت گزارش داده است که کرایسکی و برانت از عرفات درباره یهودیان ایران در خواست کمک کرده اند. اشمیت گفته است که ظاهرا عرفات موافقت کرده است تا در این زمینه هر کاری که بتواند، انجام دهد.

۵ نفت. استاکلبرگ گفت که اشمیت از قیمت بالای نفت نروژ اظهار نارضایتی کرده است. نواردلی خاطرنشان ساخته بود. که این مسئله مربوط به کمپانیهای خصوصی و بازار آزاد می باشد. با این وصف وی اضافه کرده است که هر کاری که بتواند انجام دهد، تا قیمت نفت قدری پایین بیاید. نوردلی انتظار دارد که تولید نفت نروژ از ۸/۰ میلیون بشکه در روز در سال ۱۹۸۰ افزایش یابد.

استوسل

تقاضای ویزای غیر مهاجراتی در ایران «پس از بحران»

یهودیها سند شماره (۱۳)

تاریخ: ۱۰ سپتامبر ۷۹طبقه بندی خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا تهران فوری

موضوع: تقاضای ویزای غیر مهاجراتی در ایران «پس از بحران»

۱(تمام متن محرمانه است)

۲ وزارت امور خارجه نظرات منصفانه سفارت در مورد موفقیت ایران را تحسین می کند. ولی وزارت امور خارجه نمی تواند موافقت کند که سیاست اعلام شده در تلکس شماره ۳۵۵۵۷ وزارت خارجه فورا فسخ گردد. آن سیاست به دقت تدوین شده بود و بر اساس سوابقی که به وسیله سیاستهای اجرا شده درباره متقاضیان از دیگر مناطق بحرانی، از قبیل لبنان، تنظیم شده است، بود. همان طور که سفارت آگاه است، آن روش چندین بار مجددا مطالعه شده و مورد تأیید مجدد قرار گرفته است ما در نظر داریم که در اکتبر

سیاست مذکور را دوباره بررسی کنیم و نظرات سفارت را مورد ملاحظه قرار خواهیم داد.

۳ باید به خاطر سپرده شود که بنیاد اصولی برای سیاست، نه فقط با شرایط متقاضیان ویزا، بلکه همچنین با وضعیت ایرانیانی که هم اکنون در ایالات متحده هستند ارتباط دارد. بر حسب تقاضاهای وزارت خارجه، دستورالعملهای جاری اداره مهاجرت، مستلزم پوشش اضافی (الحاقی) تمدید اقامت ایرانیان در ایالات متحده، تا اول ژوئن ۱۹۸۰ می باشد. بررسی سیاست مذکور در آینده در نظر خواهد گرفت که چه تعدیلات متوازی در سیاستهای وزارت خارجه و اداره مهاجرت باید صورت گیرد. موضع وزارت خارجه در قبال اقلیتها این است که: هنوز روند مشخصی در رابطه با رفتار آنها بنا نهاده نشده است.

۴ وزارت خارجه، متقاعد می ماند که شرایط در ایران از چنان طبیعتی برخوردارند که استمرار سیاست جاری ویزای غیرمهاجرتی را در حال حاضر توجیه می نمایند. براساس گزارشات رسانه های گروهی در مورد عدالت متغیر و اعدامهای باشتاب، این موضوع در آمریکا، مطمئنا از طرف مردم حمایت می شود. در حالی که چیزی که به عنوان نظم و امنیت اجتماعی ویک سیستم دادگستری در ایران امروز رایج است، به نظر سفارت طبیعی است. ما امیدواریم که این حالت باقی نماند و شرایط با مرور زمان یک وضع ثابتی را به وجود آورد.

تقاضای ویزای غیر مهاجرتی به وسیله اقلیتهای ایرانی

ص: ۶۰۰

یهودیها سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۱۱ سپتامبر ۷۹۲۰ شهریور ۵۸طبقه بندی خیلی محرمانه

از: کنسولگری آمریکا، میلان ۱۳۹۳به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی سی فوری

رونوشت به: سفارت آمریکا، تهران

موضوع: تقاضای ویزای غیر مهاجرتی به وسیله اقلیتهای ایرانی

۱ خلاصه: مأمور کنسولی در ۱۰ سپتامبر به وسیله نماینده جامعه یهودیان ایرانی در میلان ملاقات شد، او می پرسد که آیا دستورالعملهای به خصوصی در رابطه با رسیدگی به تقاضاهای ویزای غیر مهاجرتی یهودیان و دیگر اقلیتهای ایرانی به پستهای خدمات خارجی داده شده است.

۲ در ۱۰ سپتامبر منوچهر کاشانیان رهبر کلنی بزرگ یهودیان ایرانی میلان برای تحقیق در مورد اینکه آیا ما دستورالعملهای به خصوصی از وزارت (خارجه) در رابطه با تقاضاهای ویزای غیر مهاجرتی برای اقلیتهای ایرانی به خصوص دانشجویان دریافت کرده ایم، به سرکنسولگری آمد. کاشانیان با رجوع به بدتر شدن اوضاع سیاسی در ایران گفت او به تازگی با یدیدیا رئیس خاخام ها صحبت کرده و یدیدیا رئیس خاخام ها صحبت کرده ویدیدیا به او گفت که متقاضیان اقلیت ایرانی که در جستجوی اجازه ورود به آمریکا هستند تا ژوئن ۱۹۸۰ که از طریق سفارتخانه ها و کنسولگریهای ایالات متحده برای گرفتن ویزا اقدام خواهند کرد. از «رفتار مخصوص» برخوردار خواهند بود.

۳ کاشانیان اضافه کرد که همچنین در ۱۰ سپتامبر بایدیدیا در زمینه طریقه عمل در مورد یک گروه بزرگ ۱۰۰۰ نفری ایرانی که به زودی آن کشور را ترک خواهند گفت تا برای تحصیلات دراز مدت در ایالات متحده اقدام به عمل آورند. بحث و گفتگو نمود. او گفت که خاخام ایرانی تصمیم گرفته بود که چون تسهیلات کافی در ایتالیا برای رسیدگی به کار تمام گروه وجود نداشت نصف گروه را به لندن بفرستد و

نصف دیگر را به رم.

۴ کنسولگری تعدادی ایرانی متقاضی ویزای غیر مهاجرتی را در روزهای اخیر تحت قسمت

(B(۲۱۴ قانون رد کرده است. در حالی که خیلی از متقاضیان رد شده مدارک صحیح برای ورود به مدارس ایالات متحده و منابع کافی مالی برای پوشاندن هزینه تحصیلات داشتند، آنها به وضوح هیچ قصدی برای بازگشتن به ایران تا زمانی که شرایط در آن کشور به ثبات برسد، نداشتند.

۵ اقدام درخواست شده: کنسولگری فورا به راهنمایی وزارت (خارجه) در مورد چگونگی پاسخ به کاوش کاشانیان درباره دستورالعملهای مخصوص در مورد اقلیتهای ایرانی که برای ویزاهای توریستی و دانشجویی از طریق این پست اقدام می نمایند و قادر به ارائه دلیل در مورد قصدشان برای بازگشت به ایران در آینده نزدیک نمی باشند، نیاز دارد.هاروود

وضع گروههای اقلیت

ص: ۶۰۱

اقلیتهای مذهبی متفرقه ۱

تاریخ: ۱۶ ژانویه ۱۹۷۹ ۲۶ دی ۱۳۵۸خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهران به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی،فوری

موضوع: وضع گروههای اقلیت

۱ مطابق سرشماری سال گذشته آمار زرتشتیان ۰۰۰/۲۱ نفر است، ولی با حدسیات جدید رئیس معبد زرتشتیان در تهران این رقم به بین ۰۰۰/۳۰ تا ۰۰۰/۳۵ نفر می رسید. تهیه آمار دقیق از زرتشتیان همراه با مشکلات پیچیده بسیار است که اولاً از خودخواهی زرتشتیان در ارائه آمار ناشی می شود و ثانیا از «گوشه گیر» بودن بسیاری از زرتشتیان، چون سبب می شود که آن طور که باید و شاید در سرشماری شرکت نجویند. قسمت اعظم این اقلیت در شهرهای تهران، یزد و کرمان به سر می برند و گروههای کوچکتری (بین ۳۰۰ ۲۰۰ نفر) در شهرهای شیراز، اصفهان و بقیه شهرها وجود دارند.

۲ بسیاری از رابطین زرتشتی از جمله رئیس معبد گفته اند که زرتشتیان مورد حمله جسمانی قرار نگرفته اند، ولی چند تن از آنان از کارهای دولتی در ۶ ماه گذشته اخراج گشته اند. بنابراین می توان گفت که این جامعه نیز حالتی عصبی دارد که البته قابل مقایسه با جوامع اقلیتی دیگر نمی باشد.

۳ درباره آمار کلی مسیحیان، چند منبع آمار رسمی خود را رقمی معادل ۰۰۰/۲۰۰ نفر ارائه داشته اند. البته این رقم در برگیرنده ارمنیها، آسوریها، تعداد کمی از کاتولیکها و پرتستانها و کسانی است که از این آئین خارج شده اند. تا آنجا که ما اطلاع داریم بهیچ وجه واقعه ای بر علیه هیچ یک از جوامع مسیحیت رخ نداده است. ولی البته مسائل انفرادی پیش آمده و آسوریها بیشتر از جوامع مسیحیت دچار عصبیت شده اند.

۴ اطلاعیه هایی که جهت دعوت به آرامش از طرف سازمان رهبران روحانی اسلامی (احتمالاً

روحانیت مبارز م) و نیز بیانات انفرادی ملاها و آیت اللّه ها تا حدی توانسته است تشنج کلی را کاهش دهد. رفتار یا عکس العمل اجتماعات مردم به دنبال ترک شاه در ۱۶ ژانویه نشانگر میزان بردباری و صبر ایرانیان خواهد بود. سولیوان

ویزا و اقلیتهای ایرانی

اقلیت های مذهبی متفرقه ۲

تاریخ: ۱۶ می ۱۹۷۹طبقه بندی محرمانه

از: سفارت آمریکا، تهران ۵۰۶۷به: وزارت امور خارجه، واشنگتن، دی سی دارای حق تقدم

موضوع: ویزا و اقلیتهای ایرانی

۱ (تمام متن محرمانه است برای اقدام)

۲ همان طور که در تلگراف مرجع ب (پاراگراف ۳) گزارش شده، سفارت تهران مدت مدیدی است که از موقعیت اقلیتها در ایران با خبر بوده و این آگاهی نیز در صدور ویزاهای غیر مهاجرتی مؤثر بوده است. در بعضی از روزها بیش از نیمی از ویزاهایی که دریافت کرده ایم از جانب اقلیتها بود. ما در طی دوران غیر فعال جاری قسمت ویزاهای غیر مهاجرتی توجه مخصوص خود را همچنان به متقاضیان گروه اقلیتها معطوف می کنیم، ولی حوزه عمل محدودی لازم است.

۳ پست پس از شروع مجدد کامل اعمال ویزاهای غیر مهاجرتی در ژوئیه در نظر دارد که این سیاست

را با توجه به تقاضاهای اقلیتها دنبال کند. این مسئله که سفارت اقلیتها را بر سایر متقاضیان ترجیح می دهد نمی تواند بدون خطر یک عکس العمل منفی عمومی آشکار شود. در مورد انبوه تقاضاهای ویزا در بین تمامی اقشار جامعه ایران، یک نظر مطلوب در مورد رفتار مناسب بخشی از جامعه می تواند در مقابل ضرر جدی آن گروه عمل کند.

۴ تلگرام مرجع «د» حاوی راهنمایی سودمندی در برخورد با تقاضای ویزای ایرانیان بود.

سفارتخانه پیشنهاد می کند که وزارتخانه این دستورالعملها را همراه با مطالب اضافی در تأکید رفتاری که باید با درخواست نامه های اقلیتهای ایرانی به عمل آید، برای حوزه فعالیت تکرار کند.اگر این پیشنهاد مورد قبول وزارتخانه واقع شود، آنگاه این واحد با رهبران جماعات اقلیت تماس خواهد گرفت و به آنها تضمین خواهد داد که نسبت به همکیشان آنها همان ملاحظه ای که در تهران اعمال می شود، در خارج ایران صورت خواهد پذیرفت. چنین تضمینی ممکن است بر بی میلی آنها به رفتن به خارج جهت کسب ویزا برای ایالات متحده که بین تمام ایرانیان اشتراک دارد، غلبه یابد.

۵ سفارتخانه در ترتیب اثر دادن به تقاضاهای انباشته شده برای ویزای غیر مهاجرتی که سهم اقلیتها فقط جزئی از آن را تشکیل می دهد، هر چند هم از لحاظ کمی و هم از لحاظ کیفی جزء مهمی محسوب می گردد. با مشکل عظیمی روبرو است. برای کسانی که طاقت انتظار فرارسیدن نوبت خود را در تهران ندارند. تنها راه حل فوری که به نظر می رسد، این است که جای دیگری رفته و تقاضای ویزا برای ایالات متحده نمایند.ناس

کتاب سی و هشتم

پاریس پناهگاه جاسوسان آمریکا (۱۰۶ سند متفرقه)

آنچه از اسناد به دست آمده در لانه جاسوسی برمی آید و بررسی حوادث و رویدادهای بعد از انقلاب نیز آن را به ثبوت می رسانند، آن است که شیطان بزرگ که نمی توانست با انقلاب اسلامی ایران که منافع حیاتیش در منطقه را به خطر انداخته، و عوامل سرسپرده اش را از کار برکنار کرده بود موافق باشد، بعد از پیروزی انقلاب و حاکمیت جمهوری اسلامی بر آن می شود که برای به دست آوردن حداکثر منافع در شرایط سیاسی بعد از انقلاب، با چهره ای جدید دست به اقداماتی تازه بزند و از این رو بعد از آنکه مشاهده می کند دولت موقت جمهوری اسلامی از افرادی تشکیل شده که از نظر سیاسی رو به سوی غرب دارند، تصمیم می گیرد تا آنجا که ممکن است روابطش با آن را توسعه دهد و حتی آن طور که از بعضی از اسناد بر می آید در بعضی مواقع به تلاشهایی دست می زند تا مسائل حاد موجود در جامعه بعد از انقلاب به نحوی حل شود که موجب تقویت دولت حاد موجود در جامعه بعد از انقلاب به نحوی حل شود که موجب تقویت دولت موقت گردد. (در این مورد می توان اشاره کرد به یکی از اسناد کتاب شانزدهم مبنی بر این که آمریکا سعی دارد از طریق سفرای آلمان و فرانسه در عراق به دولت عراق توصیه کند که با کنترل مرزهایش با ایران مانع تحرک کردها شود تا دولت موقت بتواند مسائل کردستان را حل نماید و در نتیجه بتواند وجهه ای در داخل کشور به دست آورد.) در این تلاشها می توان به دو هدف عمده شیطان بزرگ اشاره کرد اول آنکه با تقویت دولت موقت و لیبرالهایی که بر سر کار بودند گامی در جهت تضعیف رهبری انقلاب برداشته می شد و دوم آنکه دولت موقت با بینش غربزده خود میدان را برای افراد و گروههای سیاسی مختلف که بعضا مخالف انقلاب نیز بودند باز می گذاشت و باعث رشد آنها که پایگاههای بالقوه ای برای آمریکا بودند می شد. لذا آمریکا همزمان با تلاشهایی برای محو آثاری که قبل از انقلاب بر جای گذاشته بود، سعی می کند خود را به افرادی که در دولت موقت مسئولیتی دارند، نزدیک کند.

اما تلاشهای شیطان بزرگ منحصر به فعالیتهای آشکار دیپلماتیک نشد. و به همراه این تلاشها، حرکاتی را

نیز جهت تماسها با افراد یا گروههایی که با مخالفت با انقلاب عاملان بالفعل آمریکا محسوب می شدند انجام می داد که بسیاری از این تماس توسط عوامل «سیا» که در سفارت مستقر بودند انجام می شد.

اسناد این کتاب نیز در رابطه با فعالیتهای عوامل «سیا» و شرح فعالیتهای گوناگون آنها در ایران بعد از انقلاب می باشد. در حقیقت افشای این اسناد که در آنها برای افراد اسم رمز مخصوص تعیین شده از فعالیتهای پشت پرده ایادی شیطان بزرگ بر علیه انقلاب اسلامی پرده می دارد.

پیداست که بسیاری از این افراد که توجه شیطان بزرگ را به خود جلب می کردند، همانهایی بودند که با پیروزی انقلاب از کشور گریخته و به دامان اربابان خود پناه برده بودند و در آنجا برای جلب توجه غربیان

فعالیتهایی را بر علیه انقلاب شروع کرده بودند که اکثراً از فعالیتهای تبلیغاتی فراتر نمی رفت. و آنچه باعث شد اسناد آنها همراه هم در این کتاب به چاپ برسند، این بوده که تماس با این افراد عمدتاً از قرارگاه سیا در پاریس هدایت شده است. یکی از معروفترین این افراد آخرین نخست وزیر رژیم شاهنشاهی، بختیار می باشد که بعد از فرار به پاریس تلاشهای مذبوحانه ای را بر علیه انقلاب شروع کرده و در پی آن بود که با خوش رقصی نظر شیطان بزرگ را به خود جلب کند. در یکی از اسناد این کتاب (۲۷ مهر ۱۳۵۸) چنین آمده است:

«پیام بختیار به ما این بود که وی با سرمایه ای قلیل فعالیتی را اداره می کند که به هیچ جایی نمی رسد مگر اینکه از آمریکا تأمین مالی و راهنمایی عملیاتی دریافت دارد. او هنوز در مرحله طرح ریزی قرار دارد اما پیش بینی می کند در خلال پنج ماه تمام جزئیات را آماده کند و در آن موقع وی می خواهد به واشنگتن آمده تا درباره جنبش خود و کشورش با مقامات آمریکا مستقیما مذاکره نماید، او محرمانه به پ/ ۱ اظهار داشت که اگر به کمک آمریکا دست نیابد، احتمالاً برای کمک به کشورهای عرب خلیج فارس رو خواهد آورد.»

البته این مطلبی غیر قابل پیش بینی نیست که افرادی چون بختیار که از سالها پیش با عوامل شیطان بزرگ ارتباط مستقیم داشته اند، اکنون که دست خود را از هر جا کوتاه می بینند، برای ادامه حیات سیاسی خود دست به دامان کسانی شوند که در تمام طول حیات سیاسیشان آنها را مورد حمایت قرار می دادند.

اسناد دیگری که در این کتاب به چاپ می رسند مربوطند به فردی که در اسناد با نام مستعار اس. دی فورگیو / ۱ از او نام برده شده و نام حقیقی وی محمد تقی قمی است. در یکی از اسناد مربوط به وی چنین آمده:

«اس. دی، فورگیو / ۱ به یو.ان. تراوت /۱ گفت که به نظر او وقت حرف گذشته و حالا دیگر وقت عمل

است. او می خواهد که یو. ان. تراوت / ۱ جواب روشنی بیاورد که موضع آمریکا نسبت به رژیم خمینی چیست. به نظر می رسد که اس.دی. فورگیو / ۱ مایل است در نهضت براندازی خمینی نقش فعالی را ایفا کند، اما علاقه ای ندارد که صرفا برای ما اطلاعات فراهم کند. این احتمالاً موضع محکم و پابرجایی نیست.

آنچه که از سایر اسناد مربوط به محمد تقی قمی برمی آید این است که این شخص از روحانی نمایانی است که در خدمت شیطان بزرگ قرار گرفته بودند و عوامل آمریکا که تأثیر رهبری روحانیت را در پیروزی انقلاب اسلامی به چشم دیده بودند قصد آن داشتند در حرکتهایی که بر علیه انقلاب به راه می انداختند، چنین افرادی را به نام رهبران مذهبی مردم و حامیان این حرکات معرفی کنند، تا شاید بتوانند برای این حرکات ضد انقلابی مشروعیتی کسب نمایند، از این رو سعی کردند با افرادی مانند محمد تقی قمی و مهدی روحانی در اروپا که زمانی از طرف رژیم شاه به اروپا فرستاده شده بود، تماس بگیرند و آنها را جذب نمایند و به همین دلیل است که سعی در به دست آوردن اطلاعاتی از جناحهای احتمالی روحانیت در قبال انقلاب اسلامی دارند. در گوشه ای از سند ۲۸ شهریور ۱۳۵۸ تهران ۵۴۲۴۱ چنین آمده:

مواضع روحانیت نسبت به فشار در جهت یک حکومت الهی که (از قرار معلوم به نیابت خمینی) توسط آیت اللّه حسین علی منتظری اداره می شود، چه می باشد. اگر این مسئله در روحانیت شکاف ایجاد می کند به چه خطوطی تقسیم می شوند؟ آیا مقاومت چشمگیری در مقابل (طرح) حکومت الهی در بین روحانیت قم وجود دارد؟»

هر چند هیچ کدام از فعالیتهای شیطان بزرگ به نتیجه نرسید، اما چنین فعالیتهایی می رساند که شیطان بزرگ قصد دارد با شناخت تضادها و اختلافهای احتمالی در رهبری جمهوری اسلامی و روحانیت و در صورت امکان با تشدید این اختلافات توسط عوامل سر سپرده اش و مطرح کردن آنها در سطح اجتماع و در نتیجه تقسیم مردم به نفع عوامل خود از آب گل آلود ماهی بگیرد. امّا هیچ گاه شیطان بزرگ در هیچ کدام از حرکاتش بر علیه انقلاب به روحانیت دل نبسته و نخواهد بست. بلکه پیوسته مایل است که زمام امور به دست افرادی روشنفکر و غربزده باشد تا با شناخت بهتری از آنها بتواند آنها را بیشتر در کنترل خود داشته باشد.

بخشی از اسناد در مورد رابطه مهدی روحانی با سیا است که در آنها با نام رمز اس دی. التیمت / ۱ به وی اشاره شده است.

در سند پاریس ۱۳۱۳۳ مورخه ۱۷ مهر ۱۳۵۸ چنین می خوانیم «نظر اس. دی التیمت / ۱ این بود که به واسطه ناتوانی رژیم خمینی از این که علیه بیکاری، تورم و قطعه قطعه شدن کشور با شایستگی کاری انجام دهد، طی پنج شش ماه آینده اوضاع ایران ممکن است به حد کافی آشفته گردد، تا امکان تشکیل حرکت مخالف مؤثری را بدهد. به نظر اس دی. التیمت / ۱ فقدان نهادهای کارآمد سیاسی در ایران حکم می کند که هیچ جنبش مخالفی نمی تواند بدون رهبری دینی موفقیت یابد. به همین دلیل هم هیچ رهبر دینی که به پیروزی می رسد نخواهد توانست بدون همکاری طبقه روشنفکر تربیت شده در غرب و راهنمایی و حمایت قدرتهای صنعتی غرب مخصوصاً آمریکا یک دولت استوار تأسیس نماید.

یعنی هر چند عوامل شیطان بزرگ با افراد مختلفی چه در داخل و چه در خارج از ایران تماس می گیرند، اما در نهایت شیطان بزرگ هدف خود را بر سر کار آوردن جناحی در ایران می داند که در سایه حکومت آن حداکثر منافع آمریکا حفظ شود و هیچ جناحی بهتر از قشر روشنفکری که از نظر فرهنگی از

غرب تغذیه شده اند و از نظر سیاسی رو به سوی غرب دارند، نمی توانند به خوبی این نقش را ایفا کنند. ولی نکته ای که در اینجا قابل ذکر است آن است که با توجه به محتوای اسناد، در آن زمان یعنی قبل از اشغال لانه جاسوسی هیچ کدام از جناحهای مخالف جمهوری اسلامی نتوانسته بودند آن طور که باید و شاید نظر آمریکا را به خود جلب کنند، چنانچه در سند رئیس ۵۳۵۲۸۷ مورخه ۲۷ مهر ۱۳۵۸ چنین می خوانیم:

«عدم توانایی جنبش بختیار به ایجاد حتی مقدار کمی شور و فعالیت همچنان موضوعی است که بسیار مورد توجه است. معذالک این جنبش همچنان هدف اطلاعاتی معتبری می باشد.»

و یا در سند ۲۸ مهر ۱۳۵۸ در جواب مطلبی که ابتدا بدان اشاره کردیم چنین آمده است:

«بعد از این که پ / ۱ به طرف ما آمد به او اطلاع دادیم به بختیار بگوید که مختار است هرگونه می خواهد عمل کند، اما به وی توصیه می کنیم برای دادن نظریاتش به سیا از پ / ۱ به عنوان یک رابط استفاده نماید. برای پ / ۱ روشن کردیم باید به بختیار بگوید ما در موقعیتی نیستیم که بتوانیم حرکت او را تأمین مالی، کمک یا راهنمایی کنیم، اما این کانال را به عنوان وسیله ای که او بتواند توسط آن در مورد مقاصد و مقدورات خود به ما خبر بدهد، تهیه دیده ایم... پاسخ بختیار این بود که او از تهیه این کانال ممنون است و ما را در جریان خواهد گذاشت.»

هر چند آن طور که از اسناد بر می آید بختیار نتوانسته است، آن طور که باید نظر شیطان بزرگ را به خود جلب کند و یا ظاهرا آمریکا نمی خواهد به طور آشکار وی را مورد حمایت قرار دهد. اما گذشت زمان

نشان داد که بختیار هنوز هم یکی از امیدهای آمریکا در آن زمان بوده است و نتیجه همه این بازیهای مخفی و آشکار سیاسی به صورت حرکت مشتی افراد خود فروخته در کودتای نوژه خود را نشان داد، که به یاری خداوند هیچ نتیجه ای جز نابودی مخالفان اسلام در بر نداشت.

آخرین اسناد این کتاب راجع به تماسهای عوامل سازمان «سیا» با ابوالحسن بنی صدر می باشند.

در گوشه ای از این اسناد صحبت از این است که در صورت امکان بنی صدر را به پاریس بکشانند تا در آنجا بتوانند راحت تر با وی مذاکره نمایند، چنان که در گوشه ای از این اسناد می خوانیم:

راترفورد بررسی کند آیا ل / ۱ قصد دارد در آینده نزدیک به پاریس برود و ببیند وی به پذیرفتن مقام مشورت چقدر علاقه دارد، اگر وی طرح مشخصی برای مسافرت نداشت، پیشنهاد می شود که راترفورد از ل/ ۱ دعوت کند به پاریس بیاید (می تواند برای این کار پیشنهاد کند که هزینه مسافرت وی را می پردازد) تا مذاکرات بیشتری صورت گیرد. دعوتی که به این ترتیب مطرح می شود، به خوبی نشان می دهد ل/ ۱ چقدر به ادامه ارتباط با راترفورد علاقه دارد و تلویحاً می رساند که تماس در پاریس بی سر و صدا (توطئه آمیز) خواهد بود. «و گذشت زمان نیز نشان داد عاقبت همان طور که سیا در نظر داشت به پاریس رفته و به دامن آنها پناه برد...

شیطان بزرگ از پیروزی انقلاب تاکنون هیچ زمانی از پای ننشسته و هر زمان طرحی تازه بر علیه انقلاب اسلامی ایران ترسیم کرد تا شاید بتواند به نحوی جمهوری اسلامی را از مسیر اصلی خود منحرف ساخته و در صورت امکان حکومت دیگری را جایگزین آن نماید و از آغاز انقلاب تاکنون شاهد بودیم که هر حرکت ضد جمهوری اسلامی چه در داخل ایران باشد و چه در خارج اگر بتواند به نحوی مقابل خط حاکم بر انقلاب اسلامی یعنی خط امام و ولایت فقیه بایستد، نظر شیطان بزرگ را به خود جلب می کند و در این میان مشخصه و قالب بندیهای سیاسی و ایدئولوژیک به هیچ وجه مطرح نمی باشد و آمریکا سعی

می کند با شناسایی جریانهایی که به نحوی با خط امام در تعارض و ستیز قرار دارند، قدرت طلبی آنها را در قالب طرح هایی بریزد که بتوانند در آینده در جهت به دست آوردن منافع بیشتر مؤثر باشند و از آنها مهره ها و عواملی در جهت تضعیف جمهوری اسلامی بسازد...

«دانشجویان مسلمان پیرو خط امام»

ص: ۶۰۹

سند شماره (۱)(۱)

۱۳ مرداد ۵۸ اعضاءسری

از رئیس ۴۸۸۷۵۱به پاریس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس

عطف به: پاریس ۱۱۲۳۱

۱ بختیار در سالهای اوایل دهه ۱۹۶۰ (۱۳۴۰) با چند تن از مأموران قرارگاه تماس آگاهانه داشت.

به دلایل آشکاری، ما می خواهیم امکان برقراری مجدد آن تماس در این موقع را بررسی کنیم. یک یا چند تن از مأموران مربوطه قدیمی بختیار شاید حاضر باشند، موقتا به پاریس مأموریت بگیرند. از نظریات قرارگاه درباره بهترین نحوه اجرای این... استقبال می کنیم.

۲ وزارت خارجه را از تمایل خود به تماس با بختیار مطلع کرده و موافقت آنها را گرفته ایم. بنابراین در صورتی که قرارگاه مفید تشخیص داد می توان به نحو دلخواه سفیر را در جریان گذارد.

۳ پرونده: ۰۰۸۰۰۰۱۲۰۱ تا تاریخ ۱۲ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۲)

سری ۱۱ مرداد ۵۸ اعضاء

از:........به...،...، تهران، بروکسل، لندن، استکهلم

۱ ... نخست وزیر ایران شاهپور ... کنفرانس مطبوعاتی اینترنشنال هرالد تریبون .... در ذیل مشخصات اصلی .... که در شماره ۱۰ مرداد... انتشار یافت درج می شود:

... رئیس قانونی دولت و رهبر مخالف رژیم اسلامی... رهبران مذهبی را متهم کرد که کشور را به سوی هرج و مرج می کشانند و گفت که ملاها باید به مساجد خود برگردند. وی گفت که با طرفداران خود در تهران و قبیله با نفوذ خودش قبیله بختیار تماس دارد. ادعا کرد که به این دلیل در ایران از او طرفداری می شود که یأس از بی لیاقتی سیاسی سران مذهبی افزایش می یابد اما هیچ قصد ندارد اقدام به اعاده قدرت با رهبری مبارزه از نوع زیرزمینی یا حزب و دولت در تبعید کند. گفت که در انتخابات قریب الوقوع کشور کاندیدایی را معرفی نخواهد کرد. «دیکتاتور مذهبی» فعلی هر چند هفته یک بار تغییر رأی می دهد، کشور ورشکسته است و با شورشهای اقلیتها اقتدار مرکزی دولت رو به ضعف است. خمینی هیچ طرحی ندارد که با قدرت خود چه کار کند و در یک سال ایران اکنون به اندازه ۲۵ سال دوران شاه خسارت دیده است. به سیاست شوروی در مورد ایران که می خواهد ایران تحت نفوذ مسکو باشد، یا کاملاً اضمحلال یابد انتقاد کرد. از تصمیم ایران مبنی بر قطع فروش گاز طبیعی به شوروی پشتیبانی کرد. به کردها باید خود مختاری ملی ولی در محدوده اتحاد ملی داده شود. مکررا از متحدین سابق مثل کریم سنجابی از جبهه ملی انتقاد کرد که با جنبش اسلامی متحد شده اند، ایران پیش از اسلام وجود داشت.

....

....

۱- در این پرونده اسناد تماسهای سیا با بختیار و دستیارش عبدالرحمن برومند و سایر ضد انقلابیون پراکنده در اروپا و خصوصاً کانالهای مختلفی که سیا برای ارتباط و کسب اطلاعات راجع به آنها مورد استفاده قرار داده ارائه می شوند.

ص: ۶۱۰

۴ بدون پرونده تا تاریخ ۱۱ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.(۱) سری

سند شماره (۳)

۵ مهر ۵۸ تلگرام غیر فوری خیلی محرمانه

از: لندن ۱۸۱۹۸ به: واشنگتن رونوشت برای تهران

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است تبعیدیهای ایران

۱ توجه شما را به تلگرام وزارت خارجه شماره ۲۴۹۷۱۷ مورخ ۳۱ شهریور ۱۳۵۸ جلب می کنیم که موضوعش تماس با تبعیدیهای ایران بود و ضمناً بیان می دارد که قطعا اهمیت دارد، این تلقی برای کسی ایجاد نشود که دولت آمریکا قصد مداخله در امور داخلی ایران یا حمایت از گروههایی که علیه دولت ایران نقشه می ریزند، دارد. لطفا این مطلب را برای تماس گیرندگان کاملاً روشن کنید.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.(۲) سری

سند شماره (۴)

سری تلگرام غیر فوری ۲۸ مهر ۵۸

از: واشنگتن ۵۳۵۵۰۴به: تهران

خلاصه ای از عملیات اس.دی.راپ / اس. دی.پیر

عطف به: تهران ۵۴۴۹۶

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

۱ برای اینکه قرارگاه درک بهتری از عملیات اس.دی. پیر / ۱ (پ / ۱) و اس. دی. راپ / ۱ (ر/ ۱) داشته باشد، ما خلاصه زیرا را ارائه می نمائیم.

۲ همان طور که قبلاً گزارش شده، پ / ۱ تماس با سیا را به طور غیرمستقیم از طریق آشنایان خود در

ارتش ایالات متحده ترتیب داد. «کامیسکی» با پ / ۱ ملاقات نمود و اینک قضیه او را در دست دارد. پ / ۱ یکی از بد شانسیهای رژیم سابق است. (افسر عالیرتبه ارتش، دارای شغل مهم سفارتی و غیره) که اساساً درستکار به نظر می رسد و در نتیجه زمانی که رژیم شاه فرو ریخت، با مصیبت مالی روبه رو گردید. پ / ۱ نه تنها شغلش بلکه مقرری بازنشستگیش را هم از دست داد و اینک وی در آپارتمانی متوسط در ناحیه واشنگتن و با اتکا به پس اندازهای کوچکش زندگی می کند. او تماس محدودی را با سایر ایرانیان حفظ کرده بود تا اینکه بختیار در پاریس پدیدار شد. بنا به اظهارات پ/۱ بختیار با وی تماس گرفته و از او

۱- سند فوق از درون دستگاه پودرکنی بیرون آمده و بعضی از قسمتهای آن از بین رفته لذا به جای آن قسمتها در ترجمه نقطه چین گذارده شده است. از متن سند چنین برمی آید که قرارگاه پاریس خلاصه ای از گزارش روزنامه هرالدتریبون درباره کنفرانس مطبوعاتی بختیار را مخابره کرده است. در پاراگرافهای ۲ و ۳ سند مطالبی از سوی قرارگاه پاریس اظهار شده که به علت ناقص بودن قابل ترجمه نبودند.

۲- علت اینکه طبقه بندی سند در بالای آن "خیلی محرمانه" و در انتها "سری" ذکر شده روشن نیست.

خواسته که ملاقاتی بین بختیار و مقامات عالیرتبه دولت آمریکا و یا سیا ترتیب دهد. پ/۱ ادعا می کند که بختیار کاملاً به وی اعتماد دارد، چرا که آنها نه تنها دوستان دیرینه هستند، بلکه قوم و خویش سببی هم هستند. بعد از اینکه پ/۱ به طرف ما آمد، ما به او اطلاع دادیم به بختیار بگوید که مختار است هرطور می خواهد عمل کند، اما به وی توصیه می کنیم برای عرضه نظریاتش به سیا از پ/۱ به عنوان یک رابط استفاده نماید. برای پ/۱ روشن کردیم که باید به بختیار بگوید ما در موقعیتی نیستیم که بتوانیم حرکت او را تأمین مالی، کمک یا راهنمایی نماییم، اما این کانال را به عنوان وسیله ای که او بتواند توسط آن در مورد مقاصد و مقدورات خود به ما خبر دهد، تهیه دیده ایم. این پیامی بود که پ/۱ هنگامی که در اوایل مهرماه جهت دیدار بختیار به پاریس می رفت، با خود برد. پاسخ بختیار این بود که او از تهیه این کانال ممنون است و ما را در جریان خواهد گذاشت. خلاصه ای از ملاقات پ/۱ با بختیار در شکل یادداشت پخش شد و به تهران فرستاده می شود. ما پیام بختیار به خود را خیلی صادقانه به حساب آوردیم. او از مشکلاتی که باید با منابع بسیار محدود بر آنها غلبه نماید، آگاه است. او راحت اعتراف می کند که نهضتی به آن معنای واقعی ندارد و فقط در مراحل طرح ریزی اولیه است. معذالک او امیدها دارد.

۳ انگیزه خود پ/۱ ترکیبی از کینه نسبت به رژیم فعلی، تمایلی به کمک به دوستش بختیار، امید اینکه یک رژیم دوست پرداخت مستمری او را از سر بگیرد، و تمایل به باقی ماندن در واشنگتن به عنوان یک خارجی دایم الاقامه است، به نظر می رسد او اساسا آدم خوبی است و نه تنها پیامها را می رساند بلکه مکررا به عنوان منبع ذخیره یکجانبه عمل می کند، هرچند که ما او را رسما به استخدام در نیاورده ایم. ما با پرداخت بخشی از هزینه های مسافرتش او را کمک نمودیم و ممکن است که در نهایت یک حق الزحمه ماهانه به او بدهیم.

۴ در اوایل شهریور ۱۳۵۸ برای اولین بار توسط کامیسکی و گلگروف با ر/۱ تماس گرفته شد. تماس

اولی این بود که مشخص شود آیا گزارشهایی مبنی بر اینکه ر/۱ قاطی کردها شده، صحت دارند یا نه. در آن زمان ما از موقعیت مکانی ر/۱ و تمایل وی نسبت به ملاقات با سیا بی اطلاع بودیم. برای وساطت آشنایی از اس.دی. اینورموس/۱ استفاده شد و او در این قضیه به عنوان یک عامل پشتیبانی کلی، کانال غیرمستقیم بین ر/۱ و مأموران مربوطه اش و نیز به عنوان یک منبع سودمند بازگشت اطلاعات از ر/۱ در مورد نتایج ملاقاتهایمان با وی باقی مانده است. در جلسات اولیه مان با ر/۱ او در حال بررسی همکاری با بختیار بود، اما تازگیها به اداره حرکت خودش علاقه مند شده است. اساس تفکر وی این است که تنها چاره اصلاح اوضاع در ایران یک نحو فعالیت نظامی است که رهبر یا حداقل تنظیم کننده اش خود او باشد. وقتی که تغییر رژیم پیش آمد و محکم شد اداره کشور می تواند به سیاستمداری مانند بختیار سپرده شود. ر/۱ در نظر دارد طی چند هفته آینده به اروپا مسافرت کند تا میزان حمایت از خودش میان تبعیدیان را بسنجد. ما به ر/۱ تأکید کرده ایم که برای کسب اطلاعات در مورد اوضاع ایران با وی تماس داریم و این تماس نباید علامت حمایت ما تلقی گردد. ممکن است که ر/۱ این مسئله را تماما باور نداشته باشد.

۵ تا همین اواخر ر/۱ در تنگناهای مالی فوق العاده ای قرار داشت و در یک خانه خیلی عادی در یک شهر کوچک نیوجرسی زندگی می کرد. اخیرا به محل بهتری نقل مکان کرده و قادر است سروته زندگیش را هم آورد. در حال حاضر وی به صورتی محدود توسط ایرانیان مرفه مقیم آمریکا کمک مالی دریافت می دارد، آنها احتمالاً این سرمایه گذاری کوچک را یک دوراندیشی برای تضمین وضع خود می نگرند. ما

انگیزه ر/۱ را متشکل از میهن پرستی، کینه، توهمات شوکت و جلال و بازنشستگی در آمریکا می یابیم.

۶ ما هنوز نمی دانیم یک جنبش تبعیدی به رهبری بختیار یا ر/۱ یا ترکیبی از این دو یا دیگران آیا هرگز به مرحله عمل خواهد رسید یا نه. غرض از حفظ ارتباط با ر/۱ این است که جهت تبیین این مسئله در موقعیت بهتری واقع باشیم. یک نشانه مثبت این است که هردو چهره، ظاهرا در ملاحظه سختی کارشان واقع بین هستند. هنوز چیزی که نشانگر این باشد که آنها می توانند برای یک هدف مشترک تشریک مساعی کنند، دیده نشده بلکه تا حالا نشانه هایی دیده شده که آنها با مخالفت با یکدیگر فعالیتهایشان را از هم جدا کرده اند. صرف نظر از نتیجه کار، ستاد مرکزی در جناح مخالفین تبعیدی فرصتی برای جمع آوری اطلاعات مفید در مورد ایران می بیند. هم بختیار و هم ر/۱ از ضرورت جمع آوری اطلاعات از داخل کشور آگاهند و هر دو دست به کار ایجاد ارتباطاتی در اقشار قبیله ای، نظامی، مذهبی و سیاسی جامعه ایران هستند. ما در این امر شانس ریزه خواری از کوششهایشان را می بینیم.

۷ پرونده: ۹۶۲۶۱۵۲۰۱، ۱۰۶۱۷۱۲۰۱. تا تاریخ ۲۸ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۵)(۱)

سری ۱۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۷۳۵۷به: تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

عطف به: رئیس ۵۰۴۰۳۶

۱ گزارش ذیل را کامیسکی و گلگروف در ملاقات مورد اشاره تلگرام مرجع به تاریخ ۶ شهریور به

دست آوردند و فقط برای ساندرز معاون وزیر خارجه در امور خاور نزدیک و آسیای جنوبی به عنوان ۸ FIRDB۰۲۱۸۱/۳۱۲۷۹ مرداد انتشار یافت.

هویت تلگرام مرجع (مشارالیه) در رابطه با دخالت شخصی خود در طرحهای مخالفین گفت که فقط این اواخر مجددا به طور فعال به امور سیاسی ایران علاقه پیدا کرده بود. نمایندگان شاهپور بختیار نخست وزیر سابق با او تماس گرفته اند و او را برای شرکت در جلسات به پاریس دعوت کرده بودند. مشارالیه همچنین ادعا می کند که دعوتنامه ای از دولت فرانسه دریافت کرده تا برای گفتگو با آن دولت به پاریس مسافرت کند. مشارالیه گاه گاه با مقامات دولت اسرائیل که او مشخص نکرد چه کسانی بودند، در تماس بوده است. این تماسها از بدو ورودش به اینجا جریان داشته و به او گفته شده منتظر تماس با یک مقام اسرائیلی که در ۱۰ شهریور از لندن وارد آمریکا می شود، باشد. مشارالیه تلویحا اظهار داشت که دولت اسرائیل در طرح احتیاطی خود برای ایران خوب جلو رفته است. او نسبت به اسرائیلیها به طور قابل ملاحظه ای شفقت دارد که ناشی از معاملات وی با آنها به عنوان یک فرمانده نظامی ایران می باشد.

۱- این شماره پرونده در انتهای سند شماره ۴ تکرار شده است □ یعنی این شماره یا به پرونده اس.دی.پپر/ ۱ یا پرونده اس.دی.راپ/ ۱ تعلق دارد. از آنجایی که شماره دیگر در اسناد بعدی که به اس.دی.پپر/ ۱ مربوط می شوند □ به کار رفته می توان نتیجه گرفت که این شماره پرونده اس.دی. را پ/ ۱ می باشد. لذا فرد مورد اشاره این سند را باید اس.دی. را پ دانست.

این فرد انکار می کند که از هنگام عزیمت خود از ایران با شاه تماس یا گفتگو داشته، اگرچه یک بار شهبانو فرح دیبا با وی به وسیله تلفن تماس گرفت.

توضیح ذیل را اس.دی.اینورموس/۱ افزوده:

فرد مزبور از اینکه شاه هیچ گاه... به تماس او (شاه) عصبانی بود. به گفته اس.دی اینورموس/۱، مشارالیه هیچ مبلغی از شاه یا خانواده شاه دریافت نداشته است. (پایان متن انتشار یافته).

۲ پرونده: ۱۰۶۱۷۱۲۰۱ تا تاریخ ۱۳شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره(۶)

۲۹ شهریور ۵۸

از: رئیس ۵۱۷۰۷۵به: با حق تقدم به پاریس. با حق تقدم برای تهران، به طور عادی برای... ژنو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

عطف به: (برای... ارسال نشده، ۵۱۲۱۱۲ رئیس)۱۵۹۰۰/۳۱۵ ۷۹ TDFIRDB

۱ اس. دی. پیر/۱ (پ/۱) (هویت الف) در اواخر ماه اوت (اوایل شهریور) به آشنایان خود در ارتش آمریکا اظهار داشت که مایل است با یک مأمور از سیا که با امور ایران آشنا باشد، ملاقات کند. در تاریخ ۳۱ اوت (۹ شهریور) مأمور ستاد با پ/۱... پیام پ/۱ این بود که می خواهد برای دیدن بختیار به پاریس سفر کند و مایل است که اطمینان یابد می تواند بدون در خطر انداختن موقعیت مهاجرتی خود در اینجا، این سفر را انجام دهد. این منتهی به این داستان شد که بختیار از او درخواست کرده بود، به پاریس سفر کند تا با او درباره ایجاد تماس با سیا یا دولت آمریکا در ایالات متحده صحبت کند. پ/۱ توضیح داد که دوست قدیمی و معتمد بختیار است و از طریق هویت ب رابطه خاصی (با بختیار) دارد.

۲ دو ملاقات دیگر با پ/۱ برگزار شده است که یکی از آنها انتشار تلگرام مرجع را نتیجه داد. ما

موافقت کرده ایم که پ/۱ را در مشکل مهاجرتی خود یاری دهیم تا او مسافرت خود را انجام دهد و به او اطلاع داده ایم که اگر بختیار مایل است به دولت آمریکا پیامی برساند یا خبری بدهد، می تواند این کار را از طریق پ/۱ انجام دهد. به او در خصوص رازداری لازم برای حفاظت از این چنین ارتباطاتی هشدار داده شد و همین موضوع به بختیار نیز گوشزد خواهد شد. پ/۱ موافقت کرده است که احتیاجات (اطلاعاتی) را بپذیرد و مسائل زیر قبل از عزیمتش به او داده خواهد شد: وضع مالی بختیار، خبر درباره رابطهای او در ایران، ارتباط با تیمسار جم، اعضاء و جزئیات مربوط به اطرافیان بلافصل او را از جمله جواد علامیر. نظریات بختیار درباره مسائل مختلف داخلی.

۳ پ/۱ قصد دارد که در اواخر این هفته یا اوائل هفته آینده به پاریس رفته و در آنجا حدودا یک هفته خواهد ماند. اگر پاریس یا تهران برای پ/۱ احتیاجات (اطلاعاتی) دیگری دارند، لطفا با ذکر حق تقدم تهیه شود.

۴ پرونده: ۹۶۲۶۱۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۸شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۷)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۱۴۶به: با حق تقدم به پاریس رونوشت با حق تقدم برای تهران، عادی برای...، ژنو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: رئیس ۵۱۷۰۷۵

۱ هویت الف: تیمسار مخاطب رفیعی،(۱) رئیس پیشین دبیرخانه سفارتخانه واشنگتن

هویت ب: پسر وی که با... بختیار ازدواج کرده است.

۲ پرونده: ۹۶۲۶۱۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۸)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۲۶۰به: با حق تقدم به رئیس رونوشت با حق تقدم برای پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

عطف به: رئیس ۵۱۷۰۷۵

۱ احتیاجات اطلاعاتی مندرج در پاراگراف دو تلگرام(۲) مرجع علائق ما را دربرمی گیرند... در ایران، پیشنهاد می کنیم که تأکید خاصی روی آشنایان در قبایل... آنها که در ارتش مشغول به خدمت هستند، به عمل آید.

۲ بدون پرونده. تا تاریخ ۲۹شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۹)

سری ۲۷ مهرماه ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۴۴۴۲به: پاریس، رونوشت برای لندن، ژنو، تهران، بخش خارجی/ واشنگتن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: الف رئیس ۵۲۱۲۶۲ (برای تهران، بخش خارجی / واشنگتن فرستاده نشد/ لازم نبود)،

ب پاریس ۱۲۵۹۴ (برای لندن، ژنو فرستاده نشد/ لازم نبود)

۱ در ۱۳ مهرماه پس از بازگشت اس. دی. پیر/۱ از اروپا با وی ملاقات و اطلاعاتش استخراج شد. او از ۳ الی ۶ مهر در پاریس با بختیار و از ۷ الی ۱۰مهر در لندن با تیمسار جم ملاقات نموده بود. در مجموع وی اطلاعات ذیل را در اختیار گذارد، که بخشی از آن به صورت یادداشت به واشنگتن مخابره می شود.

بختیار نقش پ/۱ را به عنوان واسطه بین خود و سیا پذیرفت.

۱- از این سند مشخص می شود که نام حقیقی اس.دی.پیر/ ۱ تیمسار مخاطب رفیعی است که در سفارت شاهنشاهی در واشنگتن مقامی داشته و از طریق ازدواج پسرش با یکی از منسوبان بختیار با وی خویشاوند است.

۲- تلگرام مرجع این سند سند شماره ۶ می باشد.

پیام بختیار به ما این بود که وی با سرمایه قلیل فعالیتی را اداره می کند که به هیچ جایی نمی رسد، مگر اینکه از آمریکا تأمین مالی و راهنمایی عملیاتی دریافت دارد. او هنوز در مرحله طرح ریزی قرار دارد، اما پیش بینی می کند ظرف پنج ماه تمام جزئیات را آماده کند و در آن موقع وی می خواهد به واشنگتن آمده تا درباره آینده جنبش خود و کشورش با مقامات دولت آمریکا مستقیما مذاکره نماید. (او محرمانه به پ/۱ اظهار داشت که اگر به کمک آمریکا دست نیابد، احتمالاً برای کمک به کشورهای عرب خلیج فارس رو خواهد آورد.)

دفتر بختیار در پاریس متشکل است از خودش، دکتر اعتبار (نام کوچکش مشخص نیست) دکتر عبدالرحمن برومند و دختر رئیس سابق ساواک، پاکروان که به عنوان منشی کار می کند. در لندن تیمسار جم را دارد که در امور نظامی با کمک تیمسار محسن مبصر یکی از فرماندهان سابق پلیس و امیرحسین امیر پرویز که اینک در لندن تجارت دارد، کار می کند. بختیار با بسیاری دیگر از جمله نمایندگان مجاهدین تماس داشته اما افراد اصلی همانها هستند که در بالا نام برده شده اند. بختیار گفت که خیلیها به اسم او اما بدون اجازه اش حرف می زنند. او همچنین گفت که در صحنه عمل در ایران کسی را ندارد، اما مشغول کار روی آن است.

پ/۱ در مدتی که در لندن بود، علاوه بر دیدار تیمسار جم به ملاقات تیمسار معتضد معاون پیشین ستاد هم رفت. معتضد عملاً یک گوشه نشین است که تحت شرایط بدی زندگی می کند و پ/۱ او را سایه ای از شخصیت پیشین وصف نمود.

۲ همان گونه که در تلگرام مرجع ب ذکر شد، پ / ۱ گفت که بختیار از چندین هفته قبل رابطه اش را با جواد علامیر قطع کرده بود، زیرا که علامیر «آدم بدی» بود. پ / ۱ نتوانست تیمسار تریری علی را بشناسد. او گفت در مدتی که با بختیار گذرانده و در مجموع حداقل ۳۶ ساعت بوده، هیچ کس از

تشکیلاتی به نام اتحاد ملی نامی نبرد.

۳ پرونده ۹۶۲۶۱۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۵ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۱۰)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از رئیس ۵۱۷۶۲۰به تهران رونوشت برای ژنو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس

عطف به: تهران ۵۴۲۴۰ (برای ژنو لازم نیست)

۱ هویات درخواستی آقای جوزف آی. سالتزمن (س) مأمور قرارگاه ژنو و عبدالرحمن برومند (ب) دستیار بختیار می باشند.

۲ تلگرام ژنو ۴۳۷۲۱ برای اطلاع شما مخابره می شود و متن تلگرام رئیس ۵۰۲۰۴۴ در ذیل درج شده است. اینها پیامهای مربوط به این عملیات می باشند. اگر چه در ابتدا احتمالاً دلایلی برای اینکه شما در جریان پیامهای رد و بدل شده ای که به این ملاقات منجر شدند قرار نگیرید، وجود داشته، ما متأسفیم که شما را زودتر حساب نکردیم. منتهای تلاش خود را به عمل خواهیم آورد تا این امور دوباره اتفاق نیفتند.

۳ ذیلاً متن تلگرام رئیس ۵۰۲۰۴۴ مورخ ۳ شهریور ۵۸ برای اطلاع شما:

۱ ستاد مرکزی مایل است با ژنو و پاریس امکان استفاده از مأمور قرارگاه ژنو (س) برای رخنه به جمع اطرافیان شاهپور بختیار را بررسی کند. (س) خصوصا برای این مأموریت مناسب است، چون شخصاً با بسیاری از طرفداران بختیار آشنایی دارد.

۲ برای مثال، (ب) در پاریس به عنوان یکی از دستیاران، عمده بختیار فعالیت می کند. (س) هنگام ریاست پایگاه اصفهان مأمور مربوطه (ب) بود.(۱) او کاندیدای اول برای تماس با (ب) خواهد بود.

۳ به نظر ستاد (س) از طریق هماهنگی نزدیک با قرارگاه پاریس می تواند اعضای جمع اطراف بختیار را شناسایی و با آنها تماس برقرار کند. اگر (س) بتواند تماس مستقیم با بختیار برقرار کند، که چه بهتر. (یادداشت ستاد برای تهران: رهنمود جمله آخر پیش از رفتن (س) به پاریس لغو شد).

۴ برای اطلاع شما: اخبار موجود در ستاد حاکی از آنند که ایرانیان مختلفی برای حمایت از بختیار تدارک می بینند... اخبار قابل اطمینان کمی درباره این فعالیتها دارد، بدین ترتیب... اطلاعاتی که (س) بتواند تهیه کند به گرمی در اینجا مورد استقبال واقع می شوند.

۵ پاریس: ستاد تصور می کند که پاریس بتواند در تعیین محل اقامت طرفداران بختیار در پاریس قدری کمک کند.

۶ تقاضا می شود مخاطبین به موقع توضیحات خود را ارسال کنند.

۴ پرونده: ۲۱۲۱۴۹ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۱۱)

سری ۲۰ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: ژنو ۴۳۷۲۱به: رئیس، رونوشت برای پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه هایی اطلاعاتی است اس. دی.استی

عطف به: الف: رئیس (۲)۵۰۲۰۴۴ ، ب: پاریس ۱۱۹۳۷ ۳۰۰۴۴۹۸

۱ گونیون در تاریخ ۱۵ و ۱۶ شهریور با اس.دی.استی در پاریس ملاقات کرد. تماس اولیه روز ۱۴ شهریور با تلفن داخلی (خانه) در شرایتون پاریس، جایی که وی اقامت دارد، انجام شد. در اولین ملاقات حضوری اظهار داشت که درباره ملاقات با هیچ کس دیگر حتی بختیار صحبت نکرده بود. روز ۱۵ شهریور تنها موقع نهار به وی دسترسی داشتیم، اما روز ۱۶ شهریور یک جلسه سه ساعته در اتاقش برگزار

۱- اسناد دو مورد از تماسهای سالتزمن با برومند در سال ۱۳۳۶ در کتاب افشاگری شماره ۲۱ (دومین کتاب از مجموعه احزاب سیاسی) آمده است. البته در آن دو سند سالتز من به عنوان رئیس پایگاه سیا در اصفهان معرفی نشده □ بلکه گزارش خود را تحت پوشش کارمند کنسولگری ارائه کرده است و گزارشهای اصلی ملاقاتهای وی از کانال جداگانه مخصوص سیا ارسال شده اند □ که ظاهراً در دوران انقلاب و پیش از آن به ستاد مرکزی منتقل شدند و در ایران نبودند.

۲- تلگرام مرجع رئیس ۵۰۲۰۴۴ همان است که خلاصه آن در سند شماره ۱۰ مخابره شده است. از روی این نکته و همچنین این مطلب که شماره پرونده ۲۰۱ ذکر شده در انتهای این سند با شماره پرونده انتهای سند شماره ۱۰ یکی است □ مشخص می شود که این سند در ادمه طرح تماس سالتزمن با برومند است و می توان نتیجه گرفت که نام مأمور سیا در این سند □ یعنی گونیون نام رمز سالتزمن و نام اس. دی. استی نام رمز عبدالرحمن برومند است.

شد. اولین ارتباط گونیون با اس.دی. استی به فارسی بود، اما این مکالمات به فرانسه انجام شد، که اس.دی.استی به راحتی به آن تکلم می کرد. او بلافاصله نام گونیون را شناخت و از اینکه با وی تماس گرفته شده بود، خوشحال بود.

۲ اس. دی. استی گفت که در دوران نخست وزیری بختیار او رابط با خمینی بوده است و زمانی که دولت بختیار سقوط کرد، مجبور به عزیمت شد. وی گفت بختیار هم اکنون از حفاظت پلیس فرانسه برخوردار است، اما او یعنی اس.دی. استی این طور نیست و از کوشش جهت ترورش می ترسد. وی از بهمن ۱۳۵۸ با همسر و پسر جوانش که با وی ایران را ترک کردند در فرانسه به سر می برد. دو دختر بزرگش از قبل در پاریس به دانشگاه می رفتند و پسرش در دانشگاه لوزان بود. وی ویلایی در کان دارد و از بهمن ماه آنجا زندگی می کند.

۳ به اس. دی. استی گفته شد که ارتباط گونیون رسمی بود نه شخصی، اما تماس به معنی حمایت نیست. به او گفته شد که روابط سیاسی ایران و دولت آمریکا از توجه مقامات سطح بالا برخوردار است و در مورد دیدگاهها و فعالیتهای گروههای سیاسی اطلاعاتی مورد نیاز است، از این جهت با وی تماس گرفته شد.

۴ اس. دی. استی که خود را مشاور و جهت دهنده خط مشی سیاسی بختیار معرفی می کند، می گوید که وی و بختیار اوضاع ایران را در رابطه با حمایت بالقوه و بالفعل از بختیار تحلیل کرده اند، آنهایی که با رژیم

بختیار به مخالفت برخواهند خاست عبارتند از:

الف: رهبران مذهبی (مثل خمینی) که می خواهند تمام قدرت سیاسی، اقتصادی و مذهبی را خود در اختیار بگیرند. نظر آنها صرفا دیکتاتوری است.

ب: متعصبان مذهبی از قبیل خلخالی

ج: توده

د: فداییان خلق که توسط مسکو کنترل می شوند. و

و: مجاهدین خلق که مستقیما توسط مسکو کنترل نمی شوند اما مارکسیست هستند.

۵ حامیان بالفعل یا بالقوه بختیار عبارتند از:

الف: تمام رهبری جبهه ملی به استثنای سنجابی و چهار یا پنج نفر از دوستان نزدیکش. امتناع سنجابی از حمایت بختیار ناشی از حسادتی است که بر می گردد به این واقعیت که بختیار به عوض او به عنوان نخست وزیر معرفی شد؛

ب: رهبران نظامی سابق که از شاه حمایت می کردند. آنها به برقراری مجدد سلطنت امید داشتند، اما اینک فهمیده اند که این غیر ممکن است و بختیار را به عنوان بهترین امکان برای برقراری دوباره نظم در ایران به حساب می آورند؛

ج: اقلیتهای مذهبی مانند یهودیان، آشوریان و ارامنه؛

د: تمام طبقه مالکین ثروتمند، هزار فامیل؛

ه: تجار کوچک، بازاریها؛

و: بسیاری از رهبران مذهبی از قبیل شریعتمداری (تبریز) قمی و شیرازی از مشهد، محلاتی (شیراز) و

نجفی مرعشی (قم) این ملاهای با نفوذ بر این اعتقادند که جایشان در مسجد است و نه سیاست

ز: اکثر کردها به استثنای آنها که تحت نفوذ روسیه قرار دارند.

ح: اعراب خوزستانی علاقه خاصی به بختیار ندارند، اما با هر کسی که ضد خمینی باشد کار خواهند کرد؛

ط: اکثریت کارگران صنعتی یا تحت نفوذ مارکسیسم هستند یا تحت نفوذ خمینی، اما کارگران خوزستان و اصفهان از بختیار حمایت می کنند؛

ی: تمامی متخصصین؛

ک: قبال بختیاری و قشقایی تنها قبایلی هستند که قوایشان به حدی است که آنها را مهم جلوه دهد. آنها مذهبی نیستند، بنابراین از خمینی حمایت نمی کنند. بختیار از پشتیبانی قبیله خود برخوردار است و قشقایی منتظر ظهور فردی هستند که قبل از موضعگیری شان مستعد برنده شدن باشد.

۶ اس. دی. استی کشاورزان، هنرمندان و صاحبان حرفه (کارگران بازار) را نیروی سیاسی به شمار نمی آورد.

۷ فرضیه اساسی تحلیل فوق این است که بر ایران به عنوان ترکیبی از فرهنگها، دینها و طبقات گوناگون نمی توان توسط یک دیکتاتوری یکپارچه چه از نوع شاه یا خمینی حکومت کرد. تنها حکومت موفق، یک جمهوری لیبرال آزادیخواه غیرروحانی است که آزادی و تنوع را برای تمام اقشار ملت دنبال کند. این چیزی است که بختیار ارائه می کند و تا اینجا معیارهایش را سراپا نگهداشته است و اینک منتظر است ببیند چه کسی جانب او را خواهد گرفت. بختیار کاملاً احتمال یا مطلوبیت برقراری مجدد سلطنت را رد می کند.

۸ در حال حاضر... بختیار صاحب هیچ تشکیلاتی نیست. وی تمایل خود را به حکومت کردن اعلام

کرده و با کمک همکارانی چون اس.دی. استی سعی دارد جلب حمایت ایرانیان با نفوذ را توسعه بخشد. امیر پرویز در لندن برای بختیار کار می کند. اس. دی. استی اظهار می دارد، آنها در تلاش کسب حمایت، دائما با حمایت، دائما با ایران تماس تلفنی دارند. آنها تقاضای کمک مالی می کنند، اما تا این زمان اکثر کمکها مختصر بوده اند و وضع مالی خراب است. بختیار هیچ سرمایه شخصی ندارد. بختیار هیچ رابطه سیاسی با حکومتهای خارجی منجمله حکومت فرانسه ندارد. وی در رابطه با امنیت شخصی خود با پلیس فرانسه سروکار دارد، اما همین و بس. جبهه ملی دیگر به عنوان یک تشکیلات وجود خارجی ندارد و بختیار به عنوان وسیله انتقال به قدرت سعی در تجدید حیات آن ندارد. او به پایگاه قدرتی بسیار وسیعتر از آنچه توسط جبهه ملی فراهم می شود، احساس نیاز می کند.

۹ بختیار هیچ گونه امکان کار با رژیم فعلی را پیش بینی نمی کند. بازرگان دوست او است، اما بختیار او را ضعیف و بی اراده و آلت دست خمینی که فاقد صلاحیت برای حفظ منافع ایران است به حساب می آورد. اختلاف فکری عمده بین آنها این است که بازرگان عمیقا مذهبی است و بدین خاطر به طرح جمهوری اسلامی عقیده دارد، در حالی که بختیار فکر می کند، ایران باید یک جمهوری دنیوی (غیر مذهبی) داشته باشد. بر اساس این فرضیه که رأی گیری آزاد نیست، بختیار در رفراندوم قانون اساسی و متعاقب آن انتخابات مجلس شرکت نخواهد کرد. در مورد کوششهای سفیر انتظام مبنی بر ترغیب ایرانیان به بازگشت به ایران اس.دی. استی تردید داشت کسی که قبل از انقلاب شغل مهمی داشته، به کشور برگردد.

۱۰ بختیار به دلایلی که قبلاً ذکر شد معتقد است که رژیم خمینی نمی تواند، پایدار بماند. به مرور که ضعیف می شود یک نفر به «تحول نیروها» جهت سرنگونی رژیم اقدام خواهد کرد و این عامل یا روسها خواهند بود یا غرب و رژیمی که سرکار می آید، توسط دولتهایی که کودتا را باعث شده اند، شکل داده خواهد شد. بختیار بر این اعتقاد است که ایالات متحده، دولت آلمان فدرال، انگلیس، فرانسه و ژاپن منافع مشترک در ایران دارند و باید یک طرح مشترک جهت حفاظت از منافع خود در آنجا بریزند. ایالات متحده باید در تبیین اهداف و مقاصد طرح رهبری داشته باشد، اما انگلیسها (که ایران را خیلی بهتر از آمریکاییها درک می کنند) باید طرح را اجرا کنند. به گفته اس.دی.استی قشقاییها بهترین ابزار اجرای این تحول لازم نیروها می باشند. الآن ناصر قشقایی در ایالات متحده به دنبال چراغ سبز آمریکا است که آیا دولت ایالات متحده از قیام قشقاییها حمایت می کند یا نه.

اس. دی. استی اخیرا در ایالات متحده بوده و در آنجا از طریق بیل میلر (عضو کمیته خارجی سنا؟) به دنبال حمایت دولت آمریکا از بختیار بود. اس.دی. استی فکر می کند، دولت ایالات متحده باید با امتناع از دادن مواد غذایی و وسایل نظامی و کمکهای فنی و با اقدام به فعالیت وسیع در جهت تبلیغ کوتاهیهایی که در زمینه حقوق بشر در ایران روی می دهند، رژیم ایران را تضعیف کند. اس.دی. استی اعتقاد دارد که دولت آمریکا باید از دوستانش در ارتش، تجارت، قبایل و غیره بخواهد که از بختیار حمایت کنند تا بدین ترتیب به بهبود و تغییر اوضاع کمک فراوانی کرده باشد.

۱۱ آنچه در بالا آمد علیرغم نمونه خمینی منعکس کننده این دید ایرانیان است که قدرتهای خارجی ایران را کنترل می کنند و تغییر اوضاع فقط از طریق همکاری با این قدرتها امکان پذیر است. اس.دی.استی با نگرانی پرسید آیا گزارشهای مطبوعات مبنی بر اینکه سیا عملاً از بین رفته، صحت دارند یا نه و مجددا به وی اطمینان داده شد که نظری مخالف آن را خواهد شنید. وی احساس می کند که فقط کارمندان سیا ایران

را درک می کنند و تنها تشکیلات دولتی شایسته ارتباط، همان سیا است. احاطه نظر سیا بر اوضاع، که در این واقعیت که توانسته بودیم او را پیدا کنیم معلوم شده بود، او را شدیدا تحت تأثیر قرار داد. او قادر نبود حدس بزند که ما چگونه جای او را پیدا کرده بودیم.

۱۲ نظریه.اس. دی. استی از اینکه پس از مدت مدیدی دوباره با وی تماس گرفته شده، شادمان و دلگرم بود و احساس می کرد صرف این ارتباط، علامت تغییر مشی بود. به هر حال وی اصلاً کمی مأیوس و افسرده بود و ما در اینکه واقعا معتقد باشد بختیار دوباره به قدرت خواهد رسید، تردید داریم. این مثال، عدم هماهنگی بین رهبران ایرانی جناح مخالف را که دیدهای مشابه هم دارند، نشان می دهد. مأمور مربوطه قرارگاه پاریس یک خبرنامه به زبان فرانسه به نام «ایران آزاد» که ناشرانش نامشخصند به گیونیون نشان داد. گیونیون با زیر نظر داشتن اس.دی.استی خبرنامه را خواند. طرز تلقی اس.دی استی تقریبا دقیقا با نظریات خبرنامه مطابقت داشت. در پایان ملاقات اس. دی. استی و گیونیون، خبرنامه به وی نشان داده شد و سؤال شد که آیا خبرنامه نوشته او بود. او هرگز از آن خبری نشنیده بود و از گرداننده آن اطلاعی نداشت. وی به بختیار تلفن کرد تا ببیند او می داند یا نه، بختیار با اینکه نمی دانست حدس زد که تهیه کننده آن ممکن است بیژن نهاوندی رئیس سابق دانشگاه تهران و مشاور شهبانو باشد.

۱۳ با اس.دی.استی در مورد امکان ارتباط در آینده صحبت شد. فعالیتها و جای او طی دو یا سه ماه آینده به قابلیت بقای جنبش بختیار بستگی خواهد داشت، اگر... هواخواهان و حمایت به دست آورد، اکثر

اوقات را در پاریس همراه بختیار خواهد بود. اگر حرکتی که بختیار شروع کرده به شکست انجامد، وی در منزل خود واقع در کان خواهد بود. تلفن منزل گیونیون به اس.دی. استی داده شد وی تلفن خود ۱۳۱۸۹۰ تکرار می شود ۱۳۱۸۹۰ در کان را داد همچنین شماره تلفن محل اقامت بختیار تکرار می شود ۶۲۹۲۵۴۸ جایی که در پاریس می توان او را پیدا کرد. احتمالاً در خلال چند هفته آینده دوباره با اس. دی. استی تماس گرفته می شود تا مشخص شود آیا بختیار در راه انداختن یک جنبش معتبر موفق شده است یا نه.

۱۴ پرونده ۲۱۲۱۴۹۲۰۱ تا ۲۰ شهریور ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود. توضیح سیستم انتشار پیامها. رونوشت به موجب... برای تهران مخابره شد.سری

سند شماره (۱۲)

سری ۲۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۳۹۰به: رئیس رونوشت برای ژنو، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس اس. دی. آپ بیت

عطف به: پاریس ۱۰۸۲۸

۱ اخیرا کرامس از طریق پست نشریه ای به نام «ایران آزاد» که به فرانسوی نوشته شده بود، دریافت نمود (نسخه ای از آن با محموله های شماره ۵۶۲۸۹۵و۵۶۲۸۹۴ TM ارسال می شود).

پاکت آن نشانی بازگشت (فرستنده) نداشت، فقط نام اس. دی. آپ بیت روی آن بود. با تصور اینکه اس. دی. آپ بیت شاید با بختیار تماس دارد (در حقیقت ابتدا فکر کردیم که این احتمالاً نشریه بختیار است)، قرارگاه تصمیم گرفت دوباره با اس.دی.آپ بیت تماس بگیرد. این کار توسط کرامس صورت پذیرفت و در ۲۱ شهریور یک ملاقات یک ساعت و نیمه انجام گرفت.

۲ اولاً موقعیت شخصی اس.دی. آپ بیت، وی رسما از دولت فعلی ایران جدا شده است و هنگامی که از ریاست ستاد ارتش دستور یافت بازگردد، امتناع ورزید. در نتیجه سفیر ایران پای او را از دفترش کوتاه کرده و دستور داده آپارتمان خود را تخلیه کند و اتومبیل را بازگرداند چون هر دو از اموال سفارتخانه می باشند. اس.دی.آپ بیت تا به امروز از نقل مکان خودداری کرده و به کرامس گفت قصد دارد یک وکیل بگیرد و طی کردن مراحل قانونی تا حل و فصل قضیه به احتمال زیاد یک سال یا بیشتر طول خواهد کشید. وی قصد دارد اتومبیل را تحویل دهد. اس.دی. آپ بیت با آنکه موقعیت دیپلماتیکش را از دست داده، موفق می شود در بسیاری از فعالیتهای دیپلماتیک نظامی که هنوز دعوتنامه های آنها به خانه اش ارسال می شوند حضور یابد. برای مثال، در ۲۱ شهریور وی و همسرش در یک ضیافت که به افتخار وابسته نظامم جدید یوگسلاوی برگزار شده بود شرکت کردند. کرامس ملتفت شد که رئیس دفتر پروتکل نظامی استقبال سردی از او به عمل آورد، اما سایر دیپلماتها ظاهرا از گفتگو با وی لذت می بردند. او اذعان داشت که تأمین مالی مشکل بزرگی است. اگرچه وی از آپارتمان نقل مکان نمی کند، ولی باید اجاره خانه را بپردازد، اتومبیل جدید باید بخرد و چنان که گفت دوستانش که در شش ماه گذشته به او مدد رسانده اند، شاید از قرض دادن به او خسته شده باشند. دو فرزند وی همچنان به یک مدرسه خصوصی فرانسوی می روند، اما

در حال حاضر مجبور به پرداخت شهریه نیستند.(۱)

۳ اس. دی. آپ بیت به کرامس گفت که در یک گروه تبعیدی ایرانی مشغولیت سنگینی دارد. این گروه با آنکه هنوز با بختیار در تماس نیست، ممکن است عاقبت با او تماس بگیرد. این گروه مقداری کمک مالی دریافت داشت که برای انتشار اولین شماره «ایران آزاد» به فرانسه (نشریه ای در هشت صفحه، با کاغذ خوب، اما هیچ نام یا نشانی ندارد و تمام مقالات فاقد امضاء می باشند) کفایت می کند و برای انتشار دومین شماره آن در آتیه نزدیک، که به گفته اس.دی. آپ بیت به فرانسه، انگلیسی و فارسی خواهد بود کافی است. این شماره حاوی یک سرمقاله خواهد بود که اس.دی. آپ بیت نوشته و خطاب به ارتش ایران است و سوگند وفاداری را که به ایران نه خمینی یاد کرده اند، خاطرنشان می کند. به علاوه کاستهایی برای افراد منتخبی به ایران فرستاده خواهد شد. این گروه در ۱۹ شهریور نیز به حمایت از کردها تظاهراتی در جلو کنسولگری ایران داشت.

۴ اس. دی. آپ بیت افزود که گروهش فعال است و حتی قبل از اولین کنفرانس مطبوعاتی بختیار در چند ماه پیش، مشغول تشکیلات دادن به خود بود. این گروه رابطهای خوبی نیز در ایران دارد و با افراد منتخبی در ایران من جمله تعدادی از کردها در تماس روزانه می باشد. اس.دی. آپ بیت فکر می کرد که بختیار از حمایت فراوانی در ایران برخوردار نیست و همین حمایت فعلی فقط از جانب بخشهایی از طبقه متوسط و طبقه بالا تأمین می شود که با سقوط شاه بیشترین خسارت را تحمل کردند، اما بین طبقات کارگر و ارتش ایران کم طرفدار دارد. عقیده اس.دی.آپ بیت و گروهش این است که رژیم خمینی نمی تواند دوام بیاورد و در این مورد با بختیار هم عقیده اند. برای آنکه یک ائتلاف چپی جای این رژیم را نگیرد، دو چیز باید صورت پذیرد. ارتش باید از یک حرکت مورد حمایت غرب پشتیبانی کند (درباره اینکه چه کسی این حرکت را رهبری کند اس. دی. آپ بیت ابهام داشت، اما با «شکسته نفسی معمول خود افزود که خوشحال

خواهد شد که نخست وزیر شود) حمایت دولت آمریکا از چنین حرکتی اساسی است. این حمایت نه تنها با کمک مادی بلکه با تقلیل روابط با رژیم فعلی ایران باید باشد. اس.دی.آپ بیت گفت که گروهش بازگشت شاه را در نظر ندارد، اما اعاده سلطنت توسط یکی از پسران شاه را مردود نمی شمرد.

گروه مذکور با شاه تماس گرفته، اما هنوز جواب مستقیمی دریافت نداشته است. معذالک، اس.دی. آپ بیت و سایرین در ۲۳ تیر با زاهدی سفیر پیشین تماس گرفتند و زاهدی به طور ضمنی این گروه را تأیید کرد.

۵ هنگامی که کرامس این مسئله را مطرح کرد که آیا اس.دی. آپ بیت یا گروهش با شورویها تماس دارند، اس. دی. آپ بیت جواب داد که او و گروهش کاملاً ضد کمونیست می باشند و هیچ قصد ندارند که خواستار کمک از شوروی شوند. اس.دی. آپ بیت افزود که در چندین مورد وابسته نظامی شوروی (ژنرال کاپالکین) او را به صرف شام دعوت کرده بود، اما او هیچ گاه نپذیرفته است. با این حال به دنبال رد دعوت کاپالکین وابسته نظامی چکسلواکی (سرهنگ و لراخ) و وابسته نظامی لهستان (سرهنگ دوم دونای) او را دعوت کرده اند و با هم شام خورده اند. هر دوی این آقایان می خواستند درباره اوضاع ایران گفتگو کنند، اما (اگر بتوان حرف اس. دی. آپ بیت را باور کرد) برای هیچ گونه همکاری اصرار نکردند.

۶ در خلال ملاقات، کرامس تأکید کرد که تماس وی با اس.دی. آپ بیت به هیچ وجه نباید معادل

۱- تا به اینجا مشخص می شود که اس.دی. آپ بیت وابسته نظامی سفارت شاهنشاهی در پاریس بوده است.

حمایت دولت آمریکا فرض شود، و کرامس به عنوان یک مأمور اطلاعاتی که شغلش فقط جمع آوری خبر برای انتقال به مراتب بالاتر است با او تماس دارد. کرامس دوباره (چنان که در چندین مورد گذشته انجام داده ایم) گفت که برای حسن اطلاع دولت آمریکا، خبرهای دقیقی درباره اینکه چه کسانی، چه چیزی در کجا و کی انجام دادند لازم می باشد و هر چه کمتر از اینها قابل قبول نیست. به علاوه اگر اس.دی. آپ بیت حاضر نیست که اولاً چنین خبرهایی بدهد و ثانیا، تماسهای ما را محرمانه نگاه دارد، ملاقات مجددی صورت نخواهد پذیرفت. کرامس گفت اگر قرار است این ملاقاتها را ادامه دهیم، اس. دی. آپ بیت باید نامهای، مقامها، سازمانها و غیره را در اختیار بگذارد. نامهای ایرانیانی که با آنها در داخل کشور تماس دارند (محسوس بود که اس.دی.آپ بیت فوراً از این یکی جا خورد) و سایر خبرهای با ارزش نیز در این زمره می باشند.

۷ حالا، ما در عوض باید چه کنیم؟ اس.دی.آپ بیت اعتراف کرد که از لحاظ مالی قدری در مضیقه است (پاراگراف ۴ را ملاحظه کنید). کرامس جواب داد با آنکه بدون تصویب هر گونه کمک مالی توسط ستاد مرکزی، خودش نمی تواند قولی را به عهده بگیرد، ولی احتمالاً می توانیم به تفاهم برسیم. ابتدا اس. دی. آپ بیت با یک لحن معمولی گفت که او قابل خرید نیست (وی اضافه کرد که قبلاً از قبول پیشنهاد کمک کرامس امتناع کرده بود). اما برای کرامس آشکار بود که اگر پیشنهاد پرداخت مبلغی داده شود، او قبول خواهد کرد. تنها مشکلی که پیش بینی می کنیم، این است که اس.دی. آپ بیت با تجمل پسندی خود، ممکن است دست خود را پایین نگیرد. قطعا اگر او فکر کند که ما سطح زندگی فعلی او را تأمین خواهیم کرد، هر مبلغی که پیشنهاد کنیم، او ناامید خواهد شد.

۸ در ذیل توصیه قرارگاه می آید و خواستار نظریات ستاد و تصویب نهایی می باشیم. اگر به ادامه تماس با گروههای تبعیدی و خصوصا گروهی که اس. دی. آپ بیت با آن مراوده دارد، علاقه ای باشد ما

قصد داریم به اس. دی. آپ بیت پیشنهاد کنیم برای یک دوره آزمایش شش ماهه هر ماه ۲۵۰۰ فرانک (حدود ۶۰۰ دلار) پرداخت شود تا در آخر آن دوره دوباره مذاکره گردد. اگر به نظر اس. دی. آپ بیت این مبلغ خیلی کم بود، بابت مدتی که با ما گذرانده تشکر خواهیم کرد و می رویم. لطفا تا ۲۹ شهریور جواب خود را اطلاع دهید.

۹ پرونده: ۹۵۹۱۰۸۲۰۱ تا تاریخ ۲۲ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۱۳)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۴۸۳به: پاریس رونوشت برای ژنو، تهران

عطف به: پاریس ۱۲۳۹۰

۱ به نظر ما پوشش خبری کافی از فعالیتهای مخالفین تبعیدی ایران در اروپا در حل شکل گیری است و اس. دی. آپ بیت / ۱ (الف / ۱)تاکنون در طرح ریزی عملیاتی... نکرده است.

لذا علاقه ای به مقدمات عقد قرار داد با الف / ۱ حول این هدف نداریم. از کوششهای کرامس تقدیر می کنیم و میل داریم که تماسهای گاه به گاه با او حفظ شود، به نحوی که الف / ۱ امکان یابد هر خبری را که

می خواهد، به ما برساند.

۲ برای اطلاع شما: اویسی به مأموران ستاد مرکزی اطلاع داده طی مسافرتی که می خواهد در چند هفته دیگر به پاریس کند، قصد دارد با اس. دی. روف / ۱ و الف / ۱ ملاقات کند.

۳ پرونده: ۲۰۱ ۹۵۹۱۰۸ تا تاریخ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۱۴)

سری ۱۹ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۳۰۳۸به: با حق تقدم به لندن رونوشت برای تهران، پاریس، بخش خبرگیری داخلی / ستاد

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است جی. ان سایت، جی. ان. گراف

۱ منبع بخش خبرگیری داخلی اطلاع داده است، که تیمسار (بازنشسته) ایرانی حسن طوفانیان دستیار بلند پایه سابق شاه و وزیر صنایع دفاعی در حال حاضر در لندن است و در آنجا در جلسه سران نظامی ایرانی که برای سرنگونی دولت فعلی ایران طرح ریزی می کنند، شرکت دارد. قرارگاه به یاد دارد که اس. دی. پریتکست / ۱ از جلسه ۱۷ مرداد تبعیدیهای ایرانی اروپا در لندن به آدلسیک خبر داده بود. معنای ضمنی آن این بود که حضور دوباره نخست وزیر پیشین شاپور بختیار در پاریس فعالیتهای تشکیلاتی در اروپا را به تحرک واداشته است.

۲ منبعی دیگر به نام اس دی بیتل / ۱ در ۱۷ مرداد به لندن مسافرت نمود، تا احتمالاً در همین جلسه شرکت کند. اس دی بیتل / ۱ گفت که در جریان یک اقدام برای تشکل دادن به قاطبه ایرانیان علیه خمینی، او با تبعیدیان مختلف اروپایی ملاقات خواهد داشت و در بین شرکت کنندگان متعدد آن علی امینی، نخست وزیر پیشین و مهدی میر حسینی سرتیپ نیروی هوایی حضور دارند. این گروه مشغول طرح ریزی

برای ملاقات با بختیار در حوالی ۲۱۱۹ مرداد ۱۳۵۸ بودند.

۳ موجب امتنان خواهد بود اگر برای کسب اطلاعات بیشتر درباره ادعای ملاقات تبعیدیهای ایرانی و همچنین تأیید حضور طوفانیان در انگلستان از سازمان اطلاعاتی انگلستان تحقیق شود.

۴ بدون پرونده. تا تاریخ ۱۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۱۵)

سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: لندن ۱۷۲۸۲به: رئیس رونوشت برای پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فیس

عطف به: لندن ۱۷۰۵۱

۱ در ۹ شهریور، اس. دی. فیس / ۱ گزارش داد که او پی برده رئیس تشکیلات بختیار در لندن یک ژنرال دو ستاره به نام نصیر جهانبانی است. اس. دی. فیس / ۱ می گوید که جهانبانی توسط «گروه هتل» به اصطلاح او که در تلگرام مرجع به آن اشاره شده، به عنوان «رئیس انتخاب شد».

۲ به گفته همان منابع، تشکیلات بختیار در سوئد، آلمان، سوئیس و انگلستان و فرانسه در حال دایر شدن می باشند. مسئله پول در حال حاضر اشکال اصلی می باشد. یک حساب بانکی در پاریس افتتاح شده و در خواستی از ثروتمندان ایرانی برای اعانه به عمل آمده است. منابع «هتل» اس. دی. فیس / ۱ به او گفته اند که زاهدی سفیر پیشین (ایران) در واشنگتن نزد شاه رفته و از او در خواست... اعانه کرده است. به طوری که گزارش شده، شاه از پرداخت هرگونه اعانه خودداری ورزید.

۳ در نتیجه مسئله کمبود پول، اعلان دولت در تبعید توسط بختیار به تعویق افتاده و منابعی آماده می باشند که این اعلان را با تبلیغات و اعلانات مناسب تقویت کنند. به همین دلیل... لندن که در تلگرام مرجع از آن گزارش شد، به تعویق افتاده است. به هرحال سخنرانیهای معمول هاید پارک در یکشنبه ها برقرار خواهد بود. (جهانبانی در... مرداد در این سخنرانیها شرکت کرد.) اس. دی. فیس / ۱ همچنین شایعات (شناخته نشده ای) شنیده که مخالفین رژیم فعلی ایران درباره «حمله» به سفارت ایران در اینجا صحبت می کنند. چنین صحبتهایی بین افرادی که تازه درگیر فعالیتهای تشکیلاتی شده اند یک امر منطقی به نظر می رسد.

۴ علیرغم اشکال پولی، تشکیلات اینجا یک برنامه خیریه در سطح کوچکی آغاز کرده است. یکی از اعضای گروه هتل از اس. دی. فیس / ۱ پرسید، آیا خودش هیچ ایرانی را که به پول احتیاج داشته باشد می شناسد. رابط می گوید که این گروه می تواند... تهیه کند.(ادامه سند به دست نیامده)

سند شماره (۱۶)

سری ۸ آبان ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۴۲۷۲۶به: با حق تقدم به لندن رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فیس، جی. ان. سایت

عطف به: الف. لندن ۱۸۹۶۰، ب. لندن ۱۹۱۱۳

۱ با توجه به تداوم احتیاج به نظارت داشتن بر فعالیتهای تبعیدیها، با پیشنهاد قرارگاه مبنی بر ابقای اس. دی. فیس / ۱ با مستمری ماهانه ۱۵۰ پوند استرلینگ تا پایان ژانویه ۱۹۸۰ موافقت می شود.

۲ چون عملیات در ابتدا فقط مستلزم نظارت از نزدیک بوده با فقدان سابقه و یادداشت، کیلتایگر فکر می کند رئیس هیئت نمایندگی (سفیر آمریکا م) احتمالاً در جریان گذاشته نشده است. تصمیم اینکه آیا حالا به رئیس هیئت نمایندگی خبر داده شود یا نه را به تشخیص خود قرارگاه واگذار می کنیم.

۳ پرونده: ۰۷۷۹۲۴۲۰۱ تا تاریخ ۸ آبان ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۱۷)

سری ۱۴ شهریور ۵۸ اعضاء

از: لندن ۱۷۳۸۹به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. پریتکست

۱ در ۱۳ شهریور آدلسیک از اس. دی. پریتکست / ۱ سؤال کرد درباره تشکیل یک جنبش طرفدار

بختیار چه شنیده است. اس. دی. پریتکست / ۱ گفت هر کار تشکیلاتی که صورت گرفته باشد، به دست معین زاده و چند نفر دیگر بوده است. آنها تمام وقت خود را صرف تشکل دادن به ایرانیان جوان در بریتانیا کرده بودند. اس. دی. پریتکست / ۱ گفت که فقدان مالی مانع کار آنها شده است. او گفت که تا به امروز هیچ آدم کله گنده ای جلو نیامده بود تا خود را در صف بختیار اعلام کند، یا اینکه آشکارا از وی حمایت نماید.

۲ اس. دی. پریتکست / ۱ گفت که تا به حال تمام فعالیتهایی که در حمایت از بختیار صورت گرفته اند ذاتاً تبلیغاتی بوده و به طور چشمگیری مؤثر یا وسیع نبوده اند. او فکر می کرد که اگر وسایل کار فراهم باشد، بختیار می تواند تشکیلاتی را برپا کند، زیرا او به عنوان یک فرد سازمانده خوب شهرتی دارد. اس. دی. پریتکست / ۱ نتوانست نظر بدهد که آیا وجود نداشتن فعالیتهای تشکیلاتی مؤثر در انگلستان به دلیل فقدان مالی بود یا بی تفاوتی قاطبه ایرانی.

۳ در رابطه با ارتش. اس. دی. پریتکست / ۱ گفت که فکر می کند ارتش ایران آنقدر زیردست ملاها قرار دارد که نمی تواند کودتایی را علیه پاسداران سازمان دهد. او شنیده که مدنی قرار است از خوزستان به تهران انتقال داده شود، چون اینکه هم استاندار و هم فرمانده نظامی باشد به او امکان می دهد در صورتی که خواست پایگاه مؤثری برای اقدام علیه دولت در دست داشته باشد. اس. دی. پریتکست / ۱ فکر نمی کرد که مدنی مشغول کاری باشد، این فقط مسئله اقدام احتیاطی دولت بود.

۴ اس. دی. پریتکست / ۱ گفت که با افراد زیادی ملاقات می کند و فقط پریتکست / ۱ گوش به حرفهای آنها می دهد در رابطه با اوج گیری ناگهانی بختیار او قطعا خود را کنار نگه داشته است. او با استفاده از ملاحظاتش گفت اگر بختیار حمایت اطرافیان سابق شاه و دیگران را قبول کند، مرتکب یک اشتباه تاکتیکی شده، چون شاه هنوز بسیار مورد تنفر اکثر ایرانیان قرار دارد و اینکه بختیار حمایت این طرف را قبول کند، اشتباه خواهد بود.

۵ در ۱۱ شهریور آدلسیک وکیلتایگر برای تماشای تظاهراتی که به طرفداری از بختیار صورت می گرفت، به هاید پارک رفتند. به گفته اس. دی. پریتسک / ۱ حدود ۳۰۰۰ نفر در تظاهرات شرکت داشتند. آدلسیک و کیلتایگر تخمین زدند که تعداد جمعیت ممکن است به یک هزار نفر برسد. اکثریت آن جمع بی شور و هیجان به نظر می رسیدند. نقطه اوج آن بعد از ظهر زمانی فرا رسید که یک زن جوان به محل سخنرانی بالا برده شد و همه جور بد و بیراه به خمینی نثار کرد. زنی در میان جمع فریاد برآورد که خمینی جاسوس آمریکا نیز هست. (از مشاهداتی که آدلسیک وکیلتایگر از جمعیت داشتند، صحت اظهارات فوق یاد شده اس. دی. پریتکست / ۱ تأیید شد).

۶ پرونده ۲۱۵۱۷۷۲۰۱ تا تاریخ ۱۴ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۱۸)

سری ۲۸ شهریور ۵۸ اعضاء

از: برن ۳۹۵۴۳به: رئیس رونوشت برای ژنو، زوریخ، تهران، پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. آی. ان. گوت، آی. ان. کی

۱ در ذیل ترجمه گزارش آی. ان. گوت(۱) شماره ۷۹۵۹۴ مورخ ۲۲ شهریور ۵۸ می آید که منبع آن

۱- آی. ان. گوت. احتمالاً نام یک سازمان اطلاعاتی باید باشد.

«یک مسافر ایرانی در اروپا» و تاریخ خبر آن مرداد / شهریور ۵۸ ذکر شده است و ممکن است از لحاظ عملیاتی مورد توجه ستاد باشد.

«در آخر ماه اوت ایرانیان مختلفی که در دوران شاه مشاغل مختلفی را در اختیار داشتند، به طور انفرادی به اروپا مسافرت کردند تا با دوستان و آشنایان دیدار کنند. در زمره این مسافران رئیس سابق مدرسه پلی تکنیک و رئیس اداره آب و برق اهواز طی توقف خود در اروپا تماسهای با بختیار وزیر مقیم پیشین داشتند. رئیس سابق مدرسه پلی تکنیک قطعا دوباره به ایران بازگشت».

۲ پرونده بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲۸ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

توضیح سیستم انتشار پیامها: پیرو تلگرام رئیس ۵۱۸۶۹۴ رونوشت برای تهران و پاریس مخابره شد.

سری

سند شماره (۱۹)

سری ۳ مهر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۷۱۴به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. جی. ال. گرناید

عطف به: پاریس ۹۹۹۰۳

۱ حسن قاضی یک چپی ایرانی که طی دوران تبعید خود در پاریس یک دفتر معماری در پاریس دایر کرد و سوابق ستاد در مورد او حاکی از آن بودند که با جنبشهای ناراضی خصوصا در آمریکای جنوبی روابطی داشته، در حال حاضر در تهران زندگی می کند. مطابق تلگرام مرجع، قاضی برای گذراندن تعطیلات و مشاهده اوضاع به تهران رفت، اما بعد اقامت خود را تمدید کرد.

۲ به گفته دوست قاضی به نام پل بالتا خبرنگار روزنامه لوموند، قاضی تصمیم گرفته مدت نامعلومی

در تهران بماند، چون پسر او که حدود ده سال دارد به زندگی در تهران اصرار می ورزد.

بالتا این حرف را در اواخر تیر ماه ۱۳۵۸ هنگامی که تعطیلات را در اسپانیا می گذراند به جی. ال. گرناید / ۱ اظهار داشت. بالتا گفت که قاضی را در پاریس دید. قاضی برای انجام دادن بعضی امور خود به پاریس رفته و بعد از چند روز به تهران باز گشته بود.

۳ بالتا گفت که قاضی ترجیح می دهد در پاریس زندگی کند یا حداقل تا اندازه ای که تحصیل فرزندش طول بکشد و امیدوار بود فرزندش را تحت نفوذ قرار دهد تا برای مدرسه به پاریس باز گردد. به هر حال تا وقتی که پسرش مایل بود در ایران باشد قاضی می خواهد نزد او بماند. اگر قاضی دوباره به اقامتگاه خود در پاریس بازگشت ما مطمئن هستیم که جی. ال. گرناید / ۱ می تواند تماس با او را تجدید کند، اما در حال حاضر راه دسترسی به قاضی از طریق (قرارگاه) مسدود است.

۴ پرونده: ۰۹۶۰۲۱۳۲۰۱ تا تاریخ ۳ مهر در بایگانی ضبط شود. توضیح سیستم انتشار پیامها:

مطابق تلگرام رئیس ۵۲۱۲۲۵ رونوشت به تهران مخابره شد.سری

سند شماره (۲۰)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۵۳۹به: رئیس رونوشت تهران، بن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اس. دی. جانوس

عطف به الف تهران ۵۳۸۷۸ (برای بن لازم نیست) ب تهران ۵۳۸۵۵ (برای بن لازم نیست)

۱ در ۲۶ شهریور اس. دی. جانوس / ۳۸ گفت که به تازگی از ترکیه بازگشته بود. وی در آنجا کمک کرد مدیر کل ساواک تهران تیمسار پرنیان فر به طور مخفی خارج شود. اس. دی. جانوس / ۳۸ گفت: که هنوز چند افسر ساواک در تهران مخفی هستند، اما هنوز راه باریکه ای که از طریق کردها وجود دارد به خوبی کار می کند. او قصد دارد در چند هفته بعد سفر دیگری به ترکیه کند.

۲ اس. دی. جانوس / ۳۸ هنوز با همکاران خود که با گروه بختیار مرتبطند تماس نگرفته، اما با فردی به نام طباطبایی که نام اولش مشخص نیست و برادر وکیل بختیار است، ملاقات کرده است. طباطبایی این تصور را به اس. دی. جانوس / ۳۸ القا کرد که گروه بختیار درجا می زنند و «امیدوارند» کمک چشمگیری از دولت آمریکا دریافت دارند تا خمینی را سرنگون کنند، در غیر این صورت بدون حمایت آمریکا حرکت بختیار مرده است.

۳ وضع خانه اس. دی. جانوس / ۳۸ دوباره مرور شد و هنوز می خواهد هر چه زودتر قضیه را فیصله دهد. گفت شاید خودش مسئول شرایط فعلی باشد چون او از ما درخواست کرد پرداختها را قطع کنیم. البته امید داشته بود که ما در پاریس بدون گرفتاری، مستقیما به او پرداخت کنیم. پرستراو توضیح داد که ما با یک آژانس آمریکایی دیگر سر و کار داریم و نمی خواهیم امنیت او را به خطر اندازیم. اس. دی. جانوس / ۳۸ تشکر کرد و قبول کرد بابت مبلغ کلی که هنوز مطابق تلگرام مرجع طلب دارد، چک بگیرد. لطفا چک

را وصول کرده و به پاریس بفرستید. اگر راهی باشد که بتوانیم به دلار آمریکا پرداخت کنیم، او ترجیح می دهد به جای ریال دلار بگیرد.

۴ آیا تهران می تواند لطفا نام آن کارمند اداری مستشاری را که مسئول این قضیه است، پیدا کند تا اس.دی. جانوس / ۳۸ بتواند به مادر خوانده خود اطلاع دهد که تماس بگیرد. او همچنین مایل است نامه مختصری به آن کارمند اداری نوشته، خواستار یک (برگ) حسابرسی نهایی مفصل شود. آیا قرارگاه می تواند این نامه را (که برای شما خواهیم فرستاد) به کارمند اداری بدهد؟ لطفا اطلاع دهد.

۵ برای اطلاع شما، اس. دی. جانوس / ۳۸ گفت که همکار ساواکی او سیف اللّه شباب مدیر کل پیشین اداره چهارم قصد دارد مدت کوتاهی برای یک مسافرت کاری به آمریکا برود. او از اس. دی. جانوس / ۳۸ خواسته او را همراهی کند. اس. دی. جانوس / ۳۸ گفت: این پیشنهاد که ممکن است برای هر دو پر درآمد باشد، او را وسوسه کرده است. اس. دی. جانوس / ۳۸ در ضمن قصد دارد به تیمسار پرنیان فر خبر دهد که به آلمان غربی سفر کند و آنجا پناهنده شود.

۶ پرونده ۹۶۰۱۸۷۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

ص: ۶۲۸

سند شماره (۲۱)

سری ۴ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۱۳۹۹ به پاریس به: پاریس رونوشت برای تهران، بن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. جانوس

عطف به: پاریس ۱۲۵۳۹

۱ بر اساس یک سند ستاد مرکزی به شماره NITA۲۶۵۴۱ مورخ ۴ اردیبهشت ۵۲، که خبر اخذ شده از یک منبع قابل اطمینان تحت عنوان تغییرات پرسنلی ساواک بوده یک سرلشگر به نام قاسم پرویان فر (پرنیان فر) معاون رئیس اداره سوم ساواک قرار بوده رئیس ساواک تهران بشود. فرد مزبور در سال ۱۳۴۷ به عنوان یک سرهنگ مأمور خدمت در ساواک شد. اولین مقام او معاونت ریاست اداره سوم بود. مشارالیه پس از مدتی سرلشگر شد و کارمند عادی ساواک با رتبه اداری ۹ گردید. یک منبع قابل اطمینان اضافه می کند که مشارالیه کارمندی فعال، دقیق و سخت کوش اما در عین حال یک فرد بیمار، تند خو، عصبی و دارای افکار و نظرگاههای قدیمی و دانش کم و سطحی بود.

۲ کارتهای مربوط به میز (ایران) در ستاد نشان می دهند که فرد مزبور در فروردین سال ۵۴ رئیس اداره ساواک تهران و عمیقا درگیر فعالیتهای ضد تروریستی بود. تروریستهای قزوین او را به عنوان هدفی برای ترور انتخاب کرده بودند. ستاد اطلاعات دیگر در دست ندارد.

۳ پرونده. ۹۶۰۱۸۷۲۰۱ تا تاریخ ۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۲۲)

سری ۲۰ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۳۲۹۵به: پاریس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. روف

عطف به: پاریس ۱۱۴۵۰

۱ برای شهلاکیا (شماره پرونده) ۹۵۲۲۴۵۲۰۱ انتخاب شد. تنها سوابق موجود از گزارشهای

گذشته پاریس اخذ شده بودند. تاریخ و محل تولد: حدود ۱۳۲۲، تهران. دبیر دوم سفارت ایران، پاریس.

در بخش کنسولی در امور دانشجویان ایرانی کار می کند.

(پاریس ۷۸۰۸۰ ۳ اردیبهشت ۵۷). کارمند مطبوعاتی سفارت ایران وبا چندین دیپلمات آمریکایی

آشنایی دارد (پاریس ۹۶۷۵۶، ۱۴ اسفند ۵۷)

۲ با طرح ریزی قرارگاه که رئوس آن در تلگرام مرجع مشخص شد، موافقت می شود.

۳ پرونده: ۹۵۲۲۴۵۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

ص: ۶۲۹

سری

سند شماره (۲۳)

سری ۲۰ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۳۲۹۷به: پاریس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. روف

عطف به: پاریس ۱۱۴۱۸

۱ ضمن آنکه تصمیم گیری در مورد سرنخ مذکور را به تهران واگذار می کنیم، تصور می کنیم که پیش از برقراری تماس در تهران باید شناخت بهتری از دسترسی برادر اس. دی. روف / ۱ (ر / ۱) به اطلاعات دارای اولویت داشته باشیم. به نظر ما بهترین شیوه عمل برای پاریس در این مرحله این است که سعی نماید، هنگامی که برادر ر/ ۱ در آبان ماه به پاریس بازگشت با او ملاقات کرده دسترسی او (به اطلاعات) را دانسته، و در صورتی که به خبرهای مورد نیاز دسترسی داشت جریان پرورش / آزمایش او را شروع کرده تا یک منبع کاملاً استخدام شده و آزمایش شده، به قرارگاه تهران تحویل گردد.

۲ در ستاد مرکزی یا تهران سوابقی راجع به هویت مذکور یافت نشد.

۳ ما همچنان از کوششهای پاریس در رابطه با هدف ایرانی تقدیر می کنیم و بابت برنامه پرورشی فعالانه ای که دنبال می شود، سپاس گزاریم.

۴ پرونده: ۰۰۸۵۱۴۵۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۲۴)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۵۴۰به: رئیس. رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. روف

۱ در ۲۷ شهریور اس. دی. روف / ۱ با پرستراو تماس گرفت و درخواست ملاقات کرد. در جلسه ۲۸ شهریور، اس. دی. روف / ۱ گفت که دوست نزدیک و خویشاوندی سپهبد سیاوش بهزادی اکنون در پاریس است. بهزادی حدود دو ماه پیش از ایران گریخت و از ترکیه عبور کرد. او اکنون در پاریس «مخفی» است و می خواهد با سیا مذاکره کند. اس. دی. روف / ۱ بهزادی پرسید آیا ما به صحبت با وی علاقه مندیم. برای اطلاع شما، تیمسار بهزادی از طریق مادری با اس. دی. روف / ۱ قرابت دارد.

۲ به علاوه، اس. دی. روف / ۱ گفت که دختر عمویش شهلا کیا در ۲۵ شهریور از پاریس عازم تهران شد.

۳ تقاضا می شود ستاد مرکزی و قرارگاه تهران سوابق موجود درباره بهزادی همراه با نظر عملیاتی خود را اعلام فرمایند. به گفته اس. دی. روف / ۱ تیمسار بهزادی به انگلیسی و قدری فرانسه تکلم می کند. در قرارگاه پاریس سوابقی درباره بهزادی یافت نشد.

۴ پرونده. ۰۰۸۵۱۴۵۲۰۱. تا تاریخ ۲۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۲۵)

سری ۳ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۰۴۰۳ به: پاریس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. روف

عطف به: پاریس ۱۲۵۴۰

۱ تنها سوابقی که در مورد مشارالیه داریم هویت احتمالی، سیاوش بهزادی است که در سال ۱۳۳۸ به عنوان افسر رابط (احتمالاً بین نیروی و نیروی زمینی و ساواک) معرفی شده و به درخواست بخش قضایی نیروی زمینی برای وی کارت شناسایی ساواک صادر شده است.

۲ ما مایلیم که از بهزادی اطلاعات اخذ کنیم تا به حد کافی جزئیات بیوگرافیک، سابقه کاری، اندازه دسترسی به اهداف مورد علاقه و تمایل او به همکاری را بدانیم و بعد امکان یابیم احتیاجات عملیاتی و اطلاعاتی خارجی دقیقتری بدهیم.

۳ پرونده: بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۲۶)

سری ۱۳ مهر ۵۸ تلگرام غیرفوری

از: بروکسل ۷۳۴۴ ؟به: واشنگتن رونوشت تهران

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اطلاعاتی اس. دی. پراون

۱ در ملاقات ۱۱ مهر اس.دی.پراون/۱ خبرهای ذیل را در اختیار گذارد:

الف: همکار پیشین پ/۱ در بروکسل به نام امین کاردان که به پاریس مأمور شده به تهران

فرا خوانده شده بود.پ/۱۰۰۰ با کاردان صحبت کرده بود و گفت که این فراخوانی قدری غیر منتظره بوده، اما کاردان فکر می کرد که عاقبت دوباره مأموریت خارج از کشور خواهد گرفت.همسر و فرزندانش هنوز در اروپا هستند، چون بچه ها به مدرسه می روند. به گفته پ/۱، کاردان قصد دارد خانواده خود را در اروپا گذاشته تا دوباره مأموریت بگیرد.

ب: پ/۱ گفت که از دوستان خود شنیده که دولت ایران مشغول اعزام افراد امنیتی به سفارتخانه هاست تا بر فعالیتهای دیپلماتها نظارت داشته باشد. پ/۱گفت که آنها به سهولت قابل تشخیصند، چون اغلب ریش دارند و در محیط سفارتخانه ناهماهنگ به نظر می رسند. پ/۱ نتوانست با اطمینان بگوید که مأمور امنیتی به بروکسل آمده بود. آیا ستاد هیچ نشانه ای دارد از اینکه دولت ایران چنین افرادی را به خارج از کشور فرستاده است؟

ج: شاپور بختیار اقدام به تماس با ایرانیان مقیم بلژیک برای پشتیبانی کرده است (اگر چه با پ/۱ نه). پ/۱ توضیح داد که بختیار دنبال پول نیست چون از خواهر شاه پول می گیرد،بلکه خواستار پشتیبانی معنوی و تشکیلاتی است.پ/۱ اطلاع ندارد، طرحهای آتی بختیار چه می باشند.

د: مهدی چمران،وزیر دفاع جدید، روابط دیرینه ای با ساف دارد به گفته پ/۱ چمران ده سال پیش از انقلاب...... بین اردوگاههای نظامی ساف در خاورمیانه پیش از بازگشت به ایران و بعد از خلع ید از شاه

گذرانده بود. پ/۱ او را چپی دانست، اما پایگاه قدرت یا مناسبات او با خمینی را......تشریح کند. پ/۱ برادر چمران مصطفی را نمی شناخت.(ادامه سند به دست نیامده)

سند شماره (۲۷)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۳۶؟ ۱۲به: رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس.

عطف به: پاریس ۷۸۲۷؟

۱ محمد امین کاردان (۹۵۷۰۸۱۲۰۱) رایزن سفارت ایران در پاریس، در اواسط شهریور ۱۳۵۸ به طور PCS عازم تهران شد. از ماه اردیبهشت کرامس چند تماس کوتاه با او داشت، اما کاردان مایل نبود گفتگوی با محتوایی داشته باشد و از ملاقاتهای طولانی خودداری می ورزید. معذالك پیش از عزیمتش برای خداحافظی با کرامس تماس گرفت. او گفت که خانواده اش باز نخواهند گشت و «فعلاً در بروکسل می مانند، وی از کاردان خواست در صورتی که به پاریس یا پایتخت اروپایی دیگر بازگشت به کرامس، اطلاع دهد.

۲ پرونده: ۹۵۷۰۸۱۲۰۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

متن بازجویی کتبی از آهرن (رئیس قرارگاه جاسوسی سیا در ایران)

سند شماره (۲۸)

مخالفین تبعیدی

قرارگاه تهران

در سپتامبر یا اوایل اکتبر،اس. دی. راتر/۴ گفت که بختیار خواستار کمک وی است. ر/۴ گفت که پیامهایی (تعدادشان مشخص نشد) کتبی و شفاهی دریافت کرده بود. ر/۴ فرد یا افرادی را که پیامها را رساندند معرفی ننمود او گفت که بختیار پیشنهاد کمک مالی فوری و نامحدود به وی داده بود. ر/۴ گفت که به پیامهای بختیار جواب نداده بود. ما گفتیم که دلایلی داریم که نشان می دهند جنبش بختیار احتمالاً جنبشی ورشکسته و رو به زوال است، ر/۴ گفت که او هم تردید دارد بختیار آن منابع مالی را که ادعا می کند، در اختیار داشته باشد.

ستاد و سایر قرارگاهها

۱) احتمالاً در ماه سپتامبر با تیمسار جم در لندن تماس مستقیم برقرار شد.این طور تلقی شد که این مصاحبه ای است که فقط برای یک نوبت برگزار می شود و ترتیباتی برای تماسهای آینده مهیا نشد، اما این را با قطعیت در خاطر ندارم. جزئیات اظهارات جم را هم در خاطر ندارم، اما فکر می کنم که او گفت که حداقل در حال حاضر از تعهد به هرگونه ارتباط با بختیار خودداری می ورزد. اما یقین ندارم،که او از خود به عنوان یک رهبر مخالف احتمالی برای خودش نام برد.

۲) اس. دی. پیر / ۱ را می دانم که بدون اطلاع بختیار درباره گروه بختیار گزارش می داده است. فکر می کنم پ/ ۱ بود گزارشی داد حاکی از آنکه تقریبا ور شکسته است و جنبش وی رو به زوال است. غیر از مفاد آن تلگرام غیر فوری که در اوایل مارس مشاهده کردم خبر دیگری در مورد پ / ۱ به خاطرم نمی آید.

۳) اس. دی. اسلیپری / ۱، بازرگان لبنانی در پاریس، در ماه مرداد یا شهریور گزارش داد که یک سازمان مخالف در پاریس توسط نمایندگان جبهه ملی، مجاهدین، فداییان و توده در حال شکل گیری است. هویت این نمایندگان معرفی نشد. قرار بود که بختیار رئیس کمیته جدید بشود، هر چند که هر سازمان تشکیل دهنده می بایست برنامه خود را دنبال کند (بیشتر از این توضیح داده نشد). (صحت پاره ای از این خبر بعید به نظر می آمد.)

قسمت اول اسناد این پرونده درباره فردی به نام جواد علامیر است که تلاش می کند برای ضد انقلابیون پاریس و خصوصا گروهی که خود ایجاد کرده بود، حمایت سیا را جلب کند. علامیر مدتی سخنگوی شاپور بختیار و نویسنده مقالات روزنامه لوموند بوده است.

علامیر را فردی به نام محسن سلیم به سیا معرفی کرده بود و قسمت دوم این پرونده به اسناد مربوط به وی اختصاص دارد. در این اسناد از سلیم با نام رمز اس. دی. اسلیپری / ۱ یاد می شود. او یک وکیل لبنانی و از شیعیان آن منطقه بوده و در پاریس فعالیت می کرده است. سلیم برای خود در بین گروهی از شیعیان بیروت و حوالی آن محبوبیتی قائل می شد. و همراه با علامیر به سیا اطلاع می دهند که قصد دارند، با ایجاد همکاری بین طرفداران مورد ادعای سلیم در بیروت و گروه ابداعی علامیر در ایران یک جریان صهیونیستی، ضدفلسطینی، ضدانقلاب اسلامی در این دو منطقه شیعی بر پا کنند. سلیم خود را طرفدار خط سعد حداد و خواهان پیشبرد مقاصد ناسیونالیستی در لبنان معرفی کرده بود. وی برای سیا مظنون به همکاری با سازمانهای جاسوسی اسرائیل، انگلستان، عربستان، لبنان و ایران (ساواک) شناخته شده بود.

در رابطه با همین جریان وی مهدی روحانی دست پرورده دربار شاه را به سیا معرفی می کند و خواستار مساعدتهای بیشتر سیا به وی می شود، تا به عنوان چهره مذهبی این حرکت مطرح گردد. روحانی خودش در تماس با سیا اظهار می دارد فقط در صورتی به مخالفت علنی با رهبری انقلاب اسلامی بر خواهد خواست که از طرف دولت آمریکا به وی وظیفه ای محول گردد.

علیرغم گزافه گوییهایی که گروه فوق الذکر و سایر گروهها و افرادی که اسناد روابطشان با سیا در این کتاب ارائه شده درباره موقعیت سیاسی خود داشتند، آمریکا به خوبی واقف بوده که اینها یارای مقابله با طوفانی را ندارند که بساط آمریکا در ایران را زیر و رو ساخت. لذا چندان بهایی به اظهارات آنها نمی داد و جنبه جمع آوری اطلاعات از آنها بیشتر برایش مورد توجه بود، با این حال امکان استفاده های سیاسی از آنها برای مشوش ساختن چهره انقلاب اسلامی در خارج را از نظر دور نمی داشته، چنان که یکی از اسناد نشان می دهد، سیا روزنامه متعلق به گروه علامیر را مورد بررسی قرار می دهد تا امکان درج مقالات تبلیغاتی خصمانه علیه انقلاب اسلامی را که توسط سیا تهیه گردیده، بسنجد.

در ادامه زمینه چینی این حرکت تبلیغاتی برای خدشه دار کردن وجهه انقلاب اسلامی در خارج، سیا کوشش می کند روابط خود را با یک روزنامه نگار مقیم پارس تجدید نماید، تا از طریق وی اخبار دست چین شده در مرکز تبلیغات مخفی سیا را در یک نشریه ظاهرا چپی فرانسه درج نماید. وی خصوصا از آن

جهت مورد توجه سیا قرار می گیرد که مقاله هایش در رابطه با امور جهان سوم و ایران بوده و خودش علاوه بر آنکه پدری شیعی داشته در پیش از انقلاب در فعالیتهای ضد رژیم شاه در فرانسه مداخله داشت. نام این روزنامه نگار کنیز مراد بوده و در اسناد انتهای این پرونده از وی با نام رمز یو.ان. پولو / ۱ یاد شده است، تا آنجا که یکی از اسناد منتشر شده نشان می دهند (کتاب خط میانه مقدم مراغه ای) کنیز مراد یک بار نیز پیش از انقلاب به ایران آمده و مصاحبه ای با شریعتمداری داشته بود.

سند شماره (۲۹)

سری ۲۲ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۳۷۳به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس. اطلاعاتی اس. دی. اسلیپری

عطف به: پاریس ۱۲۳۷۴ (OFA ۴۷۱؟)

۱ گزارش مرجع را تیمکن از جواد علامیر، سخنگوی شاهپور بختیار در نهار مختصری که اس. دی. اسلیپری / ۱ در دفتر خود در ۱۷ شهریور ۱۳۵۸ داد به دست آورد. اس. دی. اسلیپری / ۱ علامیر را دعوت کرده بود با یک مقام عالیرتبه همفکر که سابقه فعالیت در خاورمیانه دارد و امور مربوط به سازمان ملل و جنبش غیرمتعهدها را برای سفارت پاریس هماهنگ می کند، ملاقات نماید.

۲ در خلال نهار، اس. دی. اسلیپری / ۱ توضیح داد که او خواستار همکاری بین طرفداران شیعه خود در بیروت و حوالی آن و گروه هماهنگی اشاره شده در تلگرام مرجع است، اساس کار هم این است که فلسطینیها (عرفات) با پشتیبانی سوریها اکنون بیشترین نفوذ را روی توده بزرگ شیعیان بیکار یا کم حقوق بیروت و حوالی آن دارند، تا به وحدت و ناسیونالیسم لبنان صدمه بزنند. اس. دی. اسلیپری / ۱ و علامیر فکر می کنند که مقام امنیتی ایران مصطفی شمران (چمران مترجم) که فلسطینی است، آلت دست عرفات

می باشد. شمران فرد اصلی در تشکل،آموزش و جهت دادن به دستگاه امنیتی آیت اللّه خمینی است.

بنابراین، اس. دی. اسلیپری / ۱ نتیجه می گیرد که تمام شیعیان باید با یکدیگر علیه این محور خمینی / ساف در جبهه ای با حداکثر وسعت عمل کنند.

۳ علامیر به تیمکن گفت که بختیار در فرانسه نیست، اما قرار است در هفته حول ۱۹ شهریور با هدایت اللّه متین دفتری از جبهه دموکراتیک ملی ملاقات داشته باشد. جداگانه، علامیر به اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که ملاقاتی ترتیب داده خواهد شد تا در آن اس. دی. اسلپری را بتواند درباره همکاری شیعیان لبنان با بختیار مذاکره کند.علامیر به تکمین گفت که بختیار با پاسپورت ایرانی خود که تا بهمن ۱۳۵۹ مهلت دارد مسافرت می کند.

۴ اس. دی. اسلیپری/۱ به طور خصوصی به تیمکن اظهار داشت که چون پسر بختیار یکی از مقامات امنیتی فرانسه است، می تواند به سهولت ترتیبی بدهد، هنگامی که بختیار ظاهرا از کشور خارج شده او را جایی پنهان کند. (توضیح: اس.دی.اسلیپری/۱ نتوانست بیشتر از این موقعیت پسر بختیار را مشخص کند،اما چنان که در تلگرام پاریس ۱۱۷۸۵ گزارش شد، اس.دی.جانوس/۳۸ گفت که پسر بختیار یک افسر پلیس در پاریس است و نشریه اکسپرس مورخ ۲۰ مرداد ۱۳۵۸ درباره او نوشت که بازرس پلیس در منطقه ۱۲ است.همچنین بنابر پاراگراف ۴ پاریس ۱۲۱۰۵، یو.ان. ویزیت/۱ گزارش داد که پسر وی با

دستمزد کمتر کار می کند، بنابراین جایی در دستگاه پلیس مشغول است اما ما قادر نیستیم محل دقیق آن را معین کنیم:)

۵ پرونده: ۰۹۶۲۰۲۷۲۰۱ نام علامیر در فهرست بایگانی ثبت شود.

تا تاریخ ۲۲ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۳۰)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: آتن ۶۰۸۰۸به: با حق تقدم به رئیس. رونوشت با حق تقدم برای پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: پاریس ۱۲۳۷۴؟ الف آتن ۶۰۴؟۶۰ (به پاریس فرستاده نشد / لازم نبود)، ب آتن ۴۰؟ ۶۰ (به تهران فرستاده نشد)

۱ برای تهران. تلگرام مرجع ب اعلام داشت که شکراللّه خلعتبری (فرد مورد اشاره تلگرام مرجع الف) موافقت کرده قرارگاه آتن را در جریان خبرهایی که راجع به فعالیتهای ضد خمینی بختیار در پاریس می شوند، قرار دهد. در این تلگرام همچنین اشاره شده بود که جواد علامیر، یک روزنامه نگار ایرانی که در پاریس برای لوموند کار می کند دوست نزدیک مشارالیه و بختیار است و علامیر در موقعیتی قرار دارد که فرد مزبور را در جریان فعالیتهای بختیار نگاه دارد.

۲ در ۲۸ شهریور ۵۸، مشارالیه دو فقره خبر ذیل را در اختیار ما گذاشت. منبع خبر اول (فقره الف) را او جواد علامیر معرفی کرد. او صبح ۲۸ شهریور با علامیر تلفنی صحبت کرد. مشارالیه از معرفی منبع خبر دوم (فقره ب) امتناع ورزید. او گفت که این خبر را از یک دوست خود در ایران که عضو وزارت خارجه است گرفته است. این دوست وی اخیرا به عنوان همراه یکی از مقامات سودانی بازدید کننده به شهر مقدس

قم رفته بود. دوست مشارالیه به این دلیل که عربی تکلم می کند و قرار بود به عنوان مترجم گفتگو با خمینی خدمت کند، برای اسکورت آن مقام سودانی انتخاب شد. مشارالیه فقره ب را طی تماس تلفنی که از دوستش در تهران در ۲۵ شهریور داشت اخذ کرد. وی نتوانست درباره هیچ کدام از دو فقره خبر اظهار نظر بنماید. او فکر می کند که این اخبار قابل اطمینانند... نتوانست درباره این اخبار سؤالی بکند چون از تلفن استفاده می کردند.

۳ فقره الف، علامیر اظهار داشت که قرار است بازرگان نخست وزیر ایران طی دو سه روز آینده (حدود ۳۰ شهریور یا ۱ مهر) عوض شود و به جای او یا ابراهیم یزدی (وزیر خارجه) یا احمد بنی صدر (.. سیاستمدار حزب اسلامی) روی کار خواهد آمد. مشارالیه نمی دانست علامیر چگونه به خبر رسیده بود.

فقره ب، در شهر مقدس قم، پاسداران اسلامی تحت آموزش تاکتیکهای چریکی قرار دارند، تا در اقدامات ضد رژیمی در افغانستان از آنها استفاده شود، تعداد نامعلومی از پاسداران اسلامی که در قم آموزش دیده اند هم اکنون در افغانستان از نیروهای اسلامی افغان که درگیر جنگ با قوای مخالف هستند، پشتیبانی می کنند. راه ورودی به افغانستان که پاسداران اسلامی ایرانی از آن استفاده می کنند راه بلوچستان است. دیدار اخیر نخست وزیر بازرگان از بلوچستان به منظور آگاهی از واقعیات مشکلات تحرک پاسداران اسلامی از مرز به افغانستان است.

ص: ۶۳۵

۴ پرونده: ۹۶۲۶۴۰۲۰۱ تا تاریخ ۲۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۳۱)

سری ۳۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۵۹۴به: فوری به رئیس، رونوشت برای تهران، بخش خارجه / واشنگتن.

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: رئیس (۱)۵۱۷۰۷۵

۱ جواد علامیر در ۲۹ شهریور به مأمور مربوطه پاریس واس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که به درخواست گروه هماهنگی علامیر که اکنون خود را اتحاد ملی می خواند، تیمسار تریری علی در ۲۸ شهریور به پاریس آمده بود تا طرح ریزی نظامی برای گروه را رهبری کند. علامیر تیمسار جم را محبوبترین تیمسار بین نیروهای مسلح و تیمسار علی را محترمترین فرد از لحاظ حرفه ای در بین تیمسارهای قدیمی دانست. علامیر درباره علی توضیح داد که در زمان مصدق رئیس ستاد مشترک بوده، بعد سفیر ایران در مادرید شده و از دانشگاههای اروپا و آمریکا درجاتی در حساب و تکنولوژی احراز کرده است.

۲ از لحاظ عملیاتی برای قرارگاه پاریس سودمند خواهد بود، اگر اس. دی. پیر / ۱ بتواند خبر مندرج در پاراگراف ۱ فوق را تأیید و ارتباط علی با بختیار و علامیر را مشخص کند. علامیر خود را نفر اصلی هماهنگ کننده وانمود می کند که سابقه اعتبارش به دوران قدیم مخالفت با شاه باز می گردد، بختیار یک رئیس اسمی است، و جم و شریعتمداری کسانی هستند که محبوبیت خود را مدیون علامیر و سایرین در بین مخالفین قدیم می باشند.

۳ مأمور مربوطه پاریس تحت پوشش بخش سیاسی و با نام حقیقی دوبار تاکنون با علامیر

ملاقاتهایی داشته که اس. دی. اسلیپری / ۱ ترتیب داده بود. در ملاقات دوم علامیر به تماس بخش سیاسی با خمینی در دوران تبعید به نوفل لوشاتو اشاره کرد و آقای وران زیمرمان را اشتباها به عنوان رئیس قرارگاه سیا معرفی نمود. مأمور مربوطه قرارگاه پاریس ادعا کرد که آقای زیمرمان رئیس اوست و توضیح داد که او رئیس قرارگاه سیا نیست و در عین حال از تماس زیمرمان با خمینی اظهار بی اطلاعی کرد. تاکنون که ما کنترلی روی آنچه اس. دی. اسلیپری / ۱ ممکن است به افراد اصلی (مثل علامیر و مأمور مربوطه) بگوید تا آنها را به همکاری با یکدیگر بکشاند، نداشته ایم. البته نباید به اس. دی. پیر / ۱ درباره تماسهایمان با علامیر (که ناخواسته بودند و ممکن است ادامه نیابند) چیزی گفته شود، اما مأمور مربوطه ای که بعد از مسافرت اطلاعات او را استخراج می کند، باید به هرگونه نشانه اینکه اس. دی. اسلیپری / ۱ از... اطلاع پیدا کرده... سعی کند بفهمد علامیر احتمالاً درباره آنها چه گفته، هشیاری داشته باشند.

۴ پرونده: ۹۶۲۰۶۷۲۰۱،۹۶۲۶۱۵۲۰۱ تا تاریخ ۳۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

۱- تلگرام مرجع این سند (رئیس ۵۱۷۰۷۵) سند شماره ۶ و تلگرام مرجع ب سند شماره ۳۱ می باشد.

ص: ۶۳۶

سری

سند شماره (۳۲)

تاریخ خبر: اوایل مهر ۱۳۵۸طبقه بندی گزارش: سری

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیر قابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار. پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده.

منبع(۱) : یک بازرگان شیعه غیر ایرانی در خارج که حد اطمینان به وی معین نگردیده است. او با یک عضو حرکت مخالفین ایرانی صحبت کرد.

موضوع: تماس و فعالیتهای حرکت مخالفین ایرانی در فرانسه

خلاصه: گروه هماهنگی پاریس مخالفین ایرانی تحت رهبری اسمی نخست وزیر سابق بختیار نام اتحاد ملی را برای خود اختیار کرده است. آنها یک نشریه فارسی به نام نامه به طور هفتگی در پاریس منتشر می کنند، آنها از رئیس سابق ستاد مشترک نیروی زمینی ایران تیمسار تریری علی خواسته اند که طراح نظامی اصلی آنها باشد و از حمایت چندین آیت اللّه در ایران برخوردارند. آنها با... کارکنان رادیو تلویزیون ملی ایران تماس نزدیک دارند و گاهی توانسته اند سخنرانیهای خمینی را قطع کنند. آنها قصد دارند خرابکاری در برنامه های سیاسی و مذهبی را به طور گاه و بی گاه ادامه دهند. اتحاد ملی از مقصد مردم فلسطین یعنی کسب حق تعیین آینده خود حمایت می کند و جدای از بختیار با خود مختاری برای ملیتهای اقلیت ایرانی موافقت دارد. اتحاد ملی امیدوار است که نخست وزیر فعلی ایران مهدی بازرگان استعفا کند و مدتی بعد به عنوان کاندیدای آنها برای ریاست یک دولت موقت پس از برکناری خمینی باز گردد. آنها با یک مقام شوروی در پاریس تماسی داشتند، اما اقدام آنها به کسب حمایت حزب توده به جایی نرسید. (پایان خلاصه).

۱ گروه هماهنگی مخالفین ایرانی که اسما تحت رهبری نخست وزیر پیشین شاهپور بختیار قرار دارد و متشکل از اعضای جبهه ملی، جبهه دموکراتیک ملی، مجاهدین و فداییان خلق ایران می باشد، نام اتحاد ملی را برای خود اختیار کرده است. آنها یک نشریه فارسی زبان هفتگی به نام «نامه» دارند که سردبیر آن الف. البیگه است. یکی از مدیران اصلی «نامه» جواد علامیر روزنامه نگار ایرانی و تولید کننده تلویزیون سابق است که در حال حاضر مشغول تهیه یک فهرست از دریافت کنندگان ایرانی آن نشریه در سطح جهان می باشد.

۲ .... در تلاشی که برای جلب حمایت از کوششهای خود داشته از تیمسار تریری علی که در رژیم محمد مصدق رئیس ستاد نیروی زمینی بود، درخواست کرده رئیس طرحهای نظامی آن شود. در جواب به این درخواست تریری در ۲۸ شهریور به پاریس آمد. تیمسار علی را که یک ریاضی دان است و مدرکی هم از دانشگاه... گرفته برای اتحاد ملی تیمسار بازنشسته ای به حساب می آید که از لحاظ حرفه ای بیشترین احترام را در ارتش دارد در صورتی که فریدون جم رئیس پیشین ستاد مشترک به نظر آنها محبوبترین تیمسار بازنشسته است. (توضیح حوزه فعالیت: رجوع کنید به گزارش ۷۹۱۵۸۷۷/۳۱۵ / TDFIRDBمورخ ۲۰ شهریور ۱۳۵۸ از یک سازمان رسمی انگلستان که در آن گفته شده بختیار نخست وزیر سابق برای جلب حمایت تیمسار جم با او تماس گرفته بود اما تیمسار جم تصمیم گرفت فعلاً

۱- اطلاعاتی که منبع این گزارش (علامیر) در مورد ارتباطات خود در ایران و خصوصاً ادعای تماسش با آیت الله شهید مطهری که به دست کثیف ایادی آمریکا به شهادت رسید مخدوش بوده و در سند شماره ۴۹ خود سیا به دقت نداشتن این اطلاعات اشاره می کند.

در حاشیه بماند.)

۳ اتحاد ملی در ارتباط منظم و برخوردار از حمایت آیت اللّه سید کاظم شریعتمداری، حسن طباطبائی قمی و آیت اللّه سید عبداللّه شیرازی است. اتحاد ملی با آیت اللّه مرتضی مطهری تماس دارد، و امیدوار است حمایت وی را جلب کند. آیت اللّه روحانی نیز با آنها تماس دارد اما آنها وی را یک فرصت طلب به حساب می آورند که از هر سازمان سیاسی نزدیک به پیروزی حمایت می کند. روحانی در حال حاضر یک طرفدار معتدل خمینی است. (توضیح منبع. روحانی... مخالف خمینی است اما فعلاً در موضع خود است تا از این کار به عنوان پایگاه برای حمله علیه دولت بازرگان عمدتا ابراهیم یزدی وزیر خارجه استفاده کند. روحانی از قرار معلوم دولت را متهم به اهمال در حمایت از موضع برادر کوچکتر خود می کند که در پاریس به عنوان ملای برجسته جماعت شیعه در اروپا اقامت دارد.)

۴ اتحاد ملی تماس مستمری با گروهی از کارکنان سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران دارد. این گروه در ۲۵ شهریور برای سومین مرتبه در یک مدت دوهفته ای موجب وقفه در یک سخنرانی خمینی گردید که در ساعت ۰۰/۲۱ به یکی از استانهای ایران رله می شد. اتحاد ملی تخمین می زند که نود درصد کارکنان رادیو تلویزیون مخالف رژیم خمینی هستند و پیش بینی می کند در اجرای یک طرح خرابکاری گاه به گاه... در رله برنامه های سیاسی و مذهبی مشکلی پیش نیاید. زمانی این تکنیکی بود که همان مخالفینی که خمینی را به قدرت رساندند، آن را به کار گرفتند.

اتحاد ملی.... که هم خمینی و عموم این وقفه ها را چنین تلقی می کنند که پاسداران انقلاب سابق... علیه خمینی هستند، چنان که زمانی علیه شاه بودند.

۵ برای رعایت سیاست خود، اتحاد ملی تماسی با سازمان آزادی بخش فلسطین ندارد، اما سیاست آن حمایت از حق مردم فلسطین برای تعیین آینده خود می باشد. به استثنای بختیار، اتحاد ملی با فکر

خودمختاری نزدیک به فدراسیون برای ملیتهای اقلیت ایرانی موافقت دارد، بختیار طرفدار... اقلیتهاست.

۶ در رابطه با آینده، اتحاد ملی امیدوار است که مهدی بازرگان نخست وزیر ایران استعفا کند، تا پس از یک مدت فاصله مناسب بتواند مخفیانه از ایران خارج شود، تا کاندیدای اتحاد ملی برای نصب به عنوان... یک دولت موقت گردد و پس از... خمینی انتخابات را تدارک ببیند. اتحاد ملی تصور می کند که اگر بازرگان استعفا کرد، خمینی به جای او یا وزیر خارجه یزدی یا مشاور امور اقتصادی ابوالحسن بنی صدر را نصب خواهد کرد.

۷ اتحاد ملی تماسی با یک دیپلمات عالیرتبه شوروی در پاریس داشته است. نماینده اتحاد ملی از فرد روسی خواست که حزب کمونیست توده را تشویق کند به گروه هماهنگی بپیوندد. آن مقام روسی... کرد، و ادعا نمود که دولت شوروی کنترلی روی فعالیتها و سیاستهای توده ندارد.

۸ به دست آمده در فرانسه، پاریس (۳۰ شهریور ۱۳۵۸) شماره از حوزه فعالیت (OFA ۴۷۲۶).

۹ انتشار از حوزه فعالیت: سفارتخانه در پاریس. فرستاده شده به تهران.

طبقه بندی گزارش سری / هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. غیر قابل رؤیت برای بیگانگان غیرقابل رؤیت برای پیمانکاران یا مشاوران پیمانکار پخش و اقتباس خبر تحت نظر تهیه کننده.

تا تاریخ ۱۸ مهر در بایگانی ضبط شود. تمام اجزاء سند حاوی طبقه بندی و قیود کل سند می باشند.

ص: ۶۳۸

سند شماره (۳۳)

سری ۱۰ مهر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۸۹۸به: رئیس، رونوشت برای تهران، آتن، لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری، زی. آر. واهو

جزئیات تکمیلی(۱) : زی.آر واهو برای اظهار نظر تهران، بدون OPACT منبع تیمکن و اس. دی. اسلیپری/ ۱ مستقیما. (همان شرایط ذکر شده در تلگرام پاریس ۱۲۳۷۳). به سازمان اطلاعاتی همکار داده نشود، بدون نام برای ثبت در فهرست بایگانی. بدون پرونده.

هدف: S-I-B شماره گزارش از حوزه فعالیت: ۴۷۲۶ OFA

سند شماره (۳۴)

سری ۱۷ مهر و ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۸۷۲۶به: لندن، پاریس. رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. جی. ان. گراف اطلاعات کشور بیگانه

عطف به: الف ۴۷۲۶ OFA، پاریس ۱۲۸۹۸ زی. آر واهو(۲) ، ب لندن ۱۸۳۴۷، ج پاریس ۱۳۰۰۶

۱ ما مانع انتشار تلگرام مرجع الف شده ایم، به امید اینکه اطلاعات اضافی / تأییدی از یک چهره سرشناس مخالف ایرانی در اینجا که با وی تماس داریم، بگیریم، لذا ترجیح می دهیم موافقت خود با درخواست طرح شده در تلگرام مرجع را پس از بررسی نتایج آن ملاقات اعلام کنیم.

۲ بدون پرونده، تا تاریخ ۱۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۳۵)سری ۳۰ شهریور ۵۸

از: پاریس ۱۲۶۱۰به: با حق تقدم به رئیس، رونوشت برای آتن، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: الف آتن ۶۰۸۰۸، ب پاریس ۱۲۵۹۴(۳)

۱ منبع نهایی بند الف پاراگراف ۲ تلگرام مرجع در ۲۹ مرداد به مأمور مربوطه قرارگاه پاریس و اس.

۱- همراه گزارشهای خبری (از نوع سند شماره ۳۲) یک تلگرام از طرف واحدی که گزارش را تهیه کرده ارسال می شود که حاوی نکات اداری و بایگانی و آماری مربوط به گزارش برای استفاده داخلی سیا می باشد و عنوان "جزئیات تکمیلی" دارد. هرگاه در این گزارشهای "جزئیات تکمیلی" علامت زی. آر. واهو بیاید بدین معنی است که اداره انتشار اطلاعات ستاد مرکزی سیا عهده دار کار تعیین واحدهای مناسب برای دریافت گزارش می گردد و پس از مشورت با بخشهای مربوطه گزارش را انتشار می دهد و این واحدها علاوه بر یا به جای واحدهایی خواهند بود که در انتهای گزارش خبری پس از عبارت "انتشار از حوزه فعالیت" نام برده می شدند. پس از هر علامت زی. آر. واهو اینکه به چه علت گزارش خبری باید در ستاد مرور شود و واحدهای دریافت کننده در آنجا تعیین شوند ذکر می گردد. تلگرام پاریس ۱۲۳۷۳ سند شماره ۲۹ می باشد.

۲- تلگرام مرجع الف سند شماره ۳۲ می باشد.

۳- تلگرام مرجع الف سند شماره ۳۰ می باشد.

دی. اسلیپری / ۱ گفت که به نظر منبع،بازرگان می تواند بهترین فردی باشد که پس از سقوط خمینی یا برکناری او از قدرت، ریاست یک دولت موقت را برای اعاده نظم عمومی و تدارک انتخابات بر عهده داشته باشد. با این وجود منبع گفت که مقداری طول خواهد کشید تا بتوان بازرگان را به استعفا از نخست وزیری و انتظار رویدادهای مطلوب (برای مخالفین) تشویق کرد مأمور مربوطه از منبع پرسید اگر بازرگان استعفا کرد، خمینی چه کسی را به جای او خواهد گذاشت و منبع جواب داد که احتمالاً یزدی و امکاناً بنی صدر. منبع توضیح داد که یزدی می خواهد بازی آمریکایی را اجرا کند و بنی صدر شاید تئوری اقتصاد توحیدی خود را که فی الجمله مستلزم محرومیت ثروتمندان است، پیش ببرد.

۲ منبع و اس. دی. اسلیپری، شاید به طور صحیح ادعا می کنند که منبع در تماس با جریان مداومی از ایرانیانی که به ایران و کشورهای غربی رفت و آمد می کنند، می باشد، بنابراین فایده ندارد حدس بزنیم کدام یک از آنها احتمالاً سقوط بازرگان در محدوده زمانی دو یا سه روز را پیش بینی کرده است. به هرحال منبع این را گفت که جدیدترین ورود چشمگیر افراد از ایران به درخواست اتحاد ملی، ورود تیمسار تریری علی بوده که در تلگرام مرجع ب مطرح شد.

۳ پرونده: ۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا تاریخ ۳۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۳۶)

سری ۱۳ مهرماه ۱۳۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۰۰۹به: رئیس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری

عطف به: الف پاریس ۱۲۵۹۴، ب پاریس ۱۲۴۳۲، ج پاریس ۱۲۳۷۳، د پاریس تلگرام سفارت شماره ۲۶۰۱۵ مورخ ۲۶ مرداد ۱۳۵۸، ه پاریس ۹۷۱۶۳، و پاریس ۹۵۸۲۶، ز پاریس ۹۵۸۲۴

۱ تقاضا می شود، تمام سوابق درباره امیر (یا جواد علامیر) (که به عنوان جواد علامیر دولو نیز شناخته می شود) ارائه گردد و شماره رمز ۲۰۱ و نام رمز هم برای وی مشخص گردد. مکان و زمان تولد: ایران، تهران، ۱۵ فروردین ۱۳۱۴، تابعیت: ایرانی، شغل: تجارت، فعالیت در امور ارتباطات، محل اقامت: فرانسه، پاریس شماره ۳ بلوار هنری چهارم، منطقه اداری شانزدهم، تلفن ۳۲۹۶۶۵۲ نام پدر: محمود علامیر قاجار ملقب به احتشام السلطنه، نام مادر: معصومه، نام فامیل مشخص نیست، ملقب به اخترالزمان. شخص مورد نظر در انستیتو «دوپوئیش» بروکسل، انستیتو مطالعات سیاسی پاریس و دانشکده ادبیات دانشگاه پاریس (سوربن) تحصیل کرده است. این شخص فرانسه و انگلیسی را در سطح چهار صحبت می کند و ادعا می کند که اسپانیایی و آلمانی را به خوبی فارسی تکلم می کند. وی ازدواج کرده و چهار فرزند دارد.

۲ سیر مشاغل نامبرده تاریخها داده نشده:

مقاله نویس سیاسی روزنامه اطلاعات، سردبیر ژورنال دو تهران، ناشر جام جهان نما و این هفته در تهران، نماینده سازمان پخش تلویزیونی فرانسه (در ایران)، گزارشگر لوموند (پاریس)، نیوزویک (نیویورک)، مشاور در امور خارجی و مفسر سیاسی، تولید کننده رادیو و تلویزیون ملی ایران، شغل فعلی وی رئیس بنگاه خبری بین المللی تله پرس.

۳ اطلاعات مندرج در پاراگرافهای ۱ و ۲ توسط خود این شخص تهیه شده و به اس. دی. اسلیپری/۱ داده که وی نیز یک نسخه آن را به مأمور مربوطه پاریس داد. بنا به درخواست مأمور مربوطه، اس. دی. اسلیپری / ۱ اطلاعات زیر را از اس. دی. التیمت / ۱ کسب کرده:

الف: شخص مورد نظر تولید کننده برنامه های تلویزیون است. وی ده سال گزارشگر روزنامه لوموند پاریس در تهران بوده است.

ب: این شخص از رابطه خیلی صمیمی با شاه بهره مند بوده است.

ج: پدر یا احتمالاً پدر بزرگ این شخص یک سناتور بوده است.

د: این شخص چهار فرزند دارد که دو تای آنها در سرزمین آمریکا به مدرسه می روند، بزرگترین فرزندش یک پسر است که حدودا متولد ۱۳۳۳ است.

۴ شخص مورد نظر اینک عضو با نفوذ یک گروه هماهنگ کننده مخالفین تبعیدی ایران است که وی آن را اتحاد ملی می خواند. وی دوبار با مأمور قرارگاه پاریس ارنست. ان. تیمکن به عنوان مهمان اس. دی. اسلیپری / ۱ نهار صرف نموده است. او تیمکن را در پوشش مستعار می شناسد، اما ممکن است که تصور نماید، ولی با سیا ارتباط دارد. وی به تیمکن گفته است که وارن زیمرمان مشاور سیاسی سفارت در پاریس با آیت اللّه خمینی در دوران تبعیدیش در پاریس در ارتباط بوده و دیگر اینکه زیمرمان رئیس سیا در پاریس بوده است. (تیمکن به شخص مورد نظر اطمینان داده که زیمرمان مأمور سیا نیست). فرد مزبور ادعا می کند که بسیاری از آمریکاییان سرشناس از دوستان با سابقه و نزدیک وی می باشند که برجسته ترین آنها سفیر ریچارد هلمز می باشد. وی ادعا دارد که سالهای متمادی قبل از ۱۳۵۷ مخالف صریح شاه بوده است. یو.ان پولو / ۱ به تیمکن گفته که این شخص مدعی است در رژیم شاه به خاطر فعالیت علیه رژیم به زندان افتاده است، در حالی که در واقع به جهت تجاوز به دختر عموی خود به ۸ سال

حبس محکوم شده بود، اما به خاطر نفوذ خانواده اش در دربار بعد از دو سال آزاد شد. نقل این قضیه

آن طور که خود این شخص تعریف کرده در پاراگراف هفتم تلگرام مرجع ز آمده است. یو. ان. پولو / ۱ این

داستان را به وکلای ایرانی آشنا با وی که کاملاً مطمئن هستند، استناد می دهد.

۵ پرونده: ۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا ۱۱ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۳۷)

از: رئیس قرارگاه پاریس به: رئیس، بخش خاور نزدیک

رونوشت برای: رئیس، بخش اروپا، رئیس، قرارگاه تهرانسری

موضوع: هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. آر.تی. وینر، اس. دی. اسلیپری

ارسال نسخه هایی از نشریه جناح مختلف ایران

يادداشت هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

۱ ضمائم دو نسخه هستند (یکی برای(۱) AJAJA و یکی برای آر. تی. وینر)(۲) از نشریه نامه از اتحاد

۱- برای ما هنوز روشن نشده است. احتمال دارد که اداره اقدام خاور نزدیک باشد زیرا در بالای اکثر اسنادی که در این AJAJA معنی محدوده موضوعی قرار می گیرند چنین عنوانی وجود دارد که ما در ترجمه چیزی از آن ننوشته ایم.
۲- آر. تی. وینر مرکز کنترل عملیات مخفی سیا میباشد. توضیح اینکه برای هر یک از فعالیتهای عملیاتی مخفی یک عنوان و عبارت کوتاه به کار می رود) وحکم یک مجوز برای Perespectives یا "برنامه" تعیین شده که جهت کلی فعالیت را نشان می دهد. (در این متون اصطلاح کارهای مختلف در آن رابطه مثل جمع آوری اطلاعات و غیره را دارد. چندنمونه از این گونه فعالیتها در اسناد بخش آخر کتاب دوم کردستان داده شده است

ملی که به فارسی و کمابیش هر روز فقط در پاریس به چاپ می رسد. ما قادر نیستیم که در قرارگاه پاریس این نشریه را بخوانیم، زیرا هویتی که این نسخه ها را به ما داد گفت که این مجله شامل زبده ترین اخبار قابل چاپ، وقایع ایران است و اخبار از مسافران و تماسهای تلفنی و نامه هایی که از ایران می آیند، تأمین می گردد.

۲ توصیه می کنیم که AJAJA ضمیمه را به لحاظ اخباری که امکانا از جنبه سیاسی مورد توجه است برای تحلیل گران... یا به لحاظ توجه به جنبه عملیاتی آن برای تهران ...، قرارگاههای دیگر ارائه کند.

۳ توصیه می کنیم که آر. تی. وینر ضمیمه را به لحاظ ارزش احتمالی آن برای تقویت برنامه ها بررسی و آن را برای امکان استفاده آینده در جهت شروع تبلیغات خاکستری یا سیاه(۱) حفظ کند. طی دیدار... از پاریس درباره این نشریه با وی بحث شد.

ارنست دبلیو. تیمکن

تاریخ ۱۷ مهر ماه ۱۳۵۸

شماره پرونده ستاد ۹۶۲۰۶۷۲۰۱

ضمائم: همانطور که ذکر شد.

توزیع: ۱ گیرنده، تلوا با ضمیمه؛ ارسال هویت جداگانه

رئیس (بخش) اروپا، بدون ضمیمه؛ ارسال هویت جداگانه

۱ رئیس قرارگاه تهران، با ضمیمه؛ ارسال هویت جداگانه

سند شماره (۳۸)

سری ۱۱ آبان ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۴۴۷۰۳به: پاریس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری

عطف به: پاریس (۲)۱۳۰۰۹

۱ به فرد مذکور در گزارش مرجع اسم رمز اس. دی. لیدر / ۱ و شماره رمز ۹۶۳۱۱۶۲۰۱ داده شده

است. تلگرام رئیس ۵۰۸۶۵۵ مورخ شهریور ۱۳۵۸ سوابق را در بر دارد.(۳)

۲ پرونده ۹۶۳۱۱۶۲۰۱ تا ۱۰ آبان ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

۱- تبلیغات خاکستری یا سیاه انواعی از تبلیغات خصمانه مخفی و شیوه های اشاعه کذب می باشند. نمونه ای از این گونه فعالیتهای حکومت آمریکا و خصوصاً سیا در کتاب شماره ۳۳ (غیرمتعهدها) نشان داده شده است.

۲- تلگرام مرجع سند شماره ۳۶ می باشد.

۳- با مقایسه این سند و سند شماره ۳۶ مشخص می شود که نام رمز اس. دی. لیدر / ۱ برای جواد علامیر تعیین شده است.

سند شماره (۳۹)

سری ۹ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۵۹۹۹به: با حق تقدم به پاریس رونوشت برای تهران، بیروت

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است حساس

عطف به: پاریس ۱۱۰۹۶

۱ به محسن سلیم هویت رمزی الف و شماره (پرونده) ۰۹۶۲۰۶۷۲۰۱ داده شد و به جای تأییدیه موقت عملیاتی جهت استفاده های عملیاتی، CNC برای وی صادر شده است. تا حسن نیت وی ثابت نشده باید با سوءظن با وی رفتار نمود. برای مهدی روحانی هویت رمز «ب» داده شده است.

۲ قضیه مورد اشاره همچنان جذابیت خود را دارد و معتقدیم که پیشنهاد طرح شده در پاراگراف ۷ آنقدر ارزش دارد که تا به آخر آن را دنبال کنیم. بابت کوششهای پاریس در این قضیه و پرورش سلیم تا به این مرحله، بسیار متشکریم. ما اینک شروع به ترقی در کسب منابع ذخیره ای که در ایران اطلاعات خارجی را گزارش می دهند، نموده ایم. در عین حال فکر می کنیم باید در روابطمان با سلیم به شما ندا دهیم، که احتیاط کنید. او نزد مأمورانی که در بیروت خدمت کرده اند، معروف و بدنام بود. مأمور سابق قرارگاه ما در بیروت با اینکه عدم همکاری با سلیم را توصیه نمی کرد، ولی تأکید داشت که واقعا دقت زیادی به کار بریم و می افزود احتمال دارد سلیم با سازمان اطلاعاتی انگلستان در تماس باشد، اگر چه ممکن است رابطه اش با سیا را برای این سازمان فاش نکرده باشد. اجمالاً سلیم به فردی می ماند که سوابقش در پرده ابهام مانده و می تواند هر وقت که منفعت یا ضرورت دارد، هرگونه ارتباط با سیا را به سود خود به کار گیرد. هدف احتمالی وی از برقراری ارتباط با ما این است که نفوذ خود را بین آشنایان لبنانیش افزایش دهد و بر تواناییش جهت دلالی (سودمندانه) برای مبادرت به اقدامات سیاسی بین شیعیان لبنان و قاطبه ایرانیان

اروپا و لبنان بیفزاید.

۳ بنابراین در موافقت با پیشنهاد پاراگراف هفتم تلگرام مرجع معتقدیم که بصیرت حکم می کند، ما حتی بیش از آنچه تلگرام مرجع توصیه می کند محتاط بوده و همزمان با پیشرفتمان در برقراری منابع ذخیره گزارش دهی در ایران، اطلاعات و منابع خبر سلیم به دقت مورد بررسی قرار گیرند. ما فکر می کنیم که باید علاوه بر آن همچنین برنامه بریزیم، تا بر ارتباط مستقیم با این منابع ذخیره پافشاری کرده و سلیم را در مدت کوتاهی از صحنه خارج کنیم. کاملاً با پیشنهاد قرارگاه در مورد آزمایش دروغ سنجی در اواسط مرداد... اقدام احتیاطی دیگر موافقیم. هرچه زودتر دانستن این مطلب که با چه کسی و چه چیزی سر و کار داریم، امری اساسی می باشد.

۴ پرونده: ۰۹۶۱۷۲۴۲۰۱،۰۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا تاریخ ۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۰)(۱)

سری ۹ مرداد ۱۳۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۶۰۴۷ به: با حق تقدم به، پاریس، رونوشت برای تهران، بیروت

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. حساس

عطف به: رئیس ۴۸۵۹۹۹

۱ هویت الف. اس. دی. اسلیپری / ۱ است.

۲ هویت ب اس. دی. التیمت / ۱ است.

پرونده: ۰۹۶۲۰۶۷۲۰۱،۰۹۶۱۷۲۴۲۰۱ تا تاریخ ۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۱)

سری ۲۷ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۴۳۲به: با حق تقدم به رئیس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس اس. دی. اسلیپری

عطف به: الف رئیس ۴۸۵۹۹۹، ب پاریس ۱۱۰۷۸، ج پاریس ۱۱۰۹۶، د پاریس ۱۲۲۶۹،

ه پاریس ۱۲۳۷۴، و پاریس ۱۲۳۷۳، ز پاریس ۱۱۰۹۶، ح پاریس ۱۱۰۷۸

۱ اس. دی. اسلیپری در تاریخ ۹ شهریور از بیروت باز گشت. در ۱۳ شهریور با مأمور مربوطه ملاقات

کرد، در ۱۴ شهریور با نسیم خوری روزنامه نگار نشریه عربی زبان المستقبل چاپ پاریس و دوست او

کنیز مراد از روزنامه نوول ابزرواتور نهار خورد، در ۱۵ شهریور با جواد علامیر و اس. دی. التیمت / ۱ ملاقات کرد، در ۱۷ شهریور به مأمور مربوطه و جواد علامیر نهار داد، و در ۲۰ شهریور با مأمور مربوطه ملاقات کرد.

۲ در ملاقات ۱۳ شهریور اس. دی. اسلیپری درباره عکس العمل واشنگتن نسبت به مقاله اش که در پاراگراف هفتم تلگراف مرجع ج شرح آن آمده، سؤال کرد. مأمور مربوطه به اس. دی. اسلیپری گفت که تا آنجا که اطلاعات محدودی در دست ماست اجازه ارزیابی می دهد، واشنگتن تحلیل وی را عموماً صحیح یافته است، و به مأمور مربوطه هم اجازه داده شده بود که مباحثاتش را با اس. دی. اسلیپری ادامه دهد، با دیدگاهی که معین کند در حیطه سیاست ما مبنی بر اجتناب از هرگونه دخالت در سیاست داخلی دیگر کشورها و تضییقات شدید بودجه، آیا ممکن خواهد بود که آنتن هایی (اصطلاحی که اس. دی. اسلیپری به کار می برد) در مناطق حساس قم، نجف (به جای تهران که اشتباها در تلگرام مرجع ز آمده) و بیروت بر پا کنیم تا ما را در جریان اطلاعات سیاسی مهم مربوط به تحولات ایران و عراق و مناطق همجواری که شیعیان در آنها دسترسی و نفوذ سیاسی دارند، قرار دهد. و همچنین به اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت، که امکان دارد ما با تقبل مخارج سفر اس. دی. اسلیپری / ۱ به ایران برای ارزیابی و کسب اطلاعات از برادر

۱– از مقایسه این سند و سند شماره ۳۹ مشخص می شود که نام رمز محسن سلیم اس. دی. اسلیپری / ۱ و نام رمز مهدی روحانی اس. دی. التیمت / ۱ می باشد.

اس. دی. التیمت / ۱ در قم و فرد مورد اشاره تلگرام ح برنامه را شروع کنیم. اس. دی. اسلیپری / ۱ بدون تبسم آن را پذیرفت، سپس پرسید آیا مأمور مربوطه می تواند به اس. دی. التیمت / ۱ مقداری کمک مالی بنماید. زیرا نامبرده احتمالاً کلید جلب همکاری برادرش است و به عنوان یک هدف یاب و خبرگیر و منبعی برای معرفی ما به ایرانیان مطلعی که مقیم پاریس هستند و یا از پاریس می گذرند، مفید خواهد بود. مأمور مربوطه جواب داد که ترجیح می دهد اولین کمک مالی خود را به فردی بدهد که توانایی و تمایل وی به ارائه گزارشهای مفید سیاسی بارزتر باشد. هر چند که ظرفیت پشتیبانی عملیاتی اس. دی. التیمت / ۱ را نباید از نظر دور داشت. مأمور مربوطه ملاقات مستقیم دوباره با اس. دی. التیمت / ۱ در حال حاضر را رد کرد. اس. دی. اسلیپری/ ۱ گزارش داد که به زودی با مراد و علامیر دولو ملاقات می کند و توصیه کرد که ترتیب ملاقات مأمور مربوطه با آنها را بدهد. اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت مراد و پل بالتا از اکسپرس و اریک رولو از لوموند تنها روزنامه نگاران فرانسوی هستند که مقالات نظر سازی در مورد ایران می نویسند و افزود با اینکه بالتارا ملاقات نکرده است (اما) فکر می کند (بین این چند نفر) مراد احتمالاً برای کسب خبر (یا در مورد وی) درج خبر آسانترین هدف می باشند. مأمور مربوطه پاسخ داد که ترجیح می دهد اس. دی. اسلیپری / ۱ با مراد سر و کار داشته باشد بدون اینکه مأمور مربوطه را درگیر کند و دادن جواب در مورد علامیر را به تأخیر انداخت و بعدا به اس. دی. اسلیپری / ۱ اطلاع داد که مایل است وی را ببیند.

۳ تحلیل اس. دی. اسلیپری / ۱ از مراد در پاراگراف دوم تلگراف مرجع د آمده است. او توصیه می کند که مراد، بالتا و رولو (که سالها است وی را می شناسد) به عنوان منابع دست دوم خبری پرورده شوند. البته اس. دی. اسلیپری / ۱ علاقه مند است که این کار را با پول ما انجام دهد (ادامه گزارش را ملاحظه کنید) و با استفاده از آنها به عنوان وسیله درج اخباری که می خواهد، در این ضمن چیزی هم عاید خود بشود، تا مقاصدش را پیش ببرد.

۴ تلگرامهای مرجع «ه» و «و» نکات مهم مذاکره با علامیر را در بر دارد. قسمت عمده وقت صرف بحث در مورد امام موسی الصدر شد، چرا که ملاقات ما یک روز پس از ربودن هواپیمای آلیتالیا توسط یک گروه شیعه انجام گرفت. علامیر ادعا کرد که سازمان وی مستخدم منزل موسی صدر را پیدا کرده، وی گفته مصطفی چمران آخرین فردی بوده که صدر را قبل از رفتن به لیبی دیده است. اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که صدر قطعا مرده است. هر دو اتفاق نظر داشتند که صدر عامل با نفوذ ساواک بوده است. علامیر تلویحا گفت که بیشتر محتمل است که فلسطینیها به دستور خمینی کار موسی صدر را ساخته باشند، تا اینکه لیبیاییها او را کشته و یا زندانی کرده باشند. در پاسخ سؤالات مستقیم علامیر گفت که امروزه مسئله صدر هیچ اهمیت سیاسی در ایران ندارد. اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که صدر عمدتا بدین جهت که ناپدید گشته، برای شیعیان لبنان از اهمیت برخوردار است. (اس. دی. اسلیپری / ۱ یک مخالف دیرینه صدر بوده است). علامیر پیش بینی کرد که رژیم خمینی نقشه خواهد ریخت تا از محاکمه هواپیماربایان به منظور اشاعه این داستان جعلی که ساواک صدر را کشته است بهره برداری نماید، چرا که خمینی دریافته است که اینک جناح مخالف فهمیده چمران به نحوی در ناپدید شدن صدر دست داشته است.

۵ ظرف دو هفته گذشته اس. دی. اسلیپری / ۱ پیشنهاد کرد تا واسطه شده و تماسهای اجتماعی مأمور مربوطه را با سفیر لبنان در یونسکو و ریمون اده و یک گزارشگر فرانسوی که اس. دی. اسلیپری / ۱ می گوید مورد عنایت سازمان آزادیبخش فلسطین است ترتیب دهد. مأمور مربوطه تحت این عنوان که

این ملاقاتهای آشنایی فعلاً مورد علاقه نمی باشند، آنها را رد کرده است.

۶ در ملاقات ۲۰ شهریور اس. دی. اسلیپری / ۱ دوباره مسئله پول را پیش کشید، با این توضیح که اس. دی. التیمت / ۱ برای تأمین هزینه های چاپ یک نشریه بررسیهای اسلامی که در فرانسه منتشر می کند و ماهانه ۰۰۰ ۲۵ تا ۰۰۰ ۳۰ فرانک (معادل ۵۸۱۳ تا ۶۹۶۷ دلار) خرج دارد، دچار مشکل شده است. پاسخ ندادن مأمور مربوطه به این درخواست باعث شد که اس. دی. اسلیپری / ۱ بپرسد که با توجه به هزینه فعلی زندگی، تنزل ارزش دلار و غیره مأمور مربوطه برای تأمین هزینه منابع در پاریس، بیروت و نجف توقع چه نوع بودجه ای را دارد؟ در جریان این توضیحات اس. دی. اسلیپری / ۱ آشکار نمود که وی در طی اقامتش در پاریس بدون احتساب مخارج آب و برق و تلفن و تلکس و ماشین زیراکس و منشی، ماهانه ۰۰۰ ۶ فرانک (معادل ۱۳۹۵) دلار برای دفترش در پاریس می پردازد (احتمالاً حقیقت دارد) و افزود که وی ماهیانه ۰۰۰ ۳۰ فرانک (شامل مبلغ اجاره) صرف تفریحات شخصی و حرفه ای و دیگر مخارج زندگی هنگام اقامتش در پاریس می کند. اس. دی. اسلیپری / ۱ در تهیه RPQ۱(۱)که مشغول ارسال آن هستیم، همکاری کرد. اما مأمور مربوطه مسئله مالی را از قلم انداخت تا قضیه مغشوش نگردد. بدین ترتیب به عنوان شرط لازم برای به نتیجه رسیدن در مورد اینکه ما چه مبلغ، چگونه و تحت چه پوشش می توانیم در عوض خدمات اس. دی. اسلیپری / ۱ پرداخت کنیم، حرکت بعدی این خواهد بود که یک جلسه گفتگوی بی پرده با وی داشته باشیم و درباره نحوه ای که وی کارهای فعلیش را از لحاظ مادی تأمین کند، حرف بزنیم. آنگاه باید مبلغی را به او پیشنهاد کنیم. تصور می کنیم که این مبلغ باید شامل فقرات زیر باشد:

الف: پرداخت بابت خدماتی که تا به حال انجام گرفته که شامل معرفی ما به اس. دی. التیمت / ۱ و علامیر و اخذ اطلاعات از آنها و ارزیابی مراد می باشد.

ب: پرداخت بابت استفاده از دفترش درگذشته و آینده به عنوان خانه امن در پشتیبانی از عملیات اس.

دی. اسلیپری / ۱ به طوری که این پرداخت قابل قطع بدون اعلام قبلی باشد. این خانه در محل خوبی واقع شده و خصوصیات امنیتی خوبی دارد. اگر معامله را بپذیریم، می توانیم آن محل و امکانات دفاعی شنود آن را کنترل کنیم.

ج: هزینه روزانه مسافرت بین بیروت و نقاط مختلف در ایران و تفریحات مربوط به عملیات و هدایای سنتی پیش کشی توسط مسافران منطقه خاورمیانه برای سفرهایی که در پاراگراف ۲ بالا ذکر شد.

د: حق الوکاله سالانه (زیرا او یک وکیل است) برای کمک به پرداخت هزینه های کار روی تماس هایی که مورد علاقه خودش هستند و یا افرادی که گاه گاه ممکن است ما از آنها منفعت ببریم، یا نبریم.

ه: بازپرداخت هزینه های واقعی عملیاتی که مأمور مربوطه از قبل برای فعالیتهای توافق تصویب کرده است و منتهی به دستیابی به اطلاعات یا منابع مهم و سری می شوند.

پاراگرافهای فرعی د، و، ه باید به شرط تکمیل موفقیت مسافرت مورد اشاره پاراگراف فرعی ج باشد البته در MOA نهائی باید برای مسافرت عملیاتی آینده پیش بینی شود. این به نوبه خود باید پس از آزمایش دروغ سنجی که می بایست پس از مسافرت وی به ایران واقع شود، مورد بحث قرار گیرد.

۷ درخواست می شود که ستاد اجازه دهد ارتباط عملیاتی آزمایشی با اس. دی. اسلیپری / ۱ با

۱- فرم احتیاجات اطلاعاتی شخص است که مشخصات فرد جاسوسی در آن درج می شود. PRQ ۱

پرداخت ماهیانه هزار دلار برای خدماتی که انجام داده (شامل استفاده از دفترش) و تقبل پرداخت ماهیانه ۱۵۰۰ دلار از مهر تا آذر برای کمک به اس. دی. اسلیپری / ۱ برای تأمین هزینه دفترش در پاریس و تفریحات، کرایه بلیط درجه ۲ پرواز از بیروت به تهران و بالعکس و هزینه های عملیاتی غیر قابل پیش بینی تا مبلغ ۱۰۰۰ دلار به عوض پرداخت برای هر روز، هدایا و تفریحات افراد مورد تماس مذکور در پاراگراف ۱، مسافرت یاد شده در پاراگراف ج و هزینه های اضافی عملیات در پاریس طی دوره آزمایشی به شرط اینکه قبل از صرف مخارج به تصویب قرارگاه رسیده باشد، برقرار گردد. این مبالغ به صورت نقد پرداخت خواهد شد که مأمور مربوطه در حساب نسیه گردان خواهد ریخت و اس. دی. اسلیپری / ۱با نام مستعار آن را دریافت خواهد کرد. ما تصور می کنیم که در آغاز اس. دی. اسلیپری / ۱ مبلغ را تحت این عنوان که کافی نیست و موقعیت وی درک نشده، رد خواهد کرد. این امر مدخلی پیش خواهد آورد تا در صورتی که نتیجه گرفتیم که به خدمات نیازمندیم، مأمور مربوطه اصرار ورزد او وضع امور مالی خو را بازگو نماید، چون این اصرار برای شروع تحقیقات درباره منابع درآمد اس. دی. اسلیپری / ۱ و تخمین اینکه چه کنترلی می توانیم داشته باشیم و با چه قیمتی، ضروری خواهد بود.

۸ قرار است که اس. دی. اسلیپری / ۱ از بیروت در۳۱ شهریور باز گردد. در حدود ۱۹ مهر در راه مراجعت به پاریس از ایران دیدن خواهد کرد. احتیاجات اطلاعاتی ایران به میزان وسیع در قرارگاه موجود است، اما ممنون می شویم که ستاد و تهران پیشنهادهای دقیقی درباره احتیاجاتی به ما بدهند که ما را با اطمینان قادر بسازد، قابلیت اطمینان و دسترسی اس. دی. اسلیپری / ۱ (به اطلاعات را) بسنجیم.

۹ پرونده. ۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا تاریخ ۲۶ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۲)

سری ۲۸ شهریور ۱۳۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۲۴۷به: پاریس رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس

اس. دی. اسلیپری

عطف به: پاریس (۱)۱۲۴۳۲

۱ ما تصور نمی کنیم که به حد کافی با سابقه قضیه اس. دی. اسلیپری که اساسا به شیعیان لبنان مربوط می شود، آشنا باشیم تا بتوانیم آن نوع احتیاجات سفارشی را که در تلگرام مرجع تقاضا شده برآورده سازیم. بنابراین موضوع را به ستاد محول می کنیم.

۲ هویتهای اس. دی. التیمت یا برادرش، هیچ کدام در قرارگاه موجود نیست، از پاریس تقاضا داریم آنها را فراهم نماید.

۳ بدون پرونده تا تاریخ ۲۸ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۴۱ می باشد.

سند شماره (۴۳)

سری ۳۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۸۶۶۲به: فوری به پاریس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری

عطف به: الف تهران ۵۴۲۴۷، ب پاریس ۱۲۴۳۲، ج رئیس ۴۸۵۹۹۹

۱ بابت تلگرام مرجع(۱) ب و پیشرفت تیمکن در رابطه با هدف ایرانی خود تقدیر می کنیم. با این وجود، پیشنهاد عملیاتی مندرج در تلگرام مرجع ب مقدار متنابهی فراتر از پارامترهایی است که در حال حاضر می خواهیم در نظر داشته باشیم.

۲ در حالیکه ما همچنان علاقمندیم در مناطقی مثل قم و نجف و بین قاطبه شیعی لبنان منابعی برای گزارش خبرهای خارجی برقرار کنیم، ولی لازم است که این کار را تحت شرایط بسیار کنترل شده انجام دهیم. در این امر لازم نیست که اس. دی. اسلیپری / ۱ (اس/۱) به عنوان کارگزار عمل کند. غرض ما در رابطه با عملیات اس / ۱ این است که او به عنوان فردی عمل کند که هدفهای مورد علاقه را شناسائی می نماید و بعد ما با آنها ملاقات کرده درباره آنها اظهار نظر کنیم و آنها را بسنجیم و به صورت منابع خبرهای خارجی در بیاوریم. ما حاضریم هنگامی برای این کار به او دستمزد بدهیم که این هدفها منابع کارآمدی بشوند یا خبرهایی که او تهیه می کند، اطلاعات قابل استفاده باشند. البته ما تشخیص می دهیم که انعقاد قرارداد اس / ۱ به شرط تعهدی که از جانب ما این قدر محدود است در ایران و تفریحات مربوط به عملیات و هدایای سنتی پیش کشی توسط مسافران منطقه خاورمیانه نمی کنیم که اکنون تقبل چنین تعهدی برای ما نفع داشته باشد.

۳ ستاد حاضر است برای خدماتی که اس / ۱ طی سه ماه گذشته انجام داده، مثل معرفی اس. دی.

التیمت / ۱ و جواد علامیر، به وی اجرت بدهد و پیشنهاد مندرج در پاراگراف ۷ تلگرام مرجع ب جهت پرداخت ۱۰۰۰ دلار برای این کار را تصویب می کند. ما همچنین حاضریم معادل همین مبلغ را برای خدمات آتی از این نوع تصویب کنیم. مابقی پیشنهاد مندرج در پاراگراف ۶ تلگرام مرجع ب تصویب نمی شود. همچنین نمی توانیم در این زمان پیشنهاد مسافرت اس / ۱ به خاورمیانه را تصویب کنیم. مگر آنکه اس / ۱ بتواند هویت افرادی را که با آنها تماس خواهد گرفت و دلیل قابل قبول اینکه آن افراد منابع ذخیره پرثمری خواهند شد، ارائه نماید. دوباره، می دانیم که این دستور سختی است، اما فکر می کنیم که در رابطه با فردی که سوابق اس / ۱ را دارد ضروری باشد.

۴ ما احتیاجات اطلاعاتی دیگری غیر از آنچه که تاکنون به قرارگاه داده شده، نداریم. مشغول تهیه احتیاجات اطلاعاتی در مورد قاطبه شیعی لبنان هستیم و آنها در اسرع وقت ارسال خواهند شد و باید مفید باشند.

۵ ما نمی خواهیم عکس العملمان نسبت به پیشنهاد مندرج در تلگرام مرجع ب زیاد منفی باشد، اما گذشته اس / ۱ و آن طور که به اینجا گزارش شده، شیوه کنونی فعالیتش، ما را نسبت به بستن هرگونه تعهد با فردی که عایدیش در داشتن ارتباط با ما بیش از عایدی ما از اوست بسیار محتاط می سازد.

۶ برای تهران: اس. دی. التیمت / ۱ هویت الف و برادرش هویت ب است.

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۴۲ ب سند شماره ۴۱ و ج سند شماره ۳۹ می باشند.

۷ پرونده: ۰۹۶۲۰۶۷۲۰۱، ۰۹۶۱۷۲۴۰۲۰۱ تا تاریخ ۳۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۴)(۱)

سری ۳۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس....به: تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری(۲)

عطف به: رئیس ۵۱۸۶۶۲

۱ هویت الف: امام مهدی روحانی مقیم پاریس که ادعای رهبری معنوی قاطبه شیعه در اروپا را دارد.

هویت ب: آیت اللّه صادق روحانی قم.

۲ پرونده: ۰۹۶۲۰۵۷۲۰۱، ۰۹۶۱۷۲۴۲۰۱ تا تاریخ ۳۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۵)

سری ۳ مهر ماه ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۶۹۰به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. کوئیک

عطف به: تهران ۵۴۲۶۲

۱ اس. دی. اسلیپری / ۱ (شیعه لبنانی و مخالف سیاسی امام صدر) گزارش داد که بیوه و پسر صدر

یک آپارتمان در پاریس دارند و اکثر اوقات خود را در اینجا می گذرانند، چون در اینجا فقط ارتباط با دولتها و گروههای مختلف که از طریق آنها امیدوارند درباره عاقبت امام چیزی پیدا کنند، آسانتر است. به گفته اس. دی. اسلیپری / ۱، بیوه و پسر صدر در هفته حول... شهریور در پاریس بودند. آنها در هفته حول ۲۶ شهریور تا ۳۰ شهریور در پاریس نبودند. او نمی دانست که آنها به کجا رفتند یا دقیقا چه موقعی. آیا باید از سازمان اطلاعاتی همکار سؤال شود؟

۲ پرونده: ۹۵۹۰۳۲۲۰۱، ۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا تاریخ ۲ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۴۳ است.

۲- به دنبال درخواست قرارگاه تهران از پاریس برای اطلاع از هویت اس. دی. التیمت / ۱ و برادرش ریاست سیا این کار را به عهده می گیرد با آن که در سند شماره ۳۹ هویت اس. دی. التیمت / ۱ (مهدی روحانی) اعلام شده بود ولی قرارگاه تهران نتوانسته موقعیت وی را تشخیص دهد و لذا سیا در مورد وی توضیح می دهد که چه کاره است. از آنجایی که سیا با استخدام مهدی روحانی می خواهد به قم و برادر وی دسترسی پیدا کند لذا هویت برادرش را هم که هدف بوده است اطلاع می دهند.

ص: ۶۴۹

سند شماره (۴۶)

سری ۴ مهر ۵۸ تلگرام غیر فوری

از: واشنگتن ۵۲۱۰۲۸به: پاریس. رونوشت برای تهران، بیروت

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اس. دی. اسلیپری

عطف به: الف رئیس ۵۱۸۶۶۲، ب ۴۵۸۶۰۰(۱)

۱ همان گونه که در تلگرام مرجع الف قول داده شده، احتیاجات اطلاعاتی زیر برای استفاده در قضیه اس. دی. اسلیپری / ۱ (اس / ۱) ارائه می گردند، تا از رابطهای شیعه لبنانی خود در اروپا در این موارد اطلاعات جمع آورد و اگر مسافرتی به بیروت برای اس / ۱ پیش آمد آنها را در صحبت با رابطها در لبنان به کار گیرد. به علاوه پاریس باید تلگرام مرجع ب را که در مورد شیعه در خاورمیانه احتیاجات هنوز معتبری را عنوان می کند، ببیند.

۲ احتیاجات عبارتند از:

الف: درباره «امل» گروه شبه نظامی شیعه در لبنان عملاً قحطی اطلاعات وجود دارد. قدرت، رهبری و ذخیره تسلیحات موضوع سؤالند، چه کمکهایی از ایران می رسد؟ مطابق گزارشهای مطبوعات یک بار در اواخر فروردین و بار دیگر در اواسط تیر دبیر کل امل به ایران آمد و با رهبران آن ملاقات کرد. منظور و نتایج این ملاقاتها چه بود؟ اس / ۱ درباره سابقه و رابطه حسینی با رهبران ایرانی چه می داند؟ اطلاعی که اس / ۱ در تلگرام پاریس ۱۱۰۹۶ داد و گفته که نیروی (مسلح) شیعه در لبنان از سوریها پول می گیرد و فلسطینیها آن را آموزش و فرمان می دهند و اعضاء آن را در حد وسیع تأمین می کنند، اولین اطلاعی است که ما درباره دخالت سوریه یا فلسطینیها دریافت می داریم، باز شده این مطلب به صورتی جداگانه، اطلاعات خیلی قابل انتشاری خواهد بود.

ب: (حسین مصطفی خمینی) در ۱۱ شهریور وارد بیروت شد. آیا اس / ۱ در آن زمان در بیروت بود. او از مقصود این دیدار چه می داند؟ قرار بود که مجلس اعلای، شیعیان و جنبش امل برنامه مخصوصی را برای دیدارش ترتیب دهند.

ج: در مورد مجلس اعلای شیعیان (که بر امور شیعه در لبنان نظارت دارد). آیا اس/ ۱ می تواند سابقه هر یک از اعضای آن را تهیه کند. همچنین تمایلات، صف بندیهایشان و اینکه هر کدامشان بین شیعیان تا چه اندازه نفوذ دارد؟ بانفوذترین آنها کیست؟

اس / ۱ در تلگرام پاریس ۱۰۹۱۱ گزارش داد که روحانیت شیعه دیگر نفوذ زیادی به شیعیان اعمال نمی کند و جماعت شیعه در پی آن بودند که رهبری جدیدی برای خود دست و پا کنند. باز شده این مطلب بسیار مورد علاقه خواهد بود. چرا روحانیت نفوذ خود را از دست داده که تا این حد متضاد با وضع ایران است؟ آیا در فراهم کردن رهبری جدید موفقیتی حاصل شده ؟

د: از موضوعات جالب توجه ما رابطه او با صلاح بیتار است که از بنیانگذاران حزب بعث (همراه میشل عفلق، رهبر قدیمی جناح مخالف در سوریه می باشد. آیا وی اطلاع دارد که بیتار هنوز فعالیت سیاسی دارد یا نه؟ آیا می تواند نظریات بیتار را در این باره که بیتار اوضاع جاری سوریه را چگونه می بیند جویا شود؟ و حیات رژیم اسد را در رابطه با برخوردهای فزاینده گروهی ارزیابی کند.

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۴۳ می باشد.

۳ ما تا حدی از اینکه اس / ۱ ممکن است با سرویس جاسوسی اسرائیل در تماس باشد، نگرانیم.

اس/ ۱ گفته که از خط سرگرد سعد حداد که تحت الحمایه اسرائیل است و اینک به طور مؤثری کنترل بخش بزرگی از جنوب لبنان را در دست دارد، طرفداری می کند و او به داشتن تماسهایی با مقامات سفارت اسرائیل اعتراف کرده است.

۴ پرونده. ۰۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا تاریخ ۳ مهر ۱۳۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۴۷)

سری ۱۳ مهرماه ۱۳۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۰۲۳به: رئیس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری

عطف به: الف رئیس ۵۱۸۶۶۲، ب واشنگتن ۵۲۱۰۲۸، ج پاریس ۱۲۴۳۲، د رئیس ۴۸۶۶۵۸،

ه رئیس ۴۸۵۹۹۹، و رئیس ۴۵۵۵۷۶

۱ تلگرامهای مرجع الف و ب(۱) زودتر از موعد عزیمت اس. دی. اسلیپری / ۱ که در پیام مرجع ج پیش بینی شده بود، نرسیدند تا ما را قادر سازند در یک فرصت مناسب گزارشهای ارزیابی را مرور و طرح عملیات را اصلاح کنیم. به عقیده ما تشخیص ستاد مرکزی از پیشنهاد اس. دی. اسلیپری / ۱ که آن را پیشنهاد استخدام به عنوان مأمور اصلی (کارگزار) خوانده صحیح است. ما هنوز پیشنهاد مقابل خود را که عنوان کارگزار را به هدف یاب و خبرگیر تغییر می دهد و نرخ پرداخت عادلانه ای را تثبیت می کند، عنوان نکرده ایم. قبل از اینکه به چنین کاری اقدام کنیم باید عوامل ذی ربط در حدود وظایف اس. دی. اسلیپری /

۱ را روشن بگردانیم، بر سر یک پرداختی عادلانه به توافق برسیم و بالاتر از همه معین کنیم آیا آنقدر به او اعتماد داشته باشیم که با او وارد روابط مخفی هر چند به شکلی آزمایشی شویم. تلگرام مرجع الف به طور مؤثری از پیشرفت در توسعه ارتباط عملیاتی جلوگیری می کند. در عین حالی که با عجله ای نداریم،ولی نمی توانیم مدت نامعلومی از اقدام خودداری کرده و توجه نکنیم که این خسارت را بابت ایجاد کنترل لازم برای امنیت بیشتر روابط خود تحمل می کنیم.

۲ تلگرام مرجع الف به گونه ای به «ماجر» و «سوابق» اس. دی. اسلیپری / ۱ پرداخته که از آن استنباط می شود، سابقه ای تاریک و منحوس داشته است. تلگرامهای مرجع «د»، «ه»، «و» (تمامی اخبار مربوط به اس. دی. اسلیپری / ۱ که در دسترس ما است) نشان می دهند که:

الف: در خرداد ۱۳۴۲، پی. ای. سیکولار / ۱ گفت که اس. دی. اسلیپری / ۱ رهبران شیعیان لبنان را تحریک می کرد تا از شاه طرفداری کنند و همچنین گفت که وی یک عامل درجه دو انگلیس است. ظاهرا پی. ای. سیکولار / ۱ ادعای اخیر را به اثبات نرسانده است و ما نمی توانیم تناسب این درجه بندی را بدون تصدیق او بپذیریم. تحریک به طرفداری از شاه را نمی توان در جو سیاسی سال ۱۳۴۲ زننده به حساب آورد. پی. ای. سیکولار چگونه به این اطلاعات دست یافته است؟ میزان اطمینان و انگیزه اش در گزارش

۱- تلگرام مرجع الف سندشماره ۴۳ ب سند شماره ۴۶ ج سند شماره ۴۱ ه سند شماره ۳۹ می باشند.

کردن آن چه بود؟

ب: پی. ای تیک در دی ماه ۱۳۴۲ گفت که اس. دی. اسلیپری / ۱ یک مأمور حقوق بگیر سازمان امنیت کشور خود بود. ما نمی توانیم این را زننده تلقی کنیم، اما علاقه مندیم که تشخیص اداره مرکزی از نحوه دستیابی پی. ای. تیک به خبر، میزان اطمینان و انگیزه اش را در گزارش این خبر بدانیم. همین رویه شامل گزارشهای پی. ای. اسکوف مبنی بر اینکه اس. دی. اسلیپری / ۱ در اوایل دهه ۱۳۴۰ برای سازمانهای اطلاعاتی پلیس و ارتش حکومت خود کار می شود. از مجموع این سه ادعا چنین برداشت می شود که او وسیعا در مورد گزارش دهی به مقامات محلی، مظنون است، اما چنین چیزی معلوم نشده است و بدین جهت در این مورد که وی برای چه سازمانی کار می کرده سردرگمی وجود دارد. در هر صورت اگر وی برای سازمانی کار می کرده، آن از سازمانهای کشور خودش بوده است.

ج: به هر حال پی. ای. اسکوف / ۱ همچنین مدعی بود که بر اساس آرشیوهای رکن ۲ لبنان اس. دی. اسلیپری / ۱ برای عربستان کار می کند (به هیچ سازمانی، حتی سفارت بیروت هم تصریح نشده بود)، با سفارت آمریکا همکاری دارد و با یکی از مقامات انگلیس هم دوست است. مسلما لزومی ندارد نسبت به هر یک از این ادعاها سوء تعبیر داشته باشیم و باز نه تنها نمی دانیم که در قبال تشخیص منبع چه بگوییم، بلکه امکان این را هم رد نمی کنیم که شاید این ادعاها را با قصد پوشیده داشتن عامل خودشان در آرشیوهای رکن ۲ گذشته باشند، البته اگر اس. دی. اسلیپری / ۱ واقعا از عوامل ایشان بوده باشد.

د: بالاخره و دوباره در دهه ۱۳۴۰ ادعا می شود اس. دی. اسلیپری / ۱ رابطی به نام لازارسیولج داشت که دبیر اول سفارت یوگسلاوی بود.

جالب خواهد بود، اگر بدانیم که آیا خود سیولج ارتباط جاسوسی داشت،کمونیست بود، همچنین تعداد و نوع تماسهای بین این دو چگونه بوده است؟

مأمور مربوطه وقتی می خواست از اس. دی. اسلیپری فرم PRQ را تهیه کند، پرسید که آیا هرگز وی با کارکنان هیچ سازمان جاسوسی رابطه داشته است. سپس درباره رابطه با سفارت اسرائیل که خودش به آن اذعان داشته و ارتباطش با مأمورین ساواک پرس و جو کرد. وی با قاطعیت تأکید کرد که با کسی رابطه جاسوسی نداشت. هر چند ممکن بود بین دوستان زیادی که از مقامات رسمی عرب داشت، مقامات جاسوسی هم بوده باشند که این واقعیت را از وی پنهان داشته اند. بدین ترتیب ما محدوده ای را مشخص کرده ایم که کم و کیف آن باید توسط آزمایش دروغ سنجی تحقیق شود. اس. دی. اسلیپری / ۱ به ما گفته است که با برخورداری از دخالت ادگار فوره قادر است بدون مشارکت فرانسویها، در پاریس به وکالت بپردازد و یک استودیو برپا دارد. مایوان، بیزی / ۱، یکی از نوچه های فوره را مکلف کرده ایم گزارش خلاصه ای تهیه نموده و مشخص کند اس. دی. اسلیپری کیست، چگونه خود را تأمین می کند و ارتباطات سیاسی وی در فرانسه و جهان عرب چیست؟ ضمنا آیا اداره مرکزی می تواند درباره چنین اظهاراتی از تلگرام مرجع ه از قبیل اس. دی. اسلیپری / ۱ نزد مأمورانی که در بیروت خدمت کرده اند، معروف و بدنام است. «و همچنین» محتمل است وی در تماس با سرویس جاسوسی انگلیس باشد، هر چند که احتمالاً ارتباط خود با سیا را برای آنها آشکار نکرده است، به طور مشخص و دقیق صحبت کند، بیاناتی از این قبیل به این معنا هستند که حقایقی درباره اس. دی.اسلیپری / ۱ وجود دارند که بر ما پوشیده اند و این حقایق می توانند موجب تسهیل تحقیق در حوزه فعالیت درباره این منبع بالقوه شوند. شناخت اس. دی.

اسلیپری / ۱ یعنی عدم اعتماد به او، اما شخص باید از خود بپرسد که واقعا چه چیزی می داند. شخصیت وی یادآور یکی از عمال بزرگ گذشته به نام کیو. پی. پوش است که نزد همه مظنون به فعالیت برای اسرائیلیها و برای اکثر قدرتهای غربی و از جمله ما بود و بالاخره به همین جهت مرد.

۱۳اگر چه اس. دی. اسلیپری خود را برای ایفای وظیفه کارگزاری نامزد کرده است، در رفتار وی برای معرفی مستقیم ما به خبردهندگانی که مشخص شده اند، تا به امروز بی میلی مشاهده نشده است. قضایای علامیر، اس. دی. التیمت و چندین تن دیگر که مأمور مربوطه از ملاقات کردن با ایشان امتناع ورزیده، این ادعا را به اثبات می رساند. فکر نمی کنیم که ادامه این روال مشکل باشد، اما نمی توانیم آن را به قم و نجف منتقل کنیم. مگر اینکه اول اس. دی. اسلیپری / ۱ را به تماس با رابطین موجود (آنهایی را که در مسافرت مورد اشاره تلگرام مرجع ج قرار بود ملاقات کند، در پاراگراف ۲ پیام مرجع ج مشخص شده بودند) و یافتن افراد جدید روانه کنیم. همین که کار هدف یابی انجام پذیرفت، با توجه به اینکه آن نواحی به اعتقاد ما از لحاظ عملیاتی نسبتا خارج از دسترسند، به نظر می رسد که اس. دی. اسلیپری / ۱ باید آنهایی را که نشان کرده است برای ملاقات، سنجش و پرورش، به جای دیگر بخواند. اگر ما مجبوریم در مورد اس. دی. اسلیپری / ۱ بعضی ملاحظات امنیتی را رعایت بکنیم، آنگاه به نظر ما این نامزدها باید به جایی کشانده شوند که در آن بیشتر از تهران، بغداد یا بیروت بر محیط عمل خود تسلط داشته و کمتر از این لحاظ در خطر باشیم. بدون شک این امر مستلزم یک بهانه و وجوهاتی خواهد بود. از دریافت نظریه ستاد در این مورد استقبال می کنیم.

۴ ما به این نکته توجه داریم که در ابراز حساسیت خود مأمور مربوطه نسبت به نحوه تلقی ای که اس. دی. اسلیپری از زندگی دارد و خود را «عرب در پاریس می بیند» و مخارج آن و همچنین نسبت به مختصر اهمالی که وی در مقام کارگزاری از خود نشان می دهد، ممکن است با اشتغال ذهنمان به مسئله امنیت و

نسبت هزینه کارایی استعدادهای عملیاتی آتیه دارتر او را کور کرده و آن طور که شایسته او بوده رفتار نکرده باشیم. اس. دی. اسلیپری / ۱ یک حقوقدان است که برای خودش شخصیتی دارد. آشنایان بالقوه سودمند او گروه بزرگی را تشکیل می دهند و او به اندازه کافی پر رو است تا با هر کس که ما بخواهیم ملاقات کند. این ملاحظه که وی در همه کسانی که ملاقاتشان می کند، احساس اطمینان برنمی انگیزد، شاید به نفعمان تمام شود، زیرا گمان می کنیم خود او ملتفت این نکته هست. مورد مذکور می تواند دلیل تمایل وی به مرتبط کردن مأمور مربوطه اش با خبردهندگان باشد. وی از بسیاری از هموطنان خود طماع تر است، اما چندان استثنائی نیست و خود را فردی نشان داده که حاضر است، برای به دست آوردن پول بیشتر، کمی از پول خود را به خطر اندازد. خیلی باهوش می باشد، و در خبرگیری ماهر و در سنجش طرف خود تیزهوش می باشد. زمانی که متوجه علاقه ای که ما غربیها به گزارشهای تشریحی داریم، می شود، به دقت و یا تفصیل گزارش می دهد و هرگاه که خواسته شود آن را بر روی کاغذ می آورد. آن طور که تا این مرحله میانه تحقیقات حوزه فعالیت روشن شده است او فردی بصیر و وفادار به نظر می آید. در عین حالی که علاقه مند است وجهه خود را در حوزه سیاسی بیفزاید، ظاهرا اشتیاق به پیشبرد استقلال لبنان نیز که با منافع ما هم ناسازگار نیست، وی را دائماً تحت تأثیر قرار داده است. بنابراین در این برهه از زمان فرضیه کار ما این است که می توان اس. دی. اسلیپری / ۱ را کنترل کرد و احتمالاً صرف پول و زمان جهت چنین کاری یا جهت تشخیص عدم صحت فرضیه مان ارزش دارد.

۵ رقم هزار دلار ما در تلگرام ج بر این تصور مبتنی بود که این مبلغ به عنوان بخشی از پرداختی یک دوره آزمایشی خواهد بود که حداقل قدری از حقوق موقتی و هزینه های عملیاتی را در بر می گیرد غرض این بود که با انجام دادن یک معامله کلی، بخشی از هزینه صرفه جویی شده باشد. اس. دی. اسلیپری / ۱ حداقل ۴۰۰ دلار صرف هزینه های عملیاتی اس. دی. التیمت / ۱ و علامیر کرده است تا آنها را با مأمور مربوطه بر سر یک میز بنشاند. اس. دی. اسلیپری / ۱ در کار وکالت توفیق داشته، در فرانسه حتی یک وکیل کارآموز هم در ساعت ۵۰ دلار آمریکا درآمد دارد. اگر اس. دی. اسلیپری / ۱ را از لحاظ حرفه ای نگاه می داشتیم، با این نرخ کل هزینه وقتی که او صرف ملاقاتهای خود در ضمن عملیات کرده برای ما حدود ۲۰۰۰ دلار می بود. حرف ما این نیست که مقرری اس.دی. اسلیپری / ۱ باید با نرخهای رسمی پرداخت شود، هر چند که یک نظر به سبک زندگی ابراهیم سوس از سازمان آزادی بخش فلسطین کافی است که شخص را به همترازی کلی وضع صاحبان مشاغل حقوقی در برابر صاحبان مشاغل پر خطرتر معتقد کند. ما ترجیح می دهیم که بدون مطرح کردن مسائل مالی تا آنجا که می توانیم ادامه دهیم و آنگاه رابطه را به خوبی خاتمه دهیم، به عوض آن که برخورد غیر منصفانه ای از آن نوع که در پاراگراف ۳ مرجع الف پیشنهاد شده بود، داشته باشیم. در نظر ما شاید وقار اس. دی. اسلیپری / ۱ بر بنیان سستی استوار باشد، اما این برای او اهمیت دارد و ما نباید بدون توجه به امکان عکس العمل انتقامجویانه وی، آن را نادیده بگیریم. از ستاد خواهشمندیم تجدید نظری در آنچه که به وی پیشنهاد می کنیم، مبذول دارند. چرا که نوع پیشنهاد ممکن است انگیزه ای شود او خود را تحت کنترل ما درآورد تا به حدی که بدون پرده پوشی منابع درآمد خود را برای ما بازگو کند، به آزمایش دروغ سنجی تن در دهد، و آن گاه به عنوان هدف یاب و منبع اخبار عملیاتی فعالیت کند، ضمنا احتمال دارد که ما از او به عنوان پل ارتباط اجتماعی برای رسیدن به هدفهای خود در پاریس، که لزوما ایرانی نخواهند بود و به عنوان مجرای تغذیه روزنامه نگاران محلی یا

مطالبی در حمایت از برنامه های آر.تی. وینر در مورد خاور نزدیک استفاده کنیم.

فکر می کنیم رقمی را که نهایتا به آن می رسیم، باید متکی بر این فرض باشد که تقاضای یک مرد برای حقوق کافی جهت جاسوسی و کارهای عملیات مخفی به همان اندازه معقول است که تقاضای حقوق برای هر نوع کار دیگر، به استثنای این واقعیت که جاسوسها برای درآمد مخفی خود مالیات نمی پردازند. میزان و نوع پرداخت نباید منعکس کننده احساس تکلفمان به رعایت مسایل امنیتی باشد، چون مهمترین مسئله، ادامه ارتباط است.

۶ پرونده ۹۶۲۰۶۷۲۰۱ تا ۱۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۴۸)

سری ۱۷ مهر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۱۳۳به: با حق تقدم به رئیس، رونوشت با حق تقدم برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر.تی. وینر، اس. دی. التیمت

عطف به: پاریس ۱۱۰۹۸

۱ اس. دی التیمت / ۱ با مأمور مربوطه پاریس تماس گرفته تا گزارش بدهد که تهدید علنی آیت اللّه صادق الروحانی به اینکه شیعیان بحرین را تحریک به شورش خواهد کرد. در جواب به درخواست پیروان

روحانی در بحرین برای حمایت از آنها در مبارزه شان جهت کسب آنچه که حقوق خود از امیر بحرین می دانند، بوده است. (اس. دی التیمت / ۱ گفت که جمعیت بحرین هشتاد و پنج درصد شیعه هستند و اکثریت عمده شیعه پیروان روحانیند.) اس. دی التیمت / ۱ گزارش داد که نخست وزیر بازرگان و آیت اللّه خمینی هر دو از روحانی خواسته بودند که حملات خود به مقامات بحرینی را ملایم کند. روحانی حدود یک هفته تأمل خواهد کرد و در ضمن از اس. دی التیمت / ۱ خواسته که واکنش خارج نسبت به مبارزه روحانی علیه بحرین را مورد بررسی قرار دهد. اس. دی التیمت / ۱ از مأمور مربوطه خواستار واکنش دولت آمریکا شد و پیشنهاد کرد که مطابق با هر راهنمائی که دولت آمریکا می دهد به روحانی توصیه نماید.

۲ مأمور مربوطه به اس. دی التیمت / ۱ گفت که درخواستی این نوع باید به مقام بالاتر ارجاع داده شود، اما تا آن موقع مأمور مربوطه می تواند با اطمینان این مطلب را به اس. دی التیمت / ۱ بگوید که یک شورش در بحرین در این موقع ممکن است نتایج تزلزل باری در برداشته باشد، تا حدی که پیش بینی یا کنترل آن مشکل است و بنابراین احتمال داده نمی شود که با منافع دولت آمریکا یا هر یک از همسایگان بحرین سازگار باشد. مأمور مربوطه نظر داد که این منطقه ظاهرا بیش از هر چیز نیازمند یک دوره ثبات است، تا تغییر اخیر در آن حل گردد. مأمور مربوطه قول داد که طی این هفته جواب رسمی دولت آمریکا را به اس. دی التیمت / ۱ بدهد. تقاضا می شود ستاد راهنمایی فرماید.

۳ مأمور مربوطه به اس. دی التیمت / ۱ اظهار داشت که به هر صورت در قبال مخالفت خمینی و دولت ایران، برای روحانی مشکل خواهد بود که لااقل بدون مواجهه با خطر انزوای سیاسی در سطح فعلی مبارزه خود را ادامه دهد. اس. دی. التیمت / ۱ جواب داد که ممکن نیست یک آیت اللّه را که از تشخص فردی چون روحانی برخوردار است از پیروان دینیش که تشکیل دهنده پایگاه سیاسی او هستند منزوی

نمود.

۴ طی مذاکره در مورد اوضاع جاری ایران و مخالفین خارج، اس. دی التیمت / ۱ گفت اگرچه تقریبا هر روز از ایرانیان مهاجر تقاضاهایی دریافت می دارد که خود را مخالف خمینی اعلام نماید، احساس می کند که زمان هنوز مناسب نیست. نظر اس. دی التیمت / ۱ این بود که به واسطه ناتوانی رژیم خمینی از اینکه علیه بیکاری، تورم و قطعه قطعه شدن کشور با شایستگی کاری انجام دهد، طی پنج شش ماه آینده اوضاع ایران ممکن است به حد کافی آشفته گردد، تا امکان تشکیل یک حرکت مخالف مؤثر را بدهد. به نظر اس. دی التیمت / ۱ فقدان نهادهای کارآمد سیاسی در ایران حکم می کند که هیچ جنبش مخالفی نمی تواند بدون رهبری دینی موفقیت یابد. به همین دلیل هم، همین رهبر دینی که به پیروزی می رسد نخواهد توانست بدون همکاری طبقه روشنفکر تربیت شده در غرب و راهنمایی و حمایت قدرتهای صنعتی غرب خصوصا آمریکا موفقیت خود را حتمی نماید. اس. دی التیمت / ۱ توضیح داد که در چنین کوششی برای اعاده ثبات به ایران او حاضر خواهد بود، تحت راهنمایی دولت آمریکا وظیفه ای بر عهده گیرد و به طور ضمنی فهماند که تحت هیچ شرایط دیگری با خمینی به مجادله نخواهد پرداخت. اس. دی التیمت / ۱ تأکید کرد که اختیار کامل دارد از جانب روحانی در مسئله بحرین حرف بزند و ضمنا فهماند که روحانی نیز در تحلیل فوق الذکر درباره نحوه عمل در اوضاع سیاسی ایران با او اشتراک نظر دارد.

۵ پرونده: ۹۶۱۷۲۴۲۰۱ تا تاریخ ۱۷ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

ص: ۶۵۵

سند شماره (۴۹)

سری ۲۷ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۵۲۸۷به: با حق تقدم به پاریس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری اس. دی التیمت

عطف به: الف تهران ۵۴۴۹۶: ب پاریس ۱۳۰۲۳، ج پاریس ۱۲۹۵۹، د پاریس ۱۲۸۹۸،

ه پاریس ۱۲۸۳۳، و تهران ۵۴۳۵۳، ز رئیس ۵۱۸۶۶۲، ح پاریس ۱۲۶۱۰، ط پاریس ۱۲۵۹۴

ی رئیس ۵۱۷۰۷۵، ک پاریس ۱۲۴۳۲، ل رئیس ۵۸۰۶۵۵

۱ ستاد بابت تلگرام مرجع ب(۱) که خلاصه نظریات و نگرانیهای پاریس درباره تحولات قضایای اس. دی. اسلیپری ۱/ (اس / ۱) و اس. دی التیمت / ۱ (آ / ۱) بود ممنون است. همانگونه که تلگرام مرجع الف متذکر شده است، عدم توانایی جنبش بختیار به ایجاد حتی مقدار کمی شور و فعالیت همچنان موضوعی است که بسیار مورد توجه می باشد. معذالک این جنبش همچنان هدف اطلاعاتی معتبری است که فکر می کنیم هم اس / ۱ و هم آ/ ۱ احتمالاً قادر به جمع آوری اطلاعات خارجی ذی قیمتی درباره آن هستند. تحلیلگران در زمینه گزارشهای اس / ۱ علی رغم اشتباهات و اینکه تا به امروز قسمت اعظم اطلاعاتش مورد تأیید قرار نگرفته است، علاقه خود را ابراز داشته اند و گزارشهای وی را بالقوه مفید به حساب می آورند. بنابراین معتقدیم که ارزیابی پاریس مبنی بر اینکه اس / ۱ می تواند در رابطه با اهداف گوناگونی همکاری نماید، صحیح است.

۲ پس از گفتن این مطلب، مایلیم دوباره تأکید کنیم که ما هنوز در قابل اعتماد بودن، صحت قول و انگیزه های اس/۱ و آ/۱ هر دو خیلی تردید داریم و در عین حال که به اعتقاد ما تماس با این دو منبع ارزشمند است و حتی ممکن است از آتیه خوبی برخوردار باشد، ادامه تماسها باید با حداقل تعهد ممکن از

جانب ما همراه باشد. رئوس نگرانیهای ما پیرامون دامنه تعهدات سیا به اس / ۱ و آ / ۱ در مسائل خاص گزارشگری در زیر آمده است. ما همچنان معتقدیم تا موقعی که خلاف آن ثابت نشده اس / ۱ و آ/ ۱ از هرگونه تعهد یا رابطه رسمی سیا برای پیشبرد منافع خود استفاده خواهند کرد و معضلاتی به بار می آورند که از هرگونه منفعتی که عاید ما شود بیشتر است.

۳ ما فکر می کنیم که اس/ ۱ و آ/ ۱ رابطه خود با سیا را به دیده رابطه ای می نگرند، که در آن محصولی برای فروش دارند، که همان جناح خاص خودشان از جنبش ضد خمینی می باشد و دیگر اینکه آرزوی حمایت دولت آمریکا را دارند و سیا را به دیده منبع یا وسیله ای برای جلب این حمایت می نگرند. در حالی که این منابع از این جنبه منحصر به فرد نیستند، آنها اطلاعاتی تهیه کرده اند که ممکن است حاکی از قابل اطمینان نبودن (مجرای م) دسترسی ایشان به اطلاعات باشد. از مواردی که مورد توجه خاص ما است، رابطه اس / ۱ با جواد علامیر دولو است که فرد مورد نظر تلگرام مرجع «ک» است و سابقه ای گوناگون و وسیع دارد و کوششهایی را که به نمایندگی بختیار انجام داده، طبق گفته اس. دی. پیر / ۱ به وسیله خود بختیار مردود شناخته شده است (تلگرام رئیس [(۲)](#)۵۲۸۷۲۶) . از این گذشته نه بختیار و نه هیچ یک از اطرافیان بلافصلش اتحاد ملی و یا علی تریری را نمی شناسند.

۱– تلگرام مرجع ب سند شماره ۴۷، د سند شماره ۳۳ سند شماره ۴۳، ط سند شماره ۳۱، ک سند شماره ۴۱ می باشد

۲– تلگرام رئیس ۵۲۸۷۲۶ سند شماره ۳۴ می باشد.

۴ گزارشهای اخیر سؤالات چندی را نسبت به دقت گزارشهای اس / ۱ دولو به شرح زیر مطرح کرده اند:

الف: اشتباه گرفتن فداییان خلق به جای مجاهدین خلق در تلگرام مرجع د همان طور که در تلگرام مرجع «و» تذکر داده شده است.

ب: تعیین آیت اللّه مطهری در تلگرام مرجع به عنوان یکی از رهبران مذهبی ایران که اتحاد ملی فعلاً (شهریور ۱۳۵۸) با آن در تماس است. مطهری در اردیبهشت ۱۳۵۸ به وسیله گروه فرقان در تهران ترور شد.

ج: معرفی تفکر سیاسی مصطفی چمران در تلگرام مرجع ج که با شناخت تحلیلگران مرکز تحلیل خارجی کشور از ایدئولوژی او مطابقت ندارد. همچنین ادعای نسبت فلسطینی او هم مورد تأیید پیشینه های ما (که بخش عمده آنها از بایگانی مدارك ان. وی کنوپی (احتمالاً وزارت دفاع م) اتخاذ شده نیست.

این پیشینه ها او را متولد تهران و اولین تماسش با سازمان آزادیبخش فلسطین و لبنانیها را در حدود سال ۱۳۴۹ نشان می دهند.

۵ با اطلاعاتی که طی ملاقاتهایمان با آ/ ۱ حاصل شده، همچنان نگران آنیم که آ/ ۱ در امیدهای خود برای به چنگ آوردن مقام رهبری احتمالی جنبش ضد خمینی عزم خود را جزم کرده باشد. تا به امروز ارزش اساسی آ / ۱ ناشی از این حقیقت بوده که برادرش مقام برجسته ای را در شورای انقلاب در تهران دارد. ما به اطلاع از کم و کیف این رابطه و بهره برداری از آن جهت جمع آوری اطلاعات بسیار علاقمندیم. دسترسی آ/ ۱ به ناراضیان یا جوامع مذهبی ایرانی که در اروپا پایگاه دارند، تا به حال مثمر ثمر نبوده است.

د: ما هنوز مصمم هستیم که برای خدمات گذشته اس. دی. اسلیپری / ۱ مبلغ ۱۰۰۰ دلار به وی بدهیم

و بابت خدمات آینده اش هم به وی دستمزد بدهیم. به هر حال به سبب نگرانیهای فوق الذکر، ترجیح می دهیم که دستمزد اس / ۱ را فقط برای خدماتی که قبلاً انجام داده بپردازیم. در عین حالی که مبلغ هزار دلار نرخ جاری وکلا، اس / ۱ را کاملاً تأمین نمی کند. در واقع او بود که با ما تماس گرفت و همچنان برای ادامه این تماس دلایل خاص خود را علاوه بر دلایلی که آرا داشت دارد. در عین حالی که ما معترضیم رد پیشنهادهای عملیاتی قرارگاه که در تلگرامهای مرجع(ب) و (ک) طرح شدند، احتمالاً کنترل ما بر اس / ۱ را غیر ممکن خواهد ساخت، حاضر نیستیم تعهداتی را که برای برقراری چنین کنترلی ضروری شمرده شده اند، تقبل نماییم. بنابراین اگر قرارگاه تصور می کند که دستمزد هزار دلار برای خدمات گذشته، در نهایت مولد نخواهد بود، فکر می کنیم بهترین طریقه همان خواهد بود که در پاراگراف ۵ تلگرام مرجع الف آمده و آن ادامه تماس تا حد ممکن بر پایه عدم پرداخت دستمزد است.

۶ منبع نظریه معروف و بدنام تلگرام رئیس (۴۸۵۹۹۹) یکی از مأموران ستاد مرکزی است که در بیروت خدمت می کرد و می دانست که اس / ۱ در تماس با مأموران گوناگون سفارتی بوده و شهرت نسبتاً ناگواری به عنوان دلال اعمال نفوذ دارد. در بایگانی اخیر ستاد هیچ جزئیات یا چیزی مربوط به اس / ۱ موجود نیست که این خاطره مسلما شخصی را تأیید یا تکذیب نماید.

۷ ژوزف. و. آدلسیک که حدود ۲۹ مهر ماه از پاریس در رابطه با یک منبع ایرانی دیگر رد می شود، خوشحال خواهد شد که در مورد اس / ۱ و آ/ ۱ و سایر منابع با مأموران قرارگاه مذاکره نماید.

۸ ما برای دادن پاسخ به پاراگراف ۲ قسمت الف تلگرام مرجع (ب) مشغول تحقیق هستیم و شما را در جریان خواهیم گذاشت.

۹ پرونده ۹۶۲۰۶۷۲۰۱، ۹۶۱۷۲۴۲۰۱ تا تاریخ ۲۷ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سند شماره (۵۰)

سری ۲۹ مهرماه ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۷۱۰به: رئیس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری، یو. ان. بیزی

عطف به: پاریس (۱)۱۳۰۲۳

۱ در ۱۱ مهر ماه از یو. ان. بیزی / ۱ خواسته شد که رابطه اس. دی. اسلیپری با ادگارفوره را مشخص کند. به یو. ان. بیزی / ۱ گفته شد که اس. دی. اسلیپری / ۱ یک لبنانی است که سابقا متخصص پارلمانی بوده و بدون داشتن شریک فرانسوی، یک دفتر حقوقی در پاریس دایر کرده و می گوید که با استفاده از دخالت فوره توانسته این کار را انجام دهد. و نیز از یو. ان. بیزی / ۱ خواسته شد (در محدوده ای که امنیت فردی خودش کاملاً محفوظ بماند) مشخص نماید کار اصلی، ارباب رجوع، آشنایان و منابع درآمد اس. دی. اسلیپری / ۱ چیست و دلیل همکاری وی چه چیزی ممکن است باشد.

۲ در ۲۸ مهرماه پس از صحبت با فوره و چند تن از همکاران فوره که معرفی نشدند، یوان. بیزی / ۱ گفت که:

الف: فوره فقط حدودا سالی یک بار اس. دی. اسلیپری / ۱ را می بیند و به هر حال علت روابطشان را بروز نمی دهد.

ب: میشل اودیو از آشنایان فوره مکررا اس. دی. اسلیپری / ۱ را می بیند.

ج: اس. دی. اسلیپری / ۱ شایع کرده است که روابط نزدیکی با آمریکاییان دارد.

د: اس. دی. اسپیلری / ۱ پول زیادی خرج می کند.

ه: اس. دی. اسلیپری / ۱ با محمد شبی یک تبعه تونس که در مقام وابسته فرهنگی سفارت کویت است روابط نزدیکی دارد. یو. ان. بیزی / ۱ گفت که شبی یک چپی است که زمانی در تونس به مرگ محکوم شده بود، فردی است که با پاسپورت عراقی مسافرت می کند، با فاروق قدومی، صلاح خلف و خالدالحسن از چهره های سازمان آزادیبخش فلسطین روابط نزدیکی دارد. و نیز یو. ان. بیزی / ۱ می گوید که شبی با یک گروه وابسته به شیراک که در امور مالی و تجارتی فرانسه در عربستان سعودی و خلیج فارس فعال است، کار می کند. سرپرست این گروه یو. ان. کلیپ / ۱ است که فرستاده اصلیش نزد سلاطین خلیج فارس شخصی است به نام نیکولاس لانگ (هویت) که کارمند بانک و رمز و مدیر نشریه شرق و غرب می باشد. لانگ که سابقا در کار مذاکره فروش اسلحه به لیبی فعالیت داشت، اینک در طرحی که در ارتباط با اتحادیه های تجاری تونس است و در آن شبی با وی همکاری دارد، منظما به تونس سفر می کند.

۳ در ۲۶ مهرماه مأمور مربوطه از اس. دی. اسلیپری / ۱ در دفتر کارش پرسید که آیا او درباره یک فرانسوی به نام دو لاتره که خود را نماینده منافع حکومت فرانسه در خلیج فارس می نمایاند، اطلاعاتی

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۴۷ می باشد.

دارد؟ اس. دی. اسلیپری / ۱ پاسخ منفی داد و بلافاصله تلفن را برداشت و این سؤال را برای کسی که بعدا نامش را نیکولاس لانگ معرفی کرد، مطرح کرد. اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که لانگ به وی اطمینان داده کسی با این مشخصات که نماینده الیزه یاکو آی دو اورسای باشد وجود ندارد و گفت که مطلب را از وزارت تجارت خارجی جویا خواهد شد. اس. دی. اسلیپری / ۱ گفت که لانگ مردی است که همانا نماینده تأسیسات حکومت فرانسه در خلیج فارس می باشد و یکی از همکاران یو. ان. کلیپ / ۱ و بانک و رمز بود و احتمالاً با سازمان اطلاعات فرانسه ارتباط دارد.

۴ پاریس سابقه ای از شبی ندارد و شبی در فهرست دیپلماتیک وزارت خارجه فرانسه به عنوان عضوی از مقامات سفارت کویت نیامده است

۵ پرونده: ۹۶۲۰۶۷۲۰۱، ۰۹۴۷۰۲۸۲۰۱، ۰۰۵۵۸۴۲۰۱ تا ۲۸ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۵۱)

سری ۲۹ مهر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۷۱۱به: رئیس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. اسلیپری، یو. ان. بیزی

عطف به: پاریس (۱)۱۳۷۱۰

هویت یو. ان. ساسپند (سابقا یو. ان. گریست / ۱۴) است که (رابطه با او) در اواسط ۱۹۷۸ خاتمه یافت به این علت که از دادن هویت منابع اخباری که در پاریس و طی مسافرتهای خود به خاورمیانه و آفریقا به دست می آورد، خودداری می کرد.

تا تاریخ ۲۷ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۵۲)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۲۶۹به: فوری به تهران، رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر. تی. وینر

۱ تیمکن مأمور قرارگاه پاریس (هویت الف برای تهران) که عملاً تحت پوشش (هویت ب برای تهران)

کار می کند، سنجش و کار مقدماتی روی هویت ج را به عنوان مجرای بالقوه ای برای کار ال. دبلیو. شل(۲)

روی اخبار مربوط به ایران، جنبش غیرمتعهدها و سایر موضوعات مربوط به خاور نزدیک و آسیای

جنوبی شروع کرده است. یک منبع ذخیره قرارگاه پاریس (هویت د برای ستاد مرکزی) به یک دوست خود

که سردبیر فرهنگی مجله هویت ج است گفت فردی که مسائل جهان سوم را برای این مجله گزارش

می نماید، باید با تیمکن دوست منبع ذخیره (یاد شده) ملاقات کند. تیمکن روی همین مطلب کار می کند و

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۵۰ می باشد. از مقایسه دو سند معلوم می شود که نام رمز یو. ان. ساسپند متعلق به نیکولاس لانگ مدیر نشریه فرانسوی "شرق و غرب" بوده است.

۲- ال. دبلیو. شل نام مرکز عملیات مخفی سیا در ارتباط با وسایل ارتباط جمعی جهانی می باشد.

روشنفکر تک رو مطلعی است که دائما تأسف می خورد، اخلاق حرفه ای او را از مقاله نویسی برای مطبوعات، که حداقل در فرانسه به طور رقت باری در مورد جهان سوم یک نواخت می باشند، باز می دارد. طرح آزمایشی ما این است که هویت ج را تحریک کنیم با تیمکن به عنوان یک منبع بالقوه طرح دوستی بریزد. تیمکن فقط یک برخورد باهویت ج داشته که در منزل وی (مونث) با هم مشروبی صرف کردند و هنوز نیم ساعت با هم نبودند که فیلمبردار خبرگزاری فرانسه وارد شد و فیلمی از ایران دوران انقلاب را به نمایش گذارد. (خواهر این فیلمبردار رایزن فرهنگی سرویس فرانسوی رادیو پکن است) تیمکن در ۲۳ شهریور با هویت ج غذا صرف خواهد کرد و او (مونث) در حدود ۲۴ شهریور عازم تهران خواهد شد.

۲ به گفته اس. دی. اسلیپری / ۱، هویت ج از چند سال پیش از انقلاب، شروع به مقاله نویسی درباره مخالفین شاه نمود و همچنان یکی از سه تن روزنامه نگاران فرانسوی می باشد که مقالات نظرساز در مورد ایران می نویسند. شناخت او از هویت ج که فقط یک بار خودش او را ملاقات کرده این است که وی از لحاظ حرفه ای واقع بین و بی طرف است و از لحاظ سیاسی تقریبا آنقدر چپ که نشریه مربوطه اش هست، نمی باشد. هویت ج ادعا می کند که قبلاً در ایران سفارتخانه از او استقبال خوبی کرد، اما تصور می کند تمام کسانی که او می شناخته، اکنون دیگر رفته اند. تیمکن نام شلنبرگ کارمند روابط عمومی را به او داده و گفته که بررسی خواهد کرد چه کاری برای تسهیل تماس هویت ج در سفارتخانه از او برمی آید. با توجه به اعتبارات و سوابق چپی هویت ج و تجربه قبلی او در ایران ظاهرا امکان خوبی وجود دارد که حتی تحت شرایط سخت فعلی قرارگاه تماس با هویت ج را مفید تشخیص دهد. در این صورت، با قید تقدم فوری نام و پوشش مأمور (تماس گیرنده) را به پاریس اطلاع دهید. در غیر این صورت اگر تهران بتواند اطمینان دهد، که شلنبرگ یا یک مأمور مناسب دیگر با او ملاقات خواهد کرد و نزد او تأیید کند که تیمکن واقعا هویت ب است و توصیه کرده که سفارتخانه از او استقبال کند، کار پرورش هویت ج توسط ما راحتتر

خواهد شد.

۳ قرارگاه پاریس سوابقی از هویت ج ندارد. تقاضا می شود ستاد و تهران سوابق فرد را اطلاع دهند.

۴ شماره پرونده بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۵۳)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۲۷۰به: فوری به تهران، رئیس

عطف به: پاریس ۱۲۲۶۹(۱)

۱ هویت الف تلگرام مرجع ادوین (تد) آتکینز است. هویت ب تلگرام مرجع مأمور بخش سیاسی مسئول سازمان ملل و امور چند جانبه و جنبش غیرمتعهدها. هویت ج کنیز مراد (نام پدری) سردبیر امور جهان سوم هفته نامه دست چپی نوول ابزرواتور است. تاریخ تولد حدود ۱۹۳۴. پدرش تبعه هندوستان او از مسلک شیعه اسلام است، مادرش یک ترک بوده که هنگام دو سالگی مراد فوت کرد. مراد در فرانسه پرورش یافت و تبعه فرانسه است. او به فرانسوی و انگلیسی تکلم می کند.(۲)

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۵۲ می باشد.

۲- از مقایسه این سند و سند شماره ۵۲ مشخص می شود که مأمور سیا با نام حقیقی ادوین آتکینز که خود را مأمور بخش سیاسی مسئول بررسی امور سازمان ملل و امور چند جانبه و جنبش غیرمتعهدها معرفی کرده بود با کنیز مراد یکی از سردبیران نشریه نوول ابزرواتور از طریق یک منبع ذخیره سیا در پاریس (که هویتش پوشیده مانده) تماس گرفته است تا مطالب مورد نظر سیا را به وی القا کرده و بدین وسیله انتشار دهد.

ص: ۶۶۰

۲ شماره پرونده بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۵۴)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۳۱۷به: با حق تقدم به تهران، رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر. تی. وینر

عطف به: الف پاریس ۱۲۲۶۹، ب پاریس ۱۲۲۷۰

۱ تحقیقات بیشتر نشان می دهد که هویت ج تلگرام مرجع ب... فرد موضوع پرونده ۹۱۲۷۷۲۲۰۱ می باشد که به نام دنیزه حسین هم شناخته شده است. خواهشمندیم ستاد پرونده۲۰۱ را مرور کرده و هرگونه خبر مربوط به طرح یاد شده در تلگرام مرجع برای به دست آوردن اطلاعات سنجشی را با قید حق تقدم به پاریس و تهران اطلاع دهد.

۲ شماره پرونده بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲۱ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۵۵)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۲۱۳۸به: فوری به پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر. تی. وینر، یو. ان. پولو

عطف به: پارس (۱)۱۲۲۶۹

۱ هویت الف یو. ان. پولو / ۱، هدف استخدامی سابق قرارگاه پاریس است که به طور متوازی و دو

جانبه در سال ۱۳۵۲ مأمور مربوطه قرارگاه پاریس کلاید. دبلیو. تریشیلو (هویت ب) و یو. ان اسکوئیب / ۱ مشغول تشویق او به کار کردن به عنوان عامل اطلاعات خارجی در مورد هدفهای چینی و خاور نزدیک بودند.یو. ان. پولو / ۱ در آبان ۱۳۵۲ استخدام و دستمزدی را هم که با آن بود پذیرفت، اما یک ماه بعد بر اساس کشمکش ایدئولوژیکی آن را پس زد. در تذکر به مأمور مربوطه او اظهار داشت که: «این ایده مهیج به نظر می آمد، اما من بالاخره پی بردم که این کار عمیقا برخلاف احساسات من است... (و) یک مبارزه دائمی در ذهنم خواهم داشت» یو. ان. پولو/ ۱ آگاه بود که با سیا در پاریس و اسلام آباد تماس داشت. در فروردین ۱۳۵۸ تأییدیه عملیاتی لغو شد.

۲ تنها خبر جدید در پرونده ۲۰۱ یو. ان. پولو/ ۱ یک سند مورخ شهریور ۱۳۵۷ گزارش بریده از جای دیگر است که حاکی از عضویت یو.ان. پولو در جناح رادیکال یا تروتسکیست حزب توده و شرکت او در فعالیتهای دانشجویان ایرانی در پاریس می باشد. ما متن کامل این سند را درخواست خواهیم کرد و

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۵۲ می باشد.

اگر جزئیات بیشتری که برای گزارش کردن جالب باشد پیدا شد، اطلاع خواهیم داد. همچنین پرونده ضداطلاعاتی دسترسی محدود مربوط به یو. ان. پولو / ۱ مرور خواهیم کرد.

۳ با توجه به مطالب فوق، شاید قرارگاه مایل باشد پیش از آنکه در نزدیکی به او باز هم جلوتر رود در سوابق عملیات یو. ان. پولو/ ۱ تجدید نظر کند.

۴ پرونده: ۹۱۲۷۷۲۲۰۱ تا تاریخ ۲۱ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۵۶)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۲۱۴۶به: فوری به پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر. تی. وینر

عطف به: رئیس (۱)۵۱۲۱۳۸

۱ هویات از این قرارند:

الف: کنیز مراد(۲) همچنین مشهور به کنیز حسین (۹۱۲۷۷۲۲۰۱) متولد حدود ۱۳۲۳ در هندوستان. تابعیت و شهروندی فرانسه اختیار کرده است. ادعا شده که دختر یک مسلمان هندی به نام ماجاراجا حسین کوتوارا و یک مادر ترک است. خانواده پدر در زمان جدایی (پاکستان و هندوستان) به پاکستان نقل مکان کرد و تابعیت پاکستان را اختیار کرد. مادرش کمی پس از ازدواج از پدرش جدا شد و به پاریس رفت. کنیز از اوائل طفولیت پس از مرگ مادرش توسط خواهران کاتولیک پرورش یافت. در یک مرحله او تحت الحمایه یک دیپلمات سوئیسی که در فاصله ۴۳۱۳۳۷ سفیر در پکن بود، قرار گرفت. کنیز از سال ۱۳۴۹ روزنامه نگار «نوول ابزرواتور» بوده است. قبل از آن مدت یک سال برای تدریس فرانسه و

مقاله نویسی آزاد به هندوستان مسافرت کرد. پس از مسافرت به هندوستان مدت دو سال مهماندار ایرفرانس بود. کنیز یک پسر عمو دارد که در اواسط ۱۳۵۲ به عنوان دبیر سوم سفارت پاکستان در پاریس منصوب شد. در همان زمان او همچنین آشنایان بسیار مختلفی بین جماعات هندی، پاکستانی، و بنگلادشی و دیپلماتها و ظاهرا آشنایانی هم بین چینیها داشت.

ب: چارلز ا. ملتون

۲ پرونده: ۹۱۲۷۷۲۲۰۱ تا تاریخ ۲۱ شهریور در بایگانی ضبط شود. سری

سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۵۵ می باشد.

۲- از مقایسه این سند و سند شماره ۵۵ مشخص می شود که برای کنیز مراد روزنامه نگار فرانسوی در پرونده های سیا نام رمز یو. ان. پولو / ۱ و شماره پرونده ۹۱۲۷۷۲ ۲۰۱ تعیین گردیده و در سال ۱۳۵۲ یک مأمور سیا به نام چارلز ملتون و یک عامل سیا در فرانسه برای استخدام او تلاش کردند.

سند شماره (۵۷)

سری ۲۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۳۸۷به: فوری به تهران، رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس آر. تی. وینر یو. ان. پولو

عطف به: الف رئیس ۵۱۲۱۳۸، ب تهران ۵۴۱۹۸، ج پاریس ۱۲۲۶۹، د پاریس ۱۲۲۷۰،

ه پاریس ۱۲۳۷۴

۱ فرد مورد اشاره تلگرامهای مرجع(۱) در ۲۳ شهریور پاریس را ترک می کند و در ساعت ۰۰/۱۴ همان روز وارد تهران می شود. او با پاسپورت فرانسوی بدون ویزا مسافرت می کند و هنگام ورود به کشور نخواهد گفت که روزنامه نگار است مگر آنکه از او پرسیده شود. اولین کار او این خواهد بود که به نخست وزیر بازرگان که می گوید دوست قدیمی وی است، تلفن کند.

او همچنین با ناصر میناچی (که به طور خصوصی اعتراف می کند از او بدش می آید) آشناست و امیدوار است که میناچی در تضمین اجازه جمع آوری خبر توسط او کمک کند.

او قصد دارد در حدود ۱۳ مهر ماه به پاریس بازگردد اگر که زودتر از آن اخراج نشده باشد. او خود پیشنهاد کرد هنگامی که بازگشت، مأمور مربوطه پاریس را در مورد ایران توجیه کند.

۲ متشکر می شویم اگر قرارگاه تهران از آقای گریوز(۲) درخواست کند یو. ان. پولو/ ۱ بپذیرد و او را مشمول هرگونه عنایاتی که در شرایط سخت سفارتخانه تهران ممکن است معمولی باشد، قرار دهد. شما می توانید به آقای گریوز بگویید که یو. ان. پولو/۱ توسط مأمور مربوطه پاریس (چنان که در تلگرام مرجع د معرفی شده) به عنوان منبع بالقوه برای آشنائی با روزنامه نگاران و روشنفکران چپ در پاریس آزمایش می شود، و مأمور مربوطه می خواهد با عنایاتی که آقای گریوز می تواند ابراز دارد، نزد مشارالیها اعتبار

یابد. به آقای گریوز تأکید کنید که مأمور مربوطه پوشش خود را نزد یو. ان. پولو/ ۱ کنار نزده است. می توانید بیافزایید که یو. ان. پولو/ ۱ در آشناییهای کوتاه، به نظر نمی آید که نسبت به ایالات متحده یا منافع ما خصومت داشته باشد. مجله ای که او برایش مقاله می نویسد سوسیالیست است، اما متمایل به کمونیست نیست و دشمن تند و تیزی برای منافع ما نمی باشد. در طرحهای یو. ان. پولو/ ۱ (برای گزارش) سعی می شود مقاله ای درباره زندگی فرد عادی در ایران جدید تهیه گردد. البته او خواهان کسب اطلاع درباره وضع اقلیتها، ارتش و جناح چپ هم می باشد.

۳ برای رئیس: جزئیات بیوگرافیک و سنجش اضافی ذیل حین نهار روز ۲۲ شهریور به دست آمد.

الف: یو. ان. پولو/ ۱ گفت که وی به واسطه تولد در پاریس فرانسوی است و قانونا می تواند پاسپورت پاکستانی یا هندی بگیرد، اما این کار را نکرده تا به تابعیت فرانسوی خود لطمه نزده باشد. او گفت که پدرش در هندوستان باقی ماند و تابعیت هندی اختیار کرد چون با جدایی (هند و پاکستان) مخالف بود و در قسمتی که (بعدا) هندوستان شد صاحب ملک بود در صورتی که مابقی خانواده وی به پاکستان رفتند.

ب: یو. ان. پولو/ ۱ گفت که با خانواده محمد علی بوتو نزدیکی دارد و ضیاء را یک دیوانه آدمکش

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۵۵ ج سند شماره ۵۲ د سند شماره ۵۳ می باشد

۲- جان گریوز مسئول روابط عمومی لانه جاسوسی آمریکا در ایران به علت فعالیت جاسوسی تحت لوای دیپلماتیک در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ به گروگان ملت مسلمان درآمد.

می داند که به محض دستیابی به یک بمب اتمی آن را به یک کشور عرب خواهد داد. اگر به خاطر ارتباطش با بوتو نبود شاید که سال پیش تصمیم می گرفت تابعیت دوگانه اختیار کند، چون او دنبال شغلی در دفتر مطبوعاتی سازمان ملل در نیویورک و تقریباً به آن رسیده بود و احساس می کند اگر او به جای فرانسوی، پاکستانی شناخته شده بود شاید می توانست به آن شغل دست یابد. او بسیار می خواست در نیویورک زندگی کند و قصد دارد پس از مسافرت ایران تعطیلات را در آنجا بگذراند.

ج: مشارالیها لطف اللّه سلیمان را به عنوان «بهترین دوست» خود معرفی می کند. سلیمان دوست قدیمی و خوب تیمکن است که علیرغم آن، تیمکن به دلیل نداشتن یک نشانی یا شماره تلفن با سلیمان در پاریس دوباره تماس نگرفته است. او می گوید سلیمان اکنون در دفتر اتحادیه عرب در مقام روابط عمومی کار می کند، اما پیر شده و به علت بیماری قلبی حالش خوب نیست. سلیمان که همراه با هنری کوریل حزب کمونیست اولیه مصر (حدیتو) را بنیان گذارد، در سال ۳۸ به عنوان انحراف تروتسکیستی از آن حزب اخراج شد. معاشرت یو. ان. پولو/ ۱ با سلیمان (که یک تروتسکیست نیست، بلکه کمونیست تر از آن است که در هیچ یک از احزاب جدید کمونیست شرکت کند) ممکن است به معاشرت او با سایر افرادی که عنوان تروتسکیست به آنها داده شده منجر گردیده باشد.

د: «خویشاوند» مشارالیها (شاید پسر عموی نامبرده در تلگرام مرجع الف یا پدر او) اقبال احمد آخوند، سفیر پاکستان در پاریس است که برای گرفتن شغل عالیرتبه ای در سازمان ملل که به مسئله اعراب و اسرائیل مربوط می شود، استعفا کرد.

۴ در رابطه با امور ایران، یو. ان. پولو/ ۱ بیانات ذیل را اظهار داشت:

الف: بختیار همان روزی که خمینی بازگشت با هلیکوپتر ایران را ترک کرد و بسیار فرانسوی است اگر اعتیاد او به تریاک را نادیده بگیریم و هیچ گاه مردم ایران را آنقدر درک نخواهد کرد که آنها را رهبری کند.

تولد سیاسی مجدد او در مرداد ماه در پاریس هیچ کس را در ایران تحریک نکرد. اینکه او یک چهره بدنام مثل جواد علامیر را به عنوان سخنگوی خود معرفی کرد، آنقدر از مهاجرین ایرانی را بیزار نمود که بختیار اکنون ناچار شده خود را از او بری بداند.

ب: علامیر یک تولید کننده فیلم و تله فیلم است درباره او بسیار اظهارنظر می شد که طی دوران شاه ارتباطات وسیعی با ساواک داشت. علامیر اینک وانمود می کند که به علت مخالفت با شاه به زندان رفته اما در واقع به واسطه تجاوز به دخترعموی خودش به هشت سال زندان محکوم، و پس از گذراندن فقط دو سال آزاد شد، او از هیچ احترامی برخوردار نیست. یو. ان. پولو/ ۱ این ادعا را به منابع حقوقی بسیار قابل اطمینان ایرانی نسبت داد.

ج: در حال حاضر دو نشریه مخالفین ایرانی در پاریس انتشار می یابند: ایران آزاد که توسط سلطنت طلبها به زبان فرانسه منتشر می شود و نامه روز که جواد علامیر آن را منتشر می کند.

د: کریم سنجابی در ایالات متحده تحت درمان طبی قرار دارد مشارالیها او را نیمه «خرفت» و غیر قابل قبول برای بسیاری افراد دانست چون او خواهان سلطنت به شرط قانون اساسی بود تا وقتی که مطمئن شد خمینی پیروز خواهد شد.

ه: هدایت متین دفتری استعداد رهبری مخالفین دارد، اما جایی پنهان شده او در خوف جان خود به سر می برد.

و: با مرگ آیت اللّه طالقانی جناح چپ ایران حائل بین خود و رژیم را از دست داده است. می توان انتظار داشت که آیت اللّه شریعتمداری خمینی را وادار به رفتار عقلانی کند، اما قلبا یک محافظه کار است و سرمایه سیاسی خود را فقط در جهت منافع موکلین خود در آذربایجان صرف خواهد کرد. به این ترتیب، جناح چپ عریان و فاقد نظم و ترتیب است. فقط گروه چریکی باقی می ماند و آنها نمی توانند قدرت را به چنگ آورند یا آن را نگاه دارند.

ز: یو. ان. پولو/ ۱ اظهارنظر کرد که به نظر می رسد از طرف بعضی شیعیان لبنان تلاشی برای برقراری یک رابطه کاری با مخالفین ایرانی در جریان است که او کاملاً آن را نمی تواند درک کند. (این بدون شک انعکاس تأثیری است که اس. دی. اسلیپری / ۱ در او ایجاد کرده است. اس. دی. اسلیپری / ۱ در ۱۲ شهریور توسط نسیم خوری از نشریه عربی زبان المستقبل چاپ پاریس به او معرفی شد.) مأمور مربوطه اظهارنظر کرد که منافع طبیعی شیعیان لبنان ظاهرا اقتضا می کند مناسبات خوبی با رژیم خمینی داشته باشند، اما شاید هم این نشان دهنده مقاومت دسته ای از شیعیان لبنان در مقابل نفوذ فلسطینیها باشد. این دسته احتمالاً عناصری از جنوب (این حرف اس. دی. اسلیپری / ۱ را از نظر دور خواهد کرد) که با نیروهای حداد یک صف را تشکیل داده اند، می باشند.

۵ ما خاطرنشان می کنیم که اظهارات یو. ان. پولو/ ۱ درباره تاریخ خروج پنهانی بختیار از ایران با آنچه اس. دی. استی گزارش کرده و آنچه باور عمومی است، اختلاف دارد. ما همچنین به توضیح علامیر در مورد محکومیت خود برای تجاوز (تلگرام پاریس ۹۵۸۲۴) و حسن نظر یو. ان. سوبر / ۱ نسبت به وی و همچنین ادعای علامیر، که به نظر ما امکان ندارد صحیح باشد، در پاراگراف ۲ همان پیام مبنی بر اینکه بختیار در دی ماه سال ۱۳۵۷ در پاریس آشنای درست و حسابی نداشت توجه داریم. به علاوه متوجه ادعایی هستیم که علامیر با اطمینان اظهار داشت دایر بر اینکه خمینی از حمایت تیمسار تیمور بختیار

ساواک برخوردار بوده است. این ادعا ممکن است تهمت یا نشانه این بوده باشد که علامیر خودش به ساواک دسترسی داشته است. اگر در پرونده های عملیاتی و ضد اطلاعاتی دسترسی محدود درباره یو. ان. پولو/ ۱ چیزهایی باشند که روی سنجش و طرح ریزی برای استفاده عملیاتی از او به عنوان مجرای بالقوه ناآگاه (انتشار) مطالب منتخب ال. دبلیو. شل تأثیر می گذارند ما خواهان اطلاع یافتن از آنها می باشیم.

۶ پرونده ۹۱۲۷۷۲۲۰۱، ثبت شود. لطف اللّه سلیمان (۲۰۱) اقبال احمد آخوند دیپلمات پاکستانی منتسب به یو. ان. پولو/ ۱ جواد علامیر (پاراگرافهای ۴ الف و ۶ باید روی فیش درج شوند). نامه روز و ایران آزاد، نشریات مخالفین ایرانی که در مرداد / شهریور ۱۳۵۸ در پاریس بنیان گذارده شدند، کریم سنجابی، هدایت متین دفتری. تا تاریخ ۲۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

ص: ۶۶۵

بسمه تعالی

این پرونده عمدتا به اسناد فردی با نام رمز اس. دی. فورگیو / ۱ مربوط می شود. نام حقیقی وی محمد تقی قمی بوده است. او یک روحانی نمای خود فروخته است که از سالها پیش از انقلاب با رژیم منحوس همکاری داشته و اولین سند که مربوط به سال ۵۳ می باشد این مطلب را نشان می دهد. خود قمی (در سند شماره ۷۷) اقرار کرده که بیست سال پیش (حدودا سال ۳۸) در بیروت با یک مأمور سیا گفتگو داشته است. از آنجایی که این فرد زبان انگلیسی نمی دانسته سیا برای تماس با او از عوامل واسطه خود استفاده می نموده است واسطه اصلی سیا در این رابطه فردی با نام رمز یو. ان. تراوت / ۱ بوده که هویت اصلی وی هنوز به دست نیامده است. بنابر اسناد موجود وی حقوق بگیر وزارت فرهنگ بوده و احتمالاً این وزارتخانه مأموریتی در خارج از کشور را به او محول کرده بود. او از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۵ جاسوس سازمان اطلاعات انگلستان و از ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۶ جاسوس در ایران و ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۸ جاسوس سیا در فرانسه بوده است. تاریخ آشنایی او با قمی معلوم نیست، همین قدر مشخص شده که او در سالهای پیش از انقلاب برای تماس با قمی و گرفتن اطلاعات از او هر ماه به هزینه سیا از پاریس به تهران می آمد. در این فاصله یک بار سیا سعی نمود وظیفه واسطه عملیاتی را از دوش او برداشته و به منبع دیگری محول کند. ولی چون فرد جدید از لحاظ سنی و موقعیت اجتماعی با قمی تناسب نداشته این رابطه چندان موفق نمی شود و کار دوباره به یو. ان. تراوت / ۱ ارجاع می گردد. مکاتبات سیا برای تعیین نحوه رابطه مجدد بین قمی و یو. ان. تراوت / ۱ بعد از وقفه حاصله از انقلاب تا اواخر تابستان به طول می کشد و بالاخره در اوایل پاییز قمی خود به پاریس می رود و در آنجا گفتگو صورت می گیرد. در انتهای این پرونده، موضوع دیگری جدا از رابطه یو. ان. تراوت / ۱ و قمی مطرح می گردد و به یک جاسوس قدیمی دیگر با نام رمز اس. دی. جولپ / ۱ مربوط می شود. نام حقیقی او مجید دوامی بوده که در حدود دهه ۱۳۴۰ سر دبیر چند روزنامه و

مجله مثل اطلاعات هفتگی، روشنفکر و زن روز بوده و بدین وسیله مقالات مورد نظر و سازگار با منافع آمریکا را انتشار می داده است.

سند شماره (۵۸)

تاریخ گزارش: ۱۵ مرداد ۱۳۴۵سری NIT ۷۱۶۳

انتشار: برای بیگانگان ممنوع کشور: ایران جمهوری عربی متحده یوگسلاوی

تاریخ و محل دستیابی: ایران، تهران ۱۲ مرداد ۱۳۴۵تاریخ خبر: اواسط خرداد ۱۳۴۵

منبع: یک فرد غیر روحانی که مورد اعتماد بسیاری از سران مذهبی ایران می باشد. وی با سران سیاسی مخالف منجمله رؤسای جبهه ملی و نهضت آزادی ایران نزدیکی دارد. گرچه وی به ندرت درباره فعالیتهای سیاسیون مخالف گزارش داده، ولی اطلاعات وی درباره وقایع درون محافل مذهبی معمولاً درست بوده اند. او خبر ذیل را طی مکالمه خود با آیت اللّه حاج محمدتقی قمی نماینده مذهب شیعه که به قاهره منصوب شده، به دست آورد. قمی در تاریخ ۹ مرداد ۱۳۴۵ با عباس آرام وزیر خارجه گفتگویی داشته بود.

موضوع: امکان صورت گرفتن تلاشهایی از جانب پرزیدنت تیتو به منظور اعاده روابط بین ایران و مصر

۱ آرام وزیر خارجه اظهار داشت که طی گفتگوی شاه با پرزیدنت تیتو در یوگسلاوی در اواسط

خرداد ۱۳۴۵، شاه نزد تیتو گلایه کرده بود که کسب تفاهم با جمال عبدالناصر رئیس جمهوری عربی متحده کار آسانی نیست. تیتو پاسخ داد که مطمئن است می تواند ترتیب برقراری مجدد مناسبات دیپلماتیک عادی بین ایران و مصر را بدهد./ توضیح حوزه فعالیت در گزارش NIT ۷۱۵۷ آمده که شاه به قمی اظهار داشته بود مذاکرات بی سر و صدایی در جریان است تا مناسبات دیپلماتیک بین ایران و مصر اعاده گردد. معذالک، شاه تصریح ننمود که این مذاکرات از چه مجرایی صورت می گیرند. / تیتو به شاه توصیه کرد که در رابطه با ناصر صبور باشد.

۲ بنا به گفته آرام، تیتو علاوه بر آن اظهار داشت که امیدوار است ایران و پاکستان هر دو عاقبت به صفوف کشورهای غیرمتعهد بپیوندند.

توزیع: وزارت خارجه نیروی زمینی دریایی هوایی پایان

سند شماره (۵۹)

طبقه بندی گزارش سری / هشدار شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است غیر قابل رؤیت برای بیگانگان

کشور: ایران / مصر تاریخ اطلاعات: اواسط اواخر آذرماه ۱۳۵۳

به دست آمده در: ایران، تهران (۱۲ دی ماه ۱۳۵۳) شماره از حوزه فعالیت NIT ۹۴۳۰

منبع: یک فرد غیر روحانی است که مورد اعتماد بسیاری از رهبران دینی ایران و سران مخالف سیاسی پیشین قرار دارد. گزارشهای گاه و بی گاه وی درباره تحولات سیاسی معمولاً صحیح اما بعضی اوقات دستخوش تعصب علیه رژیم فعلی بوده اند. او خبر را از یک رهبر دینی عالیرتبه به دست آورد.

موضوع: تلاشهای دولت مصر برای تضمین همکاری روحانیت مصر طی سفر رسمی شاه ایران به مصر

۱ در اواخر آذرماه ۱۳۵۳ رهبر مذهبی سرشناس شیعه ایران آیت اللّه محمد تقی قمی تهران را به مقصد

قاهره ترک کرد. این سفر به درخواست وزیر امور خارجه مصر سمیع انور و نخست وزیر ایران امیر عباس هویدا جهت جلب همکاری سران روحانیت مصر، در رابطه با دیدار رسمی آتی شاه و شهبانوی ایران از مصر انجام گرفت.

۲ در اواسط آذرماه ۱۳۵۳، قمی یک نامه شخصی از وزیر خارجه انور دریافت داشت. در این نامه انور درخواست نموده بود که قمی در اواخر آذرماه ۱۳۵۳ جهت کمک در زمینه مقدمات سفر ۱۸ الی ۲۲ دی ماه ۱۳۵۳ شاه و فرح دیداری از قاهره داشته باشد. از قمی درخواست شده بود در تمام مراسم رسمی خصوصا در آنهایی که اعضای روحانیت مسلمان مصر حاضر خواهند بود شرکت نماید. انور همچنین از قمی خواست که روحانیت مصر را تشویق نماید در تمام فعالیتهای طرح ریزی شده حضور یابند تا این تأثیر را در اذهان ایجاد کنند که رهبران دینی مصر با سیاستهای شاه مخالفتهای عمده ای ندارند.

۳ چیزی از دریافت نامه انور نگذشته بود که قمی به گفتگوی با هویدا نخست وزیر ایران فرا خوانده شد. هویدا اطلاع خود را از جزئیات نامه انور به قمی اظهار داشت و تقاضا نمود که قمی درخواست انور را بپذیرد. او از قمی خواست هر چه در توان دارد به کار گیرد تا روحانیت مصر طی دیدار شاه نهایت همکاری را داشته باشند.

۴ قمی مایل به این مسافرت نبود. اما به یک معتمد نزدیک خود اظهار داشت که فشار بر او برای اینکه

موافقت نماید بیش از حد مقاومت بود. قمی به آن معتمد گفت که قصد دارد دو ماه تمام در قاهره بماند.

۵ انتشار از حوزه فعالیت: سفارتخانه تهران. ارسال شد به قاهره. طبقه بندی گزارش سری / غیر قابل رؤیت برای بیگانگان، تعیین تاریخ خروج اتوماتیک از طبقه بندی ممکن نیست.

سند شماره (۶۰)

از: پاریس ۹۸۸۳۴

به: تهران، رونوشت برای رئیس سری ۱۳ اردیبهشت ۵۸ اعضاء

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فورگیو. یو. ان. تراوت

۱ در... (آوریل ۱۹۷۹) یو. ان. تراوت / ۱ با پسر اس. دی. فورگیو / ۱ ملاقات کرد. طی این ملاقات، پسر اس. دی. فورگیو / ۱ خبر ذیل را به یو. ان. تراوت / ۱داد.

۲ در حدود... ایران (۳۱۲۶ فروردین به گفته یو. ان. تراوت / ۱) اس. دی فورگیو / ۱ توسط کمیته تحت ریاست صادق خلخالی، یکی از ملاها دستگیر و به مدت یک ساعت و نیم بازداشت شد. (توضیح: یو. ان. تراوت / ۱در مورد نام کوچک خلخالی مطمئن نبود، اما اظهار داشت که او یک ملای سرشناس است) چند تن از اعضای این کمیته به منزل اس. دی. فورگیو / ۱ آمده و آن را جستجو کردند سپس مقداری مدارک و پاسپورتهای اس. دی. فورگیو / ۱ و دخترش را همراه باخود اس. دی. فورگیو/ ۱ بردند. این افراد همچنین معادل.... دلار متعلق به اس. دی. فورگیو / ۱ و ۷۰۰ دلار متعلق به پسرش را ضبط کردند.... این رویداد، چند نفر از اعضای بلند پایه جناح انقلابی دولت ایران، منجمله داماد اس. دی. تورن/۱ از اس. دی. فورگیو / ۱ معذرت خواسته و اظهار داشته اند چیزهای جمع آوری شده بازگردانده خواهد شد. خلخالی از ریاست کمیته خلع شد اما مقام دیگری به او دادند. یو. ان. تراوت / ۱ نمی داند چرا اس. دی. فورگیو / ۱ درباره این رویداد پیش از آنکه وی از تهران عزیمت کند حرفی نزد، اما حدس زد که

اس. دی. فورگیو / ۱ با این واقعه... تحقیر گردیده و لذا نخواسته درباره آن حرفی به میان آورد. او افزود که اس. دی. فورگیو/ ۱ فردی بسیار گوشه گیر است و همواره کم و بیش «پشت پرده» عمل کرده است و بنابراین نمی خواهد دستگیری وی علنی شود.

۳ تا به امروز، پاسپورتهای اس. دی. فورگیو / ۱ اعاده نشده اند، اس. دی. فورگیو /۱ مصمم است ایران را ترک کند و اگر پاسپورتش باز پس داده نشود این کار را به طور مخفی انجام خواهد داد. یو. ان. تراوت / ۱اظهار داشت که اس. دی. فورگیو / ۱ آشکارا برای به دست آوردن...به مقداری...احتیاج خواهد داشت...(۱)

سند شماره (۶۱)

عطف به: تهران ۵۴۰۶۳سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۰۱۴به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت. اس. دی. فورگیو

۱ طی ملاقات ۸ شهریور با یو. ان. تراوت/۱، مرینوس مسئله اس. دی. فورگیو / ۱ را مطرح کرد. به

۱- ادامه این سند هنوز به دست نیامده است.

گفته یو. ان. تراوت/۱، اس. دی. فورگیو/۱... دادستان انقلاب تهران را... این موقعیت به دست احمد آذری قمی می باشد. برای اطلاع شما نام حقیقی اس. دی. فورگیو/۱ هویت می باشد.

۲ یو. ان. تراوت/۱ اظهارات پیشین خود را درباره رابطه، یا عدم رابطه بین خمینی و اس. دی. فورگیو/ ۱ تکرار کرد. یو. ان. تراوت/۱ گفت که خمینی هرگز مقام دادستانی انقلاب را به اس. دی. فورگیو / ۱ پیشنهاد نخواهد کرد. در مورد احتمال بعید اینکه خمینی این شغل را پیشنهاد کند، یو. ان. تراوت / ۱ اظهار داشت که اس. دی. فورگیو/۱ آن را رد خواهد نمود.

۳ یو. ان. تراوت / ۱ در فروردین ۱۳۵۸ به مرینوس گفت که تصور می کند تلفن اس. دی. فورگیو/۱ استراق سمع می شود. فرض او بر این اساس بود که پیش از «دستگیری» و باز داشت اس. دی. فورگیو/۱ در اواخر فروردین ۱۳۵۸ توسط افراد کمیته صادق خلخالی،... تلفن او مکررا قطع شده بود (به تلگرام پاریس ۹۸۸۳۴ که به تهران مخابره می شود رجوع کنید). در روزی که اس. دی. فورگیو/۱ بازداشت شد، تلفن او در تمام روز قطع بود. به علاوه پسر اس. دی. فورگیو / ۱ (که به هنگام اقامت پدرش در پاریس با او در تماس تلفنی بود) به یو. ان. تراوت / ۱ گفت که به پدرش در منزل تلفن نمی کند. بلکه با یکی از اقوام در تهران که پیامها را به دو طرف می رساند، تماس می گرفت. یو. ان. تراوت / ۱ تصور می کرد که استراق سمع کار عناصر طرفدار خمینی بود. در حالیکه موارد یاد شده یقینا شواهد مطمئنی برای این مطلب که به تلفن اس. دی. فورگیو/۱ گوش داده می شود، نیست، یو. ان. تراوت / ۱ با استواری متقاعد است که واقع امر همین می باشد.

۴ پرونده: ۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۶۲)(۱)

سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۰۱۵به: تهران، رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت.اس. دی. فورگیو

عطف: پاریس ۱۲۰۱۴

هویت عبارت است از محمد تقی قمی

سری

سند شماره (۶۳)

سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۶۲۷۷به: تهران رونوشت برای پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت. اس. دی. فورگیو(۲)

عطف به: الف تهران ۵۴۰۶۳، ب پاریس ۱۱۹۱۶

۱ ما جدا تردید داریم که اس. دی. فورگیو / ۱ (اس / ۱) مایل باشد هیچ ارتباط با محتوایی با اس.

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۶۱ می باشد.

۲- از مقایسه این سند و سند شماره ۶۱ معلوم می شود که نام حقیقی اس. دی. فورگیو / ۱ محمد تقی قمی است.

دی. فوروارد / ۱ (ف / ۱) داشته باشد. او حتی در حضور یو. ان. تراوت / ۱ (ت / ۱) نیز بسیار به این کار بی میل بود و با در نظر گرفتن رویدادهای شش ماه گذشته او احتمالاً غیر از پذیرفتن ف/۱ کار چندان بیشتری نخواهد کرد. ما با نظریات (قرارگاه) تهران مبنی بر اینکه اس/ ۱ هنوز بسیار مورد علاقه عملیاتی می باشد موافقیم، اما با توجه به مشکلات حفظ ارتباط با او، اطمینان نداریم که بتوانیم دلایل مبرهنی در تأیید مناسب بودن یک تلاش عمده از طرف ما در رابطه با این هدف ارائه دهیم.

۲ چنان که مخاطبین اطلاع دارند، تماس با اس / ۱ در گذشته از طریق ت / ۱ انجام می گرفت که هر ماه از پاریس به تهران می رفت تا ملاقاتها را صورت دهد، توسط مأمور قرارگاه تخلیه اطلاعاتی شود و به پاریس بازگردد. معلوم است که چنین مسافرتهایی با زیاد شدن سن و سال ت / ۱ برایش سنگین بودند و گیر کردن او در تهران به دنبال انقلاب بهمن ماه مسئله را پیچیده تر کرد. با توجه به همه این مطالب، ما باید واقع بینانه نتیجه بگیریم که ت / ۱ همچنان تنها کانال ممکن به اس / ۱ در آینده نزدیک است و ف / ۱ را به عنوان چاره احتمالی در نظر نمی گیریم. پیشنهاد می کنیم که به شرط موافقت تهران، پاریس اندازه تمایل ت/۱ به مسافرت به تهران برای دیدار با اس / ۱ را مشخص کند. تعهدی در قبال این مسافرت باید انجام نگیرد. اگر نتایج چنین برخوردی با ت / ۱ مثبت بود و تهران همچنان اس /۱ را یک هدف عمده می دانست ما این پیشنهاد را که ت / ۱ را واداریم برای ملاقات با اس/۱ و تخلیه اطلاعاتی او به تهران بازگردد، خواهیم پذیرفت.

البته ت/۱ پیش از عزیمت خود از پاریس اقدام به سنجش امکان پذیرش چنین ملاقاتی از طرف او خواهد کرد.

۳ ستاد مرکزی هویت تلگرام مرجع الف را دریافت نکرد. لطفا دوباره ارسال کنید.

۴ پرونده: ۰۲۴۳۵۰۵۲۰۱، ۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۶۴)

سری ۱۴ شهریور ۵۸

از: پاریس ۱۲۰۶۷به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تروات. اس. دی. فورگیو

عطف به: الف رئیس ۵۰۶۲۷۷(۱) ، ب تهران ۵۴۵۰۲

۱ اگر چه پاریس تمایل یو. ان. تراوت / ۱ را به مسافرت به تهران جهت ملاقات اس. دی. فورگیو /۱ معلوم خواهد کرد، ما امید نداریم که او نسبت به این سفر نظر موافقی داشته باشد. علاوه بر نکات اشاره شده در تلگرام مرجع الف، یو. ان. تراوت / ۱ ممکن است برای تماس با اس. دی. فورگیو کمی اکراه داشته باشد، زیرا که به تازگی از اس. دی. فورگیو خبری نداشته است. موضعی که یو. ان. تراوت / ۱ اتخاذ کرد این بود که اگر اس. دی. فورگیو / ۱ خواهان تماس با وی بود، خودش پیشقدم می شد.

۲ پاریس درباره اتفاق امنیتی که در تهران روی داد وطی آن مدارکی در تعاونی سفارت جا گذاشته

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۶۴ می باشد.

شده بود، هیچ گزارش تکمیلی دریافت نکرده است. آیا گزارشی درباره این واقعه، نظر اظهار شده در تلگرام تهران؟ ۵۲۶۶ را مبنی بر اینکه «هویت یو. ان تراوت / ۱ به هیچ وجه از میان یادداشتهای آشکار شده تشخیص داده نمی شود» تأیید می کند؟ اگر نظر نهایی نسبت به این واقعه این بوده، در رابطه با مسافرت یو. ان. تراوت / ۱ به تهران نباید هیچ گونه مسائل امنیتی وجود داشته باشد.

۳ قبل از مذاکره مسئله سفر آینده به تهران با یو. ان. تراوت / ۱ ممنون خواهیم شد اگر محل و موقعیت اس. دی. فورگیو / ۱ را تأیید نمایید. نظر یو. ان. تراوت / ۱ این است که اس. دی. فورگیو / ۱ در تهران است نه در مشهد. در تاریخ ۸ شهریور ماه یو. ان. تراوت / ۱ به مرینوس گفت که دو آیت اللّه هستند که نام خانوادگی آنها شبیه یا عین نام اس. دی. فورگیو / ۱ است. او اظهار داشت که یکی از این دو نفر در مشهد است. تصور می شود آن هویت که در مشهد است اس. دی. فورگیو / ۱ نباشد (تیمکن اطلاعات درباره این هویت را از اس. دی. اسلیپری / ۱ به دست آورد). جز در صورتی که اس. دی. فورگیو / ۱ در موقعیتی باشد که اطلاعات مایه داری ارائه کند، در مسافرت یو. ان. تراوت / ۱ به تهران فایده ای مشاهده نمی کنیم.

۴ پرونده: ۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۱۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۶۵)

سری ۱۴ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۰۶۸به: تهران رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و روشهای اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت. اس. دی. فورگیو

عطف به: پاریس ۱۲۰۶۷

هویت عبارت است از: حسن قمی خویشاوند مهدی روحانی امام قاطبه شیعه در اروپا تا تاریخ ۱۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره ۶۶

سری ۱۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۲۰۸به: با حق تقدم به رئیس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

یو. ان. تراوت اس. دی. فورگیو

عطف به: الف رئیس ۵۰۹۸۲۵(۱)، ب تهران ۵۴۱۲۶

۱ مرینوس در ۱۹ شهریور با یو. ان. تراوت / ۱ ملاقات کرد و موافقت کلی وی را با بازگشت به تهران جهت ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ به دست آورد. به هر حال قبل از اتخاذ تصمیم نهایی، یو. ان. تراوت / ۱ از تضمین این مطلب که سیا مایل و قادر است در صورت مواجهه وی با مشکلاتی در ترک کشور، خروج وی از ایران را تسهیل نماید، ممنون خواهد شد.

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۶۴ می باشد. توضیح: در سند شماره ۶۴ آمده که دو آیت الله هستند که نامشان همان نام اس. دی. فورگیو / ۱ است و یکی از آن دو را که در مشهد است (حسن قمی) نباید با دیگری که اس. دی. فورگیو / ۱ است (و اینک معلوم شده نامش محمد تقی قمی بوده) اشتباه کرد.

۲ یو. ان. تراوت / ۱ در ۱۹ شهریور اطلاع پیدا کرد علیرغم آنکه وی از زمان انقلاب به بعد کاری انجام نداده، وزارت فرهنگ همچنان حقوق پایه او را به حساب بانکیش در تهران واریز می کند. در پنج ماه گذشته وزارتخانه حدود... هزار دلار آمریکا به حساب یو. ان. تراوت / ۱ ریخته است. به همین سبب یو. ان. تراوت / ۱ مجبور خواهد بود برای ترک تهران از وزارتخانه تأییدیه بگیرد. همان طور که مخاطبین به یاد دارند، این مشکل عمده یو. ان. تراوت / ۱ طی آخرین مأموریت موقتش به تهران بود و بازگشتش به تهران را به تأخیر انداخت. از آنجایی که وزارتخانه به یو. ان. تراوت / ۱ حقوق می دهد، او فکر می کند که امکان دارد آنها از وی بخواهند در تهران مانده و کار کند و از صدور مدارک لازم خودداری ورزند. در صورت وقوع این امر، یو. ان. تراوت / ۱ در خروج از کشور به کمک نیاز خواهد داشت. بدیهی است که این بدترین وضع قضیه است، اما تصور می کنیم که ... یو. ان. تراوت / ۱ باید در نظر گرفته شود.

۳ یو. ان. تراوت / ۱ همچنین بار دیگر جهت انتقال پول از ایران از سیا تقاضای کمک نموده است. با فرض اینکه وی به تهران مسافرت کند و جهت تهیه مقدمات تبدیل ریالهای معادل ... هزار دلار آمریکا به فرانک فرانسه برای یو. ان. تراوت / ۱ درخواست می شود تهران موافقت خود را اعلام و ستاد تصویب نماید. این تبدیل می تواند به همان شیوه معامله قبلی باشد، یعنی یو. ان. تراوت / ۱ ریالها را به مأمور مربوطه در تهران خواهد داد که او مبلغ را (مطابق نرخ رایج تبدیل ارز) به پاریس منتقل خواهد نمود. ما هم به نوبه خود پول نقد به یو. ان. تراوت / ۱ می دهیم تا در حساب پاریس خود واریز نماید. اگر بنا به عللی یو. ان. تراوت / ۱ قادر نباشد به تهران سفر کند باز هم از همکاری تهران در تهیه مقدمات تبدیل قدردانی می کنیم. یو. ان. تراوت / ۱ ذکر کرد که می تواند چک شخصی خود را برای فردی که با قرارگاه تهران تماس دارد مثل اس. دی. فوروارد / ۱ بفرستد و این فرد بعدا مبلغ چک را به مأمور مربوطه تهران خواهد داد.

۴ تصور می کنیم که جواب مثبت به پاراگرافهای ۲ و ۳ فوق، تصمیم مثبت یو. ان. تراوت / ۱ را جهت

مسافرت به تهران تضمین خواهد کرد. مشکل باقیمانده، تمایل اس. دی. فورگیو / ۱ به ملاقات با یو. ان. تراوت / ۱ است. یو. ان. تراوت / ۱ مایل است که برای استنباط نظر اس. دی. فورگیو / ۱ درباره چنین ملاقاتهایی مستقیما از پاریس به وی تلفن کند. یو. ان. تراوت / ۱ اطمینان دارد که مکالمه می تواند به حد کافی دو پهلو انجام شود تا مشکل امنیتی ایجاد نکند. راه حل دوم این است که یو. ان. تراوت / ۱را واداریم که سعی کند با پسر اس. دی. فورگیو / ۱ در پاریس تماس بگیرد تا او هم به نوبه خود از طرف یو. ان. تراوت / ۱ با پدرش تماس بگیرد. اگر چه این راه حل دوم امکان کمتری برای داشتن کنترل بر این تماس به ما می دهد، اما با در نظر داشتن راههایی مطمئنتر از تماس بین اس. دی. فورگیو / ۱ و پسرش تا اس. دی. فورگیو / ۱ و یو.ان. تراوت / ۱، تصور می کنیم این راه از مزیتهایی برخوردار است. معهذا پسر اس. دی. فورگیو / ۱ دیگر در پاریس نیست و یو. ان. تراوت / ۱ باید مستقیماً تماس با اس. دی. فورگیو / ۱ را شروع کند. از نظریات مخاطبین در مورد شیوه بهتر ارتباط بین یو. ان. تراوت / ۱ و اس. دی. فورگیو / ۱ استقبال می شود.

۵ تماس بعدی با یو. ان. تراوت / ۱ در.......شهریور ساعت ۳۰۹ به وقت محلی است. با پاسخ به موارد فوق قبل از ۲۲ شهریور ممنون خواهیم شد. ۶ پرونده: ۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا ۱۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۶۷)

سری ۲۰ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۱۳۴۳به: با حق تقدم به پاریس رونوشت با حق تقدم برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت. اس. دی. فورگیو

عطف به: الف پاریس (۱)۱۲۲۰۸ ، ب رئیس ۵۰۹۸۲۵، ج تهران ۵۴۱۹۰

۱ یو. ان. تراوت / ۱ (ت / ۱) نباید مسافرت به تهران از طرف .... را تقبل کند، مگر اینکه بتواند به نحوی اثبات نماید که ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ (ف / ۱) امکان پذیر است. تعیین شیوه اینکه چگونه چنین ملاقاتی را برقرار نماید. به (قرارگاه) پاریس واگذار می کنیم.

۲ متأسفیم، در صورتی که او با اشکال در خروج مواجه شد، نمی توانیم سیا را عهده دار تسهیل خروج وی از ایران کنیم. به نظر ما آنچه ت /۱ را در نظر دارد یک نوع خروج مخفی است. فکر می کنیم قبول این تعهد برای خدمات ت / ۱ در این مقطع خیلی زیاد می باشد.

۱۳گر ت / ۱ حاضر باشد به تهران مسافرت کند، ستاد می تواند تبدیل معادل ۷۰۰۰ دلار آمریکا از ریال به فرانک فرانسه را تصویب کند. در غیر این صورت، اگر امکان داشته باشد ترجیح می دهیم از این تبدیل ارزی اجتناب کنیم. البته هزینه های مسافرت ت / ۱ و یک فوق العاده روزانه ۵۰ دلار به ت / ۱ پرداخت خواهیم کرد.

۴ پرونده: ۰۰۷۹۹۳۲۳۰۱ تا تاریخ ۲۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۶۸)

سری ۲۶ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۴۱۹به: رئیس رونوشت برای تهران، لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف تهران ۵۴۱۹۰ (مورد نیاز لندن نیست)، ب رئیس ۵۱۱۳۴۳ (مورد نیاز لندن نیست)(۲)

۱ یو. ان. تراوت / ۱ جهت تماس با اس. دی. فورگیو / ۱ به تهران سفر نخواهد کرد جز آنکه اگر مجبور به اقامت در تهران شد، سیا بتواند به وی کمک نماید. یو. ان. تراوت / ۱ معتقد است احتمال اینکه مجبور به اقامت در تهران شود خیلی بعید است، اما وی در این مرحله مایل نیست خود را به خطر بیندازد. اگر وی نتواند با هویت واقعی خود تهران را ترک کند، به مدارک شناسایی جعلی نیاز خواهد داشت.

۲ مسئله سفر یو. ان. تراوت / ۱ به تهران ممکن است .... باشد، زیرا وی از پسر اس. دی. فورگیو / ۱ خبر یافته که پدرش قصد دارد احتمالاً طی دو هفته آینده به اروپا سفر کند. اس. دی. فورگیو / ۱ در آغاز به لندن خواهد رفت، فرزندش مطمئن نیست که آیا وی به پاریس هم می رود یا نه و نمی داند که پدرش چه

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۶۶ می باشد.

۲- تلگرام مرجع ب سند شماره ۶۷ می باشد.

مدت قادر خواهد بود خارج از ایران بماند. اگر دی. فورگیو / ۱ به پاریس نیاید، یو. ان. تراوت / ۱ می تواند برای ملاقات با وی به لندن برود.

۳ لندن: ممنون می شویم اگر نظر خود را در مورد ملاقات یو. ان. تراوت / ۱ و اس. دی. فورگیو / ۱ در لندن ابراز دارید. آیا ضرورت دارد که یو. ان. تراوت / ۱ را به رابط سازمان اطلاعات انگلیس معرفی کنیم؟ یو. ان. تراوات / ۱ که یک تبعه ایران است، در حال حاضر واسطه عملیاتی قرارگاه پاریس است. وی از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۶ که به پاریس آمد، منبع ذخیره قرارگاه تهران بود. یو. ان. تراوت / ۱ از سال ۱۳۲۰تا ۱۳۲۵ برای سازمان اطلاعاتی انگلستان کار می کرد (خاتمه این رابطه در یک آزمایش دروغ سنجی از یو. ان. تراوت/۱ مورد تأیید گرفت).

اس. دی. فورگیو/۱ یک روحانی برجسته است که از لحاظ عملیاتی مورد توجه قرار قرارگاه تهران است. انتظار نمی رود ضرورتی داشته باشد که مأمور مربوطه لندن یو. ان. تراوت / ۱ را ملاقات کند، زیرا وی به سادگی می تواند پس از ملاقاتهای خود با اس.دی. فورگیو / ۱ جهت تخلیه اطلاعات به پاریس باز گردد.

۴ ستاد مرکزی: فکر می کنیم که اگر یو. ان. تراوت / ۱ برای ملاقات با اس. دی.فورگیو / ۱ به لندن برود، ما مجاز باشیم هزینه هایش را به علاوه روزانه ۵۰ دلار فوق العاده به وی بپردازیم. اگر اس. دی. فورگیو/۱ به پاریس بیاید، ما مایلیم هرگونه هزینه عملیاتی را که ممکن است یو. ان. تراوت / ۱ طی ملاقاتهایش با اس.دی. فورگیو / ۱ متحمل شود، به علاوه یک فوق العاده مناسب بپذیریم، زیرا وی وظایفی را انجام خواهد داد که فراتر از وظایف عادی یک واسطه عملیاتی می باشند.

۵ لطفا احتیاجات اطلاعاتی را برای ملاقات یو. ان. تراوت / ۱ با اس. دی. فورگیو / ۱ ارسال دارید.

۶ پرونده: ۲۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا ۲۶ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۶۹)

سری ۲۷ شهریور ۵۸ اعضاء

از: لندن ۱۷۸۵۸به: پاریس، رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است

عطف به: پاریس (۱)۱۲۴۱۹

۱ اگر یو. ان. تراوت / ۱ برای ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ به لندن می آید و سپس در پاریس اطلاعاتش استخراج می شود، ما نیازی نمی بینیم که او را به رابط (سازمان اطلاعات انگلیس م) معرفی کنیم.

۲ اگر ملاقات در لندن حتمی شد، لطفا روابط یو. ان. تراوت / ۱ اس. دی. فورگیو / ۱، اسامی واقعی آنها، ساعت ورودشان و محل اقامتشان را به ما اطلاع دهید.

۳ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا ۲۷ شهریور در بایگانی ضبط شود.

سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۶۸ می باشد.

سند شماره (۷۰)

سری ۲۷ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۲۴۱به: پاریس، رونوشت برای رئیس، لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت ، اس. دی. فورگیو

عطف به: پاریس ۱۲۴۱۹(۱)

۱ در ذیل سؤالات عملیاتی آمده است که امیدواریم یو. ان. تراوت / ۱ بتواند از اس. دی. فورگیو/ ۱ بپرسد:

الف: محل اقامت فعلی اس. دی. فورگیو / ۱ کجاست؟ اگر در قم نیست، آیا وی به آنجا می رود؟ هر چند مدت؟

ب: آشنایان ف / ۱ در میان روحانیون عالیرتبه چه کسانی هستند؟ در ارتش؟ در دولت؟ در میان سیاستمداران غیر دولتی؟ در میان اقلیتهای قومی؟

ج: آیا ف/ ۱ می تواند یک فرد که به فرانسه یا انگلیسی تکلم کند معرفی نماید؟ واسطه بین ف / ۱ و قرارگاه تهران شود؟

۲ احتیاجات اطلاعاتی به قرار ذیلند:

الف: آیا شورای انقلاب یک مجمع رسمی تثبیت شده با یک لیست ثابت اعضاست؟ در این صورت چه کسانی می باشند؟ اگر شورا به مقتضای زمان تشکیل می شود اعضای آن چگونه تعیین می شود؟

ب: کدام یک از مشاوران خمینی روی او نفوذ چشمگیری دارند. در چه مسائلی؟

ج: مواضع روحانیت نسبت به فشار در جهت یک حکومت الهی که (از قرار معلوم به نیابت خمینی) توسط آیت اللّه حسینعلی منتظری اداره شود چه می باشند؟ اگر این مسئله در روحانیت شکاف ایجاد

می کند، به چه خطوطی تقسیم می شوند؟ آیا مقاومت چشمگیری در مقابل (طرح) حکومت الهی در بین روحانیت قم وجود دارد؟

د: در رابطه با فقره ج فوق، آیت اللّه کاظم شریعتمداری بین روحانیت چقدر طرفدار دارد؟ آیا تعداد این طرفداران فزونی می یابد یا کم می شوند؟

ه: مرگ آیت اللّه طالقانی چه تأثیری روی مواضع خمینی و مناسبات او با طبقه متوسط غیر مذهبی، اقلیتهای قومی (خصوصا کردها) و چپیها (شامل مجاهدین خلق) خواهد داشت؟ چرا طالقانی در ماه آخر زندگی خود یک موضع سرسختانه علیه چپیها و طرفداران خودمختاری قومی اتخاذ کرد؟

۳اگر ف / ۱ مایل و قادر است یک نفر را به عنوان واسطه تماس با تهران معرفی کند، امیدواریم که در محل ترتیبات تماس معین شود اگر ف / ۱ حاضر نبود به پاریس برود، این احتمالاً لازم می دارد در لندن (اگر با ف / ۱ نشد با یو / ۱) تماس گرفته شود. آیا لندن می تواند این را تدارک ببیند؟

۴ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۲۷ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۶۸ می باشد.

سری

سند شماره (۷۱)

سری ۲۷ شهریور ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۴۶۴به: رئیس، تهران رونوشت برای ژنو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

۱ عبداللّه قمی فرزند آیت اللّه محمدتقی قمی در تاریخ ۲۴ شهریور ۱۳۵۸ به یو. ان. تراوت/۱ اظهار داشت که شوهر خواهرش یا (برادرزنش) معین زاده اسم کوچکش مشخص نیست فعلاً در پاریس سکونت دارد و با شاهپور بختیار کار می کند. طبق اظهار قمی وقتی بختیار نخست وزیر بود، معین زاده در دفترش کار می کرد. قمی از یو. ان. تراوت / ۱ پرسید آیا وی مایل است بختیار را ملاقات کند؟ اما یو. ان. تراوت / ۱ امتناع ورزید و در عین حال راه را برای تماسهای بعدی باز گذاشت.

۲ اگر نسبت به تعقیب این مورد که می تواند باز هم دیدگاه دیگری را از گروههای ایرانی مخالف ارائه دهد علاقه ای موجود است، قرارگاه با کمال میل آن را انجام خواهد داد. تنها محذور ما این است که چون عبداللّه قمی می داند یو. ان. تراوت / ۱ با دولت آمریکا تماس دارد، از این کار ممکن است تلقی گردد که دولت آمریکا می خواهد موضع بختیار را بسنجد. از آنجایی که نفوذ ما بر قمی کم است ما قادر نخواهیم بود، مطمئن شویم یو. ان. تراوت / ۱ صرفا به عنوان یک طرف ذی علاقه مطرح می شود، نه به عنوان نماینده ای دیگر از جانب دولت آمریکا مانند تیمکن و گیونیون که (تحت پوشش مقام رسمی) با جواد علامیر ملاقات کردند.

۳ متشکر می شویم که مخاطبین این تلگرام نظریات خود را همراه با سوابقی که در مورد معین زاده

دارند ارسال نمایند.

۴ پرونده: ۲۰۱ ۰۷۹۹۳۲ تا تاریخ ۲۷ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۷۲)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۴۸۷به: پاریس، رونوشت برای تهران، ژن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: پاریس ۱۲۴۶۴(۱)

۱ در حال حاضر ستاد علاقه ای به دنبال کردن مورد عبداللّه قمی ندارد. ما نیز مانند پاریس واهمه داریم که این کار می تواند سوء تعبیر شده و یک وسیله دیگر برای اطلاع از موضع بختیار به حساب آید و منجر به سردرگمی او شود، که واقعا چه کسی وسیله ارتباط با دولت آمریکاست.

۲ معین زاده، جواد معین زاده است، افسر سابق ارتش و... که در ۵۷۱۳۵۳ رئیس قرارگاه ساواک در لندن بود. او اخیرا به ایالات متحده مسافرت کرد تا با اویسی و اس. دی. پیر / ۱ (پ / ۱) ملاقات کند (او خویشاوند سببی اویسی است) و به آنها گفت که قرار شده از طرف بختیار حمایت آنها را خواستار شود...

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۷۱ می باشد.

بختیار به پ / ۱ گفت که معین زاده از لندن با او تماس گرفته و اطلاع داده بود که مسافرت خود را به نام بختیار انجام می دهد. بختیار به او گفت که این مسافرت الآن بی موقع است، اما او را باز نداشت و عاقبت موافقت کرد.

۳ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۲۸ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۷۳)

سری ۲۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۷۹۱۱ به: پاریس، لندن رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو جی. ان. سایت

عطف به: الف لندن ۱۷۸۵۸، ب تهران ۵۴۲۴۱، ج پاریس (۱)۱۲۴۱۹

۱ با ترتیبات ملاقات و دادن دستمزد........ در تلگرامهای مرجع موافقت می شود. ما علاقه مندیم به احتیاجات اطلاعاتی تلگرام مرجع «ب» که..... اضافه نماییم..........

۲ از کمکهای پاریس و لندن در این قضیه که.................دریچه ای مهم به جامعه روحانیت می باشد، قدردانی می شود.

۳ پرونده: ۲۴۳۵۰۵۲۰۱،۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا ۲۸ شهریور در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۷۴)

سری ۲۹ شهریور ۱۳۵۸ اعضا

از: پاریس ۱۲۶۲۹به: تهران، رونوشت برای رئیس، لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف تهران ۵۴۲۴۱، ب لندن (۲)۱۷۸۵۸

۱ تا تاریخ ۱۹ شهریور یو. ان. تراوت / ۱، اطلاعات بیشتری در مورد سفر اس. دی. فورگیو به اروپا دریافت نکرده بود. به محض اینکه جزئیات آن به دست آید، به اطلاع خواهیم رساند.

۲ یو. ان. تراوت اطلاعات زیر را در پاسخ به مطالب خواسته شده در مرجع الف تهیه نمود که قرار است وقتی اس. دی. فورگیو / ۱ را می بیند، با وی به بحث بگذارد. چون پاسخهای یو. ان. تراوت به اطلاعات خواسته شده نمایانگر نقطه نظرهای وی می باشد، ما این اطلاعات را در شکل عملیاتی گزارش

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۶۹ ب سند شماره ۷۰ ج سند شماره ۶۸ می باشد.
۲- تلگرام مرجع الف سند شماره ۷۰ ب سند شماره ۶۹ می باشد.

می کنیم.

۳ راجع به سؤالات عملیاتی در مورد اس. دی. فورگیو:

الف: محل اقامت کنونی اس. دی. فورگیو / ۱ در تهران است. او مالك مزرعه ای بین تهران و قم است و تقریبا هفته ای یك بار به مزرعه اش سر می زند. تا آنجایی که یو. ان. تراوت می داند اس. دی. فورگیو به قم نمی رود. یو. ان. تراوت گفت که هر کدام از چنین ملاقاتهایی حتما در مطبوعات ایران منعکس خواهد شد. اس. دی. فورگیو/ ۱ به قم نمی رود، زیرا که از او انتظار دارند سری به یکی از مقامات روحانی مهم بزنند. چون او نمی خواهد خمینی را ملاقات کند، ناچار خواهد شد که شریعتمداری را ببیند و در نتیجه خود را سیاسی می کند.

ب: اس. دی. فورگیو / ۱ با تمامی «ملاهای مهم در تماس است. یعنی افرادی که قبل از انقلاب به عنوان مقامات مذهبی پذیرفته شده اند و به صرف انتصابشان به دست خمینی ملا نشده اند. یو. ان. تراوت / ۱ از اینکه آیا اس. دی. فورگیو / ۱ در ارتش فعلی ایران آشنایانی دارد یا نه، آگاهی ندارد.

یو. ان. تراوت / ۱ گفت اگر چه اس. دی. فورگیو / ۱ بازرگان را می شناسد، اما نمی داند آیا اس. دی. فورگیو / ۱ تماس با وی را حفظ کرده یا نه. او قادر نبود آشنایان دیگر اس. دی. فورگیو / ۱ بین دولتیها را مشخص کند. اس. دی.فورگیو / ۱ در میان رهبران مذهبی اهل سنت حسن شهرت دارد. به گفته یو. ان. تراوت / ۱ ملاهای سنی به اس. دی. فورگیو / ۱ به چشم قابل قبول ترین روحانی شیعه می نگرند.

ج: یو. ان. تراوت / ۱ احتمالاً موضوع واسطه را مطرح خواهد کرد. او به اینکه اس. دی. فورگیو / ۱ مایل و یا قادر باشد چنین شخصی را معرفی کند، خوشبین نیست. یو. ان. تراوت / ۱ عنوان کرد که ممکن است پسر اس. دی. فورگیو / ۱ مایل باشد نقش یک واسطه را بین اس. دی. فورگیو و قرارگاه تهران بازی کند. پسرش در تهران است. یو. ان. تراوت / ۱ قبل از هرگونه اقدامی در مورد این پیشنهاد این امکان را به

اس. دی. فورگیو تذکر خواهد داد.

۴ پاسخهای یو. ان. تراوت ۱/ به احتیاجات اطلاعاتی:

الف: یو. ان. تراوت / ۱ هنوز هم اظهار می دارد که هیچ کس از اعضای شورای انقلاب را نمی شناسد در حالی که احتمالاً بعضی از ملاها عضو دائمی هستند، خمینی این قدرت را دارد هر موقع که بخواهد شورا را به تشکیل جلسه بخواند و شورا هم به سادگی از ملاهایی که در آن لحظه به خصوص حاضر هستند تشکیل خواهد شد، شورا قدرت قانونگذاری و قضائی دارد، اما این خود خمینی است که در تمامی موارد حکم نهایی را می دهد.

ب: اگر چه یو. ان. تراوت / ۱ در مورد افرادی که بر خمینی نفوذ دارند اطلاعاتی نداشت، نظرش این بود که افراد خانواده خمینی (پسرش دامادش و نوه اش) بیشترین نفوذ را بر وی دارند.

ج: یو. ان. تراوت هنوز هم اظهار می دارد که تمامی چهره های مهم و بی ریا مخالف حکومتی الهی هستند، چرا که معتقدند جای یک روحانی در مسجد است نه مجلس. تنها فردی که فعالانه و با صدای بلند با حکومت الهی مخالفت می کند، شریعتمداری است. کسانی که خمینی آنها را ملا کرده و مقام داده از دعوتش برای حکومت الهی حمایت می کنند.

د: طرفداران شریعتمداری بین روحانیون به شرح زیر هستند:

(۱) در قم: گلپایگانی و نجفی

ص: ۶۷۸

(۲) در مشهد: حسن قمی و شیرازی

(۳) در تهران: خوانساری و اس. دی. فورگیو / ۱

در اکثر موارد این افراد تمایلی به دخالت در سیاست ندارند. یو. ان. تراوت / ۱ اعتقاد دارد که شمار طرفداران شریعتمداری رو به افزایش است.

ه : یو. ان. تراوت فکر می کند که مرگ طالقانی تأثیری بر سیاستهای خمینی داشته باشد. او اعتقاد دارد که طالقانی صرفا برای حمایت از خمینی در مقابل چپیها و طرفداران خود مختاری موضع سرسختانه گرفت، نه به دلیل عقیده شخصی خودش. بازرگان و طالقانی کاملاً صمیمی بودند. مرگ طالقانی این فرصت را به خمینی می دهد که بدون نگرانی از بابت آزردگی طالقانی، بازرگان را کنار بزنند.

۵ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱، تا تاریخ ۳۰ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۷۵)

سری ۷ مهرماه ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۲۸۴۳به: با حق تقدم به تهران، رئیس، رونوشت برای لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف رئیس ۵۱۷۹۴۱ب تهران ۵۴۲۴۱(۱)

۱ یو. ان. تراوت / ۱ در تاریخ ۶ مهر به میلی تیو مأمور پشتیبانی قرارگاه اطلاع داد که اس. دی. فورگیو / ۱ در سوم مهر وارد پاریس شده بود. یو. ان. تراوت / ۱ در شب ۴ مهر ماه ملاقات کوتاهی با اس. دی. فورگیو / ۱ انجام داد.

۲ اس. دی. فورگیو/۱ به یو. ان. تراوت / ۱ گفت که به نظر او وقت حرف گذشته و حالا دیگر وقت

عمل است. او می خواهد که یو. ان. تراوت / ۱ جواب روشنی بیاورد که موضع آمریکا نسبت به رژیم خمینی چیست. به نظر می رسد که اس. دی. فورگیو / ۱ مایل است که در نهضت براندازی خمینی نقش فعالی را ایفا کند، اما علاقه ای ندارد که صرفا برای ما اطلاعات فراهم کند. این احتمالاً موضع محکم و پابرجایی نیست.

۳ هنوز معلوم نیست که اس. دی. فورگیو/ ۱ چه مدتی در پاریس می ماند. او از پاریس به مصر مسافرت خواهد کرد، زیرا که یک مقام سفارت مصر درست قبل از آنکه سفارت مصر در تهران بسته شود، وی را دعوت کرده بود با سادات ملاقات کند. اس. دی. فورگیو / ۱ انتظار دارد مصریان به وی پیشنهاد کنند که از پایگاهی در قاهره مخالفین را رهبری کند. احتمالاً اس. دی. فورگیو / ۱ حاضر نخواهد شد فداکاریهای بزرگی را که این کار از او و خانواده اش می طلبد بر عهده بگیرد.

۴ اس. دی. فورگیو/ ۱ به لندن مسافرت نخواهد کرد.

۵ یو. ان. تراوت / ۱ می گوید نقل قول زیر مجموع نظریات اس. دی. فورگیو / ۱ نسبت به اوضاع ایران می باشد. «تا آنجایی که او می داند طی ۲۶ قرن تاریخ، ایران تا به حال تحت این چنین شرایط بدی قرار نداشته است» اس. دی. فورگیو / ۱ مزرعه ای نزدیک شهر قم دارد که هفته ای یک بار به آن سر

۱- تلگرام مرجع ب سند شماره ۷۰ می باشد.

می زند، ولی داخل شهر نمی رود و از تماس با خمینی و روحانیون اجتناب می ورزد. در خلال چندین هفته گذشته او با شریعتمداری که در قم زندگی می کند، صحبت کرده است. شریعتمداری از مشهد به تهران مسافرت نمود. شریعتمداری گفت که ملاها همگی (تکرار می شود) همگی مخالف خمینی هستند و لازم است برای برکنار زدن او کاری صورت گیرد.

۶ اس. دی. فورگیو / ۱ تقریبا ماهی یک بار با یک روسی در تهران ملاقات می کرده است (یو. ان. تراوت / ۱ گفت اس. دی. فورگیو / ۱ کوشید تا فرد روسی را شناسایی کند، اما او از اسم مستعار استفاده کرده بود.) آن روسی مغرورانه می گوید که آمریکا در بالاترین سطوح شوروی را مطمئن ساخته که آمریکا هیچ گونه نقشی در به قدرت رسیدن خمینی نداشته است. فرد روسی می گوید اینک معلوم گردید که آمریکا در نشاندن خمینی بر مسند قدرت دست داشته و روسها از اینکه فریب خورده اند، عصبانی هستند. فرد روسی گفت که ظرف چندین هفته اخیر خمینی سفیر روسیه را فراخوانده و از او خواسته است که شورویها از دخالت در افغانستان دست بردارند. این حاکی از آن است که آمریکا چگونه خمینی را آلت دست قرارداده است. یو. ان. تراوت / ۱ می گوید صرف نظر از اینکه حقیقت چیست، این عقیده که خمینی را آمریکا به قدرت رسانده، در ایران دارد رواج پیدا می کند (عبارت عینا نقل شده است).

۷ مسائل خواسته شده در تلگرام مرجع «ب» را در ۷ آبان به یو. ان. تراوت می دهیم. یو. ان. تراوت / ۱ معتقد است که احتمال دارد اس. دی. فورگیو / ۱ حاضر باشد مستقیما با یک مأمور سیاسی فارسی یا عرب زبان سیا در پاریس ملاقات کند. اگر ستاد مرکزی و تهران به این امر علاقه مند هستند، به ما اطلاع دهند، در غیر این صورت از طریق یو. ان. تراوت / ۱ عمل خواهیم کرد. اگر راه دیگری توصیه نشد در رابطه با سؤالی که در پاراگراف دوم در مورد خط مشی ایالات متحده شده، رویه معمول را به کار خواهیم گرفت یعنی که خط مشی ما عدم دخالت در امور سایر کشورهاست، ولی اطلاعات موثقی مورد نیاز است

تا بر آن اساس سیاست متناسبی اتخاذ گردد. امیدواریم اس. دی. فورگیو / ۱ این را باور کند ولی یو. ان.

تراوت / ۱ تردید دارد این طور شود.

۸ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۷ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۷۶)

سری ۸ مهر ۱۳۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۳۴۸به: با حق تقدم به پاریس، رونوشت برای پاریس، لندن

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: پاریس ۱۲۸۴۳(۱)

۱ بیانات مبالغه آمیزی که یو. ان. تراوت / ۱ به اس. دی. فورگیو / ۱ نسبت داد، نمونه سخن پردازیهای

مخالفین است و ما امیدواریم که ف / ۱، پس از آنکه دل خود را خالی کرد، توجه خود را به امور معطوف

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۷۵ است.

دارد. امکان دارد پاریس در قبال ف / ۱ بخواهد از اظهارات ملایمترش برای کشاندن مذاکرات به سطح تقریبا آرامتری استفاده کند. یک موضوع که مطرح است بیانی است که به شریعتمداری نسبت داده می شود، بدین مضمون که تمام ملاها مخالف خمینی هستند. اگر این صحت داشت، خمینی تا به حال از صحنه محو شده بود. در واقع شریعتمداری حداکثر جانب احتیاط را در روابط خود با خمینی مراعات کرده است. علاوه بر اذعان وی به محبوبیت خمینی چه در میان عامه مردم و چه در میان روحانیت دلایل دیگری هم وجود دارد.

۲ قرارگاه تهران مأموری ندارد که به حد کافی به زبان فارسی آشنا باشد تا بتواند با ف / ۱ تماس بگیرد. ما هنوز امیدواریم که او به یک نحو تماس در تهران، چه از طریق واسطه و چه از طریق ملاقاتهای حضوری همراه با مترجم، در صورت ایجاد ترتیبات محتاطانه مناسب، راضی شود.

۳ در انتظار نتایج صحبتهای بعدی یو / ۱ با ف / ۱ هستیم.

۴ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۸ مهر ماه ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۷۷)

سری ۱۳ مهر ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۰۵۴به: رئیس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف رئیس ۵۲۶۹۹۶ ب رئیس ۵۲۵۲۵۲ ج تهران ۵۴۳۴۸ د پاریس ۱۲۸۴۳(۱)

۱ یو. ان. تراوت / ۱ با اس. دی. فورگیو / ۱ دیدار کرد و سعی کرد به او توضیح دهد که بدون مجوز

مقامات تعیین کننده خط مشی سیا نمی تواند از هیچ حرکت مخالف حمایت کند. اس.دی. فورگیو۱/ این موضع را اتخاذ کرد که اگر واقع قضیه این طور است، او فایده ای در ادامه تماس نمی بیند. یو. ان. تراوت /۱ که با این... سعی کرد احتیاجات اطلاعاتی ما را تأمین کند و اظهار داشت که قصد داشته به تهران مسافرت کند تا درباره مسائل با اس. دی. فورگیو / ۱ مذاکره کند و پیشنهاد کرد که هم اکنون درباره آنها مذاکره شود. اس. دی. فورگیو / ۱ به سادگی از گفتگوی بیشتر خودداری ورزید. یو. ان. تراوت /۱ دوباره سعی خواهد کرد و از این تاکتیک استفاده می کند که منافع مردم ایران ایجاب می کند دولت آمریکا از جریان امور مطلع باشد، یک سیاست قوی را بتوانند پیش بگیرند.

۲ اس. دی. فورگیو / ۱ معتقد است که سیا مسئول به قدرت رسیدن خمینی می باشد. به عنوان شاهد این مدعای او به گفتگویی اشاره می کند که بیست سال پیش در بیروت با یک مأمور سیا (عین عبارت نقل شده) داشت که گفت اقدام به ایجاد تحول و تغییر در ایران عملی نیست. او ادعا می کند که دو سال پیش سفارت آمریکا ترتیب ملاقاتی با یک مأمور سیا (عین عبارت نقل شده) در قاهره داد که آن مأمور پیشنهاد یک دولت مردمی باید جای شاه را بگیرد. پس از این یک روحانی دهات به نام خمینی به قدرت می رسد. او نظرش این است که سیا باید موجب این امر شده باشد. او گفت به شرطی مسئله همکاری با سیا را بررسی

۱- تلگرام مرجع ج سند شماره ۷۶ و د سند شماره ۷۵ می باشد.

خواهد کرد که شواهدی در اثبات عدم ارتباط سیا با به قدرت رسیدن خمینی به او داده شود. معذالک، شک داریم که حتی خدا هم بتواند نظر اس.دی. فورگیو / ۱درباره دخالت سیا را عوض کند.

۳ روشن است که اس. دی. فورگیو / ۱ نمی تواند باور کند که سیا در مورد خمینی که به نظر اس. دی. فورگیو / ۱ ایرانیها را به صورت بربر درمی آورد نمی تواند کاری کند و نخواهد کرد. او به عنوان نمونه، قضیه تیمسار پاکروان همان رئیس ساواک که حکم اجازه تبعید خمینی به ترکیه را ترتیب داد ذکر می کند. هنگامی که خمینی به قدرت رسید به پاکروان اطمینان داده شد که امنیت فیزیکی وی در مخاطره نخواهد بود. او پنج روز بعد از دستگیری، در یک دادگاه انقلابی محاکمه و اعدام شد. هنگامی که می خواستند بدن او را برای دفن مطابق سنت شستشو دهند، توجه شد که او ختنه نگردیده و بنابراین مسلمان نیست و نباید دفن شود. آنها بدن او را پشت یک وانت بستند و آن را در دوایر بزرگی به حرکت در آوردند تا آنکه از هم پاشید. اس. دی. فورگیو / ۱ استدلال می کند این نوع وحشیگری لازم می دارد خمینی پیش از آنکه مستقر و باثبات شود، برود.

۴ اگر یو. ان. تراوت /۱ توانست اس. دی. فورگیو / ۱ را وادارد درباره احتیاجات اطلاعاتی اظهار نظر کند، خبر خواهیم داد. گمان می کنیم که این قضیه دیگر راکد است.

۵ موضوع جدید: اس. دی. جولپ / ۱ هفته گذشته وارد پاریس شد. همسر وی چند روز دیگر به او خواهد پیوست و حداقل ده روز خواهد ماند. یو. ان. تراوت /۱ با اس. دی. جولپ / ۱ تماسهای مکرر دارد. به نظر می رسد اس. دی. جولپ / ۱ با تعدادی از ایرانیها در پاریس تماس دارد، اما ادعا می کند که نمی خواهد وارد سیاست شود. یو. ان. تراوت /۱ با این قصد که بهترین نحوه مرتبط کردن سیا با اس. دی.جولپ / ۱ را توصیه کند به ارزیابی او ادامه خواهد داد.

او اکنون فکر می کند که شاید بتواند این ارتباط را برقرار نماید اما به مدت زمان بیشتری احتیاج دارد تا

درباره آن فکر کند. اطلاع خواهیم داد.(۱)

۶ پرونده: ۲۴۳۵۰۵۲۰۱ تا تاریخ ۱۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۷۸)

سری ۱۷ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۹۰۵۳به: با حق تقدم به پاریس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: پاریس (۲)۱۳۰۵۴

۱ تلگرام مرجع مایه تأسف است و چنان که اشاره شد ممکن است در واقع این قضیه تمام شده باشد، ولی ممنون می شویم اگر قرارگاه یو. ان. تراوت / ۱ (ت / ۱) را وادارد که یک بار دیگر این تاکتیک را به کار گرفته و به اس. دی. فورگیو / ۱ (ف / ۱) گوشزد کند که به نفع افرادی چون او نیست که دولت ایالات متحده اطلاعاتش در مورد فعالیتهای جامعه روحانیت را از منابع رسمی دولت موقت دریافت دارد، زیرا که آنها

۱- قضیه مربوط به اس. دی. جولپ / ۱ از اسناد ۸۶ تا آخر این پرونده دنبال شده است.

۲- تلگرام مرجع سند شماره ۷۷ می باشد.

حقایق را کمی تحریف می کنند. به علاوه اگر قرارگاه مفید تشخیص می دهد ستاد ترتیب اعزام یک مأمور عالیرتبه (و آشنا به زبان فارسی) را جهت ملاقات با ف / ۱ بدهد. این مأمور احتمالاً برای مأموریت دیگری حوالی ۲۸ مهر در اروپا می باشد. لطفا نظر خود را اطلاع دهید.

۲ پرونده ۰۷۹۹۳۲۲۰۱،۲۴۳۵۰۵۲۰۱ تا تاریخ ۱۷ مهر ماه ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۷۹)

سری ۱۸ مهرماه ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۱۹۰به: با حق تقدم به رئیس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف رئیس ۵۲۹۰۵۳(۱) ، ب رئیس ۵۲۶۹۹۶

۱ در ۱۸ مهر ماه، قبل از دریافت تلگرام مرجع الف مرینوس با یو. ان. تراوت /۱ ملاقات کرد. یو. ان. تراوت /۱ بار دیگر اظهار نظر کرد که برای پیشبرد این قضیه لازم است در مورد یک طرح اقدام با اس. دی. فورگیو / ۱ مذاکره شود. قضیه به سادگی از این قرار است که اس. دی. فورگیو / ۱ مایل نیست «خبر دهنده» باشد، مگر اینکه او قانع شود که دولت آمریکا برای «بهبود وضع» ایران دست به عمل خواهد زد. مرینوس متذکر شد که دولت آمریکا با اس. دی. فورگیو / ۱ جهت چیدن یک نقشه کودتا بر علیه خمینی تبانی نخواهد کرد. یو. ان. تراوت / ۱ با ما موافق است اما عقیده دارد که اس. دی. فورگیو / ۱ هر کس را که حاضر نباشد بگوید دولت آمریکا در مرحله «مطالعه نحوه اصلاح اوضاع ایران است» رد خواهد کرد.

۲ اگر در روابط آینده خود با اس. دی. فورگیو / ۱ خط فوق دنبال نشود، این قضیه واقعا راکد خواهد شد. اس. دی. فورگیو / ۱ از نوع احتیاجاتی که با وی در میان گذاشته شد، دچار تحیز نامطبوعی گشت، او به یو. ان. تراوت /۱ گفت اینها سؤالاتی بودند که هر کس می توانست به آنها پاسخ بدهد. یو. ان. تراوت /۱ بیهوده سعی کرد اس. دی. فورگیو / ۱ را به صحبت درباره احتیاجات اطلاعاتی وادارد، اما او سرسختانه امتناع ورزید. (نظر به امتناع اس. دی. فورگیو / ۱ از صحبت درباره مطالب خواسته شده، احتیاجات مذکور در تلگرام مرجع ب به یو. ان. تراوت /۱ داده نشد. آنها در آینده با وی در میان گذارده خواهند شد).

۳ اس. دی. فورگیو / ۱ راه تماسهای آینده با دولت آمریکا را کاملاً نبسته است. در واقع، وی به یو. ان. تراوت /۱ گفت که مایل است به ایالات متحده سفر کند و برای مذاکره پیرامون جریان عمل با مقامات صالحه دولت آمریکا ملاقات داشته باشد. یو. ان. تراوت /۱ تأکید کرد که این گفتگوها حتما «جلسات طرح ریزی» خواهند بود و هیچ کس انتظار ندارد که دولت آمریکا بلافاصله دست به اقدام بزنند. یو. ان. تراوت /۱ شخصا یادآور شد که به عنوان قدم اول نوعی فعالیت تبلیغاتی باید تقبل گردد. با در نظر داشتن موارد فوق، قرارگاه فکر می کند که بهتر باشد یک کارمند ارشد فارسی دان که با ایران آشنایی دارد، روانه ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ شود. به هر حال تصور می شود اگر مذاکره کننده حاضر باشد حداقل به طور

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۷۸ می باشد.

غیر مستقیم بفهماند که نتایج این گفتگوها ممکن است به تغییر سیاست دولت آمریکا در قبال ایران منتهی شود، این ملاقات غیر مثمر خواهد بود. (برای ضبط در پرونده عنوان می شود که یو. ان. تراوت /۱ به اس.دی. فورگیو / ۱ فقط گفته است که با دولت آمریکا تماس دارد نه با سازمان سیا).

۴ ظرف دو روز آینده اس. دی. فورگیو / ۱ پاریس را به قصد سوئیس و آلمان ترک می کند. یو. ان. تراوت /۱ فکر می کند که اس. دی. فورگیو / ۱ ممکن است تا یک ماه دور از پاریس باشد، اما در این مورد اطمینان ندارد. مسافرت اس. دی. فورگیو / ۱ به مصر هنوز مراحل طرح ریزی خود را می گذراند و او به یو. ان. تراوت /۱ نگفته که چه موقع به تهران باز خواهد گشت.

۵ فرد ناشناسی از سفارت شوروی تلفنی در پاریس با اس. دی. فورگیو / ۱ تماس گرفت و پیشنهاد ملاقات نمود. اس. دی. فورگیو / ۱ بر این مبنا که در سفارت شوروی در پاریس کسی نیست که فارسی صحبت کند، این تقاضا را رد کرد. فرد روسی پیشنهاد کرد که رابط اس. دی. فورگیو / ۱ در تهران به پاریس بیاید تا با او ملاقات کند. اس. دی. فورگیو / ۱ گفت که درباره این پیشنهاد فکر خواهد کرد. او هنوز تصمیم نگرفته که با فرد روس ملاقات نماید یا نه. فرد روسی مقیم پاریس به اس. دی. فورگیو / ۱ گفت که آنها از طریق پسرش وی را یافته بودند.

۶ یو. ان. تراوت /۱ معتقد بود که اس. دی. فورگیو / ۱ اگر احساس کند که روسها تنها چاره مناسب به جای خمینی هستند، ممکن است که بخواهد با آنها کار کند اس. دی. فورگیو / ۱ فکر می کند که با عدم اقدام دولت آمریکا، ایران در مدار شوروی می افتد. این دیدگاه را عملاً تمام ایرانیانی که یو. ان. تراوت /۱ در پاریس با آنها در تماس بوده، دارند.

۷ اس. دی. فورگیو / ۱ طی اقامت خود در پاریس با بختیار ملاقات داشته است. او معتقد است که بختیار تحت حمایت فرانسویها قرار دارد. (در جلسه آینده ای که با یو. ان. تراوت /۱ خواهیم داشت، با

تفصیل بیشتری در این مورد صحبت خواهیم کرد.)

۸ پرونده: ۲۴۳۵۰۵۲۰۱،۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۱۸ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۸۰)

سری ۲۰ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۰۸۴۰به: پاریس، فوری، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: الف پاریس ۱۳۱۹۰، ب رئیس ۵۲۹۰۵۳(۱)

۱ از تلگرام مرجع الف و کوششهای مرینوس در این قضیه تشکر می شود. اگر قبل از عزیمت پیش بینی شده اس. دی. فورگیو / ۱ (ف / ۱)، یو. ان. تراوت /۱ (ت / ۱) امکان ملاقات با یک مأمور دولت آمریکا را در حوالی ۲۸ مهر ماه با او مطرح کند و ببیند آیا ف/ ۱ مایل است برنامه خود را برای گنجاندن این ملاقات در آن عوض کند، بسیار سپاسگزار خواهیم شد.

۲ همان گونه که مخاطبین اطلاع دارند، سؤالات مطروحه در تلگرام مرجع الف در رابطه با خط مشی،

۱- تلگرام مرجع الف سند شماره ۷۹ و ب سند شماره ۷۸ می باشد.

در زمینه ای است که در آن اختیار عمل کمی داریم، اما سعی خواهیم کرد ببینیم برای بهبود شرایط چه

می توانیم بکنیم؛ به شما اطلاع خواهیم داد.

۳ پرونده: ۰۲۴۳۵۰۵۲۰۱،۰۰۷۹۹۳۲۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ مهرماه ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۸۱)

سری ۲۰ مهر ماه ۵۸ اعضاء

از: پاریس ۱۳۲۷۳به: فوری به رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

عطف به: رئیس (۱)۵۳۰۸۴۰

۱ یو. ان. تراوت / ۱ خبر داد که اس. دی. فورگیو / ۱ در ۱۹ مهر ماه عازم آلمان شد. به هر حال یو.

ان. تراوت /۱ سعی خواهد کرد با اس. دی. فورگیو / ۱ تماس گرفته و از او بخواهد جهت ملاقات با مأمور

سیا در ۲۸ مهر ماه به پاریس باز گردد. اگر اس. دی. فورگیو / ۱ نتواند به پاریس بازگردد، یو. ان. تراوت /

۱ مشخص خواهد ساخت آیا او مایل است در آلمان با این مأمور ملاقات کند.

۲ اس. دی. فورگیو / ۱ به یو. ان. تراوت /۱ گفت که می توان از طریق جمارانی (اسم کوچکش

مشخص نیست) یک ایرانی مقیم اوبرلنیگن، آلمان با او تماس گرفت (عین عبارت نقل شده). اگر چه یو. ان.

تراوت /۱ جمارانی را نمی شناسد، اما با خانواده جمارانی که یک خانواده روحانی سرشناس در ایران

است، آشنا است. خود جمارانی روحانی نیست.

۳ یو. ان. تراوت /۱ تأکید کرد که اس. دی. فورگیو / ۱ در خصوص هر گونه مذاکره ای که قرار است با

نمایندگان دولت آمریکا برگزار شود بسیار.....است. اگر ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ را بتوان ترتیب داد، به نظر ما قبل از ملاقات حضوری با اس. دی. فورگیو / ۱، مذاکره بین یو. ان. تراوت /۱ و مأمور ستاد حداکثر فایده را در برخواهد داشت.

۴ نتایج تماس یو. ان. تراوت /۱ با اس. دی. فورگیو / ۱ را اطلاع خواهیم داد.

۵ پرونده: ۰۲۴۳۵۰۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۰ مهرماه ۷۸در بایگانی ضبط شود.سری

سند شماره (۸۲)

سری ۲۵ مهرماه ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۵۰۵به: پاریس رونوشت برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است یو. ان. تراوت

اس. دی. فورگیو

۱ آدلسیک قصد دارد تهران را در ۲۷ مهر ترک کند، اگر چه امکان دارد خروجش به تعویق افتد. از پاریس تقاضا داریم دستورالعمل تماس را تهیه ببینند.

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۸۰ می باشد.

۲ معتقدیم بهترین کار این است که بعد از مشورت با یو. ان. تراوت /۱ تصمیم گرفته شود، برای ملاقات اس. دی. فورگیو / ۱ چکار باید کنیم. از آنجایی که آدلسیک سرکار جدیدی خواهد رفت. ستاد می تواند فرد دیگری را که بتواند این قضیه را دنبال کند، برای ملاقات با اس. دی. فورگیو در نظر بگیرد.

۳ ستاد: لطفا وزارت خارجه را وادارید دستور مسافرت را اصلاح کنند.

۴ پرونده: ۰۲۴۳۵۰۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۸۳)

سری .... ۵۸ ....

از: پاریس ۱۳۳۲۰به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فورگیو یو. ان. تراوت

عطف به: پاریس (۱)۱۳۲۷۳

۱ اس. دی. فورگیو / ۱ قادر نخواهد بود برای ملاقاتهای ۲۸ مهرماه به پاریس بازگردد. معهذا او حاضر است که در آلمان با حضور یا بدون حضور یو. ان. تراوت /۱ با وی ملاقات شود. اس. دی. فورگیو / ۱ قبل از ۱۸ آبان برای اقامت به مدت نامعلومی به پاریس باز می گردد.

۲ یو. ان. تراوت /۱ اطلاع داد در صورتی که کارمند آشنا با زبان فارسی برای ملاقات با اس. دی. فورگیو/ ۱ یافت نشد، او حاضر است به عنوان مترجم مأمور ناآشنا با زبان فارسی عمل کند..... اس. دی. فورگیو/ ۱ به عربی صحبت می کند و امکان این نیز هست که مأموری عربی دان....

۳ اگر ناچار شویم در آلمان اقدام به برگزاری ملاقات.....اس. دی. فورگیو / ۱ نماییم.

۴ ●●●(۲)

سند شماره (۸۴)

سری ۲۶ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۴۶۳۲به: با حق تقدم به پاریس، تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. فورگیو

یو. ان. تراوت

عطف به: پاریس ۱۳۳۲۰

۱ برای پاریس: مجددا از کوششهای مرینوس در این قضیه تشکر می شود و در نتیجه تلگرام مرجع فکر می کنیم که اینک باید هر اقدام به ملاقات با اس. دی. فورگیو / ۱ (ف / ۱) را به تأخیر اندازیم تا در اواسط نوامبر (اواخر آبان) به پاریس بازگردد. چون این برنامه به جوزف دبلیو. آدلسیک امکان نمی دهد با ف/ ۱ ملاقات کند، ما ترتیب ملاقات با مأمور دیگری در زمان دیگری را خواهیم داد. شما را در جریان خواهیم گذارد.

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۸۱ می باشد.
۲- ادامه این سند هنوز به دست نیامده است.

۲ برای تهران: به نظر ما مفیدترین کار برای.... این است که در راه بازگشت از تهران به پاریس بیاید تا

با مأموران قرارگاه پاریس پیرامون.... و سایر عملیات ایرانی مذاکره نماید.

۳ پرونده: ۰۷۹۹۳۲۲۰۱،۲۴۳۵۰۵۲۰۱ تا تاریخ ۲۵ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۸۵)

سری ۲۶ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۴۸۳۴به: با حق تقدم به تهران رونوشت برای پاریس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است اس. دی. فورگیو یو. ان. تراوت

عطف به: تهران ۵۴۵۰۵(۱)

۱ با پاراگراف دوم تلگرام مرجع موافقت می شود، در حال بررسی راههای دیگر هستیم.

۲ ترتیبات وزارت خارجه برای مسافرت در حال اصلاح شدن است.

۳ پرونده: ۲۴۳۵۰۵۲۰۱، ۷۹۹۳۸۲۲۰۱ تا تاریخ ۲۶ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سند شماره (۸۶)

سری ۱۱ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۷۳۱۵به: پاریس، رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. جولپ

عطف به: پاریس ۱۱۱۰۴

۱ اس. دی. جولپ / ۱ (فرد مورد اشاره تلگرام مرجع) در سال ۱۳۳۵ به صورت منبع ذخیره

استخدام شده سیا درآمد. قرار بود که ج / ۱ برای استفاده از دامنه وسیع آشنایان سیاسی وی، یک منبع

خبرهای خارجی و برای نوشتن، ویرایش و جای دادن مقالات موافق با منافع دولت آمریکا، یک منبع عملیات مخفی باشد. ج / ۱ یک نویسنده حائز بالاترین مقام بود و ظاهرا چنین خصوصیتی را همچنان داراست و احتمالاً بهترین سردبیر ایران بوده است. یو. ان. تراوت /۱ ادوارد اس. والریوس و جوزف دبلیو. آدلسیک با ج / ۱ کار کرده اند.

۲ در ۱۳۳۸، ج / ۱ قراردادی معادل ۱۵ ۰۰۰ ریال در ماه با سیا امضاء کرد، با این وجود کمی پس از آن عازم ایالات متحده شد و متعاقبا قرار داد خاتمه یافت. در حالی که ج / ۱ بسیار مایل بود در فعالیتهای تبلیغاتی عملیات مخفی همکاری خود با سیا را ادامه دهد، ولی در به عهده گرفتن کارها در زمینه خبرهای خارجی بسیار مردد بود.

۳ ج / ۱ اگر چه به مقدار نسبتا زیادی به رابطه صمیمانه و تشویق احتیاج داشت، ولی مستمرا درباره او نظر داده می شد که واجد «قابلیت استفاده دراز مدت» خوبی می باشد اکنون شاید زمان سرمایه گذاری روی آن قابلیت فرا رسیده باشد. در حالی که قیمت ج/۱ به عنوان منبع خبرهای خارجی زیر سؤال می باشد (شاید بیشتر به دلیل اکراه او نسبت به دنبال کردن فعالیت مخفیانه تا به دلیل چیز دیگر)، او

۱- تلگرام مرجع سند شماره ۸۲ می باشد.

همچنان به واسطه قابلیت و ظرفیت عملیات مخفی خود مورد علاقه فراوان سیا می باشد. پس از نکات فوق، به پاریس توصیه می کنیم با ج/۱ تماس بگیرد و این تماس را ادامه دهد. خصوصا، بسیار مایلیم بدانیم ج/۱ الآن چه می کند و بعد چه خواهد کرد، رابطهایش چه کسانی هستند. احتمالاً سردبیری یا انتشار چه نشریاتی را دارد و موضعش نسبت به شخصیتهای مختلف ایران و دولت آمریکا چگونه است.

آدلسیک فعلاً در ستاد است و حاضر است در صورت لزوم با ج / ۱ ملاقات کند. از صرف وقت و کوششهای پاریس در این زمینه متشکر خواهیم بود.

۴ ●●● (۱)

سند شماره (۸۷)

سری ۱۳ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۸۸۷۴۵به: پاریس، رونوشت برای تهران، اسلو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. اس. دی. جولپ، یو. ان. تراوت

عطف به: پاریس ۱۱۲۳۰

۱ در جواب به تلگرام مرجع، آنچه در ذیل می آید از کتاب «رجال و شخصیتها» (WHOS WHO) سال ۱۳۵۵ می باشد.

متولد ۱۳۱۸، حرفه روزنامه نگاری، تحصیلات: لیسانس حقوق از دانشگاه تهران فوق لیسانس روزنامه نگاری از دانشگاه کلمبیا، حرفه روزنامه نگاری خود را در ۱۳۳۷ شروع کرد، خبرنگار پارلمانی «اطلاعات». سردبیر «اطلاعات هفتگی»، سردبیر مجله «روشنفکر»، بنیانگذار مجله «زن روز»، سردبیر و دبیر فنی مجله هفتگی «زن روز».(۲)

۲ ستاد چشم به راه بازگشت یو. ان. تراوت / ۱ و اطلاعات بیشتر راجع به طرحها و مقاصد اس. دی.

جولپ / ۱ می باشد

۳ بدون نام برای ثبت در فهرست. پرونده: ۱۱۸۸۶۷۱۲۰۱ تا تاریخ ۱۲ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط

شود. تماما سری

سری

سند شماره (۸۸)

سری ۱۱ مرداد ۵۸ اعضاء

از:

به:

۱......تحولات در......اس. دی. جولپ / ۱......تعطیلات در جنوب............

۲....... سوابق علنی در مورد اس. دی. جولپ / ۱، شامل.......اطلاعاتی بیوگرافیک و تفصیلات

۱- ادامه این سند هنوز به دست نیامده است.

۲- با مراجعه ای که به کتاب ذکر شده در سند داشتیم معلوم شد صاحب چنین مشخصات و سوابقی فردی بنام مجید دوامی است که در این اسناد از وی با نام رمز اس. دی جولپ / ۱ یاد شده است.

سابقه حرفه ای روزنامه نگاری خود....(۱)

۱۳اگر اس. دی. جولپ / ۱ خواست در اسلو بماند، شاید به تماس با وی در آنجا علاقه مند باشد. اگر چه این را با یو. ان. تراوت / ۱ در میان نگذاشته ایم، این احتمال وجود دارد که حاضر باشد موجبات معرفی اس. دی. جولپ / ۱ به مأمور سیا در اسلو را فراهم کند.

۴ رئیس: لطفا تلگرام مرجع را به اسلو مخابره کنید.

۵ پرونده: ۱۱۸۶۷۱۲۰۱ تا تاریخ ۱۱ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۸۹)

سری ۲۷ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۳۵۷۳۸به: پاریس رونوشت برای تهران، اسلو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است.

یو. ان تراوت اس. دی. جولپ

عطف به: پاریس ۱۳۱۹۸

۱ در ستاد سوابقی در مورد پری اسکندری یافت نشد.

۲ با آنکه تصمیم گیری را به تهران واگذار می کنیم، اما فکر نمی کنیم که او (اسکندری) یک هدف مناسب برای اطلاعات خارجی یا عملیات مخفی با دسترسی (به اطلاعات) یا مقدورات کافی باشد، تا برای آن کوششی کنیم. از بابت تلگرام مرجع تشکر می شود.

۳ پرونده: ۲۷۱۲۰۴۱. تا تاریخ ۲۶ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود. تماما سری

سری

سند شماره (۹۰)(۲)

سری ۱۶ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۰۰۸۶به: با حق تقدم به فرانتک رونوشت برای تهران، دیرتک، آتتک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس اس. دی. لور

عطف به: الف رئیس ۴۴۶۷۵۲، ب فرانتک ۳۷۶۹۱، ج رئیس ۴۲۵۴۷۴

۱ طرح ریزی برای عملیات اس. دی. لور/ ۱ (که بنابر تلگرام مرجع الف تجدید نظرهای مهمی در آن به عمل آمد) اینک در مراحل نهایی است و ما....گای دبلیو. راترفورد (ر) در اواسط مرداد ۵۸ به تهران خواهد آمد... راترفورد اینک مجهز به... کاملاً تقویت شده است و با پاسپورت عادی آمریکایی (هویت) با نام مستعار مسافرت می کند.

۲ تقاضا می شود فرانتک با تهیه بلیطهای مسافرت هوایی بین قاره ای و مدارک شخصی گوناگون به

۱- این سند از درون دستگاه پودرکن بیرون کشیده شده و لذا قسمتهای اولیه سند از بین رفته و در ترجمه به جای آنها نقطه چین گذارده شده است.

۲- در این بخش آخرین اسناد به دست آمده در رابطه با طرح استخدام بنی صدر خائن ارائه شده اند یادآوری می گردد که اسناد اولیه در این رابطه در کتاب شماره ۹ منتشر شده اند.

راترفورد در مسافرت وی به ایران کمک نماید. طرح موقتی این است که راترفورد در فرانکفورت توقف کند و مطابق دستورالعملهای پاراگراف ۵ تلگرام مرجع ب و پاراگراف ۵ تلگرام مرجع ج با ای. زی. نوا تماس بگیرد. لطفا هر چه زودتر اطلاع دهید، آیا این ترتیب قابل قبول است یا نه.

۳ ما فکر نمی کنیم که لازم شود ای. زی. نوا به شکل دیگری به راترفورد کمک کند. مدت زمان مأموریت موقت راترفورد به فرانکفورت فقط به قدر کفایت برای تحویل بلیطهاست (و در بازگشت از ایران آنها را باز خرید کند)

۴.......راترفورد را هر چه زودتر اطلاع خواهیم داد.

۵ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۱۶ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۹۱)

سری ۱۶ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس....؟؟؟؟به: با حق تقدم به.....رونوشت برای تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس اس. دی. لور

عطف به: رئیس؟؟؟؟ ۴۹

هویت. ویلیام فاستر

تا تاریخ ۱۶ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سند شماره (۹۲)

از: رئیس ۴۹۲۲۱۹سری ۱۹ مرداد ۵۸ اعضاء

به: فوری به تهران رونوشت فوری برای فرانتک عادی برای دیرتک، آتتک، آتن، دهلی نو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس. ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف فرانتک ۳۹۰۴۰ (برای بن، آلمان،... آتن، دهلی نو فرستاده نشد/ لازم نبود)، ب تهران

۵۳۷۸۱ (برای بن، آلمان،... آتن، دهلی نو فرستاده نشد/ لازم نبود)

۱ راترفورد در حال حاضر برای جلسه توجیهی نهایی جهت سفر به تهران در منطقه ستاد به سر می برد. برنامه سفر به شرح زیر است، اما توجه داشته باشید که تاریخهای ذکر شده غیر قطعی و به شرط موجود بودن صندلی خط هوایی، زمان لازم برای گرفتن ویزاها در اروپا و غیره می باشند:

۲۱۹ مرداد واشنگتن دی سی. (توجیه نهایی)

۲۲۲۱ مرداد فرانکفورت (کنار گذاردن.... خط هوایی ترانس آتلانتیک و چیزهای متفرقه)

۲۴۲۲ مرداد آتن (گرفتن.... بازرگانی هند / ایران)

۲۷ ۲۵ مرداد دهلی (برای کار پوششی شرکت)

۲۸ مرداد تهران

۲ راترفورد با (هویت) مستعار از آمریکا عازم سفر می شود. او قصد دارد در فرانکفورت برای یک مدت دو هفته ای در هتل اینترکنتینانتال تهران اتاق رزرو کند. وی با اس. دی. لور/ هم تماس خواهد

گرفت و زمان تقریبی ورود خود را به وی اطلاع خواهد داد.

راترفورد ۲۳ مرتبه به تهران آمده و به حد کافی با شهر آشنائی دارد تا بتواند تماس در اتومبیل یا حضوری انجام دهد. لطفا دستورالعمل تماس را به ستاد اطلاع دهید (رونوشت برای ای. زی. نوا) اترفورد اقدام به تماس با قرارگاه یا... نخواهد کرد مگر آن که مدت زمان مناسبی سپری شود تا بتواند ملاقاتهای مربوط به کار پوششی را ترتیب دهد و در غیر آن صورت تا بتواند ملاقاتهای مربوط به کار پوششی را ترتیب دهد و در غیر آن صورت همه... یک بازرگان مسافر فرض کنند.در هر حال انتظار نمی رود که این... بیش از ۲۳ روز طول بکشد. چه کس باراتر فورد ملاقات خواهد کرد/

۳ با استدلال طرح شده در پاراگراف ۳ تلگرام مرجع موافقیم.

۴ برای ای. زی. نوا:

الف: پیش بینی می کنیم که سفر راترفورد به... در... اوت صورت پذیرد. او قصد دارد پس از ورود... برنامه های تسهیلاتی خود را ترتیب دهد... شماره یا دفعات هنوز معلوم نیستند و برای ترتیبات کار با... ای. زی. نوا تماس خواهد گرفت.

ب: لطفا دستورالعمل های تماس در تهران را به اطلاع راترفورد برسانید.

۵ برای دهلی نو، آتن، بن، آلمان: گای. دبلیو. راترفورد مأمور سابق کادر و در حال حاضر طرف قرارداد با سیا می باشد با (هویت) مستعار همان طور که در پاراگراف... ذکر شده به مناطق شما به ترتیبی که ذکر شده اید مسافرت خواهد کرد... و خواستار تماس با پشتیبانی قرارگاه شما هستیم یا احتمال آن می رود. راترفورد درگیر یک قضیه حساس ایرانی است. غیر از در تهران... عملیاتی در طرح نمی باشد. تا تاریخ ۱۸ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری سری

سند شماره (۹۳)

سری ۱۹ مرداد ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۴۹۲۲۴۸به: فوری به تهران رونوشت برای... دیرتک، آتن، دهلی نو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین

عطف به: رئیس ۴۹۲۲۱۹

هویت ویلیام آ. فاستر

تا تاریخ ۱۸ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۹۴)

سری ۱۹ مرداد ۵۸

از رئیس: ۴۹۳۰۱۰به: فوری به آلمان، رونوشت فوری برای تهران، فرانتک، دیرتک، آتتک، عادی

برای بن، آتن، دهلی نو

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال.پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف آلمان ۸۳۶۳۴ ب رئیس ۴۹۲۲۴۸

۱ بابت تلگرام مرجع تشکر می گردد. راترفورد هم اکنون مدارک مستعارش تکمیل است. نام او بحد

کافی عادی به نظر می رسد و از همه مهمتر اس. دی. لور / ۱ که در این قضیه هدف می باشد، پیش از این

راترفورد را با نام مستعار مذکور در تلگرام مرجع ب ملاقات کرده است.

۲ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۹۵)

سری ۲۲ مرداد ۵۸ اعضاء

از: فرانتک ۳۹۰۹۳ (به کفالت ویادوک)به: با حق تقدم به رئیس رونوشت برای تهران، آلمان

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس اس. دی. لور

عطف به: رئیس ۴۹۲۲۱۹

۱ ... راترفورد به فرانکفورت رسید...

۲ پرونده: بعدا تعیین شود. تا تاریخ ۲۲ مرداد ۷۸ در بایگانی ضبط شود. سری

سند شماره (۹۶)

سری ۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۶۰۲۶به: تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف تهران ۵۴۰۸۴، ب تهران ۵۴۰۸۳، ج تهران ۵۴۰۸۲

۱ پیرو تلگرام مرجع ب، ال. پی. نایت صبح روز ۵ شهریور در مورد تقاضای راترفورد جهت انتقال اعتبار برای هتل اطلاع داد. ما آن را فورا قبول کردیم، تا ال. پی. نایت بتواند از دفتر مرکزی اینترکنتینانتال نیویورک در نیویورک بخواهد کار انتقال را تسریع نمایند. تا الآن قطعا باید این انتقال صورت گرفته باشد، ما اطلاع داریم که هتل با وصول خبر انتقال، راترفورد را در جریان خواهد گذارد. لطفا به راترفورد خاطرنشان کنید که اگر باز هم به پول احتیاج دارد از طریق ال. پی. نایت درخواستها به سرعت مورد بررسی قرار می گیرند و حداکثر دو روز به طول می انجامد.

۲ چشم انتظار رویدادها هستیم.

۳ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱. تا تاریخ ۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۹۷)

سری ۱۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۱۱۷به: فوری به رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

۱ ذیلاً گزارش راترفورد از دومین ملاقات خود با اس. دی. لور / ۱ که در ۱۲ شهریور برگزار شد ارائه می شود (توضیح: گرچه راترفورد در ۱۱ شهریور مدت یک ساعت در منزل مشار الیه منتظر شد، اس. دی. لور / ۱ (ل / ۱) تلفن کرد و گفت نمی تواند بیاید و پیشنهاد کرد ملاقات به روز بعد بیافتد.)

۲ ل / ۱ از هنگام بازگشت به ایران در بهمن ماه گذشته برنامه کاری سنگینی داشته است. وی همزمان با شرکت در جلسات روزانه مجلس خبرگان، جلسات شورای انقلاب و نشر روزنامه خود، تا پس از نیمه شب به طور معمول مشغول کار است او از جلسه ای پیرامون پیش نویس قانون اساسی بیرون آمد و مدت دو ساعت در ۱۲ شهریور با راترفورد ملاقات کرد و قصد داشت، بعد از ظهر آن روز برای ادامه مذاکرات مربوط به قانون اساسی به پارلمان بازگردد.

۳ مشارالیه از زمان بازگشت به ایران نتوانسته دوباره از پاریس دیدار کند. دو تن از فرزندانش همچنان در پاریس مشغول تحصیل هستند. درباره آپارتمانش در آنجا سؤال شد، و او اظهار داشت که هنوز آن را دارد، اما به علت هزینه مالی امیدوار است قراردادش را خاتمه بخشد. وی و اعضای خانواده اش در تهران با سه خواهر متأهلش که در سه آپارتمان خیابان شهناز سکونت دارند زندگی می کند.

۴ در گفتگو پیرامون مرکز قدرت در حکومت انقلابی ایران، مشارالیه اظهار داشت که قدرت در دست

خمینی، دولت بازرگان، شورای انقلاب، دادستان انقلاب و کمیته ها نهفته است. بنابر توضیحی که داد، کمیته ها عمدتا در رابطه با امور محلی هستند ولی می توانند اقدامات مشخصی توسط سایر عناصر قدرت را اشاره داشت که دولت روی مسائل نسبتا غیر اساسی مثل امور مربوط به آموزش، بهداشت و غیره اقدام می کند.

۵ مشارالیه نتوانست یا نخواست نام جانشین احتمالی بازرگان را در صورتی که وی کنار کشید، ذکر کند. جوابش این بود که «باید صبر کرد و دید».

۶ در صحبت از نظر خودش راجع به موفقیتهای انقلاب مشارالیه اظهار داشت که از بعضی پیشرفتهایی که انقلاب تاکنون داشته راضی است، اما موانعی که در خود دولت وجود دارند او را دلسرد و ناامید کرده اند. وی راجع به آینده اظهار امیدواری کرد، که تعجب نداشت.

۷ هنگامی که از ابراهیم یزدی وزیر خارجه نام برد، گفت که وی از زمان پیوستن به کابینه دیگر عضو شورای انقلاب نیست. وی اذعان داشت که یزدی از اعتماد خمینی برخوردار است، اما میلی ندارد وی را فردی قوی به حساب آورد.

۸ در صحبت پیرامون ملی کردن بانکها، او تأکید کرد که بانکها شدیدا نیازمند اقدامات اصلاحی بودند. مثلاً افراد قدرتمند در زمینه بانکداری وجوهات بانک را در دست داشتند و ترتیب وامهای «نورچشمی» می دادند. به دلایل روانی، خمینی می خواهد حس اطمینان را به سیستم بانکی باز گرداند و لذا بر اقدام ملی کردن صحّه گذارد. مشارالیه اظهار داشت در حالی که بازرگانان ثروتمند ایرانی مخالف

ملی شدن هستند، بازرگانان کوچک با آن موافقند چون خواهند توانست آسانتر از گذشته وام دریافت کنند.

۹ وی با آنکه تأیید کرد مسئله کردستان توجه دولت فعلی را به خود معطوف داشته، اظهار داشت که مسئله جدی تر به حرکت انداختن اقتصاد است. وی عقیده داشت که درآمد مالی نفت فقط برای تأمین احتیاجات برنامه دفاعی و تمکن دادن به دولت برای پرداخت اسناد مالی خود کفایت می کنند. ترتیبی داده می شود که برای تحرک بخشهای کشاورزی و صنعت وجوهات دیگری تهیه شود. او ضمن حمله به سیاستهای عمرانی رژیم گذشته خاطرنشان کرد که چه تعداد زیادی کارخانه های اتوماتیک به قیمت خسارت صنایع سبک و زراعت برپا شدند.

۱۰ توضیح راترفورد: بر اساس دو جلسه ای که تاکنون داشته ایم بیشتر فکر می کنم که می توانیم مقامی از دولت آمریکا را به مشارالیه معرفی کنیم. وی اگر چه در ملاقات ۱۲ شهریور به طور ضمنی خاطرنشان کرد که شاه «آلت دست سیاست دولت آمریکا در منطقه » بود و از شرکتهای آمریکایی مادامی که در امور داخلی کشور... نکنند استقبال می شود، با این حال معتقدیم که می شود بر آن فائق آمد.

۱۱ پرونده: ۹۵۹۲۸۲۲۰۱ تا تاریخ ۱۳شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.تماما سری

سری

سند شماره (۹۸)

سری ۱۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۱۱۸به: فوری به رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف تهران ۵۴۱۱۷، ب تهران ۵۴۰۸۴، ج تهران؟ ۵۴۰۸

۱ قرار شده ملاقات بعدی راترفورد با اس. دی. لور/۱ (ل / ۱) شب ۱۴ شهریور برگزار شود. قرارگاه درست قبل از آن با وی ملاقات می کند تا آخرین دستورالعملها را بدهد.

۲ به نظر ما، اگر قرار است که راترفورد در این مسافرت خود توجهی فوق عادی به ل / ۱ بروز دهد، باید که در همین جلسه ۱۴ شهریور صورت پذیرد. دلایل عبارتند از اینکه دستور کار پوششی تقریبا کامل می گردد، و دیگر آنکه اگر باید استخدامی انجام گیرد چه بعد از آن کار به قرارگاه سپرده شود چه نشود، وی باید شروع به تدارک کم و کیف ارتباط جدید کند. راترفورد در ملاقاتی که ۱۲ شهریور داشتیم گفت که فکر می کند به احتمال ۸۰ درصد ارتباط ظاهرا تجاری خصوصی را خواهد پذیرفت، به طوری که بعد آن کار به مأمور قرارگاه، که علی الظاهر علاوه بر کار اصلی خود قبول کرده کانال ارتباط بین راترفورد و ل / ۱ باشد، سپرده شود.

۳ احتمال دارد که این محاسبه درست باشد، اما بستگی دارد به دسترسی به ل / ۱ و آهنگ عمومی ملاقاتها... آمادگی مشهود ل / ۱ به در میان گذاردن خبرهای محرمانه به دنبال اظهار یا حتی اشاره علاقه، در ارتباط فوق عادی... نظر خود ما این است که راترفورد اینک به قدر کافی با ل / ۱ وقت صرف کرده تا ل/۱ در برابر پیشنهاد تجاری، حتی اگر آن را رد کند،... ننماید.

به نظر ما کار سنجش آنقدر جلو نرفته که امکان محاسبه احتمال پذیرفتن وی را بدهد. در حال حاضر

حتی مبنای کمتری برای پیش بینی عکس العمل او نسبت به.. برای استخدام کامل وجود دارد.

۴ با توجه به ابهاماتی که در این... وجود دارد، به نظر ما شاید خوب باشد که راه حلها را... محاسن و معایب هر یک مطرح سازیم.

الف: استخدام کامل با سپردن کار به قرارگاه، مزیت آن آشکار است. در آن صورت می توانیم احتیاجات را وضع کرده و این انتظار شایسته را داشته باشیم که ل / ۱ برای تأمین آنها هرچه از دستش برمی آید انجام می دهد. این نوع تماس بیشترین امکان به هم خوردن قضیه را نیز با خود دارد، ل / ۱ می تواند فریاد... بکشد و راترفورد را تسلیم دادستان انقلاب کند. خطری که ظریفتر ولی باز هم جدی است این است که ل / ۱... خود را بپوشاند، یعنی از خمینی و / یا بازرگان بخواهد بر ارتباطی صحه بگذارند که وی آن را نوعی رابطه غیر رسمی وانمود می کند. این کار به آنها نشان می دهد که ما به کانال اس. دی. پلاد / ۱ راضی نیستیم و خواهان چندین خط ارتباط با دولت موقت می باشیم، به علاوه حاکی از کذب افکار اقامت مأموری از سیا در تهران برای اس. دی. پلاد / ۱ و یارانش خواهد بود.

ب: نوع تماس عجیب و غریب راترفورد که خواهان همکاری ل / ۱ به عنوان مشاور شخصی راترفورد می گردد و با معرفی مأمور قرارگاه به عنوان کانال ارتباط ظاهری خاتمه می یابد، این حسن را دارد که در صورت موفقیت، در آخر کار مأمور قرارگاه در تماس مستقیم با وی قرار گرفته در حالی که قدری امکان انکار را حفظ کرده ایم. در همان حال، راترفورد توانسته بالنسبه جلو رفته تا آنکه ل / ۱ به کار مشاورتی نسبتا بی ضرر تن در دهد. مسئله دست داشتن دولت آمریکا هیچگاه به میان نمی آید. معایب احتمالی عبارتند از: (۱) در ازای دستمزد مشخصی ل / ۱ ممکن است با کار مشاورتی تن در دهد، اما از معاشرت با واسطه خودداری کند، آن گاه اگر چیزی هم عاید شود ما به ازای کمی خواهد بود (۲) با مطرح شدن واسطه سفارتخانه ای، ل / ۱ هرگونه بی اطلاعی که نسبت به مقاصد حقیقی راترفورد احتمالاً داشته از دست

می دهد. در مقایسه با سناریو مشروحه در پاراگراف ع امکان کمتری برای به هم خوردن قضیه در این تماس مرحله مرحله ای وجود دارد، اما امکان اینکه... در پی تصویب ترتیبات کار شود چندان کاهش نمی یابد، بدین ترتیب عواقب آن برای ارتباط اس. دی. پلاد / ۱ همچون گذشته باقی می ماند.

ج: استخدام تجاری ظاهری. اگر راترفورد انگیزه تجاری ظاهری... خود را حفظ کرده، به تماس حضوری و نامه نگاری آزاد برای ارتباطات تکیه کند، خطر استخدامی به حداقل می رسد. نتیجه چنین می شود: دامنه سؤالات مجاز محدودند و ارتباطات رضایتبخش نیستند.

د: به تعویق انداختن تا دیدار ل / ۱ از پاریس. زیسک... راترفورد به حدود صفر می رسد، و ل / ۱ به احتمال زیاد از حرکت پیشنهادی در سرزمین ثالث استقبال می کند. معایب عبارتند از آنکه زمان بندی سفر ل / ۱ به پاریس نامشخص است و تضمینی وجود ندارد، هنگامی که ل / ۱ تصمیم به رفتن می گیرد مأمور مربوطه تهران آماده باشد. (راترفورد توصیه می کند اگر رابطه به زبان فرانسه برقرار شود بیشتر... نتیجه بخشی دارد، معتقد است که رئیس قرارگاه، تنها مأموری از تهران است که واجد مهارت کافی در آن زبان می باشد.)

۵ در اصل ما ترجیح می دهیم حرکتی پیشنهادی توسط مأموری با پوشش غیر رسمی در سرزمین ثالث صورت پذیرد، و بنابر آن به راترفورد توصیه خواهیم کرد پیرامون زمان بندی احتمالی سفر ل / ۱ به پاریس بیشتر پرس و جو کند. اگر این امر کاملاً نامشخص بود، ناچار خواهیم بود از میان راههای دیگر

یکی را برگزینیم یا آنکه ترجیح دهیم برای فرصت دیگری صبر کنیم از سه چاره اول، به نظر می رسد دومی بین مخاطرات و منفعتهای بالقوه کار بهتر از همه توازن ایجاد کند، یعنی علائق اطلاعاتی را به صورت مرحله مرحله بروز می دهد و قدری امکان انکار فراهم می کند. از قرار معلوم ستاد مرکزی خواهد خواست که در محاسبه نسبت مخاطره / منفعت، دقت خاصی صرف ارتباط اس. دی. پلاد / ۱ کند، چون این معامله ای است که بعد از شکل گیری تماس راترفورد با ل / ۱ وجود یافته است.

۶ اگر قرار شود که استخدام بر اساس یکی از این سه چاره انجام شود، پیشنهاد می شود که ماهانه یک هزار دلار آمریکا برای دوره آزمایشی سه تا شش ماهه عرضه کنیم.

۷ تقاضا می شود ستاد تا پایان وقت اداری ۱۳ شهریور خود اطلاع دهد چگونه... می کند قرارگاه پیش رود.

۸ پرونده: ۹۵۹۰۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۱۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۹۹)

سری ۱۳ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۰۷۳۴۸به: فوری به تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف تهران ۵۴۱۱۸، ب تهران ۵۴۱۱۷

۱ متن ذیل جواب به پیشنهادهای طرح تلگرام مرجع الف است:

۲ طرح ریزی در حال حاضر بستگی دارد به نظر راترفورد که آیا اس. دی. لور / ۱ (ل / ۱) پیشنهاد

استخدام به عنوان مشاور تجاری را خواهد پذیرفت یا نه. ما هم مثل قرارگاه فکر می کنیم این به مصلحت باشد... موجب محفوظ ماندن راترفورد در ایران می شود و همان طور که در پاراگراف ۵ تلگرام مرجع الف پیشنهاد شده می تواند راه را باز کند تا در یک سرزمین بی طرف (یعنی پاریس) پیشنهاد رسمی تری داده شود. در هر صورت به رأی و تشخیص ما (که در پرورش اس. دی. پلاد / ۱ عامل اساسی است) توجه داشته باشید که در حال حاضر معرفی کارمند «سفارتخانه» (به اس. دی. لور / ا م) مصلحت نیست.

۳ لذا ما در نظر داریم راه حلهای عنوان شده ج و پاراگراف ۴ تلگرام مرجع الف را با یکدیگر به کار گیریم. با شما موافقیم که لازمه اصلی این کار این خواهد بود که راترفورد بررسی کند آیا ل / ۱ قصد دارد در آینده نزدیک به پاریس برود و ببیند وی به پذیرفتن مقام مشاورت چقدر علاقه دارد، اگر وی طرح مشخصی برای مسافرت نداشت پیشنهاد می شود که راترفورد از ل / ۱ دعوت کند به پاریس بیاید (می تواند برای این کار پیشنهاد کند که هزینه مسافرت وی را می پردازد) تا مذاکرات بیشتری صورت گیرد. دعوتی که به این ترتیب مطرح می شود به خوبی نشان می دهد ل / ۱ چقدر به ادامه ارتباط با راترفورد علاقه دارد و تلویحاً می رساند که تماس در پاریس بی سرو صدا (توطئه آمیز) خواهد بود. و دلایل کافی در اختیار ل / ۱ می گذارد تا برای مسافرت به آنجا اجازه خود را بگیرد.

۴ معذالک اگر ظاهرا ل / ۱ نمی تواند تا آینده معلومی به خارج از ایران سفر کند، اما آشکارا مجذوب ایده مشاور شدن گردیده، پیشنهاد می کنیم که ل / ۱ خواسته های (اطلاعاتی) را با ل / ۱ در میان گذاشته و

برای توجیه و تخلیه اطلاعات وی متعاقبا به تهران مسافرت (هایی) داشته باشد تا موقعی که بتوان ترتیبات دائمی تر و پیچیده تری ابداع نمود به نظر ما سؤالاتی که پرسیدن آنها مجاز است، لزوما نباید سؤالات جزئی یا مبتذل باشند.

۵ با پیشنهاد قرارگاه در مورد دستمزد که در پاراگراف تلگرام مرجع... مطرح شده موافق هستیم.

۶ از دریافت نظریات قرارگاه خوشحال خواهیم شد.

۷ ال. پی. نایت به تازگی به ما خبر داده که قرار است راترفورد در ۲۰ شهریور عازم شود. فکر می کنیم که این محدوده زمانی با طرح ریزی ما سازگار است و امکان می دهد یک یا.. ملاقاتهای نهایی با ل / ۱ داشته باشیم. اگر به این ترتیب راترفورد زمان کافی نخواهد داشت، به نظر ما وی می تواند برای تأخیر در عزیمت خود از تهران دلیل مناسبی بتراشد.

۸ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۱۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۰)

سری ۱۹ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۰۷۰۳به: با حق تقدم به تهران

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف تهران ۵۴۱۷۴، ب تهران ۵۴۱۷۳، ج تهران ۵۴۱۶۵، د تهران ۵۴۱۵۴

۱ در مورد شندر سوابق یا سایر اطلاعات قابل مطابقت پیدا نشده.

۲ با پیشنهاد طرح شده در پاراگراف ۲ تلگرام مرجع ج موافقت می شود. هدف... در این مسافرت

دادن پیشنهاد مقام مشاور تجاری است. ارزیابی ارائه شده در تلگرام مرجع الف از موقعیت کنونی اس.

دی. لور / ۱ و ساخت... ارزیابی حاکی از حداقل بودن ریسک پذیرفته نشدن این نوع پیشروی را تأیید

می کند. موفق باشید.

۳ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۱۹ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۱)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۱۹۴به: رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی. گامین، اس. دی. لور

۱ لطفا به اطلاع شرکت پوششی (مورد استفاده) راترفورد برسانید که:

الف. تلگرام شرکت پوششی مورخ ۹ شهریور در ۱۹ شهریور دریافت شد.

ب. پیش پرداخت؟ ۴۰ دلاری در ۱۹ شهریور توسط هتل دریافت شد.

ج. راترفورد نتوانست تلفن کند چون شرکت مخابرات در دوران سوگواری مرگ طالقانی تلفنهای راه

دور را وصل نمی کند.

۲ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۲۱ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۲)

سری ۲۱ شهریور ۵۸ اعضاء

از: تهران ۵۴۱۹۵به: با حق تقدم به فرانتک رونوشت با حق تقدم برای رئیس

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. ال. پی. گامین

اس. دی. لور

۱ راترفورد در ۲۲ شهریور از طریق پرواز ۶۰۱ لوفت هانزا در ساعت... از تهران عزیمت خواهد کرد و ساعت ۳۰/۱۱ وارد فرانکفورت خواهد شد.

۲ در بعد از ظهر ۲۲ شهریور به عنوان جورج تلفن... پیشنهاد می شود که در محل... دو ساعت تکرار می شود دو ساعت زودتر از موعد توافق شده در تلفن ملاقات شود.

۳ تقاضا می شود ستاد از طریق فرانتک تا ۲۲ شهریور اطلاع دهد آیا راترفورد به واشنگتن هم خواهدآمد. تا تاریخ ۲۱ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۳)

سری ۲۲ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۳۱۵۱به: با حق تقدم تهران، فرانتک رونوشت برای دیرتک، آنتک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف تهران ۵۴۲۰۵، ب تهران ۵۴۱۹۵، ج تهران ۵۴۱۹۴، د تهران ۵۴۱۹۳

۱ با تحولات (مذکور در) تلگرام مرجع الف ما بسیار دلگرم شده ایم و امیدواریم که بتوان این پیشرفت واقعی را در یک استخدام تجارتی پر ثمر در آینده نزدیک انسجام بخشیم.

مایلیم که مراتب تقدیر خود را از راترفورد بابت پیش برد قضیه اس. دی. لور / ۱ (ل / ۱) تا مرحله فعلی و از قرارگاه بابت پشتیبانی اش طی دو هفته گذشته ابراز داریم.

۲ هم اکنون طرح ریزی ما بر این متمرکز خواهد شد که در رابطه با کشاندن ل / ۱ به پاریس در نهایت کار، همان گونه که در پاراگراف ۴ تلگرام مرجع الف عنوان شده از این پس با او چگونه رفتار شود. متذکر باشید که در این مرحله ادامه حضور راترفورد در عملیات را در نظر گرفته ایم و احتمال می دهیم که سفری (یا سفرهای دیگری) به تهران صورت پذیرد تا اطلاعات ل / ۱ تخلیه و به او پول پرداخت گردد. طرح و پیشنهادهای تفصیلی به دنبال استخراج کامل اطلاعات راترفورد اطلاع داده خواهد شد.

۳ برای فرانتک: از پشتیبانی شما طی این مرحله عملیات اس. دی. لور/۱ تقدیر می گردد. لطفا به راترفورد اطلاع دهید که برای مسافرت به موطنش برای آخر هفته یعنی ۲۴ و ۲۵ شهریور (در صورتی که برنامه های خطوط پرواز اجازه دهند) برنامه ریزی کند و آن گاه با مأموریت موقت در ۲۶ و ۲۷ شهریور

عازم ناحیه ستاد شود تا در جلسه تخلیه اطلاعات/ طرح ریزی طرح ریزی شرکت کند. ما با پیش بینی اینکه راترفورد با این زمان بندی موافقت خواهد کرد برای وی سفارشهای زیر را در خط هوایی و هتل ترتیب داده ایم:

۲۶ شهریور: عزیمت از بوستون (لوگان) در ساعت (؟) ۴/۵(؟) از طریق پرواز ۷۹ خط هوایی نورث وست اورینت و ورود به دالس در ساعت ۱۸/۱۷.

۲۷ شهریور: عزیمت از دالس ساعت ۱۰/۱۶ از طریق خط هوایی نورث وست اورینت ورود به لوگان در ساعت ۳۶/۱۷.

به راترفورد اطلاع داده شود که او باید بلیطها را در فرودگاه لوگان از میز نورث وست اورینت دریافت دارد و هنگام ورود به دالس راترفورد می تواند به مسافرخانه تفریحی فرودگاه دالس... این اتاق تا... قابل استفاده است.

۴ برای فرانتک: در صورتی که استفاده از این ترتیبات برای راترفورد پر زحمت یا غیر ممکن بود لطفا با ذکر قید تقدم فوری (اقدام شبانه نباشد) جواب داده و کاری کنید که راترفورد هنگام بازگشت با اداره یا منزل (هویت ب) مارک جی، جسر... (هویت الف) تماس بگیرد.

۵ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۲۲ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۴)

سری ۲۲ شهریور ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۱۳۱۵۸به: با حق تقدم به تهران، فرانتک رونوشت برای دیرتک، آتتک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است حساس. ال. پی. گامین، اس. دی. لور

عطف به: رئیس ۵۱۳۱۵۱

۱ هویت الف: آقای تیم ولش

۲ هویت ب: ۵۱۳ ۳۵ (۷۰۳)

۳ پرونده: ۹۵۹۲۸۹۲۰۱ تا تاریخ ۲۲ شهریور در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

سند شماره (۱۰۵)

سری ۲۲ شهریور ۵۸ اعضا

از: فرانتک ۳۹۵۸۲به: فوری به رئیس رونوشت برای تهران، آتتک، دیرتک

هشدار: شامل منابع و شیوه های اطلاعاتی است. حساس ال. پی گامین، اس. دی. لور

عطف به: الف رئیس ۵۱۳۱۵۱، ب تهران ۵۴۱۱۹۵

۱ متأسفیم که نتوانستیم خبر تلگرام مرجع الف را به راترفورد برسانیم، چون این تلگرام پس از

آخرین تماس ای. زی. نوا..... دریافت شد. راترفورد از طریق ۴۹۴ در ۲۳ شهریور فرانکفورت را به قصد

ص: ۶۹۹

نیویورک ترک نمود.

۲ پرونده: ۹۵۹۲۸۹ ۲۰۱ تا تاریخ ۲۳ شهریور ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

سری

سند شماره (۱۰۶)

سری ۱۴ مهر ۵۸ اعضاء

از: رئیس ۵۲۸۱۲۴به: تهران

اداری مالی

۱ مسافر اعزام موقت. گای دبلیو. راترفورد حسابی تسلیم کرده که نشان دهنده دریافت ۳۰۰ دلار

مساعده از قرارگاه تهران در ۲۱ شهریور است. لطفا نوع ارز مساعدتی و مبلغ دقیق آن را تأیید نمایید. تا

تاریخ ۱۳ مهر ۷۸ در بایگانی ضبط شود.

تماما سری

سری

کتاب سی و نهم

کویت (۱)

بسم اللّه الرحمن الرحیم

«ای ملتهای مسلم، ای ملتهای مظلوم همه کشورهای اسلامی،

ای ملتهای عزیز که در تحت سلطه اشخاصی واقع شدید که

ذخایر شما را مجانی تقدیم آمریکا می کنند، و شما خودتان با

زحمت و ذلت زندگی می کنید، بیدار شوید، برخیزید از جا، ای

مستضعفین جهان برخیزید و در مقابل ابرقدرتها بایستید، که

اگر ایستادید اینها هیچ کاری نمی توانند بکنند».

امام خمینی

شاید اولین سؤالی که برای کسی که به محتوی اسناد مجموعه حاضر مراجعه می کند پیش آید این باشد که این همه اطلاعات در رابطه با کشور کوچک کویت در به اصطلاح سفارتخانه آمریکا در تهران چه می کند؟ حتی اگر سفارتخانه آمریکا در کویت هم اشغال شده بود وجود این مقدار اطلاعات در نزد آمریکاییان سؤال برانگیز بود. لیکن این مسئله که در واقع مکمل اسناد قبلی در اثبات جهانخوارگی آمریکاست، گویای خیلی از واقعیتهاست. چگونه است که آمریکا با هزاران کیلومتر فاصله از امیرنشین کوچک کویت مقدار اطلاعات و دسترسی آن به چگونگی اوضاع در کویت هم از لحاظ کمی و هم از لحاظ کیفی از همسایگان جغرافیایی کویت بیشتر است و حتی با توجه به اینکه مدارک سفارت آمریکا در کویت مطمئنا از حجم بیشتری برخوردار است، شاید بتوان گفت میزان احاطه گردانندگان لانه فساد آمریکا در کویت به زوایای مختلف جامعه کویت از خود حکام کویت بیشتر است.

این همه تأسیسات و مراکز وابسته به دولت آمریکا و در رأس آنها سفارتخانه های آمریکا در کشورهای مختلف چه می کنند؟ آیا عهده دار وظایف تعریف شده یک سفارتخانه به عنوان رابط دو دولت

هستند یا این که بازوی فعالیتهای جاسوسی و حتی نظامی آمریکا در کشور مقابل هستند و آیا واقعا چه کسی در این کشورها حکم میراند و چگونه؟ لانه های جاسوسی آمریکا با بهره گیری از تجربه فراوان نیم قرن اخیر شبکه منظم پیچیده و پرخرجی برای تداوم سلطه و هدایت برنامه های استعماری خود در نقاط مختلف جهان برپا کرده اند.

اسنادی که تاکنون افشاء شده و اسنادی که هم اینک در رابطه با کویت به چاپ رسیده، نشان می دهد که نقش به اصطلاح سفارت آمریکا در تهران در کل منطقه تا چه حد گسترده بوده است.

و اما اسناد فوق الذکر طرف دیگر قضیه یعنی حکومت کویت و ماهیت این رژیم را نیز بهتر می شناساند. شناختی که از توصیف ارباب نسبت به نوکر و دست نشانده اش حاصل می شود. همچنین این اسناد گواه دیگری است که هر گزندی که از شروع انقلاب اسلامی از هر ناحیه ای متوجه جمهوری اسلامی شده است، سر درآخور یکی از ابرقدرتها و خاصه شیطان بزرگ دارد. شناخت ماهیت حکام کویت و عمق نفوذ آمریکا در این سرزمین کوچک روشنگر علل اصلی همه ضدیتی است که دولت کویت با جمهوری اسلامی نشان داده. از روزی که مانع ورود امام امت به خاک این کشور کمی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی شد تا امروز که مصب و مجرای بخش عظیمی از تسلیحات جنگی و کالاهای وارداتی است که برای رژیم جنایتکار بعثی عراق ارسال می شود.

تا زمانی که ارباب بزرگ شاه را مترسک خلیج فارس کرده بود، حکام جائر کویت نه تنها سر دعوا با رژیمی که حافظ و تأمین کننده نفت اسرائیل در منطقه بود نداشتند، بلکه ارادت کامل به همقطارانشان در ایران نیز داشته و زمانی که حرکت اسلامی مردم پایه های رژیم شاه را سست می کند، سفیر فاسد کویت در ایران (برادرزاده امیر کویت) که پس از ماه مبارک رمضان در پاریس مشغول خوشگذرانی است با هواپیمای اختصاصی به تهران می آید و از طرف امیر کویت شاه را دلداری می دهد پس از آن نیز به ارباب آمریکایی خبر از اعتماد به نفس شاه می دهد (شاید این روزها ماجرا برای صدام جانی نیز تکرار می شود).

اگرچه اعراب منطقه خلیج فارس از انتخاب شاه به عنوان ژاندارم آمریکا به جای آنان چندان دل خوشی نداشتند، ولی جزیره ثباتی که در همسایگی جنوبی روسیه آرامش مرگباری را برای حکام خوشگذران حاشیه خلیج فارس به ارمغان می آورد، قهرا بر رژیم متکی بر مردم که ندای اسلام خواهی سر داده و قصد احیای امت اسلامی را دارد، ارجحیت دارد. از این روست که حکمرانان کشورهای مسلمان عرب که در ظاهر مدعی حمایت از آرمان فلسطین و مخالفت با غاصبان قدس هستند، همان طوری که

همکاری و همراهی با آمریکا حامی شماره یک سرطان منطقه، یعنی اسرائیل را جایز می دانند، همراهی و حمایت از رژیم شاه معدوم که نزدیکی آن با اسرائیل غاصب آشکار و روشن بود را وظیفه خود می دانستند. در مورد کویت خاصه در سند شماره ۱۱ دیده می شود که چگونه سخاوتمندانه دولت کویت حاضر می شود برای کمک به شاه و آمریکا کمبود نفت صادراتی ایران را جبران کند و در سند شماره ۱۲ وزیر نفت کویت اقداماتی که شاه برای اعاده صلح، و آرامش در ایران می کند را تأیید می کند.

جناب وزیر نفت در گفتگوی دیگری با شلزینگر وزیر انرژی آمریکا می گوید تمام کشورهای خاورمیانه و از جمله عراق امیدوارند که شاه بر مشکلات مزبور فائق آید. همسویی مرتجعین عرب و رژیم به ظاهر رادیکال عراق که امروز دیگر ماهیت آن روشن شده در حمایت از شاه قابل توجیه است. البته کویتیها از مدتها قبل عمق شعارهای عراقیها را می دانسته اند. از جمله در سند ۶۱ نقل قولی از وزیر نفت عراق است که «درست نیست از نفت به عنوان سلاحی در پیشبرد اهداف سیاسی استفاده شود» در همان سند وزیر نفت کویت در رابطه با عراق می گوید که اینها زیاد حرف می زنند، ولی کم عمل می کنند و بعد خود مسئول سفارت، سفر وزیر بازرگانی ژاپن را مثال می زند که کویتیهای بازرگان منش از سیاستهای مبهم ژاپن در قبال فلسطین ناراحت شده بودند، ولی عراق تند رو به گرمی از وزیر ژاپنی استقبال کرده و فقط در زمینه های تجاری با وی صحبت می کند.

همین وزیر نفت کویت در ۲۱ آذرماه ۱۳۵۷ در آخرین روزهای عمر رژیم سابق، به درخواست شاه

برای خرید نفت و گازوئیل پاسخ مثبت می دهد و می گوید کویت و دیگر کشورهای خلیج (فارس) در حمایت از شاه در این دوران اضطراری از هیچ کاری فروگذار نخواهند کرد. اما همین که رفته رفته پایه های رژیم شاه سست تر و سست تر می شود، وحشت این که بیداری مسلمانان در ایران به دیگر مناطق تحت سلطه آمریکا سرایت کند اینان را به فکر وا می دارد که جایی که ژاندارم سقوط کند، طبعا تکلیف بچه ژاندارمها روشن است. لذاست که از همان زمان به فکر مقابله با انقلاب اسلامی می افتند، در ۱۸ دی ماه ۱۳۵۷ معاون وزیر نفت کویت در ملاقات با دوستان آمریکاییش می گوید بهتر است کویت و سعودی اختلافات مرزی خود را برای مقابله با ایرانیها کنار بگذارند. وی سپس حساسیت خود را در رابطه با شیعیان شاغل در شرکت نفت کویت مطرح می کند.

آمریکاییها نیز در تحلیلهای خود اشاره بر این دارند که عوامل کویتی آنها در نگرانی آنان نسبت به پیروزی انقلاب اسلامی سهیم هستند و نقل می کنند امیر کویت در ملاقات با وزیر خارجه فرانسه در مورد گسترش شورش! شیعیان و راه یافتن آن به عراق اظهار نگرانی می کند. این در زمانی است که هنوز جمهوری اسلامی اعلام موجودیت نکرده و هیچ کدام از مسئولین آن مسئله صدور انقلاب اسلامی را طرح نکرده اند که گفته شود دشمنیهای فراوان حاشیه نشینان خلیج فارس عارضه اظهارات و تهدیدهای مسئولین جمهوری اسلامی می باشد، بلکه ماهیت ضد مردمی و وابسته این حکومتها که در واقع الگوی بسیار ضعیفی از رژیم شاه هستند را می نمایاند، با این تفاوت که اینها از هیچ پشتوانه غنی فرهنگی و انسانی در مقایسه با شاه بهره ای نداشته اند. هنگامی که مرتجعین منطقه رژیمی را که از هر جهت خاصه از حیث وابستگی و مزدوری برای آمریکا سابقه طولانی تری نسبت به خودشان داشته و همه ابزارهای لازمه سرکوب را در اختیار داشته (خاصه نیروی انسانی) این گونه در مقابل موج حرکت اسلامی مردم عاجز می بینند، تکلیف خود را نیز روشن می بینند.

همه دشمنیهای کویت و امثال کویت که با فحاشی مستمر در رسانه های این کشور همراه است تا همیاری و تشویق عراق به حمله علیه جمهوری اسلامی و تجهیز و ارسال کمکهای مالی و در اختیار گذاشتن راه تدارکاتی به رژیم متجاوز و کمک به ضد انقلابیون ایرانی و هرگونه مقابله دیپلماتیک ممکن در سطح جهان بر علیه جمهوری اسلامی از آغاز تاکنون و ضرب و شتم و آزار ایرانیان مقیم این کشور همه و همه از اینجا سرچشمه می گیرد که حاکمان کویت اسلام را برای موجودیت خویش خطرناک می دانند و هماهنگ با سیاستهای شیطان بزرگ حاکمیت اسلام را در بلاد اسلامی معارض حاکمیت خویش می دانند.

اگر اینچنین نبود دیروز آزادانه سران و وابستگان رژیم سابق سرمایه های چپاول شده این ملت را با یاری بانکهای کویت به یغما نمی بردند و امروز مأمورین امنیتی کویت کارمندان سفارت ایران را مورد ضرب و شتم قرار نمی دادند. جالب است که وزیر خارجه کویت در ملاقات با کاردار وقت ایران تکذیب می کند که تبلیغات انجام شده بر علیه جمهوری اسلامی با هدایت دولت این کشور است، ولی در سند شماره ۳۵ مسئول کویتی نزد صحابی سر خود یعنی مقام سفارت آمریکا اقرار می کند که حمله روزنامه الانباء بر علیه ایران به دستور دولت کویت بوده است.

صرف نظر از بررسی مواضع حکومت کویت در مقابل معیار حق و عدل که همان جمهوری اسلامی است، بد نیست ببینیم این اسناد رژیم کویت و سابقه تاریخی این کشور و علائق آمریکا را در آن چگونه توصیف می کنند.

تا سال ۱۳۲۵ شمسی، هنوز وجود نفت در کویت کشف نشده بود و جمعیت ۹ هزار نفری این کشور جامعه ای بندری و راکد که متکی بر ماهیگیری و تجارت محدود بود را تشکیل می داد و چنین جامعه ای جاذبه چندانی برای غارتگران اروپایی و آمریکایی نداشت و بالنتیجه تا حدی کویت آنروز مصون از تهاجم خارجیها بود. اما از روزی که نعمت الهی نفت در این کشور کشف شد، مصیبت واقعی بر اهالی مسلمان این کشور آغاز شد. اگرچه تا سال ۱۹۶۱ میلادی حکومت کویت رسما تحت سلطه بریتانیا بوده است، لیکن از آن تاریخ به بعد این سلطه ظاهرا صورت رسمی خود را از دست می دهد و در واقع شرکای دیگر آمریکایی و فرانسوی نیز به مدعی قبلی اضافه می شوند که بهره وری خود را از مخازن مسلمین در این کشور متناسب با شرایط سیاسی روز دنیا ادامه می دهند.

درآمد سرشار نفت (۸/۱۲ میلیارد دلار در سال ۱۹۷۷) وضعیت ظاهری کویت امروز را با کویت قبل از نفت غیرقابل مقایسه می کند، اما برای دریافت واقعیتهای ورای زرق و برق اتومبیلهای لوکس و ساختمانهای جدیدالتأسیس باید جزئیات مسائل را مد نظر قرار داد و دید که آیا بهای طلای سیاهی که خارج شده و می شود همین بوده است؟

ثروت زیاد حکام کویت، جمعیت مهاجر فراوانی را جذب این کشور نموده که ۵۳٪ جمعیت ۲/۱ میلیون نفری کویت و ۷۰٪ نیروی کارگری این کشور را تشکیل می دهند، که به واسطه بدوی بودن کویتیهای بومی و فقدان نیروی متخصص، به عنوان بدنه اصلی نیروی فعال جامعه کویت به شمار می روند. طرحها و برنامه های اصلی توسط مستشاران مختلف نظامی، نفتی و فرهنگی آمریکایی ریخته می شود و نیروی کار متخصص مهاجر ملزم به اجرای آن است و در این میان بومیان غافل کویتی در بین این دو طبقه با تصور این که مدیریت جامعه با آنهاست از دست رنج دیگران متمتع می شوند، غافل از این که روزی که نفت آنها تمام شود، نه برنامه ریزیهای آمریکایی و اروپایی و نه نیروی کار آسیایی هیچ کدام علاقه ای به

ماندن در آب و هوای شرجی این امیرنشین را نخواهند داشت.

وجود رفاه نسبی در کویت تردیدناپذیر است، اما این رفاه شاید حداقل ارمغان این ثروت خدادادی بوده است. در کویت جمعیت کم و موقعیت جغرافیایی شیوه دیگری را پیش روی حکام آن قرار داده که از بعضی جهات با روش حکام جائر سعودی تفاوت دارد. امیر کویت ادعای شاه سعودی یعنی ولایت مسلمانان دنیا و تولیت حرمین شریفین را ندارد و اصلاً مدعی نیست که حاکم این حکومت اسلامی است، و لذا فریبکاری حکام سعودی که مدعی آن هستند قرآن! قانون اساسی آنان است در اینجا شکل دیگری به خود می گیرد و با برپایی یک پارلمان و تهیه قانون اساسی و .... تزویر ادعای دمکراسی به کار می آید. جمعیت انبوه مهاجر که کویتیهای بومی را در اقلیت قرار می دهند، همواره به عنوان عامل تهدید کننده نظام حاکم مطرح بوده اند و در راستای مقابله با این تهدید دولت کویت الزاما دست به یک سری اقدامات رفاهی زده است که یک شهروند خارجی وضعیت رفاهی خود را با آنچه در کشورش می توانست داشته باشد، مقایسه کند و در نتیجه هرگونه حرکت سیاسی را که بتواند مخل وضعیت زندگی اش باشد، فراموش کند.

اسناد متعددی در این کتاب هست که در اقشار مختلف اجتماع مسئله امکان بروز ناآرامیهای سیاسی تحت تأثیر انقلاب اسلامی بررسی می شود، خصوصا در صنعت نفت که ناآرامی در آن گذشته از حکومت کویت، آمریکا و اروپا را نیز تحت تأثیر قرار می دهد. تحلیلگران مادی آمریکایی و کویتی آخرالامر وجود

امکانات رفاهی زندگی برای فلسطینیها و مسلمانان شیعه و دیگر مهاجرین را مانع از بروز حرکت و تشکل این نیروها می دانند. عجیب این است که حکام کوته فکر کویت همواره از زیردستان مسلمان و عرب خود که بخش عمده ای از آنها را ظلم و جور غاصبان قدس به این دیار رانده و دیگران هم به واسطه تنگی معیشت روی به این سرزمین آورده اند، وحشت دارند. اما از اروپاییان و آمریکاییهای فراوانی که همگی عهده دار مسئولیتهای کلیدی در حاکمیت این کشور هستند باکی ندارند.

اگر فقر فزاینده موجود در میان توده های محروم در عربستان، در کویت آنچنان نمود ندارد باید دید شرایط اجتماعی چگونه است و آیا دولت کویت همین رفاه اندک را هم به عنوان باج و عامل بازدارنده آگاهیهای سیاسی و اجتماعی در اختیار مردم نگذاشته است؟

گذشته از مسائل رفاهی، روزنامه ها و رسانه های کویت ظاهرا بی پروا نسبت به سیاستهای مختلف در منطقه و خصوصا در رابطه با مسئله فلسطین مطلب می نویسند، اما به تصریح خود اسناد از دید دولت کویت که کنترل کامل مطبوعات را در دست دارد این نوحه سرایی سوپاپ اطمینانی است که فلسطینیهای مقیم کویت را دلخوش کند، تا مبادا این سؤال را مطرح کنند که آیا کویت و امثال کویت با این همه ثروت خدادادی به راستی چه اقدام عملی در جهت آزادسازی قدس شریف انجام داده اند و یا حتی از این هم پیشتر بروند و این سؤال را مطرح کنند که آیا واقعا سران حاکم بر کویت و امثالهم اساسا اعتقادی به این معنی دارند و یا این که تنها در مرحله شعار آن هم بدون این که محدوده شعارها از اسرائیل تجاوز کند و به حامیانش برسد، اکتفا می کنند.

اسناد گواه بر این است که عمق قضیه از این هم فاجعه آمیزتر است. اصولاً رژیمهای مرتجع عرب و از جمله کویت با علم به حساسیت(۱) و به اصطلاح حامی فلسطینیها (البته جناح سازشکار آنان)، توجه افکار عمومی مردم کویت را از مسائل داخلی و نارضائیهای موجود معطوف به درگیریهای لفظی مندرج در

مطبوعات رنگارنگ که بخشی در کویت و بخش عمده دیگر آنها در پایتختهای اروپایی به زبان عربی چاپ می شوند، می نماید.

در سند شماره ۳۴ کنترل دولت بر مطبوعات و مکانیزم آن تشریح می شود و گفته می شود مطبوعات علیرغم این که حاوی انتقادات و نقطه نظرهای سیاسی است، لیکن بیشتر شامل مسائل کلی جهان عرب است و به مسائل داخلی و خصوصا زیر سؤال بردن خاندان حاکمالصباح پرداخته نمی شود. پرداختن به مسائل جهان عرب که عمدتا در رابطه با مسئله فلسطین است یک سوپاپ اطمینان برای دلخوش کردن جامعه فلسطینی مقیم کویت است که از رفتار کویتیها در رابطه با تبعیضات اجتماعی نارضایتی دارند. در این سند با توجه به تقارن خیانت سادات با امضای قرارداد کمپ دیوید به آرمان فلسطین، مخالفت ظاهری ابراز شده در مطبوعات کویت با این خیانت و حمله به سادات معدوم اینچنین باز و عریان می شود:

«به این ترتیب سوپاپ اطمینان باز شده تا فلسطینی ها بتوانند مقداری از خشونت و خشم خود را بدون وارد آوردن خساراتی ابراز نمایند.»

همچنین در این سند به خوبی روشن است که اگر هم زمانی به یکی از مسائل داخلی پرداخته و فرد خاصی از حاکمیت مورد حمله واقع می شود با اشاره امیر کویت بوده و اگر یکباره هم مسئله از دست در برود و به یکی از مقربان جسارت شود خیلی زود به اشاره امیر سرکوب می شود.

۱- پ توده های مسلمان عرب به مسئله فلسطین با طرح شعارهای ضد اسرائیلی.

تا اینجا تا حدی روشن می شود که میان استبداد خشک موجود در جزیره العرب و دموکراسی ادعایی در کویت ظاهرا هیچ فاصله ای نیست و در واقع دو روی یک سکه هستند، همچنین دیده می شود اگر هم خانواده حاکم بخشی از درآمدهای سرشار نفتی را صرف امور عامه می کند و حداقل رفاه توده های کویتی فاصله زیادی با رفاه توده های محروم در جزیره العرب دارد، نه از باب رحمت و عطوفت حکام کویت است که شرایط خاص این کشور و بافت جمعیت چنین الزاماتی را پدید آورده است.

به عبارت دیگر حکومت کویت تنها در این اندیشه است که به هر طریق ممکن روال کنونی که منجر به تأمین ریخت و پاشهای بی حد و حصر خانواده حاکم الصباح است حفظ شود و این مستلزم آن است که عرضه نفت که از دید مسئولان کویتی بدون مشارکت و بهره وری آمریکا و اقمارش غیر ممکن است به بازار آزاد جهانی که به ادعای خود مقامات کویتی آمریکا اداره آن را به دست دارد حفظ و استمرار یابد. همه سیاستهای دیگر نیز در این رابطه مفهوم پیدا می کند.

در این رابطه استراتژی سیاست خارجی کویت کنار آمدن با همه کشورهای خارجی است که به نحوی از انحاء بتوانند در روال کنونی اوضاع در کویت ایجاد اخلال کنند. این است که کویت در عین طمع تاریخی همه حکومتهای مستقر در عراق در چند دهه اخیر به خاک کویت، سعی می کند دل عراقیها را به هر نحو ممکن به دست آورد. از طرف دیگر روسها در تنها کشوری که در حاشیه خلیج فارس توانسته اند سفارت باز کنند و رابطه رسمی دیپلماتیک داشته باشند، کویت است.

حمایتهای کویت از مسئله فلسطین نیز از لحاظ امنیت خارجی به واسطه ترس از کشورهای رادیکال و مترقی عرب و از لحاظ امنیت داخلی به واسطه مسئله فلسطینیهای مقیم این کشور است. در ادامه این خط حکام کویتی خود را قادر به دفع تهاجم نظامی وسیع نمی بینند و استراتژی دفاعی آنها کسب قدرت کافی برای متوقف نمودن مهاجم تا رسیدن کمک خارجی است.

از سوی دیگر با توجه به کمبود نیروی انسانی و کادر متخصص بومی، از ترس این که مبادا بومیان و کویتی الاصلها از وضع فعلی نیز بیشتر در اقلیت قرار بگیرند، سرمایه گذاری در بخش صنعت در داخل کویت که به دنبال آن نیروی کار خارجی را نیز به همراه دارد، کنار گذاشته شده و در عوض سرمایه گذاریهای کویت در کشورهای خارجی صورت می گیرد و البته شیطان بزرگ قطب همه این مسائل است، یعنی تمام حرکتهای سیاسی و دیپلماتیک در منطقه، سیاستهای نظامی، خرید تسلیحات و آموزش نیروهای دفاعی و محل سرمایه گذاریهای خارجی کویت و خرید املاك و ..... در رابطه با آمریکا صورت می گیرد و نتیجه این که حکومت کویت در نهایت خارج از کادری که امپریالیسم جهانخوار آمریکا برای کشورهای دست نشانده خود در منطقه ترسیم می کند، هیچ حرکتی نمی کند.

نگاهی گذرا به این اسناد نشان می دهد که عمده اسنادی که مربوط به فعالیتهای روزانه سفارت آمریکا در کویت است و کمتر جنبه گزارشهای مقطعی دارد پیرامون مسائل نفتی کویت و آمار تولید و وضعیت صنایع نفتی و شرکتهای آمریکایی و انگلیسی که مسلط برآنند، می باشد. به بیان دیگر آمریکا نفت کویت و کشورهای اسلامی نظیر کویت را می خواهد. ۲ سند به دست آمده از قسمت سیا در لانه جاسوسی آمریکا در تهران نیز که مربوط به کویت است شامل مسائل نفتی و منابع سیا در این قسمت می شود.

آنجایی هم که به مقتضای شرایط اقتصادی جهان که بخشی از آن ناشی از حرکت اسلامی در ایران است قیمتهای نفت رو به افزایش می گذارد و ارزش دلار در وضع نامطلوبی قرار می گیرد، حکومت کویت

از جمله آخرین کشورهایی است که قیمت نفت خود را تا حد قیمتهای دیگر کشورهای صادرکننده نفت افزایش می دهد و تازه دست آخر معاون وزیر نفت کویت به آمریکاییهایی که طبیعت زیاده طلب آنها اقتضاء می کند از این افزایش قیمت عمومی ناراضی باشند می گوید این افزایش قیمت مخاطره ای برای منافع آمریکا به همراه ندارد. این مسئله برای ارباب آمریکایی قابل درک است. چرا که می داند این پولها یا به صورت وامهای مختلف بلاعوض و ... که منطبق با سیاستهای آمریکا است میان کشورهای دوست! توزیع می شود و یا به صورت سرمایه گذاری در خرید املاک و یا بخشهای دیگر (سلاح و ....) به جیب خود سرمایه داران آمریکایی صهیونیستی باز خواهد گشت.

اما افسوس فراوان باید خورد که چگونه کشوری که به واسطه عنایات خداوندی صاحب یکی از غنی ترین صنایع زیرزمینی است و می تواند پشتوانه اهداف اسلام و مسلمین و هدم و نابودی کفار و معاندین و تجاوزگران به سرزمین های اسلامی باشد، دستخوش شهوترانی مشتی فاسد می شود و خود را با تمامی امکانات در اختیار دشمنان قسم خورده اسلام قرار می دهند. ترسی که حکام کویت و اربابان آمریکایی آنها از گسترش حرکتهای اسلامی در کویت دارند یک امر واقعی است و این ترس متناسب با میزان دشمنی روزافزون شیطان بزرگ و اقمارش از حکومت اسلامی در منطقه افزوده خواهد شد. همه بررسی تحلیلگران آمریکایی از اوضاع در کویت علیرغم نتیجه گیریهای اذهان علیل مادی آنان، در باطن خود نمی تواند مسئله امکان تأثیرپذیری مردم این دیار را از فریاد اسلام خواهی موجود در منطقه پنهان دارد، از جمله بخوبی دیده می شود که احیای دموکراسی ادعایی و تأسیس مجدد مجلس شورای ملی دقیقا در رابطه با انقلاب اسلامی در ایران صورت گرفته است.

این اسناد به خوبی نشان می دهد که علیرغم باور غلط حکام کویت این شیطان بزرگ است که محتاج کویت و کویتیهاست و اگر روزی مردم کویت اراده کنند که همسان امت مسلمان ایران دست آمریکا را از

مقدراتشان کوتاه کنند چگونه کمر این استعمارگر قهار برای بار دیگر در منطقه خواهد شکست، چه به

فرموده امام و پیشوای مسلمانان و مستضعفان عالم.

«خدای تبارک و تعالی برای هیچ یک از کفار سلطه بر مسلمین قرار نداده است و نباید مسلمین این

سلطه کفار را قبول کنند.»

به امید آزادی همه سرزمینهای اسلامی از سلطه جهانخواران شرق و غرب.

والسلام علیکم و رحمه اللّه و برکاته

دانشجویان مسلمان پیرو خط امام

یک دیپلمات کویتی در تهران

ص: ۷۱۰

سند شماره (۱)

تاریخ: ۲۴ آذرماه ۱۳۴۶ خیلی محرمانه

یادداشت مکالماتی

شرکت کنندگان: قاسم عمرالیاقوت، دبیر دوم سفارت، آنتون ن. نرجیس، دبیردوم، جورج ب. موری، دبیردوم

مکان: دفتر آقای نرجیس

موضوع: یک دیپلمات کویتی در تهران

آقای الیاقوت گفت کویت سعی خواهد کرد عواید یا درآمدهای نفتی خود را افزایش دهد. در حال حاضر این کشور در حال بررسی اوضاع است، و «اگر ایرانیها از عهده آن برنیایند کویت نیز قادر به انجام آن نخواهد بود. او به استدلالهای شاه مبنی بر این که ایران برای پروژه های عمران اقتصادی خود به درآمد بیشتری نیازمند است، چون میزان جمعیت آن خیلی بیشتر از کشورهای تولیدکننده نفت همجوار است اعتنایی نمی کند. وی گفت کویت برنامه های عمرانی مختص خود را داراست که تا به حال نتایج آن نیز بهتر از نتایج برنامه های عمرانی ایران بوده است. علاوه بر این تنها منبع موجود در کویت نفت است در حالی که ایران علاوه بر نفت منابع دیگری نیز دارد. ضعف اساسی ایران عدم مهارت آن در بهره برداری از این منابع می باشد.

آقای الیاقوت نقاش است و قبل از آمدن به ایران آثار خود را چندین بار به معرض نمایش گذاشته است. او شدیدا به موسیقی (موزارت، بتهوون، و برامز) و شعر علاقه مند است. او در سالزبورگ وین تحصیل کرده است. او شدیدا دارای گرایشات سنتی است و در زمینه هنر نسبت به هر چیزی که برچسب «مدرن» را همراه داشته باشد بدیده تحقیر می نگرد. او با صراحت گرایش خود را نسبت به اتحاد بین العربی ابراز می دارد و می گوید («ما اعراب بدون مصر اهمیتی نخواهیم داشت») و با صراحت خصومت خود را

نسبت به ایران به استثناء مناظر آن ابراز می دارد.

غیبت سفیر کویت در تهران و پایان اخراج ایرانیها از عراق

سند شماره (۲)

تاریخ: ۲۷ دیماه ۱۳۵۱خیلی محرمانه

یادداشت مکالماتی

شرکت کنندگان: الف العتیقی، کاردار کویت، تهران، چارلز دبلیمر، مک کاسکویل، دبیر اول سفارت.

مکان رستوران کاروانسرا

موضوع: ۱ غیبت سفیر کویت در تهران ۲ پایان اخراج ایرانیها از عراق

۱ غیبت سفیر کویت در تهران: (سابقه قبلی: فریدون زند فرد سفیر منصوب ایران در کویت ده روز قبل به تهران بازگشت چون دولت کویت به خاطر اشغال جزایر خلیج توسط ایران هرگز به وی فرصت نداده بود که اعتبارنامه خود را تسلیم نماید. مراجعت زندفرد در پاسخ به «تمایل» دولت کویت به بازگشت موقت وی به تهران صورت گرفت و او در نظر دارد تا زمانی که دولت کویت تصمیم بگیرد که او را بپذیرد در تهران بماند. (خود زندفرد در تاریخ ۲۸ دیماه به ما گفت که او نسبت به بازگشت خود به کویت چندان «امیدوار نیست» و نمی تواند بگوید که دقیقا در چه زمانی به کویت باز خواهد گشت.) کمی پس از مراجعت زند فرد به تهران، در مطبوعات اعلام شد که الصباح سفیر کویت در ایران نیز برای گذرانیدن تعطیلات کشور را ترک

کرده است و این احتمال را که دولت کویت برای نشان دادن مخالفت خود با اشغال جزایر خلیج توسط ایران الصباح را فرا خوانده تقویت می کند.

در تاریخ ۲۷ دیماه از العتیقی سؤال کردم که سفیر کویت در کجا به سر می برد، و گفتم که شنیده ام به کویت بازگشته است. العتیقی غیبت الصباح را تأیید کرد و گفت جهت گذرانیدن تعطیلات به کویت رفته است. با اصرار از وی سؤال کردم که آیا دولت کویت به او دستور بازگشت نداده است. العتیقی نیز اصرار داشت که مراجعت سفیر دارای دلایل سیاسی نیست، و گفت «هم اکنون بهترین موقع برای گذرانیدن تعطیلات است» چون در این موقع از سال هوای خلیج بهتر از هوای تهران است.

از او با لطیفه گویی سؤال کردم که آیا سفر سفیر نمی تواند عنوان «مرخصی دیپلماتیک داشته باشد، وی گفت اصلاً این طور نیست و گفت که خود ایرانیها هدف از این کار را درک می کنند». وی نگفت که غیبت سفیر تا چه مدت طول خواهد کشید.

۲ پایان اخراج ایرانیها از عراق: از العتیقی سؤال کردم که می تواند بگوید که چرا عراق ناگهان از اخراج ایرانیها دست برداشته است، وی پاسخ داد که میل دارد ابتدا بگوید که اشخاص اخراج شده از عراق «پناهنده» نبوده اند. وی گفت اکثر آنها ایرانیهایی بوده اند که به طور غیرقانونی و در تلاش برای یافتن کار، بدون پاسپورت و روادید و حتی اجازه کار وارد عراق شده بودند و دولت عراق حق داشته آنها را اخراج نماید. همین وضع در مورد کویت مصداق دارد، چون بسیاری از ایرانیها بدون هیچ گونه اوراق هویتی در جستجوی کار وارد کویت می شوند. دولت کویت هرچند یک بار این افراد را جمع می کند و وادار به خروج از کشور می نماید. وی گفت هنگام وقوع این اخراجها ایران نسبت به این کار هیچ گونه عکس العملی نشان نمی دهد.

با پرداختن به مسئله اخراج ایرانیها از عراق، یا هرچه که آن را بنامیم و توقف آن العتیقی گفت که

«مداخله شوروی» سبب شده است که عراق در سیاستهای خود تجدید نظر نماید. او عوامل دیگر را نادیده نمی گیرد، لیکن معتقد است که شوروی مهمترین عامل است چون به نظر وی «هیچ کشور دیگری تا این حد بر دولت عراق نفوذ ندارد.»

وزیر نفت جدید کویت و قیمتهای نفتی و اجلاسهای مشورتی اوپک

سند شماره (۳)

تاریخ: ۲۰ اسفند ماه ۱۳۵۶طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، با اولویت.

موضوع: وزیر نفت جدید کویت در مورد قیمتهای نفتی و اجلاسهای مشورتی اوپک اظهارنظر می کند

۱ خلاصه: شیخ علی خلیفه الصباح، وزیر نفت جدید کویت می گوید که اجلاس مشورتی اوپک قرار است در اواسط فروردین ماه و در سوئیس برگزار گردد. وی گفت نزول قیمت واقعی نفت و ارزش دلار، افزایش قیمت نفت و طرحهای مربوط به عملی ساختن این مسئله را در اجلاس اوپک توجیه می نماید، پایان خلاصه.

۲ در ملاقات با وزیر نفت جدید کویت شیخ علی خلیفه الصباح در تاریخ ۹ اسفند ماه (تلگرام جداگانه) سفیر در مورد اجلاس مشورتی پیشنهادی اوپک که به وسیله وزیر قبل از شیخ علی در مورد آن مطالبی به ما گفته شده بود سؤال کرد (مرجع ب) شیخ علی گفت که اعضای اوپک در نظر دارند این اجلاس

را برگزار کنند، ولی هنوز تصمیم نگرفته اند که آن را در اواخر ماه مارس یا اوایل ماه آوریل (حدودا اواسط فروردین م) برگزار نمایند. ولی احتمالاً در سوئیس تشکیل خواهد شد تا تمام مواردی را که در کاراکاس مخفی نگاهداشته شده بود به تبادل نظر بکشند «وی گفت» امیدوارم بحث پیرامون افزایش قیمت نفت دور بزند ولی اگر کسان دیگری این موضوع را مطرح ننمایند، من داوطلبانه این کار را خواهم کرد.

۳ وزیر معتقد است که منصفانه و به نفع آمریکا نیست که عربستان سعودی و ایران را وادار به ثابت نگاهداشتن قیمتها بکند، علی خلیفه گفت هنگامی که آنها در این زمینه تعهدی را پذیرفتند، فکر نمی کردند که قیمت دلار تا این حد نزول پیدا کند. ادامه تعهد عربستان سعودی و ایران به سه دلیل زیر به نفع آمریکا نیست: (الف) به علت سقوط ارزش دلار و ثبات قیمت نفت تمام کشورهای عضو اوپک (از نظر بودجه) در تنگنا قرار گرفته اند. همین امر سبب خواهد شد که جوی برای افزایش قیمتها پدید آید. (ب) تخفیف درآمد خارجی تأثیری منفی بر سطح کمکهای خارجی آنها خواهد داشت. (ج) تمام علائم و نشانه ها حاکی از آن است که افزایش قیمتها اجتناب ناپذیر است، و هرچه بیشتر بگذرد وضع موجود فاجعه آمیزتر خواهد شد. وزیر گفت ثبات قیمتها را در شرایط واقعی می پذیرد، ولی در شرایط ظاهری و کاذب نه. انجام این کار به معنی از بین بردن احتمال پیدایش منابع انرژی جایگزین است و به نفع مصرف کنندگان نفت نمی باشد.

۴ سفیر یادآور شد که گذشته از استدلالهای درازمدت، ثابت نگاهداشتن قیمت نفت در حال حاضر بسیار اهمیت دارد، چون به اقتصاد جهانی این امکان را می دهد که نفسی به راحتی بکشد. وزیر پاسخ داد که با این استدلالها کاملاً آشناست، لیکن در نتیجه بررسیهای آمریکایی که توسط مؤسسه بروکینگز، سیتی کورپ، چیس و دیگران مطرح شده متقاعد شده است که تأثیر افزایش قیمت نفت بر اقتصاد جهانی ناچیز و قابل پذیرش است.

وی مدعی است که حتی بدون ایجاد تغییر در سیاست پولی و مالی، سازمان همکاری و عمران اقتصادی به سهولت افزایش قیمت نفت را خواهد پذیرفت.

۵ با خاطرنشان ساختن عدم توافق همیشگی اقتصاددانان سفیر تأکید کرد که ثبات قیمت نفت از نظر دولت آمریکا باید حداقل در سال جاری حفظ شود، و هم اکنون بیش از دو ماه از عمر آن نگذشته است. علاوه بر این، صورت حساب عظیم واردات نفتی آمریکا نیز بر ارزش دلار تأثیر منفی به جای گذاشته است.

۶ سپس وزیر سؤال کرد که آیا دولت آمریکا علیرغم وخامت اوضاع دلار در نظر دارد از عربستان سعودی و ایران بخواهد که به وعده خود در رابطه با ثابت نگاهداشتن قیمتها عمل کند. سفیر پاسخ داد که به نظر وی، ما موضع خود را در سال ۱۳۵۷ به خاطر ثبات قیمت نفت تغییر نخواهیم داد. وی معتقد است که شاه به تعهد خود در قبال رئیس جمهور کارتر عمل خواهد کرد و عربستان سعودی نیز از این گونه ثبات قیمت حمایت به عمل خواهد آورد. وزیر با گفتن این مطلب که احتمالاً ارزش دلار در تابستان سال ۱۳۵۷ بالا خواهد رفت، ولی در اواخر سال بار دیگر به وضع کنونی باز خواهد گشت، گفتگو را به پایان رسانید. به همین دلیل، بهتر است که قیمتها هم اکنون تطبیق شوند.

۷ اظهارنظر: طبق شاهد موجود در این تلگرام و تلگرام جداگانه وزیر فعلی در مقایسه با وزیر قبلی بسیار تفاوت نظر دارد. وی معتقد است که نزول قیمت واقعی نفت به معنی این نیست که کویت باید میزان

فروش و تولید را افزایش دهد. بلکه برعکس، کویت باید قیمت نفت خود را بالا ببرد حتی اگر مجبور شود میزان تولید خود را کاهش دهد. وی به عنوان معاون اسبق وزیر دارایی به جنبه های نفتی علاقه مند است و به عنوان عضو کمیته وزیران دولت کویت درآمده است، تا «مشکلات دلار» را مورد بررسی قرار دهد، و اعضای دیگر کمیته علاوه بر وزیر نفت عبارتند از: وزرای دارایی و بازرگانی و برنامه ریزی. نظریات وی که با گفتگوهای انجام شده در سطح کابینه صیقل یافته است، می تواند در اجلاس مشورتی اوپک در اواسط فروردین ماه مطرح گردد. میزان تولید ۲ میلیون بشکه در روز کویت سبب می گردد که این کشور نتواند مانند تولیدکنندگان بزرگی چون عربستان سعودی و ایران حرف خود را به کرسی بنشاند، لیکن اگر در هر یک از این دو غول نقاط ضعفی در رابطه با ثبات قیمت پدید آید، شیخ علی سعی خواهد کرد در اجلاس آتی اوپک از آن به بهترین وجه ممکن بهره برداری کند.مائسترون

دولت کویت خرید ارزهای خارجی را به حالت تعلیق درمی آورد

سند شماره (۴)

تاریخ: ۲۴ اسفند ۱۳۵۶طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، با اولویت

موضوع: دولت کویت خرید ارزهای خارجی را به حالت تعلیق درمی آورد

۱ در ضیافت ۲۳ اسفند ماه که به افتخار رئیس بانک بازرگانی بازنشسته ترتیب داده شده بود (ارزش فهرست میهمانان چند میلیون بود) سفیر فرصت کوتاهی یافت تا با خالد ابوسعود مشاور مالی امیر تبادل نظر نماید. ابوسعود (لطفا حفاظت شود) به وی اطلاع داد که ظرف همان روز دولت کویت به عمال خود دستور داده است که از خرید ارز خارجی با دلارهای موجود در کویت امتناع ورزند و موضع

سرمایه گذاری کنونی را حفظ کنند. سفیر از این همکاری دولت کویت کمال سپاسگزاری و امتنان را بجا

آورد.

۲ با درنظر گرفتن نرخ کنونی تبدیل دلار، ابوسعود گفت که ۲ میلیارد دلار مازاد کنونی (علاوه بر ۲ میلیارد دلار گذشته) حاصل از معامله آمریکا و آلمان که اخیرا مورد توافق آمریکا و آلمان غربی قرار گرفته قادر نیست در اوضاع کنونی ارزش دلار را بالا ببرد، وی معتقد است که مبلغی هنگفت معادل ۱۰ میلیارد دلار لازم است تا در این شرایط دلار را توأم باثبات سازد.مائسترون

کمک خارجی کویت، ۱۳۵۶۱۳۴۱

سند شماره (۵)

تاریخ: ۱۶ فروردین ۱۳۵۷خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: کمک خارجی کویت، ۱۳۵۶۱۳۴۱

۱ خلاصه: گزارش وزیر دارایی داخلی کویت حاکی از آن است که، از زمان استقلال (۱۳۴۱ و تا پایان سال ۱۳۵۶) کویت ۲/۶ میلیارد دلار کمک، (۵/۲ میلیارد دلار وام بلاعوض، ۲ میلیارد دلار وام، و ۷/۱ میلیارد دلار از طریق مؤسسات چندجانبه) ارائه کرده است. کویت معادل ۴/۹ درصد تولید ناخالص ملی خود را در سالهای ۱۳۵۶۱۳۴۹ به کمک اختصاص داده است که در این دوره سهم سرانه هر کویتی ۰۰۰/۱۱ دلار بوده است. این واقعیت که دو سوم (۹/۲ میلیارد دلار) ۵/۴ میلیارد دلار به صورت وام و

وامهای بلاعوض دوجانبه بین سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۶ توزیع گردیده، نشان می دهد که از زمان افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۲ میزان کمکهای ارائه شده توسط این کشور سیر صعودی داشته است، افزایش وامهای داده شده به کشورهای غیر عرب از ۳۵ درصد کل وامها در سال ۱۳۵۴ به ۵/۴۸ درصد در سال ۱۳۵۶ نشانگر بیشتر شدن کمکهای کویت به کشورهای غیرعربی است. این گزارش ارقام مربوط به سپرده حساب بانکهای مرکزی کشورهای رو به رشد را که احتمالاً مصرف نخواهد شد و نیز کمک ۷۰۰ میلیون دلاری به سازمان خلیج را برای عمران مصر درنظر نمی گیرد، به همین دلیل ارقام ارائه شده قدری محافظه کارانه است و بایستی آنان را حداقل کمکهای خارجی کویت قلمداد نمود.

(پایان خلاصه).

۲ سرپرست بخش اقتصادی اخیرا گزارش تهیه شده توسط وزیر دارایی داخل کویت به تاریخ ۲۶ بهمن ماه ۱۳۵۷ را دریافت نمود که حاوی ارقام وسیعی در رابطه با کمکهای کویت پس از اولین سال استقلال (۱۳۴۱) تا ۱۰ دیماه سال ۱۳۵۶ می باشد. جزئیات و یک نسخه از این گزارش به دنبال تلگرام ارسال خواهد شد. اطلاعات مهم موجود در گزارش به شرح زیر است.

۳ کل کمکهای ارائه شده: از سال ۱۳۴۱ کویت حدود ۲ میلیارد دلار وام و ۵/۲ میلیارد دلار وام بلاعوض به کشورهای رو به رشد داده است. و ۷/۱ میلیارد دلار نیز به نهادهای چند جانبه کمکی اختصاص داده که جمع کمکهای خارجی این کشور را به ۲/۶ میلیارد دلار می رساند. بخش اعظم این مبلغ (یعنی ۴۵/۵ میلیارد دلار) از سالهای ۱۳۵۶۱۳۴۹ ارائه شده است.

۴ کمک به نسبت تولید ناخالص ملی: کل تولید ناخالص ملی کویت در سالهای ۱۳۴۹ تا پایان ۱۳۵۶ حدود ۳/۵۸ میلیارد دلار برآورد شده است. کمک ۴۵/۵ میلیارد دلاری کویت به این معنی است که این کشور به طور متوسط ۴/۹ درصد از تولید ناخالص ملی خود را در سالهای ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۶ به کمک

خارجی اختصاص داده است. چون ارقام کمکی میزان «سپرده های» عظیم کویت در بانکهای مرکزی کشورهای رو به رشد را که احتمالاً باز گردانده نخواهد شد در بر نمی گیرد می توان گفت که میزان کمک واقعی و درصد کمک بیش از اینهاست.

۵ کمک سرانه: کل جمعیت کویت در پایان سال ۱۳۵۶ حدود نیم میلیون نفر بود، که میزان کمک سرانه کویتیها در سالهای ۵۶ ۱۳۴۹ حدودا معادل ۰۰۰/۱۱ دلار می گردد. چون جمعیت کویت پس از دوران ۵۶ ۱۳۴۹ سالانه ۶ درصد افزایش داشته، رقم کمک سرانه نیز بیش از اینها می باشد. در سال ۱۳۵۶ کل کمکهای کویت به صورت وام و وامهای بلاعوض معادل ۵۰/۷ میلیارد دلار بود که سهم سرانه کویتیها ۱۵۰۰ دلار می باشد. این رقم کمک داده شده از طریق نهادهای چند جانبه را که کل کمکها در سال ۱۳۵۶ به بیش از یک میلیارد دلار و سهم سرانه را معادل ۲۰۰۰ دلار می نماید، در بر نمی گیرد.

۶ منابع میرا: گزارش وزیر دارایی نشانگر آن است که کمکهای ارائه شده از سوی کویت بر منابع میرای نفتی که اقتصاد کشور از آنها تغذیه می کند، استوار است. بنابراین کاهش کمکهای این کشور بیش از کشورهای پیشرفته است چون آنها دارای منابع قابل تمدید و فعالیت اقتصادی متفاوتی هستند.

۷ روندها. چون کمکهای این کشور به نهادهای چند جانبه به نسبت سالانه مشخص نشده، ارقام دقیق مربوط به کمک سالانه موجود نیست. لیکن این واقعیت که دو سوم (۹/۲ میلیارد دلار) کل کمکهای ۵/۴ میلیارد دلاری وام و وامهای بلاعوض از سال ۱۳۴۱ در دوران ۱۳۵۶۱۳۵۳ داده شده، نشانگر آن

است که از زمان افزایش قیمت نفت در سال ۱۹۷۳ کمکهای این کشور سیر صعودی داشته است. افزایش معتدل وامها و وامهای بلاعوض از ۶۵۶ میلیون دلار در سال ۱۳۵۴ به ۷۵۰ میلیون دلار در سال ۱۳۵۶ احتمالاً نشانگر تخمین نادرست روند است، چون میزان کمکهای کویت به مؤسسات کمکی چندجانبه در ۳۲ سال گذشته افزایش یافته است.

۸ کمک کویت به کشورهای غیر عرب: از کل وامها و وامهای بلاعوضی که توسط کویت در سالهای ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۶ ارائه شده، طبق شواهد موجود در گزارش ۹/۸۷ درصد آن به کشورهای عربی، ۵/۴ درصد به کشورهای آفریقایی و ۶/۷ درصد به کشورهای دیگر (اکثرا آسیایی) اختصاص یافته است. وامهای بلاعوض به طور کلی (۸/۹۸ درصد در سال ۱۳۵۶) به کشورهای عربی اختصاص دارد. ولی وامها اکثرا به کشورهای غیرعربی اختصاص یافته اند (۵/۴۸ درصد در سال ۱۳۵۶ در مقایسه با ۳۵ درصد در سال ۱۳۵۴).

۹ اظهار نظر: در جدولی تحت عنوان «کمکهای کویت به سرمایه های نهادهای منطقه ای و بین المللی»، گزارش از کمک ۷۰۰ میلیون دلاری کویت به سازمان خلیج عمران مصر اشاره ای نمی کند. این واقعیت و عدم شمول ارقام مربوط به سپرده های کویت در کشورهای رو به رشد که مصرف نخواهد شد، این نتیجه را به دست می دهد که ارقام مطروحه در گزارش وزارت دارایی کاملاً محافظه کارانه تهیه شده و باید آنان را به عنوان حداقل میزان کمک خارجی کویت در سالهای ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۶ در نظر گرفت.

مائسترون

الحاق کویت به مجامع ضد هواپیماربایی

سند شماره (۶)

تاریخ: ۱۷ اردیبهشت ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: الحاق کویت به مجامع ضد هواپیماربایی

۱ بنا به درخواست خود در تاریخ ۱۶ اردیبهشت ماه، با ولیعهد و نخست وزیر کویت شیخ سعد عبداللّه ملاقات نمودم. از زمان ارتقاء وی به سمت جدید با وی ملاقات نکرده بودم و می خواستم از این فرصت برای مطرح کردن چند مسئله که مهمترین آنها الحاق کویت به مجامع ضد هواپیماربایی است استفاده کنم.

۲ در مقدمه گفتم که شیخ سعد مهمترین متخصص کویت در زمینه هواپیماربایی است، چون قبلاً با سه مورد هواپیماربایی که کویت درگیر آن بود به عنوان وزیر کشور برخورد داشته است. من توجه ویرا به سه مجمع هواپیماربایی جلب کرده و گفتم که کویت تنها مجمع لاهه را امضاء کرده است. شیخ سعد گفت می داند که کویت تنها یک مجمع را امضاء کرده است، ولی در رابطه با وضع دیگر مجامع چیزی نمی داند. به او گفتم که به نظر من وزیر امور خارجه آمادگی دارد امضاء و تأیید سه مجمع را به شورای وزیران پیشنهاد کند، لیکن قبلاً باید بعضی از مراحل فنی این روند حل شود.

۳ در ادامه گفتگو، من با تأکید بر اهمیت تأیید تمام کشورها در رابطه با سه مجمع گفتم این امر می تواند مانع از مداخله غیرمشروع در نظام هواپیمایی کشوری بین المللی شود. من به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل به شماره ۸/۳۲ و این واقعیت که از آمریکا، انگلستان و فرانسه توسط دیگر صحه گزاران

خواسته شده که این مسئله را با کویت و چند کشور دیگر در میان بگذارند، اشاره نمودم. من یادآور شدم که سفیر انگلستان در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ماه با راشد الراشد معاون وزیر امور خارجه پیرامون همین موضوع گفتگو کرده است. من خاطرنشان ساختم که با وجود عدم تمایل کشورها به توشیح این سه مجمع به خاطر ماهیت ضد فلسطینی شان، باید گفت که این وضع دیگر مصداق ندارد، چون همه دریافته اند که این سه مجمع اهداف وسیعتری را در مد نظر دارند. در واقع یاسر عرفات رهبر ساف نیز در بسیاری موارد هواپیماربایی را محکوم اعلام کرده است. همچنین به شیخ سعد یادآور شدم که مهمترین همسایگان کویت یعنی ایران و عربستان سعودی هر دو نیز سه مجمع مزبور را صحه گذارده و آنان را تأیید کرده اند و معتقدند که دلیلی ندارد که کویت به آنها نپیوندد.

برداشت من این است که کشورهای دیگر خلیج که علاوه بر عدم امضاء سه مجمع مزبور را تأیید نیز نکرده اند، منتظرند ببینند کویت چه اقدامی را انجام می دهد.

۴ نخست وزیر اظهارنظر خاصی در مورد این موضوع ارائه ننمود، لیکن در طول گفتگو اظهار علاقه می کرد. وی گفت پیرامون این مسئله روز بعد با وزیر امور خارجه گفتگو خواهد کرد (اجلاس شورای وزیران نیز قرار است در همان زمان صورت گیرد). این موضوع نیز به احتمال بسیار در شورای وزیران مطرح خواهد گردید.

۵ سفیر انگلستان به ما اطلاع داد که راشد الراشد معاون وزیر خارجه گفته است که دولت کویت از اهداف این سه مجمع حمایت می کند، لیکن رابطه فلسطینی بالا را نیز یادآور شده است. سفیر انگلستان گفت این مجامع با هرگونه اقدام غیر قانونی در جهان مخالف بوده و دارای انگیزه های سیاسی نمی باشند. وی توصیه کرد که کشورهایی مانند کویت که مسئولیتهای بین المللی خود را جدی تلقی می کنند، باید راهنما و سرمشق دیگران باشند.

۶ سفارت موضوع را دنبال خواهد کرد و ممنون خواهد شد اگر در جریان پیشرفت گفتگوها با کشورهای دیگر قرار گیرد تا با استفاده از این موارد بتواند دولت کویت را نیز در این راه ترغیب و تشویق بنماید.مائسترون

«تحریم» جمهوری دموکراتیک خلق یمن توسط اتحادیه عربی...

سند شماره (۷)

تاریخ: ۴ مرداد ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: «تحریم» جمهوری دموکراتیک خلق یمن توسط اتحادیه عربی عرضه های نفتی

۱ در طول ملاقات با وزیر نفت کویت شیخ علی خلیفه الصباح در تاریخ ۳ مرداد ماه کاردار و سرپرست بخش اقتصادی از وی سؤال کردند که به دنبال تصمیم اتحادیه عربی در تاریخ ۱۱ تیرماه مبنی بر قطع رابطه با جمهوری دمکراتیک خلق یمن، آیا کویت نیز صدور نفت خود به عدن را قطع کرده است یا خیر؟

۲ وزیر نفت اوضاع را به شرح زیر توصیف کرد: کویت و عراق تا مدتی قبل از اجلاس اتحادیه عربی از پالایشگاههای عدن استفاده می کردند و محصولات نفتی حاصله را به جمهوری عربی یمن می فروختند. (جمهوری دموکراتیک خلق یمن هرگز صاحب این نفت خام و یا محصولات آن نبوده است.)

تنها نفع حاصله برای جمهوری دموکراتیک خلق یمن این بود که پالایش نفت کویت در پالایشگاه ظرفیت مورد استفاده را بالا می برد، و هزینه پالایشگاه عدن را برای جمهوری دموکراتیک خلق یمن کاهش می داد. وزیر در ادامه توضیحات خود گفت، این قرارداد در حقیقت به نفع کویت بود، چون بازار یمن شمالی خوب است و پالایش نفت در عدن هزینه حمل و نقل محصولات نفتی را که بیش از هزینه نفت خام است، برای کویت کاهش می داد. علاوه بر این کویت محصولات پالایش یافته در پالایشگاه عدن را بر اساس قرارداد صدور نفت عراق به عدن می فروخت و مقداری از محصولات پالایشگاه شعیبه کویت را در اختیار عراق قرار می داد.

۳ علی خلیفه گفت به دنبال تصمیم اتحادیه عربی کویت نیز رابطه صدور نفت خود به عدن را «لغو» کرده بود تا در مورد آن بررسیهای بیشتری به عمل آورد. این بدان معنی است که کویت دیگر نفتی به پالایشگاه عدن نمی فرستد، بلکه به تقبل هزینه بیشتر محصولات پالایش یافته خود را از پالایشگاه شعیبه کویت به جمهوری عربی یمن ارسال می دارد. وزیر معتقد است که عراق نیز استفاده از پالایشگاه عدن را در رابطه با نفت خام خود متوقف کرده است.ساترلند

«قطع» نسبی کمکهای عربی به یمن جنوبی

سند شماره (۸)

تاریخ: ۲۰ مرداد ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: «قطع» نسبی کمکهای عربی به یمن جنوبی

۱ خلاصه. علیرغم تحریم یمن جنوبی در تاریخ ۱۱ مرداد توسط اتحادیه عرب میزان کاهش کمکهای کویت و مؤسسات مستقر در کویت به جمهوری دموکراتیک خلق یمن نسبی بوده است. بانک

مرکزی کویت به ما اطلاع داده است که رابطه بانکی بین کویت و عدن هنوز ادامه دارد. صندوق عربی مستقر در کویت در نظر ندارد کمک جدیدی به جمهوری دموکراتیک خلق یمن بدهد، و علت آن کاهش روند فعالیتهاست، و نه تحریم صرف جمهوری دموکراتیک خلق یمن. منابع موثق صندوق مالی کویت معتقدند که پرداخت وامهای موجود به این جمهوری قطع نخواهد شد، و باید مدتی بگذرد تا صندوق مزبور ارائه کمکهای جدید به جمهوری دموکراتیک خلق یمن را از سر بگیرد. تنها کاهشی که در کمکهای کویت به این جمهوری صورت گرفته کاهش کمک کویت در زمینه آموزش و پرورش و بهداشت است که در سال ۱۳۵۸ از ۹ میلیون دلار به ۵/۱ میلیون دلار تقلیل یافته است، ملاقات وزیر دارایی جمهوری دموکراتیک خلق یمن با امیر کویت در تاریخ ۸ مرداد ماه حداقل حاکی از آن است که گفتگوهای مالی و اقتصادی بین دو کشور هنوز جریان دارد. (پایان خلاصه).

۲ مقاله مرجع الف تحت عنوان «یمن جنوبی: کاهش کمکهای عربی» با وجود مفید و با ارزش بودن، چنین نشان می دهد که کاهش کمکهای عربی به جمهوری دموکراتیک خلق یمن در رابطه با کویت بیش از آنچه که فکر می کردیم فاجعه آمیز بوده است. وضع کمکهای ارائه شده توسط کویت یا نهادهای کمک عربی مستقر در کویت پس از تصمیم ۱۱ تیرماه اتحادیه عربی مبنی بر (قطع کمک) به جمهوری دموکراتیک خلق یمن به شرح زیر بوده است:

۳ ارسال پول از طرف مهاجرین: طبق گزارش مقاله «سعودیها نیز همگام با کویت و امارات متحده

عربی اقداماتی برای جلوگیری از انتقال ارز توسط کارگران به یمن جنوبی که یک چهارم تولید ناخالص ملی این کشور را در سال ۱۳۵۵ تشکیل می داد، به عمل آورده اند.» اگر این اقدام در اینجا نیز صورت گرفته باشد، اولین سازمان اقدام کننده بانک مرکزی کویت باید باشد. پس از مطرح شدن این موضوع توسط ما در تاریخ ۴ مردادماه معاون رئیس بانک مرکزی که فرد مطلعی است. اظهار تعجب نمود و گفت رابطه بانک مزبور با عدن به هیچ وجه قطع نشده است. تا آنجا که او می داند انتقال ارز، تلکس، و غیره بین کویت و عدن «روند عادی خود را ادامه می دهد».

۴ کمک صندوق عربی به یمن جنوبی. این مقاله کمکهای صندوق عربی مستقر در کویت را در رابطه با کمکهای عمرانی و اجتماعی و اقتصادی به جمهوری دموکراتیک خلق یمن «بسیار عظیم» عنوان می کند. صندوق عربی از زمان تأسیس حدود ۲۶ میلیون دلار (۱/۷ میلیون دینار کویتی) را برای تأمین هزینه مالی دو پروژه در یمن جنوبی ۳/۱۴ میلیون دلار (۹۵/۳ میلیون دینار کویت) برای بازسازی بندر عدن و ۷/۱۱ میلیون دلار (یا ۳/۲ میلیون دینار کویتی) برای تأسیسات ماهیگیری مکلا اختصاص داده است. در اوایل سال جاری صندوق در نظر داشت کمکی در رابطه با دو پروژه دیگر را که معادل ۳۷ میلیون دلار (۱۰ میلیون دینار کویتی) برای کارخانه برق در وادی حضر موت و ۶/۶ میلیون دلار (۸/۱ میلیون دینار کویت) برای عمران کشاورزی در وادی توربان در اختیار یمن جنوبی قرار دهد، مقام برجسته صندوق عربی به سرپرست بخش اقتصادی در تاریخ ۴ مرداد ماه گفت که علیرغم تصمیم اتحادیه عربی مورخ ۱۱ تیرماه، پرداخت مربوط به دو پروژه تصویب شده هنوز ادامه دارد، در واقع در رابطه با یک پروژه همین چند روز قبل مقداری پول پرداخت شده است. وی اظهار داشت که با درنظر گرفتن این واقعیت که تمام کشورهای عربی عضو صندوق عربی هستند، جلوگیری از ادامه پرداخت کمکها در رابطه با پروژه های تصویب شده توسط همه آنها کاری دشوار است. وی گفت بررسی دو پروژه دیگر به تعلیق

درآمده است و علت آن نیز اجراء یک سیاست خاص علیه یمن جنوبی نیست، بلکه تمام تعهدات صندوق عربی به حالت تعلیق درآمده و قبل از افزایش سرمایه صندوق در اجلاس سالانه آتی در آوریل ۱۹۷۹ (فروردین ۱۳۵۸ م) احتمالاً پروژه دیگری تصویب خواهد گردید.

۵ کمکهای کویت. کمک مستقیم دولت کویت به یمن جنوبی از طریق دو سازمان صورت می گیرد، که عبارتند از صندوق کویتی عمران اقتصادی عربی (برای پروژه های مهم)، و اداره کل کمکی خلیج جنوبی و عربی (برای «کمکهای بشر دوستانه» که به صورت احداث مدرسه و بیمارستان عمل می کند).

(الف) صندوق کویت. وضع مربوط به کمک صندوق کویتی مبهم است. ارسال ۱۳۴۱ صندوق کویت معادل ۴۳ میلیون دلار (۷۳/۱۱ میلیون دینار کویتی) به یمن جنوبی کمک کرده است. اخیرا نیز طبق قرارداد منعقده در یکم آذرماه ۱۳۵۵ در رابطه با تأسیسات ماهیگیری مکلا، صندوق عربی ۱۰ میلیون دلار (۷/۲ میلیون دینار کویتی) به این کشور کمک کرده است. در حال حاضر صندوق مزبور در رابطه با یمن جنوبی تنها یک پروژه را تحت بررسی دارد، که معادل ۹ میلیون دلار (۵/۲ میلیون دینار کویت) برای تأمین هزینه نسبی فرودگاهی در ریان می باشد. مقام دیرین این صندوق (خود اهل یمن شمالی است) که با مسائل یمن سر و کار دارد به ما گفت که نحوه برخورد صندوق با دو یمن وقت زیادی می برد و روند تصویب پروژه جدید به کندی به پیش می رود. با این وصف وی فکر نمی کند که «قطع رابطه» لزومی داشته باشد و به نظر وی ندارد. در رابطه با پروژه های موجود، گفت اکنون قطع پرداخت وامهای مورد تعهد کاری دشوار

می باشد.

(ب) اداره کل کمکهای خلیج جنوبی و عربی. این سازمان کویتی در سال ۱۳۴۲ تأسیس گردید تا از طریق آن کویت بتواند به بحرین، امارت جدا از امارات متحده عربی در آن زمان یعنی عمان و دو یمن کمک کند. پس از استقلال امارات متحده عربی از فهرست حذف شد و در سال ۱۳۵۲ سودان به جای آن وارد گردید. در ده سال گذشته سالانه حدود ۹ میلیون دلار (۴/۲ میلیون دینار کویتی) به یمن جنوبی اختصاص داده است. از این مبلغ سالانه حدود ۵/۷ میلیون دلار (۲ میلیون دینار کویتی) صرف احداث مدرسه و بیمارستان و ۵/۱ میلیون دلار (۴۰۰ هزار دینار کویتی) صرف پرداخت حقوق ۱۰۰ معلم مدارس مزبور، ۱۰ پزشک، و تکنسینهای مختلف، مهندس و مدیر در یمن جنوبی می شد. (این اداره دفتر کوچکی نیز در عدن دارد.) پس از تصمیم اتحادیه عربی در ۱۱ تیرماه سرپرست این اداره به ما گفت هزینه ۵/۷ میلیون دلاری ساختمانی از بودجه سال ۱۳۵۸ حذف شده است (۱۰ تیرماه ۱۳۵۷ تا ۹ تیرماه ۱۳۵۸). ولی پرداخت ۵/۱ میلیون دلار حقوق معلمین، و پزشکان و مدیران ادامه خواهد یافت چون این نوعی کمک «بشردوستانه» از طرف دولت کویت می باشد.

۶ مطبوعات گزارش می دهند که وزیر دارائی جمهوری دموکراتیک خلق یمن فضیل محسن عبدا در تاریخ ۱۰ تیرماه با امیر کدارایی ملاقات نمود و در تاریخ ۱۱ تیرماه عازم لیبی شد. به نظر ما او تقاضای کمک کرده است.

۷ اظهار نظر: طبق اطلاع آن وزارتخانه، دولت کویت معتقد است که کمک به جمهوری دموکراتیک خلق یمن بهترین راه برای کشانیدن این کشور به جرگه اعراب واقعی و میانه رو می باشد تا تنبیه آن. در نتیجه تصمیم ۱۱ تیرماه اتحادیه عربی، این کشور سیاست کمک به یمن جنوبی را کنار گذاشته است، لیکن میزان تنبیهات مورد نظر چندان شدید نیست. ما فکر نمی کنیم که دولت کویت انتقالهای بانکی به عدن را

متوقف سازد، چون سیاست همیشگی این (شهر کشور) بازرگانی در جهت چرخش آزاد سرمایه در داخل و خارج از کشور بوده است. مائسترون

روابط ایران و کویت

سند شماره (۹)

تاریخ: ۲۸ شهریورماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در تهرانبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: روابط ایران و کویت

۱ رئیس هیئت دیپلماتیک محلی شیخ نصرالجابر یکی از شاهزادگان درخشان و جوان کویتی و برادرزاده امیر و نخست وزیر کویت است. وی نیز مانند تمام کویتیهای خوب، با ترک تهران به منظور گذرانیدن سه هفته در پاریس، پایان ماه رمضان را جشن گرفت.

۲ بنابراین به محض این که وی در تاریخ ۲۷ شهریور ماه به من تلفن کرد و گفت «به طور ناشناس» در تهران به سر می برد و میل دارد با من ملاقات کند، بسیار متعجب شدم. هنگامی که رهسپار شرکت در ضیافتی در پاکستان بود با وی ملاقات کردم و او را شخصی فیلسوف مآب یافتم.

۳ امیر او را از پاریس فرا خوانده بود، و با ارسال یک پیام امیدوارکننده توسط او برای شاه او را با یک فروند هواپیمای جت مخصوص عازم تهران کرده بود. نصر صبح روز ۲۸ شهریور ماه به حضور شاه باز

یافته بود. او در رابطه با زلزله تسلیت گفت، لیکن به خصوص در مورد نامه ای با شاه صحبت کرد که در آن

امیر از تلاش شاه برای حفظ موقعیت و رهبریت خود در ایران حمایت خود را اعلام داشته بود.

۴ نصر با من پس از باریافتن به حضور شاه، ملاقات کرد و گفت اوضاع خوب است و به نظر وی حس

اعتماد شاه از زمان حضور وی در عیدالسلام خیلی بیشتر شده است. وی گفت روحیه شاه «خیلی خوب»

است و کنترل کامل امور را در اختیار دارد.

۵ با پایان این وظیفه خوب، شیخ سوار جت خود شد و رهسپار روسپی خانه های پاریس گردید.

سولیوان

سفر کوپر به کویت، مقررات مالیاتی آمریکا در رابطه با سرمایه گذاریهای مستقیم کویت

سند شماره (۱۰)

تاریخ: ۵ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا در تهران، فوری

موضوع: سفر کوپر به کویت، مقررات مالیاتی آمریکا در رابطه با سرمایه گذاریهای مستقیم کویت

۱ مقامات کویتی احتمالاً با معاون وزیر کوپر در مورد مقررات مالیاتی پیشنهادی اداره مالیات داخلی

درآمد دولتهای خارجی، که در آمریکا سرمایه گذاری کرده اند صحبت خواهند کرد. آنچه در ذیل می آید

نکاتی است که سفارت آمریکا در کویت مایل به مطرح شدن آنها می باشد.

۲ اداره مالیات داخلی بر اساس بخش ۸۹۲ مجموعه قوانین مالیاتی ۸۹۲ داخلی مقررات جدیدی را

وضع کرده است.

هیئت همراه معاون وزیر یک نسخه از مقررات پیشنهادی و مجموعه قوانین ۸۹۲ را در اختیار دارد. به

طور خلاصه، بخش ۸۹۲ درآمد «دولتهای خارجی» را که نتیجه سهام، اوراق قرضه، سپرده های بانکی «و

یا هرگونه منبع مالی که در آمریکا دارند» می باشد از پرداخت مالیات معاف می دارند. مقررات پیشنهادی اداره مالیات داخلی این معافیت را در مورد درآمدهای «خنثی» (بهره و یا درآمد اوراق قرضه) یا درآمد حاصله از وارد شدن در تجارت یا فعالیت بازرگانی در آمریکا مانند تملک هتل، دفتر ساختمانی، و یا بنگاه معاملاتی توسط هر دولت خارجی یا آژانسهای تابعه آن مشمول مقررات مالیاتی جدید خواهد گردید.

۳ در سیزده سال گذشته دولت کویت در زمینه املاک از طریق بانک چیس مانهاتان سرمایه گذاری های عظیمی کرده است. کویتیها که ظاهرا فکر می کردند بخش ۸۹۲ شامل این مورد نمی شود فرمهای مالیاتی را پر نکرده اند. در صورتی که این مقررات به تصویب برسد، کویتیها مجبور خواهند شد مالیات سیزده سال عقب افتاده را بپردازند. ولی ما در رابطه با میزان سرمایه گذاری یا مالیات قابل پرداخت اطلاعی نداریم.

۴ همان طور که در تلگرام مرجع آمده و سفارت آمریکا در کویت می داند، کویتیها نگران کاهش منافع حاصله از سرمایه گذاریهای خود و نیز امکان کاربرد مقررات پیشنهادی در مورد درآمدهای سیزده سال گذشته شان هستند. بانک چیس مانهاتان و وکلای آن با معاون وزیر کارزول و اداره مالیات داخلی گفتگو کرده و ظاهرا به کویتیها گفته اند که طبق بخش ۸۹۲ می توان چنین برداشت کرد که دولت کویت از پرداخت مالیات مزبور معاف است. همان گونه که در تلگرام مرجع پیشنهاد شده، کویتیها ممکن است فکر کنند که

دولت آمریکا در هنگام مقررات پیشنهادی انگیزه های سیاسی ضد کویتی را در نظر داشته است (ولی باید گفته شود که این امر صحت ندارد).

۵ در صورت مطرح شدن موضوع توسط کویتیها می توانید از مطالب بالا و نکات ذیل استفاده کرده و به آنها پاسخ دهید.

انگیزه این پیشنهاد روشن شدن نحوه کاربرد بخش ۸۹۲ در مورد تمام دولتهای خارجی بوده است (محض اطلاع شما منظور اصلی تمیز سرمایه گذاری «بازرگانی» از سرمایه گذاریهای «دولتی» بوده است.) خزانه داری فرصتی ایجاد کرده است تا همه (حتی بانک چیس مانهاتان) نظریات خود را کتبا اعلام نمایند. و ظاهرا خزانه داری مایل است در ماه ژانویه این موضوع را در کنگره به بحث آزاد بگذارد. فرم نهائی این مقررات قبل از آن منتشر نخواهد گردید. علاوه بر این، خزانه داری از نگرانیهای ویژه کویت و مسئله کاربرد مقررات در رابطه با درآمدهای گذشته آگاه است. به همین دلیل وزیر بلومنتال معاون خود را در زمینه سیاستهای مالیاتی (امیل ساندل) را در سفر خود در ماه نوامبر به کویت به همراه خواهد آورد.

۶ دیوید راکفلر با معاون وزیر کاتز در مورد این موضوع گفتگو کرد. راکفلر گفته بود که اگر این مقررات اجرا شود به هیئت مدیره و روابط آمریکا و اوپک خساراتی وارد خواهد گردید.ونس

کمک کویت در جهت جبران کاهش تولید ایران

سند شماره (۱۱)

تاریخ: ۱۹ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سیبه: سفارت آمریکا در تهران

عطف به: ۱۹ آبان ۱۳۵۷

موضوع: کمک کویت در جهت جبران کاهش تولید ایران در حال حاضر بدون تردید انجام خواهد شد

۱ خلاصه. کل تولید کویت (با درنظر گرفتن سهم آن از منطقه مشترک کویت و عربستان سعودی) در حال حاضر حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز است. حتی اگر دولت کویت بخواهد نیز نمی تواند تولید خود را بیش از ۹/۲ میلیون بشکه در روز افزایش دهد، چون کارهای زیادی در حوضچه های نفتی آن باید انجام شود که سالها وقت می گیرد و قبل از سال ۱۳۵۸ امکان پذیر نیست. نماینده شرکت نفتی گلف معتقد است که عراق، کویت، عربستان سعودی و امارات متحده عربی به توافق رسیده اند که در پاسخ به کاهش تولید نفت ایران تولید خود را حداقل به مدت یک یا دو هفته افزایش ندهند تا اوضاع روشن تر گردد. (پایان خلاصه).

۲ پس از ارسال مرجع ب، ما با مقامات وزارت نفت و شرکت نفت کویت که بزرگترین تولیدکننده نفت کویت است، و نیز نمایندگان شرکت نفتی گلف و نیز معاون رئیس شرکت در بخش بازاریابی گفتگوهایی انجام دادیم. نتیجه تحقیقات مربوط به امکان افزایش تولید نفت کویت در جهت جبران کمبود تولید نفت ایران به شرح زیر است.

۳ ظرفیت. معاون مدیر کل شرکت نفت کویت و مسئول عملیات (حفاظت شود) در تاریخ ۱۱ آبانماه به ما گفت گرچه شرکت نفت کویت در نظر داشت در اوایل دهه ۷۰ ظرفیت تولیدی خود را به ۴/۳ میلیون بشکه برساند، لیکن به علت ملی شدن و سیاست صرفه جویانه دولت کویت، هزینه های لازم برای انجام کارهای لازم و حراست از چاهها اختصاص نیافته است. در حال حاضر اوضاع طوری است که شرکت

نفت کویت نخواهد توانست بیش از ۶/۲ میلیون بشکه در روز تولید نماید. شرکت نفت کویت کارهای لازم در مورد چاهها را احتمالاً در سال ۱۳۵۸ آغاز خواهد کرد، ولی اگر میزان سرمایه کافی نباشد، شرکت نفت کویت نخواهد توانست سالانه بر روی بیش از ۲۰ حلقه چاه از ۷۰۰ چاه موجود کار کند. مدیر شرکت فکر می کند که ظرفیت تولیدی شرکت افزایش نخواهد یافت مگر آن که سقف کنونی میانگین تولید ۲ میلیون بشکه در روز از بین برود. در رابطه با ظرفیت باقیمانده تولیدی کویت در منطقه ای که با عربستان سعودی در آن سهیم است، قرار نیست تولید ۰۰۰/۴۵۰ بشکه در روز شرکت نفت عربی افزایش یابد (که سهم کویت از آن ۲۲۵۰۰۰ بشکه در روز می باشد)، و ظرفیت تولید آمین اویل سابق نیز افزایش نخواهد یافت (که سهم کویت از آن ۰۰۰/۹۰ بشکه در روز می باشد). معنی آن این است که تولید مؤثر کویت کمی بیش از ۹/۲ میلیون بشکه در روز می باشد.

۴ تولید واقعی، طبق آمار و ارقام داخلی وزارت نفت، در آبان ماه ظرفیت کلی تولیدی کویت معادل ۱/۲ میلیون بشکه در روز بود که ۸۳/۱ میلیون بشکه در روز آن مربوط به شرکت نفت کویت و ۰۰۰/۲۸۰ بشکه در روز آن مربوط به سهم کویت در منطقه مشترك است. تولید ۱/۲ میلیون بشکه در روز نشانگر ۵ درصد افزایش در مقایسه با آبان سال ۱۳۵۶ است. در ده ماه اول سال ۱۳۵۷ کل تولید شامل سهم کویت از منطقه مشترک حدود ۲ میلیون بشکه در روز و ۷۷/۶ درصد بیش از ۱۰ ماهه اول سال ۱۳۵۶ بود. ارقام تولیدی به شرح زیر است (به بشکه در روز).

آبان- دیماه- آبانماه

شرکت نفت کویت- ۱۷۹۹۱۲۴-۱۸۰۱۶۶

عملیات آمین اویل پیشین- ۸۰۷۹۹-۸۳۵۲۵

شرکت نفت عربی- سهم

کویت-

۲۰۰۱۲۰-۱۴۱۳۸۰

جمع- ۲۰۱۹۳۰۳-۲۱۱۳۸۱۱

۵ مقامات شرکت نفتی گلف اظهار داشتند که آنها و دو برداشت کننده بزرگ (شل و بریتیش پترولیوم) تقاضا کرده اند که با وزیر نفت در مورد افزایش تولید گفتگو نمایند، لیکن وزیر تا به حال به این موضوع علاقه ای نشان نداده است. گلف که معمولاً در مورد اوضاع بازار ناله می کند، می گوید که قادر نیست حداقل تکالیف قراردادی خود را انجام دهد و حداکثر نفت مجاز در قرارداد خود با کویت را خریداری کند (۵۷۵۰۰۰ بشکه در روز). به نظر می آید شل و بریتیش پترولیوم نیز همین کار را انجام می دهند. بنا به اعتقاد نمایندگان گلف، عراق، عربستان سعودی، کویت و امارات متحده عربی توافق کرده اند که به دنبال کاهش تولید نفت ایران و حداقل تا یکی دو هفته پس از آن تولید خود را افزایش ندهند تا وضع روشنتر شود.

۶ اظهار نظر. به نظر ما کویت مایل نیست به منظور کسب منافع کوتاه مدت در نتیجه مشکلات موقتی نفت ایران، به ایرانیها اهانت نماید. از طرف دیگر اگر این وضع ادامه یابد کویت ظرفیت تولیدی خود را به کمی بیش از ۹/۲ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد داد تا همگام با عربستان سعودی، امارات متحده

عربی و دیگران نیاز معقول جهانی را برآورده سازد.

۷ وزارتخانه در صورت تمایل می تواند این تلگرام را به سفارت آمریکا در تهران ارسال دارد.

مائسترون

سفر معاون وزیر کوپر به کویت

سند شماره (۱۲)

تاریخ: ۲۳ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، فوری

موضوع: سفر معاون وزیر کوپر به کویت

۱ خلاصه. معاون وزیر کوپر در سفر مورخ ۱۰ ۹ آبانماه خود به کویت با وزیر نفت و وزیر دارایی، مشاور مالی امیر و مدیر کل صندوق مالی کویت ملاقات نمود. مقامات کویتی از سخنرانی معاون وزیر در مورد اقتصاد جهانی و اقدامات ما در رابطه با دلار قدردانی کرده، لیکن گفتند، اگر هم روندهای بنیادی و درازمدتی به نفع دلار باشد، آمریکا هنوز نتوانسته است بر مشکلات کوتاه مدت فائق آید. در پاسخ به توسل به میانه روی در کنفرانس اوپک در ابوظبی، وزیر نفت گفت افزایش قیمت نفت کمتر از ده در صد را نخواهد پذیرفت. گر چه این افزایش می تواند مرحله به مرحله صورت گیرد، مقامات کویت از تغییرات پیشنهادی بخش ۸۹۲ قوانین اداره مالیات داخلی آمریکا که سرمایه گذاریهای دولت کویت را مشمول مالیات خواهد کرد، اظهار نگرانی کردند.وزیر نفت و دارایی با اظهار نگرانی در مورد وضع مقرراتی مالیاتی پیشرفته گفتند این امر مانع از انجام سرمایه گذاریها خواهد شد، چون سرمایه گذاری مستقیما باج سیاست نفتی کشور مرتبط است. در پاسخ به سخنرانی معاون وزیر کوپر در مورد مسائل شمال و جنوب، وزیر دارایی نسبت به پروژه ها و تلاشهای مربوط به این گفتگوها اظهار شک و تردید کرد. جهت و سطح

سیاستهای کمکی موضوعات مورد بحث مفید با سرپرست صندوق الحمار بود.

تلگرام جداگانه به تشریح گفتگوهای وسیع در مورد کار برد بخش ۸۹۲ در رابطه با سرمایه گذاری کویت در آمریکا اختصاص داده شده. (پایان خلاصه.)

۲ در تاریخ ۱۰۹ آبان ماه ریچارد کوپر معاون وزیر کشور در امور اقتصادی طی ۲۴ ساعت پر مشغله ای که گذرانید، یکساعت با وزیر نفت شیخ علی خلیفه الصباح، دو ساعت با وزیر دارایی عتیقی و مشاور مالی امیر کویت خالد ابو سعود و سرپرست صندوق کویت برای عمران اقتصادی عربی عبدالطیف الحماد که ضیافت شامی به افتخار وی ترتیب داده بود، گفتگو کرد. سفیر نیز در یک ضیافت شام میزبانی علی خلیفه و بانکداران ذینفوذ سرمایه گذار و بازرگانان کویتی را به عهده داشت.

۳ در ملاقات با علی خلیفه، عتیقی و ابو سعود، معاون وزیر کوپر(۱)به بررسی وضع اقتصاد جهانی و امکان تقویت دلار (۲) (با عتیقی) در مورد مذاکرات شمال و جنوب و (۳) در زمینه تعادل انرژی و امیدواریها به میانه روی در اجلاس آتی اوپک در زمینه قیمت نفت گفتگو کرد. سخنرانی معاون وزیر حاوی مطالب گزارش شده در پاراگرافهای و مرجع ج بود.گفتگو پیرامون مسائل زیر به شرح ذیل ادامه یافت.

۴ اقتصاد جهانی و دلار. عکس العمل کویت در رابطه با سخنرانی معاون وزیر توام با قدردانی بود لیکن از مشکلات آنها ناشی از ضعف دلار انتقاد به عمل آمد.

الف: اظهار نظرهای وزیر نفت. علی خلیفه گفت در رابطه با استدلالهای معاون وزیر در زمینه امکانات بنیادین درازمدت دلار مخالفتی ندارد. ولی برای کویت دلار یک مسئله آنی را پیش کشیده است. در آمد کویت به صورت دلار است، لیکن این کشور مجبور است دلارهای خود را به مارک، ین و دیگر ازهاری گران قیمت تبدیل کند تا بتواند واردات مورد نیاز خود را تأمین نماید. بانکداران آمریکایی و اروپایی که وزیر هر روزه با آنها ملاقات می کند اظهار می دارند که اقدامات ضد تورمی آمریکا «مؤثر نیست». آنها می گویند در کوتاه مدت آمریکا به چیزی توجه نمی کند. مسئله دیگر این است که شرکتهای آمریکایی به افزایش صادرات پای بند نیستند.

ب: معاون وزیر کوپر پاسخ داد که وی نمی تواند با نحوه تشریح بانکداران آمریکایی و اروپایی توسط وزیر مخالف باشد، لیکن همان گونه که وزیر در جریان است،در چند ماه گذشته آمریکا چند اقدام کوتاه مدت را انجام داده است. در حقیقت، موازنه تجاری آمریکا نیز در چند ماه گذشته بهبود یافته است. در پاسخ به سؤال گروهی از بانکداران آمریکایی و ایرانی در ایران، معاون وزیر به آنها گفته بود که آیا می توانند راه حلی را پیشنهاد کنند که کم خرج تر از خود مسئله باشد، به طور مثال آمریکا می تواند برای واردات اضافه بهایی تعیین کرده و یا آنها را تحت کنترل درآورد. لیکن ژاپن و آلمان غربی با اینکار موافق نیستند. ما می توانیم در آمریکا یک عقب افتادگی اقتصادی را به وجود بیاوریم، لیکن این کار برای جهان و به خصوص کشورهای رو به رشد مفید نخواهد بود. بلکه بر عکس تمام تلاش ما بر گسترش دادن و نه محدود کردن اقتصاد جهان متمرکز است، تا اقتصاد اروپا از کندی و رکود به در آید تا بتوانند علاوه بر کمک به خودشان به دلار نیز کمک کنند.

ج: فعالیت غیر مکفی شرکتهای آمریکایی، کوپر گفت وی به خصوص به برداشت وزیر نفت در مورد بازرگانان آمریکایی و تلاش آنها در زمینه بالا بردن صادرات با در نظر گرفتن دلار ارزان علاقه مند است.

اگر آنها از این فرصت استفاده کنند برای ما بسیار نگران کننده است. وی گفت، رئیس جمهور کارتر جهت ترغیب صادرات به خصوص از طریق کارخانه های متوسط آمریکایی، سیاست صادراتی جدیدی را اعلام کرده است. وزیر گفت وی تاکنون علامتی دال بر افزایش فعالیت شرکتهای آمریکایی را مشاهده نکرده است، در چند ماه گذشته طبق اطلاع وی تنها یک شرکت آمریکایی که آن هم با یک شرکت ژاپنی شریک بوده موفق به انعقاد قرار دادی در کویت شده است. سفیر یادآور شد که این شرکت همان شرکت رایلی میتسوی ژاپنی آمریکایی است که در زمینه دیگهای بخار نیروگاه دوحه موفق به تحصیل قرار داد شده است. وی گفت علیرغم تلاشهای همه جانبه یک سال گذشته ما تنها یک شرکت آمریکایی بنام جنرال الکتریک بخش توربین های پروژه را به عهده گرفته است و هزینه اعلام شده توسط آن دو برابر هزینه اعلام شده توسط شرکت ژاپنی است.

د: عتیقی در مورد دلار. در پاسخ به سخنرانی معاون وزیر کوپر وزیر دارایی عتیقی گفت که امیدوار است تلاشهای رئیس جمهور کارتر در زمینه کنترل تورم، گسترش صادرات و کاهش واردات نفتی موفقیت آمیز باشد؛ لیکن وی فکر نمی کند که این مسائل در آینده نزدیک تحقق یابد. به طور مثال، مذاکرات آتی دستمزد برای قرار دادهای سه ساله کارگری احتمالاً به تورم خواهد افزود. عتیقی گفت سقوط ارزش دلار علاوه بر خسارت زدن به تولید کنندگان نفت به صادرات آمریکایی کمکی نخواهد کرد چون هزینه نفتی آلمان، دیگر کشورهای اروپایی و ژاپن را پایین می آورد و موضع رقابتی آنها با آمریکا را

تشدید می کند. عتیقی با صدای بلند گفت نمی داند اتفاقات رخ داده در مورد دلار از «مقاصد سیاسی» سرچشمه می گیرد یا خیر، عتیقی گفت هر چه باشد «آمریکا قیمت آن را خواهد پرداخت» چون آمریکا در مرکز اقتصاد جهانی قرار گرفته و سقوط ارزش دلار نیز بر اقتصاد جهانی لطمه وارد می سازد. آمریکا و اروپا تنها کاری که کرده اند اینست که اعضای بدن را قطع کرده اند تا لباس مناسب آن شود، و در این رابطه منظور از بدن کشورهای تولید کننده مواد خام از قبیل نفت و غیره می باشد. تولیدکنندگان نفت در ازاء فروش منابع میرای خود چیزی را به دست می آورند که ارزش آن دائما رو به کاهش است. عتیقی گفت سالها است که کویت با وزیر خزانه داری پیشین سیمون و دستیارش پارسگی گفتگو می کرده و هم اکنون با وزیر بلومنتال گفتگو می کند تا دوستانی در مراتب بالا جلب کند تا متوجه شوند که تولیدکنندگان و مصرف کنندگان دارای منافع مشترکی هستند، لیکن در حال حاضر سیستم پولی خاصی در جهان وجود ندارد که بتوان به آن متکی شد. در حال حاضر گروه ۷۷ از سازمان تجارت و بازرگانی سازمان ملل می خواهد که در امور مالی وارد شود، چون ثبات پولی از بین رفته است. وزیر گفت نیروهای مورد نیاز بسیار است، لیکن کشورهای نفتی به آنها نیازی ندارند. آنها دلایل اخلاقی به جهان ارائه می کنند، لیکن در ازاء تلاشهایشان مطبوعات و تبلیغات سر و صدای زیادی به راه انداخته و ارزی در اختیار آنها قرار می دهند، که دائما از اعتبار آن کاسته می شود.

ه : در اشاره به تمثیلهای عتیقی، معاون وزیر کوپر گفت ما سعی کرده ایم این لباس را به این تن بپوشانیم ولی نه از طریق قطع عضو. کوپر گفت، هنگامی که کارتر رئیس جمهور شد، جهان در یک عقب افتادگی اقتصادی به سر می برد، قیمت کالاها نیز تحت فشار بود ما احساس کردیم که آمریکا،آلمان و ژاپن باید کاری انجام دهند و در اجلاس لندن در اردیبهشت ۱۳۵۸ ما به یک توافق کلی دست یافتیم. ولی تنها آمریکا بود که از خود عمل نشان داد. اقتصاد خود را گسترش داد البته بنا به دلایل داخلی ولی همین امر

برای جهان و به خصوص کشورهای تولیدکننده مواد اولیه نیز مفید بود. ما می دانستیم که اگر آلمان و ژاپن نیز همین کار را انجام ندهند، مشکلات پدید خواهد آمد. اکنون پس از اجلاسیه بن، ژاپن و آلمان نیز اقتصاد خود را گسترش خواهند داد و ما امیدواریم که سال ۱۳۵۸ بهتر از سال ۱۳۵۷ باشد. البته مشکلات هنوز از بین نرفته است، لیکن اگر این کار را هم انجام نمی دادیم بیکاری وازدگی یا واپس زدگی وضع جهان را به وخامت بیشتر می کشید.

و: در اشاره به اظهارات عتیقی در مورد تولید نفت و مسئولیت اخلاقی معاون وزیر کوپر گفت ما نیز حس مسئولیت داریم، به طور مثال آن را می توان در صدور گندم مشاهده کرد و در اکثر این موارد اینکار با وجود اعتراض کشاورزان خود ما صورت می گیرد، چون آنها از ما می خواهند کمتر تولید کنیم تا قیمت بالاجبار بالا برود. به علت همین حس مسئولیت هزاران تن گندم را به کشورهایی چون هند و مصر ارسال نموده ایم. با تولید بیشتر ما نیز خود را در وضع کشورهای تولید کننده نفت قرار می دهیم عتیقی با لبخندی گفت او کاملاً با وجه تشابه به گندم و نفت موافق نیست. لیکن بهتر است این مسئله به جلسه دیگری موکول شود.

ز: نقطه نظرات مشاور مالی خالد ابوسعود، که به مدت ۲۰ +سال یکی از شخصیتهای مهم تعیین کننده قیمت و ترکیب سرمایه گذاریهای دولت کویت بوده است به معاون وزیر کوپر گفت حاکم کویت در مورد دلار شدیدا نگران شده و شخصا به آن توجه می کند. ابوسعود گفت به ۶ میلیارد دلار در آمد نفتی خود کنار

که سال گذشته کویت جهت مخارج وارد گردید. علت نیز این است که حدود نیم و یا دو سوم بودجه در مقایسه با دلار سیر صعودی یافته است. ابو سعود گفت، کویت هنوز هم مایل است سرمایه گذاریهای درازمدت خود را در آمریکا انجام دهد، لیکن دورنمای کوتاه مدت آن نگران کننده است، چون نه تنها افراد بلکه شرکتهای بزرگ نیز در حال دوری جستن از دلار هستند. با تکرار نقطه نظر وزیر نفت، ابوسعود گفت جامعه مالی اروپا به این نتیجه رسیده است که آمریکاییها نگران سقوط ارزش دلار نیستند. وی گفت امیدوار است اقداماتی در جهت تفسیر این نظریه و بالا رفتن ارزش دلار صورت پذیرد. در رابطه با راه حل های کویت در مورد دلار ابوسعود با صراحت گفت «ما نمی دانیم چه کاری باید انجام دهیم. نمی خواهیم دلار را از دست بدهیم و خسارات وارده را بپذیریم، ولی برای سرمایه گذاریهای (عظیم) به چه نقطه ای از جهان روی بیاوریم؟»

۵ قیمت نفت و اجلاس اوپک در ابوظبی. معاون وزیر کوپر در ملاقات با وزیر نفت گفت ما به اجلاس آتی اوپک در ابوظبی بسیار علاقه مند هستیم.

وی طبق پاراگراف ۶ مرجع ج در مورد وضع بازار نفتی در سال ۱۳۵۸، تأثیر افزایش قیمت بر تورم جهانی و بافت شکننده اقتصاد جهان صحبت کرد و گفت بهتر است در زمینه افزایش قیمت نفت در ابوظبی با میانه روی بسیار عمل شود. علی خلیفه پاسخ داد:«ما آنقدر میانه رو بوده ایم که از نظر سیاسی غیر واقعگرایانه بوده است. اگر منظور شما ۵ درصد افزایش قیمت برای تمام سال ۵۸ است ما آن را نمی پذیریم. هر وزیر نفتی که این افزایش محدود را بپذیرد یا «آگاه نیست و یا ساده اندیش است» «هیچ کس تقاضای عمومی عراقیها را نخواهد پذیرفت. با این وصف ما افزایش کمتر از ده درصد را نخواهیم پذیرفت. حال این افزایش مرحله به مرحله و یا یکباره صورت گیرد، مهم نیست. ما خواستار جبران خسارات وارده بخود در دو سال گذشته نیستیم.ما به مسئولیتهای خود واقف هستیم، ولی در برابر مردم خودمان نیز مسئولیتهایی

داریم. از نظر سیاسی پذیرش افزایش قیمت ناچیز برای ما درست نیست. برای آمریکا نیز این امر درست نیست، چون بر اوضاع داخلی سیاسی کشورهای تولید کننده تأثیر منفی به جای خواهد گذاشت.» معاون وزیر کوپر در خاتمه گفت وی به مسائل سیاسی و غیره واقف است، لیکن امیدوار است که وزیر در رابطه با قیمت نفت خود داری بیشتری اعمال نماید.

۶ وزرا تغییر مقررات مالیاتی را به تولید نفت ارتباط می دهند در تمام طول این دیدار بررسی مجدد پیشنهادی مقررات مالیاتی به منظور پوشش سرمایه گذاری دولتی خارجی در آمریکا توسط اداره مالیات داخلی (بخش ۸۹۲) که در مرجع ب گزارش شد موضوع اصلی بحث بود. وزیر دارایی و وزیر نفت هر دو به تفصیل در این مورد سخن گفته و اعلام داشتند که تجدید نظر در مورد مقررات بخش ۸۹۲ که ممکن است موجب رویگردانی کویت از سرمایه گذاری در آمریکا شود، کاهش تولید نفت کویت را نیز به دنبال خواهد داشت. وزیر نفت گفت وی امیدوار است که ما جو جدیدی را که در نتیجه مقررات جدید مالیاتی خود در رابطه با سرمایه کویت در آمریکا به وجود می آوریم، درک کرده باشیم. به خاطر کاهش تولید نفت در ایران، تعدادی از مشتریان بزرگ به وی مراجعه کرده و خواستار انعقاد قرارداد خرید نفت قابل ملاحظه در درازمدت شده اند (مرجع د). علی خلیفه گفت تجدیدنظر مقررات مالیاتی در آمریکا در زمینه سرمایه گذاریهای دولتهای بیگانه (بخش ۸۹۲) برای شورای وزیران این توهم را به وجود آورده است که به علت بسته شدن راههای سرمایه گذاری انگیزه ای نیز برای تولید بیشتر نباید وجود داشته باشد. وزیران

نفت کشورهای تولیدکننده نفت مازاد اوپک در صورتیکه متوجه شوند موانعی بر سر راه سرمایه گذاریها قرار داده شده، تحت فشار قرار گرفته و مجبور به محدود کردن تولید نفت خواهند شد. علی خلیفه در خاتمه گفت «پیام من اینست که این موضوع را برای مدتی کنار بگذارید، زمان کنونی برای مطرح شدن آن مناسب نیست (بخش ۸۹۲)».

۷ وزیر دارایی عتیقی نیز به نحوی که گویا قبلاً هماهنگ شده بود نگرانیهای علی خلیفه را منعکس ساخت و گفت در این اندیشه است که آیا ممکن است تغییر شگفت آور نحوه برخورد با سرمایه گذاری های دولتهای خارجی دارای «انگیزه سیاسی» باشد، که البته این انگیزه سیاسی از طرف وزارت خارجه پدید نیامده، بلکه عامل آن ممکن است گروههای ناشناخته دیگری باشند. عتیقی با تأکید گفت که این مسئله بسیار حساس است، چون تولید نفت و سرمایه گذاری با یکدیگر ارتباط دارند. ابو سعود نیز همین نگرانی خاص دولت کویت را منعکس ساخت، جزئیات گفتگو در مورد بخش ۸۹۲ و ابراز اطمینانهای معاون وزیر کوپر در هماهنگی با مرجع الف در پاسخ به دولت کویت در تلگرام جداگانه گزارش خواهد شد، چون موضوع از ماهیت فنی برخوردار است.

۸ مذاکرات شمال و جنوب. در پاسخ به سؤال وزیر عقیقی، معاون وزیر کوپر نظریات ما را در مورد مذاکرات شمال و جنوب به شرح زیر مطرح ساخت:

الف: صندوق مشترک ما در وضعی قرار گرفته ایم که می توانیم یک جهش روانی انجام دهیم و در آن موقع یعنی حدود دو هفته دیگر اجلاس مذاکراتی تشکیل خواهد شد. گفتگوهای ما با کشورهای صنعتی و کوریا سرپرست اونکتاد سازمان ملل نشان داده است که ما دارای وضع مورد بحث پیرامون عناصر اصلی صندوق مشترک هستیم. در صورتی که گروه ۷۷ انعطاف پذیر باشد ما خواهیم توانست مشخصات مهم صندوق مشترک را طرح ریزی نماییم. گروه ۷۷ این صندوق را علاوه بر اهمیت نهفته در صلاحیت غریزی

وسیله های سمبلیک می داند. بعضی از کشورهای گروه ۷۷ میل دارند این گفتگو از بین برود و برای گروهی متشکل از ۱۲۰ کشور برگزاری مذاکرات به طرز انعطاف پذیر دشوار است. معاون وزیر کوپر از عتیقی تقاضا کرد که کویت با استفاده از حسن نیت و شهرت خویش میزان انعطاف پذیری در گروه ۷۷ را بالا ببرد.

ب: سازمان گسترش تجارت و بازرگانی سازمان ملل. اجلاسیه هایی که در آن مسائل شمال و جنوب مطرح شده عبارتند از اجلاس کلمبو در اواخر دیماه، اجلاس گروه ۷۷ در بهمن ماه و اجلاس سازمان گسترش تجارت بازرگانی سازمان ملی در اردیبهشت ماه ۱۳۵۸. معاون وزیر از کویت خواست که نقش میانه رو و سازماندهی را ایفا کرده و مانع بروز مواضع سخت و منبعث از اصول ایدئولوژیک توسط بعضی از اعضای گروه ۷۷ شود. وی گفت برداشت ما این است که بعضی از کشورها میل دارند در اجلاس آتی سازمان گسترش تجارت و عمران سازمان ملل در مانیل مسائل پولی بین المللی را مطرح سازند، ولی وارد کردن این مسائل در برنامه کار این سازمان در آینده اشتباه است چون (الف)این امر سبب به انحراف کشیده شدن منابعی است که این سازمان در برنامه های جاری خود به خاطر حفظ آنها با مشکلاتی دست به گریبان شده است، (ب) توجه صندوق بین المللی پول و وزیران دارایی جهان را منحرف خواهد کرد، چون سازمان گسترش تجارت و بازرگانی سازمان ملل یک سکوی طبیعی برای منعکس شدن مسائل پول بین المللی نیست، معاون وزیر کوپر پیشنهاد کرد که بهتر است کویت قبل از اجلاس آتی کلمبو در ۱۴ دیماه این مسئله را مطرح نماید.

ج: کمیته همگانی (WHOLE)، در مورد شرایط اصلی موضوع مورد اشاره در شهریور ماه «مشاجره ای» در گرفت، ولی گویا این وضع خاتمه یافته است. لیکن امیدواریم که در دیماه با آغاز مذاکرات بتوانیم مانند زمان حال به مسائل مهم بپردازیم.

د: نحوه برخورد. هنوز هم بین آمریکا و گروه ۷۷ اختلافات فاحشی وجود دارد، لیکن هنگام گردهمایی این اختلافات آنقدر نیز تند نخواهد بود، چون نظرات اصلی مان آنقدر نیز متفاوت نیستند.

۹ در اظهار نظر پیرامون سخنان معاون وزیر، عتیقی گفت البته مذاکرات شمال و جنوب مسائل منطقی را در نظر می گیرد که بعضی در حیطه اختیارات آن بوده و بعضی نه. با این وصف وی اعلام داشت. «من به مذاکرات شمال و جنوب به هیچ وجه اعتقاد ندارم و هرگز به مذاکرات اعراب و اروپاییها نیز اعتقادی نداشته ام، چون فاقد محتوا است... البته در رابطه با انتقال تکنولوژی، چون من قادر نیستم طرز فکر آمریکایی را به کله آفریقاییها و یا اعراب فرو کنم. اگر من طالب تکنولوژی و انتقال آن هستم باید هزینه مطالعه را پرداخته و به تحقیق بپردازم. من قادر نیستم طرز فکر خود را به شما تلقین کنم انتقال تکنولوژی یک شعار احمقانه است» عتیقی گفت تلاش برای رسیدن به یک توافق منطقی «پیرامون انتقال تکنولوژی» یک عمل بیهوده و بی معنی است، چون در این مورد دو کشور به سختی می توانند به توافق برسند تا چه رسد به دو گروه از کشورها.

۱۰ صندوق مشترک. عتیقی گفت که در مورد صندوق مشترک انتقادات بسیاری را می تواند مطرح کند، لیکن کویت قادر نیست به گروه ۷۷ بگوید که از آنها حمایت نمی کند. وی فکر می کند که هیچ یک از پروژه های همکاری آمریکا و یا گروه ۷۷ موفق نخواهد شد.

۱۱ معاون وزیر کوپر گفت در رابطه با انتقال تکنولوژی با وزیر کاملاً هم عقیده است. یعنی او نیز معتقد است که معنی آن ساخت توان بشری به منظور ایجاد علم جدید است. وی امیدوار است که کنفرانس

تابستان آتی علم، تکنولوژی و عمران بین المللی به این نکته مهم پی ببرد. چون مهمترین مسئله باید آموزش و پرورش باشد و بس. وی گفت که به نظرات بدبینانه وزیر در مورد صندوق مشترک علاقه مند است. البته ما به ارزشهایی در وجود آن پی برده ایم. ولی جهان را نجات نخواهد بخشید، فقط بهبود معتدل را پدید خواهد آورد.

عتیقی گفت البته به نحو معتدل کار خود را آغاز خواهد کرد و پس از آن به صورت سازمان ملل در خواهد آمد. معاون وزیر کوپر گفت وی در نظر دارد از همین تغییر عملکرد اجتناب ورزد. وی گفت امیدوار است کویت در کنفرانس نظریات خود را مطرح سازد. وزیر گفت وی در نظر دارد از طریق دبیر اوپک همین عمل را انجام دهد. معاون وزیر کوپر گفت بهتر است در مذاکرات قدری واقعگرابی راه داده شود. وی گفت همانند وزیر معتقد است که در مذاکرات یک کشور با کشور دیگر مشکلاتی کافی وجود دارد، لیکن وی گفت ما در جهانی با ۱۵۰کشور زندگی می کنیم و علیرغم مشکلات باید مسائل جهانی را به طور جهانی حل نماییم.

۱۲ در گفتگوی وسیعی در مورد سیاست کمکی، مدیر کل صندوق کویت عبدالطیف الحماد گفت آمریکا باید ملاحظات سیاسی را پایه و اساس کمکهای خود قرار ندهد، بلکه بخشی از کمکهای خود را به بخش عمرانی اختصاص دهد. وی گفت بیم از آن دارد که عدم حمایت کافی در قبال بانک توسعه جهانی سبب کاهش مازاد کمک اوپک گردد و اساس نیازهای بشری که کمکهای آمریکا بر آن استوار است جنبه

ابهام آمیزی پیدا کرده است. معاون وزیر کوپر در پاسخ گفت لایحه کمکی اخیر نشانگر افزایش قابل ملاحظه کمکهای آمریکاست، به عنوان یک کشور دموکراتیک ما باید پاسخگوی نقطه نظرات مالیات پردازانی باشیم که به پیدایش کمکهای خارجی کمک کرده اند تا موضع مردمی و توأم با حمایتمان حفظ گردد. کمک دهندگان اوپک نباید عملکرد آمریکا در بانک توسعه جهانی را این گونه بنگرند، چون مردم بار دیگر خواهان انعقاد قراردادهای دو جانبه کمکی شده اند. مهمترین رویداد سطح کمکهای آمریکاست که در سال گذشته افزایش قابل ملاحظه ای یافت. معاون وزیر گفت کشورهای مختلف ترجیح می دهند. سیاست کمکی مخصوص به خود را سازماندهی کنند و مهمترین مسئله افزایش کلی کمک است و نه حمایت همگانی از یک هدف.

مائسترون

وزیر نفت کویت با معاون وزیر کوپر ملاقات می کند

سند شماره (۱۳)

تاریخ: ۲۳ آبان ۱۳۵۷ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی به: سفارت آمریکا در کویت، با اولویت

موضوع: وزیر نفت کویت با معاون وزیر کوپر ملاقات می کند

۱ شیخ علی خلیفه الصباح وزیر نفت کویت در تاریخ ۲۲ آبان قبل از ملاقات با وزیران بلومنتال و شلزینگر با کوپر معاون وزیر در امور اقتصادی ملاقات نمود. وزیر نفت و کوپر به گفتگوهای اخیر خود در کویت (تلگرام جداگانه) اشاره کرده و اظهار داشتند که مایلند مذاکرات صریح آغاز شده بین مقامات اقتصادی دو کشور کویت و آمریکا ادامه یابد.

۲ در پاسخ به پرس و جوی وزیر نفت در مورد اوضاع ایران، کوپر گفت که ظاهرا اوضاع کلی رو به

بهبود است. سطح تولید در ۲۱ آبان معادل ۶/۲ میلیون بشکه در روز شده بود و این امیدواری هست که سطح تولید در تاریخ ۲۲ آبان ماه به ۳ میلیون بشکه در روز برسد. ناظران قسمتها کار خود را آغاز کرده اند، و کارگران نیز به تعداد زیاد در حال مراجعت به سرکارهای خود هستند،تنها کارکنان اداری بسیاری به اعتصابات خود ادامه داده اند، جزیره خارک هنوز عملیات خود را آغاز نکرده است دولت ایران در قبال اعتصاب کنندگان دست به اقدامات شدیدی زده است. و اعلام کرده است که آنها یا باید به سر کارهای خود برگردند و یا اخراج شوند. و در صورت اخراج مساکن شرکتی آنها نیز فورا پس گرفته خواهد شد.

۳ وزیر نفت گفت که نظم و قانون هرچه زودتر باید اعاده گردد و به نظر وی در رابطه با اقدامات اخیر شاه راه چاره دیگری وجود نداشته است و چون اوضاع بخش نفتی تابع «عملکرد» اوضاع کلی ایران است تا زمانیکه صلح و قانون اعاده نشده تولید به سطح عادی خود برنخواهد گشت.

۴ کوپر یاد آورد شد که در سفر اخیر خود به کویت مسئله ازدیاد سطح تولید مطرح شده بود وی گفت اگر اوضاع کنونی در ایران تا چند هفته دیگر ادامه یابد ممکن است از کویتیها خواسته شود که سطح تولید خود را بالا ببرند. علی خلیفه گفت که به وی اطلاع داده شده است که در نتیجه اعتصاب ایرانیها معادل سه تا چهار روز تولید از دست رفته است. این وضع چندان جدی نیست ولی سال بعد باید از طریق افزایش تولید جبران گردد، تا علاوه بر جبران این کاهش تولید بالا رفتن میزان تقاضا نیز در نظر گرفته شود. کوپر

گفت که عربستان سعودی در چند روز گذشته سطح تولید خود را بیش از سطح تولید «عادی» بالا برده است.

۵ وزیر نفت با صراحت گفت اگر آمریکا در نظر دارد از کویت بخواهد که سطح تولید خود را بالا ببرد «من نیز امیدوارم که مسئله مالیاتی حل شود». وی گفت پس از ملاقات قبلی با کوپر مسئله افزایش تولید نفتی را با کابینه در میان گذاشته بود ولی آنها به خاطر حل نشدن اختلافات مالیاتی خود با آمریکا از این پیشنهاد «استقبال چندانی» به عمل نیاورده بودند. علی خلیفه گفت امیدوار است که وزیر بلومنتال در سفر آتی خود بتواند در این رابطه به دولت کویت احساس اطمینان ببخشد. وزیر گفت که تا آنجا که می داند اداره مالیات داخلی آمریکا «مستقلاً» عمل می کند لیکن وی گفت امیدوار است که دولت آمریکا متوجه شود که این مسئله برای دولت متبوع وی حائز اهمیت بسیار است.

۶ کوپر از گفتگوی طولانی خود با وزیر دارایی کویت عتیقی پیرامون همین موضوع یاد کرد(مسئله مقررات پیشنهادی اداره مالیات داخلی در مورد بخش ۸۹۲ مجموعه قوانین مالیاتی). وی گفت که پیش نویس پیشنهادی مقررات انتشار یافته و قرار است در اواخر ژانویه جلسات پرسش و پاسخ عمومی در مورد آنها برگزار گردد. وی گفت در در این رابطه وزیر بلومنتال صاحب نظرترین فرد در دولت آمریکاست و نیز قطعا مایل است از نظرات دولت کویت مطلع گردد.

۷ علی خلیفه بحث را به وضع دلار کشانید. کوپر گفت که نرخ و ارزش دلار در چند روز گذشته ثابت مانده و دولت آمریکا امیدوار است که این وضع ادامه یابد. بازارها با حدودی نوسان پیدا کرده اند و سودجوئی و تغییر پذیری بسیاری وجود داشته است لیکن به طور کلی بنیاد گرایان اقتصاد آمریکا درست می اندیشند و ترکیبی از این واقعیت و برنامه جدید می تواند محیطی را پدید آورد که در آن دلار ثابت مانده و در بازار جهانی وضع بهتری پیدا کند.

۸ وزیر گفت که او بیش از گذشته «امیدوار است» و بانکداران لندن هنگام مشورت با وی گفته اند که ماههای ژانویه و فوریه واقعی ترین دوان آزمایش برای دلار بحساب می آیند. بانکداران سرمایه گذاران معتقدند که دولت آمریکا در دفاع از دلار اقدامات لازم را به عمل نخواهد آورد و آنها منتظرند که اراده دولت آمریکا نیز در ماههای ژانویه و فوریه آزمایش خود را پس بدهد. وی معتقد است که مهمترین عوامل ایجاد فشار علیه دلار مارك و ین خواهند بود.

۹ در پاسخ به این کوپر که چه چیزی می تواند بانکداران سرمایه گذاران را نسبت به دفاع از دلار توسط دولت آمریکا متقاعد سازد علی خلیفه با خنده گفت نشنیدن خبرهای خوب برای آنها متقاعدکننده تر است که کوپر گفت خزانه داری آمریکا آماده است تا با تمام مشکلات موجود در بازار پولی دست و پنجه نرم کند.

۱۰ علی خلیفه در مورد استراتژی ضد تورم خواستار دریافت اطلاعات بیشتری شد.کوپر گفت که استراتژی ضد تورمی دولت آمریکا هم اکنون اعلام شده و یادآور شد که دولت آمریکا با مؤثرترین روشها این شکاف را پر کرده است. برخلاف ادعای مطبوعات این برنامه بسیار مهم است و از برش خاصی برخوردار می باشد و این برش به خصوص در رابطه با بند و سازش و مصالحه قابلیت کاربرد دارد و زیر در مورد میزان تأثیر این بند و حوزه اقتصادی تحت کنترل دولت آمریکا سؤال کرد. کوپر پاسخ داد که بخش عظیمی از اقتصاد آمریکا متشکل است از خرید کالاها و خدمات و پرداخت صورت حساب توسط دولت

آمریکا. بسیاری از شرکتهای آمریکایی مستقیما تأثیرپذیر نخواهند بود لیکن اگر شرکتهای بزرگ میزان قیمت ها را برای دیگر کارخانجات تعیین خواهند کرد چند بخش مهم اقتصادی از قبیل آموزش عالی بانک داری و بیمه هنوز به صورت اتحادیه ای در نیامده اند. این بخشها احتمالاً خواستار ارشاد خواهند شد و احتمالاً آنانرا رعایت خواهند نمود.

۱۱ علی خلیفه از کوپر در مورد عملکرد چند کمیته مشترکی که آمریکا با چند کشور دیگر در طول چند سال گذشته ایجاد کرده سؤال نمود. کوپر گفت که عصر همان روز عازم هند خواهد شد تا سرپرستی کمیسیون مشترک آمریکا و هند را به عهده گیرد. هند اکنون به این نتیجه رسیده است که بیش از گذشته مایل به جذب سرمایه گذاریهای خارجی است لیکن بازرگانان آمریکایی گزارش داده اند که در سطح بروکراتیک هند روحیه قبلی هنوز به قوت خود باقی است. کوپر گفت که کمیسیون های مشترک متعدد الگوها و نتایج مختلطی را به دست داده اند، بعضی از آنها بسیار مفید و بعضی دیگر کم و بیش با حالت کجدار و مریض عمل می کنند.ونس

وزیر نفت کویت توافق آمریکا و اعراب را درمورد تعیین قیمت نفت نمی پذیرد

سند شماره (۱۴)

تاریخ: ۲۵ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کاراکاس به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: وزیر نفت کویت گزارش مربوط به توافق آمریکا و اعراب را در

مورد تعیین قیمت نفت نمی پذیرد

۱ وزیر نفت کویت شیخ علی خلیفه الصباح پس از مطرح شدن سؤال مطبوعات در مورد سفر وزیر خزانه آمریکا بلومنتال به خاورمیانه گفت امکان مذاکره کشورهای عربی را با آمریکا و یا هر کشور

دیگری که از اوپک حمایت کند در زمینه ثابت ماندن قیمت نفت نخواهد پذیرفت. وی گفت تصمیم مربوط به قیمت ها تنها توسط اعضای اوپک می تواند اتخاذ شود. علی خلیفه به همراه میزبان خود وزیر انرژی والنتین هرناندز گفت که در مورد توافق سری آمریکا و عربستان سعودی بر سر قیمت ها چیزی نمی داند و هرناندر گفت اگر این توافق سری باشد لزومی ندارد که وی در مورد آن چیزی نمی داند و یا حتی درباره آن گفتگو نماید. دو وزیر مزبور در مورد گزارش اخیر مطبوعات مبنی بر اینکه وزیر نفت سعودی یمانی علنا ثبات قیمت ها را اعلام کرده است اظهار تردید نمودند لیکن از ابراز نظرات خود در این زمینه امتناع ورزیدند.

۲ بنا به گزارش علی خلیفه از نوعی مکانیزم قیمت گزاری که شامل ۲تا سه در صد افزایش به نسبت هر فصل باشد ابراز حمایت کرده و گفته است که این پیشنهاد را در اجلاس ماه دسامبر اوپک مطرح خواهد کرد و امیدوار است که دیگر اعضاء نیز آنرا تصویب نمایند. وی نگفت که میزان افزایش مورد نظر کویت تا چه حد است لیکن گفت این افزایش لازم است تا خسارات وارده به کشورهای تولید کننده در نتیجه تورم و نوسان ارزش دلار جبران گردد. بنقل از وی گفته شده است «اگر وزیر بلومنتال دلیلی در توجیه افزایش قیمت ندارد ما داریم.»

۳ علی خلیفه ظاهرا نشان داده است که مطبوعات محلی می توانند بیش از یمانی به وی دسترسی داشته باشند و علت آن نیز ظاهرا تعداد کثیر محافظینی است که یمانی را احاطه کرده اند ولی علی خلیفه

فاقد آن بوده و شخصیت فردی وی نیز این امر را توجیه می کند و به همین دلیل مطبوعات محلی کویتیها را بیش از یمانی تحت پوشش خود قرار داده اند. حمایت گزارش شده وی در مورد افزایش قیمت فصلی در اینجا مصادف با گزارش حمایت یمانی از افزایش تدریجی قیمتها شده است.

این موضع قطعا با نقطه نظر وزیر هرناندز مطابقت دارد که گفته بود تمرکز اوپک بر مسئله قیمت نفت آن هم دو یا سه بار در سال نتیجه ای جز ایجاد تفرقه در سازمان و به تعویق افتادن تصمیم گیریهای لازم پیرامون مسائل مهم ندارد. لوئرز

گفتگوی وزیر شلزینگر با وزیر علی خلیفه

سند شماره (۱۵)

تاریخ: ۲۶ آبان ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی به: سفارت آمریکا در کویت با اولویت

موضوع: گفتگوی وزیر شلزینگر با وزیر علی خلیفه

۱ خلاصه: در ملاقات ۵/۱۱ ساعته مورخ ۲۲ آبانماه وزیر انرژی شلزینگر و وزیر علی خلیفه پیرامون اوضاع ایران تصمیم گیری آتی اوپك در مورد قیمت نفت، ظرفیت تولیدی اوپك، و روابط آژانس انرژی بین المللی و اوپك گفتگو کردند. وزیر شلزینگر وزیر نفت کویت را در مورد قانون انرژی آمریکا و امکان دست یابی به نفت در چین و مکزیك توجیه نمود. وی گفت در صورتیکه در اوایل سال ۱۳۵۸ به خاورمیانه سفر نماید حتما به کویت نیز سفر خواهد کرد چون برنامه های سفر وی به طور قطعی تعیین نشده است. پایان خلاصه.

۲ گرچه اوضاع اخیر ایران امیدوار کننده است، لیکن وزیر شلزینگر در مورد تأثیر رویدادهای ایران در درازمدت اظهار نگرانی کرد. وی گفت بازگرداندن ثبات به خاورمیانه امری بسیار دشوار خواهد بود،و

اگر شاه از این کشور بیرون انداخته شود،منطقه بمدت ده سال دستخوش بی ثباتی خواهد گردید.

۳ دو وزیر گفتند که شوروی مسئول اغتشاشات اخیر در ایران نیست ولی ممکن است بخواهد فرصت را برای بهره برداری مغتنم بشمارد. آنها همچنین معتقدند که خمینی و سنجابی از نظر تشکیلاتی مانند نیروهای افراطی چپگرا در ایران سازمان یافته نیستند. وزیر شلزینگر گفت اوضاع ایران بسیار دلسردکننده است چون به دنبال رویدادهای اخیر در دو یمن و افغانستان بوقوع پیوسته است. وی گفت نقطه آشوب بعدی پاکستان خواهد بود چون ایران قبلاً به عنوان دافع مشکلات پاکستان عمل می کرد. وزیر خلیفه گفت که تمام کشورهای خاورمیانه و از جمله عراق امیدوارند که شاه بتواند بر بحران مزبور فائق آید.

۴ وزیر علی خلیفه گفت به نظر وی وجود یک دولت صادق و توزیع بهتر منابع ثروت کشور بهترین راه حل های موجود در درازمدت می باشد. وزیر شلزینگر گفت هدف «انقلاب سفید» شاه که از طرف خمینی مورد حمله واقع شده همان توزیع دوباره درآمدها بوده است.

۵ در رابطه با اجلاس قیمت گذاری در ابوظبی، خلیفه گفت که وی انتظار داشت که نتیجه نهائی یک افزایش «معتدل» قیمت باشد (۱۰ تا۱۵ درصد) وی گفت در این زمینه هنوز تصمیمی اتخاذ نشده و جوسازی فشرده در مورد آن تا ماه دسامبر آغاز نخواهد شد وی گفت وزرای اوپک دو راه حل احتمالی را در نظر خواهند گرفت: (۱) یک افزایش قیمت برای مدت یکسال، و (۲) یک افزایش اولیه (۵ درصد) که

پس از هر فصل در دو سال آتی بمیزان (۳۲ درصد) افزایش یابد. در پاسخ به سؤال شلزینگر، وی گفت حتی اگر ایران به سطح کامل تولیدی برگردد و میزان رشد در کشورهای صنعتی کاهش یابد بازار نفتی افزایش قیمت فصل را پیشه خود خواهد ساخت طبق پیش بینی وی تقاضا برای نفت اوپک در سال ۱۳۵۸ معادل ۲۳۵/۳۱ میلیون بشکه در روز خواهد بود و حال آنکه میزان همین تقاضا در سال ۱۳۵۷ معادل ۳۰۲۹ میلیون بشکه در روز بوده است.

۶ وزیر خلیفه گفت که وی مطمئن است که ظرفیت تولیدی اوپک بسیار کمتر از ۳۸ میلیون بشکه در روز است که قبلاً گزارش شده. با استفاده از کویت به عنوان نمونه، وی گفت ظرفیت اسمی آن ۸/۳ میلیون بشکه در روز بود لیکن ظرفیت عملی آن بیش از ۵/۲ میلیون بشکه در روز نبوده است. وی گفت درست است که عربستان سعودی در حال حاضر به خاطر اوضاع ایران بیش از ظرفیت خود تولید می کند ولی نسبت به سطح تولید کمتر از ۵/۸ میلیون بشکه در روز نیز اعتراضی نخواهد کرد.

۷ وزیر شلزینگر گفت آژانس انرژی بین المللی فعالیتهائی را آغاز کرده است تا با انجام گفتگو در زمان های کمبود نفت افزایش تولید بین همه به تساوی تقسیم گردد و علاوه بر این نفعی نیز برای اوپک به همراه داشته باشد. وی گفت آژانس انرژی بین المللی دیگر یک صحنه متناقض نیست و باید ترتیبی داده شود تا در همکاری بین تولید کننده و مصرف کننده نقش بهتری را ایفا نماید. وزیر خلیفه گفت بسیاری از کشورهای اوپک از دیر باز با آژانس انرژی بین المللی مخالف بوده اند.در حال حاضر امکان برگزاری مذاکره رسمی بین آژانس انرژی بین المللی و اوپک امکان پذیر نیست،لیکن، رابطه غیر رسمی خبری در سطح کارمندی می تواند مفید واقع گردد. طبق اظهار وزیر خلیفه تولید کنندگان و مصرف کنندگان باید در دو سال آینده (همان گونه که اعضای اوپک در کمیته استراتژیک جدید عمل خواهند کرد) نیازهای و اولویت های خود را مشخص کنند و تنها در آن زمان نمایندگان این دو جناح خواهند توانست مذاکرات

مؤثری را از سر بگیرند. در اینگونه مذاکرات تنها وزیران ملی کشورها صحبت خواهند کرد و اوپک و آژانس انرژی بین المللی نقش ناظر را ایفا خواهند نمود.

۸ وزیر شلزینگر به وزیر خلیفه اطمینان داد که برنامه انرژی جدید آمریکا اجرا و بسیار مؤثر واقع خواهد گردید. وی گفت از مقام خود استفاده خواهد کرد تا در زمینه صنایع از سوخت ذغال سنگ بهره برداری گردد. شرایط گفتگوی مربوط به قانون تأثیر مهمی در این زمینه بجای خواهد گذاشت.شرایط قیمت گذاری گاز طبیعی نیز مقادیر مهمی گاز جدید را تأمین خواهد کرد و تا سال ۱۳۶۴ میزان واردات نفتی آمریکا را معادل روزانه یک میلیون بشکه کاهش خواهد داد. در نتیجه مقررات جدید واردات نفتی آمریکا تا سال ۱۳۶۴ در نهایت معادل ۳۵/۲ میلیون بشکه در روز کاهش پیدا خواهد کرد. وزیر گفت انتظار دارد که سطح واردات نفتی آمریکا در سال ۱۳۶۴ حدودا میلیون بشکه در روز باشد.

۹ در پاسخ به سؤال وزیر خلیفه، وزیر شلزینگر اعتراف کرد که بعضی از مبارزات ضد تورمی دولت سبب شده است که قیمت نفت دولت سبب شده است که قیمت نفت داخلی در آمریکا معادل قیمتهای جهان افزایش نیابد. وزیر گفت که وی شدیدا معتقد است که قیمتها باید افزایش پیدا کند.

۱۰ وزیر شلزینگر با وزیر خلیفه در مورد چشم اندازهای خوب نفتی در چین و مکزیک صحبت کرد. وی (با یادآور شدن یکی از نشریات سازمان سیا) گفت که کل ذخائر(تثبیت شده و احتمالی) چین معادل ۱۰۰ میلیارد بشکه است و نیمی از آن در داخل خشکی و نیم دیگر در خارج از خشکی قرار دارد. وی

گفت چین احتمالاً از شرکتهای غربی جهت اکتشاف در این مناطق استفاده خواهد کرد وی گفت چینی ها

در مورد میزان درآمدهای حاصله از صادرات نفتی خود در چند سال آینده بسیار خوش بین هستند.

۱۱ وزیر شلزینگر گفت میزان ذخائر تثبیت شده مکزیک حدود ۶۰ میلیارد بشکه است و در این

کشور احتمالاً بیش از ۱۰۰ میلیارد بشکه نفت مازاد وجود دارد. وی گفت احتمالاً در سال ۱۳۶۴ سطح

تولید مکزیک به ۵۴ میلیون بشکه در روز خواهد رسید که ۳ میلیون بشکه آن به خارج صادر خواهد

گشت.

۱۲ وزیر شلزینگر گفت که در نظر دارد در ماه ژانویه و یا اول بهار آتی به خاورمیانه سفر دیگری انجام

دهد. وی بدعوت وزیر خلیفه جهت سفر مجدد به کویت پاسخ مثبت داد. ونس

دانشجویان دانشگاه کویت، ایران و کویت مخالفت با خاندان حاکم در کویت، محافظه کاری اسلامی شیعیان

سند شماره (۱۶)

تاریخ: ۸ آذر ماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

محل: اقامتگاه مامور سیاسی

* اطلاعات بیوگرافیک

شرکت کنندگان: محمد الرومیحی استاد دانشگاه کویت و سردبیر نشریه عرب تایمز، پیت رای ساترلند

کاردار سفارت آمریکا در کویت، جمیران کلونان مامور سیاسی سفارت آمریکا در کویت

موضوع: دانشجویان دانشگاه کویت، ایران و کویت

مخالفت با خاندان حاکم در کویت، محافظه کاری اسلامی شیعیان

سابقه

(سابقه خیلی محرمانه) در جریان ضیافتی که از سوی سفیر آمریکا به افتخار بلومنتال وزیر

خزانه داری و اعضای هیئت نمایندگی او ترتیب داده شده بود رومیحی به وزیر خزانه داری آمریکا گفت که او نباید با اشخاص شرکت کننده در این ضیافت صحبت کند و اگر او واقعا می خواهد بداند که در کویت چه می گذرد و ظرف چند سال آینده چه کسی به مسند قدرت خواهد رسید باید در جای دیگری به جستجو بپردازد. ما به دنبال این اشارات رومیحی را به صرف ناهار دعوت کردیم. در جریان بحث سه ساعته در این ملاقات مطالب ذیل مورد بحث قرار گرفت. (طبقه بندی نشده)رومیحی که در دانشگاه تدریس می کند به ما گفت که او قسمتهای اولیه بامداد را به تدریس کلاسها اختصاص داده و سپس روز را به کارهای خویش در شهر می پردازد ولی مجبور نیست تعداد مشخصی از ساعات را در اداره روزنامه خویش بگذراند و نظارت دقیق در این روز نامه از طرف دیگران اعمال می شود. این رژیم به رومیحی وقت می دهد تا درباره جامعه کویت و نقایض آن به مطالعه بپردازد.

دانشجویان دانشگاه کویت

(طبقه بندی نشده) رومیحی گفت که تعدادی از دانشجویان به علت افزایش سریع هزینه زندگی دستخوش دشواریهایی هستند. البته حکومت کویت تحصیلات رایگان فراهم می کند ولی دانشجویان تا آنجایی که مربوط به غذا و مسکن باشد تقریبا استقلال عمل دارند. اکثریت دانشجویان برای امرار معاش

کارهای موقتی به دست می گیرند. چون بسیاری از آمریکایی ها نیز در زندگی دانشجویی با اینگونه مشکلات دست به گریبان هستند فکر نمی کنیم این عوامل آشوب انگیز باشد.

رومیحی این موضوع را پذیرفت ولی خاطرنشان ساخت که عامل مهم برای دانشجویان ظهور دشواریها در مقایسه با چیزهای دیگر است. با توجه به وجود ثروتمندان و اشخاص مرفه الحال یک عده از دانشجویان خود را فقیر تلقی می کنند.

علاوه بر این بعضی از اعضای ثروتمند طبقه دانشجوئی سبب تحمیل فشارهای اجتماعی بر دیگر دانشجویان می شوند. دانشجویان مؤنث هر سه روز یکبار با لباس مدرن به دانشگاه می آیند ولی بیشتر آنها دست به چنین کاری نمی زنند. بیشتر اشخاصی که نمی توانند در مسابقه لباس پوشی شرکت کنند متوسل به لباس مخصوص زنان کویت می شوند که آن هم چادر و غیره است.

(خیلی محرمانه) ساترلند یاد آور شد که توفیق فرح مطالعاتی انجام داده است که به موجب آن چنین نتیجه گیری می شود که دانشجویان کویتی مذهب را مقدمتر از هر نوع وفاداری از جمله وفاداری به خانواده و کشور و نژاد خود می دانند (این مطالعه قرار است در شماره دسامبر ۱۹۷۸ مجله روانشناسی اجتماعی ساترلند منتشر شود) رومیحی گفت که دانشجویان نسبت به اسلام علاقه بیشتری نشان می دهند و این کار به عنوان پوشش در رابطه با شورش بشمار می رود در این رابطه رومیحی به مسئله سهیم شده در قدرت پرداخت. خانواده حاکمه به این موضوع علاقه چندانی نشان نمی دهد و دانشجویان نیز بهمین خاطر و نیز به خاطر فقر نسبی خود از آنها منزجر هستند. و برای از میان برداشتن این تنفر نیز راه حلی مرسوم یا فرمول بندی شده وجود ندارد.چون سازمان دانشجویی حائز اهمیتی وجود ندارد مطبوعات سانسور می شوند. و مجلس شورای ملی نیز منحل شده است. در غیاب همین پیوسته و با مطرح کردن این تقاضا که دولت باید دارای رفتاری اسلامی باشد به منعکس ساختن نارضایتی های خود می پردازند.

(خیلی محرمانه) ایران و کویت

(خیلی محرمانه) حوادث ایران موضوع اصلی مکالمات است. رومیحی معتقد است که حوادث ایران برای کویت زیان آور است و اینکه تاریخ بنحو دقیق در اینجا تکرار نخواهد شد ولی بعضی از ناتوانی های رژیم در ایران در این کشور نیز بچشم می خورد.

(خیلی محرمانه) مخالفت با خاندان حکومتی در کویت

(خیلی محرمانه) او به فساد اشاره کرد. رومیحی گفت شاه در عنفوان عمر خود قرار گرفته نفوذ و اعتبار او در نتیجه فساد آنهایی که در اطرافش قرار گرفته اند و شاه نسبت به آنها اطمینان دارد کاهش یافته است. و من این امور را در مقاله اخیر خود در روزنامه السیاسه مطرح کرده ام. رومیحی آنگاه گفت: در زمان گذشته حکمرانهای کویت و خانواده آنها در برابر اتهامات فساد آسیب پذیر نبوده اند. خانواده صباح از هرگونه فعالیت بازرگانی بدور بوده اند ولی در اواسط دهه ۱۹۶۰ این خانواده وارد امور بازرگانی و مالی به مقیاس بزرگی شد. به لحاظ سنتی شیخ یک قبیله عرب برای اینکه بتواند بی طرف باقی بماند مستقیما در کارهای بازرگانی قبیله وارد نمی شدند.

شیخ یک قبیله عرب بیشتر بر روی اعضای قبیله برای امرار معاش خود تکیه می کند و اینکار را اعضای قبیله تا زمانیکه شایستگی آنرا داشته باشد انجام می دهند، خانواده صباح از لحاظ سنت این نقش را در کویت داشته اند و حتی هنگامی که جامعه کویت از یک ماهیت قبیله ای به یک جامعه مختلط

بازرگانی و بیابانی تبدیل گردید نیز ادامه یافت. هنگامی که در زمانهای گذشته مردان خانواده بزرگ بازرگانی و رؤسای ماهیگیران برای مدت چندمین ماه دور می شدند خانواده صباح در کویت باقی می ماند تا از شهر و رفاه زنان آنها مواظبت کنند، به طور خلاصه آنها سمت محافظ را داشتند ولی اکنون خانواده صباح این سنت را ترک کرده است و مردم آغاز به گفتن این امر می کنند که آنها دعاوی شیوخیت همچنین خود را در ادعای حاکمیت از دست داده اند.

رومیحی همچنین به نارضایتی خانواده های بازرگانان ثروتمند اشاره کرد و گفت از اینکه خانواده صباح وارد فعالیتهای بازرگانی شده اند و سودی را که باید به جیب بازرگانان برود نصیب خود می سازند بسیار ناراحت شده اند.

(خیلی محرمانه) کلونان گفت که کویتی ها به او اطمینان داده اند که کویت به سرنوشت ایران دچار نخواهد شد زیرا توجه کویت بیشتر معطوف رفاه همه مردم کویت است. ضمن پرورش این اصل که ما اخیرا از رئیس ستاد نیروهای مسلح کویت شنیده ایم کلونان توضیح داد برنامه های وسیع رفاهی اجتماعی در کویت امکان عدم رضایت را که در میان طبقه متوسط ایران بروز کرده نفی می کند زیرا طبقه متوسط ایران دستخوش تورم بود و فقیران ایران از فرآیند نوسازی جامعه محروم بودند رومیحی این چنین اندیشه ها را بی اعتبار تلقی کرد و گفت که حتی به یک دلیل می توان گفت که نیمی از جمعیت کویت غیرکویتی ها هستند و آنها سودهای اجتماعی کمتری نصیبشان می شود و در قبال انجام همان کارهایی که کویتیها در کنار آنها انجام می دهند پول کمتری می گیرند.

(خیلی محرمانه) محافظه کاری مسلمانان

(خیلی محرمانه) اظهار نظرهای حاد رومیحی در باره نواقص برنامه های رفاه اجتماعی مفصل کویت نیست بلکه در باره نواقص و عیوب رهبران آن است. رومیحی علاوه بر فساد به سالوسی اشاره کرد. وضع

قوانین دقیق تر و شدیدتر طبق سنتهای اسلام در موضع گیری طعن آمیز کویتیهای وابسته به دستگاه قدرت اثری نخواهد داشت او نمونه هایی از قبیل منع مشروبات الکلی و تواضع در لباسهای شنا که هر دو اخیرا برقرار شده است و پیشنهاد اجرای قوانین شرعی در مجازات جنایتکاران که در قانون جدید جزا عنوان شده است ذکر کرد. رومیحی انتقادهای عمومی را درباره این تدبیر پیشنهاد شده منعکس کرد و گفت که احتمال دارد که بر طبق معیار دوگانه یعنی مناسب نبودن آن در دنیای کنونی و فقدان پژوهش کافی و روانشناسانه درباره علل افزایش جنایت که در توجیه قانون جزای جدید از سوی طرفداران آن ذکر شده است به مورد اجرا گذاشته شود.

(خیلی محرمانه) رومیحی پیشگوئی کرد که پس از پایان همه بحثها و استدلالهائی که در مطبوعات منعکس شد و سرو صداهائی که در محافل مختلف به وجود آمد حکومت این قانون جزا را بدون تغییرات مهم به مرحله اجرا خواهد گذارد همان طوری که در تابستان گذشته راجع به قانون اجاره رفتار کرده بود. او گفت که حکومت کویت با توجه به اینکه فاقد پارلمان و نهادهای دیگر قابل اعتماد برای اندازه گیری نظر مردم است قادر خواهد بود بود مدعی شود که عموم مردم از این تدابیر پشتیبانی می کند و اظهارات برگزیده ای از مردم را در جراید منعکس خواهد کرد.

(خیلی محرمانه) در حالی که ریاکاری و داشتن تضاد قانون اجرای جدید با اوضاع زمان ناراحت کننده است رومیحی بیشتر از این نگران است که فشارهای مذهبی محافظه کارانه از کنترل حکومت خارج شود.

همان طوری که در ایران اتفاق افتاده است اینگونه فشارها در بسیاری از موارد ناشی از یک عکس العمل عاطفی است تا اینکه بر اساس یک عمل معقول و منطقی در دنیای کنونی باشد. خطر واقعی در همه این موارد ناشی از ناتوانی دستگاه رهبری در مشاهده صحیح اوضاعی است که احیای محافظه کاری مذهبی به آن منجر خواهد شد. رومیحی سپس پرسید «بعد چه خواهد شد». پس از قانون جزاء ما ممکن است شاهد اجرای اصل زکات (مالیات اسلامی) باشیم و آنگاه چرا شاهد منع بیمه و اخذ بهره نباشیم؟ زیرا کویت که قصد دارد هر چه بیشتر به چنین درآمدهایی به عنوان یک منبع بزرگ ملی اتکا داشته باشد یک چنین پیشنهادی برای آن مضحک خواهد بود. علاوه بر این اجرای کامل قوانین اسلامی مشروعیت حکمروایی خانواده صباح را مورد تعارض قرار خواهد داد زیرا به هر ترتیب این خاندان هیچ گونه ادعائی به اینکه از شجره خلفاء باشند ندارند.

(خیلی محرمانه) شیعیان

کلونان درباره شیعیان پرسید. رومیحی در این باره ظاهرا اطلاع چندانی نداشت ولی این نکات را متذکر شد. در کویت ائمه شیعه مهم وجود ندارند. بعضی از شیعیان اوراقی پخش کرده اند. من بعضی از آنها را دیده ام در این اوراق از شاه و همچنین از امیر کویت انتقاداتی شده است.

(خیلی محرمانه) اظهار نظر

(خیلی محرمانه) علیرغم اشارات وسوسه انگیز رومیحی به بلومنتال وزیر خزانه داری آمریکا او بهیچ وجه به صراحت نگفت که به عقیده او چه کسی ظرف چند سال آینده بر کویت حکومت خواهد کرد.

(خیلی محرمانه) اطلاعات بیوگرافیک

(خیلی محرمانه) رومیحی گفت که او نزد مقامات چندان محبوبیتی ندارد و نمونه هایی در اینباره ذکر کرد. مثلاً اینکه در پایان تابستان پس از بازگشت از لندن مقامات گذرنامه او را از او گرفته و در لندن او

اظهاراتی کرده بود که چندان باب پسند حکومت کویت نبوده است. همچنین او از سمت سردبیری نشریه «مطالعات خلیج و شبه جزیره عربستان» که یک نشریه سه ماهه علمی است معزول شده است.

پیگیری دیدار بلومنتال وزیر خزانه داری از خاورمیانه

سند شماره (۱۷)

بتاریخ: ۲۰ آذرماه ۱۳۵۷ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: پیگیری دیدار بلومنتال وزیر خزانه داری از خاورمیانه

۱ (تمامی متن خیلی محرمانه است) خلاصه. در تاریخ ۱۱ دسامبر در جریان ملاقات با وزیر نفت کویت قبل از عزیمت او به ابوظبی برای شرکت در اجلاسهای سازمان کشورهای عربی صادر کننده نفت و اوپک (سازمان کشورهای صادر کننده نفت) من به مسائلی که از سوی بلومنتال وزیر خزانه داری در جریان دیدار او از کویت در ۲۱و۲۲ نوامبر درباره تصمیمات مربوط به قیمت گذاری آتی اوپک مطرح شده بود اشاره کردم. وزیر نفت کویت خاطرنشان ساخت که او با موضع بلومنتال مخالف است و اظهار داشت که کوتاهی در افزایش قیمت نفت هم برای ایالات متحده و هم برای منافع کویت در رابطه با تلاش برای دست یابی به منابع جایگزین انرژی، زیان آور خواهد بود. او با افزایش اعتدالی قیمت موافق بود بدون اینکه درصد آن را معین کند ولی تأکید کرد که هدف او به عنوان رئیس ادواری اوپک در سال جاری این

است که وحدت اوپک را در جریان اجتماع اوپک حفظ کند. بنابراین او قصد دارد تا به یک «سازش معقول» و مورد قبول همه اعضاء اوپک برسد. وزیر نفت کویت گفت انتظار ندارد که مسئله ارزهای رایج در این اجلاسیه مورد بحث قرار گیرد و گفت امیدوار است که از بررسی تفصیلی این موضوع اجتناب شود.

پایان خلاصه.

۲ من نتوانستم با شیخ علی خلیفه الصباح وزیر نفت کویت تا قبل از ۱۱ دسامبر ملاقات کنم زیرا او در تاریخ ۱۰ دسامبر در جلسات منظم کابینه شرکت می کرد. هنگامی که من با او ملاقات کردم او دستورات نهائی را از امیر کویت قبل از عزیمت به ابوظبی در عصر همانروز دریافت کرده بود. او قرار است ابتدا در اجتماع وزرای نفت آ، اوپک که روز ۱۲ دسامبر تشکیل می شود شرکت کند و سپس برای شرکت در جلسه اوپک در ۱۶ دسامبر در ابوظبی بماند.

۳ من بحث را با وزیر نفت کویت با اشاره به این موضوع که او روز پرمشغله ای را به خاطر ملاقات با بلومنتال و شلزینگر وزیران خزانه داری و انرژی آمریکا و کوپر معاون وزیر در تاریخ ۱۱ نوامبر هنگام دیدار از واشنگتن داشته است آغاز کردم. او گفت که با شلزینگر و کوپر تبادل نظرهای مفیدی انجام داده است ولی ملاقات او با بلومنتال اندکی «متشنج» بوده است. (در حالی که من گزارشهائی از ملاقات با شلزینگر و کوپر دریافت کرده بودم متأسفانه علیرغم تقاضای من در این باره از وزیر خزانه داری هیچ گونه اطلاعی به دست نیاوردم) علی خلیفه اظهار داشت که دو گزارش که از سوی وزیر خزانه داری آمریکا به العتیقی وزیر دارایی کویت داده شده فاقد تخصص مالی لازم در کویت بوده است.

۴ به دنبال این فتح باب که چندان رضایت بخش نبود من به وزیر نفت کویت گفتم که من نمی خواهم نکاتی را که بلومنتال وزیر خزانه داری در جریان دیدار خود از کویت مطرح کرد مورد بررسی قرار دهم زیرا او درباره این موضوع آشنایی کامل دارد ولی من می خواهم چیزی را که بعقیده من یک واقعیت ساده و

غیر قابل تعارض است تأکید کنم و آن این است که هرگونه افزایشی در قیمت نفت اثرات عمیقا نامساعد در اقتصاد جهان خواهد داشت. علی خلیفه تصمیم گرفت حتی در این باره با من مخالفت کند و نظر خود را مورد تأکید قرار داد که کوتاهی در افزایش قیمت نفت هم بر منافع آمریکا و هم بر منافع کویت «اثرات نامساعد» خواهد داشت. او معتقد بود که بدون یک چنین مشوقی کوششهائی که برای پرورش منابع جایگزین انرژی به عمل می آید تشدید نخواهد شد. من در پاسخ به این اظهار استدلال کردم که تکنولوژی صرفا به عنوان یک مشوق مالی نباید در نظر گرفته شود.

۵ در حالی که به مسائل اقتصادی ویژه دیگری پرداختیم من تأکید کردم که افزایش قابل ملاحظه قیمت نفت اثرات ناگواری در ارزش دلار خواهد داشت که مایه نگرانی کویت خواهد شد چون متکی به درآمد دلار ناشی از صدور نفت و سرمایه گذاری وسیع آن در ایالات متحده است. من خاطرنشان ساختم که این عامل از قرار معلوم از سوی سایر کشورهای خلیج فارس مورد توجه قرار گرفته و این کشورها درباره بالا بردن قیمت نفت نظریات اعتدالی دارند که به نظر کویت که معمولاً به عنوان یک کشور دارای روش افراطی در این مورد است مخالف است. من همچنین گفتم که به علت روش علنی خلیفه به عنوان رئیس ادواری اوپک کانون توجه قرار گیرد.

۶ ضمن یادآوری این موضوع که کویت دارای منافع متقابلی با ایالات متحده چه در زمینه روابط دوجانبه و چه در سطح جهانی می باشد گفتم امید می رود که این ملاحظات هنگام جلسه اوپک مورد توجه

قرار گیرد. من خاطرنشان ساختم که در جریان ملاقات بلومنتال وزیر خزانه داری با امیر کویت امیر گفته بود که کویت نمی خواهد به اقتصاد جهان لطمه بزند و اتکا متقابل این دو کشور بیکدیگر مورد قبول است من در پایان چنین اظهار نظر کردم که وزیر نفت کویت همان بامداد با امیر ملاقات کرده و ظاهرا موضع کویت را در مورد اجتماع وزیران اوپک مشخص کرده است.

۷ علی خلیفه گفت که موضع کویت کاملاً روشن است و او به عنوان رئیس ادواری اوپک موظف است وحدت این سازمان را در اجتماع وزیران حفظ کندو بنابراین او خواهد کوشید تا یک سازش معقول که مورد قبول همه اعضا اوپک باشد برقرار کند.

۸ من گفتم که امیدوارم افزایش قیمتها به صورت اعتدالی انجام شود، و خاطرنشان ساختم که به نظر من میزان ده درصد افزایش به هیچ وجه توام با اعتدال نیست، پیشنهاد کردم که اگر قرار است نظام افزایش قیمت ادواری بکار گرفته شود باید قبل از افزایش اولیه این افزایش مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد. علی خلیفه این پیشنهاد را به شدت رد کرد و گفت در صورت قبول این موضع حیثیت وی به عنوان رئیس اجلاس دچار لطماتی خواهد گردید. وی گفت در اجلاس قبلی ژنو در اوایل سال جاری در رابطه با مسئله ارز معتبر، وی با استفاده از تاکتیک های دقیق تصمیم گیری پیرامون این مسئله را به آینده موکول کرده است. در نتیجه وی قادر است هر گونه تصمیم مربوط به این مسئله را بتأخیر بیاندازد. (محض اطلاع شما: این داستان قطعا با گزارشات و گفتگوهای در یافتی من مطابقت ندارد، چون طبق آنها علی خلیفه حامی مسئله ارز معتبر قلمداد شده بود. پایان محض اطلاع شما). در پاسخ به سؤال من وزیر نفت گفت که مسئله ارز معتبر در اجلاس آتی اوپک مورد بحث قرار نخواهد گرفت و امیدوار است که اصلا این بحث انجام نشود.

۹ در پایان گفتگو من از وزیر نفت به خاطر ملاقات با من در روزی چنین پر مشغله و قبل از عزیمتش

تشکر کردم. مائسترون

تقاضای ایران در رابطه با تهیه نفت و گازوئیل

سند شماره (۱۸)

تاریخ: ۲۱ آذرماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: تقاضای ایران در رابطه با تهیه نفت و گازوئیل

۱ در ملاقات با وزیر نفت کویت شیخ علی خلیفه الصباح در تاریخ ۲۰ آذر ماه پیرامون موضوعی دیگر، یاد آور شدم که در تاریخ ۱۸ آذر ماه حسین جانشین وزیر امور خارجه و وزیر کشور در امور کابینه به من گفته بود که ایرانیها از کویت تقاضا کرده اند که معادل ۲۵۰۰۰۰ تن نفت و ۲۵۰۰۰۰ تن گازوئیل به ایران صادر کند. وزیر نفت این موضوع را تأیید کرد و گفت روز قبل با یك هیئت نمایندگی از طرف شرکت ملی نفت ایران ملاقاتی داشته است.کویت قادر نیست این مقدار مواد نفتی در اختیار ایران بگذارد ولی در ماه جاری تا حد توان خود مقادیری را به آن کشور صادر خواهد نمود. با این وصف اینکار بسیار مشکل است چون کویت باید به تعهدات خود در قبال مشتریانش عمل کند، معذالك ،کویت سعی دارد اندونزی را متقاعد سازد که یک تانکر نفتی حامل.....ت ن نفت به ایران ارسال گردد. این کشور همچنین سعی دارد یك تانکر نفت از ایتالیا به حساب ایران خریداری کند چون تانکر کویتی محصولات پالایش یافته را به

ایتالیا منتقل می سازد.

۲ عرضه گازوئیل آسان تر است،گر چه کویت مقادیر مورد نیاز را در اختیار ندارد. ولی،علی خلیفه گفت که حدود ۵۰۰۰۰ بشکه گازوئیل در ماه جاری به این کشور فرستاده خواهد شد. در صورت نیاز ماه بعد نیز همین کار تکرار خواهد گردید.

۳ وزیر نفت یاد آور شد که عربستان سعودی نیز ظاهرا می خواهد در این زمینه کمکهایی ارائه کند. نمایندگان شرکت ملی نفت ایران قرار است به بحرین و دیگر کشورهای خلیج سفر کنند تا مقادیر مورد نیازی از این محصولات را تأمین نمایند. علی خلیفه خاطرنشان ساخت که کویت و دیگر کشورهای خلیج در حمایت از ایران در این دوران اضطراری از هیچکاری فروگذار نخواهند کرد.مائسترون

سفر وزیر بلومنتال به کویت ملاقات با وزیر دارایی

سند شماره (۱۹)

تاریخ: ۱۰ دیماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: سفر وزیر بلومنتال به کویت ملاقات با وزیر دارایی

عتیقی بخش دوم

۱ طبقه بندی این تلگرام مشمول تمام پاراگرافها می باشد.

۲ وزیر خزانه داری بلومنتال و همراهانش پس از ملاقات با امیر و ولیعهد (تلگرام جداگانه)، و عتیقی وزیر دارایی،جهت ادامه مذاکراتی که در تاریخ یکم آذر ماه آغاز شده بود به هیلتون هتل بازگشتند و سناتور لوگارو نمایندگان کنگره کاوانو، استانتون،و هاید نیز به هیئت های مزبور پیوستند.

۳ وزیر بلومنتال جلسه را با ارائه گزارشی پیرامون دورنمای حساب جاری آمریکا در سالهای ۱۳۵۷

و ۱۳۵۸ به عتیقی افتتاح کرد که در آن نشان داده شده بود که کسری حساب از ۱۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۵۷ به ۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۵۸نزول کرده است. وزیر بلومنتال در اظهار نظر پیرامون بیانات پیشین وزیر عتیقی گفت واضح است که آمریکا نمی خواهد و حتی قادر نیست قیمت نفت را به اوپک دیکته کند، در حالیکه نقش نفت در اقتصاد جهانی نیز مشخص است.البته نمی توان انکار کرد که به تولید کنندگان نفت نیز در نتیجه سقوط ارزش دلار و تورم خساراتی وارد شده است. با این وصف درست نیست که برای جبران خسارات وارده در رابطه با قیمت نفت به سال ۱۳۵۶ برگردیم. تلاش در جهت جبران یا درصد ضررهای وارده به تولید کنندگان تنها سبب تشدید سیر صعودی تورم خواهد گردید. در رابطه با سؤال وزیر عتیقی در مورد پایه افزایش ۱۰ درصد ارزش دلار یا ۱۰ درصد افزایش در قیمت نفت، گفته شد که تنها اوضاع کنونی و نه اوضاع سالهای گذشته را می توان اساس آن در نظر گرفت (حال آنکه وزیر عتیقی سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ را به عنوان پایه افزایش پیشنهاد کرده بود.)

۴ وضع معافیت مالیاتی سرمایه گذاریهای دولتهای بیگانه در آمریکا (بخش ۸۹۲). وزیر عتیقی از تلاشهای رئیس جمهور کارتر در منحرف ساختن روند غیر عادی تورم تقدیر نمود. کویت به قدرت اقتصاد آمریکا اعتقاد دارد. اقتصاد این کشور می داند که سقوط دلار خالی از مبالغه نبوده و بیشتر نتیجه خیال پردازی است. لیکن اتفاقی که برای دلار رخ داده در مقایسه با اقتصاد عظیم آمریکا و قدرت این کشور بسیار ناچیز است. بنابراین، سقوط دلار باید دارای یک علت سیاسی بوده باشد. آمریکا می تواند

کارهای زیادی انجام دهد و این یک مسئله داخلی است و به سیاست خارجی ارتباطی ندارد. کویت به آمریکا به عنوان یک بازار و یا اقتصادی که به تداوم آن دل بسته و یا کشوری دارای تمامیت که می تواند به آن اعتماد داشته باشد می نگرد. سالهاست که کویت در آمریکا سرمایه گذاری کرده است و علت آن نیز این بوده است که از سال ۱۳۲۹ به مدت ۲۸ سال فکر می کرده است که بعضی از مقررات در رابطه با این سرمایه گذاریها قابلیت کاربرد دارد. ولی در حال حاضر در وضع نگران کننده ای قرار گرفته است که گویا قرار است تعبیر جدیدی از قوانین در مورد آن بکار گرفته شود. کشوری مانند کویت در صورتیکه با تغییرات سریعی روبرو شود که حس اعتماد سرمایه گذار را از میان ببرد نخواهد توانست به سیاست سرمایه گذاری خود ادامه دهد.

در سال جاری تعبیر جدیدی از این قانون پدید آمده است. آیا این امر بدان معنی است که در سال بعدی و سالهای بعدی نیز پیدایش تعابیر جدیدتر ادامه خواهد یافت؟

۵ وزیر گفت در رابطه با اختلاف میان سرمایه گذاری بازرگانی و «غیر تجاری» می توان بازار سهام را نیز نوعی سرمایه گذاری بازرگانی نامید. آیا این بدان معنی است که تمام سهام کویت در بازار سهام نیز مشمول قانون مالیات خواهد شد؟ آمریکا نیز مانند کویت دارای حاکمیت است. البته آمریکا می تواند هر کاری که بخواهد در رابطه با سرمایه گذاری در داخل آمریکا انجام دهد، لیکن در صورت انجام آن، کویت نیز می تواند خروج سرمایه های خود و یا ابقای آنها را در آمریکا برای خود سبک و سنگین کند. حداقل کاری که آمریکا می تواند انجام دهد اینست که به کویت فرصت بدهد تا سیاست خود را در رابطه با وضع جدید سرمایه گذاری دولتهای خارجی تطبیق بدهد. این وضع بدی است چون همین سرمایه گذاری نه تنها به نفع کویت بلکه به نفع آمریکا نیز می باشد. اگر کویت مجبور شود سیاست سرمایه گذاری خود را تغییر دهد باید حتما در سیاست تولید نفت خود نیز تغییراتی پدید آورد. کویت نمی تواند در نحوه تعبیر و تفسیر

قانون توسط دولت آمریکا مداخله داشته باشد، ولی متقابلاً کاربرد آن تعبیر و تفسیر نیز منصفانه نیست.

علاوه بر این به کویت نیز باید فرصت داده شود تا استراتژیهای سرمایه گذاری خود را تغییر دهد. متأسفانه این وضع سبب بروز اقدامات تلافی جویانه می شود که کویت سعی دارد از انجام آن اجتناب ورزد.

۶ قیمتهای نفتی: عتیقی که جانشین وزیر نفت نیز می باشد گفت، در اتخاذ تصمیم پیرامون قیمت نفت، اوپک سعی خواهد کرد قیمتی را تعیین کند که بروز «آشفتگی های سیاسی» را سبب نشود چون کویت مایل به تکرار وقایع سال ۱۳۵۲ نیست. درست است که کمیته اقتصادی اوپک قیمت نفت را بررسی می کند تا بتواند پیشنهادات خود را مطرح سازد، ولی خوشبختانه حق تصمیم گیری پیرامون آن به این افراد متخصص داده نخواهد شد، و وزیران در مورد آن تصمیم خواهد گرفت. کویت برای جبران ضررهای وارده به خود در نتیجه سقوط ارزش دلار و تورم قیمت خاصی را پیشنهاد نخواهد کرد، ولی بدیگران خواهد فهماند که مایل است در قیمت نفت تصحیحی پدید آید.این افزایش قیمت ضروری است چون در رابطه با افزایش حقوق کارمندان مدنی و نیز کمکهای خارجی دولت باید نیازهای خود را تأمین سازد، چون اینها حدود ۷ درصد تولید ناخالص ملی دولت را تشکیل می دهند. نباید اوپک را مجبور به پذیرفتن یک قیمت ثابت کرد. چون تورم و سقوط ارزش دلار قیمت واقعی نفت را پایین آورده است، البته باید قیمت تصحیح گردد لیکن با رعایت اصول منطقی. در حال حاضر تنها آلمان و ژاپن هستند که از قیمت «واقعی» ارزان نفتی سود می برند.

۷ وزیر بلومنتال گفت که وی ابتدا مایل است به مسئله مالیاتی بخش ۸۹۲ به طور مختصر اشاره کند چون مشاور مالی (خالد ابوسعید) قبلاً پیرامون همین مسئله با سانلی معاون وزیر در بخش تحلیل مسائل مالیاتی گفتگو کرده است. وزیر بلومنتال گفت این مسئله (بخش ۸۹۲) به همه پرسی عمومی گذاشته خواهد شد و من شخصا سعی خواهم کرد که نتیجه تا حد امکان مثبت باشد. ولی دولت کویت باید بداند که مسئله تعبیر بخش ۸۹۲ مدتهاست که جریان داشته. به طور مثال بانک آمریکا در سال ۱۳۵۵ خواستار صدور رای مقدماتی در این باره شده بود. لیکن به محض اینکه اطلاع یافت که نتیجه منفی خواهد بود تقاضای خود را پس گرفت. مسئله اختلاف میان دو واحد سرمایه گذاری «بازرگانی» و «غیر تجاری» نیز مسئله جدیدی نیست و از سالهای ۱۳۲۹ وجود داشته است. علاوه بر این کنگره همیشه اطمینان می داده است که در این گونه شرایط قوانین مالیاتی برای تمام اعضاء چه دولتهای خارجی و چه مالیات پردازان داخلی آمریکا به طور منصفانه و عادلانه در نظر گرفته شده است.

۸ وزیر بلومنتال گفت وی سعی خواهد کرد در سوابق معافی مالیاتی سهام منافع و یا درآمد دولتهای خارجی تغییری ایجاد نشود. تنها مسئله مورد نظر وضع قوانین مالیاتی بر سرمایه گذاریهای دولتهای خارجی در زمینه املاک است که باید به دقت مورد مطالعه قرار گیرد. هر تصمیمی اتخاذ شود قبلاً به طرفین درگیر اطلاع داده خواهد شد تا فرصت کافی برای حفاظت از منافع خود داشته باشند. به طور مثال، در رابطه با عربستان سعودی یک سال فرصت داده شد تا پس از آن قوانین مالیاتی جدید به کار گرفته شود و اقدام متقابلی صورت نگرفت. وزیر گفت در حالی که نمی تواند در این زمینه قولی بدهد ولی امیدوار است که مسئله فرصت کافی و اقدام متقابل به دقت مورد بررسی قرار گیرد و پس از آن تصمیم نهائی اتخاذ گردد.

۹ در پاسخ به سؤال دیگر عتیقی، وزیر بلومنتال گفت که دولت آمریکا سعی خواهد کرد وضع مالیاتی دولت کویت را روشن سازد وی یاد آور شد که، بر اساس نظام آمریکایی سه قوه دولتی، قوه قضائیه آخرین

مرحله ارائه نظر در مورد قوانین مالیاتی است. دولت کویت نیز مانند شهروندان آمریکایی حق دارد از دادگاه های آمریکایی استفاده کند. عقیقی گفت وی نمی خواهد این مسئله را در دادگاه ها تعقیب نماید.

۱۰ قیمتهای نفت. در رابطه با قیمتهای نفت، وزیر بلومنتال گفت وی خوشحال است که می شنود وزیر به توصیه افراد متخصص وقعی نمی نهد، چون گزارش حاصله از کمیته های اوپک در وین بسیار وحشتناک است. در رابطه با کمکها، آمریکا از سخاوتمندی کویت قدردانی می کند، چون این یک سیاست سالم برای یک کشور ثروتمند است و آمریکا نیز از زمان جنگ جهانی دوم و حتی در زمان بروز مشکلات اقتصادی همین سیاست را دنبال می کرده است. با این وصف درست نیست که با افزایش قیمت نفت با یکدست چیزی بدهیم و با دست دیگر آن را پس بگیریم. و در مورد قیمت نفت آمریکا می داند که مانند سال ۱۳۵۶ عوامل بسیاری بر آن تأثیر می گذارند رشد کند، اقتصاد جهانی یکی از این عوامل است. بافت شکننده عرضه و تقاضای جهانی در قبال نفت نیز عامل دیگر است. در اتخاذ تصمیم پیرامون قیمت نفت، وزیر گفت اطمینان دارد که کویت مسئله عرضه و تقاضای نفتی در سال ۱۳۵۸ را از نظر دور نخواهد داشت.

متخصصین آمریکایی معتقدند که در سال ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹ وضع عرضه و تقاضا در بازار مانند سال ۱۳۵۷ شکننده نخواهد بود. ولی مانند سال ۱۳۵ نیز شدید خواهد بود. گر چه کویت سقف تولیدی ۲ میلیون بشکه در روز خود را ادامه می دهد، ولی وضع عرضه و تقاضای جهانی در قبال نفت، و نه سیاست آمریکا، بر قیمت گذاری نفتی تأثیر خواهد داشت. درست است که ثبات قیمتها به ژاپن و آلمان غربی در

قبال آمریکا کمک کرده است، ولی اگر قیمت افزایش یابد، دلار ضعیف تر خواهد شد و نفع آنها در این رابطه بالا خواهد رفت. در رابطه با نیاز بودجه ای کویت برای افزایش قیمت نفت، وزیر بلومنتال گفت کویت از مازاد حساب جاری عظیمی برخوردار است و افزایش حقوق کارمندان مشکلی را برای آن به وجود نمی آورد.

۱۱ در پایان اظهارنظر پیرامون قیمت نفت، وزیر عتیقی گفت که اوپک در واقع یک سازمان مفید است. مذاکره با اعضای اوپک همیشه ارزشمند است، حتی اگر توافق حاصله پیرامون ۵۰ تا۶۰ درصد مسائل مربوطه باشد.

۱۲ تأثیر افزایش قیمت نفت بر آمریکا. نماینده کنگره کاوانو در سخنرانی بدیع خود، گفت در مورد تأثیر افزایش قیمت نفت بر اقتصاد جهان مطالب بسیاری گفته شده است. ولی اکنون باید مطالبی پیرامون تأثیر آن بر شهروندان معمولی آمریکا گفته شود. وزیر ظاهرا رابطه بین قیمت نفت و ضریب دستمزد در آمریکا را درک نمی کرد. آمریکا ممکن است دارایی یک اقتصاد عظیم باشد، ولی واقعیت موجود برای آمریکا این است که هر افزایش قیمت نفت بر آمریکا تأثیر بسیار خواهد داشت، چون صنایع بزرگ و اتحادیه های کارگری با درخواست مربوط به افزایش قیمت و دستمزد در قبال آن عکس العمل نشان خواهند داد. هر گونه افزایش قیمت نفت از نظر روانی تأثیر وحشتناکی خواهد داشت، و این درست در زمانی رخ می دهد که رئیس جمهور کارتر با کمال شجاعت لایحه کارهای عمومی و بعضی از اقدامات حزب خودش را نیز وتو کرده است تا سیر صعودی تورم را منحرف سازد. انگیزه روانی عظیمی که رئیس جمهور کارتر علیه تورم به وجود آورده با تصمیمات اعضای اوپک چون کویت به خطر خواهد افتاد و بر اقتصاد آمریکا تأثیر فاحشی خواهد بخشید. در زمانی که رئیس جمهور کارتر به ریسکهای سیاسی تن داده است تا سیاست معتدل تری در قبال خاورمیانه در پیش گرفته شود، این وزارتخانه باید تأثیر افزایش

قیمت نفت را بر وجهه سیاسی کارتر نیز در مد نظر داشته باشد. مردم آمریکا سیاست قیمت نفت اوپک را از سیاست آمریکا در قبال خاورمیانه جدا نمی دانند، نماینده کنگره گفت به نظر وی وزیر به تأثیر عمیق افزایش قیمت نفت نه تنها بر اوضاع بین المللی بلکه بر اوضاع داخلی، اقتصادی و سیاسی آمریکا پی نبرده است.

۱۳ عتیقی گفت از نظر کویت وضع رئیس جمهور آمریکا مربوط به آمریکاست و نه کویت. کویت تنها در جهت حفظ منافع خود حرکت می کند. وضع دو کشور کاملا با یکدیگر تفاوت دارد. آمریکا به ماه پرواز کرده است ولی کویت هنوز در تلاش است تا در کویت قادر به کشاورزی بشود. صحبت از مذاکرات شمال و جنوب و یا مذاکرات اروپا و اعراب بسیار جالب است، ولی در واقع تمام این حرفها زائد و از هجویات است. وزیر گفت ما همه میل داریم به عنوان شهروندان کشور خود سخن بگوییم «ولی در آمریکا شما از بمب نوترونی سخن می گویید ولی ما در اینجا در مورد علوفه صحبت می کنیم.»

۱۴ در همین جا، وزیر بلومنتال گفت که سفر وی به کویت گر چه کوتاه بود، ولی بسیار مفید پایان یافت. وی از وزیر عتیقی خواست که به آمریکا بیاید و به عنوان میهمان وی چند روزی را نیز در آنجا بگذراند. (پایان متن).

مائسترون

ملی شدن شرکت آمین اویل و منطقه جدا شده سعودی و کویت

سند شماره (۲۰)

تاریخ: ۱۸ دیماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: نظرات وزیر نفت کویت در مورد ملی شدن شرکت آمین اویل و منطقه جدا شده سعودی و کویت

۱ روزنامه (السیاسه) کویتی مورخ ۱۵ دیماه با انتشار مقاله ای پیش بینی کرده است که تلاش شرکت نفت مستقل آمریکایی (آمین اویل) برای مطرح کردن دعاوی خود در دادگاه بین المللی (که اشتباها دادگاه جهانی خوانده) با موفقیت روبرو نخواهد شد. در ملاقات سفیر با وزیر نفت الکاظمی و معاون وزیر العدسانی در تاریخ ۱۷ دیماه (تلگرام جداگانه) العدسانی گفت که پژوهش مورد درخواست شرکت در ۳۰ آذر ماه کاربرد نخواهد داشت، چون شرکت مزبور هم اکنون تحت تصرف درآمده است (مرجع ب). العدسانی گفت پس از ملی شدن تقاضای پژوهش زمانی می تواند مصداق پیدا کند که حاکمیت دولت کویت مورد سؤال باشد. وزیر نیز گفت تقاضای پژوهش آمین اویل به دفتر امور حقوقی و اداری وزارت کشور ارجاع شده است. سفیر معتقد است که با وجود جالب بودن نظرات العدسانی، وکلا ممکن است به طرز دیگری با آن برخورد کنند.

۲ سفیر پس از آن سؤال کرد که آیا شایعه مربوط به احتمال ادغام شرکت نفت کویت وفرا یا شرکت نفتی دولتی جانشین آمین اویل با مهمترین تولید کننده نفتی کویت یعنی شرکت نفت دولتی کویت صحت دارد. وزیر گفت وی شخصا به دو دلیل با این ادغام مخالف است. (۱) چون شرکت نفت کویت و فرا جانشین آمین اویل است و دولت کویت هنوز اختلاف خود را با این شرکت حل نکرده است. و اگر شرکت نفت کویت وفرا به صورت یک نماینده دیگر درآید وضع پیچیده تر خواهد گردید، و (۲) از نظر سیاسی نیز

درست نیست که یک شرکت دولتی با شرکت گتی که صاحب امتیاز آن سعودی است در بهره برداری از منطقه جدا شده شریک شود.

۳ وزیر در رابطه با مشکل دیرین مشخص کردن مرز سعودی و کویت در بخش خارج از خشکی منطقه بی طرف گفت که مباحثات نیز مانند قیمت نفت متوقف مانده است. با این وصف وی گفت که امیدوار است که طرفین برای گفتگو پیرامون این مسئله در ماه جاری گرد هم جمع شوند. معاون وزیر العدسانی گفت بهتر است سعودی ها و کویتیها اختلافات مرزی خارج از خشکی خود را حل کنند تا بتوانند در یک جبهه مشترک در برابر اینها مقاومت نمایند. کاظمی گفت کویت خیلی میل دارد مسئله مرزی حل شود تا بتوانند از منابع عظیم گازی حوزه دو را در بخش جدا نشده منطقه بی طرف بهره برداری کند. معاون وزیر العدسانی گفت یکی دیگر از دلایل عدم ادغام شرکت نفت کویت و شرکت نفت کویت وفرا این است که مطالعات وزیر نشان داده که این کار مقرون به صرفه نمی باشد.

۴ اظهارنظر: یکی از دلایل دیگری که مقامات به آن اشاره نکرده اند، ولی در اینجا از اعتبار خاصی برخوردار است، این است که وزیر بر شرکت نفتی و پتروشیمیایی دولت کویت (شرکت نفت کویت،شرکت ملی نفت کویت، و شرکت صنایع پتروشیمی) کنترل مؤثر ندارد، خواهان ایجاد شرکت نفتی مختص به خودش می باشد. علاوه بر این کاظمی برادرزاده اش فئوادلمتروک را به عنوان سرپرست شرکت نفت کویت

وفرا منصوب کرده است، لیکن وی به عنوان فردی فاقد صلاحیت شناخته شده است. عامل دیگر عامل مذهبی است، چون هر دوی آنها مسلمان شیعی مذهب هستند و کارمندان برجسته شرکت نفت کویت وفرا را تعداد زیادی از شیعیان تشکیل می دهند.

مائسترون

اقدامات محتاطانه کویت در مورد خمینی

سند شماره (۲۱)

تاریخ: ۲۴ دیماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: اقدامات محتاطانه کویت در مورد خمینی

۱ (طبقه بندی نشده) طبق روزنامه الوطن عربی مورخ ۱ بهمن ماه، سخنگوی وزارت امور خارجه کویت احمدالمبارکی از اظهارنظر مستقیم پیرامون اعلامیه ای که به یکی از دستیاران خمینی نسبت داده شده و طی آن خلیج نه «عربی» و نه «فارسی» بلکه «اسلامی» خوانده شده، خودداری کرده است.در ازاء آن مبارکی از موضع استاندارد عمومی کویت در قبال امنیت منطقه ای صحبت نمود. وی گفت «ضروری ترین مسئله برای کویت همکاری تمام کشورهای خلیج است تا ثبات و کامیابی منطقه حفظ گردد و از بروز تضاد قدرتهای بزرگ در آن جلوگیری به عمل آید.

۲ در تاریخ ۳ بهمن ماه روزنامه الوطن عربی، در گزارشی که از مخبر خود در پاریس دریافت کرده می گوید که خمینی در تاریخ ۲ بهمن ماه با نمایندگان رهبران مذهبی شیعیان خلیج در پاریس ملاقات کرده است و طی این ملاقات آنها اظهار داشتند که ترس از آن دارند که فعالیتهای سیاسی وی در خلیج منجر به نفوذ کمونیستها و ترغیب شورش در کشورهای خلیج گردد.»

۳ (خیلی محرمانه) اظهارنظر: مقاله الوطن نشانگر نگرانی پنهانی کویت در مورد پدید آمدن حکومت خمینی در ایران است. ما گزارش داده ایم که امیر کویت در گفتگو با وزیر خارجه فرانسه فرانسوا پونسه (مرجع الف) در مورد گسترش شورش شیعیان و راه یافتن آن به عراق اظهار نگرانی کرده است. در همین رابطه یکی از مقامات اداره سیاسی وزارت خارجه به ما گفت که فکر نمی کند دولتی به رهبری مردی مذهبی چون خمینی زیاد دوام بیاورد. این مسلمان سنی مذهب گفت تلاش برای ایجاد یک حکومت اسلامی به رهبری شیعیان در ایران تنها به ایجاد آشوب در این کشور و عراق دامن خواهد زد. ولی علیرغم این نگرانیها کویت در رابطه با اعلامیه های خمینی و حتی اختلافات مربوط به اصطلاحات جغرافیایی نیز اقدامات تندی انجام نداده است. وزارتخانه به یاد دارد که هنگام بروز اختلاف بر سر خلیج کویت شدیدا اظهار می داشت که خلیج همیشه عربی بوده و همیشه تحت همین عنوان باقی خواهد بود.از اداره پست کویت از دریافت نامه هایی که عنوان خلیج فارس را داشتند امتناع ورزید و از صدور ترخیص نامه پروازها نیز به همین دلیل امتناع می ورزید. بیانات محتاطانه المبارکی مانع از آن است که این اختلافات جغرافیایی بار دیگر از سر گرفته شود. این احتیاط کاری بسیار بیسابقه است در حالی که قبلاً پس از اخراج خمینی از عراق، کویت به وی اجازه ورود به این کشور را نداده بود. مائسترون

آمادگی کویت برای افزایش جزئی تولید نفت خام به منظور جبران تولید نفت ایران

سند شماره (۲۲)

تاریخ: ۲ بهمن ماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: کویت آمادگی خود را برای افزایش جزئی تولید نفت خام به منظور جبران تولید نفت ایران اعلام می دارد

۱ تمام متن خیلی محرمانه است.

۲ خلاصه: وزیر نفت کویت به طور محرمانه ای در روز ۳۰ دیماه برای من فاش کرد که حکومت کویت اجازه خواهد داد مقداری معادل دویست هزار بشکه نفت در روز به طور اضافی تولید شود تا جبران از دست رفتن نفت ایران را بکند. طبق اظهار نمایندگان شرکت نفت کویت از جمله شرایط یکی این است که این مقدار اضافی نفت کویت با کشتیهای نفت کش کویتی حمل و نقل شود. قسمت اعظم این مقدار اضافی نفت خام به کمپانیهای بزرگ خریدار نفت مانند بریتیش پترولیوم، شل، گلف اویل کمپانی پیشنهاد خواهد شد در حالیکه دو کمپانی اول برای برآوردن این شرایط دچار زحمت نخواهند بود، شرکت گلف اویل ممکن است از این لحاظ با دشواریهایی مواجه شود و این شرکت هنوز تصمیم به خرید مقدار اضافی نفت از کویت نگرفته است. وزیر نفت کویت در ضمن اینکه خواست تا محرمانه بودن این اطلاعات را رعایت کنم، به من اطمینان داد که این اقدام «به دلایل سیاسی» انجام می گیرد و از لحاظ دیگر سیاست کویت مبنی بر محدود کردن تولید نفت خام به دو میلیون بشکه در روز، به طور متوسط، همچنان به قوت خود باقی است. (پایان خلاصه).

۳ در ضیافتی که از سوی سر دیوید استیل، رئیس بریتیش پترولیوم در تاریخ ۳۰دیماه ترتیب داده شده بود. علی خلیفه الصباح وزیر نفت کویت برای من «به طور خیلی محرمانه» افشا کرد که کویت تولید

نفت خام خود را به میزان اندکی بیش از دویست هزار بشکه در روز افزایش خواهد داد تا کمبود تولید نفت که ناشی از متوقف شدن تولید نفت ایران است جبران شود. وزیر نفت کویت از من تقاضا کرد این اطلاعات بسیار محرمانه نگاهداشته شود، زیرا هیچ گونه گزارشی از افزایش تولید نفت به مطبوعات داده نخواهد شد. (من تقاضا می کنم که تمایل او تا زمانی که این اطلاعات از طرف منابع دیگر افشا نشده محترم شمرده شود)، علی خلیفه خاطرنشان ساخت که میزان تولید نفت به وسیله شورای عالی نفت در تاریخ ۳۰ دیماه به تصویب رسیده و در جلسه کابینه کویت در تاریخ ۱ بهمن ماه بر آن رسما صحه گذاشته خواهد شد.

۴ این اقدام، اقدامی است بر عکس تصمیم سابق کابینه کویت مبنی بر خود داری از تصویب پیشنهاد وزارت نفت این کشور که اجازه می داد سه کمپانی بزرگ خریدار نفت خام کویت یعنی بریتیش پترولیوم گلف و شل هر یک برای سه ماهه اول و دوم و چهارم سال ۱۹۷۹پنجاه هزار بشکه نفت اضافی در روز و در سه ماهه سوم، هر یک صد هزار بشکه نفت در روز خریداری کنند. دلیل وزیر نفت برای توصیه مقدار اضافی برای سه ماهه سوم، براساس تمایل برای به دست آوردن بنزین به اندازه کافی بوده است که به مصرف راه انداختن کارخانه جدید گاز مایع به ظرفیت کامل در شرایط بسیار سخت آب و هوایی می رسد که این امر به عنوان آزمایش نهائی برای پذیرفتن کارخانه از سوی سازندگان آن بشمار می رفت.

۵ پس از رد این پیشنهاد علی خلیفه با پیشنهاد کنونی، که اجازه می دهد هر یک از سه کمپانی بزرگ

خریدار نفت روزانه چهل هزار بشکه برای سه ماهه اول، دوم و چهارم و روزانه پنجاه هزار بشکه برای سه ماهه تولید کنند، بار دیگر به میدان آمد. این پیشنهاد معادل بیست درصد تولید نفت خام نسبت به پیشنهاد سابق کاهش دارد. بقیه تولید که مجموع آن به اندکی بیش از ۲۰۰ هزار بشکه در روز بالغ خواهد شد به کمپانیهای کوچک که دارای قراردادهای منظم برای خرید نفت خام کویت هستند. اختصاص خواهد یافت.

۶ برای کمپانیهای بزرگ خریدار نفت این پیشنهاد حاوی شرایط معینی است. اول اینکه آنها باید این مقدار اضافی نفت را با نفت کش های کویتی حمل کنند و دوم اینکه هر یک از این سه کمپانی باید سهمیه خود را به میزان یک میلیون بشکه نفت سنگین اضافی که در منطقه بی طرف تولید می شود و اکنون در انبارها نگهداری می شود، برای آنکه فروش آن دشوار است بالا ببرند، علاوه بر این این سه کمپانی که از تخفیفهایی منطبق قراردادهای منظم خود برخوردارند، بایستی برای این مقدار اضافی قیمت رسمی را بپردازند. و شرایط عادی اعتباری یعنی اعتبار شصت روز به آنها تعلق خواهد گرفت. هر دو شرکت بریتیش پترولیوم و شل که بیشترین میزان خسارت را در نتیجه قطع تولید نفت ایران متحمل شده اند، ظاهرا اشکالی در برآوردن این شرایط نخواهند داشت و انتظار می رود که برای این مقدار اضافی قرار داد مربوطه را امضا کنند.

۷ یک شرط اضافی نیز از سوی وزارت نفت کویت به پیشنهادی که به شرکت نفت گلف برای این مقدار اضافی نفت عرضه شده، ارائه شده است و آن این است که وزارت نفت کویت از گلف تقاضا کرده است که یک قرار داد ده ساله برای خرید دویست هزار تن گاز مایع امضا کند.

این شرط بدان جهت اضافه شده است که شرکت نفتی گلف در اواخر دسامبر قرار دادی را که درباره خرید این مقدار گاز مایع امضا کرده بود، فسخ کرد، به این دلیل که خریدار ژاپنی این گاز یعنی شرکت میتسوبیشی

به طور ناگهانی از انجام موافقت مربوط به خرید این مقدار گاز مایع طفره رفت.شرکت نفت گلف قبلاً مقدار ده هزار تن گاز مایع در سال برای این مشتری خریداری می کرد و مقدار مربوطه را به دویست هزار تن برای پیش بینی نیاز بیشتر، افزایش داده بود. ولی به موجب اظهارات نماینده شرکت نفت گلف در منطقه بازار گاز مایع در ژاپن در نتیجه در دسترس بودن سوختهای دیگر قابل رقابت از لحاظ قیمت که می تواند کاملاً مصرف کنندگان را به منابع دیگر انرژی هدایت کند، اشباع شده است.

۸ شرکت گلف اویل همچنین در مورد شرط حمل نفت با نفت کشهای کویتی با دشواریهایی مواجه است و آن در نتیجه آسیبی است که به تأسیسات باراندازی در ایرلند وارد شده است و این شرکت هم اکنون دارای مازادی بر ظرفیت نفت کشهاست و چون وزارت نقت کویت به موجب قرارداد خواسته است که خریداران درباره مخارج حمل با شرکت نفت کشهای کویت مذاکره کنند، شرکت گلف از این نگران است که در موقعیتی قرار گیرد که این مقدار اضافی نفت خام را با تحمل خسارت به بازار برساند. مطابق اظهارات نماینده این شرکت گلف سرگرم بررسی مجدد این پیشنهاد است.

۹ هنگامی که وزیر نفت کویت این اطلاعات را به من داد گفت که این تصمیم از سوی حکومت کویت به «دلایل سیاسی» اتخاذ شده است، یعنی به منظور کمك به افزایش عرضه نفت که برای جبران کمبود تولید نفت ایران مورد لزوم خواهد بود. او گفت که در موارد دیگر سیاست کویت این است که حداکثر تولید تعیین شده نفت خام را به میزان ۲ میلیون بشکه در روز، به طور متوسط حفظ کند و این تصمیم همچنان مراعات خواهد شد. مائسترون

جزئیات بیشتری در مورد افزایش تولید نفت کویت

ص: ۷۴۸

سند شماره (۲۳)

تاریخ: ۴ بهمن ماه ۱۳۵۷ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، فوری

موضوع: جزئیات بیشتری در مورد افزایش تولید نفت کویت

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است).

۲ در ملاقات مورخ ۳ بهمن ماه با وزیر نفت کویت شیخ علی خلیفه الصباح و گفتگو پیرامون مسائل دیگر، وزیر نفت کویت گفت در سال ۱۳۵۸ به علت کاهش تولید نفت ایران، کویت سطح تولید نفت خام خود را افزایش خواهد داد. وی گفت، شورای وزیران در تأیید پیشنهاد مطروحه در تلگرام مرجع، سقف تولید نفت خام کویت را ۲/۲۰۰/۰۰۰ بشکه در روز تصویب کرده است.

۳ علی خلیفه گفت شرایط خاصی برای هر یک از شرکتهای برداشت کننده نفت کویت (بریتیش پترولیوم، شل و گلف) به خصوص در زمینه استفاده از تانکرهای نفتی کویت تعیین شده است. وی گفت بریتیش پترولیوم و شل با وجود شرایط جدید پیشنهادات ارائه شده را خواهند پذیرفت، لیکن گمان نمی کند که شرکت گلف از این وضع سودی ببرد. هنگامی که از وی سؤال کردم که آیا شرایط وضع شده در مورد گلف با شرایط وضع شده در مورد دو شرکت دیگر تفاوت داشته یا خیر، علی خلیفه با ابهام پاسخ داد که این شرایط مربوط است به خریدهای قبلی گاز و نفت توسط این شرکت، ولی بیش از این چیزی نگفت. وی گفت تصمیم شرکت گلف مبتنی بر این است که استفاده از تانکرها کویتی هزینه شرکت را تا حدی بالا خواهد برد که بر اساس شرایط موجود عرضه نفت مازاد به بازار سودآور نخواهد بود.

۴ نماینده منطقه گلف نیز این واقعیت را تأیید کرد و گفت شرکت گلف به علت پر بودن ظرفیت تانکرهای خود، برای استفاده از تانکرهای کویتی مجبور خواهد شد در ازاء هر بشکه یک دلار بیشتر

خرج کند و نخواهد توانست آن را از مشتریان خود دریافت نماید. وی گفت شرکتهای بریتیش پترولیوم و شل نفت مازاد را در پالایشگاههای خود استفاده خواهند کرد و احتمالا با فروش محصولات دیگر نفتی هزینه متحمل شده را جبران خواهند نمود.

۵ علی خلیفه گفت مقدار پیشنهادی به شرکت گلف اکنون به خریداران دیگر نفت کویت داده خواهد شد. در خاتمه این گفتگو، وی از من خواست که این اطلاعات محرمانه بماند و تأکید کرد که در مطبوعات کویت مطالب مزبور درج نخواهد گردید. وی گفت اگر این اطلاعات فاش شود، دولت و به خصوص خود او به عنوان وزیر نفت به خاطر افزایش سطح تولید بیش از سقف عادی ۲ میلیون بشکه در روز مورد انتقاد قرار خواهند گرفت.مائسترون

نقطه نظرات کویت در مورد امنیت منطقه ای

سند شماره (۲۴)

تاریخ: ۱۰ ماه ۱۳۵۷طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی

موضوع: نقطه نظرات کویت در مورد امنیت منطقه ای

۱ (خیلی محرمانه) مطبوعات کویت در مورد جنبه امنیتی خلیج که در بیانات وزیر دفاع براون در

کنگره در تاریخ ۲۵ دیماه مطرح شده اغراق کرده اند. سخنگوی دولت کویت، در اظهار نظر پیرامون بیانات براون، مداخله خارجی در امور خلیج را نپذیرفت و گفت که کویت از دیگر کشورها تقاضای تضمین و یا حراست امنیتی نکرده است. گرچه این بیانیه بیش از نظرات گزارش شده وی در مرجع الف در رابطه با نقش قدرتهای بزرگ در خلیج از قاطعیت برخوردار است، ولی بیانات سخنگوی دولت کویت نشانگر نقش متوازن کننده دولت کویت بین همسایگان بزرگ خود و ابرقدرتها می باشد.

۲ (طبقه بندی نشده) در تاریخ ۶ بهمن ماه روزنامه های عربی زبان کویت در صفحات اول خود سخنرانی وزیر دفاع آمریکا براون را در برابر کمیته تسلیحاتی سنای آمریکا که در تاریخ ۵ بهمن ایراد شده بود، گزارش کرده اند. دو روزنامه (الانباء و الرأی العام) ترس آمریکا را از برخورد شوروی و آمریکا در خلیج عنوان کرده اند. انباء، الوطن و القبس گفته اند که وزیر از احتمال بروز این درگیری سخن گفته است، بنابراین، مانند روزنامه های قاهره حقایق را وارونه جلوه گر ساخته اند (مرجع ب).

با وجود اینکه همه روزنامه ها اظهار داشته اند که آمریکا خود را در برابر این «امکان» آماده می کند، ولی همه آنها تصریح کرده اند که «مداخله» آمریکا تنها در پاسخ به حرکتهای شوروی صورت خواهد گرفت.

۳ در تاریخ ۲۹ بهمن ماه روزنامه عربی السیاسه اظهار نظرهای وزیر کشور در امور کابینه عبدالعزیز حسین را در پاسخ به بیانات وزیر براون گزارش کرده است، وی سخنگوی دولت کویت نیز می باشد.

حسین گفته است که کویت با هرگونه مداخله خارجی گذشته از میزان و نوع مداخله مخالف است. وی یادآور شد که کشورهای خلیج و شبه جزیره عربی در مخالفت با مداخله خارجی متحد هستند. وی گفت کویت و دیگر کشورهای خلیج میل ندارند در مبارزات بین قدرتهای بزرگ درگیر شوند. در رابطه با کویت، وی گفت کشور متبوعش میل ندارد از کشورهای دیگر تضمین امنیتی چه به صورت اعزام نیرو و چه به صورت وارد شدن در پیمانهای دفاعی، کسب کند.

۴ (خیلی محرمانه) اظهار نظر: بیانات حسین نشانگر عکس العمل استاندارد کویت در پاسخ به نظرات مقامات برجسته آمریکایی درباره منافع آمریکا درباره امنیت خلیج فارس است. همیشه محتوای اصلی بیانات مقامات آمریکایی در این رابطه، و موجبات رنجش خاطر در بیانیه وی، نادیده گرفته می شود و عدم پذیرش «مداخله خارجی» در خلیج توسط کویت با طمطراق مطرح می گردد. علاوه بر اظهار اطمینان علنی به عراقیها مبنی بر عدم حمایت کویت از طرحهای امنیتی آمریکا، بیانیه دولت کویت به فلسطینیها خاطرنشان می سازد که کویت به وحدت عربی متکی است. ممکن است در ظاهر این اظهارنظرها با بیانات قبلی گزارش شده حسین در مرجع الف مغایر به نظر برسد، لیکن در حقیقت این طور نیست. در مورد دوم حسین از خود عکس العمل نشان نمی داد، بلکه در رابطه با بحران ایران نظر کویت را در مورد اوضاع امنیتی منطقه بیان می داشت. این بیانات عاری از مشاجرات لفظی موجود در بیانات اخیر وی بود، و به نظر ما نشانگر موضع دقیقتر دولت کویت است. بنابراین، این بیانیه را باید سیاست متعادل کننده کویت بین همسایگان بزرگتر خود و ابرقدرتها دانست.

مائسترون

افزایش جریان سرمایه از کویت نشانگر وجود بحران ایران است

ص: ۷۵۰

سند شماره (۲۵)

تاریخ: ۱۸ بهمن ماه ۱۳۵۷ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویتبه: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: افزایش جریان سرمایه از کویت نشانگر وجود بحران ایران است.

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه: رابطه های سفارت در محافل بازرگانی و بانکداری کویت در هفته های اخیر متوجه افزایش فعالیتهای مربوط به انتقال سرمایه از بانکهای اینجا شده اند. می گویند این صادرات روزافزون ارزی متشکل از سرمایه های خصوصی است که مقصد آنها بازارهای دلاری اروپا و آمریکا می باشد. فزونی آن نیز نشانگر فرار سرمایه از ایران از طریق نظام بانکی آزاد و نسبتا مؤثر کویت به بازارهای پولی غرب می باشد. با این وصف، دلایلی نیز موجود است که نشان می دهد بخشی از افزایش مربوط به نوسانات پول کویت در خارج است. مدیر کل یکی از بزرگترین بانکهای کویت مصرانه می گوید، گرچه فرار پول از کویت در حال حاضر بیش از حد معمول است، ولی این افزایش به طور مطلق حائز اهمیت نیست. با این وصف وی معترف است که شیوع مشکلات ایران به بخش عربی خلیج علی الخصوص عراق می تواند علت اصلی فرار سرمایه از کویت به حساب آید. (پایان خلاصه).

۳ دو هفته گذشته در مورد فرار سرمایه از کویت و ارتباط احتمالی آن با اوضاع ایران با بانکداران و بازرگانان محلی گفتگوهایی انجام دادیم. شایع شده است که پول و دیگر لوازم ارزشمند از آن سوی خلیج مخفیانه وارد کویت می شود. گفتگوهای ما نیز این امر را تأیید می نماید، و گر چه روند حاضر از آبانماه گذشته آغاز شده، ولی در هفته های گذشته فعالیتهای مربوط به انتقال پول از بانکهای اینجا افزایش چشمگیری پیدا کرده است. رئیس هیئت مدیره یکی از مهمترین نهادهای سرمایه گذاری کشور به ما گفته

است که «بانکهای اینجا در حال حاضر آنقدر سرگرم سفارت مربوط به انتقال ارزهای ایرانی هستند که حتی برای پاسخ به به تلفنهای ما نیز وقت ندارند».

۴ بسیاری دیگر از دوستان ما نیز معتقدند که فرار سرمایه ایرانی از طریق کویت علت اصلی این پدیده ارزی است. آنها می گویند کویت نزدیکترین نقطه آزاد به ایران از نظر انتقال ارز است که سیستم بانکی نسبتا مؤثر آن قادر است حجم عظیم پولی را اداره کند. تا به حال قادر نبوده ایم حتی رقم تقریبی پولهای انتقالی را به دست آوریم، لیکن منابع ما معتقدند که اکثر این پولهای انتقالی به مقصد بازارهای دلار اروپایی و آمریکا ارسال شده اند، چون به دست آوردن مارک آلمان، فرانک سوئیسسوئیس، ۳ وین ژاپن چندان نیست.

۵ شایعات محدود به فرار از ایران نبوده است. رابطه های ما گزارش می دهند که پول محلی نیز محدود و تحت فشار قرار گرفته است و چند بانک در میزان وامهای خود به خصوص در رابطه با حساب جاری غیر کویتیها کاهش پدید آورده و از روش نامحبوب (که معمولا اجتناب می شود) ابطال چکهای بی محل مشتریان کویتی نیز خود داری نورزیده اند.

۶ در گفتگو با مدیر کل یکی از بزرگترین بانکهای کویت پیرامون این فرار سرمایه، متوجه شدیم که گرچه آمریکا در رابطه با ماه دسامبر کسری بودجه تجاری خود را بسیار زیاد اعلام کرده است، ولی در هفته گذشته ارزش دلار در بازارهای متعدد افزایش یافته است. وی معترف است که اوضاع سیاسی خلیج

در حال حاضر سبب شده است که فرار سرمایه بیش از حد معمول جریان داشته باشد و همین امر می تواند بر بازارهای پولی غربی تأثیر گذاشته باشد. وی گفت درست است که بخش اعظم سرمایه از ایران خارج می شود، ولی مبالغ غیر عادی نیز از کویت خارج گشته است. وی گفت بازار پولی «متشنج» است، و خروج سرمایه مبالغه آمیز نیست چون میزان انتقال ارز از کویت به خارج نشانگر این حقیقت است او در این رابطه به رقم خاصی اشاره نکرد، لیکن گفت که مبلغ پولی که بیش از حد از کویت خارج شده در واقع «اهمیت چندانی ندارد». وی در ادامه گفت به دنبال وقایع ایران، کویتیها با پول خود کمتر ولخرجی می کردند. وی گفت همین امر نشانگر تشنج بازار است ولی اگر بحران ایران به داخل بخش عربی خلیج راه نیابد فرار سرمایه نیز ادامه نخواهد شد. لیکن وی گفت اگر همین مشکلات و بحرانها در بغداد ظهور کند فرار سرمایه از کویت سیل آسا خواهد بود.

۷ اظهار نظر: بانک مرکزی در همین اواخر آمار و ارقام بانکی مربوط به فصل آخر سال ۱۳۵۷ را منتشر کرده است. ارز خارجی بانکهای کویتی در فصل سوم سال ۲۷۵ میلیون دینار (یک دینار کویت معادل ۷۰/۳ دلار آمریکاست) بود. افزایش همین نوع ارز در فصول قبلی سال ۱۳۵۷ معادل ۳۰ میلیون دینار از فصل اول تا دوم، و ۴۰ میلیون دینار از فصل دوم یا فصل سوم بوده است. گرچه همین افزایش نیز می تواند نشانگر فرار سرمایه باشد، ولی متوجه می شویم که حسابهای سپرده جاری و ثابت افراد مقیم کویت نیز توأم با افزایش بوده است. این افزایش معادل ۱۱۰ میلیون دینار از فصل دوم تا فصل سوم، و ۱۲۰ میلیون دینار از فصل سوم تا فصل چهارم بوده است.مائسترون

سیاست تولید نفتی کویت، بحران ایران و...

سند شماره (۲۶)

تاریخ: ۲۳بهمن ماه ۱۳۵۷

مکان: وزارت نفت، شهر کویت

یادداشت مکالماتی

شرکت کنندگان: آقای محمود ك.العدسانی معاون وزیر نفت کویت، آقای کوینسی لامزدن، بخش اقتصادی، سفارت آمریکا، در کویت

موضوع: سیاست تولید نفتی کویت، سیاست قیمت گذاری اوپک، بحران ایران، امنیت منطقه ای خلیج و ارتباط آن با امور اعراب و اسرائیل، اتحاد سوریه و عراق

با مطرح کردن مطلبی که قبل از ورود به کویت در اوائل بهمن ماه در مطبوعات تجاری نفتی فرانسه مطالعه کرده بودم باب صحبت را با محمود گشودم. گفتم که در این مطبوعات گزارش شده بود که کویت به سه شرکت برداشت کننده مهم نفتی خود (بریتیش پترولیوم، شل، و گلف)اجازه داده است که بیش از سقف ۲ میلیون بشکه در روز تولید نمایند. در ادامه گفتم که همین مطبوعات گزارش کرده اند که به هر یک از شرکتهای مزبور اجازه داده شده تا در سال جاری روزانه ۰۰۰/۴۰ بشکه نفت اضافی برداشت نمایند. وی گفت کویت محدوده تولیدی ۲میلیون بشکه در روز را رعایت نخواهد کرد. وی گفت از زمان انحلال مجلس ملی این محدوده تولیدی اختیاری بوده و نشانگر اهداف برنامه ریزی شده می باشد. چون به دنبال نظام دوگانه قیمت گذاری قطر، کویت چند مشتری مهم خود را از دست داده بود، مقداری تولید اضافی سبب خواهد شد که میانگین میزان برداشت در سالهای ۱۳۵۶و ۱۳۵۸ معادل ۲ میلیون بشکه در روز

بشود. محمود گفت چون کویت دارای یک بودجه متعادل بوده و با مشکلات مالی شدیدی روبرو نیست، محدوده ۲ میلیون بشکه در روز در آینده نزدیک اعتبار و قوت خود را حفظ خواهد کرد. وی در تصریح مطلب اظهار داشت هرگونه افزایش تولید بیش از سطح ۲میلیون بشکه در روز که مانند افزایش کنونی پدید آید، تنها دارای انگیزه های داخلی اقتصادی است. (ولی صحت این گفته مورد تردید است چون منابع موثق سفارت گفته اند که این افزایش ناشی از تحریکات سیاسی بین المللی بوده است.)محمود گفت افزایش تولید سال ۱۹۷۹ بیشتر مربوط به گاز است، وی گفت رشد سریع کویت که به هیچ وجه کندتر نشده و نیز افتتاح آتی کارخانه گاز مایع یک میلیارد دلاری جدید شرکت نفتی کویت سبب خواهد شد تقاضای محلی سال ۱۳۵۸در رابطه با گاز افزایش قابل ملاحظه ای پیدا کند. وی گفت در حال حاضر تنها راه برآورد و تأمین این تقاضا افزایش تولید نفت است. بنا به گفته محمود چون گاز آزاد غیر نفتی بحساب آورده نمی شود، به وزارت آب و برق دستور داده شده که در تأسیسات آبی و برقی خود از سوخت دوگانه استفاده کند. وی گفت «ما آماده شده ایم تا از نفت سنگین تر و حتی خام برای تولید آب و برق استفاده کنیم.» لیکن «صرفه جویی های عظیم» ناشی از کاهش عرضه به خاطر پروژه عظیم گاز مایع از بین رفته است. قرار بود این کارخانه از گاز مرتبط با نفت تولید شده در زمانی استفاده کند که محدوده تولید ملی نفت کویت ۳میلیون بشکه در روز تعیین شده بود.

محمود در مقام تأیید گفت تصمیم کویت مبنی بر افزایش تولید نفت ناشی از تأثیرات مهم بین المللی نیز بوده است. معذالک وی مصرانه اظهار می داشت که علت اصلی این تصمیم گیری داخلی بوده است. وی گفت با یادآوری دو ضریب غیر داخلی که افزایش تولید نفت کویت را مانع می شدند بر این نکته تأکید کرد وی گفت در ابتدا کویت «ضرر کرده» و در هنگام وضع قیمت دو گانه مشتریانی را از دست داده بود.

بنابراین، چون نفت سنگین کویت ادامه اهداف مورد نظر را در بازاری اینچنین شکننده ممکن می ساخت،

کویت میل ندارد با وارد کردن خسارت به دیگر اعضای اوپک، مشتریان آنها را بقاپد، حتی اگر بازار از وضع بحرانی برخوردار باشد. ثانیا، چون در این موقعیت تنها عضو تأثیرپذیر اوپک ایران است کویت احتیاط بیشتری به خرج می دهد. وی گفت تبدیل شدن کویت به یک صادر کننده بزرگ نفتی در سالهای ۱۳۲۹ به ضرر ایران بود. ولی در حال حاضر با وجود ماهیت نهضت خمینی و تأثیرات احتمالی آن بر دیگر تولیدکنندگان نفتی عربی، کویت میل ندارد در روابط خود با رهبر جدید ایران «نقاط رنجش خاطری» پدید آورد.

از محمود سؤال کردم که آیا درست است که طبق اظهار مطبوعات وزراء کشورهای تولیدکننده نفت عربی در خلیج به دنبال بحران ایران درصدد بررسی مجدد وضع قیمت نفت برآمده اند. وی در مقام تأیید گفت این کشورهای تولید کننده قیمتی را موقتا برای نفت مازاد بر تولید ملی خود تعیین خواهند کرد. وی گفت، به طور مثال در حال حاضر کویت به مشتریان سنتی خود نفت را به قیمت هر بشکه ۸۳/۱۲ دلار می فروشد در حالی که همین نفت در بازار به قیمت ۱۵ دلار به فروش می رسد، و نفتهای سبکتر به قیمت ۱۷ دلار خرید و فروش می شود. سؤال کردم که آیا وزرای مزبور در نظر دارند قیمت جدید را طبق برنامه قیمت گزاری اوپک برای فصل چهارم سال ۱۳۵۸ تعیین کنند یا می خواهند اساس را قیمت نفت در بازار سیاه بگیرند. وی پاسخ داد «در واقع هیچ یک از آنها در نظر گرفته نخواهد شد» بلکه تولیدکنندگان بیشتر منافعی را در نظر می گیرند که شرکتهای نفتی از طریق نفت های قراردادی قیمت کنونی اوپک به دست

می آورند. سؤال کردم که آیا منظور وی این است که قیمت نفت چیزی بین ۱۵و۱۷ دلار خواهد بود. وی گفت نمی داند که وزیران مزبور چه قیمتی را تعیین خواهند کرد.

محمود نیز با برآورد من هم عقیده است و می گوید به دنبال بحران ایران میزان کمبود نفت تولیدی در جهان آزاد روزانه معادل دو تا سه میلیون بشکه است. ولی وی گفت با تجدید نظر صعودی قیمتها، جبران این کمبود چندان دشوار نخواهد بود. وی در ادامه گفت هم اکنون اوپک حدود ۳ میلیون بشکه در روز از ۵ تا ۶ میلیون بشکه نفت تولیدی پیشین ایران را فراهم می آورد. علاوه بر اوپک منابع غیر اوپک چون مکزیک نیز در موقعیتی قرار دارند که می توانند در پر شدن این شکاف تولیدی مفید واقع شوند.

موضوع مورد بحث بعدی ایران بود. محمود گفت شاه قربانی عدم تصمیم گیری به موقع رهبران غربی شده بود. وی گفت در سه ماه گذشته وخامت اوضاع آنقدر شدید بود که آمریکا نمی توانست کار چندانی برای حفظ قدرت شاه انجام دهد، ولی وی گفت که نمی داند چرا آمریکا زودتر از اینها به دولت ایران کمک نکرده بود «آن هم هنگامی که فرصت انجام آن وجود داشت». وی ادامه داد « شما کاری نمی کنید درنتیجه فرانسه برنده می شود. آنها حتی توسط یکی از هواپیماهای خود قهرمان را به وطنش باز گرداندند.»

محمود گفت تلاش آمریکا برای مرتبط ساختن قرارداد کمپ دیوید با اوضاع خلیج اشتباه محض است وی گفت اوضاع خلیج کاملاً جداست و دارای پویاییهای خاص خود می باشد. وی گفت تنها پدیده ای که کشورهای مدیترانه ای و آسیای صغیر و خلیج را به یکدیگر مرتبط می سازد، تجدید حیات اسلام است. وی گفت این امر بهیچ وجه به نفع قرار داد کمپ دیوید نخواهد بود، چون نظر کلی جامعه اسلامی مخالف همکاری با اسرائیل است.

از نظر محمود تأثیر مستقیم بحران ایران بر کویت محدود خواهد بود. البته از طرف عناصر محافظه کار مذهبی فشارهایی اعمال خواهد شد و نسل جوان نیز فعالیتهای خود را تشدید خواهد نمود، لیکن به نظر

وی دولت می تواند با بالا بردن توقعات رفاهی مادی و بازگشت به دموکراسی پارلمانی مشکلات داخلی کویت را مهار نماید. با یادآوری کردن این گزارش مطبوعات محلی مبنی بر اینکه، خانواده هیئت حاکمه ممکن است بخواهند تعدادی از نمایندگان خود را در مجلس ملی منصوب نماید، عدسانی گفت خانواده صباح باید فعالیتهای خود را محدود به انتصاب وزیران نماید چون آنها به طور اتوماتیک به عنوان نمایندگان مجلس عمل خواهند کرد. وی گفت اتکاء بیش از حد به انتصاب نمایندگان سبب تشدید نارضایتی و عدم تأیید انتخاب کنندگان خواهد شد و بسیاری از منافع ثبات انگیز بازگشت به دموکراسی را از بین خواهند برد.

گفتگو سپس به وحدت سوریه و عراق متمرکز گردید. معاون وزیر معتقد است که این وحدت در آینده نزدیک به وقوع نخواهد پیوست. وی گفت در همان حال که اسد و صدام هیچ یک حاضر نیستند قدرت خود را از دست بدهند، ولی اگر از فعالیت علیه یکدیگر دست بردارند وحدت عربی شدت بیشتری خواهد یافت. از نظر عدسانی اجلاسیه بغداد یک موفقیت عظیم است. وی گفت «حس اعتماد عراقیها به خودشان اکنون خیلی بیشتر شده و می خواهند در جامعه عربی نقش مهمتری را به عهده بگیرند.» به نظر وی بحران ایران بیش از ادامه تضاد اعراب و اسرائیل مسئول پیدایش این طرز فکر جدید در بغداد است.

در خاتمه محمود خاطرنشان ساخت سفر اخیر نخست وزیر کویت شیخ سعد به کشورهای عربی همجوار نیز نتیجه مستقیم اجلاس بغداد بوده است. وی گفت سفر سعد در رابطه با دیپلماسی کویت

موفقیت آمیز بوده است. هدف از این سفر ایجاد همکاری بیشتر میان کشورهای منطقه و مخالفت با تشنجات منطقه ای است که می تواند منجر به مداخله ناخواسته قدرتهای خارجی در منطقه گردد.

سیاست پولی و نفتی، تأثیر بحران و موضعگیری آمریکا

سند شماره (۲۷)

یادداشت مکالماتی تاریخ: ۲۴ بهمن ماه ۱۳۷۵

مکان: بانک مرکزی کویت، کویت

شرکت کنندگان: آقای حمزه عباس حسین، مدیر کل بانک مرکزی کویت، آقای کوینسی لامزدن، بخش اقتصادی سفارت آمریکا در کویت

موضوع: سیاست پولی و نفتی، تأثیر بحران و موضعگیری آمریکا

در مقام توضیح به حمزه عباس گفتم که پس از سه سال دوری از امور خلیج در سفر کنونی خود به کویت بیشتر نقش مستمع را دارم و بسیار خوشحال خواهم شد که نقطه نظرات وی را در مورد مسائل پولی و تأثیر بحران ایران بر منطقه خلیج بشنوم. وی در پاسخ گفت از اینکه در مقایسه با چند ماه قبل وضع دلار بهتر شده بسیار خوشحال است، وی گفت «هیچ یک از ما معتقد نیست که مشکلات را پشت سر گذاشته ایم، لیکن سیاستهای پولی شما از اعتبار بهتری برخوردار شده است» حمزه در ادامه گفت، تلاش آمریکا در ماههای آتی جهت کنترل تورم و موازنه پرداختهای خود بازگو کننده داستان خواهد بود. وی اضافه کرد «حفظ نیروی دلار به نفع ما در کویت است». حمزه عباس گفت بهمین دلیل در رابطه با قیمت نفت، کویت به طرز غیر مسئولانه عمل نخواهد کرد، لیکن ما نیز باید اعتراف کنیم، سیاستهای پولی چند ماه گذشته آمریکا برای کویت مشکلاتی را به وجود آورده است. وی گفت تا مدتی فکر می کرده است که آمریکا سیاست تبدیل ارز را با اوپک مرتبط ندانسته و از آن تنها به عنوان یک اسلحه تاکتیکی در تحریک اقتصاد

آلمان و ژاپن بهره برداری می نموده است. لیکن سقوط ارزش دلار مشکلات سیاسی و اقتصادی شدیدی را بر سر راه اوپک قرار داد. وی گفت، حتی عربستان سعودی نیز قادر نبود از ثبات قیمتها حمایت کند، چون در مقایسه با واردات ناشی از جهان صنعتی ارزش نفت سیر نزولی را در پیش گرفته بود. این معما این است که ما می دانیم افزایش قیمت نفت به دلار فشار وارد خواهد کرد و از قدرت خرید و ارزش سرمایه گذاریهای مان نیز خواهد کاست. ولی هنگامی که دولت آمریکا اجازه می دهد ارزش دلار پایین بیاید، ما نمی توانیم شاهد سقوط ارزش مهمترین معیارهای خود باشیم. «ما مجبور شده ایم توازن لازم را به وجود آوریم.»

حمزه عباس ادامه داد در مقایسه با دیگر شاخصهای اقتصادی قیمت حقیقی نفت خام اوپک هنوز هم بسیار پایین است. برنامه قیمت گذاری ابوظبی از نظر وی «بسیار محافظه کارانه است.» با فشار وارده از طرف بحران ایران بر بازار جهان، روشن است که شرکتهای نفتی می توانند در نتیجه قراردادهای ارزان خود با کشورهای تولید کننده منافع سرشاری را به جیبهای خود سرازیر سازند. حمزه گفت به همین دلیل برای جبران این وضع در بازار قیمتهای نفتی قدری افزایش پیدا خواهند کرد. ما گفتیم که مقداری افزایش قیمت در حال حاضر خوب است و بهتر است از جهش ناگهانی قیمت که می تواند موجب اغتشاش و بحران در بازار بین المللی پولی بشود، جلوگیری به عمل آید.

حمزه عباس در رابطه با بحران ایران با خونسردی تمام صحبت کرد. (گفتگوی ما یک روز قبل از حمله

به سفارت آمریکا در تهران صورت گرفته بود.) وی گفت بحران ایران آنچنان جو ناراحت کننده ای را در منطقه پدید آورده که اکثر مردم قادر به ارائه یک تحلیل روشن و منطقی نیستند. معذالک حمزه گفت بهتر است آینده نگری بیشتری داشته باشیم و تا حد امکان از اوضاع کنونی حقایق بیشتری را استخراج کنیم.

وی اصرار داشت که علیرغم اشتیاق انقلابی ایران خمینی بالاخره پی خواهد برد که لازم است چرخ اقتصاد کشور به راه افتد و این بدان معنی است که در نهایت او باید با آمریکا به توافق برسد. وی گفت یک مطلب کاملاً روشن است و آن اینکه خمینی چپ گرا نیست. با این وصف آمریکا، باید راهی برای همکاری اقتصادی با ایران پیدا کند. آمریکا باید تا حد امکان جنبه سیاسی نظامی اوضاع را تشدید ننماید. وی گفت «با پیشنهادات اقتصادی به آنها نزدیک شوید» چون نزدیک شدن به آنها از طریق عقاید سیاسی بسیار دشوارتر است.

حمزه عباس گفت که کشورهای عربی نیز باید به فکر ایجاد یک رابطه جدید با ایران باشند. وی گفت اگر خمینی بر سر قدرت باقی بماند، ظاهرا برخلاف شاه به جهان عرب نزدیکتر خواهد شد. حمزه گفت، تمام مواضع اتخاذ شده در رابطه با سیاست خارجی توسط خمینی و یارانش نشانگر این واقعیت است که آنها می خواهند با همسایگان عرب خود رابطه نزدیکتری را برقرار سازند. وی از اعلام حمایت از فلسطینیها، محکوم نمودن نقش شاه به عنوان پاسدار حریم خلیج، و احتمال بازگشت جزایر ابوموسی و تنب به اعراب در این زمینه یاد کرد. وی در ادامه گفت، حتی با این وصف، تأثیر انقلاب ایران سبب شده است که دولتهای کشورهای عربی دائما و به طور پیوسته اوضاع سیاسی داخلی خود را زیر نظر داشته باشند. در خاتمه گفت، در کویت خانواده حاکم بسیار محبوب است و اکثریت مردم کویتی و غیر کویتی کشور ثروتمند و مرفه هستند. وی گفت مصر تنها کشور عربی است که اوضاع داخلی آن مشابه ایران است و «مصر مهمترین کشوری است که پس از ایران دچار انقلاب اسلامی خواهد گردید».

مشاور سرمایه گذاری امیر در مورد مشکلات دلار گفتگو می کند

سند شماره (۲۸)

تاریخ: ۱۷ اسفند ماه ۱۳۵۷ طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، با اولویت

موضوع: مشاور سرمایه گذاری امیر در مورد مشکلات دلار گفتگو می کند

۱ خلاصه: مشاور سرمایه گذاری و مالی با نفوذ امیر یعنی ابوسعود در تاریخ ۱۵ اسفند ماه به سفیر گفت بیانات اخیر وزیر کویتی در مورد سقوط ارزش دلار مبالغه آمیز بوده است. وی گفت بیانیه ۹ اسفند امیر در مورد تشکیل اجلاس اضطراری اوپک مبتنی بر یک شرط مهم و آن هم «ادامه سقوط ارزش دلار» بوده است. از نظر ابوسعود در این صورت یا باید از طریق افزایش مستقیم قیمت نفت و یا ایجاد رابطه بین قیمت نفت و سبد ارزی اوپک سطح درآمد حاصله از فروش نفتی حفظ شود. وی معتقد است که دولت آمریکا در حمایت از دلار اقدامات لازم را انجام خواهد داد و در حل این مشکل خواستار همکاری شده است. سفیر معتقد است که تماس سریع یکی از متخصصین پولی میان رتبه آمریکایی با ابوسعود می توان مؤثر واقع گردد. (پایان خلاصه).

۲ سفیر به همراه رئیس بخش اقتصادی بازرگانی سفارت با خالد ابوسعود مشاور مالی امیر ملاقات کرد تا پیرامون نگرانی کویت در زمینه سقوط ارزش دلار و پیدایش جو مساعد در اینجا به منظور افزایش

دادن قیمت نفت گفتگو نمایند.

(ابو سعود به مدت ۲۰ سال رئیس بخش سرمایه گذاری وزارت دارایی بوده و هم اکنون به عنوان مشاور سرمایه گذاری خانواده صباح و دولت کویت عمل می کند. وی همچنین مشاور مالی صندوق ابوظبی می باشد.)

۳ عکس العمل وزیر. ابوسعود عکس العمل وزیر و مطبوعات را در رابطه با این موضوع مبالغه آمیز و توأم با عدم آگاهی خواند. وی بیانیه امیر را یاد آور شد که توسط وزیر نفت در تاریخ ۹ اسفند ماه در اختیار مطبوعات گذاشته شده بود (مرجع ب) و نشانگر موضوع دقیق کویت و اشاره به مرحله مشروطه در صورت ادامه سقوط ارزش دلار بود. در صورت ادامه وخامت اوضاع بود که دولت کویت از اوپک درخواست می کرد تشکیل یک اجلاس اضطراری را داده و قیمت نفت را به منظور جبران خسارت احتمالی بالا ببرد. وی گفت تصمیمات دولت در این زمینه تنها توسط امیر اتخاذ می گردد (البته با مشورت با ابوسعود).

۴ عدم نگرانی در درازمدت. ابوسعود در مورد تأثیر سقوط ارزش دلار بر سرمایه گذاریهای کویت نگران نبود، چون اکثر این سرمایه گذاریها درازمدت هستند. نوسان کوتاه مدت سرمایه گذاریهای «ملموس» درازمدت در آمریکا اهمیت چندانی ندارد. (ابوسعود گفت که حدود ۵۵ درصد سرمایه گذاریها به استثناء سرمایه گذاریهای سیاسی در آمریکا صورت گرفته است). امیر متقاعد شده است که اقتصاد آمریکا نیرومند بوده و این نیرو حفظ خواهد شد. در واقع ارزهای معتبری چون فرانک سوئیس و مارک آلمان در مقایسه با ارزش پایه ای اقتصاد آنها در کوتاه مدت (به خصوص در مورد سوئیس) و یا مدت پنجساله ای که طی آن اقتصاد آلمان قدری ضعیف خواهد شد، دارای ارزش بسیار جلوه داده شده اند. به هر حال، آمریکا دارای تنها اقتصادی است که می تواند سرمایه گذاریهای درازمدت کشورهای عربی عضو

اوپک را جذب نماید.

۵ نگرانی کوتاه مدت بودجه ای: بنا به گفته ابوسعود نگرانی دولت کویت بیشتر مربوط به تأثیر دلار بر منابع مالی کوتاه مدت کویت در نیویورک است که از طریق آنها مخارج بودجه ای جاری تأمین می گردد، ابوسعود توضیحات ذیل را ارائه داد. وی گفت تمام رسیدهای نفتی کویت در نیویورک به صورت دلار پرداخت می گردد. این منابع مالی به دو قسمت حساب بودجه ای و حساب ذخیره ای تقسیم شده که حساب دوم معمولاً صرف سرمایه گذاریهای درازمدت می شود. حساب بودجه به صورت کوتاه مدت و از هفت روز تا یک سال نگاهداری می شود، و معادل سه تا چهار میلیارد دلار است تنها نقطه ای که قادر است مبالغی چنین هنگفت را نگاهداری کند نیویورک است. کویت از این منبع ماهانه در رابطه با مخارج عمرانی و جاری دولتی حدود ۳ میلیون دلار برداشت می کند که مقداری از این دلارها را به دینار کویت تبدیل می نماید. در دو ماه گذشته ارزش دلار در مقایسه با دینار کویت ۵۴ درصد کاهش یافت. بخش اعظم مخارج دولت صرف واردات می شود که تنها ۱۷ درصد آن را آمریکا تأمین می کند و ۶۵ درصد دیگر آن از طریق جامعه اقتصادی اروپا و ژاپن تأمین می شود. در سال می شود. در سال گذشته ارزش دلار نسبت به مارک آلمان ۱۳ درصد، نسبت به ین ژاپن ۲۱ درصد و نسبت به فرانک سوئیس ۲۷ درصد و یا به طور متوسط حدود ۱۲تا۱۳ درصد کاهش یافته است. بنابراین همین کاهش ارز سالانه حدود ۳۰۰ میلیون دلار یا درصد خسارت به کویت وارد می سازد.(که رقم ۱۰۰ میلیون دلار در روز ارائه شده توسط

وزیر کشور حسین در این رابطه صحّت دارد مرجع الف).

۶ نیاز به تضمین درآمد نفتی. ابوسعود گفت امیر نسبت به قدرت اقتصاد آمریکا ایمان دارد و معتقد است که دولت آمریکا جهت حل مشکلات انرژی اقدامات لازم را انجام خواهد داد. در نتیجه در رابطه با منابع ارزی درازمدت کویت در آمریکا نباید نگرانی وجود داشته باشد. ولی جهت حراست از درآمد نفتی کویت باید اقدامی صورت گیرد. برای این کار نیز دو راه وجود دارد: (الف) یا قیمت نفت افزایش یابد یا (ب) یک سبد ارزی به وجود آید تا قیمت واقعی نفت در نتیجه نوسانات نفتی ثابت بماند. ابوسعود گفت روش دوم را ترجیح می دهد.

۷ تأثیر منفی افزایش قیمت منفی سفیر یادآور شد که هر راهی انتخاب شود، هزینه نفتی افزایش خواهد یافت و بر اقتصاد جهانی تأثیر منفی پدید خواهد آمد. علاوه بر این، ممکن است باعث پایین آمدن بیشتر ارزش دلار بشود، که قطعا به نفع آن دسته از کشورهای اوپک که به دلار سرمایه گذاری کرده اند نیست.دلار درگذشته نیز با نوسانات ارزش دست به گریبان بود و کویت نیز با همین وضع به منافع خود رسیده است. ابوسعود معتقد است که ارزش دلار هیچ گاه زیاد از حد بالا نرفته است. لیکن مانند سفیر معتقد است که طرح شناوری بالا بسیاری از پیچیدگیها را از بین خواهد برد، ولی طرح ریزی آن نیز کار ساده ای نیست.

۸ با اشاره به نقطه نظر سفیر در مورد تأثیر افزایش قیمت نفت بر اقتصاد جهانی، ابوسعود گفت دیگران در این نگرانی آمریکا سهیم نیستند، چون با وجود اینکه سقوط ارزش دلار باعث خواهد شد که آلمانها پول کمتری در ازاء نفت بپردازد، ولی آلمان غربی مایل است شاهد بالا رفتن ارزش دلار باشد. سفیر گفت آلمانها همیشه در معرض خطر تورم قرار داشته و علاوه بر این از موضع موازنه پرداخت خوبی برخوردار هستند. ولی در مورد بسیاری دیگر از کشورهای غربی این طور نیست، چون ثبات قیمت نفت برای آنها

فرصتی پیش آورده بود. تا به ثبات اقتصادی خود بپردازند. یک ضریب مهم دیگر این است که حفظ ذخیره حدود ۱۲ تا ۱۳ درصد کاهش یافته است. بنابراین همین کاهش ارز سالانه حدود ۳۰۰ میلیون دلار یا درصد ارزی که همیشه آمریکا نیز به آن علاقه مند است کاری بسیار دشوار است. آنهایی که به دلار سرمایه گذاری کرده و از منافع آن استفاده کرده اند. نباید با در پیش گرفتن اقداماتی خاص به آن ضربه بزنند. در حال حاضر باید همکاری کرد تا با انجام گامهای معقول و منطقی ثبات پولی حفظ شود.

۹ حراست از ارزش درآمدهای نفتی. ابوسعود بار دیگر تکرار کرد که مسئله موجود حراست از ارزش واقعی درآمدهای نفتی است، لیکن در صورتیکه ثبات دلار حفظ شود و یا ارزش قبلی خود را به دست آورد، انجام اقدامات بالا ضرورتی نخواهد داشت (پاراگراف ۶). امیر نیز در بیانیه خود با صراحت به این مسئله اشاره کرده است. ابوسعود گفت ثبات یعنی ارزش دلار در مدت دو هفته بهبود بیشتری پیدا کند. اگر ارزش دلار معادل ۳۰/۲ مارک سال گذشته بالا برود، کافی خواهد بود.

۱۰ اقدامات محافظه کارانه. ابوسعود گفت گرچه کویت در موقعیتهای بسیار می توانست از طریق تبدیل ارز منافع بسیاری را نصیب خود سازد، ولی تمام ادارات دولتی و یا شرکتهایی را که دولت در آنها نفعی داشت از تبدیل ارز و فروش آن منع کرده بود. وی بار دیگر تکرار کرد که کویت مایل است درآمدهای نفتی خور را ثابت نگاهدارد. آمریکا نیز به چند طریق می تواند در این وضع بهبودی پدید آورد. که یکی از آنها بالا بردن نرخ بهره در حمایت از دلار است و دیگری فعالیت بیشتر در زمینه قراردادهای چند جانبه.

آمریکا و کویت نیز در این زمینه قادر به همکاری هستند.

۱۱ ابو سعود گفت درست است که دلار ارزان به صادرات آمریکا خواهد افزود و بالاخره دلار را تقویت خواهد کرد، لیکن این وضع به فوریت پیش نخواهد آمد، بنابراین مشکل کویت نیز در زمان حال حل نخواهد شد.

۱۲ سفیر از توضیحات ارائه شده توسط ابوسعود در مورد موضع کویت تشکر کرد. وی گفت امیدوار است کویت اقدامات مربوط به قیمت نفت و یا اقدامات دیگری را که می تواند بر اوضاع پولی جاری تأثیر به سزایی داشته باشد بدقت مورد مطالعه قرار دهد.

۱۳ اظهار نظر: ابوسعود نقش مهمی در تصمیم گیری امیر پیرامون قیمت نفت و یا مشکل دلار داشته باشد و به خاطر خود با ابوظبی می تواند در امارات متحده عربی نیز اعمال نفوذ نماید. او صریحا یک حرفه ای محافظه کار است و در رابطه با مشکلات پولی جاری دارای نقطه نظرهای متعادل می باشد. ولی او نیز مانند دولت کویت نگران خساراتی است که در کوتاه مدت و در نتیجه سقوط ارزش دلار به کویت وارد می شود و می تواند در طرح برنامه ای به منظور آنچه که حفظ ارزش واقعی نفت می داند مؤثر واقع شود البته در صورتی که اوپک نیز در این زمینه متفق القول باشد. وزیر نفت شیخ علی خلیفه و وزیر دارایی العتیقی کویت را وادار به ارزیابی مجدد اوضاع کرده اند، که بیشتر ناشی از نارضایتی کویت در مورد ثبات قیمت تحمیلی بر دیگر اعضای اوپک چون عربستان سعودی و ایران است. گرچه بیانات ابوسعود نشانگر احساس همدردی امیر در این رابطه است، ولی امیر معتقد است که باید با احتیاط بیشتر عمل نماید.

بنابراین مدتی خواهد گذشت قبل از آنکه کویت خواستار تشکیل اجلاس اضطراری اوپک شود، تا در این مدت معلوم شود که آیا وضع دلار بهبود خواهد یافت یا خیر. ولی این مدت احتمالاً بیش از دو هفته طول نخواهد کشید.

۱۴ درست است که گفتگوی تلفنی بین مقامات خزانه داری آمریکا و وزیران نفت و دارایی نشانگر این است که آمریکا به نگرانیهای دولت کویت وقعی نمی نهد، ولی به هیچ وجه موجب دلسردی آنها نخواهد شد. به علت نقش خطیر ابوسعود در این رابطه سفیر معتقد است که خزانه داری به نحوی از انحاء با وی ارتباط برقرار نماید. در صورتی که یکی از مقامات میان رتبه مالی آمریکا با وی تماس گیرد و یا جلسه ای در جای دیگری تشکیل شود، با ارائه نقطه نظرات آمریکا و اقدامات احتمالی آن در ثابت نگاهداشتن اوضاع پولی می توان بر اقدامات دولت کویت در جهت افرایش دادن قیمت نفت تأثیر بخشید. همین امر نشانگر تمایل آمریکا به همکاری با دولت کویت خواهد بود. ولی ملاقات مقامات عالیرتبه تلاش را در سطح وزیران متمرکز خواهد کرد در حالیکه در این نقاط با آمریکا نسبت به اوضاع جاری احساس همدردی چندانی جریان ندارد. مائسترون

ملاقات سفیر با وزیر نفت

سند شماره (۲۹)

تاریخ: ۲۵ فروردین ۱۳۵۸

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی، با اولویت

موضوع: ملاقات سفیر با وزیر نفت

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه: سفیر در ملاقات ۲۵ فروردین خود با وزیر نفت در رابطه با چند مسئله نفتی از قبیل، قیمت، تولید، اقدامات ضد مصری، و برنامه انرژی جدید رئیس جمهور صحبت کرد. وزیر نفت گفت کویت برای هر بشکه نفت خام سنگین (۳۱ درجه) خود ۸/۱ دلار اضافه بها تعیین کرده و نیز به قیمت فصل چهارم اوپک (۱۴ دلار) در رابطه با نفتی که خریداران بیش از قرارداد خود به دست می آورند ۴ دلار افزوده است. وی گفت کویت در نظر دارد سطح تولید افزایش یافته ۲/۲ میلیون بشکه در روز خود را برای سال ۱۳۵۸ ادامه دهد. سفیر برنامه جدید انرژی رئیس جمهور را مورد بررسی قرار داد و یک نسخه از آن را در اختیار وزیر نهاد. سفیر در مقام توضیح گفت این برنامه تقاضای آمریکا را در رابطه با نفت وارداتی کاهش خواهد داد و گفتگوی وی با دبیر کل آژانس بین المللی انرژی در پاریس نشان داد که کشورهای عضو سازمان همکاری و عمران اقتصادی اروپا مصمم هستند، کاهش تقاضای نفتی خود را به میزان ۵ درصد برسانند. (پایان خلاصه).

۳ در تاریخ ۲۵ فروردین من با وزیر نفت شیخ علی خلیفه الصباح ملاقات کردم تا رویدادهای حوزه نفتی را در مدت غیبتم به خاطر مشورت در واشنگتن مورد بررسی قرار دهیم. یاد آور شدم که اجلاس مشورتی اوپک در ژنو در تاریخ ۶فروردین بالاخره موجب تصمیم گیری پیرامون قیمت نفت گردید. وزیر نفت نیز گفت که مقصد اصلی این نبوده، لیکن وضع بازار سبب بروز تصمیم گیری پیرامون قیمت نفت شده است. من موضع آمریکا را در رابطه با افزایش قیمت نفت اوپک به خصوص اضافه بهاء را مورد بررسی قرار داده و گفتم که از نظر آمریکا این کار مضر می باشد، چون در رابطه با تلاشهای ضد تورمی ما نه تنها بر اقتصاد آمریکا و جهان تأثیر می بخشد بلکه مانع پیشرفت کشورهای رو به رشد نیز خواهد گردید (مرجع الف).

۴ نفت برای سودان. شیخ علی خلیفه در رابطه با عرضه نفت به کشورهای رو به رشد بیشتر از مسئله

تأثیر افزایش قیمتها بر اقتصاد آنها علاقه نشان داد. وی گفت تأخیر بالقوه شرکت ملی نفت کویت در ارسال محصولات پالایش یافته نفتی به سودان سبب پیدایش کمبود شدید در آنجا شد. وی گفت که به شرکت ملی نفت کویت دستور داده است تا محصولات تأخیر شده به سرعت ارسال می شود تا مطمئن شوند که برنامه صادرات آنها به سودان با دقت اجرا می شود، من خاطرنشان ساختم که سودان در رابطه با نفت دچار مشکلاتی شده و علت آن نیز عدم ارسال این محصولات توسط عراق به سودان بوده که ظاهرا علل سیاسی داشته است. علی خلیفه گفت:این امر تنها در رابطه با نفت خام صادق است و عربستان سعودی توافق کرده است که مقدار مورد نیاز نفت خام را به پالایشگاه سودان صادر نماید. با این وصف وی گفت قرار است تا چند هفته دیگر این پالایشگاه به علت تعمیرات مورد نیاز تعطیل گردد، که از نظر زمانی بسیار تأسف آور است.

۵ قیمت نفت کویت. شیخ علی خلیفه در مقام تأیید گفت کویت برای نفت خام خود ۸۰/۱دلار اضافه بها و در فصل چهارم سال برای مقدار مازاد نفت خریداری شده توسط خریداران بیش از موارد قید شده در قراردادها ۴ دلار به قیمت اوپک اضافه خواهد کرد. هنگامی که از وی سؤال شد که منطق موجود در این اضافه بهاء ویژه را توضیح دهد، علی خلیفه گفت به این ترتیب دولت کویت خواهد توانست بخشی از خسارات وارده به خود را در نتیجه عدم تصفیه نفت در پالایشگاههای خود جبران نماید. وی مدعی است که به منظور در دسترس قرار دادن این مبالغ اضافی و یا نفت خام، وی عرضه نفت به پالایشگاه نفت کویت

را از ۰۰۰/۲۲۰ بشکه در روز به روزانه ۰۰۰/۱۳۰ بشکه تقلیل داده است. در حالی که درآمد حاصله از هر بشکه نفت پالایش یافته معادل ۲۱۲۰دلار است.

بنابراین، اگر دولت کویت در تلاش برای جبران کمبود نفت جهان قیمت بیشتری دریافت نکند، باید ضررهای بیشتری را متحمل گردد. وی گفت هدف از این اضافه بهاء ممانعت از خرید نفت بیشتر نیست. یکی از دو شرکت تولید کننده نفت کویت یعنی شل اضافه بهای جدید را پذیرفته است. لیکن به خاطر تعطیلات طولانی عید پاک وزارت نفت از بریتیش پترولیوم خبری دریافت نکرده است. با یاد آور شدن این مطلب که عربستان سعودی برای نفت خام خود اضافه بهایی را تعیین نکرده است. سؤال کردم که اضافه بهای (۸/۱ دلاری) کویت آیا در مورد نفت تولیدی شرکت نفت عربی که کویت و عربستان سعودی در آن شریک هستند نیز بکار برده خواهد شد. وزیر نفت پاسخ مثبت داد و گفت شرکت نفتی عربی براساس قیمت دوگانه عمل خواهد کرد، ولی این امر بر فروش نفتی آنها تأثیر منفی نخواهد داشت، چون آنها نفت اضافی تولید می نمایند.

۶ تولید نفت کویت. علی خلیفه در تأیید گفت کویت سقف تولیدی افزایش یافته ۲/۲ میلیون بشکه در روز (تولید شرکت ملی نفت کویت) را در سال ۱۳۵۸ حفظ خواهد کرد. گفت اضافه تولید ۰۰۰/۲۰۰ بشکه در روز بر تلاش ایران جهت دستیابی به سهم خود در بازار تأثیر چندانی نخواهد داشت. در پاسخ به سؤال من وی گفت مقدار نفت مازاد در فصل سوم آماده فروش خواهد بود، البته در صورتی که کمپانیها مایل به خرید آن باشند. ولی شرط اصل افزایش تولید نفت یعنی تولید گاز کافی برای راه اندازی تأسیسات جدید گاز مایع که قرار است دولت کویت آن را از صاحبان قرار داد در فصل سوم پس بگیرد، دیگر قابلیت کار برد ندارد. و در واقع، این آزمایش در ماه اکتبر صورت خواهد گرفت چون با صاحبان قرارداد در زمینه تأخیر تحویل کارخانه توافق شده است.

۷ ایران در مورد طرز فکر ایرانیها در اجلاس اخیر اوپک در ژنو سؤال کرده گفتم آیا وزیر فکر می کند که آنها مقررات اوپک را رعایت خواهند کرد یا خیر. علی خلیفه گفت مقررات را رعایت خواهند نمود. وی گفت آنها ابتدا می خواستند اضافه بهای ۵۰/۲ دلاری را برای هر بشکه تعیین کنند، لیکن پس از تعیین ۸۰/۱ دلار توسط کویت، قطر و ابوظبی ایرانیها نیز همین مقدار اضافه بها را پذیرفتند. وی گفت که قبلاً شنیده بود که ایران از مشتریان ژاپنی خود خواسته است که در میزان نفت خریداری شده خود از ایران ۲۵ درصد کاهش پدید آورند. ایران احتمالاً به این دلیل این کار را کرده است، که بتواند نفت خود را به اعضای پیشین کنسرسیوم یعنی بریتیش پترولیوم و شل بفروشد.

۸ عراق، وزیر نفت معتقد است که عراقیها هنوز هم کمی بیش از ۳ میلیون بشکه در روز نفت تولید می کند. وی گفت آنها هنوز هم یک سوم نفت تولیدی خود را در بازار سیاه بفروش می رسانند.

۹ تحریم مصر. علی خلیفه در نظر داشت از تانکرهایی که نفت این کشور را حمل می کنند، بخواهد که کانال سوئز را تحریم کرده و از خط لوله سومد استفاده نمایند (مرجع ج). وی گفت قطعنامه وزیران خارجه و اقتصاد در اجلاسیه بغداد خواستار رعایت این شرط نشده بود. سؤال کردم که آیا ممکن است در اجلاس اوپک عربی که قرار است در تاریخ ۱۷ فروردین در کویت برگزار شود، این موضوع نیز مطرح گردد. وی در پاسخ گفت این موضوع جزو برنامه کار اجلاس نیست، ولی ممکن است که اعضاء بخواهند آن را مطرح نمایند، به هر حال، موضع کویت در این زمینه به قوت خود باقی خواهد بود. وی گفت اجلاس اوپک عربی

نیز بالاخره با اخراج مصر موافقت خواهد کرد، گرچه این اخراج قرار نیست در مورد شرکتهای وابسته به اوپک عربی بکار برده شود. وی گفت اوپک عربی تلاش بسیاری بخرج داده بود تا بخش خصوصی را به سرمایه گذاری در شرکتهای خود ترغیب نماید و اخراج مصر سبب خواهد شد که سرمایه گذاری بخش خصوصی در آینده توأم با شک و تردید باشد.

۱۰ پیشنهاد اجلاس ونزوئلا. وزیر نفت خاطرنشان ساخت که کویت در اجلاس اوپک و غیر اوپک که توسط وزیر انرژی ونزوئلا قرار است در لندن سازماندهی شود شرکت خواهد کرد. وی معتقد است که این اجلاس تا ماههای تیر و مرداد برگزار نخواهد شد. هنگامی که از وی سؤال کردم که آیا ممکن است از آمریکا نیز جهت شرکت در آن دعوت به عمل آید یا خیر، وی در پاسخ گفت چون آمریکا یک کشور صددرصد واردکننده نفت است، برای پیوستن به این گروه واجد شرایط نیست. با این وصف، وی امیدوار است اجلاسی از کشورهای مصرف کننده و تولید کننده در اوائل سال آتی تشکیل گردد.

۱۱ برنامه انرژی رئیس جمهور. جهت اطلاع وزیر نفت مروری بر برنامه جدید انرژی رئیس جمهور داشتم، و اظهار داشتم که این برنامه تلاشی جدّی در راه تولید انرژی و ترغیب صرفه جویی آن می باشد. علاوه بر این یادآور شدم که از جنبه های مهم آن عدم کنترل قیمت نفت و اجراء اقدامات اجباری و داوطلبانه به منظور صرفه جویی انرژی می باشد. من نیز معتقدم که این تلاشها همراه با تلاشهای آژانس انرژی بین المللی موجب ۵ درصد کاهش در تقاضا برای نفت بشود. علی خلیفه به برنامه انرژی رئیس جمهور علاقه بسیار نشان داد من نیز یک نسخه از آمار و ارقامنامه آژانس روابط بین الملل آمریکا را که نشانگر وسعت این برنامه بود، در اختیار وی قرار دادم. وزیر نفت گفت نگرانی وی از اینست که جنبه عدم کنترل قیمت نفت خام تا زمان تصویب مالیات «منافع بادآورده» به تأخیر افتد.

۱۲ آژانس انرژی بین المللی. من در مورد گفتگوهای خود با دبیر کل آژانس انرژی بین المللی

لانتزک که گفته بود بسیاری از کشورهای عضو سازمان همکاری و عمران اقتصادی در نظر دارند، مصرف نفتی خود را ۵ درصد یا بیشتر کاهش دهند به وزیر نفت مطالبی گفتم. من به وی گفتم که لانتزک امیدوار است پس از اجلاس شورای آژانس انرژی بین المللی در اواخر اردیبهشت اعلامیه مهمی را منتشر سازد.مائسترون

نقطه نظرات وزیر نفت کویت در مورد قیمت نفت، تولید، دلار و مسائل مربوطه

سند شماره (۳۰)

تاریخ: ۲۵ فروردین ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: نقطه نظرات وزیر نفت کویت در مورد قیمت نفت، تولید، دلار و مسائل مربوطه

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ خلاصه. شیخ علی خلیفه الصباح وزیر نفت کویت در تاریخ ۲۰فروردین در مصاحبه با سردبیر خارجی مجله فاینانشنال تایمز گفت دیگر تولید کنندگان اوپک برای از بین رفتن نگرانیهای ایران حاضرند تولید اضافی خود را کاهش دهند، لیکن «نگرانیهای ایرانیها بی مورد است» «بالا رفتن ارزش دلار ما را به پایین آوردن قیمتها متقاعد خواهد ساخت. از بین رفتن مقررات نفتی و گازی توسط آمریکا مفید است لیکن در کوتاه مدت مؤثر نخواهد بود.» «از ماه شهریور تا دیماه سال کمبود نفتی بسیار شدید

خواهد بود»، حتی اگر مصرف کنندگان به هدف کاهش ۵ درصد از تقاضا برسند در سال ۱۳۵۹ بازار از تشنج بیشتری برخوردار خواهد شد، در بلوک شوروی تقاضا در مقابل عرضه بالا خواهد رفت و همین امر بر عرضه کلی در جهان تأثیر خواهد داشت، اوضاع ایران تغییر فاحشی در امور پدید نیاورده است، تنها راه ناگزیر را به پیش کشیده است. کویت مخارج عمرانی خود را در آینده بر کارهای زیربنایی به خصوص احداث جاده، مسکن، آب و برق متمرکز خواهد کرد تا وسیله ای برای توزیع ثروت باشد و هراز چند یک بار تنها به احداث یک پروژه نفتی همت خواهد گمارد (پایان خلاصه).

۳ در تاریخ ۲۰ فروردین ماه سردبیر خارجی فایننانشال تایمز با وزیر نفت کویت شیخ علی خلیفه یک مصاحبه دو ساعته انجام داد. آنچه در ذیل می آید نکات اقتصادی مطروحه ای است که از رونوشت ارائه شده توسط سردبیر به ما استخراج شده است (نقطه نظرات وزیر نفت در رابطه با امنیت خلیج در تلگرام مرجع گزارش شده است.)

۴ بحث و تبادل نظر پیرامون تولید در اجلاس ۶ فروردین اوپک در ژنو. در اجلاس اوپک «تلاشی برای برنامه ریزی تولید و یا تعیین سهمیه تولید صورت نگرفت. چند کشور مشخص تولید خود را بالا برده اند تا کمبود موجود در بازار از بین برود. کشورهای دیگر نیز به سهم خود برای از بین بردن بحران بازار هر کاری که می توانستند، انجام داده اند.

ایرانیها بی جهت از این نگرانند که ممکن است این افزایش تولید ادامه یابد و توان آنها در زمینه ارائه نفت به بازار از بین برود. دیگران به آنها اطمینان دادند که به هیچ وجه سعی ندارند سهم ایران را در بازار به خود اختصاص دهند. برعکس (این کشورها) کاملا آماده همکاری با ایران هستند تا به سطح تولید مورد پسند خود برسد... برداشت چنین بود که با افزایش تدریجی تولید ایران کشورهایی (که نفت اضافی تولید می نمایند) قادر خواهند بود، هدف اصلی تولیدی خود را در پیش گیرند.من از این متعجب هستم که چرا

مطبوعات غربی این حقیقت را وارونه جلوه داده اند تا نشان دهند که کشورهای اوپک قصد دارند جهان را با قحطی نفت روبرو سازند. این نظریه کاملاً عکس کارهایی است که ما انجام داده ایم یعنی سعی کرده ایم میزان کمبود را کاهش دهیم.»

۵ قیمت نفت. س آیا هدف از کاهش تولید بالا بردن قیمتها نیست؟ ج اگر غرب از کشورهای تولیدکننده به خاطر افزایش تولید که آن هم به خاطر از بین رفتن کمبود نفتی انجام گرفته تا پس از عادی شدن اوضاع سطح تولید اولیه خود را در پیش گیرند، انتقاد می کند، «بنابراین با بروز بحران بعدی هر کشور تولید کننده حق خواهد داشت قبل از افزایش سطح تولید خود به منظور تأمین نیازهای جهانی تردید به دل راه ندهد.»

۶ دلار س آیا تحت تأثیر ثبات دلار و نقش آن در کاهش فرسایش قدرت خرید خود واقع شده اید؟ ج ما صرفا مایل به بالا بردن قیمت (نفت) نیستیم. ما صرفا می خواهیم قدرت خرید درآمدهای خود را حفظ کنیم. اگر بالا رفتن ارزش دلار در این زمینه مؤثر باشد، ما به پایین نگاهداشتن قیمت نفت خود متقاعد شده ایم. امیدوارم قدرت دلار حفظ شود، لیکن امیدواری و طرز تفکر من همیشه یکی نیست. پیش بینی روند ارزی حرفه من نیست، لیکن اگر تورم در امریکا پایین نیاید، شما نمی توانید با اقدامات تصنعی ارزش دلار را بالا ببرید.

۷ برنامه انرژی رئیس جمهور. «از بین رفتن مقررات گاز مفید واقع خواهد شد، ولی فکر نمی کنم به

صورت یک وسیله معجزه آسا الگوی واردات (انرژی) آمریکا را تغییر دهد. کاربرد همین اصل در زمینه درازمدت مؤثر خواهد بود، چون موجبات ترغیب اکتشاف را فراهم می آورد... لیکن گفتن اینکه همین اقدام کافی است درست نیست... چون این امر نخواهد توانست مرا متقاعد سازد که نزد وزیر دارایی رفته و از او بخواهم در رابطه با دلار سرمایه گذاری (بیشتری) انجام دهد. فکر نمی کنم که لایحه انرژی در کوتاه مدت چندان مؤثر باشد.»

۸ وضع عرضه و تقاضای آتی نفتی. در سال ۱۳۵۸ عرضه و تقاضا متعادل خواهد شد، لیکن در ماههای شهریور و دیماه کمبود نفتی بسیار حاد خواهد بود. پیش بینی در مورد سال ۱۳۵۹ دشوارتر است و بستگی به میزان صرفه جویی در جهان صنعتی دارد و دیگر اینکه معلوم نیست میزان ۵ درصد کاهش تقاضا ادامه خواهد یافت و آیا کافی خواهد بود، یا خیر. حتی اگر این وضع ادامه یابد، سال ۱۳۵۹ سال سختی خواهد بود. فکر نمی کنم که بتوان مخازن ذخیره را بار دیگر پر کرد. در واقع، سؤال موردنظر در سال ۱۳۵۹ این است که آیا سال مزبور سال سخت یا بسیار سختی خواهد بود. سال ۱۳۶۰ نیز بستگی به میزان رشد دارد، لیکن من می توانم در مورد یک چیز به شما اطمینان بدهم، نفت اضافی سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ دیگر وجود نخواهد داشت.

۹ کمبود نفتی شوروی. س «گزارشات واصله نشان می دهد که شوروی در میان دوره با کمبود نفت روبرو خواهد شد. آیا فکر می کنید روسها نیز وارد بازار نفتی خواهند شد ج بسیاری از کشورهای سوسیالیستی اروپای شرقی سالهاست که وارد بازار شده اند. آنها واردات نفتی خود از کشورهای اوپک را گسترش می دهند. علت آن نیز افزایش تقاضای آنها و عدم افزایش عرضه توسط شوروی است، چون شوروی قادر به این کار نیست. بلوک شوروی با قدرت بیشتری وارد بازار می شوند، وابستگی آنها به نفت افزایش می یابد و همین مسئله بر کل عرضه نفتی تأثیر خواهد داشت.»

۱۰ تولید ایران. «فکر نمی کنم ایران مایل باشد به سطح تولیدی پیشین خود بازگردد. انتظار می رفت که در سالهای ۱۳۶۰ تولید ایران کاهش یابد. تقاضای داخلی نفت در ایران افزایش می یافت، لیکن از طرف دیگر ظرفیت تولیدی حوزه های نفت نیز سیر نزولی پیدا می کرد. از نظر من اوضاع ایران را به طرز فاحشی دگرگون نکرده است، تنها راه ناگزیر را در پیش رو قرار داده است.»

۱۱ پروژه های مهم آتی در کویت. در پنجسال آینده در بخش نفتی» هراز چند یک بار یک پروژه مهم آغاز می گردد، اینک هرگز دو پروژه نفتی را به طور همزمان آغاز نخواهیم کرد. هنوز هم میل داریم بخش اعظم پول موجود را در زمینه نفتی چه در زمینه پالایشگاهی یا پتروشیمی چه در زمینه اکتشاف مصرف نماییم. لیکن تلاشهایمان را در حد توان خود محدود خواهیم کرد. در بخشهای دیگر که بیشتر بر مسائل زیر بنایی متمرکز بوده و شامل جهش و تأخیرهایی بیشتر بوده، به خصوص در زمینه برق، جاده و توزیع آب، تلاشها ادامه خواهد یافت. علّت نیز این است که در چند سال گذشته این پروژه ها کم اهمیت تلقی می گردید. لیکن همین پروژه ها راه دیگری برای توزیع ثروت بوده و مهمترین جنبه برنامه ریزیهای ما به حساب می آید. به همین دلیل مسکن نیز از اهمیت بسیاری برخوردار خواهد بود. احتمالاً سعی خواهیم کرد، میزان مساکن خصوصی را تقلیل دهیم، چون مازاد آن بسیار است.

۱۲ اظهار نظر: علی خلیفه معمولاً صریح و بی پرده سخن می گوید. بنا به عقیده ما نقطه نظرات وی که با سردبیر فایننشنال تایمز در میان گذاشته صحت دارد و نشانگر نظرات خود او در مورد موضوعات مورد بحث می باشد. مائسترون

تولید نفت کویت در فروردین ماه ۱۳۵۸

سند شماره (۳۱)

تاریخ: ۱۷اردیبهشت ۱۳۵۸طبقه بندی: خیلی محرمانه

از: سفارت آمریکا در کویت به: وزارت امور خارجه در واشنگتن دی سی

موضوع: تولید نفت کویت در فروردین ماه ۱۳۵۸

۱ (تمام متن خیلی محرمانه است)

۲ محض اطلاع، کل تولید نفت خام کویت در فروردین ماه به طور متوسط ۵۵/۲ میلیون بشکه، و بیش از ۰۰۰/۱۰۰ بشکه کمتر از رقم ۶۶/۲ میلیون بشکه در روز مربوط به ماه گذشته است. تولید نفت در فروردین ۱۳۵۸ معادل ۲۹ درصد بیشتر از سطح تولید همین ماه در سال گذشته بوده، در حالی که تولید نفت در فاصله بین دی ماه و فروردین ۳۸ درصد بیشتر از تولید چهار ماهه اول سال ۱۳۵۷ بوده است.

۳ سطح تولید روزانه هر منطقه نفتی در فروردین ماه به شرح زیر بوده است:

شرکت نفت کویت ۵۶۶/۲۵۲/۲ بشکه در روز

تولید وافرا ۳۶۸/۸۶ بشکه در روز

سهم کویت از منطقه جدا شده۲۸۳/۲۱۲ بشکه در روز

تولید شرکت نفت عربی

جمع تولید ۲۱۷/۵۵۱/۲ بشکه در روز

۴ مقام موثق وزارت نفت (حفاظت شود) که ارقام را ارائه نمود، گفت علت کاهش تولید شرکت نفتی کویت در فروردین ماه (که تولید منطقه جدا شده وافرا کمی افزایش یافته) است اوضاع بدجوری بوده است (مرجع الف) که سبب شده است که بارگیری تانکرهای نفتی در پایان ماه به سهولت انجام نشود، این مقام توضیح داد که شرکت نفت کویت قادر است تنها تولید ۴روز خود را ذخیره سازد. به همین دلیل اگر شرایط

جوی (یا دیگر شرایط) بارگیری تانکرها را مشکل سازد، شرکت نفت کویت نیز تولید خود را کاهش می دهد تا تانکهای ذخیره به طور کامل پر نشوند.

پر شدن تانکها به معنی ایجاد وقفه در تولید نفت و الزاما به معنی توقف در جریان گاز مورد نیاز برای صنایع تولید برق و دیگر صنایع کویت می باشد. سال گذشته، میانگین تولید روزانه شرکت نفت کویت از ۹۱/۱ میلیون بشکه در روز در اسفندماه به ۷۸/۱ میلیون بشکه در روز در فروردین ماه کاهش یافت که علت آن نیز شرایط جوی نامساعد بود، و بنابراین اظهارات این مقام در این مورد مبنی بر اینکه کاهش تولید به علت ضرایب فصلی و فنی پیش آمده و در پاسخ به افزایش تولید نفت ایران نیست، صحت و اعتبار خاصی می یابد. مائسترون

فهرست اعلام

ص: ۷۶۷

آ الف

ص: ۷۷۰

ج

ص: ۷۸۰

ص: ۷۸۱

ص: ۷۸۲

ر

ص: ۷۸۵

س

۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۸۵، ۱۸۶،

۱۸۷، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۳، ۲۰۶،

۲۰۷، ۲۱۰، ۲۱۱، ۳۰۵، ۳۰۷، ۳۰۹، ۳۱۲، ۳۲۷،

۳۴۳، ۳۹۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۱۵، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۶۹،

۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۶، ۴۸۸، ۴۹۱، ۴۹۷، ۴۹۹،

۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۸، ۵۱۰، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۲۲،

۵۲۴، ۵۲۷، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۴۹، ۵۷۹، ۶۵۹، ۶۶۳،

۷۱۵، ۷۲۵، ۷۲۷، ۷۲۸

ص: ۷۹۱

ع

ص: ۷۹۳

ص: ۷۹۸

ص: ۷۹۹

ص: ۸۰۰

۲۳۴، ۲۶۸، ۳۳۸، ۳۴۱، ۳۴۴، ۳۶۳، ۳۷۵، ۳۷۶،

۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۴، ۳۹۶، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۶، ۴۰۷،

۴۱۱، ۴۱۷، ۴۲۰، ۴۲۸، ۴۳۳، ۴۳۹، ۴۴۸، ۴۶۰،

۴۶۱، ۴۶۳، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۳،

۴۷۴، ۴۷۸، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۹۱، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷،

۴۹۸، ۵۰۴، ۵۰۸، ۵۱۰، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۷،

۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۷، ۵۳۰، ۵۳۳، ۵۳۵، ۵۳۶،

۵۳۷، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۳، ۵۴۶، ۵۴۷، ۶۶۵، ۶۶۶،

۶۷۸، ۶۸۳، ۷۱۰، ۷۱۴، ۷۲۵، ۷۵۵، ۷۵۹، ۷۶۰،

ص: ۸۰۳

ن

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان

www